

金剛經

卷一

هوالمعین

ترجمه صاحب پندالشیخ فریدالدین محمد بن

ابراهیم العطار قدس سره بقلم اسعد الفقیر

اول تعطیر ساز کام اتقان و انوار انداز بزم عرفان حضرت تهرینه ملک جوهر
وجودی اعمال نیشا بوردن کار کن نام کنده بشیوز اون اوج سنه
هجریه سی شعبانده زیور صد فحیه عالم شهود اولمشر و علی قول
همدانیدر * فاتحه حالده پذیرینک روشی اوزره عطار و خواجه
بازار یسار ایکن توفیق باری یاری اولوب ناکاه صورنده دیوانه
بلکه طریق تجر دده فرزانه بر مردا کاه پیشگاه دکانه کلوب
اشک ریزان و تلهف کنان صقیه صقیه نظر و آه جانکاه ایله ذات
عطاری دیده تصرفه مظهر ایدر حضرت عطار اول دیوانه
هشیار کردارک حالنی کورد کده ای درویش بو نظر نحسری سببی ندر
صاوش کیت ویزی کار و کسبه ترک ایت دید کده اول آگاه
ارشاد پناه ای خواجه بن انجیق مالک یک خرقه و بازار بر مرد
سبکبارم شمدی بو بازار دن کیدرم لکن سن بو قدر احوال و احوال
و مال و ملال ایله هنکام ارتحالده نه گونه تدبیر ایدر سک دوشک طاشک
همان قالد ریه باقی دوشکده کی طاشک دید کده حضرت شیخ اول
مجنوب آلهیک بو سخن جا کد ازندن پردرد و متأثر و الهاب عشق
وسوز خوردلده پیدا و ظاهر اوله رق اشبو قصه پر حصه بادی
کسب عرفانی و بوی فنا رسیده دماغ جانی اولد قده * بوی ازهار
فنا قیلدی دماغ یغما * کندی سرمایه عطار امان نواسون بو *
دیه رک رأس المال دکانی بر باد داده یغما و ترک کار و کسب ماسوی
ایدوب اول عصرده محقق عارفان و منور چشم روشندلان اولان
رکن الدین اکاف حضرت تهرینه صومعه ارشاد لرینه رومال و دست
کرامت پوستلرندن اخذ ایله صافی البال اولوب چند سال دردانه
وجودین قلیک سحیه لایزال درویشان پیر و فانوس دل خلوص
مأنوس لرین اشغال فیه توجهله تور ایدوب بعده زیارت بیت
الله الحرامه شد رحال و سفر و حضرده خلی کلین صحبیه
اکتساب کمال ایند کد نصکره بکرمی طقوز سنه نیشا بورد

وسکسان

وسکسان بش ییل شهر شاد باخده درگاه ارای جمع خاطر عاطر
و موقد شمع عرفان مع نوادر و آخر عمر نده صدر عزت نده نشسته
و در صحبتی روی غیردن بسته اولوب هزاران نکار اسرار نجله کاه
حافظه سنده خلوت ساز و شبستان عرفانده عروسان حقابق
و دقایق محرم راز اولد یغنی حالده تألیف و عبادته مشغول و تفکرات
قدسیه ایله مشغول ایکن آخرفته جنکیریه ظهوری خلای طوطی
روح مبارکی قفس تنده ملول و شکرستان وصال آرزوسی بال صفا
اشتمالنه لذت بخش حلول اولوب دست غدر نفول ایله التیوز اون
طقوز و یایکرمی بدی یا خودا و توزایکی و علی قول بکرمی طقوز جمادی
الآخره سنک اوننده شوکیفیه شهید یعنی حضرت شیخ بر تاتار
خنداره اسیر و رقبه رضاسی بند زنجیر قضای رب قدیر اولمغه هر چند
اول بدر فک و لایق هاله قیدان سردن بیک اتون ایله تخلیصه مشتری
بولمش ایسه ده بن بوندن زیاده بها دکر بر پیر معتبرم صافک صافه
دیوب اولخلالده بر شخص آخر بو پیری بر طوبه صمانه بکاسار مپسک
دیو خریدار اولد قده اشته بهای بوا دم همان ال صات دیچک اول
مغول غضبناک و فی الحال شمشیر جور سمیر یله خون ناحق اغشته خاک
و بعض محباتی ید یله نعش رحمت نقشی خارج شهر شاد باخده
بازار کان نام محلده واقع مرقد انوار مرصده رسید اولمشر * بعد زمان
صدر شعر اوعرفا و وزیر حسین بقرار میرعلیشیر نوایی تر به حضرت
شیخی تعمیر و مجددا عمارت احیاسیله فقراسنی دلسیر ایندیکی بعض
توار یخده مسنور در * مترجم مشارالیه صبت مجال التقدیسات علیه
بجز زخار شریعت و عمان بیکران طریقت مرتبه عرفانی والا و منهل
العذب مشربی صفا آرا نطق و گفتاری و اردات غیبی اوله رق
تازیانه اهل سلوک و تجرید و مؤلفات عالی طبقاتی نماینده ره توحید در
مشویات شریفه سندن بشقه قرق بیک بینی مشتمل دیوان شعری
اولوب از انجمله اون ابکی بیک رباعی سوبلش و کتب طریقتدن
تذکره اولیا تألیف ایلمشر اخوان الصفا و غیر یلری کی بعض
رسائل قلم تصنیف لرینه منسوب و مشویات سندن * اسرار نامه *
الهی نامه * مصیبت نامه * جواهر نامه * و صیبت نامه * مختار نامه

منطق الطیر * بلبل نامه * کل و هرمز * شتر نامه * واشبو پند
 منظومه لری مشهور ماخذ اهل قلوبدر * نظما قرق عدد کتاب
 کشیده کتک مستطابری اولش ایسه ده ذکر اولن انلردن
 ماعداسی ضیلا عکرده دست روز کار اولدیغی منقولدر
 * خاتمه جاننده ترك اشعار و اشبو ایکی رباعی ایله طی طومار
 گفتار ایتشدر * رباعی * هر چیز که آن برای ما خواهد بود *
 آن چیز همه بلای ما خواهد بود * چون تفرقه در بقای ما خواهد
 بود * جمعیت مافنای ما خواهد بود * دیگر * مرغی
 بودم پریده از عالم راز * تا بو که برم زشبب صیدی
 بفراز * چون هیچ کسی نیاقم محرم راز *
 زان در که درامدم برون
 رقم باز

ترجمه شیخ اسمعیل حق قدس سره
 نیز بکلك شکسته زبان اسعد الفقیر

اول ذوالجناحین علوم ظاهره و باطنه و مجمع النهرین معارف بارزه
 و کمانه حضرت تهرینک پدر خیر مظهر لری استانبولده کائن افسرای
 محله سی سکاندن مصطفی نام بر مرد صلاح ارتسام اولوب حریق
 کبیر وقوعندن ناشی اثبیله خانه سی سوزان و کاخ انتظامی اسانندن
 ویران اولغله فیض حق طالب و جنت و جوی قسمت رب داعیه سیله
 متوجه جهت هجرت واجله رجال جلوتیه دن آت بازاری دینمکله
 معروف السید الشیخ فضل الهی عثمان افندی قدس سره
 حضرت تهرینک اول هنکامده جای ارشاد لری اولان روم ایلی
 قصبانندن ایدوسده منزل ارای اقامت اولمشیدی * حضرت حقیقک
 وجود بدری الشهودی سنین هجریه علی صاحبها افضل الصلاة
 والتحیددن . بیسک الشمس اوج سنه سی ذی القعدة سی اوائلنده
 بروز فیروز یکسنیه قصبه مر قومه ده طالع و پرتو مهدی ایله
 افق میلادی انوار لامع اولوب کودک سه ساله ایکن با دلالت پدر
 اول شمس سماء عرفانک نظر اکسیر اثر لینه مظهر و اقتباس نور
 نوجهر لیه

نوجهر لیه قرص مه استعدادی ضیا کسرت و سنن لری رسیده
 اس عشرات و عشریات حسنات اولدوده مرشد مشار الیهک
 اقدم خلفا و اکرم اقرباسندن عبد الباقی افندیکن محیه ادرنه ده
 کائن زاویه تربیه لرنده ارسال محاسنه قدر تعلم قرآن کریم و کتابت
 و بعض مقدمات علوم عربیه بی قرائت ایتد کدنصکره اول عصرده
 مدینه قلبه دن استنبوله هجرت و آت بازاری سمته ده واقع جامع
 تدریس و مشیخت لریله همرنک جنت ایدن مرشد مشار الیه حضرت تهرینک
 درگاه ارشاد پناه لرنه مالیه روی استرشاد و اخذ انایته داخل
 سلسله مریدان پاک نهاد اولوب درس و دورینه حاضر و اکذاب
 مقامات و نوادر ایدرک چوق یکسندن * یکرمی یاشندن تجاوز ایکن
 استعداد خدا داد ایله مأذون بالارشاد و امر شیخ ایله محروسه
 بروسه ده سجاده نشین نشر طریقت و علوم شتاده تألیفات زایقه
 و تصنیفات فائقه یه بالفیض الالهی وضع قلم کتبت ایدوب بعده
 اون سنه قدر مدینه اسکوبده تربیه قلوب و پیر شیخ اکبر نغیرینی
 منقاسی اولان ماغوسه ده زیارت و اخذ انواع فیوضات و برکنند نصکره
 ینه محروسه مزبوره یه عودتله افاده معنویه و فطریه یه مداومت
 بعده ایکی دفعه اجرای فریضه غزا و ایکی کره زیارت بیت خدا
 ایتد کدنصکره بالشارت معنویه بیکبوز اوتوز سنه سی اهل و
 اولاد یله دمشق الشامی عزیمت و اوج سنه قدر مکث و اقامت ایدوب
 بعد ذامدینه اسکنداره کلوب پراز مدت کوشه نشین ازوا و خاوت
 اولدقدنصکره باسوق منوی ینه محروسه بروسه جانبیه سائق
 مطبیه نقل و حرکت و دایره قدیملرنده مرکز نشین ارشاد و عبادت
 اولوب بیکبوز اوتوز بشده باتنیه معنوی خیر الوری جامع
 محمدی ایله مسمی و حالا مطاف قدسیان و جای اجابت
 دعای زائران و مسافران اولان معبد لطیف و خاقانه منینی بنا
 و درون نور نمونده خاک اکسیر ساینه جبهه سا اولان مرده دلاقی
 همت مرشدانه لریله احیا ایدوب تألیف الیف و تصنیف لطیفه
 کذارنده ایام ایکن بیسک بوز اوتوزیدی سالی عزم عالم وصال
 ایدوب جامع مذکورک محرابی طرفنده واقع خطیره سنده دفین

خاله پاك تربت اولش لر در * موالی دوریه دن بروسه لی هادی
 مرحومك ارتحال لرینه یازدقلری * حق حق دیوب عزم ایلدی
 حق افندی جنته * تاریخ متینی سنك مزار باهر الانوارینه نقش
 اولمشدر عزیز سالف التحریر علی روحه تقدیسات الملك القدر
 كلام صفتنه مظهر وحق بوکیم نظما ونثرا تحریراتی همرك درر
 جامی روم وجامع انواع علوم سلسله جلوتیه سنده رشته بند
 تحریر اولدقلری اوزره یوزدن متجاوز مؤلفاته موفق وکتابه دخی
 نیچه نسخ وجماع تحریریه مظهر اطف حق اولوب (از جمله اوج
 مجلد کبر) روح البیان نام تفسیر (ویضا ویتك جزء بناء تفسیرینه
 حاشیه سی) (وشرح حدیث اربعین) (واصول حدیث دن نخبه الفکر
 (وكتاب الخطاب) (وكتاب النجاة) (وكتاب کبر) (ونقد الحال) (وكتاب
 الحق الصریح والكشف الصحيح) (وكتاب النبی) (وشرح المحمدیه
 (وشرح المنوی) (وواردات کبری) (وشرح الکبائر) (وبند عطار اوزره
 اشبوش شرح لطیف) (وتحفه خاصکيه) (وتحفه رجیبه) (وتحفه خلیلیه
 وتحفه اسمعیلیه) (وشرح تفسیر الفاتحه) (وتمام الفیض) (وكتاب الذکر
 والشرف) (ووسيلة المرام) (وطاشکیری زاده مرحومك فن آداب
 مناظره دن رساله سی اوزره شرح) (وسائر لری کئی که معلوم اقام
 اولدیغی اوزره کیمنی لسان عربی ایله تحریر وکیمنی زبان ترکی ایله
 تقریر وورمشدر معانی دقیقه اهل حال ورموزات رقیقه ارباب
 بالی حاوی نعوت والهبیات وسائر اشعار تجلیات آیاتی اون بیکدن
 ازید اولدیغی مشهود ومشهور وجامع التحریر بیورمش اولدقلری
 مکتوبات عربیه و ترکیه سی حقا که استادانه اولدیغی مسلم جمهوردر
 کنندن مکره نجل نجلاری شیخ بهاء الدین افندی بالاستخفاف
 جانشین ارشاد لری اولوب لکن خوف کچمه دن وفات یعنی بیکوز
 اونوز سکر سند سی عزم جنات عالیات ایدوب والد خالده الحامد لری
 جنبه دفن اولمشدر انلردخی نسبت وفیوضات استیاس
 سخن ساز و سخن شناس ایدی قدس الله تعالی

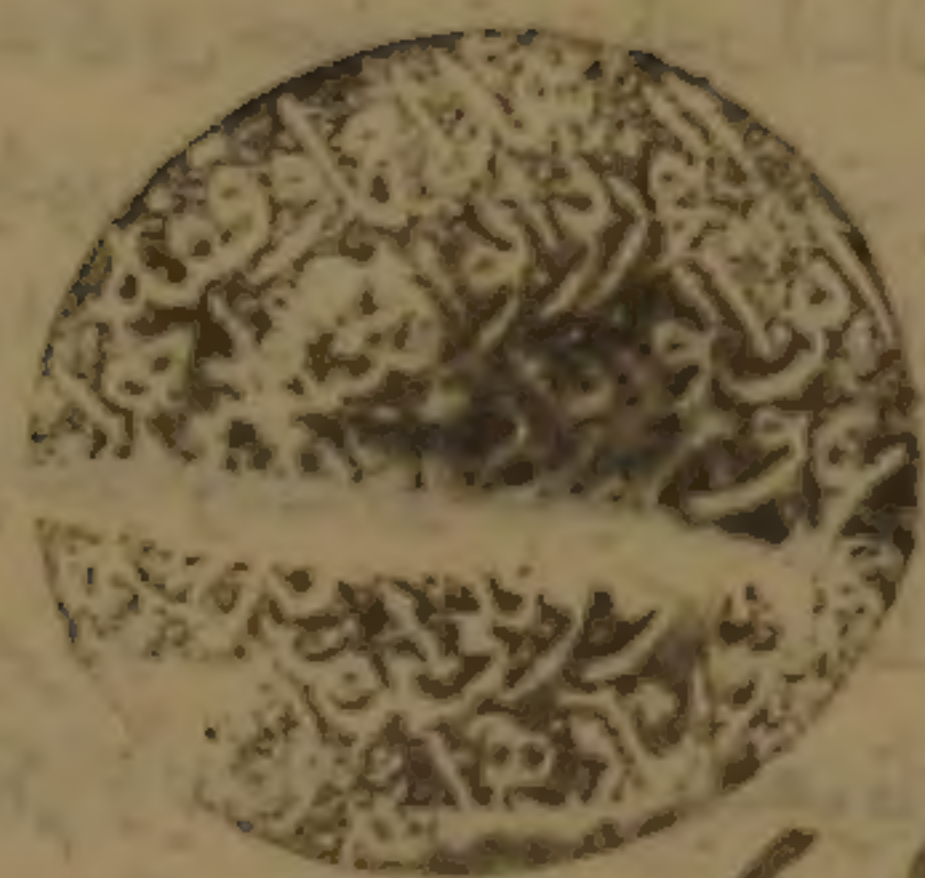
سرهم و افاض
 علینا برهم

* فهرست بند *

۰۰۳	بیان حد و ثناء حق سبحانه	۳۲۲	صفت مدبری
	ونعالی	۳۲۸	بیان صفت دانش
۰۵۰	نعت سید المرسلین صلی الله	۳۴۰	بیان صفت ناجنس
	علیه وسلم	۳۴۶	بیان صفت شکر
۰۵۶	مدح اصحاب کزین رضوان	۳۶۱	صفت خاموشی و سخاوت
	الله علیهم اجمعین	۳۶۸	اخلاق چندی که چند
۰۶۷	منافق ائمه دین رحیم		ازان حاصل و ظا هر
	الله تعالی		آید
۰۷۱	مناجات قاضی الحاجات	۳۷۰	دشمن داشتن و وام
۰۹۴	نکوهش نفس اماره		کردن
۱۲۶	بیان عمل خالص	۳۸۱	بیان حق والدین و فرض
۱۳۶	بیان انکه پادشاهان از زبان		اوردن
	دارد	۳۸۴	بیان تزايد عمر
۱۴۴	بیان اخلاق حیده	۳۸۷	بیان نقصان عمر
۱۵۴	بیان چارچیز که در خطر	۴۱۶	بیان تنبیهات اخری
	است	۴۳۱	بیان احترام از
۱۶۹	بیان اسباب عاقبت		دشمنان
۱۹۴	صفت درویشی و حب	۴۳۹	بیان صفت خواری
	درویشان	۴۴۶	صفت یار موافق
۲۰۵	صفت بد بختی	۴۵۷	بیان اهل سعادت
۲۱۲	صفت ریاضت	۴۶۰	بیان رستگاری
۲۲۱	بیان مجاهده نفس	۴۶۴	صفت صدق و امانت
۲۶۰	بیان ترک زینت		وسخا
۲۶۹	بیان نشان ابلهان	۴۶۹	صفت ترک خشم و قهر
۲۷۵	بیان عاقبت	۴۷۳	بیان بی وفای جهان
۲۸۴	علامت عقل و دانش	۴۷۸	صفت معرفت حق
۲۹۱	بیان دستکاری	۴۹۴	صفت ورع
۲۹۷	صفت ذکر الله تعالی عز وجل	۵۰۱	صفت شرف خدمت

مجلس علمیه
 در بیان فضیلت صدقه
 و بیان کرامت های حق
 عز وجل
 بیان آنکه دوستی را
 نشاید
 بیان صله رحم
 بیان مردی و قوت
 بیان فقر گوید
 بیان انبیا از خفالت

۴۴۶

۵۰۸	اکرام مهمان	۶۰۲	بیان فوائد صبر
۵۲۱	علامت های احسان	۶۰۸	بیان نجرید
۵۲۷	صفت شقی		و تفرید
۵۳۱	صفت بخیل	۶۳۶	بیان رعایت
۵۳۳	بیان حاجت خواستن		مهمان
۵۳۵	صفت سخت دل	۶۳۸	بیان فضیلت صدقه
۵۳۸	صفت قناعت	۶۴۳	بیان کرامت های حق
۵۵۱	فضل سخا		عز وجل
۵۵۷	افعال شیطانی	۶۴۵	بیان آنکه دوستی را
۵۶۰	صفت منافق		نشاید
۵۶۴	علامت اهل تقوی	۶۵۹	بیان صله رحم
۵۶۵	بیان شکر نعم	۶۶۲	بیان مردی و قوت
۵۶۸	فضیلت صدقه	۶۶۶	بیان فقر گوید
۵۷۷	بیان نصایح	۶۶۹	بیان انبیا از خفالت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

* جنبی حد آن خدای پاک را * بی لفظی ادات نفی در که جامده داخل اولور بی هنر کی نتکم نالفظی مشتقه داخل اوور ناپینا کی که کوز میچی یعنی اعماد (و بی حد محذوف اولان که رابطه سببه حده صفت در حد که بی حد است دیمکدر لسان عربده آندن الحمد الغیر المتناهی ایله تعبیر اولور یوخسه حدک اضافت بیانیه سی دکلدر که آندن لسان مذکورده الحمد الذی هو غیر متناه ایله تعبیر اولور نتکم اصطلاح فرسدن بی خبر اولور لروهم ایدرل (زیرا بولسانده مرد جو مرد دیرل مرد که جو مردست دیمکدر و لکن رابطه اولان که لفظی تخفیف حذف اولور (نتکم زید قائم اصلنده زید هو قائم ایدی که هو نسبت حکمیه تک رابطه سیدر صکره لفظدن حذف اولوب قائم نمیشده مستتر قلندی و که رابطه سنک حذفی فارسیده بسیار در (حتی کاب بوسنان اولنده) بنام خداوند جان آفرین (نظمنده جان آفرین دخی خداونده وجه مذکور اوزده صفتدر یوخسه اضافت بیانیه دکلدر (ان او دیمکدر که هو کی ضمیر غائب مفرد در آنان جمع اولوب آنلردیمک اولدیغی کی (و این اسم اشارتدر که بوشود دیمکدر اینان جمدر که بونلر و شونلر معناسنه در

ولکن

ولکن لغات فرسده مسامحه ایدوب آن اول معناسنه اسم اشارتدر دید کلری وجهه دکلدرز را لغت عربیده هو ایله ذالک فرق اولدیغی کی فارسیده دخی آن ایله این بیانیه فرق ظاهر در (خدای یالله و یاسنر همای و هما و امثالی کی واجب الوجودک علم خاصی در اصلی خود آینه در وجودی کندی ذاتندن معناسنه که غیریدن مستفاد دکلدر (وجود ممکن کی زیر وجود ممکن مرجعی وجود واجبدر انکی چون ممکنه هالک و باطل و حقه حی و باقی دلدی پس حقدن غیریه خدا دتلز مکر که معنای لغوی بیی جهتیه اولاکه کندی کلچی دیمکدر ولکن مرجو حد در اعتبار عرفه در ولی به بی اطلاق ایتک کی که حقدن خبر و ریچی معناسنه در (فاما عرفه بی وساطت ملک ایله صاحب الوحیه دیرل ولی ده ایسه بومعنی مقنود در (وترک تکرری دید و کنه عرب الله و اهل فرس خدا و زوم انیا و ارمی اصفاح و افرنج کر بطور وحش واق دیر که بوالفاظ مختلفه ده مقصود معنای واحد در غیب و انکور و اوزم کی (چونکه خدا علم خاصدر بوجهندن آن لفظنک مرجع و مشار الیهی متعین اولور هو الله ده (هو کی و ما بعدنده اولان اوصاف دخی بی کل تمیز ایله تمیز ایلر (از جمله پاک لفظیدر که عرب آندن ظاهر و ترک آری و مصل ایله تعبیر ایدر (و حقک طهراتی عیب و نقص آندن میرا و هم و خیال و عقله کجای آندن معرا اولدیغیدر نتکم سبوح و قدوس لفظلری مذکورده دالدر ولکن حق تعالی بی اوصاف امکایدن تبرئه ایتک و هم خلقدن ناشیدر و الاحق تعالی قدس ذاتی ایله مقدسدر نتکم کلمه نو حیده اولان نفی و اثبات دخی بویله در و الا فی نفس الامر شریک حق معتقددر (پس نفی و اثبات اعتباری در که متوهمک توهمنه دایر در (و خدای لفظی پاکه مضاف دکلدر بلکه بوردخی ماقولی کیدر (یعنی پاک خدایه که رابطه سببه صفتدر و آخرنده اولان را ادات تخصیص در نتکم دیرل این شعر فلان راست یعنی بوشعر فلان کسیه مخصوصدر و کاهیجه ادات مفعول دخی اوور وفا کن مارا کی (معنای مصرع) دیمک اولور که بی حد و غایه حد و ثنا اول عیب و آفت و نقصان و و هم و خیال و عقل انساندن بری اولان خدایه مخصوصدر یعنی مجود انجق اودر و غیر بیی بالکلینه حامددر نتکم قرآنده کلور (و ان من شی الا یسبح

بحمد (و بومقامده ایکی سوال وارد (اولکبسی بودر که حدی حداثتک
مقدور بشر دکلدر زیر امتنا هیدن غیر متناهی اولان حد متصور
اولان (جواب بودر که مقصود حق تعالی بی حد حده مستحقدر
دیکدر کرک قدرت بشر اکا و غایتسون و کرک اینسون (و بردخی
وجود وجود دایتدیکه جردخی مسترد و وجودک اطوار مختلفه ده ظهورنه
نهایت یوقدر زیرانیده و برزخده مخلد دکل ایسه ده جتده ایدی در
و هر حالک آخری جردر نتکم قرآنده کلور (و آخر دعواهم ان الحمد لله
رب العالمین) (و بردخی جمیع السنه حسیه حدی حسابدر (و بردخی
اکامل ناسه کوره در یعنی هر کسک حدی اخلاصنه کوره فوت بولوب
بعضیلرینک بر کره حدی نیجه یوزیکه بدل اولور نتکم تنزیل ده کلور
(انما یوفی الصابرون اجرهم بغير حساب) و مرویدر که حضرت
داوددن علیه السلام بهر یوم عمل اهل ارض قدر عمل مرفوع اولوردی
روایتکی سوال بودر که حدک حقه اختصاصی نوجمله در که خلق دخی
محمود و مشکور در نتکم حد یشده کلور (من لم یشکر الناس لم یسکر الله)
(جواب بودر که خلقک محمود اولدینی واسطه نعمت اولق جهتبله در
(پس منعم حق اولیعق فی الحقیقه جدا کاراجیع اولور کرک
بالواسطه و کرک بلا واسطه و لیکن حکمنده واسطه بی محافظه لازم
اولفله ترتیب اسبابه نظر اولندی چونکه نعمت بلا واسطه اوله
بوصورته اسباب مفقود اولور و حدک بالذات الله رجوعی ظهور
بولور فاعرفه * آن که ایمان دادمشی خالک را * آن خدا که تقدیرنده در
(ایمان تصدیقدر یعنی مخبرک حکمنی اذعان و قبول ایدوب کر چکدر
دیکدر) پس ایمان دعوت انبیایه ناظرو تو حید اعدر و ایمان اجالی
شهادتک مفهومی و ایمان تفصیلی آمنت بالله الی آخره مضمونی در
یعنی کلباندن آلتی عدد مؤمن بهی تصدیقدر که سارمبدأ و معاده متعلق
اولان جزئیات آنده داخلدر و اعطاء ایمان وصفی تقدیم ایلدی زیر ایمان
اسباب سعادتک اعظمی در نتکم معرفه الله باعث درجات عالیه در
و ایمان فیض ازلی اولفله آدن داد ایلده تعبرایتدیکی دادن ویرمکدر
مقصود استعداد ایمان محمول اولوب افاضه الهیه صورت پذیرا اولدین
بیاندر اگرچه فی الحقیقه امرغامضدر (مشتی ده باوحدت ایچوندر مشت

بومرق و آوج معنانه کلور مشت سنک ال قیاسی دیکدر نتکم لغت
حلمی ده مصر حددر (خالک طیرا قدر که عناصر را بهه نک بحسب
الصورة اعظمیدر انکچون (خلقکم من تراب) وارد اولدی اگرچه آب
بحسب المعنی عنصر اعظمدر که سبب حیانددر (و کله را بوراده علامت
مفعولدر (معنای مصرع) بودر که اول خدایه حد یشمار اولسونکه
عزرائیلک وجه ارضدن قبض ایتدیکی بر آوج طیراغه بعد التخمیر
ونفخ الروح ایمان و اسلام احسان ایلدی مع هذا ترابله انسان و ایمان
میائنده مناسبت یوقدر انکچون دیکدر در که (مالل تراب ورب الارباب
(بعد ذابوراده بر آوج طیرا ق دیدیکی بزه نسبتله تمثیل و شانی تقلیل
و تحقیر طریقبیله در و لاقی نفس الامر قبضه عزرائیل قیاسدن خارجدر
انکچون زمینک جله اجزا سندن اخذ ایدوب الوان ترابده تفاوت
و اختلاف اولفله الوان بنی آدم دخی بواسطه اوزرنه ظهور ایلدی که
کیمی سفید و کیمی سیاه و کیمی زرد و کیمی سرخدر و کذلک چیزاردن
اخذ اولنلر ملنخی و شوره زاردن مأخوذ اولنلر کوسج اولدیلر و نیجه
دخی طبیعت ارضه کوره میانه بولندبار سبحان الله * آن که در آدم
دمیداور و چرا * بونک دخی تقدیری سابق کی درز برا خداک وصف
آخری در و نفخ روح وصف اولدن مقدم ایکن سر تاخیر بالاده بلندی در
طرفیت افاده ایدر عریبه فی کبی وظروفده توسع اولفله عاملی اولان
دمیداورنه تقدیم اولندی مع هذا ضرورت وزن دخی معتبردر (آدم
اسم العجمیدر فالغ تالح آزرها جرو امثالی کبی آدمدن التمس بیک سنه مقدم
مخلوق اولان قومه جان دندیکی کبی که انلر بلادخان اولان لهب ناردن
صورت بولشدر در ترابدن مخلوق اولان صورت بدیعده دخی ابتدادن آدم
و بشر و انسان دیواسما وضع اولندی و بعض علماء انده اشتقاق اعتبار
ایدوب ادیم ارضدن و یا ادمه دن و یا غیریدن اخذ ایلدی ادیم وجه ارضدر
زیر تراب آدم وجه ارضدن مأخوذ در ادمه کسندم کون در که عرب سمیرت
دخی دیرل و حلیه نبویه ده اسم اللون دندیکی اوصاف ممدوحه دندر که
بیاضی نوعا سیاهه مائل دیکدر تا که آینه الهی اوله فافهم (ولکن کاه او اور
که اشتقاق اعتبار اولنسه دخی ایکی لغتده توافق بولور (ادر پس ده کثرت
درس بولندینی کبی و ابرهم اصلنده ابراهام در که ابرحیم دیکدر و علی

هذا (د مبد فعل ماضی در که دمیدن او فور مکدر عرب اندن نفخه تعبیر
 ایدر تنکم قرآند کاور) و نفخت فیه من روحی و نفخ حق تمثیل طریقله در
 مقصود ماهیته وجودک مقارنتی و نفس معنوی روحانی نک موجود ده
 اثرینک ظهوریدر که قدرتک مقدوره تعالی ایلده در اگرچه که کیفیت
 تعالی هیچ بر فرد بلمشدر و بونفخ بالذاتدر و مریمه رضی الله عنها نفخ
 وساطت جبریل ایلده و بطن امده اولان جنبه نفخ غیری ملک وساطتیه در
 که جمله سفدن مقصود صورته اولان روحی اظهار در یوخسه
 خارجدن القاء روح دکلدر (و بوراسی غوامض اوردندر که بطریق
 الکشف آسان بنور) اواصلنده اوی در که ضمیر غائب منفصل در عرییده
 هو کی خدای دن و امثلدن بیه حذف اولندیغی اوی دن و نظائرندن
 دخی تخفیف حذف اولمق قاعده فرسدر (بوراده اودمیدک تختند
 مستر اولان فاعلی تأکید ایچونددر که فاعلی خدادر) و روح راده
 اولان را علامت مفعولدر زیر روح دمیدک مفعولدر (پس بوندن اخذ
 اولندی که نافع الله تعالی و منفوخ روح و منفوخ فیه آدم در و بوراده روحدن
 مراد روح انسانی در که محل تعینی دماغ در اگرچه فی الحقیقه تخیر دکلدر
 بلکه بدنه تدبیر و تصرف طریقله تعالی ایشدر انکچون وصفنده لا
 داخل ولا خارج دیر و بور روح منفوخک برائی وارد در که کار روح حیوانی
 دیر که مبدأ حس و حرکتدر و انک مقروء محل تعینی قلب و کبد یعنی یورک
 و جگر در (زیر ادم در که عروق و وساطتیه جمیع اجزاء بدنه ساریدر اگر
 بودمک بخاری اولسه بدنده اثر حیات ظاهر اولماز دی و مفلوج اولانلر
 بو بخارک انقطاعیه مفلوج اولورلر و سست قالورلر انکچون بور روح
 اولکی روحله چسدار اسنده واسطه در نظیری غضروف دیدکارددر
 که بعض عظام اوزرنده لحم لایم کی نسته در و افاقده وسائط حق دخی
 بویله در انبیا و اولیا کی اشته روح حیوانی روح انسانی به تا به در و بویکدن
 ماعد انفس ناطقه جزیه دخی وارد در که نفس کلدن مستند در که
 علم و عقل و ادراک بونده در و بونیکله ارواح انسانیه اوج اولور
 (معنای مصراع) بودر که حددن افزون جد و نسا اول خدایه
 واسونکه ابوالشر آدمه و اولاد آدمه الی قیام الساعة نفخ روح الهی ایدر
 انکله زنده و متحرک قیلدی و بومعنای شریف مقابله سنده جد کشره

سزاوار اولدی زیرا سر خلافت بور و حک افاضه سنه منوط و ظهور
 حقائق اسما بو نفس نفیسه مربوط در تنکم تنکیر روح عظم شانده دلالت
 ایدر اگرچه فی الحقیقه مراد روح معهود در که روح بانی در یعنی من روحی
 کلمه سنده ذات الهیه به مضاف اولان روحدر و کار روح بیک بدنک
 انکله حیاته نسبتده در و لاحق تعالی ده روح اولمز (پس بونک مالی
 حیات حق اولور) داد از طوفان نجات اونوح را * اوکله سی کالاول
 فاعل فعلی تأکید در (ازمن جاره معنا سنده در متعانی نجاتدر زیر تقدیر
 کلام داد نوح رانجات از طوفان دیمکدر که نوح مفعول اول و نجات
 مفعول ثانی در و ثانی بی اول اوزرنه تقدیم ضرورت وزن ایچونددر و بردخی
 طوفاندن نجات بولمق کلامده عمده کی اولمغله بانی مسارعته داردر
 و بوندن معلوم اولدیکه دادلسان عرییده اعطا کلمه سی کیدر که ایکی
 مفعوله تعدیه ایدر (طوفان اصلنده طوفنددر که برنسنه نک چوره سنده
 دورایتمکدر طواف کعبه کی و طائف دیدکاری شهر که مکة مکرمه نک
 ماوراسنده اوج مرحله موضعه وضع اولمشدر اصلنده قرای شامدن
 ایدی صکره دعاء ابرهیم ایلده علیه السلام اوردان ارض مجازه نقل
 اولندقد مکعبه مروینده کعبه بی طواف ایتمکله طائف دندلی (و مطر
 غالبه طوفان دیرلر زیر اکثرنده متاهی اولمغله محیط جمیع اشیا اولور
 و قوم نوحه واقع اولان حادثه ماء اولمغله آند متعارف اولدی (و طوفان
 نوح هبوط آدمدن ایکی بیک ایکی یوز سنه دن زیاده مرورنده واقع
 اولسدر) و روح آدم ثانی و نجات امر عظیم اولمغله افراد بالذکر ایدوب
 آدمه مقارن اوسافنده ادخال ایلدی (نجات خلاص معنا سنده در
 (نوح اسم اعجمیدر صکه انصرافی خفتندن اوتوریدر و (نوحک
 اصلنده اسمی عبد الغفار در که کثرت نوح یعنی رفع صوتله زیاده بکاسندن
 نوح دندلی (و نوحک ولادتی هبوط آدمدن بیک النبوز قرق ایکی
 سنه سنده در و عمری بیک سنه دن زیاده در طقوز یوزاللی سنه دیدکری
 نبوتی اعتباریه در تنکم قرآند کاور) فلبث فیه الف سنه الاخسین
 عاما یعنی بعد النبوه قومی اراسنده بو قدر مکث ایدوب بعده طوفان
 واقع اولدی و نبوتی قرق سالندن صکره اولوب بعد الطوفان دخی
 نجه مدت حیاته اولدیلر (معنای مصراع) بودر که اول خدای

حضرت شارح ابراهیم
 امین رسم عثمانی اوزره رادن
 صکره القمر یازمق ملزمیدر که
 خط دستیه اولان سائر انازنده
 دخی کورلشدن تبرکات رسمه
 تفسیر اولمندی
 للطابع الفقیر
 اسعد

دقائق اموری بیلور و حاسه ایله ادراك اولماز و عبادی هدایتده
 رفقه معامله ایدر (خویش خا معجه نك كسری و واور سمبله كندی
 معنایه خود کبی) و اظهار اخفانك مقابلیدر یعنی بصیر و بصیرت
 بارز اولان نسیبه طاهر وانی ابراه اظهار دیدلر اصلنده ظهور
 طهر ارضده اولوب خفی اولمقدن تکیم بطون بطن ارضده اولوب
 ارز اولیان نسیبه نك حالیدر (بالف ایله بوراده ب معنایه بلا الف که
 مجرد تعلق ایچوندن یعنی خلیلی کرد فعلنه متعلق قلیق ایچوندن (کر
 رسد دستم بوصلت) کلامنده وصل ایلر سدی کبی واکایه تعبدیه دخی
 دیرلر فعلی معمولنه ایصال معنایه یوخسه فعل لازمی متعدی قلیق
 معنایه دکل الحاصل کرد ماغیدر که فعل معنایه در فعل ایسه
 باله تعبدیه ایدر فعل به کذا کبی (خلیلدن مراد حضرت ابرهیم
 علیه السلام زیرا خلقت ضمه انك وصفیدر که محبتك جیع اجزاء
 وجوده سر بایندر زلیخا و یوسف و مجنون و الی حالری کبی انکچون
 زلیخا و مجنون اقتصاد ایتدکدرنده دملرندن وجه ارضده یوسف و الی
 منتفش اولدی (آخرنده ش ضمیر متصل غایدر که خدایه راجعه ایدر
 و پوشین اسمده مضاف الیه معنایه اولور و فعلده وادوات آخرنده
 معنایه افاده ایدر و شین مذکورک ماقبلنی به ضمیر فتمله و بعضیلر
 کسرله تلفظ ایدرلر وگاه اولور که ضرورت وزن ایچون اسکان دخی
 اولور (نار انشدر که عناصر ابعده نك بریسیدر کرک محسوس و کرک
 غیر محسوس اولسون اگر چه محسوس جزئی و غیر محسوس کلی ایدر
 آخرنده را علامت مفعولدر (کلزار کل انك در بنفشه زار بنفشه نك
 دیمك اولدیغی کبی زیرا زار اسم جامد اولیحق لك معناسن افاده ایدر
 و وضع ترکیبی دن صکره کل انکه علم خاص اولمه له کل زاره متصل
 یازلق قاعده املادر و بعض مواضعده که زار مشتق اولور مرغ
 زار کبی که زار بلیق ایدی قوش معنایه در بوراده زار مرغ صفتدر که
 وضع ترکیبی سی اوزر نه قالمش و علم خاص اولماشدر بوجهتدن بری
 برندن منفصل یازیلور) وکل معروف قرمز چیمکدر وهر چیمکه دخی
 اطلاق اولور و لکن اضافله منه بن اولور مثلا زنبق و بادام و شفتالو
 چیمکدره کل زنبق وکل بادام وکل شفتالو دیرلر تکیم لسان عربی ده

ورد لفظی فتمله هر چیمکه اطلاق اولور و لکن غلبه استعما لاله
 حوچم یعنی قزل کلدن شایعدر و تخصیص مراد اولسه ورد ایض
 وورد اصغر وورد فلان دیرلر (وکارزار افطنندن مفهومدر که کل دیدکری
 چیمک قبل النبوه دخی بو عالمده وار ایدی اگر چه ایله معراجده
 جناب نبوت صلی الله علیه وسلم تجلی الهیذن عرفریز اولدقده
 درلرندن دخی کل بتدیکی معروفدر وکل حقنده وارد اولان حدیثه
 موضوعدر دیدکری لفظی حسبیه در والا کلات نبویه اندن اوفردر
 (معنای بیت) بودر که اول خدای لطیفه حد بسیار اولسونکه
 کندی لفظی اظهار ایلوب ابرهیم خلیله علیه السلام نار غرودی
 کلزار ایلدی و آتش سوزانی برز و سلام ایدوب برنه کل بتوردی
 و بلبل دخی اول حانده ابرهیم موافقت اتمکله بیک بر اسمله دانستان
 سرانی احسان اولوب خلیانک سائر انبیان تمیزی کبی بلبل دخی
 ممتاز اولدی زیرا ابرهیم جناب مصطفادن ماعداسی اوزر نه
 مفضل اولدیغی متفق علیه در و مذهب سنی بودر که آتش بالذات
 محرق دکلر حکیم زعم ایتدی کبی (ایس نار قدرت الهیه ایله برودت
 و خوارندن هر برنه غایدر یعنی جره ایله قائم اولان نازک یاریتی زائل
 اولیحق برز اولوب و شیب اسیراده جناب رسالتک کره هوا و کره
 اثیر دن غریزی دخی وجه مذکور اوزر نه در اگر چه جسم نبوی ده
 متناهی آخر عارض اولق دخی محتملدر قاما ابرهیم محتمل دکلدر
 تشکیم (یا نار کونی برزدا و سلاما علی ابرهیم) خط ایتدن مفهومدر که
 متناهی احتراق طرف ناردن طرف ابرهیمه دکل اودمشلدر که
 مبوط آدمدن اویچ بیک اوچیز بکرمی شنه دن زیاده مرور ایتدکده
 حضرت ابرهیم شهر بابلده دنیا یه قدوم ایدوب اویچ بیک اوچیز
 الشمس اویچ شنه شنه قرای بابلدن کوئی دیدکری قریبه ده که طوبی
 وزنی اوزر نه در قسسه نار واقع اولدی بس عرفه که عرفه و زنده در
 نار غرود اوزاده واقع اولدی و حالا آثار منجینی باقی ایدر دیدکری
 قول جمهوره مخالفدر و بو وقعه دن صکره حضرت ابرهیم ارض
 عراقده اوتوز شنه دن زیاده نکت ایدوب بعده قدس شریف طرفنده
 ارض فلسطینه هجرت ایدوب خلیل الرحمن نام موضع که الی الان

شارح حضرت نوری ابرهیم
 اسمعی رسم عثمانی اوزر رادن
 صکره ابرهیم صورتنده یازدی
 ملز می اولدیغی خط دستیه
 کوردیکه سائر اوزر نه دخی
 مقیددر
 لطایف

آنکه منسوبدر و آسوده اولد قبری قبه دخی اوراده در صکه یابی
 مطابق او اوب بالادن قنادیل ایقاد و آویخته اولنور * آن خداوندی
 که هنگام سحر * کرد قوم لوط را زیر و زیر * خداوندی ده پاه
 وحدت ایچوندر خداوند مالک و بزرگوار در اصلی خود آینه در
 خندای کبی و او یادن بدلدرد (پس اصلی ایکی کلمه در که بعض
 حروفی بحذف اولنوب کلمه مفیده حکمنده قلندی و بحسب
 التركيب معنایی کنندی کلیمیدر که واجب الوجود در شکم
 خداده مر و رایتدی و ملو که خداوند اطلاق اولندیغی معنای
 وضعی حسبیه در که مالک و بزرگوار در و بر دخی واجب الوجود کبی
 وحدت وجودی وارد در اگر چه بحسب الاصل ممکندر و وحدتی
 شولقد در که منازعه مملکت ایدن فصله مقتولدر (هنگام وقت معین
 و محدود در وقت چهار و امثالی کبی انکچون وقت معین ده اولان جمعیه
 هنگامه دیرل که آخونده هاء اختصاص افاده ایدر (سحر فتنه
 ایله سدس آخیردر یعنی فجر صادق و فجر کاذب میسانده اولان وقتدر
 سحر کسرله اندن مأخوذ در زیرا مابین الفجرین ظلمت لیل و نور نهار
 مختلط اولدیغی کبی مسخوړ اولان کسبه دخی برنسنه نك وجود وعدی
 مخیل و مشبه در بوراده سحر در مراد وقت صبا حدر زیرا سحر ك
 صباحه اتصالی وارد در و قرآنده کاور (ان موعدهم الصبح) وینه
 کاور (فاخذتهم الصبحه مشرقین) یعنی ابتداء حلول عذاب وقت
 صباحه و تمامی وقت اشراقده اولدی (لوط حضرت ابرهیمك
 برادرزاده سیدر که هاران اوغلبدر و ابرهیم سگسان باشندده ایکن
 لوط الی اوچنده ایدی و واقعه غرود دن صکره ابرهیم ارض عرافده
 فلسطینه نزول و هجرت ابتدایی و قنده لوط دخی شام ناحیه لادن اردن
 دیدگری طرفه نازل اولوب الله تعالی انی اهل سدومه ارسال ایتدی
 ذال مجیه ایله و آنلر خبائث اهل ایدی رسالت لوطی قبول ایتموب مصر
 اولیحق هبوط آدمدن اوج بیک در یوز بکری ایکی تاریخنده جبریل
 علیه السلام انلر شهر لینی ارض لرله بله قلع ایدوب سمایه رفع
 و بعدد سر نکون قیلوب صبحه عطیه ایله صبحه ایتدی و اوزر لنه طاش
 باغوب پرلندن قاره صول جفدی که الی الان آثار باقیه سی وارد در از پروز بر

✽

مردم دال به نعت اینده ده
 موانع دال به در
 الهام

زیر کسرله آتیدر تحت کبی آشفه دود آغه لب زیرین دیرل آغرك آلتند
 اولدیغندن اوتوری زیر قنچه اوستدر کوجلو کشی به زبردست دیرل ایللردن
 الی اوستون اولدیغندن اوتوری بوقار و بود آغه آغرك اوستنده اولدیغیچون
 لب زیرین دیدیلر ایکسنده بله یعنی زیرین و زیرین ده اولان یار نسبت و نونلر
 ناکید ایچوندر (و لغت قره حصار ی ده کاور که ز بر اصلنده ز بردر یعنی زای
 مکسوره در ز بر احرف جر در ز بر اوزرندن دیمکدر بعد التركيب علم اولمغه
 حرکتی تغییر اولندی شکم لغت فارسیه ده نظاثری چوقدر (معنای بیت)
 بودر که اول خداوند یعنی الله عنده و متعالی که سحر و صباح وقتدر و
 اوطی آلت و اوست یعنی باشی اشاعه ایلدی و اهلاک قیلدی و بوقل
 کر چه جبريلك مباشرتیه در لکن فرمان حقا اولمغه حقه نسبت اولندی
 و قرآنده نظاثری چوقدر (الله يتوفى الانفس) (قل يتوفاكم ملك الموت)
 و امثالی کبی * سوی او خصمی که تیراند آخته * پشه کارش کفایت
 ساخته * سوی باله و یا سر جهت معناسنه در که ترك آندن یکا ایله تعبیر ایدر
 (پس این سو بویکا و آن سو او بکا و سوی او انك جانبیه دیمکدر) که ضمیر
 منفصل خداوند راجعدر و جاردر که سوی او و کب سوی دایر و امثالنده
 یار اضافت ایچون اوله ز بر ا بوقوله مده لده کلمه مابعد نه ایصال
 واضافت متعذر اولمغه باله و سل ایدر ز بر احرف علتدر که کاه حذف
 و کاه اثباتله تصرف اولنور (خصمی ده اولان پاه وحدت و یا تنکیر
 ایچوندر که تحقیر محوادر) خصم فتحله مخاصم معناسنه در و خصوصیت
 منازعه دیمکدر خصم اصلنده ضمه در که جانب معناسنه در ایکی خصم
 و منازع بری برینك خصم و جانبیه تعلق ایدوب دست و کر بیان اولمغه
 احدهما آخری جذب ایتمکله حالنه مخاصمه دیدیلر (تیرا و قدرندن اولور سه
 کرک قامشدن و کرک اغا جندن انداخته ماضی دن قسمدر که آتمش دیمکدر و اکا
 ماضی مقید بر قرل یعنی بله مقیدر که ماضی فی حاله تقریب ایچون آخری
 مفتوح اولوب فتحه بی بیان ایچون هاء رسمی الحاق اولنور الحاصل انداخته
 اصلنده انداخت در که تاء ساکنه ایله ماضیدر و مصدری انداختن در که
 اخرنون حذف اولمغه ماضی اولمشدر صکره قرب مذکوره اشارت
 ایچون تامفتوح اولوب حرکتی بیان و حفظ ایچون هاء الحاق اولندی زیرا
 هانك وجود بله تا ساکن اولمق متعذر در و الا هاء اولور بوقوله ماضی نك

✽

حتى الى السماء التي فيها الله) واما ثانی کبی ولكن جمله سی مؤادر و بر دخی
فوقیندن جهت لازم کلمه (وهو القاهر فوق عباده) کبی فافهم جدا
(و بو مقامده دخی تفصیل عریض واردر و لکن اطباء و تطویلدن
حذر ترك اولندی و بیت مذکورك تقدیری بودر که (خصمی که انداخته
نیر بسوی او ساخته پشه کفایت کارش یعنی خصمی مبتدا و نیر انداخته نك
مفعول صریحی و بسوی او غیر صریحی اولوب بعد الجملة مبتدایه
صفتدر که لفظی بین الموصوف والصفة رابطه در و پشه ساخته نك
مفعول اولی و کفایت کار مفعول ثانی سی اولوب بعد الجملة خبر مبتدا
اولور و جمله اولاده فاعل انداخته ضمیر خصم و جمله ثانیه ده فاعل
ساخته خداوند در (و کارش ده اولان ضمیر متصل جملین بیانی
رابط در فاعرف * آن که اعدا را بدر یاد کشید * اعدا عدونك
جمعیدر دشمن معنایه و اصلنده تجاوز و منافات التیام دیمکدر که
بومعنی اگر قبله اولور سه عداوت و معادات و اگر مشیله اولور سه
(عد و صحو و زنی اوزرنه و اگر بغیر علم اخلال عدالت ایله اولور سه
عدوان دیرل وعد و مقام جمعه دخی مستعملدر تنکم رجل عدو و قوم
عد و دیرل و جمعی اعداء کلدی کبی عدی دخی کلورالی و زنی اوزرنه
و قاموسده عدی اسم جمعدر دیمکدر بورا ده اعدادن مراد فرعون
وانك قومی اولان قبطدر تنکم مابعدی قرینه در و آلبر حضرت
موسی علیه السلام و معجزاتی تکذیب ابتلایله مصره اوچ مرحله
اولان قلمدر در یاسنده غریقی اولمشلردر (پس در یالته مراد بحر قلمدر
بوخسه نهر نیل دکلدر زیرانهر نیل نهر جنددر و قلمدر و سائر بحار
(واذا البحار سجرت) و فقیحه آب صورتده آتشدر بو جهندن اعدایه
مناسب اولان آتش غضبدر بوخسه آب رحمت دکلدر و قرآنده
(النار یعرضون علیها غدوا و عشیا) آتی دخی ا کاد آلدلر (بدریاده
اولان بالی معنایه ر که اعدادر که کشیدك مفعول صریحی و بدر
یا غیر صریحی در که ایکیسی دخی ضرورت نظم ایچون عامل اوزرنه
تقدیم اولمشلردر اگرچه ظروف حدیث بحر دندر که آلبره و آلبره ملحق
اولنلرده توسع واردر و در یاقاره مقابلدر که عرب بحر و بر و ترك د کز
یاقاره و بحر در با و خشك و خاک دیر و در یادی در که بحر روم و بحر

صفالیه و بحر جرجان و بحر قلمدر و بحر فارس و بحر صین و بحر هند در و بو
مجموعه ک ماده سی بحر محیط دیر کاردی که بتون ارضی احاطه ایلمشدر و اسانی
یونانی ده انك اسمی اوقیانوسدر فتحله (در کشیددر لفظی مصادرو افعال
اوزرنه داخل تحسین و مفاجاه و ظرفیت و ایچرو معالرن افاده ایدر بورا ده
معنای اخیر مراد در تنکم هدایایه در آمد دیرلر ایچرو کلدی معنایه و در واردن
دیرلر ایچرو کلتور مک ادخال معنایه و در رسدن ایچرو کیرمک دخول معنایه
و کشید فعل ماضی در کشیدن دن که چکمک معنایه در آب کش صوچکچی
و بارکش یوک چکچی در (معنای مصرع) بودر که اول خداوند که اعدای
اولان فرعون و جنودنی قلمدر دریای ایچرو سنه چکدی و غرق بلدی یعنی
حضرت موسی علیه السلام انلری مدت طویله توحید و تصدیقه دعوت
ایدوب قبول ایتمکدرنده موسی دخی اذن حقله انلرك اللرنده ایکبوز سنه دن
زیاده اسیر اولان بنی اسرائیلی بر کیمه مصر دن چقارب بحر قلمدر طرفنه
متوجه اولیچق فرعون بو معنادن ا کاه اولوب جنود کثیره ایله روبراه
ساحل قلمدر ایدر کده موسی ضرب عصا ایله قلمدر شق ایدوب بنی اسرائیل
ایله مزور آیمش بو لیچق انلردخی من الاول الی الاخر داخل در یا اولدقده
(فغشیم من الیم ما غشیم) موجبجه موج هائل سزدن آشوب بالکایه
غریقی اولدیلر و بو واقعه هبوط آدمدن اوچ پیک سکز بوز یکرمی
سکز تازیچنده و افع اولدی * ناکه را از سنك خار ابر کشید * ناکه
عریسدر که دیشی دوه در مقصود نمود قومنه مبعوث اولان حضرت صالحك
علیه السلام معجزه سی اولان ناکه الله در که زیاده نشر یفدن جلایه
مضاف اولمشدر بیت الله و امثالی کبی (از من جاره معنایه در که ابتدای
غایت ایچون و غیر معانی ایچون دخی کلور بورا ده ابتداء غایت مراد در کاه
اولور که همزه سن حذف ایدوب زانی کسرله تحریک ایدرلر و کاه اولور که
مجموعی محذوف اولور تنکم دست بدست دیرلر از دست بدست معنایه که
الدين اله دیمکدر (سنك طاش و خارا قنی طاشدر پس تجرید طریقه
سنکه صفت اولور که سنك سخت دیمکدر (و بوندن معلوم اولور که
طاشك طبعنده تفاوت واردر (بو جهندن غایتده برك اولان طاشه خارا
و خاره دیرلر و انکله وصف اولنور و بونده ناکه بر کشیدك مفعول صریحی
و جار و بحر و غیر صریحدر که برای قافیه عامل اوزرنه تقدیم

اولمشاردر (بربرقاج معنایه کلور بوراده استعلا ایچوندر عریبه علی
کبی که یوقاریلق معناسنه افاده ایدر) (معنای مصراع) بودر که قوم
فرعون صونک ایچروسنه چکدیکی کبی قوم صالح که نمود دیرل
مطلوبلری اولان ناقه بی قاتی طاش ایچندن یوقاری وطشره چکدی
وخلق ایدوب اورادن چقاردی واطهار قدرت ایلدی تا که صالحه معجزه
وقومنه وسیله ایمان اوله و تناسیرده کلور که قوم نمود که عاد اولادندن
برقیله درحجرده کسرله ساکن اولورل دی که حجازله شام اراستنده محل
معروفدر که حجاج شام ذهابا وایا اورایه مرورایدلر برکون عبدلنده
بجتمعه اولمشارکن حضرت صالح بونلری ایمانه دعوت ایدیچک صالحدن
صدقنه معجزه طلب ایتدیلر صالح دخی نه مقوله آیت استر سکرز دید که
میدلری اولان جندع بن عمرو اوراده بر صخره منفردیه که کائیدر لر دی
اشارت ایلدوب شو طاشدن بزه بر واسعه الجوف کثیر الو بر اون آیلای
یوکلور دوه چتار دیوچک حضرت صالح دخی نماز و دعادن صکره
اول طاش یوکلور خاتون کبی اکلوب و منشق اولوب اورادن مطلوبلری
اولان ناقه وصف مذکور اوزره بیرون اولدی و بو آیت هائله بی
مشاهده ایتدکه جندع مزبور قومندن برقاج نفر کسه ایله کربند ایمان
اولوب باقیر امتناع ایتدیلر و برقاج زماندن صکره بزم حیواناتمز بوناقدن
منضرردر دیو قدار نامه برکسه برکون اول ناقه بی عفر و اهلاک ایلدی و آخر
جمله سنک صورتلری متغیر اولدقدن صکره صیحه جبریل ایله استیصال
اولندیلر تنکم قرآنده و تناسیرده مشروحدر و بو واقعه هیبوط آدمندن
اوج ییک یوز یکر می دن زیاده سنه مرورنده واقع اولدی (پس بونلرک
هلاکری قوم عاد دن صکره در که هر بری قدرت قاهره آلهیه یه دلالت
ایدر و لکن ناظم قدس سره مطلقا اثار قدرت و حکمتی پیمان و نتائج
غضب و رحمتی عیان صد دنده اولمغله بعض مواضعه مراعات
رتیب ایتدی * چون عنایت قادر و قیوم کرد * در کف داود آهن موم
کرد * (چون بلا اشباع الواو حرف تعلیلدر چونکه معناسنه و شرط
مچون دخی کلور چون نمی دانی مکر کی یعنی اگر یلر سنک سوبله
بوراده مراد اولکیدر) عنایت قصد در حق تعالی دن ارادت
مخصوصه در که عبدی مطلوبی اولان سنه نك اسبابنه توفیق اتمکدر

انکچون اهل عنایت قلبلر زبیرا هر کس هر یوزدن موفق دکلدر
بلکه توفیقک کلیاتی خواصده و جزئیاتی عوادده در و عنایت کردک
مفعولیدر چون قادر و قیوم کرد عنایت تقدیرنده در (وقدرت صفت
الهییه در صکره بحزنک مقابلیدر) (قیوم قائمک مبالغه سیدر قیام
کبی تشدیدله هر سنه اوزرنه قائم و قوامی انکله اولان سنه بی معطلی
معناسنه بواپسنه صفت الهیه در زبیرا هر شنبه اولار و ح ویرهش
و ثابا اسباب بقاسنه موفق قلمشدر و وجهندن دیرل که هر شی حقله
قائمدر و انک نوری هر سنه ده دائمدر که انک سیبیه قنابولمز و بولسه
دخی وجوددن طور آخره انتقال ایدر فافهم (کف عریبدر اصلنده
تشبیه در بوراده ضرورت وزن ایچون تخفیف اولمشاردر قاموسده
بدایله تفسیر اولمشاردر فامام شهور اولان ال آیه سیدر) (داود بن ایشی انبیاء
بنی اسرائیل دندر که قاتل جالوت دز هیبوط آدمندن درت ییک اوچبوز
اوتوز سنه دن زیاده مرور ایتدکه تشریف عرصه وجود ایتمشاردر عمرلری
یتیم سنه در و کتاب زبور که حکم و مواعظی مشتملدر داوده منزلدر
وانک صوت حزقی مشهور و احوال عجیبه سی معروفدر) آهن ده ور در
واعنکر دمور جیدر و آهنکار دمور الوب ستاندر (و موم ضمه عریبدر
شمع معناسنه کافی القاموس) و شمعه ملائمت اولمغله بوراده موم ملام
معناسنه اخذ اولندی و یاخود بطریق التثبیه در و آهن کردک مفعول
اولی و موم ثانیسی و ظرف دخی اکا تعلق در (معنای بیت) بودر که
چونکه قادر و قیوم اولان خداوند بزرگ عنایت ایلدی و ارادت
خاصه سی ایله صنع عجیبی کوسز نك مراد ایدی (حضرت داود علیه
السلام الننده وایه سنه دموری موم قلدی و یاخود شمع کبی نرم قلدی
تا که داود اندن زره دید کلری درعی عمل ایلدی و اتشده دموزی
تلبین اتمدن طریق قدرتدن آتی حلقه حلقه ایلدی تا که مؤمنلر اول
قبض آهنین ایله جننک و حریبه آفتندن توفی و تحصن ایلدر
وانک خصوص اوزرنه تلبس اندوکی درع (جناب رسالتبه
صلی الله علیه وسلم) انتقال ایتش ایدی صکره نابید اولدی
* باسلامان دادملک و سروری شده طبع خاتمش دیو و پری *
بوراده دخی) بابو قروذه باخلیلش ده اولان باکی تعلق و تعدیه ایچوندر

اصطی بدد که مفرد در ولکن سلاست وزن ایچون اشباع اولندی
وانک متعلق داد کلمه سیدر عربیده اعطی سلیمان دیمک کیدر
اگرچه اعطی بلا حرف دخی تعدیه ایدر (سلیمان حضرت داودک
او غلبدر که اون اوچ باشنده سر بر ملکه جلوس ایتشددر
ولادتی هبوط آدم دن درت پیک او چوز طقس اندن صکره در
والد ماجدی داود کی علیه السلام ملک و نبوتی جمع ایتشددر (ملک
ضمه سلطنت یعنی پادشاهلدر که بر نسته تحت بدو تصرفنده اولقدر
کرک استیلا و تسلط ایل و کرک غیری و جهله بومقوله ملکک
صاحبنه مالک و ملک و ملک دیرل (ملک ایسه کسرله بویله دکلددر
بلکه اخسدر که شری و باهیه و یارث طریقله تحت ایل و التصرف
اولقدر استیلا و غلبه ایل دکل وانک صاحبنه مالک دیرل فقط (ملک
دادک مفعول صریحی در (سروری یا مصلحتدر به در سرور مر کددر
سیر ایل وردن که سر اصلنده باشددر ولکن بویله بر زده غلبه استعماله
ریاست و متبوعیت معنانه در (و راسان عربیده ذو کی صاحب
معنانه در پس سرور صاحب ریاست معنانه اولور (شدماضی در
اولدی معنانه مصدری شدن کلور مضمونی انتقاله دازدر عربیده
صار کی (مطیع اطاعتنددر که امر و فرمان اوزرنه مرتب اولان
انقیاد در عبادتده ایسه بو معنی معتبر دکلددر ولکن عبادت حقندن
غیریه جائز اولماز اطاعت ایسه انعمدر یعنی مخلوقه اطاعت اولور
نتکم قرآنده کلور (لا تعبدوا الا اياه) وینه کلور (اطیعوا الله و اطیعوا
الرسول و اولی الامر منکم) مطیع شدک مفعولی و اشغه ده دیو و پری
فاعلیدر تقدیری شد دیو و پری مطیع خاتمش دیمکدر (مطیع مفعولنه
مضافدر (شین ضمیر سلیمان را جمددر و اطاعت کرچه فی نفس
الامر سلیماندر ولکن تسخیر سبب خام اولغله سببه اسناد اولندی
(خام تانک فتح و کسر ایله پرمغه طاق قدری زبنددر که انکله نسته
مهر نور خام النبیین انبیاء انک مجبی ایله ختم و تنیم اولندی معنانه در
(کشف الاسرارده کلور که ملک سلیمان خاتمش ایدی یعنی اکا
منوط ایدی وانک نکینی یعنی قاشی کسبریت احرا ایدی که نایاب
نسته در انک سطر اولی (اسم الرحمن الرحیم) و سطر ثانیسی (لا اله الا الله)

وسطر ثانی (محمد رسول الله) ایدی و اول خام آدم علیه السلام
جشنده ایکن اصبعنده ایدی صکره زله واقع اولدقدده ارکان
عرشدن برکننده وضع اولنوب زمان سلیمان اولدقدده (جبریل
علیه السلام فرمان الهی ایله اورادن انی آلوب سلیمان کتوردی
و پرمغه کچوردی وانک نورانیت و هیبتدن سلیمان اعین ناسدن
غائب اولدی اوراده یانی الله مطالعه جمالکله مشرف اولوق استرز
دید کلرنده سلیمان علیه السلام بیوردی که (اذ کرو الله) یعنی
الله تعالی بی ذکر ایدی کوز انلردخی ذکر ایدیچک سلیمانی مشاهده
ایتدیلر (دیو شیطان علیه ما یتحق) پری جنی و بو عطفدن دیو و پری
بری بر زله مغایر اولمقی فهم اولنور نیکم محبوبی پری به تشبیه ایدرل
زیرا برینک ملک کی حسن رائق و جمال فائقی وارد رانکچون چشم
آدمی به طهر اولمزلر زیرا مشاهده سنه تحمل اولماز دیو ایسه غایت زشت
همکل و قبیح صورنددر یعنی شیطان آدمه سجده ایلد مأمور اولمزدن
مقدم تعظیم اسمنه عزازیل دیرل ایدی و حسن تعبندنه بناء زیاده صورت
حسنده ایدیکی ملائکه دن متمیز اولمزدی صکره ابا و استکبار انمکله
اسم و جسمی تغیر و مسح اولندی حتی جا حظ دیر کلری منکلم
اولقدر قبیح المنظر ایدیکه اگر شیطان بر کره دخی مسح اولسه
جا حظ قدر اوله مزدی دیو اطیفه ایدرلردی (اشته بورادن فهم اولندیکه
پری دخی کرچه اصلنده جان قومندندر ولکن انلرک متمرذلر نه
شیاطین دیرل که شکل اصلیری اوزرنه قبیح قالمشدر و انلرک مؤمنلر نه
جن اطلاق اولنور که ایمانلری سببیلله نورانیت صوریه دخی
بولمشدر و بونلرله ازدواج قابل اولغله بلفیس سلیمانک والده سی
انسیه و پدری جنی ایدی دیمشدر در نیکم مخلنده مبیندر (معنای
یت) بودر که خداوند قادر و قیوم حضرت سلیمان بن داوده علیهما
السلام سلطنت و ریاست عامه و یردی شویله که بدنده اولان خام
رحمانی سببیلله انسان و شیاطین و جنین اکا مطیع اولدی و اکا منطلق
الطیری تعلیم ایلدی و بیچی و سایر مخلوقات اکا مسخر قیلدی و من
المشرق الی المغرب حکم ایدی و تسخیر مذکور سببیلله قدسده مسجد
افصافی طرز بدیع اوزره بنا ایدی که هجرتدن پیک سکر یوز سنه

مقدم ایدی و آخر عمری الی ابی مساله بلوغده و داع عالم فانی
 قبلوب باد رفیع اندیکی سریری بر باد اولیدی * از تن صابر بکرمان
 قوت داد * تن کوده در پاش وال ایاق انک مسماسندن خار جدر
 عربی ده کی بدن کبی زیر بدن من المنکب الی الالبه در بوسه بیدن
 (امام ابو حنیفه رحمه الله) قالوم تجیک بایدانک (قراءت ایلدی
 و کشف صیغه جسی توجیه ایدوب پیدنک کله و افیسا باجزائه
 دیدی تا که اطراف دخی بدنده داخل اوله و برنسنه تمام طوناق
 اولسه تنه و الایم تنه دیرل که بیه دك اوله آخرنده کی هااختصاص
 ایچوندلر (صبربانک سکونیه نفسی کراحت اندویک تنه اوزرنه
 حبس اینه که دیرل که جزعک نقیضی در انکچون صبر دیدیلر کسر
 باثله شول آجی اغاجک عصاره سنه که عطارل صتارل (صابر دن مراد
 ایوب پیغمبر در علیه السلام که نسبی حضرت اسحاقه علیه السلام
 منتهی اولور صبری بودر که قوردر بدتی اکل ایدوب همان لسان
 و قلبی قالمش ایکن جزع ایلدی انکچون حق تعالی انی مدح ایلدوب (نعم
 العبد) پیوردی و لسانی محفوظ اولدیغی بودر که لسان مصدر ذکروه ورد
 توحید در و قلبی مصون اولدیغی بودر که موضع معرفت و معدن نبوت
 و ولایت در و انک (ربانی مسنی الضر) دیدوی حقه شکایت طریقله در
 خلقه دکل بوايه عند العارفين مذوحد و اگر بومعنی حضرت
 ابرهیم علیه السلام (حسبی من سؤالی علمه بحالی) مقاله سیله مقابله
 اوانورسه (جواب بودر که دعاء ایوب علیه السلام انتشاء بلاده
 داعیه قویه ایلده در که اذن الهی در بناء علی هذا بومقام کلام مقامیدر
 سکوت وقتی دکل (بکرمان کریمک جعیدر کاف عربی نک کسر بیه
 قوردر معناسنه دوده کبی آخرنده الف ونون ادات جمد که انسانده
 و حیوانده و نباتده استعمال اولنور مردمان و کاوان و درختان درلر
 زبردخت کسلردن اول جسم نامی اولمده انسان و حیوانله مشترکدر
 کسلدکن صکره درختها دیرلر زیر الف ایلده ها دخی ادات جعیدر
 و انسانک فاشلرله ابروان دیرلر زیرانی اولدیغدن ماعدادی روحک
 اجزاسندندر و کرمانک سر جمعی بودر که حضرت ایوبک بدننه
 مسلط اولان اون ایکی یسک قود ایدی که عدد نامدر و بودرد ایلله

اشهر روایات اوزره اون سکز سنه مبتلی اولدی صکره دود
 بدندن تنار ایلدوب صحبت بدن ایوب سببیه (الله تعالی اول
 ذلیلی عزیز ایدوب اندن شجره صنعود ایدن دود القز یعنی ایسک
 قوردی و صوبه دوشن سولک دید کلری اولدی که خلق بونلرله
 انتفاع ایدرلر (و بعضیلر بال آروسی دخی بونلردندر دیمشار) اشد
 اکامل ناسه مضاف اولان نسنه لرده بویه خاصه ل وارددر زیر
 برکت روح مطهر بدنه و برکت بدن نظیف دخی لباسه و سائر
 مضافاته ساریدر زیر حکم جوار وارددر (قوت عرییدر مایقوم به
 بدن الانسان معناسنه یعنی انسانک بدنی انکله قوام بولا جق قدر
 غذا انکچون مشهوردر که قوت لایموت دیرلر بوراده مطلق غذا
 معناسنه در و بومصراعک تقدیری داد قوت از تن صابر بکرمان
 دیمکدر که دادک فاعلی خداوند تعالی در وقوت مفعول صریحی و مابعدی
 غیر صریحی در (و از ابتدای غایت) وب تعلق و تعدیه ایچون اولمده
 ایکسنک بر فعله تعلق صحیح اولدی (معنای مصرع) بودر که خداوند
 تعالی ایوبک بدندن قوردرله غذا و نفقه و پردی یعنی لسانندن و برمدی
 زیر لسان سر دندر و سر تنده داخل دکلدر تنکم مرور ایلدی و قلبندن
 دخی و برمدی زیر قلب مورد لسان در که لسان انک ترجانیدر پس فرغ
 محفوظ اولیجق اصل بطریق الاولی مصون اولور * هم زیونس
 لقمه باحوت دادا * هم داد لقمه زیونس باحوت تقدیرنده در که لقمه
 دادک مفعول صریحی و مابعدی غیر صریحی در (و زازدن مخفف اولوب
 انک و یانک فعله تعلق مصراع اولده اولنر کیدر و لکن بوراده زمن
 تجرید به معناسنه اولور کویا لقمه اولان یونسک کندی دکلدر بلکه اندن
 تجرید اولمش برنسنه در که ینه یونسدر که لقمه واحده کیدر (هم
 موافقت ایچون کلور بیه معناسنه تنکم هم آه دیرلر بولده مشترک اولانه که
 اخرله کندی اراسنده طریقده جهت اتحاد وارددر و بر معنایه دخی
 کلور که ترکیده اندن ده ایلله تعبیر اولنور مثلاً بحم اوهم نیامد دیر ترک
 اوده کلدی دیر تنکم این کمانک دقائفنده مسطوردر و لکن بوفقیه ظاهر
 اولان بودر که ده لفظی دخی دن مرخدر (پس هم دخی معناسنه
 مجولدر کلام ناظمده ده هم بومعنایه در (یونس بن قتی فتح میم

وتشديد تائه كه بونسك بعض رواياتده والده سى اميدور بصورتده
عيسى عليه السلام كى والده سته اضافته مشهور در و بونس عجم
وتعريفندن اوتورى غير منصرف در (و بونس عليه السلام اولاد
هرون دندر كه موصله نينوى ديدكاري قريه اهله مبعوث ايدى كه هبوط
آمدن درت بلك بشبوز طقه ساندن زياده سال مرور ايتشدى قومى اتى
تكذيبه مصر او ايجق نزول عذابله تخويف ايلدى (فاما انزل امارات عذابى
حس ايتد كده توبه تضرع و نیاز ايدى بلك اوزر زندن عذاب متكشف
اولوب بونس بو حالى مشاهده ايتد كده سوزمده بلان چقندم ظنينه اندفاع
هذابدن غضب ايدوب اذن الهى اولمدن بحر و مه طوغرى چقوب
كتدى واوراده بر سفينه به سوار اولوب وسط در يابه اير بچك سفينه
حر كتنن قالدى اوراده ملاحر بونده برعاصى و يارب عبد ابق و اردر ديو
عادتلى اوزره اوج قرعه ايلديلى اوجنده دخی حضرت بونس اوزره
كلچك بونس دخی كندنى در يابه طرح ايتدى واوراده بر عظيم باقى كلوب
بونسى ابتلاع ايدوب قعر در يابه طالدى (و بونس انك بطئته تسبيح
ايدوب (لا اله الا انت سبحانك انى كنت من الظالمين) دبردى كه بعض
احاديثده بودعائك اسم اعظمى اولمى مرويدر و درت ساعت و يا اوج
كون و يابدى كون و يا فرق كون بحر قاصيه بى دور و منتهى ارض شابعه به
وصولدن صكره اذن حق اولوب بونسى ساحله قذف ايتدى و بونسك
وفاتى هبوط آمدن درت بلك التبورسكان اوجده در (لقمه همزه كه
عين بتره شكلنده ياز بلور سابقا مذكور اولديغى اوزره ياه مافوظه
بلدر كه فى الحقيقه هاء مر سومدن صكره ياه مفرد يازلق قاعده
فرس اولماغله ياه حذف اولنوب همزه ابقا اولندى كه همزه يابه توسل
ايچوندر و بوزاده يا وحدت ايچوندر و همزه به دخی بدليت و علامت ايچون
همزه وحدت ديلور و الا وحدت ايچون اولان يادر همزه دكل (لقمه
ضمه ابتلاعه مهيا اولان نسته در يعنى بر يودم صوبه جرعه ديدكاري كى
برچينم طه امه دخی لقمه ديرل و لغمه بلادر و مده معروفدر كوياهر برى
بر يودم اولاق ملا حظله سبله وضع اولمشدر (حوت بالقدر نون كى
ولكن محل تعريضده حوت ايله تعبير اولندى شك قرآنده كلور (ولانكى
الاصحاب الثمون اوده قسم تفسر تفسر بونس داللى شك نيز ياده كلور

(وذا النون اذ ذهب مغاضبا) (معناى مصراع) بودر كه دخی بونس
پيغمبرك عليه السلام جسدندن بحر و مده بر سبك عظيمه بر لغمه
ويردى يعنى لقمه كى اغزنه ايتدى و سبك دخی اتى بوندى (پس سمكك
ابتلاع ايتدوى جسد بونس در كه بر لغمه مثالدر ولكن بطريق المبالغه
بونسدن بر لغمه ويردى ديونجريد اعتبار ايلدى و جائز در كه حرف
جربدين جنس ايچون اولوب بونس لقمه بيان اوله (فاجتبوا لر جس
من الاوثان) نظمنده اولان رجسى پسان اولديغى كى * بنده رازه
بر سر مى نهى * (بونك تقديرى) مى نهى خداوند تعالى اره بر سر بنده
را در كه (اره مى نهى مفعول صرى بچى و بر سر غير صرى بچدر) بنده
قولدر مرد وزن و كودك و خانه زاد (اولانه يعنى مولاسك اونده طوغش
اولانه شاملدر آخرنده همزه يادن بدل وحدت ايچوندر شكمر و رابتدى (اره
همزه نك فتحي و رانك تشديدله و تخفيفيله لغتدر بچى معناسنه كه عرب
منشار و ترك دستره دير كه اصلنده دست اره درال بچقيسى معناسنه بر حرفدر
على معناسنه يعنى استعلاء ايچوندر كه مثلا بر كاغد نوشتم ديمك كاغد اوزره
يا زدم ديمكدر (سر باش در سار كله اولديغى كى يعنى سارسردن بعضدر مى
نهى معلوم اوله كه مضارع فارسى مضارع عربى كى بين الحذف والاستقبال
مشتر كدر بو جهتمدن اولنه باء مو حده داخل اولسه و مى داخل اولسه
حاله و ياتقريب حاله تخصيص ايدر بورادندر كه ديمشدر را كر بر شاهد
(كواهى مبدىم در سه شهادتى مقبوله در زير احوال حاضرده بالفعل شهادت
ايش اولور و اكر كواهى دهم در سه مقبول اولماز زير شهادت ايش كه
وعد در بوراده مى نهى مضارع حال دكلدر بلكه تقريرى در (نهادن
قومقدر وضع معناسنه مضارعنده الف حذف اولنوب نهى و نهى ديرل
فور و قويعى معناسنه كه اسم فاعلدر بعد ذبوراده بنده دن مراد حضرت
زكر يادر عليه السلام كه پيغمبر عالیشان و مهتر اخبار بيت المقدس و صاحب
قربان ايدى كه روايت امام فخر الدين رازى اوزره اولاد هر و دندر كه
لاوى بن يعقوب بن اسحاقه منتهى اولور و كاشفى روايتى اوزره حضرت
(سليمان اوغلى رحيم اولادندر كه سبط يهودا بن يعقوبدن در و اندن بنده
ايله تعبير قرآنه موافقت ايچون شكمر كلور) كهيعص ذكر رحمة ربك عبده
ذكر يا (وخواص ناسك عبوديتى ماسوى الله دن حر و آزاد اولمق

معنا سنه در که حق تعالی به اجلا لا تعبد ایدر لر یو خسه غرض ایچون دکل
و حضرت زکریا و علی حضرت یحیی علیهما السلام از میل نام برقا حشمت
نحر یکی ایله والی قدس اولان هر دوس نام یهودی النده اسد شهاد
اولدقدن صکره حضرت زکریا دخی فرار ایدوب بر اغاچه تخصص
ایتد کده طائفه یهود واقف اولوب کلوب اتی اغاچه ایچنده اغاچه ایله یله
یچدی لر (و یو واقعه هائله هبوط آدم دن بش بیک بشیوز سکساندن
زیاده سال صرور ایتد کده واقع اولدی که اول وقتد زکریا نك عمر لر
یوز ساله قریب ایدی (معنای مصراع) بودر که خداوند تعالی حکمتیه
بر بنده سنك باشی اوزره یحیی قور وانی ایکی یچر ولکن بوندن دوست
ذلیل دشمن عزیز اولق لازم کلز بلا که خواص ناسه واقع اولان ابتلار
رفع درجات ایچوندر نك حضرت یحیادن اصلا کاه و هم کاه صادر
و واقع اولما شیکن الله تعالی اکا زیاده محبتدن شهادت نصیب ایلدی
و پدری زکریا ک دو نیم اولسی دخی بو بایدندر (و زکریا نك شجره
تخصنی حضرت لوطك (او آوی الی رکن شدید) دیمسی کبیدر که اسباب
ظاهره به استناد در اذن آلهی و مظاهره ظاهره مشاهده دن ناشی
اولیحق مفیددر * وان دکر راج تاج در سر می نهد * و او عاطفه در (آن دکر را
یرنه بعض نسخده ده دیگری راد و شمشدر که آخرنده یا وحدت ایچوندر
و دیگری یا ایله و دکر یاسز بردخی دیمکدر که اصلده بر دیمک ترکیبدن
خارجدر فاما مقامدن تراش اولنور تکرار اولان نسنه نك ایکنجی سندن
دیگر ایله تعبیر ایدر لر مثلاً کندی نمازده نماز دیگر دیرل بردخی نماز معنا سنه
زیرا معراجدن نزولدن صکره ابتدا جماعته حرم کعبه ده صلاظه
یعنی اولیه نمازی قنوب اکندی اکا بردخی یعنی انک غیر نماز اولدی که
ایکنجی نماز در بوم احد و بوم اتین کبی (آن دکر را اول بر غیر نك
دیمکدر که حضرت یوسف و سلیمان علیهما السلام و سائر تاجدار
اولنره شاملدر و بوم مصراعك) تقدیری (وی نهد تاج در سران
دکر را دیمکدر که تاج نهدك مفعول صریحی و مابعدی غیر صریحی در
(تاج عربی در کابل دیدکری نسنه در که جواهرله تزیین ایدوب
پادشاهلر باشلره کیر لر) و تاج فلك آفتابدر که فلكک باشنده تاج کبیدر
و تشبیه ادهده تاج پوش و سلطان و بیک بورکی دیدکری چیچکه

تاج خروس دیرلر و حدیثده کاور که (العمائم تیجان العرب) یعنی عربک
دستاری عجمک تاجی یرنه در و صدرا سلامده قلنسوه کیرلر دی صکره
مهیچور اولدی بعد زمان علماء عرب حالارومده ملبوس اولان کبی قاوق
تلبس ایتدی لر والی الا آن مستعمل اولوب قالدی (در ظرفیت افاده ایدر
عربی ده فی کبی) و نهادن کد وضع معنا سنه در وضع فی ایله استعمال
اولندیغی کبی نهادن دخی بوبله در یعنی موضوع فیه کوره و الاموضوعه
بلا حرف تعدیه ایدر نك در لر وضعه فی محله تاجک دخی محلی سر اولغله
تاج در سر دیدی و بونکله قافیه ده تکرار لازم کلز (معنای مصراع)
بودر که و اول بر غیر نك باشه تاج قور هر کیم اولور سه یعنی کیمک باشی
اوزره ازه قوبوب قهرله معامله ایتدوکی کبی کیمک دخی باشه تاج شاهی
قوبوب لطفله معامله ایدر که هر برنده حکمت بدیع سی وارد و اهل
ایمان ارا سنده بو مقوله معامله لده تفاوت اولدیغی کبی سائر لر ارا زنده
دخی وارد در ملوک کافره و رعیت فاجره کبی ولکن ناظمک روی کلامی
اهل ایمانه در خواص ناس ذکر ی قرینه سیله فاعلم ذلك * اوست
سلطان هر چه خواهد آن کند * اوست ایکی کلمه در تقدیری اوست
در که او ضمیر منفصلدر عربی ده هو کبی مرجعی خداونددر است
ادات خبردر که اکا را بطه دخی دیرلر قاعده سی بودر که ماقبلنده اولان
کلمه نك آخری ساکن ایسه اسنك الی لفظ او کاتبه و جواب حذف اولنور
(بو مقامده اولدیغی کبی ولکن مده او ایمان پرلده متصل یاز یاور
من است ده منست کبی واکر ما قبلنده اولان کلمه نك آخرنده هاء رسمی
واریسنه الف و جواب اثبات اولنور آمده است کبی زیر هاء دالک
فتحه سنی محافظه ایچوندر که حذف ممکن دکلدر (پس فاصله واریکن
استی ماقبلنده ایصال ایتمک قابل اولدیغی نندن الف ثابت اولور
و بو مقوله نك غیریده یعنی هاء اصلیه اولدیغی کلمه ده هاء حذف
اولنوب اسنك الی یاه قلب اولنور چیست نیست کبی که اصلری چه است
نه است در قاف حفظ (سلطان غلبه و استیلا معنا سنه در بو معنی پادشاهلرده
غالب اولغله بطریق المبالغه مقصد زله تعبیر اولدی (خلیفه ایله
سلطانک فرقی بودر که خلیفه اولدر که انک طریقت و حکومتی
طریقت و حکومت نبویه اوزینه اوله که آنده اصلا شایسته ظالم بوقدر

اثمه اثني عشر كبي سلطان ايسه اعدر وسلاطيندن خلافتنه قريب
اولنراقل قلندر ملوك شاه ميه دن نورالدين الشهيد زنگي وملك صالح
كبي كه بولر زمانلرنده اوليادن عهده اولورلر دي بوراده سلطان
اطلاقه محمولدر زيرا مرادالله تعالى در كه سلطان السلاطين در
رواوست مقدم خبر وسلاطان مؤخر مبداددر كه سلطان مطلق
اودر ديمكدر وما بعدى اتى پياندن تكلم قرأنده كلور (له ملك السموات
والارض يخلق ما يشاء لم ينشأ انانا) الى آخر الآية (هر چه
هر تعميم ايجونددر كه كل افرادى معناسنه در هر بار هر كره وهر چند
هر نه مقدر دار اولورسه وهر كز زمانلردن هيچ بر زمانده وهر كس
هر بر فرد و امثالي كبي (وجه جيم عجميك كسريله معناسنه در نه ديه يم
ديه جك يده عجم چه كويم در وهر چه مبتدادر كه مابعدنده خواهد كه
رابطه سيله اكا عسفندر خبرى آن كنده جمله سبندر (خواهد فعل
مضارعدر خواستن دن ديلمك معناسنه ارادت كبي مضارعنده سين
مايه قلب اولنوب خواهد وخواهنده دنيلور واورسمى والف ثابته ايله
وواوك اصلى بودر كه خاستن بلا وواواياغ اوزرنه طورمق معناسنه در
پس خواستن واوله رسم اولنديغى معنای ارادته تخصيص ايجونددر
وبعضيلر خواهدى خواهيدندن اخذ ايدرلر ظاهر قلب اعتباريله
ولكن قاعده فرسه مخافندر (وخواستن لغت قره حصاريله وخواهيدندن
لغت نعمة الله ده ضمه ده يازمشدر وپوندن فهم اولور كه مضارعده
دخى خاك حر كتنى ضميمه اماله ايدرلر (آن كندآن بالاده ذكر
اولندى مابعدنده فعله مفعول اولور كند كاف عربى نك ضميمه
مضارعدر كردندن كه اشمك وايلمك معناسنه مضارعنده رايرنه
نون كتوب كند و كنده ديرلر (معنای مصراع) بودر كه سلطان
مطلق اول خداونددر انكچون هر نه درسه آنى اشلر و مرادى ارادتندن
تخلف اتمز والا عجز لازم كلور تعالى الله عن ذلك وپوندن ملكنده
شريكى اولمغه رمز واردلر زيرابا فرض شريكى اولسه (ولعلا بعضهم
على بعض) وفقجه غالب اولانك مرادى حاصل او اوب مغلوب عاجز
اولق لازم كلور پس صانع عالم فرد واحددر كه كسه نك اكا ملكنده
مزاجه سى يوقدر كه (فعال لما يربد) اودر انكچون عالم نظام واحد

اوزرنه در و بر منازعك تراعيه تغير واختلال قبول ايتامشدر و منازعه
ايدنلر بالاخره مقهور اولمشلر شداد و غرود و فرعون و سائر طفة جباريه
كبي * عالمى را دردمى ويران كند * عامى ده اولان باتكير ويا وحدت
ايجونددر ولكن سوق كلامه مناسب اولان اولكيدر كه مراد فى الحقيقه
بو عالمدر كه عالم كون وفساد در وانك اولى سماء سابعه نك مقبرى
و آخرى ثاددر (وعالم ما يعلم به الصانع معناسنه در اصلنده علم در كه
ما وضع لشيء بعينه در جميع اشياء دخی حق تعالى نك اسم علميدر كه
اسم مسمايه دلالت ايتدوكى كبي مصنوعات دخی صانعه دالدر انكچون
عند لغارفين اسماء لغظيه اسماء مجازيه واشياء موجوده اسماء
حقيقه در و بومصر اعك تقديرى (كند عالمى را ويران دردمى) در كه
عالم كندك مفعول اولى و ويران مفعول ثانیسى وظرف اكا متعلق در
زدمى ده اولان ياء وحدت ايجونددر دم فتحله نفس معناسنه در فتح فائله
ودمور جيلرك آنش ايقاد ايتدكلى كور كه دم ديدكلى نفسندن
يعنى آندن خارج اولان بلدن اوتوبيدر ويران خرابدر (معنای
مصراع) بودر كه عالمى بر نرفته ويران وخراب ايدر زيرا انك
امرى لحنى در كه لمحة البصرده وجود بولور مقصود بودر كه كره
بو عالمى طريق ثانی و تدریجى تعليم ونبجه حقائقه رمز ايجون آلنى
كوده خلق ايتشدر (فاما مراد ايتسه بر آنده ايجاد و بر نرفته اعدام
ايدر تكلم نفحة اولاده جميع اشيا صورت اصليه سندن چقوب هلاك
اولسه لركدر * هست سلطاني مسلم مرورا * هست وار نيست يوق
وهستى وراق ونيستى يوقلق در كه يارى مصدر يده در وهستك اصلى
هااست در كه هانك واستك الفترى حذف اولمشدر وديمشدر كه
هانك اصلى دخی هاء در وار معناسنه كه است اذات خبردر كه در
ديمكدر بوصورنده محذوف اوج اولور (پوزاده هست است مقامنده
مستعملدر تقدير كلام سلطاني مسلم است مرورا ديمكدر كه سلطاني
مبتداء مسلم است خبر و مرورا ملك مفعوليدر (سلطاني ده اولان ياء
مصدر يده در كه سلطانيلى ديمكدر يعنى صاحب الملك والسلطانه
اولق (مسلم تسليمين اسم مفعولدر تسليم بوراده تفويض معناسنه در
سلام و بر ملك وسالم قلمق معنارنه دخی كلور معافى و مسلم ده كى تسليم

کبی که سلامتند در معافی عافیتدن اولدیغی کبی اگر چه عوام یاسنی
طبی ایدوب معاف و مسلم دیرل فاحفظ فانه غلط فیه بعض المشاهیر
(مرورا ميم وواوك فتحه لریله اصلنده مرورادر که مر علامت
مفعول اولان رای تا کید ایچوندی یعنی را که فعلی مفعوله ایصال ایچوندی
مردخی بویله در ورا تخصیص ایچون اولدیغی کبی مردخی لام جاره
معناستد کاور که مرفلان ديمك فلانه وفلانك ديمكدر (واو اصلنده
اوی در که ضمیر غائب منفصلدر عرییده هو کی کاه اولور که الف حذف
ایدوب واو اوزنه ضمه تقییل اولغله فتحه حرکت و یروب وی دیرل
و کاه اولور که اویك اولندن الفی و آخردن یایی حذف ایدوب واو
ساکن قالوب ساکنله ابتدا منعذر اولغله اخف حرکاتدن اولان
فتحی و یروب ورا دیرل مکر که ماقبلنده کلمه آخری اوله بوصورتده
سکوتله استعمال اولور کو کی که اصلنده که اودرها و الف حذف
و کافی واو ایصالله کو دینلور (معنای مصراع) بودر که سلطانلق
وپادشاهلق اول خداونده مسلم و مفوضدر و هر کس انك سلطنتنه
مضیع و منقاد اولشدر کرک شاه و کرک کدا شکم قرآنده کاور
(ان کل من فی السموات والارض الا آتی الرحمن عبدا) زیرا خواص
بشر اولان انبیا و اولیا و خواص ملائکه اولان ملائکه اربعه و سایر
ملائکه عبید اولدقاری صورتده غیر یارب بطریق الاولی در کرک
جن و کرک ماعداسی * نیست کس را زهره چون و چرا * نیست
اصلنده فی استدر که کسرله نفی و سلب ایچوندی که معنای یوقدر
واست ادات خبردر الف حذف اولوب متصل قلمشدر و فی ده نون
مکسور اولدیغی مسورتده یا لله یازیلور و اگر مفتوح اولور سه هائیه
یازیلور که نه دینلور و اگر نون مذکوره کاهه آخری به متصل اولسه
یا وهادن هیچ بریمی یازلمز یا موخت کبی زیر انبیا موختده اولان
یا موختک همزه سندن منقلبدر یوخسه فی ده اولان یادکلدر (کس
کشی و کسه دیمکدر کسان ادیاندر آخرنده را لام جاره معناستدر
(زهره فتحه اود دیدکری نسته در که زیاده اجیدر انسانده و حیوانده
اولور دوه قوشندن و دوه دن ماعداد عرب اندن مراره ایله تعبیر ایدر
چکره متصل بر نسته در زهره که آخو دیدکلرنده اعلام غالبه دن اولشدر

اوده زهره دیدکری اکانسته در (آخرنده هانتخصیص ایچوندی
یعنی خصوص اوزنه اود مراد اولدیغنه علامتدر زهره سی چاک
اولدی دیرل منشق اولدی دیمکدر که انك انشقاقی یعنی چاتلبوب
اوزله سی سبب هلا کدر پس قوت انسان زهره سنده اولغله زهره نفی
ایتمک قوت و قدرتی نفی در (زهره آخرنده اولان همزه و سیاله اضافت
ایچوندی نعمة زید و زخمة طنبور کبی) چون بوراده جیم عجمینک ضمی
وواوك اشباعیله در که لسان فارسیده استفسار ایچون در لسان عربی ده
کیف کبی ترک نیجه سن و عجم چونی و عرب کیف حالک دیر کنهسته
اطلاع اولوب حقیقتندن استفسار جاز اولدیغندن اوتوری (حق تعالی
حضرتی بیچون ایله توصیف ایدوب ایزد بیچون دیرل) چرا جیم
عجمینک فتح و کسر یله لکن کسره افصحدر زیرا اصلنده مر کبدر که
بر جزئی چه در نه معناستد و بر جزئی را در که ترکیده ایچون معناسن
افاده ایدر (مثیلا الله ایچون دیه جک پرده خدا را دیرل) پس چرا
نه ایچون ديمك اولور عرییده لم کبی لامک کسری و ميم فتحیله که حرف
استفهام در لم ذهب نه ایچون کتدک سبب و علتی ندر دیمکدر (بعدذا
بومصر اعک لسان عربی اوزنه ترجمه سی ایس لاحد قدرة السؤال عن
کنهه تعالی و لا الاعتراض له فی افعاله دیمکدر پس زهره بحسب المعنی
تفیک فاعلی و کس را مفعولی اولور و چون مضاف الیه و چرا انك
اوزنه معطوفدر و مصراع اولك مضمونه مناسب اولان چرای تقدیم
ایدی و لکن وزن ایچون تأخیر اولندی فافهم (معنای مصراع) بودر که
کسه ایچون خداوند متعال حقنده چون و چرا قدرتی یوقدر یعنی
نه انك کنهندن سؤال ایده بلور (زیرا کنهنه اطلاع محالدر انکچون
اعرف الخلق دن) ماعرفناک حق معرفتک) صادر اولشدر و نه خود
نیچون دیو اعتراض ایتمک ممکندر (زیرا) بیورر که لا یسأل عما یفعل
حتی بغداد ده تاتار استیلا سنده درت بشیر ز قدر اولیا استشهاد
اولند قلمرنده بقیه السیف اولنلردن بزی مناجاتنده یارب یونی نیچون
بویله ایتدک دیدکده خطاب غیبی وارد اولوب سکوت ایله والالسانکی
قطع ایدرم دیو عتاب اولندی * آن یکی را کنج و نعمت می دهد * یک بر
و یکی بری دیمکدر (یعنی یک مبدأ عدد اولان واحد که بر در) یکی

قبول معدود در که معنای يك ايله موصوفدر آن یکی را میدهد
مفعول اول و کج و نعمت ثانیه در (کج کاف عجمینک فتحیه کتر
و خزینه کجینه کبی) یعنی اموال نفیسه که مجموع و محرز و مدفون اوله
بوراده مراد مال کثیر در مطلقا (نعمت طبعه ملایم اولان امور
لذیذ در تنعم نعمت ولین ايله موصوف اولان مأکولات و ملبوساتی
استعمالدر و تازله تعیش در) می دهد مضارع حالی در زیراب
مضارع اولنه داخل اولوب استقباله تخصیص اندوکی
کبی می داخل اولدقده حاله تخصیص ایدر دهد مضارع در
دادن دن که و یرمک معناسینه در اعطا کبی مضارعنده الف هابه
قلب اولنوب دهد و دهنده دیرل (معنای مصراع) بودر که خداوند
غنی اول برینه هر کیم اولور سه خزینه و نعمت لذیذ و حاجات طیبه
و یروب مالدار و متعم ایلر نتکم حضرت یوسف و داود و سلیمان
و امثالهم علیهم السلام انعام ابتدی و غرود و شداد و فرعون و قارون
و نذائنه دخی بطریق الاستدراج نلر و یردی و امت و رعیت اولنری
دخی تفاوت اوزره قیلوب نیچه لرن ابناء جنسندن سرافراز و نعم الهیه ايله
ممتاز ایلدی (پس بومعنی فاعل مختار کاریدر که حکمتنه دار و سلطان
عظمک حکمی در که قدرته ناظر در) * دیگری رانج و محنت می دهد *
دیگری راده یا وحدت ایچوندر و را ادات مفعولدر بر غیره دیمکدر که
مصراع اولده اولانک غیری و مقابلدر تقدیری میدهد دیگری رانج
و محنت دیمکدر که دیگری فاعل مفعول اولی و رنج و محنت ثانیه
(در رنج امک و زحندر که کدیمین و عرق جبین ايله تحصیل مالدر
بونکله ایه خزینه اله کیرمز بلکه قوت لایموت و فی الجمله مال حاصل
اولور) محنت امتحاندر که امتحان و محن اختیار و تجر به در
و محنت انسان اوزرنه شاق اولان امور در که (الله تعالی انکله عبادی
مبتلی قیلور تا که بری برلنه حقیقت حال ظاهر اوله) (پس محنت امور
شاقه در که انسان انکله متالم و متغص اولور یو خسه متلذذ و متمتع
اولان پس بومعنی ايله مصراع اوله مقابلدر دست اولور) (معنای مصراع
بودر که خداوند حکیم بر غیره دخی کج مقابله سنده رنج و نعمت
مقابله سنده محنت و یروب قهر ايله مبتلی ایلر اوکی بی لطفیه منع علیه

قلدیکی کبی (پس بوا یکی نک حاللری بری برینه مغایر اولور و غایب
و مغلوب و خاد م و مخدوم سری بودقوله معاصله ايله ظهور بولور
نتکم نبی اسر ايله تیه ده ایکن عالم قدرندن من و سلوی نزول ایدردی
صکره عالم حکمتک اسباب ايله مبتلی اولوب اول حال الی الان اکثر ناسه
میراث کبی قالدی * آن یکی بر تخت باصد عز و ناز * تخت خا و جمعه ايله
غلبه استعمالله سریر سلطانه اعلام غالبه دن اولمشدر شویله که
اطلاق اوزرنه ذکر اولنسه مراد سریر مذکور در اصلده مطلق
سریر در حتی تعریب ایدوب سریر میده یعنی تشیره تخت دیمکدر در
نتکم فصل جنازده معتمد در عریضا یونمش اغاچه تخت دید کبری
اغاجدن دوزیلان تخت انتسابی اعتبار یله در که آخرنده هانسیب ایچوندر
(یا بوراده معیت و مصاحبت ایچوندر) صد یوزدر مائه معناسنه اصلده
صادسین در و سینه دخی استعمال اولنور بوراده صد کتردن کتایه در
نتکم قرق ایاق دید کترینه صد پا و بر نوع کله کل صد برک دیرل که صد ايله
تعبیر اولندیکی کترنه دایر در (عز و یریدر که ذلک مقابلدر یعنی عزت غایب
و قاهر اولق و ذات مغلوب و مقهور اولق در که خوار اولمغی مستلزمدر
(ناز معروفدر که نیازک مقابلدر نازیدن ناز اتمکدر) (بومعنی مصراعده آن یکی
مبتدا و بر تخت خبریدر تقدیری بر تخت است دیمکدر) (ولکن مقامدن معلوم
اولمغله حذف اولمشدر لسان فارسیده نظائری چوقدر و باصد عز و ناز
مبتدا دن حالدر) (معنای مصراع) بودر که اول بری تخت اوزرنه در نیجه
عزت و ناز و فخره مصاحب اولدیغی حالدن ملوک حالی کبی بوراده تخت
اوزرنه اولق جالسک اهل عز و ناز اولدیغی مستلزمدر و لکن واقعی بیان
ایچون تده سر یج ابتدی نتکم بالاده خصوص اوزرنه سلطنت سلیمانی
و عموم اوزرنه تاجدار اولنری بیاندن صکره اوراده تاجی ذکر ایدوکی
کبی بوراده دخی تختی ذکر ایدوب اهل ناز و تخت اولنلر عزت و نازنه
اشارت ایلدی (پس اوصافده تغایر و ایچق کلامده تکرار لازم کلز
* دیگری کرده دهان از فاقه باز * دیگری بیانی مرور ابتدی) (کرده
ماضیدن بر نوعدر که اکاماضی مقید بالقرنی دیرل که نظیری بوقاروده
شرح اولندی کرده ایلش دیمکدر) (دهان آغزدر الفنی حذف ایدوب
دهن دخی دیرل دهن بند عوزتر یا شمعنه دیرل که انکله اغزلرن بغلرل

دهانه اغزلق دیدکلیدر که جاهل اصطلاحتند در احرنده عادهائی اول
معنائی مخصوص ایچوندر (از فاقه بوراده از من اجله معناسنه در که
تعلیل ایچوندر فاقه عریندر فقر و احتیاج معناسنه تنکم فقر و فاقه دیرل
مشهور در (باز آچق دیمکدر کشاده کبی بونده دیگرى مبتداء و دهان
فعلک مفعول اولی و باز ثانیه و از فاقه فعلی تعلیلدر و فعل بعد الجملة
مبتدایه خبر در (معنای مصراع) بودر که بر غیر یسی آغزنی آچق
ایلمش فقر و فاقه اوچندن یعنی آچقندن آغزنی آچش قاششدر
(پس بومقوله نعمتدن دور و عزت و ازدن مجبور اولان کسه سر بر
سلطنتده اوتور رب اهل ذوق و صفا اولنر ایه نیجه برابر اولور هیات
(و بو معنی حکمت الهیه و تصرف سلطان ازله داردر که اندن
سوال اولنر * آن یکی پوشیده سنجاب و سمور * آن یکی مبتدأ
و مابعدی خبر در زیرا پوشیده ماضیدن قسمدر که تختنده فاعل ضمیری
مبتدایه راجعدر سنجاب پوشیده تک مفعولیدر و بعد الجملة خبر در
(پوشیده اورتمش و کیش دیمکدر مصدری پوشیدن در که اورتمک
و کیمکدر) سنجاب فحجان و زننده و سمور نشایدله تنور و زننده که بوراده
ضریرت ایچون تخفیف اولمشدر ارض ظلماتده ایکی نوع حیواندر که
پوستلندن کورک اتخاذا اولنور سمور سنجابدن قیلمودر و بوندن فهم
اولنور که کلام ناظمده سنجاب و سمور یا کللی جزء اوزرنه اطلاق
طریقله در و با حذف مضافله در که تقدیری پست سنجاب و سمور در
(معنای مصراع) بودر که اول بری آغزنی سنجاب و سمور کورکنی
کیش و تلبس ایتمکدر که انلر ملوک و سار اغنیاسدر یعنی لباسلرک ادنی
و اوسطی کل بلکه کمال اقتدارلندن اعلی مرتبه سیله ترین و بین الناس
زیاده غبطه اولندان نسنه ایله تحیل ایلمشدر * دیگری خفته برهنه
در تنور * خفته پوشیده کبی ماعنی مفیددر که شرحی بالاده گذرایتمشدر
معنای باتمش و او پوشش در که مصدری خفتن در باتمش و او پوش
معناسنه (برهنه باده موحده تک کسر بله عریاندر که ترک اکا جلاق
و بالحق دیر) تنور بودخی سمور کبی اصلنده مشدددر که وز نیچون
تخفیف اولمشدر و امام قرطبی دیمشدر که تنور اسم اعجمی در صکره
تعریب زیرا اصل بنامی تیزدر کلام عربده ایسه رادن اول نون اولور

مطال

کله بوقدر تنور خطب قلت اوزرنه اولان دیارده بر ایچنده ایتدکلی
اوچاقدر که آنده نان پشورلر بوجه تندر که تنوره یل ایده جک یلیرنه به
تنور تاب دیرل و اتش فارشدر دقلری کوسکی به تنور آشوب دیرل زیرا
تنور معهود بوا یکسنه دخی محتاجدر و بعض اهل تفسیر (وفارالتنور)
آینده دیمشدر که بوراده تنور دن مراد طاشدن منقور شول اوچاقدر که
حضرت حواری رضی الله عنهما آنده نان پشوردی صکره توارث ایله
حضرت نوح علیه السلامه انتقال ایلدی که اول طاشک ایچندن
فوران آب علامت طوفان اولمقله سفینه سوار اولدیلر (و تنوره که
آخرنده هاء رسمی وارد در ستر پوش در عربانلر و در ویشلر ییللرنه
طو ترل ظاهر بودر که تنور خد مشه مباشر اولنر ییللرنه پیشمال کبی
نسنه خوشامق حسبیه آخرنه هاء اختصاص کنورب تنوره دیدیلر
صکره تشبیها در ویشلر و عربانلر کیدکاری معهود نسنه به دخی
اطلاق اولندی اول تستر ایچون کیرلردی صکره تحیل طریقله تلبس
ایتدیلر بالهنک و امثالی کبی والله الحفیظ الحسب در (بعددا دیگری
مبتدأ و خفته جمله سی خبر و برهنه خفته تختنده اولان فاعلندن حال
و در تنور فعلک ظرفیدر (معنای مصراع) بودر که بر غیر یسی دخی
عربان اولدی بغی حالدده تنور ایچنده باتمش و او پوش و تنورله تستر
ایتمشدر که فقر و ضعف حالیدر زیرا کیمک و او تجمک نسنه بولمقلرندن
تنوره دخول ایدرل و بقدر الامکان انکله دفع ضرورت ایدرل تنکم
فقراء مهاجرین دن رضی الله عنهم بعضیلری رهل یعنی قومی آشوب
بلنه تک انکله تستر ایدرل دی و او بس القرنی تک رحمه الله ازارنی
همشیره سی غسل ایتدوکی و قتیده کندی تستر ایچون برصندوقه ایچنه
کیرردی زیرا دیگر لباسی یوغیدی و بوتقر بردن مفهوم اولدی که
تنور کیمک غریبدر زیرا کیمک حجام اودنی یاندیغی بدر * آن یکی
بر پستری کیمک و مخ * پستری باده عجمینک کسر بله دوشک در آخرنده یا
وحدت و یا نوعیت ایچوندر کیمک رابطه تقدیر بله اکا صفتدر تقدیری
آن یکی خفته و نشسته است بر پستری که کیمک است دیمکدر و بونده
برافطی استعلا ایچوندر متعلق معلوم اولدی و بعض نسخده یا بوقدر
بلکه پستری کیمک به اضافه در واکا اضافه العمام الی الخ ص درل

*

بلد بغداد کی زیر بادك بغداده وغیرہ معمولی کی پسترك دخی کخا دن
 ونخدن وغیریدن عمومی یاردر (کخا که سرله معروف قاشدر که غلیظ
 اولور سائر قاشلردن سندس دن استبرق کی در ترکیده کافک فتحه سیله
 استعمال اولور کافی نعمه الله (نخ فتحه قالیچه که ایکی بوزلواوله زیلوئی
 رومی دخی دیرل وحریر واینجه ابرشیم معنایله ده کلور بوراده کخا
 ونخدن مراد عموم اوزرنه قیملو دوشکلر و بساطلردر (معنای مصراع)
 بودر که اول بری دخی کخا ونخ اوزرنه یانمش و قیملو بساطلر اوزرنه
 اوتورمشدر که اکابر ناسدر زیر دوشك بالکز ترك دلنده معهود اولان
 نسته دکادر بلکه اوتوراجق بساطله دخی شاملدر که مبسوط
 ومفروشدر پس عمومه محمول اولمق اولادر * دیگرى برخاك خواری
 بسته یخ * خواری خامقوح وواورسمی والف ثابتدر داروجار
 وزنده (وبامصدریه در خوار ذیلادر که عزیزك ضدیدر) خواری
 ذلندر که ضد عن تدروخاك خواری خاك مذات بدکلری کیدرمق ابلی
 سر بر عرتدر (پس خاك خواری ده اضافت تحقیر و سر بر عرتده
 تشریف یچوندر زیر خاك اوزره اولمق نشان ذلت و سریر اوزره اولمق
 علامت عرتدر پس بواضافت حقیقه محمولدر تا که ماقبلنه موافق اوله
 فافهم (بسته باده عربی ك فتحیه ماضی مقیددر بغلش معنایله مصدری
 بستن در که بغلقدرد مضارعنده سین نونه قلب اولوب بندد و بندنده
 دیرل (یخ باده مثانه تختایه نك فتحیه له و خاء معجمه ایله بوزدر که عرب
 جدد دیرنکیم یخجه طلودر که عرب برد دیر فتحین ایله پس یخجه آخرنده
 اولان هاء رسمی اختصاص یچوندر که طواو بوزك برنوعیدر زیر
 سمان قوت زمهریرله منجمد نزول ایدر بوزایسه زمینده اولور
 وطولونک بروفته اختصاصی بوقدر بلکه ایام صیفده دخی اولور (یخ
 بسته نك مفعولیدر و بسته بجموعی یادیکریدن حالدر که تقدیری خفته
 ونشسته است برخاك خواری درحالی که بسته یخ (وبومعنا نك مصراع
 اوله مناسبت تامه سی واردر ولکن بحسب الحقیقه انسب اولان
 بسته یخ که رابطه سی تقدیریه خاك صفت اولمقدرد) اولکی به کوره
 معنی دیمك اولور که بری دخی یانمش و اوپومش درحقارنه دلالت ایدن
 طیراق اوزرنده بوز باغلمش وایبغنی حالده یعنی دوشنه بجکی اولماق

منا

قورو طیراق اوزرنده قلوب پرودت هوادن بوز بغلمش وطوکشدرد
 (ایکینچی به کوره دیمك اولور که برغیری دخی بوز طومش خاك
 بارد اوزرنده قالمش و بی بساط و فرائش حالی خراب اولمش در (پس
 بوندن عدم بساطه وفقدان فراشه دلالت اولدیغندن ماعدا ابلغیه
 دخی اشارت واردر زیر بالکز خاك اوزره اولمقدن بوز باغلمش
 خاك اوزرنده اولمق ابلغدر وعلی کل تقدیر مقصود کخا و ابرشیم
 قالیچه دکل بلکه ادنی مرتبه برکهنه کلیم و یا بر پوست پاره بولمقیغ
 افاده در * آن یکی را زرد و صدهمیان دهد * تقدیری دهد خداوند
 تعالی آن یکی را دو صدهمیان زردیمکدر که معناده زردهمیانك مضاف
 الیهی در بلد بغداد اضافتی کی تنکیم مرور ایلدی بوصورتده دهدك
 مفعول ثانیهی دو صدهمیان اولور و یا خود آن یکی دهدك مفعول اولی وزر
 مفعول ثانیهی اولوب دو صدهمیان زردن حال اولور (زر التوندر که
 رائك تشدید و تخفیفی جائزدر بالذالتون نسته زر طلا دیرل زر سیمه
 شاملدر دین خطا ایتدی (دو ایکیدر اثنین کی اصح بودر که واولفظ
 اولیمیه کاه اولور که ضرورت وزن ایچون تلفظ اولتور اما آخرنه باده
 مصدری لاحق اولسه دویی کی که اثنینیت معنایله واولته سلب
 وتلبین اولتور دو صدهمیان یکوز دیمکدر فاما استعمال عجم اوزرنه کثرتدن
 عبارتدر عرب سیمه واربعمین و سیمین یله کثرت مراد ایتدیکی کی همیان
 هانك فتحیه طفر جق معنایله بوراده زرقرینه سیله کبسه مراد اولور
 زیرا اچه والتونی طفر جقه قومزل بلکه انك ایچون مهیا ومخصوص
 اولان کبسه به وضع ایدرل شوقدر واردر که مال کثیر طفر جق اسلوبنده
 سختیان ومبشین کبسه ره قونیلور (معنای مصراع) بودر که اول
 برنه دخی ایکوز کبسه وطفر جق اتون ویرر و یا خود اتون ویرر
 ایکوز همیان اولدیغنی حالده یعنی اسم غنی ایله تجلی ومعامله ایلوب
 مال کثیر احسان ایدر که انکاه مرادی اوزره هر بوزدن تنعم
 ایدر تنکیم اغنیاده مشاهده اولتور اگرچه ناظم کی عاشق ومجذوب حق
 اولان کبسه مان ومانلی بغما ایتدر وعیش وعشیرتی آخرته کیفور
 * دیگرى در حسرت نان جان دهد * حسرت عرتدر که حسر
 اصلنده کشف معنایله در یوم قیامته یوم الحسره دندلی زیر دیناده

خافل اولان کسه اوراده نولایدی حقیقه الامر بکا دیساده متکشف
اولمش اولایدی دیومنی اینسه کرکدر و یاخود ایندوکنه زادم اولوب
غم و غصه به دوش سه کرکدر زیرا دیساده جاهل اولدیغی منحصر
ومتکشف اولورالحاصل حسرت اودر که قلب انسان غم وهم و حزنه
نهایت به بالغ اوله (بوه قامده حسرت ابله مراد آرزو در تنکم نعمه الله حسرتی
آرزو و فرقت ابله تفسیر اینشدر زیرا آرزو اهلی حسرتیدن خالی دکدر
(نان اتمکدر که عرب خبر دیر) (نان چین تنور اینچنده اتمک حقار اجق
آلتدر که عرب اکا ماقط دیر) (نان خورش و اورسمیله اتمک قاتغه دیرلر
نان خداه و ناخداه اتمکچی باشد در اصلی خدای نادر نایده ناندن نون بانی
حذف اولمشدر) (جان بوراده روح روان معنایسته در زیر موت روح
روانک بدندن مفارقتیله حاصل اولور که روح حیوانی اکتا بعدر) (دهد
قدیری دیگرده دهد جان در حسرت نان دیمکدر که دهدک فاعلی تحشده
اولان منیردر که مبتدا اولان دیگری به راجع در جان دهدک مفعولیدر
و فعل بعد الجملة خبر مبتدا در) (معنای مصرع) بودر که بر غیر بسی دخی
نان حسرت و آرزو سنده جان و بررب هلاک اولور یعنی ایکوز کبسه
التونه مالک اولمق دکل بلکه نان پاره به محتاج اولور و آخر جوع مفرطدن
فنا بولور تنکم مرویدر که مکة مکرمه ده بین الصفا و المروه اوچبوز قدر
انبیا علیهم السلام آخلقندن هلاک اولدیلر * طرفه العین جهمان
برهم زند * کس نمی یارد که انجادم زند * بعض نسخده طرفه العین
این جهان دوشمشدر طرفه العین نسخه سنه کوره یاه و حدث
ایچون اولوب طرفه نک تاسنی تا کیده محمول اولور زیرا طرفه ده
تا مره ایچوندر (طرف ضرب بایندندر) (طرفه العین بر کره کوز قباغن
آچوب قباغدر که آتی در یعنی آن غیر منقسمده اولور بر سنه نک زیاده
سرعتندن طرفه العین و لمح البصر له تعبیر ایدرلر و ترک دخی کوز آچوب
یومجه کلدی یکدی در عمر و دولت و امشالی کبی الحاصل طرفه بر کره
کوز قباغن تخریکدر ایکی دکل (و عین جارحه در یعنی کوز دیکلری
عضودر و صو کوزنه دخی تشبیها عین دیرلر زیرا هیئتده و سیلان آیده
کوزه بکرر و جاسوسد عین دیرلر زیرا تجسس عینله اولور تنکم مرکوبه
ظهر دیرلر قباله زیرا مقصود اولان ارقه سیدر و التونه عین دیکلری

بطریق التشبیه در زیرا عین افضل الجوارح اولدیغی کبی التونه دخی
افضل الجواهر در و بورانددر که افضل قومه اعیان دیرلر (این قریب
ایچون اولان اسم اشارتدر عربی ده هذا کبی کاه اولور که آخرنه تصغیر
ایچون کاف عربی کتورب اینک دیرلر بونجغرمعناسته) (جهان دنیا در که
ابتداء حدی سماء سابعه نک مقعندن تحت الزایه دکدر که بوجه سنی
عالم کون و فساددندر فاما عرف ناسده دنیا مشرق و مغرب اراسیدر
ایکچون پادشاهلره جهاندار دیرلر جهانی ضبط و حفظ اید بی معناسته زیرا
ملوک انجق زمینه مالک اولورلر سماء مداخله ایده مرزلر (برهم براسنه ملاهم
شرکت و معیت و جمع معناسن افاده ایدرلر انکچون ولد اشه همراه معناسنه
ایچوندر و قو کشتی به هم سایه دیرلر نظاری بسیاردر) (زند مضار عدر اورر
بضرب کبی مصدری زدن در اورمق معناسنه ضرب کبی مستقبلاتنده
نون زیاده ایدوب زند و زندنده دیرلر زیرا قواعد فرسده کاور که مصدر
دالی نک ماقبلی حرف صحیح متحرک اولمق درت کلمه ده کلمشدر انجق که
انلرک مضار علری سماعی در آمدن آید و زدن زند و نمزدن نمزند و شدن
شود کبی (نمی یارد فعل مضارع منی در زیرا نون نافیه وی لفظی
مستقبلی بجه تقریب ایچون در نمی یارد قادر اولماز دیمکدر مصدری
یارید در یاه مشقه تحتانیه یاردم اتمک معناسنه و لکن معاونک قدرت
وازمندن اولمغله اگر کندی و اگر فعلی توسعا مطلق قدرنده دخی
استعمال اولندی) (که بوراده کلامک مابعدنی ماقبلنه ربط ایچوندر
(آنجا آن لسان فارسیده اسم اشارتدر بعید ایچون عریده ذلک کبی
کافی الدقائق) (جاسوسنده جای در خدای همای کیسلرده یا حذف
اولندیغی کبی اندن دخی حذف اولمشدر جای بر در مکان معناسنه
جایگاه او توراجق بر در آنجا اصلده مکان حقیقی حسی ده مستعملدر
عریده حیث و ثمه کبی فتح تا مثله ابله و لکن بوراده مجازا مکان
اعتباری ده استعمال اولمشدر در بعض مواضعه حیث و ثمه استعمال
اولندیغی کبی پس آنجا مصرع اولک مضمونه اشارتدر تنکم تصور
معناده کلور (دم نفسدر) (معنای بیت) بودر که خداوند تعالی کوز آچوب
یومجه اولان زمان قلیل و سر یعهده جهانی بری برینه اورر یعنی دنیایی
شده کبی منکسر و برسان و بر باد ایلر بویه ابتدایی برده کسمده

قادر اولماز که دم اوره و نیچون بونی بویله ایدرسن دیمکه اقتدار بوله
زیرا فعال لما یرید در وقتی قدرت ذاتیه سنه مستند در پس بویله قاهر
وقادره معارضه اولماز و بویته اعراب جهشتدن تقدیری برهم زند
جهازا در طرفه العین و هیچ کس نمی یارد که دم زند انجا دیمکدر که
جهازا زندک مفعولی و طرف دخی اکا متعلق در انجا ایکنی زند
متعلق اولد یعنی کی زیرا اودخی در انجا تقدیر نده در (و کس
مبتدا و ما بعدی بعد الجملة خبر در زند که رابطه سیله نمی یارده
مفعول در و کس بوراده نکرده عامه در عمره خیر من جراده صکی
بوسیدن ابتدائیه صالح اولشدر انکی چون هیچ کس ایله تقدیر و تصور
اولندی فاعلم ذلك * آنکه بامرغ هوا ماهی دهد * بند کا ز دولت
شاهی دهد * آن که آن خدا که تقدیر نده در که خداوند ماقبله کوره
مشار الیه و ما بعدیه نسبتله موصوف در زیرا ما بعدی که رابطه سیله
اکا صفت در تقدیر کلام آن خداوندی که دهد ماهی بامرغ هوادر
و ماهی دهدک مفعول صریحی و بامرغ غیر صریح اولوب بعد الجملة
خداونده صفت و آن خداونده مبتدا و او ب خبری مصراع ثانی جمله سنی
اولور (بامرغده اولان اصلنده ب او او ب تعلق مجرد ایچوندر که اکا
حرف تعدیه دخی دیرل مرغ قوشدر مطلقا) هوا مدله جسم لطیف
سیالدر که جهات سنه سرع الخز که در هوا معنای خلوه دلالت ایتمکله
مابین السماء و الارضه هوا دیدیلر تنگم قرآنده کلور (واقفدتهم هوا)
یعنی کافرلک قلبری کمال حیرت و دهشتدن عقل و فهمدن خالی در
وهوی قصرله نفسک شرعا مذموم اولان نسنه طرفه میل و انحرافده
دیرل بوراده مراد اولکبدر که ممدود در (ماهی بالقدر مطلقا ماهی
خور بالفحیل قوشبدر) بند کان بنده تک جمیدر قول معنانه مطلقا
بوراده حر الاصله دخی شاملدرز را عبد حقدر آخزنده اولان کان ده
ایکی اعتبار وارد اولکبسی بودر که کان کاف فارسی ایله ادات جمیدر
بوصورنده بنده وکننده وخواجه و فرشته و امثالی جمع قانده آخزنده
اولان یاز ثابت او او ب بنده کان وکننده کان وخواجه کان دینلور
ایکنی اعتبار بودر که کان ده ادات جمع اف و توندن انجی که آن در
و کاف عجمی مثلا بنده آخزندن هاء غیر ملفوظه حذف اولنوب اکا

بدل وضع بولمشبدر بوصورنده حال جمده هاء رسمی طی اولنوب
بند کان دینلور زیرا بدل و تبدل منه مجتمع اولماز و بوا اعتبار اولکبیدن
اقوادر زیرا کرچه ادات جمع من کبدر فاما ادات اولد یعنی جهشتدن
حرف مفرد حکمنده در هاء رسمیدن صکره ایسه حرف مفرد و آنک
حکمنده نسنه یازلق قاعده فرسه مخالف و فی نفس الامر دخی قیجدر
و قرآنده اکا نظیر وارد (واذا کالوهم اوزونوهم) کی زیرا اگر
هم ضمیری مفعولیت ایله منتصب اولورسه و او جمعیدن صکره الف
یازلر نصروا ده اولد یعنی کی زیرا ضمیر مفعول ماقبلدن جزء کبدر
اجزاء کله اراسته ایسه اختی حرف دخول ایتمز و اگر ضمیر منفصل
فذلك تحشده اولان فاعلی تا کیده محمول اولورسه بوصورنده مؤکد ما
قیلندین جزء کی اولمغله و او جمعیدن صکره الف یازیلور بوخود
معلومدر که ادات جمع کله به متصل در بوصورنده کانک مجموعی ادات
جمع اولد یعنی تقدیری اوزره دخی هاء رسمی فاصل یازلمق لازم کلور
مع هذا یاز دیرل فاعرف (دولت برالدن براله انتقال و بر قومدن بر قومه
تحول ایلین ملک و مالدرز را تداول مناویه ایله بری برندن اخذ ایتمکدر
و ملک و مال دنیانک بر برنده قراری اولما یوب الدن اله دور ایتمکله
بو مقوله نسنه به دولت دیدیلر) شاهی ده اولان یا مصدریه در و یا
و خدت و یا تنکیر ایچوندر (هر نسنه تک ایزیننه والوسنه شاه دیرل
مثلا او او بوله شاهره و ایری دانه به شاه دانه دیرل اما بحسب العرف
اطلاق اوزره نه استعمال اولننه شاهدن مراد سلطان اولور (بعدذا
مصراع ثانی تک تقدیری دهد بند کانرا دولت شاهی دیمکدر که
بند کانرا دهدک مفعول اولی و دولت مفعول ثانی در و فعل بعد الجملة
مصراع اولده مبتدایه خیردر (معنای بیت) بودر که اول خداوند تعالی که
هواده اوچان قوشه بالفحیل و مار دین و غراب و امثالی کی بطریق
الرزق در یاده بانق و بر بنده لرنه شاهلق و یا بر شاه و یا شاه دولت
احسان ایدر یعنی بر عبد مملوکک الی آو ب سر بر سلطنته اجلاس ایدر
چرا کسه مصر و امشالی کی و یا بر بحر الاصل قوای بنده و از ایکن
شاه ایلر اصحبه نجاشی کی و یا خود ملک و دولت و غناده پادشاه کی
ایلر بعض اعیان کی پس بمعنی انک قدرت تامه و مزید فضل و کرشمه

دلالت ایدر (ومصراع اول ایله ثانی بی جمعه مناسب بود که صورت
ظاهره ده ایکسی دخی مستبعد در زیر ماهی ایله مرغک مناسبتی
اولدییگی کی شاه ایله کد انک دخی مناسبتی یوقدر * بی پدر فرزند پیدا
اوکند * بمصراعک تقدیری اوکند فرزند پیدا بی پدر دیمکدر که
(او مبتدادر بوراده خبری اولان فعل اوزرنه تقدیمی قصر ایچوندر
هو یفعل کی فرزند کندک مفعول اولی و پیدا ثانسی و بی پدر فرزند دن
حالدر و جائزدر که فرزند بی پدر تقدیرنده اولوب فرزند صفت اوله
زیرا اگرچه صورتده صفت موصوف اوزرنه تقدم ایتمز ولکن معنی
حسبیه تقدم ایدر که تأخری تقدیرله ظاهر اولور تنکیم تصور اولندی
(بی ادات سلبدر که جامده داخل اولور مثلاً بی وفادیر و فاسز و وفاسی
یوق مناسسته (پدر باء عجمیه انا مناسسته که عجم پایا دخی دیر تنکیم
ترکیده دخی مشهوردر (فرزند اصلنده اوغله و قره شاملدر عرییده
ولد کی (و حلیمی ده کلور که اکثر بودر که اوغل مراد اوله انتهی اوغل
مناسسته مخصوص اولان پوردر باء عجمینک ضعیله (پیدا اقلرده آشکاره
مناسسته در که ظاهر در ولکن این کال دیمشدر که پیدا غیرک فعلیه
اولان ظهوردر یعنی اظهار یله اولان ظهوردر پیدا مظهر دیمک
اولور مکرم و زنی اوزرنه ظاهر دیمک اولماز که بواندن اعدر ولکن
بعض مواضعده آشکاره ظاهر مناسسته استعمال اولور که مقابلی
نهان و خفی در بوراده پیدا اظهار مناسسته در (معنای مصراع) بودر که
باباسز اوغلی انجیق خداوند تعالی پیدا ایلر یعنی خلق ایدوب وجوده
و ظهوره کتورر غیر بیسی بومعنایه قادر دکلدر بوندن مراد حضرت
عبسی علیه السلام که جبریلک تفعیلله حاصل اولشدر و اول تفعیه ماء
متوهم دیرر که مریمک رضی الله عنهما ماء محقق ایله مجتمع اولوب رجنده
عبسی متکون اولدی زیر انفع بولند بجه جان بولماز نطفه مرد اولد بجه
بالکرمی زندن ولد اولد یعنی کی تنکیم عالم حکمتک حکمی بودر
* طفل را درمهد کویا اوکند * بونک تقدیری اوکند طفل را کویا
درمهد دیمکدر که طفل کندک مفعول اولی و کویا ثانسی (و درمهد
انک ظرفدر و یا خود طفله صفتدر که بومعنی اظهار در بصورتده
درمهد کویا دن مقدمدر (طفل کسرله عرییدر که بطن مادر دن

سقوط وقتندن بلوغ زمانته دک ضعی به اطلاق اولنور و دیمشدر در که
حد طفل ابتدای ولادتدن التي سنه انقضاسنه دکلدر اصلی طفل دندر
حرکت ایله طفل صباح وقتنده و اخشامده سمان نزول ایدن ضعیف
قطره لر در که رش و وبل دید کلرندن اضعفدر پس ضعف بقیه
و بشریتندن اوتوری صبی ناعمه طفل دیدیلر (مهد دخی فخله عرییدر
اوساقلر ایچون تمهید و تهیه اولسان بشک دیدکاری سنه در که عجم
کهواره دیر (کویا صفت مشبهه در سویلکن معنای اصلی کوی در که
بونک دخی اصلی کوینده در ترخیم اولنوب کوی فالشدر صکره آخرنه
مبالغه انصاف ایچون الف ساکنه زیاده قلنوب کویا دندلی رخشان
و کریان و امثالنده معنای مذکور ایچون الف ونون زیاده قلند یعنی کی که
معنای بلدر اغن و اغلاغن دیمکدر که بود دخی صفت مشبهه نک برنوعیدر
او ضمیر منفصلدر هو کی (معنای مصراع) بودر که انجیق خداوند تعالی
طفلی سویلکن ایلر بشکده و یا بشکده اولان طفلی زیاده سویلدر
غیرینک حدی دکلدر که بوانطاقه قادر اوله تنکیم قرأند کلور (انطقنا الله
الذی انطق کل شیء) بعد ذامصراع اولدن مراد حضرت عبسی اولغه
مخصوصدر زیرا اگرچه آدم علیه السلام دخی بی پدر در ولکن کسه نک
فرزند دکلدر عبسی ایسنه مریمک فرزندیدر تنکیم عبسی بن مریم
دینلور ولکن مصراع ثانی ده اولان طفلاک عبسی به اختصاصی یوقدر
بلکه اندن اعدر زیرا حد طفلینده کویا اولنور بر قاج وارد رسول الله
صلی الله علیه وسلم و نوح و ابرهیم و موسی و عبسی و یحیی و شاهد یوسف
و طفل ذی الاخدود و مبارک الیمامه حج و داعده نبوت مصطفایه شهادت
ایدن طفلدر و صاحب جریح الراهب و امثال کی تنکیم تفسیر مزر و ح
ال بیان ده مفصلدر و مهد دیدو کی مهد سزا مناسسته در پس بالفعل
مهدده اولق لازم کلر تنکیم وصف عبسی ده کلور (کیف تکلم من کان
فی المهد صبیا) یعنی عبسی علیه السلام تکلم ایتدو کی وقتده والده سی
مریمک حضانه سنده ایدی یوخسنه بشکده دکل ایدی * مرده صد
ساله راجی میکند * مرده ضمه میتدر که مردن اولمکدر آخرنده همزه
باء محذوفه دن بدل اولوب یا وحده و یا تنکیره محذوفه تقدیر مصراع
میکند مرده را که صد ساله است حی دیمکدر که مرده میکندک مفعول

اولی وحی مفعول ثانیه و را علامت مفعول (و صد ساله محذوف اولان
که رابطه سیله مرده به صفت در صد ساله تکثیره محمول در) و ساله
آخر نه اولان هاء رسمی مقدار زمانی ایچوندر که ترکیده آندن لق
ولک ایله تعبیر اولور مثلا یکساله بریلاق و یک روزه برکونلک در
و شاهی لغت ده کداده ساله اولدقده دیدوی بوقیر اون ییلاق یعنی
اون یا شنده اولدیغی وقت ده دیمکدر (پس صد ساله یوز یلاق دیمک
اولور) حی عربیدر که میتک ضدیدر انسانک حیاتی نفخ روح اثریدر
نتکم روح حیوانی دخی ذکر اولنان روح منقوخ الهی نک اثریدر (میکنند
فعل مضارع در که اولنده اولان می ادات حال و بامستقبل خانه تقریب
ایچوندر بویله برلر ده استمرار ایچون اولق اولادر عربی ده مضارع کبی
یعنی بوحالده و جمع احوالده علی الاستمرار ایلمکه قادر در معناسنه
(معنای مصراع) بودر که خداوند قادر یوز یلاق اولی بی زنده ایلم
یعنی مدت طویله دن بری هلاک اولان ذی روحه افاضه حیات ایتمکه
کالا اول زنده قیامه قادر در نتکم نیجه لنی واسطه یوزندن احیا ایلدی
مثلا حضرت عیسی علیه السلام باذن الله تعالی نفخ نفس ایتمکه
درت یک سنه دن زیاده دن وفات ایدن سام بن نوحی احیا ایلدی
و نیجه لنی دخی بلا واسطه احیا ایلدی حضرت عزیر علیه السلام
کبی که حق تعالی اقی امانه ایدوب یوز سنه دن صکره احیا ایلدی نتکم
قرآنده مصر حدر وجهه ذی روحی دخی نفخه ثانیه ده احیا ایتمسه
کر کدر پس صد ساله عمومنده عزیر و امالی داخل اولدی * این یجز خلق
دیگری کی میکنند * تقدیری این را که میکنند دیگری یجز خلق دیمکدر
(دیگری فعلک فاعلی و این را مفعول مقدمی و یا خودی میکنند این را
دیمک اولور که مفعول فاعل اوزرنه تقدیم اولور شانته اعتقادن اوتوری
(و یجز خلق دیگر بدن حال اولور استناد بر صورته کی ده نفی تقدیر
اولور (من ذالذی یشفع عنده الا باذن) آیتنده اولدیغی کبی و یا خود
حال اولور اول دیگر حق تعالی بی محاور اولدیغی حالده دیمکدر قرآنده
(و یعبدون من دون الله) کیدر که تقدیری و یعبدون الاله حال کونهم
محاور بن الله ای عباد الله دیمکدر (این مصراع اولک مضموم شده
اشارتدر و ما قبلنده اولان افعال الهیه نک مجموعه اشارت اولق دخی

صحیحدر بو مذکور اولان افعال معناسنه یجز ده بازیده در تحسین
ایچون (جز غیر معناسنه در قواعد فرسده جز کله سنی حروف استنادن
عد ایتمشله در مثلا مردمان آمدند جز زید دیمک عربیده جاء القوم
الا زید ا کییدر و گاه اولور که مستثنی منه دن متأخر اولور اگر چه صورتا
متقد مدر (حق اسماء ذاتیه الهیه در ثابت وقائم معناسنه) کی زمان
سنوالدن یجن ونه وقت معناسنه بوراده استفهام انکاریدر ای لایفعله
فی وقت من الاوقات (معنای مصراع) بودر که صد ساله مرده بی
حقدن غیر بیسی یجن احیا ایلر یعنی احیا ایلز الا و احیا ایلر فقط و یا خود
اول دیگر حق تعالی بی محاور اولدیغی حالده یجن ونه وقتنده احیا
ایده ییلور یعنی ابدی احیا ایده میوب عاجز قالور الحاصل احیاسی
واقع دکل و منکر در * صانع کز طین سلاطین میکنند * صانع
صنعتندر اجاده الفعل دیمکدر یعنی برایشی جودت صفتی اوزرنه اشک
و کا یبغی اکا صورت و برمکدر انکچون هر فعل صنع اولماز زرا بلکه
انده قصور اوله فاما هر صنع فعل اولور پس فعل اعمدر و قرآنده کلور
(صنع الله الذی یقن کل شیء) یعنی الله تعالی کندی فعلندن صنهله تعبیر
یادی زرا اتفاق و احکام اوزرنه در که صفت کمالدر پس صانعی ده یا
و حدت ایچون و صانع حق تعالی در که عالمی وصف کمال ایله ایجاد
ایلمدر نتکم بیورر (مازی فی خلق الرحمن من تفاوت) کر قحله اصلنده
که از در همزه نک حر کنی کافه نقل اولوب هاء رسمی و همزه نک یجموعی
اقتضا و کتابة تخفیف ایچون حذف اولوب کز دلتشدر نظیری کت در که
اصلنده که ات در بو مصراعک تقدیری خداوند تعالی صانعست که
میکنند سلاطین از طین دیمکدر که صانعی ادات خبر تقدیر یله مبتداه
محذوفه خبر در و سلاطین میکنندک مفعول صریحی و از طین غیر صریحی
و بعد الجملة که رابطه سیله صانع صفتدر (طین آیه مختلط اولان
زاید که ترکیده بالحق دینلور (سلاطین سلطتک جمع در که پادشاه
دیمکدر نتکم مرورایتدی (میکنند بوراده ایجاد و خلق ایلر دیمکدر که
فعل مقیددر (معنای مصراع) بودر که خداوند تعالی بر صانع اکبر
وعظیم وقادر در که بالحقدن پادشاه خلق ایلر زرا ابوالبشر اولان
آدم علیه السلام طیندن تصویر اولند یغی وقتنده انبیا و مرسلین

و ملوک و سلاطین و سائر اغنیاء و مساکین انک ضمیمه ایدی پس فی الحقیقه
اعلی و ادنی طیندن مخلوق اولمش اولدی لرنتکم کلور (خلقکم من طین)
اگرچه صورتا توالد و تناسل ازدواج طریقله نطفه دن حاصل اولدی
نتکم کلور (المیک نطفه من منی یعنی) الحاصل ناظم دیمک استرکه
سلاطین که جواهرله مرصع تاجلر و لباسلر کیوب کندیلرینک و لباسلرینک
بر وجهله طینله مناسبلری ظاهر دکل ایکن حق تعالی دمدن مسک
خلق ایدوب مسکی دم اوزرنه ترجیح ایتدوکی کبی طینه دخی بوضورت
یدیعہ بی و یردی (فتبارک الله احسن الخالقین) بونلر خود سلاطین
صوریه در پس ملوک معنویه اولان انبیاء و اولیایک شانلری دخی عالیدر
زیرا صورتده احسن تقویم اوزرنه اولدق لرندن ماعدا مضاده دخی
صفات کمالیه ایله هیئت الهیه اوزرنه کلمش لر در نتکم حدیده کلور
(ان الله خلق آدم علی صورته) ای علی صورة الحقیقه ذال پس الله تعالی
صورة و هیئت فاعلم ذلک و اسلک خیر المسالک * نجم را رجم شیاطین
میکنند * نجم میکنند مکفوله اولی و رجم تائیدی در (نجم کوکب
طالع در یعنی طلوع ایدن یلدز در زیر نجم طالع معنایی وار در
نتکم یردن اوت چقوب ظاهر اولسه نجم النبات دیرلر (رجم طاشمقدز
زیرا رجام طاشدر پس طاش ایله اورمغه رجم دیرلر نتکم زناسی ثابت
اولوب متأهل اوللری رجم ایدرلر و حدیده کلور (لا ترجوا قبری)
قبرم اوزرنه رجام و طاش وضع ایتکوز تا که نصاریه تشبه لازم کلیه
(ولکن سووه بالارض) ولکن حالا قبر شریف نبوی صلی الله علیه
و علی روضه و سلم تسلیما کثیرا مستدر زیرا ملوک مصریه دن اشرف
قائمیای زمانده حریق واقع اولدقده حرم نبوی عمارتده مویکل اولان
کسه حتی المذهب اولغله حصیه مغسول و مطهر ایله تسنیم ایلشدر
تا که متعین و متمیز اوله (ورجم طرد معنای ده کلور نتکم ابله شیطان
رجم دینلدی زیرا خیر اندن و منازل ملائکه دن مطر و در و کلام
ناظمده رجم مایرجم به ای مایرجم به معنای ده کرکسه طاشله اولسون
(شیاطین شیطانک جمعیدر که جان قومک متردنه شیاطین و مؤمنانه
جن اطلاق اولنور اگرچه ملائکه و شیاطین دخی اعین ناسدن مستر
ولدق لر چون جن دینلور شیطان الله تعالی نک رجشدن بعید دیمکدر

ولکن رخت ایتدنده اولدیغندن رجن اسمک الفی سرقه ایدوب
کندی اسمنه ضم ایتشدر کما وقع فی بعض الاحادیث (معنای مصراع)
بودر که اول صانع اکبر یلدزی رجم شیاطین ایلر یعنی یلدزدن و کره
ایردن حاصل اولان شعله ناری رمی ایدوب انلری سمواته عروج
و استراق سمع ایتکدن طرد و منع ایدر شوبله که اول آتش پاره ایله کیمی
محرق و کیمک اعضایی فاسد و مختل و مشوش اولوب وجه ارضه
ساقط اولورلر و قرأ نده کلور (وجعلناها رجوما لشیاطین) بعدذا
مصرعین ده تقریب و تبعید مناسبی اولغله سلاطین و شیاطین بیت
واحدده جمع ایلدی مع هذا سلاطین و شیاطین میاندده التزام مالا یلزم
صنعتی دخی وارد رنتکم علم پیانده مبین در * از زمین خشک رویاند گیاه *
زمین بر در ارض معنایه مقابلی آسماندر کوک معنایه که عرب سما دیر
بر و کوک دیمک برده نجم زمین و آسمان دیر (زم صوفله دیرلر طیراغده
طبیعی یارد اولدیغندن اونوری زمین دیمش لر در زمی زمه منسوبدر که
بالتبیت و نون تأکید نسبت ایچوندز زیر نسبتی تأکید مراد ایتشدر
حرف یادن صکره برون زیاده ایدرلر مشکین و عنبرین و امشالی کبی
(خشک قوری در مقابلی تر در که یاشدر خشک زمینک صفتی و از زمین
رویاند مکفوله غیر صریحی و گیاه مفعول صریحی در وز مینی خشک ایله
وصف ایتدیکی اخترا ایچون دکادر بلکه واقعی بیان و ایضاح ایچوندز
اگرچه زمین بعضی عوارض ایله ترا و اور و لکن صفت ذاتیه سی پیوستدر
(رویاند فعل متعدی در بتور معنایه روید بتدریمکدر که لازمدر قاعده
فرس اوزره اصل مصدری رستن در ضمه بتمک لک معنایه مضارعنده
سین و اوه قلب اولنوب و بریادخی زیاده قلوب روید و روینده دیرلر
بتر و بتیجی معنایه و بومقوله دن امر اخذ اولنق لازم کاسه روی دینلور
و قاعده تعدیه بودر که امرک آخره الف و نید لفظی ضم اوانوب ماضی ده
رویاند دینلور بتوردی و مضارعنده رویاند دینلور بتورر معنایه
الحاصل رست ضمه بتدی و روید بتورر و یاند بتورر دیمک اولور و تعدیه
دخی یا مطلق مفعوله و یا مفعول ثانی به تعدیه در مثلاً براد طوغدی و بریایاند
طوغدی و طوغدی دیمکدر (گیاه کاف عجمینک کنسریله اوتدر که
برده بتر و گاه او اور که رجم اوانوب آخردن ها حذف اولور و گیاه دینلور

پادشاه ده پادشادیند و کی بپوراندند که اونی چوق اولان بره کبارا دیرلر
بعدذا بومصرع ماقبلی و مابعدی که صنع الهی بی بیان طریقه
استیلا قدر (معنای مصرع) بود که صانع حکیم و قادر حکمت و قدرتیله
قوری بدن تازه اوت بتورر یعنی طبع ارشاده طبع نباتک مناسبتی یو عیکن که
بری بیوست و بری رطوبتله متصفدر ینه نباتی ارضدن اخراج ایلر ذرا
ارضده قوت منته ایداع ایلشددر که ادنی رطوبتله نباته حامل قیلور تنکیم
قرآنده مواضع متعدده ده مذکوردر و خارج اولان نباتک نفی حیوانه
و ثمراتک فائده سی انسانه در تنکیم قرآنده کلور (کلوا و ارعوا انعامکم)
* آسمانها را هم اودارد نگاه * آسمانها ده اولانها ادات جعدر که جاده
داخل اولور آسمانها زمینها کوکار و برلر دیمکدر آسمان مرکبدر آس ایلر
ماندن مان اسم فاعلدر مانستن دن بکزیجی معنای آس دکر مندر
صود کرمته آسیاب دیرلر اصلی آس آب در دفع ثقلت ایچون همزه یایه
قلب اولمشدر آسمانک معنای ترکیبی سی دکر مننه بکزر در یعنی حرکت
و دورده دکر من کبیدر (هم بالاده مرور ابدی) اوصافه راجعدر همو
دخی یازیلور حذف الف و ایصالله بومصرعک تقدیری هم اودارد
آسمانها را نگاه دیمکدر هم اومبتدا و آسمانها داردک مفعول اولی و نگاه
تانیسی و بعد الجملة خبردر دارد مضارعدر داشتن طو تمق معنای
زیرا قاعده لی اوزرنه مضارعنده شین مجمرایه قلب اولنوب دارد
و دارند دینلور و داشتن صلیق و حفظ ایلک معنای ده کلور خاطرده
محفوظ) اولان نسنه یه یاد داشت دیرلر (نگاه کسیرله و کاف عجمیله باقی
و حفظ معنای ده کلور بوراده دارد قرینه سیله محفوظ دیمک اولور تنکیم
قرآنده کلور (و حفظناها من کل شیطان رجیم) و ینه کلور (وجعلنا السماء
سقفًا محفوظًا) (معنای مصرع) بود که هم اول صانع اکبر کوکری
محفوظ طور یعنی تغیر و تبدلدن و سائر آفاتدن انکچون مرورده و رله
کهنه لک کمر و ارضده اولنلراندن امن اوزره ساکن اولوب بی پروا تعیش
ایدرلر زرا فی الحقیقه انشقاق و اختلال واقع اولایدی نمیشده اولنلر
بمحضور اولورلر دی کهنه چانه رده بمحضور اولدقاری کبی و لکن
قیامته دلک محفوظ طور تا که خلقت بناسیله خالق بناسی مقبر اولوب
هل بصیرت اولنلر و خه نظر واستدلال اوله و هرکس سلاوت بوله

فاما اهل اعتبار قلیل اولغله قرآنده تو بیخات کثیره وارد اولمشدر
* هیچ کس در ملک او نیازی * هیچ نسنه د کل معنای تنکیم نعمه الله ده
مصرعدر و لکن هرگز عموم زمان ایچون کلدیکی کبی هیچ کس دخی
بویله مواضعده عموم افراد معنای اولق کو سترر کس کس و کسه
دیمکدر ملک ضمه سلطنتدر که ذوی العقولده و غیریده تصرفدر
انبار فحله و آخرنده زاه هوز ایلر اورتاق معنای در عرییده شریک کبی
نی کسیرله یوق معنای در که عرییده لا کبی حرف نفیدر مثلاً برنسنه در
واری دیوسوال اولنسنه عجم فی ذیر عرب لا دیرونی اصلنده نادر که
د کل معنای افاده ایدرانی حذف ایدوب برینه هاء غیره مفعول
کتورب نه دخی دیرلر و هادن بدل یا کتورب فی دخی دیرلر کسیرله
زیرا یا ماقبلتک کسرن اقتضا ایدر و هم کسیرله ده دفع التباس وارد
الحاصل نه و ناونی و بی باه موحد ایلر جمله سی ادوات سلب و جروق
نفیدر (معنای مصرع) بود که افراد دن هیچ برفرد آنک ملک
و سلطنتنده اورتاق دیمکدر والوهیت و برنسنده شریک و نظیری
یوقدر و الارض و سما و اوسننده و ایچنده اولنلر اختلال و فساد
عارض اولور دی تنکیم کلور (له ملک السموات والارض) و ینه کلور
(لوکان فیها آلهة الا الله افسدنا) پس ملکنده شریکی اولنلر ایچق
عبادی او خلق ایشد و کی کبی افعالی دخی او خلق ایدر و الا خلق
ایتمکده خلق خالق شریک اولق لازم کلور تعالی الله عن ذلک قال
تعالی (ان یخلق کن لا یخلق) و بونده دعوائی ربوبیت و ملک ادعا
ایدنلری فرعون و عمرو و اعدائی کبی رد و ابطال وارد و ریا و سمعندن
تحدیری دخی مشتملدر فافهم * قول اورا لحن فی و سارخی * قول
اصلنده نطقدن بارز اولان حروف مرکبدر حق تعالی ک قولی کلام
دیدکلر یدر که عالم غیبندن برنسنه بی شهادته ابرازدر که کن کلمه سی
اعتباریله اول نسنه یه کلمه و اول تجلی غیبی یه کلام دیرلر قول و کلام
اعدر نطق انسانه مخصوصدر انکچون قال الله و کلم الله دینلور
نطق الله دینلر زبیرا نطق معاجه لسانله اولور که الله تعالی اندن مترهدر
بوراده قول مبتدا در که اورایه مضافدر (را ادات تخصیصدر آنک
قولی دیمکدر مابعدی لحن نیست تقدیرنده در که مبتدایه خبردر (لحن

✱

مطل

✱

مطل

✱

عری در سوزی سر بسته سو یلک و کلامی صوب صوابدن امله ایلک
 و خطایک معالنه کلور بوراده مراد معنای اخیر در محطی اولان
 کسبه لاحق دیرل (ونی دن صکره اولان و او مضموم او قنور ز بر
 معطوف علیه آخری حرکت محتمل دکلر پاورسر و آینه و رنده کبی
 ز بر و او اصلده معطوف علیه آخرنده اولان ضمه به دلالت ایچو ندر
 بناء علی هذا حرف متحرک اولان برده مر سوم اولور و لکن تلفظ
 اولماز جات و دل کبی والا ضمه ایله تلفظ اولنور ز بر ضمه به نشاندن
 او مل ترکیده و اودن ضمه و یادن کسره ایله اکثفا ایدر لدی تنکم محمدیه
 کابنده نظری چوقدر غلط اتمک کر کدر صکره کلر و او و یاه املا
 ایلدیر خطا و ایسه ایدن مصون اولق ایچون مثلاً ملک و ملک دیرل
 و اوله تا که مالک معطوف اولدیغی اظهر اوله و کلدی و کتدی دیرل
 یا ثله و اعتبار متقدمین اوزرنه در که روسه ده آسوده اولان شیخ ففاده
 قدس سره تریه سنده (کوچد افتاده بورسه نک قطبی) دیو نارنج
 یازلسدر یعنی کوچد لفظی بلا یادر (بعض نسخده لحن فی آوازی واقع
 اولمشدر که تعداد صورتنده کلدیر پس و او تکلفنه حاجت فالمر) آواز
 اون درت صوت معانسه ساز دوزن در کار ساز و نغمه ساز ایش و نغمه
 دوزیچی در و غیره معالنه دخی کلور (معنای مضراع) بو در که
 حق تعالی نک کلامک خطاسی یوقدر ز بر خطا و نسیان بشرده
 و مخلوقده اولور پس هرته یوردی ایسه حق قدر و صوابدن و انک قول
 و کلامک صوتی و للام مخلوق کبی ترکیب و تألیف و دوزنی یوقدر
 بلکه کلامی آتی در که صوت و لفظدن بری و ترتیب حروف و کلمات ایله
 اولمقدن عریدر اگر چه لسان عربی مرتبه سنه نزولده کسوه عربیه ایله
 مکنتی اولمشدر فاما بو کسوه بحسب الموطن در یوخسه کلام نفسی
 اولدیغی جهندن بحسب الخقیقه دکلر انکچون قرآنه مخوقدر دین
 کافر اولور ز بر ذات واجب و قدیمه مضاف اولان صفت ممکن
 و حاث اولماز و یوندن تکثیر قدما لازم کلر تنکم محله میبندر و ناظم
 قدس سره نعت باری بی کلامله ختم ایشد و کسده اصابت ایلدی ز بر
 کلام صفات کلامیک آخریدر که ایجاد عوالم اکامه و ملدر فاعلم ذلک
 * * * در نعت سید المرسلین صلی الله تعالی علیه وسلم * * *

* سید الکونین ختم المرسلین * آخر آمد بود فخر الاولین * سید
 شهادتند که مهتر یعنی اولورق دیمکدر و اولوغی ایله غیره غالب اولمقدن
 انکچون حدیثده کلور (انا سید الناس یوم القیمة) ز بر مقصود جمله نک
 انک شفاعته احتیاجن بیاندن که غیره باب کتب طوعری اورایه کله
 سید اصلنده سواده یعنی جماعت کثیره به متولی و ضابط اولانه دیرل
 و سید القوم دیرل سید الثوب دیرل چونکه متولی جماعت اوله نک
 شرمطندندر که مهذب النفس اوله لاجرم فی نفسه فاضل اولانه سید
 دیدیلر و الا وصف مجرد اولوب جباهه اسد و حبشی به کافور دیمک
 اولور و بین الخلق سید مطلق رسول الله در صلی الله علیه وسلم و لکن
 رؤساء قبائل انت سیدنا و مولانا دیو خطاب ایشد کارندن حدیثده کلدیکه
 (السید هو الله) یعنی سیادت مطلقه به سزا وار اولان الله تعالی در که
 خالق العیبد و مقصر فی الامور در انکچون جناب نبوت کندینی سیادتله
 و صفندن صکره (ولا فخر) یوردی تا که وصف مذکور تعریف مقام
 قیلندن اولوب بطریق الافتخار اولدیغی معلوم اوله و بو اخباردن
 نمی لازم کلر بناء علی هذا تصلیه ده اللهم صل علی سیدنا محمد دیمک
 اولادر و مولانا لفظی دخی بویه در ز بر اعظم شانی مشعر در و یونده
 سید الکونین میندا و مضراع ثانی مضمونی خبردر و لکن کونین معرف
 باللام اولیق قاعده عربیه اوزرنه مرفوع و الامک و راوقنور جان پدر
 و شاه جهان کبی (کونین کونک تنبیه سی در کون امر وجودی در که
 باطلک خلا فیدر ز بر باطل مطلق عدم اصلبسی اوزرنه فلاندر بوراده
 کون مکون معانسه در اسم مفعول صیغه سی اوزره پس کونین دنیا
 و آخرندر که ایکبسی دخی حالا موجود لدر (و یونده حذف مضاف
 وارد در که سید اهل کونین دیمکدر و بو اضافتدن انس و جن و ملک
 اوزرنه فضل و ربانی لازم کلور و نسخده لده کونین اولنده حرف
 تعریف یوقدر و لکن اولدیغی اولادر ز بر محمد عربی نک و صفیدر
 و کثرت خروفته دخی مزید ثواب وارد سلام علیکم السلام علیکم کبی
 ختم المرسلین بوراده و او عاطفه تقدیر او نور و اعرابی ماقبلی کبی او اور
 ختم آخر دیمکدر خانه کبی ز بر بر نبوت بی ختم اتمک آخرنه و صولدر
 ختم قرآن کبی و بوراده تقدیر ختم الانباء و المرسلین در ز بر ختم سل

احصدر انکچون قرآنده اعمه اضادت اولنوب وخاتم النبیین دیندی
 ناکه خاتم الانبیاء والمرسلین اولدیغی ظاهر اوله الحاصل نبوت ولایتدن
 ورسالت دخی نبوتدن خصوص مرتبه درو مشهور در که سلب اخصدن
 سلب اعم لازم کل انسان و حیوان کبی پس بوندن فهم اولندیکه جناب
 نبوتدن صکره نه نبی متابع ونه رسول مشرع یوقدر و بعض اولیانک
 نبوتی ادعا ایتک خرق اجاع قیلندندر زیرالغه موافق ایسته ده
 عرفه مخالف قدر و رسول تبلیغ احکام ایچون مبعوث اولان بشر در
 و ملکه دخی مستعملدر نیکم قرآنده کلور (الله یصطقی من الملائکه
 رسلا ومن الناس) و کتب الهیه یوز درت و عدد رسل اوچبوز اون
 اوچدر پس رسل صاحب انکاب اولاندر دین نزوده تکرره ذاهب
 اولش اولور آخر املک مقابلیدر (آمد ما ضیدر کادی معناسنه
 مصدری آمدندر که کلک دیمکدر) بود وجود معناسنه اسم مصدر
 و بودن لفظندن صیغه ماضیه در که حکایت حال ماضی به مجولدر
 و اکثر بودر که ایدی معناسند رابطه اولور آینه بود کبی و بود نابود
 اولدی اولدی ایدی و کل ایدی معنانه در بوراده ظاهر اولان بود
 اضیدر اگر چه ایدی معناسن و یوز لر زیر ایدی معناسنه رابطه
 اولسه قاعده فرسه مخلف کلور شول جهتدیکه رابطه فعل ضمیر
 بارزدن مجزأ اولدیغی برده اولور مثال مذکور کبی بوراده ایسه فعل
 مجزأ یوقدر بلکه کان معناسنه بود واردر فافهم فخر بعض خصائل
 و فضائل ایلہ تمدح ایتکدر (اولین اولک جمعیدر که آخرک مقابلیدر
 (معنای بیت) بودر که اهل دنیا و آخرتک اولوسی و جمیع انبیا و مرسلینک
 ختمی صلی الله علیه وسلم حضرتلریکه کر چه جاه انبیادن صکره
 و آخر زمانده کادی و لکن اول کلیرک مایه الافتخاری ایدی زیر
 اول ما خلق الله روحی موجبجه ابوالارواح ایدی (و کنت نبیا و آدم
 بن الماء والطين) خوامی اوزره عالم ارواحده بالفعل نبی اولوب جله
 ارواح انبیایه مبعوث ایدی و عامه انبیائک وجودی و ختمی ایلہ
 مبشرلری و عهد الهی شول وجهله مأخوذ ایدیکه بانفرض قنخی
 نبوت و قنده کلور اول نبی اکا تیساعله ما و رابدی حتی حدیده
 کلور که (لو کان اخي موسی حیالما و سمع الا تابعی) پس انک آخرتی

افضلیتی منافی اولدی و جمیع اولین و آخرین انکله فخر ایلدی و لکن
 ناظم قدیس سره ضرورت ایچون اولین اوزره اقتصار ایلدی و پردخی
 فخر الاخرین اولدیغی ظاهر در زیر آخر یسندن مراد بو امت
 مرحومه در وارده کلور که (آدم ومن دونه تحت لوائی يوم القيمة)
 مقصود اولین و آخرینک تحت اللواده اولدیغی بیاندز و بو مقامک
 تفاصیلی یوقدر و لکن بوشرحاک اکا تحملی یوقدر * آن که آمد
 نه فلک معراج او * آن سید الکونین که دیمکدر مقصود وصف آخره
 انتقالدر نه فلک آمدک فاعلی و معراج او مفعولیدر (نه نونک ضمی و هاء
 ملفوظه ایلہ طغوزدر) فلک فتحین ایلہ اصلنده هر مستدیر اولان
 نسته در فلکة المغزل اندن مأخوذدر که آخر ق دید کلریدر بوراده
 فلک مجری الکوا کبر یعنی بلندلر انک اوزرنده جریان و دوران
 ایلدیکی جسم کری در که فلک ضمه یعنی سفینه به تشبیها فلک دیمشدر
 و فلک سمواتک غیریدر ز بر اسموات یرنده ثابت در فلک ایسه قار دکلدر
 بلکه دائم حرکتده در نه فلکدن مراد سبع طباق و کرسی و عرشدر
 زیرالسان شرعه عرشه سما دیمزلر بلکه عرش و فلک طلس دیرلر
 پس سموات یدی طبقه در که مجموعی عالم کون و فسادندر عرش
 و کرسی ایسه عالم ارواحده ملحقدر انکچون فوق العرش عالم ارواحدر
 یوخسه حکما دید کلری کبی لاخلا و لاملاء عالم دیکلدر (معراج کسرله
 آلت عروج و ارتقادر که زبدان و انک امثالی مصاعددر بوراده نه فلکی
 زبدانه تسبیح واردر و جازدر که معراج عروج یعنی محل عروج معناسنه
 نیکم تصور معناسنه کلور بوراده ناظم قدس سره اول امردن معراج
 وضعنه انتقال ایلدی زیر ابدا یع اوصافندر نیکم قرآنده و تفاسیرده
 خصوصه تفسیر مزروح الیاندنه مفصل و مشروحدر (معنای معراج)
 بودر که اول سید الکونین که نه فلک اکا زبدان کبی یعنی طغوز پایدا و
 آلت کبی کلریکه اورادن علی اعلایه حرکت ایتدی اگر چه جناب
 حق تعالی تجر و جهنده اولمقدن مترهدر و لکن مخارق ایچون تعین
 اولمقدن اکا تعین لازم کلر نیکم فلان اغاج التبتده آبی کورددم دیرلر
 مع هذا آی اوراده دکلر بلکه کورن اوراده در و یاخود معنی بودر که
 وجه ارضدن نه فلک عروج ایلدی تا که حقلک آیات کبراسنی مشاهده

ایله و بلکه جمالی سیرایده زیر مستوای عرشه دك جسمه عز و ج
ایدوب اورادن سیر بسط ایله عالم غیبه سیر و سفر ایلدی یعنی سیرله
حرکت قیلدی زیر جان و جسد مخلوق اولغله انکه خالق و وصول
منسیر اولماز و بو مقامك انبراری حد دن بیرون و درون اهل دلد
مخزوند * انبیا و اولیا محتاج او * انبیا نینك جمیدر حقیدن خبر
و یزیمی معناسنه (پوراده انبیا مبتدا و محتاج خبریدر) (اولیا ولی نك
جمیدر نبی و زنی اوزرنه اصلی ولی در و اولك و لامك سکونیه که قرب
دیمکدر ولی عرفی ایسه خرق جلیله مشاهده حقه قریبدر زیر ذات
و صفات و افعال سالک که مجاہد چونکه بو اوج نسته دن فنا بوله
هر یوزدن باب حق مفتوح اولور نیکم اهلنده علومدر) (احتیاج نیازمند
یعنی فقیر و ضعیف و تنگ و اولق (معنای مصراع) بودر که انبیا و اولیا
اگر روحاننده و اگر جسماننده و اگر کالاتده سید الکونینه محتاجلدر
زیرا (انا من الله و المؤمنون من فیض نوری) موجنبه ارواح انبیا
و اولیا روح نبوی به تابع و انك اوزرنه متفرعدر بو جهندن اولاد
و وجودده وجود والده محتاج اولدیفنی کی ارواح دخی روح نبوی به
محتاج اولدی و جسمانیندرنده احتیاج بودر که جناب نبوت علت غایه
عالمدر پس علمده متقدم و وجودده متأخر در و متأخرک وجودی
متقدمك وجودنه موقوفدر بناء علی هذا متأخر دن اوتوری متقدمك
وجودی لازم کلدی فافهم جدا و کالاتده احتیاج بودر که جناب
رسالت صلی الله علیه و سلم مظهر اسم رحمن در بو سیدن تقدیر
رحمت الهیه و اریسه انواع اوزرنه عوالمه اول رحمت مطلقه دن
بخش اولمشدر کرک کتب سماویه و کرک بلا واسطه اولان فیوض
رحانیه و معنویه یعنی کرک ملک و ساطتبله و کرک اولسون زیر اجله سی
باب رحمتدن صله و شفاعت نبویه ایله هبه در پس جناب نبوت مقدم
الکل در مطلقا * شد وجودش رحمة للعالمین * ماقبلنی بیاند
وجودشدك فاعلی و رحمة للعالمین مفعولیدر که نظم قرآن اوزرنه وارد
اولمشدر پس کسان عربی ایله تقدیری کان وجوده رحمة للعالمین دیمک
اولور (شد فعل ماضییدر شدن اولق معناسنه اصلنده صیرورت
و انتقال ایچوندن کان فقیر اصار غنی کی پوراده کان مقامنده مستعملدر که

تحقیق وجود افاده ایدر) وجود بر نستهك ذاتنده و عیننده ظهوریدر
یعنی ذات اطلاق ظاهر و دن قطع نظر و وجود اطلاق ظهور
عبارتله در (ش ضمیر غائب متصلدر مثلاً رویش دیدم انك یوزنی
کوردم دیمکدر) (رحمت غضبك ضدیدر یعنی ایصال خیر و دفع شر
اراده در بو صورتده صفت ذاتیه در و باخود خیری ایصال و شری
دفعدر بو صورتده صفت فعلیه اولور) (عالمین عالمك جیدر مایه علم به
الصانع معناسنه یعنی انکه صانعك وجودنه و وحدتیه و کالاتیه
استدلال و انتقال اولور اشیاك بجله سنه عالم دیرلر که عوالم بعضی
قولی اوزره اون سکر سیکدر که بودنیا انك بریدر اصلنده علمدر ماوضع
لشی یعنی معناسنه صکره الف اشباعله عالم دیندی زیر اجمع اشیا
حقك علمی و اکادالدر و اکا اسماء حقیقیه دیرلر ملنوظ اولنره اسماء
لفظیه دیدکدر کی (معنای مصراع) بودر که سید الکونینك وجودی
اگر روحا و اگر جسمه عالمه رحمت اولدی زیر الله تعالی انك سبیلله
عالمه رحمت ایدوب خلعت وجود الباس ایلدی و مضائق عدمدن
محرکله شهوده اخراج قیلدی انکچون حدیث قدسیده کلور (لولاك
لما خلقت الافلاك) یعنی یا محمد اگر سنك وجودك علت غایه اولیایدی
اولاکی یعنی معظم اجرام اولان سمواتی و سائر انلره مضاف و غیر مضاف
اولنری خلق ایتمزد بو جهندن سنی اسم رحانه مظهر قیلدم دیمک
اولور و بوندن انبیا و اولیاك شایسته تحقیق لازم کلر زیر خواص
اولدقلری جهندن لولاك خطایك اشارتیده داخلدر فافهم جدا
سؤال اولنور سه که شیطان و سائر اسم مضل تحتسده داخل اولنره
رحمت مذکورده دن نصیب و اریبدر جواب بودر که وجود خارجی
جهندن وارد سائر سعادات یوزندن یوقدر زیر رحمتی قبول ایتمسده
رحمت اولساز پس هر کاله قابلیت لازمدر نظر ایله که صغراوی المزاج
اولان کسه علمی قبول ایتمز بو سیدن سوز عسلده دکل بلکه انك
مزاجنده در و بو انك متمرذی عذاب استیصالدن مصون اولدقلری
رحمت نبویه دندز یعنی بالفعل وجود لری بوامت ایچنده اولدیفنددر
نیکم قرأند (وما كان الله ليعذبهم و انت فيهم) ایم سالفهده اولان
مسح و استیصال ایسه وجود روحانی ایله وجود جسمانی بی فرق

یخوند * مسجد اوشد همه روی زمین * مسجد اوشد مفعولی
 و همه روی زمین فاعلیدر (مسجد سجده اید جک و نماز قلاجق پردر
 ر همه دوکلی معناسنه جله بی و پردی دینجک یزده عجم همه رادادیر
 هر نه اولور سه بلنه همه دان دیرل آخرنده ها معنای عامدن معنای
 خاص علمی به نقل علامتیدر (روی یوزدز که قفا و ارقه مقابلیدر که
 اولور که یاسن حذف اید و بار و دیرل رو بار و دید کبری بوندندر که
 یوز یوز دیمکدر چهره خصوص اوزر نه یکزدر جانب ظاهره ده
 مجازا روی دیرل مثلا ارضك سطح ظاهره عجم روی زمین و عرب
 وجه ارض و ترک یر یوزی دیر زمین بالاده شرح اولمشدر
 (معنای مصرع) بودر که جله یر یوزی سید الکونین (و جعلت
 لی الارض مسجدا و طهورا) موجب سجده کاه قلندیکه امت اجابت
 هر نه یاک موضعده نماز قلسه قبوله قرین اولور یوخسه امم سالغه کبی
 قبولی معبد مخصوصه مخصوص اولماز زیرا انده خرج وارد در
 خرج ایسته بواشدن مرفوعدر بونده استعراق مشاهده به ترغیب
 وارد زیرا صلوة مناجات و مشاهده ایچوندن و اهل مسجد جلس
 حقیدر پس هر موضعده بوحضوره ایرک کرکدر قال الله تعالی (فایما
 توالوا فیمه وجه الله * آن رسول حق که خیر الایس بود * عم یکش جزه
 و عباس بود * رسول مرسل معناسنه در که مباغله افاده ایدر زیرا مفعول
 مفعولک مباغله سیدر آن رسول مبتدا و خیر الناس که را بظنه سیده اکا صفات
 و عم پاکش مبتداء ثانی و جزه و عباس خبردر (حق اسم ذاتدر ثابت
 و قائم معناسنه) خیر من غوب فیه اولان نسنه در که شرک ضدیدر (ناس
 انسانک اسم جمعیدر که خلاف جن در یا ظهورنه و یا انسنه و یا نسیاننه
 بنا تسمیه اولمشدر قاموسه الناس یکون من الانس و من الجن
 دیدوکی مشهوره مخالفدر بوراده ناسله مراد فضلاء ناسدر که انزده
 معنای انسانیت بالافعل موجوددر والا من لاخیر فیه مفعولسنه اضافنده
 فائده ندر بلکه تحقیر لازم کاور (عم بابا قرتداشیدر کثیر اولق
 ملاحظه سبله عم دندلی زیرا غموم شمول دیمکدر تکم عامه ناس دیرل
 زیرا شهرده کثرتی و عوملری وارد و شمول اعتباریله دستاره عماده
 دیرل و حقیقت کاور (عم الرجال حضور الله) کوا با حیدر کواکب

کبیدر که ایکی شاخی وارد در بری پدر و بری دخی انک برادر پدر
 بومعنادن عم دیدکری پدر برینه در عمه بابا همشیره سی انایرینه اولدیغی
 کبی و خاله انا همشیره سی دخی بویله در ولکن خالی یعنی دایسی پدر
 برینه وضع اولنماشدر بلکه انک پایه سی عم دن ادنادر (جزه و عباس
 عبد المطلب اوغللریدر و اعمام بی اون ایکیدر که بری صغرنده وفات
 ایتش و زمان بعثته ایریشلردن جزه و عباسدن ماعداسی جاهلیت
 اوزر نه کیتشدن انکچون تخصیص بالذکر اولندی و عماتی التیدر که
 صفیه که ام الزبیردر اسلامی متفق علیه و عاتکه نک مختلف فیه در
 ماعداسی جاهلیت اوزر نه کذا ایتشدن در جزه احد غزاسنده شهید
 اولوب یتیم تکبیرله نمازی قلنمشدر قبرلی دامن جبلده در که زیارتگاه
 عالیدر و مقبره بقعه فیه عباس دخی مشهور در که امام حسن دخی
 تحت القبه در و اصح روایات اوزر نه حضرت فاطمه زهرا انک دخی
 قبرلی اول قبه نک جدارنه متصلدر رضی الله تعالی عنها و عنهم جزه
 و عباس عربی اسملردر که ایکبسی دخی اسد دیمکدر زیرا اسده شدت
 و عبوس صفتلری وارد در و جزه نک اسد الله اولدیغی حدیثده
 مصر حددر (معنای بیت) بودر که اول رسول حق که انبیا و اولیا و سائر
 افاضل ناسک خیرلوسی و افضلی ایدی انک عم پاکی جزه و عباس ایدی
 یعنی بوایکبسی خصوص اوزر نه عمی ایدیکه جاهلیتدن یاک اولدقلری کبی
 عرضه شین و یرن نسنه لردن دخی طاهر ایدیلر انکچون آل رسول
 و اهل بیت رسولدن معدود اولدیلر و قدر و شرفده درجه علیا بولدیلر
 قال الله تعالی (لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا)
 * آن که شد یارش ابو بکر و عمر * آن رسول حق که تقدیرنده در که
 موصوف محذوفدر ابو بکر و عمر شدک فاعلی و یارش مفعولیدر و عکس
 دخی جائزدر (یاردوست و مضاحب انکچون اصحاب صفایه یاران دیرل یارک
 معین معناسنه کلدیکی مجازدر زیرا دوسلغه و صحبه اعانت لازمدر ابو بکرک
 اسمی عبدالله در ابو بکرله تکیه اولندیغی عادت عرب اوزر نه تفوّل
 طریقله والا بکرله مسمی وادی بوقدر بعضیلر دیمشدر در که ابو بکرله
 مکنی اولدیغی خصال حبیده به ابتکار و سار عشدن او توری در
 انکچون برلردن ابتدا کر بند اسلام اولان ابو بکر در عمر قنقی در

عمر له تسبیحه دخی بطریق التوفیل در که طول عمر و بقا مراد در حاصلی
عمر بخار تندز که بدلت حیات له معمور اولم اسیدر و عربک حجر و جندل
و صخر و جبل و امثالی اسماء وضع ابتدا کلمی دخی ثبات و متانت
ملاحظه سیدر (معنای مصراع) بودر که اول رسول حق که ابو بکر
و عمر انک یار و مصاحبی ایدی زیرا وجه ار شده ایکی وزیر ایدی
وزیردن ایسه صاحب ایله تعمیر اولور شکم میکایل و جبرائیل کو کده
ایکی وزیر ایدی که ابو بکر میکایل و عمر جبرائیل مقابله - ننددر شول
معنادن که میکایل امین رزق اولدیغی کی ابو بکر دخی مالی رسول جقه
صرف ایدی و جبریل سیفله نزول ایلدیکی کی حضرت عمرده
صاحب السیف ایدی انکی چون فاروق دینلدی که حق و باطل میانی
فصل و فرق ایدی بعد بوراده ناظم قدس سره حزه عباسی تقدیمده
اصابت ایلدی اگرچه بعضی نسخده انک ذکر لری تأخیر اولمشدر
ولکن مرجوح در زیر حزه و عباس نسب جهتمدن اقرب و سن بوزندن
دخی اکبر در شکم ابو بکر و عمر مقدم خلقت و لسان نبوی ده اکثر یا
ذکر اولنان دخی بوا یکی در فاعرفه * از سر انکشت او شق شد قر *

عمر افضل مناسبتله برای فافیه بطریق التزام مالایزم قره انتقال
ایلدی که انشقاق قر اشهر مجز اتنددر که نقل مستفیض ایله منقولدر
حتی (اقتربت الساعة و انشق القمر) آیتده مفسرین انشقاق قر دن مراد
بطریق المجز اولاندر یو خسه قرب قیامتده (اذا السماء انشقت) افاده
ابتدیکی انشقاق دکلدر دیو ذاهب اولمشدر (سر باش در بوراده اوج
مراد در طرف معنایست انکشت فتح همزه و ضم کاف بحمله پارمق در
سر انکشت پارمق اوجیدر بونک تقدیری شد قر شق از سر انکشت
او دیکدر که قر شدک فاعلی و شق مفعولی و جار و مجرور اکا متعلقدر
مقصود سر انکشت ایله اشارتدر که مراد شهادت پارمقی اوجیدر
(شق فخله عریبدر منشق معنایست که برنسنه یار یلوب ایکی حصه
اولمدر زیرا بعضی مواضعده مصدر مفعول معنایست اولور ضرب
و مضروب و حل و محل کی (قر ماهدر که فلک اولک نیری در معلوم
اولا که نرا صغر شمسن اون ایکی درجه مفارقت ابتدا کده هلال
واوچی کیجه قر و عند الامتلاء بدر دیرل قر دندر ضله که کدورتله

مختلط اولان لونه دیرل (معنای مصراع) بودر که اول رسول حق
پرمقی اوجنک اشارتله آی یار یلوب ایکی نصف اولدی معلوم اولاکه
نبوتک مطقوز بی سنه سی اولدقدده اهل مکة متمدن لری رسول الله دن
صلی الله علیه وسلم انشقاق قر آیتن طلب ابتدا کلرنده اولدخی لیلله
بدرده جبل ای قیسه چقوب اصبع شهادت ایله قره اشارت ایلد یجک
قر باذن الله تعالی ایکی پاره اولدی شکم تفصیلی تفاسیرده در (و بوحال
هائلی مشاهده دن صکره ایماندن امتناع ایدوب واقع اولان مجز بی
صکره نسبت ابتدا یلر و بوندن بعضی مواضعده شهادت پرمقی رفع ایتک
جار و بلکه مشروع اولدیغی فهم اولندی (شکم اصحابدن بری ایکی
پرمق رفع ایدوب شهادت کتورردی جناب نبوت آتی اول هیئنده
کورد کده احدیوردیلر وحد معنایست یعنی اشارت توحید ابتدا کده
انجق سیاه بی رفع ایله که اکا حال شهادت پرمقی دیرل و عرب مسجده دیر
زیرا بوبرمق سائر پرمقردن اعتدالده زیاده در انک ایچون تلقین ایمانده
توحیده اشاره اتی تخصیص ایتمشدر و اعتدال مزید حیاتی مشعردر
پس شهادت پرمقی مظهر صفت حیات اولمش اولدی کافر ایسه میت
و مؤمن ایسه حی در بومعنادن اوتوری حیات معنویه اشارتله مناسب
اولان صفت حیاته مظهر اولان اصبعدر و عند الشافعی صلوتده
اشهد ان لا اله الا الله دیدو کی وقتده دخی رفع ایهام ایدرار یعنی نفیده
لا اله رفع و اثباتده الا الله وضع ایدرار تا که نفی و اثبات کی اوله آن یکی اورا
رفیق غار بود * رابوراده تخصیص ایچوندن انک معنایست رفیق یولداش
دیکدر زیر ارافق یعنی همراه اولنلری برلر نه رفیق وزله معامله ایدرل
و ایشی سهولته طور لر (غار طاغده مغاره دید کاریدر که طاش ایچنده
منقور اولمش کوچرک موضعدر اگر بیت کی واسع اولورسه اکا کیمف
دیرل غور چقور بر در بوراده غاردن مراد مکة مکرمه قربنده جبل ثور
مشمثل اولدیغی مغاره در که رسول الله صلی الله علیه وسلم همی رنده
ابو بکر صدیق علیه رضی الله عنه اوج کیجه اوراده بنهان اولمشدر شکم
قرانده و تقاسیمدره مسطور و مشر و جدر و اکا جبل ثور دید کلری
یا کندی و باخود ذروه سنده اولان مغاره مذکورده ثور هیئنده
اولمغه در و اول مغاره نک پره رابر برمنفذ صغیری وار در ابتدا اورادن

✽

دخول ایدوب وقت خروجده جبرائیل علیه السلام اوته طرفنی ضرب
 جناحه قیو آجلوب چقمش لردر حالا اثر جناح باقیدر که بوقیره ایکی کره
 زیارتی میسر اولمشدر والحمد لله تعالی (معنای مصراع) بودر که
 اولبری یعنی ابو بکر حضرت تبری انک یعنی رسول حق (اذهائی الغار)
 موجب مفره جبل ثورده یولداشی ایدی که او چنجیلری الله تعالی
 ایدی شکم (لا تحزن ان الله معنا) ومفره مذکورده رفیق نبوی اولق
 ابو بکر خاصه فضه ثلثدن اولغله تخصیص بانذ کرایلدی زیراهر کس
 اوله حرکت نمائده انسانه یار اولماز واوله محل ضیقده یاننده بله بولماز
 بلکه کله یار وفادار کددر که اول زهری نوش ایلیم شکم ابو بکر
 اوراده زهر مارله مبتلی اولمش ایکن ینه حلاوت محبت دماغندن کیمبوب
 بزم الفقه تفرقه ویرمدی و بوم مصراعک تقدیری آن یکی بود اورا رفیق
 غار دیمکدر که آن یکی مبتدا و اورا بود متعلقدر لام تخصیص معناسنه
 و رفیق بودک مفعولیدر که بعد الجمله خبر اولور و بوم مصراعک عربی ایل
 ترجمه سی الواحد منهما کان له رفیق الغار دیمکدر یعنی رفیق غار اولق
 ابو بکر مخصوص ایدی که فضیلت عظمادر * و آن دکر لشکر کش
 ابرار بود * بونک تقدیری و آن دکر لشکر کش ابرار در که او عاطفه و آن
 دکر مبتدا در و لکن و او آینه وزن ایچون وصل اولوب همزه مقصور اولور
 دکر و یا الله دیکدر دخی و آریق معناسنه بار دکر بردخی و دکر کون بردور لو
 دخی دیمکدر و آن دکر له اشارت حضرت عمره در زیر ابو بکر غیر بدر
 و لشکر کش بودک مفعولی اولوب بود بعد الجمله خبر اولور لشکر عسکر
 معناسنه در که ترک چری دیر لشکر کش وصف ترکیبی در که اصلنده
 کشنده لشکر در لشکر چکچی و ستر عسکر معناسنه شکم آب کش
 و بار کش دیرل کاف عربی ایله صو چکچی و بونک چکچی معناسنه زیرا
 کشیدن چکمکدر و وصف ترکیبی ده قاعده بودر که ایکی جزه کبری
 مشتق اولور کشنده کی که اسم فاعلدر صکره نده لفظی حذف اولوب
 اسم جامد مثلاً بوراده لشکر مشتق اوزرنه تقدیم اولوب لشکر کش
 دینلور جمع نظاری بواسطوب اوزرنه در ابرار بونک جمیدر قحله رب
 و ارباب کی و یا بونک جمیدر شاهد و اشهاد کی برخالفه مطیع و خیر
 واحسانده توسع اوزرنه اولان کسه در و توسع اودر که انواع بونک

جمله سنی وجوده کنوره پس خصوص اوزرنه آبا و امهات و اولاده ابلوک
 ایتک دخی بونده داخل او لور بوراده ابراردن مراد صحابه کزین در
 رضی الله عنهم زیرا انلر عموم اوزرنه ابراردن اگرچه ارالنده خصوص
 اوزرنه مقرین دخی وارد پس بر کسره مرتبه جامعه در صلاح کبی فافهم
 معنای مصراع بودر که (واولبری دخی یعنی حضرت عمر رضی الله عنه
 ابرار و اصحابک سر عسکری ایدی که غزالده انلر مقدم اولور و چکر
 کونورردی خصوصاً که ایام خلافتده و اوقات استقلالده زیرا
 صاحب السیف و زیاده جسور ایدی شوبله که شیاطین الانس و الجن
 آندن خوف و فرار ایدر لردی و انک اسلامیه دین قوت بولدی و اهل
 ایمان شرا عدادن سالم اولدی * صاحبش بودند عثمان و علی * بهر آن
 کشند در عالم ولی * صاحبش بودند مفعولی و عثمان و علی فاعلیدر که
 ادات جمله فاعل مظهرک اجتماع استعمال مجمله کوره ضرر ویرمز
 و یا خود عثمان و علی مبتدا اولوب بودند ضمیری انلر راجع اولور زیرا
 لغت فارسیده صیغه تنییه و جمع بر در شکم کشند دیرل ایلر معناسنه
 ایکی اولسون اوج اولسون بهر آن کشندی تعلیلدر کشندک فاعلی
 عثمان و علی و مفعولی ولی در در عالم انک ظر فیدر صاحب مصاحب
 دیمکدر اصلنده کثرت ملازمتی اولانه اطلاق اولنور و لکن شرف صحبت
 نبویه دن اوتوری جمله صحابه اطلاق اولندی کرک ملازمتی چوق
 اولسون و کرک از اولسون بودند بودک تنییه سی و جمعیدر ایدیلر معناسنه
 و علامت تنییه و جمع نده لفظی در که ایکی دخی ساکندر انکیچون
 بونک ماقبلانی مفتوح قبلورل تا که اوح ساکن مجمع اولیمه عثمان عثم دندر که
 بر عظم یعنی استخوان مکسور اولوب صکره منجبر اولدوده استواء
 اوزرنه اولما بوب اوراده فی الجملة ارتفاع قالمغه دیرل و عثمان اندن
 مشتق در دیو امام بیهقی ازا هر نام کلبده تصریح ایتمشدر و امام
 مطرزی دیمشدر که عثمانیه دید کلری مسائل جد امیر المؤمنین حضرت
 عثمانه رضی الله عنه منسوبدر و عثمان ولد الحیه در که حضرت عمر
 کوفیه تولیه ایشدی عثمان بن حنیف آنکله مسما در اشتهی بالمعنی و لکن
 حضرت عثمانک تسمیه سنه مناسب اولان وجه اولدر زیرا عادت عربدر که
 اون مناسله تسمیه ایدرل اسماء انادن خدیجه کبی بوراده عثمانک تونی

مضموم او قنور ما بعدند اولان و او اول ضمه نك علامتيدر شكتم نظیری
 مرور ایتدی علی علو و ارتقا بعدند حین ولادتده پدری ابو طالب حاضر
 اولدیغدن والده سی فاطمه اسیده انك نامنی اسد وضع ایتشیدی صکره
 پدری کلدکه علی به تبدیل ایلدی و بونظمی سویلدی سمیتد بعلی
 کی یدوم له (عز العلوم و خیر المزا دومه) بهر تعلیل ایچوندر
 برای کبی اندن اوتوری وانك ایچون دیه جک یرده بهر آن و برای آن دیرل
 اولنه از زباده قیلوب از بهر آن دخی دیرل عرب لاجل ذلک و من اجل
 ذلک دیدیکی کبی بهر بوندن مأخوذدر که کسه ایچون قونیان پای در
 آخونده کی ها اختصاص ایچوندر بهر آن صاحب اولدقلر ایچون دیمکدر
 آن صاحبش بودندک مضمونی اولان صحیبه اشارتدر (کشند کاف
 عجمینک فتحیله کشت لفظنک تنیه سی و جمیدر کشتن اولقدر که
 صیوروت معناسن افاده ایدر ولی بوراده ولایت عرفیه مراد در شکتم
 مرور ایتدی و بوندن اخذ اولندی که ختم الانبیادن صکره نبوت یوق
 بلکه ولایت وارددر پس ولی به نبی دیمک خرق اجساع قیلنددر
 معنای بیت) بودر که عثمان و علی رضی الله عنهما اول رسولک
 صاحبیری و مجلسنه ملازمیری ایدیلر بوسیدن عالمده ولی و بلکه برنه
 خلیفه اولدیلر زرا خلافت مطلق ولایتدن اخصصدر یعنی بوراده
 خلافت ظاهر و باطنه شاملدر که خلفاء اربعه هم قطب ظاهر و هم
 قطب باطن اولشلردر هر ولی و قطب باطن ایسه قطب ظاهر اولار
 الحاصل خواصله صحبتک نتیجه حیده سی وارد هر نه بوردن اولورسه
 وقتی کلدکه اثری ظهور ایدر و بونده ولی لفظنک علی به مزید تعلقی
 وارددر زرا ولایتله مشهر اولان اودر * آن یکی کان حیا و حلم بود *

مقصودا و ممدودا مظهردر که آنکه ارض حیات بولور حیا انسانی
 دخی بویله در که آنکه نیجه امور دنیویه و آخرویه حیات بولور زرا
 اهل حیا فاعل معروف و نازک منکر اوله کلمشدر انکچون حق تعالی
 حیالنه موصوف اولدی زرا اهل دعا بی صفر ایدر دایمز و حق اولان
 نسنه بی اشار که بر مانع اتی منع ایلن (حلم خلفه کوره شدت و غضب
 و غلیان و قشده سکون و طماننت اوزرنه اولقدر اکرچه انتقامه
 قادر در بوضورنده حلم کیفیت نفسانیه اولور و حق تعالی به کوره عبدی
 جریمه ایله مؤاخذه ایتیب بر زمان حالی اوزرنه ترک ایتکدر که مألنده
 عفو غالبدر صبر ایسه بویله دکلدر یعنی صبرده مؤاخذه غالبدر
 بعد ذلک بونده حیا و حلمی قیمت و اعتبارده جواهره تشبیه وارددر که
 حیانت محلی عین و حلمک قیلدر و بومقوله صفات الهیه به جواهر
 معنویه دیرلر که عبد کامل انلر کانی و مظهر ایدر (معنای مصراع)
 بودر که اول بری یعنی حضرت عثمان رضی الله عنه جواهر نفیسه کبی
 اولان حیا و حلم صفتلرینک کانی و محلی ایدی حتی برکون جناب نبوت
 صلی الله علیه و سلم حضرت ابوبکر و عمر رضی الله عنهما یانلرنده قدم
 مبارکه لرندن بطریق الانبساط مد ایتشلر ایدی ناگاه حضرت عثمان
 اومچه کلیمک حضرت رسالت قدملرن چکدیلر سری سؤال اولندفده
 ملائکه استخیا ایتدیکی کسه دن نیجه حیا ایتدین دیو یوردیلر و حیاسی
 غالب اولان غالباً حلیم اولور زرا کمال حیاسندن مجری حالی اوزرنه
 ترک ایدر و بلکه عفو ایلر و بلکه مسی اولانه محسن اولور شکتم عادات
 حسنه انبیا و اولیادندر * و آن دکر باب مدینه علم بود * بولک دخی
 اعرابی اولکی کیدر (باب مدخل الشی معناسنه در صکره آنکه مقصوده
 توصل اولور نسنه معناسنه اطلاق اولندیکه باب معنودر (مدینه
 شهردر که انده اقامت اولنور یعنی مدن بالمکان اقام معناسنه اولفصله
 مدینه اندن اخذ اولمشدر بومعنا به میم اصلیه اولور (علم جهلک
 مقابلیدر که اعلاسی علم آلهیدر یعنی ذات و صفات و افعال حقه متعلق
 اولان علمدر که خواص ناسک معنظم علومی بودر بوراده مدینه علمه
 مضافدر همزه توسل ایله ولکن سلاست و زنجیون کسره سی اختلاس
 اولنور و بونده حضرت علی بی باب و جناب نبوتی مدینه تشبیه وارددر

نتکم حدیثه کلور (انا مدینه العلم وعلی بابها) و مدینه نک علمه اضافتی
تخصیص ایچوندرد (معنای مصراع) بودر که واول بری دخی یعنی
حضرت علی کرم الله وجهه شهر علمک قیوسی ایدیکه شهر علمه
دخوله انکله توسل اولنور و باب یتدن و مدینه دن معدود اولدیغی کی
اولدخی مدینه علمدن عد اولندی نتکم تکبیر افتتاح صلوتدن قلندی
معلوم اوله که جناب نبوتک صلی الله علیه وسلم وجود شریفی جیع
اوصافی حاوی و جله کالاتی محتوی ایدی بوجهتدن اول آفتاب
کالتک صدقی پرتوی حضرت صدیقه و عدلی پرتوی حضرت فاروقه
و حبیبی پرتوی حضرت ذی النورینه و علمی پرتوی حضرت مرتضاه
رضی الله عنهم عکس ایدوب هر بری صفت غالبه ايله ظهور ایلدیلر
بومعنادنر که امام علی شرایع و حقایق تبیین و حتی علم کما و جفری
تعبین ایلدوب علوم عربیه دن اشارت ایتدک نسنه قومادی آنکچون
جیع نوادر اکا مضافدر اکر چه جله خلفاء اکمل الاکملین و اعرف
العارفین در فاعلم ذلک جدا * هر دم ازما صدرد و دوصد سلام *
بر رسول و آل و اصحابش تمام * بویتنک تقدیری صدرد و دوصد سلام
هر دم ازما بر رسول الخ دیمکدر که صدرد و دوصد سلام انک
اوزرنه معطوفدر هر دم مبتداتک ظرفی و ازما مبتداتن حالدرد بر رسول
و آل و اصحاب خبردر تمام رسول و آل و اصحابی تا کیددر عربیده
اجمین کی (هر دم عموم زمان افاده ایدر که هر برنفسده دیمکدر) ما
بز دیمکدر که ضمیر متکلم مع الغیردر نحن کی من بن دیمکدر ضمیر متکلم
و خده در انا کی پس نحن و انا لفظنک جمع اولدیغی کی ما دخی من
کله سنک جمعدر مارا بزه دیمکدر بوراده ما عربیده نون تعبد کیدر که
عامه مؤمنین صلوة و سلامده تشریکدر تا که قبوله بهانه اوله عبادتده
تشریک واقع اولدیغی کی و جائزدر که لسان و جناتک مجموعنه مصروف
اوله عبادت لطیفه انسانیه نک جله اجزاسنه شامل اولدیغی کی فافهم
(صد بویه مواضعده تکبیره محمولدر نتکم مرور ایتدی (درود ضمه
اسنک سلام معناسنه دیوتفسیر اولمشدر بوراده ظاهر اولان صلوة
معناسنه محمول اولمقدرد تا که تکرار لازم کلبه زبرا سلام تحیتدر و تحیت
تصلبه دخی شاملدر تصلیه حتی تعالی دن رحمت مخصوصه طلب

ایمکدر که شان حبیبه صلی الله علیه وسلم لایق او (سلام تسلیمدر که له
مؤنلردن اکا راجعدر الحاصل صلوة و سلام دیمک الصلوة و السلام
علیک یا رسول الله دیمکدر یعنی سکا صلوة ایلسون و بز دخی سکا سلام
ایدر ز پس بوسلام کر چه تحیت معناسنه محمولدر فاما فی الحقیقه جناب
نبوتی تکذیبدن سالم قلغه داتر (بر رسول باد بر رسول دیمکدر که حرف
استغلا نک متعلق باددر که اولسون معناسنه دعادرد (رسول مرسل
معناسنه اولدیغی کذر ایتدی (آل رسول اللهک دین و ملت اوزرنه
اولانه دیرلر کرک نسب اولسون هاشمی کی و کرک اولسون غیر یلر کی
زیرا حدیثه کلور که (آل کل نق) یعنی هر متقی اولانک بکا اختصاصی
وارددر کسک اهلنک کنندنه اختصاصی اولدیغی کی نتکم آلی ده اولان
اضافت تخصیصیه نک مؤداسی بودر پس ابولهب و ابوجهل کبیر
انک آل و اهلندن دکلرددر الحاصل آل اولدندر فتحله رجوع معناسنه
و آل الرجل رجلک خاصه سیدر که انلرک امری اولر جله آئل و راجع
اوله یاقربایت و یاصحبت و یادیئده موافقتدن اوتوری و عرف تحقیقه
آل اودر که میراث علوم و مقام حال اکا انتقال ایلله که فی الحقیقه
قریب بودر کر کسه هاشمی اولسون پس تقدیر اولیا واریسه انلر
اقارب رسول و آل رسولدر (اصحاب صاحبک جمعدر صحب کی نتکم
قاموسده مصرحدر صحبته ملازمت کثیره لازم اولدیغی کی بالاده
ذکر اولندی و تقریر سابقدن مفهوم اولدیکه اصحاب آله داخلدر
ولکن برای تعظیم خاص عام اوزرنه معطوف اوله کلشدر (نزل الملائکه
والروح) کی زبرا برنسنه خاصه زانده ايله جنسندن خارج کی اولور
دم و مسک کی صحبت رسوله اولان فضیلت علمی ایسه ظاهر در
زبرا عالم حسده واقع اولدی انبیایه ایسه عالم مثاله در مکر که ادر پس
و عبسی و خضر اوله علیهم السلام فافهم جدا (اصحابش ده اولان شین
ضمیر متصل غایبدر که رسوله راجعدر (تمام نقص انک ضدیدر یعنی
برنسنه بر حده منتهی اولمقدرد که بردخی شی آخره محتاج اولیه نتکم
عشره یه عدد تمام دیرلر زبرا عشره اولمقدرد غیرک انضمامنه محتاج
دکلدر و تمام که برنسنه تام اولمقدرد تام معناسنده کلور بوراده اجمین
معناسنه در تا که صلوة و سلام جله افراده شامل اوله و تعیم صلوة

وسلام كرك انبياءه وكرك آل رسوله حديثه معلوم اولشدر تنك دیرل
 اللهم صل على سيدنا محمد وعلى آل محمد وسلم وعلى جميع الانبياء
 والمرسلين وجهی بودر که انبیاء علیهم السلام جله سی مبعوث
 اولمده مشترک اولمده اصالة تصلییه مستحق اولور اولبادخی بالتبعیه
 ذکر اولورل زرا ورثة انیدر فاعرفه (معنائی بیت) بودر که هر دمده
 وهر نفده جوق صلاوة وچوق سلام اولسون رسول الله صلی الله علیه
 وسلم وانك آل واصحابی اوزرینه جیعا سوال اولورسه که هر نفده
 لابنقطع صلاوة وسلام متعذر در پس نوجهله نعمیم ازمان صحیح اولور
 جواب بر قاع وجهله در اولکسی استحقاقه دار در یعنی هر زمانده
 علی الاستمرار صلاوة وسلامه مستحق لدر در دیمکدر که بواعتراف دخی
 بالفعل صلاوة وسلامه من معدوددر ایکچسی بودر که زبان قال ساکت
 اولسه ینه زبان حال ناطق در مؤمن بطریق الاعتقاد دانا مصلایدر
 تنکم جنده خلودی اعتقاد نه راجع در او چنچسی بودر که اهل
 ایمان در هر نفده صلاوة متواصلدر زرا مشارق ومغارب ارض
 هر دمده مصلی در خالی کادر وجهله اهل ایمان نفس واحده حکمده
 اولیحق جله سندن استمرار همان برندن استمرار کیدر تنکم ازما
 دیو نعمندن مفهومدر در دخی بودر که مؤمن بنفسه تصلییه دن عاجز
 اولمده حق توکیل ایشدر حق ایسه علی الامام حبیبی اوزرینه تصلییه
 ایدر بشنی بودر که انسان نسخته عالمدر وخصوص اوزرینه ملائکه
 وخواص کائنات اندن جز در اجراء عالمک ایسه جناب نبوته اتصال
 وتوجهی دائمر فاعلم ذلك واحد الله تعالی ونحیر بر بمقامه بالغ
 اولد قده بروجه دخی لائح اولدیکه مقصود بالذات اولان انسان
 کاملک صلاوة وسلامیدر زرا خلیفة الله در انسان کامل ایسه خوابده
 اولسه دخی بقطعه دائمه اوزرینه در انچون مدت معلومه دن جهات
 سی حفظ ایچون تعیین اولمده در بناء علی هذا امر صلاوة مستدر
 ونظام قدس سره دخی اکامل ناسندن حتی اهل المؤلفین وافضل
 المصنفین سید شریف جرجانی رحمه الله تعالی دیمشدر که ۷ شیخ علاه
 الدین عطار ملاقی اولمده حتی اکلامیم فاعتبر من ذلك وپوندن
 فیه اولدیکه ناظم قدس سره شریوط ظاهره وباطنه سبیل اهل

ناظم قدس سره قدس سره
 بن ابراهیم عطار همدانی
 اولوب استیلای جنکیزده
 دست جوهره قول به نیابورده
 النیوز اون طقوز وعلی روایه
 دخی صکره جدری شهید
 اولد یغی وسید شریفک
 ملا قایله تشرف ایتدیکن
 خواجه محمد علاه الدین
 عطار بخاری ایسه شاه
 نقیبه حضرت تریک دامادی
 مستحق اولوب انتقالی
 سکن یوز ایکبده وقوع
 یولدیغی کتب تواریح
 وفتحات وشمحات وسار
 ضفاته مصرح ایکن
 بومقامه تحریک دست برشته
 قلم نهندن ظاهر اولان
 سکنه نک اول الناس اول
 الناسی معذره سبجه عظمای
 مؤلفین ظهوری بعید
 اولدیغی مجده صاحبی
 زات کعبه حسین رفی
 الله تعالی عنده تقدیر
 مرثیه سی بخشده بویه
 سهری درج حضرت تریک
 نیکو ایلد کلندن مسرور
 و...
 و...

سنتندر زرا جیع خلفا و جله آل واصحابی مدح و ثنا و صلاوة وسلامده
 درج ایلدی و فرق ضاله کبی بعضینک ذکر فی طی ایتدی وسید
 مذکور انک علمندن مستفید و جلال الدین مولانا قدس سره الاعلی
 انک اسرار نامه سندن مستفیض اولوب شریعت وطریقته عدم
 قصوری متبیین و بلکه درت مرتبه ده کمال متعین اولدی زرا ارباب
 ارادت آراسنده انحراف والحاد اهل بسیار ومدعی واهل شطح
 بیشمار در حفظنا الله وایاکم من کل ذلك واسلکنا وایاکم خیر المسالک
 * * مناقب ائمه دین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین * *
 معلوم اوله که ناظم قدس سره کمال معرفتی وتمام انصافی اولدیغی دخی
 ائمه دینک جله سنی سیک بیان وثایه نظمندن ظهرا واور زرا مذاهب
 اربعه اهلنک اکثری بری برینه تمصب اوزرینه اولوب حتی نیمه ل
 صاحب المذهب لریک مدیحی جفته احادیث وضع ایتلر و آخر اوزرینه
 ترجیح ونفضیلده طریق افراطه کتمشدر والعیاذ بالله تعالی حتی
 بومعناده بغداد ده حتی وشافعی میسانده محاربه دخی واقع اولوب
 محاصمداری شهر رمضان مصادفه ایتکله حربه تقوی ایچون افطار
 ایدوب نهار رمضانک حرمتی موجب شرعی بوغیکن هتک ایلشدر
 * آن امامانی که کردند اجتهاد * رحمت حق بر روان جله باد * بونک
 تقدیری آن امامانی که کردند اجتهاد رحمت حق باد بر روان جله
 دیمکدر که آن امامان مبتدا وکردند اجتهاد بعد الجملة که رابطه سبیل
 اکامصفتدر ورحمت حق مبتداء ثانی وباد جله سی خبر ثانی واولدر و جله
 لفظی خبر جله سندن مبتداء اوله عائد ضمیر برینه در عرییده رحمه الله
 علیهم دیمکدر (آن امامان بعدنه اشارتدر امامان قاعده فرس اوزره
 امامک جمیدر یوخسه قاعده عرب اوزره امامک تشیه سی دکلدر امام
 مقتدا دیمکدر انسان اولسون کتاب اولسون ولكن انسانک قول وفعله
 وکتابک مضمونی اولان احکامه اقتدا اولور نمازده قرآنه اقتدا ایتک کبی
 وامام بحق ونبطله بشاملدر که تعیینی مقامدن مستفاددر مثلاً (یوم
 ندعو اکل الناس بامامهم) نظمنده امام بحق ومبطله عام ذر (انی جاعلک
 للناس اماما) نظمنده امام محقدر (فقالوا ائمة الکفرده) مراد امام
 مبطلدر واصحاب مذاهبه امام دیمک اجتهاد ایتد کلری مسائل شرعا

✽

مولانا حضرت نوری حضرت
 قدس سره ایضا بوردده صحیفه
 ابرشد کلری وشیخ اسرار
 نامه سن اکا وبرد کلری
 وحضرت مولانا انک ارنحالی
 هجرتک التیوز تمش ایکبسنده
 وقوعبولد یغی
 مسطوردر
 للمذاهب

معمول به اولغله در و بمقوله له امام ظاهر دیرل که سلطان و امام
محراب دخی بونده داخلدر زیر اظاهر دینه خدمت ایدرل که احکامدر
و امام باطن قطب وانک تحت الاواسنده اولان ارباب ارشاددر که
باطن دینه خدمت ایدرل حکم و حقائقدر بوراده امامانی ده اولان یا
تکبر ایچوندر که تعظیمه محمولدر (کردند ایلدیلر دیمکدر که تختنده اولان
ضمیر جیع امامانه راجعدره صدری کردندر اجتهاد مفعولیدر) اجتهاد
جهنددر فتحله و ضمه طقت و مشقت معنسانه لغتده بر امرده بذل
مقدور ایتمکدر و اصلطلاحده فقیه استغراغ طاقت ایلوب ادله
شرعیه دن استخراج احکام ایتمکدر یعنی هر مسئله ده حکم معین
وارد که حکم الهیدر و لکن تصریح بولمیدیندن قبل الاجتهاد معلوم
دکدر پس فقیه اولان چالشور که اول حکمه اصابت ایده یعنی ظن
تحصیل ایلیه زیر حقیقی الله تعالی به معلومدر انکیچون اجتهادیاتی
انکارله کفر لازم کلر زیر کفر قطعه یاتی انکارله اولور (رحمت حق مرور
ابتدی) روان روح انسانیدر جان روح حیوانی اولدیغی کبی الحاصل
روح حیوانی هر ذی روحده اوور فاما روان که نفس ناطقه دیکلریدر
انسانه مخصوصدر که مستحق رحمت اولان بودر زیر هیاکل طبعیه به
محاورتله آلیش قبول ایدوب مستحق غضب اولور بوجهتدن رحمتله
دعا اولنور (باد معلوم اوله که امر غائب برقاج صورته کلور فاما دعاده
قبل الدال الف زیاده ایدرل یعنی مضارعی الفله تکسیر اولنوب مثلا
کننده کاد دیرل ایلسون معنسانه رحمت کاد کبی اما باد اصلنده
بوددر که واولفه قلب اولنوب بوسیددن دخی ضمه فتحه به مبدل
اولوب باد دینلور اولسون معنسانه و بعض مواضعده تفخیم ایچون
آخرنه الف اطلاق کتوروب بادا دیرل فاحفظه (معنای یت)
بودر که اول معظم و محترم اماملر که دینده اجتهاد ایلدیلر و علت
متعده ایل فرعی اصله قیاس ایدیلر و مشکلات انامی منحل قلدیلر
جهله سنک روح روانلر نه حق تعالی نک رحمتی اولسون یعنی دعا
ایدرل که الله تعالی انلره اجتهاد و استنباطلری مقابله سنده خیرله
مجازات ایلیه و درجائن رفع ایده زیر اجتهادلری یوزندن ممنونلری
یوز که نشکرا اوزریمزه دعاه امور واجبه دندر انکیچون جناب

نبوته نصلیله اولنور زیر واسطه حقدر * بوحنیفه بود امام باصفا *
آن سراج امتان مصطفی * بو بودن مخفقدر که عجم اکا ترخیم دیرل زیر
قاعده فرس اوزره ترخیم اول کلمده و وسطده و آخرنده اولور لسان
عربی ده کی کبی آخره مخصوص اولماز حقی افتاده فتاد و ازمن ده زمن
وامثالی ترخیم بایندندر و ابوحنیفه نعمان بن ثابت الکو فی نک کینه سیدر
زیر اب و یا امام ایله مصدر اولانه کینه دیرل مدح و ذمه متعلق اولانه لقب
دیدکلری کبی و کینه ده اصل اولان اول اولادنه اضافندر تنکم رسول الله
صلی الله علیه وسلم ابو القاسم دینلدی و امامک دخی ابتدا حنیفه نام
قرنی اولغله اکا اضافت اولندی و حنیف جیع ادیان دن دین اسلامه
مائیل دیمکدر که صیفت حضرت ابرهیدر علیه السلام و ناطمک قدس
سره ابوحنیفه ایله بده ایتدیکی دلالت ایدر که حنی الذمهیدر تنکم
شافعی المذهب اولنر شافعی ایله ابتدا ایدرل انکیچون احیاء العلوم
و تهذیب نووی و امثالنده شافعی تقدیم اولنمیشدر ابوحنیفه مبتدا بود
بعد الجملة خبر در آن سراج با آن که تقدیری ایله ابوحنیفه به مستقدر
ویا خودبلا تقدیر آندن بدلدرد بود ایدی معنسانه فعل ماضیدر و بعض
نسخهده بدو و شمشدر بانک ضمه بلا و او بودخی بود معنسانه در زیر
اصلی بوددر که و او ترخیم اولنوب بدقالمشدر امام کسرله باصفا نک
موصوفیدر تقدیری امام که مقارن و مصاحب است باصفا دیمکدر
و بامعیت ایچوندر و صفاغش و کدورتدن خالی و آری دیمکدر که بوراده
قلیک صفتیدر کویا امامک ارباب حقا ثقدن اولدیغنه رمزددر زیر
حقانقه تصفیه قلب اهلی نایل اولور و اتفاق عرفانک اوزر نه در که ائمه
اربعه خلفاء اربعه کیدر که هر اتب اربعه ده یعنی شریعت و طریقت
و معرفت و حقیقته کامللردر و بعض مغلوبلرک انلری جرح ایتدکلری
ظاهر حاله بناء در زیر اجتهاده اشته فالله عشقندن بحث ایتمیشلر
و حقا ثقدن دم اورمیلردر مکر که قلت اوزر نه اوله و امام ابوحنیفه نک
فارسی الاصل اولدیغی کجانی منافی دکدر زیر رجال اللهک نیجهلری
مخوس و نیجهلری نصاری و بلکه نیجه انبیا عبده اصنام صلیندن
کلدوکی معلوم علما و عالمیاند (سراج عربیدر چراغ معنسانه که قیل
ودهن ایله شعله دار اولان نسنه در مصباح کبی دهن حیواناتدن و سمن

حیوانان در اولان یاغدر و بجم مطلق یاغده ندرن او اورسه ز و غن دیر
 فاجعه (امتان امتك جعبدر امت شول جاعته در که انلره رسول
 ارسال اولنه ام فتح و تشدیدله قصد معناسنه در صکره جاعته امت
 دیدلر ز پرا متفرق اوللر جاعنی قصد وانلره اقتدا ایدرلر تنکم علیکم
 بالنسود الاعظم کاد الدیر پس امت مقصود معناسنه اولور و یاخود
 رسول و دین و طریقت مأموم و مقصود در بو صورتده قصد ایدن
 جاعتدر و امتانی جمع ایراد ایلدیکی اصناف اعتباریه در که عرب و عجم
 و هند و روم و اثنالی کی و یاخود هر فردی کالده جاعت مقامه قائم
 اولغله در تنکم قرآنده کلور (ان ابرهیم کان امة) ای قائما مقام جاعته
 فی عباده الله تعالی و حدیثه کلور (یحشر زید بن عمرو بن نفیل امة
 وحده) ای یقوم مقام الجماعة بوراده امتدن مراد امت اجابتدر ز پرا
 امت اجابت سخی و بصیردر و سراج له متفع اولمق حیات و بصره
 موقوفدر امت دعوت ایسه بویه دکلدر انکچون قرآنده (و ذکر
 فان الذکری تنفع المؤمنین) بوراده سراج کسرله امتانه و امتان دخی
 کسرله مصطفایه مضافدر مصطفی اصلنده رسول الله صلی الله
 علیه و سلم او صاف شریفه سندندر که الله تعالی انی بنی هاشمدن و بنی
 هاشمی دخی قریشدن و قریشی دخی کانه دن و کانه بی ولد اسمعیلدن
 علیه السلام اصطفا ایتشددر یعنی صفوت وزیده سنی اخذ ایتشددر
 و کذلک ناسدن رسلی و رسلدن دخی مختار و مصطفاسی اودر صکره احد
 و محمد کی علم بحر اسنه اجر اولنوب جناب مصطفی جناب احد و محمد دیمک
 کی اولدی (معنای بیت) بودر که ائمه مجتهدین دن از جمله امام ابوحنیفه
 اول سراج امتان مصطفی امام باصفایدی و یاخود او یله ابوحنیفه که
 مصطفی امیر بنک سراجی و چراغی ایدی که امت مرحومه انک علم
 و اجتهادی نورندن مستغنی اولدیلر شویله که آفاقده شمس و هاج
 اولدیغی کی اولدخی وجه ارشده سراج الامه اولدی و سراجک فنیلی
 زهندن استمداد ایتدیکه ضیاسی منقطع اولدیغی کی انک دخی فیضی
 منقطع اولیوب الی قیام الساعه اثری باقی قانیدی حتی امام شافعی
 پیوردی که الناس عیال ابی حنیفه فی الفقه یعنی ناس ابوحنیفه تک فقهده
 عیالی کی در که انک علمیه متفع اولور (بعد ذابو تقریردن مفهوم

اولدی که ابوحنیفه یه سراج دیمک علمی حسیله در ز پرا هدایتده علم
 نور کبیر بو جهتسندنر که سراج الدین دیو تسمیه ایدرلر و روضه
 الاخبارده کلور که قال ابن عباس رضی الله عنه یکون بعد الذی صلی الله
 علیه و سلم نور یکنی بابی حنیفه انتهی یعنی جناب نبوتدن صکره بر نور
 کلور که انک کنبه سی ابوحنیفه در و بو معنی امور مستقبله دن اخبار
 متعلق اولغله و بقوله مواضعده کلام صحابی حدیث مرفوع حکمنده
 اولوب اجتهاده بحال اولدیغی اصول حدیثده مصر حدرو بعض
 روایتده نور یکنی بابی حنیفه دید کدن صکره هو سراج هذا الامه لفظی
 واقع اولمشدر و بورادن اخذ اولنوب عین العلم نام کلبده ورد ابوحنیفه
 سراج امتی یعنی حدیثه بو وجهله وارد اولدی دیمکدر تنکم اضافت
 امتدن مأخوذدر و لکن بعض اهل حدیث انی موضوعاتده درج ایتشددر
 قایمیزم مبلغ علمز بودر که نظمی جهتسندن صحیحی بو غبسه دخی معناسی
 جهتسندن صحیحی اولغله تنکم کلام ابن عباس انی تأیید ایدر صورت حدیثده
 افراغ اولندی هدایه دال اولان کلامی ایسه اطلاقدن منع اولمدیغی
 امام راغب کتاب الذریعه سنده مسطوردر مع هذا شیخ الشافعی و کعب
 بن الجراح دیمشددر که احادیث شریفه خلقک ضبط و حفظ ایتدیکی
 مرتبه دن اکثر در انکچون ظاهر شرعی مصادقه ایتمین حدیثیه
 بو موضوعدر و یا باطلدر دیمک کر کدر * باد فضل حق قرین جان او*
 شاذ باد ارواح شاگردان او* بادیت سابقده شرح اولندی فضل حق
 بادک فاعلی و قرین جان او مفعول ایدر ایکنجی بادک فاعلی ارواح و مفعولی
 شاذدر و بو مقوله لک جمله سی دعایه اولور عرییده غفر الله له و رحمه الله
 و امثالی کی فضل زیاده در بویه یرلده سائرلر اوزرنه زائد اولان لطف
 و عطادر الحاصل زیاده عطاء الهی دیمک اولور قرین مقارن معناسنه در
 جلیس و مجالس و امثالی کی (جان بوراده روح انسانی در بو خسته مطلق
 جان حیوانی دکلدر تنکم بالاده مرور ایتدی (شاذ فرحناک و شن در که
 اصلی شاذان در که صفت مشبهه نك برنو عیدر قاعده فرس بودر که
 ماقبلی حرف صحیح ساکن اولان دال مهمله والا یعنی اگر وای حرفلرندن
 بری اولورسه ذالدر بو جهتدن شاذی میجهده درج ایتشددر و شوالکه
 شاذر وان دیرلر بو شاذعربندر که خلاف قیاس اوزرنه اولانه دیرلر صوده

ایسه قیاس اسفله جریاندر بس اعلایه روان اولدیغی خلاف وضع
اوزرنه در (ارواح روحك جمعیدر که بونده دخی روح انسانی مراد در
اگرچه حیوانی و انسانی اوزرنه اطلاق اولنور و تخصیص مراد اولسه
روح انسان و روح روان دیرل جان ایسه انجی روح حیوانی به اطلاق
اولنور غیر به اطلاق مجازدر ز برار روح انسانی روح حیوانی بی منزلتدر
شول معنادن که هیکل ایله روح انسانی میانشده واسطه در (شاگردان
کاف بحمله شاگردك جمعیدر که استاذدن ایش اوکرنجی در بوراده
صناعت علیه ده شاگرد معنانه در (معنای بیت) بودر که فضل حق
ومزید لطف الهی اول امام ابوحنیفه نك روح روانه قرین اوله یعنی
اجتهادی مقابله سنده اجورزایده و ترقیات عالیله بوله وانك شاگردلر ينك
ارواحی دخی شاذ اوله زیرا انلردخی استاذلری کی نیچه مسائل فرعیه
استنباط ایشلر و اوقاتی علوم نافعه صرف قلمشدر در اگر بوقوله
اجتهاد کلی اولسه ایدی عبادات و معاملاتده اهل ایمانك حالی مشطرب
اولوردی و بعضی علمادیشدر در که فی الجملة اجتهاد باقیدر و لکن مسائل
مجهوله ده (فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لاتعلمون) مو جنبه عمالک
اسلامیه ده اهل ذکر و قرآنه سوال ایدوب جواب بولمیدیغی صورته
اجتهاد کرکدر یو خسه هرفتی اجتهاد و قیاس ایله عمل ایده مز صاحبش
بو یوسف قاضی شده * شاگردلری اطلاق اوزرنه ذکر و دعادن صکره
مشهور اولنلری بیانه شروعدر (صاحبش ده شین متصل ضمیر در که
ابوحنیفه راجعدر بو یوسف ابو یوسفدن تخفیف و ترخیم اولمشدر
ابو یوسف ابوحنیفه کی کتبه در اسمی بعقوب ابن ابرهیم بن حبيب
الامام الکوفی در و یوسفک سینی تثلیث اولنور دیو قاموسده مصر حدر
اسفدن اخذ اولمشدر که اشدر حزن معنانه در واسیف عبیدر و اطائف
اتفاقیه دندر که ایکسی دخی حضرت یوسف علیه السلامده مجتمع اولمشدر
(قاضی قضا دندر حکم و فصل الامر معنانه واکا الزام الامر علی الغیر
لازم کلور که اندن اول لازم دکل ایدی انکچون ایکی خصم قاضی
حضوردن رضائله چقرلر زیر احکم برینک علیه نه در (معلوم اولاکه
امام ابو یوسف بغدادده ساکن اولوردی خلفاء عباسیه دن موسی الهادی
اکافضاء بغدادی تقلید ایدوب بعده هارون الرشید خلافتده دخی

مقرر قلندی و اسلامده ابتدای قضای القضاة کا اطلاق ایشلر در وابتدا
لباس علمایی تغییر ایدن و مذهب ابی حنیفه اوزرنه اصول فقه وضع ایدن
ابو یوسف در ویشلر در که اگر ابو یوسف اولمایدی ابوحنیفه یاد
اولمزدی زیرا هر کسك صورتی آینه دن ظاهر اولور انکچون صورت
و معنی سلسله به محتاجدر (شده ماضیدن بر قسمدر که اکا ماضی مقید
دیرل تنکمرور ایدی شدن اولمقدرا انتقال و صیرورت معنانه تنکمر
بودن کینونت معنانه اولور وگاه اولور که بری برینک مقامنه قائم اولورلر
شده اولمش دیمکدر بوراده شیده نك فاعلی ابو یوسف و معنوی
صاحبش در وقاضی ابو یوسفه صفتدر و جا زدر که صاحبش میتدا
اولوب جلاه اکا خیر اوله (معنای مصرع) بودر که انت یعنی ابوحنیفه نك
صاحبی و مجلسنك ملازمی قاضی بغداد اولان ابو یوسف اولمش یعنی
ابو یوسف انت صاحبی و تحصیل فقه انچون دائره سنك مترددی ایدی
تا که کثرت ملازمتله علمای نقد ایلدی و اولدخی مستقل مجتهد اولدی
وامام کنیدی قضا قبول ایتوب انت اوزرنه محبوسادنیادن انتقال ایلدی
ولکن قضا باحق افضل اعمالدن اولوب خصوصیات ناسی فصل ایدر
برقیه احتیاج ضروری اولمغله اصلاح ناس ملاحظه سیه ابو یوسف
قبول ایلدی و قضا و فتوی و امثال خلع الهیه مقوله سندندر که تدبیر
ایتمیک اهل ظاهر تقلدی لایاس در لان اهل الباطن لایقبلون ماهر
من قبیل المناصب قافهم جدا * وز محمد ذوالمنن راضی شده * وزلفظی
وازدن ترخیم اولمشدر که و او عاطفه و ازمن جاره معنانه در که راضی به
متعلقه در راضی دخی شده نك مفعولی و ذوالمنن فاعلیدر که بولسانده
فاعلاک فعل اوزرنه تقدیمی عریضه کی کی ممنوع دکلدر و یا خود تقدیر
و ذوالمنن شده راضی از محمد دیمک اولد بو صورتده ذوالمنن مبتدا و ما بعدی
خبر اولوب محذور قالماز (محمد دن مراد امام محمد بن الحسن الشیبانی در که
واسطه نام شهرده ولادت ایدوب کوفه ده نشو و نما بولمغله امام ابوحنیفه به
شاگرد اولدی و قرآنی بر عقیقه ده حفظ ایدوب صحبت امامه لیاقت بولدی
و تحصیل کالات ایدوب آخر اولدخی رتبه اجتهاده ایدی وانك فضائل
جهه سی واردر که تحریرله تمام اولماز و ز شحات نام کتابده کلور که امام
ابوحنیفه ایله امام محمدك قرابت قریبه سی واردر که ایکسی دخی ملک

بغداد اولان هر مزين نام پادشاهه منتهی اولورلر که امير المؤمنين
حضرت عمر رضی الله عنه ایام خلافتده ایدی که عمرک دائره اطاعتنه
داخل اولمشیدی وملا جامی نک نسبی دخی امام مجده بالغدر محمدک
معنایی اقوال وافعالده مرة بعد اخرى محمود دیمکدر ذوالمنن ده
ذو صاحب معناسته در اهل فرس آندن ور لفظی ایله تعبیر ایدرلر
سرورده کی کبی سر صاحبی یعنی متبوع دیمکدر من کسر ممیله مشک
جمیدر منت اصلده شول نعمت ثقیله به دیرلر که معطی اولان کسه
معطی له دن اجر و عوض طلب اتمیه تنکم اوصاف الهیه ده منان
کلدیکی الله تعالی من غیر طلب العوض استعجال اولندی و بوندن فهم اولندی که
امتان یعنی عد نعمت معناسته استعمال اولندی و بوندن فهم اولندی که
فعل ایله اولان منت مستحسن در تنکم وصف الهی ده کلور (لقد
من الله علی المؤمنین) وینه کلور (بل الله یمن علیکم ان هدایکم
للالیمان) زیرا بعث رسول و هدایت ایمان منت فعلیه در واکر قول ایله
اولورسه فیما بین الناس مستقیمدر انکیچون وارد اولندی که المنه
تهدم النصیحه مکر که کفران نعمته مستحسن اوله تنکم دیمکدر در که
اذا کفرت النعمه حسنت المنه پس جاهل اولانه علی وجه التعليم
تقریر نعمت اتمکه منت تنبیهیه دیرلر که مذموم دیکدر سار من واذان
حذر کر کدر که اکا منت تو بیخیه دیرلر منت تنبیهیه نک مثال بودر که
بریکسه آخره جمیع مؤناته کفایت ایده جک قدر مال ویرمش ایکن
بروقته اول آخری مثلاً ثوبه محتاج کورسه برسنزه محتاج اولدیغکر
نسته لک جله سنه وفا ایده جک مال اعطا اتمش ایدک دیوتقریر نعمت
الملک جائزدر ولسان عامه ده شایعدر که سکا منتم وارد دیرلر معنایی
بودر که سندن مطلوبم وارد اگر حصوله کتوررسک اولقدر احسان
وانعام اتمش اولورسونکه مقابله سنده بکا امتان ایتسک وجهی وارد
دیمکدر بوراده ذوالمنن دن مراد الله تعالی در که عبادته نعم ظاهره و باطنه
احسان اتمشدر تنکم (انعمت علیهم) تفسیرنده مشر و حدر (راضی
رضانددر که غضبک ضدیدر یعنی حقک عیددن رضاسی اودر که
طاعتنی قبول ایلله واکا انعام و احسان ایدوب هیچ بوجهیله معامله
غضب اتمیه تنکم عبدک خدین رضاسی بودر که ویردیکی نعم دینییه

ودنیویه به حسن تلقی ایده وشکر ایلله و جریان ایدن قضاده قلبیه
کراحت کلیه (معنای مصراع) بودر که وانواع متن ونعم صاحبی
اولان الله تعالی امام ابوحنیفه شاگردی اولان امام محمددن خوشنود
اوله و هیچ بوجهیله غضب یوزنی کوستریه که انک اهل جنت و قربت
اولسی نشا نیدر ز را رضا نهاییه الصفاتدر که اهل جنت جمیع
نعمدن صکره انکله مبشر اولسه لکر کدر و لکن مقرینه اولان رضا ابراره
اولان رضاتک فوقنده اولفله لاجرم در جاتده دخی تفاوت واقع اولدی
فلفهم جدا و جنت محل رضا اولفله خزنه جنتک کیرنه رضوان دندلی
و بومقارده ذوالمنن وصفنی ایراده وجهه رضایه اشارت وارد پس
دیمک اولور که ای واهب العطایا چونکه امام محمدی دنیساده کندی
صفت جلیله اولان علمله موصوف و بین الناس اجتهاده معزوف
قیلک لاجرم بوخاصه زائده سبیلله اندن راضی اول و درجات غالبیه
واصل قیل تا که دنیساده درجات معنویه نک ذروه سنده اولدیغی کبی
آخرنده دخی درجات حسیه و معنویه نک اعلاسنده اولاکه رضا
مطلق علامتیدر * شافعی ادریس ومالك بازفر * شافعی دن مراد
محمد بن ادریس الشافعی الامام در که نسبی جد نبوی اولان عبدالمطلب
بن هاشمک عی اولان مطلب بن عبد منافه منتهی در انکیچون اکا
امام مطلبی دیرلر (وشافعی امام مذکورک اجدادندن برینک اسمیدر که
اکا نسبت اولمشدر کندنه شافعی دندلوی کبی مذهبی اوزرنه اولانه
دخی شافعی دیرلر تخفیف ایچون فافهم بوراده شافعی محمدیرنه وضع
اولمشدر تقدیری شافعی ابن ادریس ویا محمد بن ادریس دیمکدر که
استعمال عجم اوزرنه ابن کله سی حذف اولمشدر ابرهیم آزر و ابرهیم ادهم
وابوعلی سبنا وحسین یقرا وسیف ذی یزن و امشالی کبی زیرا بونلرک
تقدیرلری ابرهیم بن آزر و ابرهیم بن ادهم و ابوعلی بن سبنا وحسین
بن یقرا وسیف بن ذی یزن دیمکدر شافعی شفعدندر که کندنن اعلی
اولان کسه بی حصول مرادی ایچون رجاده جفت قلمقدر که اکا شفاعت
دیرلر (ادریس غیر منصرفدر عجمه و علمیندن اوتوری پس ادریسدن
مشقی اولق ممنوعدر شوقدر واردر که لغت سریانیده معنای ادریس
معنای درسه قریب ایه ادریس علیه السلام کثرت دراستندن

اوتوری ادریس دیندی دیمک جائز اولور زیرا حضرت ادریس
 اوتوز صحیفه تنزیل اولندیغی تفاسیرده مصرخدر و بونک نظیری
 ابرهیم در که اسان سر یانیده معانی ابرحیم دیمکدر سریانی ایلله عربی
 اراسنده ایسه اتفاق و یافندنه تقارب واقع اولوق کثیردر (مالک امام
 دارالهیجره اولان مالک بن انس در که فضائی حصر دن خار جدر
 اصحابدن اولان انس بن مالک ایلله قرابتلی یوقدر اگر چه بعضیلر
 توهم ایتدیلر مالک شری و باهیه و بارثله برنسنه یه متصرف اولانه
 دیزلر یو صورتده ملکدن اولور که سراه و مالک قوی و شدید معناسنه دخی
 کلور یو صورتده ملکدن اولور قبح میم و سکون لاهله که قوت و شدت
 دیمکدر انکیچون خازن ناره مالک دیندی زیرا بر ایلله نیچه بیک کافری
 دفعة ناره طرح ایدر و امام مالک ده دخی اولقدر شدت دین و اربابیکه
 ضابط مدینه نک هوا سنه موافق فتوی و برمد کیچون مضروب اولدی
 و ضبر ایلوب کتدیکه عزتی زیاده اولدی و حدیثده کتاب موطنی
 امام مالک تألیف ایلشدر که حدیثده ابتدا تألیف بودر (باز فربا
 مصاحبت ایچوندن (زفر صرد وزنی اوزرنه اسد و شجاع و بحر معنارنه
 کلور مقصود زفر بن هذیل الکوفی الامام در که پذیری هذیل والی
 بصره ایدی و کندی دخی قاضی بصره اولدی اصحاب ابی حنیفه نک
 اشهرلندن ایدی بودخی امام ابو یوسف و محمد کی فقهده فائق اولوب
 آخر درجه اجتهاده ایدی شکم مذهب امام اعظم اوزرنه اقوالله
 فتوی ویرلر و بوراده شافعی مبتدا و ادریس محدوف اولان ابنک
 مضاف الیهی و ابن شافعی یه صفتدر و مالک شافعی اوزرنه معطوف
 وزفر ماقبلندن خالد و یومصر اعک معناسی مابعدنه مرهوندن زیرا
 خبره صراع نایده در شکم کلور * یافت زیشان دین احمد زب و فر *
 یافت بولدی دیمکدر که ماضیه در مصدری یافتن در که بولقددر
 مضارعنده فاباه موحده یه قلب اولنوب باید و یانیده دینلور ازیشان
 ارایشاندن تخفدر ایشان ضمیر منفصل اولان اولک جعیدر شان ایسه
 متصل اولان شبنک جعیدر که کله آخرنه لاحق اولور جانش کی (دین
 کسرله وضع الهیدر که جمیع متعبدیه اوللرک اسمیدر اطاعت اولدیغی
 جهندن دین و کتابت اولندیغی جهندن ملت درلر و یوم قیامت

یوم دین دیرلر بوراده دین جزا معناسنه در خیرا و شررا مجازات ایسه
 یوم قیامتده اولور قال الله تعالی (مالک یوم الدین) احمد رسول اللهک
 صلی الله علیه وسلم اسم روحانیسیدر که بمعنی الفاعل اولوق ارجحدر
 و یوم معنادندر که کثرت حد نه بناء بدنه لواء الحمد ویرلدی شکم محمد اسم
 جسمانیلریدر که مبالغه ایلله محمود عالمیان و مدوح اهل ملک و ملکوتدر
 (زبب کسرله فارسیدر بک و زینت معناسنه زیبا زینتلور و یراشقلور
 دیمکدر) فر تشدیدله بودخی فارسیدر بوراده تخفیف اولندیغی
 وزن ایچوندن معناسی قوت و رونق و طراوت و فروغ دیمکدر (معنای ینت
 بودر که امام شافعی و امام مالک و امام زفر بونلرله بله اولدیغی حالده
 یو اماملردن دین احمد و ملت محمد و شرع مصطفی علیه الصلوة
 والسلام زینت و جمال و قوت و رونق و ضیا بولدی زیرا سمانک زینتی
 کواکب ایلله اولدیغی کبی ارضک دخی زینتی علمائله در و خلق نجومله
 مطلقا مهندی اولدیغی قرآنده منص و صدر که کلور (و بالنجم هم یهندون
 و حدیثده کلور) (احدابی کالنجوم باهم اقتدیتم اهتدیتم) یعنی نجوم حسیه
 ایلله مقصوده و نجوم معنویه ایلله مقصوده وصول حاصل اولور و هر زمانک
 رکن قویسی علمادر خصوصاً اهل اجتهاد اقوی الارکاندر
 و حق تعالی نک هر رأس مائده تجدید دین ایتدیکی حدیثده واقعدر
 و یوتقریردن فهم اولندیکه دین احمد یافتک فاعلی و زبب و فر مفعولی
 و جمله سی مبدایه خبردر و جمله ده ضمیر ایشاندر و بونک لسان عربی ایلله
 تقدیری الامام الشافعی و الامام مالک و الامام زفر و جد الدین الاحدی
 منهم و من اجتهادهم زیننه و قوه دیمکدر و دخی حقیقی وجد الدین
 الاحدی من الائمة الثلاثة زیننه و قوه دیمکدر بعددا بوراده ائمة اربعه دن
 اوچنی ذکر ایتدیکه ابو حنیفه و شافعی و مالکدر امام احادی ذکر
 ایتدی کویا احمد ذکر یله بطریق الرمز اکتفا ایلدی و شافعی ایلله
 احمدک میانده فرق انجق اوچ درت مسئله اولمغله ایکسین برعد
 ایلدی و لکن اولی اولان ذکر ایدی زیرا امام احمد بن محمد بن حنبل
 فقه و حدیثده امام اولوب اجتهاد رتبه سنه و اصل ایدی و انک زهد
 و تقوی و ورعی شویله ایدیکه موتی کونی نیچه بیک نصاری و یهود
 و مجوس ایمانه کلدیلر و امام احمد خضر علیه السلام شهادتیهله

صدیق گردن و حضرت عمر رضی الله عنه مشربی اوزرنه کلن اقطا بدن
ایدی امام شافعی اوتاد ار بعدن اولدیغی کبی و حنبلی دید کلمی
جدنه نسبتله در تنکم حسین بن المنصور الحلاج پدری اسمبله مشهر
اولمش در بعد ذا ائمه نك اکثری معاصر لر در و جمله نك مقصدی
ابو حنیفه در که هجر نك سکسانده دنیایه کلوب یوز اللیده انتقال
ایلمش در که قبری بغدادده زیارتگاه در و امام شافعی ابو حنیفه نك
ارتجالی سنه سنده غزه ده طوغوب ایکوز تار یخنده مصرده مدفون
اولمش در قبری مزدحم الزوادر و امام مالک خلفاء نبی امیه دن سلیمان
بن عبد الملك خلافتنده رحم مادرده اوچ سنه قرار دن صکره وجوده
کلوب یوز یتیم طغوز تار یخنده خلافت رشیده و داع عالم فانی
ایدوب مدینه منوره ده بقیع ده آسوده در و امام احمد بغدادده قدوم
دنیا ایدوب یتیمش ایکی یا شنده ایکن ایکوز قرق بر تار یخنده عزم عالم بقا
ایدوب ینه بغدادده متواری خاک اولدی و امام ابو یوسف یوز اون
اوچ تار یخنده تشریف عالم وجود ایدوب یوز سکسان ایکنده
بغدادده دفین خاک اولمش در و امام محمد اللی سکزیاشنده ایکن
یوز سکسان طغوز تار یخنده هرون رشید ایله خراسان طرفته هجرش
ایدی ری دید کلمی شهره وصولده شراب موت نوش ایدوب اوراده
مقبور اولدی و امام زفر یوز اون تار یخنده جلوه کرساحه طهور اولوب
فرق سکزیاشنده ایکن یوز انلی سکزی تار یخنده بصره ده جرعه نوش
اجل اولوب ترابه دوشمش در سقی الله تراهم واعطی فی مقام العزیزه
قراهم * روحشان در صدر جنت شاذ باد * بالاده ذکر اولمش دیکه
شان خمیر متصل اولان شینک جمیدر مثلاً روحش انک روحی و روحشان
انلرک روحلری دیمکدر ز پراجمه اضافله مفرد عام اولور بوجهندن
رسمی متصل کر کدر روح و شاذ باد شرح اولمش در (صدر هر نسنه نك
مقد نك اعلا سیدر) جنت شول بستانه دیرلر که انده اشجار مثمره اوله
دار الثوابه جنت دید کلمی اشجار له اجنتان واستنارندن اونور یدر
و ماده جیم ونون قنخی کلمه ده بولور سه ستر معناسنی متضمن اولور
جنین و مخنون و جن و جنه کبی بعد ذا بومصر اعک تقدیری باد روحشان
شاذدر صدر جنت دیمکدر که روحشان بادلک فاعلی و شاذ مفعولی

و در صدر کا ظر قدر (معنای مصراع) دیمک اولور که ائمه مذکور نك
روحلری شاذ و خندان اولسون جنتک اعلی طبقه سنده که جنت عدن
و فردوس در و بوطبقه ده اینیا وکل اولیا ساکن اولورلر که انلر مقر یتندر
مکر که بعض ابرار بطریق الاطلاق مناسبت قرابت ایله انلره منضم
اولال * قصر دین از علمشان آباد باد * بونک تقدیری قصر دین آباد باد
از علمشان دیمکدر که قصر دین بادلک فاعلی آباد مفعولیدر و قصر دین
مبتدا اولوب فعل بعد الجملة خبر اولقی دخی و جهدر (قصر دین مدینه
العلم کبی مشبه بیک مشبهه اضافتی قبیلندندر لجن الماء کبی قصر بناء
عالیدر که لیسان فارسیده کوشک دیرلر قصر بر نسنه نك بعضنی بعضنه
ضم ایتمک دیرلر قصر معهود دخی بوندندر بیهو امام راغبک مفرد اتنده
مصر حذر ز براسرای عالینک بعض اجزاسی بعضنه ضم و رفع
اولمش در که سائر بناله قیاس اولمز و یا خود قصر مقصور و محصن
بردر که سائر بقاعدن افراز اولمش و اصحابی ایچون تخصیص قلمش در
جوامعه ملوک ایچون ایتد کلمی مقصوره لر کبی (آباد و آبادان مدله
و ذال معجمه ایله مع و روشن بردر) (معنای مصراع) بودر که سرای عالی
و قصر منیف کبی اولان دین رفیع القدر و شرع علی الشان اول ائمه نك
علمدن معمر و آبادان اولسون یعنی قیامتده کلمه مول به اولوب معمر
بنال کبی خراب اولسون قالسون و اصول و فروعی استعمال اولنوب
کهنه لیسون و دائم تر و تازه اولسون و خانه سی شلکله طواسون پس
بوندن مفهوم و ادبیکه دین بر پناه عالی کیدر که انک عمارتی علم علما له در
نتکم واعظله ناصح دیدیلر زرا خلقک دینده منخرق اولان برلری نصیح
یعنی دیکوب ملتئم قبولور و علمی ایله اول برتلان برلری بمار و اصلاح ایدر
* * در مناجات قاضی الحاجات * *

* پادشاه اجریم مارا در گذار * ما کنه کاریم و تو آمرز کار * معلوم
اوله که نانلم قدس سیره مقصوده شروعدن مقدم ترتیه رعایت ایدوب
اولانعت باری ایله بده ایلدی و بعده اوصاف نبویه و فضائل آل و اصحاب
سویلمدی و دعاء ائمه دین ایله تثلیث قلوب اندن مناجاته شروع ایتدی تا که
مقصوده آنمال ایلک آسان اوله و قلم طریق بحر برده حسن و سمیت اصابت
نوفیق بوله و لله المستعان و علیه انکذلان پادشاه آخرنده الف ندا ایچوندر

ای پادشاه دیمکدر مراد حق تعالی در مابعدی قرینه سببه و اکاپادشاه دیمک
بحسب العرف در زیر عرفده سلطان معناسنه در حق تعالی ایسه سلطان
السلطین در یعنی غالب و قاهر مطلقدر و پادباه عجمیه ابن کمال تحریر
ایتدیک اوزره دفع ضرر و اصلاح فساد ایدن نسته به دیرل بورادندر که
زهرک مضرتن دفع ایدن طاشه پاد زهر دیرل و شاه اولودر که سلطان
مراد در وزراء مدبر و مشیر و مصلح سلطان اولغله فصحاء فرس انشالنده
وزرایه پادشاه اطلاق ایدر لدی صکره سلطان معناسنه عرف اولدی
و شاه اولو معناسنه کلدیکی کبی و بل و نفرین معناسنه دخی کلور و بل
یعنی حلول شر و هلاک و نفرین یعنی ایلیج و میرازی و نکر نیک اثار
ظلمدن اولغله رافع ظلم و مصلح فساد عالم معناسنه بحسب ترکیب سلطانه
دخی پادشاه دیمک وجهدر (جرم ضمه ذنب معناسنه در جریمه کبی یعنی
شول کسب مکر و هدر که کاسبک حق تعالی دن قطیه به سنه دلالت ایدر
زیرا جرم فتحله اصلنده قطع و کسب معناسنه در (مارا مامن لفظنک
جمیدر که من انا و مانحن یعنی بن و بزدیمکدر) و رانخصیص ایچوندر
مارا بزم دیمکدر (در گذار در بوراده تحسین لفظ ایچوندر) گذار کاف
عجمینک ضمی و ذال معجمه ایله امر در گذاشتن دن و از کلک و بریردن بریره
یکمک معناسنه بوراده مراد اولکیدر مضارعنده شین رایه قلب اولنوب
(گذار و گذارنده دیرل و بومعه مراعت تقدیری پادشاهها در گذار
جرم مارا دیمکدر که اگر گذاره معنای عفو و تضمین اولنورسه جرم مفعول
صریحی و اگر تجاوز معناسنه اخذ اولنورسه غیر صریح او اور زیر
حرف جر محذوف اولوب تقدیری از جرم مارا دیمک او اور (ما کنهکاریم
ما سبق ایتدی) کنه کاهدن تخفیف اولمشدر زیر قاعده فرس اوزره
وسط کلمه واقع اولان الف حذف اولنور شاه و شه و ماه و مه و کیه
و امثال کبی (کنه معر و قدر که تعریب ایدوب جناح دیرل اتم معناسنه) عجم
گاه دیدیکی کبی بزه دخی دیرل بیه موخده نک فتحیه بزه کار کنهکار در
کار کاف عربیه ایش معناسنه کار فرمایش بیورچی در پس کنهکار
دیمک ایشی گاه دیمک او اور و بومقوله به صفت مشبهه دیرل لسان
فرسده صفت مشبهده ایکی جزه ک ایکی جزه ک ایکی جزه ک ایکی جزه ک ایکی جزه ک
کبی که جزه ثانی جزه اولک فاعلیدر عربیده حسن الوجه کبی که

اصلی حسن وجهه تنکیر له پس عربیده جناح فعله و قوس حاجبه
نیجه ایسه فارسلیری دخی او یله در تنکم معنالندن واضمحدر (و کار کاف
فارسی ایله برادندر که معنای مبالغه افاده ایدر مثلاً ماضی آخرنه لاحق
اولوب پرورد کار دیرل رب معناسنه و آفریده کار دیرل خلاق معناسنه
وامر آخرنه کلور آمرز کار کبی غفور و غفار معناسنه و آموز کار کبی
کثیر العلم و التعلیم معناسنه و بعضی اسماء آخرنه کلور یاد کار کبی آکدرچی
معناسنه و خداوند کار کبی صاحب و مالک اولمقده مبالغه معناسنه پس
بواسلوب اوزرینه کنهکار کناهچی وایشی دائم گاه معناسنه اولور
و کناهکار لفظنی تصحیحده نیجه لخطا ایدوب کنهکار اولمشدر در حق
و صواب بودر که ذکر اولندی و کنهکاریم آخرنده اولان ایم کسرله ضمیر
فاعل متصلدر که نفس متکلم مع الغیر ایچوندر الفی لفظاً و کاتبه تخفیف
ایچون محذوفدر مفردی ام لفظیدر که نفس متکلم وحده ایچون وضع
اولمشدر (بوضم تائه سن دیمکدر انت معناسنه فصیح بودر که ضرورت
قویه اولمقده و اولتلفظ اولنماز بوراده خطاب الله تعالی به در زیر
الله تعالی نک وحدتنه اعتقادی تصحیح ایچون افراد له خطاب اولنوب
سن دینلور سرزدنلر و لکن الله تعالی کندی نفسندن افراد وجهک
هر بریله اخبار ایدر جمعت وجعلنا و امثالی کبی ایکسک دخی مائی بردر
زیرا نون جمع سنن کبریا اوزرینه جریان ایچوندر و جائزدر که افراد مجرد
ذات و جمع ذات و صفاتک مجموعی اعتباریله اوله (آمرز کار غفور معناسنه
اولدینی گذار ایتدی زیرا آمرزیدن یار لغتی و آمرز کار یار لغتی در
ولکن یار لغتی کناهدن یکمک معناسنه او اورسه تنکم ماقبل قرینه در
عفو و مغفرتک هر بریده احتمالی اولور زیرا عفو عن اصل ذنبی محودر
مغفرت ایسه سزدر و ستر سبثنای حسنه تبدیل ایله اولور پس هر عفو
مغفرت اولماز و بلکه میانارنده مابینت اولور بعد ذابو مصراعده مامبتدا
و کنهکاریم خبردر که جمله سی تعلیلیه در و توایله آمرز کار دخی بو یله در
و بعد الجملة ماقبلنه معطوف او اور (معنای بیت) دیمک اولور که
ای سلطان عظیم و مولای کریم بزم جرم و کناهیزی عفوایله و یا اندن
وانک مؤاخذه سندن کج زیرا بزم ایشمزدیم کناه و سن یار لغتی سن
تنکم قرآنده کارر (ان الله لا یغفر ان یسرکبه و یغفر ما دون ذلک لمن یشاء)

واعتراف ذنب ایتک رجوع وندامتندر پس بی توبه اولان کرچه
نحت مشبته در ولکن تائبه موعوددر (ان الله لا یخلف المیعاد) قال
شریح القاضی (یارب لیس فی صحیفتی شرک) وقد وعدت ان تغفر
مادونه (وکنانده ذنب وجود دخی داخلدر وانک دخی ذنب
شریعت کبی حالته مناسب اولان مغفرت واردر تنکم اهلته معلومدر
* تونکوکاری وباد کرده ایم * جرم بی اندازه بی حد کرده ایم * نکو
نوتک کسر یله اصلنده نیکوی در ضرورت حالنده یال حذف اولنوب
نیکو و نکودر لاضافت حالنده یاه ثابته اظهار اولنوب روی نیکویش
دیناور موی هند ویش کبی نیکو کویکدر مقابل زشتدر که چرکندر
ونیکوی ده واو و یا نسبت لازمه بی افاده ایچوندر که خلقی در دلا برکسه
هندی لاصل اولسه اکا هند ویرل کویک لکده کسی اولسه اکا نیکو
دیرل کذا فی دقائق ابن الکمال و بعضیلر نیکویش و هندویشده اولان
یاری ابروی توده و امثالنده اولان یال کبی یاه توسل اعتبار ایدوب
زائد عدایلر یعنی بر اسمک آخری حرف مددن الف و یا واو اولسه
حال اضافتده آخرنه یاه مکسوره کنوردرل پروای او ابروی تو کبی
مفتوح الاخر اولدیغی محاده همزه کنور دکتری کبی پروانه شمع
کبی اگرچه بوهمه دخی یادن قصص اولمشده در که اصلی پروانه ی
شمعدر ولکن بومقوله مواضعده یاه مفرده یالزلق قاعده لرنه مخالف
اولمشده عین بترابی اکا بدل وضع انمشدرلر تنکم بالاده مرور ایتدی
و ظاهر اولان بودر که توجیه مذکور ابن کمالک توجیهندن اصولدر
یعنی معنای نسبتی افاده ایدن یانکر و اودر که آخر کله به لاحق اولمشدر
ترکیبده لی و اودیرل عزلو و مرؤلو کبی (نکوکاری آخرنده اولان یا
خطاب ایچوندر که توبی تا کبد ایدر نیکوکار ایکی کاف عربیله ابو
ایشلواطف اسمی معناسنه پس نکوکار دخی کنه کار کبی صفت مشبهه در
بد نیک مقابلیدر که برامزدیمکدر نیک ایدیمک اولدیغی کبی بوراده
نیکو مقابلیدر) کرده ماضیدن قسم اولدیغی بالاده مذکوردر کرده
ونکوکار دلالت ایدر که کنه کارده اولان کار کاف عربیله در فاحفظه
(بی اندازه بهمن نسخه جرم بی پایان و بی حد دوشمشدر مال بردر
اندازه بره شهر اغاجدر که در زیلر و باز کانه قاشی انکله اولچلر

پس بی اندازه دیمک اولچی سز و قیاس سز دیمکدر تعریب ایدوب
هنداز دیرل کسرله و ههندس دخی بوندنر که زای سینه مقلوبدر
(پایان آخر وحد و سنبوردر که ایکی نسنه اراسنده حاجزدر که انتها
معناسن مستلزمدر بویتده تو میتدا ونکوکار خبر و ما دخی میتدا
و بد کرده ایم ده بد کرده ایم مفعولی اولوب بعد الجملة خبر و عطف الاسمی
علی الاسمی او اور جرم بی اندازه ایکنجی کرده ایم مفعولیدر بی حد
بی اندازه دن بددر (معنای بیت) بودر که ابو و کویک ایشلو و لطف
اسی پادشاهسن و بزیدکار یعنی برامز ایشلو یوز که دائم برامز ایش
طو ترز جرمز دخی بری بکزر دکل بلکه بی قیاس و بی حد اشلس از
بوندن مراد مبالغه در زرا مجرمک جرمته نهایت واردر ولکن
حق تعالی نک دریای عفو و غفرانسه غایت یوقدر و دوام اوزنه
مر تکب اولمق طاعتنده اولان تقصیر کوره در والاوقات معصیت
اولدیغی کبی اوقات طاعت دخی واردر و معنای لفظدن و مقامدن
مفهومدر فافهم و ما بعد نده اولان ایات دخی قرینه در * سالها
در فسق و عصیان کشته ایم * آخر از کرده پشیمان کشته ایم * سال ییل
سنه معناسنه آخرنده ها ادات جمعدر الف و نونه جمع اولسه بر یا
زیاده سیله سالیان دیرل سالان دیمزلر سالیانه دید کلری اندن
ماخوذ در که آخرنده هاء غیر ملفوظه اختصاص ایچوندر (فسق
طاعتدن خروجدر فسق دید کلری بوندنر که خلاف عادت خروجی
واردر وفاره به فویسقه دیرلر را دلوکندن خروج ایدوب افساددن
خالی اولماز) عصیان خلاف طاعتدر که امره مخالفدر (کشته کاف
عجمیله کشتن دن ماضی مقیدر اولمش و اولمق معناسنه شده و شدن کبی
(آخر اولک مقابلیدر که بوراده آخر کار دیمکدر) کرده کاف عربیله
اسم مفعولدر ایلتمش معناسنه اسم مفعولک معنای مضی یه ده دلانده
ماضی به مناسبتی اولمغه ماضیدن مشتق اولمشدر یعنی کرد که ماضیدر
ایلدی معناسنه آخری مفتوح اولوب فتحه به تلامت ایچون آخرنه هاء
غیر ملفوظه الحاق اولمشدر بسته کبی که بقلتمش دیمکدر (پشیمان نادم
معناسنه) (معنای بیت) بودر که چوق ییلر و نیچه سنلر تنکم کثرت
مقامدن ماخوذدر فسق و عصیان ایچنده اولمشوز و فسق و عصیان

بزم هر جائیزی احاطه ایش و بزنده مستقر اولشوز طرف مظهری
 احاطه ایدرب مظهری افنده قرار ایدیکی کی آخر کار ایشلدیکمز
 ایشلردن پشیمان و نادم اولمشوز ناظم قدس سره بونده کندی جوانلغی
 زمانده اولان حالتدن حکایت ایلر زرا مشهور اولدیغی اوزره عطار
 دکانده اوتورب چوق ماله و نیجه بنده له مالک ایدی آخر درویش
 اسلوبنده رجال الله دن برکنه نک ارشاد و اشارتیه قلبیه وجد
 و جذبه واقع اولوب قوللرن آزاد و مالان یغما ایتدروب طریق تجرده
 سالک اولدی و بالکن معاصیدن توبه دکل بلکه جمیع ماسوایه تعلقدن
 منقطع اولوب نه دولت بولدیسه اندن صکره بولدی * روز و شب
 اندر معاصی بوده ایم * غافل از یوخذ نواصی بوده ایم * روز کوندر که
 شمسک طلوعندن و شب کیجه در که انک غروبندن حاصل اولور
 و مجموعی بکرمی درت ساعتدر که شمس و قمرک خلقندن اول اکایوم
 دیرلردی صکره شمس و قمرک لوق اولوب بکرمی درت ساعتی تقسیم
 ایدیچک روز و شب دندیکه عرب لیل و نهار دیر (اندر ظرفیت ایچوندر
 آخرنه و اونسبت و تون تا کید کتوروب اندرون دیرلر سلطانتک ایچ
 اغارنه اندرون اغاری دیدکری کی وگاه اولور که اولندن الف و تونی
 حذف ایدوب درون دیرلر و و و تونی دخی حذف ایدوب در دیرلر
 و یوجله ده ظرفیت معناسی ملحوظدر (معاصی معصیتک جمیعدر که
 خلاف طاعتدر عصیان کی) بوده ایم بودندن مشتقد اولوق معناسنه
 پس اصلی بود و مضارعی بود در فتح و اوله ماضیدن قسم اولوق اوزره
 دال ساکنه به فتحه و بریلوب و فتحه به علامت اولوق اوزره آخرنه
 هارسمی وضع اولوب بوده دندلی اولمش معناسنه شده کی و جاردر که
 بوراده بود سود و زنی اوزره وجود و بوده موجود معناسنه اسم مفعول
 اولوب تقریر محمول اوله بعض مواضعده کانکله سی کی شکم تصویر
 معناسنه کلور بوراده روز و شب بوده نک طرف زمان حقیقیسی
 و اندر معاصی طرف مکمل مجاز بیدر و ایکی جار معینین مختلفین فعل
 واحده تعاقب ایتک لایا (غافل غفلتدندر که مهم اولان نسنه نک
 خاطرین غائب اولسی و حقیقه لامر می عدم تذکر در و بومعنی غیره
 شغلان اثریدر معنی مظهر به شغلان ایتک بقطعه و غیره شغل ایتک

مطلوبدن غفلتدر زرا ایکی شغل بربرده اولماز (یوخذ نواصی) یعرف
 المجرمون بسمیاهم فیوخذ بالنواصی و الاقدام) آیتندن اقتباس اولمشدر
 و لکن ضرورت وزن ایچون یوخذ اولندن فا و بالنواصیدن یا والف
 و تون محذوفدر (نواصی ناصیه نک جمیدر که مقدم الرأسدر بوراده
 مراد اول محمله نابت اولان ساچدر شعر کی بوراده جار و مجرور یعنی
 بالنواصی یوخذ فعلنک قائم مقام فاعلیدر و یوخذ بالنواصی جمله سنک
 مضمونی مراد اولغله اوزرنه از لفظی ادخال اولمشدر و بونک تقدیری
 بوده ایم غافل از مضمون فیوخذ بالنواصی دیمکدر که غافل بوده نک
 مفعولی و ایم فاعلی و جار و مجرور غافله متعلقدر (معنای بیت) دیمکدر که
 کوندر و کیجه یعنی جمیع اوقاتدر دورلو معصیتلر ایچنده اولمشوز شکم
 صیغه جمعدن مستفاددر و یاخود معاصی ایچنده یوز شویله که اهل
 معصیت اولدیغیز متقرر و متحققدر زرا (فیوخذ بالنواصی و الاقدام)
 مضمونندن غافل و غائب و ناگاه ایزا اگر غافل اولسق و حضور داند
 بولسق بومعصیتلردن امتناع ایدر و طریق طاعتیه کیدر دک پس
 مصراع ثانی جمله تعلیلیه اولور و معنای آیت کریمه بودر که
 روز قیامتده مجرملر سیار یله بلنور لر یعنی سواد و جوه و آثار حزن
 و زرق عیونه سوء حاللری معلوم اولور و صالحلر بونلرک خلافتیه
 کوزل سیما نه معلوم اولدقلمی کی زرا (کل انا و نیز شمع بایفه) موجنبه
 هر کسک حال باطنی ظاهره عکس ایدوب صفت غالبه سیله مثل ایدر
 پس ملائکه عذاب انلرک آللری ساچلرندن و ایاقلرندن طوتوب جهنمه
 قذف ایدرلر و یاخود بر کره ساچلرندن طوتوب یوزلری اوزرنه
 و بردفعه دخی ایاقلرندن اخذ ایدوب سورلر اماذ نالله و یا کم * دائما
 در بند عصیان بوده ایم * هم قرین نفس و شیطان بوده ایم * دائم
 دوامندر که برنسنه نک اوزرنه تمتد اولقدن انکچون دملردر که دوام
 اصلده سکون معناسنه در زرا سکون ذاتی و باقی و حرکت عارض
 و زائلدر شکم دملردر غایبه کل متحرک سکون و نه پایه کل متکون
 ان لایکون (بند بایه عربیه باغ و بوقوع و دوکم و قید معناسنه) هم
 اصلنده موافقت معناسن افاده ایدر شکم با لاده ذکر اولندی بویله
 یرلده دخی معناسنه اخذ اولور و او عالمفه کی شکم معنادن ظاهر در

(نفس مراد نفس اماره در که مأوی الشرور و منبع الاخلاق اند چه در که طبیعت بدنیه به میل ایلر و لذات و شهوات حسیه ایلر و قلابی جهت سفلیه به چکر و بونفس فی الحقیقه نفس حیوانیه دیدکدر بدر که بر یوزی طبیعت و بر یوزی دخی روح الهی به در زیر روح الهیک اثر بدر انکی چون فنا بولماز و انک تنفسی سبیل اولمغه نفس دندلی سائر نفوس حیوانات ایسه عاصردن اولمغه فنا بولور و بومقامک تفصیل بدیهه سی وارد که بوراسی موضعی دکلدر (شیطان ابلیس در علیه مایستحق و هر کسک قرینی اولان و سواسه دخی شاملدر که بوقرین انک اعواننددر ابلیس دائم انسانه مقارن دکلدر قرین ایسه مقارنددر بوسیددن اعوذ بالله من الشیطان الرجیم ده شیطان جنس اولوب جمله شدن حقه استعاده اولور بلکه انک تدر در دخی داخلدر تنکم قرأده کلور (شیاطین الانس و الجن) و شیطان شطوندن مأخوذدر که بعد معناسنه در و بویتنده دائما فی کل زمان معناسنه و مابعدی بوده به ظرفدر قرین ایکنجی بوده به مفعولدر (معنای یت) بودر که بزجع زمانده عصیان بندنده و قیدنده اولمشوز که اول قیددن خلاص اولدیغیز یوقدر و دخی نفس اماره و شیطان رجیمه قرین یعنی مقارن اولمشوز و یاخود بویله اولدیغیز مقرر و متحققدر کوبا استقصار عمل ابتدیکندن طاعتی حسابیه قومابوب جیع اوقاتی معاصی به صرف ایش کی قیلدی و بومعنای تحقیقی ایلدی و بوراده کندنی نفس و شیطان قرین قیلدی مع هذا قرین اولان انلردر زیرا انسان انلره موافقت ایتدیکه انلر انساندن دور کیسدر کرکسه قرین اولسون و نفس اضلال و ازلالده اصلدر زیرا شیطان دخی نفسیه اویماغله ملعون و مطرود اولدی و نفس و شیطان شهوت بطن و شهوت فرج کیسدر که ایکیسی دخی اصعب امور دندر و شهوت بطن شیطان و شهوت فرج نفس مقابله سنده در یعنی صغیر بت یوزندن فاعرف * بی کنه نکذشته بر ما ساعتی * با حضور دل نکرده طاعتی * نکذشته فعل ماضی منفی در اصلی نه کذشته در که نون مفتوحه نی ایچوندنی و نا و بی کی آخرنده ها، رسمی فحیه بی بیان ایچوندراشته منفصل اولدیغی زمان رسمی بودر اگر کله اخرايه متصل اولورسه بومخلده اولدیغی کی

ها، رسمی حذف و نون مفرده فوله وصل اولنور و کذشته ماضیدن قسمدر که مصدری کذشتن در کجماک معناسنه مرور کی و بوراده نکذشته سلاست و زینچون کاف عجبیک ضمه سی اختلاسه اوقنور (ساعتی ده یا وحدت ساعتدن مراد ساعت نجومیه و غیره ساعت عرفیه دکلدر یوم جمعه ده ساعت اولی و ساعت ثانیه کی بلکه اقصر و قدر زیر اقلت مدته مثل اولمشدر و بلکه بطریق المبالغه ساعت آیه غیر منقسمه مراد در تنکم مقام اعتراف و اعتذار انی مستلزمدر ساعتی نکذشته نک فاعلی و بر ما مفعول غیره رسمی و بی کنه ساعتدن حالدر (حضور غیبتک ضد بدر که حقندن غایب اولماقی و حقه حاضر اولمقددر) دل بورك و کوکل ایلر تفسیر اولمشدر بدر بورك دیدیکی مضغه صنوبریه و کوکل اول مضغه نک یعنی لیم پاره نک حاوی اولدیغی قوتدر که روح الهی النده در نفس قالب النده اولدیغی کی انکی چون روحک مرأتی و محل کالاتی در که قطب باطندر زیر اعلی و اسفلده تصرفی جاریدر و انسان اهل دل اولمغه کمال اولماز (نکرده نکذشته کی در نفیده و فعلیت مخصوصه ده تقدیری نکرده ایم در و لکن ضرورت و زینچون ضمیر جمع متصل حذف اولمشدر (طاعت امره مقارن اولان انقیاددر تنکم مرور ابتدی و بونک دخی آخرنده اولان یا وحدت ایچونددر و لکن بحسب المقام عموم مستفاددر هیچ بر طاعت و هیچ بر ساعت دیمکدر طاعتی نکرده نک مفعولی و با حضور دل دخی اکا متعلقدر (معنای یت) بودر که بزم اوزریمزه هیچ بر ساعت مرور ایما مشدر که اول ساعت کاهدن خالی اولدیغی حازه یعنی هر آینه کاهدن خالی دکلوزنه طریقله اولورسه زیرا کاهک مواردی چوقدر و حضور دل ایلر هیچ بر طاعت اشلماش ایزدر بلکه جمله طاعات غفلت و حجبیه مقارنددر و حضور دلدن مراد وقت ذکر و عبادت و طاعتده حقه و مشاعده و مراقبه سبیل اولمقددر که سبب قبول و باعث اجر جز بیلدر و صیغه جمعه اشاره وارد که لطیفه انسانیه نک هر بر جز شدن بر عبادت مخصوصه مقصوددر انکی چون نون جمله ایاک نعبد و نون غیری تشریک دخی و جهدر تنکم قرأده کلور (کلامایقض ما امره) یعنی جنس انسان مأمور اولدیغی

خدا متک کما ینبغی عهده سندن کلدی مکر که اندیا وکل اولیا اوله زیرا
 یونلر مستشار در تنکم اهلنه معلومدر * بدر آمد بنده بکر یخته *
 آب روی خود بعصیان ریخته * برزاید در که نحسین لفظ و تا کبد
 ایچون کلسدر دردوا و فرا کبی (در آمد قویه کلدی دیمکدر بدر آمد
 کبیدر بیه موحده ایله (بکر یخته ب مفرده مصادر اولنه داخل اولان
 با کبیدر کها کا باء فصاحت دخی دیرل و بوبا مکسور در مکر که ماضینک
 اولی مضموم و یا با و یا میم اوله بوصورتلرده ضمه به وحرف شفوی به
 تبعیت ایله مضموم اولور بخورد و پیرورد و بمکید کبی بوراده بامکسور در
 زیرا کر یختن کاف عجمینک کسریله قاچقدرد فرار کبی و کر یخته ماضی
 مقید دیدکلر بدر بوراده بنده همزه وحدت ایله آمدک فاعلی و بکر یخته
 محذوف اولان که رابطه سیله بنده به صفتدر تقدیری بنده که بکر یخته
 است دیمکدر (آب روی یوز صوبی که حرمندن کنایه در زیرا محترم اولان
 آدم یوزی صولی و تروتازه و رونقلو اولور بی حرمت اولان شخصک
 یوزی قور یوب قالوب بی نور و فر اولدیغی کبی (خود کندی دیمکدر که
 واورسم اولنور ولکن تلفظ اولماز جنک کونلرنده کبدکلری در مرتبه
 معناسنه اولدیغی برلده ضمه اشباع و واولفظ اولنور (بعصبانده اولان
 با سبیه در عصبان مرور ابتدی (ریخته دخی ماضیدن قسمدر دوکش
 معناسنه صب کبی مصدری ریختن در که دوکدر مستقبلنده خابی زایه
 قلب ایدوب ریزد و ریزنده دیرل کر یختن ده کر یزد و کر یزنده دیدکلری
 کبی زیرا مصدر تائی ده تانک ماقبلی حروف اربعه نک بری اولسه
 خ س ش ف کبی اول تا داله قلب اولنوب ماقبلی دخی زایه تبدیل اولنور
 آموختن کییکه مضارعنده آموزد دیرل ماحفظه (بهذا روی ریخته نک
 مفعول صریحی و بعصیان غیر صریحیدر (معنای یت) بودر که
 حق تعالی نک عفو و مغفرت و عطاسی قیوسنه کلدی بر عبد آبق یعنی
 نفس و شیطانه او یوب افندیسی خدمتدن فرار ایدن قول که کندی
 آب روی عصبیان و مخالفی سبیلده دوکش و سوء حالتدن کندنه
 حرمت قومامش در زیرا ایاق ایدن بنده هر تقدیر رجوع ایدوب معفو
 اولسه دخی فصاحت و نجاتدن خالی اولماز تنکم شیخ شبلی قدس سره
 عرفاندن هودنده واسواته وان عفوت دیوب کر یان اولدی * مغفرت

دارد امید از اطف تو * زانکه خود فرموده لاتقنطوا * بونک تقدیری
 دارد امید مغفرت از اطف تو دیمکدر که داردک فاعلی ذکر اولسان
 بنده و مفعول امید و مغفرت و جار و مجرور را کا متعلقه در (مغفرت
 ستر ذنوبدر زیرا عفر ستر معناسنه در و با لاده مذکور در که مغفرت
 مقام تبدیلنددر که عفو دن اعلا در انکچون قرآنده (واعف عذا
 و اغفر لنا) دیو مغفرتی تأخیر ایلدی زیرا عفو عام و مغفرت خاص در
 (دارد مضارعدر داشتن دنکه طوعنی معناسنه در مضارعنده شین
 رایه قلب اولنوب دارد و دارنده دینلور زیرا لغتده داریدن یوقدر
 بلکه بواعبار بعد القلب اولان حاله نظر ایله در (امید رجا (اطف
 رفقه معاملة و هدیه و انعام (توسن دیمکدر انت معناسنه ولکن
 با لاده مرور ابتدیکه و اوبلا ضروره تلفظ اولماز بوراده قافیه
 ضرور تیچون ضمه اشباع اولنوب و او اوقنور (زانکه اصلنده زانک
 کسریله زانکه در ولکن همزه مفتوحه به وصل حسبله مفتوح قلنددر
 و بویله دیمک دخی اولور که اصلنده از انکه در همزه ایله صکره همزه
 حذف اولنوب زای ساکنه به فتحه و یر یلوب وصل اولندی از انکه زان
 سبب که دیمکدر که ماقبلنه تعالیدر (خود مرور ابتدی خود مبتدا
 و فرموده جمله سی خبر و لاتقنطوا فرموده نک مفعولیدر زیرا تقدیر انت
 قلت هذا اللفظ دیمکدر (فرموده ده همزه خطاب ایچوندر که یادن
 بدلدز فرموده ماضیدن قسمدر مصدری فرمودندر بیورمق معناسنه
 فرمان بیورق فرمان ده بیورمق فرمان بردار بیورق طوبیجی یعنی مطیع
 مضارعنده و او یرینه الف و یا خود یا کلوب فرماید و فرماینده دیرل
 (لاتقنطوا قنوطدن نمیدر که قنوط خیر دن مایوس اولمقدر قرآندن
 اقتباسدر که کلور (لاتقنطوا من رحمة الله (معنای یت) بودر که اول
 بنده بکر یخته سنک اطف و احسانکدن رجاء مغفرت طور اول سبب دنکه
 قرآنده (لاتقنطوا من رحمة الله) بیورمش سن اول دخی اطف و احسان
 و وعد که اعتماد ایدوب معاصیدن تائب و مستغفر اولدیغی حسبله
 مغفرت امیدنده در زیرا قنوط و رجیدن نا امید اولمق اکبر کارمندز که
 کفر در امن کبی یعنی الله تعالی نک غضبنددن امن اوزره اولمق حق
 عجزه نسبت ایتکدر که عاشا او بکا برنسنه ایتکه قادر دکلدر دیمک

اولور قنوط دخی لئیم اولور ددن اولور یعنی برکسه لئیم اولسته لؤمی
جهنیه انک خیرندن ناامید اولورل حق تعالی ایسه کریمدر لئیم دکلدر
پس بوا اعتقادده اولوق کفر در * بحر الطاف توبی پایان بود * ناامید
از رحمت شیطان بود * بوییتک تقدیری بود بحر الطاف توبی پایان
بود ناامید از رحمت شیطان دیمکدر که بحر کسره بودک فاعلیدر زیر
استعمال فرسده مضافک آخری مکسور اولور بی پایان مفعولیدر
ناامید ایکنی بودک فاعلی و جار و مجرور امید متعلق و شیطان مفعولدر
(بحر در یادری یعنی شول مکان واسه در که ماه کشیری جمع ایشدر وسعتنه
بناء علامه توسعی اولوره منجر فی العلم دیرل و بحر اصلنده عذاب ایدی
صکره عفونت هوایی دفع ایچون ملح اولوب یدی قسمه تقسیم اولندی که
هفت در یادریل نکم شرح اولندی (الطاف اطفک جمعیدر بحره
توسع اولوق حسبیه جمعه اضافتی مناسب دوشمشدر پس بونده الطافی
بحره تشبیه وارد که مشبه بهک مشبهه اضافتی دیرل ذهب الاصل کی
(ناحرف نفیدر که اسم داخل اولور مشتق اولسون و غیره اولسون
نادان کی که بلیجی دکل جاامل معناسنه و نامرد کی که کشتی و آدم دکل
معناسنه) ناامید دیمک امید سنز معناسنه در که اصلنده حروف نفیدن
اولان بی معناسیدر و نا کله سنک النی حذف اولسته آخرنه هاء غیر ملفوظه
کتوروب نه دیرل بوق معناسنه و گاه اولور که هارینه یا کتورب
که سر نه فی دیرل و یا خود بعد حذف الالف نون مفرده قالیجی کسره
و یروب اندن یا تولد ایدر (رحمتنده ایکنی تا خطاب ایچوندر اصلی
ات در که بوراده النی اتصال ایچون حذف اولمشدر مفردات باقیسه
محلنده مشروحه در (معنای بیت) دیمکدر که یارب سنک در یا کی اولان
لطف لک بی پایان اولور یعنی انک آخری بوقدر بلکه در یا لله تمثیل ایتک
فی الجمه تفهیم ایچوندر والا در یا کثر الطاف یا ننده بر قطره کییدر
و ممکنندن اولوق حسبیه متعیدر الطاق ایسه غیر متعیدر زیر
واجب الوجوده مضافدر و یارب سنک رحمتکدن ناامید و ما یوس
اولان شیطان ضفته اولور زیر شیطان مقطوع الکفر و مذموم
العاقبه اولوق سببیه ظاهرده ناامید در اگر چه بحسب الزعم رحمت
واسعه نظر ایدوب بدخی رحتمده داخل دیمشدر و رحمت امیدیه اسم

رحمانک الفنی شیطان سرقه ایشدر دیو بعض آثارده وارد اولمشدر
فاما الف مبدأ اوله دلالت ایدر و مبدأ اوله اتصالدن رحمت مطلقه
لازم کلور کلام ایسه رحمت مقیده در فافهم جدا * نفس و شیطان
زد کریم راه من * رحمت باشد شفاعت خواه من * بوییتک تقدیری
کریمازد نفس و شیطان راه من باشد رحمت شفاعت خواه من دیمکدر که
نفس و شیطان زدک فاعلی و راه من مفعولیدر نکم رحمت باشدک فاعلی
و شفاعت خواه مفعولیدر (زد ماضیدر اوردی معناسنه مصدری
زدن در که اور مقیدر ضرب کی مستقبلانده نون زیاده ایدوب زند
وزنده دیرل بوراده زد مفرد ابراد اولمشدیغی ضرورتله در والا زدند
کر کدر و جا نزد که نفس و شیطانک هر بری اعتباریه اوله راهزن
عربک قاطع الطریق دیدو کیدر زیر طریقین هر و ایدن لک کیندن لرن
ضرب و مالرن نهیب و غصب ایتک ناسک اورادن انقطاعنه باعثدر
(کریم الف ندا ایچوندر استعمال عجم اوزرنه کریم لیمک ضدیدر و کرم
بعد السؤال اولان عطا در که انده عوض و نفع ملاحظه سی اولیه
و محلنه دفع اولنه مثلا قاطع الطریق سیف و یرمک کرم باندن دکلدر
(راه یول راهر و یولجی راهبر مرشد همراه بولد ایشدر) من انا معناسنه در
جمعی مادر سخن کی (باشد مضارعدر مصدری باشدندر به عربیه
اولوق معناسنه) شفاعت خواه وصف ترکییدر شفاعت دایجی معناسنه
اصلی خواهنده شفاعتدر صکره تخفیف اسم فاعلک نده سی حذف
و مفعول تقدیم و ترکیب اولمشدر شفاعت کنندن اعلایی حصول
مقصودی ایچون کنندنه شفع و ضم ایتکدر (معنای بیت) بودر که ای
کریم الله نفس و شیطاندن هر بری بنم یولمی اوردی و طریق آخرنده
مناع خیر اعمالی یغما و افساد ایلدی و بنی مفلس قیلدی الحاصل
بو یوده انک سببیه بویه ضال و بد حال اولدم سنک رحمت واسعهک
بنم شفاعتخواه و معذرت جویم اوله کو یا ناظم قدس سره حصول
مرادی ایچون اسم رحمانه البجا ایلدی که انک مظهر نامی رسول الله در
صلی الله علیه وسلم و مریدر که جمیع شفاعدن صکره اسم رحمن دخی
خصوص اوزرنه شفاعت ایسه کر کیدر که بوشفاعت صفتدن ذاته در
بو خسه مخلوقدن خالقه دکلدر * چشم دارم کر کسه پاکم کنی * پیش

ازان که اندر جهان خاکم کنی * چشم اصلنده کوز در عین معناسنه
 بوراده امید معناسنه مستعملدر زیر کسه دن امیدی اولان کوشه
 چشمه انک طرفه التفات ایدر (دارم مضارع متکلمدر داشتن دن که
 طوتمقدراصلی دارم در که ام فتح همزه ایله متکلم وحده ضمیریدر
 اتصاله تخفیفاً همزه حذف اولمشدر) کز فتحله اصلنده که ایدر
 کسراه و همزه ایله صکره هاء زهیمی و همزه حذف اولنوب کافک
 کسره سی فتحیه تبدیل قلمشدر پاکم بونک دخی اصلی پاکم در که بوراده
 اسم متصل اولغله مضاف الیه دوشمشدر پاکم کنی کلاه سینه مفعول
 مقدمدر تقدیری داره چشم که کنی پاکم از کلاه دیمکدر که چشم دارمک
 مفعولی و مابعدی بعد الجمله که رابطه سببه صفتدر از کلاه پاکم لفظنه
 متعلقدر زیر پاکم ظاهر معناسنه در (کنی امر حاضر در مصدری کردندر
 مضارعنده را برینه نون کنوزب کند و کشته دیرل یا لکز کن لفظی ایله
 من و کنی ایلرسن دیمک اولور که امر آخرنه حرف خطاب لاحق اولسد
 معنای مذکور ایفاده ایلر (پیش باده عجمیله اوکدر مقابلی پس در که
 آرددر پس ایکنی دخی جهات ست دندر آخرنه هاء اختصاص کنوزب
 صنعت پیشه دیرل زیر صنعتی اولان کسه ابشی اوکنه البوب ایشلر
 پیشه در و پیشه کر استاذ و ماهر اولان صنعت اهلی پیش ازان اندن
 اوک و اول دیمکدر (که ندر اصلنده اندر فتح همزه ایله در که ظرفیت
 افاده ایدر بورده وزن ایچون همزه درج و کاف رابطه مفتوح قلمشدر
 و کافک فتحه و همزه تک درجی تلفظه کوره در پس رسم ها و همزه
 باقیدر (جهان و خاک مرور ایتدی و خاک که متصل اولان میم متکلم
 پاکم میمی کیدر و بونک تقدیری کنی پاکم از کلاه پیش ازانکه کنی خاکم
 اندر جهان دیمکدر که پیش ازان اولکی کنی به طرفدر غریبه قبل کی
 و خاکم ایکنی کنی به مفعول و بعد الجمله ما قبلنه صفت اولور
 (معنای یت) دیمکدر که امید طوتم یعنی امید و زجاء و ثقم وارد که
 بی کاهدن پاک و طاهر ایله سن و وجودی آب مغفرته بویه سن اندن
 مقدم که بی جهسانده و فبرده خاک ایلرسن یعنی موندن و بودم کلزدن
 مقدم حالی تدارک ایله والا اگر بوجهاندن آرایش معاصی ایله کیدرسم
 حال مونده و برزخده و بعثده و حشرده کارم مشکل اولور سوال

اولنورسه که مغفرت یوم قیامتله مقیددر شکم قرآنده کلور (والذی
 اطمع ان یغفرلی خطیبتی یوم الدین) وینه کلور (ربنا اغفرلی ولوالدی
 و المؤمنین یوم یقوم الحساب) پس دنیاده نوجهله مغفرت طلب اولور
 جواب ایکی وجهله در اولنکی بودر که مغفرت دنیاده مطلوبدر
 ناکه یوم دین ده آثار معاصی ظهور ایتیه پس یوم دینله قیسه اولندیغی
 جزاء اعماله کوزه در یعنی دنیاده مغفور ایله و آخرته آثار عمل سینه بی
 کوسترمه دیمکدر ایکنیجی بودر که حقیقته خلاص اولنی آخر الایام
 اولان قیامتده در زیر دنیاده اولدجی اعمال بد مقابله سنده تکفیر ایچون
 بعض مجازات واقع اولور حتی ایاغی سورچن و دکن باتمی و امثالی
 مکافات قیلندندر که انکله تخفیف بار حاصل اولور غایره * اندران
 دم کز بدن جانم بری * از جهان بانور ایمانم بری * بونک تقدیری
 اندران دم که بری جانم از بدن بانور ایمان از جهان دیمکدر که اندران
 فی الحقیقه ایکنیجی بری نک ظرفیدر جانم اولکی بری نک مفعول
 صریحی و از بدن غیر صریحی در (با حرف مصاحبتدر که بری به
 متعلقدر) از جهسان دخی بویله در (دم نفسدر بوراده مراد آخر
 نفسدر که) انما العبرة بالخوانیم موجب اعتبار اکادر (بدن با لاده
 ذکر اولندیغی اوزره منکدن ایله به دکدر که اطراف یعنی ال و اباق
 و باش و بیون آنده داخل دکلدر جانم بوراده نفس ناطقه در که حال مونده
 بدندن مفارقت ایدر جانم فتح نوله در که اصلنده جانم در همزه نک فتحیه
 صکره اتصاله ساقط اولوب جانیمه مضاف اولمشدر جان من معناسنه
 شکم نام نان من دیمکدر (بری امر حاضر در ایلدرسن معناسنه مصدری
 بدن در ضم بانه که ایتمکدر مضارعنده بونک ضمیه سی فتحیه تبدیل
 اولنوب برد و برنده دیرل و بری ده اولان پاکنی ده اولان کی خطاب
 ایچوندر اصلی برد ایلت معناسنه طریق اشتقاق اوزره مضارعک دالی
 حذف و ماقبلی اسکان اولنور مکر که آخرنه بالاحق اوله بوصورنده
 مکسور اولور بومقارده اولدیغی کی و امرک اولنه تا کید طلب ایچون
 باده موحده مکسوره کنوزمک دخی قاعده در مثلاً بیدرلر و لکن بونک
 مابعدی حرف شفوی اولیحق مضموم اوفور مابعدی مضموم اولدیغی
 کی ایمان بکن کی (بانور ایمان باده صاحب ایچوندر ایمان مرور ایتدی

ایمانه نور اصافت ایلدی زیرا کفر و معاصی نك ظلمتی اولدیغنی کی ایمان
وطاعتك دخی نوری اولور شکم قرآنده کلور (نورهم یسعی بین ایدیم
و یا ایمانهم) حتی دیمشدر که مؤمن مطیعك دفتر عملی بله آق ونور ایدر
غیرنك سیاه و ظلماتی اولدیغنی کی نور ظلمتك مقابلدر نور شمس ونور برق
ونور قرو نور سراج وامثالی کی که بونوره انوار حسیه دیرل ونور ایمان
ونور ایقان ونور احسان ونور اعمال که بومقوله له انوار معنویه دیرل
ولکن روز قیامتده آثار حسیه سی ظاهر اولسه کر کدر ونور فی الحقیقه
مایدرك به ولایدرك دیمکدر (معنای بیت) بودر که اول نفس اخیره که
جائمی بدیندن ایلدرسن یعنی اخذ ایدرسن وهلاقه سنی قطع ایلرسن
جهانندن بنی نور ایمانله کوجور و شیطان شرنیدن که فتنه الحیادر محفوظ
ایله بوراده دنیادن نقلی حقه نسبت ایلدی مع هذا ملک الموت قبضیله
اولور زیرا فرمان وتأثیر حقکدر شویله که اگر تأثیر الهی اولسه جان
بدنن هیچ وجهله مفارقت ایتزدی آنکچون قرآنده کلور (پیده ملکوت
کل شیء) یعنی هر نسنه نك روحی حق تعالی الله در که فی الحقیقه
قایض الارواح ومتوفی النفوس اودر شکم قرآنده کلور (الله يتوفی الانفس
یس نومهنی) قل يتوفاکم ملک الموت مضمونه مخالف اولمازیرا ملک الموت
مظهر قدرتدر ومعالجه قبضی دخی اذن حقه در فاعلم ذلك ناظم قدس
سره بومقامده حسن اختتام ایله ختم ایلدی زیرانعت باری دن بومحله
کلجه کشیده سطور اولان معانی مقصده شروعك مقدمه سی ایلدی
یس بام موحد ایله بده ایلدی که بام بسمله در و آخر حروف اولان بام
مثاله ختم ایلوب صورتی محافظه قیلدیغنی کی معنی طرفنی دخی
مراعات ایلدی که حسن خاتمه ایله درگاه و آلائی کبریا به دعا و نیاز در
بعده بند ونصحه آغاز ایلدی زیرا بومحله دلک اولان کلام بر وادی دن
وشیدن صکره ترتیب اولنه جق وادی آخر دندر که مفهوم لری بری بریند
مغایر اولغله کویا ایکی کاتب حکمنده اولدی که هر بری برکونه خاتمه
سزا اولدی والله الاول والاخر و منه العون فی الباطن والظاهر
* * در نکوهش نفس اماره می گوید * *

عافل آن باشد که او شاگرد بود (عقل افنده حبس در شول قوت روحانیه که
انسان آنکله کسب علوم ایلرا کا عقل دید کبری انسانی قیاسدن حبس

و منع ابتدائی کی ایچوندر و انك مقری دماغدر و حك محل زمینی قلب
اولدیغنی کی ناظم قدس سره عقل ایله بده ایتدیکنده اصابت ایلدی
زیرا اول مخلوق عقلدر که اکا قلم و روح محمدی دخی دیرل و ابو البشر
آدم علیه السلام عقل و ایمان و حیا میاننده مخبر اولیحق آدم دخی
بالهام الله تعالی عقلی قبول ایدوب ایمان و حیا اکا تابع اولدیلمر مقصود
اولان عقل قدسیدر که اکا عقل معاد دیرل و بوعقله درجات عالیله
حاصل اولور بوحسه عقل معاشله دکل و حدیثده کلور که اکثر اهل الجنة
البله والعلاء فی علین) و بومقامك تفاسلی مالانها به در که قید
وضبطدن خارجدر شکر قلب ایله نعمتی تصور ولسانله منعمه ثنا
و جوار حله مکافاتدر مقابلی کفراندر که نسبت نعمتدر ناظم قدس سره
شکرله بده ایتدیکنده دخی اصابت ایلدی زیرا ابتدای موجود که عقلدر
مقابله سنده شکر لازمدر آنکچون مقام روحانیده جناب نبوت صلی الله
علیه وسلم احد تسمیه اولنوب انك کثرت حدیثدن لوا الحمد خلق اولندی
یس فیض وجود و سائر نعم تابعیه شکر ایتك واجبدر نا که حق معنی
مراعات حاصل اوله بوراده تقدیر عاقل آن باشد که او بود شاگرد
دیمکدر که عاقل مبتدا و آن باشد آنست دیمکدر که خبردر و او مبتدا
و بود شاگرد بعد الجماله ماقبلته صفت اولور (معنای مصرع) بودر که
عاقل اول اولور یعنی اولدر که او وجود و علم و سائر نعم الهیه به شکر ایدمی
اولور والا اکا عاقل دیمزل بلکه احق دیرل و حضرت عیسی علیه السلام
نیور مشدر که هر دور لومر منه معالجه ایتدم فاما احق بنی بی تاب ایلدی
یس علم اولدیغنی برده باری عقل کر کدر وعقلك مادونی شهوت
و حقه در که برایشه برامز بومعنادند ز علما و عقلا له مشاوره ایدرلر ارباب
شهوت وهوی و حق و صفاهت ایله دکل * وانکهی بر نفس خود قادر بود
انکهی وانکاهنی وانکاه و انکه کاف عجمیله اصلنده اول وقت دیمکدر که
انکهی وانکاهنی انکاهی زانده در اندن صکره معاشنده دخی استعمال
اولندی یس بده معاشنه بود فعلنه ظرف او اور قادر بودك مفعولی
و بر نفس خود قادره متعلقدر وانکهی و او عاطفه بی وصلله در قدرت
عجزك ضدیدر یعنی برصقدر که بنی اولان انك سبیلله بر نسنه نك فعل
و زکنه ممکن اولور یس قدرت حیات صفتنی مستلزمدر یعنی میت

قدرتله متصف دکلدر و قدرت اراده تابعدر یعنی اول حیات صکره
 ارادت صکره قدر تدر (معنای مصراع) بود که واندن صکره یعنی
 عاقل شاکر اولدقدن صکره کنندی نفس اماره سی اوزرنه دخی قادر اوله
 یعنی هواسته غالب اوله و انک الله عاجز اولوب قالمیه زیر نفس خانه
 وجود ده زن کیدر پس مرد اولان عاقل زنه زبون اولماز وهوی
 وشهوت یولن قویوب هدی وعفت جاننده میل ایدر ز پرافلاح تزکیه
 نموده در * هر که خشم خود فروخورد ای جوان * باشد اواز رستکاران
 جهان * هر تعیم ایچوندر کل افرادی معناسنه هر که هر کسی که
 تقدیرنده در و که رابطه سیله مابعدی کسی به صفتدر خشم فتحله
 اصحر در اگر چه کسرله مشهور در قافیه معناسنه اسم مصدر در (خشم
 آلود غضبیه فالشمش و پراولش معناسنه) (فرو آشفه) (خورد ماضیدر
 اکل ایتدی معناسنه) (فرو خورد بودقدنی فرو برد یوندی دیمکدر فرو
 رفت باتدی معناسنه اولدیغی کبی) (ای کسرله حرف ندادر عرییده فتحله
 اولدیغی کبی) (جوان یکت که مقابلی پیر در قوجه معناسنه) (رستکاران
 رستکارک جمیدر قورنلش خلاص اولش معناسنه آخرنده الف ونون
 ادات جمدر اصلی رستن در قورنلق معناسنه مضارعنده سین هابه قلب
 اولنوب رهد ورهنده دیرل خلاص اولور و خلاص اولیجی معناسنه
 (رسته ماضیدن قسمدر آخرنه افاده مبالغه ایچون کار لفظی الحاق
 اولمشدر کاف عجمیه تنکم نظیری مرور ایتدی) (بعد ذایتنک تقدیری
 ای جوان هر کسی که فروخورد خشم خود باشد او دیمکدر که هر کسی
 مبتدا و خشم خود فرو خورد مکفولی و بعد الجملة کنی به صفتدر
 او باشدک فاعلی و یا خود فتحنده اولان ضمیر فاعلی تا کید و بعد الجملة
 خبر مبتدا اولور (معنای بیت) دیمکدر که ای جوان هر کسه که کنندی
 غضبی بودقدنی و اظهار ایتدی اول کسه جهانک اهل نجاتندن اولور
 وایکی عالمک بلا و عذابندن قورنلور و حدیده کلور که کشتی کیری یعنی
 کور شجی اودکلدر که آخری بزه اوره بلکه پهلوان اودر که غضب حالنده
 نفسنه مالک اوله و غضبک حکمنی و برمیبه والا ارسلان اولسه دخی
 دلکو قدر حالی یوقدر و یونده جوانی ندا و خطابه تخصیص ایتدی زیرا
 صفات ذمیه ده جوانک حالی پیردن اشدور آنکچون حق تعالی عند

الملک که جوان عقیف ابله مباحات ایلر و بردخی انسان پیر اولسه ده
 بنه تعلم مرتبه سنده جوان کی اولق کرکدر (تنکم مشهور در که سویلتور
 تعلم یافتی فالجهل عار * آن بود ابله ترین مردمان * کز پی نفس وهوی
 باشد دوان * آن مبتدا و محذوف کسه اشارتدر که مصراع ثانی مضمونی
 اتی تدبیر ایدر بعض نسخه ده هست آن ابله ترین دوشمشدر هستک
 معناسی واردر بوراده است کبی در ابله ترین مردمان بودک مفعول ایدر که
 بعد الجملة خبردر از پی دوانه متعلق و دوان باشدک مفعولی و بعد الجملة
 مصراع اوله مبتدایه صفتدر تقدیری آن کس بود ابله ترین مردمان که
 دوان باشد از پی نفس وهوی دیمکدر ابله بی تمیز اولان احقده شایعدر
 اگر چه او غوز معناسنده مستعملدر (تنکم حدیده کلور اکثر اهل الجنة
 ابله یعنی اکثر اهل جنت او غوز و سلیم الصیدر و شر و شور دن غافل
 اولنلدر در (تنکم تاج المصادره کلور ابله الذی غلب علیه سلانه الصدر
 بوراده مراد معنای اولدر و ابله بین البلاهه دیمکدر که علم یابندن نعتدر
 ترین ترادات تفصیلدر که مدخولنک مداولنده مزیت و ترقی افاده ایدر
 یا نسبت ونون تا کید نسبت ایچوندر بهترین وامثالی کبی مردمان مردمک
 جمیدر مملک فتحی و دالک ضمیمه آدم او غلانی و کوز بیکی (تنکم انسان
 لفظی انسان عرییده یوایکی معناده مستعملدر) (کر اصلنده که از در کسره
 و قطعله تنکم مرور ایتدی) (پی بایعجمینک فتحه سیله ایز معناسنه که عرب
 ایزدیرا نفس نفس اماره در هوی قصرله انک صفتدر قال الله تعالی) (اتباع
 هواه یعنی میل نفس اوزرنه منی اولان مرادنه اتباع ایتدی که اوراده برهان
 سماوی و دلیل عقلی یوقدر پس شرعا مذموم اولان نسته به میل ایتک
 هوادر دوان فتحله صفت مشبهه در یله کن معناسنه مصدری دویندن در که
 بلکه در مضارعی دود واسم فاعلی دونده کلور (معنای بیت) بودر که
 اول کسه اولور آدم او غلانیستک زیاده ابله واجتی که نفس وهوی
 آردندن و ایزندن یله کن اوله یعنی نفسک مرادنه تابع اوله و تحمیلنده سعی
 ایلله شول برکشی کبی که آخرک ایزنه دوشوب آردنجه کیدر واکا ابریشم
 دیو یلرو بو مقوله بی ابله تر عد ایتدی یکنک وجهی بودر که نفس
 اعدی الاعداد و هواسی وجود بولد بجه اولدخی قوت بولور و انسان که
 کنندی دشمنک بسلیه و مراد نجه اوله اندن اجتی اولماز زیرا کنندی

فائده سلاحه امداد ایش کبی او اور * وانکه بی بنداردان تار یک رای *
 خواهد امدادش آخر خدای * وانکه بی یث اولده شرح اولمشدر
 بندارد باه عجمینک کسر یله مضار عدد صانور معناسنه ظن ایلر کبی
 مصدری بنداشتن در که صانمقدر مستقبلسنده شین رایه قلب اولنوب
 بندارد و بندارنده دیرلر آن تار یک بنداردک فاعلیدر تار یک رای صفت
 مشبهه در وصف ترکیبی دکل (تکم قاعده سی بالاده شرح اولندی
 تارقاردهش معناسنه تار یک قره کور شب تار یک قره کو کچه در اصلی تاردر
 آخرنده یاوکاف معنای تاره بزوع انتسابی اولدیغندن اوتور بندر رای
 عریبدر که اصلنده همزه ایله در بوراده قافیه ایچون الفه قلب اولمشدر
 رأی لغته اعتقاد در صکره نظر واجتهاددن مکاسب اولان اعتقادده
 استعمال اولندی کرک متفق علیه و کرک مختلف فیه اولسون اشته رأی
 فکرک مؤداسیدر دیدکاری بودر بویه برلده مطلق اعتقاد و فکر
 معناسنه اطلاق اولنور خواهد مرور ایندی آمر زیدن مصدر در
 یار لغتی واسرکت معناسنه شین متصلدر ضمیر غائبدر که تار یک رایه
 و یا تابع نقیض و هوایه و یا ابله که مال بر در (آخر اگر آخر کار دیمک
 اولور سه اولک ضدی اولور و نعمة الله دیمشدر که آخر فارسی صحیح در که
 تعریض مقامنده مستعملدر (تکم شیخ سعدی بیورر (عشق بازی
 نه من آخر یجهان آوردم (یعنی عشق بازی جهانه بن کتور مدم بونی
 دخی یلور من شویله دیر (بومضراعک) تقدیری خواهد آمر زیدن
 خدایش آخر دیمکدر که آمر زیدن خواهدک مفعولی آمر زیدن دخی
 فاعله مضایف و شین مفعولیدر ضرب زید عمر اکی و خواهد جله سی
 بندارد جله بستدن بندلدر (معنای یث) بودر که و بوندن صکره اول
 ظمانی اعتقادی و فکرلی ظن ایلر یعنی قوری صانوبه دوشمشدر که آخر
 حق انی مغفرت ایله یعنی مغفور اولدیغن استر مع هذا اخلاق ذمیه
 اهلی و نفس و هوای استیری و گاه اوزرنه مصر و ترکیه طرفندن
 معصندر پس کرچه حق تعالی شرکدن ماعداسن یاراغار فاما بومقوله
 امنیه مجردیه دوشنبه دیملودر و بونده اعتقادی ظلمته وصف ابتدیی
 ذکر اولان امنیه مجرددن اوتور یاز پس اگر ایمان و عمل صالح باندن
 دخول ایش ولاییدی خانه قلبی منور اووردی و ظلمتدن قور تلودی

* کرچه درویشی بود سخت ای پسر * هم زدر ویشی نباشد خوبتر *
 کرکان عجمینک فحیمله حرف شرطیر اصلی اگر در چه اصلنده
 حرف استنها مذر بوراده حرف شرطه انضمامیه معناسندن منسلندر
 کرچه مال اعتبار یله راحه استفهام واردر (درویشی مبتدا سخت بودک
 مفعولی و ضمیر مستتر فاعلیدر و بعد الجملة فعل شرطدر جزاء شرط
 مصراع ثانیدر درویشی ده اولان یا مصدریه در درویش فقیردر که
 ترک یوخسول دیردر ویشی فقیر لقدر (سخت قاتی پسر یا عجمینک
 کسر یله اوغلان ابن معناسنه صقلو اولسون امر اولسون ولکن
 شعر امر معناسنه استعمال ایدر (هم وفاق ایچوندر که بونکله یله
 دیمکدر (خو برده ترادات تفضیلدر که خو برک دیمکدر خوب کوزلدر
 حسن معناسنه خوبتر نباشندک مفعولی زدر ویشی خوبتره متعلقدر
 معنای یث) بودر که ای اوغل اگرچه درویشک و یخسوللق قاتی
 و مختلفو نسبه اولور یعنی اندن شد تاو نسبه وارمیدر یوقدر ولکن
 بویه ایکن ینه اهل آخرت یا بنده فقیر لقدر زیاده سوکلو و کوزل نسبه
 یوقدر زیر فقیرک حسابی یسیر و غنی نک حسابی عسیردر و بردخی فقر
 اگرچه دنیاده خوار و مؤخر در ولکن آخرنده معزز و مقدم در که
 اغنیادن بشیور نسبه مقدم دق باب جنت ایدر و دنیاده دخی حاللری
 هر یوزدن خفت اوزرنه اولوب کید اعداء و مکر حساددن امن باوزره
 اولور و مصراع ثانی ده در ویش حقیقی به دخی رهز وارد که مفعول
 الی الله معناسنه در که کندی وجودندن فنا بولمش و نقد تعلقاتنی یغما
 ایدر و ب حقیقت اوزرنه مفلس اولسدر هر که اورانفس شومش رام شد
 از خردمند ان نیکو نام شد * هر که هر کسی که تقدیرنده در که موصوف
 محذوفدر (را ادات مفعولدر تقدیری هر کسی که شد اورانفس شومش رام
 دیمکدر که هر کسی مبتدا نفس شوم شدک فاعلی اورا مفعول اول و رام
 ثانیدر و بعد الجملة کسی به صفتدر و مصراع ثانی خبر در تقدیری شد از
 خردمندان نیکو نام در شوم نفسک صفتدر اصلی شوم در همزه ایله
 ولکن ماقبلی مضموم اولفله تحقیقا و اوه قلب اولنور موصده کبی شوم
 عینک صمدیدر که تا مبارک و بی میمنت دیمکدر (رام مطیع معناسنه
 خردمندان خردمندک جمیدر خرد کسرله خاله عقل در (مند ادات

نسبتند که لی معناسن افاده ایدر خرد مند عقلی در (نیکو نام نیکو
کوچک در شکم مرور ابتدای نام آدر نامه هاء اختصاصه مکتوبدر
ایچنده نام یازلد غیچون نامه دید یلر نیکو نام صفت مشبهه در وصف
ترکیبی دکل نیکو نام خرد مند انک صفتیدر (معنای بیت) بودر که
هر کسه که اکا نفس شکوی مطیع اولدی اول کسه کوچک ادلو اولان
عاقلا ردن اولدی یعنی دنیا و آخرتده ایلو کله نامی یاد اولدی زیر ترکیبه
نفس ایدن کسندک خلق عالم شردن امن اوزره اولوب خیره یاد ایدرلر
وروز قیامتده دخی خیره اکلور و عقلا دن اولغله درجات عالیله بولور
وهر کیمک که نفسی سرکش اولوب مشوم قالدی انک حالی بونک خلافتنه
اولدی که دنیا و آخرتده احقرلردن و بدنام لردن اولدی پس هر نه مدحت
و مذمت کلور سه انسانه نفسندن کلور و نفس اکا مطیع اولمق ترکیبه
حسیله در زیر اعونت نفس زائل اولدقده نفس قلبه و قلب روحه
و روح سره تابع اولوب یکجهت اولور و اوراده خلاف و نزاع قالماز
و بعضی نسخده نفس توسن دوشمشدر تانک ضعیفی و سبک فحیه سرکش
و کوره معناسنه که جرون دخی دیرلر و لسان عامه ده توسن دید کلری اندن
غلطدر * در ریاضت نفس بدرا کوش مال * تائیند از در تائیند و بال *
ریاضت صعب الانقیاد اولان نسبه بی تذلیل ایتمک دیرلر ریاضت نفس
اودر که انی امور شرعیده استعمال ایده و مجاهدات شاقه ایلله اخلاقی
تهذیب ایلله (نتکم الله تعالی نفسی ابتدا خلق ایتد کده ربو بیت حقه
اعتراف ایتد میچک انی درت یک ییل جوعله مبتلی ایلدی تا که انت ربی
دیو افراره کادی بورا دندر که مجاهد فی سبیل الله اولنلر تقلیل غذا
و تحملاری قدر صوم وصال ایدرلر (بدبرامزددر مقابل نیک در که ابودر
(کوش قولاق مال امر در مالیدن دن که اصلنده او مقدر که عرب دلاک
و فکدیر کوش مال تأدی قولاق بور مقدر بوراده کوش مال وصف ترکیبی
قیلندن دکلدر زیر وصف ترکیبی اسم فاعل ایلله اولور امرله اولماز
(پس کوش مفعول مقدم اولور مان لفظنه انکچون منفصل یازیلور
بونک تقدیری بمال کوش نفس بدرا در ریاضت دیمکدر که کوش نفسه
مضافدر و بونده نفسک ریاضتی مؤدب لک تأدینه تشبیه وارد در تا بوراده
تعلیل بچوندر لام جار معناسنه (مثلا آدمم تا زاینم دیرلر کلام سنی

کورمک ایچون معناسنه یعنی غایت غرض سنی کور مکدر (نشدازد
اصلنده نه اندازدر که تخفیف ایچون همزه یایه قلب اولوب نون تافیه
متصل قلمشدر اندازد مضارعدر مصدری انداختن ذرائع معناسنه
عرییده طرح ورمی کبی مستقبلنده خابی زایه قلب ایدوب اندازد و اندازنده
دیرلر (ترا رادات مفعولدر اصلی تورادر که توسن دیمکدر انت معناسنه
واور سنی ایلله صکره حذف و ایصال اولندی (وبال شدت و ثقلات
معناسنه در و مراعات ثقل ایچون ضررندن خوف اولنور نسبه به وبال
دینلدی قال الله تعالی (فذاقوا وبال امرهم) (معنای بیت) بودر که
ریاضت ایچنده برامز نفسک قولاغنی بور وانی تأدیب ایلله تا که سنی و باله
آنجیه و دوشور میه یعنی اگر نفسی کندی حالته قومایوب هوا سنی قع
و سرکشکنی مجاهدات و معاملات صعبه ایلله دفع ایدر سک ضرر روزیان
و عذابدن نجات بولور سن و الا بالاخره شدت و ثقلتی چکر سن و ناره داخل
اولور سن و اسب سرکش و جرون را کینی دوشورب هلاک صور یسنه
سبب اولدیغی کبی نفس بد دخی صاحبی حد شرعدن اخراج ایدوب
هلاک معنوی یسنه باعث اولور بعضی نسخده اندر ضلال دوشمشدر که
اهتدانت ضدیدر * هر که خواهد تا سلامت ماند او * از جمیع خلق
روگرداند او * بونک تقدیری هر کسی که (خواهد تا ماند و سلامت
گرداند او و از جمیع خلق دیمکدر که هر کسی مبتدا و مابعدی صفت
و مصراع ثانی جمله سی خبر در و او ماندک فاعلی و سلامت مفعولیدر
و ایکنجی (او گرداندک فاعلی و و مفعولیدر تا بوراده حتی معناسنه در
سلامت مصدر بمعنی الفاعل در که سالم دیمکدر که آفتدن معافات
بولمشدر معناسنه مقابلی مبتلا در (ماند مضارعدر مصدری ماندندر
قالمق معناسنه مضارعنده نونه فتحه حرکت و یریلوب ماند و ماننده دیرلر
جمیع جمله دیمکدر که مجموع معناسنه در مقابل منفرددر (خلق مصدر
بمعنی المفعول بمعنی مخلوق معناسنه در که انس و جن و سایر شاملدر
(روی بوز در که قفامة بلیدر آخرندن یا ضروره حذف اولمشدر
(گرداندکاف عجمینک فحیه مضارعدر مصدری گردانیدندر بر حالدن
بر حاله دوندرمک صیوروت معناسنه لازمی گردیدن در دونمک معناسنه
جمیع ماضی فلزیده استعمال اولنور مثلاً بر یانندن بر یاننه دونمک و بر حالدن

بر حاله دونمك و بولده كيدر كن دونمك عودت معناسته و كردان دونكن
ديمكدركه فلك كردان ديرل دوند كيچون و بومعنادن او توري فلكه
و قكلي عربيه سنه كردون ديرل قحله (معنای بيت) بودركه هر كسه كه
دليه تا كه جله آفادن سالم قاله و بر بلائله مبتلي اوليه اول كسه جيع
خلفدن يوزني دوندر و چويرر يعني اكر جله دن اعراض ايدر سه
دارين ده آفادن سلامت بو اور والاچوق دورلو بلائله مبتلي او اور
ناظمك قدس سره مرادي كزجه السلامة في الوحده ناسدن عزله
ترغيدر كه ناسله اختلاطده آفات كثيره واردر بوضورته خلق انسانه
تخصيص اولنور و عموم دخي في الجملة او اور و لكن كندى سالك اولديغي
جهتدن جيع مخلوقاتدن قطع علاقه به بحر بعض ايلرز پراغلاقه ماسوي
كرك انسان و كرك غيري باعث آفندر كه حقدن بعد و قطيعتدر بناء
علي هذا عاقله اكر كدر كه مطلقا علاقتدن منقطع اوله تا كه ظاهر او باطنا
سلامت بوله * مردمازاسر بسردر خواب دان * كشت بيدار انكه او
رفت از جهان * بوتك تقديري (دان مردمازاسر بسردر خواب ديمكدركه
كه مردماز او انك مفعولي و سر بسردر ماني تا كيدر انكه كشتك فاعلي
و بيدار مفعولي) و اور رفت از جهان بعد الجملة موصوف محذوفه صفتدر
تقديري آن كسي كه ديمكدركه نكتم نندازي مرور ايتدي سر بسردر اسر
تابسر ديمكدركه سر او چدر طرف معناسته تا انتهاى غايت ايجوندر
بر او جدن را وجه ديرل مقصود احاطه در بوجهتدن سر بسردر مردمانك
جمعيتي و شمولي تا كيد ايدر تا كه بعض افرادك عدم دخولي و هم اوليه
خواب و اور سمى ايله او بخونوم معناسته و واقعه يعني دوش زير واقعه
منامده كور نمكله واقعه دن دخي خوابله تعبير اولندي (دان امزدركه
مستقبلدن ما خوددر مصدرى دانستن در بلك معناسته مضارعنده
سين حذف اولوب داند و داننده ديرل وامزده قاعده بودركه اوله
تا كيد طلب ايجون باكتورر لاملادان ده بدان ديرل و لكن ضرورت
وزنچون ناظم قدس سره اكر مواقعه ترك و طي ايدر كشت كاف
عجميك فحيله ماضيدر اولدي معناسته شدكي (بيدار بلك كسر يله
اويانق) رفت ماضيدر مصدرى رفتن در بوريمك و كيمك معناسته
مضارعنده فاني واوه و تاني داله قلب ايدوب رود ورنده ديرل نوراده

جهاندن كيمك موتدن كايه در (معنای بيت) بودركه آدم اوغلا شك
جمله سني خوابده پيل اويانق اول كسه اولدي كه بوجهاندن كيتدي يعني
موت طبعي ايله ارتحال ايلدي الحاصل اولد كجه اويانمدي نه كم اترده كلور
الناس نيام فاذا ماتوا انتبهوا و ايقظوا يعني خلق خواب غفلنده در و انترك
اويانمسي موده موقوفدر زير موت هر پرده بي كشت ايدر شكم كلور فكشفا
عنك غطائك فيصرك اليوم حديد) بوندن مقصود انسانك غفاني خواب
حائنه تشبيه در كه خوابده اولان كسه بيدار اولد قجه امور حسبه به مطلع
اولديغي كبي غفلنده اولان كسه دخي بوعالمدن انتقال ايتد كجه حقيقت
حاله واقف اولماز مكر كه موتوا قبل ان تموتوا و فقيحه موت اضطراري ايله
موتدن مقدم موت اختياري ارادي ايله مرده اوله پس بوضورته اطلاع
تامه موت طبعي لازم كلز و فرآنده كلور (ومن آياته فنامكم بالليل والنهار)
و بوندن بطريق الاشاره مراد بودركه سر كوندز بيدار اولسكوزده كجه
خوابده اولديفكز كبي بته غفلنده سكوز الحاصل كجه كوز و كوندز يكوز
غفلنده بكر مكر كه بعسر تر كز آچه بوضورته خوابده اولسكوز دخي بيه
بيدار سكر * انكه رنجاند ترا عذرش پذير * تا يابي مغفرت بروي مكبر (بعض
نسخه و انكه رنجاند ترا عذرش تا يابي مغفرت مكبر بروي دوشمشدر
بوتك تقديري آنكس كه رنجاند ترا ايدر عذرش تا يابي مغفرت مكبر بروي
ديمكدركه) (آنكس بيدار و رنجاند نده مفعول و بعد الجملة مبتداه صفتدر
وعذر پذيرك مفعولي اولوب بعد الجملة مبتداه خبر در مغفرت يابي ك
مفعولي اولوب بعد الجملة خبر جله سنه تعليلدز و يا خود مابعدنه تعليل
اولوب مكبر بروي جله سي پذير عذرش دن بدل و يا خود جله استدافيه
اولور رنجاند مضارعدر مصدرى رنجانيدن در انجتمك معناسته لازمي
رنجيدن در كه انجتمك ديمكدركه ايكي نوله و متعدي ك قاعده سي بودركه
امر ك آخر نه انف و بعده ماضى سنده بيد لفظي الحق اولنور
و مضارعنده يا حذف اولنور رنج و رنجانيد و رنجانيد كي را مرور ايتدي
عذر عر بيدار انسان ايتديكي كاهي محو ايله جك نسته تحري ايتكه
عذر ديرل كه اوج وجهله دز بري ايشلدم ديوانكار در و بري ايشلدم اما
فلان معنادن او توري ايشلدم ديوندي ذلت اولمقدن اخراج ايدر نسته
ذكر ايمكدركه و بري ايشلدم اما بردخي ايشلدم ديمكدركه و بواو جيجي به

توبه دیرل پس هر توبه عذر اولور فاما هر عذر توبه اولماز پذیر باد عجمی
ایله و ذال معجه ایله امر حاضر در قبول ایله معناسنه مصدري پذیرفتن در که
قبول ایتمکدر مضارعنده پذیرد و پذیرنده دیرل که فاداله قلب اولنور
تا تعلیل ایچوندر بیایی اولنده بآه مکسوره و آخرنده یا خطاب ایله
تاسن بولاسن یعنی بولمقدن اوتوری دیمکدر مصدري یافتن در بولمق
معناسنه مضارعنده فایاه موحدیه قلب اولنوب باید و یاشنده دیرل زیر
بائله فالت ایکسی دخی حرف شفوی اولمغه ارارنده مبادله واقع اولور
زبان و زفان کی و مضارع اولنه استقباله تخصیص ایچون بادا خلی اولور
حاله تخصیص ایچون می داخل اولدیغی کی مغفرت تحت قدرتنده اولان
کسه دن صادر اولان قبیحی ستر ایتمکدر پس قول افندیسنک
عقابندن خوقا عیبی ستر اینسه اکا مغفرت دیمزل روی بر استغلا
ایچوندر علی معناسنه (وی اصلنده اویدر ضمیر غائب منفصلدر
عربیده هو کی گاه اولور که الف حذف ایدوب و اووزنه ضمه ثقیل
اولمغه فتح حرکت و یروب وی دیرل و گاه اولور که اولندن الی و آخرندن
یایی حذف ایدوب بالکز و اوقالیجی ساکنله ابتدا متعذر اولمغین اخف
حرکات اولان فتحه ایله ورا دیرل اکا معناسنه مکرر که اولنده کلمه آخری
اوله بوصورنده تحریر که حاجت قالمیوب سکونه استعمال اولور مثلاً
کودیرل که اصلی که اودر کذا فی دقایق ابن الکمال (مکیر میم نافی و کیر
بکات عجمی ایله امر در طوط معناسنه مصدري گرفتن در طوطی
معناسنه فصیح بودر که مضارعنده باز یاده ایدوب کیرد و کیرنده دیرل
بروی مکیرالتک اوزنه صوچ طوطمه و مؤاخذه قلمه دیمکدر (معنای پیت)
بودر که اول کسه که سنی ایچیدر و سکا اذیت ایدوب الم و برر سن انتک
عذرنی قبول ایله اگر اعتذار ایدر سه تا که سنی اتی عفو ایتمکله سندخی
حقندن مغفرت بولاسن زیرا فرأنده کاور (الاتحبون ان یغفر الله لکم)
و یا خود مغفرت بولمغیچون اتی مؤاخذه ایتمه براسن غیرک جرمن عفو
ایدیچک حق تعالی دخی سکا سنک ذیره ایندکک معامله کی معامله ایدر
واکراسته صای حق ایدر سک اکا کوره حق سندن حقنی استقصا
ایلو و تشدید اوزره اولان دخی اکا کوره بولور و مدیونته مهلت
و یرمک و یا حقنک بر قدرتی و یا کلتی هبه دخی بویله در * حق ندارد

دوست خلق آزار را * نیست این خصلت یکی دیندار را * تقدیری
ندارد حق خلق آزار را دوست این خصلت نیست یکی دیندار را
دیمکدر که حق مبتدا و خلق آزار ندارد که مفعول اولی و دوست مفعول
تانیسی و بعد الجملة خبر مبتدا در این خصلت مبتدا و نیست خبری
و یکی دیندار نیستک بحسب المعنی مفعولیدر زیر لسان عربی ایله تقدیری
لا تناسب احدا من اهل الدین ولا یصح له دیمکدر و جاز در که نهی غائب
معناسنه اوله که اولسون دیمکدر (حق اسم ذاتر ثابت و قائم معناسنه
(ندارد اصلنده نه دارد در که نه نفی ایچوندر فعله و صلاله هاء غیر ملوظه
ساقط اولمشدر) دوست دشمن مقابلیدر (خلق آزار وصف ترکیبیدر
اصلنده آزارنده خلق در که) آزارنده اسم فاعل و خلق انتک مفعولیدر
صکره تیده حذف و مفعول تقدیم اولنوب خلق آزار اولدی خلق ایچدیجی
معناسنه مضدري آزدن و آزار دندر ایچتمک معناسنه مستقبلا تنده
زائله را اراشیده بر الف زیاده ایدوب آزارد و آزارنده دیرل (نیست
اصلنده نه است در که نون مکسور و ایچق یا تولد ایدوب ها و همزه نک
حذفندن صکره ماقبلی مابعدنه وصل اولندی معناسنه بوقدر دیمکدر
(این اسم اشارتدر هذا کی مابعدنه اشارتدر) خصلت عربیده در که
فضیلتیه و ردیلتیه مستعملدر اگر چه فضیلتیه غالبدر بوراده مراد
ردیلتدر یعنی صفت قبیحه در که خلق آزار اولمقددر (یکی آخرنده یا
زائده در زیر یک بر در یکی بری ذر بوراده اینسه مناسب اولان اولکیدر
و مقامدن عموم مستفاد اولمغه هیچ یک دین دار دیمک اولور دیندار
وصف ترکیبیدر که اصلی دارنده دیندر شکم نظارتی مرور ایشدی
مصدري داشتن در که طوعنی و صقلق و مراعات ایتمکدر مضارعنده
شین رایه قلب اولنوب دارد و دارنده دیرل یا شاهلره اهل جهانی
حایت و رعایت ایتمکدر ایچون جهاندار دیرل دینی محافظه ایدوب
مدین اولان کسه به دخی دیندار دیرل (معنای پیت) بودر که حق تعالی
خلق آزار یعنی خلقی رنجیده قلبیجی کسه بی دوست طوعنر بلکه بوصفنده
اولان آدم حقک دشمنی و مبعوض و مفضویدر زیرا خلقی ایچتمک
خاطر یقینه در کوکل اینسه کعبه دن اشرف دوزیرا بنشاه حقددر کعبه اینسه
بنشاه خلقدر که بنشاه حضرت ابرهیمدر علیه السلام بو خصلت هیچ

بر بنداره بوقدر یعنی دل آزاران مؤمن متدین اولانه مناسب ولایق
 بلکه بروجهده هیچ دکلدر زیر صفات ذمیه ک افیجی در و یا خود
 بوخصلت ذمیه هیچ بر مؤمن متدین ایچون اولسون یعنی حق تعالی
 مؤمن متدینی بوقوله بد صفتدن صفتسون والا متدین اولماز زیر
 دینک کالی فضائل ایله در یوخسه ردائل ایله دکل بلکه ردائل سبب
 نقصان دیندر و دینک شرحی بالاده در * از ستم هر کودلی راریش کرد
 * آن جراحت بوجود خویش کرد * تقدیری هر که او کرد دل راریش
 از ستم کردان جراحت بوجود خویش دیمکدر که (هر که مبتدا و او
 مبتداه ثانی دل را کرد مکمل و ریش ثانی و بعد الجملة خبر اودر
 اودخی ماقبله صفتدر آن جراحت ایکنی کرد مکمل و بعد
 الجملة هر که به خبر در (ستم کوچ جور معنای ستمکار نظام یعنی کوچ
 ایکنی) هر که اضماعده هر کسی که اودر هاء غیر مفرطه والاف حذف
 و کاف کسره سی ضمه به تبدیل و واوه وصل اولوب کو دندلی تنکم
 بالاده شرح اولمشدر (دلی به یا وحدت ایچوندر دل کو کلدن تنکم
 مرور ایتدی) ریش رانک کسره سی فتحه جابنه اماله ایله که اکا
 کسره مجهوله دیر یعنی کسره به بکرز و لکن کسره دکلدر جراحت
 معنایه و اماله سز یعنی کسره مصریحه ایله صفتدر حیه کی تنکم شبر که
 قلب ریش رکسره مجهوله ایله اسد و مصریحه ایله لن در (جراحت
 کسره حیه باره در قرح کی) وجود ذات انساندر ظهور اعتبار به
 (خویش ناه معجمه ک کسری و واور سیمیه و کذلک خویشدن کندی
 دیمکدر) معنای بیت) بودر که هر اول کسره که ستم و جوری اوچندن
 بر کولگی مجروح ایلدی اول جراحتی کندی وجودی اوزنه ایلدی
 زیرا بنی آدم بری برینک اعنایه کی در و جمع نفوس نفس واحده
 حکمنده در و کذلک اول ستم و الی کندی نفسی اوزنه در تنکم
 فرأند کلور (ومن اساء فعلیهما) پس اول قباحنک بالاخره ثقلنی کندی
 چکیچن فی الحقیقه کندی کندی انش اولور تنکم مشهور در که دیر
 (هر چه کند بخود کند) اسکه در بند دل آزاری بود * در عقوبت
 کار آزاری بود * به من نه نموده هر که دو شمش در ایکنی ستمده دخی
 موصوف محذوفن انکسی که و هر کسی که دیمکدر تنکم امشالی مرور

✱

✱

ایتدی و بوندن معلوم اولدیکه انکسی مبتدا) و که لفظی صفت
 و موصوف میانه را بطله در که مابعدی بعد الجملة اکا صفت و مصراع
 ثانی جمله سی خبر در (و تقدیر کلام دیمکدر که انکسی که بود در بند دل
 آزاری بود کار آزاری در عقوبت بند قید دیمکدر) دل آزار وصف
 ترکیبدر که مرور ایتدی آخرنده یا مصدر به در (عقوبت عمل قبحک
 جزا و عذابدر که عذاب عملک عقینده و آخرنده اولغله عقوبت
 و عقاب دندلی زیر عقب کتف وزنی اوزره مؤخر الرجل در که
 ترکیبه اکا او بکه دیرل وحدیثه کاور) و بل للعقاب من النار (کار
 کاف عربیله ایش معنایه) زاریده یا مصدر به در زار ایکنی نالان
 معنایه زاری ایکنی ناله معنایه زاریدن ایکنی نالیدن معنایه
 (معنای بیت) بودر که اول کسره که دل آزاران و خاطر انجمنک و کوکل
 یقینی قیدنده اوله و قول و فعلی ایله کندی اکا بغلیوب ایش ایدینه
 انک کاری عقوبت و عذاب ایچنده زار بلی اولور یعنی عاقبت جزاسی
 بو اوب نالان و کریان اولور و ایتدیکی بانشه قالماز تنکم دیرل (عمل بد
 کشی نک قفاداریدر و بونده اشارت وارد در که دل آزارانک عقوبتی
 سار معاصی نک عقوبت باندن برادر * ای پسر قصد دل آزاری مکن
 * از خدای خویش بیزاری مکن * تقدیری مکن ای پسر قصد دل
 آزاری مکن بیزاری از خدای خویش دیمکدر که) قصد مکن لفظنک
 مفعول بیزاری ایکنی به مفعول اولدیغی کی (ای نعمه الله ده فتحه ده
 و کسره ده باز لشددر که حرف ندادر و لکن قواعد فرسه مناسب اولان
 کسره ایله اولمدر عربیده فتحه ایله کی وزنی اوزره نداء قریب ایچون
 اولدیغی قاموسده مصر حدر پس عربیده کسره ایله اولق مجوز دکلدر
 (پسر بای عجمینک کسریله اوغلان یعنی این معنایه اولدیغی مرور
 ایتدی کرک ملتی و کرک امر داوله ایکنی ستمده شاملدر اهل هوی تخصیص
 ایدوب صبیح الوجه و یالک یوزلوده استعمال ایدرل) قصد معروفدر که
 فارسیده آهنگ کردن ایله تفسیر اولور (مکن نمی حاضر در زیرامیم
 نافیه در مصدری کردن در ایشلک و ایلک معنایه مضارعنده کند
 دینلور رابی تونه قبله و امر مضارعدن مشتق در دانی حذف ایله تنکم
 مرور ایتدی) بیزاری بری اولق و قور تلق معنایه (معنای بیت)

✱

بود که ای اوغل دل آزارلق قصدنی ایله واکا آهنگ ایتمه کندی
 خدا کدن میرارلق ایله یعنی اگر دل آزارلق قصدن ایدرسک سن
 حقندن وحق سندن بری اولوب بردخی آراده ارتباط قالمز شکم قرآنده
 کلور (براهه من الله ورسوله) مقصود انقطاع عصمت وعدم بقاء
 علاقه در (براهت و میراری اصلنده بحسب اورتی مکروه اولان نسنه دن
 خلاص اولمدر مثلاً دیرلر که برص زحمتندن بره حاصل اولدی وفلان
 کسه دن بری اولدم یعنی اول کسه وانک صحبتی مبعوضی اولمغه براهت
 کوستردی وخلقندن بری اولقی حقه اتصالدر شکم کلور (قل الله
 تم ذرهم) فاما حقندن براهت کفردر وحقنک عیددن براهتی دخی عیدک
 کفر و امثالی معاصیدن عدم امتناعنک نشانیدر پس بونده ر مز
 وارد که دل آزارلق صفتی شرکه برابدر که سبب براهت حقدر و العیاذ
 بالله تعالی من ذلك * خاطر کس را مرتجان ای پسر * وزنه خوردی
 زخم بر جان ای پسر * بونده مصراع اولک تقدیری مرتجان ای پسر
 خاطر کس را دیمکدر که خاطر کس مرتجانک مفعولدر زخم خوردینک
 مفعولی اولدیغی کی بر جان زخمه متعلقدر خاطر عیددر که خطوردندر
 کوکله فکر و اندیشه کلمک وقلیده بر نسنه حرکت ایتمک معناسته پس
 خاطر قلبه وارد اولیجی وقلیده تحریک ایدیجی نسنه معناسته در کر ربانی
 و کرک غیرتی ولیکن اگر قلبیده اقامت ایتیوب تیر کلوب بکرسه خاطر
 و حاجس اگر اقامت ایدرسه حدیث نفس دیرلر وگاه اولور که ذکر حال
 و اراده محل طریقیله نفس قلب مراد اولور بومقامده کی کی (مرتجان
 نهی حاضر در که تقدیر انجتمه معناسته تفصیلی بالاده در (ورنه
 یوخسه معناسته مستعملدر اصلی واکر نه در که و او عطفه واکر
 حرف شرطدر تخفیف اولتوب ورفا شددر آخرنده نه لفظی نفی ایچونددر
 یوق معناسته و بونفی فی الحقیقه میم نافیله به راجعدر نفی نفی ایسنه
 اثباتدر پس مالی واکر رنجانییدی دیمکدر (خوردی ماضی مخاطبدر
 زیرا با خطاب ضمیر بیدر کنی ده کی (خوردن دیمکدر اکل کی بوراده مجزدر
 (زخم خا معجمه ایله یاره و برتی و به معناسته (معنای بیت) بودر که
 ای پسر هیچ برکسه نک خاطرنی وقلبی انجتمه و بی حضور اولاجق
 وضع ایتمه واکر انجتماک ایتیوب بلکه انجیدرسک کندی جالک اوزنه

زخم بر سن یعنی والا کندی قلبی و جایی زخمتک ایتمش اولور سن
 شکم سیری مرورایتدی ناظم قدس سره جانی خاطر برینه قودی زیر
 روحک محل تعینی قلبدر پس اذیتدن جان و کوکل انجنور و متکدر
 و بی حضور اولور و بوندن فهم اولنور که جان کر چه عالم اطاعتندن
 اولمغه کدنورات خارجیه دن اکا بر نسنه مس ایتمه ولیکن جسمه مجزدر تله
 مس ایدر و مشهور در که عالم جسمانی عذاب جسمانی و عالم روحانی عذاب
 عذاب روحانی دیرلر که عذاب حسرت و ندامت دید کلر بیدر پس
 جان متأذی اولقی جائز اولیجی بعضی روائع کریمه دن ملائکه دخی
 متأذی اولقی جائزدر شکم صوغان و صرمساق رابحه سندن ملائکه
 متأذی اولور دیو حدیثنده وارد اولمشدر یعنی بره صلی ثوم و بصل
 اکل ایدوب مسجدده داخل اولسه اوراده مجتمع اولان ملائکه به و بی
 آدمه اذیت ایتمش اولور پس اذیت ملائکه بی تأویل حاجت قالمز
 شکم بعضیلر تکلف ایتمشدر ز را جاده دن خروجدر * کره می خواهی
 که کردی معتبر * نام مردم جز بیکوی مبر * بوییت نصیحت آمیزده
 معتبر کردینک مفعولی اولوب بعد الجمه که رابطه سیله خواهی به
 مفعول اولور و مصراع ثانینک تقدیری مبر نام مردم جز بیکوی دیمکدر
 که نام مبرک مفعولی و جز بیکوی استیثا وجهه سی شرطک جزاسی
 اولور که کره می خواهیدر (کر حرف شرطدر که اگر لفظندن مخففدر
 (همی خواهی بونده خواهی مضارع مخاطبدر می مضارع حاله
 تخصیص ایچون و هاء مفتوحه معنای حالی تا کید ایچوندر همی
 خواهد اولوب ایدوب طورر و همی خواهی سن استیوب طورر سن
 دیمکدر و همی تقریر ایچون کلور بویله می معناسته یعنی مقرر میدر
 دیه جک برده همی دیرلر ولیکن عرب بعضی کلمات اولی ایله اکتفا
 ایدیجی کی بودخی اوقیلدندر مثلاً همی بود بویله می ایدی دیمکدر
 یعنی بویله اولدیغی مقرر میدر صکره فعل حذف اولتوب بحسب
 المقام مراد معلوم اولمغه همی دنددی (کردی کافی عجمیله فعل
 مخاطبدر کر دیدن ضرورت معناسته در که بر حالندن بر حاله تحولدر
 کشتن کی مضارع عینده شین رایه قلب اولتوب کردی دینلور و یا خود
 کردندن تخفیف اولنور (معتبر اسم مفعولدر اعتباردن که اصلنده برامه

نظر در تا که انك جنسندن شیء آخر معلوم اوله صکره بومقوله مواضعه
نظر والتفاتده استعمال اولندی پس معتبر نظر قبول ونحسین ايله
منظور و ملتفت دیمکدر (جز حرف استناده غیر و مکر و لکن کبی
و بواسنتایه مفرغ دیرل که علی حسب العامل مفر بد ز را غیر موجب
و مستثنی منه محذوف در تقدیری نام مردم میر بجیزی ارجیزها الا بیکوی
(بیکوی ذه اولان ب معیت و مقارنت ایچوندر که اکا باه مصاحبت
دیرل نیکوی کویکدر ایکیجی یا مصدر به در کویککک دیمکدر) میرنمی
حاضر در ز را میم نافیه در اصلی بردن در بانك ضمیمه ایلنك معناسنه
مضارعنده ضمه فتحه به ابدال اولوب برد و برنده دیرل ایلدر ایلدیچی
معناسنه تا که قطع معناسنه کلن بریدنك مضارعی برده التباس لازم
کلیه ز را بو برد بانك ضمیمه در (معنای بیت) بودر که اگر دلر سک که
عند الله وعند الناس معتبر و نظر قبوله منظور والتفات تحسینله
ملتفت اولاسن آدم اوغلاننك نامنی بریدن بریره ایلکدن غیری وجهله
ایلمه یعنی لسانه کتوره الا ایلکله کتور کتله دکل ز را ایلی ایلکله
یاد ایده نی ایلکله و کتله یاد ایده نی دخی کتله یاد ایلدر که عملنه کوره
جزاء و فاقدر مع هذا (انتم شهداء الله فی الارض) و جنبه آخر شهادت
شر تأثیر ایدوب عند الله اهل شر اولقی لازم کلور بورادندر که میت
اوزرنه حاضر اولان جماعته حسن شهادت ایلدرلر تا که شهادتلی
شفاعت اوله پس خلقت عینی ستر ایتنودر فکبف که عیب اولمیان
نسنه بی عیب صورتنه قویوب افترا ایده کی وزر عظیم اهلی اولمش
اولور نیکم اهالی زمان مبتلادر خصوصاً که ارباب انکار دن اهل
غلواولنر اوایی به بیوجه علنا سب و شتم ایلدرلر * قوت نیکی نداری
بد مکن * بروجود خود ستم بی حد مکن * تقدیری نداری قوت نیکی
مکن بد مکن ستم بی حد بروجود خود دیمکدر قوت نداری به مفعولدر
بد اولکی مکن و ستم ایکنجینک مفعول اولدیغی کبی (قوت ضعیفک
مقابلدر) نیک ابودر آخرنده یا مصدر به در نیکی ایلکدر نیک مقابلی
بدر که برامز مذ بودخی یا مصدر به ايله بدی کرک ایدی تا که مقابله
نام اوله فاما ضرورت وزن ایچون ترك ابتدی مع هذا یا سزدخی معناسی
درستدر (نداری فعل مضارع مخاطب منفیدر مصدری داشتن در

طوئقی دیمکدر مضارعنده شین زابه قلب اولنور نیکم مرور ایشدی
باقی مفردات دخی بالاده شرح اولنمکدر (معنای بیت) چونکه ایلک
قوت طوئق سن یعنی کسه به ایلک ایتمک طاقنت بوقدر باری بدایش
اشلمه و بدلت ایتمه تا که (بضر و لا ینفع) اقیلندن اولمیه سن و کندی
نفسک اوزرنه بی حد ستم و جور و ظلم ايله یعنی اگر بدلت طرفنده
اولور سک کندی وجود که ظلم ایلدر سن ز را آند یغت اوق بنه سکا دوز
پس ینفع و لا یضر کر و هندن اوله کور تا که حسن جزئله مجازات
اولنه سن و بونده ستمی بی حد اولمیه و صف ایلدیکی بدلت خوی
طبیعی اولمیه ناظر در یعنی برکسه نك خوبی علی الاستمرار بدلت اولسه
جزاسی دخی اکا کوره بی حد و لا ینقطع اولور ز را هر بر بدلت ایچون
بر جزاء مخصوص ترتیب اولور * رور بان از غیبت مردم ینند * نابینی
دست و پای خود به بند * بوک تقدیری رو ینند ز بان از غیبت مردمدر
مصراع ثانی حالی اوزرنه در (رو ینند ایکی جمله در که ثانی اولی بیاندر
مصراع ثانی مضمونی ماقبلنه تعلیلدر دست نبینی به مفعول و به بند
اکا ظرفدر رور حاضر در مصدری رفتن در یوریمک و کیمک معناسنه
مضارعنده فابی واوه قلب ایدوب و تابی دال قلوب رود و رونده دیرل
مصدری رو ینندر دیمک اصلدن عدول و قواعد فرسه بخالفدر
(زبان زانت فتحه و ضمه سیله اساندر) غیبت کسرله غایبی بر وجهله
ذکر ایتکدر که اگر مسموعی اولسه محزون اولور پس اگر ذکر ایتدیکی
نسنه اول کسه ده و ارایسه اکا غیبت والا بهتان دیرل و غیبت فصله
حرامدر و دیمکدر که غیبت کسرله اغتیایدن اسمدر و فتح غین غلطدر
زیرا فتحه غیبوت معناسنه مصدردر (ینند بند امر حاضر در بقله
معناسنه مصدری بنزیدن در که بقله در اولنده یا مضمومه معنای
طلبی تا کید ایچوندر که طلب استقبال اوزرنه مینیدر ز را امر استقبال
ایچوندر انکچون با تا کید مذ کور ایچوندر بوخسه حال ایچون دکل
وسبب ضمه بنده اولان بانك شفوی اولدیغیدر ز را قاعده فرس
اوزرنه بانك مدخول حرف شفوی و یا مضموم اولسه اباع ایلدرلر (تا
بوراده تعلیل ایچوندر لام جاره معناسنه) نبینی فعل مضارع مخاطب
منفیدر فای ینند و اسمی یننده کلور و بورادندر که خود بین دیرل

کنندنی کوریچی معجب بنفسه معناسنه و بونلرک مصدری خلاف قیاس
 وزره دیدندر که کورمکدر (دست و پای ال وایا قدر و او عاطفه ضم
 ناک نشانیدر زیر بولسانده ضم و او عاطفه برینه در انکچون بویه
 مواضده کلام قدماده و او بوقدر صکره متأخرین رسم ایندیله و اصابت
 ایندیله زیر و اوک رسمنده بعض مواضعه کوره التباسی رفع وارد
 (به بند بوراده با ظرفیت اینچوندر بند اسمذرقید معناسنه انکچون
 اولنده بامضموم اولماز و مطوع یازیلور زیر اضمه و اتصالی افعاله کوره در
 (معنای بیت) بودر که بوری وار دلکی بنی آدم غیبت و مساویسندن
 بند ایله و اول مقوله کلماته آخر اچه تا که کندی الکی وایا الکی بند وقید
 اینچنده کورمیه سن یعنی اگر سن اول صدوده اولور سنک عاقبت
 کندیکی بویه قید ده کورر سن زیر جزاء عملک در شول جهندنکه
 اغز کی مهر ملک و سکوتله مقید قلیق ال وایا غلک اطلاقه و عکس
 ایتک قید نه باعثدر الحاصل اطلاق کلی حق تعالی نکدر که نه در سه
 سوبلر وایشلر عبد ایسه شرعله مقید در که حد فی تجاوز ایتک
 حرامدر و بوراده لسانک نجس اوزی کلام حرامه رخصت و اطلاقدر
 و بومعنادندر که دنیاده حقندن خائف اولنله عقابده لانتخافوا دیورل
 والا خوفه دوشمکدن خوف وارد پس بوراده بی قید اولانه دخی
 قید وارد و قید الد و یا قیده و پیونده معروفدر و مهر اغزده در قال
 الله تعالی (الیوم نختم علی افواههم) اشته بومعنی مراد قید حسی اولدیغی
 صورته در و جائزدر که قید دست و یا مطلق قیددن عبارت اوله یعنی
 بوراده انسانی اطلاق اوزره اولان کشی آخر بر قیده دوشر هرنه اولور سه
 * هر که از غیبت زبانش بسته نیست * آنچنان کس از عقوبت رسته
 نیست * تقدیری هر کس که زبانش بسته نیست از غیبت آنچنان کس
 رسته نیست از عقوبت دیمکدر که هر کس مبتدا و انک خبری مصراع
 ثانی جمله سیدر و زبانش مبتدا و بسته نیست خبر اولوب جمله سی
 هر کس به صفت اوور آنچنان کس مبتدا و رسته نیست خبریدر (بسته
 اسم مفعولدر بغلنش معناسنه ماضیدن مشتقددر که بست در طریق
 بودر که ماضینک آخری مفتوح و آخرنه بیان فتحه اینچون هلازاده قنور
 و انهم مفعول قرینه مقید اولان ماضی ایله لفظده مشترکدر و لکن قرائن

حالیله و یا مقالیله معناده فرق اولنورلر و ماضی مقید که ماضیدن قسم
 دیدنکدر ببالاده امثله کثیره سی و بورا یتشددر و بوراده رسته دخی اول
 قیلندندر که قورنلش دیمکدر رستن فتحله خلاص و نجات بولمکدر
 مضارعنده سین هایه قلب اولنوب زهدورهنده دیرلر (آنچنان آنجیلین
 و شریله دیمکدر که آن بعیده اشارتدر عرییده ذلک کی و چنان اذات
 تشبیهدر که اصلی چون آن در زیر چون تشبیه اینچون و تعلیل اینچون
 کاور و چون آن دن بعد ترکیب و او حذف اولنوب اسم اشارت
 معناسندن منسلخ اولوب مجرد تشبیه محمول اولمغله اولنه اسم اشارت
 ادخال ایندیله آنچنین دخی بویه در یعنی تشبیه اینچوندر که بونجیلین
 دیمکدر اصلی چون این در بوراده ادات تشبیه تحقیرده مبالغه اینچوندر
 یوخسه حقیقه تشبیه اینچون دکلدر و تحقیر اسم اشارتدن مأخوذدر
 و آنجیلین کس دیمک اول خوار کشی که صفت مذ کوره ایله متصفدر
 دیمکدر و جائزدر که تشبیهدن مراد بطریق الکنایه کندی اوله
 (معنای بیت) بودر که هر کس که انک دلی غیبت و مساوییدن بغلور کلددر
 او مقوله کسه حقیق عقوبتشدن قورنلش دکلدر زیر ارتکاب منهی
 ایتمکده غضب الهی به مستحق اولور از غضب ایسه عقوبت و عذابدر
 انکچون دیدیلر که رضای حق اودر که حق بنده سن امر ایندیکی برده کوره
 و غضب اودر که نهی ایندیکی بخنده کوره الحاصل بر کسه بومقوله دخی
 ارتکاب ایدوب قبل التوبه وفات ایسه استحقاق جهنمه بحسب الغالب
 معذب و معاقب اولور نیکم و عید قرآنی اکادالدر اگر چه ایمانی جهنمه
 مشیت الهیه ده زیر الله تعالی اوزرنه برنسنه واجب دکلدر و وعیده
 خلف ایتک کرمدنر نیکم بعض اکابر علما ذاهب اولشلر در مکر که حق
 عبد اوله غیبت و امثالی کی بوضو رنده هم استغفار و هم استحلال
 لازمدر و بر کسه ابن عباس رضی الله عنهما غیبت ایدوب صکره کلوب
 استحلال ایندکده ابن عباس دخی بن حقیق حرام ایندیکی نسنه بی
 حلال ایده هم و لکن سنک اینچون استغفار ایده یم دیدی فافهم جدا
 * * در فوئد خاوشی میکوید * *

* ای برادر کر توهستی حق طالب * جز بفرمان خدا مکشای لب *
 بونک تقدیری ای برادر کر میطلبی توهستی حق مکشای لب جز بفرمان

خدا در که هستی حق مبطلی تک مفعولی و بعد الجملة فعل شرط و لب
مکشایک مفعولی و بعد الجملة جزاء شرط در جز بفرمان خدا استناد
نتیجه نظیری مرور استی (برادر کسر بانه افرنداش در) هستی ده
یا مصدریه در که هست و استی و اقل قدر آورده همزه اضافت توسل
ایچوندر که اصلی یاد و کسره سی اختلاس اول نور یعنی سلاست وزن
ایچون بعض حرکت ابله اکتفا اول نور و هستی و اقل قدر غیر معنای
دخی کلور وجه و ذات کی نتیم حلیمی ده مصر صدر پوزاده مراد بود که
رضا معنای محمول در و اقل در کادر نتیم قرآنده کلور (الابتداء وجه
ربه الاعلی) ای الا طلب رضا ربه الاعلی وینه کلور (وینی وجه ربه)
ای ذات المقدسه و وجه رضا معنای کادیک بود که اثر رضا پوزده
ظاهر اولور و ذات دخی من حیث هی مطلوب اولماز بلکه بر وصف
اعتباریله مطلوب اولور اشرف صفات ایسه رضاد (طلب عزیز)
استمک معنای مصدرینه طلبیدن و مضارعنده مبطلب و امرنده بطلب
و نهینه مطلب و مخاطبده مبطلی دیر که پوزاده مراد بود و لکن
ضرورت و زنجیر آخرندن یا خطاب و اولندن می حذف اولمش
و یادن عوض توکله سبیل اکتفا قلمشدر و جازدر که هستی ده همزه
اضافت اولیوب حق طلب وصف ترکیبی اوله طلبنده حق معنای
(جز غیر معنای حرف استناد) فرمان بیورق (مکشای نهی حاضر در
آچه دیکندر مصدری کشادن در که آچه قدر مضارعنده یا زیاده
ایدوب کشاید و کشاینده دیر و نهی حاضر اودر که امر حاضر اوزرنه
میه مفتوحه زیاده قنور و امر حاضر دخی مستقبلدن اخذ اولور
آخرندن دالی حذفه مثلا کشایدک دالی حذف اولیجی کشای قلوب
امر اولور و اوزرنه میه نایله مکشای اولور (لب طودا قدر و طرف
معنای لب جوی کی کار جوی دیکندر و برغم آنکه لی دیر ظاهر
بودر که بتون اتمک اولیوب بر طرفی اولق حسیله در) معنای بیت
بودر که اگر برادر اگر حقل رضاسن طلب ایلر سک و یا خود طالب
حق اولد که فرمان خدا دن غیر وجهله دودق دیرمه و اغر آچه
یعنی اغری آچه الاحقک اذن و یردیک و شرعک رخصت کوسر دیک
وجهله کشاده قبل بوخسه نهی ایندیک و بیور مدیغی نسته بی اسانه

کنورمه زیرا سن عبد ضعیف و حق مولای قوی در چون سندن
نامشروع سوز ایشیده مؤاخذه دن خوف ایل و غضبی اوزر یک حواله
بیل بعددا ناظم قدس سره بو بنده ابتدا اغری اغر آفتندن آجدی
زیرا روز قیامت اولان عقوبتک اکثری خصایله السند در بو جهندن
صدر اولده بعض خلفاء تحت اللسان بر حجر پاره قورل و ضرورت
قویه اولد بجه سوز سوبلزلدی پس آفت لسان آفت عظیمه در
کر خیر داری زخی لایموت * بردهان خود بنه مهر سکوت * بونک
تقدیری اگر داری خیر ازخی لایموت بنه مهر سکوت بردهان خود
دیکندر که خیر داری تک مفعولی و جار و مجرور خبره متعلقدر و لایموت
حقیقه صفتدر و جمله سی فعل شرطدر و مهر سکوت بنه مفعولی و بردهان
مهره متعلقدر خبر و قوف و علم که بطریق الاخبار حاصل اوله (داری
فعل مضارع مخاطبدر مصدری داشتدن در مضارعنده شنی رایه
و نای داله قلب ایدوب دارد و دارنده دیر (حی ذواخیاتدر حقل حیاتی
ذاتی در بوخسه امر عارض ایله دکار آدمک حیاتی نفعله اولدیغی کی
پس حیات زوجه اولفله ذاتندن اولمانک فرقی وار در و حیات ذاتیه سی
اولانه موت یوقدر زیرا موت روحک بدندن مفارقتی در پس لایموت
حیک صفت کاشفه سی اولور (دهان و دهن اغر در) بنه بونک کسره سبیل
امر حاضر در اولدنه بامعنای طلبی تا کید ایچوندر مصدری نهادن در
قومق معنای وضع کی مضارعنده الف حذف اولنوب نهی و نهینه
دیرل و امر بالاده ذکر اولدیغی اوزره مستقبلدن مشته قدر که آخر
مستقبلدن دال حذف و ماقبل اسکان اولنور و مستقبله باومی داخل
اولدیغی کی امره دخی داخل اولور (مهر ضم میله مشهور در سکوت
کلامه قدری وار ایکن ترک ایتمکدر (معنای بیت) بودر که
اگر سی لایموت یعنی سی و باقی اولان الله تعالی دن و امرندن خبرک
وار ایسه و یا خود فی نفس الامر ذات و صفات و افعالی فی الجملة
بلدک ایسه کندی اغرک اوزرنه مهر سکوت اور و سوبله زیرا حقلدن
آگاه اولنور (من عرف الله کل لسانه) موجب سوبلزل خصوصاً که
سوبلذیکی اسرار اوله و بونده دهانی مهر آنکه صالح نسته به و سکوتی
مهره و خانه تشبیه واردر کو یا مهرلن نسته اچلدیغی کی اغر دخی

اجلیه مکرز کروسیجمله و یا ضرورت قویه وقتبده آخیه وشولکه
(من عرف الله طال لسانه) دلمشدر مأمور اولره کوره در که انلرحقله
تکلم ایدر لر زیر معرفت تا مه اعراض فاسده ایله کلامه مانعدر
* ای پسر پند ونصیحت کوش کن * کرجاتی بایدت خاموش کن *
بونک تقدیری بودر که ای پسر کن پند ونصیحت کوش کر بایدت
نجاتی کن خاموش (پس پند ونصیحت کن کله سینه مفعول اول و کوش
ثانی و بایدت ده تا مفعول و نجاتی فاعل و بعد الجمله فعل شرط و خاموش
مفعول کن اولوب بعد الجمله جراه شرط اولور و مجموع شرط و جزا
پند ونصیحتی بیاندر) ای پسر مرور ایندی تدانوع کلام اولغله تقدیم
ایندی و پسرله تعبیر ایندی کی شفقت و مروت طریقه در شکم بعض
مواضعه برادرله تعبیری توقیردن خالی دکلدر که سبب تنفیذ نصیحتدر
(پند یا عجمینک فتحیله ترک اوکوت و عرب نصیحت دیر) نصیحت اسمدر
نصیحتن ضمه نصیحت صلاحی متضمن اولان قول و فعلی تحریر و نصیحت
فتحیه جامه دیکلدر که ناصح خیاط در و بونده ناصحک فعلی خیاطک
عملیه تشبیه واردر یعنی خیاط نیجه خلال ثوبی سدا ایدر سه ناصح دخی
مضوح له اولان کسه نك دین و دیاده خر و قن دیکر و بغضیسلر
دیدیلر که نصیحت علی شمعدرن تصفیه در پس بونده کلامک عمل و غشدرن
تخلیضی علی خلطدرن تخلیضه تشبیه واردر بوضورته نصیحت نقیضی
غش اولور) کوش کاف عجمینک ضمیله قولاق معنایه و لکن کوش کن
استماع ایله دیکلدر که استماع قولاق اوازمننددر) کن امردر مصدری
کردندر اشلک و ایشک معنایه مضارعنده را برینه نون کنورب کند
وکنده دیرلر ایکنجی کن اول معنایه امردر زیر برنسنه بی اشلکه
و ایشکه اولق لازم کلامه شکم عرییده مطاوعت ایچون بابلرده اعتبار
اولور ایله معنایه اولان کله بی اول معنایه استعمال ایندیلمع هذا
بی لازم و بی متعددر (نجاتی ده باتنکیر ایچوندر نجات خلاصدر که
هلاکک مقابلدر) بایدت ده تا خطاب ایچوندر که تقدیری باید ترا
دیکلدر باید باه عربیله مضارعدر مصدری بایستن در کرک اولق
معنایه مضارعنده سین حذف اولوب باید دیرلر عجم کرک دیه جک
پرده باید و کرکر دیه جک محله نباید دیر (خاموش ایسم دیکلدر و اونی

حذف ایدوب خامش دخی دیرلر (معنای پند) بودر که ای اوغل
اوکوت دکلر سکا نصیحتم اولدر که اگر سکا دوجها آفاندن خلاص
کر کسه ایسم اول و بلا ضرورت مکوت اختیار ایله مکر که کلامه
ضرورت اوله بوضورته مواقع سکوتدن مستثنادر و خاموش اولق
زیاده مهماندن و کلام بلا ضرورت آفاندن اولغله ارشاده تلطف
و محاض نصیحت مبالغه طریقه مخاطبه پسر اطلاق ایلدی شکم مقام
مناسجه ده سن بنم اوغلم کی بلکه دخی ایلرین دیرلر و بونده صحبت
ناسدن تحذیر و عزله ترغیب واردر زیر صحبتده خاموشلق اولماز
پس سد ذرائع ایشک کرکر زیر خیره مؤدی اولان خیر و شره منجر
اولان شر در فاعل بذلک * هر کر ا کفتار بسیارش بود * دل درون
سینه بیمارش بود * بونک تقدیری هر کر که بود کفتار بسیارش بود
دل درون سینه بیمارش دیکلدر هر کر ابتدا و کفتار بودک مفعولی و بعد
الجمله محذوف اولان که رابطه سببه مبتدایه صفتدر و دل ایکنجی
بودک فاعلی و درون ظرفی و بیمار مفعولیدر و بعد الجمله خبر مبتدادر
(هر کر ا هر کیمک دیکلدر که را تله لیل ایچوندر و که اسمدر) کفتار
کاف عجمینک ضمیله هنوز دله کلن سوزدر سخن اعمدر کفتار اصلنده
آرنده کفت در که وصف ترکیبدر این کال دیمشدر که کفتار سوز
دیرمکدر ایچو دیر کی عرب اکانظم کلام دیرنظم کلام سوزی کنورمکه
باعث اولدیفندن اوتوری کفتار دیدیلر باعث فعلیه فاعلک اسمی
اطلاق ایشک هر دله شایعدر (بسیارش ده شین ضمیری که به راجعدر
بسیار کفتاره صفتدر بسیار چوق دیکلدر طهر اولان بودر که اصلی
آرنده بسی در که وصف ترکیبدر چوق سوز کنور یچی و دیر یچی معنایه
(بود مضارعدر مصدری بودندر اولق معنایه مضارعنده و او
مفتوح قلوب بود دینلور امر غایبه باد دیرلر که اصلی بواد در که کثرت
استعماله و او حذف اولمش در حافظه (درون اصلنده در در که
ظرفیت ایچوندر و اونسبت و نون تا کید نسبت ایچوندر درون سینه ک
معنایه سینه ایچو سینه دیکلدر) (سینه ک و کس در مصدر
معنایه دل که کوکلدر سینه ایچو سینه در که سینه انک ظرفی
و ظاهریدر شکم قرآنده کلور) (والکن تعنی القلوب الی فی الصدور)

(بیمار خسته در که ترك صبر و دیر اصلی آرند بیم در که وصف ترکیب در
 قورقوکتور میگرد زیر بیم قورخودر انسانک مرضی موت قورخوسن
 کنوردیکی ایچون بر پشه بیمار دیدیلر و بعضیلر دیمشیلر در که بی
 حرف نفی و مار یلاندر حیه کبی و یلان پیک سننه و دخی زیاده صحت
 و حیانه اولور پس بیمار دیمک بی صحت دیمک اولور بیمار آخرنده اولان
 ضمیر غائب اولکی کیدر و اولکی ضمیر معناده بوده متصلدر که هر کرا
 بودش گفتار بسیار دیمکدر و ایکنجی سننه به متصلدر که دل درون
 سننه اش بیمار بود دیمکدر و دله متصل اولق دخی و جهیز دلش کبی
 (معنای بیت) بودر که هر کیمک که کلام کثیری اوله یعنی چوق سویلیه
 انک سننه سی ایچنیده اولان کوکلی خسته اولور یعنی چوق سویلمک
 کوکله مضردر که حقله حضورنه مانعدر مکر که کلامی ذکر و تلاوت
 قرآن و امثال اوله و پردخی چوق سویلمک معصیتدر و معصیتدن
 کوکل قرار و فطرت اصلیه سندن انحراف بولور می بضک طبعی
 منحرف اولدیغی کبی پس بونده دلك اصل خلقتدن انحرافده حائنی
 مزاجك اعتدالدن انحرافنه تشبیه وارد و بونده اشارت وارد که
 قلبك بیمار اولدیغی جمیع اجزاء بدنه مضردر زیرا قلب مدار وجوددر
 تنکیم حدیثده کلور (ان فی الجسد المصفیة اذا صلیحت صلیح الجسد کله
 و اذا فسدت فسد الجسد کله) الحاصل ظاهرک خیر و شر له باطنه
 و باطنك دخی ظاهره تأثیری وارد و باطنك خیری حسن اعتقاد
 و نیت و شری خلافتدر * عاقلانرا پیشه خاموشی بود * پیشه جاهل
 فراموشی بود * بونک تقدیری بود خاموشی عاقلانرا پیشه بود پیشه
 جاهل فراموشی دیمکدر که خاموشی بودک فاعلی و پیشه مفعول اول
 و عاقلانرا ثانیه در پیشه جاهل فاعل و فعل و فراموشی مفعولدر
 (عاقلان عاقلک جهیزدر آخرنده را علامت مفعولدر) پیشه صنعتدر
 تنکیم تفصیلی مرور ایندی (خاموشی ده اولان یا مضدیه در) پیشه
 جاهله همزه اضافته توسل ایچوندز زیرا آخرنده اولان هاء غیر
 ملفوظه اتصاله مانعدر (جاهل عالمک ضدیدر احق عاقلک مقابلی
 اولدیغی کبی و جهل ایکی نوعدر بری جهل بسطدر که انک صاحبی
 قال علمدر و بری دخی جهل مرکبدر که صاحبی قابل علم دکلدر زیرا

جهل مرکب اودر که صاحبی بلدیکن بلز و بلکه بلك ادعا ایلر تنکیم
 جهل بسطك صاحبی بلدیکن بیلور و بلکه سعی ایلر بلدیکن بلین
 ایسه تعلم صدندده اولماز بوراده ناظم قدس سره پیشه احق دیسه
 مقابله درست اولوردی و لکن احقه جهل لازم کلکله لازم ایله مقابله
 ایلدی زیرا جهلده تشیع زیاده در (فراموشی ده اولان یا دخی
 مصدریه در فراموش اوتقی فراموشی اوتقلقدر و حلیمیده مصر حدر که
 فراموش اوتقی معنانه اسم مصدر در فراموشی اوتقلقدر مصدریت
 اسم اعتباریه حاصلده همان اسم مصدر قبیلنددر (معنای بیت)
 بودر که عاقلانرا پیشه خاموشلق اولور یعنی عقل کامل اهلی اولان
 ایسم اولور و چوق سویلمز زیرا مقتضای حکمت سکوندر تنکیم لغمان
 حکمیدن واقع اولمشدر فاما پیشه جاهل و نادان و بی شعور بویند
 و نصیحتی اونیدوب اکثر کلام ایلک لکدر پس انک که بو او کوت
 قولاغنه گیرمش و بصیرتله حسنی کور مشدر خلافتنه قولاق طوئوب
 اغرن اجازه و یا خود پیشه جاهل خاموشلغی اوتقی اولور زیرا اگر
 حضوری دائم اولایدی خاموشلغی اوزرنه مستمر اولوردی و لکن
 غافلک حالی نولاجقدر بللوردر * خامشی از کذب و غیبت واجبست
 * ابلهست آن کو بکفتن را غیبتست * خامشی مبتدا و جار و مجرور
 اکامتعلقدر ابلهست مقدم خبر آن که مؤخر مبتدا و اومبتدا و را غیبتست
 خبری و جار و مجرور را غیبه متعلقدر و بعد الجملة مبتدیه یعنی آن که به
 صفتدر زیرا اصلنده آن کسی که اودیمکدر پس فی الحقیقه مبتدا
 اولان آن کسی در (و که بین الموصوف و المصفیة رابطه در) کذب
 صدقك مقابلیدر یعنی خلاف واقع اوزرنه اخباردر (غیبت کسرله
 شرح اوانسدی) واجب وجودندر که لزوم و نبودر بوراده مراد
 واجب شرعیدر که تاری ذم و عقابه مستحق اوور (ایله بالاده شرح
 اوانسدیغی اوزره اوغوز دید کلر یدر که سلیم الصدر در بوراده مراد
 احق در که حق صفت مذمومه در (بکفتن ده باده مفتوحه باده تعسده
 دیدکلر یدر که مجرد تعلق ایچوندز یعنی بو باده ایصال ایچوندز
 یوخسه باده صله دیدکلری دکلدر که زانده در و کفی بالله ده کی کفی
 سویلمکدر) راغب و رغبتدر که برننه بی ارادت و اوزرنه حرص

✱

✱

اولی (معنای بیت) بود که کذب و غیبت و امثالی منکرات قولیه در
 سکوت و برهیزاتک شرعا واجب در شویله که تاریکی ذم و عقابه مستحق
 او اور زیرا بر نسته نک که حقیقه و عین قرآن اوله فعلتک قبیحی
 و نتیجه سی ظاهر در ابله و اجقدر اول کسه که سو یلمکه حر یصدر
 زیرا سو یلمدی حرام ایسه حال بلاور و حرام اولیوب شهوت
 کلامدن ناشی ایسه صورته حسن و معناده قبیح اولش او اور
 الله تعالی ایسه انسانک باطنه و غرض صحنه نظر ایدر صورته
 و عملنه باقر زیرا صورت قشر و معنی لب در و بی لب اولان نسته نک
 حالی جوز و بادام پوسیده و امثالی کبی یا قذف و یا آتشده اخراق او اور
 بعد از ناظم قدس سره عموم اوزرنه سکوت ترغیبیدن صکره خصوص
 اوزرنه کذب و غیبتدن سکوت دخی تعرض ایلدی زیرا کذب و غیبت
 اخفش منکرات قولیه دندر * ای برادر جزئیای حق مگو * قول حق را
 از برای حق مگو * بونک تقدیری ای برادر مگو جزئیای حق مگو
 قول حق را از برای حق دیکدر که جزئیای اولکی مگو نک مفعولیدر
 استثناء مفرغ طریقیه که علی حسب العوامل مبر بدر ای لا تقلب
 ثناء من الاثینة لا ثناء الحق پس مستثنی منه حذف اولنوب جز لفظ نک
 مدخولی عامله کوره اعراب اولندی و قول حق ایکنجینک مفعولیدر
 و از برای حق ای تعلیلدر (ثناء ظمی مشعر اولان قول و فعلدر حالا
 بعد حال اعاده اولمغله ثناء دندلی زیرا شی بر نسته ایکی فایده ایتمکه
 و مکرر قلمه دیر (ثنای حق آورنده اولان با همزه دن بدادر زیرا ثناء
 ناقصدر هموز دکل و لکن بومقوله ناقصا ممدود و مقصور اولی
 جائز عطا و غطا و رداء و امثالی کبی و ثنای ده یاه بدل همزه رسم و تلفظ
 اولی و جهدر و لکن قواعد فرسه مناسب اولان یاد در زیرا آخری
 الف و واو اولان کلمه اضافه اضافت حاله یای توسل کتور در (مگو نهی
 حاضر در کاف بحمله مصدری گفتن در سو یلمک معنانه مضارعده
 فای واوه قلب و مایه دنده بر یا زیاده ایدوب گوید و گوینده دیر پس
 مگو نک اصلی مگوی در که مضارعک دانی حذف ایله امر و هم مفتوحه
 ادخال ایله نهی اولور (از برای و بهر وزیر حروف تعلیلدر اصلنده
 برای در اولنه تا کید تعلیل ایچون از لفظی ادخال اولنوب از برای

و از بهر دیر زیرا از دخی من جاره معنانه تعلیل ایچون کلور شکم
 از آنکه دیر از آن سبب و علت که معنانه (دق عریسندر بر نسته بی
 دوکک و کسرایمک در که فارسیده کوختن ایله تعیر اولنور و بوندندر طحینه
 یعنی مطحون و مدقوق دانه به دقیق و بایعنه دقاق دیرل یعنی دقله
 اون اولان نسته بی صلیحی معنانه که اولنده دق ایدن بیع ایدردی
 بوا عصارده ده خاص اولنورده عربده و رومده جاریدر و دق دیمکه
 سبب آلت ایله اولدیغنه بشاره و اول آلت که مدق کسترله و مدق دیرل
 غنیمت ایله بوا عصارده صو و یاد و آت دکر منار ایله دق اولنور و بوراده
 دقله مراد طمن و نسته در (معنای بیت) بود که ای برادر حق
 مدح و ثناء و ذکر و تسبیحیدن غیر سو یلمه (زیر لسان گذارگاه قرآن
 و واسطه و رشتا ز جاندر یو خسه آلت کذب و غیبت و مساوی دکلدر
 و سن قول حق خلقه طمن و تسبیحیدن او توری سو یلمه باطل سو یلمه
 حق سو یلمدی مگو صورته غرض نفسانی ایله سو یلمه و الا بود دخی باطل
 او اور زیرا دق و طمن حرامدر پس حرامی متضمن اولان دخی حرامدر
 شکم بر خار بی ناخیه مسجد نبوی ده لا حکم الا الله دیو امام علی ایه
 کرم الله وجهه طمن و تعرض ایلدی که امام علی دخی یوسوزی کوس
 ایدیمک جوابیده کلمه حق ایدر بهنا باطل دیدی اشته بو بر اصل
 صحیحدر که فروع کثیره بی مشتند و یعنی تقدیر صورت حقه در یا و نفعه
 و اغراض نفسانیه متضمن امور و اریسه آند در داخل در زیرا صورت
 معنانه دار در چونکه معنادن عاری اوله بی فایده در * هر که در بند عبارت
 میشود * هر چه دارد بجه غارت میشود * بونک تقدیری هر کسی که
 میشود در بند عبارت میشود هر چه دارد بجه غارت دیکدر که هر کسی
 میشود مایه دنده بجه اکامه قدر هر چه ایکنجی مگو و دق فاعلی
 و غارت مفعولی و دارد بجه سنی محذوف که رابطه سببیه هر چه به
 صفت و بجه لفظی هر چه بی تأکیدر و میشود بعد از جمله مبتدیه خبردر
 عبارت معانی اوزرنه دلالت ایدن الفاساد در زیرا اورادن معنای
 مضموده عبور و نجاور واقع اولور شکم و معنانه به عبرت دیدیلر زیرا
 آنکه بجه لدن علم عبور اولنور و بردخی تفسیر از یاه تعیر دیدکاری
 کبی الفاظه دخی عبارت دیدیلر زیرا ضمیرده مستور اولان معنایی

تفسیر ایدر کذا قبل فاما ظاهر اولان بود که تعبیر رؤیاء دخی معنای عبور و اردر زیر عالم مثاله تمثیل ایدن خیالک بو عالمده حقیقی وارد در مثلاً کندی سود ایچر کورسه علمه دلالت ایدر (پس معبر بو مقوله معنایه واقف اولیچق خیالدن حقیقته عبور ایدوب اول وجهله تفسیر ایدر) هرچه بوراده چه چیز معناسنه در که نسنه در (دارد داشتن دن اولدیغی کذر ایدی که طوتمق معناسنه در بوراده مالک اولقددر مضارعنده شین رایه قلب اولنوب دارد و دارنده دیرل (غارت اغارتدن اسمدر طاقت اطاعتدن و طاعت اطاعتدن اسم اولدیغی کی زیر افعالی اغار و اطاق و اطاع اولق مصادره مذکوریه دلالت ایدر غارت و اغارت مشبیه یعنی یوریمکده عجله و سرعت ایتمکدر و نهب و یغما ایچون عسکر و خیل برقوم اوزرنه سرعتله هجوم ایتمک (معنای بیت) بودر که هرکسه که عبارات و الفاظ قیدنده لوازم اظهار فصاحت ایچون لیلرن بو کوب سویله و آوردن طوادوره کلام ایله اولکسه هرینه مالک ایسه عمل و طاعتدن جمله سی غارت و یغما اولور (یعنی نفس و شیطان ائک اعمالی افساد و ابطاله سبب اولور زیر (وما انا من المنکفین) و نتیجه دینده تکلف اولماز انکچون دعاده سمجندن نهی اولمشدر (پس الفاظی دوزب آنده تکلف ایتمک آرایش طاهر و شرابه تشبهدر قرآن ایسه شعر دکلدر بو جهندن اهل قرآن دخی شعر کی مخیل نسنه دن حذر ایملودر * دل زپر گفتن بمیرد در بدن * هرچه گفتارش بوددر عدن * بوتک تقدیری بمیرد دل در بدن زپر گفتن اگر چه بود گفتارش در عدن دیمکدر که دل بمیرد فاعلی و ظرف و جار و مجرور اکامه بقدر و هرچه اگر چه حرف شرطدر و لکن بوراده عربی ده از و ضلیه کیسدر که تقدیری اگر چه بود گفتارش در عدن و اگر چه نبود دیمکدر که ایکی صورتک میانی تسویه در (پس جزایه حاجت قالماز گفتار بودک فاعلی و در عدن مفعولیدر) پر باء عجمینک ضمیمه طواو معناسنه در پرکفن طواو سویلمکدر که اکثر کلامدن عبارتدر بمیرد مضارعدر مصدری مردندر که اولمکدر مضارعنده فصیح بودر که میمکی مکسور ایدوب مابه منده بریا زیاده سببه میرد و میرنده دیرل (وگاه اولور که

ضرورت وزن ایچون یاسزدخی استمال ایدرلر و میرد اولنده بامضارعی استقباله تخصیص ایچوندر و مضموم اوقندیغی میم حرف شفوی اولغله تناسب ایچوندر زیر ضمه شفویه در و سائر حروف شفویه دخی میم کیدر و مضارعک اولی مضموم اولدیغی محله دخی کسره دن ضمه به خروج لازم کسون ایچون مضموم اوقنور (هرچه مرور ایدی (دل و گفتن و گفتار و بدن و بوکی (در ضمله و رانک تشدید ایله عریدر انجو معناسنه (عدن فحتمین ایله بمنده بر شهردر عدن ایله تسبیه به وجه بودر که تبع دید کلری پادشاه اهل جرائمی اوراده حبس ایدر ذی عدن ایسه اصلنده اقامت معناسنه در انکچون جناب عدنی جناب اقامتله تفسیر ایدرلر و معدن دخی کسره دله بوندندر که مثبت جواهردر و دری عدنه اضافت قیلدی زیر ایوسی بمنه مضاف اولان دریادن چقر نهر من انجوسی دید کلری کی هر مزدخی بر شهردر و دیمکدر که بحر هند و بحر یمن اهل توحیدک سفینه ایله اوزرلرنده حملی قبول ایتد کلر یچون حق تعالی تشریف انجوبی انلره تخصیص ایتدی شویله که اعتبار ایلردن اخراج اولسان انجویه در و انجو خلق آدمدن مقدمدر اگر چه حوائک کوزی یاشندن دخی انجو حاصل اولدی ایله معراجده عرق نیویدن کل حاصل اولدیغی کی اگر چه اندن مقدم عالمده کل موجود ایدی (معنای بیت) بودر که بدن ایچنده سینه مشتمل اولدیغی دل چوق سویلمکدن مریده اولور و قوتی کیدر و نوری سوینور اگر چه تنظیم ایتدیکی کلام بمنده شهر عدنه مضاف اولان دریادن چقان انجو کی معتبر و لطیف اولور سه ده پس بونده فصاحت و بلاغتی مشتمل اولار کلامی اضافت و اعتبارده انجویه تسبیه وارد و تشبیه دن غرض ترغیبدر و بوندن ناظمک قدس سره مقصودی اکثر کلامدن تفسیردر بو خسه محله کوره سویلمن کلام مرغوبی قدح دکلدر زیر سامعه فائده زائده سی واردر کلام حسان و محبان و امثالی کی فافهم * ای که سعی اندر فصاحت میکنی * چهره دلرا جراحت میکنی * بعضی نسجده انیکه سعی اندر فصاحت میکند دوشمشدر و لکن خطاب مابه منده مناسبدر بوتک تقدیری دیمکدر که ای کسی که میکنی سعی اندر فصاحت میکنی چهره دلرا جراحت

پس سعی میکنی به مفعول و اندر اسکا ظرفی اوایوب بعد الجملة
کسی به صفت اولور و چهره ایکنجی میکنی به مفعول اول و جراحت
ثانی اوایوب مصراع اولدن مأخوذ اولان شرط محذوفه جواب
و جزا اولور تقدیری اگر تو میکنی سعی اندر فصاحت میکنی
چهره دل از جراحت دیمکدر (سعی مثنی سر بعه دیرل که بملک
دیدکاری مرتبه دن آشغه در صکره مجازا برآمده جد ایچون دخی
استعمال اولندی کرک خیر و کرشر و لکن افعال مجوده ده اکثر در
(فصاحت لغتده بیان در و روشن زبان اولمقددر که سوزنده لکنت
و قاریشقی دل اولیه اصطلاحده مفردده و کلامده و متکلمده
اولور که علم پیانده مبین در چهره فتحله و کسرله بکزدن باقی مفردات
مرور ایتمشدر (معنای بیت) بودر که ای کسه که کلامده فصاحت
و مزین عبارتده سعی ایدرسن وجد ایلمرسک که ارایشلی للفاظله
خلفه صنعت صناعسن اگر سن بویله ایدرسک کوکل یوزنی یاره
و مجروح ایلمسن زیراسن خارجده تصنع ایندیکه کویا چهره دلی
خراشیده قیلورسن زیرا سوز تراش ایدوب سویمک معصبت اولمده
اثری کوکل چهره سنبه ظاهر اوایور که هر عکک کنندنه مناسب اثری
وارددر پس کلامده تکلف ایتمک مجروح اولیچق اثری دخی جراحت
اولور و خلقک یوزنه سویلمد بکک سوزک اثری کوکل یوزنه
عکس ایدر * روزبازا در دهان محبوس دار * از خلایق خویش را
مأیوس دار * بونک تقدیری رودار زبان محبوس در دهان
دار خویش را مأیوس از خلایق دیمکدر که زبان دارک مفعول اولی
و محبوس ثانسی و در دهان محبوسه ظرفدر و بعد الجملة و جمله سنی
بیان اولور و کذلک خویش دار ثانیک مفعول اولی و مأیوس ثانسی
و بعد الجملة امین فیه اوایور که فی الجملة ماقبلنی تعلیلدن خالی اولماز
زیرا خلقدن مأیوس اولمق حبس لسان ایندیکه سیدر و شولکه طمع
و جلفدن جلب اوزرنه در سویلمدن لایدر (زور انک فتحله
امر حاضر در مصدری رفتن در فتحله یوریمک و کتمک معناسنه
مضارعنده فانی واوه و تابی دله قلب ایدوب رودورونده دیرل (زبان
فتحله و جمله دایر زبان بند دل باغی و دل بغلیی در (دهان آغزدر

محبوس اسم مفعول در مصدری حبسدر که حر کنندن منهدر ایکنجیون
علی التائید ناس اوزرنه موقوف اولان نسنه به حبس فی سبیل الله
دیرل زیرا موقوف اولان نسنه شرط واقف اوزرنه و قوف ایدر
و تصرفدن منع اولنور (خلایق خلقه نک جمیعدر ناس معناسنه
خلق کبی و بهائمه و سایر مخلوقات دخی اطلاق اولنور (مأیوس
اسم مفعولدر ایاس دن نایمداولمق و قطع امل ایتمک معناسنه یا س کبی
و لکن اولکی سمع و ایکنجی منع بایندندر دار بلاه ذکر اولنور دخی
اوزره داشتن دن مأخوذ امر در یعنی داشتن که طوتمقددر مضارعنده
شین رایه قلب اولنوب دارد و دارنده دیرل رودارد که مضارعدر دالی
حذف اولیچق دار قالور که امر در (معنای بیت) بودر که یوری
آخر که دل کی محبوس طوت و سویلمه و کندیکی خلقدن نایمداولمق
و ایتمک جانندن طمع دوشوب آغزک آچه زیرا طمع بلاسیدر که
آغزیک آچدر و مضمهوردر که سویلمر دل بر در ایکی قولق بر سویله
ایکی دکله شوال اولنور سه که دل آغزده اولور پس دهانی ذکر ایتمک
حاجت ندر جواب بودر که دهانی ذکر ایتمک تعبیح ایچوندر (بقاوان
بافواههم) کبی فم و لسانله اولور کن فم تصریح اولندی کویا دیمکدر که
دهان لسانی حبس ایچوندر زندان خلق اولنمشدر پس آئی اورادن
اطلاق ایله و آغز قلبده اولیسان نسنه بی سویلمک ایچون دکدر
بلکه صدق ایچوندر پس اومقوله نسنه بی لسانه کتورمک قیحدر که
دعائ وسانی ما خلق لهن غیریده استعمال ایندکدر هر که او بر عیب خود
یناشود * روح او را قوتی پیدا شود * بونک تقدیری هر کسی که
اوشود ینسا بر عیب خود شود قوتی روح او را پیدا دیمکدر که هر کسی
میتدا و او مبتداء ثانی و شودک فاعلی تختشدده اولان ضمیر او و مفعولی
ینسا و بر عیب یننایه متعلقدر اطلاع معناسنی تضمین ایله زیرا ینسا
یا بنفسه و یا بائله تعدیه ایدر بر ایله دکل و در نسخنه سینه کوره در
زایده اوایور سد و شود و بعد الجملة مبتداء ثانی به خبر اوایوب جمله سی مبتداء
اوله صفت اولور قوتی ایکنجی شودک فاعلی و پیدا مفعولی و روح او را
قوته متعلقدر زیرا را تخصیص ایچوندر که لام جاره معناسنه در
و فعل مذکور بعد الجملة مبتداء اولک خبری در (عیب عریبدر که

شول امر در بر نسته آنکه نقضانه مقر اولور زیر عیب فحقله ظرف
مقوله بیدر (بیتنا صفت مشبهه نك بر نوعی در که آخر که دن بدل
الفله اولور معنای کور و کس در و بوبانک مفسودی دیدند
علی غیر القیاس پس ماضیسی دید و مضارعی بیند و اسم فاعلی
بینده در خود بین کنندنی کوری در و بینده بین مضارعه اولان
بین در که مضارعك آخر حرفه بدل الف کتور مشلر و کوید ده
گویا دید کوری کبی امر اولان بین دخی مضارعك دالنی حذفله در
(روح نفس ناطقه در که هر کس اندن انا ایله تعبیر ایندیکی ذاتدر
(قوی ده یا نوعیت افاده ایدر قوت ضعفك مقابلیدر یعنی بنیه نك شدت
و صلا بیند در که حیوان افعال شاقه به آنکه ممکن اولور (معنای بیت)
بودر که هر اول کس که کنندنی عینی کور رکن وانك او زرنه مطلع
و غیرك عینی سو بلکدن فارغ و کنندنی نفس مشغول اوله انك روح
و نفس ناطقه سی ایچون باشقه بر قوت ظاهر اولور که اول قوت سبیلله
اهل ملکوتله مکمل به قدرت بولور و هر کسده باطن اولان هنزه اطلاع ایله
کالی صورته کلور تکم عیسی روح الله علیه السلام حوارین ایله
کید رکن بر خیزره راست کلوب جوار یون آفی تعییج ایندکده
حضرت عیسی دخی ما احسن بیاض استانه دیو اول خیزرک دند انلرینك
بیاضلغندن تعجب صورتی کور ستردی و اشواتر ایلدی که هر نسته نك
عیندن اغماض عین ایندوب محاسنی طرفنده نظر ایتمک لازمدر

* * در علی خالص مگوید * *

هر که باشد اهل ایمان ای عزیز پاك داره چارچیر از چارچیر * بونك
تقدیری ای عزیز هر کسی که باشد اهل ایمان دارد چارچیر پاك از چارچیر
دیگر که هر کسی مبتدا و اهل ایمان باشدك مفعولی و بعد الجملة مبتدایه
صفت اولور و چارچیر داردك مفعول اولی و پاك ثانیه و جار و مجرور
پاك متعلقدر زیر پاك عربیده مظاهر دیگر و لغت عربیده تأویل ایله
بعض جوامده جاز تعلق ایندیکی کبی اسد علی کبی شجاسع علی
دیگر فارسیده دخی جار بدو و دارد بعد الجملة مبتدایه خبر اولور
باشد با خبر بیلده مصدری باشند کلور اولی معنایه (اهل بر نسته نك
مستند اولور که استقامت اولور اهل الله کبی که خبر اولور

واهل البلد و اهل النار و اهل القبيله و اهل الحی د برل اول بلیده به
و امثالیه منسوبلر در و اهل الزجل دخی بویله در که ازواج و اولاد
و اقارب و اصحاب و عیید و امایه شاملدر زیر جمله سی جمله مضافدر
واهل قرآن و اهل حدیث و اهل ایمان علم قرآن و علم حدیث و تصدیق
و اقرار انلری جمع ایمین جا عندر که قرآن و حدیث و ایمانه
منسوبلر در (عزیز عزتند در که ذلک مقابلیدر و عزیز ناد و بولنسان
نسته در کونش کبی و اهل کماله عزیز دید کوری دخی موقر و ناد و
بولند یغسنددر (چارد رتدر چهار لفظندن تخفیدر که چهار جیم
عجمیت فحقله در چهار بار د برل خلفاء اربعه به و چار پاد برل
درت آفاق او زرنه یورین حیواناته (چیر جیم عجمیه نسته معناسنه
نسته سی یوق دیه جك برده عجم بی چیر نسته دیر و نسته دکل
دیه جك برده ناچیر دیر (معنای بیت) بودر که ای عزیز الو جود
و محترم بود هر کسه که اهل ایمان کامل اولا که قلبنده تصدیق
و اساننده اقرار و ارکاننده افعال صالحه بولنه درت نسته بی درت
نسته دن پاك و طاهر طویر و نجاست حسیه دن پرهیز ایندیکی کبی
قدر معنوی دن دخی حذر ایدوب تکمیل طهارت ایدر و بوطهارتی
باشنده عزیز ایله خطاب ایندی زیر عزت نفس و شرف انسان
پاك دامن اولفله در مطلقا و ملوث ذلیلدر که کاحرمت یوقدر
از حسد اول تودلرا پاك دار * خویشتن را بعد از ان مؤمن شمار *
بونك تقدیری دار تو اول دلرا پاك از حسد شمار خویشتن را
مؤمن بعد از ان دیمکدر که تودار تحذیه اولان عییز خطاب تا کیددر
اول داره ظرفدر زیر اولا و قبل الكل دیمکدر دل مفعول اول
و پاك ثانی و از حسد پاك متعلقدر خویشتن شمارك مفعول اولی
و مؤمن ثانیه و بعد کله سی ظرفدر و مصراع اول جمله سی ماقبلانی
بیان اولور اگر ماقبلی دخی بونچاین امر اولیدی اندن بدل اولوردی
و مصراع ثانی اوله معاده تعلیلدر (حسد کشی عدو سنك نعمته باقوب
عیند و اضطرابه در شیمکدر و بوعیند و اضطراب نعمتک محو و در
زائل و حاسده انتقامتک نمی سنه سبب اولفله حسد و مفسدیه یعنی
نمی مذکورده استعمال اولسیدی و احد شده (لا حسد الا فی شین)

وارد اولدیغی غبطه نك حسد مؤدی و سبب اولدیغیچوندا زایش
 حدیثه حسد دن مراد غبطه درایعنی ایکی نسته به غبطه ایدینکوز
 بری تصدق مال و بری قهلمیم علمدر که بونلر افاضل اعمالدن اولغله
 مغبوط فیله اولغله متراد و بیهضیلر حقیقت حسدله حل ایتدیلر
 زیرا قدر مال و حرمت علمی بیلنلر مال و علمی قدر و حرمت بیلنلره
 انتقال ایتک مناسب و متماد (اول قبل معنایسه در وزنی اقل در
 نیکم مؤثی اول کلدیکی ا کادالدز و یا فوعل در نیکم ایتسه اولاده
 انصرافی آتی مؤیددر) خویشمن کنیدی دیمکدر خویش کی و اولری
 رسمیدر تلفظ اولمز استخوان و خوان و امثالند کی کی (بعد
 صکره در که قبل مقابلدر بعد از ان ندن صکره دیمکدر) مؤمن کافرک
 مقابلدر کویا تکذیبدن امن اوزرنه قلیغی دیمکدر و حقیق مؤمن
 اولدیغی مؤمن خائنی عذابدن امن اوزره قلدیغی در و دیمکدر که
 مؤمن اهل اعتقاد و شهادت و عملدر و کافر مطلقا ایمانی اولما ندر
 اگر اظهار ایمان ایدرسه منافقندر و اگر بعد ایمان کافر اولورسه
 مرتددر و اگر ایکی الهه قائل اولورسه مشرکدر و اگر بر دین ایله تدین
 ایدرسه کابی در و اگر قدم دهره ذاهب اولوب حوادثی دهره استناد
 ایدرسه دهری در و اگر دهری اولدیغی اعتراف نبوت و اظهار شرعه
 مقارنله ایتسه زندیقدر (شمار شین اجمعه نك ضمیمه یوزده امر در
 و عدد معنایسه دخی کلور یوز حساب ر لوز شمار دید کلری کی شمردن
 و شماریدن صایققدر و جلیبی ده کلور که شمار شمردن لفظندن ضایقه
 امر در مضار عنده الف زیاده ایدوب شمار و شمارنده دیرلر و جا ردر که
 الف ستر شمرد و شمارنده دیرلر اگر دیر سنکه شمار و شمارنده شماریدن
 لفظندن مستقدر جواب بود که شماریدن لفظند غیر اوزرنه بنا و لبنان
 مصلدر قبیلنددر اشتهی و به ضمیمه لری دیدیلر که شمردن ماضیدر امری
 شمردن و همان ضمیمه نیکم شمارید دخی ماضیدر امری شمردن کلور
 و مضار عنده شمردن دیرلر (معنای بیت) بودر که اولاسن حسد
 دید کلری ضیقت مذمومه دن قلبکی و نفسکی پاك و طاهر طوبت و انك
 آلاشی ایله طوبت ایله اذن صکره کنیدیغی مؤمن کامل بعد ایله
 یعنی صفت مذکور فیضه دن نفسکی ترک منوطه هفت اقد که سنکا

مؤمن کامل دیمزلر بلکه عند الحقیقه مطلق مؤمن بله دیمزلر شول
 جهند نکه قسمت حقه قائل اولدک و کنیدیکی حقه شریک قیلوب
 بحسب العقل بشقه تصرف کوسزدک والعباد بالله تعالی و ناظم قدس
 سیره چار چیزده حسدن بدیه ایدوب انی اول قیلدیغی زیاده فیمنه
 دلالت ایدر زیرا صفت شیطانیه در که نفس انسانی به اول لعین دن
 میراندر * پاك دار از کذب و از غیبت زبان * تا که ایمانت نیفتد در
 زبان * بونک تقدیری دار زبان پاك از کذب و از غیبت نیفتد ایمانت
 در زبان دیمکدر که زبان دارک مفعول اولی و پاك ثانیه و جار و مجرور
 پاك متعلقدر نیکم نظیری مرور ایتدی و جمله سی استینافیه در و ایمانت
 نیفتدک فاعلی و در ا کا ظرف و جمله سی تعلیلیه در بویشتیک اکثر
 مفرداتک شرحی کدر ایتدی (تا تعلیل ایچوندر ایمانت ده اولان ناه
 خطاب مضاف الیه در جانت ده کی کی سنک ایمانک و سنک جانک
 معنایسه زیرا مضاف اسمدر اگر فعل آخر نه کلسه مفعول اولور
 مثلا دیت و دیدمت و بیندت کوردی منی و کوردم منی و کوزر منی
 معنایسه و اوزرنه الف و نون زیاده قلنسه جمع اولور مثلا رویشان
 دیدم سزرك یوزن کوردم دیمکدر) نیفتد اصلنده نه افتددر که نون
 مفتوحه نافیه در (واقند فعل مضارعدر مصدری افتادن و افتیدندر
 دوشمک معنایسه مضارعنده الف و یا ساقط اولوب افتد و افتنده
 دیرلر و گاه اولور که تخفیف و ضروره قدر دخی دیرلر نیکم دفع ثقلت
 ایچون نه افتدک همزه سی پایه قلب اولوب نونی و صله نیفتد دلمشدر
 بواسانده نظاری چوقدر یا دخی بویابد ندر (زبان زای عربینک
 کسریله سودک مقابلدر نیکم اصی و زبان دیرلر معروفدر) (معنای بیت)
 بودر که دلکی کذب و غیبتدن پاك و طاهر طوبت تا که ایمانک زبان
 و خسارته دوشمیه یعنی انسانک ایمانی رأس مال کییدر و کذب و غیبت
 انک آفاتنددر پس هر قنده که بوسوه معامله اوله لاجرم صاحبی زبان
 چکر و خایب و خاسر اولور و اترده کلور که ایمان و کذب بر برده مجتمع
 اولماز و کذب تاره و صدق جسته جر ایدر و کف لسان شعب ایماندر
 * پاك اگر دلبری عمل را از زیاده شمع ایمان ترا باشد ضیاء * بونک تقدیری
 اگر داری عمل را پاك لوز یا باشد ضیاء شمع ایمان ترا دیمکدر که (اگر

خرف شرط و داری مضارع مخاطب و عمل مفعول اول و پاك ثاني
و جار و مجرور پاك كه متعلق و بعد الجملة فعل شرط و ضيا باشدك
فاعلیدر محصل الضيا معناسته و شمع مفعول و بعد الجملة جزاء شرط
اولور (عمل فعلدر كه قصده مقارن اوله پس مطلق فعلدن اخصدر
زیرا فعل بغير قصد حیواناندن دخی صادر اولور و جاداته دخی نسبت
اولور عمل ایسه نسبت اولماز و صنع عملدن اخصدر زیر اجداده
الفعل معناسته در هر عملده ایسه جودت صفتی اولماز (ریا مفاعله
پاكك مصدر ثانیهی در مرآت معناسته كه برکاری ایل كورمك ایچون
اشمكدر كه باطننده اولان حالك خلافدر شرعده ریا و در كه اظهار
عبادت ایلله خلق اتی كوزب واکامدح و ثناء و دوب حسن اعتقاد
ایتمكدن او توری حاصلی ماسوی ملاحظه سبله عبادتده اخلاصی
ترك و عبادت و اعمال خیر یوزندن قلوب ناسده مرتبه طلب ایتمكدر
پس عبادات و اعمال دیدن اولیان افعالله قلوب ناسده منزلت داسه
ریا اولماز كثرت مال و غلمان و حسن ثياب و حفظ اشعار و علم طب
و حساب و نجوم و نحو و فقه و بونلك غیرى اعمال و احوال كی (شمع
مبك سكونیسه و حرکتی ایلله بال مومنده شایع لفظ مولددر و سائر
مولره دخی اطلاق اولور سراج بشقه در كه جوییدن استخراج
اولان دهندن فتیل ایلله افساد اولان چراغدر (ضیاء وضوء اجسام
نیره دن منتشر اولان اجزاء توریه در انكچون لغتده ضیا و نور بر در
و بعضی لر دیدن لر كه ضیا بحكم الوضع والاستعمال نور دن اقوادر
انكچون ضیا شمس و نور قره نسبت اولور و عند الحكما ضیا بالذات
اولانه دیر شمسده كی كی نور بالعرض اولانه دیر قرده كی كی انكچون
دیر نور القمر مستفاد من الشمس و سعد الدین حاشیه كشافده
دیمشدر كه بوفرق لغتده بوقدر بلكه نور الشمس و نور القمر دیمك
شایعدر (معنای بیت) بودر كه اگر عملكی ریادن پاك طورتك سنك
شمع ایمانكه نور و ضیا اولور یعنی شمع كی اولان ایمانك نور نور
و خلوصك سببیه روشنائی بولور و الاقارب قالور زیر ایمانه نور
و فروین اعمالدر چونكه اعمال صالحة و خالصه اولیه لاجرم صریح
ریا اتی سوبنددر و یا خود ضعفنه سبب اولور حتی بعض اعمال به

پری بر نه قوت و پر و بر شمع كه دامنه ارسه پرینه پری دخی نصب
اولوب خانه وجود بی نور قالماز فاما ایمانك انطفاء و زوالی كفره مؤدی
اولور * چون شكیم را پاك داری از حرام * مرد ایمان دار باشی والسلام *
بونك تقدیری چون داری شكیم را پاك از حرام باشی مرد ایمان دار
والسلام دیمكدر كه (چون حرف شرطدر اگر معناسته و شكیم
داری یه مفعول اول و پاك مفعول ثانی و جار و مجرور پاك كه متعلق
اولوب فعل بعد الجملة فعل شرط اولور (و باشی مضارع مخاطبدر
داری كی مرد انك مفعولیدر و بعد الجملة جزاء شرط اولور (و ایمان
دار مرده صفتدر) والسلام آخر كلامده استعمال اولسان تحیتدر كه
ختمه نشاندن تقدیری والسلام عليك در كه جمله مستأنفه در (شكیم
شین معجمه نك كسر یله فارنددر بطن معناسته قارن اغریسنه شكیم در در
دیر (حرام و محرم لغتده ممنوع و مجبور معناسته در و شرعده حرمتی
دلیل قطعی ایلله ثابت اولان نسنه در كه انكاری و یا استحالای و یا حلی
تمنی ایمك كشددر اگر جمیع ادیانده حرام ایسه قتل نفس و زنی و لواط
و امشالی كی خبر بویه دكدر یعنی كچه حرمتی منصوص و متفق
علیه در فاما جمیع ادیانده حرام دكدر و یومقوله نك مباحثی كیمی علم
كلامده و كیمی فقهده در و مسجد حرام كشددر و جمله حرمة دخی
اطلاق اولور زیر محترمدر (مرد ار آدمدر مقابلی زندر و لکن حكیمه
زن دخی داخلدر زیر احكامده زن مرده تابعدر) ایمان دارد دیندار كی
وصف ترکیبدر اصلنده دارنددین و ایماندر دین و ایمان طوبیجی
و حفظ ابدوب حقوق مراعات ایدیجی پس بوترکیب کمال دین و کمال
ایمانی اولان اوزرنه اطلاق اولور مطلقا دكل (معنای بیت)
بودر كه اگر قارنكی حرام اولان ما كولات و مشربواتدن پاك و طاهر
طورتك ایمانی قوی ار اولور سن كركسه عورت اول زیر اغدا
حلالدن ایمانه قوت و حرامدن ضعف كلور حاصلی حرامدن عفت
و برهبر و بطنی اندن كف ایمكك شعب ایمانك اقواسندن اولمغله
بومعنی حاصل اولان ایمانه ایمان دیمكك سزادر كه داللو ویداقلو
میوه دار اغاج كی اولور * هر كه دارد این صفت باشد شریف *
و ندارد در ایمان ضعیف * بونده هر كه هر كسی دیمكدر كه مبتدادر

این صفت دارد که مفعول ایدر که بعد الجمله مبتدایه صفت در باشد که
 فاعلی تحتاده مبتدایه راجع و شریف مفعول و بعد الجمله خبر اولور
 (وزا کر دیمکدر که حرف شرط در) ندارد فعل شرط و ایمان دارد که
 مفعولی اولوب بعد الجمله جزاء شرط اولور صفت موصوفه قائم
 معنادر که محمود و مذمومه شاملدر بوراده این صفت یت سابقه بطنی
 حرامدن پاک طومغه اشارتدر (شریف صفت مشبه در شرفدن که
 علوم معناسنه در واکر آباء واجداد له اوله و یا حسب و متکرم ایله
 اولور سه مجد دیمک اولور (ضعیف قویک ضدیدر که بدنده و حالده
 اولور (معنای یت) بودر که هر کسه که بوصفتی طوته و انده بولنه
 یعنی بطنی حرامدن حفظ ایده دینده و یا اهل دین اراستده شریف
 و عالی اولور و بوصف شریفه مجد و سنا بولور واکر بوصفتی
 طومغه سه یعنی ذاتنه بوصفته دکل ایسه بلکه حرام بخور ایسه
 اول کسه ایمان ضعیف طوتر قوی دکل ایمان ضعیف ایسه زائل
 ونوری بانکلیه منطقی اولق احتمالی غالبدر و بونده و سائر مواضعده
 هر کس ده مرد وزن داخلدر و مردنخصیص اولان محله دخی بویه در
 تنکم بالاده اشارت اولندی وزن که اهل هنر و کمال اوله حکما اول
 زن مرددر * هر که باطن از حرامش پاک نیست * روح اورا ره سوی
 افلاک نیست * بوتک تقدیری هر کس که باطنش پاک نیست از حرام
 راه نیست روح اورا سوی افلاک دیمکدر که هر کس مبتدا و باطنش
 مبتداه ثانی و پاک نیست خبر ثانی و بعد الجمله مبتدایه اوله صفتدر و راه
 نیست معنای نفیده اولغه روح و سوبک هر بری اکا متعلق اولوب
 جمله سی مبتدایه اوله خبر اولور و لسان عربیله دیمک اولور که (کلی من
 باطنه لبس بطاهر عن الحرام لبس لروحه طریق الی جانب الافلاک
 و بوندن فهم اولور که راه نیستک فاعلی و اوراده را لام جاریه
 معناسنه در که تخصیص افاده ایدر (وسوی ده حرف جر محذوفدر که
 بسوی دیمکدر و متعلق راه در زیر متعلق مشتقه موالد در مع هذا
 بواختیار عربیده در فارسیده تاویل لازم کلدیکی معلوم دکلدر بلکه
 جامده دخی تعلق محذوفدر زیر مضمود اولان بجانب معنایی مراعاتدر
 (باطن ظاهرک مقابلیدر یعنی ظاهر اودر که حاسه ایله ادراک اوله

و باطن اودر که حاسه دن خفی اوله بوراده باطندن مراد باطندر که
 خلاف ظاهر در زیر باطن بطنی مشتملدر پس باطن باطندن اعمدر
 (حرامش حرام شرح اولمشدر شین ضمیری معناده باطنه متصلدر که
 باطنش دیمکدر زیر انفس فارسیده شین زه به اولور سه متصل اولور
 کر کسه حرفه اولسون مثلا اگرش دیرل و لکن معناده مناسب اولان
 محله متصلدر اگرش دخی بویه در تاه خطابه زیر حرفه ضمیر متصل
 اولماز (ره راهدن مخففدر بول معناسنه و بورادندر که بویه و امثاله
 کوندر ب استخدام ابتدکاری بنده به رهی دیرل (سوی ضم سبتله یا الله
 و یاسر سو طرف وجهت معناسنه که ترک یکا ایله تعبیر ایدر بوراده
 وزن ایچون و او قصر اولور و سوبک افلاک اضافتی یاه توسل ایله
 دکلدر زیر بوراده یا اصلیه در همزه توسل کبی دکلدر جانانه ما کبی
 (افلاک جمع فلکدر که بحری الکواکبدر تنکم بالاده شرح اولندی
 (معنای یت) بودر که هر کسه که انک باطنی و قاری حرامدن اولان
 ما کول و مشربدن پاک و طاهر دکلدر انک روحی ایچون افلاک جاننده
 یعنی عالم هالوی به بول بو قدر زیر روحک عالم بالایه عربی کمال
 لطافت و مزید خفته در و حرام اولان ما کول و مشروب بدنی تکلیف
 و تشقیل ایدر کثیف و ثقیل بدنه تعلق ایدن روح دخی انک کبی اولوب
 حرکتدن قالور حتی حلال و مباحی اکثار ایدن یله مناجاتدن قالور
 الحاصل حرامک قلیل و کثیری مضر در حلال و مباح الاصلک ایسه
 کثیری مضر در و مباح الاصل اولدیغی مشوش اولان دخی حرامه
 ملحقدر و خواص ناس عنده مشبه نسته بو قدر بلکه هر ماده تک
 حقیقتی شرعیه و نور کشفله فرق ایدرل و خبیث و طیبی بری برندن
 تمیز ایدرل و غورنه ایدرل * چون نباشد پاک اعمال از ریا * هست
 بی حاصل چوتنش بوریا * بوتک تقدیری چون نباشد اعمال پاک از ریا
 بی حاصل هست چوتنش بوریا دیمکدر که چون حرف شرط و اعمال
 نباشدک فاعلی و پاک مفعولی و بعد الجمله فعل شرط اولور بی حاصل
 هست اینها بی حاصلست تقدیرنده مبتدا و خبر و بعد الجمله جزاء
 شرطدر پس بوراده هست است معناسنه رابطه در که معناده حاصله
 متصلدر حاصل محمول معناسنه بی حاصل بی فائده در بی لب قشر

و بی دانه صما و اندلی کی (جو و اور سیمبله چویدن تخفیف اولمشدر که
ادات تشبیه در) نقش اصلنده مصدر در برنسنه بی ایکی و باز یاده
اوله تلویین اتمکدر بوراده منقوش معناسنه در (بور یا مدله عربدر
کما فی القاموس وائمه افتدن اصمعی دیمشدر که بور یا فارسیدر عربی
بوریدر و لغات معتبره دن مفهوم اولان بودر که بور یا فشدن طوققان
و حصیر سازدن اولاندر حتی برکسه بور یا اوزرنه جلوس ایتیم دیو
قسم ایلسه و بور یا اوزرنه حصیر قویوب انک اوزرنه جلوس ایتسه
جانت اولماز (معنای بیت) بودر که اگر عمللر یادن پاک یعنی خلوصه
مقارن اولمازسه او عمللر نقش بور یا کی بی حاصلدر بونده ریانه اولان
عملک صورت حسنه سنی حصیر بی فیتک نقشه تشبیه واردر که
برنسنه نک ماده سی قامش و یاساز اولدقدن صکره انک نقشه اعتبار
اولمشدر یعنی کی ریایی مشتمل و غرض و سمعه به مبنی اولان عمل دخی بویه در
ومن الله الحفظ بوراندر که الله تعالی صورته و اعمال ظاهره به نظر ایلز
بلکه قلوب به و نیات صادق به نظر ایدر پس اگر خلوص واریسه قبوله
قرین اولور و الاراد اولور و بومقوله عمل شول خانه به بکرز که پرده
دری زربفت و ایچرونده بساطی حصیر اوله * هر که را اندر عمل
اخلاص نیست * درجهان از بندکان خاص نیست * بونک تقدیری
هر کسی را که اخلاص نیست اندر عمل نیست از بندکان خاص
درجهان دیمکدر که هر کسی مبتدا ورا لام جاره معناسنه در و اخلاص
نیست مبتدا و خبر اولوب بعد الجملة هر کسی به صفت او اور اندر عمل
اخلاصه نظر قدر نیست اونست تقدیرنده در که مبتدا و خبر او اوب
بعد الجملة هر کسی به خبر در و جار و مجرور و تارقی نفیه متعلقدر
خاص بندکانه صفتدر اخلاص برنسنه بی شویدن خالص قلمقدر
تصفیه کی که صافی قلمقدر وگاه او اور که اصلندن شونی اولمبانه دخی
خالص دیرلر بوضوئنده خالص قلمغه حاجت قلمز بوراده مراد عملی
شوب ریای و سمعه و اغراض نفسانیه دن خالص قلمقدر اولندن آخرنه دک
و اگر نمازه خالص الله تعالی افتتاح ایدوب صکره قلبیه زیاده دخول ایتسه
افتتاح ابتدایی اوزره در که ریایی اصل صلوته مضرد کلدر وریا
اودر که ناسدن خالی اولسه قلبیه و ناسله اولسه قبله و اگر ناسله اولدقدنه

ابو قلوب بالکنز فالدقدنه او مرتبه ده کورل قلمزسه اصل صلوتک ثوابه
ثائل اولور انجیق ابولکنه دکل و دیمشدر در که صومده ریای اولماز
(بندکان بنده نک جعفر قول معناسنه مطاقا مذکر اولسون مؤنث
اولسون و سبی اولمش اولسون و خانه زاد یعنی مولاسی اوندی طومش
اولسون (کانه کاف عجمی بنده آخرنده اولان هاء غیر ملفوظه دن
بدل) والف و نون ادات جعفر و بعضیلر کاتک مجموعی ادات جعفر
دیدیلر تنکم بالاده شرحی کذرا ایتدی (خاص عامک خلافیدر یعنی
بعض الشیء جمله انده مشارک اولیان نسنه ایله تفریدر بوراده بندکان
خاصدن مراد کالات انسانیه ایله عوام ناسدن ممتاز اولان خواصدن
و بومقوله له بنده دیمک ماسوی الله دن حر و حقه عید محض
اولدقلمچوندر که عبادتی اجلالا لله و مراعاة حقوق الریویه اشلالر
بوخسه کندی جائیلرزه عائد اولور ملا حظله ایله دکل حتی اخلاصلری
شوقدر در که اخلاصی بله رویتدن خالصلردر (معنای بیت) بودر که
هر کیمک که عملنده اخلاص بوقدر الله تعالی نک خاص و مقرب بنده لندن
دکلدر بلکه عام و مبعده قوللر لندن زرا اخلاصی اولمادیغی صورتده
عبادتی مردود و کندی رمضان ساقطدر قال الله تعالی (فن کان
یرجولقاء ربه فلیعمل عملا صالحا ولا یشرک بعباده ربه احدا) و جناب
رسالت صلی الله علیه و سلم بیورمشلردر که (اگر قرآنده بوآیتدن بغیری
اولسنه بوآیت کفایت ایدردی الحاصل ریای اهل باب حقدن خارجدر
و خلوص اهل کرچه داخلدر فاما خلوصک مرایی وارددر که اهل
خلوصک درجهده تفاوتی اکا کوره در و کای کندی نقشندن بالکلیه
منساخت اولمغه له در که بومقوله نک عملی اکسیر اعظم طرح اولمش ماده
کییدر تنکم بعض آثار مرده تفصیل اولمشدر * هر که کارش از برای
حق بود * کار او پیوسته بارونق بود * بونک تقدیری هر کسی که بود
کارش از برای حق بود کار او پیوسته بارونق دیمکدر که هر کسی مبتدا
و کارش بودک فاعلی و جار و مجرور اکا متعلقدر که بعد الجملة مبتدایه
صفت او اور او ایکنی بودک فاعلی و پیوسته اکا ظرفدر دانما معناسنه
و بارونق اکا متعلقدر که مع معناسنه در برای تعلیل ایچوندر که
از کجایه سبله مر کبدر (از برای از بهر دیرلر تنکم مرور ایتدی) پیوسته

اولاشمش واولاشق دیمکدر که اسم مفعولدر موصول کبی پیوستن
اولاشمش واولاشدر مفعول مضارعنده سین حذف اولوب برینسه نون
ودال کتوردر لر پیوند وپیونده دیرلر (رونق یراشق واطافت
(معنای بیت) بودر که هرکسه که انک کاری حقندن اونوری اوله یعنی
اشلدیکی ایشده غرضی حق ورضاء مولی اوله انک کاری دایما متصل
رونق ایله اولور یعنی هر نه ایش طوترسه اطافتدن خالی اولمز زرباطنی
مسافدر وشول عمل که غرض حق ایچون اولمه بی نور وفرقالور زیرا کل
اناء یترشح بمافیه (موجبجه متکدر نسته نک اثری دخی اکاکوره اولور
فاهم جدا * * * در بیان آنکه پادشاهانرا زیان دارد * * *
* چار خصلت ای برادر در جهان * پادشاهانرا همی دارد زیان *
بونک تقدیری ای برادر چار خصلت در جهان همی دارد پادشاهانرا
زیان دیمکدر ندایی تقدیم اینسه اولی اولوردی زبراهم وزنه خلل کلز
وهم نوع کلام یرن بولوردی چار خصلت میندا ودر جهان اکا
نظر قدر پادشاهان داردک مفعول اولی وزیان ثانیسی وبعده الجمله
خبر اولور خصلت بالاده ذکر اولندیغی اوزره فضیلتده وریزینده
مستعملدر بوراده مراد ثانیدر (پادشاهان پادشاهک جمیدر تفسیری
کندر ایشدر) همی معلوم اولاکه (می لفظی ماضی و مضارع وامره
داخل اولور ولکن ماضیده بعده وهاء مفتوحه تأکید معنای بعده محمول
اولور و مضارعده حاله دلالت ایدوب ها معنای حالی تأکید محمول
اولور وامرده می معنای طلبی تأکید محمولدر پس بوراده هابه حاجت
فالز باقی مفردات بالاده تحریر اولمشدر (معنای بیت) بودر که ای برادر
درت خصلت دنیاده پادشاهانرا البت زیان وخسارت طوتر واول
خصلتک فائده من کورمز لر پس اول خصلتدن خنذر لازمدر که
آنره مضردر اگر چه عامه ناسه ضرر ویرمز وشانندن تنزیل ایتمز
* پادشاه چون درملا خندان بود * بی کانددر هییش نقصان بود *
بونک تقدیری چون بود پادشاه درملا خندان بود نقصان بی کاندر
هییش دیمکدر که چون حرف شرطدر پادشاه بودک فاعلی در و خندان
مفعول ودرملا نظر قدر ولکن نظر فده توسع اولغله مفعول صریح اوزره
تقدیم اولنور نقصان ایکنجی بودک فاعلدر یحصل نقصان معنای

*

*

بی کان بلاشک معنایسته فعله متعلقدر در هییش نقصان طر فدر
پادشاه پادشاهدن مخففدر مه ماهدن وسپه سپاهدن وکبه کباهدن
تخفیف اولندیغی کبی ملا اصلنده ملا در جبل وزنی اوزره که مهموز
اللامدر بوراده وزن ایچون همزه الفه قلب اولمشدر ملا شول
جماعتدر که بررای اوزره مجتمع اولوب عیون ونفوسی حسن و بها
وجلالت ایله پرایدر لر لاخلا ولاملا عندالحکما فوق العرش در که
اوراسی نه خلوا ایله ونه برخلوق ایله بر اولغله موصوف دکاندر وعند
الصوفیه عالم ملادر که ارواحله طولودر بوراده درملا ناس ارا سنده
وخلق ایچنده دیمک تنکم شو ایشی علی ملا الناس ایشدی دیرار که
خلقک کوزنه قرشو دیمکدر (خندان صفت مشبهه در کولکن
معنایسته مصدری خندیدندر که کلمکدر ضحک کبی و بر سبیل
استعاره انساندن غیریده دخی استعمال اولنور مثلاً کل خندان
دیرلر آچلمش کلمه وانار چاتلامش اولسه خندان ایله وصف
ایدلر وخنده اسم مصدر در که کلمه نک اسمیدر (قبله ضمه او پنه نک
اسمی اولدیغی کبی) کان کاف عجمینک ضمیله ظن که ترکیده
صانو و سرتک دیرلر (هییت اصلنده مخففدر که قور قسق در
بوراده مشاهده جلالدن قلبده حاصل اولان اثردر پس هییت حالت
قلب اولغله نعت کونی در که تعظیم ایدن کسه نک حالت راجعه در
عظمت ایسه نعت الهیدر زبراهم مقتضای حیاد که حق تعالی انکله
منعوتدر و بوندن هییت وعظمت ارا سنده فرق ظاهر اولدی (نقصان
کالک ضدیدر که نصیبده خسراندر که فارسیده اندن کم شدن ایله
تعبیر ایدلر برینسه آخره کوره از واکسک اولمق ماسنه (معنای بیت
بودر که اگر پادشاه خلق ارا سنده وناسک یوزنه وکوزنه قرشو کولکن
اولورسه شبهه سز انک هییتیه نقصان عارض و حاصل اولور یعنی
خلق انک جلالندن قلبلرنده ار بولوب تعظیم ایدلر لکن ضحکی سبیل
قلبلرندن ساقط اولوب عامی کبی مبتذل اولور پس کمال هییت خنده
ایتموب لب بسته اولقدر و بومعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم ذاتی
وخلق ایدی انکچون اکثر حالده تبسم ایدلر لدی وضحکاری قلت
اوزره واقع اولوب فهمهه ایسه اصلا صادر اولامش ایدی وهییت

کامله را بچون انزل ملوکدن زیاده تعظیم ایدر لردی نتکم و صفتلرنده
کلور کان فتحما مفتحا یعنی کنندی ذاتلرنده عظیم و صدور ناسده دخی
معظم ایدی * باز صحبت داشتن با هر فقیر * پادشاهان را همی دارد حقیر *
بعض نسخده پادشه را عیب باشد کوش گیر و بعضنده همی دارد یرینه
همی سازد دوشمشدر باز کرو معناسنه در و بردخی دیمک اولور عریده
و ایضا دیرل ظاهر اولان باز اسم اولمقدر زیر کر و دن غیری دخی
معانیسی واردر (صحبت داشتن مبتدا در یعنی داشتن مبتدا و صحبت اتمک
مفعولیدر) بامع معناسنه صحبت متعلقدر پادشاهان را همی دارد که مفعول
اول و حقیر تانبسی و بعد الجملة خبر اولور (صحبت معاشرتدر که ملازمته
حاصل اولور صاحب ملازمدر تفصیلی بالاده در هر کل افرادی
معناسنه در) فقیر صیغه مبالغه در نصیر کی مفتقر معناسنه که ذوالاحتیاج
الکثیر دیمکدر اتمک کی که کثیر الاتم دیمکدر فقر غناک مقابلیدر که
احتیاجدر حقیر عظیمک مقابلیدر صغیر کیرک مقابلی اولدیغی کبی
حقارت ذلتدر تحقیر استخفافدر که ذلتدن ناشیدر (معنای ینت) بودر که
کر و یعنی اول درت خصلتدن بری دخی بودر که هر فقیر و ادنی ایله صحبت
طوئق پادشاهلری خوار و حقیر طوئر یعنی سر بر عرندن دوشورر
و ذلیل ایدر زیر اهر کسک مقداری رتبه سی قریندن بللور چونکه قرینی
ادنی اوله کنندی دخی ادنی اولور که ادنایه مقارنت اتمک دنات طبع
و سفولت همتدندر و مثلددر که دیرل اوزم اوزمه کوره قرارر چونکه
سلطان جاهله غیریدن اعلی اوله کر کدر که مصاحبی و اخلاقی و هر حال
دخی اکا کوره اوله نا که علو صورت علو معنایه عنوان و علو همت
شرف طبعه نشان اوله مکر که صحبت ایندیکی فقره باب الله دن
اوله که او مقوله عباد صالحین ایله صحبت عین عزتدر بعد از نسخه نایه ده
واقع اولان ملزاد و عیب و سار مفردات بالاده شرح اولمشدر فلان عیده
* باز نان بسیار اگر خلوت کند * خویشتن را شاه بی حرمت کند * بعض
نسخده شاه بی قیمت دوشمشدر بونک تقدیری اگر خلوت بسیار کند
باز نان کند خویشتن را شاه بی حرمت دیمکدر که اگر خرف شرط
و خلوت کنندک مفعول مقدمی و بسیار خلوتک صفتی و باز نان خلوت
متعلقدر و فعل بعد الجملة فعل شرط اولور و خویشتن اینکبی کنندک

مفعول اولی و شاه بی حرمت تانبسی و بعد الجملة جزاء شرط اولور
زنان رنگ حمیدر که مر دمقابلیدر (بسیار چوق معناسنه در ظاهر اولان
بودر که اصلنده آورده بسی در چوق کتور یچی معناسنه صکره وصف
ترکیبی قلمشدر نتکم نظاری مرور ایندی بانک حرکتی تغیر اولندیغی
بعد از ترکیب در نتکم عریده تغیر نسب دیرل خلوت جلوتک مقابلیدر
یعنی تنها و خالی اولمقدر که یا نشده کسه اولیه حرمت مهابتدر که
فی القاموس و احکامدر سنن و فرائض و امثالی کبی که هنکی حلال دکادر
یعنی پرده سن بر تنق و عرضنی بوزمق روا اولماز و نسخه آخرایه کوره قیمت
برسنه نک مقدارنه موافق و معادل اولانه دیرل بس بی قیمت بمقدار
و بی وزندر (معنای ینت) بودر که شاه اگر زنان و نسوان ایله چوق
خلوت ایله و انزله ملایه و اجراء شهوت ایچون چوق کره تنها قاله
کنندنی شاه بی مهابت و بی عرض ایلر و بی مقدار ایلر زیر اهر کنند
وقعی قالدیغندن غیری اشیدنلر دخی حالتی تقبیح ایدوب یوزه کلچک
ضرورتی قالماز پس سلطان عالی هر کس ایله علونه کوره معامله ایایوب
حرمت مقامی محافظه اتمک کر کدر و خلوتی کثرت ایله تقییددن فهم
اولنور که خلوت قلبله مضر و عرضنی محل دکلدز زیر ان لنفسک علیک
حقاول و جک علیک حقا موجبجه حق شرعی رعایت ایتش اولور
و بردخی بودر که از دواج شرعی باعث تناسل و سبب ظهور ذریتدر که
تیاکوا تکثروا موجبجه سواد اهل دینی تکثیر و اهل ذکر و توحیدی
نوفیر ایتش اولور و سلسله شدن الی یوم القیام دعا جیلری قالدور و موله
علی منقطع اولماز نتکم بعض احادیثده وارد اولمشدر * هر کرا قر
جهانداری بود * میل اوسوی کم آزاری بود * بونک تقدیری هر کسی که
اوزا بود فرجهانداری بود میل اوسوی کم آزاری دیمکدر که هر کسی مبتدا
و اورا بودک مفعول اولی و فر تانبسی و بعد الجملة مبتدایه صفت اولور
میل او اینکبی بودک فاعلی و سوی مفعولی و بعد الجملة خبر مبتدادر
(فر تشدیدله قوت و رونق و ذوات و سیاست) جهانداری ده
بامصدریه در جهان دار و صف ترکیبی در جهان صفتی و اهل
جهانی جنایت و رعایت ایدیچی معناسنه اصلی دارنده جهانددر
مصدری داشتن در که طوئق و صفیق در میل انسان فرسده جسییدن

ایله تعمیر اولنان معنادر چیمک فتحیله شکم اوقدر جسمیان دکل دیرل
 یعنی ملایم و خاطر میل ایده جک مرتبه دکل معنایه (کم آزاری ده
 یا مصدریه در ~~کم~~ آزار بولسانده صفت مشبهه در که آزار کم
 لغظنک فی الحقیقه فاعلیدر (کم کاف عربی نك فتحه ایله اکسک که
 ابتدادن اکسک خلق اولنه اگر اکسک ایله ناقص اولورسه اکا کاست
 دیرل و کم عزیز معنایه ده کلور که از بولور دیمکدر بوراده قلت معنای
 انسیدر و قلت دخی عدیدن کایه در (آزردن رنجیده ایمکدر آزاردن کبی
 مستقبلا تنده زائله را اراستنه بر الف زیاده ایدوب آزارد و آزارنده
 دیرل آزاردن اشتقاقه کوره زیاده به حاجت قالماز (معنای بیت) بودر که
 هر کیمک که سلطنت قوتی اوله و یا خود هر کیمه که رونق و سلطنت
 مطلوب اوله انک میلی کم آزارلق جاننده اولور یعنی رعیتی از رنجیده ایدر
 یعنی هیچ رنجیده ایتمز بر سلطنته قوت بونکله حاصل اولور و الاضعف
 قبول ایدوب اساستدن منهدم اولور شکم نیجه لزدن منقولدر و بو
 اعصارده اولنلردن دخی نه غیرتله مشاهده اولندی پس جور و ظلم
 باعث هلاک و علت بلاه و سبب عبرت عالمدر و بعض سلاطین دن
 منقولدر که دیمشدر لاسلطان الابرجال ولارجال الایمال ولامال الا
 بعماره ولاعماره الابعدل و حسن سیاسته فافهم جدا * عدل باید پادشاهها
 ز اودان * ناز عدلش عالمی کردند شاذ * بونک تقدیری باید پادشاهاز
 عدل و داد تا کردند عالمی ز عدلش شاذ دیمکدر که عدل بایدک فاعلی
 و پادشاهان مفعولیدر عالمی کردندک مفعول اولی و شاذ ثانسی و جمله سی
 تعلیلیدر عدل میل معنایه در که حقه اولورسه عدل و باطله اولورسه
 جور دیرل و تعدیل و تقویم عالم حقه میل و افراط و تفریط میاننده توسط
 و اقتصادله اولغله عدل دینلدی و گاه اولور که عدل فضل مقابله سنده
 دخی اطلاق اولنور شکم حدیثده کلور الفظالم عدل الله فی ارضه ینتقم به
 ثم ینتقم منه یعنی ظلمک خلقله معامله سی قهر معامله سیدر که بومعنی
 کند نه نسبتله ظلم و مقهور اوللره کوره جزاء عملدر که عدل الهی به
 دادرر بایدبیه عربیله مضارعدر کرک اولور معنایه مصدری بایستن در
 کرک اولوق معنایه مضارعنده سنی حذف ایدوب باید دیرل (ودان
 عدل اوزرنه معطوفدر ولکن واو مضموم اوقنور پاسر کبی زیرا

اگرچه معطوف علیه آخرتک حرکتنه نحملی وارد در جان و دل کبی
 ولکن آراده فصل واقع اولغله واو وزن ایچون تلفظ اولنور و مضموم
 قنور زیر اصلنده معطوف علیه آخرنده اولان ضمهک صور تیدر
 داد) (وشاذ ذال معجه ایله در زیر مدده دن صکره کلمشدر اگرچه عامه
 لساننده مهمله ایله شایعدر داد عدل در پس عدل اوزرنه عطفی عطف
 تفسیری قبیله ننددر تا بوراده تعلیل ایچوندر عدلش اصلی عدل اش در
 اتسال ایچون همزه حذف اولمشدر (کفتش و امثالی کبی و پوشینه
 ضمیر غائب مفرد دیرل که جمعی شان کلور بوراده عدلشان کرک ایدی
 زیرا جمعه راجعه در که پادشاهان در ولکن وزن ایچون و یا هر بری
 اعتبار یله افراد ایلدی و بومقوله اعتبار عرییده دخی جاریدر عالمی ده
 یازانده در کردند عالم را دیمکدر کردند فعل ماضی جمعدر ایلدیله
 معنایه اصلی کرده اندر که انداد جمعدر همزه سی حذف و بری
 برینه و ضل اولمشدر بوراده ماضی صیغه سی بطریق التفعول در کویا
 عدل ایلدیله و اتان اخبار ایدر رجه الله کبی (معنای بیت) بودر که
 پادشاهلره عدل و داد و انصاف کرکدر تا که عدل لرندن اهل عالمی
 شاد و خندان ایلبلر پس اهلی طی ایندیکی مبالغه طریقیله در و اهل
 عالمده مورچه لره و انجیه داخلدر زیر داد کرلرک یعنی عاد للکرک
 عدلندن انلردن دخی متفع و ظلمندن متضرر اولور زیر عدل باعث خصب
 رخادر که عالم نباتک یله یوزی اندن کلر و شن و شاذ اولور فکیف ذی
 روح ابدی خلق عالمی شاد و خندان ایتمدن اوتوری عدل و داد لازمدر
 دیو توصیه ایلر و بونده مصالح ناسده سبعک فضیلتی اولدیفته رمز
 واردر زیر اکندی نفسی اوزرنه ساری رجیح ایتمکده نفسدن خلاص
 واردر و حضرتک علیه السلام آب حیاته وصولی عسکر اسکندره
 صوط لایچون اولدی فاعلی ذلک * کر کند آهنگ ظلمی پادشاه
 سود نکند مرورا خیل و سپاه * بعض نموده کر کند آهنگ ظلم آن
 پادشاه سودکی دارد باو خیل و سپاه دوشمشدر تقدیریت بودر که کر کند
 پادشاه آهنگ ظلمی نکند خیل و سپاه مروراسود (کر کر معنایه حرف
 شرط) پادشاه کندک فاعلی و آهنگ مفعولی و بعد الجملة فعل شرطدر
 خیل و سپاه نکندک فاعلی مرورامفعول اولی و سود ثانسی و بعد الجملة

جزاء شرطدر آهنگ مدله قصد وعزم ايلك معناسنه اسم مصدر در
 و خير آهنگ و شر آهنگ دیرل صفت مشبهه در آهنگیدن مصدر در
 قصد ايلك معناسنه و گاه اولور که آهنگ حمله معناسنه ده کلور زیرا
 حمله عزمك لازمیدر ظلمی ده یا زائده و یا تقلیل ایچوندر ظلم برنسنه بی
 موضعنك غیریه وضع ایلکدر پس حقندن باطله تعدی ایلک ظلمدر که
 غیرك ملکندنه تصرف و حدی نجاور ایلک دخی انده داخلدر الحاصل
 حقندن عدول ایلک کندی نفسنه و یا غیره ظلمدر سود فائده که زیانك
 مقابلدر ترك اصی دیر سود مند اصلودر (نکند کاف عربینك ضمیمه
 فعل مضارع منفی در بوراده سلاست وزن ایچون ضمیه اختلاس اولور
 یعنی بعض حرکتله اوقنور مرورا اصلانده مرورا در که مرتحسین
 لفظ ایچوندر مرزا کی و لام جاره معناسنه دخی کلور او ضمیر منفصلدر
 عریده هو کی اصلی اوی در النی حذف اولوب فتح واوله وی دخی
 دیرل و یا کز و اوی دخی استعمال ایدوب و رادیرل که را ادات مفعولدر
 بومقامده اولد یغی کی و هیزه سنی حذف ایدوب ضم را و سکون واوله
 مروراد دخی دیرل هیول وزنی اوزرنه (خیل عربیدر که افراسدر و فرسانه
 یعنی را کب اولنره دخی اطلاق اولنور تنکم حدیثه کلور یا خیال الله ارکی
 بوراده ارکیوادینلدیکی خیالی جاعته تاویل حسبیلدر و خیال خیلاءدن
 اخذ اولنمدر تکبر معناسنه زیرا هر را کب فرس اولان کسه نفسنده
 بر نخوت و کبر بولور سپاه لشکر در که عرب عسکر و ترك چری دیر
 (سپاهی لشکره منسوب یعنی پادشاه عسکرندن معبود زیر عسکر
 سلطانک اصنافی وارد که معلومدر (معنای بیت) بودر که اگر پادشاه
 قصد ظلم ایله یا بر ادنی مرتبه ده جورده عز ایتسه فکیف که کثیرا کا
 عسکر و سپاهی فائده ایلان زیرا امر سلطنت ظلم اوزرنه مبنی اولیحق
 سپاه کرل آن و کرل چوق اوله چه سود که اساسی خراب اولان ارکان
 و بنا کیدر و ظلم ظلمدر عسکر اعدا کی پس ظلمات ظلماته مندفع اولان
 بلکه نورله زائل اولور چونکه نور ایمان و تقوی و عدل بولمیه وجود
 عسکر عدم و کثرتی قلت برسنه اولور و چونکه نور مذکور بر تواند از
 اوله (کم من فتنه قليلة غلبت فتنه کثیره بان الله) مواجبه و تلبیل
 در عسکران کثیر از عدو ماتت فتنه دخی بهانه دخی ایش از عدو داد

روحانی و سماوی ایله انجام کار ظفر و نصرت اولور اشته بیت مذکورك
 مضمونندن آگاه اولان پادشاه اکا کوزه عمل ایدر و سیر خلفاء راشدین
 اوزرنه کیدر فاعلم ذلک * چونکه عادل باشد و فرخ اقا * باشد اندر
 مملکت شه را بقا * بعضی نسخده شه چو عادل باشد و همچون لقا باشد
 اندر مملکت اورا بقا دوشمدر بونک تقدیری چونکه باشد عادل و فرخ
 لقا دیمکدر که باشدك فاعلی نمونده ضمیر در که شاهه راجعدر عادل
 مفعولدر و جمله سی حرف شرط و فاعل شرطدر شه ایکنجی باشدك
 مفعول اولی و بقا ثانسی و بعد الجملة جزاء شرط اولور پس (چون
 بوراده شرط ایچوندر) و که لفظی حرف شرط و فعل شرطی بری برینه
 ربط ایچون کلمشدر (فرخ فاء مفتوحه وراء مضمومه نك تشدیددی
 و خاء معجمه ایله قوتلو و بختلو و مبارک معناسنه میمون کی زیرایمن و برکت
 و سعادتدر و اصحاب یمین که اصحاب سعادتدر یمینندر (لقا فاشقی
 و کورمکدر بوراده فرخ اقا حسن المنظر دید کلر بدر که ایکسی دخی
 صفت مشبهه در (مملکت سلطانك مملک ایتدیکی بقعه لردر ترك
 کندی فتح ایلسون و کرل آباء واجدادندن بطریق الارث انتقال
 ایلسون پس سلطانك وقفندن و آخره تمليك ایتدیکی برلردن ماعدا
 اراضی کندی ملکیدر (بقا استمرار الوجود در یعنی برنسنه حالت
 اولاسی اوزرنه ثابت و قائم اولمقدر (معنای بیت) بودر که اگر سلطان
 عادل و حسن القضا و نورانی الوجه اولا که اکا ملاقی اولان کسه
 لفاستندن نشاط و انبساط بوله مملکتنده اکا ذوام و بقا و ثبات اولور
 یعنی هیچ کسه انك ملکینی یدندن تغلب ایدوب الماز بلکه حسن حال
 و جالی سببیله سر بردوات و سلطنتده استقرار بولور و بعد الموت
 دخی خیرله یاد اولوب عمر ثانی ایله معمر اولور بونده حسن لقابی دخی
 درج ایتدی زیرا حدیثه کلمشدر که (خواستجکری حسان الوجوه
 اولنردن طلب ایدیکوز یعنی حسن الوجه اولق آفتندن سلامت
 ایلدر که اعتدال مزاجه تا بیدر پس مستأخذدن بحسب الظاهر خیر
 مأمولدر و جناب نبوی صلی الله علیه وسلم بیور مشرذدر که بکا برایش
 ایچون آدم کوندر در که حسن الوجه و حسن الاسم اولانی بعث
 ایدیکوز یعنی بو وصفلرک اربابنده یمین و برکت اولق ملاحظه سبله

تفؤلدر صدق الرسول الجلیل * چون کند سلطان کرم بالشکری *
 بهر او بازند صد جان و سری * چون حرف شرطدر سلطان کند
 فاعلی و کرم مفعولی و بالشکری کرمه متعلقدر و جمله سی فعل شرطدر
 بهر بازندی تعابله که معلول اوزرنه تقدیمی ضرورت وزن ایچوندر
 بازند فعل مضارع جمیدر اوینارلر دیمکدر مصدری بازیدندر که
 اوینامقدر فاعلی اشکر ضمیر یدر صد جان مفعول و بعد الجملة جزاء
 شرطدر (سلطان اصلنده تسلط واستیلا معنیاسنه مصدردر صکره
 اسم قلندی (کرم بعد السؤال اولان عطادر بوراده مطلق احسان
 مراددر) بالشکر یده یازانده در سمریده کی (بهرا دات تعلیلدر) صد جان
 و سر کزندن کایه در (معنای یت) دیمکدر که اگر سلطان اشکر
 و چری به کرم و اطف و احسان ایلیه اشکر دخی سلطانندن اوتوری
 و انک یولنه چوق جان و یاش اوینارلر و اکا فدا ایدرلر و اعداسنه
 زبون و مغلوب اولغله قومزلر زرا دیمشدر در که الانسان عیبید
 الاحسان بونده سلطانک کندی ذاتنده عدائی پیمانیدن صکره
 اوصافندن خصوص اوزرنه کرم و احسانه انتقال ایلدی زیرا که چه
 ایکسی دخی ینسه و بین الناس معامله در و لکن عدله سیاست دخی
 داخلدر که عدل لطف محض د کادر کرم ایسه خالصدر
 * * در بیان اخلاق حمیده گوید * *

* چارچیر آمد بزری رادایل * هر که اودارد بود مرد اصیل * چارچیر
 مبتدا دلیل آمدک مفعولی و بزرگی را دایله متعلقدر و بعد الجملة خبر
 مبتدادر را ادا مفعول و لام جازه معنای تعابیل اولغله قابلدر هر که
 هر کسی که تقدیرنده مبتدادر او مبتدای ثانی و داردک تختنده اولان
 فاعلی او و مفعولی محذوفدر که هر کسی که اودارد آن چارچیر دیمکدر
 و بعد الجملة هر کسی به صفت او اور مرد بودک مفعولی اولوب بعد
 الجملة مبتدای اوله خبر او اور (بزرگی ده یا صبریه در) بزرگ بانک و زانک
 ضمه سببه و زانک سکونیه او او دیمکدر عظیم معنایه مقابلی کوچکدر
 کیچی معنایه بزرگ منش متکبردر بزر جهر بزرک مهر دن معبردر
 (دلیل مرشد و ما به الارشاد در مصدری دلالتدر که یول کوستر مکدر
 الحاصل بر نسته نك معرفته و مصوله و سببه اولانه دلیل دیرل الفاظک

معنا به دلالتی و رموز و اشارات و عقود و امثالی کی (اصیل حسب
 و فضیلت و شرف صاحبی انکچون کشتی زاده ره اصیل و اصلدن
 خطا کلمه دیرل زرا مکارم اخلاقی میراث کی اولمشدر و مختار صحاحده
 کلور که فلان لا اصل له و لا فصل الاصل الحسب و الفصل اللسان
 انتهى یعنی فلان کسه نك اصل و فصلی یوقدر دیمک حسب و لسانی
 یوقدر معنایه در زرا فصل و فرق غالباً لسانله اولور و حسب مفاخر
 آباء و ما تر اجداد در که انک سبیلله اولاد دخی عامه ناس ارا سنده
 اهل مناقب و فضائلدن محسوبدر و یا خود حسب کند ینک و آباء
 واجد ادنک افعال حسنه صیدر زرا دیمشدر در که من فاته حسب
 نفسه لم ینفع حسب ایه و ینه دیمشدر در که و ما ینفع الاصل من هاشم
 اذا كانت النفس من باهله (معنای یت) بودر که درت نسته اولولغه
 و عظم قدره دلیل و نشان کلدی هر کیم اول درت نسته بی طو توب
 و آنده بولنور سه حسب و شرف و قدر صاحبی ار اولور و فضائل اهلی
 رجال میاتنده کرچک ار دیمکه لیاقت و استحقاق بولور بورادندر که
 نیچه زنلر کماله مرد و نیچه مردل نقصانله زن اولدیلر * علم را اعزاز
 کردن بی حساب * خلق را دادن جواب با صواب * بونک تقدیری
 کردن علم را اعزاز بی حساب دادن خلق را جواب با صواب
 دیمکدر که کردن چارچیردن بدلیز ما بعدنده اولان اوچ خصلتک
 انضمامی اعتباریه (زیر ایک چیر چارچیردن بدل اولماز و مبتداه
 محذوفه خبر اولوق دخی جائزدر نخستین او کردن تقدیریه شکم عرب
 الاول کذا دیر کردنک مفعول اولی علم و اعزاز ثانسی بی حساب
 اعززه متعلقدر که مقصود اعزازده مبتداه در خلق دادنک مفعول
 اولی و جواب ثانسی و یا صواب جوابک صفتیدر زرا با مانع معنایه در که
 صوابه مقارن اولان جواب دیمکدر زرا هر جواب صوابه مقارن اولماز
 پس صفت تخصیص ایچون اولور (علم نظر عقلی و یا کشف الهیدن
 حاصل اولان ادراک جازمدر) اگر شبهه بولنسه اکا علم دیمزلر بوراده
 علمدن مراد علم ناقدر یعنی علم قرآن و حدیثدر که احکامه و حکمه
 متعلقدر که اولکی منه عالم اولانه عالم با حکام الله و ایکچی منه واقف
 اولانه عالم بالله دیرل و بویکی علمدن ماعدالسنه و مسائل دیرل و شول

عقل که وسیله معرفت اولیه مردود و محقر در (اعزاز اذلالک
مقابلیدر یعنی عزیز اینک ذلیل و خوار طوتما مقدر بوراده اینک
معنای کرددن مستفاد در پس اعزاز تجریده محمول اولور حساب
عد اینکدر) و یوم قیامت روز حساب دلدی زیرا اول کونده
اعمال عباد عد اولنور تا که خیرا و شررا مجازات واقع اوله (خلق
مخلوق معناسنه در که مقام قرینه سیله انسان مراد اولور) جواب
جوبنددر که قطع معناسنه در زیرا جوابله کلام خصم منقطع اولور
صواب خطاک ضدیدر یعنی حقه اصابتدر (معنای بیت) بودر که علم
نافعی که قرآن وحدیثدن مستفاد در بی حساب یعنی زیاده سیله و مبالغه
ایله حسابدن خارج اعزاز اینکدر یعنی علم شریفه تعظیم ایدوبانی
عزیز طومق اولولغه نشاندر زیرا علم صفت الهیه در وصف الهیه به
تعظیم ذاته تعظیم در و مقتضای تعظیم موجب عمل و اهل علمی
دخی اعزاز و دخی خلق جوابه محتاج اولنور نه طوغری جواب
ویرمکدر و خطا و یکش سویلما مکدر والا جناب نبوته عرض اولنوب
خطا سیله مقتضی اولور اشته بودر که اوچندن نیچدر قضا و فتوی
ترک ایندیله و نیچدر دخی عن اصل قبول ایندیله امام اعظم کبی
رحمه الله (وهرندن که انسانه سؤل ایدر علمی مرتبه سی راست
سویلمکدر والا آفات لسانله مبتلی اولمش اولور) مثلا بولدن سؤل
ایدن اعی و بصیره بولی طوغری سویلیه و محال اولانی ارشاد ایلیه
والا صفت شیطانیه ایله متصف اولمش اولور که اضلالدر
* هر که دارد دانش و عقل و تمیز * اهل علم و عقل را دار د عزیز *

اولکی مصراعک اعرابی معلومدر که نیچدر که نظارتی شرح اولندی
اهل علم اینکی دارد مکفول اولی و عزیز ثانیه در و بویینک مضمونی
چارچیرک اوچنی سیدر و بیت آتی مضمونی در دنجی سیدر و سائر آیات
تثابته در تکم اهل تأمله ظاهری دانش اسم مصدر در بلو معناسنه
دانش کر و دانشمند و دانشور بلولی دیمکدر زیرا پوشین علامت اسم
مصدر در که امر مجرد آخره لاحق اولور مثلا دانش و بینش و روش
و نجش و امثال کبی و پوشینک ماقبلی مکسور و قنور (تمیز اصلنده
تمیز در ایکی بالله تخفیف بری حذف اولمشدر تمیز عریدر که عجم

آندن هوش و ترک اولک ایله تعبیر ایدر اوکی کتمش و مغشی و مغشی علیه
اولمش یعنی بایش کسبه به هوش دیرل که هوشک مقابلی اغادر پس هوش
عقل اوزرنه متفرع برحاندر نفس عقل دکاسدر اینک چون عقل
اوزرنه عطف ایتدی عطف العام علی الخاص زیرا بویله برلده
تمیز مطلقا ادر ا کدر که انسان خیر و شری آنکله فرق ایدر عقل
ایله تعقل ایتدی کبی و تمیز حیوانده دخی بولنور که حلو و من و ضار
و نافع آنکله ادراک ایدر اص او کدن غیر بدر زیرا اص عقلدر که
مقابل جیوندر اصلونک مقابلی دلو در هوشبارک مقابلی مستدر
الحاصل ناظم قدس سره بوراده دانش یعنی علم و عقل و تمیزی جمع
ایلدی زیرا بری برلندن فرقلری وارد در علم معلوماته و عقل معقولانه
تعلق ایدر و معقولات عقل اولدن اشغاسیدر معلومات اسما و صفاته
دخی اطلاق اولنور پس علم عقلدن ایدر و تمیز دخی عقلدن ایدر
زیرا کاه اولور که تمیزی عقل معناسنه دخی استعمال ایدر (عزیز
ذایل مقابلیدر که بالاده اشارت اولندی (معنای بیت) بودر که
هر کچک که علم و عقل و تمیزی اوله اهل علم و عقلی عزیز طوز خوار
و ذلیل طومر زیرا علم و عقل و تمیز شرفی نه ایدوکن یلور واکا کوره
اربابک قدرن فهم ایدوب (ازلوا الناس منازاهم) و لا یعرف
ذالفضل الا ذوه) مقتضای اوزرنه رعایت و عزت قیلور و دیمشدر که
علمایله مشاوره ایله والا عقلایه مراجعت قبل و عقلدن اشغاسی
سهودر که انک اهلته اعتبار یوقدر * ای برادر کر خردداری تمام *

* نرم و شیرین کوی بامردم کلام * بونک تقدیری ای برادر کرداری
خرد تمام کوی کلام بامردم نرم و شیرین دیمکدر که خردداری نک
مفعولی و تمام تام معناسنه خردک صفتیدر و بعد الجمله فعل شرطدر
کوی امر حاضر در کلام مفعول اولی نرم و شیرین ثانیه بامردم کوی
متعلقدر که پایه با تعلق ایدر (خرد خام مجیه نک کسریله جمع لغایده
عقل ایله تفسیر اولمشدر و این کمال دیمشدر که خرد عرییده کی کبی
بصیرت معناسنه در و اول و منفله موصوف اولانه خردمند دیرل
وشول حالت که عارضی اوله آنده ادات توصیف مندر سیغله چشم
بصیرت آچلمق و ازدر اول اعتبار ایله خردک ادات توصیفی مندر

اولشدر وینه بر محله دیمشدر که عقل خلقی در وهوش او کدر که
کسبله متزاید اولور وینه دیمشدر که خردک مقابلی بی خرد در که
ترکیده ابله دید کلریدر انهمی و بونده نظر واد در زیر عقل خلقی
اولیحق بصیرت معناسنه خرد دخی خلقی اولور زیر بصیرت قلبک
فوت مدر که سیدر که عقلدر یوخسه بشقه نسته دکلدر و بصیرنه
چشم اضافتی بصیرک مقابلی اولق اعتبار بله در که چشم بصیر چشم
حسن و چشم بصیرت چشم عقلدر که بری حیاتی و بری عقلیاتی
ادراک ایدر و خردک مقابلی بی خرد در که احقه دز ابله دکلدر زیر
ابله اوغوزدر که سلیم الصددردر و ابله ترکی دکلدر بلکه عریقدر تمام
مصدر در خردک صفتیدر مبالفه طریقیله واصلی خرد نام در بر نسته
بر حده منتهی اولمقدر که شیء خارجه محتاج اولیه عدد نام و عدد
نافص دیرل و مه دود دن غیریده دخی جاریدر مساحت کی (نرم
یومشدر که مقابلی درشت در که فایدر نرم گوش قولاغک یومش
برینه دیرل اصلنده اضافتله در (شیرین طائلو لذیذ معناسنه عجم آجی
و طائلو دبه جک برده تلخ و شیرین دیرشیر سوددر یا نسبت و نون
نا کید نسبت ایچوندر طائلو لده انسانک اول طندبغی لذیذ نسته
سود اولدیغیدن او توری طائلو بی اکا نسبت ایتشدر لردر و شیرین
خمر وک زوجه سیدر که عشقباز لقلرندن خمر و شیرین دیو
شهرت بولشدر بخون و لیلی و وامق و عذرا و امشالی کی (کوی کاف
عجیله امر حاضر در مصدری گفتن در سويلك معناسنه مضارعنده
فاو او قلب و ما بعدنده بر باز یاده ایدوب کوید و کوینده دیرل گفتکو
سوز ساودر (کلام مفید اولان سوز دیرل تکلم او مقوله سوزی
سویلکدر (معنای یت) بودر که ای برادر اگر عقل نام طوژسک
یعنی حقلک کامل ایسه مردمه یعنی آدم اوغلانسه کلامی نرم و شیرین
سویلک یعنی کلامی رفقه ابله و سوزکی طائلو قیلوب باغله بال قارشدر
یا که خلقه تأثیر ایلده و حسن استماع ایدر زیر ملایم سوزی
هر کس قبول ایدر و طائلو کلامه قولاق طوژسک لیمان حکیم اوغلده
وصیت ایدوب آجی اوله سنی آغز دن آتارل و یک طائلو دخی اوله که
سنی بودرل دیمشدر پس اگر کلام و اگر غیری اعتدال و توسط اوزده

✱

کر کدر که اکا استقامت اعتدالیه دیرل اکامل ناسه مبسر در غیره
دکل * هر که باشد ترش روی و تلخ کوی * دوستان ازوی بکر دانند
زوی * تقدیری هر کسی که باشد ترش روی و تلخ کوی بکر دانند
دوستان ازوی روی دیمکدر که هر کسی مبتدا و ترش روی باشدک
مفعولی و بعد الجملة مبتدایه صفت اولور دوستان بکر دانندک فاعلی
و روی مفعولی و بعد الجملة خبر مبتدا اولور (ترش اکشی اصلی ضمین ابله
استعمالدرگاه اولور که تخفیف را بی ساکن او فورل ترشیدن اکشی
پوراده را طول کله دن او توری و جوبا ساکندر (ترش روی صفت
مشبهه در اکشی یوزلو معناسنه وصف ترکیبی دکل (تلخ کوی دخی
بویله در که آجی سوزلو دیمکدر پوراده کوی کویید ندن ما خود اسمدر
یعنی سويلك و اینه نك امیدر (دوستان دوستک جمیدر که مقابلی
دشمندر (ازوی اصلنده از اویدر که ضمیر غائب منفصلدر مکره همزه
حذف اولوب واوه اخف حرکات اولان فتحه ویراشدر (بکر دانند
کاف عجمیله فعل مضارع غائبک جمیدر که اولنده باه مکسوره
استقباله تخصیص ایچوندر و نا کید و فصاحت ایچون دخی داخل
اولور آخرنده ند ادات جده در که اصلی اندر کر دانیدن متعدیدر
دوندرمک معناسنه کریدن لازمدر که دوندک دیمکدر (معنای یت)
بودر که هر که که اکشی یوزلو و آجی سوزلو اوله دوستلر اندن یوز
دوندرل یعنی اعراض ایدرل و یوزنه یغیرل و سوزن دکلر زیر اقبال
و التفات و استماع قلبک قبوله منوطدر او مقوله و صغله موصوف
اولان آدمی ایسه کسه سومز و قلبی قبول ایتز حسن معامله
خارجیه ایسه داخل و باطنده اولان حسن قبولک ثمره سیدر مکر که
حسن معامله سی ضروری اوله که اکا مدارا دیرل شکم دیمشدر در که
کسه مدیکک الی اوپ پس سوه اخلاق سببیه دوستلر و اشنال
آدمدن فرار ایدیمکک اجانب و اعدا اولنله سوز فالمدی و قرآنده کلور
(ولو کنت فندا غلیظ الغاب لانفضوا من حولک) چونکه حق تعالی
اکابرله یعنی اکابر یوزندن اصاغری تأدیب ایلدی پس عافله عبرت
المنی لازم کایدی * هر که از دشمن نباشد بر حذر * عاقبت یتند از ورنج
و ضرر * بونک تقدیری هر کسی که نباشد از دشمن بر حذر یتند

✱

از عاقبت رنج و ضرر دیکدر که اعرابی ظاهر و نظاری ماضی در
(حذر احتراز در یعنی اخافه ایدیمی نسته دن پر هیز در دیمش لردر که
مخدور امنک و محظور مباحک ضنیدر پس الضرورات تبیح المحظورات
طاه معجه ایله در زیر اباحتیه مقارندر ذال معجه ایله اغلاط عامه دندر
(عاقبت آخر معناسنه زیر عقب مؤخر الرجل یعنی آتی او یکم سیدر
فلا ینک عقبنده دیرل اردنجه معناسنه عقب دید کاری یا الله بطریق
الاشباعدر والا اصلده یا یوقدر و عرییده اشتباع طریقه مسلوکه در
دوانیق ده دوانیق و مخاد مده مخادیم و جوالقیده جوالیق و امشالی کبی
(رنج زحمت معناسنه اسیدر مصدری رنجیدن کلور که انجتمکدر
متعدیسی رنجانیدندر) ضرر تفعل مقابلیدر که عجم اندن کز ند ایله
تعبیر ایدر که ضرر و زیان و رنج دیمکدر (معنای بیت) بودر که
هر کسبه که دشمندن احتراز اوزرنه اولیه و مکر و کیدنی دفعه مقید
اولیوب اندن بی پروا و بلکه خصمی استحقار اوزرنه اوله عاقبت اندن
رنج و ضرر و زیان و زحمت کورر و آخر انک دامنه طونلوب خاک مذله
یوز اورر و دیمش لردر که دشمن انسانک قفاستده در فرصت کوزدب
کلور پس غافل اولماق کر کدر و دفعه بر چاره بولمورد و دشمن سکا
ظفر بولمزدن اول سن اکا غالب اولمورد زیر ضولک پشیمانلق فائده
و یرمز دیرل مشهوردر * در میان دوستان مسرور باش * کر خرد
داری زدشمن دور باش * بونک تقدیری باش مسرور در میان دوستان
اگر خرد داری باش دور زدشمن دیمکدر که باش امر حاضر در مسرور
انک مفعولیدر و جمله سی مستأنفه در (اگر حرف شرطدر خرد دارینک
مفعول مقدمی و جمله سی فعل شرطدر دور ایکنجی باشک مفعولی
و جمله سی جزاء شرطدر) میان بیل و اوزنه وسط معناسنه فتح سبب
و اراق بوراده مراد بودر (مسرور اسم مفعولدر سرور دن صدرده منکتم
و مستبطن اولان لذت و انشراحدر خارجده و ظاهر بشره ده اثری
تحسوس دکلدر اصلی سرور زیرا لذت مستبطنه قلبده سرور باش امر در
مصدری باشیدنر اولق معناسنه دور اراق بعید معناسنه) (معنای بیت)
بودر که دوستلار اسنده مسرور اولوب اوتور زیر دوستلره قریب اولق
وارانده بولنقی باعث انس و حضور و سرور در و اگر عقل تامک

وارایسه و ادراک کامل طور سبک دشمندن و دانه اسندن و صحنیدن دور
و بعید اول زیر المردن دور اولق سبب راحت دل و نزدیک اولق موجب
کدر متصل در الحاصل دوستان دانه سنده بولنقی باغ و بوستان ایچنده
اولق کیدر که آدمک دماغی پر بوی انس و قلبی داخل بزم عالم قدس
اولور دشمنان میانشده اولق ایسه خار زار ایچنده قالمق کیدر که
دامن دل و حاشیه جامه خاطر دریده اولمقدن خلی اولماز و چشم جان
روی الم کور مکدن چاره بولماز و دیمش لردر که دشمنلره زندگانی اتمک
خطا و افساد عمر و اسراف سرمایه وجود در فاعل ذلک * ای پسر
تدبیر راهی توشه کن * پس حدیث این و آن یک گوشه کن * بونک
تقدیری ای پسر کن توشه تدبیر راهی پس کن یک گوشه حدیث این
و آن دیمکدر که توشه کن کله سنک مفعولی و تدبیر راهی تعلیلدر و یک
گوشه ایکنجی کن کله سنک ظرفیدر و حدیث این و آن مفعولدر و پس
باه نجمنی ایله عرییده فاه جزایه معناسنه در تقدیری فاذا تدارکت الزاد
ما جمل حدیث فلان و فلان فی طرف و امض حبث اردت من طریق
الآخره تدبیر بر نسته نک آخر و عاقبتیه نظر ایتمکدر راهی ده یا زانده
و یا تعظیم ایچوندر تدبیر راهی تعلیلی منضمندر برای تدبیر و تدارک
راهی دیمکدر توشه آرق و زاد معناسنه حدیث لغتده جدید و عرف
عامه ده کلام و عرف محدثین ده خبر رسولدر و کلامک قلیل و کثیرنه
شاملدر ز برایش افشیا حادث اولور پس حدیث قدیم مقابله سنده اولور
بوراندنر که خبر رسوله حدیث دیر بیلر زیر قرآن مقابله سنده در
قرآن ایسه قدیمدر زیر غیر مخلوقدر این و آن فلان و فلانه یعنی زید
و عمرو اشارتدر گوشه بوجقدر یک گوشه بر طرف دیمکدر گوشه ایکی
جزه دن مرکبدر بری گوش کاف عجمیه که قولقدر و زری دخی هاه
تخصیصدر که گوشه قولغه تشبیهدر و بونده مشابیهت جهنندن اولان
مناسبتی اظهارد در شکم بنوع آبه عین دیدیلر زیر هیئنده و سیلانده
کوزه بکزر (معنای بیت) بودر که ای پسر بول ایچون و یا خود راه
عظیم اولان راه آخرت تدبیری و تدارکی ایچون توشه ایله یعنی زاد و آرق
تهیه و تحمیل ایله پس بونک و آن یعنی زید و عمرو و سوزنی بر گوشه به قو
و بر طرف ایله و ایل سوزنی دکل و ایشو که مشغول اولوب بولکه

طوغری کت زیرا مضل و مفسد جوق و شیطا طین الانس و الجن حددن
آرتوقدر که رهز نلک ایدر لر و ملامت سمته کیدر لر و سکا لازم اولان
لا ثلک لومنه و غافلک غفلته مقید اولوب ندار کده و سلوک طریق حقه
اولاسن والا نادم اولور سن معلوم اولاکه سالکله لازم اولان ابتدا
تعیین مطلب و ثابا اسباب معینه به تثبیت و ثابا بالغه ل حرکت
وسلو کدر و بومقامده مطلب متعین اولمگله ناظم قدس سره اول
تدارک زادله توصیه ایدوب بعده استصحاب زادله سلوک طریقه
ترغیب ایلدی فاما زاهدک مطلبی درجات جنت وزادی اعمال صالحه
و عاشق کدرک مطلوبی قربات حضرت وزادی فنا فی الله در که
هر بری بشقه تدارک ایله یوللرینه کیدر لر فاعلم ذلک
* * * در بیان چار چیز که در خطرست میگوید * *

چار چیزست ای برادر باخطر * * * توانی باش ازینهار حذر * * * بونک
تقدیری ای برادر چار چیز را خطرست دیمکدر که ادات خبر خطر
متصلدر زیر چار چیز ابتدا و باخطر خبردر تا مادام معنایست در که
استمرار مراد اولور توانی فعل مضارع مخاطبه جملہ سی تأویل
مصدرده اولوب باش کله سند ظر قدر باش امر حاضر در و مابعدی
اکا متعلقدر وبعد الجمله مستأ نفه در خطر فحتمین ایله هلاک اوزرنه
اشرافدر توانی نلک مصدری توانستن و توانیدن ندر که کوچ بیکدر
توان کوچدر قدرت معنایست توانا کوچلودر که صفت مشبهه در شکیب
صبر و شکیا صبر لو اولدیغی کی اما توان شول کوچدر که خلق اوله
کسبله یعنی اد مائه حاصل اولان کوجه زور دیرلر قضا توان وصف
ترکبیدر که اصلی تواننده قضا در قضا و امضایه قادر اولیجی معنایست
قدر توان دخی بویه در ازینها اصلنده از این درها ادات جمعدر
اینهار چار چیزه اشارتدر (معنای بیت) بودر که ای برادر درت نسته
خطر ه مقارندر که هر کجده اول درت نسته بولور سه یا ظاهره و یا باطنا
هلاکه مشرف اولور مادامکه قادر اولاسن یعنی هلی الاستمرار بولور دن
اجترار اوزرنه اول والا هلاک اولور سن زیرا قول ناصح ایلده عمل ایتمین
آخر نادم اولور و بر معنای بلن ایله بلین برابر کدر و تجربه ایدن ایله
ایتمین مساوی اولاز پس عاقل اولان بویه بندی قییدار کوشوار کی

قولا غنده

قولا غنده طومقی کر کدر * * * رغبت دنیا و صحبت بازانان * * * قربت سلطان
والفت بایدان * * * رغبت کسر تائله و مابعدنده اولان معطوفات نسته ایله
چار چیزدن بدلددر قربت اولنده و او ضرورت وزن ایچون حذف
اولمشدر رغبت بر نسته بی حرصله ارادتدر دنیا عقی مقابله سنده در که
دنوو قربی اولدیغیچون دنیا دندلدی و آخرته بوم آخر دندلدیکی دنیا دن
طقوز بیک ییل مؤخر خلق اولمگله در و دنیا به رغبتدن منع متاعندن
واکا تعلقدن منعدر و دنیا نلک حدی بالاده ذکر اولدیغی اوزره سماء
سابعه نلک مقررندن ثرایه د کدر که عالم کون و فساد در قربت قرب
معنایست در که بعدک ضدیدر و قرب و بعد اعتباری در که انلر ایچون
حد محدود یوقدر (الفت التیامله اولان اجتماعدر اجزاء محبتک بری
برینه اتصالی کی و تاج المصادره کلور که الالفه دوستی گرفتن یعنی
دوستلق طومغه الفت دیرلر دوستلق ایسه اجتماع و التیامی مستلزمدر
(بدان بدک جمعیدر بد برامزدر مقابلی نیکدر که ایودر) معنای بیت
بودر که اول درت نسته که امور مهلکه دندر اولا دنیا به رغبت و انک
متاعنه حریص اولمقددر حب دنیا ایسه جمیع خطایانک رأسیدر و دنیا
ملعوننه در مکر که ذکر و توحید و سایر امور که حق تعالی شرعه الیری
استثنا ایلشددر بولر محبوبدر الحاصل علاقه دنیا انسانک قلبی مرده
و نفسی زنده قیلور مکر که سلیمان عم اولا که ظاهری دنیاده و باطنی شهود
مولاده اوله زیرا دریا اولان متغیر اولماز و ثابا زتلرله صحبتدر زیرا نلک
دنیا به تعلق مرددن زیاده در پس صحبت زن انسانی آرایش دنیا به
جذب ایله اهلاک ایلر و ثابا قربت سلطان ندر زیر ملوکک و فاسی
یوقدر و ادنی بهائیه آدمه قیایلر پس سلامت انلر دن کاردده اولمقددر
و رابعادل و برامز لر ایله الفت و اختلاط ایتمکدر که اوصافی ردیه نلک
سریافته سیدر زیرا حکم بخوار اشتراکدر * * * قرب سلطان آتش
سوزان بود * * * بونک تقدیری بود قرب سلطان آتش سوزان دیمکدر که
قرب سلطان بودک فاعلی و آتش سوزان مفعولیدر سوزان صفت
مشبهه در یناغنی و یقاعن معنایست بوراده آتشه صفت اولمگله معنای
متعدی مراددر که یا قیضی در مصدری سوزیدن و سوختن در که یاغنی
و یاندره قی معنایست کلور که کوتیک و کویندر مک ایله دخی تعبیر اولور

(معنای مضارع) بود که قرب سلطان یا قبیعی آتش اولور یعنی آتش
نیجه احراق ایدرسه اولدخی احراق ایدر سؤل اولورسه که آتش
اصلندن شخر قدر پس توجهله سوزانله وصف اولور جواب بود که
مبالغه محمولدر که زیاده محرق آتشدر دیمکدر و بومقوله آتشه قریب
اولمق اتلاف نفس واهلاک وجود در بوراده ناظم قدس سره لف
ونشر مرتب طریقه سالک اولدی بلکه اعظم اسباب هلاک اولان
قرب سلطان تقدیم ایلدی حتی دیمشدر که برکسه طالب علم ایکن
تقوی اوزرنه اولسه الله تعالی اقی بالاخره اوج نسنه ک بریله مبتلی ایدر
یا عمرنه طویمبوب جوان ایکن دنیادن کیدر و یا اهل قری صحبیه
معذب ایلر و یا خود صحبت سلطانله مبتلی ایدر که بواو برلندن اشدر
بایدان الفت هلاک جان بود * بونک تقدیری بود الفت بایدان هلاک
جان دیمکدر که الفت بودک فاعلی بایدان الفت متعلقدر هلاک فعلک
مفعولیدر هلاک موند که وجود اوزرنه فنا وعدم طاری اولمقدر
و یا خود برنسنده استحال و فساد قبول ایتکدر بوراده مضاف محذوفدر
تقدیری سبب هلاک جان دیمکدر (معنای مضارع) بود که برامزله
الفت واختلاط ایتک جانک سبب هلاکی اولور زیرا فساد لری ساری
اولوب مرده حکمنده اولور پس قلبک حیاتی صلاحله وایلاک ایله در
و محاتی فسادله و کتلاک ایله در و انسان جار سوء صحبیه فی نفس الامر
برامز اولسه دخی بحکم الصحبة برامزه نازل اولان بلا نازل اولور تنکم
قرآنده کلور (واتقوا فتنة لا تصيبن الذين ظلموا منكم خاصة * زهر دارد
در درون دنیا چومار * کرچه بینی ظاهرش نقش ونگار * بونک تقدیری
دارد دنیا درون زهر چومار دیمکدر که دنیا داردک فاعلی و در درون
ظرف و زهر مفعولیدر کرچه شرط در هر بیده ان وصلیه کیدر که جزادن
مستغنیدر ظاهرش بینی نک مفعول اول و نقش ونگار نایسی در بینی فعل
مضارع مخاطبدر کور سن دیمکدر مصدری علی غیر القیاس دیدن در
مضارع یند و اسم فاعلی یننه کلور نگار نوک کسری و کاف بحسبه
نقش معنای اسم مصدر در نگاریدن و نگاشتن نقش ایلک و صورت
یازده تنکم نگار خانه چین دیرل مشهور در و محبوبله نگار دید کلری
حسن نقشدن اولور یدر مضارع غنده و اسم فاعلنده نگار و نگارنده

دیرل بوراده نقش منقش معنای در زیر نقش اصلنده الوانله تلویح در
بوراده ایسه معنای مصدری مناسب دکلدر مفر دات باقیه بالاده
یا زلمشدر (معنای بیت) بود که دنیا در و ننده یلان کبی زهر و آغوش و طو
اگرچه ظاهرش منقش و نگاریده کور سن یعنی ظاهرده اولان نقشه
الادامه زیر باطنی ظاهری کبی دکلدر بلکه باطننده مهلاک نسنه طو تر که
زهر در و یلانک اغزند درون ایله تعبیر ایلدی زیرا باطن فی فی الجملة
دروندن در یعنی یلانک زهری اغزند دیشلرنده در که اصر دقده اثری
ظهور ایدر یوخسه قارننده دکلدر که فی طریقه کور و یلانک
زهرندن تغیری بعض اجزاء و نباتات دخی زهر نا کدر الماس کبی که
برقیراطی آدمی اهلاک ایلر و سم هلاهل کبی که اول بر او ندر که سبب
افلجمنده هلاهل شهرنده بترانه ایکن یرل ضرر ویرمز اما غیری اقلیمده
اولدر در نقل اولوب صائلان انک کو کیدر * می نماید خوب و زیاده نظر
لیکن از زهرش بود جازا خطر * نمایدک فاعلی دنیا مفعولی خوب در
خطر بودک فاعلی و جان مفعولی و از زهرش خطر متعلقدر می نماید
فعل مضارع نماید که اولنه می ارادت حال و یا مستقبل حاله قریب
ایچون داخل او اور نمایدک مصدری نمودنر کو منتریمک و کور نمک
معارنه مضارعنده و او یزیننه الف و یا کتورب نماید و نمایندده دیرل
کو ستر و کو سترچی و کور بنور و کور بنجی معنای و بعض اغنده نمودن
و نمایندن دخی دیمشدر و لکن ظاهر اولان بود که مصدر ثانی نماید
نمودنن اخذ اولند قدن صکره اعتبار اولمشدر اگر مصدر اصلی اولسه
مضارعنده الف و یا کتورمکه حاجت قالماز (زیبا صفت مشبهه در که
زیب بر کدر زینت معنایه زیبا یز کلو ویراشقلودر مصدری زینیدن
کلور بر اشمق معنایه نظر بر نسنه بی ادراک ایچون قلبب بصیر
و بصیرت ایدوب اتی کور مکدر بوراده رؤیت بصیر مراد در
لکن لامک کسریله و یا ثله حرف استدر ایدر اصلی لکن در که
عربیدر و لکن استعمال عجم اوزرنه یا ادخال اولنچیق لام مکسور
قلندی ترخیم ایدوب لیک دخی دیرل و لکن لفظ سندن ولی دخی
دیرل استدر لک لغتده سامعک تدارکنی طلبدر و اصطلاحده کلام
سابقدن تولد ایدن توهمی دفعدر خطر مرور ایددی که هلاک

مشرق اولمقدر (معنای یت) بود که اول مارکی اولان دنیا انسانک
نظر نده محبوب و برا شقلو کور بنور و لکن انک زهر ندن جان
خطر و هلاک وارد پس آرایشنه باقیوب زهر ندن حذر کرد
و قرآنده کلور (انا جعلنا ما علی الارض زینة لها لنبلوهم ایهم احسن
عملا) یعنی زینت دنیا انسانی امتحان ایچوندر وزینت اولدیغی هر کسیک
امیه سنه کوره چشمه مستحسن کورند کیدر وزهر اولدیغی اکا تعلق
وانک یوزندن یا صوره و یا معنی هلاکدر تنکم دنیا به حریص اولنرک
نتیجه لری ظاهر در کرک ملوکدن و کرک رعیتدن * زهر این مار منقش
قائست * باشد ازوی دور هر کو عاقلست * زهر کسر رائه مبتدا
و مابعدنه مضاد در منقش مارک صفتیدر قائلست خبر در اصلی قائل
است در که است در معناسنه در هر سه سی حذف اولنوب قائله متصل
قلمشدر زیر قائل آخرنده وصله مانع یوقدر هاء رسمی و امشالی کی
دور مفعولیدر فاعلی مابعدنده اولان کسی در زیر هر کو کاف عربیله
اصلنده هر کسی که اودر تنکم مرور ایتدی او مبتدا عاقلست خبر
و جلا سی فاعله صفتدر (منقش اسم مفعولدر تنقش دن که برنسنه بی
الوان مختلفه ایله تلوین و رنگامیز ایتمکدر) قائل قتلنددر که جسددن
روحی ازاله در موت کی و لکن مباشرک فعلی اعتباریله قتل و فوت
حیات اعتباریله موت دیرل (عاقل عقلنددر که وسیله علم اولان قوت
مدر که در وانک محل تعینی دماغدر بوراده مراد کال عقلدر که عقل
قدسی و عقل معاددر و عقل اوج قسم اوزرنه در بری عقل اولدر که
عقل کلدر و بری عقل اوسطدر که عقول افلاکدر و بری عقل
آخردر که عقول جزئیله در و عقل ایله روحک فرقی بودر که کرچه
ایکسی دخی جسمدن جزء کلدر و لکن روحک جسمه تدبیر و تصرف ایله
تعلق وارد عقلده بومعنی یوقدر بلکه نفسی قباثندن عقل وقیده
واسطه در (معنای یت) بودر که بومعنیش یلانک زهری آدمی قائلدر
هر اول کسه که کال عقل ایله موصوفدر اول مار منقشدن دور و بعید
اولور تا که اکا قریب اولغله زهر لنوب هلاک اولیه الحاصل انسان
مارک زهر ندن هلاک اولدیغی کی دنیا نك متاعنه تعلق و آرایشنه
فریفته اولمقدن دخی هلاک اولور که اولی به هلاک صوری و ایکچی به

هلاک معنوی دیرل و قالک موتندن قلبک موتی اشد در زیر موت
قلبدن کفر لازم کلور که مقتضای خلود فی النار در موت قالب ایسه
بویله دکلدر بلکه مؤمن کامله تحفه در و نتیجه سی درجات قریبتر
* همچو طفلان منکر اندر سرخ و زرد * چون زنان مغرور رنک
و بومکرد * بونک تقدیری منکر اندر سرخ و زرد همچو طفلان مکدر
مغرور رنک و بو چون زنان دیمکدر که اعرابی ظاهر در (همچو چو
ادات تشبیهدر که چوندن تخفیف اولنمشدر هم لفظی ادخالده فائده
بودر که هم لفظی موافقت ایچون موضوعدر مثلاً هم جنک دیرل
چنکده برابر معناسنه بونده دخی طفل اولمقدن و اکا تشبیهدر برابرک
دیمک اولور تنکم افواه ناسده دخی بومقوله جاریدر مثلاً یا اوشاق
اولش با پیر اولمش دیرل ایکسیده برابر معناسنه (طفلان طفلک جمیدر
مولوده التي ویدی یا شنه دك طفل دیرل و بعضیله دیمکدر که
بلوغه دك اطلاق اولنور تنکم مفصلا مرور ایتدی (منکر نهی حاضر در
اصلنده نکردن نونک کسری و کاف عجمینک فتحیله و لکن بوراده
سلاست وزن ایچون نونک کسره سی اختلاس اولنور یعنی بعض
حرکت ایله اوقنور تنکم نظاری مرور ایتدی اولنده میم مفتوحه نهی
ایچوندر یعنی امر طلب فعل ایچون و میله ترک طلب فعل ایچوندر
مصدری نکر سین در باقی و نظر و اتفات معناسنه متعار عنده سین
حذف اولنوب نکرد و نکرند دینلور (سرخ قزل عارضه و معروضه
اطلاق اولنور مثلاً رنک سرخ و سرخ رنک دیرل مرد جو مرد کی
موصوف و صفت و ایکجی صفت مشبهه در (زرد صبار و در بودخی
عارض و معروضه اطلاق اولنور معروف آشه زرده دید کلری
صبار و لغندن اوتوزیدر آخرنده ها تخصیص افاده ایدر (مغرور
غرور دندر که الدائق دیمکدر) رنک بویا بوی بآه عربینک ضمیمه
قوی رایحه معناسنه (مکرد نهی حاضر در کردندن ایلاک و ایسلاک
معناسنه مستقبلا تنده را برینه نون کتورب کند و کنده دیرل بوراده
ناظم قدس سره مکدی مکن برینه وضع ایتدی زیر مصدر دن اخر
اخذ اولماز بلکه مستقبلات اخذ اولنور پس مکدر خلاف قیاس
اوزرنه مسامحتنددر تنکم بومفظومه ده بعض نسخده بر محله دخی

کلور کرد (کبر و عجب و رسوایی مکرر قدر خود بشناس و خود را بی
مکرر زبرا اولکی مکرر کاف مجمله اصلی اوزرنه در که مصدری
کر دیدند در دوتک معنای و مضارعی کرد کلور و دال ثانیه تک
حذفیله امر اولور ایکنجی مکرر ایسه اصلدن خارجدر زبرا کاف
عریسه در که مصدری کرد ندر فاعلم ذلك (معنای یت) بودر که
اوشا فلر کی قزل و صارویه یعنی الواه مطلقا نظر والتفات ایله
وزنلر کی رنگ و بویه مغرور اوله و یا خود غرور ایله که مفعول یعنی
المصدر اولور بایکم المفتون و امثالی کی الحاصل کند یکی اطفال
و نسیایه تشبیه ایله و انلر کی الوان و الچه و بویا و بویه باقه والا
الدانور و زکلنور سن زبرا هر نسنه اصلنده لوندن خالیسدر ولون اکا
امور عارضه سببیه حاصل اولشدر بونسیدن عارف اصلنه نظر
ایدوب الدائم ورنکی خیال ییلور جاهل اولان ایسه فرعه بقوب
خیالی حقیقت قیاس ایدر والدانوب قالور و آخر پشیمان اولور اول
عارض اولان رنگ معروضنده باقی فالماز بلکه صولاز و فنا بولور پس
عاقل اولان عاقبت اندیش کر کدر فافهم * زال دنیا چون عروس
آرا سنست * هر دوروزی شوی دیگر خواسنست * زال دنیا مبتدا
و آرا سنست خبریدر و چون عروس آرا سنست قیددر و شوی دیگر مبتدا
و خواسنست خبری و هر دوروزی خواسته ظرفدر (زال پیر فر توت
یعنی بونامش و یکمیش قوجه ار اولسون زن اولسون پوزاده مراد
زدر زبرا دنیا عجزیه تشبیه اولمشدر پس پوزاده زالک دنیا به اضافتی
لین الماء کیندر که شبه بهک شبهه اضافتی قیلند ندر و دنیایی
پیرلک ایله وصف ایلدی زبرا ابتدا حدوثی الله تعالی دن غیری هیچ کسه
ملز و ابوالبشر آدم علیه السلام خلق اولند قدده دنیا اکا خطاب ایدوب
یا آدم تک قوجه لغم زمانده کلدک دیمشدر آدمدن بز خود یز قدر یک
سنه دخی مرور ایشدر که دور سنبله تمام اولغه اقل قبل فالمشدر
(عروس صحاحده لغت مشترکه در یعنی اسان عریده و عجمده مستعمل
کان و کویکو اوزرنه اطلاق اولنور کله در رجل عروس و امراة عروس
دیزل و لکن مؤنک جمعی عرائس و مذکر عرس کلور ضمین ایله
و عروس دو کون حائنه دینلور (دخوله دیک صکره مجازا اطلاق اولنور

بلوغدن صکره یتیم دند یکی کی (آرا سنست اصلنده آراسته است
در که است ادات خبردر هرزه سی و ماقبلنده اولان هاء غیر ملفوظه
حذف اولنوب بری برینه وصل اولمشدر و لغاتده کلور که استک ماقبلنه
بر کله لاحق اولسه النی لفظا و کاتبه ساقط اولور منست و اوست کی
مکرر که متصل اولان کله تک آخرنده هاء علامت اوله اول وقتنده
افصح اولان النی ثابت اولمقدر شیوه است کرده است کی فاما ظاهر اولان
بودر که ثبوت و تلفظنی ضرورت وزن ایچون در پس اگر ضرورت
سقوط و عدم تلفظی اقتضا ایدر سه بوم مقامده اولدیغی کی لفظا
و کاتبه طی اولنور آراسته فعل ماضیدن قیددر بزه مش و زینتمش معنای
مصدری آراستن و آراستن در زه مک و زینتمک معنای مستقبلا تنده
سین یایه قلب اولنوب آراید و آراینده دیرلر (هر دوروزی هر ایکی
کونده دیمکرر که یازایده در سوی و سوهر ضمه عورت اری و جامه
شوی ار جامه سیدر عامه غلط ایدوب چاشمیردر (دیگر بردخی
دیمکرر تکرار اولان نسنه تک ایکنجی سندن دیگر له تعبیر ایدرلر مثلا
ایکندی نمازده نماز دیگر دیرلر بردخی نماز معنای تنکم تفصیلی
مرور ایتدی خواسنست دخی اصلنده خواسته است در که خواسته
و اور سمیه دلمش یعنی طلب ایش معنای مصدری خواستن در که
طلب و ارادتدر مضارعنده سین هایه قلب اولنوب خواهد و خواهند
دیرلر و اور سمی والف ثابته ایله بوم مصدری که دیمک معنای در خاء
مضمومه ده یازرلر و خاستن که بلاوا و اوری طور مق معنای در قیام
کی خاء مفتوحه ده یازرلر (معنای یت) بودر که دنیا پر قوجه قاری کی
ایکن کندینی کلن کی زینتمش و دوزوب قوشمشدر تا که اهل دنیا
و ارباب شهوتی افساد ایلده و بلا نکاح تعلق ایله و فعل فاحش ایله
مبتلی ایده هر ایکی کونده غیری ار طلب ایش و اویناش ایدمشدر
یعنی عجز دنیا کر چه بر حیه ایله سکا بو کون کلن اولوب سکا یار
اولق صورتن کوستر فاما ایکنجی کون سنی ترک ایلوب غیری و آشا
پیدا ایدوب اکایار اولور پس انک مطرب و چنکی به بکرر که هر کون
برخانه ده چالوب چاغروب اویناز و برخانه ده قرار ایتز چونکه بیوفادر
سندخی انک یوزنه باقه وصیت و صداسنه قولاق طوتوب اول جانبیه

آقه و آرایشته فریفته اوله و مرد اولغه سعی ايله نتکم زینب ساعره
 دیمکدر (زینب قومیلی زینت دنیایه زن کبی (مردانه و زساده دل اول
 ترك زیورایت * مقبل آن مردی که شد زین جفت طاق * پشت بروی
 کرد و دادش سه طلاق * مقبل مبتدا آن مردی خبر و طاق شدک
 مفعول صریحی وزین غیر صریحی و بعد الجملة خبره صفت اولور
 و کردک تحمده فاعل ضمیری مقبله راجعدر پشت مفعول و بعد الجملة
 ماقبلنی پیاندر دادش جمله سی دخی انک تمة سیدر مقبل مدبرک
 مقابلیدر حقه اقبال ایدیچی واکا یوز طوتیچی و سعادت اهلیدر
 مریدیه یازانده و یا وحدت ایچوندر ادات خبر محذوفدر که مرد یست
 دیمکدر (زین اصلنده زاین در که این اسم اشارتدر بوراده همزه سی
 ضرورت وزن ایچون تلفظا و کاتبه ساقط اولمشدر (جفت جیم
 عربینک ضمی و کسر یله زن و مرد یعنی زوج و زوجه و آش یعنی مقارن و
 حلیمی ده کلور که جفت شول عدددر که کسر سرتنه صیف قبول ایلده عربچه
 زوج دیرل فرد مقابلیدر و نعمة الله ده کلور که جفت ایکی نسیبه دیرل که
 بریده بلیجه اوله مثلاً ار عورتک و عورت ارک چفتیدر و ایکی اوکوز که
 پیوندر قده اوله جفت دیرل اول اجلدندر که فلان جفت سورر دیرل
 (و طاق و جفت دیرل که طاق تک در فرد معنایه پس جفتک مقابلی
 اولور (و مفتاح اللغة ده کلور که طاق مصدرة در اما صحاح فرسده
 اسطوانه و قات معنایه یک طاق دیه جک برده برقات دیرل انتهی
 بوراده مرد و جفت و طاق و طلاق ذکر اینسدیکی مناسباتی جمع
 قبیلندندر (پشت بیه بحمینک ضمیمه ارقه در ظهر معنایه بوراندندر که
 مأیون اوغلانته پشت دیرل پشت دوتا ایکی قات اولمش ارقه در پشت
 بست ارقه حالنک ارقه سنه بسته قیلدیچی یعنی بطلدیچی پالاندر
 (سه اوچدر ثلثه معنایه آخرنده کی ها فتحه بی بیان ایچون علامت
 اولمافله تلفظ اولمناز و لکن سینک فتحه سی کسره جانبته اماله ايله تلفظ
 اولمقی کرکدر واکثر یا اشباع اولنوب یا ثله تلفظ اولور (سه پای
 و سه پایه ساج ایاقدردر و مسجد دلرده ایقاد قناییل ایچون اتخاذ ایتدکری
 معهود اغاچه دخی سه یا دیرل (طلاق عربیدر طلاق معنایه که
 تقیدک مقابلیدر یعنی بر نسیبه نک قیدنی ازاله ایدوب و تاقیدن ثلایه

ایتمکدر بعیرک عقالتی اطلاق و حل کبی صکره شر عده خاتوننی حباله
 نکاحدن تخلیه معنایه استعمال اولندی زیرا نکاح قید کبی بر نسیبه در که
 حل و اطلاق زوجنه مفوضدر که الفظ معلومه ايله حاصل و نصابی
 اوچ عدددر که اندن صکره حله سزر جعت حر امددر (معنای یت)
 بودر که مقبل و اهل قبول و سعادت اول مرد و یا اول بر مرد در که
 یوجفتدن یعنی زن دنیادن طاق وینکا اولدی واکا اش اولمقدن
 مفارقت قیلدی و ارقه سنی انک اوزرنه ایلدی یعنی بر نسیبه یه یان
 و یروب و ارقه سن دوندرن کبی اعراض ایلدی و یوز و یروب اقبان
 ایتدی واکا اوچ طلاق و یروب بانکلیه سر ر شسته بی قطع ایتدی
 و یوندن فهم اولندی که دنیایه مدبر اولانه حقه مقبل و مقبل اولانه
 مدبر دنلاری و بودخی اخذ اولسندی شهوت طبعیه و هوای نفس
 و ماسوائیه میل قلب منقطع اولمقدن طلاق ثلثه حکمنده اولان مفارقت
 حاصل اولماز * لب به پیش شوی خندان میکند * پس هلاک از زخم
 دندان میکند * یونک تقدیری میکند لب به پیش شوی خندان پس
 میکند هلاک از زخم دندان دیمکدر که لب میکند مفعول اولی و خندان
 ثانیه در و بعد الجملة ما بعد یله زن دنیانک حالتی بیان اولور و هلاک ایکنی
 میکندک مفعولیدر و جار و مجرور دخی اکا متعلقدر به پیش اولکی میکندک
 ظرفی اولدیچی کبی (به پیش ب مفرد بوراده ظرفیت ایچوندر نتکم پیش
 پس مقابلی اولمق اکا دالدر زیرا ایکیسی دخی ظروف مکانیه دندر
 امام و خلف کبی با مذکورک آخرنده اولان ها غیر ملفوظه سه
 آخرنده اولان ها کیهدر که فتحه بی بیان ایچون علامتدر فاحفظه
 (پس بیه عجمی ايله بوراده صکره معنایه بعده کبی (زخم یاره در
 عرب جراحت دیر (دندان دیش در که اوتوز ایکی در که یکرمی سکری
 حروف عربیه و دردی حروف عجمیه مقابله سنده در (معنای یت)
 بودر که زر دنیا اری اوکنده دوداغنی خندان ایدر یعنی اکا تعلق
 و محبت ایدن کسه تک ابتداده یوزنه کور و انبساط و بشاشت کوستر
 صکره اصروب دیشی زخندن اهلاک ایلر پس انک خنده سنه مغرور
 اولاجق دکلدر زرا اطنی اردنجه قهر اولمق دکل بلکه زهر
 و شکری ممتزجدر نتکم کفره و جیره حیات دنیاده معذبلردر ولیکن

مغلوب بشیریت اولد قلرندن احساس عذاب ایتزل
 * * در بیان چار چیز که علامت نیک بختی است میگوید * *
 * شد دلیل نیک بختی چار چیز * هر که این چارش بود باشد عزیز *
 بونک تقدیری دیمکدر که شد چار چیز دلیل نیک بختی هر کسی که
 بودش این چار باشد عزیز یعنی چار چیز شدك فاعلی و مابعدی
 مفعولیدر و هر کسی مبتدا این چار بودك فاعلی و شین مفعولی و بعد
 الجملة مبتدایه صفتدر باشدك تختنده فاعل ضمیری کسه راجعدر
 و عزیز مفعولیدر و بعد الجملة مبتدایه خبردر (نیک بختی ده یا مفعولیه در
 نیک بخت صفت مشبهه در ابو بختلو معنای بختیار و بختاور کی
 بخت دولت و طالع معنای قلموسده کلور که البخت الجذع عرب
 انتهى یعنی بخت اصلنده فارسیدر صکره عربی قلوب جده فاعله
 یعنی حظ و نصیب معنای استمال اولندی (چارش ضمیری اصلنده
 بوده متصلدر که وزینچون محلتک غیریه وضع اولمشدر یعنی ش که
 اصلنده اش در ضمیر مفعول متصلدر و بوراده مضاف الیه واقع
 اولدیغی ضرورتله در زیر اضافه صلاحیتی یوقدر جانشده کی کی که
 انک جانی دیمکدر یوایسه صحیحدر (معنای بیت) بودر که درت نسته
 ابو بختلوک دلیلی و دوات و سعادت و طالع نشانی اولدی هر کجکه
 اکا بودرت نسته حاصل اوله خلق اراسته عزیز و محترم اولور زیر
 هر کسک ذلت و عزتی کوکبه راجعدر * اصل پاک آمد دلیل نیکبخت
 * نیست بی اصلی سزای تاج و تخت * بونک تقدیری آمد اصل پاک
 دلیل نیک بختدر که اصل پاک آمدك فاعلی و دلیل مفعولیدر و جازدر که
 اصل پاک مبتدا و آمد جمله سی خبر اوله نیست لیس معنای اولمله
 بی اصل فاعلی و سزا مفعولیدر (اصل بوراده متفرع علیه معنای در که
 آبا و اجداد مراد در زیر این اب اوزنه متفرعدر اغصان بدن شجره
 اوزنه متفرع اولدیغی کی (پاک طاهر دیمکدر بوراده اصل پاک زنا
 و عیوبدن طاهر حبیلو نسب دیمکدر) بی اصلی ده یا زانده در بقیه
 مفردات شرح اولمشدر (معنای بیت) بودر که شرما و عقلاعیوبدن
 پاک و سالم اولان اصل ابو بخت نشانی کادی یعنی برکته نیک اصلی
 پاک وافی دلیل سعادت اکر باشدنده دوانی اولسه اصل پاکدن کلردی

پس بومقوله کسه هر مرتبه به لایقدر سلطنته و آنچه زیر (ان الاصل
 لا یخفی) موجب اصلدن خطا کلز و هر کاری بحسب الغالب
 صواب اوزنه اولور آنکچون بی اصل تاج شاهی به و سر بر سلطنته
 جلوسه یعنی اهل جاه اولمه سزا دکلدر زیر اصلنده بی بختدر و بی
 بختدن غالباً اثر سعادت ظاهر اولماز و بو معنادندر که خضراء دهی
 نکاحدن نهی اولمشدر یعنی دمنه که بعربلدر انک اوزنده بتن یشل
 اونه اعتب از اولمدیغی کی که ظاهرده حسن و باطنده قبحدر کذلک
 مثبت سوده یعنی پذیرده حاصل اولان زن دخی بویله در که اندن خیر
 کلز پس انک حسن و جلاله رغبت ایتماک کر کدر زیر بی اصلدر
 * نیک بختان را بود رأی صواب * آنکه بدرایست باشد در عذاب *
 نیک بختان بودك مفعول اولی و رای ثانیسی و صواب صفتدر انکسی که
 مبتدا و بدرایست صفت و باشد جمله سی خبردر (رأی فکر و مادی
 الیه الفکر و نظر و استدلالدن مکنتب اولان اعتقاددر) بدراییه
 اولان یاء ثانیه زانده و یانست ایچوندر (بدرای صفت مشبهه در که
 یرامز فکرلو و اعتقادو دیمکدر) عذاب تعذیبدن مشتقدر که ازاله
 العذب در زیر مزید فیه شهر و اظهر اولسه ثلاثی اندن مشتق اولور
 وجه مواجهه دن اخذ اولدیغی کی و یا خود ایجماع شریده عذاب
 دندیکی بودر که مؤمن اولان کسه اعداء الله ایله قائم اولان آلام
 و شدایدی استعذاب ایدر یعنی اکا عذاب و طالتلو کلور پس عذاب
 اولدیغی مؤمنسه و عذابی ازاله کافره نظره اولور (معنای بیت)
 بودر که نیک بختدر ایچون رأی صواب اولور یعنی هر کجکه نیک بخت
 و اصل و نسب اوله انک رأی و فکری بحسب الغالب صواب اولور
 خطا اولماز زیرا ملهم من عند الله در اول کسد که بد اصل اولق حبیلو
 بی فکر اولور و راه صوابدن خجوب خطا ایتسیله عذابده اولور یعنی
 مبتلای عذاب اولوب جهنمنده قالور زیر بدلتک جزاسی بدلتک
 و ابوالکک جزاسی ابولکدر آنکچون مجازات عمه مکافات ذیدیلر
 زیرا خیرا و شراب عملک کفوی و برابریدر * هر که ایمن از عذاب حق بود
 * نیست مؤمن کافر مطلق بود * بونک تقدیری هر کسی که بود ایمن
 از عذاب حق نیست مؤمن بود کافر مطلق دیمکدر که هر کسی مبتدا

و مابعدنده اولان جمله سائر نظاری کی صفت نیست مؤمن خبر در
 زیرا لبس بمؤمن تقدیرنده در و مابعدنده اولان جمله بطریق التزام
 مفهوم اولان معنای تصریح و کفر له تسجیل ایچوندر که انده زیاده
 تقییح وارد در (ایمن همزه نك کسر یله قیغوسن و غصه سنر دیمکدر
 (کافر لغته سنر ایدیمکدر کیجه ظلمتیه اشیا بی و اکنجی برده تخمی سنر
 ایتدی کیچون کافر دندلی و کفران نعمت اولان دخی اداء شکری ترکله
 ستر نعمت ایتدی و کفران نعمت اولق انتظار نعمتی مستلزم اولغله وحدانیت
 و نبوت و شریعتی انکار ایده نه شرعا کافر و ایمان سنر دندلی پس کافر
 مطلقا ایمانی اولمیه دیرلر که تحتده اصناف مختلفه سی وارد رنتکم با آلا ده
 تفصیل اولندی و بویله برلرده کافر مطلق تاویل کوتر من کافر دیمکدر که
 من کل الوجوه کافر در مثلا بعض کافر وارد که کفری اضطراب در
 و قلبنده اعتقادی درست ایکن تا چار صنفه سجده و یا انی تقییل و باشد زنا ر
 ایدر و بومقوله به نصله کافر مطلق دیمر لر زرا کفری اختیاری دکل بلکه
 اگر اهله در و یا خود کمال خوف اوزرنه مبنی در پس ا کافر مقید دیرلر
 (معنای بیت) بودر که هر کسه که حق تعالی نك عذابندن قیغوسن
 و بی قید اوله اول کسه مؤمن دکل بلکه کافر مطلق در زرا عذاب
 حقندن امن اوزرنه اولق حق تعالی حقنده عجز اعتقاد ایتکدر که
 او بکا عذاب ایتکه قادر د کادر دیمکدر بوا اعتقاد و بونسبت ایسه
 کفر در بلکه حق تعالی قادر مطلقدر بعد ذاناطم قدس سره بیت
 سابقده سبب عذاب اولان فکرید و کار ناصوابی بیاندن صکره عذاب
 حقنده سوء اعتقاد و انی انکاردن تحذیر ایلدی تا که هر ظالم و مرتکب
 ایتدو کم یانه قالور دیمیه و عذاب آخرته عذاب دنیا لله استدلال ایده
 فاعرفه * عمر دنیا پنج روزی پیش نیست * غافلست انکس که پیش
 اندیش نیست * عمر دنیا مبتدا و پنج روزی خبر و پیش نیستک فاعلی
 و جمله می معنای قصر افاده ایدر غافلست مقدم خبر و مابعدنی مؤخر
 مبتدا در و پیش اندیش نیستک فاعلی و جمله می آن کسه صفتدر نتکم
 نظاری مرور ایتدی (عمر دنیا مدت بقادر که دنیا اول بقائه معمر
 اولور حیاله بدن عمارت بولد یغی کی انکچون مدت عمارت عذر دیرلر
 و عمر مدت حیالت قلیل و کثیر نه شاملدر انکچون عمری آز و عمری چوق

دیرلر (پنج روزی ده یازانده در اصلی پنج روزست در که بش کوندر که
 مراد تقییل مدتدر نتکم کاستانده دخی کلور (مکر این پنج روز در یابی
 ترک دخی بورادن اخذ ایدوب بش اون کونلاک عمر در و دنیا نك عمری
 بش کون دکل بلکه بر ساعتدر نتکم دیمشدر در که (اند یا ساعة فاجعلها
 طاعة) و بونده دور افلاکک سر عتبه اشارت وارد کویا شمس کبد
 سمان نقطه اخیره بر ساعتدر دور ایدر و بلکه بر لمحہ ایچنده بار قبش
 و دنیا آخرت اولور (پیش باء عربینک کسر یله آرتوق دیمکدر زیاده کی
 پیش و کم دیرلر زیاده و نقصان معناسنه پیش اندیش وصف ترکیبی رد
 اول فکر ایدیمکی معناسنه زرا پیش باء عجمی ایلر اوکدر و اندیشه فکر در
 اندیشیدن فکر ایتکدر پس پیش اندیشک تقدیری اندیشنده پیش در
 و پیش اندیش معناده عاقبت اندیش کی در زرا انسانک مستقبلی اوکی
 و عاقبتی در نتکم قرآنده کلور (بعلما بین ایدیم و ما خلفهم) یعنی امور
 مستقبله و ماضی بی بلور اگر چه عکس دخی ایتشدر در فاما اوضح اولان
 معنا اولدر (معنای بیت) بودر که مدت دنیا و عمر انسان بش کوندر
 زیاده د کدر یعنی شی قلیلدر که بش کون فی الحال کلوب یکدیکی کی اول
 دخی سر ربع الانقضادر پس غافل و بایرده در اول کسه که عاقبت اندیش
 و اوکی فکر ایدیمکی د کدر یعنی او کدن صوکنی صایمز و عاقبتی نه اولاجغنی
 فکر ایلر زرا فکر عاقبت امور مهمه دندر و مهمی ترک ایدوب غیری
 مشغول و اندن محبوب اولغله غفلت دیرلر فافهم * ترک لذات جهان
 باید گرفت * دامن صاحب دلان باید گرفت * گرفت بایدک فاعلی
 ترک گرفتک مفعولدر دامن دخی ایکیکی گرفتک مفعولدر (معلوم اوله که
 ماضی اولنه می توان لفظی ضم اولنسه اول ماضی مصدر معناسنه اولور
 می توان دانست و می توان آورد کی می توان دانستن و می توان آوردن
 دیمک اولور که معنای بلك اولور و کتور مک اولور دیمکدر و کذلک
 اولنه باید و بیاید و می باید و خواست و خواهد ضم اولنسه بوضوح ندرده
 دخی ماضی مصدر معناسنه اولور باید دانست کی که بلك ترک دیمکدر
 شمردیکی حانده و یا کلجک زمانده و بیاید دانست کی که بلك ترک کلجک
 زمانده دیمکدر و می باید دانست کی که بلك ترک شمردیکی حانده دیمکدر
 و خواست دانست کی که بلك داری و خواهد دانست کی که بلسه ترک

*

مطل

دیمکدر پس بودند فهم اولندیکه بوکماندن ایکی فعل مجتمع اولسه
ثانی مصدر معناسنه اولور و بومقامده باید گرفت دخی بوبله در باید
گرفتن دیمکدر طوتمق کرک معناسنه تنکم حلیمی ده کلور که گرفت
صیغه ماضیدر و مصدر معناسنه دخی استعمال اولور گرفتار طوتمق
گرفتن طوتمق در فصیح بودر که مضارعنده یاز یاده ایدوب کیردو کیرنده
دیرل لذات لذاتک جمیدر که نقیض الم در و قرآنده کلور لذت للشار بین
ای لذیذة الحاصل لذت ادراک ملایم در حاسة ذوقه کوره طعم حلاوت
و بصره کوره نور وقوت و همیشه به کوره مرجو ک حصولی وقوت
حافظه به کوره امور ماضیه نک حضور و تذکری کی و بعض اشیا واردر که
من وجه ملایم و من وجه منافر در دواء مر کبی که نافع اولدیغی جهتدن
ملایم و لذت و مر اولدیغی جهتدن منافر و الم در باید کرک معناسنه و نباید
کرک دیمکدر مصدری بایستن در کرک اولمق معناسنه مضارعنده سین
جذف ایدوب باید دیرل (دامن دامنن تخفیف اولمشدر اناک معناسنه که
عرب ذیل دیرل (دلان دلک جمیدر صاحب دل اهل دل دید کلریدر که
دل بوراده لحم صنوبری دید کلری بکلر بلکه اناک مشتمل اولدیغی
قوت لطیفه در و صاحب دل اودر که احدیت جمیع اسماء اولان اسم
اعظمه عارف اوله که اول اسم الله در پس اصلا عارف بالله اولمیانک
و یا بعض اسمایه عارف اولانک قلبه قلب دیمزل مکر که مجازا دیرل
اشته اهل دل اولوب حقندن اکاه اولمق بوجله اولور که اکا حقیقه
اهل دل دیرل والادعوائله و یا بعض اسماء جزیه بلکه کشتی عارف بالله
اولماز (معنای بیت) بودر که لذات جهانک و امور شهویه نک ترکی
طوتمق کرک طریقی ندر دیرسک اهل دل اولنلرک داما ن اخذ ایلک
لازمدر که انتر تسلیک ایله بطریق التدریج مشتهیات طبع و هوای
نفسانیدن خلاصک چاره من یلورل و یاذن الله تعالی تزکیه به باعث
اوورل تنکم قرآنده کلور (یتلو علیهم آياته و یزکیهم و یعلمهم الکتاب
والحکمة) یعنی بوآیتده و غیریده تزکیه جناب رسالته صلی الله
علیه و سلم نسبت اولمشدر بنا علی هذا اهل دل اولنلر دخی
بطریق الارث اول معنادن حصه مند اولمشدر و لذات جهان
عظم حجاب و اول الساب اولمغه ناظم قدس سره آتی تصریح ایندی

ولذات ایچنده سائر تعلقه صالح اولنلری دخی درج ایلدی پس مقصود
ماسوادن اعراض و حقه اقبالدر قال الله تعالی (وتبذل الیه تبذیلا
ای انقطع الیه انقطاعا کلیالپس فوقه انقطاع فاعلم بذلك * در پی لذات
نفسانی مباش * دوستدار عالم فانی مباش * دره باشک ظرفیدر دوستدار
ایکجی مباشک مفعولیدر فانی عالمک صفتی و عالم دخی دوستدارک
مضاف الیهی در پی باء عجمینک فتحیه ایز معناسنه در که عرب اثر دیر
مباش نهی حاضر در مقصد ری باشیدن در باء غریبه اولمق معناسنه
حاضر باش حاضر و مهیا اول دیمکدر لذات نفسانی لذات روحانیدن
احترازدر پس بوراده تفسیله مراد نفس حیوانیه در نفس ناطقه دکل
آخرنده یا نسبت والف و نون زیاده در وحدانی و صنعانی و حلوانی
و امثالنده اولدیغی کی دوستدار وصف ترکیبی در اصلنده دارنده
دوستدر مصدری داشتن در طوتمق معناسنه مضارعنده شین رایه
قلب اوانوب دارد و دارنده دینلور پس دوستدار دوست طوتمقی
دیمکدر فانی باقی مقابلیدر مراد عالم آخرتدر که باقی و قائمدر
(معنای بیت) بودر که لذات نفسانیه ایزنده و انک اردنجه و اکا
طالب اولمه بلکه لذات روحانیه طلبکاری اول زیرا انسان حقیقی نک
غذاسی بودر لذات نفسانیه ایسه انسان حیوانی نک غذاسیدر
و روح پرور ایلن برورک فرقی بین السماء والارض در که بری سفلی
و بری علوی در و عالم فانی نک دوستداری اولمه یعنی آتی کندیکه
دوست و محبوب طوتمق زیرا بقایمی یوقدر بلکه دارین قیدندن
خلاص اولوب یارباقی اولان حتی کور ولذات فانیه بی علوم و قبوض
باقیه به تبدیل ایله تا که هر موطنده همنشینک اولسون * نیست
حاصل رنج دنیا پردنت * عاقبت چون می بیاید مر دنت * رنج دنیا
پردنت کلاه سنک مفعولی و تاء خطاب فاعلیدر که اکا مضافدر
و پردنت دخی نیستک فاعلی و حاصل مفعولیدر زیرا بوراده نفی لپس
معناسنه در عاقبت بیایدک ظرفیدر مر دنت بیایدک فاعلیدر پردن
مصدر در ایلنک معناسنه مضارعنده بانک ضمه نهی فتحیه ابدال
اوانوب برد و برنده دیرل چون بوراده حرف تعابله در می بیاید ده
بامضمومدر زیرا حرف شفوی به ملاقیدر و مضارع اولنده باعلامت

استقبال و می اداست حالدر و حال واستقبالک اجتماعی ممکن اولماقغه
می لفظی تحسین لفظ ایچون اولور زیرا بوراده مضمون فعل استقبال
اقتضای اداست با ترجیح اولور (مردنت سنک موتک دیمکدر که
مردن تابه مضافدر و لکن بردنت اضافتی کی فاعله دکلدر زیرا
جامددر (معنای بیت) بودر که سنک دنیا زحمتی ایلدوب
چکد یکوکلک حاصلی یوقدر یعنی دنیا ایچون امک وزجت چکک
بی حاصلدر شول معنادن اوتوری که آخر اولمک کرکدر یعنی اولبسر
وقتا بولبسر سن پس فائده فانی ایچون نه چالشور و وجود که زجت
و بررسن بلکه (الدنیامزرعة الاخره) و فقیحه دنیاده آخرتک ایچون
سعی ایله که امکک ضایع اولسون و آخرتده پر حاصل اوله سن
* ازنت جان چون برون خواهد شدن * خاک اندر استخوان
خواهد شدن * بونک تقدیری چون خواهد شدن جان برون ازنت
چون خواهد شدن خاک اندر استخوانت دیمکدر که شدن بوراده
رفتن معناسنه در خواهد شدن کیمک دلر یعنی کیدیسر دیمکدر
بوصورته جان خواهدک فاعلی و شدن مفعولیدر و مفعولی تقدیم
ایمک خواهد شدن ایله بله مستعمل اولدیغنددر و برون شدنک
مفعولیدر و جار و مجرور اکامتعلقدر و خاک ایکنجی خواهدک فاعلیدر
و خاک متصل اولان ضمیر خطاب معناده استخوانه قیددر ثبتده اولان
ضمیری ایسه جاه قیدایمکه حاجت یوقدر زیرا جانت ازتن و جان
ازنت دیمه نک میانده معناده فرق یوقدر چون بوراده تعلیل اولی
تا کیددر زیر امال بر در (برون ضمیر باثله طشره دیمکدر برون آمدن
طشره جقمق و برون رفتن طشره کیمک و برون آوردن طشره
چقرمقدر) اندر ظرفیت یچوندراصلی اندرون در که ایچر و در و او
نون حذف اولوب اندر قالمشدر (استخوان ضمیه و واور سمبله کک در
عظم کی کرچه کنکراک و زنی اوزره در فاما بوراده لاجل القافیه
خانک فقه سی ضمه جانبده اماله اولور (معنای بیت) بودر که چونکه
جان تن جسمکدن طشره کیدیسر و دنیا سکا قالمشدر و بوسیدن رنج دنیا
چکک بی حاصلدر چونکه قبرده عظمکه طیارق کیدیسر و طولبسر در
و معنای دن اوتوری سندخی کار دنیا قوا الحاصل موت وقتا

و خاکه یکسان اولمق و استخوانه و کوزه طیارق طولمق مقرر اولمق کفره
و بخره کبی (یعلمون ظاهرا من الحیوة الدنیا و هم عن الاخرة هم غافلون)
و فقیحه بناء قصور و حفر آبار و اجراء انهار و غرس اشجار و امثال امور
فائده اشتغالک اصناعت عمر اتمامک کرکدر و الا عاقبتی خسارت و ندامتدر

* * در بیان اسباب عاقبت گوید * *

* عاقبت را کر بجوی ای عزیز * می توانی یافتن در چار چیز *
عاقبت بجوی و یافتن می توانی نک مفعول لریدر عاقبت بلا و آفتدن
سلامتدر شکم د عاده کلور (استلک العفو و العافیه) ای ترک
العقوبة و السلامة (بجوی فعل مضارع مخاطبدر مصدری جستن
و جوییدن در طلب ایتمک معناسنه بجوی ده با جیمک ضمه سنه
اتباعا مضمومدر بکوی کی آخرنده یاه تابه خطاب ایچونددر (می توان
دخی فعل مضارع مخاطبدر مصدری توانستن و توانیدن در
کوچ یتک معناسنه توان کوچدر قدرت کی توانا کوچلودر (یافتن
بولمقدر مضارعنده فایا به قلب اولوب باید و یا بنده دیرل و بعض
لغاتده یابیدن دخی یاز بلور و لکن استعمال قدیم اولکیدر (معنای
بیت) بودر که ای عزیز و محترم کشی اگر عاقبت و سلامتی طلب
اید رسک درت نسنه ده بولمق قادر اولور سن یعنی اگر درت نسنه

بولور سه سلامت دخی بولور فاعلم * ایمنی و نعمت اندر خانه دان *
* تندرستی و فراغت بعد از آن * بوییت چار چیز می مشتملدر که
بری ایمنی و بری نعمت و بری تندرستی و بری فراغتدر و اندر
قرینه در که بوراده دان دانستن دن امر در یتک معناسنه مضارعی
داند و داننده کلور وصف مشبهده دانادیرل بلکه معناسنه بوخسه
اسم جامد در ظرفی مکان معناسنه جامه دانده و امثالنده
اولدیغی کی پس ایمنی اکام مفعول اولور (ایمنی ده یا مصدریه در ایمن
کسر همزه ایله قیغوسر و غصه سزدر) نعمت انکله تنم و تعیش اولوب
طبعه ملایم اولان امور لذیذدر (خانه اصلنده خاندور که مطلقا منزلدر
انسانک اولسون سائر حیواناتک اولسون بویلیرقوندر قلمری بره خان
دید کلری کندیلرنه و حیواناتلرله منزل اولمغله در (خانه مخصوص
اوزرنه آدم ساکن اولدیغی منزلدر که ترکیبده اکا او دیرل آخرنده

ها اختصاص ایچوندر یعنی معنای عامدن معنای خاصه تفلك علامتیدر
و بوراده خانه دان دن منفصل یا زیلور فاما خاندان که جرمدن
کایه دروانک امثالی هانک حذفله متصل رسن اولمقی دخی نظر ارنده
قاعده تخفیفه مناسبدر زیر بوراده دان ظرف مکندر که اسم جامددر
(تندرستی اصلنده درستی تن در اضافله دولت خانه کبی اصلنده خانه
دولتدر تخفیفاهمه حذف و مضاف الیه تقدیم اولنوب ترکیب قلمشدر
و بو ترکیب وصف ترکیبی نك وصفت مشبهه نك غیر ترکیب در غفلت
اولمیه (درستی ده یا مصددر به در دست بتون در که شکسته نك
مقابلدر نك بتونلکی صحتله و آفتدن سلامتله در زیر مرض و آفت
بدنی شکسته کبی قیلور انکچون مزاجم ناخوش و شکسته لکم وارددر
دیرل پس تندرستی صحت بدن و صاعلق دیدکلر بدر (فراغت شغلک
ضدیدر که بین الناس اکا ایشسزلاک دیرل بر کار و عاده بولمیه سن
و خلقه قارشیمبوب آسوده خاطر اوله سن (بعد ازان یعنی عافیت
مذکوره بی مصراع اولده ذکر اولسان ایکی نسنه دن صکره که بری
ایمنی و بری نعمت در یو ایکده ییل که بری تندرستی و بری فراغدر
(معنای بیت) بودر که عافیت و سلامتی قیغوسزلقده ییل زیر
مغموم و غموم اولان غائله دن خلاص اولماز و دخی نعمت خانه ده
ییل یعنی اگر منزلکده نعمتک و تعیش ایده جک نسنهک واریسه
بلای فقر دن قورتلدک و اجلق برز خندن نجات بولدک زیر فقر
غالبدن الله تعالی به استعاده اولمشدر و دخی عافیتی تندرستلکده یعنی
صحت بدن و صاعلقده ییل زیر مرض انسانی حقدن عاقدر و صاحبی
بی حضور و متکدردر انکچون خواص بشر طالب موت اولدیلر فاما
مرضی استیلا برزیرا موت نعمه مؤمندر که سبب لقاء الهی در مرض ایسه
یوبله دکلر و دخی عافیتی فراغده ییل یعنی ظاهر حالده بر نسنه به
شغلک و اکلک تقینک اولمیه که اول ایش سنی بی تاب و پرتعب ایلیمه
و مقصود اولان کاردن قاله سن نیکم حبشه کلور که (شغلکدن اول
فراغکی غنیمت ییل) یعنی فارغ و آزاده ایکن کار حق و شغل آخرت طوب
خلاص اوازه بحال بولارسن پس فراغله مراد فراغ دل دکلر زیر

بومعنی ایمنی لفظندن مفهومدر بلکه شغل دنیادر که انده بلانه اید یکی
معلومدر مکر که فراغت غم معاش شدن فراغ دل و ایمنی مطمن
قیغوسز لقه محمول اوله نیکم آشفه ده بادل فارغ دید یکی بیتدن
مستفاددر و جائزدر فراغ دل ایله مراد فراغ ظاهرک مستلزم اولدیغی
فراغ دل اوله پس فراغ دل لازم ایله ملزومدن تعبیر اولمش اولور که
بومعنی بزم ذاهب اولدیغیمز معنای سابقدر * چونکه بانعمت امانی
باشدت * عافیت را زان نشانی باشدت * بونک تقدیری چونکه
باشدت بانعمت باشدت زان عافیت را نشانی دیمکدر که چون حرف
شرط بانعمت ده بامصاحبت ایچون و تاء خطاب باشدک مفعول
صریحی و نعمت مفعول غیر صریحی و امانی فاعلیدر و بعد الجملة فعل
شرطدر عافیت ایکنی باشدک مفعول ثانسی و ضمیر متصل منصوب
مفعول اولی و نشانی فاعلی و بعد الجملة جزاء شرطدر (امانی ده
اولان یا زانده در امان و امن خوفک ضدیدر بوراده امان دن مراد
ایمنی در زیر قیغوسز اولان کسه ده خوف اولماز پس بونک اصلده
تقدیری چونکه باشدت ایمنی و نعمت دیمکدر که چار چیزک ایکسیدر
نیکم بیت آیدن روشندر (و باشدتک تقدیری باشدت ترادر لسان عربله
دیمک اولور که اذا حصل لك الامان مع النعمة ای مع حصول النعمة
ایضا واجتمعا) نشانی ده یا زانده در نشان علامتدر نشانه کبی و اکثر
بودر که نشانه اوق نشاننده مستعملدر نیکم هاء اختصاص اتی
اقتضایدر (معنای بیت) بودر که چونکه سکا نعمت ایله بله امان و ایمنی
حاصل اوله یعنی بوایکسی سنده موجود و یا بالفعل حصوله کلد سکا
انک یعنی اول ایکی نسنه نك حصولندن عافیتدن نشان و سلامتکه
علامت اولور نیکم تقریری مروربندی * بادل فارغ چوباشی تندرست
* دیگر از دنیا نباید هیچ جست * بونک تقدیری چوباشی تندرست
بادل فارغ دیگر نباید جست از دنیا دیمکدر که تندرست باشی نك
مفعول صریحی و بادل فارغ غیر صریحیدر و بعد الجملة فعل
شرطدر زیر احوالظی چوندن تخفف حرف شرطدر و مصراع ثانی
جمله سی جزاء شرطدر جست نبایدک فاعلیدر زیر نباید دن صکره
کلن فعل ماضی مصدر معنای اولدیغی بالاده بلندی پس بوراده

جست جستن دیمکدر که طلب ایتمکدر جویدن کبی وازدنیا جسته
متعلقدر وانك تقدیری هیچ نباید جستن چیزی را ازدنیا دیمکدر که
چیزی مفعول وازدنیا انی بیان اولور و دنیا دن مراد متاع دنیا در (باشی
فعل مضارع مخاطبدر) دیگر بردخی در شکم تفصیلی مرورایتدی
(نبايد فعل مضارع منفیدر کرکز معناسنه) هیچ جیم عجميله اصلا
معناسنه در هیچ نکفت اصلا نسنه سو میلدی دیمکدر (معنای بیت)
بودر که چونکه دل فارغ الیه تندرست اوله سن یعنی نشان عافیتدن
بو ایکی نسنه دخی سنده بولنه بردخی دنسادن اصلا بر نسنه اسمك
کرکز را عقلی اولان کسه به بولنر کافی وحالنه و افیدر الحاصل بی غم
اولق و خانه ده نعمت اولوب نامرده محتاج اولماق و صحت بدن و شغل
دنیا دن فراغ نشان سلامتدر وگاه اولور که نعمت و فراغ و جوانی مفسده به
سبب اولور شکم شاعر دیمکدر (ان الشباب والفراغ والجد) مفسده للمر
ای مفسده * بر مياور تاتوانی کام نفس * تانیقی ای یسر در دام نفس *
اولکی تامادام معناسنه میاوره ظر در و کام میاورك مفعولیدر ایکی ناغرض
و تعلیل ایچوندر در دام نیفتی به ظر فدر بر اصلنده استعمال ایچوندر علی
کبی و افعال و مصادر اوائلنده تحسین لفظ ایچون زائد کلور و لکن
بوراده علو معناسنه رمزدن خالی دکلدر زیرا میاور نهی حاضر در که
اصل مه آورددر تخفیفاً همزه یایه قلب وها رسمى حذف ویم وصل
اولمشدر مصدری آوردنر واولك فتحه سیله کتور مک معناسنه
و بر آوردن یعنی بر کله سنك انضماميله یوقار و کتور مک یعنی قالدردمقدر
قالدردمق ایسه اعتلادر و مستقبلنده رایه حرکت و یروب آورد و آورنده
دیرل کثرت استعماله بناء تخفیفاً و اوی حذف ایدوب آرد و آورنده دیرل
و مصدرنده آوردن دخی مستعملدر کام کاف عربیله مراره معناسنه و شول
کام که کاف عجميله در آدم معناسنه در خطوه کبی و لکن طابق معناسنه
اولان کامده اختلاف ایدوب بعض اهل افت کاف عجمیده درج
ایتدیلر و بعضیلر کاف عربیله اولغه ذاهب اولدیلر شکم مولانا
جامنك بوییتی اولکیه داندر (بجر عشق توشتم ز کام دست امید
چو کام سعی بکام نهنك می اید) و بوییتی دخی ایکنجی به نشاندر
کس که کامدیرن به می نهنك کام) کام میرسد آخر ولی بکام

نهنك) ظاهر بودر که ایکنسك دخی جواز نه اشارتدر پس طابق
معناسنه اولان کاف عجميله دکلدر دیو دخل ایدن جهلندن دخل
ایتدی (نیفتی مضارع مخاطب منی در دوشمیه سن معناسنه بونك دخی
اصلی رن افنی در که تخفیفاً همزه یایه قلب اولمشدر مصدری افتادن
وافتدن و افیتدن و افتن کلور دوشمك معناسنه سقوط کبی مستقبلنده
الف و یا دوشوب افتد و افتنده دنیلور وگاه اولور فتد دخی دیرل (دام
طوزاق و آغ اسم جنسدر بوراده مراد مکر و حيله نفسدر استعاره
طریقيله (معنای بیت) بودر که ای یسر مادامکه قادر سن نفسی
یوقار و کتورمه و قالدردم و تحسین ایدوب شهواتك حصوليله انی
بر مراد ایتمه تا که انك طوزاغنه و آغنه دوشمیه سن زیرا سن انی بسلیوب
مراد نجه اولدیه قوت یولور و آخر حيله ایله سنی صید ایدوب زار
وز بون قبلور پس اول سنی قتل ایتزدن اول سن انی مجاهده و ریاضتله
قتل ایده کور تا که شرنندن خلاص اوله سن * ز پر پای آور هوای
نفس را * کم یدوده بهره های نفس را * هوای نفس آورك مفعولی
وز پر پای ظر فیدر کم ده کله سنك مفعول اولی بهر تانیسی بد و غیر صریحی
زیر آلت در تحت کبی مقابلی زبردن اوست معناسنه پای یالنه و یاسز
آیا فدر (آور فتح واوله امر حاضر در کتور معناسنه تفصیلی بیت
سابقده در هوای ده اولان یا اضافت ایچندر پروای و امثالی کبی هوای
قصرله نفسك میل و اشتها و استلذاذ ایلدیکی نسنه در که انده برهان
سماوی یعنی داعیه شرع و دلیل عقلی اولیه انکچون بر کسه بی ذم
ایتسدر هوا سنه تابعدر دیرل و فلان کسه اهل احوالدر یعنی متعمدا
سنتندن زایغ و مخرفدر دیمکدر (کم کاف عربینك فتحه سیله ! کسك
ناقص معناسنه مقابلی پیش در باه عربینك کسریله که ارتوقدر زائد کبی
شکم بالاده دخی گذر ایتدی (بدو اصلنده باودرا کاسعاسنه بدان کبی که
اصلنده یان در ایکنسده دخی همزه تخفیفاً داله ایدال اولمشدر (یده
دالک کسری وها ساکنه ایله امر حاضر در و بر معناسنه مصدری
دادندر) که ویرمک در اعطاء معناسنه مضارعنده الف هایه قلب
اولنوب دهد و دهنده دیرل بعد ذابیه ضیلر که امر حاضر مصدر دن
مشتقردادن لفظندن امرده کلک سماعی و شاذ در زیرا مصدرنده

دهیدن دخی لغت اولی قول ضعیف و به ضعیف که امر مضارع
ماخوذ در دیدار انزه کوره دهدن ده اولی قیاسیدر شوقدر وارد که
آمده دالک کسره سی سماعیدر زیر قیاس فتحه در (بهره های ده اولان
یادخی یاه اضافندر بهره ها بهره نک جمیدر که ترکیده پای دیرل آخرنده
ها اختصاص ایچوندر فلان ایچون قوندی دیه جک پرده عجم بهر فلان
نهاده دیر بهره معنای مذکورده بوندن ماخوذ در کافی الد فائق
(معنای بیت) بودر که هوای نفسی آنک الله کتور بوخسه الله
اوزنه یوقارو قاندرمه یعنی نفسی هوای شخصی خصوصنده زیون و مغلوب
ایله بوخسه مساعد ایتمه پس برنسته بی ایاق الله المق عدم اعتباردن
و خوار و مقهور ایتمکدن کایه در و نفسک نصیبی نفسیه اکسک و بر
مقصود قلت اوزر نه ویر دیمکدن رزیرا ناقص اولان نسته زانده کوره
قلتی مستلزمدر و لکن بوراده قلت عدمدن عبارت دکادر نیکم (نفسک
مطیتک) و دخی (ان لنفسک علیک حقا) کاد الدرس دیمک اولور که
نفسی تغلب غدا الله ضعیف قیل بوخسه اچلقدن بالکلیه اولدرمه
زیرا راه حقه سنک مطیه کدر و بی جو و بی علف مطیه یول یوریمز
بلکه هلاک اولور اشته نفسی اولدرمک دید کلری قع هوی ایچون
بعض اسبابه مباشرتدر بالکلیه بدنی افساد دکادر نیکم قرآنده کلور
(لاتغوا فی دینکم) یعنی دینده غلو انواع اوزر نه در که از جمله افراط
ریاضنده رهبان و امثالنه تشبهدر قاعلم ذلك * نفس و شیطان می
برند از ره ترا * نایند از ندر چه ترا * نفس و شیطان مبتدا ترا
برندک مفعولی و بعد الجملة خبر در ایکنی ترایند از دك مفعولی
و جمله سی تعلیلیه در برند فعل مضارع و تون علامت جمع
غائبه صد ری برندر جمله که ایتمکدر مضارعنده ضمیه
فخه یه ابدال اولوب برد و برند و برنده دیرل (ترا اصلنده تورا در
بلا اشباع الواو انت معنای در و اوادات مفعول اولان رایه اتصاله
تخفیف حذف اولمشدر) ییندازند اصلنده باندازند در تخفیف همزه
بایه ابدال اولمشدر اندازنده تون ثانیه علامت جمع صد مصدری
انداختن در مستقبلنده خانی رایه قلب ایدوب انداز و اندازنده دیرل
ولون فعلده علامت جمع در (چه عجم عجمتک فنی و آخرنده هاک

سکونله مطلقا قیودر چاهدن تخفیف اولمشدر (ره راهدن شه شاهدن
وتبه تباهدن اولدیغی کبی (معنای بیت) بودر که نفس و شیطان
سنی یولدن یعنی طریق مستقیمدن که طریق حقندن ایلنورل یعنی چقررل
و جاده دن منحرف قیلورل تا که سنی جهنم چقور نه آنار و سنجینه
براغدرل زیر نفس اماره طاغیه در که طریق حقندن عادله در زیر
مقتضای هوی و شهوات ولذاتدر جهنم ایسه شهواته مجفوفه در
و شیطان مضل استنده در که دائما کاری رهنمکدر و هدادن ضلایه
تخویدلدر چرنکه بوغلندن اوتوری سکا مسلط اولورل پس سن دخی
تقوی و طاعت قوتیه تسلطلرن دفع ایدوب یولکه طوعری کیت
و مفسد و مضله اویمه قاعلم * نفس را سرکوب دائم خواردار * تا توانی
دورس از مرداردار * سر نفس را کوب دیمکدر که سرکوبک مفعولیدر
و دائم داره ظرف و خوار مفعولیدر دورس ده شین که ضمیر غائبدر داره
قیددر تقدیری دارش دور از مردار دیمکدر که شین دارک مفعول اولی
و دور نایمی در تا توانی با لاده ذکر اولدیغی اوزره مادام معنای سته
استمرار افاده ایدر و توانی تاویل مصدرده اولوب لغت عربیه ایله
تقدیری خذها فاجعلها بعبدة عن جيفة الدنيا مادمت تقدیرای علی
الدوام و فی کل وقت من الاوقات اوی کل حال من الاحوال پس داره
ظرف اولور (کوب کاف عربیه امر در مصدری کوفتن در دکک
معنایند ضرب کبی مضارعنده فایه قلب اولوب کوبد و کوبنده
دیرل (خوار و اور سمیه ذلیلدر لغتده خا مضوممه ده یازمشدر مع هذا
یار و خار قافیه سنده در دیمشدر در (دار امر در مصدری داشتن در
طوتمق معنایند مضارعنده شین رایه قلب اولوب دارد و دارنده دیرل
(مردار جیفه مردار خور چیلای در که دولکچ دخی دیرل (معنای بیت)
بودر که نفسک باشی دوك و ضرب و تأدیب ایله زیر احروردر و دائم آتی
خوار و ذایل طوت زیرا دنی الاصلدر که خاکی در و بی اصلدن خطا
چوق واقع اولور بومقوله ایسه عزنه برامز و قادر اولدیجه اتی مردار
داردن دور طوت یعنی جیفه دنیادن و حرام و خبیث اولان نسته ره
میل ایتمکده تقریب ایتمه زیرا جمیع اعضا و قوایه ضرری ساری اولور
و حدیده کلور که اعدی عدوک نفسک الی مین جنبیک) یعنی اشارت

ایله که نفسک صفات ذمیه سنک اکثر یا اثری ایکی پهلوار اسندن
 ظاهر او اور اکل و شرب و شهوت فرج و غیره کی * نفس بد را هر که
 سیرش میکنند * در کنه کردن دلیرش میکنند * بونک تقدیری
 هر کسی که میکنندش نفس بد را سیر میکنندش در کنه کردن دلیر
 دیگر که هر کسی ابتدا میکنندش ده شین مفعول اول و انحصار قبل
 الذکر طریقیه نفس بد را جعفر نفس بد شین دن بدلدو سیر مفعول
 ثانی در و بعد الجمله مبتدایه صفت در دلیر ایکنی میکنند مفعول ثانیه
 و بعد الجمله خبر مبتدا در (سیر اماله ایل طوق معنایه شبنان کی
 مقصود فتحه جانبیه اماله در تا که عمر مصاق معنایه اولان سیردن متمیز
 اوله زیرا بوسیر سینک کسر سبله در) کنه کاف بحمینک ضمیمه کاهدن
 مخفف در معرب جنادر (دلیر کسر دال ایل بهادر در ظاهر بود که
 اصلند دلاور در تصرفات بحمیه و او یایه مفلوب و لام مکسور
 اولشدر کویا و کوی کی دلیر و دلاور دن مراد قوت قلبدر که آورنده
 دلدر دل کتور مکدن مراد قوت دلک اثارن اظهار در که بهادر اقی
 دید کلیدر شکم نظیری کفر در که مرور ابتد (معنای بیت) بود که
 هر کیمک نفس بدی طوق ایلر و آج طومر کاه ایلمکده اتی بهادر
 و توانا ایلر زیرا الله تعالی نفسی اصلند درت یک ییل جوعله مبتلی
 ایدوب تربیه قلمش و اعترافد بوییت ایدر مشدر پس هر نه زمان شهواتی
 یوزندن طوق اولسه و هوا سنه مساعد بولسه معصیت دکل بلکه
 کفر بلکه ادعاه ربوینه داعی او اور شکم نیجه لونه واقع اولدی چشید
 و غرود و فرعون و انانی کی بوسیدند که قرآند کاور (و ابسط الله
 ازرق اعباده لبغوا فی الارض) و دیگر در که شهوت بطنه مساعد
 بدینجه شهوت فرج ضمیمه اولشدر و بویکی قوتی تضعیف ایچوند که
 بی قدر ریاضت شاقه چکرل * خلق خود را دور دار از هر مزه *
 تانیقی در بلا و در بزه * خلق دارک مفعول اولی و دور تانیسی در خلق
 حاکم مملکه ایلر به غاردر که عرب حلقوم دخی در (خود و اور سمیه کندی
 دیگر (مزه) بمک فتمی و زاه هر بی ایل لذات و داد چاشنی معنایه
 بی مزه داد سزدر مزیدن طامع معنایه مزه دن تصرف اولشدر
 بلا سبب الم اولان ذلت در امراض و امثال کی بلودندر که امتحاندر

زیرا انسان انکه امتحان اولور و یا ملی دندر کسرله که لباس اسکیم
 و چوریمکدر غم و غصه و امثال ایسه انسانی کهنه ایدر وفانی قبلور
 (بزه) بیه عربینک فتحیه کاه (معنای بیت) بود که کندی بوغاز کی
 هر لذتدن دور طوط یعنی هر مشتهای طبعک اولان سنه بی حلقه و مکه
 قومه تا که بلا و کاهه دوشیمه سن زیرا اکل ایندی یکک سنه اگر
 حلال ایسه استیفاء لذات ایندی یکک ایچون مسئول اولور سن و افراط
 ایدر سن امراضه مبتلی اولور سن و نیجه ل نخمده دن هلاک اولشدر لر در
 و اگر حرام ایسه عاصی و عذابه گرفتار او اور سن چونکه بر هر حال
 لذاته تمالکده غائله وارد اکر دار بشده باشم و بدغم اسن اولسون
 دیر ایسک تناول مطعومات و مشرب و یانده اعتدال اوزرنه اول و هر باید
 از روی نفس مساعد ایتمه زیرا قرآند کاور (اذهیم طیبانکم فی حیاتکم
 الدنیل) و حدیثه کاور که بر کسه بر مشتهای نفسندن منع ایتمه
 قدرتی وار ایکن بله انک ایچون یوز حسنه یاز یله فافهم و اعلم بذلك
 * زاب و نان تانب شکم را بر مساز * همچو حیوان بهر خود آخور مساز *
 شکم معنایه مسازک مفعول اولی و پر تانیسی در جار و مجرور اکا
 متعذر و آخور ایکنی مسازک مفعولی و بهر تعلیل و همچو تشبیهدر
 تا بوراده انتهای غایت ایچوند (برضم بیه فارسیله طولو مملو معنایه
 مساز نهی حاضر در مصدری ساختن در دوزنک معنایه مضار عنده
 خازیه قلب اولوب مسازد و سازنده دیرل) همچو ادات تشبیهدر
 مثل معنایه و لکن هم لفظی موافقه دلالت ایتمکله تشبیهده برابرک
 اما به ایدر که اکا تشابه دیرل زیرا ایکی طرفدن دخی اعتبار او اور شکم
 کلام عربیه کاور (رق الزجاج ورق الحمر) قشایها و تشاکل الامر
 یعنی انسان حیوانی حیوانه تشبیه او اور کن حیوان دخی او مفعوله
 انسانه تشبیه او اور شکم دیرل که اگر حیوان کوزمک استرسک فلان
 آیمه نظر ایلر زیرا اکل و شرب و خوابده همان حیواندر حیوان حسن
 و اذراکی اولانه دیرل و فرق ایدوب دیگر در که هر حیوان اولان حی
 او اور فاما هر حیوان اولان حیوان اولان ملک کی که اکا حی دیرل حیوان دیرل
 زیرا حیوانات حیوانیه دم ایلر اولور که مقتضای طبیعت کثیفه در
 ملکه ایسه خوردن مطبوع اولغله طبیعت کثیفه اولان و حق تعالی

نور الانوار و لغله حی دندلی زیر حیاتی ذاتیه در خارجدن روحه
و بادم ایله دکلدر انسانده و غیریده اولدیغی کبی حیوان حرکتله در
یعنی یا مفتوحه در که حیوانک معناسنده اولان حرکتله دلالت ایچون
حرکت ویرلشد در کلام ناظمده قدس سره سکونی لاجل الضروره
واسان عانه ده اغلاطند در (بهرادات تعلیل در) خود بعض نسخده
دالله در که کندی معناسنده در و بعض نسخده رائله دوشمشدر
یچک معناسنده در ایکبسی دخی موجه و اولیکبسی اوجهدر (خورمدله
و و اولفظه ایله حیوان یا توب طور اچق بر که عرب اصطبل دواب
دیر موقوف دواب معناسنده که لغت شامیه در بوراده بر لفظی ایله
قافیه اولمق ایچون و اولفظ اولمز (معنای بیت) بودر که طوداغکه
کلنجه قارنکی آب و ناندن پرد و زمه و طولدرمه مقصود بوغاز که
کلنجه دیمکدر و لیکن بطریق المبالغه لیه دک دیدی و حیوان کبی
کندک ایچون و یا یچک ایچون یعنی یکدن اوتوری آخورد و زمه
الحاصل چوق یدیکک صورته بطنکی حیوان آخوری کبی قلمش
اولورسن بو صورته سندخی حیوان اولورسن پس بوتشیده اقول
اولترک حالتی تعیج وارد و اعتدال اودر که بطنی اوج حصه ایدوب
بر حصه سن طعام و بر حصه سن شراب و بر حصه سن نفس الموق
ایچون تهیسه ایده ایشته عانه ایچوندر و الا خواص ناس قلات اکلدن
ضامی البطن اولور فاعل بذلک * روزکم خور کرچه صائم نیستی *
* بر نخور آخر بهائم نیستی * بونک تقدیری کم خور روز کرچه صائم
نیستی نخور پر آخر بهائم نیستی دیمکدر که کم لفظی خورک مفعول
مقدمی و روز ظرفی و صائم نیستی ک مفعولدر کرچه بوراده ان و صلیه
کیدر که جزادن مستغنی در بر نخورک مفعولدر بهائم نیستک مفعولی
اولدیغی کبی روز کونددر که شب مقابلهدر (کم کاف غریبک فتحبله
ناقص معناسنده در) خورامی حاضر در خوردن دن یک دیمکدر اکل
کبی لغت حلیمی ده و اورسمبله دیمشدر (کرچه اگر چه دیمکدر که
اصلده حرف شرطدر وجه نسبه دیمکدر چیر کبی ونه دیمکدر که
ذوی العقولک غیریدن سئوالدر که لفظی ایله ذوی العقولادن
سئوال اولدیغی کبی بوراده الله اعلم رابطه برنه استعمال اولمشدر که

کبی صائم صومند در صوم اصلنده مطلقا فعلدن امسا کدر که معام و کلام
و مشیه شاملدر صکره شرعده مکلفک طلوع فجر دن غروب شمسه دک
نیتله اطمینانی یعنی اکل و نکاحی تناول و استمناء و استفادن امسا کنده
استعمال اولندی (نیستی ده تا خطاب ایچوندر کرچه صائم نیستی نک
انسان عربیله تقدیری وان لم تکن صائما دیمکدر) نخور نهی حاضر در
زیر انون حرف نفیدر که کله لک اوللرنه داخل اولوب ننی حکم قصد
اولور و لیکن افعال و مصادر و اسماء فواعل و مفاعیلده متصل یازیلور
(ندانست و نداند و ندانستن و نداننده و ندانسته کبی و اسماء جوامد ده
و اسماء زمان و مکان و نعوت و مبالغه ده و امثالنده هاء علا متله منفصل
یازیلور) آخر مکر معناسنده تعریض مقامنده استعمال اولور تنکیم
تفصیلی مرور ایندی (بهائم بهیمه نک جعیدر بهیمه تمیز و نطقی اولمیان
حیواناتد که صورتنرنده ابهام و اشکال اولوب مفهوم اولماغله بهیمه
دندلی و قاموسده کلور که بهیمه حیوانات پرو بچردن چاربا اولسره
شاملدر و مفردانده کلور که صکره تعارفده سباعدن ماعداسنه اسم
اولدی بهائمک جمعینی افراد خورنده اعتبار یله در فاعرف (معنای
بیت) بودر که صائم دکل ایسکده کوندن آزاد اکل ایله یعنی صائم دکلیم
د یو کثرت اکلدن حذر ایله و چوق یمه مطلقا کیجه ده و کوندزده
آخر سن حیوان دکلسن یعنی چوق یمک حیوان صفتیدر پس سن
مکر حیوان سننکه چوق یرسن بومعنی تعجب اولنه جق معنادر
دیمکدر * ای که در خوابی همه شب تا بروز * بهر کور خود چراغی
بر فروز * ای کسبی که تقدیرنده در که مبتدأ و مابعدی صفتدر چراغی
بر فروزک مفعولی بهرائی تعلیل و بعد الجملة خبر و مبتدأ و خبرای کله سنک
منادی سیدر خوابی ده یا خطاب ایچوندر خواب و اورسمبله منامدر
و منامده اولان واقعه معناسنده دخی اطلاق اولور (همه جهله دوکلی
معناسنده در هر نه اولور سه بلنه همدان دیزل اصلنده هم در که موافقت
ایچوندر آخرنده ها اختصاصده دالدر که معنای عامدن معنای خاص
علمی به نقل علامتیدر تا انتهای غایت ایچوندر کور کاف عجمینک ضمیه
قیددر ترک سنله دیر) چراغ کسرجیم عجمیه قیلده ینان اودک اسمیدر
آلت مخصوصه به چراغ دیدکری مجازدر بر فروزده بر نحسین لفظ

بچون زاید در (فروز فاك غميلة اصلنده افروز در که امر در مضری
افروحن دریانق و یانق معناسنه لازم و متعندی کلور مشتقلنده
خازایه قلب اولوب افروزد و افروزنده دیرل (معنای بیت) بود که
ای کسه که بتون کیجه صباحه دك او یقوده سن کندی قیرك ایچون
بر چراغ و موم افروخته قیل یعنی یاق و یانکلند تا که ظلمت قیردن
خلاص اولاسن الحاصل کوندزه دك او یو یوب ظلمت خوابده قالیه
بلکه کیجه نك بر مقدارنی طاعتله احیایله تا که طاعتك نوری قیرکه
سما چراغ کبی اوله واکرن طاعتی کوند زاید رم دیرسك کونك
نوافلندن کیجه نك فضائی چوقدر زرا نهجند مرغوب فیه در و
عاشقرا یالده مناجات و معراج ایده بکشلردن پس عبادتی کوندزه قهر
ایتمک دخی بر غفلتدن زرا متابعت نبویه دن و سیرت خسته صیلمادن
خروجدر * خواب و خور جز پیشه انعام نیست * خفتکا ترا بهره
زین انعام نیست * تقدیری خواب و خور نیست جز پیشه انعام
بهره زین انعام خفتکا زادیمکدر خواب و خور مبتدا و نیست خبر
و جز استنشاد و جائزدر که خواب و خور نیستک فاعلی اوله زرا
عربیده لبس معناسنه در یعنی لبس المنام والا کل الافعل الانعام
بهره ایله بوا یکنجی نیست دخی بوا یکی اعتبار اوزرنه در خفتکان
ایکنجیت مفهولیدر که را تعلیل و تخصیص ایچوند (خور بیچکدر
شکم لغت قره حصاری ده مصرحدر) (جز حرف استثنا در) پیشه
صنعت و کاردر تفصیلی مرو را تمشدر (انعام فتحله نعمک جمیدر
حرکت ایله انعام انواع اربعه در که ابل و یقز وضآن و معزدر ذکر
واشی اعتبار ایله ازواج ثمانیه دینلور وجه نهمیه بودر که ابل عند العرب
وسارلری عند غیرهم اعظم نعمتدر (خفتکان خفته نك جمیدر الف
نون ادات جمع و کاف فارسی خفته آخرنده اولان هاء غیر ملفوظه دن
بدلدر و بعضی ایدیلر که کاتک مجموعی ادات جمه در بوصورنده خفته
منفصل و صورت اولی ده متصل یا زیلور شکم بالاده بلندی (بهره
مرو را ابتد (زین اصلنده زاین در همزه سی تخفیف و کتابة حذف
اولمشدر) انعام کسه مرله ایصال الاحسان الی غیر معناسنه در و لکن
موصل الیه ناطق اولق شرطدر پس فلان کسه فرسی اوزرنه انعام

ایندی دینلر بلکه زید و عمروه انعام ایندی دینلور (معنای بیت)
بودر که خواب و خور یعنی منام و اکل دکلدر الاحیوانک کارنی در زرا
حیوان اندن غیری سن بلنر خفته اولانلره یعنی او بویانلره بوا انعام
واحسانت بهره و نصیب یوقدر یعنی کیجه عبادتدن و تعیم آخرتدن
و بلکه حنذ دنیادن بله حصه لری یوقدر زرا چوق او یومق
و خصوصاً عند الصباح خوابده بولمق نقصان رزقه سیدر و طاعت
نقصان اوزرنه اولدجه نصیب آخرت دخی اکسلور و لکن نقصان
و تلتدن عدم ایله تعبیر ایندیکی بطریق المبالغه در و جائزدر که
این انعام خصوص انعام اشارت اولا که عند اهل الخصوص انعام
معهود در که ینهم و بین الله حالت طویه در * ای پسر بسیار
خواهی خفت خیر * کر خیرداری ز خود بی گفت خیر * بهض
نمخوده کر خیرداری ز و ز رستخیز دوشمدر بسیار خفته قید در
خیر بجله مستأ نفه در مصراع ثانی جمله شرطیه در بی گفت
خیر ثانی به قید در خواهی خفت خواهی خفتن تقدیرنده در که
خواهی و اورسمیله مضارع مخاطبدر و خفتن کامفع و ایدر زرا بالاده
گذرایلدی که خواهی ایله و بعضی کلمات معروفه ایله ترکیب اولشان
فعل مصدر تأویلنده در زرا یکی فعاک فعلیت اوزرنه اجتماعی صحیح
دکلدر) خفتن یانق و او یومقدر خواهی خفت بسیار چوق او یومق
در سن او یو یوسرسن دیمکدر (خیر امر حاضر در مضری خیریدن در
سور ینوب ایمکلمک و فالقمق معناسنه مضارعی خیر دواسم فاعلی خیرنده
کلور) بی گفت سو یلندن و دیمندن دیمکدر بی حرف نفیدر که جوامده
داخل اولور (معنای بیت) بودر که ای اوغل چوق او یومق و آخرنده
راحتده اولق در سن و یا خود چوق او یو یوسرسن یعنی قیره کیردکه
اوراده چوق یا تورسن و قیامتیه دك باشك قالدر رمزسك امدی خیر
یعنی اولدی یاد ایدوب شمدی کیجه ایچنده فراشندن قالی و سرک
بصر قدن قالدر و بر مقدار حقه غبودیتده اوله اگر کندکدن و یا خود
روز رستخیز یعنی قیامت کوندن خبرك واریسه و میت دکل ایتمک
تفخ صورله قیرکدن قالی دیمندن و امر افیلاک خطابی کرشکره ایرمدن
سن اختیارکه شمدی یرندن قالی تا که قیرندن قیامتک آسان اوله

زیرا هر عملك جزاء مناسبی وارد و نوم اخ الموت در و انسان فرا شده
 قبره میت کی در پس قبردن قیامی نائمك فرا شدن قیامی کی در
 فافهم جدا * دل درین دنیای دون بستن خطاست * دامن ازوی
 کر تود ر چینی رواست * تقدیری بستن دل درین دنیای دون
 خطاست که در چینی دامن ازوی رواست دیمکدر که بستن دل مبتدا
 و درین ظرف و خطاست خبرد ر کر حرف شرط و تود ر چینی نك
 فاعلی و دامن مفعولی و بعد الجمله فعل شرط و رواست جزاء شرطدر
 (در ظرفیت ایچوندر و لکن بستن که بفلمقدر یا الله تعذیه ایدر پس
 بوراده درین یرینه بدین کرک ایدی و لکن دلسته دنیا اولمق اکا دخول
 و توغلی مستلزم اولمفله فی معناسنه اولان در ایله استعمال اولنیدی
 دنیای دونه اولان یا آخرنده محرف مد اولان کلماته متصل اولان
 یاد ر که حرف توسل دیرل اضافه و وصفته کلور پروای او و پروای
 مشکین کی بوراده موصوف ایله صفت میانشده کلمشدر ز پرا دون
 دنیانك صفتیدر دون ادنی دیمکدر اعلی نك مقابلیدر زیرا دنیانك حالی
 درجه آخرتدن آشفه در که دنیا فانی و آخرت باقیدر (بستن بفلمقدر
 مضارعنده سین تونه قلب اولنوب بندد و بندنده دیرل) در چینی ده در
 تحسین لفظ ایچون زایددر بر چینی واقع اولان نسخده دخی بر در کی در
 (چینی فعل مضارع مخاطبدر که یا خطاب ایچوندر مصدری چیدن در
 دیوشرمك معناسنه مضارعنده نون زیاده ایدوب چند و چیتند دیرل
 (روالایق و درست و جائز عجم جائز کور و مبن دیه جك برده و اداری
 دیر زیرا جوازده معنای مرور وارد ر روانك معناسی ایسه مرور
 ایدی در (روا اصلنده رفتن دن مشتقدر کافی الد فائق) معنای یت
 بودر که بودنیای دنی به کوکل بفلمق خطا در زیر اهلوهیتی اولان کسه
 ادانله علاقه و اشنایی ایتمز بوجهندن سن اگراندن دامن دیوشروب
 ال سلکرسك شان عالی که لایق و مناسبدر و الادنیا و آخرتده دنی
 اولورسن زیرا دنلمشدر که علو الهمة من الايمان یعنی علو همت ایمانك
 شعب عالیه سننددر و حدیثده کلور که (ان الله يحب معالی الامور
 و ینفض سفافها) و دنیایه تعلق ایمانك انك حیاتی سومك و زخارفه
 بیل و تحسیننده تکلفدر و حدیثده کلور (حب الدنيا رأس كل خطیئة

زیرا دنیا معظم ایچادر که کنیغدر و حجاب مانع مشاهده در * ازچه بندی
 دل بدنیای دنی * چون نه جاویدست دروی بودنی * دل بدینك
 مفعولدر بدنیاده یا تعذیه ایچوندر که اهل فرس اصطلاحده اکا
 تعلق مجرد ایچون اولان بادیلر یوخسه تعذیه اصطلاحیه دکلدر
 نه جاویدست مقدم خبر بودنی مؤخر مبتدا در دروی بودنی به
 متعلقدر (ازچه مقام تعلیلده استعمال اولنورندن دیمکدر) بندی
 فعل مضارع مخاطبدر مصدری بستن در یت سابقده شرح
 اولنمشدر و بعض لغاتده بندیدن دخی بفلمق معناسنه مصدردر
 بوصورتده بندد و بندیده اولان نون اصلی اولور یوخسه سین دن
 مقلوب اولماز فاما اصطلاح عجمه کوره ظاهر بودر که بندیدن مصدر
 فرعیدر اصلی دکل (دنی مدغمدر که اصلی دنی فاعیل وزنی اوزرنه
 صکره ادغام اولنوب دنی دنلمشدر خسبس و حقیر معناسنه بوراده
 تخفیف و ضروره احدی البائین حذف اولنمشدر) چون تعلیل ایچوندر
 (جاوید ذال معجمه ایله در اید معناسنه زیاده دن صکره کلمشدر شکم
 قاعده سی مرور ایدی) بودنی ده یا زانده در بودن مصدر در اولمق
 معناسنه مضارعنده و او مفتوح قلنوب بود دیرل (معنای یت)
 بودر که دنیای دنی و حقیر و بی قیمته نه سبیدن کوکل بغلاد چونکه
 انده اولمق و قرار ایمانك اید دکلر یعنی سنك ایچون دنیا ده بقا
 اولد یغیچون کرک ایدیکه اکا دلسته اولیه سن فاما کمال غرور
 و غفلتدن (بحسب ان ما اخذده) موجبجه کندیکی اوراده باقی
 قیاس ایتدك و کوکل و یروب عمارتده مشغول اولدك مع هذا کوپری
 اوزرنده سن که محل بنا دکلدر انکچون دنلمشدر که (الدنيا قنطرة
 فاعبروها ولا تعبروها * ظاهر خود را مبارای فقیر * ناچو بدری
 باطنك کردد منیر * ظاهر خود مبارایك مفعول مقیدی در باطنك
 کرددك مفعول اولی و منیر ثانیسی و جمله شی تعلیلده در زیرا نا بوراده
 غرض و تعلیل ایچوندر تشبیه که چو بدری بدری منیر قیددر (مبارای نهی
 حاضر در که میم مفتوحه نافیه و یا همزه دن بدلدن اصلی آرادر
 مصدری آرستن و آرستن کلور بزه مك و زینت ایمانك معناسنه
 مستقبلا ننده سین پایه قلب اولنوب آراید و آراینده دیرل و بعض لغاتده

آراییدن دخی مصادرده درج اولمشدر بوصورنده قلبه حاجت قالمز
ولکن ظاهر اولان بودر که بیت سابقده مرور ایدن بتدیدن کی
آراییدن دخی مصدر فرعبدر (فقیر کثیر الاحتیاج دیمکدر که مرور
ایتدی) (چو ادات تشبیهدر که چون دن مخفقدر) (بدری ده یا زنده در
ویاتیکر ایچوندر که تعظیمه مجولدر) (بدر نورله مبتلی یعنی طولمش قر
معناسنه که ایک اون دردنجی واون بخشی کیچه سنده اولور ماه چهارده
اون درت کیچه لك آی دیمکدر ونورله طولدیغی انعکاس طریقله در
یوخسه سریالنه دکل اگر چه رای لك کوزنه لذاته نور کورینور
وبدرده طلوع وامتلا دن هر بری معتبر در زیر قرك طلوعی شمسدن
مقدمدر که طلوعله انی مبادرت و مسارعت ایدر و امتلاسی اعتباریه
بدره بی یعنی طولوکسه بی اکا تشبیه ایدر و جائزدر که عکس اوزره
اولوب امتلا سندن وتوری قریبزه به تشبیه اولنه) (کردد کاف عجمیه
فعل مضارعدر مصدری کردیدن کلور صیوروت و تحول معناسنه
(منیر انارتنددر متعدی و لازم استعمال اولور روشن قلق و روشن اولق
معنارنه بوراده ایکسی دخی موجهدر (معنای بیت) بودر که ای فقیر
کنیدی ظاهر کی آراسته و مزین قلمه تا که باطنک بدر کی روشن اوله
ویا بدر آفاقه روشنالق و یردیکی کی باطنک دخی انفسده بو حال
اوزنه اوله قال الله تعالی (واشرق الارض بنور ربها) یعنی نور
شمسله وجه آفاق منور اولدیغی کی نور الهی ایله دخی وجه انفس
منور اولور الحاصل کشی ظاهری تزیین ایتک انی تنویر ایتک کیدر
خصوصا که تلبس ایتدیکی قشاش قسمندن اوله فاما ظاهری تزیین
وتنویردن باطنه خسوف واقع اولور کل ایمدی زن کی ظاهری آراسته
قلمقدن فارغ اول تا که بوفراغ و ترکک اثری باطنکده ظهور ایدوب
ظاهرک یرینه باطنک منور اولسون زیراهر عملک جزاء موافقی وارد
وایکی مرتبه ده عربانلق یعنی هم ظاهر و هم باطن بریده مجتمع اولماز
وقتی طرف ملبس اولور سه طرف آخر مجرد اولور و فقیر تعمیرنده
نکنه بودر که ظاهری ملبس اولق فی الحقیقه غنایی مستلزم اولماز
بلکه باطنی لباس معرفندن و نور طاعتدن مجرد اولدیقه بینه اکا فقیر
که در تکم عکسده غنی اولور و ظاهر جدا * طالع هر صورت

زیبا مباح * در هوای اطلس و دیبا مباح * طالع آخرتک کسر یله
مباحک مفعولی و ما بعد نه مضافدر زیبا صورتک صفتدر در هوای
ایکنجی مباحه ظر فدر آخرنده یا اضافت و توسل ایچوندر (طلب
برسنه لك وجودندن تفحص و تفتیش ایتکدر كرك اول نسنه عین
اولسون و كرك معنی اولسون) (هر کل افراد معناسنه در) (صورت اعیان
موجودات بری برندن انکله متمیز اولدیغی معنادر پس اگر صورت
شکل ایسه عامه و خاصه انی ادراک ایدر صور محسوسه کی والا
خاصه ایدر فقط صور معقوله و معنویه کی که بویله صور حقیقیه
دیرلر بوراده صورته مراد صورت حسیه در) (زیبا بزرگلو و یراشقلودر
اصلی زیب در زینت و برك معناسنه صکره مبالغه ایچون آخرنه الف
کتور دیلر کویا و پویا و ینسا وجویا و امثالنده اولدیغی کی کافی
الرقایق پس زیبا صیغه مبالغه اولدی که صفت مشبهه لك
بر نوعیدر ایکنجی نوعی نوله اولانددر خندان و کریان و حیران
و امثالی کی و بوفقره لائح اولان بودر که بوالف الف نسبت دیمک
دخی صیغدر تکم ترکی ایله تغییرندن ظاهر در یعنی بزرگلو و یراشقلوده
اولی ادات نسبتدر عزتو مروتلو و عزتلی مروتلی کی و نسبتدن دخی
فی الجمه مبالغه مفهومدر مشکین و غمکین و امثالی کی (مباح نهی
حاضر در مصدری باشیدن در اولق معناسنه) (اطلس معروف قاشدر
خاوسر و بلغله اطلس دیرلر تکم عرشه فلك اطلس دیرلر زبرا کوکبدن
عاری در و درت کسبه سادات طاس دیدیلر زبرا یوزارنده شعر یعنی
قبل و معقل بوغیدی و انلر عبدالله بن الزبیر و قیس بن سعید بن عبا
و احنف بن قیس و قاضی شریحدر) (دیبا معرفه قیمتلو قاشدر
(معنای بیت) بودر که هر زینتلو صورته طالب و راغب اوله و امثال
اطلس و دیبا و امثالی صور حسیه یا قیوب عاشق و مائل اوله ورنکبه
قالمه زیر اصلنده بی رنکدر ورنک امر عارضله حاصل اولمشدر مثلا
خرده بین اولان انک اصلانه نظر ایدوب لون عارض و زینت ظاهره سینه
اندنم الحاصل ذنندن خبردار اولان صفات حسنه باقاز بلکه حسن
صفاته بقر زیر مقصود مطالع اسماء و صفات و اندن ذاته انتقالبدر
یوخسه مجرد سیر آثار دکل اکثر یا نامسك نظری امور حسیه ده

وخصوصا امور حسیه نك مزین و منقش اولنگزده در زیر حسله القلری
 غالبدر اگر معنی جانبیه التفاتلری اولایدی دنیسانك كوزلی انلره زشت
 كوریتور دی * از هوی بگذر خدا را بنده باش * زنده کی می بایدت
 در رنده باش * بونك تقدیری بگذر از هوی باش خدا را بنده می بایدت
 زندگی باش در رنده دیمکدر که خدا را باشك مفعول اولی بنده ثانیه در
 می بایدت ده تاضمیر منصوب متصل زندگی فاعلدر و بونكلام شرطی
 متضمندر که اگر می بایدت زندگی دیمکدر پس باش در رنده جزاء
 شرط اولور (بکنند ده با کافك صمه سنه اتباعا مضمومدر زیر کاف
 اصلنده مضمومدر بوراده وزن ایچون اسکان اولمشدر) بگذر امر
 حاضر در مصدری گذاشتن و گذاشتن در صالیورمك و یکمك معنای
 یعنی واز کلمك و بر بردن بر بره یکمك مضارعنده شین رایه قلب
 اولوب گذارد و گذارنده دیرل زنده کی ده یا مصدریه و کاف زنده اخرنده
 هاء غیر ملفوظه دن بدلدرد (زنده زای عربی نك کسر یله مرده مقابلدرد
 حی و میت دیمکدر) رنده زای عجمینك فتح یله کهنده و پلاس و پاره پاره
 اولش قفتان و مرقع (معنای بیت) بودر که هوای نفسدن کج و حقه
 قول اول زیرا هوادن مبعوض نسنه یوقدر شول جهندن که هوا
 یرهان سماوی و دلیل عقلی اوزرنه مبنی دکلدر بلکه شهوت مجردیه دائردر
 شرع مظهر ایسه هوا و شهوتی رفع ایچون موضوع و امور
 جاهلیه بی هدم ایچون منصوبدر و بوندندر که قرآنده کلور (افرایت من
 اتخذ الله هواه) و بومعنی ایچون ناظم قدس سره خدا یله هوایی
 مقابله ایتدی زیرا هوا اکثر ناسك معبودیدر و سکا زنده لك یعنی حیات
 حقیقه باقیه طبیعه کر که زینت دنیایی ترك ایدوب پلاس ایچنده
 اول که فقر اخرقه سیدر زبرادر ویشلك سرمایه سعادت و سبب حیات
 قلبدر تنکم غنا باعث ممات دادر بوجهتندرد که اغنیادن موتی ایله
 تعبیر و محبتلرندن تحذیر اولمشدر زیرا موتایه مقارن اولان دخی میتدر
 و بورانه ناظم قدس سره زنده ایله رنده بی جعی اطاقتدن خالی دکلدر
 و ناظمك لطافتندرد که یونظمنده بعض مواضعده التزام مالایلرم
 و بعض مواضعده نجیفس طریقه سالک اولمشدن و لکن تطویلدن
 حذرا بوقفر خامه شدن بیانی طی اولمشدر * خرقه پشمینه را

پدوش کن * شربی ازنا مرادی نوش کن * بونك تقدیری کن خرقه
 پشمینه را پردوش کن نوش شربی ازنا مرادی دیمکدر که خرقه کن
 کله سنك مفعول و جار و مجرور اکامتعقدرد و نوش ایکنجی کن لفظنك
 مفعول اولی و شربت ثانیه جار و مجرور شربتدن حالدر خرقه
 کسرله خرق دندر فتح یله که یارمقی و بیرمقی در خرقه بزپاره سیدر
 و مرقعلر بزپارلندن مرکب و تخیط اولغله جزئی کل اوزرنه اطلاق
 ایدوب مجموع ثوبه خرقه دیدیلر (پشمینه ده پشم پاه عجمینك فتح یله
 بونك در قیون و امشالی یوکی کبی) مرکب لیه سنه پشم دوات دیرل
 یا نسبت و نون تأکید نسبت و هاء اختصاص ایچوندرد زیرا پشمینه
 منسوب اولان نسنه چوقدر پس خرقه مراد اولیجی پشمینه دیرل
 یعنی اطلاق اوزرنه ذکر اولندقد هائله تخصیص اولنور فاما خرقه
 پشمین دنیسه بلاها دخی استعمال اولنور و پشمینه نسبتدن مراد
 منسوبك ماده وجودنی بیاندرد (پس پشمینه یو کدن دوزلش عینا
 و خرقه دیمکدر لوزینه کبی که لوز بادام و لوزین بادم ایچیله اولان
 بننه و لوزینه خصوص اوزرنه شکر بورلدر) دوش اوموز که چکن
 دخی دیرل عرب منکب دیر (کن امر حاضر در مصدری کردن در
 ایشلك و ایشلك معنای مضارعنده را یرینه نون کتوب کند و کونده
 دیرل شربی ده اولان یا وحدت ایچوندرد شربت اصلنده بناء مره در که
 بر کره ایچمك دیمکدر بوراده شراب یعنی مایشربت معنای شربت در زیر
 یا وحدتدن مفهوم اولان شراب جنسندن نوع غریبدر یوخته
 شربدن دکل قال الله تعالی (و علی ابصارهم غشاة) ای نوع
 من جنس الغشاة غریب (ناحرف نفیدر که مشتقه داخل اولور تا
 مرادیده اولان یا مصدریه در نوش ایچمك اسم مصدر در اصل مصدر
 نوشیدن در (معنای بیت) بودر که بونك خرقه بی یعنی عبایی اوموز که
 ایله یعنی آل وانی تلبیس ایله (و بر مراد اولایم دیرسك نامراد لغندن بر
 نوع غریب شراب ایچ یعنی نامرادلر رنسته در که سار امور واحواله
 کوره انده غرابت واردرد که هر کس یو شرابی نوش ایده مر بلکه
 بر مرادلر شربنده طالبدر ناظم قدس سره دیمك استر که درویشك
 و خرقه پوش اولمقلق نامراد لغندر و دنیا ده بویه نامراد اولان

آخرته بر مراد او اور که خرقه یشمینه برینده حله ستند
 واستبرق تلبس ایدر وسائر احوال دخی اکا کوره او اور
 و دیمشدر که (المربد من لا ارادة له یعنی مرید ارادت مستقله سی
 یوقدر بلکه انک ارادتی ارادت حقه تابعدر ارادته فنا بودر
 * ای که در برمی کشی یشمینه را * پاک سازاز کبر اول سینه را * تقدیری
 ای کسی که می کشی یشمینه را در بر سار اول سینه را پاک از کبر دیمکدر که
 کسی مبتدا و ما بعدی اکا صفت و اول سازه ظرف و سینه سازک
 مفعول اول و پاک ثانینی و جار و مجرور پاک متعلقدر و بعد الجملة
 مبتدایه خبر در (پوراده حرفدر علی معنایست بر من بنم اوزریمه
 و بر تو سنک اوزریمه دیمکدر) کشی فعل مضارع مخاطبدر مصدری
 کنیدندر چکک معنایست (ساز ساختن دن امر در دوزک معنایست
 مضارع عنده خازایه قلب اولتوب سازد و سازنده دیرل و مصدری
 سازیدن دخی کلور و لکن مصدر فرعیدر بصورتده قلبه حاجت
 قالمزنتکم نظاری مرور ایندی (کبر کاف عربینک کسریله انسان
 کنیدی غیریدن اکبر ظن ایتمکدر تکبرانی اظهاردر) سینه کورکس در
 صدر معنایست پوراده سینه ایله مراد دادر که سینه نک باطنی در یعنی
 سینه دله ظرف واقع اولشدرنتکم قرآنده کلور (ولکن تعمی انقلب الی
 فی الصدور) معنایست (بودر که بالکن عبا پیش اولق کفایت ایلمز
 بلکه ای کشی که خرقه یشمینه بی اوزریمه چکرسن و کیرسن اول
 سینه و قلبی کبر صفتندن پاک دوز و نک لو شدن طاهر قبل بعد
 صوفی و درویش اول والا متکبر درویش اولساز ناظمک قدس سره
 مرادی فنا فی الله ایله نفسی خاک ایلمکدر زیرا کبر که کنیدی غیریدن
 اکبر و اعظم و اعلی کورمکدر زائل اولدقده کنیدی غیریدن اصغر
 و احقر و ادنی کورمکدر که حقیقت تواضع و سجده بودر و کبراشد
 اوصاف نفسانیه دن اولمغله نظم قدس سره انی تصریح ایلمدی
 سؤال اولنورسه که فقراده کبر صفتی تصور اولنورمی بلکه بومعنی
 اغتیارده محو ظن جواب بودر که کبرک حقیقتی بتلاک دید کلریدر
 انایت هر کسده ایسه حاشه کوره واردر زیر ایتضای جلالت در و نفس
 انسان ترکیه اولمقی اندن و انک انما اندن پاک اولمغله و اوصاف قلبیه الله

قالمغله در * کره می خواهی نصیب از آخرت * رویدر کن جامه های
 فاخرت * نصیب خواهی نک مفعول و جار و مجرور نصیب متعلقدر
 و جمله سی فعل شرطدر و بدرکن کلمه سنه ظرف و جامه ها مفعول
 و جمله سی رودن بدلدر و زو یعنی بدل و مبدل منه جزاء شرطدر
 همی خواهی فعل مضارع مخاطبدر همی ده هاء مفتوحه که حاله دال
 اولان می اوزرنه داخل اولشدر معنای حانی تا کیده ایچوندرنتکم
 ماضی ده معنای بعدی تا کیده محمولدر پس ماضی به داخل اولان
 می افظی بعدده دلالت ایدر (همی کفتم کبی که زمان قدیمده سو یلدم
 و سو یلدیکم مقرر در دیمکدر و مضارعده همی دانم کبی که بوزمان
 حاضرده یلورم و بلدیکم مقرر در دیمکدر زیرا همی تقریر ایچون دخی
 کلور مقرر مبدلدر دیه جک پرده عجم همی دیر (نصیب حفظ منصوب
 یعنی معیندر اصلی نصیبدر که وضه در) آخرت دار آخرت دیمکدرنتکم
 (پس اهم فی الاخرة الا انار انظم جلیلنده حذف اولشدر و کاه او اور که
 دار افظی آخرته مصصاف او اور (ولدار الاخرة) کبی که ولدار الحیوة
 الاخرة تقدیرنده در و امام راغب دار آخرتی نشاء ثابته و دار دنیایی
 نشاء اولی ایله تفسیر ایتمکدر فاما مال اعتبار یله در والا صحیح دکلدر
 بلکه دار آخرت دار البقادر که سعیدایه کوره جنت و اشقیایه نسبتله
 جهنم در و آخرت دندلیکی دنیادن مفعول بیک یسل مؤخر خلق
 اولمغله در و آخرت عاقبت کبی در که اطلاق اوزرنه ذکر اولنسه جنت
 مراد او اورنتکم قرآنده کلور (و انما فی الآخرة) یعنی عاقبت مطلقه که
 جنت در متنی اولنلر ایچوندر وینه کلور (وان الدار الاخرة اهی الحیوان)
 یعنی جنت و نعم جنت ایچون بقاء ابدی واردر که اهلی حیات حقیقیه
 صاحبی در دنیا و اهل دنیا ایچون ایسه بقا یوقدر و جهنم کرچه باقیدر
 فاما (لا یموت فیها ولا یحیی) ایله موصوفدر (روا امر حاضر در مصدری
 رفتن در یوریمک و کیمک معنایست مضارع عنده فانی و او و تابی داله
 قلب ایدوب رودر و ونده دیرل (در پوراده قیودر که عرب اکا باب دیر
 ولکن در ایله طشره چتمقدن ده کثایت ایدرل مثلاً بدر آمدک معنای
 حقیقی سی قیویه کلدی و در آیدک قیویه کلور در فاما خر و جندن
 کناه در پس بدرکن اخراج ایله دیمک او اور (جاها جامه نک جمیدر

آخرنده یا صفت و موصوف میبایستند توسل ایچوندر جامه معنای
اصحابی اعتباریله ملبوس و مفروشیدن اعمدر ملبوسه تن جامه دیرل
اصلی جامه تندر مفروشه جامه خواب دیرل اصلنده همزه ایله جامه
خوابدر اما جامه کثرت استعمالله ملبوسده اعلام غالبه دن اولمشدر
اطلاق اوزینه ذکر اولنسه آرقیه کیچک مراد اولور و جامه اوکی اچق
و طوق لباسدن عامدر اوکی اچق قفسانه قبا دیرل (فاخرت ده تا
خطاب ایچوندر اصلی فاخرات درها و همزه حذف و ماقبلی مابعدنه
وصل اولمشدر و جائزدر که فاخره آخرنده تا اولیه زیرافارسیده
عربی ده کی صفت و موصوف اراسنده مطابقت شرط دکلدر
فاخر نفیس نسنه به دیرل که انکله مفاخرت و مباهاته صالحدر ثوب
نفیس کی زیرافخر اصلنده مال و جاه و امثالی اشیا الله مباهاندر
(معنای یت) بودر که اگر نعیم آخرندن نصیب وافر و حظ کامل
استرسک یوری جامه های فاخره کی طشره ایله یعنی اوزر رکن خلغ
ایت و یراق تا که دیاده زاهد اوله سن و آخرنده نعم البدل یوله سن
و جامه بی فاخره ایله توصیف ایلدی زیرا نفسک اکا تعلق واردر
غیریه دکل تجردایسه اودر که علاقه دن صوبه سن پس تجرد ایتمکجه
تجرد حاصل اولنسه بالضروره صوبه سن ابرهیم اد هم کی والا
اولکی لباسک ایله تستر ایتمسک دخی اولور اگر چه اولی اولان زی
فقراده اولقدر زیرانده صلحایه تشبه و غیر یوله دخی ترغیب واردر
* بی تکلف باش و آرایش مجوی * ترک راحت کیر و آسایش مجوی *
باش و مجوی و کیر امر حاضرل در که ماقبلری مفاعیلدر (تکلف
بر فتنه نك کلفت و مشقت چکمک و زحمتلی ایش طومق زیر
بومقوله نك یوزنده کلف یعنی لکه صکی اثر ظاهر اولور سهل
اولان کارلرده ایسه بلور مز و تکلفی اولان نسنه ل خلقک
کوزنه سارلردن اصلح اولغله مکلف اولمش دیرل و قائل و بالفسه
مکلف دید یلر زیر تکالیف شرعیه ایله مأوردر و طاعانه تکالیف
دنلدیکی نفس اوزرنه کشتلی و مشقتلی اولدیغیچوندر و بعدالترکیه
فوزق حلوی اولور اشنه تکلف دین و بعضی حصال مجوده ایله
تذاتی ایچون اولورسه ممدوحدر و اگر دنیا و اغراض نفسانیه ایچون

اولورسه مذمومدر تنکم قرآنده کلور (وما لنا من المتکلفین) و حدیثده
کلور (انا والا تقیاء من امتی برآء من التکلف) یوجهندن د عاده مجمع
و تکلفدن و کلامده لی اسان و تشدددن نهی اولندی و سائر امور دخی
اکافیا اولنه آرایش بزیش دیمک اولور که اسم مصدر در اما بزک
یعنی زینت معناسنه شایعدر معلوم اوله که امر مجردک آخرنه لاحق
اولان شین علامت اسم مصدر در دانش و ینش و روش و ایشلی کی
بوشینک ماقبلی قطعا مکسور و قنوز و ضمیر غائب اولان شین جانش
کی و ضمیر مفعول اولان دیدمش کی بونلرک ماقبلری مفتوح و قنوز
و بعضی طائفه کسرله دخی تلفظ ایتمسدر فاما مختار اولان فتحه در
(راحت روحدن در فتحله یعنی آسودگی یعنی دکلتمک و وجدان
حضور و سر و رایله نفس الحق) کیرکاف عجمیله امر در مصدری
کرفتن در طومق معناسنه فصیح بودر که مضارعنده یا زیاده
ایدوب کیرد و کیرنده دینلور آسایش راحت ایتمک و دکلتمک و تنفس ایتمک
معناسنه اسم مصدر در اصل مصدر آسودن درد کلمک و دکلندر مک
معناسنه که لازم و متعدی کلور و آساییدن دکلتمکدر و آسایانیدن
متعدیسی در که دکلندر مک در کافی نعمه الله و سائر اغنده آسودن لازم و
آسایانیدن متعدیدر دیو یازلشدر آساییدن لفظنک ذکر کی طی اولمشدر
(معنای یت) بودر که لباس خصوصنده بی تکلف اول و زینت
اسمه یعنی زینتلو لباس استمک و کیمک تکلف قیلنددر پس اگر سن
درویش ایسک یوقیده اوله و غداه سرسری ایله قناعت ایتمک
کی ثوب سرسری ایله دخی استفا ایله اگر چه اهالی زمانه ده دکل
بلکه درویش نام اولنلرده بله یو حصلت یوقدر بلکه خرقة و مرقع
تامنه تلبس ایتمکری هب تکلفی مزین نسنه لدر و دخی ترک راحت
طوت و آسوده لک طلب ایتمه زیر دنیا قهر و لطفله ممتز در خصوصاً
راه خفته عاشق بکشلرک شب و روز راحتی یوقدر که بلا اوزرنه
مینی در و عیش و عشرت و راحت دارالبقاء اولور دارالفناء اولماز
و یو باید سلطان عالم ایله رعیت برادر بلکه سلطان آسودگی
رعیت ایچون ترک خواب و راحت ایتمک الزم و واجبدر * در برت
کوکسوت نیکو باش * زیر پهلوی جامه خواست کو میباش * کسوت

نیکو مباشك مفعولی و در برت کاظرف و جمله سی مفعول قوند رکه
 کوردر مصراع ثانی دخی بعینه بواسلوب اوزره معربدر برت ده
 تا خطاب ایچون و برعلی معاسنه درنتکم مرورایتدی (کوکاف عجمینک
 ضعیله امر حاضر در مصدری گفتن در سويلك معناسنه و مصدر
 فرعی کوییدن در اولکیه کوره مضارعنه فایله و تاداله قلب
 اولوب پروا و زیاده سیله کویید و کوبنده دینلور و کولفظی امر و نهی
 اولنه و آخرنه ایراد اولنور کو بکن و بکن کو کبی که ایلیدی و سويله
 معناسنه بوراده نهی اوزرینه داخل اولمشدر کو مباح دی اوله
 دیمکدر کسوه کسرله و ضعیله لباس در و فتحله جامه کیدر مکدر
 قال الله تعالی (فکسونا الاعظام لم) ککله لم کیدر دلک یعنی جسد لباسله
 ستر اولندیغی کبی لجه دخی عنطامی ستر اولدک و اکساء جامه بورعک
 و اورعکدر و کسوت کرچه عربیدر فاما عجم تاء طویلله ایلله یا زور و تلفظ
 دخی ایدر عرب تلفظ اتمز و تاء مر بو طاء ایلله رسم ایدر / نیکو کاف عربیله
 کرکچک معناسنه مقابلی زشددر که چرکین در نیکو اصلنده نیک در
 ایودر آخرنده و اونسبت ایچوندر (زیرا لدر تحت کبی آشفه طوداغه
 لب زیرین دیرل) اولوب ایلله عجمیله یان و ایکو دیمکدر جامه خوابت ده
 تا خطاب ایچوندر جامه خواب دوشکدر اصلنده جامه خوابدر
 اضافله علیته نقل او تیجی علام اضافت که همزه مکسوره حذف
 اولوب قاعده ترکیب تعیر اولمشدر و یوقیلدن بعض ترکیب واردر
 بعد العلیه مضاف الیه تقدیم اولنورتن جامه کبی که اصلنده جامه شدر که
 ترکیب اضافیدن (معای بیت) بودر که اوزر که کو بک و فاخر ثوب
 اولسون دی و یانک و ایکولک آتنده دوشک اولسون دی یعنی کندی
 نفسیکه بویله سويله و شهرک ایچون لباس قیژندن کچ و راحتک ایچون
 دوشک تدارکنده اوله زبرا کهنه لباس ایلله و بی فراش اولوق دخی
 ممکندر که بیچول بواسلوب اوزره کلوب کتشلردر و پادشاه ایلله کدا
 آخر برابر اولمشلر و برغایته یمشدر دنامل ایلله که باسبان ایلله حریر
 دوشکده پتان صاحب خانه صباحه برابر چقرل و برینک نعیم و برینک
 بوسی نفسی اوور و اولما شسه دوز قاعلم * همچو صوفی در پلاس
 و صوف باش * باصفه ای خداه و صوف باش * بویشتک اعرابی

ظاهر در (همچو کله تشبیه در مثل معناسنه شرحی کذر ایتشددر
 (صوفی صوفیه منسوبدر که یو کدر زاهد لر عبا تلبس ایتدکلر ایچون
 صوفی دیدیلرنتکم پلاس و صوف اکافرینه در ولکن بوراده صوفی ایلله
 مراد مطلق زاهد دکلدر بلکه طریق عشقه سالک اولان زاهددر
 نیکم مصراع ثانی مضمونی اکادالدر زبرا ظاهر و باطن اخلاق الهیه
 وصفات رحمانیه ایلله تخلق و انصاف کار عاشقدر فقط پلاس
 یو کدن طوقمش شال و لغت حلیمی ده کلور که پلاس باء عربیله
 شال و کهنه لباس باء فارسیله مشهوردر انتهی و نعمه الله ده
 کلور که پلاس اسکی رک چل و شال و کشیشلر قفتانی انتهی و شال
 بوراده پلاس و عباددر یوخسه بیونه تعلیق ایتدکلری معهود نسته
 دکلدر بامع معناسنه در که و صوفیه متعلقدر صفتها صفتک جمیدر آخرنده
 باء توسلدر که بوراده مضاف ایلله مضاف الیه میابنده واقع اولمشدر
 و کاه اولور که بین الموصوف والصفه دخی واقع اولور صفت موصوف
 ایلله قائم اولان معنادر بوراده اوصاف اکهنیه مراددر که اسماء حسنان
 مأخوذدر رضی و رحمت و صبر و حلم و عفو و امشالی کبی (معنای بیت)
 بودر که صوفی صافی دل کبی یو کدن طوقمش لباسده و عباد اول
 و ثوب کهنه ایلله کتفا ایلله زبرا مقصود اولان لباس ظاهر ایلله تلبس
 دکلدر بلکه صفات اکهنیه ایلله متصف اول که فی الحقیقه لباس بودر
 زبرا زینت باطنه در که زینت ظاهره دن اعلی و اغلی در یعنی سمو
 و رفعتی واردر و هم بهاده زیاده در زبرا حق تعالی اعتبار ایتدیکی
 نسته در وحد یشده کلور که (تخافوا باخلاق الله) یعنی تخلق اخلاقله
 امر ایلدی تلبس البسه فاخره ایلله امر ایتدی بلکه اندن نهی و تنفیر
 ایتدی و بویندن مفهوم اولدی که صوفینک لباسی عبادر غیر یلرک
 قبا اولدیغی کبی پس اهل خصوصه اهل عموم ایلله مشترک اولوق
 دوشمز و اهل عبایه قبا براشمز عکسی براشمدیغی کبی زبرا هر طبقه نک
 بر لباسی واردر مکر خلغادن اولا که اهل عرفه مخالفت ایلله فاعلم بذلک
 * مرد ره را بوریا قالین بود * زانکه خشتش عاقبت بالین بود *
 تقدیری بود بوریا قالین مرد راه را زانکه بودش خشت عاقبت بالین
 دیمکدر که بوریا بودک فاعلی قالین مفعول اول و مرد ثابدر ولکن

را تعلیل ایچوند رلام جاره معناسنه پس معناده مفعول غیر صریح
اولور زانکه ماقبله تعلیلدر خشت ایکنجی بودك فاعلی و ضمیر غائب
معناده فاعله متصلدر عاقبت ظرفدر بالین مفعولدر مرد راه پولاری
دیمکدر مراد سالک راه حقدر پوریا قامشدن اولان حصیردر تفصیلی
بالاده در قالین ده قالی معروف نسته در که دوشنورلر ترکیده حالی دیرلر
حائله قالیچه تصغیر ایچوند که حال ایچق یعنی کوچورلر حالی در قالین ده
نون اصلنده تأکید نسبت ایچوند ر بوراده یاه اصلی یاه نسبت
برینه وضع اولنوب آخزنه نون الحاق اولنشد در که بودخی اطلاقفدن
برنوعدر اما بالین که یاه قدر بونده یا نسبت ایچون اولمق قابلدر زیر
قوش قسمندن قنات و بی آدمده قولدر بصدق قول آلتنه کلور
بوجهندن باله منسوب اولدی (زانکه اصلنده زان سبب که دیمکدر) که
تعلیل ایچوند ر خشت خاء مجهول کسر یله کر پیچ در که پشد که
کرم اولور واکا خشت پنجه دیرلر عاقبت آخر معناسنه در که شرحی
مرو را تمشدر (معنای بیت) بودر که سالک طریق اولان کسبه
قامیش حصیر قالیچه در یعنی انک حالسی حصیردر و حصیر حالی دن
بدل اکا کافی در زیر طریق فقرایی اختیارایدن کسه اغنیا کبی لباس
زینت کمزود و شمنز شول سیدن که آخر قیده باشی آلتنه بصدیقی
کر پیچ اولور بوجهندن کر پیچ بصدق ایله فتمتلو حالی نک مناسبی اولماز
پس مسوکن صبیان آدم اوکدن اکا کوره ایش طوتر شکم بوانه دک
عاقبت اندیش اولنلر طریق فقر و فناء کیمشدر و دنیا نک زخارفن ترک
ایتمشدر پس عاقل اولنلر طریق سلفه سالک و اثر صلیحیه مقتنی
کر کدر دیو توصیه در

* * در صفت درویشی و حب درویشان می گوید * *
* کز ترا عقلست بادانش قرین * باش درویش و بدرویشان نشین *
بولک تقدیری کر عقل هست ترا دیمکدر که عربیده آندن ان کان لک
عقل دیمکده تعبیر اولور پس بوراده است هست برینه در که معنای
وجود افاده ایدر وار در یعنی موجوددر دیمکدر است ایسه بالکدر در
معناسنه در و عقل مبتدا و هست خبر اولوب جمله سی حرف شرط و فعل
شرط اولور ز پرامعناده اولان شرطیت کافیدر صورتده عربیده کی کی

مدخول حرف شرط فعل مضارع اولمق لازم دکدر فاحفظه با مع
معناسنه در که جار و مجرور مؤخر قرینه متعلقدر قرین عقلک
صفتدر درویش باشک مفعولیدر بدرویشان مؤخر نشینه متعلقدر
زیرا نشین امر حاضر در شکم کلور و بعد الجملة باش درویش جمله سی
اوزرنه معطوفدر عقل سبق ایندی که قوت دراکه در دانش
اسم مصدر در بلو معناسنه دانشور و دانشمند بلکواو دیمک ولکن
بعضی واضعه اسم مصدر نفس مصدر برینه استمال اولور پس
دانش بلك دیمک اولور علم کبی دانشمند عالم در قرین مقارن دیمکدر
عقلی علم قرین قبلی زیر علم اولمد قجه عقل کفایت ایتمز بلکه عقل
علمک آلتی و وسیله سببدر پس دانش قرین اولان عقل تام الادراک
اولان عقلدر هر عقل دکل و بوندن فهم اولنلر دیکه مقصود بالذات
علمدر درویش لغتده فقیردر که غنی نک مقابلیدر ولکن عرفده
طریق فقر و فناء سالک اولان اهل فیردر در (نشین امر حاضر در
مصدری نشستن در اولور مقی جلوس معناسنه مضارعنده سین مجهله
برینه یا ونون کنورب نشیند و نشیننده دیرلر امر حاضر ایسه
مضارعک دالتی حذفه اولور (معنای بیت) بودر که اگر سنک علمه
مقارن عقلک واریسه یعنی ادراکک تام اولوب عاقل و عالم ایسک
درویش و فقیری الله اول و بومقوله درویشلرله اولوروب صحبت ایله
تا که قابکدن حب دنیا بیرون اوله والادینا محببیه مبتلا اولوب رأس
خطایا اولان دامه گرفتار اولور سن نه باشک قالور سرسام اولمدق
نه ایاعک قالور یورلمدق و فی الحدیث اللهم اغنی با الافتقار الیک یعنی
افتقارالی الله دیدکری معنائک حصولی همان غنائک حصولیدر زیر
غنائدن مراد استغفار حقه مقفراولان ایسه خلقدن مستغنی در
و خلفه مقفراولان غنی ایسه ده فقیردر زیر فقیرک فقیره احتیاجی
کبیدر فاعل بذلک * هم نشینی جز بدرویشان مکن * تا توانی غیبت
ایشان مکن * هم نشینی مکن لفظنک مفعولیدر تامادام معناسنه ایکنجی
مکن کله سنه ظرفدر غیبت کسر غین مجهله اکا مفعولدر هم نشینی
آخرنده یا مصدریه در هم نشین هم صحبت دیدکری در که اولورده فاده
و صحبتده موافق و مشترکارد زیر هم لفظی موافقت معناسن افاده

اید ز شکم همراه دیرل یولدش اولوب یولده مشترک اولنلره و بله
طوغش که وقت ولادته مشارکدر همزاد دیرل و علی هذا نظاری
چوقدر سائر مفردات بالاده مکرر یازمشدر (معنای بیت) بودر که
درویشلردن غیریه همدشیناک ایله یعنی مصاحبک و بله اوتورب
طوردیفک حق یولنک درویشلردن غیریه اولسون مادامکه قادرسن
انلری غیت ایله زیرانلرک لحنی اکل ایتک دکل بلکه زهرانبو هلاک
اولورسن زیرانلره تعرض ایتک غیربلره تعرض ایتک کبی دکلدر
بلکه اشد در که درویشلر الله تعالی نك محبوبلریدر حق ایسه
محبوبلری ایچون غضب ایدر شول غضوب ارسلان یا ورسی ایچون
غضب ایتدیکی کبی و بونده اشارت واردر که درویشانی غیت ایتک
آنلره بغض ندر و آنلره بغض اهل دینک کاملارنه عداوتدر و کامله
عدو اولان کامل اولماز بلکه نقصان ایچنده قالور * حب درویشان
کلید جنت است * دشمن ایشان سزای لعنت است * جنت مبتدا
و کلید خبر و کذلک دشمن مبتدا و سزا خبر در و محبت و عداوت
بری برینه ضد اولمغله ایکی جمله بی بری برندن قطع ایلدی اگرچه
ضدیت مناسبته عطف دخی صحیح ایدی لکن وزن ایچون عطف
نک اولندی حب و محبت خبر ظن اولتان نسنه بی قلبک ارادتی و آنک
جانبته میلی در و علما و درویشان محبت ایتکه محبت فضل دیرل زیر
علمانک فضل ظاهری و درویشانک فضل باطنی واردر و اکثر ناسک
بری برینه محبتنه حب طبعی دیرل زیر نیل اغراض ایچوندر (کلید
کاف عربینک کسره سببه انحرادر مفتاح معنایه اگرچه ترکیده
قفلده شایعه در جنت دار البقادر اصلنده شول بستانه دیرل که
اشجار بله ارضی سزایله و دارالبقایه جنت دندیکی عندالعرب معلوم
اولان وجهله تعریفدر و الا جنت ایله دنیا بستانلرینک میانشده یون
بعید واردر و هر ماده که جیم و نونی مشتمل اوله ستر و استاز معنایه
خالی دکلدر جن و جنسان و جنین و جنه و مخنون کبی (ایشان ضمیر جمع
غایدر کاه اولور که همزه سی حذف و ماقبلی مابعدنه وصل اولنور
کفتیشان کبی که اصلی گفته ایشان در و ایشانله شانک فرقی بودر که
ایشان اولک جمیدر که ضمیر منفصلدر شان شینک جمیدر که ضمیر

متصلدر مثلاً جانش ده اولان شین مفرده در (سزا لایق معنایه در
آخرنده یا اضافت ایچوندر) لعنت و لعن بد عادر و رحمت حقندن ابعاد
و علی سبیل السخط طرد در قطعی العاقبه اولنلره ابو جهل و ابلیس
و ذجال و امثالی و کافرو ظالم و فاسقلره جائزدر ماعداسندن امساله کرکدر
مکرکه حقیقت لعنتی مراد ایتیبوب مقصودی شتم اوله و نصوصده
اهل ایمانه اولان لعنت درجه ابراردن اسقاط معنایه محمولدر
من احتکر فیهو ملامون کبی (معنای بیت) بودر که درویشان حقیقه
و فقر آء باب الله محبت ایتک مفتاح جنتدر و آنلره دشمن اولان لایق
لعنتدر کرک لعنت حق و کرک غیریه زیر الله تعالی لعنت ایتدیکنه ملائکه
و اهل ایمان دخی لعنت ایدر و بوراده ایکی مهت واردر اولکسی بودر که
مفتاح جنت نصله کلمه شهادتدر یو خسه حب درویشان دکلدر
جواب بودر که حب درویشان اعظم دندان مفتاح اولمغله مفتاح
برینه وضع اولندی مع هذا مؤمنی ایمانندن اوتوری سومک محض ایمان
و ینه ایمانندن اوتوری بغض و عداوت ایتک محض کفردر خصوصاً که
بغض اولتان مؤمن کامل اوله درویش حقیقی کبی بالکلیه تارک دنیا
و مقبل علی المولی در و ابکنجی مهت بودر که سزای لعنت اولمغدن
نفس لعنت لازم کلز جواب بودر که کرچه جوازله فذلك میانشده فرق
واردر و لکن بالکلیه ترکی مستلزم دکلدر بورادندر که بعضیلر ابلیسه
لحن ایتدیله سائمنی آنک ذکر یله تلویث ایتیه لم دیو و اکثر اهل ایمان
شارعه اقتدایدوب کاوا مشالنه لحن ایتدیله زرا یزیده لعنت اولتیجی
ظلم و فسق ظاهرنه بناء مع هذا مجعول العاقبه در قطعی العاقبه اولنلره
قطعا لعنت اولنور و اومقوله لعنتده ثواب دخی بولنور زیر حق
اعداسنه معاداتک اتریدر شکم درویشانه خبر دعا ایتک حقک احبابنه
موالاتک ثمره سیدر * پوشش درویش غیر از دلق نیست * در پی کام
و هوای خلق نیست * پوشش مبتدا نیست خبر غیر استناد در در پی
ایکنجی نیست طر فردر پوشش شین اولی نك کسر یله اصلده
اسم مصدر در اورتش و اورتش معنایه و لکن کثرت استعمالله اورتی
و کیچک معنایه حقیقت مرتبه سنده و ارمشدر پوششیدن اوزمک
و کیمک دیمکدر دلق در و ایشلر خرقه سی (کام کاف عربیله طماق معنایه

و بعض لغاتده كاف بحمله اولق دخی نیوز اولمشدر نیکم تفصیلی
 مرورایتدی خلق جاء مهمله ایله یوغاز معناسنه خلقوم کی بوسورتده
 مصراع ثانیك اوله تعلق اولماز بلکه هریری بر مضمونی مفید اولور
 نیکم اکثر یا عادت ناظم بودر و جائزدر که خلق جاء بحجه ایله مخلوق
 معناسنه اوله بوسورتده کام مراد دیک اولور طماق دکل وثاقی اوله
 مرتبط او اور نیکم تصویر معناد کاور (معنای بیت) بودر که
 در ویشلرک اورتسی ولباسی خرقه وعبادن غیری دکلدر زیر طریق
 فقر وفتایه سلوکک مقتضای بودر مکر که یلانچی درویش اوله
 وکذلک درویش طماعنیک ایزنده ولذت وچاشنی سی آردنجه
 و یوغازی هوی و مشتهیاتده دکلدر بلکه غداء سرسری ایله قناعت
 ایلر ونعم لذیذ بولسه دخی التفات ایتز ونعم و طیبات آخرتی کوزلر
 بلکه جله دن فانی اولور و یا خود درویش اودر که یلاس ایله اکتفا
 ایلر بوب خلق عالمک مراد وهواسنی آردنجه اولماز یعنی ایلر بنم خرقه
 پوش اولدیغمه طعن وتشنیع ایدر لر دیو آنلرک مراد لر نه تابع اولماز
 وکید کلرن کیمز بلکه لباسده و غدا ده فقراء سلفه اقتدا ایلر وانلره
 تشبیه ایله فائده جلیله بواور وعبش وعشرت وزینتی آخریه آلیفور
 * مزد تانتهد بفرق نفس پای * ره یکا یاید بدر کاه خدای * مرد
 مبتدا تا مادام معناسنه مابعد نه ظرف و پای نهیدک مفعولیدر ره
 یایدک مفعولی یکا اکانظرف و بعد الجملة خبر در نهیده نون اولی
 نافی و نون ثانیسه لاجل الوزن ساکنه در مصدری نهادن در که
 قوم قدر وضع معناسنه مضارعنده الف حذف او انوب نهید ونهیده
 دیرلر (فرق عریدر بولمک وایرمق معناسنه وسط رأسه یعنی دبه به
 فرق دیدیلر زیر ساچک بولاندیکی بر در بوراده مراد بودر وراسک
 جانب اعلاسنه قرن دیرلر من القرن الی القدم دید کلری بودر که
 باشند ایاغه و دبه دن طرفه دیکدر (یکجا کاف عریینک ضمه
 فنده دیکدر که حرف استفهام معناسنی متضمن اولان اسماعندر
 (یکجایی فنده سن دیکدر) بدر کاه ده با تعلق مجرد ایچوندر که عاملی
 معموله ایصال ایلر در کاه لغته قیوریدر زیر در قیو و کاه کاف بحمله
 زمانه مکان یینشده مشترکدر بوراده مراد مکندر و قیوریدن مراد

قیونک کنیدر واشک یعنی آستانه ایله دخی تغییر ایدر لر بوتعبیر لر
 لاجل التفهیم بطریق التمثیل در والاحق تعالیینک قیوسی واشیکی
 اولماز (معنای بیت) بودر که مادامکه ار اولوب نفسک دبه سنه ایاق
 قومده یعنی مغلوب و مقهور قلمه به حق قیوسنه واشکنه قنده یول
 بولور یعنی نفس حیوانیه ارادن چقوب تعلقاتی فنا وزوال بولدیغه
 حقه وصول ودر کاهنه دخول مبسر اولماز نیکم ابو یزید بسطامی به
 خطاب غیبی وارد اولوب دندیکه (دع نفسک ثم تعال یعنی عالم قدسه
 دخول ایتک لوث نفله اولماز بلکه انی ادناس وارجاس تعلقاتدن
 ترکیسه و تطهیر ایله اولور و بومر تبه ایسه اقل قلبه حاصلدر زیر
 نفسی مألوفاتدن قطع زیاده دشواردر * هر که اوترک تن آسانی کند
 * پس خلاف نفس سلطانی کند * بوییت غیری نسخه لده یوقدر
 بزم ید مزده اولان بر نسخه عتیقه ده بولندی ترک کندک مفعولی
 و ما بعد نه مضافدر و سلطانی ایتکی کندک مفعولی اولوب بعد الجملة
 هر که به خبر اولور زیر هر کسی که تقدیرنده در نیکم نظاری مرور
 ایتدی پس فاء جزایه معناسنه در که مبتدا شرط معناسنی متضمن
 اولسه خبریه داخل اولور بو محله کی کی زیر او مبتدا وکند جمله می
 ا کا خبر او اوب مجموعی هر کسی به صفت اولور عرییده مثالی کل روجل
 یائینی فله درهم در (خلاف نفس علی خلاف النفس دیکدر) آسانی ده
 یا مصدریه در اصلی آسانی تندر اضافه آسان ککر و قولایدر آسانی
 دید کلری آسودندن دکلنک زیر ما بعدیه قافیه اولماز (سلطانی ده
 اولان یا دخی مصدریه در) (معنای بیت) بودر که هر کسه که بد نیک
 قولای ترک ایله یعنی مقتضای اوزره کیمیه واکا راحت و بریه واکل
 و شرب و متامده حیوانله مشترک اولیه پس اول کسه خلاف نفس
 اوزره سلطانلق ایدر زیر مقتضای نفس و هیکل اوزره کیدر سه
 زمام امر نفس النده اولوب اکا حکومت ایتدز من و سیریر قلبه یکوب
 اوتورر و قرال اسلام قلعه سن المش و سلطان اوزره مستولی اولمش کی
 اولور ایتدی اگر اقلیم وجوده سلطان اولوب تخت دلی ضبط ایتک
 استرسک خلاف نفس وطیع اوزرنه اول وهوی و شهواتی ازاله ایله
 وارض انفسی مخلفلردن تخلیه قیل فاعل بذلک * مرد ره در بند

قصر و باغ نیست * در دل او غیر درد و داغ نیست * مرد مبتدا در
 نیست ظرف در نیست خبر در غیر ایکنی نیست مک مبتدا سیدر یا فاعلیدر
 در اکا قید در (قصر کوشک در تفصیلی مرور ایتشدر) باغ بقیه
 و تفرجگاه و اهل روم باغی غنیم حاصل برده استعمال ایدر و لکن
 ظواهر اولان بودر که بطریق التغلیب در زیر اکثر بلادده اوزم
 اولان برده اشجار دخی وارد (درد اغری و صمزی که عرب و جمع دیر
 بوراده مراد درد حق و درد عشق و محبتدر) داغ اعضاده یا قفله
 اولان نشان کرک انسانده و کرک حیوانده یعنی انسانه دفع مرض
 و حیوانه یا دفع مرض و یا نشان ایچون ابتد کلمی تمغادر بوراده مراد
 حرارت عشقیدن دلد حاصل اولان اثر در لاله نک بغرنده اولان
 داغ کبی (معنای یت) بودر که سالک راه خدا اولان کسه قصر
 و باغ قیدنده دکادر زیر یول اری اولانه سیر و تفرج و شغل دنیا
 قیوسی اولماز زیر یولدن انی الیقور بلکه انک تفرجگاه می مشهد
 حسن اولان آثار الهیه و اسماء حسنه مطلقا پس باغ سالک ایاغنه
 بند و باغ اولور و سنک قصر و باغ و امثال دیدیک انک جمله سی
 نسبیله حقه مشغولدر پس سندخی انک کبی حقه مشغول اول
 و حقه مشغول اولانه مشغول اولفله حقدن غافل اوله و سالک
 قلبنده در عشق و حرارت محبتدن غیری یوقدر یعنی یونلره مغایر
 و مخالف نسته اولماز سودای ماسوی و تعلقات دنیای دینه کبی
 * کرمات را بری بر آسمان * عاقبت زیر زمین کردی نهان * عمارت
 بری نک مفعولی و بعد الجملة فعل شرط اولور نهان کردینک مفعولی
 و عاقبت وزیر زمین اکا ظرفدر و بعد الجملة جزاء شرطدر (عمارت
 کسرله اصلده مصدر در معمر و آبادان اینک و آبادان اولق معناسنه
 ضدی تخریدر که ویران ایتکدر و خراب در که ویران اولمقدرا اگر چه
 ضد معمر معناسنه دخی مستعملدر بوراده عمارت بمعنی المفعولدر که
 معمر در (بری قفله مضارع مخاطبدر مصدری بردن در ضمه
 مضارعنده ضمه فتحه به ابدال اولوب برد و برنده دیرل) آسمان کوکدر که
 زمینک مقابلیدر که بر دیر اصلنده مانده آس در که آس دکر مندر صو
 دکر مننه آسیاب دیرل که اصلی آس آب در پس مان مانده دن ترخیم

اولمشد که اسم فاعلدر بکره می معناسنه مصدری مانستن در که
 بکر مکر مانیدن دخی کلور مضارعنده سین حذف اولوب ونونه
 فتحه حرکت و بریلوب ماند و ماننده دیرل پس آسمانک معناسی دکر مننه
 بکرز دیمکدر زیر دکر من کبی دوز و بوندن فهم اولنور که آسمان
 افلاکدر که دوار در سموات دکدر که ثابت در (زمین بالاده مرور
 ایلدی) کردی کاف عجمی ایله مشهوردر و فارسی الاصل اولنلره
 سؤال اولندقدنه بوجهله جواب و بر مشلدر که مصدری کردیدندر که
 دونه در کردانیدنک لازمی در که دوندن مکر یعنی بر حالدن بر حاله
 تحول که شدن معناسیدر کردی شدی در و لکن ظاهر اولان کردیدی
 ایدی اوله سن معناسنه تخفیف بعض حر و فی حذف اولندی
 (معنای یت) بودر که اگر عمارتی آسمان اوزرنه ایلده سن نمرودک
 صرحی کبی و فی المثل باشک کوکله ایه ینه عاقبت بر آئنده نهان و خنی
 اولور سن یعنی بروج مشیده اهلی اولفله میسکی سمواته رفع ایتزل
 و آخر بر آئنده مدفون اولور سن و علوی دن سفلی به دوشرسن پس
 بویه خاکله یکسان اولما که رفع بنا ایندی یک دکر هملن نفسکه
 اویوب اسراف مال ایدرسن و آخر محل محاسبیه کلور سن کل ایددی
 قبل الموت هر وجهله الحقلدره و الحقلدره اول ناکه (من تواضع
 رفعه الله) موجب خاك سفلیده قالمیوب مرتبهک عالی و درجهک
 متعالی اوله * کر چورستم شوکت و زورت بود * جای چون بهرامدر
 کورت بود * شوکت بودک فاعلیدر جای ایکنی بودک فاعلیدر
 کورتده تاجیه قیددر جای دیمکدر در بوده ظرفدر (رستم بن زال
 ملوک فرسدن کیقبادک جهان پهلوانی یعنی امیرالامرا سی ایدی
 صکره کیکاوس بن کیقباد رستم خواهری مهر نازی عقد ایدوب
 رستم پهلوانی و امارت مرتبه سندن پادشاهلق درجه سنه ایرشدی
 و رستم داستانک بر کیمی وار ایدی جنک کوننده کردی و اکا بر بیان
 دیرل ایدی و دیمشدر که اول کیمی جشدن کتور مشلدری که قیلان
 پوستی صورتنده بنک بنک ایدی و توار یخذه هبوط آمده دن علیه السلام
 درت پیک طغوز یوز قرق بدی سنه سنه رستم مذکور زاوستان
 ملککنده اسفندیار بن کشتاسب ایله جنک ایدوب ایکی چتال اوق

ایله اسفندیارک کوزلنه اوروب اهلک ایتشدن زرا اسفندیارک
جسندی بالق پولی کبی ایدی که سلاح کار ایتزدی ورسم آخر
قرنداشی شغاد الله برحیله ایله هلاک اولدی (شوکت عریسدر
دقیق و صلب الرأس اولان اوتدر که دکن دیرل سلاح مقوله لرینک
اوجلری سوری و کسکین اولمغه سلاحدن شوکت ایله تعمیر اولنور
وشوکتلو بومقوله سلاح واسباب ولوازمه قادر اولاندنر که سلاطین
وملوکک القابندنر (زور ادمانله حاصل اولان کوچ و قوتدر که
کسیدر بومقوله ک ادات توصیفی مندر زور مند کبی که زور لودر
(توان خلقی اولان قدرندر بوت ادات توصیفی الفدر تو انا کر که
کوجلودر) بهرام ملوک فرسیدن بر مشهور پادشاه اسمیدر
بو بهرامدر که فارسیه دریه بوتک درنه یعنی قیوسنه منسوبدر که اول
زمانده فرمانلری و سائر انشالری فارسیه صحیحه ایله تحریر ایدرلردی
و بو بهرامدر که صید کوره زیاده حریص ایدی کور کاف عجمینک
ضمیمه بیان اشکی دیدکلریدر که عرب حصار وحش دیر بو ملاسه ایله
اضافت ایدوب بهرام کوردیدیلر و لکن کورک بر معناسی دخی قیدر که
بو یئنده مراد بودر پس ناظمک قدس سره کلامی لطافتدن خالی
دکلرک لایقنی (معنای بیت) بودر که اگر سنک رسم داستان کبی شوکت
و زور و قوتک اوله عاقبت بهرام کور کبی یرک کورده او اوب دللرده
داستان اولور سن زرا قضاء الهی کلدکده زور و زور و شوکت که
باقیوب صید کور ایدرکن سنی صید ایدوب کوره یعنی قبره ادخال ایدر
ورسم و بهرام اولق فایده و یرمز بناء علی هذا غرور و غفلتی قویوب
عجز و افتقارله حقه متوجه و اعمال صالحه ایله قبره منتهی اولق کرکدر
* کرچو کیخسرو بمانی پایدار * آخرت باید شدن در بطن غار *

فیثاغورث انک معاصری اولق اوزره مرویدر دنیا بی عدله مهور
و آبادان ایدوب آخر مدت طویله سلطنتدن صکره سلطنتدن فارغ
و بر کیمجه پلاسرا کیوب غایب اولدی ورسم و اثری بلندی و بلورمدی
(بمانی بانک ضمیمه فعل مضارع مخاطبدر مصدری ماندنر قالمق
معناسنه مضارعنده نونه فتحه حرکت و یروب ماند دیرل) پایدار و وصف
ترکیبی در اصلی دارنده پای در ایاق طویلی و ثابت قدم اولیچی معناسنه
مصدری داشتن در طویق معناسنه مضارعنده شین رایه قلب
اولنوب دارد و دارنده دینلور (آخرت ده آخر اول مقابل و تاء خطاب
باید قیدر که آخر بایدت دیمکدر) شدن بوراده اولق و کیمک معنارنه
متممدر مضارعنده و او زیاده ایدوب شود و شونده دیرل (بطن غار
مغاره قارنی دیمکدر که بالاده مشروحدر بوراده بطن تشبیه طریقله در
زرا بطن اصلده جارحه در (معنای بیت) بودر که اگر کیخسرو کبی
پای دار فلاسن یعنی چوق زمان سلطنت سوروب دنیا ظهرنده
طوره سن آخر سکا مغاره کبی اولان قبرک قارنده اولق و یا خود اوزایه
کیمک کرکدر پس ظهرارضده ایکن عاقبت بطن ارضی قرارگاه
ایدرسن و موت ابریشوب برزخه طوغری کیدر سن شکم دیرل چوق
باشه از یاشه صوکی اولدر و بوراده بطن غار بر قصه یه تلج اولق
احتمالی دخی وارد و لکن بزده اولان کتیده بولندی و بو بیت دخی
اگر تمسخره یوقدر * ای پسر از آخرت غافل مباش * بامناع این
جهان خوش دل مباش * غافل مباش مغفولی و جار و مجرور غافله
متعلقدر تقدیری مباش غافل از آخرت دیمکدر خوش دل ایکنی
مباشک مغفولیدر و با مع معناسنه اکا متعلقدر (آخرت دنیا مقابیلدر
(غافل دنیا به مشغول اولاندن زرا آخرتدن غافل اولق دنیا به
اشتغالله در (متاع انکله تمتع و انتفاع اولنور نسته در و صاحب بن عباد
دیمکدر که قبائل عربی دور ایلدم بلد مکه متاع چناق بزیدر یعنی
انکله متاع قصه ایتدگری نسته در که مبتذالدر پس دنیا و متاع دنیا
چناق بزی کبی مالایعده به مقوله سیدر (خوش دل صفت مشبهه در
خوش دلو معناسنه حسن الوجه کوزل یوزلو دیمک اولدیغی کبی
(معنای بیت) بودر که یعنی ای پسر آخرتدن غافل اوله یعنی دنیا به

مشغول اولوب آخرتی اونته بوجهاك متاعياه خوش دل اوله یعنی
متاع دنیا به سکون ایدوب انکله خاطرک خوش اولسون زیرا خاطر
مطمئن اولاجق نسنه دکادر بلکه (الا بدکر الله تطمئن القلوب)
وفقنجه سعی ايله که قلبک ذکر حقله مطمئن اولسون الحاصل ذکر
خدا ايله انس بالله تحصیل ایده کورکه بومعنی ماسوادن توحش ايله
وجوده کلور تا که حسن عاقبت ايله مختوم اولاسن واکرانس بغیر الله
پیدا ایدوب حقن متوحش اولورسک سوء عاقبتله انتقال ایده چکک
امر ظاهر در و معنای مقرر در * در بلیات جهان صبار باش * کاه نعمت
شا کر جبار باش * بعض نسخده مصراع ثانی اولدر ولکن قرآنه
موافق اولان اولیکدر تنکم کلور (ان فی ذلك لایات لکل صبار
شکور) در صباره ظرف و صبار دخی باشه مفعولدر تنکم کاه شا کره
ظرف و شا کر دخی باشه مفعولدر (بلیات بلیه نک جمیدر بلیه دخی
بلانک اسمیدر بلاء شول امور واحوالدر که حق تعالی انکله انسانی
ابتلا واختیار ایدر واکثری طبعاً امور مره و مکروهه اولغله غوم
و همومله انسانی اریدر و چوریدر صبار صبارک مبالغه سیدر صبور کبی
مبالغه متعلقات صبره راجعدر یعنی هر امر مکروهه صبر اتمک صبرده
نهایت بلوغدر (صبر نفسی کراهت ابتدکی نسنه اوزرنه حبس اتمکدر
پس صبارق مبتدیلر و صباریت متبیلر و صغیردر) کاه کاف عجمی ايله
زمان معناسنده در صبحگاه صباح وقتی دیمکدر (نعمت بالاده شرح
اولمشدر) شا کر شکر دندر که قلبله تصور نعمت و اسائه ثناء علی النعمه
وجوار حله مکانات نعمتدر پس شکر معنای اظهاری مشتمل اولدی
ذکر مقتضی اولدیغی کبی شکرک ضدی کفران در که نسیان و ستر
نعمتدر بوراده صباره کوره شکور کرک ایدی ولکن (وقلیل من عبادي
الشکور) موجبجه مبالغه بی ترک ایلدی والا هم شکور نعمت جبار
باش دیسه دخی موزون اولور (جبار اسماء الهیه دندر جبر کسک
ضدیدر زیرا الله تعالی نعم فایضه سی ايله عبادک کسور بی جبر
واصلاح ایدر بومورنده شا کری جبار اضافت اتمک مناسبندن
خان اولماز و شکرده وجه مبالغه دخی ظاهر اولور زیرا هر جبره بر شکر
لازم کلوب عهدده سندن خارج اولان شکور اولمش اولور و کذلک

جبر نسنه بی نوع قهرله اصلا حدر پس جبر قهر در زیر الله تعالی
عبادی کندی مرادی اوزرنه جبر و قهر ایدر مرض و موت و بعث
کبی که انسان بومقوله معانیده مقهور در زیر امر اولغله منغوردر
پس مقتضای حکمت اوزرنه قهر اتمکده جبر معهود بوقدر و کلام
علی ده کلور رضی الله عنه (یا باری المسموکت وجبار القلوب علی
فطرتها سعیدها و شقیها) و قاموسده کلور که جبار متکبر در زیر انجیر
تکبردر پس جبار (وله الکبرياء فی السموات والارض) معناسن
افاده ایدر و حقیقتی امام راغبک بوکلامندن مفهومدر که دیمشدر
والجبار فی صفة الانسان یقال لمن تجبر تقیضه بادعاء منزلة من
اتعالی لایستحقها وهذا لا یقال الا علی طريقة الذم کفوله تعالی
(وخاب کل جبار عنید) الحاصل تعالی و تکبر حقه کوره مدح
و حقیقت و خلقه کوره ذم و مجازدر (معنای بیت) بودر که جهانده
واقع اولان بلالره زیاده صبر اوزرنه اول و غیر بلا که توجه ایدر صبرله
مقابله ايله و جن ع اتمه و شکایت واریسه الله تعالی به ايله و اخوانک
اراسنده حکما به ايله اکتفا قیل زیرا مبلی الله تعالی در واکر بلاده
مبلی بی مطالعه ایده بیلورسک بار دردی چکک سکا آسان اولور
و کذلک نعمت وقتنده یعنی طبعاً حلوا اولان نسنه لظهورنده مفیض
الخير والجلود اولان الله تعالی به شکر بلیغ ايله بلکه فضل و نعمتده
مفضل و منعمی مشاهده ايله و هر صورت سکا بر سره نذر آینه
اولسون و بوندن ظاهر اولور که مقتضای بلا حمد و موجب
نعمت شکر در پس بلاده شکر اولماز والا (لئن شکرتم لازیدنکم)
وفقنجه مزید بلا به سبب اولور حمد ایسه بویه دکادر تنکم
الحمد لله رب العالمین دن مفهومدر فافهم جبار فاعمل بذلك
* * در صفت بد بختی میگوید * *

* چارچیز آتار بد بختی بود * جاهلی و کاهلی بختی بود * چارچیز
مبتدا آتار بد بختی بود که مفعولی و بعد الجملة خبردر و کاهلی مبتدا
بختی ما بعد نده بودک مفعولی و بعد الجملة خبر و چارچیز که ایکسینی
بیاندر بد بختی ده یا و صدریه در (بد بختی بر امر طالعو الحق و محسن
بلد زلو اولمدر بد بخت اصلنده صفت مشبهه در بد خوی کبی (جاهلی

و کاهلی یاری دخی مصدر به در (جاهل عالمك مقابلیدر که علم جالدر
عاطلدر زیر هر علمی بلك لازم دکلدر و علم حال مبدأ و معاد و عبادات
و معاملاته علمه شاملدر و لکن کندی اوزرنه توجه ایدن مرتبه ابله
مقیددر (کاهل جاهل وزنی اوزرنه سست کسه در که عملده بطالت
و کسل اهلیدر کاهل لك سستك و پرفتور اولمقلقدر که جد و نشاط
و انبعاثك مقابلیدر) سختی ده یا مصدر به و یازانده در دقائقه کاور که
سخت محکم در که مقابلی سست در که ککشکدر سختك ترکیده معناسی
برك در برک بوزلو ديجك برده عجم سخت روی دیر برک لکه قاتلیق لازم
اولدیغدن اوتوری مجازافتی به سخت دیرل قاتی ککشك ديجك برده
عجم سخت سست دیر قاتلغه سختی دیرل (معنای بیت) بودر که درت
نسنه بد یخنتق آناری اولور یعنی بی ستاره لکه و نخوسته اثر و نشاندر
جاهل لك و سستك قاتلق و یا قاتی اولور حاصلی اول درت نسنه لك
بری معلومات ضروری به کوره جهل و بری دخی مقدورات عماله به
کوره سستك تنبلك در که قاتی اولور یعنی بوا یکبسی مشکل درد و بلای
خفتیدر که بونلره مبتلی اولان کسه لك رفعته متعلق کوکی یوقدر
بلکه خلقك نازل و بی حاصلی در و بوصفتلو اشخاصی کورن آدم
حقه استعاده ایتلور * بی کسی و ناکسی هر چارشد * سخت بد را
این همه آثارشد * بی مبتدا چارشدك مفعولی و بعد الجملة خبر در
ما قبلنده جاهلی و کاهلی اعتبار به و جائز در که جاهلی و کاهلی
و بی کسی و ناکسی مجموعی چارچیزدن بدل و سختی بود جمله مستأنفه
و هر چارشد و هر یکی از ایشان بحسب الجملة چارشد تقدیرنه مبتدا
و خبر اوله شکم مابعدی اکا نشاندر (این همه مبتدا آثارشدك مفعولی
و سخت بد آثاره صفت شکم لام جار و معناسنه اولان اکا دالدر
و بعد الجملة خبر در) بی کسی ده اولان یا مصدر به در ناکسی ده کی
بی حرف نفیدر که جوامده داخل اولور معناسی یوقدر عرییده لاکبی
در و دلسزد یجسك برده عجم بی زبان دیر (نامشقیاته داخل اولور
دکل معناسنه عرییده لبس کی نادان دیرل بی دان دیرل بی دل دیرل
نادل دیرل بعض برده ایکبسیك دخی استعمالی صحیح در بی کس
و ناکس کی امامعنا ده مختلفدر که بی کس کسه سزدر ناکس کسه

دکلدر (هر کل افرادی معناسنه در هر بری جماعت اولدی دیکلدر
(این همه بودوکللی یعنی درت نسنه و همه بالاده مشر و حدر
(معنای بیت) بودر که بی کس لك و ناکس لك هر بری بریره کلوب
جماعت اولدی یعنی بودر نسنه که ذکر اولندی هر بری بخت یده
بر نشاندر زیر بی کس لك یعنی فرید و حید اولق و غریب کی زنده لك
عند الناس سعادات عرفیه دن دکلدر پس بویله اولق بلد سزاقندر
و كذلك ناکس یعنی خوار و بیقدار اولوب آدم پایه سنده وضع
اولنامق دخی نحو سندنر و عرف عامه ده ناکس بخیل و خسبیده
شایعدر بونك خود نحو سستی اولکیدن اشددر و العیاذ بالله تعالی
* هر که در بند عبارت میشود * بی شك از اهل خسارت میشود *
بعض نسخده عبارت برینه عمارت دوشمشدر بومصرع بالاده مرور
ایتشدرو بویتنك اعرابی ظاهر در (شك اعتدال انقیضین عند الانسان
معناسنه یعنی ایکی تقیض مساوی اولوب احدهما آخر اوزرنه راجع
اولماقی (خسارت زیاندر که رأس مالد انقصاصدر امور دنیویه ده
مستعمل اولدیغی کی آخر ویه ده دخی مستعملدر قرآنده ذکر اولنسان
خسارتلر کی قال الله تعالی (الذين خسروا انفسهم) و قال ذلك
(هو الخسران المبين) (معنای بیت) بودر که هر کسه که مقفی و فصیح
عبارتلره آرایش کلام و یا عمارت دنیا قییدنده اوله بی شك و شبهه
اهل زیاندرن اولورز برا تکلف منهدر و شواکه حدیثه کاور (جال
الرجل فصاحة لسانه) بوندن مراد خلقی اولان حسن تکلم و صواب
مقالدر و بردخی فصاحتدن مراد حروفی تبیین و کلماتی تصحیح و لحدن
حذر در و اهل لحن اولنلر اصلاح اسائله مأمورلر در تنکم بعض احادیثه
مذکور در ایلمدی لسان لحن و خطادن محفوظ اولق متکلمه ابراث
حسن و جمال ایدر * برهوی خود قدم هر کونهاد * می تواند کرد
بانفسك جهاد * بونك تقدیری هر که اونهاد قدم برهوی خود
می تواند کرد جهاد بانفسك دیکلدر که هر که هر کسی که تقدیرنده در که
مبتدا و او مبتداء ثانی و قدم نهادك مفعولی و بعد الجملة مبتداء ثانی
خبر و جمله سی مبتداء اوله صفتدر کرد می تواندك مفعولیدر زیرا کردن
معناسنه در که مصدر در تنکم بالاده کذر ابتدی جهاد کردك مفعولی

و یا ا کا متعلق در زیر مصاحبت ایچو ندر (قدم ایقدر که انکله بصیر
 و مشی ایدر تقدم و تاخر اعتبار یله قدم دندلی (رجل کسرله اویلق
 باشندن بر مقلر اوجنه کلجه در (نهاد کسر نوله ماضیدر مضارعنده
 الف حذف اولوب فتحله نهد دیرل (نفسك ده اولان کاف عربی
 تصغیر ایچو ندر و تصغیر تحقیریه محمولدر ظاهر حسبیه والا اعدی
 الاعداء اولدیغی جهندن شری عظیمدر (جهاد دشمنی مدافعه ده
 استفراغ و سعاددر كرك عدو ظاهر اولسون و كرك نفس و شیطان
 اولسون تنکیم حدیثده کلور (جاهدوا اهواءکم کا نجاهدون اعداءکم)
 (معنای بیت) بودر که هرکسه که اوکندی هواسی اوزرنه قدم قودی
 و هواسنی مغلوب و مقهور قیلدی اول کسه قادر اولور نفس حقیرله
 جهاد ایتکه که ا کا جهاد اکبر دیرل حاصلی جهاد اکبر دیدکلی
 اعدی الاعداء اولان نفسله محاربده در و انکله محاربده هواسیله مقاتله در
 و انک هواسی دیدکلی داعیه شرع یعنی برهان سماوی و دلیل عقلی
 اولمیان امور شهویه به میل ایتکدر اشته انسان بومقوله اموره وجود
 و برمسه هواسن ایاغی الله الوب نفسی خوار و حقیر ایتش اولور
 و مقام قلب روحه ترقی ایدوب مرتبه عالیله بو اور و هوای نفسله
 مساعدده ایده نك حالنی دخی ا کا کوره فهم ایلله فافهم جدا فاعمل بذلك
 * هرکه باشد در جهان با خواب و خور * در قیامت نبودش زانش
 کذر * بعض نسخده باشد برینه سازد دوشمشدر دوزیله و قوشیله
 معناسنه هرکسی که دیمکدر هرکسی مبتدا و مابعدی که رابطه سیله
 ا کا صغندر کذر نبودک فاعلی و بعد الجملة خبر مبتدا در باقیلر نیک
 اعرابی ظاهر در (خور ییچکدر کذر موافقت ایچون ضمیه سی فتحه
 جانبیه اماله ایلله او قنور (قیامت قیام ساعتدن عبارتدر اول کونه
 بوم قیامت دیدیلر زیر ناس قبورندن قیام ایدرل و قیام دخی رب
 العالمینه در زیر اول کونده فصل و قضا ایچون (هل یظنون الا
 ان یأتیهم الله فی ظلال من الغمام) موجبجه محشره امری کلسه
 کرکدر (کذر و کذار ذال معجه ایلله کچمک معناسنه کذر نامه شول
 مکتوب جوازدر که یوللرده اتی کوسرتوب بکیرل (معنای بیت) بودر که
 دنیاده او بومغه ویمکه و ایچمکه مصاحب و مقارن اولان یعنی ابشی

اولوله قیامتده ا کا آتشدن کذر اولان یعنی صراطی مرور ایده مز
 بلکه آتشد دوشر زیر دنیاده معده سنک غدایه حرارتی و حرارتک
 دخی صو ایچمکه ضرورتی وارایدی و بوراده نار طبع و حرارت شهوتی
 ازاله ایتمین البت اوراده نار دوزخه مبتلی اولور پس معذب اولدیغی
 نارینه عناصرک صورئیدر (خواب دخی ثقلت طعام و حرارت طبعمدندر
 و صفت حیوانیه در حیوان ایسه جثه ثقیله در که روح حیوانیه
 عفواندن حاصل اولمشدر صراطی عبور ایسه لطافت روح و جسدله
 اولور که اکامل اهل ایمانه مخصوصدر * روی کردان از مراد و آرزو *
 * پس بدرگاه خدا آور تورو * روی کردانک مفعولیه در تو آورک
 نخشده اولان ضمیر مخاطبی نا کیددر و آورک مفعول ایدر کردان کاف
 عجمیله امر در مصدری کردانیدندر دوشمدر مک معناسنه (ارزو کوکل
 دلکی که عرب امنیه دیر پس صوک وارد بویله مواضعده اندنصکره
 معناسنه مستعملدر (درگاه قبوری یعنی باب و آستانه) آور و آورک فتحیه
 امر حاضر در مصدری آوردن در که کتور مک معناسنه مستقبلاتنده
 رایله فتحه حرکت و یروب آورد و آورنده دیر (معنای بیت) بودر که
 یوز دونددر مراد دلکدن بعده درگاه خدایه یوز کتور یعنی توجه ایلله
 الحاصل (خطوتان وقد وصلت) موجبجه اول دنیادن ادبار و قلبکی
 تعلقاندن تخلیه ایلله بعده حقه اقبال و باطنکی انوار الهیه و تجلیات
 رحانیله ایلله تخلیه قیل اشته بنار بین نورین دیدکلی دخی بودر که
 نورین نور ادبار و نور اقبال و ناردن مراد نار عشقدر زیر بومعنی
 واسطه اولسه ادبار و اقبالک حقایقی ظهور ایتز و سالک بول الوب
 منزله طوغری کیمز * کامرانی سربنا کامی کشد * مرده خط
 در کونامی کشد * کامرانی مبتدا و سرکشک مفعولی و بعد الجملة خبردر
 و كذلك مرده مبتدا خط مابعدنده کشک مفعولی و بعد الجملة خبردر
 کامرانی ده یامصدریه و کام کاف عربیله مراد معناسنه کامران وصف
 ترکیبی در که اصلنده راننده کام در مرادن سوریمی یعنی مرادنبجه
 اولیمی معناسنه ز برارندن سورمک معناسنه در (ناکامی ده یامصدریه
 و نا حرف نفیدر که بوراده فی معناسنه در که سر در (خط قلم و غیره
 ایلله یازمقدر اصلنده طولی اولان نسیه دیرل خطک بعض خروفتده

*

*

*

و سطرورنده طول اولمغه خط دیدیلر نگو نامی ده یا مصدر به در و نگو
نوتک کسر یله و کاف عربی نیکو ضمیمه کوچک در اضلی نیکو در که
نیکه یعنی ایویه منسوبدر زیر او نسبت ایچوندر صکره تخفیف ایچون
یا حذف اولمشدر (نگو نام صفت مشبهه در کوزل آداو دیمکدر
(معنای بیت) بودر که دنیا ده کامر انلق و مراد نجه اولوب هر مراده نائل
اولمقلق انستک باشی آخرتده کام سزانه و محروم اولمغه چکر زیر
ایکی مراد بریده اولماز انکچون زاهدلر آخرتی و عاشقلر الله تعالی بی
اختیار ایلدیلر و سالک راه اولان کسه کوزل آداو و مدوح و شهرتلو
اولمغه خط چکدیلر یعنی اوزرنه قلم فضا و بی نامی قویوب چزدیلر
و ابطال ایلدیلر زیرا شهرت آفتدر و بوا امتک خیر لیبسی اخفیا اولنلدر
زیرا مرتبه نبوت ظهور اقتضا ایتدیکی کبی مرتبه ولایت دخی خفا
اقتضا ایلمشدر انکچون جناب نبوت صلی الله علیه و سلم معارف
و حقائق پابنده بحسب الغالب رمزله اکتفا ایلشلر در و دیمشدر در که
بو طریقه بر کسه بدد دعا ایتسه ل اذافک الله طعم نفسک دیرلر
طعم نفس اودر که خلقک اکا عین تعظیله نظر ندن اتذاذ ایلله اکر
مرادی شهرت اولمایه ایدی خلقک انی تعظیم و تحقیری یانده برابر
اولوردی * امر و نهی حق چوداری ای وحید * پس مرودر وایه
نفس پلید * امر داری نك مفعولی (چو حرف شرطدر که پس ذاء
جزایه معنایه در) امر قائمک کندندن آشغه اولانه افعول دیمسی در
(نهی ضد امر در که کندندن دون اولانه لاتفعول دیمسیدر امره امتاله
اثار و نهیدن اجتناب به انتها دیرلر) حق اسم ذاتدر (وحید صفت
مشبهه در که اضلی واحد در منفرد معنایه یعنی یالکیز که غیر لیبسی
تخلف خلایق دکدر صکره علم ده اسرار اسنده متقدم معنایه استعمال
اولندی زیرا اهلانک متوحیدی و پر دانه سیدر بوراده تفؤل
طریقیه در (من و نهی حاضر در مصدری رفتن در بوریمک و کیمک
معنایه حاضر عنده قایی و او و تایی دله قلب ایدوب رود و رونده
دیرلر) وایه حظ و ذوق و لذت معنایه (پلید یا عجمیه مراد و خبیث
دیمکدر) (معنای بیت) بودر که ای فرید روز کار و وحید دیار اولاق
شانندن اولان کسه اکر امر و نهی حق طوورسک و عاصی اولماین دیرسک

نفس مردارک حفظ و لذت کیمه و شهواته مساعدده اینه زیرا اکر انک
مراد نجه اولورسک طاعت حقندن قالورسک و عصیان سببیه آخر
جزاء بد بو اورسن و نفس کبی خوار و ذلیل اولورسن پس بوندن
مفهوم اولدیکه هوای نفسله شرع بریده مجتمع اولماز چونکه
شرعی و شرعیه حقه وصول استرسن ارزوی نفسندن کج و هوا سنی
خاکله برابر ایلله و تعلقات ماسوادن فنا بول * هر که ترک کامرانی
میکند * بر خلافش زندگانی میکند * هر که مبتدا ترک میکند
مفعولی و بعد الجمله مبتدایه صفتدر بر خلافش زندگانی نک صفتدر
زیرا تقدیرده مؤخر در شین ضمیری نفسه راجعدر زندگانی مابعدنده
میکند نك مفعولی و بعد الجمله مبتدایه خبردر (خلاف و فاقک
ضدیدر) زندگانی ده یا نسبییه در زنده در یدر حتی معنایه
وزندگانی دیرلکدر معیشت و حیات معنایه دخی کلور زندگانی ده
کاف زنده آخرنده اولان هاء غیر ملفوظه دن بدلدن بو صورتده
زنده آخرنده هاء یازلمز و بعضیلر عنسدنده کاف زنده در بو صورتده
آخرنده هاء یاز بلور زیرا هاء غیر ملفوظه دن صکره یا فدرده یاز بلوت
زنده دلدیکی کبی شول جهندن که هاء فاصلیدر و بردخی هانک وضع
اصلیبسی ماقبلنده دالک فتحه سنی بیان و محافظه ایچوندر یا نسبت اید
ماقبلنک کسره سن اقتضا ایدر کذلک بلا کاف نسبت مبسر اولماز والا
زندگانی ده زنده آتی دیمک لازم کلور هاء ایسه فاصلدز که بو وصلی قبول
ایتمز و اکر هاء حذف اولنسه التباس لازم کلور زندگانی کبی اشته کاف
زیاده اولدیغنک سری بودر که بو فقیر بو وجهله ظاهر اولمشدر
ولیکن جوابده لایح اولان بودر که کافک زیاده لکندن بدلیتی اولادر
شول معنادن که هانک فائده سنی کاف دخی افاده ایدر که اول فائده
ماقبلنک حرکتی بیان و محافظه در تنکم زندگی و بندگی کیلدرده
ماقبلنک کسره سته مساع یوقدر پس هائله کاف جمعه حاجت قالماز
وزندگانیده الف و نون تا کید نسبت بیه ندر و دستورده کلور که
بو کاف نسبتدرده زیاده اولنه کیشدر پس کاه اولور که یا نله کاف جمع
ایدلر زندگی و بندگی کبی وجدان کانه دیرلر جدایه نسبتده یعنی الف
ونوندن صکره هاء نسبت اراد اولسان پرده کاف دخی زیاده قلمور

اگر چه بویله بر زده اصلی یا نسبت اولوب کافه قلب اولمق دخی جائز در بازار کان کی اصلی بازاریان در یاه نسبت در والف ونون تأکید نسبت ایچوندر و دقائعه کلور که زندگی دیری لکدر که لسان عربیده اکا حیات دیرل آخرنده یا نسبت و کاف هادن اوتوری زیاده در زند کانی دیرلک در حیاتدن تمتع معناسنه دیرلک دیری لکه متفرع و مختص در و کاف و یا زندگی ده کی کبی کاف و یاد که الف ونون نسبتده مبالغه ایچون قلمشدر و زندگی و زند کاینک معناری و فرقلری تعبیر لیدن ظاهر در تنکیم کلور (کر یحان زند کبست حیوان) زند کانی نومیده (جائز) یعنی اگر چه حیوانک دیری لکی جانله در اما جانله دیرلکی و معاش و تمتعی سن و پر سن یعنی حیوانک بقاسنی و حیاتی جانله و جانک دخی سنکله در (معنای بیت) بودر که هر کسه که کامر انلغی ترک ایده و نفسنک مراد نیجه اولیه نفسنک خلاقی اوزرنه دیرلک ایلر یعنی نفسه مخالفت ایتمک ارزورنی ترکله در و بویله اهل ترک اولمق حقیقی دیرلک اولماز پس فی الحقیقه دیرلک دیدکاری مخالفت و مجاهده نفسله اولان دیرلکدر که اهل آخرت و اهل الله دیرلکی در بوخسه نفسه موافقت ایدوب هواسنه تبعیت ایله اولان دیرلک دکلدر که اهل دنیا دیرلکی در زیرا حیاتدن مقصود معرفتدر و معرفتک دخی طریق عبادتدر و شروط و قیودنه مقارن اولیان عبادت مورت معرفت اولمقنی ظاهر در کامر انلق ایله عبادت بر پرده اولماز پس کامران اولان کسه دنیادن حیوان کبی انتقال ایدر که حیوانک نتیجه سی اولماز * * در صفت ریاضت میگوید * *

* کر همی خواهی که کردی سر بلند * ای پسر بر خود در راحت نه بند * سر بلند کر دینک مفعولی و بعد الجملة خواهی به مفعول و خواهی بعد الجملة فعل شرط بر بنده متعلق و در بندک مفعولی و بعد الجملة جزاء شرطدر (خواهی فعل مضارع مخاطبدر مصدری خواستن در و اورسمی والف ثابته ایله دینک ارادت معناسنه مضارعنده سین خایه قلب اولنوب خواهد و خواهند دیرلر (کردی کاف محمی ایله فعل ماضی مخاطبدر شدی معناسنه در که شدن اولمقدر زیرا کردن که کاف عربی ایله ایلک و ایلک در بومقامه مناسب دکلدر

وماضی دخی مضارعه یعنی میسوی به میچولدر و لکن تفؤل طریقیله ماضی ایراد ایلدی (سر بلند اصلنده بلند سر در که صفت مشبهه در بوجه باشلو معناسنه یعنی رفعتلو و عالی القدر و سامی الدرجه معناسنه تنکیم فلانک باشی کو که ایر مشدر دیرلر یعنی کوک کبی رفعت و علو درجه بولمشدر صکره سر که فاعلدر بلند اوزرنه تقدیم اولمشدر زیرا لسان عجم تخفیفه مایلدر و سر خوش لفظی دخی بویله در که اصلی خوش سر در این کال خوشی سره صفت طوتد یعنی یعنی فی الاصل رانک کسره سیله قاعده فرسه مخالفدر (به بنده یاه اولی مضمومه در زیرا بند امر در و فعل اولنه داخل اولان با فله لک یا حر کتنه و یا بحر کتنه پس بوزاده باشقویه اولمقله اول امره تأکید طلب ایچون داخل اولان بامضموم اوقنور آخرنده ها رسمیدر بندک مصدری بستن در که بغلق معناسنه در مضارعنده سین نونه قلب اولنوب بندد و بندنده دیرلر (معنای بیت) بودر که ای پسر اگر بوحالده دلرسک که کلجک زمانده رفیع القدر اوله سن و علو درجه بوله سن و سر و سهی آسا باشک فلک اعلا یه ابریشه کنیدی اوزر یکه راحت و آسوده لک قیوسن بغله و قیایوب آنچه زیرا انسانک قدر و شرفی و درجات عالیله بولد یعنی ترک راحت ایلدر یعنی آدمک وجه ارضه هبوطی بومعنا یه مینی در اگر مقصود اصلی راحت و حضور و اسایش اولایدی مقتضای حکمت جتنده بقاییدی و ترک راحت بمجاهدات و لیل و نهار عبادات و طاعانه اشتغالله در زیرا نفس تنبل در که خواب و حور و راحت مایلدر و بطالت انک صفت ذاتیه سیدر پس منزل استین طریق حقه اتی اعمال ایدر و کندی حائنه قومیوب مسارعت ایتمز سه باری آهسته آهسته اولسون کیدر * هر که بر بست اودر راحت تمام * باز شد بروی در دار السلام * بعضی نسخده باز شد بروی او دار السلام دو شمشدر اولکی اولادر او بستنک فاعلی و در مفعولی و تمام بالکلیه معناسنه بسته قیددر باز لفظی شدک مفعولی و ایکنی در فاعلی و بعد الجملة هر که یه خیر او اور (بر بست ده بر تحسین لفظ ایچون زائد در اوائل افعاله کلدیکی کبی مصادر اوللرنده دخی کلور) بست ماضیدر تقدیمی معناسنه مصدری بستن در که بغلق دیمکدر مضارعنده

سین نونه قلب اولوب بندد و بندنده دیرلر تکم قریباً هر روز استدی
 (باز آحق معناسنه باز شد آجلدی دیمکدر عرب انکشف و انفتح دیر
 دار السلام جنتدر که سلامت حقیقه آنده در زیر باقانی بلافا
 و غناسی بلا فقر و عزیزی بلاذل و صحتی بلاسقم در و جائزدر که سلام
 اسماء الله دن اوله بوصورنده جنته دار السلام یعنی داری حقه اضافت
 دار الله و دار حق دیمک بطریق التشریف اولور بیت الله و نافع الله
 کی و بومقوله به مخلوقک خالقه اضافتی دیرلر که مضاف آنکله غیریدن
 ممتاز اولور و جائزدر که دار السلام مطلقاً سلامت اوی اوله زیر
 ترک راحت و خصوصاً تقیل غذا و امثالنده انسانک بدن و دین و دنیا
 و آخرته سلامت مطلقه وارد (معنای بیت) بودر که هرکسه که
 راحت قیوسی بالتمام و بالکلیه با غلبندی و آچدی آنک اوزرنه
 دار السلام قیوسی آجلدی یعنی دنیاده راحت قیوسی بسته اولد بجه
 آخرته جنت قیوسی باز اولماز زیر جنت راحت اوی در دنیا زحمت
 و محنت اوی اولد بغنی کی پس دنیا آنک دار محنت اولد بغنی بلایوب
 طالب راحت اولان کسبه اوراده باب راحت مفتوح اولماز زیر راحت
 سبب راحت اولماز بلکه بی راحت اولماز اولور بوجهتدن کر که در که
 انسان نفسینه راحت و برهوت دائماً خدمت عبودیتده اولد کر
 جنتده جسم و روحاً مستریح اوله جسم استراحتی نعیم جنتان و روحاً
 استراحتی رضاء رحمن و لقاء مناله در فاعل بذلک * غیر حق را هر که
 خواند ای پسر * کبست در عالم از و کراه تر * بعضی نسخده خواند
 برینه خواهد دو شمشیر مال بر در زیر برینی مستلزمدر غیر حق
 خواندک مفعولیدر و بعد الجمله مبتدایه صفتدر که هر که در کبست
 مقدم خبر و کراه تر مؤخر مبتدا و بعد الجمله مبتدای اوله خبردر و در عالم
 کراهه قید و جار و مجرور اکاستعلقدر کراه تر از و فاعل من کی در
 خواند و اور سیمبله فعل مضارع در مصدری خواندن در اوقع و دعوت
 ایلمک معناسنه مضارع غنده نونه فتحه و برلر خواند و خواننده دیرلر
 او قور و اوقیتی معناسنه (کبست اصلنده که است در که لفظ که کسراه
 ذوی العقولدن سئوالدر کیم معناسنه آخرند و ها علامتدر تلفظ اولماز
 مسکره که استه فاعل اولوب ها زسی ساقط و همزه بیه منقلب اولوب

کبست دندادی کبر معناسنه (کراه ترکم کاف بحکمیک ضعیله نابید
 یعنی بلور سیز و بتوک که عرب ضاله دیرم شده یا و قلمشدر کراه بولی
 آزمشدر که اصلنده صفت مشبهه در (ترادات تفضیلدر به تریکرک
 دیمکدر دقا نقه کلور که فارس سیده افعیل تفضیل صیفه سنی یوقدر
 اول معنایی ترکیب ایله ادا ایدرلر مثلاً اکسکلکده و ارتقلقده برنسنه نک
 فضلان بیان ایتسه لکتر وافر و نتر دیرلر (معنای بیت) بودر که ای پسر
 هرکسه که حقل غیر بی اوقیه و مساوی چاغروب ایا دعا ایله تکم
 کفار و پست اولنر یا الله برینه صملرن چاغروب و مهماتده
 آنلردن استمداد ایدرلر مع هذا لا یضر ولا ینفع مقوله سیدر پس عالمده
 آندن زیاده بول آزمش و طریق حقندن چممش و ضال بعیدله ضال
 اولمش کیم وارد یعنی کسه یوقدر بلکه اوجه ضال اولنلردن
 اصل در که آنک فوقنده ضال یوقدر زیر خالق قادری نسیان ایدوب
 مخلوق عاجزدن طلبکارمذ اولماق اصل و فرعی فهم اتمامکدن
 ناشیدر و برنسنه فی الجمله اسم معینه مظهر اولسه دخی معین مطلق
 الله تعالی در پس یا الله یا کافی المهمات دیمک کر که در که مطلوب
 و مدعو الله تعالی در * ای برادر ترک عز و جاه کن * خویش را شایسته
 درگاه کن * ترک کن کله سنک مفعولیدر خویش ایکنی کن افطنک
 مفعول اول شایسته ثانسی و بعد الجمله ماقبله نتیجه و بیان کیدر
 (برادر بانک کسریله ار قنداشدر همشیره قز قنداش اولد بغنی کی
 بوراده برادر تعبیریه مخاطبی استقامت وارد در پسر تعبیریه اولد بغنی کی
 مع هذا کل مؤمن اخوة موجبجه کمال و نقصاندن قطع نظر اهل ایمان
 بری برینه اخوان در زیر یا باری آدم و اناری خواند کر که برظهر
 و برر جدن تولد ایتشدرلر و سنا اصغر اولنر سنا اکبر اولنلره
 پسر کی اولد قلی کی بعضی سنا اکبر اولنلردخی سنا اصغر اولنلره
 پسر کی در اگر اصغرک علم و کماله حرمت عظیمه سنی و اریسه انکچون
 شاب عالم شیخ جاهل اوزرنه تقدیم اولنلر ایک فرزند اوزرنه تقدیمی
 کی (عز ذلک مقابلیدر یعنی عزیز و محترم و ذایل و خواردن جاه قدر
 و منزلت و قبول عند الناس معناسنه در و جهندن مقابلیدر که یوزدر
 زیر اهل جاه عند الناس بوزاو و حرمتلور که سوزی نافذ در کرک

اهل منصب اواسون و كرك اومسون فاما عرف عامه ده ارباب مناصبه
شايعد ر زيرا ارباب مناصبك حرمتي غيبريدن زياده در (خويش
خام مجبه لك كسري و واور سميله كندى ديمكدر خود كبي شايعسته
برار و راشق شايب صبه مبه فاعندر مصدرى شايعستن در برامق
معناسته مضارعنده سين حذف اولنوب شايد و شاينده دبرلر د قائلده
كلور كه عرب لايق ديد يكي برده ترك راشور عجم شايد دبر احتمال
وارد ديمك برده مجزا لسان تركيده برار ديدكلى كبي لسان فارسيد
شايد دبرلر (معناى بيت) بودر كه اى برادر م مرتبه سى شقيق جانم
عزت و جاهى ترك ايله ابراهيم ادهم ترك ايلديكي كبي اكر ارباب عز و جاه
و مناصبدن ايسك و بوبيله اهل ترك اولمغه كند يكي لايق درگاه حق ايله
زيرا انسان اهل ترك اولمغه داخل درگاه وصول و واصل مجلس
قبول اولماز الحاصل واراقله بوقلق بربرده اولماز و احشاشامه
درويشلاك بر محله بولماز پس حقت واراضه طالب اولان كند يني
بتلكدن بوشاد و در و ويشلاك ايسين سبب بعد و غرور اولان
مناصبه رغبت ايتز بناء على هذا يمشردر كه مشايخ قاضى و مفتى اولماز
عباد ن صكره قبا كيم كيدر كه مذمومدر فاما قاضى و مفتى شيخ
اولور زيرا قباد ن صكره عبا تلبسى ممد و حدر كه بوم قوله تجرد له
الى هذا الان خير له ياد اولور لر جمله دن برى اعظم پنددر قدس الله سره
و عجم بره * خوار كرد دهر كه كرد دجاه جوى * اى برادر قرب اين
درگاه جوى * اولكى كردك فاعلى هر كه و مفعولى خوار جاه جوى
ايكنجى كردك مفعولى در تقديرى هر كسى كه كرد جاه جوى كرد
خوار ديمكدر فافهم قرب ايكنجى جويك مفعولى در خوار واور سمى ايله
ذليل معناسته كه نظردن ساقط در (كردد كاف عجمى ايله فعل مضارع
غايبد مصدرى كرديدن در دوغلك يعنى تحوّل معناسته كه شدن
كله سى معناسته در پس كردد ميشود ديمكدر بوم مصدر اوزرنه
كرديدن كردد قياسدر و نما كشتن دن اخذ اوانور سه بودنى
دوغل و شدن معناسته در بوضورته كردد خلاف قياسدر زيرا
شين رايه و ناداله قلب اولنيجى مضارعى دال واحده ايله كردكرك
ايدى اشته كشتن مخاطب كردى كلك كشتن لفظى اوزرنه در اكر

كردد و كرديدن اوزرنه اواسه كرديدى كرك ايدى فاعرفه (جاه جوى
وصف تركيبى در كه اصلنده جوينده جاه در جاه طلب ايديجى معناسته
مصدرى جستن و جويدن كلور مصدر اوله كوره مضارعنده
سين و اوه و يايه قلب اولنوب جويد و جوينده دبرلر كافى اخذ حليمى
ولكن قواعد فرسده كلور كه سين يايه قلب اولنوب ماقبلى مضموم ايسه
عنه اشباع اولنوب و او تولدايدرا نكچون جستن ده جويد ورستن ده
رويد و شستن ده شويد دبرلر جوى ثانى امر در كه مضارعى جويددن
اخذ اولنمشدر (معناى بيت) بودر كه هر كسه كه جاه جوى اوله يعنى
عز و جاه و عند الناس قدر و منزلت طلبنده اوله خوار و ذليل اولور
زيرا اهل دنيا لك اهل آخرت ياننده مقدارى بوقدر اهل آخرت اهل الله
عندنده مقدارى اولمدينى كبي زيرا طالب فاني طالب باقى به برادر كلدر
و طالب مخلوق دنى طالب خالقه مساوى اولماز انكچون دبر كه
اى برادر درگاه حقت قربى طلب ايله يعنى حقه قريب اولمغه چالش
يوخسه خلقه دكل پس اكر دنيا ده جاه درس و عملك مقابله سنده
نعيم جنت استرستك طالب مخلوق و راغب صحبت ماسوى اولمش
اولدك بوضورته حقدن اديارك مقرر اولدى حقدن مدبر اولان
ايسه حق ياننده و حقه مضاف اولنر قائلده ذليلد ر بناء على هذا
واجبدر كه عزيزه اضافله عزيز اوله سن والا ذليله اضافله ذليل
اولور سن بومعنادندر كه دنيا ده تحت الاطمار ملوك و ملوك صورتند
صعولوك وارد ر زيرا صورته نظر اولنماز فاعرفه * عز و جاهت
سوى پستى ميكشد * مرزا برتن پرستى ميكشد * عز و جاه مبتدا
سوى پستى ميكشدك مفعولى و بعد الجملة خبردر مرزا ايكنجى
كشدك مفعولى جار و مجرور دنى اكا متعلقدر جاهت ده اولان تا
ميكشده قيد در كه ميكشدت ديمكدر يعنى صورتا جاهه مضافى ايله
و معناده ميكشده مفعولدر پستى ده يا مصدر به در پست الحقددر كه
مقابلى بلند در كه بوجه و بوكسكدر (مرزا مرتضين لفظ ايچون
زايد در اصلنده ترا توراد در كه تخفيفا و او حذف اولنمشدر (تن پرستى ده
يا مصدر به در تن پرست تركيب و صفيدر كه اصلنده پرستنده تن در
تن و بده طايعى معناسته مصدرى پرستيدن در كه طاعمقدر مضارعنده

با حذف اول و ب پرست دبر لر (معنای بیت) بود که عز و جاه سنی صورتنا
 بلندك و معناده يستك جاننده چكر و سنی تن پرستك اوزرنه چكر
 یعنی عز و جاه له دنیا بولور و اهل غنا اولور سن و تنکی اغدیه
 لذیذہ ابله بسلمكه باشلرسن تن پرور لك ایسه صفت حیوانیه در
 اشته بویوزدن ذلیل اولور سن کوبا بیت سابقه اولان ذللتك وجهنی
 پیاندر اگر چه معانی واطافنده مزاجه بود در * نفس در ترك هوی
 مسکین بود * کوشمال نفس نادان این بود * نفس بودك فاعلی و مسکین
 مفعولی و دراکا ظرف در کوشمال ایکنجی بودك فاعلی این مفعول باید
 و قواعد عربیه به موافق اولان بود که نفس مبتدا و مابعدنده جمله
 خبر و کوشمال دخی مبتدا و مابعدی خبر در مسکین عربی در ذلیل
 و ضعیف معنای کوبا فقرانی اسکان ایتمش یعنی ساکن فتمش و حرکتنی
 تقلیل ایلمش در (کوشمال اصلنده وصف ترکیبی در ماننده کوش معنای
 مصدری مایه بدن در که اومق در دك و فرك معنایسته او غرق
 و بور مقدر که تأدیدن کایه در (نادان صفت مشبهه در بی دانش و بی
 تمیز معنایسته) (معنای بیت) بود که نفس اماره ترك هوی ایتمکده
 مسکین اولور یعنی هواسنه مساعده ایتمزك مسکنت و تواضع بولور
 و حقه منقاد اولور و زمامه کاوراشته ته نفس نادانی کوشمال و تأدیب
 ایتمک بواولور که هواسنی ترك و شهوانته مخالفند در والاغیری وجهله
 تأدیب کوترمز و ادبیه له اوتورمز پس آنی تأدیب ایدیم و بوله کوره یم
 دین کسه ایشی بولدن طونار * چون دات بر باد حق ایمن بود *
 * نفسك اماره هم ساکن بود * چون حرف شرط و مابعدی فعل
 شرط و مصراع ثانی مضمونی جزاء شرط در تقدیری چون بود دات
 ایمن بر باد حق بود نفسك اماره هم ساکن دیمکدر و بونقد در ن
 اعراب بیت ظاهر اولدی (باد ذکر در ایمن کس له قیغوسر در بوراده
 مراد طمانینت دل و زوال خوف در (نفسك ده کاف عربی تصفیه
 و تصفیه دخی تحقیر محمول اولدیغی بالاده بلندی (اماره مبالغه ابله
 امر ایدیمی در نفسده امر اولماز ولیکن تزیین و تسویل ایتمی
 مرربنه تنزیل اولمدر در خصوصنا که انسان هوای نفسه مبال اولمغه
 مأمور امره و مطیع مطاعه اتباع و مطاوعت ایدر کی اکانقیاد کوسر

کوبا که نفسك مملوکیدر که انك فرمانندن طشره چقرمز بوجهنندن قرآنده
 کلور (الشيطان بعدكم الفقر و بامرکم بالفحشاء) وینه کلور (ان النفس
 لاماره بالنسوة) پس نفس و شیطان سوء و خشابی تزیین و تسویلده
 برادر را کر چه نفسك قوی زیاده در که تسویلی داخلند در شیطانتك
 اغواسی ایسه خارجند در و شیطانی دخی نفسی ازلال و اضلال ایتمش در
 (ساکن متحرکك مقابله در یعنی سکون ایکی آنده بر مکانه و حرکت
 ایکی آنده ایکی مکانه اولمقد در الحاصل حرکت و سکون صفات
 جسمند در که سکون حرکتدن صکره ثبوت و حرکت بر مکانه بر مکانه
 اشتغال در و حق تعالی حرکت و سکونله متصف دکلدر انصافه قائل
 اولمق کفر در حکما کی بوراده ساکن کافك فتحه سبله او قنور قافیه
 ایچون تنکم کافر کسر فائله کافر او قنور فتحه استعمال عجم اوزره
 (معنای بیت) بود که اگر سنك قلبك ذکر حق اوزرنه ایمن و مطمئن
 اولور سه نفس حقیر اماره ك دخی اماره لکن ترك ایدوب حرکت هوان
 قاعد و ساکن پس بونده (الایذ کر الله تطمئن القلوب) مضمونه اشارت
 واردر الحاصل کثرت ذکر له قلبه اطمئنان کلوب ظلمات شك و شبهه
 ساحه در و نندن دور اولیحق داعیه نفس اماره دخی ۴۰ مجرور اولوب
 انك حرکتنی قلبك حرکت و قلب دخی روحه و روح دخی سیره اتباعله
 بری برینه اتصال بولور و فساد ارض وجود صلاحه مبدل اولور
 قال الله تعالی (ولا تفسدوا فی الارض بعد اصلاحها) والله الحفیظ
 و بونده رمز واردر که نفسك مطمئن مرتبه سنده وصوله و سبله ذکر در
 و اطمئنان کمال بواسه بر دخی مرتبه طبعه رجوع ایتمک اولماز تنکم
 دیمش در لو وصلوا مار جمعوا فافهم * هر که اورا تکیه بر صانع بود
 در جهان بالقمه قانع بود * تکیه بودك فاعلی و اورا مفعولی و جار
 و مجرور تکیه به متعلق در قانع مابعدنده بودك مفعولی بالقمه قانع متعلق در
 (تکیه سو یکتمک و طیانق اعتماد و اسناد کی و سو یکتمک بر بصورتده
 اصلی تکیه کاه اولور که اختصارا ظرف مکان حذف اولوب تکیه
 دیمش در تنکم خرمی خرمکاه برنده استعمال ایدر مع ۵۰ خدا خرمی
 غله در و خرمکاه اول غله نك محلیدر و تکیه و زاویه و خانقاه صوفیه
 سکنا سنده شایع در زراسو یکتمک و مراقبه و توجه ایدر جك کوشه در

(صانع الله تعالى در صنع انك فعلیدر که اجاده طریقله در زیر جودتله
متصف اولیانه صنع دیمزل بلکه مطلق فعل دیرل پس هر فعل صنع
اولماز بلکه صنع اخصدر (لقمه ده اولان همزه وحدث ایچوندر که یاه
مفرده دن بدلدلر لقمه ضمه وفتحله ابتلاع ایچون نهیئه اولنان نسته در
پس بر لقمه بز بودم غدادر جرعه بر ایچم صوا اولدیغی کبی (قانع قناعت
لغته قسمته رضادر وقانع اودر که النده موجود اولان مرتبه دن
زیاده سنی استیمه و محتاج الیه اولان نسته دن قلیل الیه اکتفا ایدلر
واصلطلاح اهل حقیقه قناعت مألوفات اولدیغی یرده سکوندر
یعنی قلبی مضطرب اولوب تمکین اوزرنه اولمقدر (معنای یدت) بودر که
هر کیم که صانع عالم اوزرنه توکل واعتمادی اوله جهاندلر بر لقمه یه
قناعت ایدیچی در زیر اخلاق رزاق در که مخلوق رزق قیلل خلق ایلشدر
وادی الرزق بر لقمه در و بسط و قبض حکمته داردر چونکه انسان
صنایع حق ایچنده صنع بدیددر پس اکا انتفات سائر در دن زیاده در
والنتفات حقیقی صورتی اولان مرتبه دکادر والا هر کس رزق واسع
اهلی اولوردی بلکه معنایه ناظر نسته در واجد معنی ایسه صورتک
قلیلنه قناعت ایدر ورزق قلیل مفیددر و مفید اولدیغن بلن قلبی
حقه ربط ایدر و آرزو و چوق دیمبوب سکون بولور و اکا طیا نور قال الله
تعالی (ومن يتوكل على الله فهو حسبه) * اکتفا بر روزی هر روزه کن
کرداری از خدا در یوزه کن * اکتفا کن کلام سنک مفعولیدر و جار
و مجرور اکتفایه متعلقدر کر خرف شرط ونداری فعل شرط در
نداری ک مفعولی محذوفدر که روزی در و در یوزه مابعدنک مفعولیدر
و جار و مجرور در یوزه یه متعلقدر اکتفا کفایت مقدار یله قناعتدر
کفایت سد فقر ایدلر چک قدر نسته در (روزی ده اولان همزه اضافه
و توسل ایچوندر) (روزی یا ایلل کون بکون تقدیر اولسان وظیفه در ترک
کونلاک و ایلل دیدیچی یرده عجم روزی و ماهی و عرب یومی و شهری در
روز که کوندر اکا نسبتدن اوتوری کونلاک دیمزل در پس آخرنده کی یا
نسبت ایچوندر شهری ده کی کبی نعمه الله ک روزی ده یا نفس کله دندر
نسبتدن صکره رزق معنایه اولمده در زیر تعمیم ایدوب مطلق رزق
مفرد اطلاق ایتلدر بلکه کاه اولور که تقدیر معناسن دخی اسقاط

ایدوب مطلقا رزقه روزی دیدیلر (روزی ده رزق ویر یچیدر که
الله تعالی در روزه اورچدر که عرب صوم دیر روزه دار صائمدر صومه
روزه دید کلری روز که کوندر اکا اختصاصی اولدیغندن اوتوری در
انکچون آخرنه هاء اختصاص وضع اولمشدر قال الله تعالی (ثم انموا
الصيام الى الليل) یعنی نهار شرعی ملوع فجر صادقدن غروب شمس
دکدر و کون و صوم بومدندن عبارت اولمده ناظم قدس سره کوندر
روزه یعنی صومه تعبیر ایلدی مقصود بهر یوم افطار ایدلر چک قدر
نسته الیه اکتفایه تحریر صدر و جار در که روز در یوزه مقابله سنده
واقع اولمده لاجل الضروره هاء ملحق اوله تنکیم لطیفی دیمشدر (ای
شاه ستمکاره وی دلبر عیساره) (تا که دل بیچاره کشته بفراقت خون)
زیرا ستمکاره و عیاره آخر لنده اولان هاء بیچاره مقابله سنده واقع
اولمده در و لکن بومقوله هاء الف الیه هاء ینتسبه تلفظ اولمق
کر کدر (نداری فعل مضارع منفی مخاطبدر مصدری داشتن در
طوتمق معنایه مضارعنده شبن رایه و تا داله قلب اولنوب دارد
و دارنده دیرل صکره اولنه نون نافیه مفتوحه زیاده قنوب ندارد
دندای پس مسد قبل نون نافیه الیه فهاک زمان آنی ده عدم
وقوعی اخباره دلالت ایدر امر اولنده میم مفتوحه نهیه دلالت
ایتدیچی کبی (در یوزه دلنک جز انک معنایه اصلنده یوز استمکدر
خواستن کبی صکره اولنه در و آخرنه هاء تخصیص کنوزوب دلنک
ایچون وضع اولندی (معنای یدت) بودر که هر کون ایچون مقدر اولان
رزق مقسوم اوزرنه اکتفا الیه و سکا افطار ایدلر چک قدر نسته
کفایت ابلسون زیاده سن استیمه اگر کفایت قدر رزق یعنی قوت
یومی طومنز سک خلقه ال ایچلر بلکه حقندن در یوزه الیه و آندن سوال
ابت تا که سکا کفایتکی احسان ایلله تنکیم نیچه لینه افطار ایچون
ضرورت قویه واقع اولدوده (ام من یحب المضطر اذا دعا) و فقیحه
ربا و دعالنه علی الفور اجابت واقع اولدی و محضه الیه هلاکدن
نجات بولدیلر الحاصل حقندن استین محروم قالملاز و بولدیغی نسته ده
برکت دخی بولور خلفدن سوال ایدن ایسه بونک خلاقی اوزرنه اولور

* * در بیان مجاهده نفس گوید * *

* نفس نتوان کشت الاچار چیز * چون بگویم یاد دارش ای عزیز *
 بونک تقدیری نتوان کشتن نفس را الاچار چیز دیمکدر که چار نتوانک
 فاعلی وکشتن مفعولی و نفس کشتن مفعولیدر بعضی نسخند
 چار چیز برین باسه چیز دوشمندر غلط در زیر مابعدند و مسطور
 اولان چار چیز در یو خسه سه چیز دکل چون بگویم شرطدر یاد
 دارش مفعول ثانسی و شین اولی در و بعد الجملة جزاء شرطدر
 نتوان ده نون نافیة در تا وزن ایچون اسکان اولور (توان اصلند
 تواند بر که مضارعدر که اکثرالاک حذفله استعمال و مابعدند ایراد
 اولسان فعل ماضی مصدر معناسنه اولور بوراده کشت کبی که کاف
 عربینک ضمیه کشتن معناسنه در که قتل ایتمکدر توان کوچدر قدرت
 معناسنه توانا کوچدور نکم با آلا ده و رواتمکدر (الاحرف استنادر که
 عربیدر) بگویم بانک ضمیه سیله کافه اتباعا فعل مضارع نفس متکلم
 وحده در زیر امم اکا علامندر یعنی نفس متکلم ایچون ضمیر فاعلی
 متصلدر اصلند ام در فتحله اتصاله همزه یا به قلب اولمشدر (یاد
 ذکر) دار امر در داشتن دن که طوتمقدر مضارعنده شین رایه و ناداله
 قلب اولنوب دارد و دارنده دیرل یاد دار خاطر کرده طوت و نسیان ایتم
 دیمکدر (عزیز ذلیک مقابلیدر بوراده عزیزله ندا سنده اضافت واردر
 زیر قتل نفس ابدن هر وجهله عزیز اولور (معنای بیت) بودر که
 نفس اماره بی اولدره بلز الادرت نسینه اولدر ای عزیز چونکه
 اول درت نسنه بی سکا سولیم خاطر کرده ضبط ایله و یاد کردن کیدر مه
 یعنی عمل ایله زیر حفظدن مراد عملدر زیر اگر حفظ ایدوب و مقتضاسیله
 عمل ایتمسک نفسکه زیون و مغلوب اولور سن و آخر نفسک سنی قتل
 ایدر پس نفس سنی قتل ایتمدن اول سن نفسی قتل ایله تا که شرندن
 خلاص اوله سن * خنجر خاموشی و شمشیر جوع * نیزه تنهایی
 و ترک هجوع * چار چیز دن بدلد و خنجر خاه هجوع ایله جعفر و زنی
 اوزرنه بیوک بچاق معناسنه کرک آلت معروفه اولسون و کرک غیری
 اولسون خاموشیده یا مصدریه در خاموش ایسم در ساکت معناسنه
 و شمشیر استعمال عجم اوزرنه و او عاطفه نک ضمیه تلفظ اولنور شمشیر
 فتحله و کسرله قلیجدر و برنوع آغاچدر که غایتده برک و محکم اولور

جوع آچلقدر که معده طعمادن خالی اولد قده حیوانه حاصل اولور
 شمع ضدیدر که طوقلقدر بجاعه زمان جدیدن عیادتدر عام بجاعه
 خط اولان سنه به دیر نیزه تنهایی همزه اضافت ایچون و تنهایی آخرنده
 یا ثانیه مصدریه در نیزه سکودید کلریدر که حربه دن اوزوند
 انکچون قصاجق سکویه و حریبه نیرک دیرل کاف نصغیرله نیزه
 کسرله تعریب اولنوب نیرک دیرل فتحله و کاف عربی ایله جمعی
 نیازک کلور مصدر و مصدر کی که فصحاء عرب آنکه تکلم ایتمکدر
 تکم جوهری ده و غیریده مصدر حدر و یو کلمه معربه نک اطاعتنددر که
 کاف مذکور کرچه نیزه آخرنده اولان هاء رسمیدن بدلد و لیکن
 معنای نصغیری دخی ایهام ایدر زیر لغت فارسیه ده کاف عربی
 نصغیر ایچون کلور پسرک و دخترک کبی که او غلجق و قز قنر کبی
 و عرب اولان نیرک دخی ریح قصیر معناسنه اولغله کاف نصغیرک
 افاده ایتمدی معنای افاده دن خالی دکلدر اگرچه کاف هادن بدلد
 یو خسه فارسیده کی کبی نصغیر ایچون دکلدر بعد ذل خنجرک
 خاموشی به و شمشیرک جوعه و نیزه نک تنهایی به اضافت لری
 مشبه بهک مشبهه اضافتی قیانددر و بیان ایچون دخی اولور جبل
 الوزید کبی (هجوع کیچه ده اولان نومدر قال الله تعالی) کانوا قلیلا
 من الیل مایجمعون (یعنی اوقات بلندن هجوع علری قلیل ایدی که
 اکثرنی احیا بلریدی (معنای بیت) بودر که قتل نفس اماره نک اسباب
 قویه سندن بری خاه و شلاق یعنی صحت و سکوت خنجریدر که ایسم
 او تورمق نفسی خنجر کبی کسر و طرغرر زیر هواسنه مخالفدر و بری
 دخی آچاق قلیجی در که آچاق اتی سیف صیارم کبی ایکی بجر وحدتی
 بلدر و اعترافه کنورر انکچون آچاق زنداننده درت بیک بیل
 حبس اولانیدی تا که انت ربی دیوا قراره کادی و بری دخی تنهالقی
 و خلوت و محیدر که وحدتده اولقی ریحله آتی طعن کبیدر که مجروح
 ایلر زیر بودخی هواسنه زیاده مخالفدر که الفتی دائما کثرت
 حسابانه در و بری ترک هجوع و نومدر یعنی کیچه بی خواب
 و بی راحت اولمقدر زیر صفت حیوانیه سنی معضامیه غالب المنام
 و مایل الراحة در اشته از باب ریاضت و مجاهده بودرت نسنه بی قتل

هوای نفس سبب بولش و شهوتی از الهیه مدارا بولش و آنک اوزرنه
 عمل ایشلار و میان یند اولمشلردر که جوع و ترك هجوع ریاضت
 طریقیه و خاموشی و تنهایی بجاهده اسلوبی اوزرنه در ترك هجوع
 ریاضتدن عد اولندی زیرا بونك غلبه سی شعبدن و بخارات
 دماغیه دن کلور بناء علی هذا تقلیل غدا ده نوم دخی قلت اوزرنه
 اولور و تکثیرنده دخی کثرت خواب وار در فافهم جدا * هر که را
 نبود مرتب این سلاح * نفس او هرگز نمی باید فلاح * بعض نسخه
 نفس او هرگز نیاید با صلاح دو شمشدر اولکسی معنیدار در بونك
 تقدیری هر کسی که نبود اورا مرتب این سلاح (سلاح نبودك فاعلی
 و اورا مفعول اولی و مرتب ثانسی و بعد الجملة مبتدیه صفتدر نفس او
 مبتدا و فلاح بایدك مفعولی و بعد الجملة خبر مبتداه ثانی و بود دخی
 بعد الجملة مبتداه اوله خبردر (مرتب اسم مفعولدر ترتیب دن که هر نسته بی
 مرتبه سنده و بزی بری آردنجه قلمقدر بوراده مراد تهیه در زیر
 اگر مراد ترتیب طبیعی اولسه ابتدا جوع و اندن ترك هجوع و بعده
 خلوت و صکره خاموشلقد این سلاح مذکوره اشارتدر که چار چیزدر
 (سلاح انکله مقاتله اولنان آلات در سیف و سهم و رمح و امثالی کبی
 و قاموسده کلور که سلاح آلات حریدر و یاد مردن اولاند و بوندن
 فهم اولتور که عصا مطلق آلت خربزه داخلدر (هرگز تعمیم اوقات
 ایچوندز) باید فعل مضارعدر مصدری یافتن در فایه قلب اولتوب یابد
 و یابنده دیر نمی باید منفی در نون نافیه نك می اوزرنه تقدیمیه و می نیاید
 دخی دنیلور نونی فعل اوزرنه ادخال ایله اشته بونیاید نسخه سته کوره
 در که یاه مثالتك تقدیمی و بیه موحده نك تأخیری ایله نسخه اخرايه
 کوره نیاید ایکی یاه مثاله در که اصلی نه آیددر تخفیف ایچون همزه
 یاه قلب اولمشدر بونك مصدری آمدن در کلك معنایه مستقبلنده
 میم یاه تبدیل اولتوب آید و آئنده دیرلر (سلاح برنسته نك حالت مستقیمه
 نافعه اوزرنه اولسی در ضدی فساددر که برنسته نك حال استقامتدن
 و متفع به اولمقدن خر و جیدر (فلاح ظفر و مطلوبه وصولدر
 معنای بیت) بودر که هر کسه که اکابودرت عدد سلاح مرتب و مهیا
 اولیه انك نفسی هرگز فلاح بولماز و اوقاتدن بروقتده اهل نجات اولماز

و صلاح قبول ایتمیوب فساد ذاتیسی اوزرنه قالور کل ایمیدی اول
 سلاحی تقلدایله تا که نفسی قتل ایدسن و میدان وجود و قلعه دل سنك
 اوله و اول سلاحك هر تقدیر ثقلی وار ایسه تحمل ایت زیرا بالکثر
 بر عصائله عصبانی قوی اولانك حقندن کلتمز والله المعین * چونکه
 دل بی یاد الهیت بود * دیو ملعون یار و همراهت بود * اللهیت ده تا
 دله قید در دات دیمکدر دل بودك فاعلی و جمله سی شرطدر دیو
 ایکنجی بودك فاعلی و ملعون دیو ك صفتی و یار مفعول بود و بعد الجملة
 جزاء شرطدر (بی یاد بی ذکر در) دیو شیطاندر (ملعون رحمت حقندن
 مطرود و غضبه مقرر و ندر) یار معنای اصلیه سی حسبیه مصاحبدر
 اصحاب صفایه یاران دیرلر یاردنجی معنایه اولدنجی مجاز در اول
 معناده حقیقت اولان لفظ یاوردر (همراه یولداشدر که یولده
 مشترکدر زیر ا هم لفظی موافقت ایچوندز) معنای بیت) بودر که
 چونکه سنك قلبك بی یاد اوله و حقی ذکر ایتمیه بوصورتنده ملعون
 و مطرود اولان شیطان سنك یار و یولداشك اولور یعنی شیطان
 و وسوسه سندن خلاص اولغه قلب انسان حقی ذاکر و حقه
 حاضر کر کدر زیر حق ذکر اولان پرده شیطان اکلمز انکچون
 خناس دندلی زیر قلب ذاکر اولدجه شیطان خنوس و تأخر ایدر
 چونکه غفلت و نسیان غالب اوله و حضور قلب بولتمیه شیطان اوراده
 حاضردر بوراده ناظم قدس سره یادی دله نسبت ایتدی زیرا لسانله
 اولان ذکر مجردك دفع دیو ایتمکده تأثیری یوقدر بلکه حضور قلبه
 اولورسه مقبولدر و سائر اذکار لفظیه دخی بویله در * اهل دنیا را
 چو دیو یار آیدش * لقمهای چرب و شیرین بایدش * بونك تقدیری
 چو آیدش دیو اهل دنیا را یار بایدش لقمهای چرب و شیرین دیمکدر که
 دیو آیدك فاعلی و شین مفعول اولی و یار ثانسی و جمله سی فعل شرطدر
 شین ضمیری ضمیر علی شریطة التفسیر طریقیه مابعد دنده اهل
 دنیا به کیدر اهل دنیا شین دن بدادر بایدش ضمیری دخی اهل دنیا به
 راجعدر لقمها بایدك فاعلی و بعد الجملة جزاء شرطدر (اهل دنیا
 اودر که دنیا به اختصاصی اوله و آخرت و مولادن فارغ و غافل اولوب
 آنجق اکا اشتغال کوسره نمود بالله تعالی) لقمها لقمه نك جمعیدر

آخرنده یا توسل در که صفت و موصوف میبایستند واقع اولش در (چرب
جیم عجمبله و باده هر بیله فربه معناسنه یعنی سمن و یا غلو و اوزلو) شیرین
بالاده ذکر اولندیغی اوزره طائلودر لذیذ معناسنه مقابلی تلذذ که آجی
در شیر سود و یا نسبت و نون تا کید نسبت ایچوندر طائلورده انسانک
اول طند یغی لذیذ سسد اولغله طائلوبی اکانسبت ایتلردر
(معنای بیت) بودر که چوتکه اهل دنیا یه دیو یار کلاه یعنی نسیان
ذکر الهی ایتدکلیچون شیطان انلره مصاحب اوله اومقوله یا غلو
واوزلو و سمن طائلو لغمل کرک اولور زیر حق قیدنده و آخرت
تدار کسند دکلدر که برهیز ایلله و زاد قلیل ایلله اکتفا ایده بلکه
شیطان انی هوای و شهواتی طرفنه جذب ایدوب تن پرورلک اسبابنه
نشیبت ایتدر و کثرت طعمله آخرت طعمه عقارب و حیات دوزخ اولور
* هر که اودر بندسیم وزر شود * در عقوبت عاقبت مضطر شود *
اومبتدا شود جله می خبر و هر کسی که مبتدادر اکانسبتدر مضطر
شودک مفعولی و عاقبت ظرفی و در مضطرک ظرفیدر و بعد الجمله
هر کسی به خبردر (سیم کش وزر آلتوندر زر طلا یا لذر آلتوندر زر
کسه دخی شاملدر دین خطا ایتدی قراضه زر دیدکلی برده مقصود
کش اولسه بطریق التغلب در یوخسه زرک فی الحقیقه سیم اوزرنه
اطلاقی حقیقت اولمقدن دکلدر (عقوبت ذنب مقابله سنده اولان
عذابدر ذنبی تعقب ایتکله عقوبت دندلی زیر عقب مؤخر القمدن
بوراندنر که برنسنه نک آخرنه عاقبت دیدیلر) مضطر اضطراردن در که
اختیارک مقابلیدر یعنی انسانی مضروم کرده اولان نسنه اوزرنه حل و جبردر
قال الله تعالی (ثم اضطره الى عذاب النار) (معنای بیت) بودر که هر کسه که
اجبه و التون قیدنده اوله و تعلق قوی ایلله تمهیلنده بذل مقدور ایده
و محبت ایدوب حفظ ایلله عاقبت و آخر قیامتده عقوبتده مضطر
اولور زیر حب دنیا جیم خطایانک باشد و امور دنیسه و به دن
خصوصن اوزره حب مال باشدن باشد زیر جیم معاسدک
واسطه سیدر که نفس و شیطان انک و ساطیه شرب خمر و زنی
و لواط و قتل نفس و رفع ابنیه و تفاخر و تکاثر حل ایدر بوجه ایسه
اسباب عذابدر و اسبابک حصول مسیبت حصولی مستلزم اولور

بو جهتن اهل دنیا محشرده قهرا مأخوذ و مضطرا دوزخه طرح
اولور و بواسباب اولیوب یا لکر محبتی دخی حقدن بعد و فراقنه کافی
و عدم تزکیه یه کوره اطرافنسه کی اولغله وافی در قافهم * آنکه بهر
آخرت کارش بود * از خدا تشریف بسیارش بود * بونک تقدیری
آن کسی که بود کارش بهر آخرت بود از خدا تشریف بسیار دیمکدر که
کار بودک فاعلی و بعد الجمله کسی به صفتدر و تشریف ایکنجی بودک
فاعلیدر و بعد الجمله آن کسی نک خبریدر (تشریف اصلنده تشریف
و عالی القدر فلقدن بوراده مراد انعام و احساندر تنکم خلعت تشریف
دیر زیر اول خلعت ایلله مخلوع علیه اولانه شرف عظیم حاصل
اولور) (بسیار کثیر معناسنه در اصلنده آرند بستی در که وصف
ترکیبدر تنکم مرور ایتدی (معنای بیت) بودر که اول کسه نک که
آخرت ایچون کاری اوله یعنی اعمال صالحه اشلیه اگر فرائض و اگر
سنن و مستحبات اول کسه یه حقدن احسان کثیر اولور یعنی خاص
نیت و صدق طوبینه کوره چوق اجر بولور زیر اهل ایمان و اعمال
صالحه یه جنات فردوس و مقامات عالیله و عدا اولمشدر و عده ایسه
خلف اولماز زیر کریمه متعلق و حق العبد علی الله در وعید ایسه
بویله دکلدر زیر حق الله علی العبد در پس درسه اخذ ایدر و درسه
عفو ایدر * ما دنیا خاکسار ازا دهند * آخرت برهیز کار ازا دهند *
مال دنیا دهندک مفعول اولی و خاکساران ثانسی در و فاعلی فی الحقیقه
الله تعالی و بو اعتبارله دهد کرک ایدی و لکن حقل ذات و صفاتی
اعتباریله جمع ایزد اولندی (وما خلقنا السماء و الارض و جعلنا
و انالی کبی و یاخود افاضه ماله و سائل اولان ملائکه اعتباریله در
و یاخود دهندک جمعی خاکسارانک جمعیتنه ناظر در یعنی فاعل
کرچه بر در و لکن هر خاکساره کوره معطی حق اولغله جمع قلندی
(وما انا بظلام لامبید) کبی که ظلامده اولان مبالغه عیبک جمعیته
ناظر در و ما انا بظالم لامبید دیمکدر و کذلک آخرت ایکنجی
دهندک مفعول اولی و برهیز کار ثانسی در (خاکساران خاکسارک
جمیدر خاکسارک خاکسار شمش نسنه در و طبراق معناسنه
زیر سار برنسنه نک کثرتنه دلالت ایدر بوراده خاکسار شمر سار

کبیر یعنی خاکسار طیر اقلو و شرمسار اودلودر و طیر اقلو اولمغه
خوار اولمق لازم کلور انکچون نیمده باشه مسح اولماز زبرا خلق فراق
و مصیبت وقتده باشلر نه طیراق صاچرل نماز ایسه وصلت ایچوند
(دهند فعل مضارع جمع غائب مصدری دادن در اعطا معنا سنه
مضارعنده الف هایه قلب اولنوب دهد ودهنده دیرل (پرهیز کاران
پرهیز کارک جمعیدر پرهیز صافتمق واجتناب ایتک در پرهیز کار
کاف عربی ایله صفت مشبهه در کنه کار و امثالی کبی نتکم مرور
ایتمشدر (معنای یت) بودر که مال دنیایی بحسب الغالب عند الله
خوار و ذلیل اولنله و برلر آخرتی ایسه دنیادن و مال دنیادن پرهیز
ایدنله و برلر الحاصل ماله مائل اولنله و دنیایی چوق بولنله اهل دنیا
و قلت و پرهیز اهل اهل آخرت اولورل پس بونی استرایسک اندن
کچ زبرا اهل آخرتک دنیاسی و اهل دنیاتک آخرتی اولماز و دنیا
و آخرت ایکی ضره کبی در که بریره کلز و مشرق و مغرب مثالدر که
سرلری بر محله بغلمز همان ادنی اوزرنه اعلایی اختیار ایده کور
* هست شیطان ای برادر دشمن * غل آتش خواهد اندر
کردنت * شیطان هستک فاعلیدر زیرا هست که واردر دیمکدر
بود کبی وجود معنایی افاده ایدر عرییده کان کبی نتکم سبویه ذاهب
اولمش و ارباب تحقیق اول معنایی مقرر قلمشدر دشمنست هستک
مفعولیدر غل خواهدک مفعولی و اندر غلک ظرفیدر (غل غین جمعک
ضمیمه عربیدر شول در طوق در یعنی بوغمقدر که بدنی و عنقی بریره
جمع ایدوب باشنی حرکتدن منع ایدر که تعذیب و تشدید ایچون ایدرل
و بعضیلر حدید دن و غیریدن اولانه تعیم ایتمشلردر قال الله تعالی
(انا جعلنا فی اعناقهم اغلالا فهمی الی الاذقان فهم مقمحون) افاح
رفع رأس و انماض عین ایتکه دیرل (کردن فتح کاف عجمی ایله بیون
رقبه معنای یت) بودر که ای برادر شیطان سنک دشمنک
اولدی یعنی سکا دشمنکی مقرر و خفقدر که سنک بیونکه آتشیدن
بوغنی شد ایتک استرنتکم دنیاده مجرمله تعذیب ایچون ایدرل پس
شیطان تابع اولوب کردنکش لک ایله والا جزاء وفاق بولوب آخر
آتشک غل ایله مشهور اولور و بایک اصلوت گزرنی بدنی آخرتک

رأسه قادر اولماز زبرا غل آهنین اولدیغی صورتده حال یمان ایکن
آتشین اولدیغی زمان حال نیجه اولور پس بونده شیطن و غل ذکرندن
مفهوم اولدیکه کبر و کردنکش لک صفت شیطانیه در * مدبری کور
و بدنیآ آورد * بهره کی از عالم عقی برد * بونک تقدیری مدبری که
اوآورد و بدنیایک برد بهره از عالم عقی دیمکدر که مدبری مبتدا و او
مبتداء ثانی و روآوردک مفعولی بدنیآ اکامه ملقدر و بعد الجمله مبتداء
ثانی به خبر اولوب جمله خبریه دخی مبتداء اوله صفت اولور بهره کی
بردک مفعولی و جار و مجرور بهره به صفتدر و بعد الجمله مبتداء اوله
خبردر (مدبری ده یا وحدت ایچوند مدبر مقبل و زنی اوزرنه بری بریتک
ضدیدر نتکم مر و رایتدی الحاصل ادبار اعراض ایتک و دیرن یعنی
اردن دوغمکدر اقبال متوجه اولمق و یوزن دوغمکدر بوراده مراد
اولان معنویدر حسی دکل اگرچه یادحق و ذکر آخرت اولدقدن قلبی ایله
قبولدن اعراض ایتدیکی کبی قالبی ایله دخی دوغمک واقع اولور (آورد
واوک و راتک فتحیمله مضارعدر مصدری آوردن و آوریدن دخی کلور
کتورمک معنایسنه بهره نصیدر تفصیلی کدر ایتمشدر (کی جن در که
استفهامی متضمن اولن استمداد کرام و کما و انانی کبی (برد بانک و راتک
فتحیمله مضارعدر مصدری بردن بانک ضمی و راتک سکونیه ایلتمک
معنایسنه (معنای یت) بودر که برمدبر که یوزنی دنیا کتوره و چویره
یعنی دنیایه اقبال و آخرتدن اعراض ایابه عالم عقبادن جن نصیب
ایلدن یعنی حظ الور و حصه بولور یعنی بولماز زبرا استفهام انکاریدر
الحاصل هرکسک یوزنی نه طرفه ایسه نصیبی او طرفدن پس
اهل دنیاتک نصیبی دنیاندنر که آخرت انله حرام و ممنوعدر و اهل
آخرتک حظی آخرتندر که دنیا انله حرام و ممنوعدر و اهل الله اولنله
ایکبسی دخی حرامدر یعنی انلر دنیا و عقبادن منع اولمشلر و حق ایچون
اصطفا قلمشلردر قال الله تعالی (واصبطنعتک لنفسی) و اهل دنیاتک
دنیا سی تقدیر چوق اولسه بینه اهل آخرتک نصیبی یاننده شی قلیلدر
و اهل آخرتک دخی بهره سی تقدیر کثیر اولسه بینه اهل اللهک بهره سی
اندن اکثر در زبرا نعیص صوری و معنوی بی جامعدر خصوصاً که نیم
معنوی بحر ز خاری پایاندر * ای پسربا یاد حق مشغول باش *

از خلایق دور همچون غول باش * بیاد مشغوله متعلق و مشغول دخی
 باشد مفعول در و دخی از دویه متعلق و دور دخی ایکنجی باشد مفعول در
 (خلایق خلیقه نك جمعیدر که ناسد خلق کبی و بهائمه دخی اطلاق
 اولنور) غول غین معجمه نك ضمه بهضیلر قاتنه موجود الاسم و معدوم
 الجسم قبیلنددر عنفا و جودی کبی و بهضیلر دیدیلر که غول جندین
 بر نوع مخلوقدر که بریه رده الوان مختلفه ده کورینورل و انشاء سبیلی
 طریقندن اخراج و اهلاک ایدرل و بواعثقادی عربك ننی اولنوب
 حدیثده کلور (لاعدوی ولاطیره ولاغول) سؤال اولنور سه که
 اذا قبلت الغیلان فملیکم بالاذان یعنی غوللر کورنیز بدن سزی صدردن
 چقرسه و هلاک محلیسه کتورسه پس بوندن وجود غول ثابت اولق
 لازم کلور جواب بودر که بوندن مقصود بریه رده کراه اولنور اذانی
 تعلیمدر تا که اذالته فی الجملة تصرف شیاطین من دفع اوله وصیت
 و صدا کسله مع هذا کرچه غول ننی اولنوش و لکن سعالی که سعلاتک
 جمعیدر کسرله اثبات اولنمشدر که سعلات صحیره جن در تخیل و تشکل
 ایدرل و فی الجملة غولک وجودی اولفغله که سعاله غول جنسینک
 اخشی در دیمشدر و بعض اکابر کلاننده دخی درج اولنمشدر تنکم
 مشنوبده دخی کلور (ذکر حق کن بانک غولانرا بسوز) یعنی ذکر حقه
 صدای غولی یاق و نایدید ایلر ز بر غول و شیطان ذکر رجحان اولان
 مخلده اکلمز و آبش ذکر اتی احراق ایلر شهاب فلاك کبی (معنای یت)
 بودر که ای پسر ذکر حقه مشغول اول چونکه ذکرک مقتضایی
 خلوت و ترک الفتدر سندخی حلافتندن دور و بهید اول غول بریه کبی
 پس غوله تشبیهدن مقصود بومعنادر بوخسه غول کبی اولق دکلدر
 مطلقا تنکم اکابر اولیادن نیچه لر بریه رده سیاحت ایدوب کزدیلر
 و کسه ایلر مخیاطه ایتدیلر و نیچه لر دخی مغاره رده وحدت اختیار
 ایتدیلر و علی هذا هر کس حالجه عزات اختیار ایلدی مکر که ارشاد
 انامله مأمور اولاکه اکافطرب ارشاد دیرل قطب الاقطاب بو طائفه نك
 رأسیدر ز بر سلطانه اختفا ایتک یوقدر مطلقا الحاصل ذا کر حق
 اولان سالک بیان آدمیسی دید کلری کبی خلقندن توحش و تباعد
 ایتک کر کدر و بیان آدمیسی نسانس دید کلریدر که اوصاف

مختلفه ایلر موصوفدر و مثل ایدوب دیمشدر در که ذهب الناس
 و بقی النسانس بوتقریردن غوله معنای آخر دخی ظاهر اولدی
 * * در بیان صبردر فقر میگوید * *
 * فقر میدانی چه باشد ای پسر * باتو کویم کرداری زان خبر *
 بونک تقدیری میدانی چه باشد فقرا کرداری زان خبر کویم باتو
 دیمکدر که چه استفهام اولفغله مبتدا و فقر باشدک فاعلی و بعد الجملة
 خبر و جمله خبریه دخی میدانی به مفعول اولور ما شرط و جزادر
 (میدانی فعل مضارع مخاطبدر مصدری دانستن در بلك معنایسته
 مضارعنده سین حذف اولنوب داند و داننده دیرل) کویم فعل
 مضارع متکلم و حده در مصدری گفتن در سويلك معنایسته
 مضارعنده فابی واوه قلب ایدوب مابعدنده بریاء زانیه ایلر کویم
 و کویمنده دیرل (نداری فعل مضارع منی مخاطبدر مصدری
 داشتن در طوعی معنایسته مضارعنده شین رایه قلب اولنوب دارد
 و دارنده دینلور انباشتن ده انبارد دندلیکی کبی (خبر اخبارله اولان
 علمدر (معنای یت) بودر که ای پسر فقر دید کلری معنی نه اولور
 و حقیقتی ندر بیلور مبسن اکر اندن خبر طومنزسك یعنی بلزسك
 سويلیه ین ز بر یا اخبارات جاهله کوره در بوخسه عالمه کوره دکل
 اکرچه دیمشدر در که علمان خیر من علم واحد یعنی کرچه عالمه تعلیم ایتک
 ظاهرده حاصلی تحصیل کبی کورینور و لکن فائده جدیده دن خالی
 دکلدر و ادنی الامر تا کید افاده ایدر تا کیده ایسه اراث اطمینان
 واردر مثلاً بر کسه برمسأله اجتهاده واقف و یا خود کشفه نائل اولسه
 نقلی کوریمچک قوت قلب و مزید وضوح و کمال اطمینان حاصل اولور
 * کرچه باشد بی نوادر ز بردلق * خویش را منم نماید پیش خلق *
 مصراع اول فعل شرط و ثانی خزاه شر شرطدر باشدک فاعل ضمیری
 اهل فقره راجعدر زیرایت اولدن مفهومدر بی نوا باشدک مفعولدر
 زیر باشدک ظرفدر خویش نمایدک مفعول اولی و منم ثانیه و پیش
 ظرفدر (بی نوانونک فتحی و ضمه بی نعمت و بی بهره و بی غنا) دلوق
 درویشلر خرقه سیدر ندن اولور سه (منم اسم فاعل صیغه سی و وزنه
 انعامنددر که ایلک ایلک و کسه به نعمت و یرمک معنایسته اشته منه نك

اصل وضعی بودر صکره غنی و دوللو معنای استعمال اواندی کرک
انعام واحسانی اولسون و کرک اولسون زیرا انعام ایتک شانتند
و منع دیمکده دخی تفؤل واردر (نماید نون مضمومه اصلیه ایله فعل
مضارع معلومدر مصدری نمودن در که کوستر مکدر مضارعنده
واو برینه الف و یا کتورب نماید و نمایند دیرل (معنای یت) بودر که
کرچه اهل فقر اولان کسه درویشلر خرقه سی التندی بی بهره در
یعنی خرقه درویشان تلبس ایتدیکشدن اهل فقر اولمق ظاهر در
ولکن بن اهل فقرم دیو کسه به ال اچاز بلکه عقیف اولوب کندی
خلق او کنده منع و بی احتیاج کوستر والا خرقه و مرقع کیمکدن
فائده ایتدیر زیرا فقیر مذمومدر یو خسه مدوح دکل اشته بوندن
در یوزه ایدنلرک ذلی وسائل اولنلرک قبح حالی معلوم اولدیکه او مقوله
درویش و اهل فقر دیمزلر زیرا فقر عند الصلحا منصب عالیدر که
هر کسه به نصیب اولماز بلکه او بی نصیبک نصیبی و اهل برهیرک
مقامیدر * کرسنه باشد دم از سیری زند * دوستی بادشمن خودکی کند *
کرسنه باشدک مفعولی و دم زندک مفعولی و ازدمه متعلق در دوستی
میتد و یا اکامتعلق و کی کند جمله سی خبردر * کرسنه کافک ضمه سی
ورانک کسر یله و سکون یله و سینک کسره سیله دخی لغتدر یومقامده
واقع اولدیغی کی آج جابع معنای کرسنکی اچلقدر (سیری طوقلقدر
زیرا سیر طوق و یا مصدریه در (دوستی ده یا دخی مصدریه در) خود
خویش کی کندی دیمکدر (کی اسماء استفهامدندر شکم مر و رایتدی
(کند مضارعدر زند کی مصدری کردندر زندک زند اولدیغی کی
ماضیلری کرد و زدددر (معنای یت) بودر که اهل فقر حقیقی اورد که
آج اولور و طوقلقدن دم و نفس اورر یعنی اچ ایکن طوقلق ضرورت
کوستر و قول و فعلندن اچلق نشانی کوستر مز بلکه اهل صغه کی
مقام صبرده و استغناده زیرا حق ائک حائنه عالم اولدیغی بسدر پس
حالی خلقه تعریفله مذلتدن نه حاصل اولور و کندی دشمنیه
دوستی فتن ایلر یعنی (فانهم عدوی الارب العالمین) و جبهه جیع
عالم اکا عدو ایکن توجهله عدوسته دوست معامله سی ایدوب حالی
عرض ایلر و یا خود نفسی اکا اعدی الاعدا ایکن انکچون جررزق

ایدر و مشاعده سیچون ذل سؤال ارتکاب ایلر پس اکا واجبدر که
حالی خالق رازقه عرض و یا توکل تام اوزرنه ثابت اوله و یا کسب ایده
فافهم * کرچه باشد لاغر و زار و ضعیف * وقت طاعت کم نباشد
از حریف * لاغر باشدک مفعولی و بعد الجملة شرطدر وقت نباشد
ظرف و کم مفعول و از که متعلق و بعد الجملة جزاء شرطدر (کرچه ده
کر اگر معنای حرف شرطدر چه لفظنک بویه پرده مناسبی بوغیکن
زیرا لغته مخالفدر و لکن الحاق ایدوب استعمال ایدرلر (لاغر آرق اتسیر
و یا غسر که عرب اعجف و مهزول دیر (زار نالان یعنی اکلیجی) ضعیف
قوی مقابلیدر که بناء وجودنده شدت و صلابت اولیه (وقت دهر دن
بر مقدار زمانه دیرلر که برنسنه انده واقع اوله کرک اول وقتده اول شبنک
و قوعنی بر تقدیر اید یچی تقدیر اینسون و کرک ایتسون میقات ایه
بر عمل انده واقع اولمق ایچون تقدیر اولسان و قندز میقات موسی کی که
قرق کوندر که انده کلام الهی و اعطاء تورات وعد اولمشدر (طاعت
امر الهی به مقارن عملدر که حق مطاع و عید مطیع و فعلی اطاعتدر
عبادت ایه اعمدر (پس طاعت اصلنده اطاعتدر که اطاع دن
مصدردر طاقتده بویه در که اصلی اطاعتدر که اطاع دن مصدردر
(کم کسکدر شکم با لاده شرح اواندی قلنده دخی استعمال اولنور
زیرا ناقصک زانده کوره اجزاسی قلیلدر (حریف بار و دوست
و صاحب و باده مصاحبی و حرفنده اکشفک اولان کسه (معنای یت)
بودر که اگر چه اهل فقریدن جهندن آرق و ضعیف و خسته کی
اکلیجی اوله بنه طاعت وقتده مصاحبندن و بولداشندن قالماز زیرا
بدنی اوله اولسه ده قلبی صاغ و قوتلو و غیرتلو و همتلودر و هر نسنه تک
قوتی نمکنده در و بدن کند و سست و کسلنک اولمق صفت اهل نفاقدر
زیرا درونلرنده توجه و اقبال بوقدر انکچون قرآنده کلور (واذا قاموا
الی الصلوة قاموا کسالی) و مؤمنده فی الجملة فتور بولمق مقتضای
طبیعهدر که ایمانته خلل و برمز فاما اهل تزکیه تک بویه دکدر بلکه
انلر نشاط دائم اوزرنه در مکر که انحراف مزاج اوزرنه اوله لیر زیرا انلر
حفظ شیطان و مغرر دیو اولان علقه بی تطهیر و تزکیه ایتمشلر در
بوجهندن طاعت انلره اطعمه لذیذه کی کلور بلورلر که غداء روحدر

* فقر خود را پیش کس پیدا مکن * محنت امر و زرا فردا مکن *
 تقدیری مکن فقر خود را پیدا پیش کس مکن محنت امر و ز فردا
 دیگر که فقر مکن کلمه سنک مفعول اولی و پیدا ثانیه و پیش پیدانک
 ظرفیدر محنت مابعدند مکن لفظنک مفعول اولی و فردا ثانیه در
 فردا اگر چه پیش کی ظرفدر و لیکن بعضی علما ظرفنک مفعولیت
 اوزرنه معمولیتی تجویز میشلردر (واذ قال ربك) و امثالند ایندکری کی
 زیر تقدیری یا تجرد واذ کر لقومك وقت قول ربك دیگر و یا واذ کر
 اذال الواقع وقت قول ربك در فاعرف (پیدا اظهار در یعنی بر اظهار
 ایدجینک اظهار یله اولان پیدا و کنندن ظاهر اولان آشکارا دیوب
 بنفسه و بغيره اولانک مباتی فرق ایدر را اگر چه مقامه کوره بری برینک
 مقامند دخی استعمال اولور (محنت امتحانیدن اسمدر که قلبه الم
 ویره جک نسنه لردر) امر و اصلند این روز در نونک مچه قرب مخرجی
 اولغله مچه تبدیل و رسمدن یادخی حذف اوانوب تخفیفام دیگر لردر
 دقایقه ام این معناسنه در دیدیکنده نظر واردر زیر ام این دن غیری
 بشقه برکله دیگر والا لغت اهل مستقل یازر دی بلکه جمله لغتند
 امروز بوکون معناسنه متصل یازر یعنی ام ایله روزی بریده درج ایدر
 و ام ایله مصدر اولان کلمات درندر که امروز و امشب و ام ساعت و ام سالدر
 واضع لغاتک تخصیصاتند در انکچون ام ماه و ام هفته و ام دم دیمزل والا
 من جهة المعنی اختصاص ایدر نسنه یوقدر و بونک کیلر لغت
 عربیده دخی واردر کافی الد قاتی (فردا یاریندر که بوراده مراد یوم
 قیامتدر زیر دنیا و آخرت یومله غد کی در نیکم قرآنده کلور) و لفظ
 نفس ما قدمت لعد) و اول کونه فردا دیدکری هر کس با لکر کلا دیکندن
 او نور بدر قال الله تعالی! و اقد جنتونافرادی) یعنی سز بزه قیامت کوننده
 فردا فردا کلور سکر پس فردانک اصلی فرد ای اولور یعنی فرد کل
 معناسنه یعنی ای امر در آمدن دن یا حذف اولنوب آقامتدر فرد
 کلاکدن مقصود ترك و تجرد و قطع تعلقد (معنای بیت) بودر که
 کنندی فقر کی بکسه ک اوکنده اظهار ایله و عالم شود در دیمه بلکه
 کنیدی ستر ایله و حالکی در گاهه عرض ایت که قاسم الارزاق و رازق
 الانفس و الافاق اودر و اگر بندی طومنز و مقنن سبیل عمل ایتز سک

بوکونک محنتی یارینده آیفومش اولور سن کل بویه ایله یعنی بوکون اگر
 محنت فقری چکوب صبر اوزرنه اولور سک یارین سنک ایچون محنت
 و بلا یوقدر بلکه یوم قیامت صابر ره اجر بی حساب کونیدر کما قال الله
 تعالی (انما یوفی الصابرون اجرهم بغير حساب) والا بوکون راحتده
 یارین محنتده سن محنت دنیا ایسه محنت آخرتدن اهنودر پس کوچلکی
 چک تا که سهولت بوله سن یوخسنه خلاقی اوزرنه اوله * مرزا انکس که
 فردا جان دهد * غم مخور آخرت ریک نان دهد * بونک تقدیری انکس که
 دهد فردا ترا جان غم مخور آخر دهد ترا یک نان دیگر که انکس مبتدا
 و دهدک ضمیر فاعلی مبتدایه راجع و فردا داده ظرف و مرزا مفعول اول
 و جان ثانی و بعد الجملة مبتدایه صفتدر غم مخورک مفعولی و بعد الجملة
 مبتدایه خبردر و مابعدی جمله تعالییه در عربی سله تقدیری بودر که
 الله الذی یحییکم یوم القيمة لا تغتم فانه یعطیک خبرا (مرزاده مرتحسین
 ایچون زاندر) (غم ماضی به و هم مستقبله کوره در غمدن سهر حاصل
 اولور که بی خوابلی در و هم دن نوم عارض اولور) (غم اصلند ستر
 معناسنه در انکچون سخابه غم دیدیلر زرا ضوء شمس ستر ایدر و نفس
 انسانی اخذ ایدن ضیق و شدته غم دیدیلر زرا قلب انکله پرده لنور
 و جلاسی کیدر آخر بالاده در (یک نان براتمک که مقصود قوتدر یعنی بدن
 انسان قوام بولا جق قدر نسنه در انکچون تغلیل ایتدی) (معنای بیت
 بودر که اول الله تعالی که یوم قیامتده سکا جان و بر رویکیدن احبا
 قیلور غم بیه زیر اکا قادر اولان بوکادخی قادر در پس حال آخرت ایله
 حال دنیایی تغلیل و تمثیل ایتدی اکا ایمان بوکادخی ایمانی مستلزمدر
 زیرا قدرنک مقدورانه تعلقی برابر در و خالق و مخلوق دیمک فی الحقیقه
 مالک و مملوک دیگر مالک ایسه مملوکنی مراعات و محافظه ایده کلشدر
 بوجهندن جوع ایچون غنائک اولماقی کر کدر والا ضعف یقینه دال
 اولور و رزاقنده شاک اولان خلاقنده دخی شاک اولوب بالاخره ایماندر
 جدا اولور * تابکی چون مور باشی دانه کش * کر تو مردی فاقه را
 مردانه کش * تابکی باشی به متعلقدر دانه کش بامنی نک مفعولیدر چون
 مردانه کشه قیدر کر حرف شرط تو میتدا مردی خبر و بعد الجملة فعل
 شرطدر فاقه کشک مفعولی و مردانه دخی معنی حسبیله اکا متعلقدر

وشریبه امعاسنی شق ایدر (معنای یت) بود که مرد فقیر حقندن
شاگر اولور اگرچه الله تعالی انک قوت و کفافی مایه سزاتک دمی
ویررسه ده یعنی ویردیکی بردم قوری نان اولور سه ده بته عطیاء
الهی به شکر ایدر و بردم خبر یابیدن نولاجتی دیونحقیر نعمت ایتز
و کفران اوزرنه اولماز بلکه تعظیم ایدر وقانع اولور اشته بوصفت فقیر
حقیقی اولان مردک حالیدر وقانع و صابرک شانیدر و حدیثه کلور
(اگر مو الخبز فان الله اکرمه و سخر له برکات السماء والارض) مقصود
بود که خبر آدم مکرمه ابتداء غذا اولغله مکرم در انکچون صدقه
فطرده ابتدا معین اودر و انک حصولنک سموات وارضه اسباب
کثیره سی اولغله برکات کثیره بی جامه در * نجم مشویاش توانکر
همچو طاق * تا نکر دی بار باهل نفاق * نجم مشوکلک مفعولیدر
پیش انک ظر فیدر همچو دخی معنی جهتیله اگامتعلقدر بار نکردی نک
مفعولی و بیاره متعلقدر زیر امصاحب معناسنه در مع غذا لغت فرسده
استعمال معنایه ناظر در لفظی کرک مشتق اولسون و کرک اولسون
و عربیده دخی مشتق ایله مؤل جوامد چوقدر (نجم قنبله اگری در
نجیده اکلشدر معنی کی خجیدن اکلکدر انجنا کی) مشو نهی حاضر در
مصدری شدن در اولمق معناسنه مضارعنده و اوزیاده ایدوب شود
وشونده دیرلر (پیش اوکدر که جهات سبب دندر) توانکرده توان کوجدر
قدرت معناسنه توانکر قدرتی و کوچی بترکسه زیرا که اذهظی کاف
عجمله ادات فاعلدر که اسمک آخرنه لاحق اولوب فاعلنه دلالت ایدر
حاصلی جی معناسنه ده مثلاً زر کر قیومچی و کوزه کر برد جی و توانکر
کوج جی یعنی قادر و غنا در قدرت نامه اولغله غنی به توانکر دیدیلر
(طی کر در) نابوراده غرض و تعلیل ایچوندر (نکردی کاف عجمیله
ماضی مخاطبدر مصدری کر دیدن در دو نمک معناسنه در بوراده اولمق
دیمکدر شدن کی و جائز در که مصدری کشتن اوله بوصورنده شین رایه
وتا داله قلب اولنوب کردن اولور پس بوراده نکردی نکشتی برینه
ونکشتی ده نشوی مقامنده اولور و بومقامک بر مقدار تفصیلی مرور
ابتدی حاصلی بیکه نک نیست و منقبتی استعماله موافق و اخته مخالفدر
زیر امصاحب (نفاق ابطان کفر و اظهار ایماندر که شرعه برقبودن

دخول

دخول و برقبودن خروجدر پس نفاق نافقاء بر بوعدن اخذ اولمشدر
زیرا عرب طوشانی دید کلری حیوانک ایکی سوراخی واردر که برینه
نافقاء و برینه فاصعاء دیرلر و بر بوع حبله ایدوب فاصعاء طرفنی
اظهار و نافقاء طرفنی ستر و اخفا ایدر پس اتی فاصعاء طرفندن صیده
کاد کلرنده نافقاء طرفندن باش اورب طشره چقر و فرار ایدر
و ذکر اولنان اظهار و ابطان نفاق شرعی دیرلر و بر نفاق دخی واردر که
اگانفاق عرفی و عملی دیرلر که سری علا یتک خلاقی اوزرنه اولمقدر
معنای یت) بود که اغنیایوزی قدرت اوکنده کر کی اگری اوله
یعنی غنا لزدن اوتوری انلره طایو قنبله تا که اهل نفاقه یار اولمیه سن
یعنی غرض دنیا ایچون دولنلور له معنی اولسک منافق اولور سن زیرا
بر یوزک ایمانله حقه و بر یوزک دخی غرض حاجتله خلقه اولور
حکم سجده ایسه بود ککدر بلکه ظاهر او باطنا حقه انقیاد در
و دیمکدر در که سلامده و غیریده رکوع کی اکلک مکر و هدر
پس ضرورت قویه اولمقدر خلقدن سؤالده بذلت اولدیغی
کک ایچناده دخی کراحت واردر و ایکیسی مجتمع اولمق بذلت
اوزرنه مذ اندر * مر دره را نام و نک از خلق نیست * نفرتش
از جامهای دلق نیست * نیست معنای فعلی متضمن اولغله
نام انک فاعلی و مر دره اگامتعلقدر زیر الام جاره معناسنه در از نام
و نک متعلقدر نفرت دخی ایکنجی نیست فاعلیدر و جار و محرور نفرت
متعلقدر (مر دره سالک راه حق دیمکدر که راه فنادر شکم مابعدی اکا
قرینه در) نام آدر بوراده مراد شهرتدر (نک ایکی نوله عاردر و العار
کل شی لازم به عیب کافی القاموس) نفرت ز مبدن یعنی اورکک و از عاج
و تفرق (جامه جامه نک جمیدر ملبوس یعنی آرقیه کیچک معناسنه
شکم تفصیلی با آلا در آخرنده یا بین الموصوف و الصقه توسل
ایچوندر (دلق در ویشلر خرقه سیدر) معنای یت) بود که سالک
راه خدا اولان کسه ایچون خلقدن نام و عاریوقدر یعنی نام و شهرت
اکا سدر راه اولماز شکم قرآنده کلور (ولایت فون لومه لایم) بلکه
قونه دیرلر سه دیسونلر طونه کور یار انکن مضمونیه عمل ایدر و انک
درویشلر خرقه سی نامنه اولان جامه لزدن نفرت و فراری یوقدر

مطالعه

یعنی عیسا و کهنه نسته کچکدن عار و نفرت ایتز پس بوراده عاری
جامه دلفه تخصیص کی کلور و لکن مراد مصراع اولدن مفهوم
اولان عمومدر تعمیدن صکره دلقی تخصیص ایتدی یکی عاراولان
امورک اشدی اولغله در زیر عوام لباسه نظری زیاده در الحاصل
سالکده مطلقا عار اولماز کرک لباسده و کرک غیریده زیر عار ایتک
جانب خلقی مرعاندندر ملاحظه خلق ایله ایسه مطالعه حق بریده
مجمع اولماز بناء علی هذا اعتبار ناسی نظردن اسقاط ایتک کرکدر تا که
حقه منظور اولق مبسر اوله و بومقامدن بی مایه اولانلر ورطه قبوده
قالمشله در انکیچون دیمشله در که مال و حال و آلتی سونلر مفتون
و محنون و مقبولدر * هر کر اذوق نکونای بود * خاص شمارش که
اوامی بود * بونک تقدیری هر کسی که بود اورا ذوق نکونای
شمارش خاص که او بود عامی دیمکدر که اعرابی ظاهر و نظائر
کثیره سی دخی سابقدر (ذوق طامق یعنی برنسته نک طعمی آغزده
بولقدیر قلنده مستعملدر اکل کثرتده مستعمل اولدیغی کی و لفظ ذوق
قرآنده عذایده استعمال اولندیغی قلت عذابدن دکلدر بلکه اوراده
ذوق لمسه ادراک معنایه در مثلاً (ذوقوا العذاب) عذابی وجود کزده
احساس و ادراک ایدیکوز دیمکدر (نکونامیده یا مصد ریه در نکونام
صفت مشبهه در نونک کسری و کاف عربینک ضمیمه معنای کویچک
آلودر نکونای کویچک آدلو لوقدر خاص و عام ایکبسی دخی اصلده
تشبیه ایله برینک مقابله در عامک شهر ایچنده عموم و شمول اولغله
عام دندلی خاص ایسه بویه دکلدر زیر احواس ناس قلت اوزرنه در
بوراده خاص و عام ضرورت ایچون تخفیف اولتمشله در (عامی عامه
منسوبدر که یا نسبت ایچوندر) شمارشده شین اولک ضمیمه سی سلاسه
وزن ایچون اختلاس اولنور شمارنهی حاضر در مصدری شماریدندر که
صایقه در (معنای یت) بودر که هر کسه که آنک کویچک آد اولق
ذوق و لذتی اوله یعنی خالق اراستده شهرت شایعه سی اولوب ایلو کله
سویلتدیکندن حظ ایده سن او مقوله آدمی آلتون برینه قویوب
خاص صایقه بلکه نحاس برینه قوکه او خاص صورتده ایسه ده
بنه عامه منسوبدر که اعتباردن ساقط در زیر احواس اودر که مدح

و ذم نقشندن لوحی ساده ایله و نام و شهرت قیدنده اولیه و ذم و استهزا
ایتسله آتی مصیحت به واذی و جفا ثله متأذی اولیوب قلیبده عین
صفای بویه زیر احبیه اولان معامله خلیله دخی اولور و خلیفک برکبیه
نظر نه ظیله نظرایملری برزخ عظیم و مکرر جسددر شوقدر وارددر که
بومقوله معانی بدایات اهلنه کوره در و الامقام ارشادده اولنلر
صدور و عیون ناسده مهیب و معظم اولد قلن استرلر زیر بویه
اولد قلی دعوتلرینک قبولنه داعی در * کرکرا دل فارغ از زینت
بود * کی هوای مرکب و زینت بود * بونک تقدیری کر بود ترا دل
فارغ از زینت کی بودت هوای مرکب و زین دیمکدر که تراده را
لام جاره معنایه بوده متعلقدر دل بودک فاعلی و فارغ و جار و مجرور
فارغه متعلقدر و بعد الجملة فعل شرط در هوایکبچی بودک فاعلی
و تامه مفعولی و جمله سی جزاء شرطدر (فارغ مشغولک ضدیدر
(زینت آنکله ترین و تجمل اولنورنسته در کرک بدندده و کرک فرسندده
و کرک خانه سنده و غیریده که بومقوله زینتله زینت حسیه ظاهره
دیرلر شکم علوم و اعتقادانده حسنه و نبات خالصه و اخلاق و ملکات
حبیده زینت عقلیه باطنه در مرکب آت و قاطر و امشالی که اوزرنه
رکوب ایدرلر زین کسرله اگر که آت آرقه سنه اورلر سرج معنایه
زین بوش غاشبیه که اگر اور توسیدر حاشیه دید کلری بوندن
غلطدر زین کوه و زین کوهه اگر قاشیدر قر بوس معنایه زین کر
ایرجی در سراج معنایه و بوتقریردن فهم اولندیکه ایکبچی زینت
لفظی فجنبس صورتده کلمه در که ناسی اولکینک کی اصلیه دکلدر
بلکه تاه خطاب در که معناده بوده قیددر و زین بشقه کله در
(معنای یت) بودر که کرستک ایچون دل زینتدن فارغ اوله یعنی
قلبک فکر زینته مشغول اولیه و جان دماغنده اوسودا قالمیه بجن
سکاهوای مرکب و زین اولور یعنی اولماز فاما قلبکده زینت دنیایه
محبت اولغله زینتلر فرسه بزنسن و بلکه زین سرج اوزرنه
اوتوررسن و سیمین رکابه بصرسن و احشامله دور ابواب ایدرسن
شکم قرآنده بطریق الاشاره کلور (و منهم من یبشی علی اربع) یعنی
چار پا حیوانه رکوب ایدوب آمد و شد دن خالی اولماز و زینتلر ایچنده

لیاس فاخر دن صکره کخیلان آنه بنگ وزیب وزینت وخدم ایله بوریمک
 هوای نفسک معطیاتندن اولمسه ناطم آنی تخصیص بالذکر ابتد
 * روی دل چون از هوای بر تافتی * بعد از آن میدان که حق را یافتی *
 تقدیری چون بر تافتی روی دل از هوای میدان که یافتی حق را بعد از آن
 دیمکدر که صراغ اول شرط وثاق جزا در یافتی حق بجهل سی میدان
 مفعول در پس که لفظی فعل ومفعول اراستنده واسطه وریاطه در
 تافتی ماضی مخاطبدر مصدری تافتن در بوکک معناسنه مضارعنده
 فای پایه قلب ایدوب تابد و تابنده دیرلر ومصدر فرعیسی تابیدن در
 ودقاتنده کلور که تاب اسمدر تابیدن که قورمقدر بوککدن خاص
 معنادر مثلاً بر نسته بی ایکی قات اینسلر بوککدی دیرلر قورلدی دیرلر
 ترکیلم بوککدی دیر قورلدی دیر ایی بوضع مخصوص اوزرنه قورلر
 بوکنه رسن تاب دیرلر معناسی ایب بوکچی در مونابده بوندنر وینه کتاب
 مذکورده کلور که خم بوککدر بوکلم بوکلم اولان نستهیه پر خم دیرلر تاب
 قورمدر قورم قورم اولان نستهیه پرتاب دیرلر تمام قورلمش اولمسه نیم
 تاب دیرلر انتهی (میدان کسرله امر حاضر در که اولنده می تأکید
 طلب ایچوندن مصدری دانستن در بیک معناسنه مضارعنده سین
 حذف اولنوب داند و داننده دیرلر (یافتی ماضی مخاطبدر مصدری
 یافتن در بولم معناسنه مضارعنده فایله قلب اولنوب یابد و یابنده دیرلر
 بولنن نستهیه نایاب دیرلر (معنای بیت) بودر که چونکه روی دل
 هوادن بوکک وادن اعراض ایلدک اندن صکره پیل که حق بولدک
 یعنی اگر هوادن روگردان اولورسک حق بو اورسن والا بولنسن زیرا
 هوای نفسک معبودی در که نفسک یوزی خلقه در شکم حق جانک
 معبودی در که جانک یوزی حقه در شول جهندن که جان یعنی روح
 روان نفس رحانی نک اثریدر واول جانبیه تعلق قویسی وارد
 نفسک ایسه میلی عناصر وطبائع احکانه در پس هر نسته که هواسنه
 موافق در اکا معجده ایدر قال الله تعالی (افرایت من اتخذ آلهه هواه)
 الحاصل معبود بالباطل ترک اولمده بجه معبود بالحق اله کیرمز وکلمه
 توحید که لا اله الا الله در آله منکر دن مراد معبود بالحق در ای لا معبود
 بالحق الا الله فاعرف * هر که اواز حرص دنیا دار شد * بی کان از وی

خدا بپراز شد * تقدیری هر کسی که او شد دنیا دار از حرص شد خدا
 بپراز وی بی کان دیمکدر بویتک اعرابی دخی مرور ایدن نظارتی
 کبیدر (حرص منتهاسنه اصابت ایچون اجتهاده طلبدر پس حرص
 بر نسته بی اشد طلب ایله طلبدر و دیمشدر در که حرص بر جوعدر که
 بتون دنیا لاله طوبیماز و بر مرصندر که تر ایدن غیری علاجی اولماز انکچون
 دیرلر که خریصک کوزینی طبراق طویرر (دنیا دار وصف ترکیبی در که
 اصلنده دارنده دنیا در که دنیا و مال طویتی دیمکدر (کان کاف
 بجمینک ضمیمه نلن معناسنه در که ترکیده صانودیرلر (بپراز زای
 هوزایله نفرت یعنی اورسک و قاجقدیر (معنای بیت) بودر که هر کسه که
 اهل حرص اولدی و حرصندن دنیا جمع ایلدی و جمع ایلدی مالک
 حقوقی رعایت ایتمدی بی شبهه حق تعالی اندن بپراز وبری اولدی
 زیرا حرص صفات ذمیه دندر و جمع مال اینک اهل دنیا حالیدر و حقوقی
 مراعات ایچوب حفظیله مقید اولمق حد شرعدن تجاوز در و معادی
 انکار در پس خریص اولورسک علمه خریص اول نشر ایچون و کذلک
 خریص اولورسک مال حلال طیبه خریص اول خیر ایچون والا حرص
 و محبت ماسوی آخر سنی مولادن جدا ایدر و عذاب غلیظه ایچنده
 فالورسن و حق سندن بپراز اولیحق جمیع خلق سکا تقرب ایلسه مفید
 اولماز واکن اگر خلق سندن بپراز اولوب بالکفر حق سکا قرب اولسه
 دولت عظمیایه ابرسن کل ایمدی مال و وجودی ناطم کی بالکلیه حقه ویر
 تا که حق سنک اوله فافهم جدا * چون شتر مرغی شناس این نفس را
 نه کشد بارونه پرد بر هوا * این نفس شناسک مفعول ایدر چون شناسه
 باطر تشبیه در نه حرف نفیدر کشدک تحتشده فاعلی نفس و بارانک
 مفعول ایدر شتر مرغی ده یازانده در (شتر دوه در شتر بان دوه جیدر شتر مرغ
 شتر دوه رانک سکونیه دوه قوشیدر اصلنده مرغ شتر دوه به بکزر
 قوش معناسنه صکره ترکیب تغیر اولنوب جزء ثانی تقدیم واسکن قلوب
 دوه قوشنه علم اولدی دولت خانه کی که اصلنده خانه دولندر و پادشاه
 عالم پناه کی که اصلنده پادشاه پناه عالم در زیر بویه مرکبدر علم اولیحق
 مضاف الیه تقدیم اولمق قاعده لریدر مطرد دکل ایسه ده (شناس
 امر حاضر در مصدری شناختن در الکلی معناسنه مضارعنده خاصنده

*

میل

قلب اولوب شناسد و شناسنده دیرل (بارباه موحده ايله يوكدر حل
معناسته بار برجالدر بار کبر فرسدر) پرد مضارعدر مصدری پریدن
باهجمی ايله اوچق معناسته رانك تشدید و تخفیفی ايله لغتدر (هوا مدله
جسم لطیف خفیف سیال شفافدر که جهات سته سریع الحركه در
اصلنده خلوه دلالت ایدر بوسیدن مابین السماء والارضه هوا دیدلر
زیرا اجسامدن خالی وار واحله ملودر اشته بو هوا مدله درشول
هوی که نفسه مضافدر مقصور و رسمی یا الله در وهوا محترق دید کلری
برهوادر که قوی الحراره و غیر مشتعل در ایالی صیفته بعض افاقده
ظاهر اوور (معنای بیت) بودر که بونفس حیوانیه بی دوه قوشی کبی
آکله و او یله ییل یا نوچه لاله اکا بکزر دیر سک و جهی بودر که
نه یوک چکر دوه کبی و نه خود قوش کبی هوا اوزرنده اوچرا کرچه
ایکی صورتی جمع ایلشددر که دوه صورتی و قوش صورتیدر ولکن
ایکبسنک دخی معنا سندن خالی در انکچون ایضاح ایدوب دیر
کر برکوش کوید اشترم * ورنهی بارش بکوید طارم * تقدیری
کر کوش برکوید من اشترم دیمکدر که بیر جمله سی مقول قولدر زیرا
کر کوی لسان عربیده ان قلت کیدر و اشترم دخی مبتداء محذوفه
خبر اولوب بعد الجملة کویدک مقولی اولوب کوید جمله سی دخی شرط
جزا اوور و مصراع ثانی ک اعرابی ظاهر در بیرکله سنده امر اوزرنه
داخل اولان بادر ولکن پرلفظنده اولان یا شقوی اولمله اکا انبعا
مضموم او قنور) پرباه عجمینک فتحیه امر حاضر در مصدری پریدن
اوچق معناسته نکم پرده سبق ایتدی (کویش ایکی یا الله در زیرا
کوی مضارع مخاطبدر که اولکی یا اصلیه و ایکنجی خطاب ایچوندر
و شین ضمیر غایبدر که کوی به مفعولدر و بومقوله شینک ماقبلی
عند الا کثر مفتوحدر بوراده ضرورت و زنیچون اسکان اولمشدر (ور
حرف شرطدر که واکردن تخفیف اولمشدر) نهی نونک کسر یله
مضارع مخاطبدر مصدری نهادن در قومق معناسته وضع کبی
مضارعنده الف حذف اولوب نهید و نهنده دیرل بوراده بارش ده
شین نهی به قید در (طار اصلنده یای در که حق رسم یا الله اولمقدر
ولکن مصدری نه نه تبعیت ايله همزه ايله مرسوم اوله کلشدز

(معنای بیت بودر که) اگر سن دوه قوشنه اوچ دیسک اوچغه قادر
اولوب بن دوه یم دیر واکر اوزرنه یوک قویه سنن بن قوشم دیر
الحاصل اوچغه کلنجه دوه نه ییلور اوچغی که جسم ثقیل در دیر
وجه کلنجه قوشه یوک یوکلمه نک مناسبتی وار میدر استبعاد ایدر
یعنی علی کل حال تعلل دن خالی دکلدز زیرا مجاهده بی سومر بلکه
کندی قولانیه کیمک استرفهم جدا * چون کیه زهر رنگش دلکش
است * لیک طعمش تلخ و بویش ناخوش است * رنگش مبتدا دلکش
است خبر در چون رنگی تشبیه واکفیدر لیک حرف استدر را کدر
لیکن معناسته ولکن حرف استنا دیو تعبیر ایدرل زیرا استدر اکله
استناک مؤداسی برد نکم (ان شاء الله کلمه سنه استنا دیدلر مع هذا
شرطدر زیرا لاجرن ان شاء الله ولاخرج الا ان شاء الله معنای و اخذ
اوزرنه در طعمش مبتدا و مابعدی خبردر کیه کاف عجمینک کسر یله
قوزی اوتدر تازه چنه سبزه دیرل کا اولورهای حذف ایدرل خفا سندن
اوتوری ویکا دیرل کیه زهر دیدیکی زهر اوتیدر رسم هلاهل کبی که اسند
اقلینده هلاهل شهرنده بتر زهرناک اوتدر و دیمشدر که (آدم علیه
السلام جنده دانه کندی اکل ایتدکن صکره وجه ارضه هبوط
واقع اولدقده فی ایدوب انک قیئندن زهر اغاجی و اونی یتشددر
(دلکش وصف ترکیبی در که اصلنده کشفنده دلدر کوکل چکیچی
و جذب ایدیچی معناسته پس کوکل میل ایتدیکی و خاطر منجذب
اولدیفی مستحسن نسندیه دلکش دیرل (طعم فتحیه طامق ویمک
وما کول اولان نسته نک کندنه دخی دیرل بوراده مراد داد در تلخ
آجیدر (معنای بیت) بودر که نفسک رنگی زهر اوتنک رنگی کبی
دلکش و رعنادر که صور تیه خاطری جذب ایدر و کندی هوی
و مشتهاتنه میل ایتدر ولکن دادی و رائحه سی دخی ناخوش و بددر
پس هرکیم انک نمایشته فریفته اولوب مشتهاسنی تناول و یا استشمام
ایدر سه آخر زهر لنور و دماغنه خلل کلور بونده بویی دخی در چ
ایتدیکی ادنانک وقوعنی استبعاد ایچوندر یعنی زهری یمک شو یله
طوز سون بلکه رائحه سنی شم ایتک به مضمر در بو جهندن طالب
حقه کر کدر که هوای نفسه اصلا مساعده ایتیه و شهواتی یوانه کیمیه

*

مطالعه

*

والاهلاك اولور * کر بطاعت خوانیش مستی کنند * لبك اندر
معصیت چستی کنند * بونك تقدیری اگر خوانیش بطاعت کنند
مستی و کنند اندر معصیت چستی دیمکدر که مضارع اول شرط
و جزادر و اعراب ثانی ظاهر در (خوانی مضارع مخاطب در شین ضمیر
مفعول متصل در که نفس را جعدر مصدری خواندن در و اورسمی ایله
اوقی و دعوت ایلك معنای مستی ده یا مصدریه در مست ککشک
دیدکدر که مقابلی سختدر معصیت طاعتک مقابلیدر که امره
بخلافدر (چستی ده یا مصدریه در چست جیم بجمینک ضمیمه چابک
و چالاکدر (معنای بیت) بودر که اگر سن نفسی طاعت حقه اوقوسک
و دعوت قلک سستک ایلم و کسل و فتور کوسر و فرمان الهی به
انقیاد ده متافق کبی کوشک اولور ولیکن معصیت و مخالفت بایند
چابک و چالاک اولور زیرا اطاعت خلاف جبلتی اولغله مسجید
قبوسنه کلدکه پیر ناتوان کبی اشیکن اتلا به مر و معصیت مقتضای
ذاتی اولغله بخانه زرد بانه پهلوان و جوان کبی چقار پس هر کسک
میلی نه طرفه ایسه نشاطی دخی اکا کوره در * نفس را آن به که
در زندان کنی * هر چه فرماید خلاف آن کنی * تقدیری آن به که کنی
نفس را در زندان و هر چه فرماید کنی خلاف آن دیمکدر که آن مبتدا
و به خبری و کنی جمله سنی که رابطه سیله اتی بیاندر و هر چه مبتدا
و فرماید جمله سنی صفت و کنی جمله سنی خبر در زیرا عربی ایله تعبیری
بودر که کل شیء یا امر به النفس یحب علیک ان تفعل خلافت (به بلاء
موحده نك کسری و هاء ساکنه ایله نك معنای بن شدن یک پیلورم
دیه جک برده عجم من از تو به دائم دیر بهتری کر کدر زیرا ترادات تفضیلدر
بوراده فعلک ترکدن اولویتی منع ترکه اولان فعلدر یوخسه مطلق
دکدر پس فعل واجب اولمش اوور فاحفته (زندان حبس اولاجق
یر که عرب معین دیر زندان بان زندانی زندانیان اهل زندان (هر چه
هر نه که دیمکدر که هر کل افرادی معنایند (فرماید مضارع غایبدر
مصدری فرمودن در پیور مقی معنایند مضارع غایب و او برینسه الف
و یا کتوزب فرماید و فرمایند دیر زبوراده پیور مقی ایله تعبیر ایندیکی
(ان النفس لامارة بالسوء) مضمونی اوزرنه در یعنی کر چه فی نفس الامر

نفسه امر یوق بلکه تربین و تسویل وارد در لیکن اهل هوی اکا
مأمور و مطیع کبی اولغله اول معنادن پیور مقی ایله تعبیر ایندی
(خلاف و فاقک ضدیدر (معنای بیت) بودر که اول یکدر بلکه
واجبدر که نفسی مخالفت زنداننده حبس ایله سن و هر نه امر ایدر سه
انك خلاقی اوزرنه اوله سن زیرا بر ذبلك حکمنه محکوم اولق سنك
ساعتانلغکه دوشمز بوجهندن اگر طرق اولق استرسه سن اتی اخلق
زنداننده حبس ایله و انواع شهواتی حلال طیبه و هوا سنی هدایه
تحویل ایله بلکه مشتبهاتدن بالکلیه فارغ اولوب نان پاره و خبز
یابس ایله قناعت ایله که جهاد اکبر ایش اولور سن زیرا نفس دشمن
حقدر و دشمن حتی قتل ایتک کر کدر تا که دوستان آسوده اولال که
قوای روحانیه در و عالم انفس انك شرنیدن امین اولیحق عالم افاق دخی
خلاص اولور و ارسلان زنجیرده اولسه افساد فی الارض ایدر پس
انك مقید و مفلول اولدیغی عین صلاحدر * نیست در مانش بجز جوع
و عطش * تا که سازی رام اندر طاعتش * درمان بحسب المعنی نیست
فاعلدر زیرا لسان عربیله لبس للنفس دواء دیمکدر بجز نغیه متعلقدر
ناغرض و تعلیل ایچوندر رام سازینك مفعولیدر طاعتش ده اولان
شین معناده سازی به قیددر تا که سازیش دیمکدر (درمان چاره و علاج
(جوع اچلقدر که معده نك طعامدن خلوتیدر (عطش تشنه
اولقددر که صوسن اقدر (سازی مضارع مخاطبدر مصدری ساختن در
دوزمك معنایند مضارع غایب خازیه قلب اولوب سازد و سازنده دیر
و نعمة الله ده کلور که ساختن دوزمك و سازیدن دوزمك و اراقلق
(رام مطیع و منقاد (معنای بیت) بودر که نفسی اصلاح ایتکه اچلق
و صوسن لغک غیری و جهله چاره و علاج یوقدر تا که اتی طاعت
حقه مطیع دوز سن و امره انقیاده تهیه اید سن یعنی اعظم اسباب
ترکبه جوع و عطش در زیرا اصلنده جوعله اعتراف ربو بیت
ایتمشدر پس بو عالمده دخی صلاحی اکا منوط در والا اول درده
دکه نسته در مان اولماز و اول بر بدخویدر که دکه تربیه ایله طاعت
و عبادته دوزیلوب قوشلر سیر ایله اکل و شرب اهلی اولنلری که
نه مرتبه ده سرکش و انقیادن خارجلر در و بالفرض انقیاد لری

اوله دخی جان وکوکلدن نشاطله دکل بلکه کراحت واستقالله در
 والله المین علی ترکیتها * چون شتر در ره در آی و بارکش * بارطاعت
 بر در جبارکش * در ره در آیه ظرفدر و چون اول مضمونی تشبیه در و بار
 مایه دنده امرک مفعولیدر و بارطاعت ایکنجی کشک مفعولیدر بر در
 دخی اکا متعلقدر (بر بوراده یا معناسنه در و یا تأویل ایله استعمال
 معناسنه در زیرا کشیده اولان بارک تنزیلی قیواوزرنده و انک حکمنده
 اولان برده اولور (در آی ده در ایچرو معناسنه آی امر در مصدری
 آمدن در کلک معناسنه مضارعننده میم یایه قلب تبدیل اولنوب آید
 و آینه دیور آمد شد کردن کاش کیدش ایلک (کش امر در مصدری
 کشیدندر چکمک معناسنه مضارعننده یا حذف اولنوب کشد و کشنده
 دیور (جبار بالاده تفصیل اولمشددر (معنای بیت) بودر که دوه کی
 یول ایچرو سنه کل و یوک چک یعنی طاعت و تقوی یوکنی درگاه جبار
 چکوب کوزر زرا تکالیف شرعیه نفسک اوزرنده یارکی در یول صراط
 مستقیمدر و محل نزولک بارگاه حقدر پس دوه کی آهسته آهسته بارگاه
 بار خدایک رضایی منزله کیت و نوجهله دعوت ابتدیه اول وجهله
 اجابت ایله و طریقندن انحراف کوسترمه حذر ایت والا یولک کعبه په
 چقر بلکه ترکستانه چقر بعد ذابو معنی نفسله زاهد حالته کوره در
 والا روحله عارفه کوره درگاه حقه کیدن فنا فی الله در زیرا اودرگاهده
 زیاده مقبول اولان فقر و عجز و ذلت و امشالی صفاتدر * چون شتر مرغ
 انکه از بارش کر یخت * از کلستان حیانتش برک ریخت * تقدیری
 آنکس که کر یخت از بارش چون شتر مرغ ریخت برک از کلستان حیانتش
 دیمکدر که اعرابده نظاری مرور ابتدی حاصلی مصراع اول مبتدا
 و ثانی خبردر و که لفظنک مدخولی اولان جمله مبتدایه صفتدر
 بارش ده ضمیر مبتدایه راجعدر آنکس که از بار خود دیمکدر (کر یخت
 کاف عجمینک کسریله فعل ماضیدر مصدری کر یختن در قاجق
 فرار معناسنه مضارعننده خا زایه قلب اولنوب کر یزد و کر یزنده دینلور
 و بعض لغاتده کر یزیدن دخی درج اولمشددر و لکن اصل مصدر
 اولکیدر (کلستان کاف عجمینک ضمی و لامک کسره سبله و کذلک
 لامک سکونی و سینک کسره سبله ایکنجی دخی جائزدر و نه تابعدر

هر قنغی وزن اوزرنه مستقیم ایسه استعمال اولنور اصل اولان نایند
 زیرا ستان کسره طرف مکندر اگر چه هر یره اطلاق اولماز بلکه
 شول یره دیور که منشأ اوله پس کلستان کل لک در یعنی چوق کل بتن
 بر در یرره وافر کل کثوب دو کسه اول یره کلستان دیمزل (برک یراق
 و یراق و دقایقه کلور که برک یرا قدر کل یراغنه برک کل دیور اما
 بجزاز در معنای حقیقیسی یرا قدر یول یراغنه برک راه دیور اغاجک
 اولسون و چچکک اولسون لوازم و مهماتندن اولمغله یراغنه برک
 دیدیلر (ریخت فعل ماضیدر مصدری ریختن در دو کلک و صب
 معناسنه رییدن دو کلک انصباب کی مضارعننده خای زایه قلب
 ایدوب ریزد ور یزنده دیور بوصورنده حیانتش ضمیری برکه قید
 اولوب برک دخی ریختک مفعولی اولور از کلستان حیات ریخت برکش
 تقدیرنه (معنای بیت) بودر که اول کس که دوه قوشی کی کشیدی
 یو کشیدن فرار ایلدی و بار طاعت چکمیدی کلستان حیانتدن عمری
 یراغنی دو کدی و بهارینی صولدردی و کشیدی اهلاک ایندی زیرا
 طریقده بارکش اولیان حیوانی طاغده قورد بر و کذلک حیات قلب
 و ثناء روح فیض طاعتله در پس بو معنی اولیحق وجودنه پیوست غلبه
 ایدوب بالاخره کشیدی صولدر و عمرنده دخی برکت بولمبوب کشیدی
 تیر اولدر * بار این در را بجان باید کشید * ورنه همچون سک زبان
 باید کشید * تقدیری بار این در را باید کشید بجان و دنه باید کشید همچون
 سک دیمکدر که باز کشیدک مفعولی و کشید بایدک فاعلیدر که ایکی
 فعلک اجتماعی و ثانی نک مصدریه تین اقتضایدر پس کشید بوراده
 کشیدن معناسنه در ررنه و اگر نه کشید دیمکدر زبان ایکنجی کشیدک
 مفعولیدسک کاف عجمی ایله کلیدر (معنای بیت) بودر که بوقیونک یعنی
 باب حلق یوکنی جائله چکمک کر کدر یعنی از دل و جان خدمتده بولملودر
 و کل وقتور کوسترمبوب نشاط و انبساطله طاعتده قائم اولملودر
 و اگر بوجه اوزره بارکش اولمزه کل کی لسانی چکمک کر کدر یعنی
 سکوت ایللودر زیرا بو معنی لاف و کذاب و قیل و قالله بتمز بلکه
 خدمتله وجوده کلور بونده مدعی بی کلبه تشبیه واردر شکم تأمل ایله
 ظاهر اولور فافهم * هر که او کردن کشد این بارها * باشد از نفرین

برونبارها * کردن کشدن مفعولی و بعد الجمله اویه خبر و بعد الجمله مبتداء
اوله صفتد رکه هر که در انبارها باشد فاعل بدر و از انباری بیاندز و بعد
الجمله هر که به خبر در کردن کاف مجع می آید بیوند رعنق کی زین اصلنده
زاین در همزه سی در جده رسما دخی حذف اولمشدر بارها بارك
جهدر زیر اجادك ادات جعی الف وهادر نفرین ایلنج ولعت ایتك
قارشی و بر دی دیچك برده نفرین دادد یز را اصلی نا آفرین در که لسان
فارسیده نانی ایچوندنفرینك مقابلی تمسینده مستعمل اولان آفرین در
كافی الدقائق (برواصلنده بر او در که براستعلا ایچون واو صبر منفصلدر
صكره الف حذف و رایه صمه حرکته وصل اولمشدر انبارها انبارك
جهدر ایچنه غله قوید قاری اوه و کیلاره دیرل و بعض اعناده انبار
نبرك جهدر که سرله که عریدر دیمشدر فاما بومعنا به قاموسده انبار
ونبر یوقدر و خلمی ده کلور که انبار انباشتن و انباریدن لفظندن
مشتقد دیمشدر که طولدر مقی معناسنه در یوصورتده عربی اولدیغی
ظاهر اولور الحاصل انبار انصار و زنی اوزرنه کلمه مفردده فارسیده در
عربییه و جمع دکلدر عرب بر او ستده اولان انباره بیت الغله ویزالتده
اولان خفوره مطبوره دیر (معنای بیت) بودر که هر کسده صكه
ذکر اولسان طاعت یوکلرندن یعنی انواع طاعا بدن کردنکش اوله
واعراض و اباء ایله انك اوزرنه انبارل طولیسی ایلنجلر و بدعا لعنلر
اولور یعنی الله تعالی ك و ملائكه ك و ناسك لعنی آك اوزرنه اولور
نكتم قرأنده کلور (اولك علیهم لعنة الله و الملائكة و الناس اجمعین)
پس بوراده انبار ذکر کثرت لهقی تمثیل ایچوندن نكتم اكل اولانه
فلاك قاری انباره بکزد برل مراد کثرت الكلی وسعت بطنی تمثیل در
و کبر الوطن اولانه دخی دیرل انبار کی قارنلو معناسنه و بوندن اخذ
اولندیکه خدمنده بولمق و بارکش اولمق رحمت الهیه به و خبر دعایه
واخذ نفسه و سبله در فاهیم * کرده بارامانت را قبول * از کشیدن
پس نباید شد ملول * پار کرده نك مفعول اول و قبول ثانیهی در
مصراع ثانیک تقدیری پس نباید شدن ملول از کشیدن دیمکده رکه
پس فاه جزاییه معناسنه در شد مصدرله مؤلده رکه نبایدك فاعل بدر
ملول نك مفعولی و جار و مجرور ملوله متعلقده رکه ماضی مقید

وهمزه خطاب ایچوندن معنای ایتش سن سن یکمیش زمانده دیمکدر
رسم اصلیهی کرده ای در که الف ماقبلنده هابی و فتح دالی محافظه
و یا خطاب ایچوندن یاء خطاب حذف و الف عین بتره صورتده
رسم اولنوب یاء خطایدن بدل قلندی اشته همزه نك خطاب ایچون
اولدیغی بدلیت ایله در والا خطاب ایچون اولان یادر بعض مواضعده
که کردی کلور ایلدك سن معناسنه بومورتده ماضی مقید قسمندن
اولماز امانت خیانتك ضدیدر اصلنده مصدر در صكره انسان انك
اوزرنه مأمون اولدیغی نسیبه اسم قلندی پس امانت اداسی لازم
کلان حقدر قال الله تعالی (انا عرضنا الامانه) مقصود ظاهرده وضع
الهییه در که شرائع و احکامدر و حقیقته بلا واسطه فیض ربانی
وسررحانی در (قبول ردك مقابلید که فارسیده پذیرفتن ایله تعبیر
اولنور مصدر شاده دندر ولیکن ابن اعرابی قافك ضمه سن دخی
حکایه ایتشدر دخول و زنی اوزرنه (ملول ملالندندر شامت معناسنه
یعنی برنسینه دن اوصانوب سیر اولمق (معنای بیت) بودر که سن
باراماتی و جلها الانسان موجبده قبول ایتش سن پس اول باری
حکیمکدن ملول اولمق کرکز بلکه جد و نشاط اوزرنه الی آخر العمر
خدمنده بولنوب باب حقه تردد ایتلودن و نهارك احکام شرعییه ایله
تعبدیه مشغول اولوب باطنك دخی استفاده ایچون حقه مقبل کرکدر
وامور تعبدیه به ریا صغیوب اظهار دخی لازم کلدیکی کی اسرار حق
دخی تکلفدن مصون و ستر و اخفایه مقرون اوللودن و الاظهار و باطننا
خیانت لازم کلور و صاحبی ظلم و جهول اولور * روز اول خود
فضولی کرده * دآن فضولی از جهول کرده * فضولی کرده نك
مفعولی و روز آنك ظرفیدر دآن فضولی مبتداء و جهولی مابعد نك
مفعولی و بعد الجمله خبر و ماقبلنده معطوفدر بومورتده عطف الاسمیة
علی الفعلیه اولور و جائزدر که آن کرده به مفعول اولوب عطف الفعلیه
علی الفعلیه اوله که بلاغته مناسب اولان بودر روز اولدن مراد
یوم میثاقدر که اول کونده آدمك علیه السلام ذریتی ار و احندن عهد
آلتمش و ایمان و علم عرفان و عمل اوزرنه روح و قلب و جسد عقد
اولمشدر و اول امانتك صورتی اولان بر جری آدم اوموزنه آلوب

اوراده قالمش در واندن اولادك اوزرنه ركوب ظاهر و باطن بوباركرانی
الی هذا لان والی قیام الساعه حامل اولشردر (خود لغت حلمی ده
كلوز كه كندی دیمكدر واورسمیدر واداندركه براسك آخرنه اولاشور
حكیم مرتبه خصوص حاله دلالت ایدر فضولی ولی وکیل واصل
اولوب مالایمفی به مشغل اولانه دیرل (فضول اصلنده فضلك چمیدر
كه نقصك ضدیدر) و امام راغب دیمشدر كه فضلك اكثر استعمالی
ممدوحده و فضولك مذمومه در بوراده فضولی ده یا مصدربه در
(وان اصلنده وآن مدله صكره ورنیچون درج اولمشدر) جهولی ده
یادخی مصدربه در جهول صیغه مبالغه در صبور وزنی اوزرنه زیاده
جاهل معناسنه (معنای بیت) بودر كه روزازل واولده كه يوم
میشادر خود فضولك ایش سن واول فضولكی دخی زیاده جهلكدن
ایش سن یعنی ایتدیكك عهدك عاقبتن بلیوب در عهد اینه كله
فضولك ایلدك زیرا سموات وارض و جبال حل اماندن اباء ایتدیكی
وقته سنك اوزرنه التزام ایچون قلیج و جبر و قهر یوغیدی بلكه
سن همان كندی یانكدن بن بونك عهده سندن كلورن دیو التزام
مالایلم ایلدك ولكن (انه كان ظلوما جهولا) موجب ظلم نفس ایتدك
واماتی موضعه وضع ایتوب خیانت ایتدك وعاقبت خیانتك سببیه
مواخذة اولنه جفكی بلدك و بر امر سهل صاندك و آخر صعب چقدی
فاما عارفان بوراده ظلومیت و جهولیتی خلافت دخی حل ایشلردر
(پس اكثر انسان كرده ظلم لنفسه در فاما مقصود اولان انسان
كامك ظهور یدر كه حامل امامت ظاهره و باطنه فی الحقیقه اودر واندك
وجودی واحد كلف در و (علیكم بالسواد الاعظم) ده سواد اعظم
واحد علی الحق در (پس ناظمك قدس سره تقبیح و تشنیع ناقصه
كوره در و بوعالم زمان مهدی به دك سواد اعظم دن خانی دكدر
(والحمد لله تعالی و بومحل كرده زیاده تفصیل اقتضا ایدر ولكن تطویل
مودی اولور پس تقاسیم و سایر مواضع مدن طلب اولنه * جنبشی كن ای
پسر كاهل مباش * چون بلی گفتن بن تیل مباش * جنبشی كن كاهل سنك
و كاهل دخی مباشك مفعوللر یدر بلی گفتی نك مفعولدر تیل مابعدنه
مباشك مفعولی (و بن تیلك مفعولدر) جنبش اسم مصدر در یاوحدت

ایچوندن كه نوعیه نچولدر مصدری جنبیدن كلوزد پر نك تحرك معناسنه
تعدیه سنده جنبانیدن دیرل كه تحريك دیمكدر (كاهل سست در تیل كی
تیل ایله مقابله دن هافتح اولق و جائزدر كه هافصلنده مكسور اولوب
بوراده قافیه ایچون مفتوح اوقنه (بلی لامك فتحیه عربی در اگر چه عجم
كسرله اوقور بلی منفی بی اثبات و كلامی مجدد دن تحقیقه رد در كه
بل منزله سنه در حتی به ضیلر دیمشدر كه بلی اصلنده بلی ایدی صكره
الف زیاده قلندی ناكه اوزرنه سكوت حسن اوله پس الست بر بكم
استفهامنده بلی ایله جواب ویرد كلری الله تعالی ك مخاطبلك
پروردكاری اولمامفی نئی اولدیغن بیاندن ز برانفی نئی ایتك عین اثباتدر
اشته بولكه اقرار و ایمانه دالدر اكر ايك برینه نعم دیسلردی انكار و كفر
لازم كلوردی زیرا نعم نفی تحقیق و جمعی تصدیق ایچوندركه الست
بر بنادیمكدر (كفتی ماضی مخاطبدر مصدری گفتن در سو یلك معناسنه
مضارعنده قایی واوه قلب ایدوب بریا زیاده سبله كوید و كوینده
دیرل مخاطبی كزی كلور (معنای بیت) بودر كه ای پسر مقام خدمت
حقده بر جنبش ایله و بر نوع عظیم حرکت كوستر سست اوله چونكه
روز میاقده الست بر بكم خطابه جواب ویروب بلی ديدك واعتراف
ر بیویت ایلدك و بومرتبه ایله عالم ارواحده اقرار و ایمان فطری ثابت
و متحقق اولدی پس عالم اجسامده دخی شكاه تیل اوله و اقرار و ایمان
ازلی عمل صالح اید ایله تأكید و تقویت ایدوب اركانی شرائع
واحكامده عمل و استخدام ایله ناكه اقرار كه نشان اوله و قلب و قلوبك
شداد و استقامت بوله و دخی (اعملوا فكل ميسر لما خلق له) سری
ظهوره كاهل اشته بعث رسولدن مراد بوايمانی تذكیر و امر امامتی
تجدید و عهد قدیمی تجدید در زیر غواشی بشریه و حجب ظلماتیه
و وسائط كثیره و عوائق و فیه نسیان و خیانت و نقض اراث ایدر
والله الحقیق * هر كه اندر طاعتش كسلان بود * حاصلش كراهی
و خذلان بود * هر كسی كه تقدیرنده در كه هر مبتدا اندر كسلانه نظرف
و كسلان بوده مفعول اولوب بعد الجملة مبتدایه صفت اولور حاصلش
مبتداه ثانی و كراهی بودك مفعولی و بعد الجملة مبتداه ثانی به خبر
و بودخی بعد الجملة مبتداه اوله خبر در كسلان عطشان وزنی اوزرنه

صفت مشبهه در کسل بر نسنده تناقل و فتور در که آنده تکاسل لایق
 دکل بلکه تجصیلی ایچون قیام وجد و اهتمام لازم در انکچون کسل
 مذموم اولادی و صفت تفاسق قلندی حاصل بوراده محصول و نتیجه
 دیمکدر (کراهی ده یا مصدریه در کراه ضال معناسنه در که صفت
 مذمومه در و بوا عصارده عوام ناس غلط ایدوب مدحده استمهال
 ایدرل و فلانک کراهلغی وارد در دیرل یعنی یولنده و صوبنده و همورد
 دیمک استرل بوا یسه افسدن خارج بر غلط فاحشدر و بالاده کذر
 ایتشد در که کراه اصلنده صفت مشبهه در کنهکار و سیاه کاسه
 و کان ابر و امشالی کبی خذلان کسرله ترک نصرتد یعنی بر کبی
 نصرت اولنوبوب حالی اوزرنه ترک خذلان دیرل پس مخذول
 منصورک مقابلدر انکچون دعاده دیرل (اللهم انصر من نصر الدین
 واخذل من خذل المسلمین) معنای بیت) بودر که هر کسه که حقک
 طاعتنه کسلنک و اهل فتور اوله زیرا طاعتی شینه اضافت ایتک
 مطاع اولان حق اولغی اشعار ایدر مع هذا ایات سابقه دخی من رجعه
 قرینه در پس او مقوله کسه نک محصول و نتیجه سی و مال حالی
 ضال و مخذول اولق اولور زیرا مهندی اولان طریق عبادته بولور
 و نصرت دین ایدن دخی حقندن منصور اولور شکم قرآنده کلور
 (ان تنصروا الله ينصركم) پس طریق شرعندن خارج اولانه کراه
 و نصرت دین ایتنه خذلان دیرل والعیاذ بالله تعالی * وقت طاعت
 نیز و چون باد باش * وز همه کار جهان ازاد باش * بونک تقدیری
 روتیر وقت طاعت باش چون باد و باش ازاد همه کار جهان دیمکدر که
 تیر لفظی رولک تحتیده فاعلندن حالدر زیرا مسرعا معناسنه در وقت
 روه ظرفدر باش چون باد ماقبلنده اولان تیزی یعنی سرعتی بیان
 و آتی تشبیهدر و ازاد ایکنجی باشک مفعولی و از همه ازاده متعلقدر
 (تیر تانک کسره سنک اماله سیله کسکن و عجله ایتک معناسنه) (رو امر
 حاضر در مصدری رفتن در کیمک و بور بک معناسنه مضارعنده
 فانی و او و نایی داله قلب ایدوب رود و رونده دیرل (وز اصلنده و ازدر که
 و اوفی الحقیقه باش اوزرنه داخلدر که بوراده جمله فعلیه بی جنسی
 وزنه عطف ایچوندر) همه جمله و دو کلی اصلی هم در صکره معنای

مآمدن معنای خاص علمی به نقل علامتیچون آخرنه ها الحاق اولندی
 (آزاد حر الاصل و معتق و سر و اغاچنه دخی آزاد دیرل زوایت
 اولور که بخون بر کون بر باغبانی کوردیکه بر سر و اغاچن کسمک در
 قد یاره بکزد بونی کسمه دیو شفیع اولوب بهاسن و پروب آزاد ایتدی
 خصوصیه اول سر و آزاد دیدلر بعد شایع اولوب هر سر و آزاد
 دندلی و بر سر و قدی غایت موزون اولسنه خصوصیه ا کا آزاد
 دیرل (معنای بیت) بودر که طاعت وقتسنده سرعت و عجله ایدیی
 اولدیغک حالده یوزی و سرعتنه باد کبی اول زیرا طاعتنه مسارعنه
 مأمور سن شکم قرآنده کلور (وسارعوا الی مغفرة من ربکم) الا یه
 زیرا مقصود اسباب طاعتنه مسارعندر که جتنده رؤیت حق ایچون
 مقام کشیه مسارعت بوراده طاعتنه مسارعت قدر در و کار جهسانک
 جمله سندن یعنی تعلقندن منقطع و آزاد اول الحاصل وقت طاعتنه
 کار دنیا به شغلک واریسه اندن کسل زیرا مقبول کار کار آخرندر
 بوخسه کار دنیا دکل و بالکز بر کار دکل بلکه جمله علائقندن انقطاع
 و مجرد نام ایدوب اهل تفرید زمره سندن اول که حقندن کاندک یتنه
 حقه کیسندر سن پس تجرد ده بجی و ذهابی بری برینسه تطبیق ایله
 * مزارت دورست و بارت بس کران * کوششی کن پس غمان
 از دیکران * منزلت دورست مبتدا و خبر و بارت کران دخی بویه در
 کوشش کن کله سنک مفعولی و از غمانه متعلقدر (مزارت ده تا خطاب
 ایچوندر که منزل ا کا مضافدر) منزل نزول ایده جک مکان جسمی در
 بوراده مقام مغنوبدر که مقام وصولدر (دور ابرافدر مقابلی نزد یکدر که
 فرییدر) بارت ده دخی تا خطاب ایچوندر که ارا کا مضافدر (بس
 باذعریله زیاده معناسنه در) کران کاف نارسینک کسر یله آعر
 معناسنه در ثقیل کبی (کوششی ده یا وحدت ایچوندر که نوعیتنه
 مجولدر کوشش کاف عریضه کوشیدن لفظندن اسم مصدر در
 دوریش معناسنه بوراده همان مصدر معناسنه در که دوریشقی
 و اجتهاد ایدوب چالشه در (پس و پس باه عجمی ایله در فاء جزائیه
 معناسنه) غمان نهی حاضر در که اصلی نه ماندر یعنی نون مفتوحه
 نافی در مان امر در مصدری مانندن فاعلی معناسنه مضارعنده نونه

فتحه حرکت و یروپ ماند و ماننده دیرل مانستن که بکر مکدر
مضارعنده سین حذف اولوب انده دخی ماند و ماننده دیرل ولکن
الناس مقام و قرینه دن منافع اولور (دیگران دیگرک جمعیدر که
دخی و غیره معناسنه تنکم تفصیلی بالاده کذرايتدی (معنای یت)
بود که سنک منزلك اوراق و یوکک زیاده آغر در پس چالش
غیر یلردن کری قالمیه سن زیرا انلر و اصل اولوب سن فراقده قالدورسن
بوندن مقصود بار علاقه بی تخفیفه بلکه اصلندن اسقاط و ازاله ایله
توصیه در تنکم حدیثده کلور (وخفف الحمل فان العقبه کؤد) یعنی
آخرت عقبه و یوقشی صریدر که یوکلی آدم اول عقبه بی مرور
ایده مز پس سعی ایدوب بار وجود و علاقه بی اوزرندن رفع ایتماک
کر کدر اهل تجرد اولنلر ایتد کلامی کبی والا کار مشکل اولوب برزخده
قالمق افتضایدر اهل برزخ ایسه حقندن محجوبدر و آی اکا که یاردن
جدا اوله منزل وصله ابرمه و جمال حتی کورمه و قد وصل الاجبه
وانقطعنا * راه پر خوفست و دزدان در کین * رهبری بر تانمانی بر زمین *

راه مبتدا و پر خوف خبری و دزدان دخی مبتدا و در کین خبری در
رهبری بره مفعولدر تا غرض ایچوندر (بر ضم باء فارسی ایله طراو
مملوم معناسنه) خوف امنک ضدیدر که توقع مکروهدر یعنی امارت مظنونه
ویا معلومه دن زمان مستقیده توقع و انتظار اولان امر مکروهدن
لاحق و عارض اولان غدر (دزدان دزدک جمعیدر که اوغری
دید کلریدر دزدیدن اوغر لمقدر که عرب سرقه دیر) کین کاف عربینک
فتحه یوسی یکن گاه یوسی یری یعنی استخفا ایده جک بر که عرب
مکمن دیر کوندنکه پنهان اولق معناسنه (رهبر و رهمن قولاغوز که
عرب دلیل دیر یول کوسنر یچی و ایلدیچی معناسنه اصلنده وصف
ترکییدر که برنده راه در رهبری ده یا وحدت ایچوندر (بر باء عربینک
فتحه) امر حاضر در مصدری پردن در ضمه ایلتمک معناسنه مضارعنده
بانک ضمه سی فتحه ابدال اولوب برد و برنده دیرل (ثانی فعل مضارع
تخطا طبر اصلنده رسمی نه مانی در که نه حرف نفیدر صکره آخرنده
هه بیان حرف و نون مانی به متصل قلمشدر (معنای یت) بودر که
راه حق خوفله طویلدر یعنی زیاده خطرناکدر و خوفلودر و اوغریلرد

پوسیده در یعنی اول بولده پوسیده اوغریلر و حرامیلر اولغله ابناء سبیل
زیاده خوف واردر و انک حرامیلری نفس اماره وهوی و شیطان
و شهوات و افکار فاسده و ظنون و شکوک و شبهاتدر بوجهتدن
بانگجه سلاح کوتر توحید و ذکر و قوت یقین و عفت و صلاح و تقوی
و موافقات شرعدن تا که اول مخالفله زبون اولیه سن و سلامتله کذر
ایدوب کیده سن ولکن بر رهبر و رهمن ایلت یعنی اول بولده بالکز
سلاح کفایت ایتمز بلکه سکا بر قولاغوز و مرشد دخی کر کدر ایددی
یویه برکسه یولوب یو طریق مخوفده اکا تابع اول تا که پراورزنده وقفه
ایدوب قالمیه سن بلکه طوغری بولدن منزله ایره سن اشته بوندن
سالکله بر مرشد کامل لازم اولدیغی ظاهر اولدی زیرا خود بخود سلوک
اولدیغی مقرر در قال الله تعالی (اهدنا الصراط المستقیم) یعنی هادی
و مرشد اول و بالذات الله تعالی در و اندن خلیفه سیدر که انک صفاتیله
قائم و متخلیدر * هر که در ره از کران باران بود * هر دم ش از دیده
خون باران بود * مصراع اول مبتدا و ثانی خبردر هر دم ش از دیده
معناده دیده به قیددر هر دم از دیده اش دیمکدر خون بودک فاعلی
و باران مفعولیدر از دیده بارانه متعلقه در هر دم دخی اکا ظرفدر
(کران باران صفت مشبهه در آغر یوکلیلر دیمکدر پس باران بارک
جمع یوک معناسنه) دیده دقایقه کلور که دیده کوز ایچنده قیاق
لنده اولان پردر چشم کوزدر که قیاق و کرک انده داخلدر دیده ده
داخل کر کدر اما سواد و بیاض دیده ده داخلدر دیده مر کبدر بر جزئی
دید در که اسم مصدر در دیدن دنکه کورمه کرر گفت گفتن دن اسم
مصدر اولدیغی کبی کوزه دیده دید کلری مذکور اسم مصدرک معناسنه
انتساب خاصی اولدیغندن اوتوریدر پس جزء ثانی که هادر نسبت
ایچوندر تنکم ال دوچکنه دسته دید کلری دست که الدر اکا انتسابی
اولدیغندن اوتوریدر و کتاب مذکورده بر محله دخی کلور که دیده ده
ها معنای عامدن اسم خاصه نقل علامتیدر و یو تقریردن فهم
اولنور که بانک مدلولی نسبت ایچون اولدیغی کبی هانک مدلولی دخی
نسبت ایچون اولور تنکم دستورده کلور که الف و نوندن صکره یادن
بدل برهه نسبت زیاده ایدرل مثلا ملوکانه عاقلانه عارفانه دیرل زیرا

بوهار لیاقت و نسبت افاده ایدر (خون قاندر که عزب دم دیر) باران
صفت مشبهه در یغاغن معناسنه کریان اغلاغن و نالان اکلکن
دیمک اولدیغی کی مصدری باریدن در که یاغقدر و بوجهندن یغموره
باران دیرلر و یغمور لفسه بارانی دیرلر و یغمور دن قاچوب تحصن
ایده جک آلاچغه یعنی قاره اوه که اهل غنم چادر کی قورلر باران کریر
دیرلر و بوراده ایکی باران اراستنه نچنپس تام واردر مع هذا بری جیع
وبری صفتدر (معنای بیت) بودر که هر که راه حفته آخر بوکلباردن
اوله هر دم انک کوزندن قان یاغیجی اولور یعنی ثقیل الحمل اولان کشتی
یوکن چکه کدن عاجز اولوب قان اغلر و هر دی بو محنتله بویله بکر
زیرا عقبه صعب و طویل المسافه در وانک بر صورتی صراط و بر صورتی
دخی (سار هغه صعود) ده صعود در و صعود آتشدن بر طاعدر که
صعود و نزولی بتمش سسنه ده حاصل اولور که مالا بوصف بر نوع
عذابدر الحاصل انسان طریق آخرته هر تقدیر سبکبار اوورسه
اولقدر مستریج اولوب سهولته کیدر و عقبات مشقتی چکمز و الا
شدائله مبتلی اوور و اول بار انسانک و جودی و احکام طبایع
و عناصری و تعلقاتی در و بومقامه متعلق حدیث شریف واردر که
کتاب محمدیه اورزیه اولان شرحزده ایراد اولمشدر و علی التفصیل
فوائدی تخریر قلمشدر پس اورادن مطالعه اولنه * لاشه داری
سبک کن بار خویش * ورنه در ره سخت بینی کار خویش * لاشه
داری نک مفعولی و سبک کن نگه سنک مفعول اولی و بار ثانیسی در
ورنه واکر نکنی سبک دیمکدر که شرط و سخت بینی نک مفعول اولی
و کار ثانیسی و در اکا غارف و بعد الجماله جزا در (لاشه جیفه در که
مردار در آخرنده یادن بدل اولان همزه بارانده و یا تنکیر ایچوندر
(داری فعل مضارع مخاطبدر مصدری داشتن در که طومقدر
مضارعنده سین رایه قلب اولوب دارد و دارنده دیرلر) سبک سینک
فنی و یا موحدنک شمله بینی خفیف معناسنه / سبکبار بینی بوکلور
(بینی مضارع مخاطبدر مصدری دیدن در کسر دالاله که کورمکدر
مضارعنده علی خلاف انقیاس دال پایه قلب اولوب بیند و بینده
دیرلر) (معنای بیت) بودر که اوزر که جیفه دنیا طوزسن کنسدی

بوکی خفیف ایله یعنی اول جیفه بی بالکلبه ترک ایله پس تخفیفله
ترک مراد اولور قلت ایله عدم مراد اولدیغی کی و الا راه آخرنده
کنسدی کاری سخت یعنی قانی و شدید کوررسن و ایشک بمان و مشکل
اولورن بر مواقف و اسوله چوقدر که هر موقفده بر سوال واردر که
جوابه قادر اولمیان اوراده بیک سته عرق ایچنده قالور بوراده دنیایی
لاشه به تشبیهدن اهل دنیایی کلا به تشبیه لازم کلور که کلاب کی
جیفه دنیایی اجتذاب ایدرلر و آخر سیر اولسازلر و جیفه دن مرادی
دنیا اولدیغی تصریح ایدوب دیر که * چیست بارت جیفه دنیایی
دون * کز پی اوکرده خود را زبون * بارت میندا و چیست خبر
مقد مدر جیفه مبتدای محذوفه خبر در که تقدیری آن جیفه دنیایی
دونست دیمکدر که جیفه سی باری بیاند خود را کرده نک مفعول
اول و زبون ثانیسی و کز پی اوآنی تعلیلدر و بعض نسخده
کز پی آن کشته خوار و زبون دشمندر (چیت اصلنده چه است
در که چه کسرله ذوی العقولک غیری دن استفهامدز) (بارت ده
تا خطاب ایچوندر که باراکا مضافدر) جیفه کسرله قوقش میت
چته سیدر (کز پی او اصلنده که از پی او درها و الف حذف اولوب
کاف زایه وصل اولمشدر) (پی باء بحکمینک فتحیه ایز معناسنه بوراده
از پی او بهره معناسنه در که تعلیلدر اندن اونوری دیمکدر از پی
توسندن اونوری دیمک اولدیغی کی) (کرده کرده فعل ماضی مقیددر
و همزه خطاب ایچوندر و تنکمر مرور ایتدی) (معنای بیت) بودر که
سبک بارک ندر دنیای دینه نک جیفه سیدر یعنی جیفه به بکره بن
قوقش دینادر پس جیفه نک اضافتی لجن المساء کی در شول دنیایی
دون در کم آندن اونوری کنسدی خوار و ذلیل و زبون ایلسدک یعنی
تخصیل دنیا آردنه دوشوب اهل دنیا اراستنه عزیز اولدکسه ده
آخرنده اهل آخرت اراستنه ذلیل اولدک زیرا دینانک عندالله
و عند العرفاء و الزهاد جناس به موضعه قدر و زنی بوقدر پس بویله
بی مقدار آردنه دوشن کسه نک ندکلور عزنی اولسه کر که کل ایمدی
اول باری ظهیر کردن کیدر تا که عقیقه آخرته خفیف الحمل اوله سن
و اول جیفه نک خورسینه دولاشه تا که عزت دار بن بوله سن و آخرته

عزیز له کله سن * کرچه این جاهست در ره خفتن * هیچ رحت
نیست بر جان و تن * بوییت اکثر نسخته یوقدر واولان برده دخی
اختلاف فاحش ایله یازمشدر که بی معنی در ناچار نسخته مزتهی اولماق
ایچون بری اختیار اولندی (خفتن یا توب او یومق خفته یا تمش
واو یومش در خفتن آخرنده تا خطاب ایچوندر (رحت ده تا دخی
خطاب ایچوندر) هیچ نسنه دکل معناسنه بویه مواضعده اصلا و قطعاً
معناسنه استعمال اولور (معنای بیت) بودر که کرچه بوراده راه
آخرنده خوائک و غفلتک وارد ر فاما جان و تنک * هیچ رحتک یعنی
مرحتک یوقدر ز را یول اوزرنده او یومق اولماز و طالب راحت
اولان بولدن قالور و رفقا دن جدا اولور پس انک که مکندی
جان و تنه مرحتی وارد ر جان و تنک راحت قیسنه دوشمن و منزله
ایرمد بکجه خوابه وارمز و الا چوقی نادم اولور

* * در بیان ترک زینت گوید * *

* سرچه آرای بد ستار ای پسر * تا توانی دل بدست آرای پسر *
سر آرای تک مقبولیدر تامادام معناسنه آرا مرنه ظرفدر دل دخی اکا
مفعولدر چه استفهامدر (ارای مضارع مخاطبدر مصدری آراستن
و آراستن در بزه مک و زینت ایتک معناسنه مضارعنده سین پایه قلب
اولوب آراید و آراینده دیرلر (دستار دلبند که باشه صررل ال ایله
صرمغه دستار دلدی اصلنده وصف ترکیبی در که آرنده دست در عقد
دلبند ایله معالجه باعث اولمغه دستار دیدیلر پس آراسم فاعلدر که
کتور یچی در مصدری آوردن در واولک فتحیه کتور مک معناسنه
مضارعنده آورد دیرلر اصل اوزرنه و کثرت استعمالنه بناء وای
حذف ایدوب آرد دخی دیرلر آرمده بوندن امردر (معنای بیت)
بودر که ای پسر نه ایچون دستار و دلبند له باشکه زینت و برسن
مادامکه قادر سن بر کوکل اله کتور و خاطر باب که سکا بواندن یکدر
الاصول ظاهری کوزتمه بلکه باطن ایله مقید اول زیر الله تعالی قولک
ظاهره اتفات ایتز بلکه باطنیه نظر ایدر و خصوص اوزرنه باطن
نیری دخی اصلاحه مقید اولور در ز را کوکل کمه در پس اتی بنا
پس اتی بنا کوکل کمه در و خصوص اوزرنه قلوب اولماق

مراعات و محافظه لازمدر که نظرگاه حقدر لاجرم تعلق و محبت
ایندکری کسه مقبول مولادر * تا نکیری ترک عز و مال و جاه * از همه
برتر نیایی چون کلاه * ترک نکیری تک مقبولیدر و بعد الجملة نیایی به
ظرفدر ز را تامادام معناسنه در بقیه ترکیب دخی نیایی قید و متعلقدر
نکیری تک اصل رسمی نه (کیری در که تون مفتوحه نافیه در صکره ها
حذف و تون وصل اولندی کیری مضارع مخاطبدر مصدری گرفتن در
طوتمق معناسنه مضارعنده یا زیاده ایدوب کیردو کیرنده دیرلر (نیایی ده
تون دخی بویه در اصلی نه آبی در که همزه تخفیفایه قلب اولمشدر (آبی
مدله مضارع مخاطبدر مصدری آمدن در تکک معناسنه مضارعنده
میم یا به تبدیل اولوب آید و آینده دینلور) کلاه کاف عربینک ضمیمه
یورکدر سلطان بورکی دیدکری چیچک تاج سلطانه تشبیه طریقله در
پس بوندن معلوم اولدی که عرب تاج دیدیکنه بنجم کلاه و ترک
یورک دیر صکره کلاه بورکده و طاقیه ده و مطلقاً باشه کیچک نسنه ده
استعمال اولندی کرکسه کلاه پوش دیدکری اولسون کلاه قاضی
بر نوع طاقیه در کلاه تنزی کلاه امیرانه در و کلاه زرالتون اسکف در
(معنای بیت) بودر که مادامکه عزت و مان و قدر و منزلت ترکیبی
طوتمیه سن و ذات و فقر و بی مقدار اولمغی اختیار ایتیمه سن جمله خلق
اراستدن طاقیه و تاج کبی باش اوزرنه کمر سن یعنی باشلر تاجی و عندالله
مقبول و معتبر اولمزن پس اعتبار بولمغه ترک اعتبار لازمدر زیرا
خلق قیسنده اولان خالقه تقرب ایتز بلکه بومعنائک و سبیل سی رفع
قبود و ترک و تجرد در احوال انبیا و اولیا کبی فاعرف * نیست مردی
خویشتن آراستن * قصد جان کرد هر که اواراستن *
خویشتن آراستنک مفعولی و آراستن دخی نیستک بحسب المعنی
فاعلی و مردی مفعولیدر قصد جان کردک مفعولی و هر که
فاعلیدر زیرا هر کسی که تقدیرنده در او مبتدا و تن آراستنک
فاعلی و بعد الجملة مبتدایه خبردر بود دخی بعد الجملة هر کسی به
صفت اولور (مردی ده یا مصدریه در مردلک اراک و انسانیت
دیدکریدر) (خویشتن و اورمیه و خویش و خودکندی دینکدر
خویشتن دار نفاقه و غیریده کندن اعتدال اوزره طوتمی و حفظ

ایند یکی در (آراستن مصدر در زینت ایتک معنای آنست که ترك بزه مك دیر
 آراست فعل ماضی در بزه دی معنای آنست تن لفظی ایله ماضی تخبس
 نام اولور زیرا بوراده تن بدن معنای آنست در آراستن ایسه مصدر تایی در
 (معنای بیت) بود ز که کند بی لباس فاخر ایله ترین ایتک حقیقتیست
 ارلك و انسانیست دکلدر بلکه ارلك انلر کی خرقه پوش اولمده در که
 بومعنی انلرک اوزر زنده حرب اعدا ایچون زره دید کلری درع کبیر
 گویا مرقمك پاره لری زره حلقه لیدر لباس زینت ایسه قوری
 شهرت و صورتی در قصد هلاك جان ایلدی هر کی که بدتی بزه دی زیرا
 حریردن قیص زره بدل اولماز الحاصل جسدنی وعالم صورتی احیا
 و تقوی ایلین کسه جاتی وعالم معنایی اهلاک و هدم ایتدی زیرا ایکی
 آرایس بریده اولماز و هر نه مقوله معنی که صورتیست ضمه قبول ایدر
 آنک قوتی معنایه کبیر و خلاقی دخی بویه در فافهم جدا و بوندن
 فهم اولندیکه اهل ارادت و تصوفه لباس زینت تلبس ایتک حرام
 کبیر و کندی کسوه مخصوصه سندن عریان اولمق مقتضای خاله
 جهلدر و جاهل علم بالله دعواسن ایتک امر قبیحدر و العیاذ بالله
 من الجهل والدعوی * نیست در تن بهتر از تقوی لباس * در تکلف
 مرد را نبود اساس * لباس نیستک بحسب المعنی فاعلیدر از بهتره
 متعلقدر اساس نبودک فاعلی و مرد مفعولیدر (بهتر یکرک دیمکدر زیرا
 زادت غرضیست که زکیچی رلک دیمک اواریچی کی (تقوی شرک جلی
 و خفی و تعلق ماسوادن توفی و احبتر از در تقوی ک اصلی و قوی در و او
 تابه و یادخی و او قلب اولنوب تقوی دندلی (لباس مایه لباس معنایست در
 یعنی بمعنی الملبوس در (تکلف بر فعلیده کافت و مشقت کونستر مک
 و زحمتله اشملک که کافی یعنی اثری بوزنده ظاهر اولمقد در تکم مقاسات
 اعمل شاقه ایدنلرک چهره زنده نمایاندر (نبود و زنجیون بانک سکونیه
 او قنور اصلنده بود در بانک ضعیفه و اولنده نون مفتوحه نافیه در) بود
 مضارع در مصدری بودند در اولمق معنایست (اساس عربیدر عمل
 معنایست در قاعده کی که بنامک اوزرنه وضع اولنور (معنای بیت)
 بودر که انسانک بدیده تقوی لباسدن اوز که لباس یوقدر شکم قرآنده
 کلور (ولباس التقوی ذلک خیر) زیرا لباس ظاهر وجودی و تقوی

باسن تی ترین ایدر باطن ایسه ظاهر دن خیر اودر زیرا نظرگاه خقدر
 پس ظاهرده لباسده تکلف ایتامک کرکدر زیرا تکلفک تملی یوقدر که
 غرض نفس و حب زینت و شهرت اوزرنه مبنی در بلکه تکلف لباس
 باطنده کرکدر که لباس اسمادر زیرا باطنی اخلاق الهیه ایله تملی اولیچی
 ظاهرده اعضا و جوارح دن هر بری دخی محفوظ و ماخلق له ده
 استخدام و استعمال اولنور * هر که اودر بند آرایش بود * در جهان
 فرزنده آرایش بود * تقدیری هر کس که بود در بند آرایش بود
 در جهان فرزنده اسایش دیمکدر و بوندن اعرابی طاعرا اولور
 خصوصاً که نظائر کثیره سی سبق ایتدی (آرایش زینتدر آسایش
 آسوده اولمقددر که دکلیمکدر (فرزند اسلنده اوغل و قزدر ولد معنایست
 ولکن اکثریا اوغل مراد در (معنای بیت) بودر که هر اول کسند که
 زینت قیدنده اوله و لباسده تکلفدن خالی اولیه اول صفتله متصف
 اولان کسه بودنیاده این راحت اولور یعنی راحتنه تابع اولوب کندی
 هواسن و ذوقن آرر یوخسه نفسیه مجاهده قیدنده دکلر زیرا
 اهل مجاهده اولان جوع و عطش و عرایه باقر و نان پاره به و جرعه به
 و خرقه به قائل اولور و شولکه جنتک سندس و استبرقن دل و حقدن
 لباس اسما و صفات طلبکاریدر اگاهانه زیب و زینت قیوسنیدر
 * عاقبت جز نامرادی نبودش * بهره از عیش و شادی نبودش *
 عاقبت نبود شک ظرفیدر جز حرف اسنادر نبودک شین مفعولی
 و فاعلی محذوفدر تقدیری نبودش چیزی از چیزها الا نامرادی بهره
 ایکنی نبوده فاعلدر از بهره به متعلقدر بهره ده همزه وحدت ایچوندن
 بهره نصیبدر تفصیلی با لاده در (عیش فحله حیاتدر که حیات نامنه
 مراد در و مایعاش به معنایست دخی کلور و اکامعشت دخی دیرلر
 وحدتیده کلور (لاعیش الاعیش الاخره) و شولکه عیش و عشرت
 دیرلر کسرله غلط مشهور قیلندندر که اصلی عیشت در زندگانی
 معنایست یعنی دیرلک که حیاندن تمتع در (شادی ده یا مصد ریه در
 (معنای بیت) بودر که قید زینتیده اولانه آخر نامرادی لعدن غیر
 رنسته اولماز دنیاده لباس و غیره جهتدن مراد نه ایدیه دخی
 آخرتده نامرادی فالور زیرا دنیا و آخرت بریده اولماز انکیچون دیر که

حیات و سرور و آخرت و یا خود عیش و عشرت جستن و کابر نصیب
اولماز زیرانصیبی دنیاده استغایلدی قال الله تعالی (وما له فی الآخرة
من خلاق) یعنی شول کسی که دعا ایدوب یارب بنم نصیبی زیاده و بر دیر
انکچون آخرتده نصیب اولماز پس ناظمک کلامی یا کفار کوره
و یا مبالغه و تغلیظ طریقله مؤمن ناقصه نسبتله در زیرانیدان نصیب
تقدیر زیاده اولورسه حال آخرت اکا کوره نقصان اوزرنه اولور
و ناقص لاشی حکمنده در * خود ستایی پیشه شیطان بود * هر که
خود را کم زدن سلطان بود * خود ستایی بودک فاعلی و پیشه
مفعولیدر و یا خوشنایی مبتدا و بودجمله سی خبردر خود را زندک مفعول
اولی و کم ثانیسی و جمله سی هر کسی صفتد ر که هر کسی تقدیریه
مبتدا در سلطان بودک مفعول اولوب بعد الجمله خبردر خود ستایی ده
یاء ثانیه مصدریه در (خود ستای وصف ترکیبی در که اصلنده ستاینده
خود در مصدری ستودن در او یک مدح معناسند) ستایش او کش در که
ستودن اسم مصدر در مضارعنده و او برینه الف و یاز یاده فلتوب
ستاید و ستاینده دیرل پس ستاینده خود کردن او کیچی و مدح ایدچی
دیمک اولور (پیشه کار و صنعتدر تفصیلی اوائل کابده مرور ایتددر
شیطان و ابلیس عزازیلک بعد اللعن اولان اسماسنددر که رجعتن
بعنده و ایاسنه دلالت ایدر) کم کاف عرینک فتحیله ا کسک معناسنددر
بنده کینه دیرل اکسکلو قول معناسنه (زنده فعل مضارع در مصدری
زدن در اوره مقی ضرب معناسنه مضارعنده نون زیاده ایدوب زند
وزنده دیرل (معنای یت) بودر که کشی کنیدی او یکک لک و مدح و ثنا
ایتمکک شیطان کاریدر زیر شیطان که دینی آتش علوی اولغله
مدح ایدوب بوعنی الک سجده آدمدن اباء و استکبارنه سبب اولشددر
(و هر کسی که کنیدی کم اوره و ناقص کنوره سلطان اولور یعنی سلطان
کی درجه علو و کمال بولشددر کویا ناظم قدس سره دیمک استر که
(آدم علیه السلام خاکدن مخلوق اولغله اکسکککنی بلدی و آخر خلیفه
حق مرتبه عالی بولدی انکچون شیطاین سلیمان علیه السلام مسخر
اولدی فاما شیطان دعواسیله خوار اولدی و انسان اکامسخر اولدی
بلکه نفوس مفرده به اغوا و زمین ایل و راه پرده دن مسلط اولوب نفوس

فاصله به بروجهله ظفر بولامدی * گفت شیطان من از آدم بهترم
* تاقیامت کشت ملعون لاجرم * شیطان لفظی گفتک فاعلی و من
مبتدا و از بهتره متعلق و بهتر خبر و بعد الجمله مفعول قولدر (ملعون
لفظی کشتک مفعولی و تانتهاء غایت ایچونددر که کشته قیددر) لاجرم
قسم معناسنه در (من انا دیمکدر که بهترم آخرتده اولان میم کی منکلم
وحده ایچونددر و اول میم اصلنده ام در نامن ان من دیمکدر کشت کاف
عجمینک فتحیله فعل ماضیدر مصدری کشتن در شدن معناسنه که
اولقدر مضارعنده شین رایه قلب اولتوب کردد دنیلور که علی خلاف
القیاس در زیر قیاس دال واحده ایله کرد ایدی و بعضیلر دیمکدر که
کردیدن دخی لغتدر بلکه کثیر الاستعمال در بوصورته کردد یعنی
ایکی دالله قیاس اوزرنه وارد اولمش اولور (ملعون مطرود من رجة
الله معناسنه در) لاجرم لابد و لا محالة معناسنه در صکره حقا معناسنه
استعمال و قسم مجراسنه اجرا اولندی پس مؤداسی تحقیق و تأکیددر
حقا کی و بونده اقوال مختلفه وارد در سوره هودده (لاجرم انهم
فی الآخرة هم الا خسرون) آیتده تفاسیره نظر اولنه (بعد ذا الله تعالی
ابلیسه لعنی یوم دین ایله توقیت ایلدی تنکم کلور) (وان عليك اللعنة
الی یوم الدین) زیرا لعنت ابلیس من حیث هو دکادر بلکه آدمه
سجده دن ابا ایتدی کیچونددر پس من حیث انت ملعون اولمش اولدی
انسانک ایسه انکله ابتلاسی یوم دین ایله منتهی در بو معنادن اوتوری
انسان ایچون الی یوم الدین ملعون اولوب بعده لعنت ابدیه اصلیه
ایچینه قانور فاعرف جدا (معنای یت) بودر که شیطان بن آدمدن
بهر یعنی یکر کم دیو اتانیت دعوی ایلدی تنکم کلور (قال انا خیر منه
خلقتنی من نار و خلقتنه من طین) لاجرم لابد و تحقیق نص کریمه
قیامتده دک ملعون و مطرود اولدی و بلکه لعنت ابدیه بولدی
بو جهندن دیدیلر که قیاس دیدکری معنی ابتدا ابلیسدن قالدی پس
نص واریکن قیاسه حاجت یوقندر حقک سجده ایله امری نص
قاطع ایکن ابلیسک خاکه نسبتله جوهر علوی نوزانی اولدیغیله
کندی فضلنی اظهار و حالتی ترجیح ایتدیکی لغو اولدی (فافهم
قطعا و عليك بالکتاب و السنة فانهما من اعظم المنه * از تواضع خاک

مردم میشود * نورنا از سر کفی کم میشود * خاک میشود فاعلی
و مردم مفعولی و از بطریق التعلیل اکامه مقدر نور ایکنجی میشود
فاعلی و کم مفعولی و از دخی بطریق التعلیل اکامه مقدر و خاک و نور دن
هر بری مبه انوار و مابعدنده کشی اولان جمله فعلیه خبر اولی دخی
جائز در (تواضع و ضمه و ندر که کندی نفسک ذات و عبودیتی بیلوب
آشفه قوم مقدر ضدی ریاست و کبر در تملق بویه دکلدر بلکه هر کس
مطلوب و مطلوب منه مقداری سرفرو ایتکدر که غوام ناس اراستند
جاری در حقیقت تواضع اهل ترکیبیه مخصوص در انکچون انلرده
طلب ریاست و رئیس القوم اولی بوقدر مکر که خلیفه اوله ائمه اتی
عشر کبی (مردم آدم او غلانی پوراده نوع انسان مراد در که آدم
و اولادی در (نورنا اضافه لاله مراد آتش شدن مشتعل و مرتفع اولان
اهن در من وجه صورت نوزده اوله لاله نوره تغییر ایلدی والا ناره
شیت ضمه و اردر نور ایه اندن اخف در سر کشی ده یام صدر به در
(سرکش و صف ترکیبی در که اصلنده کشته سر در باش چکیچی
و مطع و منقاد اولوب باش هوایه طویچی (کم کاف عجبیک ضمیله
نابید معناسنه (معنای بیت) بودر که خاک تواضعندن اوتوری آدم
و انسان اولور و آتش شعله می سرکشکنندن اوتوری نابید اولور
یعنی زمین راه حقه خاک اولوب تواضع کو ستر مکاه الله تعالی اندن
تخمیر ایتدیکی بر قبضه ترایدن کندی ذاته خلیفه اوله لایق آدم
خالق ایلدی و اکا نفخ ایلدیکی روح علوی ک نورنی عر شده دك
چغقردی و عالمی اول نوره رفیادی شعله آتش ایه خفتندن نابود
اودی یعنی شیطان که لهب ناردن مخلوق قدر آدمه کوره بقدار در
زیرا نظرایه که شعله نار هوایه بر خوش تصاعد ایتدین منطقی اولور
و وجودی عدم پرده سن پواراشته ارباب کبر و اهل ترفه ک حالی
بودر * رانده شد ابلیس از مستکبری * کشت مقبول آدم از مستغفری *
ابلیس افظلی شد فاعلی رانده مفعولی و از علت فعلی آدم کشتنک
فاعلی و مقبول مفعولی و از تعلیلی در (رانده اسم مفعول در سورلمش
معناسنه مصدری راندن سورمک معناسنه و اسم مفعول ماضی دن
مشتقد یعنی ماضی که اندر سورادی معناسنه آخری مفتوح و فخره منی

بیان ایچون ها زیاده فلیتیق اسم مفعول اولور و ماضی مقید دخی
کرچه اسم مفعول هیئنده در و لکن مقامدن و سوق کلامدن فرق
اولور مثلا کرده ایتیش و ایدلمش و خواسته دلمش و دلمش در و کرده شد
ایلندی و کرده شده ایلندی لر دیمکدر (ابلیس ایلادن مشتقد که
شدت یاسدن عارضین اولان حزن در و بعضی لر دیدیلر که ابلیس اسم
اعجمیدر که انده اشتقاق اولماز آدم و امشالی کی (از مستکبری ده از
تعلیل ایچون و یام صدریه در استکبار کبر باطل اظهار ایتکدر شکم
ابلیس جقنده کلور (ابی و استکبر) و کبرکنندی غیریدن اکبر کور مکدر
و تکبر دخی استکبار کی اظهار کبر در و لکن کبر حق و کبر باطلی اظهاردن
اعمر کبر حق اسماء الهیدن کلن متکبردن مأخوذ در و کبر باطل
(ساصرف عن آتای الذین يتكبرون في الارض بغير الحق) آیتنده
اولان تکبردن مستفاد در (از مستغفری ده دخی از تعلیل ایچون
و یام صدریه در استغفار ذنوبی مغفرت و ستر طلب ایتکدر که مالی
تبدیله راجع اوله (معنای بیت) بودر که ابلیس متکبر لکنندن اوتوری
درگاه قربدن سورلدی شکم قرانده کلور (قال اخرج منها مذو ما
مدحورا) یعنی یا ابلیس چق جشندن مذموم و مطرود اولدیفک حاله
زیرا مستکبر لک حالی رسوای و ذلیل اولمقدرو آدم مستغفر لکنندن اوتوری
مقبول اولدی شکم کلور (فتای آدم من ربه کلمات قتاب علیه) و اول
کلمات (ربنا ظلمنا انفسنا و ان لم تغفر لنا و رحمتنا لکنن من الخاسرین) در
یعنی آدم اعتراف ذنب ایدوب خاک ذلته جبهه سوده قلبه فی المثل
برده اولان یوز باصلن موجب حجه الله تعالی ای خاکدن رفع و مقام عالی
قربده نصیب ایلدی و مقبول اعلی الاعالی اولدی و ابلیس سرن هوایه
رفعه سرن کونلق رتبه سن بولدی و خاک مذلتده قادی علیه مایستحق
* شد عز بر آدم چواستغفار کرد * خوار شد شیطان چواستکبار کرد *
آدم شد فاعلی و عز بر مفعولی چو تعلیلیه در استغفار کرد فاعلی
و فاعلی ضمیر آدم در شیطان شد فاعلی و خوار مفعولی و مابعدی
ماقبلی کیدر بویینک مفرداتی مرارا شریخ اولندی (معنای بیت)
بودر که آدم استغفاری سببیه عز بر و شیطان استکبارندن اوتوری
ذلیل اولدی پس بوندن اعتذارله اصرارک نتیجه سی بلندی زیر

استغفار اعتذار در استکبار اصرار نو عندند و بونده رمز واردر که کشی
 قضائیه بر حاندن بر حاله تحول ابدی ملا عزیز ایکن ذلیل اولور
 ابلهس کی زیر حقتده سعادت ازلیه یوقدر بوجهدن سعادت
 عارضه اولور و ذلیل ایکن عزیز اولور آدم کی زیر حقتده سعادت
 ازلیه واردر بوجهدن شقاوتی عارضه در قال الله تعالی (یعجوا الله
 ما یشاء ویثبت وغنده ام الکتاب) یعنی علمنده محو و اثبات یوقدر بلکه
 لوح محفوظده واردر بونفیر ایسه لوح علمک نقشی سطر فافهم جدا
 * دانه پست افتد زبردستش کنند * خوشه چون سر بر کشد
 پستش کند * دانه افتد فاعلی و پست مفعولیدر زبردست کنندک
 مفعولیدر و فاعلی معلوم اولغله محذوفدر که خاکدن رفع ایتمک شانندن
 اولردر خوشه بر کشدک فاعلی و سر مفعولی و جمله سی فعل شرطدر
 زیر تقدیرنده چون بر کشد خوشه سر دیمکدر پست کنندک مفعولیدر
 فاعلی محذوفدر که اورا غه مباشرت ایدنلردر و بعد الجملة جزاء
 شرطدر (زبردستش و پستش ده اولان ضمیر ل کنند قید در کنندش
 زبردست و کنندش پست دیمکدر) دانه حبه در و دانه دل حبه
 القلب در که مضغه صنوبریه در (پست بامعجمی ایله الحقددر) افتد
 فعل مضارعدر مصدری افتادندر که دوشمکدر مضارعنده الف
 ساقط اولوب افتد و افتنده دیرل و کاه اولور که تخفیف ایدوب فتد
 دخی دیرل و مصدری افتیدن دخی کلور بوسورنده مضارعنده
 یا دوشمر (زبردست اصلنده صفت مشبهه در اوست اللو وقوی
 و کریم معنایه پس فی الاصل رانک سکونیه له در و بوراده اصلده
 رانک کمره سیاه و اضافتله در ال اوستی معنایه سنه وزن ایچون
 اسکان اولمشددر) خوشه بفرای واریه و سارا کن باشیدر که بشق دیرل
 اصلده خورش در خشک معنایه صکره علمیه نقل اولوب آخرنه
 علامت نقل ایچون ها وضع اولندی (معنای بیت) بودر که دانه الحفه
 دوش سه اتی ال اوستده ایلرل تنکم خرمکاه ده دوشروا کا (من
 تواضع رفته الله) سر یله معاهله قبلورل چو تنکه بشق باش چکه
 و کردن فراتاق ابلهسه اتی پست ایدرل و اورا جیلرانی بچوب دسته
 دسته بره راغورل اشته کردن کش اولانک خالی خا که دوشمکدر

ویره دوشه نک حالی یوقاروزفع اولمقتده در خرمن دانه لزی کبی
 * * * در بیان نشان ابلهان گوید * * *
 * خار چیر آمد نشان ابلههی * بانو کویم ایایی آکهنی * خار چیر
 مبتدادر آمدک ضمیر فاعلی اکاراجعدر نشان مفعولیدر و بعد الجملة
 خبر در بانو کویمه معلقدر آکهنی یسای نک مفعولی و جمله می
 تعلیلیه در ابلههی ده یا مصدریه در ایله اوغوز دید کلریدر که سلیم
 الصدر در احق دید کلری دکلدر زیر اوغوز عاقلدر احق ایسه
 عاقل مقایله ایدر بوزاده ناظم قدس سره ابلههی معنای اضلوسی
 اوزره استعمال ایتمشددر بلکه دم اوزرنه اجرا ایتمشددر تنکم ایسات
 آیه دن معلوم اولور (بیانی اولنده بام مکسوره علامت استغناء از
 یایی بام مثله و بعده بام موحده ایله مضارع مخاطبدر مصدری یافتن در
 بولمق معنایه مضارعنده فایله قلب اولوب باید و ایینه دیرل) آکهنی
 مدله اصلنده اکاهمی در که یا مصدریه در اکاه خبردار در اکاهیدن اکاه
 اولمقددر که تنه دروا کا ایتمک که تنیه و اخبار و اعلامدر (معنای بیت)
 بودر که درت نسنه الله لک و بی رشد اولمق نشانی کلدی اول درت
 نسنه بی سکا سویلیم تا که اکاهلق بوله سن یعنی خبردار اولوب اکا
 کوره حرکت ایدن سن و اول درت نشانلردن حذر اوزرنه اولاسن
 و لاسن دخی ایله اولوب بد کام و بدنام اولور سن * عیب خود ایله
 نه بینددر جهان * باشداندن جستن عیب کسان * ایله نه بیندک فاعلی
 و عیب مفعولیدر و در اکا ظرفدر باشدک فاعلی ضمیر ایله در جستن
 عیبیه و عیب کسانه مضارعدر عیب شول امر در که بر نسنه انکله عیبیه یعنی
 نقصانه مقر اولور عیبیه شختیاندن زنبیل و ایچنه ثبات وضع ایتدکاری
 صندوق و سپت و امثالیدر و حدیده کلور که (الانصار کرشی و عیبیه)
 ای موضع سری (نه بیند فعل مضارع منق در مصدری دیدن در کورمک
 معنایه مضارعنده علی غیر قیاس دالی پایه قلب ایدوب بیند و بیند
 دیرل اندر ظرفیت ایچونددر (جستن جیم عربی نک ضمیه استمکدر
 مضارعنده سین واوه و پایه قلب اولوب جوید و جویدنه دیرل و دفاثقه
 کلور که جستن و جویدنک معنایه بر بریده فریدر که جستن استمک
 و جویدنک ارامقدر بوسیدن اندن اخذ اولنه جفی بوندن اخذ ایدرل

شستن و شوییدن کی که بری یومق و زری آرمقدر جستن و شستن دن
نه فاعل کلور و نه امر کلور ایکیسیده جویندن ایله شوییدن دن کلور
بوده برنوع نوسقدر که لسان فارسی به مخصوص صدر عربی ده یوقدر
(کسان کسک جعفر کشتی و کسه معناسنه (معنای بیت) بود که
ایله دنیاده کندی عینی و عار اولاجق نسنه بی کورمن غیر یلرک عینی
طلیده اولور بو ایسه قساحت عظیمه و حقاقت ظاهره در اگر عقلی
اولادی کندی خالی کورر دی و غیریدن اغراض عین ایدردی زبرا
مؤمنک شانی غیرک عینی ستر و کندی عینی کشفدر والا (وقد خاب
من دساعها) داخل اولور و دیشلردر که فضوح الدنیا اهورن من
فضوح الاخرة و حدیثه کلور که (سیردن بریکوز قرنداشک کوزنده
چور و چوبی کورر کندی کوزنده اغاجی کورمن) و عیند الملائکه
ستر عیوب و ذنوب افضل اعمال بی آمدن در فاعل * تخم بخل اندر دل
خود کاشتن * انکه امید سخاوت داشتن * تخم کاشتنک مفعولی و اندر
اکا ظرفدر انکه داشته نظرف و امید اکا مفعولدر تخم تاد مشتاتک ضعی
و خاء مجیه ایله معروفدر هر نسنه نك اصلنه و ماده سنه تخم دیرل حیواناتده
و میوه ده و غیریده استعمال اولور تخم مرغ یمر طینه دیرل که مرغک
ماده سیدر (بخل باء موحده نك ضعی و خاء مجیه ایله عرییدر که کره نك
ضدیدر و مفر دانه کلور که بخل مکسوب و مدخر اولان نسنه بی حیسی
لابق اولیان محلدن امسا کدر و مقابلی جود در و شرح مناویده کلور
که بخل سائل محتاجی جاجندن فضله اولان نسنه دن ممددر (کاشتن
کاف عربیله اکک حراست معناسنه مضارعنده شین همه راه همایه
قلب اولوب کارد و کارنده دینلور و کاشتن کی کاریدن دخی مستعملدر
(سخاوت و سخا کریم و جومرد اونیق) انکه انکاه دن محققدر که لغته
اول وقتده دیمکدر و لیکن اندن صکره معناسنه استعمال اولور
و دیشلر که سخا اول عطادر که بحسب رأی المعطی حاجت مقداری
اوله زبرا مصلحتدن زیاده اولسه بلکه معطی لعلک بلا کنه سبب
وله (داشتن طومقددر مضارعنده شین رایه قلب اولوب دارد و دارنده
دیرل (معنای بیت) بود که بخل و امسالک تخمینی کندی قلیبده اکک
ندن صکره جومردلک امید و رجاستی طومق یعنی قلبی مزعه سنه

تخم امسالک اکوب انک حاصل اثر بخل ایکن یسه حاشنده اولوب
دعوی سخاوت ایدر (وکل انما یترشح بما فیہ تمرنی بلر پس امحیا
دفترنده اولسه ظاهرده نقش سخاوت استر والا اکا سلطان صفتی
امیدایمکه اولانز بلکه خزان و بذل و انفاق دخی لازمدر الحاصل
بخیلک امید سخاوت ایسی داوجه دیدکری تخمینی اکوب دخی خاص
بغدادی امیدایمک کی اولور هر نسنه نك ایسه تخم مخصوصی وارد
قال الله تعالی (والله خلق کل دابة من ماء) ای من نوع من انواع لمیاه
* هر که خلق از خلق او خشنود نیست * هیچ قدرش در در معبود
نیست * یونک تقدیری هر کسی که خلق نیست خشنود از خلق او هیچ
قدرش نیست در در معبود دیمکدر که هر کسی مبتدا و خلق مبتدا و ثانی
و خشنود نیستک بحسب المعنی مفعولی اولوب بعد الجملة مبتدا و ثانی به
خبر و بود دخی مبتدا اوله صفتدر از خشنوده متعلقدر قدرش مبتدا
و نیست خبر و بعد الجملة مبتدا اوله یعنی هر کسی به خبر اولور در قدره
ظرفدر نسنه لده در برینه بر واقع اولمشدر و لیکن استعاده مناسب
اولان در در فی معناسنه و عربی ایله تعبیری لبس له قدر فی باب المعبود
دیمکدر (بوصورتده قدر نیستسته فاعل اولی دخی و جهردر خلق اول
حاء مجیه نك فخیله مخلوق معناسنه در که مصدر یعنی المفعولدر
و خلق ثانی خاء مجیه نك ضعی و لامک سکونیه و ضمه سببیه دخی
جائزدر طبیعت دید کلریدر که فارسیده خوی دیرل (تفصیلی
بودر که خلق نفسک هیئت را سخنه سیدر صکره بلا فکرة
ولا روية سهوات و بسمله آندن افعال صادر اولور اگر
صادر اولان عقلا و شرما افعال جیهه ایسه اول هیئته خلق
حسن و اگر افعال قبیحه ایسه خلق سیئ دیرل و شول برده که رسوخ
اولسه اکا خلق دیمزل بعض احوال عارضه سببیه بذل مال ایتمک
کی که اکا بخا دیمزلز برا نسنه ثابت اولمش خوی دکابر و کذلک
عند الغضب بطریق التکلف سکوت اینسته شونک خوی و خلق
حامد دیمزل و خلق فذلدن عبارت دکاد زبرا کاه اولور که برکسه نك
خاق سخا اولور و لیکن خارجه یا فقید مال و یارمائع سببیه بذل
بولماز و کاه اولور که برکسه نك خاق بخل اولور و لیکن بر باعث و یاربا

ایچون بذل ایدر پس اولیکنه یخیل وایکنجی به سخی دتلز و بوتقر بردن
معلوم اولدیکه اخوی عادت و توره ایله تفسیر ایتک خطا در تنکم بعض
لغات فارسیه ده واقع اولمشدر زیر ترک توره دیدکلی رسم و قانوندن
(وعادت عودتندر که بر فعلی و یا انفعالی تکریر ایتکدر تا که کند نه
طبع کنی اوله یعنی تعاطبستی قولای کسه اینکچون عادتیه طبیعت ثانیه
دیشلیر پس عادت نفسده اولان خوی و خلقک غیریدر که طبیعت
اصلیه دیکلدر) خوشنود راضی معناسنه در واولک خذ قیله خشنود
دخی دیرل خشنودی قانع لک دیکلدر (قدر مقیدار و وزن) (معبود
الله تعالی در که مرتبه الوهیتده اطلاق اولنور زیر عابد مقابله سینه در که
امور اضافیه دندر یعنی عابدک عبودیتی اللهک الوهیتی خدا سنده در که
الله ارتباط عبودیتله در و کله توحیدک معنای صورتیسی لامعبود
الا الله دیکلدر و حقیقتیسی لاموجود الا الله در (معنای بیت) بودر که
هرکشی که خلق عالم لک خوبندن خوشنود و راضی دکلدر الله تعالی
قیوسنده و درگاهنده لک اصلا قدر و وزنی یوقدر زیر بد خوی اولان
کشی کسر خاطر ایتکدن خالی دکلدر کسر قلب ایسه هدم بیت الله در
تخریب کعبه ایده لک ایسه الله تعالی عندنده اعتباری یوقدر زیر
کعبه معظم و قلب انسان اندن اعظم در که کعبه بنا ابرهیم و قلب
بنا رب ابرهیمدر و خالق و مخلوق میاننده تفاوت بین السماء و الارض در
بلکه حادثک قدیم یاننده اسمی یاد اولماز پس چه مناسبت * هر که اورا
پیشه بد خوی بود * کار او پیوسته بد روی بود * بد خوی بودک
فاعلی و اورا مفعول اولی و پیشه ثانیه و بعد الجملة هر که به صفت
اولور زیر هرکسی تقدیرنده در که مبتدا در کار او ایکنجی بودک فاعلی
و بد روی مفعولی و پیوسته کاره ظرفدر (بد خوی ده یاه ثانیه
مصدریه در و یاه اولی اصلیه در اگر چه بلا یا خودخی استعمال اولنور
(خوی خلق و طبیعتدر که هرور ابتدای پیوسته متصل دیکلدر که
دوام مراد در اصلنده ماضی مقیددر مصدری پیوستن در اولاشتی
و اولاشدزه قی معناسنه مضارعنده تنین حذف اولنوب برینه دال
و نون کنوردر پیوند و پیونده دیرل (بد روی ده یاه اولی و ثانیه
بد خوی ده کی کیدر بعض نسخنده بی روی دوشمشدر یوزمزلک

معناسنه (معنای بیت) بودر که هرکشی که بد خویلق اگاهیشه
وصنعت اوله لک دائما کاری بد یوزاولک و یا خود یوزمزلک اولور
یعنی بد خوی اولان کسه بد چهره و منقبض یوزلو اولور تنکم
بد خوی اولنورده مشاهددر و یا خود یوزمزی یعنی بی حیا و بی ادب
اولور و فی المثل کلب کی هرکسک یوزنه یا شور و بی حضور و مشوش
دل ایدر یوه معنی ایسه سیاه صالحینه مخالف و آداب وارکان اهل حیا
و تقویه ناملایم در * خوی بد برتن بلای جان بود * مردم بد خو
نه از انسان بود * خوی بد بودک فاعلی و یلا مفعولی و برید خویه
متعلقه سدر بد خویک صفتی در بد خو مردک صفتی اولدیغی کی
مردم مبتدا در نه بوده قیددر نبود دیکلدر (ولک فاصله اولمغه
اصلی اوزرنه هاء رسمی ایله یازلیدی و نبودک تحت سده فاعل ضمیری
مردمه راجعدر و بعد الجملة مبتدایه خبر اولور و یوینتک مفرداتی
شرح اولمشدر (معنای بیت) بودر که تن اوزرنده برامز خوی بلا
و محنت جان عزیز اولور یعنی جان ثقلت چکر انسانک ظاهرنده اولان
بد خویندن زیر اید اولان خوی صفت ثقیانیه در یوخسه روحانیه
دکل و بد خوی اولان کسه انساندن اولماز بلکه حیوانات ایچنده
سباع قسمندن اولور و یوم قیامتده دخی صفت غالبه سی اوزرنه کلور
یعنی اول وجهله صورت بولور زیر دنیاده سیرت افسانیه دن بیرون
اوراده دخی صورت انسانیه دن خارج اولور زیر دنیاده ظاهری
انسان و باطنی حیوان ایدی پس تشر و حشری دخی اکا کوره اولور
یخیل شاهی زدرخت دوزخست * آن یز لک از سکا مسکست *
یخیل مبتدا شاهی خیردر دوزخست ده اولان است شاخه قیددر که
شاخهست دیکلدر زدرخت شخه صفتدر آب یخیلک مبتدا از سکان
خیردر شاهی ده یا زایده و یا تکیه ایچون شخ بوداق و شاخسار
بوداق قدر که سدر لک کریمین عبارتدر و دقایقه کلور که شاخسار
بداق دپه سیدر زیر سار دپه در درخت قاجدر مطلبنا که هنوز
اکسلا مش اوله یاش قاجه و قوری به ویش قاجه و غیره شاملدر
(دوزخ جهنم که ترک ظاهر در (یخیلک ده یخیل ماخلک میاغه سیدر که
دیرا یخیل اولانه دیرل) (رحیم راحلک مسالغه سی اولدیغی کی

کثیر از حده در آورنده کاف تصغیر ایچوندر که تحت بره محمول در نفسک ده
اولد یعنی کبی (سكان کاف فارسیله جمع سکدر کلب معناسنه) مسلخ
سلسله خاه دید کلریدر یعنی حیوان بوغاز لبوب در یعنی یوزدکاری بر
زیرا مسلخ خاه مچمه ایله جلد حیوانی نزع یتکدر مسلخ شهرای آخریدر
سلسله نهار غروب شمسدر (معنای بیت) بودر که بخل وامبساك
وادخار جنهم اغاچندن برید اقدر که بخلیك قلبنه اورادن تدلی ایتشددر
جود و سلسله جنت اغاچندن برید اقد او اوب کریمك قلبنه تدلی
ایتد یکی کبی سوال اولور سه که جنته اشجار اولور زیر انهار
مشملمدر فاما جهنده نوجهله درخت اولور که نار محرفدر منبت دکادر
جواب بودر که درخت دوزخ بنه کنندی جنسندن در که آتشین در
وقرأ نده ذکر اولنان شجره زقوم اشجار جهندر پس درخت دوزخك
تریه سی آتش ایله در صوابله دکل تنکم آتشدن منسلذ اولان مرغ
سجندرك ریشندن مندیله انجاذ ایدوب متسخ اولدقده یعنی و سسخ
ودنس قبول ایتد کده اول مندیله آتسه طرح ایدر و آتشك و سسخنی
اکل و ازاله ایدر و کالاول صابونله غسل اولمش ثوب کبی اولور و ایتد
یاغز چقاروب استعمال ایدر لر و مصرع ثانیک معناسی بودر که
اول بخیل جك یعنی حقیر و مهین سلسله خانه کلرند در که جیفه دنیا
حرص قوی و مزید طبعی اولمغه خوار و ذلیل اولمشددر و یلاد یعنی
قاند که دم حیوانی در دم ایسه نصله حرامدر * روی جنت را
کجا ایتد بخیل * پشه افتاده اندر پای پیل * بخیل بیندك فاعلی و روی
مفعولیدر پشه مبتداه محذوفه خبرد ر تقدیری بخیل پشه است
دیمکدر (افتاده پشهك صفتیدر اندر افتاده به ظرفدر بعض نسخده
افتاده زیر پای پیل دوشمدر زیر دخی ظرفدر زیر انحت معناسه در
که فوقك مقابلیدر (کجا استفهامدر فنده معناسه بیندك مصدری
دیدندر تنکم مرور ایتدی (پشه ده همزه وحدت ایچوندر) (پشه
باه عجمینك فحیله سوری سکك در که عرب بعوض دیر زیر جته ده
ذبابك بعضی کیدر (پیل باه عجمینك کسریله عرب فیل دیدیکی حیوان
عظیمه در که هند سنانه اولور وانك اوصاف کثیره سی وارد در که
حیوة الحیوان نام کابده مسطور در (معنای بیت) بودر که بخیل

اولان کسه جنت یوزنی قننده کوره زیر باب جنت بخیه مسدود
و سخی به مفتوحدر حتی مشهوردر که دیرل ختنك قیوسنی جو مرد
آچر بخیل فیل ایاغنه و یا ایاغی التنه دوشمش بر سوری سکك کیدر که
ضعف بصری اولد یقندن ماعدا ایاقلر التنه از یلوب خرد و مرزد
اولور و یا خود فیل کبی توانا اولان نفس امارهك ایاغی التنه قالمش
پشه کبی در یعنی انك زار و زبونی در نفس ایسه جنته کبره زیر اصلی
ناردندر پس صفت نفسانیه اهلی دخی بویه در و بخیلی پشه ایله
تمشیلنده وجه بودر که پشهك و ذبابك کوزی قباقلری یوقدر انکچون
ایاقلرله دائم کوزلر بنه مسیح ایدوب جلا و برلر زیر مغیر اولمقدن خالی
دکدر * باش از بخیل بخیلان بر کران * تاباشی از شمار ابلهان *
از کرانه و بر پاشه متعلقدر باش امر در مصدری باشیدن در اولوق
معناسه بخیلان بخیلك جمیدر (کران و کرانه کاف عربینك فحیله
کار معناسه در که ترك قرک دیر) شمار صاعش عدد معناسه قیامت
کونه روز شمار دیرلر یوم الحساب معناسه شماریدن صایمقدن زیر
اول کونده خیرا و شرافایله و مکافات ایچون عملار عدد اولور شمارگاه
عرصات در که صوری و حساب بریدر (ابلهان ابلهك جمیدر که
معنای عنوان کلامده یتدین اولندی بعد ذا ناظم قدس سره کرچه
چارچیر دیدنی فاما ظاهر اوج نسته عدایتدی که بری عیب جو و بری
بخیل و بری بد خوی اولمقدن مکر که بد خوی اولمغه خلقی رنجیده
قلق میاننده فرق اوله فافهم (معنای بیت) بودر که بخیلارك بخیلی
صفتندن کلا اوزر نه اول و اول در یاه دوشمه کری چکل ناکه ابلهله
عدادندن و زمره سندن اولیه سن یعنی اختیار ککنار ایتدیکك
ابلهله درن عدد اولمغان ایچوندر زیرایت مذکورده ناغرض و غایت
ایچوندر تنکم مرارا شرح اولندی فاعل

* * در بیان عاقبت کوید * *

* از بلا نارسته باشی ای عزیز * باز باید داشتن دست از سه چیر *
رسته باشی نك مفعولیدر از رسته به متعلقدر و جمله سی مصرع ثانیك
مضمونی تعلیلدر داشتن بایدك فاعلی دست داشتنك مفعولی از داشته
متعلقدر باز معناده داشتنه داخلدر باید باز داشتن دیمکدر (بلا مؤولی

امر شاق در که انکله امتحان الهی واقع او اور بوضوح دیده بلودن
اولور و یا خود بلی دند که کسر یله اسکیمک وقتا بولمقدر زیر طبع
مکروه اولان نسنه اصابتیله انسان غم و غصه یه دوشوب اول سیدن
چور یوب فنا بولور (تا تامل ایچوندر) رسته رانک فتحیله اسم مفعولدر
قورنلش معناسنه مصدری رستن در قورنلقدر که خلاص و نجاتدر
مضارعنده سین هایه قلب اولنوب رهد و رهنده دیرل (باز گیر و
دیمکدر) باید مضارعدر مصدری بایستن در کرک اولق معناسنه
مضارعنده سین حنف اولنوب باید دینلور داشتن طومقدر
مضارعنده سین رایه قلب اولنوب دارد و دارنده دیرل (دست ال در که
عرب بد ذر حدی رؤس اصابعدن قولغه وارنجه در پنجه دسته
داخلدر که منتهای کف اولان رسدن یعنی بلکدن اعتبار اولنور
(سه فتحله و هاء غیر ملفوظه ایله که فتحه بی بیان ایچوندر که اوچدر
ثله معناسنه و لکن سین فتحه صریحه ایله او قنوب امله اولنور
(معنای بیت) بودر که ای عزیز بلادن قورنلوب عافیت بولمقدن
اوتوری اوچ نسنه دن الی گیر و طومقی یعنی ال چکمک کر که اول
اوچ نسنه اسباب عافیتدندر بعض نسخده سه چیز برینه دو چیز
واقع اولمشدر و لکن صحیح دکلدر زیر ایات آیه ده مذکور اولان اوچ
نسنه در ایکی دکل و بولکاک بومقوله تحریفاتی کثیر در تقدیم
و تأخیر ایات شویله طور سون سماح الله السامخ لانه لبس برانسخ
* رو تودست از نفس و دنیا باز دار * تا بلاهارا نباشد با تو کار *
تور و تختنده اولان ضمیر خطابی تا ککیزد در دست باز دارک
مفعولیدر و از اکا متعلقدر و جله سی سیایه در کار نباشدک
فاعلی و بلاها مفعولی و با دخی اکا متعلقدر و فتحله امر حاضردر
مصدری رفتن در یوریمک و کیمک معناسنه مضارعنده قازوه و نا
داله مقلوب اولوب رود و رنده دیرل (دار امر در مصدری داشتن در
شکم مر و نایتدی) (بلاها بلاات جمیدر تا غرض ایچون و با معیت
و صاحب ایچوندر) (معنای بیت) بودر که یوری سن نفس و دنیادن
الی کر و طوت یعنی بویا یکسندن ال چک و الیه مشغول اولمقدن
فارغ اول تا که بالان ایچون سنکله کار اولیه و سکا ظفر بولیه زیرا

هوای نفس تابع و دنیا به مشغول اولان کسه تک باشندن بلا اکسک اولماز
شول جهندن که نفس مبدأ فساد و دنیا مصدر نزاع و جدل و عناددر
پس دنیایی اهل دنیا اوزرنه طرح ایدوب حیاک علی غار یک دیمک
کر کدر * و بر بحرص و آز کردی مبتلا * با توری آرد زهر سو صد بلا *
مبتلا کردی تک مفعولی در بحرص مبتلا به متعلقدر و جله سی فعل
شرطدر زیر و واکر معناسنه در حرف شرطدر که معنادر فعله
داخلدر تقدیری واکر کردی مبتلا بحرص و آز دیمکدر صد بلا آردک
فاعلی و روی مفعولی و با دخی اکا متعلقدر و بعد الجمله جزء شرطدر
و بعض نسخده زهر سویی بلادوشمشدر یا تابه زائده در و مال کر چه
بردر که وصول بلادز و لکن نسخه اولی ابلقدر قفطن (حرص عربی
و آز مدله فارسیدر که ایکسی بر معنایه در یعنی بر نسنه بی فرط ارادت
و اجتهادله طلب و حصوانی آرزو در شکم مرور ایتدی) (کردی کاف
عجمی ایله کشتی و شدی دیمکدر مصدری کشتن در که اولمقدر یعنی
تحول معناسن افاده ایدر و لکن مضارعی کرد دکلک خلاف قیاسدر
و کردک مصدری گردیدن اولدیغی صورتده دخی مخاطبی کردی کلمک
تخفیفه محمولدر مبتلی ابتدایندراختیار و امتحان معناسنه (آرد مدله
مضارعدر مصدری آوردن در واولک فتحیله کتور مک معناسنه
مضارعنده رایه فتحه حرکت و بروب آورد و آورنده دیرل وگاه اولور که
کثرت استعمالندن اوتوری تخفیف قصد ایدوب وای حذف ایدرل
آرد و آورنده دیرل بوز کتور مک توجه و اقبالدن عبارتدر (سو و سوی
جهت معناسنه در کترک یکادیر مثلاً بویکادیمک محلیده عجم این سودیر
(صد بلا کثرتدن کایه در لغت عربده دخی جاری در مثلاً سبعه واربعمین
و ماه دیرلر و عدد مخصوص مراد ایتوب کثرتدن کایه در زیرا صد
عشرات مرتبه سنده اولان کترک متعاسیدر) (معنای بیت) بودر که
اگر حرص و طمع و آرزویه مبتلی اولد کسه که بلای سی مقوله سیدر
هر جائیدن سکا بوز یعنی حقوق بلا توجه و اقبال ایدر و انلردن خلاصه
بحال بولمسن زیرا مایه بی یانکجه در پس صفت جردیدن نفسیکی
تر که ایدوب بعده بلا و قضادن نجات بول و دیمکدر که حرص صفت
غایبه مورددر انکچون ایا قلا شده بایمل اولور * آنکه نبود هیچ نقوش

در میان * هر کجا باشد بود اندر امان * هیچ تقدش نبود فاعلی
 و در کافر و بعد الجمله نکه به صفت اولور که انک تقدیری آن کسی که
 دیکدر که مبتدا در کجا باشد ظرف و بعد الجمله مبتداء محذوف و در حال
 اولور که عریله تقدیری هو کائناتی ای مکان یکون دیکدر بود جمله سی
 محذوف مذکوره خبر اولوب بعد الجمله آن کسی به خبر اولور (نقدش ده
 ضمیر غائب یا نبوده و یا میانه قید در آنکه نبودش و یا در میانش دیک
 اولور (نقد خلاف النسبه یعنی و برسی دید کلرینک خلا فیدر که تاجر
 و حاضر در و دراهم و امثالنی تمیز ایتدکدر یعنی ز یوف و نبهر جنی جیدندن
 ایرمقدر و بومعناده ماهر اولان نقد دیرل بوراده نقد له مراد منقود در
 یعنی دراهم و دنانیر در که مصدر بمعنی المفعولدر (وسط میان در که
 آورده دیرل انسانک وسطی بلی اولمغه بله میان دیدیلر میان بند قشاق
 و او چقور در امان خوف زائل اولوب طمانینت نفس حاصل اولمق
 امن کبی پس امن و امان خوفک ضدیدر (معنای بیت) بودر که اول
 کسه که انک بلند بخلو اولان مکرند اصلا نقده متعلق نسته سی اولمسه
 اول کسه هر قنخی مکانه اولور سه امن و امانده اولور انکچون دیرلر که
 مال آده دشمندر یعنی مالی اولان ادمک مانند او توری دشمنی اولور
 انکچون قوافل قطع و خانه لردن سرقه اولور و نیجه سی دخی مالی
 او جندن قتل اولور علم ایه بویه د کدر بلکه علم صاحبی حارسدر
 و منظور و ملتفت اولمسته باعتبار الحاصل اسباب عافیتدن بری دخی
 خصوص اوزرینه استصحاب مال ایتدکدر زیر در و بیه هر قنده
 اولور سه زیان اولمز زیر یوقلغه کسه طولاشمز و اراق ایه اگر ظاهر
 و اگر باطن بویه د کدر * نفس و دنیا را رها کن ای پسر * باز رستی
 از بلا و از خطر * نفس و دنیا را کن لفظنک مفعولدر رستی ماضی
 مخاطبدر مابعدی اکا متعلقدر بوراده شرط معناسی وار در تقدیری
 اگر رها کردی باز رستی دیکدر رها کن امر حاضر در مصدری
 رها کردن در که صالی و یرمکدر رها نیدن و رها نندن دخی بویه در باز
 بوراده تعسین ایچون زاندر خطر هلاک اوزرینه اشرفدر (معنای بیت)
 بودر که ای پسر نفس و دنیا بی صالی و بر یعنی صفات نفسانیه
 و اشتغال دنیای ترک ایل و ذائل و عرض دین اولمیان نسته لری براق

اگر بویه ایدرسک بلا و خوف و هلا کدن سالم اولور سن والا عافیت
 بولاز سن * ای بسا کس کز برای نفس زار * در بلا افتاد و کشت
 از غم زار * بسا کس مبتدا و افتاد جمله سی خبر در کز افتادی تعلیل
 و در دخی اکا ظرفدر کشتک فاعلی بسا کس ضمیری و زار
 مفعول و بعد الجمله افتاد اوزرینه معطوفدر ای کسر له فارسیده
 و فخرله عرییده حرف ندادر بوراده منادی محذوفدر ای پسر
 و ابزاری کبی (بسا و بسی نیجه معناسنه استعمال اولور الف و یا نسبت
 افاده ایدر و بعضیلر دیدیلر که بسا و بسی اصلنده بس در نیجه معناسنه
 صکره مبالغه ایچون الف و یا زیاده قلنوب نیجه نیجه یعنی زیاده
 چوق معناسنه استعمال اولندی و بوقیر عنده ظاهر اولان
 بودر که بویکه لز عرییده کم خبریه معناسنه در که تکثیر ایچوندر
 مثلا (و کم من قریه) و کثیر من انقری دیکدر که مواضع استعمالندن
 مطلق کثرت مفعولدر مبالغه د کل پس قول اول اولی کورینور
 (برای هر کبی تعلیل ایچوندر) زار نالان که اکلیبی در بوراده مرادهوی
 و مشتهیانی ایچون اکلیبی در که انک تحصیل در دندن مر بض کبی
 اولور (افتاد فعل ماضی در مصدری افتادندر دوشمک معناسنه) کشت
 کاف عجمینک فخریه ماضی در شد معناسنه (غم اصلنده ستر معناسنه در
 اندوهه غم دیدیلر زیر غممه شمشک یوزنی ستر ایتدی کی کبی اول دخی
 وجه قلبی تعطیه و صیغاسنی مکدر ایلر و غم ماضی به کوره در و اندن
 نوم عارض اولور و بعضیلر دیدیلر که سهر یعنی بی خوابلق عارض
 اولور و لکن اولکسی ایچوندر (زار کسر نوله آرق که عرب انجف
 و مهزول دیر) (معنای بیت) بودر که ای پسر چوق کسه واردر که
 نفس نالاندن او توری بلا و محنته دوشدی و انک غم و غصه سن
 چکمدن آرقلادی و ضعیف اولدی اشته بو قدر نجسارات و مزاوله
 اعمال شاقه و بلکه علما و ارباب جهالت تدریس و وعظ و امامت
 و خطابت و تاذین و تعلیم و سایر خدماتی هب نفسک مراد ایچون
 خدمتدر تا که اکل و شرب ایدر و نفائس ایله تنم ایلله ر و لباس
 فاخره کیه لر و مساکن عالیه و فرش عالییه و اوتوره لر و هر نوعدن
 حاجاتی نوره لر و اعیاذ بالله تعالی * از برای نفس مرغ ناراد *

آمد و در دام صیاد افتاد * مرغ آمدك فاغلی و ازانی ته لیلدر
و جائزدر که مرغ مبتدا و آمد جمله سی خبر اوله و در افتاده ظرفدر
و بعد الجمله جمله آمد اوزرینه معطوفدر (دام طوزا قدر که جنس در
یعنی هر دورلو طوزاغه دام دیرل که برنوعه اختصاصی یوقدر (صیاد
شکار ایدیچی که ترك آوجی دیر صید بنفیه تمتع و کسه به مملوک اولیان
حیوانی شکار ایتکدر یعنی ظفر بولوب تناولدر (افتاد و افتاد بر در که
مصدر لری افتادن و افتادن کلور دوشمک معناسنه و ظاهر اولان
بودر که و اوهمزه نك ضمه سندن تولد ایدر که اکا طریق اشباع دیرل
خصوصا که ضرورت وزن اولان مواضعده بومقوله توسعات اوله
ککشدر (معنای بیت) بودر که مرغ نامراد نفس حیوانید سندن
اوتوری کلدی و صیادك دامنه دوشدی و طولوب الة کلدی مرغی
نامراد اقی ایله وصف ایلدی زیرا آج اولان نامراد او اور و مرغك
مرادی دانه در و لیکن چونکه نفسنه اویدی و آرزوسی اوزرینه
دوشدی نفس انك هلاکنه سبب اولدی شویله که اگر نفسه تابع
اولیایدی نجات بولوردی اشته نفس انسانی بویله و رطبه الفا ایدر
* تادلت ارام باید ای پسر * بود و نابود جهان یکسان شمر * دلت
یادك فاغلی و ارام معقولیدر بود مبتدا و یکسان شمرك مفعولی و بعد
الجمله خبر در و مصراع اول ثانی به تعلیلدر (یاد باد مثانك تقدیمی
و باد مو حده نك تأخیری ایله مضارعدر مصدری یافتن در بولاق
معناسنه مضارعنده فایه قلب اولوب باید و یابنده دیرل (بود وجود
و نابود عدمدر) یکسانده يك بر در سان اسلوبد ترك بدوزیه دیدوکی
برده بحکم یکسان دیر (شمر شین همه نك ضمی و همك فتحیله امر حاضر در
مصدری شمر دندر ضایق معناسنه شینك و همك ضمه زایله ماضی
کبی که شمر کلور صمدین ایله و مضارعی شمر کلور شینك ضمی و همك
فتحیله امر کی زیرا امر مضارعندن مأخوذدر دالال حذفیه بوضوح
نعم فاغلی شمر کلور و جائزدر که مضارعدر (یاد باد مثانك تقدیمی
و مضارعه و نه پس معار در امر و کلور و لیکن شمر نك احلی شمر دندر
شماریدندن دکلدر یعنی امر نکرده شمار دلت شماریدندن اخذی اقتضا
ایتمز زیرا شماریدن لفظ مغیر اوزرینه بنا اولان ان مضارعدر

مغیر اولان شماره ایسه اعتبار بلکه اصل اولان شمرده و شمردن معتبردر
فاحفظه (معنای بیت) بودر که ای پسر تاسنك قلبك ارام و استراحت
بویله یعنی قلبك سکونی و تحصیل اطمینانی ایچون جهانك وجود
و عدمی برابر صای و اویله عد ایله زیرا وارلق و بوقاق یانکده یکسان
اولدجه نفسك اضطراریدن خالی اولموسنی وجود جانبده جذب ایدر
و مرادنی تحصیل ایتدیکه ارام ایتمز اهل فنا ایسه بویله دکلدر فافهم
جدا * از عذاب و قهر حق ایمن مباش * از پی آزار هر مؤمن مباش *
ایمن مباشك مفعولی و از ایمنه متعلقدر و ایکنجی از مباشك متعلقدر (ایمن
همزه نك و همك کسره زایله قیغوسن معناسنه (از پی تعلیل افاده ایدر
تکرم مرور ایتدی (آزار مدله اسم مصدر در از ارلق و سوکک و رنجیده
قلیق معناسنه مصدری آزدن و آزاردن و آزار کردنر انجمنك معناسنه
(معنای بیت) بودر که حق تعالی نك عذاب و قهر نندن قیغوسن
ولا ابالی اوله زیرا کفر در که امن عاجز دندن او اور الله تعالی حقنده ایسه
عجز اعتقاد ایتك کفر در پس اسباب عذاب و قهر دندن اجتناب
و موجبات ثواب و اطمینان کسب لازمدر و هر مؤمنی انجمنکدن اوتوری
اوله یعنی هیچ بره مؤمنی رنجیده قلیق ایزنه و آردنه دوشمه زیرا سن
ملت ابرهیم اوزرینه سن که کعبه بی بنا ایچون خلق اولندك یوخسه
هدم ایچون دکل و بونده مؤمنی تخصیص بالذکر ایتدوکی شرفسندن
اوتوریدر والا هیچ برزی روحه اذیت و بخش جائز دکلدر کر کسه
کافر اولسون مگر که اوراده ضرورت قویه و برهان اوله یا عقلا
و یا شرعا * در یلایاری مخواه از هیچ کس * زانکه نبود جز خدا
فریادرس * یاری مخواهك مفعولی و از اکامعلق و در یاری به و یا نهیه
طرفدر زانکه مافیلنه تعلیلدر جز استثناء مفرغدر که علی حسب
العوامل معربدر مستثنی منه محذوفدر تقدیری نبود کس فریادرس
الا خدا دیمکدر (یاری ده یا مصدریه در معاونت دیمکدر یا معین در
(زانکه زان سبب که دیمکدر) نبوده با و زنیچون اسکان اولور اصلی
مضمومدر (فریادرس وصف ترکیبدر اصلنده رسنده فریاد در
فریاده ابریشچی و مدده کلیمی معناسنه زیرا فریاد مدد دینو اغلق
و چاغر مقدر رسیدن ابر شمرکدر و رساندن و رسانیدن ابر شمرکدر

(معنای بیت) بود در که بلا حائده و مصیبت و محنت نزول آید و کی
 وفته هیچ برکسودن معاونت و امداد طلب ایتمه زیرا الله تعالی دن
 غیری فریاده ایشی و مدده کلینی بود در آنکچون حضرت ابرهیم
 علیه السلام آتش نمروده طرح اولاند قدده اول ائشاده جبریل علیه
 السلام کلوب البس لك حاجة یا ابرهیم دیو چك ابرهیم دخی اما البك
 فلا دیو جواب و پردی یعنی یا جبریل سكا عرض حاجت ایلم و سندن
 مدد خواه اولم بلکه لسان عالم ایله حاجتم معین و ظهیر اولان اللهه
 معروضدر و ایوب علیه السلام دخی (رب انی مسنی الضر) دیو حالنی
 حقه عرض ابتدی و بوراده ناظمك قدس سره مرادی عالم حقیقه
 و یا حق نسبانه کوره منع استمداد در والا اذا تحیرتم فی الامور فاستعینوا
 من اهل القبور مطالعاه اولنه * هر که رنجانیده عذرش بخواه *
 تا نباشد خصم تودر عرصه گاه * هر که نك تقدیری هر کسی که دیمکدر که
 مبتدادر رنجانیده فعل مخاطبدر که ماضیدن بر قسمدر که اکا ماضی
 مقید دیرل مفعولی محذوفدر که اورادر معنای سن انی انجتمش سن
 دیمکدر بعد الجملة مبتدایه صفت اولور عذر بخواهك مفعولیدر
 و بعد الجملة خبر در تا تعلیل ایچوندر نباشدك تحتند فاعل ضمیری
 هر کسده راجه در (رنجانیده ده همزه خطاب ایچوندر رنجانیده ذکر
 اولندیغی اوزره ماضی مقیددر اگر رنجانیدی دنلسه ماضی مطلق
 اولوردی مصدری رنجانیدن در که انجتمك ورنجیده قلمقدر مضارعی
 رنجاند ورنجاننده کاور رنجانیدن رنجیدك ماضی در رنجیدن
 لازمدر که انجتمك و آزرده دل اولقدر (عذر عریسدر که محذوف
 ایده چك بهانه تحری ایتمکدر شواشی بن اشلدم دیو انکار ایتمك
 و یا اشلدم اما مرادم شوایدی دیمك و یا ایتدم اما بردخی ایتمه بن
 دیمك کی (بخواه ده با تا کید طلب ایچوندر زیرا خواه امر در مصدری
 خواستن در که طلب ایتمکدر مضارعنده سین هایه قلب اولنوب
 خواهد و خواهند دیرل (خصم فتحله خصوصتدندر که منازعه در
 خصم اولانه خصم دلدی زیرا هر بری آخرك خصمته تعلق ایدر
 خصم ضمه جانیدر نكیم عجم دست و کریان شدند دیر و ترك باقه باقه
 اولدیلر دیو تعبیر ایلم (عرصه گاه ده عرصه عریسدر بنادن خالی اولان

بقعه واسعه دیرل (گاه کاف فارسیه ظرف مکاندر عرصه گاه محشر در
 یعنی خلقت حشر و جمع اولاجق بریدر که میدان واسع در زیر ارض
 اول و قنده بکرمی بر جزء دن طقسان طقوز جزء دك مد و توسیع
 اولسه کرکدر پس عرصه گاه شول پردر که حشرك بقعه و میدانیدر
 (معنای بیت) بودر که هر کسده که انی سن انجتمش و آزرده خاطر
 انجتمش سن انك عذرنی دله و حلاللق طلب ایله تا که محشر درده سكا
 خصم و منازع اولیه والا اوزرنده حقم وارد در دیو سنکله دست
 و کریان اولور و فضاخانه دوشرسن و بلکه اسنیفاء حقوق واقع
 اولور سه یا حظ آخرك منقص اولور و یا مفسد قالور سن زیرا بوم
 عدله مسایحه اولد زهمان بوموطنده ایکن قبل المحاسبه محاسبه نفس
 ایده کوز و حقوق حق و حقوق عبادی ادا و قضا ایله والله الموفق
 * کرغنا خواهد کسی از ذوالمنن * در قناعت می توانش یافتن *
 کسی خواهدك فاعلی و غنا مفعولی و از اكا متعلق و بعد الجملة فعل
 شرطدر در یافتن ظرف و یافتن توانه مفعولدر فاعلی کسی به راجع
 ضمیر زیرا توان بوراده تواند دیمکدر و بعد الجملة جزاء شرطدر
 و توانش ضمیری معناده یافتن قید در می تواند یافتن دیمکدر که
 مصدری مفعولنه مضافدر (غنا فقرك مقابلیدر که عدم احتیاج
 و بلکه کثرت اموالدر) ذولمنن ده ذو صاحب معناسنه منن کسر جمله
 متك جعیدر که نعمت ثقیله و عطاء بی عوضدر و انك تفصیلی بالاده در
 قناعت قسمته رضا و موجود اوزرینه زیاده طلب ایتمکدر نكیم بیانی
 مرور آیددی توان قدرت در مصدری توانستن در مضارعنده سین
 حذف اولنوب تواند دینلور دانستن دن حذف اولنوب داند دلدیو کی
 کی (یافتن یا مثالبه بولمقدر مضارعنده قایا موحده به قلب اولنوب
 باید و یا بنده دینلور) (معنای بیت) بودر که اگر برکسده ذوالمنن
 و ذوالعطایا اولان الله تعالی دن غنا و دولت طلب ایدر سه اول دولتی
 قناعت و قسمته رضا ایچنده بولمقه قادر اولور زیرا قناعت کز لایقنی در
 پس هر کیمکه بویکزه واصل و بود فینه به نائل اوله فقر یوزنی کورمن
 و انك دولته زوال ایرمز والا خربص اولان کسه غنی اولسه دخی
 غنای نفس اولیحق ینه فقیردر و بونده اشارت وارد در که قوت و کفاف

و کفایت اولیحق طلبکار غنا اولیحق کرکردن زیرا مقصود اولان
تعبشدر وحق متکفل اولدیغی رزق واصل اولیحق مزیده حاجت
قالماز مع هذا مزیدک محاسبه سی وارد و سوه حسابدن خوفی ایتملودر
* * در بیان علامات عقل و دانش نصیحت گوید * *

* هر کرا عقلست و دانش ای عزیز * دور باید بودنش از چار چیز *
یونک تقدیری هر کسی که عقل و دانش هست اورا دیمکدر که هر کسی
مبتدا عقل و دانش مبتداه ثانی و هست مبتداه ثانی به خبر در زیرا
بوراده است هست معناسنه و بعد الجمله که رابطه سیله مبتداه اوله
صفتدر اوزا هستی تعلیلدر زیرا را لام جاره معناسنه در بودن بایدن
فاعلی و شین مضاف الیه یعنی بودن فاعله مضاف و دورانک
مفعولی و از دوزه متعلقدر یونیتک مفرداتی مرارا شرح اولمشدر
(معنای بیت) بودر که هر کس که انک ایچون عقل و دانش و ادراک
وار در اول کسه درت نسنه دن دور و بعد اولیق کرکردر که اگر
بودر نسنه دن دور اولور سه اهل علم نافع و اهل عقل معاد
اولدیغی بلو اولور و اگر بوشاندن خالی اولور سه جاهل و احق قالور
* کار خود با ناسزا نکندرها * مردمی نکند بجای ناسزا *
نکند فاعلی عاقل و اهل دانشدر که بیت اولدن مفهومدر کار مفعول
اول و رها تائیدی و باره ایه متعلقدر مردمی ایکنجی نکندک مفعولی در
بجای اکا متعلقدر ناسزا نالایق دیمکدر سزیدن فتحله لایق اولمقددر
رها صالی و بر مکدر که رها کردن و یار هانیدن و یار هانندن تخفیف
اولمشدر (مردمی انسانیت دیمکدر که یا مصدریه در) بجای ناسزا
عزیزنده ناسزاتک حقنده دیمک معناسنده مستعملدر (بجای اوانک
حقنده دیمکدر شکم شیخ سعدی دیمشدر) تو بجای پدر چه چه
کردی خیر (که همان چشم داری از پسریت) یعنی سن پدرک حقنده
نه خیرایتک که او غلکدن همان امید طو تر سن (معنای بیت) بودر که
گندی کارکی ناسزابه صالی و برمه و محل اولمبانه ایس اصمرازه زیرا
هر کارک بر رجلی وارد و کذلک ناسزا حقنده انسانیت ایتمه زیرا ضایع
اولور شکم دیمشدر که معروفی احسان اهلنه اصطناع ایتمک کرکردر
والاخرای یدنه سیف قاطع و بر مک و سباع حیوانانی تربیه ایتمک کی

اولور * عقل داری میل بد کاری ممکن * زین چوبکذشتی
سبکساری ممکن * عقل دارینک مفعول مقدمی در و بعد الجمله فعل
شرطدر زیرا یونکلام شرطی متضمندر که تقدیری اگر عقل داری
دیمکدر میل ممکنه مفعولدر و بعد الجمله جزاء شرطدر مصراع ثانی
دخی یواسلوب اوزرینه شرط و جزا در تقدیری چوبکذشتی زین
سبکساری دیمکدر یعنی چو حرف شرطدر که اگر معناسنه در عقل
بوراده مراد عقل کاملدر عقل معاد و قدسی در (داری مضارع مخاطبدر
مصدری داشتن در طو ترق معناسنه مضارعنده شین رایه قلب اولنوب
دارد و دارنده دینلور بدکاری ده یا مصدریه در) بدکار صفت مشبهه در
بداشلو معناسنه و بدکاری بد اشلولک در (زین اصلنده زاین در که
حالت در جده الف تلفظ اور سما ساقط اولمشدر) بکذشتی بانک ضمه سنی
و کاف عجمینک لاجل الضروره سکون سیله ماضی مخاطبدر مصدری
گذشتن در یکمک معناسنه مضارعنده شین رایه قلب اولنوب کزدر
و کذارنده دیرلر (سبکساری ده یا مصدریه در سبکسار دخی صفت
مشبهه در بینی باشلو یعنی خفیف العقل سبک سرکبی زیرا سارکله در که
سردن جزء در مجاز اسراوزرینه اطلاق اولمشدر کله پوشه ساره دیرلر
دیه به اختصاصی اولدیغندن او توری سبکساری بینی باشلو لقندر
(معنای بیت) بودر که اگر عقل کامل و علم شامل طو تر سک یعنی بومعنی
و بوصف سنده و ارایسه بد و برامزایش اشله کرک عقلا قیج اولسون
و کرک شرعا زیر اخاق ارا سنده تشنیع اولندیغندن غیر من بعمل سوه
یجز به مضمونجه عمل بده جزاء بدایله مقابله اولنور شکم مقتضای عدل
بودر و یونی کچد کدن صکره یینی لک ایتمه که خفیف العقل اولمقدندر
یعنی بو خصلتی کچر سک سکار پند دخی بودر که عقلا کی آغر باشلو اول
و خفت و طیشدن حذر ایت والا بین الناس رذیل و میتدل اولور سن
و عندالله دخی وزن و مقدارک قالماز و صراف معنی سنی بر پوله الماز
* هر کرا حلم و دل روشن بود * در زمانه باصلاح تن بود * هر کسی که
اورا دیمکدر که هر کسی مبتدا و اورا بوده مفعول و حلم فاعل و بعد الجمله
مبتدایه صفتدر ایکنجی بودک فاعلی هر کس و ذرا کا ظرف و با اکا
متعلقدر و بعد الجمله مبتدایه خبردر حلم کنبر حائله مجزئی جز مینله

مواخذه ده محله اتمام قدرت و ارتفاع مانع واریکن به پس خالق
 کوره ترك مواخذه و مخلوقه کوره کیفیت نفسانیه در که ترك مذکوری
 مستلزم در و حلم کسر له عقل معناسنه دخی کلور قال الله تعالی
 (تأمرهم احلامهم بهذا) ای عاقل و لهم کافی القاموس والمفردات ولكن
 مفرداتده دیشدر که حلم حقیقتده عقل دکادر ولكن عقله تفسیر
 ایندکاری عقلک مسیبتندن اولفصله والا حلم نفس وطبیعی هیجان
 غضبتدن ضبط اینکدر پس اگر ناطمک قدس سره خام ایله مرادی
 عقل ایسه عقل پزینه حلم دیدیکی بطریق التفنن در (دل روشن
 کدورتدن صافی اولمش کوکل پس روشن که آیدین در صفا و جلا مراد
 اولور زمانه آخرنده هاتخصیص ایچوندنر زیر هر وقته من الاول
 الی الآخر زمان دیرل زمان مخصوصه ایسه زمانه دیرل مثلاً هر کسک
 زمانی کبی صلاح فسادک شدی اولدیغی و معناری مرور ایشدر
 (معنای بیت) بودر که هر کسده که انک حلم و یا عقل صفتی و دل صافیتی
 اوله زمانه ده صلاح تن ایله اولور یعنی بدن و جسمی فساددن خلاص
 و آسوده اولور شول جهندن که حدیثده کلور (اعوذک من ان اجمل
 او یجهل علی) یعنی نادان اولمقدن و نادانلربکا نادانلق معامله سن
 یتکدن سنی پناه گاه ایده رین پس شول کسه ده عقل و قلب حالی
 کال بولیه البت ناسزا ایش طوتمقدن خالی اولمز و اخراجانب الندن
 مبتلی اولور و بردخی بودر که سوء اخلاقی اولان کسه نک اضطراب
 قلبی بدتنه دخی ساری اولوب ظاهراً و باطناً راحت بولمز و ساکن اولمز
 * تاشوی پیش از همه در روز کار * دست بر نان و نمک بکشاده دار *
 پیش شوی نک مفعولی و از پیشه متعلقدر و جله سی تعلیلده اولور
 دست دارک مفعول اولی و بکشاده نایبی و بر بکشاده به متعلقدر تا
 تعلیل ایچوندنر (شوی فعل مضارع مخاطبدر مصدری شدن در
 اولقی معناسنه مضارعنده و او زیاده ایدوب شود و شونده دیرل
 پیش باه بحسبک کسر یله اولک که جهات سنت دندر امام معناسنه
 فحله روز کار اصلنده شدتلی کوندنر زیرا کار کاف بحمله مبالغه افاده
 ایدر صکره مطلق زمانه محمول اولدی و شدت معناسنی متضمن
 اولدیفته قرینه در که وقت بخنده بویه اولور روز کار در بودیرل یعنی

زمان بخندن خالی دکسدر که انده بویه شدتلی کوتلر اولور
 و روز کار جهان معناسنه کلدیکی نعمه الله ده مصر حددر ولكن
 روز لفظی معنای اولی ترجیح ایدر اگر چه بومقامده ایکی معنی دخی
 درستدر نمک طوزدر ملح معناسنه نمکدان طوز لغدر بوراده نمک ایله مراد
 ادامدر کسر له قاتی دیدکلر بدر زیر بحسب الغالب طوزدن خالی اولمز
 و حقیقتی مراد اولقی دخی جائزدر زیر طعامده نمک ایله بدأ اتمک
 مستوندنر بومصورتده قوام طعام اولان ملحه اکتفا و ماعدا بطریق
 الاستیباع مراد اولور و نان اصل الكل اولغله تقدیم اولندی انکچون
 حدیثده کلور (اكره والخبز) بکشاده بانک ضمه سی و لاجل الضروره
 کافک سکونیه اسم مفعولدر آچلمش معناسنه مصدری کشادنر که
 آچقدنر مضارعنده یا زیاده ایدوب کشاید و کشاینده دیرل
 و اسم مفعول ماضیدن مشتقدر زیر مضی به دلالتده مناسبتلری
 واردر پس ماضی نک آخری مفتوح فلنوب فتحه بی بیان ایچون هاء
 علامت وضع اولور دارمدر مصدری داشتن در طوتمق معناسنه
 (معنای بیت) بودر که زمانده و یا جهسانده جله دن مقدم اولقی
 ایچون دستی نان و نمک او ز رینه آچلمش طوت یعنی مقبوض البید اولوب
 طعامکی مسافردن و مجاوردن امساک اینه بلکه اطعامله مبسوط البید
 اول چونکه کشاده دست اولسن اهالی زمانه بی عملده سبق ایدرسن
 و جله به اولک اولور سن و ایلر و کیدرسن زیر سخاوت ملکاتک
 اکلی و اطعام صالحاتک اکلی در حقی بین الملائکه بو عمل مقبوض در زیر
 انلر اطعام طعام و سقی ماء عملندن محرومدر که بو عمل بشره مخصوصدر
 * تا تو باشی در زمانه دادگر * زیر دستا زانکودارای پسر * تو لفظی
 باشی بخنده اولان ضمیر فاعلی تا کید در دادگر باشی نک مفعولدر
 و بعد الجمله تعلیلدر زیر دارک مفعول اولی و نکو نایسی در دادگر داد
 عدل و دادگر عادل و شمر نظام دروداد خواه شکایتچیدر کرکاف بحمی
 ایله ادات فاعلدر بی معناسنه مثلاً زر کر قیو بحی و آهنکر دمر بی در
 زیر استان ال الله اولنلدر مطلقاً پس دستا نک جمعیتی زیر دست
 و محکوم اولنلدر راجعدر آن ادات جمعه در جسم نامی ده یعنی انسانده
 و حیوانده و نباتده مستعملدر مثلاً مردمان و اسببان و درختان دیرل

نکو نونك كسريله ونيكو كوكچك در مقابل زشتندركه چركندر
(معناي پيت) بودركه تاسن زمانه ده عادل اوله سن يعني عدل صفتيله
متصف اولماك ايچون لك التبتده وزير حكومتده اولان اهل واولاد
وخداي كوكچك وخوش طوت وهره وكلمه وارنجه حقوق عباد
وحيواني رعايت ايله تاكه صفت الهيئه ايله متصف اولاسن وشرف
ودرجات عاليه بولاسن والارذيل وساقط اولورسن ودرگاه تزل
ايدرسن زيرا ظالم ملعوندر وملعونك مقرى نادر وحديدنه كلور
(كلكم راع وكلكم مسئول عن رعيته) وآخر وصاياي نبوي ده كلور
(الصلوة وما ملكك ايمانكم) هر كه در بند خود آمد استوار*
* پند اورا ديكران پندندكار* تقديري هر كسي كه ديمكد در استواره
ظرف واستوار آمده مفعولدر وبعد الجملة مبتدايه صفت اولوركه
هر كسي در ديكران پندندك فاعلي وپند مفعول اولي وكار ثانيه در
وبعد الجملة مبتدايه خبر در پند باء مجمينك فتحه سيله نصيحت
ووعظدر كه ترك او كوت دير استوار محكم معناسته در ديكران ديكرك
جمعدر غير معناسته ترك بردخي دير شكم مفصلا مرورايلدي بندند
باء عربييله فعل مضارع جمعدر مصدرى بستن در بخلق معناسته
مضارعنده سين نونه قلب اولوب بندد وبنندند ديرلر (معناي پيت
بودركه هر كسه كه كنده وعظ ونصيحت ايتكده محكم كلدي يعني
عظ نفسك ثم عظ الناس موجبجه اول نصيحت ايدوب عمل ايلدي
غير يار دخی انك نصيحتي كار بفرستيلر واپس طوتيلر يعني انلره دخی
تاثير ايدوب عمل قلديلر ونصحتك نفوذى اولدى زيرا خلقك اسان
عذري قطع اولندي ورتده مجالري قالمدي اشته عامل ايله غير عاملاك
فرقي بودر* هر كه او گفتار خود باشد ملول* قول اورا ديكران
نكند قبول* ملول باشدك مفعوليدر فاعلي هر كه منضم اولديغي
كسك ضميريدر ديكران نكندك فاعلي وقول مفعول اولي وقبول
ثانيه در ويوم قوله ترا كيبك نظائر كثره سي مرور ايتشدراعرابي
انلره قياس اولنه وبوييتك جميع مفرداتي بالاده شرح اولمشددر
خصوصا گفتار افطلي مخلدن مطالعه اولنه (معناي پيت) بودركه
هر كسه كه كندى سوزندن پرملاال وكسلناك اوله يعني مقتضاسيله

عله حركت ايتيه وقول مجرديله قاله غير يار انك سوزنى قبول ايتزل
زيرا متكلم وخطاب وناصح ومنصوح له اراسته جهت جامعه
كر كدر كه چاقق ايله قاوارا سنده اولان مناسبت كي تاكه ارتباط
حاصل اوله و متكلم وناصحون كلام مخاطب ومنصوح ايله نافذ
رواصل اوله وبومعنى مرتبه اقواي بياندر والا ايتسانده استعداد
واقبال اوليحق خط ديواردن دخی اخذ ايدرد وندلشدركه (الحكمة ضالة
المؤمن ايتا وخرها اخذها) چونكه اديار اوله انسان عاملدن دخی
مستفيد اولماز شكم حديثه كلور (يحي النبي واپس معه احد) فافهم
جدا* هر چه باشد در شريعت ناپسند* كره او هر كز مكردي
هوسنند* ناپسند باشدك مفعوليدر وبعد الجملة هر چه به صفت
اولوركه هر كسي چه يعني كه تقديرنده در كه مبتدا در كرد مكرديك
مفعول وبعداجملة خبر اولور (هر چه ده هر كل افرادي معناسته در
وجه كو يرند مستعملدر اگر چه لفظ سنده اولديغي كي وناظر در كه
اصلي اوزر يته يته نه معناسته اوله شكم تصور بمضاده كلور (شريعت
الله تعالى لك عبادي ايچون مشرع يعني دين ده طريقت قلديغي
نشدندركه انك اوزر يته سلوك ايدوب كيدرلر واول شريعت وضع
الهي ديرلر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم كنورمش وانك وساطتيله
متعين ولامشدر پس شول نسه كه كتاب وسنددر ايكني دخی شرعدر زيرا
سنددخي واما تاكم رسول فخره بمضمونه داخلدر وشولكه كتاب
وسنددن علي سبيل الاجتهاد استنباط اولمشددر (احكام فقهيه كي
وياخود اجماع علماء انك اوزر يته معتقد اولمشددر بيايكني كتاب وسنت
اوزر يته متفرعدر وكتاب وسنت واجبي استكرايدين كافر اولور
اجتهادي بكار ايدن كافر اولماز زيرا طرقت شرعيكه افعال اولور
وشول شتلكه الله تعالى به قربت طريقي اوزر يته ابتداء اولمشددر
انلردخی سنت طاهره نبويه ده داخلدر تراويح وامثال كي زيرا
سنت مطلقه مضاده سي اولماسان امور محدثه ضلالتدن خارجدر
وبونك خلاقي اوزر يته اولان كسه عقل وعملدن بالاكيد خالي وحايه
ادرا كدن عاطلدر ناپسند اصلنده ناپسنديدددر بكنلارش معناسته
مصدري پستيدان در كه بكنلر بكنلر در كه استند في بكنيه

منكلس پسند برز کرد کسر کاف بحمله بر قاح معنایه کلور بوراده
 چوره دیمکدر کردا کرد چپ چوره در (مکرد کاف بحمینک فتحیه
 نمی حاضر در مصدری کردید در دوغک معنایه بر حالدن بر حاله
 و بر یانندن بر یانه و کید زکن دوغک کبی مضارعی کردد کلور (هوشمند
 اوصلی و عقلی باشند کسیه کافی نعمه الله زیرا مند ادات توصیفد رکه
 لی معنایه در و دقایقه کلور که هوش اولک دیدگری حالتد رکه
 عقل صحیحک اثرید رکه عرب اندن تمیز له تعبیراید رکه آدمی خیر و شر
 و نفع و ضرری انکله فرق اید ریوخته نفس عقل دکلور اوکی کیتشه
 بهوش و اوکلویه هوشمند دیرل هوشک منافسی لسان عبریده اغما
 دیدکلریدر اوصلو دلو مقابلید راکر هوش اوص اولایدی بهوش
 دیوانه اولوردی انتهی پانتهذیب کاب مذکورده هوشک عقل
 اوزرینه متفرع اید و کنه بویتله اشتهاد اید رکه (بعقل اید چند
 مردم هوشمند ست نداند موی ریش خود که چند ست یعنی مردم
 هر چند که عقلیه میر اولسه ده کندی صفاتک قبلی قاج اولدیفن یلز
 ولکن کشف الاسرار نام تفسیرده کلور که زهری که بیاد تو خورم
 نوش اید دیوانه ترا بیند و باخوش آیدس بویتده یا هوشک دیوانه به
 مقابله سی هوش اوص معنایه اولق اشعار ایدر و دقایق پیتده اولان
 هوش کماله مصر و قدر که انسان قوت مد رکه سیاه قدر کامل اولسه
 دیمکدر و دقایق بو محله بوندن غیری قصوری دخی رادر که تطویلدن
 حذر اسیان و جوابی طی اولاندی فاعرف (معنای بیت) بود رکه
 هر کسه که شریعتده ناپسند و نایم قبول اوله ای عقلا و انک چوره سنده
 اوقاتدن هیچ بروقتده دوغده و طولاشعه زراشیر علیه عامل اولمایانه رغبت
 و محاسنه حرکت بو قدر و کذلک بر کسه ده حال اوله و لکن ادب شرع اولیه
 اولخی اهل قال دی ادب کبیر که اقتدایه صالح دکلور شو قدر وارد رکه
 بخدوب الهی اولانه اقتد اولنر سده تعظیم و احترام اولنر فاحفظه
 * تا صواب کار بینی سر بسر * بامر اد خود مکن کار ای بسر *
 صواب بینی به مفعول سر بسر یعنی جهته بینی به متعلقدر زیرا
 تقدیری از نامسر سر دیمکدر و بعد الجملة مضارع ثانی مضمره
 تعلیل اولور کار مکن کله سنک مفعول و با اکامه اقتددر زیرا معیت

و مصاحبت ایچوندر (صواب خطا مقابلید ر (بینی مضارع مخاطبدر
 مصدری دیدن در کورمک معنایه علی غیر انقیاس دال پایه قلب
 اولنوب پیتد و پیتده دیرل (سر بسر از سر تا سر دیمکدر یعنی اوچدن
 اوجه و باشدن باشد با کله مراد در تخفیف اولنوب سر بسر
 دیمکدر شکم سر سر اکافرینه در زیرا بودخی زسر تا سر دیمکدر که
 تا انتهای غایت ایچوندر و انتهای ابتدا لازم اولمغه از تقدیر اولمغه باعث
 بودر زیرا از ابتدا غایت ایچوندر و سر سر و تکا پو و دنکا دنک
 و امثالنده اولان الفسات و اوزن بدلد رکه اصلنده سر و سروتک و پو
 و دنک و دنکدر که تخفیف مراد ایتد کتری برده بونی ایدر لر و در بدر
 دخی سر بسر کبیرد رکه از تابدر دیمکدر یعنی قیودن قیویه در یوزه
 ایدر انتهایه ذک دیمکدر مقلسه در بدر دید کتری بو مقوله در یوزه
 شانندن اولمغه در سر سر باش باشد و در بدر قیو قیویه و در یوزه
 یوز یوزه دیومقابه معنایه دخی ایچوندر و لکن هر استعمال موافقنه
 کوره در بوراده مراد اولدر (مکن نهی حاضر در مصدری کردندر
 ایلک و ایشلک معنایه مضارعنده را برینه نون کتورب کند و کتده
 دیرل (معنای بیت) بودر که ای بسر اگر کار یکی بالکله صواب اولق
 استرسک و هر ایشم خیر اولسون دیرسن کندی مراد کسه ایش ایش
 و نفکی آرادن طرح ایدوب هوی و شهوتی براق و شرعه و مرشد سوزیله
 و حقه ایش طوبت تا که اغراض نفسانیه و شهوات طبعیه دن خلاص
 اولوب خاص آتون اوله سن و نحاسک زرا بریزه مغالب اوله و لکن بو معنی
 خواص ناسه نخوضدر که امر کار دان و حق بین و حق شناس وفای رادندر
 * * در بیان رستکاری گوید * *

* هست بی شک رستکاری در سه چیز * بانو کویم یاد کیش ای عزیز *
 هست مقدم خبر و رستکاری مؤخر میدادر و بی خبره متعلق و در اکا
 ظرفد ربانو ما بعدنه متعلقدر کیش ده شین مفعول اول و یاد اکا
 ای در وجهه سی استیاف بانی در هست وارد دیمکدر رستکاری ده
 یا مصدریه در رسته راک فتحیه اسم مفعولدر مصدری رستن در که
 قور تمقیدر خلاص و نجات معنایه مضارعنده سین هایه قلب و انوب
 رعد و رهنده دنلور خواستن دن خواهد دنلک و کی کبی و بعضیلر

رهیدن رسته کوره و خواهیدن خواسته کوره دخی لغتند دیمشدر
 و رستگار دخی رسته کی قورنشدر زیر کاف عجمیله ادا ت میالغه در که
 بعضی افعال و اسماء آخرنه لاحق اولور مواد کثیره سنی وارد (یاد ذکر در
 کیر کاف عجمینک کسریله امر حاضر در مصدری گرفتن در طومق
 معنای مضاغنه باز یاده ایدوب کیرد و گیرنده دیرل یاد کیر خاطر کرده
 طوت و ذکر و حفظ کردن کیمسون دیمکدر (یاد داشت خاطر ده محفوظ
 اولان نسته به دیرل (معنای بیت) بودر که دنیا و آخرتده خلاصق
 بی شک و شبهه اوج نسته ده درای عزیز سکا اول اوج نسته بی
 سویلیم سن انی خاطر کرده طوت و عمل ایله تا که بلا و محنتدن نجات
 بوله سن و درد و غمیدن خلاص اوله سن * زان یکی ترسید نیست
 از ذوالجلان * دوم آمد جستن قوت حلال * یکی مبتددا و ترسید
 نیست خبر در زان یکی دن یا حال و یا ا کا صفتدر از ترسید نه متعلقدر
 دوم مبتدا جستن آمد ضمیرندن حالدر عربی ایله تقدیری اثنای جاء
 کاشا هذا المعنی دیمکدر آمد بعد الجمله خبر اولور جستن مصدر در که
 مفعولنه مضافدر حلال قوتک صفتدر (یکی بری دیمکدر که آخرتده
 یا نسبت ایچوندر یک بر در (ترسیدن فتحه قورقق خوف معنای
 ذوالجلال الله تعالی در که جلالت و عظمت و هیبت صاحبی در پس
 جلال نعت الهیدر که قلوبه هیبت و تعظیم اعطا ایدر و بوجلالدن
 اسم جلیل ظاهر اولمشدر و حکم جلالت که تنزیه و تشبیه دینلور
 یعنی جلال ضدین او زیننه اطلاق اولنور (لبس کشته شی) و مرضت
 فلم تعدنی کی (دوم ضمتین ایله ایکنجی دومین ایکنجسی دیمکدر که
 ایکی به منسوبدر یکی بره منشوب اولدیغی کی (آمد فعل ماضیدر
 مصدری آمدن در کلک معنای مضاغنه میم یا به تبدیل اولنوب
 آید و آینه دیرل (جستن جیم عربی تک ضمه سیله استمکدر مضاغنه
 سین و او و یاه قلب اولنوب جویند و جوینده دیرل (قوت حوت وزنی
 او زیننه غریبدر مایقوم به بدن الانسان معنای انسان بدنی
 انکله قوام بولاجق قدر غدار (حلال عقده حرمت اندن حل
 اولان نسته در که استعانه الله عقاب یو قدر طیب استلذاذ اولان
 نسته در پس هر حلال طیب اولاز (معنای بیت) بودر که اسباب

نجات اولان اوج نسته دن بری ذوالعظمة والبریاء اولان الله تعالی بدن
 خوفدر یعنی عقابدن و اکا باعث اولان امور دن برهیز و حذر در
 بوراده مقام خوفده ذوالجلال و صفیک مناسبت و لطافتی خفی دکلدر
 ایکنجی قوت حلال طلب ایتک کادی یعنی نفقه سنی حلالدن ایلیمه
 و محرمات و مشبهات تناولدن حذر ایده و الا آتش اکل ایدر و عذاب
 مستحق اولور و فرض و نافله سی قبول اولاز و آخرتده صورتی مسخ
 اولور * سیومین رفتن بود بر راه راست * رستگار ست انکه این
 خصلت و راست * سیومین مبتدا رفتن بودک مفعولی بر رفتنه
 متعلقدر و بعد الجمله خبر در رستگار ست مقدم خبر انکه مؤخر مبتدا
 و این خصلت دخی مبتدا و راست خبر در زیر تقدیری حاصل است
 اورا دیمکدر و بعد الجمله انکه به صفتدر زیر ان کسی که تقدیرنده در
 (سیومین اوچنجمی سوم اوچنجمی در یا اشباع طریقیه در اصلی
 سه در که اوچدر سینک فتحه سنی کسره جانشه اماله ایله اوقنور
 سیومین ده یا نسبت و نون تا کید نسبت ایچوندر (راه راست صراط
 مستقیم در که دین مشر و عذر (رستگار میور ایشدی (خصلت
 فضیلتده غالبدر اگر چه ردیلنده دخی مستعملدر (ورا اصلنده
 اورادر که و او حرف آخره اتصالله همزه ساقط و واو اخف حرکات
 اولان فتحه ویرلشدر (ورا کله سی ادا ت مفعولدر و لام جاره معنای
 کاور که بوراده مراد بودر (معنای بیت) بودر که اسباب خلاصق
 اوچنجمی صراط مستقیم اولان شرع نبوی او زیننه یور یوب
 کتمکدر قورنشدر اول کسه که بو خصلت یعنی سلوک جاده دین
 انک ایچون حاصلدر زیر شرع مطهر دن خارج اولان کافر در
 کافر ایسه نجات یوقدر بلکه نجات مؤمنه در و خصلت مذکوره ده
 امر و نهی داخلدر زیر فرائضی اکساب متاهیدن اجتنابله تام
 اولور پس انده که امر اوله و لکن نهی اولیه و بالعکس اول کسه
 نجات بولاز زیر احدهما آخره مربوط و بری برینده منوطدر نیکم
 قرآنک و عیدندن مفهومی مدر شوقدر واردر که ایمانله انتقال ایدن
 عاصی نک حسابی حقه مفوظدر حق عید اولیحق عفو ایتک جائز در
 * کر تواضع پیشه کیری ای جوان * دوست دارندت همه خلق جهان *

تو اصع كبرى تك مفعول اولی و پیشه ثانسی و بعد الجملة
فعل شرطی و همه دارندك فاعلی و تا مفعول اولی و دوست ثانسی
و بعد الجملة جزاء شرطی (کبری مضارع مخاطبدر مصدری
گرفتن در طومق معنایست مضارعنده یا زیاده ایدوب کرد و گیرنده
دیرل و بعضی نسخده کردی دوشمدر که ماضی مخاطبدر (جوان
یکت در که پیر مقابلیدر جوان مرد یکت کشی و سخنی زیرا جوان
قوت معنایست منضمدر سخا اید قوت روحانیه ایله نفسی زبون
و مغلوب ایتکدن کلور (دارند فعل مضارع جهدر مصدری
داشتن در طومق معنایست مضارعنده شین رایه قلب اولوب دارد
و دارند دیرل (خلق جهانیدن مراد انساندر که افرادی بری برلیند
دوست او اولر زیرا مراد تواضع مقابلده سنده اولان دوستلقد سائر
مخلوقات اید بو وصفله موصوف دکلردر اگر چه حقه مسخر
و مفاد لدر و انسان کامله بعضی تك محبتی واردر (احد یحییا و نجیه)
و بعضی تك بغضی واردر سام ابرس دید کلری کلر که آتش ابرهیم
علیه السلام نفخ ایتدی انکچون سارع انک قتلی ایله امر ایتدی
(معنای بیت) بودر که ای جوان اگر تواضعی پیشه و کار طومرسک و یا
ایلد کسه سنی خلق عالم دوست ر محبوب طومرل زیرا برده اولان یوزی
کسه بصم و خالک یکسان اولنری خاکدن رفع ایدوب دستکیر او اور
و طبع انسان انک اوزرینه در که سرکشه سرفرو ایتز بلکه فی المثل الی
کو کسند اولانه انقیاد و محبت ایدر پس محبوب القاب اولانه بی وجود
اولق لازمدر و پیونده جوانه خطایک سری بودر که جوانلق ایام غریب
و سرکشی در که دهک حاله کسه به باش اکز بوجهندن تواضع و ترک کبر
احسن اخلاقند * سرمکن در پیش دنیا دار پست * و رکنی بی شک
رود دینت ز دست * سر لفظی مکن کله سنک مفعول اولی و پست
ثانیسی در در اکا طرفدر و رکنی و اگر کنی دیمکدر که شرطدر بی شک
روده متعلقدر دین رودك فاعلیدر و تابه مضافدر ز دست دخی اکا
متعلقدر دنیا دار وصف ترکیبی در اصلنده دارند دنیا دار دنیا طومچی
معنایست که غنی و مفعول مراددر (دین معلوم اوله که شریعت و ملت و دین
وضع آلهی و اندیغی یوزدن ملت دینلور پس وضع آلهی

جهتندن دین و کتابت او اندیغی یوزدن ملت دینلور پس وضع آلهی
انی اقامت و انکله عامل اولانه کوره دین وانی الله تعالی دن نادیه ایدنه
نسبتله ملت دیرل و امام راغب دیمشدر که ملت الله تعالی به و آحاد
امته مضاف اولماز بلکه بی به مضاف اولور ملت ابرهیم کبی و كذلك
جمله الشرائع ده مستعمل در آحادده دکل دین اید بو یله دکلدر شکم
دین الله و شرع الله دیرل و نماز دین دن در دینلور ملتدر دینلر
(معنای بیت) بودر که غنی و اهل دنیا او کسند باشکی آشفه ایتنه یعنی
سرفرو ایدوب منحنی اوله و اگر بو وضعی ایلرسک بی شبهه دینک
البدن کیدر یعنی بی دین قالورسن زیرا غنی به غناستندن اوتوری رکوع
ایتک الله دن غریبه سجده در بو ایدسه کفر در و حدیثده کلور که
(من تواضع لغنی لغناه ذهب ثنا دیند) یعنی لسان و بدنی مرتبه سنده
دینی کیدر انجق قلبی مرتبه سنده قالور و اگر بعد اللسان و البدن قلبی
ایله دخی اعتقاد اید چک اولورسه کل دینی ذاهب او اور و اگر غنی به
غناستندن اوتوری عبادت قصد ایتوب بلکه تعظیما تحیت قصد
ایدوب سرفرو ایدرسه مکر و هدر و شایخ و بکر او کسند تقبیل ارض
و انحنایومعنیایه محولدر * بهر ز مستای دنیا دار را * ناچه خواهی
کرد این مردار را * دنیا دار مستایک مفعولی بهر انک تعلیلی در کرد
خواهی تك مفعولی و این دخی کردك مفعولدر مستای سینک لاجل
الضروره سکونیه نهی حاضر در زیرا میم مفتوحه نهی ایچوندر که امر
طلب فله دلالت ایتدی و کی نهی دخی ترك طلبه دلالت ایدر ستای
کسره مصدری ستودن در او مک مدح معنایست مضارعنده و او
یرینه الف و یا زیاده قلوب ستاید و ستایند دینلور دنیا دار بیت
سابقده در کرد پوراده مصدر معنایست در که کردندر زیرا ایکی فعلک
اجتماعندن فایده اولدیغندن ثانی مصدره محمول او اور چه خواهی
کردنه ایتک دیلرسن و نه ایدیسرسن دیمکدر این مردار جیفه دنیا
اشارتدر هر نه او اورسه کرک عروض و کرک نفوذ (معنای بیت) بودر که
دنیا داری یعنی غنی و مفعولی میم وزندن یعنی مطلق مائندن اوتوری
مدح و ستایش ایتنه و لکن زر که آلتوندر اعلی المعادن و انفس الاثمان
و النفوذ اولغله انکله اکتفا ایلدی تا بو دنیا جیفه سنی نه ایتک

استرسن و نه اید پسر سن که اندن اوتوری اهل دنیا به سرفرو و مدح
و ثنا قیلور سن شعرا اغنیایه قصائد عرض ایند کاری کبی زیر بوزاده
لسان و کتابت بر در که غرض دنیا ایچون سو یلک و یازمق مذمومدر
وا کایت دیرل که بی روحدر زیر بر کارلک روحی ذکر الله در چونکه
اوراده یاد حق اولامیه میده در خصوصاً که حضور حق میده کذب
ایدوب خلقی مدح ایلک نه شناعیدر اشته موتی اوزرنه اوصاف
سو یلک شکم اهل شام مبتلا در که اکا متضدی اولانه مداح دیرل
قیبحدر فافهم جدا * مرد کاند اغنیای روز کار * ای پسر بامرد
کان صحبت مدار * اغنیای میده و سر کاند خبر مقدم در و صحبت
مدارک مفعولی و یادخی اکا متعلقدر مرد کاند اصل میده مرده کان
اندر که کان لفظی کاف بحمیله ادات جمدر و عند البعض کاف آخری
هائ غیر ملفوظه اولان کلمات هالندن بدلدن و ادات جمع آن در کان
دکدر بو صورتده مثلاً مرده او کنده هایلزلمز زیر بدل و مبدل منهک
اجتماعی لازم کلور اولکی صورتده دکل و لکن تخفیفات لغت بحمه
مناسب اولان صورت ثانیه در واند ضمیر جمع غایبدر یعنی است که
رابطه در واند لفظی انک جمیدرانی تخفیف حذف اولمشدر راستدن
بعض مواعیده حذف اولندیخی کبی و کاه اولور که است واند مجتمع
اولورلخرید سستند کبی که اشتراک ایشلر در دیمکدر پس مرد کان
مرده نک جمیدر و اخرنده اند است کبی رابطه در معناسی مرده درل
دیمکدر که لری ادات جمع اولان آن دن و درل اندن مستغاد در اغنیای
اصلده اغنیایه در همزه ایل که غنی نک جمیدر و لکن استعمال بحکم
اوزنه همزه دن بدل یاء توسل و اضافت کتورلر غنی و بقیه مفردات
بالاده در (معنای بیت) بودر که اغنیای زمانه مرده لری معنی میت کیلر
در که قیلری حب دنیا و حرص و متاع قانی ایل اولمش و نفسلری
دیرلشدر (ای پسر بو مقوله مرده لره صحبت طوعه و القه و اختلاط
ایتمه والا الصحبة مؤثره خواستجه انلک ضلالت ذمیه سی سکا
دخی ساری و اثر صحبت اوزر که جاری اولوب سستندخی انلک کبی
اولور سن و اخر اولور سن * مال وزر بی حد بدست آورده کیر *
* بعد ازان در کور حسرت زده کیر * آورده کیرک مفعولی و مال

دخی آورده نک مفعولی و بدست اکا متعلقدر بی حد مال و وزرک
صفیدر برده دخی ایکنجی کیرک مفعولی و در برده به ظرفدر بعد دخی
بویله در (مال رغبت و تصرف جاری اولان نسته در دراهم و دنانیر
کبی پس تراب و نار و مردم کیلر مال قسمیدن خارجدر زیر طیراغه
و آتشه رغبت یوقدر و خر اولان کسه نک تصرف و عملی جائز دکدر
و بوندن فهم اولندیکه زری مال اوزرنه عطف ایلک تخصیص
قیلندندر زیر عموم نفی اولمله سائر اموال دن مرغوب و مستشار
و مال دندوکی بودر که قلوبک اکا میل نامی واردر شول جهندن که
انسان فقیر بالذات و مال دخی قاضی الحاجات در (آورده و اوک
قحیلله ماضیدن قسمدر که کتور مش دیمکدر مصدری آوردن
و آوردن در که کتور مکدر (کیر کاف بحمیلله امر حاضر در
مصدری گرفتن در که طوتمقدر (بعد ازان آورده نک مصدر نه
اشارتدر (کور کاف بحمینک ضمیمه قبر در کورک حسرتیه اضافتی
ادنا ملابسه ایلدر (حسرت غم و فرقت و ندامتدر تفصیلی بالاده در
(برده دخی ماضیدن قسمدر مصدری بردن در که ایلک در (معنای بیت)
بودر که بی حد و بی پایان یعنی غایتده چوق مال و خصوصاً سیم وزر
اله کتور مش یعنی طوتم که بی حساب ملک و مالک اولمش سن
اندن صکره حسرت قبرنه ایلتمش طوت یعنی انک صوکی اول مالی
دنیا ده آبقو یوب کندک غم و فرقت و الم و ندامتله قبره کیر مکدر زیر
و فاسی یوق و سندن مقارق اولور دوستدر پس سندن آیرلار دوست
تحصیل ایده کور که عمل صالح و بلکه مولادر جل جلاله و حدیثه
کلور (نعما بالمال الصالح للرجل الصالح) یعنی مال قسمی حلال دن
و خیره مصروف اولیحق سائر اموال کبی اولمز بلکه حمد و تح اولور
* * در صفت ذکر الله میگوید * *

* باش دائم ای پسر بیاد حق * کر خبر داری ز عدل و داد حق *
دائم باشه ظرفدر یادخی اکا متعلقدر بعد الجملة جزاء مقدم در مصراع
ثانی شرط مؤخر در باعث تقدیم ذکرله توصیه بی تعجیل در خبر مابعدنه
مفعولدر خبر اعلام و اخبارله اولان علمدر داد عدلک عطف
تفسیری در عدل بالاده در (معنای بیت) بودر که ای پسر هر دمده

ذکر حقّه مقارن ومصاحب اول واندن مفارقت ایتمه اگر حقك عدل
 و دادندن خبر و علم طور ترك یعنی شول كسه نك كه يوم حشر ده حقك
 كال عدانندن و غافلاری مؤاخذه سندن خبری اوله (انكرو الله ذكره
 كثيرا) موجب عذاب اوقات واستغراق حالات اوزرنه ذكر الله دن
 خالی اولماز زیرا غفلت منهی در قال الله تعالى (ولا تكن من الغافلين)
 ذكر ایچون وقت مخصوص و حالت مخصوصه اولماز قال الله تعالى
 (الذين يذكرون الله قياما و قعودا و على جنوبهم) * زنده دار از ذکر
 و صبح و شام را * در تغافل مكذران ایام را * زنده مفعول مقدم در
 از زنده به متعلق در صبح دارك مفعول ثانیهی در آن ایام مكذره مفعول در
 در اكاظرف در ذكر نسیانك ضدیدر قال الله تعالى (واذكرك ربك
 اذا نسيت) بونده كلمه اذا دلالتیه نسیانك تحققة اشارت واردر ولكن
 فی الجملة نسیان ذكر دائمی متافی دكل در و اوصاف نبویه ده كلور (كان
 يذكرك الله على كل حاله) و عاده كلور (ذكرنا ما نسبنا و علمنا ما جهلنا)
 یعنی بونده فی الجملة نسیانی اثبات واردر اگر چه متعلق قرأندر ولكن
 اذا نسيت ده متعلق حقد روهوات نبویه دخی بویه در اگر چه انك
 سهو و نسیانی افراد امتك سهو و نسیانی كبی دكل در (صبح و صباح
 حاجب شمس له افلك قزردیخی وقت در كه اول نهار عرفی در و فجر
 معناسنه دخی كلور كه اول نهار شرعی در انكچون صبح صادق دیرل
 (شام اخشام وقتی كه غروب بدن اعتبار اول نور) تغافل بی غفلت ایكن
 غفلت كوسترمكدر بوراده مراد حقیقت غفلت در شكتم شعده كلور
 (كیدر خاب تغافل دیده لدن دورا و اور بركون) مكذركاف عجمینك
 لاجل الضروره سكویه نهی حاضر در مصدری كذ شتن در و از كلك
 و بر بردن برره كچمك معناسنه مضارعنه شبن رایه قلب اولوب
 كذرد و كذارنده دیرل (و به من افاده كلور كه كذا شتن قوم قدر
 مضارعی میكذار دكلور) و بمقامه مناسب اولان معنی بودر (آن ایام دن
 مراد ایام عمر در كه اهم اشارت تعظیمی مشر در كه ایام فاضله و اوقات
 شریفه دیمكدر ایام بونك جمیدر كه طلوع شمس دن غروب دك
 اولان وقت را اصلنده اون ایکی ساعت در صكره اختلاف مشارق
 و مغارب الیه زاید و ناقص اولدی (معنای بیت) بودر كه صباح

واخشای ذكر الله دن زنده طوت و احیایله زیرا زمان و مكان میت
 کیدر كه انلری حی کبی قلات ذكر در و كذ لك نفس ذكر دخی اهمال
 اولندیخی جهتدن میت حکمنده در و آتی احیایدن ذا كدر در انكچون
 احیاء ذكر و احیاء اصول دیرل (بعده ناظم قدس سره دیر كه غفلتده
 قومه و ترك ایتمه و نكورمه اول ایام شریفه بی كه ایام عمر عزیز در
 و دیمكدر كه (الوقت سيف قاطع) یعنی وقت انسان سيف قاطع کبی
 نافذ و ماضیدر كه تیر كلور بجر پس مرور ایتمدن اول تدارك حال
 لازمدر و انسان دارا احزان اولان دنیادن خروجنه اغلر آخر غفلتله
 یكن دملرنه اغلر و تأسف ایدر زیرا عمر سرمایه در و غفلت اكا زیاندر
 * یاد حق آمد غدای روح را * مرهم آمد این دل مجروح را *
 یاد آمدك فاعلی و غدا مفعولیدر مرهم ایکنی آمدك فاعلندن
 حالدر غدا كسرله ما یوكل در (یعنی ییك نسنه در غده و غده
 اول نهار در و اول وقتده اكل اولسان طعامه غداه دیرل فتحله اخشام
 اكل اولسانه عشاء دیدكری کبی فتحله صكره هر طعامه غداه دندلی
 تغلب طریقیله (روح دن مراد روح رواندر زیرا روح حیوانی نك
 غداسی اطعمه و اشربه در را تخصیص ایچوندر روحك غداسی
 معناسنه و بعض نسنده غدا این روح را دوشمشدر بوضو رتبه غدا
 آمدك فاعلندن حال و را علامت مفعول اولور بوزر وجه معناسنه
 (مرهم عریبدر كه جراحت اوزرنه اور دقلری ملایم نسنه در تحریف
 ایدوب ملهم دیرل) اصلی رهمدر كسرله مطر ضعیف دائم معناسنه
 پس مرهم ده مطر مذکور کبی لین اولفله مرهمی رهمدن مشتق
 قلدیلر (مجروح جراحتلش یعنی برالتمش زیرا جراحت كسرله یاره در
 (معنای بیت) بودر كه ذكر حق روح انسانی نك غداسی كلدی یعنی
 جسد مطعومات و مشروبات حسبیه الیه تغدی و تربی ایدوکی کبی روح
 دخی ذكر و تسبیحله غدا نور و آنكله نشو و نما بولور زیرا هر نسنه نك
 غداسی كندی مناسب وجهله در وحدی شده كلور كه (ایكن منلی اتی
 ایت عندر بی بطعنی و بسقینی) زیرا ارباب معرفت بواطعام و سقنی
 معنوی اولفله چهل ایتمكدر كه علوم و معارف و حکم ذوقیه در و ذكر
 حق بودل مجروحه مرهم کبی كلدی یعنی كوكل كه خچر فراق و سکن

عشق و احتراق ایله مجروح اولشد در انك مرهم و دوا سی ذکر حقدر
(مرض قلبه شفا در توحید) قال الله تعالى (الا بدكر الله نظم القلوب)
یعنی اضطراب دل که مجروحك اضطرابنه بکزر انك سکونی ذکر له در
* یاد حق کر مونس جانت بود * کی هوای کاخ و ایوانت بود *
یاد بودك فاعلی و مونس مفعولی و بعد الجمله فعل شرطدر و حرف
شرط که کرد در معناده بود اوزرنه داخلدر هوای ایکنجی بودك فاعلی
و تا مفعولیدر که معناده اکا متصلدر تقدیری کی بودت یعنی بود ترا
هوای کاخ و ایوان و بعد الجمله جزاء شرطدر (مونس ایناسدن در که
انس و یرمکدر ضمه الجاشک ضدیدر که وحشت و یرمکدر پس انس
و وحشت ضدان در) کی فتحله اسم استفهامدر چن معنایسته (هوای
آرزو و اشتها در تفصیلی با لاده در هوای آخرنده یا اضافت ایچوندر
الف هوای نك یاسندن منقلبدر) کاخ کاف عربی و خاء معجه ایله کوشک
و چارطاق و تماشا گاه که باغده یا بلس اوله (ایوان فتحله طاق بلند
و دشتگاه پادشاهان و رواق که او اوکنك سققی در و قاموسده کلور که
ایوان کسر له صفة عظیمة در پس بوندن معلوم اولدیکه ایوانك
فارسیده استعمالی فتحله و عربیده کسر له در (معنای یت) بودر که
یاد حق و ذکر ذات مطلق سنك مونس جانت او اورسه و سکا انس
و حضور و یروب دفع وحشت و غفلت ایدر سه چن سکا قصر و سرای
و رواق و طاق و طحطراق قبوسی و آرزو و هوس و علاقه سی اولور
یعنی اولماز زیر باقی ایله مستأنس اولان فایدن علاقه بی قطع ایدر
و ابرهیم ادهم کنی تاج و تخت سلطنت صاحبی او اورسه ده ترك و تخرید
طریقنه کیدر و حدیده کلمه در که اگر امیر ذکر الله ده اولان فضیلتی
بلیدی امارتی کسر له یعنی بکل کنی ترك اید و ب درویش اولور دی
و اگر تاجر دخی اول معنادن آگاه اولیدی تجارتی ترك ایدوب ذکره
استفصال کو سترردی و اگر برتسبحه نك ثوابی اهل ارضه تقسیم
اولسه ایدی هر فردی اضماق دنیا اجر دکر دی (و الله يضاعف لمن
يشاء * کر زمانی غافل از رحمان شوی * اندران دم همدم شیطان
شوی * تقدیری کن شوی غافل زمانی از رحمان دیمکدر که غافل
شوی نك مفعولی و زمان خافله ظرف و از اکا متعلقدر اندر ایکنجی

شوی نك ظرفی و همدم مفعولیدر و بعد الجمله مصراع اوله جزادر
(زمانی ده یا وحدت ایچوندر زمان عند العرب لیل و نهارد در که بکرمی
درت ساعتدر و بونك تفاصل کثیره سی وارد در محندن مطالعه اولنه
(رحمن الله تعالی در که رحمت واسعة و انعام و افضالی جمیع اشیا به
شاملدر و بواسم شریف شمول و عموده اسم الله ایله برابر در شوقدر
وارد که جلالة نك مرتبه دخی دلالتی وارد که الوهیت جمیع مراتب
اسمائی جامعدر سلطنت کی اسم رحمانده ایسه دلالت مذکوره یوقدر
(شوی فعل مضارع مخاطبدر مصدری شدن در اولی معنایسته
مضارعنده و اوزیاده ایدوب شود و شونده دیرل (دم نفس حرکت
ایله که آغزدن و بروندن بدنه داخل و خارج اولان ریج در که نفس
انسانیه به غذا کییدر انکچون انقطاع و انحباس ایله حیات منقطع
و جسد متلاشی و نفس مرده اولور (اندران دم زمان غفلته اشارتدر
(همدم مصاحب یعنی اش و یولداش و نفس داش زیراهم مفارقه
دلالت ایدر پس ایکی کشی نفس المقسده برابر اولسه همدم دیرل
(معنای یت) بودر که اگر بر زمان قلیل رحماندن و ذکرندن غافل
اولوب غیره مشغول اولور سک اول غفلتک دمنده شیطان مصاحب
اولور سک زیرا حقندن مفارقت ایدن شیطان متصل اولور شول
جهتد نکه انسان یا رحمانده و یا ماسواده در چونکه ذکر رحمانه
مشغول و توجهی اکا موصول اولیه ماسوائله مألوف و مستأنس
اولور یوایسه نفس و شیطانک تربین و اغواسته داتدر پس بر نفسی
اضاعت ایلین شیطان مفارن اولوب اول نفس شیطانک کذر ایدیچک
یوقدر انفسی اضاعت ایده نك حالی نیجه اولور انکچون دیدیلر که
مخافنة نفس لازمدر زرا جائز در که بر نفسیده بر دولته نائل اوله که
سائر انفساده اول دولت مقدر اولیه و یونیده اشارت وارد که عمر
انسان دید کاری فی الحقیقه انفسا در یوخسه ایام و لیالی و اسابیع
و شهر و ستون دکدر فافهم جدا * مؤمننا ذکر خدا بسیار کوی *
تاییدی درد و عالم آب روی * مؤمنای مؤمن معنایسته نداندر زرا آخر
اسمه اولان الف ساکنه گاه اولور که ندا علاقی اولور یا راکی که
ای یار دیمکدر ذکر کویک مفعولیدر بسیار اکا مفعول مطلقدر

(اذكروا الله ذكرا كثيرا) کبی آب روی پیانی نك مفعولیدر در دخی
اکا نظر فدر (بسیار کثیر معنای در شرحی مرور ایتمشدر) (کوی کاف
عجمی ایله امر حاضر در مصدری گفتن در سو یلك معنایست مضارعند
فاواوه قلب اولنوب بریاء زیاده سیله کوبد و کوبنده دیرلر ونعمه لله ده
کوبیدن دخی گفتن کبی مصدر اولمق اوزره ایراد اولتمشدر بوصورتده
قلب مذکوره حاجت قالماز ولکن فعل مغیرک مصدری معتد به دکادر
یعنی انک اوزرنه برنسنه بنا اولماز زیرا قاعده عجمه مخالفدر و بعض
فضوللر هر فعلک مطلقا نفیظندن مصدر اخذ ایدرلر وشولکه
بعض لغاتده مندر جدر کوبیدن کبی کثرت استعمال وشهرتیه بناء در
(پیانی مضارع مخاطبه مصدری یافتن در بولمق معنایست یابیدن
دکادر اگر چه نعمه الله ده درج اولتمشدر فاما کوبیدن کبی مصدر
فرعیدر اصلی دکادر پس اصله کوره فاباء موحد به قلب اولنوب
مضارعند باید ویابنده دیرلر (آب روی یوز صوبی یعنی حرمتلوزیرا
حرمتلو آدم یوزی صولی ورونقلو اولور کل سیراب وشاداب دیدکاری
کبی و برنسنه بی مدح اینسار صوبنده در دیدکاری معنای مذکوره
راجعدر (معنای یت) بودر که ای مؤمن حقل ذکرنی چوق ایله
یعنی حتی ذکر کثیر ایله ذکر ایله تنکم قرآنده مواضع متعدده منصو صدر
تا که ایکی عالمده یعنی دنیا وعقباده حرمت وعزت بوله سن دنیاده
حرمت بودر که اهل ذکر یوزی نورلو ومحبوب القلوبدر وعقباده
حرمت بودر که درجانی عالی در تنکم قرآنده بودخی مصر حدر و بوندن
فهم اولندیکه اهل غفلت ونسیان اولملر ظلمت نفسک غلبه سیله
بی نور وفرقالمشرو ذلت بولمشدر در فافهم جدا * ذکر را اخلاص
می باید نخست * ذکر بی اخلاص کی باشد درست * اخلاص بایدک
فاعلی و ذکر مفعولی ونخست اکا نظر فدر ذکر بی اخلاص مبتدا
درست باشدک مفعولی وبعد الجملة خبردر (اخلاص خالص قلمدر که
شوبندن صافی ایتمکدر وگاه اولور که شوبی اولمبانه دخی خالص دیرلر
اخلاص نك ریا ونفاق وقلبی شایسته نفسا نیتدن حتی ملاحظه
اخلاصدن به تخصیصدر (می باید بیه موحد نك تقدیمی ایله فعلی
مضارع غایبدر مصدری یابستن در کرک اولمق معنایست مضارعند

مطا

*

سین حذف اولنوب باید دینلور (نخست نون وخاء معجمه نك ضمدر یله
اول ونخستین اولکی در) باشدک مصدری یاشیدن در اولمق معنایست
(درست بتوندن که مقابلی شکست در (معنای یت) بودر که حتی
ذکر ایتمکه اول اخلاص کرکدر که انده حظ نفس وغرض وریا ونفاق
اولیه زیرا بی اخلاص اولان ذکر حق درست وصحیح اولور یعنی
اولماز واعتبار بولماز بلکه سائر اعمال باطله کبی صاحبک یوزنه ضرب
اولنور اشته ذکر خالص حضوریه وحقله اولان ذکر در غفلتیه
وخلقه اولان دکادر یعنی ذکرده ملاحظه خلق شرکدر که صفات
نفسا نیه نك بقاسند ندر چونکه صفات نفسا نیه محو اوله ذا کر
ومذکور حق اولور و بوندن فهم اولندیکه ذکر حق حقله اولان
ذکرک فوقنده در زیرا حقله اولان ذکرده فی الجملة اثبیت وارد
ذکر حقله ایسه بومعنی مفقود در زیرا بودره جهده عید فناء مطلقدر
* ذکر باشد برسه وجهی بی خلاف * ناندانی این سخن را از کزاف *
ذکر فاعلدر باشد و بروبی اکا متعلقدر این ندانی به مفعولدر از دخی
اکا متعلقدر (وجه وجهت بر در و طریق معنایست دخی استعمال اولور
آخرنده یازانده در (خلاف وفاق ضدیدر) تا بوراده تحذیر ایچوندن
زهار معنایست عرییده ایاک واتی کبی تنکم دیرلر ایاک والاسد زیرا
ابتدا واتنها وتعلیل ودوام وکه معنایستک بو مقامه مناسبته لری
یوقدر بعض نموده تا برینه تودوشمشدر فاما اولکسی انسیدر
ویوستانده کلور (الا تا نکرید که عرش عظیم) (بلرز دهی چون
بکرید یتیم) یعنی ظاهر اولان بودر که بویتده نامعنای مذکور ایچوندن
(کزاف کاف بحکمینک ضمیم وزاء هو زایله قولایسته ویهوده ولاف
دیمکدر که تعریب ایدوب جزاف دیرلر بیع جزاف کبی (معنای یت)
بودر که ذکر اوج وجه وقسم اوزرنه اولور یعنی اوج قسم اولد یعنی
بین العلماء اتفاق در آگاه اول وصادق که سن یوسوزی لاف وچکه
چالقدن وکوزی بلیه سن که انک وزنی واندازه می اولیه بلکه ذکر
حقنده واقسامی خصوص صنده سوزم علم البقین دن واتفاق علماء
بالله دندر که انده شک وشبهه یوقدر ناظمک قدس سره بوکلامدن
مرادی استماعله توصیه وتقریری تقویتدر زیرا بعض اهل رسوم که

*

جهلاء حکمند در اذکاره متعلق اولان مباحثه منازعه وانکار
وسوء اعتقاددن خالی دکلردر ازاجهم الله عن وجه الارض وضبق
عليهم کل طول وعرض * عام را نبود بجز ذکر زبان * ذکر خاصان
باشد از دل بی کان * عام نبود مفعولیدر فاعلی جز لفظنک مدخولی
اولان ذکر در زبان جز حرف استناد و بواسطه استثناء فرغ
دیگر که علی حسب العوامل معربدر عربی ایله تقدیری لایکون له ذکر
من الاذکار الا ذکر اللسان دیکدر که مستثنی منه حذف اولنوب عادل
مستثنی ایچون تفریع اولنشد (بجزده باز آمده در) زبان فتحله وضمه
لساندر (خاصان خاصک جمعیدر خاص وعام بر برینک مقابلیدر
معناری باآلاده در) کان کافی بحمینک ضمیمه ظن معنایه در که ترک
صانودیر (معنای بیت) بودر که عوام ناس ایچون اقسام ذکر کردن
اولماز الا ذکر لسانی اولور که اکاذکر مجازی دیرلر زبیرا قلبی غافلدر
وخاصلرک ذکر بی شبهه کوکلدن یعنی ذکر قلبی اولور زبیرا قلبی
مذکورله حاضر در که اکاذکر حقیقی دیرلر و صورت معنادن لبدن
قشرکی در و اهل نفاق عوامله ذکر لسانی ده مشترکدر فاما خواصله
ذکر قلبی ده مشترک دکلدر زبیرا نفاق وغفلت خاوص وحضوره
مانعدر * ذکر بی تعظیم کفتن بدعتست * واندران یک شرط دیگر
حرمتست * کفتن مبتدا ذکرانک مفعولی و بی تعظیم ذکرک صفتی
و بدعت خبردر و یک شرط مبتدا و دیگر صفت واندران مبتدادن
حال و حرمت خبر و بعد الجملة ماقبانه معطوفدر (تعظیم عظیم یعنی
اولو طومقددر که فارسیده بزرگ داشتن ایله تعبیر اولنور) بدعت کسرله
ابتداعدن اسمدر رفعت ارتفاعدن و خلفت اختلافدن اسم
اولدقلری کی صکره دیننده زیاده ده و نقصانده استعمال اولنبدی
زیاده دخی اگر کتاب وسنته مصادمه طریققبیله اولور سه بدعت
قیحیه در که مردود در دین ده حدث دیکلری بودر اگر شرعه
اصل صحیحی اولوب علی طریق التقرب ابتداع اولند بیسه بدعت حسنه
دیکلر بدر که مقبولدر و اکا حدث دیمزلر بلکه سنت دیرلر زبیرا سنن
علماندر بواعصارده اکثر علماء ظاهر بدعت نه ایدوکن محبوب شویله
مجهول فالشدر انکچون خلق اراسته اختلاف فاحش وارددر کلام

ناظمده قدس سره اولان بدعت ایله مراد بدعت قبیحه به لازم کلن
بطلاندر (اندر آن ده اندر ظرفدر آن اسم اشارتدر مشار الیهی ذکر در
شرط اصلده رانک فتحه سیله در علامت معنایه صکره برشی بر شیشه
تعلیق ایتمکه که معلق به اولان شیک و قوعیله معلق دخی واقع اوله
شرط دیدیلر رانک سکونیه زبیرا معلق به اولان نسبه نیک حصول
معلقک وجودنه علامت کیدر مثلاً ان كانت الشمس طالعة فالله نهار
موجود کی که نهارک وجودی شمسک طلوعنه تعلیق اولنوب طلوع
شمس انک وجودنه علامت قلمشدر (دیگر یا ثله و یا سبز بردخی در که
غیر معنایه در) حرمت ضم و سکونله روا اولماق و پرده سی بر تالمق
یومعنایه ایسه احترام و توقیر لازم کلور یعنی اول پرده سی منخرق اولماق
جائز اولسان نسبه بی هیئتو وحشمتلو طوتوب اکاکوره حقنی مراعاته
و شای تعظیمدر بونده ناظم قدس سره تعظیم ایله ظاهرده اسمنی
تعظیم و حرمت ایله باطنده معنایه توقیر مراد ایدر شکم اسمنی تعظیم
کلور (سبح اسم ربک الاعلی) و معنایه تعظیم کلور (سبحان ربک
رب العزت عما یصفون) معنای بیت) بودر که بی تعظیم ذکر ایلمک
و حقک اسم یا کنی یاد ایلمک بدعت و باطلدر زبیرا قرون ثیمه تعظیم
یاد ایدر لدی بی ادبک صکره کلن احداثده حادث اولدی پس
اسم شریفی تحریفدن مصون طونه واستهزاء وهزل کی سوبلیسه
وعند التأدب وعند مضغ الطعام وحال غائط ده و مزابلده و واضع
مستقذره ده و ملاهی و اغاتی او زرنه سوبلیسه و قسمی من غیر مباله
اکثار ایمی و خبائث و رواشح کریمه دن پاک اولمش دهان و لسانله ذکر
ایلیه و غلبه خوابده و اختلاط اصواتده و مشغول اولان قوم یاننده دمیه
وغفلتله و معنی و حقیقته عدم وقوفله ذکر دن تحرز ایلیه و کلام حق
کلام ناس برینه قومیه و اسم الهی یاد او اوسه جل جلاله و یونک
امثالی نسبه ایله مقابله ایلیه و اسم الهی ارضدن رفع ایلیه و دیوار
آرافنه صوبیه و علی هذا اسم شریفی ابتذالدن و جهر و اخفاده
لخندن حذر و ذکرده برغیری شرط دخی حرمتدر یعنی معنایه
قلبنده مهاتلو طومقددر یوکا خود حضور دل لازمدر والله تعالی
ذاتنده عظیم و صدور و قلوبده معظمدر پس اکاکوره ذکر ایلمودر

* ذکر خاص الخاص ذکر سر بود * هر که ذا کر نیست او خاص بود *
 ذکر راتک کسره سیله استعمال بحکم اوزرنه مبتدا در ذکر بانی بود
 مفعولی و بعد الجمله خبر در هر که هر کسی که تقدیر یله مبتدا در ذا کر
 بحسب المعنی نیست مفعول بعد و بعد الجمله مبتدایه صفت در او مبتدا
 و خاص بود مفعولی و بعد الجمله خبر و بودی بعد الجمله هر کسی به
 خبر در خاص الخاص اخص الناس در عادتک مقابلی اولان خاصک
 درجه ده فوقنده در سر انسان قلبه ایداع و انش بر اطاقه در که
 بدنده روح کیدر پس روح محل محبت و قلب محل معرفت و سر محل
 مشاهده در زیر بوسر الهیدر که اکا تجلی وجه خاص دیرل
 بووجهله عیدله حق اراستنده واسطه یوقدر و اول وجه انک تجلی
 جمعی دن حصه سیدر بو جهتدن مشاهده لازم کلسه چشم سیرله
 مشاهده اول نور حق حقه شهود دیدکاری بودر زیرا خلقله حق
 مشهود اول ساز انکچون بو ذکره ذکر خاص الخاص دیدی زیرا ذکر
 قلبی نیک باطنی در که ذکر حق در و ذکر قلبی ده معنای حضور و اردر که
 اثبتی مشعردر ذکر حق ده ایسه ذا کر و مذکور بر در فافهم جدا
 (خاصر خاصه ایله خسارتدن زبان معنای پس خاصر اهل زیاندر
 (معنای بیت) بودر که اخص الخواصک ذکر ی ذکر سری در که ذکر
 قلبی نیک فوقنده در و مشاهده حق اول مرتبه نیک دیده سیله حاصل
 اولور زیرا حق واجب الوجود در لسان و قلب و روح ایسه مخلوقدر
 محروق ایسه جانب حقیندن حق کر زیرا میانه جهت جا
 یوقدر بلکه جانب حقیندن کورر که سر الهی در وحدیت قدسیده
 ذکور سر ذاتی سری و سری سره یعنی انک سری بنم سر مک
 ظاهری و بنم سرم انک سر مک باطنی در و هر کس که حق تعالی بی
 هر نوجهله اولورسه ذا کر اولیه تجارت عمده زیانکار و وقتی اسراف
 ایدر و اکا غافل دیرل پس ابتداء یقظه ذکر اسانی و بعد قلبی
 و بعد سری ایله اولور که یقظه نامه در * هست هر عضو بحسب
 ذکر ی ذکر * هفت اعضا هست ذا کر ای پس * هر عضو بحسب
 المعنی هست مفعولی و ذکر فاعلیدر ذکر ذکر ی نیک صفتدر اورتاده
 یا وحدیت که نوعیت دلالت ایدر و صفتیه مانع دکلر و اصل استعمال

بحکم بو مقوله مواضعه و وجه مذکورله یا ثله در (بحر ی دیگر کی هفت
 اعضا مبتدا و هست ذکر خبر در زیر تقدیری ذا کر است دیکدر که
 بوراده هست است برینه در شکم کا هیجه عکس اوزرنه در مر فحله
 تحسین لفظ ایچون اول کلسه به داخل او اوزر تر کبی و چون دیمک
 او اوزر و لام جاره معنای کور مر فلان فلان و فلانک دیمکدر (عضو
 ضمه و کسره عظیمه یله اولان لحم و افره دیرل جمعی اعضا کور
 اعضا سبعة دن مراد جبهه و یدین و رکتین و اطراف قدمین در
 انف جبهه ده داخلدر زیرا عضلری بر در و اعضا مذکوره به
 مساجد دیرل که بدن انسان مواضع سجوددر بوراده مساجد مسجودک
 جبهیدر فحله لا غیر کا فی المغرب بعد ذاتک قدس سره اعضا بی
 تعظیمدن صکره اعضای سبعة بی تخصیصی شرفدن او توریدر زیرا
 سجده ارکان صلاتک اعظمی در که حال اقتراب و مشاهده در پس
 جمیع اعضا و اجزاء لطیفه انسانیه ایچون ما خلقله و اردر اول اعضا
 کندی ذاتلرند مسجود او اوقلرندن ماعد انسان انری وجه شرع
 اوزرنه استفاده لازمدر که اولکسی عبادت ذاتیه و ایکچسی عبادت
 تکلیفیه در انکچون انک بعد نون جمله اراد اولندی تا که جمله اجزایه
 شامل اوله فاعله (معنای بیت) بودر که اعضا انسانیه دن هر عضو
 ایچون بشقه بر ذکر و اردر یعنی اعضا نیک نوعیتی کبی ذکر لری دخی
 انواع در که هر برینک ذکر ی حاله مناسب اولان وجه اوزرنه در
 و جمیع اسباب دخی بواسطه اوزرنه در انکچون بر لک ایانی کندی
 تسبیحی کبی تسبیح ایدر استماع اینسه انک کشتی خیالی در حقیق دکلر در
 زیرا هر برینک ذکر مخصوصی و اردر که مکاشف اولان ذکر و تسبیحه
 معیار داشته الطرق الی الله بهمد انفس الخلابی سری بودر ای پس
 خصوص اوزرنه یدنی اعضا سجده دخی ذا کر در پس اهل ذکر ی
 تعظیم ایدوب ما خاق اهتداه استخدام انک لازمدر زیرا سکا انصوف
 اولان نسنه نیک غیریدن حق اقوادر فافهم جدا * یاری هر عاجز آمد
 ذکر است * ذکر باخوین زیارت کردنت * یاری مبتدا و اردر
 توسل ایله مابعدنه مضافدر ذکر دست آمدنک تحسیده یاری ضمیردن
 حالدر و بعد الجمله خبر در ذکر یا مبتدا و خویشان زیارتک و زیارت

دخی کردینک مفعولی و کردن مبتدایه خبر در (یاری اعانت در عاجز
 قادرک ضدیدر عجز فتح عین و ضم جمله بر نسیته نك مؤخیر در
 برد العجز کبی که قبش آخیزنده کلور عجز که قدرت مقابلیدر اندن
 مأخوذ در زیر تا آخر اموره مؤیدر (خویشان خاء معجم نك کسری
 و واور سمبله خویشك جمیدر خصم قوم معناسنه (زیارت زور دندر
 فتح و اوله میل معناسنه زیر اثر اقربا و اصدقا سنك ملاقاتنه
 میل ایدر و بازوردندر جور و زنی اوزرنه که وسط صدر در زیر
 زائر مزورك مواجهه سنی قصد ایدر (معنای بیت) بودر که دستك
 ذکرى خلقك عاجز نه اعانت کلدی یعنی دستله بتن ایشلرده عاجز نه
 ال یاردمی ایدرسك الکی ما خلق لهنده استعمال ایتش اولورسن والک
 دخی ذکر ایتش اولور و پای یعنی ایاغك ذکرى اقربا و اصدقا بی
 زیارت ایتکدر زیر حرکتله زیارت و حرکت دخی ایاقله اولور پس
 ایاغك ما خلق لهنی بودر اگر بی دست و پا و زیاده اعرج اولور سه
 معذوره حرج اوله امله اعانت و زیارت ساقط اولور و زیارتی اقربا به
 تخصیص ایتدوکی شرفندن و صله رجدن اوتوری در والاعلاء بالله
 و اخوان فی الله دخی زیارت اولور * ذکر چشم از خوف حق
 بگریستن * یازدر آلاء اونکر یستن * ذکر چشم مبتدا و بگریستن
 خبر و لزا کامتعلقدر باز گیر و معناسنه در یعنی و بردخی دیکدر
 در نکر یسته ظرفدر اوحقه اشارتدر چشم کوزدر که قساق و کرپک
 آنده داخلدر خوف توقع مکر و هدر که اوراده یا علامت مظننه
 و یا معلومه اوله بوراده مراد عذاب حقندن خوف و باجلال و هیبتندن
 خشتدر (گریستن کاف عجمینک کسریله اغلقددر بوراده وزن ایچون
 اسکان اولور مضارعنده سین حذف و راه اسکان اولوب کرید
 و کریده دیتلور اولنده یا عربیه مکسوره ادات توسلدر که افعال
 و مصادر اولنه داخل اولور که علامت اشتقاقدر (آلاء الیک جمیدر
 همزه نك فتحی و لامک سکونیه نعمت معناسنه و دخی غیرى وجه
 اوزرنه جمع انور و به ضیلر دیدیلر که آلاء نعم ظاهره و نعماء نعم باطنه در
 هنلا یدین ورجلین و امشانی آلاء دن و قوتلری نعمادند و اغذیه
 جمیع آلاء و علوم و ادواق نعمادر و حدیده کلور (تفکروا فی آلاء الله

ولا تفکروا فی ذات الله) یعنی آنا ظاهره به نظر ایدوب اوردن مؤثره
 استدلال ایدیکوز و حقائق اسمایه مطلع اولوکن فاما ذات الهیهده
 تفکرا ایتکوز زیر نظر عقلی الیه ادراک اولور مقوله سی دکلدر (نکریستن
 نونک کسره سی و کاف عجمینک لاجل الضروره سکونیه باقی نظر
 و التفات معناسنه نگاه کردن کبی مضارعنده سین حذف اولوب نکرد
 و نکرنده دیتلور و بوندن فهم اولور که نکر یستن ده یا اشباع
 طریقیه له در اصلی نکر یستن در (معنای بیت) بودر که کوزک
 ذکرى الله تعالى نك عذاب و عقابی خوفندن و جلال و هیبتندن
 اغلقددر نیکم تاثیر و مارفلر کرین اولور کر و یعنی آلاء حقنه دیده
 عبرتله نظر ایلکدر نیکم قرأ نده کلور (فانظروا الی آثار رحمة الله)
 وینه کلور (فاعتبروا یا اولی الابصار) وینه کلور (سنزیم آیاتنا
 فی الافاق و فی انفسهم) پس مقتضای نظر مشاهده مجرد دکلدر بلکه
 اعتبار و اطلاع حقائققدر و علم نجومک فی الجملة مرخص اولدیغی
 (و یتفکرون فی خلق السموات و الارض) مضموندره داخل اولمله در
 الحاصل تفکرا ایتک خلقه کوره در حقنه کوره دکلدر انکحون خلقه
 تقید ایتدی زیر افکر طبیعی خیاله مصاحبدر خیال دخی محسوساتندن
 اخذ ایدر و عقل فکر طبیعی نك فوقنده در پس ماده حسندن اخذ
 ایتسه دخی عقلیات و روحانیاتی ادراک ایتک شاندندر و لکن معتبر
 ولان عقل قدسی کلیدر یو خسه عقول جرئیه دکلدر و فوق العقل
 اکشف مرتبه سی واردر امور معنویه آنکله ادراک اولور * استماع
 قول قرآن ذکر گوش * تا توانی روز شب در ذکر گوش * استماع مبتدا
 ذکر خبریدر تامادام معناسنه مصراع ثانی اخیزنده گوشه ظرفدر توانی
 مضارع مخاطبدر مصدری توانستن در قادر اولق معناسنه مضارعنده
 سین حذف اولوب تواند دیتلور تانک دخولیه مصدر یته تحول ایدر
 عرییده مده قدر نك دیکدر روز و در گوشه ظرفدر در استماع قصدله
 سماع در یعنی قولاق طوب دیکدر (سماع اعمدر قول قرأندن مراد
 تلاوت قرأند ذکر گوش اول کاف عجمی نك ضمیه قولادر و گوش ثانی
 کاف عربی نك ضمیه امر حاضر در مصدری گوشیدن در دور شمع
 و چالشق معناسنه (معنای بیت) بودر که تلاوت قرأنه قولاق

طوبت و دكلك قولاك ذكري در زيرا قرآن فلك جمع ذاتي دن
فلك سمع صفاتي به نزول ايتشدر پس لسان تلاوت ايجون
اولد يني كبي سمع دخی استماع ايجوندر و حديث و كلمات كبار
دخی لازم الاستماع اولمقدسه قرآنه منضم و ملحقدر ايتدی
مادام كه قادر سن كچه و سكوند ز ذكره چالش و اعضضا
و جوارحكي دخی اعمال ايله * اشتياق حق بود ذكر دلت * كوش
تا اين ذكر كرد حاصلت * اشتياق بودك فاعلي و ذكر مفعوليدر
كوش كاف عرييله امر حاضر در تنكمر مرور ايتدی تا تعليل ايجوندر
انتهاء غایت ايجون اولمقدسه تحملي وار در اين ذكر كردك فاعلي
حاصل مفعوليدر حاصل تاء خطابه مضافدر و جائزدر كه تاء خطاب
بحسب المني كردك سته لاحق اوله (اشتياق هوي و محبتك قلبه
حرکت و هبوب و انبعاثدر شوق كبي ولكن فرق بودر كه شوقه غايب
حاضر اوليحق قلب ساكن اولور اشتياقه ايسه ساكن اولماز بلكه
محب محبوبه ملاقاته فرح و سرور مزید اولور و مطالعة جمال ايتدكجه
محاسن افزون اولور و دیداره طويق اولماز (كردد كاف عجمي ايله
فعل مضارعدر مصدری كشتن در شدن معناسنه كردیدن دخی ايتدر
دوخت معناسنه كه لازمی تحولدر يعني بر حاندن بر حانه دوختك كه
صيرورتدر (معنای بیت) بودر كه اشتياق حق سنك قابلك ذكري
اولور يعني شول كسه كه جمال حقه مشتاق دكندر انك قلبی تاقلدر
ذاكر دكل پس چالش بو ذكر قلبی سنك حاصلك و يا سنا حاصل
اولمقدن اوتوردی و يا خود بو مرتبه منتهی اولمجددك اجتهاد ايله
زيرا عاشق و مشتاق حق اوليان انسان خيوان اولور حقيق دكل
نفس حيوانيه به ايسه عذاب اولور فاما اهل عشق و شوقه عذاب
اولمزد و حقه وصوله طريق عشق در غیری يول يوقدر و سر خلافت
اكا منوطدر فافهم جدا * آنكه از جهلست دائم در كار * كي حلاوت
يا دازي كرا كه * آنكه انكبي تقدير ايله مبتداز جهلست تا كاهه
قيددر تقدیری در نگاهست دائما از جهل ديمكدر كه در محذوفه متعلق
اولوب عرييده كي ناروف كبي ماقبله صفت و باصلة اولور از طرفه
اولان استقراری تعاليدر حلاوت بايدك مفعولی و از حلاوته متعلقدر

*

*

و بعد الجمله مبتدایه خبردر جهل نفسك علمدن خلويدر كاه اولور كه
لا على سبيل الذم ذكر اولنور (بحسبهم الجاهل اغنياء من التعفف) كبي
زيرا بوراده جاعل ايله مراد انلك حالمه واقف اوليان ديمكدر كلام
ناظمده قدس سره جهل ايله مراد جهل مذمومدر كه حقوق الله
و حقوق عباد بلامك و يا سوء اعتقاد اوزرنه اولمقددر (حلاوت حلوك
لذتدر حلو مركضد يدر كه طنلو و آجي ديمكدر) بايد مضارعدر
مصدری یافتن در يولق معناسه تنكمر مرور ايتدی (اله الله تعالى در
ولكن معرف الله تعالى دن غیری اوزرنه اطلاق اولماز تنكمر قرآنده
كلور (هل تعلم له سميا) اله منكر ايسه اطلاق اولنور هل من اله غير
الله و انشائي كبي لا اله الا الله ده اولان منكر معبود بالحق معناسه نيتدر كه
اصلي الله الاله در (معنای بیت) بودر كه اول كسه كه جهلي سبيله
دائما كاه ايجنده مستقر و راسخدر اله حقك ذكرندن چن حلاوت
ولذت يولور يعني يولماز زيرا استفهام انكاريدر و بوندن معلوم
اوليكه جهل بالا حكام و بالله باعث كاهدر و كاه جابدر و حجاب
غفلتدر و غفلت مانع ذوق ذكردر زيرا غفلتله ذكر مجتمعه اولماز ذوق
زده قالدی اشته بوسيدن عوام ناسده ذكر اولماز و اولسه دخی
حلاوت يولماز و بوسره اشارت ايجون قرآنده كلور (واذا ذكر الله
وحده اشما زت قلوب الذين لا يؤمنون بالاخرة و اذا ذكر الذين من دونه
اذا هم يستبشرون) و انعياد بالله من ان يكون ذوقا و فرحانما سواه
* خواندن قرآن بود ذكر اسان * هر كرا اين نيست هست از فلسان *
خواندن بودك فاعلي و ذكر مفعوليدر هر كرا انك تفديري هر كسي كه
اوراديمكدر كه هر كسي مبتدا و اين مبتدا ثاني و نيست خبر و بعد الجمله
مبتدا اوله صفتدر اوراده را لام جاره معناسنه نفيه متعلقدر و هست
هر كسي به خبردر و از اكا متعلقدر (خواندن خاء معجمه نك ضمي و و او
رسميله الف ثابتدر و وقومق فارسبي تركبي كبي مشتر كدر و دعوت
معناسنه كلور (لسان جارحه وقوت جارحه در تنكمر قرآنده كلور
(واحال عقده من لسانی) مقصود لسانك قوتندن عقده بي حل ايله
ديمكدر زيرا عقده نفس لسانده دكل بلكه قوتنده ايديكه نطق انكاه
حاصل اولور (هست بوراده است يرينه در بحسب المعنى تقديری

*

از معنای است دیکدر (مفلسان مفلسك جعید در فلس سکون لامله
منفر دید کاریدر ماضی می افلس کلور مالی قالمیوب دراهی می فلوس
ولدینی وقتیده و یا خود بر حاله اولسه که یاننده فلس بله بولنسه
و قاضی فلان کسه بی تفلس ابتدی دیرلر افلاسنه حکم ابتدی معناسنه
افلاس مفلس اولمقدر (معنای بیت) بودر که قرآن او قومق لسانك
ذکری اولور جیع ذکار و اسماء دخی قرآنده مندر جدر هر کس که انك
یچون تلاوت قرآن معناسنه ذکر یوقدر اول کسه قیامت مفلسلرنددر
زیرا قرآن او قومق مؤمنلرک سرماییه سیدر که تجارت آخرت انك
نظمی ذکر و معناسیله عمل اتمکله اولور پس بوتجارتدن محروم اولان
مفلس و بی مایه قالور و خسارت عظیمیه بواور * شکر نعمتهای حق
میکن مدام * تا کند حق باتو نعمت رامدام * شکر میکن کله سنك
مفعولیدر مدام اکا نلر قدر زیر امدام اصلنده مطر دائم در بوراده
مطلق دوام مراد در حق کنندك فاعلی و باتو اکا متعلق و نعمت
مفعول اول و تمام ثانی و بعد الجملة تعلیلدر تمام اصلنده اتمام در که
مصدر در زوایدی حذف اولمشدر و قرآنده کلور (ثم آیتنا موسی الکتاب
تماما) ای اتمانا للكرامة والنعمة كما فی الارشاد بقیة مفردات بالاده
شرح اولمشدر (معنای بیت) بودر که حقك نعمتلر نه دوام اوزرنه
شکر ایله تا که حق دخی سکا (لئن شکرتم لازیدنکم) نعمتی مزید و اتمام
ایلیه بوراده نعمتها دیو نعمتی جمع ایراد ایلدی زیرا نعم الهیه (وان تعدوا
نعمه الله لا تحصوها) و فقیحه غیر محصور در و شاکره لازمدر شکر
بعنی نعمه تخصیص ایتیه بلکه ظاهر و باطن انواع نعمه تعمیم ایلیه
تا که هر بری ایچون مزید حاصل اولوب نعم کی شکر دخی تام اوله
قال الله تعالی (واسع علیکم نعمه ظاهرة وباطنة) وقال (وقلیل
من عبادی الشکور * حد خالق بر زبان دارای پسر * عمر تار باد
ندهی سر پسر * حد دارك مفعولی و برا کا متعلقدر عمر دخی ندهی نك
مفعولی و پردخی اکا متعلقدر سر از سر تقدیر یله در تنکم مرور ابتدی
حدك متعلق اعمدر که نعمته و غیریه شاملدر و موردی خاصدر که
لساندر (خالق خلقتندر که ترکیب اجزا و تسویه اجسامدن عبارتدر
و عند الصوفیه وجودك ماهیاته افزائیدر (دارا مر در داشتن دن که

صافاتی و حفظ ایتك معناسنه در (ندهی مضارع مخاطب منی در
دالك سکونی لاجل الوزن در مصدری دادن در مضارع بنده الف
هایه قلب او انوب دهد و دهنده دینلور (ده کسر له امر در) سر پسر
از سر تا پسر تقدیر یله باشند باشه و اوچدن اوچه دیکدر تنکم مرور
ابتدی (معنای بیت) بودر که ای پسر سنی خلق ایلین مولانك حد
و شکر بی زبانك اوزرنه طوت و انکله رطب اللسان اول وجهه اوقانده
انی حفظ و ضبط ایله تا که بالکلیه عمر کی بر باد ایتیه سن و هوایه
صاورییه سن زیرا عمر که بی ذکر و بی حد و ثنا کذر ایده هوادر یعنی
فائده دن خالی در و ذکر و حدك فائده سی حقه ارتباط و نعمت وجوده
حدله مقام محمودیه و وصولدر زیرا حامد حقك محمودیدر ذا کر
مذکور ای اولدیعی کی * حد حق را بر زبان بسیار دار * ناشوی
از نار حرمان رستکار * حد دارك مفعولیدر بر حده متعلقدر بسیار
بحسب المعنی دارك مفعول مطابق در رستکار شوی نك مفعولی و از
رستکاره متعلقدر و جمله سی تعلیلیه در (حرمان منع معناسنه در
محروم ممنوعدر رزقده و سعی اولمان و خیر دن ممنوع اولان حقنده
استعمالی کثیردر بوراده مراد اجر و ثوابدن محرومیتدر که آتش بکرز
زیرا مرزوقیت جتنده و محرومیت جهنمه اولور (رستکار قورتلش
خلاص اولش معناسنه تنکم انك و بقیة مفرداتك شرحی بالاده در
(معنای بیت) بودر که حد حق زبانك اوزرنه چوق طوت یعنی
حد کثیرله حقه حد ایله تا که محرومق آتشندن خلاص اوله سن
بعنی نعم الهیه یه علی الدوام حد ایدرسك جنات عالیله ده اجر جزیل
و ثواب کثیر بولور سن و سرا و ضراوه جامه دون دن اولوب محاسبه دن
قورتلور سن و الا آتش خرمانده معذب اولور سن و ضیقده قالور سن
و دیشلر در که فرائض وجود واجب و نوافل وجود ممکن مقابله سنده
شکر در پس بویکی وجودك سیرنه واقف اولان عارف لسانی مورد
شکر ایتدو کی کی ارکائی دخی مصدر اعمال ایدوب فرائض و نوافل ایله
حقه تقریدن خالی اولماز و اگر بواسطه اوزرنه شکر دن دور اولور سه
حقدن بعید اولور و قرب و ممتاز بولماز و منزلی نار حرمان و بعید
اولور * لب بجنان جز بد کر کرد کار * زانکه پاکاراهمین بودست کار

* لب مجتبانك مفعولیدر جزا استثناء مفرغدر تقدیری مجتبان لب
بجزیری الابد کردیمکدر همین ادات قصردر انجق معناسنه بودست
مقدم خبر و کار مؤخر مبتدادر پا کازا کاری تعلیلدر زیر را لام جاره
معناسنه در (مجتبان نهی حاضر در مصدری جنبانیدن در دیرتمک
تحریرك معناسنه لازمی جنبیدن در تحريك معناسنه که دیرتمکدر) کرد کار
فعال معناسنه در زیر کرد کار عربی نك کسر بیه ایشدر نكتم دقایقه
مستوردر (و کار کاف عجمی ایله ادات مبالغه در که مشتقات و بعض
اسما و آخر نه لاحق اولور پس کرد کار حق تعالی در که فعال لمایریددر
سؤال اولنورسه که اولان کرد در فتحله زیر کردن ایلک و اشلکدر
کرد انك ماضیمنی در که اشلدی دیمکدر جواب بودر که بعض افعال
واسما وارد در که علیته نقل و یا ترکیب اولند قده تغییر اولنمشدر
بوجهندن لغانه کرد کاری کسره یا بنده درج ایشدر در مثلاً فرا
دیرل فتحله اصلی فراردر کسرله و کردون دیرل فتحله اصلی کرددر
کاف عجمیه که دگر می دیمکدر پس کاه فتحه دن کسره به و کاه عکس
ایتمک قاعده عجمدر و لسان عربده دخی تغییرات نسب دیرل مشهوردر
و بومعنادن غافل اولان جاهل کرد کاری فتحله تصحیح ایدوب جمهوره
مخالفات ایش و قصور عقلی سببیه خطا بولنه کیمشدر) پا کان
پاک جعیددر دنس معاصی و تعلقاتدن ظاهر دیمکدر) بودست
اصلنده بوده است در که بوده اسم مفعولدر آخرندن هاء علامت
واستك اولندن حذف و بری برینه وصل اولنمشدر) کار کاف عربیه
ایش معناسنه در (معنای بیت) بودر که دوداق دیرتمه اشیادن
برسنه ایله الافعال لمایرید اولان الله تعالی نك ذکر بیه تحریرك ایله شول
سبیدنکه معاصی و تعلقات فانیه چرکندن طهارت بولنله کار انجق
بواولمشدر یعنی انك ایشلری دائماً غزلری خیره و ذکره اچقددر فضول
کلامه دکل زیر فضول مسئولدر پس اگر پا کلردن ايسك اغز که پاک
اولان ذکر و تلاوت و کلمات خبری ال مساوی و مالا یعنی بی بالکلیه ترک ایله
* بر همه کس نيك باشد چار چیز * باتو کویم یاد گیرش ای عزیز *
چار چیز باشدك فاعلی و نيك مفعولی و برا کا متعلقدر همه کسه
مضافدر کل ناس معناسنه باتو ما یمنده فعل مضارع متکلم

وحدیه به متعلقدر گیرش ده شین مفعول اول و یا ثانیدر گیر کاف
عجمیه امر در مصدری گرفتن کلور مضارعنده یا زیاده سببیه گیرد
و گیرنده دیرل بقیه مفردات ظاهر و سابقدر فاعرفه (معنای بیت)
بودر که درت نسنه جمله ناس و جمیع مؤمنین اوزرنه کوزل
اولور و خوب کلور سکا ای عزیز و شریف اول درت نسنه بی
سویله بی آتی یاد ایله و خاطر کرده طوط و عمل ایله تا که اهل دین بچنده
خوب و محبوب اولاسن و عند الله و عند الناس رغبت و اعتبار بولاسن
* اول آن باشد که باشی داد کر * هم ز عقل خویش باشی باخبر *
اول مبتدا آن باشدك مفعولی و بعد الجملة خبر در داد کر باشی نك
مفعولی و بعد الجملة ما قبلنه صفتدر و که لفظی موصوف و صفت
میائنده رابطه در هم معیت افاده ایدر و لکن مالی و او عاطفه معناسیدر
زاز دن مخفف حرف جر در متعلق ابکنجی باشیدر بیه خبر دخی اکا
متعلقدر داد کر عادلر زیر داد عدلدر و کر کاف عجمینك فحیه
ادات فاعلدر جی معناسنه خبر اخبار و اعلامدن حاصل اولان عدلدر
(معنای بیت) بودر که اول درت نسنه نك اولی اول اولور که عادل
اولاسن یعنی خلقك اجانب و افاز بی ایله عدلله زندگانی ایده سن
و هیچ بر مخلوقه ظلم ایتیمه سن بلکه کنیدی وجود نده دخی اعضا
و قوا کی تعدیل و تقویم ایده سن و هر بری ما خلق لهیده استعمال
ایلیه سن و الانفسکه و اجزاء وجود که ظلم ایش اولور سن رای ایسه
رعینندن مسئولدر هم کنیدی عقلندن خبر ایله اولاسن یعنی اول چار
چیزك بری دخی بودر که عقلك باشکده اوله تا که دیوانه معامله سی
و بد کاراق ایتیمه سن زیر اخفت عقلله ناسزا کار بنسبیلر اولور
* باشکیبایی تقرب کردنت * حرمت مردم بچای آوردنت *
تقرب کردنت مفعولی و یا تقربه متعلقدر و کردنت مبتدا و محذوفه
خبر در که سوم و یا ثالث در اول قرینه سببیه آوردنت دخی
بویه در که و یا چارم و یا رابع تقدیر اولنور حرمت آوردنت مفعولی
و بچای دخی اکا متعلقدر بعض نسنده حرمت بر پشته خدمت
دوشمشدر شکیبایی ده شین معجمه نك کسر بیه شکیبیدن لفظندن
صیغه مبالغه در زیاده صبر اید جی معناسنه عرییده صبور کی اخرنده

یاء اول اصلیه و ثانیه مصدریه در شکبای صبر ایتمکدر و دقایقه
کلور که حرف یا معنای مصدریت افاده یتمز زیرا اسماء جامده ده اول
معنی بولتمز لغت فارسی ده اول معنای افاده ایدن نون ساکنه در که
اخر فعل ماغنی به لاحق اولور کردن کبی برالسان فارسیده فعل ماضی
اصل و مصدر اکا تابعدر و بنون مصدریه نك مدلولنک یاء وصفیه
و نسبتک مداولنه بعضی مواده قرین اولمغین حرف اولی نك مداولنی
حرف ثانیه نك مدلولی سماتورر مثلاً شکبیدن ده اولان معنای مصدری
شکبایی ده اولان معنای وصفیه مثله در ارالنده فرق دقیق در که
تصاریفندن ظاهر اولور مثلاً شکب اول حالتک اسمیدر که لغت عربیده اکا
صبر دیرل (شکبیا صبر اولور در شکبایی صبر اولور در شکبیدن صبر ایتمک لکدر
شکبینه صبر ایتمی در شکبیده کی صبر ایتمی لکدر انتهی بوفقیه ظاهر
اولان بودر که عبارتده فی الجملة فرق بولتمز معنی و مال ده اتحادی منافی
دکدر و جامد دخی مشتق الیه مؤل اولمغین مشتق حکمیده اولور مثلاً
مردی ار لکدر سردی صبر قلعه در بدی کلمه سنده یا بی کرک نسبت
و وصفیت ایچون اخذ الیه و کرک مصدریه طوط مراد اساتدر (تقرب
قریب اولمغی و قرب طالب ایتمکدر مقصود اسباب سعادتله عیدک حقه
قریدر و نتیجه می انکشاف ایتمکدر که قاب قوسین مرتبه سنده ناظر در
پس قرب دیدکری قوسین خطی کیدر حرمت احترام و تعظیم در
نکتم مر و ایتدی (معنای بیت) بودر که اوچنجمی زیاده صبر او
اولمغی الیه حقه تقریدر یعنی کرچه حقه امور مقریه چوقدر و لکن
صفت صبرله اتصاف کبی بوقدر زیرا صبرک اولی و آخری سلامتدر
آخری سلامت اولدیغی لکهر در نکتم صبرله قورق حلا و اولور دیرل
مشهور در و اولنک سلامتی بودر که صبرله نفس و آفاده آفاتدن
خلاص اولور یعنی نفسک شتردن خلاص اولدیغی کبی صبر سزاق
الیه خلعت جانبندن متوجه اولاجق بلادن دخی مصون اولور
در دنجمی آدم او غلک حرمتی برینه کنورمکدر و هر که مفسانه
کوره تعظیم ایدوب خوش کورمکدر مکر که اهاتی موجب بر معنای
شرعی اوله و یا خود خدمت ایدوب مصالح عبادده بولمغدر که اعمال
فاضله نك بری دخی خدمتدر * چار چیز دیگر ای نیکو سرشت *

* هست ازجه خلایق نیک زشت * چار چیز مبتدا ویدر صفتیدر
نیکو سرشت صفت مشبهه در که سرشت نیکونک معناده فاعلیدر
هست معناده ماضی در عربیده کال کبی زیرا ایکسی دخی وجوده
دلالت ایدر نیک زشت انک مفعولیدر و بعد الجملة خبر در نیکو کوجدر
(سرشت مزاج و طبیعت و خوی در و اسم مصدر در یوغرش معناسنه
زیرا سرشتن یوغر مقدر مضارعنده یا زیاده ایدوب سریشد
و سریشده دیرل نیک بودر مقابلی بد در که برامز در زشت چرکین در
مقابلی نیکو در بوراده نیک قاتی معناسنه در (سخت زشت کبی شکم
ترکیده دخی مستعملدر که ابو چرکین و ابو بد فسنه در دیرل قاتی
چرکین و بد معناسنه و لکن ناظمک قدس سره سخت پرینه نیک
ایراد ایتدیکی زشته مقارنتندن اوتوری در که ضدینی جمع کبی در پس
نیک الیه زشت ارا سنده و او عطفه بوقدر (معنای بیت) بودر که
ای کوچک نهاد او که طبیعتی ایلو کلمه تخمیر اولمشد در بشقه
درت فسنه دخی وارد در که جله ناسدن این قبیح کلمه در یعنی
قاتی و زیاده چرکین در که هر کیده که اول درت خصلت ذمیه
بولنورسه ک سی دخی خلق ارا سنده مذموم و عندالله مضروب
اولور زیرا ذمائم خمس سال سبب غضب رب ملک متعالدر
* زان چهار اول حسد کینی بود * زان کذشتی عیب خود بینی بود *

زان چهار مابعدندن حاندر زیرا عربی الیه تقدیری الاول منها
دیمکدر پس اول مبتدا در حسد کینی بودک مفعولیدر و بعد الجملة
خبر در زان مابعدنه متعلقدر زان کذشتی معناده و الثانی پرینه در
و یا و بعده دیمکدر و یا خود شرط و جزا تقدیرنده در که فاذا نجا و زنت
عنه فالثانی یکون هو العجب دیمکدر عجب بودک مفعولیدر خود بینی
عجبک صفت کاشفه سیدر تقدیری عجب که خود بینی است دیمکدر
زان اصلنده ازان در انت الفتنک مدله و زنیچون تخفیف و درج
اولمشدر چهار جیمک فتنیه در ندر چهارشنبه یوم احدک در دنجی
کونیدر انکچون عرب یوم احد و یوم اثنین و یوم ثناء و یوم اربعاء
دیر زیرا بری اردنجیه خلق اولمشدر و عجم یکشنبه و دوشنبه
وسه شنبه و چهارشنبه دیر کویا شنبه که جمعه ایتسیدر اندن صکره

متعاقبه و مرتبه اولان ایام در که آخری پنجشنبه در که پنج ش در
عرب یوم خمس دیر که پنج دخی بشدر حسد کینی ده یا مصدریه در
حسد کینی اصلند حسد آکین در الفک مدی و کاف عجمینک کسر یله
عندالترکیب الف حذف اولمشدر آکین یصدق و مندر و یوزغان
کیلرک ایچنه طولدر دقلری نسنه در که عرب خشو دیر (عجمینک غم
طولش و نمکین یاش طولمشدر حسد آکین حسد طولمشدر حسد آکینی
حسد طولو لقدر یعنی قابی حسدله طولقدر و بعضیلر کین افطاک
مخفف اولدیغن یلیوب (کین ادات نسبتدر دیمشدر فاما صحیح دکلدر
بلکه ادات نسبت اولان ین در) مثلاً زرین دیرلر اتونه نسبتده زیر
یانست و نون تا کید نسبت ایچوندر (گذشتی ماضی مخاطبدر مصدری
گذشتن و گذاشتن در و آز کلک و صالی و یرمک و زیر دن بر یرمک
مضارع مضارعنده شین رایه قلب اولوب کزدر و کذار و کذارنده
و کذارنده دیرلر) عجب عینک ضمی و جیم سکونله کندینی و رأینی
استعظام ایلوب منعمی و توفیقی نسیاندر (خود بینی ده یا مصدریه در
خود بین وصف ترکیبدر اصلنده یتنده خوددر کندینی کوریچی
معناسنه خود بینی کندینی کوریچی لکدر (معنای یت) بودر که اول
دردن اولکسی حسدله پر اولمقلق اولور یعنی دشمنی اولان کسه مک
نعمتی زائل اولوب کندنه اولدیغن استمکدر بو ایسه فی الحقیقه
کفر در زیرا الله تعالی تک حکمتی جهلدن و حکمنه اعتراضدن
و بو حسدی یکس کردن صکره اول درت خصلتک ایکنجیسی عجب
دید کلری عجم اندن خود بین لک و ترک کندن کوریجیلک ایله تعبیر
ایدر و کندن کورمک حق نسیاندر توفیقی عدم ملاحظه دندر
و بونده شبه اعتزال وارددر یعنی طائفه معتزله عبد افعالی کندی
خلق ایدر دیوب خلاق نسیان ایندکاری کبی محجب بنفسه و برآیه
دخی افعالی کندنه اضافت انش اولور توفیق و ترتیب اسباب ایسه
حقندنر پس تأثیر و خلق حقندن اولیجی غیره نظر ایتک کرک
کندی نفسته و کرک آخره باطلدر * خشم را دیگر فرونا خور دنست
* خصلت چارم بخیلی کردنست * خشم فرونا خوردنک مفعولی
و دیگر مبتدا و فرونا خوردن خبردر خصلت مبتدا و چارم انک صفتی

و بخیلی کردنک مفعولی و کردن خبر مبتدا در خشم فتح خاء مجیه ایله
اصحدر اگر چه کسرله مشهوردر اسم مصدر در قافیمق معناسنه که
عرب غضب دیر خشم آلر و غضبه طولش کسه (دیگر غیری و بردخی
(فرواشغه فرو خوردن بر صوبی یوتغیق فرو بردن و فرو آوردن کبی
فرونا خوردن بر صوبی یوتغامق و اشغه بطنه المامق بوراده مراد
غضبتی یوتغیق یعنی کری رد ایتک و حبس ایتک معناسنه در که عرب
کظم غیظ دیر) خصلت فضیلتده غالبدر کاه اولور که رذیلتده
دخی استعمال اولور یومقامده اولدیغی کبی (چارم رانک ضمه سببه
در دخی بخیلی ده یا مصدریه در بخیل سبق ابتدی (معنای یت) بودر که
اول درت خصلت ذمیه تک بری دخی غضبتی یوتغما مصدر یعنی
یورکنک قانی قینا دیغی زمان طشره دوکلک و اغزنه کله فی سویلیوب
والنسدن کلدنی اشلکدر که شیطانک تحریک و تسلطندنر انکچون
غضوبک کوزلری و چهره سی قزارر و وجودنده ناریت ظهور ایدر
در دخی خصلت ذمیه بخیلی ایتکدر یعنی مانی امسالک ایدوب
مستحقندن مصدر و کتم کتب دخی منع مال کیدر اگر کسندنه
ضروری دکل و یا مکرر ایسه و حدیثده کلور که مستحقندن کتم علم
ایده تک اغزنه آتشدن لجسام اوریلور * ای پسر کم کرد کرد این
خصال * از برای انکه زشتست این فعال * کم مابعدنه مفعول
مطلقدر ایکنجی کرد اولکنک طرفیدر در کراین کله سنه مضاف
و خصال اینک صفتدر زشت مقدم خبر و این فعال مؤخر مبتدا در
و بعد الجمله مابعدنه صفتدر زیرا تقدیری از برای آن سبب که دیمکدر
کم کاف عربی تک فتحیه اکسکدر کینه اکسکلور ناقصه قلت لازم
کلاکله قلیلده دخی استعمال اولور یومقامده اولدیغی کبی که قلندن
مراد عدمدر کرد کاف عجمینک فتحیه امردر مصدری کردیدن در
دونمک و طولاشمق معناسنه و امر مستعملدن مشتقدر کردک مستقبل
ایسه کرددر در کرد دکلدر پس دال تائیه تک حذفیه امر اولور و کشتن
دن کرددر اخذ اولمق خلاف قیاسدر زیرا مضارع دال واحده ایله
کرد کلاک کرک ایدی شینی رایه قلب ایله کرد کاف عجمینک کسر یله
چوره معناسنه کردا کرد چپ چوره دیمکدر از برای تعلیلدر بهر کبی

فعال کسرله فعلک جـ بدر که قصیده اشنان عملدر کافی القاموس
ومفردانده کلور که قصیده اشنان ایشـه عمل دیرل فعل دیمزلر زیرا
فعل بغير قصد حیوانانندن دخی صادر اولور پس صنع بطریق
الاجادة وعمل بطریق القصد وفعل عامدر (معنای بیت) بودر که
ذکر اولنان خصال ذمیه نك خوره سـنده ازدون یعنی دور قلیل ايله
دور ايله وطولاش یعنی هیچ دوغمه وطولاشمه اول سبیدن که بوفعالر
قبیجدر پس قبیجی ارنکاب ایدن دخی قبیجدر حسنی اختیار واکتساب
ایدن حسن اولدیغی کی اشته قلت عده محمول اولدیغی بوندن
ظاهر اولور زیرا برنسنه که قبیج اوله کرک قبیج عقلی وکرک قبیج شرعی
ایله انک چور سـنده هیچ بروقنده طولاشیق مرخص دکلدر * غل
وغش بکنار خون زر پاک شو * پیش ازانکه خاک کردی خاک شو *
غل وغش بکنارک مفعولی و پاک شوک مفعولی وچون پاک تشبیهدر
پیش ایکنجی شوک ظرفیدر خاک انک مفعول مقدمیدر اولکی خاک
کردی نك مفعولیدر و بعد الجملة ازانکه به صفتدر زیرا تقدیری پیش
زان وقت که دیمکیدر (غل وغش نعمه الله ده ایکسی ده کسرله بایند
یازیلوب خیانت معناسنه اخذ اولمش ولکن قاموسده غل کسرله
حقدر در دیمشدر یعنی کوکاده کین طومق وغش کسرله خیانتدر
یعنی المحاض نصح ایتامک ویاخود اضمار ایتدیکی نسنه نك خلافی
اظهار ایتک (بکنار بانک ضمی ولاجل الضروره کاف عجمینک
سکونیه امردر مصدری گذاشتن در کچمک و ترک ایتک معناسنه (زر
التوندر سیمه شموی یوقدر نیکم به مضیلر زعم ایتشدر و عدم شموی
یومقامده تشبیهدن مأخوذدر زیرا مهذب اولان نسنه بی ذمیه
تشبیه ایدر لرفتنه به دکل خاک اولکی خاکدن مراد ترابدر زیرا بدن
انسان موت طبیعی ايله منحل و ترابه منقلب اولور مگر که بدن انسان
کامل اوله و ایکنجی خاک فنا فی الله معناسنه در زیر انفسندن فانی
اولان ذلت وتواضعده اصل عناصری اولان تراب مرتبه سته نزول
ایدر انکچون ساکن وساکتدر (کردی کاف عجمینک فتحیله مضارع
تخطیبر اولور سن معناسنه نیکم مرور ایتشدر (معنای بیت) بودر که
کین وکبر وخیانت وامثالی صفات رذیله دن کچ وانی ترک ونفکی

اندن ترکیبه ایدوب زر خالص کی پاک و طاهر اول یعنی اتون قال
اولدیغی کی سسندخی قال اولوب حال وقبول کامل بول وسن موت
طبیعی ايله مرده اولوب قبرده خاکله یکسان اولمزدن اول ماسوی
اللهدن و تعلقات اغیاردن جدا و یار باقی اولان خدایه متصل اول
* خرص بکنار وقناعت پیشه کن * اخراز مردن یکی اندیشه کن *
خرص بکنارک مفعولی وقناعت کن کلمه سنک مفعول اول و پیشه
ثانیسی در یکی معناده اندیشه نك صفتیدر و اندیشه کنک مفعولیدر
وازانده به متعلقدر تقدیری کن اندیشه یکی از مردن و آخر مکر
دیمکیدر که مقام تعریفده سـه مملدر نیکم تصویر معناده ظاهر اولور
(یکی ده یازایده در یک دیمکیدر بقیه مفرداتک شرحی مرو ایتشدر
(معنای بیت) بودر که دنیایی رغبت و کمال ارادته طلب ایتکی قو
و موجودله اکتفا ایلوب قسمته راضی اول وزیاده اردنه دوستمه زیرا
مطلوب حقیقی خدا و حب دنیا رأس کل خطا در آخر موتدن بر
اندیشه وفکر ايله یعنی نیچون بویه طول امله و حرمه دوشرسن سن
خود مرده اولجی کی پیلورسن پس بویه غفلت سندن بچیدر کویا که
موت واقف دکل سنکه بومعامله بی ایدرسن و غافل طریقته کیدرسن
نیکم قرآنده کلور (اولم تکنونوا افسنتم من قبل مانکم من زوال) یعنی
کمال غرور وغفلتلرندن بزه موت یوقدر دیو دیاده خلود دعواسن
ایدرل وانک اوزرنه قسم ایلرلردی و یا ظاهر حاللرندن دعوائی خلود
شم اولور دی (هل من محیص) یعنی موتدن مفر و فسا و هلاکدن
کر بکاه و پناه کاه یوقدر وموت مذل الجباره در فافهم * باعجان باش
دائم همیشین * تاتوانی روی اعدارا مبین * باعجان همیشینه ده بقدر
همیشین باشک مفعولی و دائم انک ظرفیدر روی مبینک مفعولی تاتوانی
اکا ظرفدر زیرا مادام معناسنه در یعنی ماء امده ماء مصدریه اولوب
مابعدنی تاویل مصدرده قلدیغی کی تادخی مدخوائی بویه کلور
فعل مضارع اوزرنه داخل اولان ان ناصبه کی وقبل المصادر زمان
تقدیر اولمق کثیردر پس تاتوانی نك تقدیری مده قدر نك دیمکیدر
(محجان محبک بچمیدر یار و صادق معناسنه محبت بالاده تعریف
اولتشد همیشین محبت و محالسه در زیرا هم موافقه دلالت ایدر

و نشین اصلنده نشینده در که مصدری نشستن در اوتورق جلوس
معناسته مضارعنده سین مهمله یرینه یا ونون کلوب نشیند و نشینده
دیرل (اعدا عدونك جیدر دشمن معناسته که دوستك مقابلیدر
مبین مہم مفتوحه ایلہ نہی حاضر در مصدری دیدن در کوزمك معناسته
علی غیر القیاس دال بایہ قلب اولوب پیند و پیندہ دینلور (معنای
یت) بودر کہ دائما یعنی ممکن اولد بقیہ محیل و حقیقی دوستلر ایلہ
بحالسه و صحبت ایلہ تا کہ قادر من دین دشمنلرینك یوزلرن کورمه
کرك کفار و کرك بخار و رؤیتدن نہی صحبتدن نہی زیرا صحبت
رؤیتی مستلزمدر بدون انعکس پس بعض مواضعده اعدایی رؤیت
ضروری در ولکن صحبتہ ضرورت یوقدر مکر کہ نادر اولہ وجہ نہی
بودر کہ (کور یچک دشمنی و بیسی اونیدرسن کندك) روی بی روح
عدو آدمہ نسیان و برر) موجبہ عدوی روح کیدر و میتہ
نظرده ندر فایده و سوء حال بحکم الجوار قرینہ ساری در و اومقوله ایلہ
صحبت دخی دین دہ نمند و باعث کدورت دلدر و دشمنلر کہ اضبق
السجون معاشرۃ الاضداد یعنی دوستلہ سم الحباط صحرا و دشمنلہ

عکس اولور فافهم

*** در صفت مدبری میگوید ***

* چار چیز آمدنشان مدبری * یاد گیرش کرتور روشن خاطری *
چار چیز مبتدا نشان آمدك صبرندن حال و بعد الجمله خبر در
شین کبرك مفعول اولی و یاد ثانیسی و بعد الجمله جزاء مقدم و مابعدی
شرط مؤخر در توجہ بتدا و روشن خاطر صفت مشبہ در کہ خبر در
(مدبری دہ یا مصدریہ در مدبر مقلک ضدیدر تنکم بالادہ شرح
اولندی) خاطری دہ یا زایدہ در و یا توبی تأکید و همچون خطا بدر
خاطر اصلندہ قلب اوزر نہ مرورایدوب مکث ایتمین نسنہ در تنکم
خطر بایہ دیرل بویله مواضعده ذکر حال ارادہ محل طریقیلہ نفس
باز مراد اولنور (معنای یت) بودر کہ درت خصلت مدبر لک
اوکس قلی نشان و علاقی کلسی اگر سن روشن ضمیر و بجلی قلب ايسك
انی د ملوت یعنی خاطرندن چقارمہ و حفظ ایلوب عمل قبل بورادہ
روشن خاطر دیدی زیرا افکار دنیا و تعلقات ماسواژ نکار بلہ آینه قای

مکدر اولان کسمہ تک قلیندہ صورت پند نقش بند اولماز بلکہ استماع
نصح ایتکده (اولی السمع و هو شهید) مقوله سندن اولمہ محتاجدر
* مدبری باشد بایله مشورت * هم یجاهل دادن سیم زرت *
مشورت باشدك فاعلی و مدبری مفعولی و بایله مشورته متعلقدر یجاهل
دادنه متعلقدر زرت دہ تا خطاب معنادہ دادنه قیید در کہ دادنت
دیگر در کہ تا دادنتك فاعلیدر اگر چه مضاف الیه در پس دادنتك سیمہ
اضافتی مصدرک مفعولنہ اضافتی قییلندندر (ایلہ اوغوزدر کہ سلیم
الصدر در نظم قدس سرہ ابلہی تامہ لسانندہ شایع اولدیغی اوزرہ
احق معناسته استعمال ایلدی فاما احق بشقہ در و حدیثہ کلور
(اکثر اهل الجنة البله والعلاء فی علین) بوندن ابلہ غافل مقابلہ سیندہ
اولق مقابلہ سیندہ ظن اولنور ولکن بورادہ ابلہ مجبوبدن و عاقل
مکاشفدن کما یہ در مشورت استخراج رأی معناسته در یعنی بر تاج
کسمہ تک مجتبع اولوب مشاورہ لری بری برلرینك رأیلر نی و مؤدای
فکرلر نی استخراجدر تا کہ اقوی و اصلح ایلہ عمل اولنہ و قرأندہ کلور
(و شاور هم فی الامر) یعنی وحی عریج اولمیان مادہ دہ مشاورہ ایلہ
امر در زیر جانب رسالت مشاورہ کوتورہز بلکہ مشاورہ مقام خلافتہ
ناظر در (هم اصلندہ موافقت یچوند بویله مواضعده پس و بردخی
دیمک اولور (معنای یت) بودر کہ مدبر لک اولور ایلہ مشاورہ
ایلت زیر الحقیقہ نہ رأی اولاجق کہ انکله عمل ایدن کارندہ اقبال
و ترقی بولہ زنان ایلہ مشاورہ کی انکچون وارد اولدیکہ (شاور و هن
خافو هن) یعنی آنلرک رأیلر یلہ عمل اولنماق ناقصات العقل
ارادہ فلرندندر پس هراحق و ناقص العقل زن حکمندہ و لمش اولور
و انک رأی معقول بہ دکلدر و الاصول کی ندامتدر و هم یعنی بوندن صکرہ
علامت ادبار و شجرت سیم وزری قدرنی بلین کسمیہ و بر مکدر تنکم
قرأندہ کلور (ولاتو توا لسفهاء اموالکم) زیرا سفہ جهل و یانقبض
العقل در و بورادندر کہ جوهری نادان البسہ و یرمہ دیرل زیر ضایع
اولور و نقد دخی تلف و سرف بواور * هر کہ پند د و ستان نکند
قبول * در حقیقت مبرست ان بواستضول * بند نکندك مفعول
اولی و قبول ثانیسی و بعد الجمله هر کہ بہ صفتدر کہ هر کسی تقدیرندہ در

وهر کسی مبتدا و مدبر است خبر در و در مدبره ظرف در آن مدبر
 فاعلیدر بوالفضول آن کلمه سبک مشارالیهی در حقیقت نفس الامر
 و بی تأویل و بلا مجاز بوالفضول اصلنده ابوالفضول را بوالعجب
 و بوالهوس و امثالی دخی بویله در فضول بالاده ذکر اولم شد حاصل
 فضل مدحده و فضول ذمده مستعملدر انکچون فلان فاعل آدمدر
 دیو ذماید در فضولدن غلط در ابوالفضلی فضوله اضافتدن مبالغه
 فهم اولمور کویا فضول اندن تواند ایتسدر (معنای بیت) بودر که
 هر کسه که دوستلرک و ناصح بالخیرک بند و نصیحتی قبول ایلیه و هوا سنه
 تابع اولوب ردایده اول ابوالفضول حقیقتده و کند ی ذاتنده و بلا
 تأویل مدبر و منحوس و او کدق در زیر اعاقل اولان کلام حق استماع
 ایدر و اهل حقه تابع اولوب کند ی غنشدن فضولی کبی ایش طومر
 و هر کس فوقنده اولاه متابعتله مأمور در قال الله تعالی رفل ان کتم
 تحبون الله فاتبعونی یحییکم الله یعنی مقام محبوبینه وصول انبایله
 حاصل اولور * هر که از دنیا نکیرد عبرتی * هست ازان مدبر
 جهان را نفرتی * هر کسی که نکیرد عبرتی از دنیا دیمکدر که اعرابی
 ظاهر در هست مقدم خبر و نفرتی مؤخر مبتدا در از نفرته متعلقدر
 جهان کبی زیرا را لام جاره معنا سنه در (عبرت عین مهمله نیک کسر یله
 موعظه و دلالت که انکله جهلدن علمه عبور واقع اولور) نفرتی ده
 بازایده در و یا تعظیم ایچوند که نفرت عظیمه دیمکدر (معنای بیت)
 بودر که هر کسه که احوال حائله دنیادن عبرت و موعظه اخذ ایدوب
 حقیقت حائله واقف اولیه اهل جهلک اول مدبردن نفرت عظیمه سی
 وارددر یعنی او مقوله کسه مدبر و منفور و احق در زیر العاقل من وعظ
 بغیره کلامدن مأخوذ و مفهومدر که عاقل موعوظ بالغبیر اولان یعنی
 غیرک حالنه نظر ایدوب عبرت الاندر و اولیان احق در احقندن ایسه
 اهل جهان اور کوب فرار ایدر و او یله لا بالی جاهلک یانه او غرامز
 زیرا که صحبت جاهل نار دوزخدن اشددر فافهم * مشورت هر کس که
 با ایله کند * دیو مامونش سبک کره کند * هر کس که کند مشورت
 با ایله دیمکدر که هر کس مبتدا و مابعدی بعد الجمله اکا صفتدر دیو
 مبتداه نانی و ملعون انک صفتی و شین معناده ایکنجی کند

قیددر که کندش دیمکدر که شین دیمکندک مفعول اولی
 و کره ثانیهی (وسبک اکا ظرف و یا فاعلندن حالدر فی
 زمان سریع او مسرعاً معنا سنه) دیو شیطاندر علیه مایستحق من
 اللعنه نکچون ملعونیتله وصف یلدی زیرا درگاه رحمتدن مطروددر
 (سبک سبک قتی و بیه موحده نیک ضعی و کاف عربیله یعنی خفیف
 معنا سنه و خفته سرعت لازم کلمه بویله مواضعده سرعتده محمولدر
 شکم سبک سیر در لیر سریع السیر معنا سنه) کره کراه دن تخفیف
 اولم شددر کراه صفت مشبهه در آزعون بوللی ضال معنا سنه
 (معنای بیت) بودر که هر کسه که احق ایله مشورت ایلیه ابلیس
 ملعون اتی زمان سریعهده و یا مسرع اولد یغی حائده ضلالتله
 دوشدر یعنی رأی احق ایله طریق مراده مهتدی اولامیوب تیر
 زمانده بلا سنی بولور و مدبر اولد یغی بلا اولور * انکه مال وزر دهد
 با جاهلان * انچنان کس کی بود آن مقلان * مال وزر دهدک مفعولی
 و با اکا متعلق و بعد الجمله انکه به صفتدر زیران کسی که دیمکدر که
 آن کسی مبتدا در آنچنان کس اصلده چون آن کس در که آن مبتدا
 و کس مشارالیه در عربیده مثل ذلك الرجل کبی زیرا آن بعیده اشارتدر
 ذلك کبی کی بود بعد الجمله خبر و بوجه دخی آن کسی به خبردر
 و بودند فهم اولدیکه چنان انجاین و چنین بونجاین دیمکدر و لکن
 انچنان آن چون آن و اینچنین این چون این دیمک اولیحق آن و اینک
 تکراری احدهماک آخری تأکید محمول اولسبیل مد فوعدر
 (معنای بیت) بودر که اول کسه که مطلق مالی و خصوصاً اعز الاثمان
 و الاجساد اولان اتونی جاهلله و قدر و قیمت بلیوب هوی و شهواته
 اسراف ابدنله ویره و بومعنا به کند و دخی نادان اوله اول کسه حق
 مقبوللردن اولور یعنی اولاز بلکه مدبرل دانه سنده قانور زیرا محک
 غیره اعطاء مال اتمک فی المنزل حرامی الله قلیج و یرمک کیدر بواپسه
 اشد جهالتدر * زرجو جاهل راهمی آید بکف * میکند اسراف
 می سازد تلف * زر آیدک فاعلی و جاهل را اکا متعلقدر بکف کبی
 زیرا را لام جاره معنا سنه در بعض نسخده جاهل یرینه ایله دوشه شددر
 دیمکندک نخشنده ضمیر فاعل جاهله راجعدر اسراف مفعول ایدر

می سازد تلف دخی بویه در و میکند جله می اوزرینه معلوفدر
 (همی آید می ادا ت حال و اولده ها معنای حالی تا کید ایچوندر
 نتکم ماضی اوانده می بعده وها تا کید معنای بعده میچوادر همی کتم
 کبی که زمان قدیم ده اکا سویلدم دیمکدر (کف فتح کاف عربی
 و تشدید فائده عربی در ال آیه می مناسبه مشهور در اگر چه فاهوسده
 ید ایله تفسیر ایتمشدر (اسراف حد اعتدالی تجر او زدر هر نه مقوله
 فعلده اولور سه اولسون اگر چه انفاقده اشهر در اسرافک تبذیردن
 فرق بود که اسراف مالی محله زیاده وجهی اوزره و تبذیر محلاک
 غیره صرفدر پس طاعت حقه اولسه قلیل ایسه ده سرفدر
 و خیره اولسه لاسرف فی الخیر موجب نتیجه کثیر ایسه ده سرف دکلدر
 (سازد مضارعدر مصدری ساختن در دوزمک معنای مضاعفده
 خازیه قلب اولنوب سازد و سازنده دیرل یول براغنه برک و ساز
 دید کلری دوز یلوب تدبیر اواند یغندن اوتور یدر (تلف عربی در
 هلاک معنای و اتلاف افتادر (معنای بیت) بودر که مال وزر چونکه
 نادان و ایله اله کله آتی اسراف ایلر و تلف و هلاک دوزر یعنی ائک
 ایشی و تدبیری اول مالی محلاک غیره صرف اولور پس شول مال که
 قوام وجود و مدار طاعت رب ذی الجوددر و کذلک الدهر اهرم لجر و ج
 الدهر اهرم موجب یاره لره مرهم و بیچاره لره چاره و باعث دفع
 غمدر بر آلی قدر و قیمت بلزلک کسه لینه کبرک روا و یادر اثر نه
 دوست سز دکادر نشود از دوست ایله بدرا اگر چه ائک کسار
 پیوندر * ایله نشودک فاعلی و بند مفعولیدر از من اجلیه معنای
 مابعدنی تعلیلدر پیوند بکسلدک مفعولیدر بعد الجملة ماقبلنی بیان
 کبی در که اکا استیاض بیانی دیرل که علم پیانده سؤال مقدره جوابدر
 (نشود فعل مضارع منفیدر اصلی نه نشود در شبنک کسره سببه
 بوراده و زنجیون اسکان اوانور (شودن ضمه و شبنک کسره
 مصدر در اشتک معنای چونکه بولانده مضارع امر حاضر دن
 مشتق در دال ساکنه زیاده سببه امر ایسه شندر کسره لاجرم اول
 مضارع مکسور اولدی (بکسلد فعل مضارعدر اصلانده بانک
 کسره سببه در لکن کاف فارسیه کسه سنه اتباعا مضموم اوقور

بوراده کاف و زنجیون اسکان اولنور کسلدک مصدری کستن
 و کستن برضهم کاف عجمی ایله اوزمک و اوزمک و صنف معنای که لازم
 و متعدیدر و مضارعده خاء معجمه لامه قلب اولنوب کسلدک و کسلنده دکلدر
 و کاه او اور که یابی حذف ایدوب کسلد دخی دیرل فاما امر و نه پیونده
 حذف واجبدر آنکچون بکسل و مکسل دیرل جان کسل جان اوزیچی
 و قطع ایدیچی دیمکدر نتکم شعرده کلور (قیید نم جان کسل زلف
 سیاهکمیدر) (صد شکن انداز دل طرف کلاهکمیدر) پیونده بیه
 فارسیه فتح سببه سبب اتصال و اولاشق و چاقق و ایاق باغی کویاکه
 پای وند و پای پیونده یوندن تصرف اولنمشدر پیوستن اولاشق
 و اولاشدر مقدم مضارعده سین حذف اولنوب برینه نون و دال
 کتورلر پیوند و پیونده دیرل (معنای بیت) بودر که ایله اولان کسه
 دوستدن و خیر خراهندن و عطف و نصیحتی اشتز و قولانغنه الماز کمال
 جهالتدن سبب اتصالی اوزر و کسر یعنی دوستدن نصیحت
 طوتمد یخی صورتده دوست دخی اکا عدو و اشنا ایکن بیگانه
 اولوب علاقه بی قطع ایدر نتکم قرآنده کلور (ولو کنت فظفا
 غلیظ القلب لاتفوضوا من حولک) انسان بد خوی اولوق باعث
 تفرقدر و جازدر که پیوندی قرمق حق اتصالی انقطاع تبدیل
 معنای اوله زیر اثر یعت رابطة قویه در پس سوز دکلین کسه آن
 شریعتدن خارج و حقدن جدا اولور و بالاخره بلاستی بواور و باشه
 چوق قضا کلور و اعیاذ بالله تعالی * عبرتی کیر از زمانه ای جوان *
 تائبی از شمار مدبران * بوییتک اعرابی حاضر و مفردتی مره بعد
 اخری شرح اولنمشدر (معنای بیت) بودر که زمانه ده واقع اولان
 حوادث هاله دن عبرت ال وجهلدن علم عبور ایله تا که مدبرل
 عدادندن و بوالکندن اولیه سن یعنی اگر عبرت الور سک دینده ترقی
 و حقد اقبال زند بواور سن و لایبار داره سننه فالور سن و استعد و کک
 کبی مدبر اولور سن و آخریه صف نعلانده اولنور که کلور سن بوراده
 جوانه خطایک سببی بودر که جوانک عقلی قوتده و ادراکی مقتضیه
 اولنمشدر صرف نصیرت ائک کاه سببه ل و ادرک ائک آسان
 و عبرت الموق قولای او اور بر ایسه بویه دکلدر خصوصاً که ارذل عمره

بانغ و لاش اوله بوضورته قلبی سست و ادراکی ضعیف اولور * هر کرا از
عقل اکاهی بود * زدا و ادبار کراهی بود * بونک تقدیری هر کسی که
اوز بود اکاهی از عقل دیمکدر که اکاهی فاعل بود و ادراک معقولدر
و از اکاهه متعلقدر (نزدیکی بودک طرفی) و ادبار فاعلی (و کراهی
مفعولدر و بعد الجملة هر کسی به خبردر جمله اول صفت اولدیفی کبی
اکاهی ده یا مصدریه در آگاه خبردار دیمکدر (نزد اسان عربده عند
معناسته در ترک یان ايله تعبیر ایدرزیرا یان ده حضور معناسی واردر که
معنای عنددر مثلاً فلاک یا ننده دنیا نك قدری یوقدر دیرلر عرب لاس
للدنیا عنده قدر دیر عجم نزد اودنیار اقدر نیست دیر کراهی ده اولان یا
دخی مصدریه در (معنای یت) بودر که هر کسه که انک عقلدن
اکاهلغی او اور یعنی ادنای عقلدن حصه مند اولان کسه نك قاتلنده
ادبار دید کتری معنی ضلالت اولور یعنی مدبر اولغی ضال او اقدن عد
ایدر و اندن حذر ایلر و مقبل اولغی مهتدی اولمقدن اعتقاد ایار و انک
اسبابنه تشبث ایدر همان سوز عهده در که مقبل و مدبری فرق ایدن اودر
* * در بیان صفت دانش گوید * *

* چار چیز آمد بزرک و معتبر * می نماید خرد ایکن در نظر *
چار چیز مبتدا آمد جمله سی خبر بزرک آمدک فاعلندن حالدر بو خسه
آمده مفعول دکلدر زیرا آمد لازمدر عربیده جاء واتی کبی (بزرک بانک
وزانک ضمه سبله و رانک سکونیه او او عظیم معناسته : می نماید فعل
مضارع مجهولدر قائم مقام فاعلی تحتند ضمیردر که چار چیزه راجعدر
خرد مفعولدر نمایدک مصدری نمودن در کوسترمک و کورتمک معناسته
مضارعنده و اویرینه الف و یا کتوروب نماید و نماینده دیرلر (خرد خا
مجهولک ضمه سبله و رانک سکونیه اواق و خرد مرد اواق دولک و کیتی رک
(خرده اسم مفعولدر که خرد دن مشتقدر مرده کبی اواق اولمش
نستیه خرده دیرلر (دقیق نکتہ بلنه خرده دان دیرلر که خرده نکتہ
دقیقه ایچون استعاره اولمشدر زیرا خرده اولان نسته دقیق او اور
غلظ اولماز انکچون اونه عرب دقیق دیر طحین معناسته لیکن کسر
لامله حرف استنادر معاده می نماید اوزرنه داخلدر (در نظر نماینده
ظرفدر بوراده نظرله مراد نظر عین دکلدر زیرا بوقامده ذکر اولنان

امورک به مضبسی حسی و به مضبسی عقلی در بلکه مقصود اعتبار عقلدر
(معنای یت) بودر که درت نسته فی الحقیقه عظیم و عند العقل معتبر
و مقبول کلدی و لکن عقل جزئی یا نسته و اعتبارنده خرد کورینور
یعنی حقیر و لاشی عد اولنور و لکن عقلا اول امورک انجاسته نظر ایدوب
استه نظام ایدرلر پس عاقل اولدن صوکن صیر که اکا عاقبت اندیش
دیرلر و حذره سیرا اولان نسته نك ایرکندن ندارکن ایدر احق ایسه
بونک خلافتنه در انکچون عاقبت صیرنده آتشلرینار * زان یکی
خضم است و دیگر آتش است * باز بیماری کز و دل ناخوش است *
یکی مبتدا زان اندن حالدر خضم خبردر و دیگر بوراده لسان عربده
و الثانی برینه در که آتش اکا خبردر باز دخی و انشاءت برینه در که بیماری
اکا خبردر و دل مبتدا و ناخوش خبر و از ناخوشه متعلقدر و بعد الجملة
بیماری به صفتدر تقدیری بیماری که دل ناخوش است از و دیمکدر
یکی بری دیمکدر خضم خصوصتنددر متارعه معناسه مخاصم اولان
کسبه خضم دیدیلر فحله زیرا عندالخصومه بری برینک خصمنه ضمه
یعنی جانبینه یا شوب دست و کریبان اولورلر (باز کیر و دیمکدر بیماری ده
یا مصدریه در خسته لك معناسته شکم مفصلا یانی مر و رایتشددر
(خوش و او رسمبله ملایم و ابو و بخشی معناسته در پس ناخوش انک
خلافتدر زیرا ناخرددر که نغیه دلالت ایدر بعدذا ساکنه الاخر اولان
کلمه نك آخرنده اولان رابطه نك همزه سی لفظاً و کلمه وجوباً حذف
و وصل اولنور دیو بعض لغات فرسده مصر حدر و لکن هر یرده اتصال
مشکل اولغله یعنی طول کلمه و شین مجحه اولان محله مناسب اولان
ایچینی جوازه تبدیلدر (معنای یت) بودر که اول درت نسته نك بری
خضم و بری آتش و بری خسته لکدر که دل آندن ناخوشدر یعنی
خسته لك و انحراف مزاج انک مشربنه ملایم و ابو دکل بلکه انک
حد و ثبله پراضطراب و المدرشته بو اوج نسته بی کلچیک در دخی ايله
خوار و حقیر و حرده کورتمک کرسکدر شکم سری اشغده کاور
* چارمین دانش که آر ایدترا * این همه ناخرد نمایدترا * چارمین مبتدا
دانش خبری و ما بعدنده اولان جمله که رابطه سبله اکا صفتدر این
مبتدا همه اتی تا کیددر که عربیده هذا کلمه برینه در خرد نمایدک مفعولدر

و قاع مقام فاعلی تحتند ضمیر در که اینده را جعدرو این اموزار بعده اشارت در
که مبتدادر و ما به مبدنه جمله خبر در (و ترا اصلنده تورادر که را لام
جازه معناسنه در) چارمین در درنجسی دیمکدر زیر چار درت و چارم
در دنجی و چارمین در درنجسی در که یا نسبت و نون تا کید نسبت ایچوندر
(دانش اسم مصدر در دانستن بلکه علم کبی و دانش که بلودر
بویله مواضعه مصدر معناسنه در) آراید مضارع در مصدری
اراستن در بزه مک یعنی زینت ایتمکدر مضارعنده سین رایه قلب
اولنوب آراید و آراینده دیرل (تا ادات تحذیر در زنهار معناسنه عربده
ایک والاسد و اتق واحذر کیسار دن مفهوم اولد یغی کبی اگر چه
بو معنی کتب لغویه فارسیه ده در ج اولماشدر ولیکن ظاهر حال
اکا قرینه در (معنای بیت) بودر که اول چارچیرک در درنجسی
علمدر که سنی بزر و سکا زینت و برز بر صفت شریفه الهیه در انکچون
عالم صدرده اونور و سادات و اکابر اوزرینه هر وجهله ترجیح اولنور
بوجهله یعنی بودر تئسنه سکا خرد و خوار کور نمکدن صافن زیر
بونلر فی الحقیقه استعظام اولنور بوجهله استحقار اولنماز * هر که
در چشمش عدو باشد حقیر * از بلای او کند روزی نفیر * تقدیری
هر کسی که باشد عدو در چشمش حقیر دیمکدر که هر کسی مبتدادر
عدو باشد فاعلی و حقیر مفعولی و بعد الجملة مبتدایه صفتدر کندک
فاعلی تحتند هر کسی ضمیری و مفعولی نفیر و از تعابیل و روزی اکا
ظرفدر (حقیر عظیمک مقابلدر) اوضمیر غائبدر هوکی که عدو به
را جعددر (روزی ده یا وحدت ایچوندر) نفیر عریبدر جزع واضطراب
و نفرت و فرار و بطریق الحرب عدویه خروج ایتمک (معنای بیت)
بودر که هر کسه که دشمن انک کوزنده خوار و حقیر اوله و کوزنه
صالندر بوب عدوی هیچه صایه اول کسه آخر اول عدویه مبتلی
اولور و بر کون انک بلاسی او چندن جزع واضطرابه دوشر
واجبایله انک جنکینه چقر و زجت چکر زیر آگاه اولور که بر صو
آز ایکن جوغ اولور و دوه بی کوتر و رودندن منجمد اولان اژدر
کر مبتن بواور و دیر بلور و بر قبل انسانک باغنه طولاشر و دوشر
و بر چوب کوزه کروب کوزی کور ایلر و علی هذا پس دشمنی استحقار

ایتمک یوقدر انکچون آداب مناظره دندر که خصمی خوار کوزمیه بلکه
فضائله النده آخر مغلوب و زبون اولور و شعر و یسی ده کلور (بیت)
(ندکلو مور ایسک ده پایدل اولور قیاس ایتمک) (سلیمانلر زبون دارو
کبی مور اولور بر کون * ذره آتش چوشد افر رخته * بینی ازوی عالمی
راسوخته * ذره شدک فاعلی و افر رخته مفعولی و بعد الجملة فعل
شرط و مضارع ثانی جمله سی جزاء شرطدر عالمی بینی نک مفعول اولی
و سوخته ثانسی و از سوخته به متعلقدر (ذره آتشده همزه توسل
ایچوندر که بوراده اضافته توسل ایچوندر و بعضی واقعه بین
الموصوف والصفة دخی اولور که اوراده وصفیه توسل ایچوندر
(ذره اصلنده اواق قارنجه غملة صغیره معناسنه و یا پنجه دن شعاع
شمسک عکسنده کوریتن هیا و یا کتی خاکه وضع و بعد الرفع کفه
ملترق اولان تراب دانه لری و یا بر حبه شعیر که درت پرنج و هر پرنج
درت سوسم و هر سوسم درت خردل و هر خردل درت نخاله یعنی
کپک ورق و پرورق پر ذره در و بوراده ذره جزئی دیمکدر هیا نک
وامثالک جزئی کبی (افروخته اسم مفعولدر یا الکلتمش معناسنه
مصدری افروختن در یا الکلندرق و یا الکلتمش معناسنه مضارعنده
خاء مجمله زایه قلب اولنوب افروزد و افروزنده دیرل (بنی کسر باه
اصلیه ایه فعل مضارع مخاطبدر مصدری دیدن در کورمک معناسنه
مضارعی علی غیر قیاس بیند کلور (عالمی ده بازانده و یا خود وحدت
ایچوندر اگر عالمدن مراد بر شهر و امثالی اولور سه سوخته دخی اسم
مفعولدر یا تمش معناسنه مصدری سوختن در یا تمق و یا تمق معناسنه
مضارعنده خاء مجمله زایه قلب اولنوب سوزد و سوزنده دیناور
(معنای بیت) بودر که چونکه آتش ذره سی یعنی بر جزئی آتش یا الکلتمش
وهوا کبر اوله سن عالمی و یا بر شهری اندن یا تمش کور رسن حاصلی
بر شیراره قوت بولسه علوانور و کیدرک اطرافنی سراپا احراق ایدر
ایمیدی آتش تقدیر جزئی اولور سه ده اتی استحقار ایتمک کر کدر
بوسیدن جناب نبوت صلی الله علیه وسلم کیچه زده اطفاء نار و سراج ایه
امر ایلدی تا که بر بهایله ضرر ساریسی اولیه * علم اگر اندک بود
خوارش مدار * زانکه دارد علم قدری بی شمار * بونک تقدیری اگر

بود علم اندك مدرّس خوار ديمكدر مالی مدار علم را خوارا اگر بود اندك
 ديمكدر که اگر بوراده عربیده ان وصلیه پرینه در قدری قاعده فرس
 اوزینه یا نه در که موصوفه صفت میانه متوسط در زیر بیشتر
 قدره صفت در بحری دیگر کی ! بیشتر ده بی حرف نئی و شمار
 صاغش در عدد معنایه مصدری شمردن و شمار بدندر (معنای بیت)
 بود که علم دین اگر اندك یعنی از ایسه انی خوار و حقیر طوطه و قلیل
 کورمه شول سبیدنکه علم مطلق بی عدد و بی حساب قدر طوتر
 یعنی فقه ائلی چوق و قدری عالی و وزنی آغر در آنکچون دندلیکه
 شمة من العلم خیر من کثیر من العمل یعنی بی علم اولان علمك چوغندن
 بلکه جمله سندن علم جزئی خیر لودر زیر علی منهاج السنة اولان
 عمل علم اوزنه مبنی در و بوندن مفهوم اولدیکه مقصود اولان علم
 شرعیدر که تفسیر و حدیث و کلام و فقه و اصول فقه در بو خسته
 مطلقا علم دکادر و دیمش لودر که و قل رب زدنی علماده علمه مراد علم
 حقایق قدر بو خسته علم احکام دکادر زیر علم احکام محصور و علم
 حقایق غیر محصور در و الله واسع علم * رنج اندك را بکن غمخواره کی *
 ورنه بینی عجز در بیمار کی * رنج بکن کله سنك مفعول اولی غمخواره کی
 ثانسی ورنه نك تقدیری و اگر نکنی در و لکن والا و بو خسته معنایه
 استعمال اولور بلا احتیاج الی التقدير عجز بینی نك مفعول و در عجزك
 ظرفیدر (رنج امك و زحمت و خسته لق مصدری رنجیدن کلور
 انجمنك معنایه متعدیسی رنجانیدندر) بکن بانك ضمیمه کافه اتساعا
 بحسب و بکوش و امشالی کی (غمخواره کیده اگر هاء رسمی کتابت
 اولور سه کاف زائده و بامصدریه اولور تنکم بعض اهل لغت اختیار
 اینتلر در و اگر کتابت اولور سه کاف هادن بدل اولور تنکم بعضیلر
 عنده بو مختار در غمخوار و غمخواره غم بیجی و قبور بیجی و بار
 و بونداش و اینس در و غم بکنن مقصود انك غمیه غمك و غم از الیه
 چاره ساز اولاق پس غمخواره کی غم بیجی انك و قبور بیجی لغت در و او
 رسمیه و حلیمی ده کلور که و دخی جائز در که الف ایله استعمال اولنه
 و اوسزانهی و لکن و اوله مرسوم اولدینی صورتده انك وجهی
 و قد نزلت فی القرآن معنایه اولان خواره الناس لازم کلور

مع هذا جميعا لغاتده و نسخده الف ثابته ایله در بیمار کی خسته لکدر
 ها و کاف اولکی کیدر (معنای بیت) بودر که آرنجه و خسته لکه
 غمخواره لك ایله یعنی انك غم بی و نولاجق بودر خسته لکدر دیمه
 والا خسته لك ایچنده عجز کورر سن یعنی آخر بتز و آرایکن چوغ
 اولور و دفعنه قادر اولور سن همان قلیل ایکن معالجه ایده کور و دفعه ایله
 مقید اول زیر لا ابالی اولاجق محل دکادر تنکم بعض اشخاصك
 مثانه سنده طاش اولافله عسر بوله مبتلا اولور و لکن بو کون یارین
 دیرك معالجه بی تأخیر ایتمکله اول طاش نخود قدر ایکن خوز
 و عطره قدر اولور و خلاص امید یله اوراسنی جراحه شقی ابتدروب
 هلاك اولور تنکم شامده اشغال دن بر جوانه واقع اولدی و العباد
 بالله تعالی * درد سر را چون نجوید کس علاج * خوف آن باشد که
 بد کردد مزاج * کس نجویدك فاعلی و درد مفعول اولی و علاج ثانسی
 و بعد الجمه فعل شرطدر خوف باشدك فاعلی و بعد الجمه جزاء
 شرطدر مزاج کرددك فاعلی و بد مفعول و بعد الجمه مشار الیهی
 بیان و کشف و آنه صفت اولور درد سر دن مراد باش اغریسی در
 (نجوید فعل مضارع منفیدر مصدری جویدندر ارامق معنایه
 علاج معالجه و مداوات ایتمکدر فعل اصلنده فاعلن اعضائله
 مباشرت و حرکت جسمانیه ایله صادر اولان نشسته در ضرب و فتح
 و امثال کی آنکچون قلیج و قلغان لعینه مواظبت ایده نه معالج دیدیلر
 و بواشدك علاجی ندر دیرلر کرک مریض و مجروح کوره اولسون
 و کرک غریبه کوره اولسون اگر چه علاج طیب ده اکثر در (کردد
 کاف عجمیه فعل مضارع مصدری کردیدندر صبر و صبرورت معنایه که
 عجم شدن ایله تغییر ایدر) مزاج چار طبیعت که جزارت و برودت و رطوبت
 و پیوستدر بونلرک میانه کیفیت متوسطه در یعنی بری بر یله امتزاج
 و اعتدال در خلافته مبدل اولور سه انحراف دید کلری معنی حاصل
 اولور و قوام وجود قائم از (معنای بیت) بودر که باش اغریسته مثلا
 برکسه علاج ارامسه و ابتداء ظاهر و رنده قیدنی کورمه کیدرک مزاج
 منحرف اولوب ابو ایکن بران اولاق خوف و احتمالی اولور زیر صداع
 شدیدك و جمی بدنه ساری اولوب جمله اعضا و قوای مضطرب

قیلور والله الحفیظ * باش از قول مخالف بر حذر * پیش از آن پادری
 ای پسر * از یا مابعد نه متعلق در و بعد الجملة ماقبله صفت در (حذر
 خوف در و مندره کلور (احذر من الغراب) در ای ده در زائده در ای
 مضارع مخاطب در مصدری آمدن در مضارع نه میم پایه تبدیل اولیوب
 آید و آینده ذیل بقیة مفردات مرارا محرز در (معنای بیت) بود که
 شرعه مخالف اولان قولدن و او مقوله نسته بی اسانه کتور مکدن
 خوف و حذر اوزرنه اول و یا خود سکا مخالف اولان کسه نك سوزنی
 قولانکه آله بلکه وقت ضرورتده خصوصاً حال مرصده قول
 موافق الیه عمل ایت ای پسر اندن اول که ایاقدن کله سن یعنی ایاغ
 سور چوب دوشمزدن اول زیرا زلل واقع اولدقدن صکره قیام کوچ
 اولور اشته معنای ثانی نك بیت سابقه مناسبتی وار و اولک یوقدر
 پس قبولده اختیار الکه در * آتش اندک توان کشتن با آب * و آی
 آن ساعت کبر التهاب * توان بوراده مضارع در تواند معنای کشتن
 مفعولی و آتش دخی کشتنک مفعولی و با آب دخی اکامتعلقدر آن ساعت
 و آی کله سنه ظرف در زیرا حال منبک باشد آن ساعت که تقدیرنده در
 التهاب کیردک مفعولیدر و بعد الجملة ماقبله صفت در بیت سابقه
 اولدیغی کی (توان قدر در بوراده مضارع اولفله ممکن اوور دیمکدر
 (کشتن کاف عربی نك ضمیمه دپه ملک قتل معنای بوراده اطفالدر که
 سویندر مکدر مضارع نه کشد و کشته دیرل (با آب ده ب سبیه در
 زیرا صواتشک سویننه سینه سیدر (و آی مدله کله توجع و تحسر در
 واه و فریاد معنای (ساعت اجزاء زماندن بر جزه در (کیرد فعل
 مضارع غائبدر مصدری گرفتن در طومقی معنای مضارع نه یاز یاده
 ایدوب کیرد و کیرنده دیرل (التهاب آتش یا الکملق لهب آتش یا لکیر
 (معنای بیت) بود که از آتشی صوبله سویندر مک و اولدر بیت
 حکمنده قلی ممکن اوور فاما حال مشکل اولور اول ساعتده که
 یا لکلمش اوله زیرا اول وقتده اتی صو سویندر مک و فایتموب
 مقتضای طبعی اوزرنه علولور و هر نه ملاقی اوور سه احراق
 ایدر و ضرر عظیمی اولور * ای پسر هر کس که دارد چار چیز *
 * چار دیگر هم شود موجود نیز * هر کس مبتدا و مابعد نه

اولان جمله متعلقه رابطه سیه اکا صفت در چار دیگر شود ک
 فاعلی و موجود مفعولی و بعد الجملة خبر در هم موافقت معنای
 (و نیز دخی معنای دیگری تا کید کیدر موجود معدومک ضدیدر
 (معنای بیت) بود که ای پسر هر کسه که درت نسته بی طور یعنی
 انکه متصف اولور غیر درت نسته دخی موجود اولور یعنی اول
 درت نسته نك جزاء و فاقی اولور درت نسته دخی اندن تولد ایدر
 * خشم رانکند پشیمانی علاج * عاقبت رسوایی آید از لجاج * عاقبت
 آیدک ظرفی و رسوایی مفعولی و از اکا متعلق در پشیمانی نکندک
 فاعلی (و خشم مفعول اولی و علاج ثانیه در (رسوایی آخر نه اولان
 یا مصدریه در رسوایات اولمش کسه در (لجاج لامک فتحیه
 عربیدر خصوصت معنای (خشم خاء مجعده ک فتحیه اگر چه لسان
 ناسده کسرله متداول و مشهور در غضب معنای در که قاقیق در
 پشیمانی ده یا مصدریه در (پشیمان نادم معنای ندامت اودر که کنندن
 صادر اولان نسته اوزرنه تولیدی اولمایدی دیو علی الدوام محزون
 و مغموم اوله علاج بالاده در (معنای بیت) بود که عاقبت رسوایی
 و ملامت حاصل اولور خصوصت ایتکدن یعنی خصوصت و پیهوده
 جنک وجدل ایتکدن فصاحت لازم کلور و اسان عامه دن ملامت
 اولور و انسان غضبی بودوب سکوت ایتک کرکدر و الا صکره پشیمان
 و نادم اولمق غضبه علاج و فائده ایتک زیرا دهاند بیرون بر دخی کیزو
 دوغمز و امام علی دن کرم الله وجهه مشهور در که دیمشدر (جراحات
 انسان لها التیام (ولا یتام ما جرح اللسان) یعنی مزراق یاره سی
 بریره کلور فاما لسانک آچدوغنی یاره بریره کلور او کلنز * بی کان
 از کیر خیزد دشمنی * حاصل آید خوری از کاعل تی * دشمنی خیزدک
 فاعلی و بی و از اکا متعلقدر (خواری ایدک مفعول و حاصل فاعلیدر
 و از اکا متعلقدر (خیزد فعل مضارع در مصدری خاستن در قائم اولمق
 معنای ترکیده اوری طور من الیه تعبیر اولور بوراده خیزد ظهور ایدر
 معنای نسته در زیرا قیامده ظهور وار در دشمنی ده یا مصدریه در کاعل
 تی ده یا مصدریه در کاعل کاف عربی و هاء مفتوحه الیه تنبیل دیند کلریدر
 کاعل تن صفت مشبهه در (معنای بیت) بود که بی شک و بی شبهه

کشی که درنی غیریدن اکبر ظن ایدوب متکبر اولمقدن دشمنك قائم اولور
 و طهور ایدر یعنی متکبرك کبرندن آخر خلقك اكا عداوتی تولد ایدر
 و او مقوله بی سومز اولور لیس انسان تر ایدن مخلوق اولمغه یوزی یرده
 اولانك یوزینی بصمزل واکا محبت ایدر ل متکبرایسه بویه دکلدز یرا
 آتش کی سرکشدر بوا یسه شیطان صفتیدر و شیطان (فانخذوه عدوا)
 موجبجه مؤملرك دشمنیدر و كذلك خوارلق و حقیرلق حاصل اولور
 (کامل تنلکدن یعنی تنبل اولمقدن زیرا کسل و قنور صفت اهل نفاقدر
 منافق ایسه ذلیل و نظردن ساقطدر پس معاش و معاده حرکت
 ممدوحدر و نشاط صفت اهل اخلاصدر * چون لجوجی در میان
 پیدا شود * بنده از شومی اوسوا شود * لجوجی شودك فاعلی و پیدا
 مفعولیدر در پیدایه ظرفدر و بعد الجملة فعل شرطدر (بنده ایکیجی
 شودك فاعلی) و رسوا مفعولی و از رسوا یه متعلقدر (لجوجی ده یا
 مصدریه در) (لجوج مبالغه اسم فاعلدر ضررب کی کثیر الجراح
 و الخسومه و کثیر الضرب معناسند) بنده اسیردر مطلقا مرد وزن
 و خانکی و غیره شاملدر (شومی ده همزه اضافت ایچون و یا
 مصدریه در) (شوم اصلنده مهموزدر که ضد یمن در یعنی بمن سعادت
 و شوم نخوستدر (معنای یت) بودر که چونکه اورتاده لجوجلق
 و خصوصت ظاهر اوله قول یعنی انسان اول خصوصتک شوملقدن
 و نخوستندن رسوای و پر ملامت اولور زیرا خلق اتی او مقوله
 منازعه سندن اوتوری تعیب و تقبیح ایدر ل و پرده سی بر تلوب عار
 و ناهوس بر طرف اولور و بوجهندن آدم یرینه عد اولمبوب خاک ذلتده
 و رتبه حیوانیتده قالور * خشم خود را چونکه راند جاهلی *
 جز بشیانیش نبود حاصلی * جاهلی راندك فاعلی و خشم مفعولی
 و جمله می شرطیه در حاصلی نبودك فاعلی و جز استثنا مفرغدر که
 مابعدی علی حسب العوالم معربدر و عربی ایله تعبیری لایکونله حاصل
 الا لندامة دیمکدر و بعد الجملة جزاء شرطدر (راند فعل مضارع
 ناآیدر مصدری راندن در سورمك معناسند) جاهلی ده یا وحدت
 ایچوندر (بشیانیش ده اولان ضمیر متصل معاده نبوده قیددر نبودش
 جز بشیانی دیمکدر) و بشیانی آخرنده یا مصدریه در (معنای یت

بودر که چونکه بر جاهل کندی غضبی سوره و اجرا ایده انکچون
 بشیمانلقدن غیری حاصل اولماز یعنی غضبی یومبوب فاعله کتوردینی
 ایچون آخر پشیمان اولور و ندامت ایچنده قالور و غضبیدن بومعنی
 وجوده کلور تنکم بعضی اشخاص غضب ایشانده کفر سویلر و یا خود
 ثلاث ایله خانوقی تطبیق ایلر و سورت غضب ساکن اولمقدن صکره
 اشدندامته نادم اولور و لکن چه فائده که ایمان وزن الدن کیتدی
 * هر که کشت از کبر بالا کردنش * دوستان کردندا خردشمنش *
 بونک تقدیری هر کسی که کشت کردنش بالا از کی دیمکدر که هر کسی
 مبتدا (و کشت جمله سی اکا صفتدر) دوستان کردندك فاعلی
 و دشمن مفعولی و آخر اکملر قدر و بعد الجملة خبردر (کشت کاف
 بحمیتك فتحیله فعل ماضیدر مصدری کشتن در شدن معناسند که
 اولمقدر مضارعنده کردیدیشلور) بالا یوقار و ویوجه در
 و دقاتده کلور که بالا ابعاد ثلثه نك ثانی در که لسان عربده اكا
 عمق دیرل مذکور بعده که انسانك غیری حیواناتده و کلیا جاداتده
 جانب سر کردن جهت اوجه اعتبار اولور اکثر یارفعت
 لازم اولمقدن اوتوری بالایی پستده استعمال ایدر ل مع هذا
 پستك مقابلی بلنددر الحق و یوکسك دیمکدر یرده بالا و پست دیرل
 بالانك قده وصف اولوب قد بالا دید کلری بوجه معناسنده استعمال
 اولمقدن یعنی اعتباریله در مذکور بعدك طرف اعلا سنده بالا دیرل
 و بوا اعتبارله بالا مقابله یرده استعمال اولور آشفه و یوقار و دیمک
 یرده زیر و بالا دیرل ایکی اوبری یرینك اوستنده اولسه اوستنده کی اوه
 بالا خانه دیرل حقیقته زیرك مقابلی یردر تنکم زیر و یردیرل (کردن
 کاف بحمیتك فتحیله بیون رقبه معناسند کردند کاف بحمیتك ایله فعل
 مضارع جمعدر شوند معناسند اصلی کرده انددر که مضمر اتدن جمع
 غائب ایچون وضع اولمشدر واکا رابطه دیرل که ثبوت افاده ایدر
 است کی صکره ها و همزه حذف و مقابلی مابعدنه وصل اولمقدن
 (معنای یت) بودر که هر کس که انک پیونی کبردن و یوکلمکدن
 یوقار و بوجه اولدی تنکم متکبرلرک عادتلیدر که رقبه لرن یوکسك
 طوثرلر انکچون کردندکش دیرلر اشته او مقوله متکبرك آخر دوستلر دشمنی

اولورلر واول کبر انلرک محبتلرینک عداوت و بغضه مبدل اولماسنه
 باعث اولور زیرا کبر یا صفت الهیه در که عبده یراشمز بلکه عبده
 صفتی ذلت و خضوع و تواضعدر چونکه عبده مولی صفتیه ظاهر
 ایلیمه مغروض اولور زیرا عبده مولی اولماز فافهم جدا * کاهلی را هر که
 سازد پیشه * آید از خواری به پایش تیشه * تقدیری هر کسی که سازد
 کاهلی را پیشه دیمکدر که کاهلی سازدک مفعول اولی و پیشه ثانیه
 و بعد الجمله هر کسی به صفتدر که هر کسی مبتدا و جمله مصرع ثانی
 خبردر تیشه آیدک فاعلیدر به پایش آیده متعلقدر از خواری تیشه دن
 حالدر پس بونده خواری تیشه به تشبیه وارددر (کاهلی ده یا
 مصدریه در پیشه صفتدر صانع صنعتی پیشه یعنی اوکنه الوپ
 اشد یکچون پیشه دندلی پس آخرنده ها علامت تخصیصدر و همزه
 یایه توسل ایچونددر که اصلی پیشه ای در کوپه راده یا زانده در و بدلی
 اولان همزه دخی زیاده لکده ا کا نابعددر (تیشه هاء اصلیه ایله کسر که
 دور کر آتنددر و کلانک معناسنه و تیشه آخرنده همزه دخی کالاولدر
 و جائزدر که ایکیبسنده یله همزه نوع ایچون اوله زیرا کاهلک پیشه
 مجازیدن و خواری دخی تیشه حکمیدن بر نوع غریبدر که غیری
 انواعه قیاس اولماز فا حفظه (معنای بیت) بودر که هر کسه که
 تنبل لکی و بطالتی صنت دوزه یعنی ایش آیدینه و دائم کاری اوله
 خواری دن و ذلیل لکدن ایاغنه کسر و بانه کله یعنی خواری اتی
 اوره و مجروح ایدوب دوشوره و بین الناس نظر دن ساقط اوله زیرا
 لله تعالی کندی ذاتی وصف ایدوب (کل يوم هو فی شأن) ووردیکه
 فعال اولد یغنه دلالت ایدر اگر چه فعلی حرکت ایله دکلددر بلکه
 کن خطایله در پس عبده دخی مولاسی صفتی اوزرنه فعال اولق
 کر کدر که صفت حیالک قوتنددر زیرا ناقص الحیوة اولان مؤف
 و رفتور و بی حرکتدر * خشم خود را کفر و نخورد کسی * عاقبت
 یئدر پشیمانی بسی * کسی نخوردک فاعلی و خشم مفعولی و بعد الجمله
 فعل شرطدر پشیمانی یئدک مفعولی و عاقبت مرفیدر و بسی پشیمانی به
 صفتدر بری ندایه کثیره معناسنه (فرو خوردن یومقی فرو بردن
 و فرو آوردن کبی پس فرو نخورد یومقیه دیمکدر که مصدری خوردند

یمک معناسنه اکل کبی فرو آشفه دیمکدر آشفه یمک یومقدن عبارت
 اولور برضوی یوتد یغی کبی و آشفه یمک یومقی دیمک اولور (و نخورد
 خاء معجمه تک ضمه سیله اولور توراده و زنیچون اسکان اولنوز) بسی
 نیمه معناسنه در که کیمدر پس کبی باء عربیله آخرنده یا نسبت ایچونددر
 (معنای بیت) بودر که اگر برکسه غضبی یومقیه و مقتضاسی اجرا
 ایدوب دلته کله فی سویلیله عاقبت یحوق پشیمانیق کورر و زیاده
 ندامت چکر بوراده کورمک پشیمانیق معناسنک آناری و متعلقاتی
 اعتباریله در زیرا نفس پشیمانیق محسوساتدن دکلددر و بردخی بودر که
 رؤیت ادراک معناسنه در زیرا رؤیتله اولان ادراک سازدرا کاندن
 اقوادر نفس پشیمانیق کورمک نفسنده آتی ادراکدر (فدوقوا العذاب) ده
 ذوقله مراد ادراکدر و بردخی رؤیت ابتلادر نتمک تهدیده دیرلر که
 برکون کوررشن باشکه نلرکلور یعنی بلاء عظیم ایله مبتلی اولورسن
 * هر که او افتاده و تن پرور سنه * نیست آدم کتزاز کاو خرسن *
 هر کمنی که تقدیرنددر مبتدا در او مبتداء ثانی و افتاده خبر و بعد الجمله
 مبتداء اوله صفتدر نیست آدم عربیده اینس با دم برینه در و مبتدایه
 خبردر کتزاز مبتداء محذوفه خبردر بلکه او کتزازست دیمکدر (افتاده
 دوشمش دیمکدر که ماضیدن قسمدر که اکاماضی مقید دیرلر مصدری
 افتادن کاور ضمه دوشمش معناسنه (تن پرور وصف ترکیبدر اصلی
 پرورنده تن در تن بسیجی معناسنه مصدری پروردن و پروریدن در
 (کتر کم کاف عربینک فتحیه اکسک و ترادات تفضیلدر پس کتر
 اکسکدرک دیمک اولور ناقص معناسنه کترین و کترینه برطافه تک
 اکسکری اولان کسه (کاو کان بحمله اهلی اولان صغره دیرلر
 اسم جنسدر جاموس یعنی صوسفری دخی انده داخلندر) خر
 معروفدر که عرب حصار دیر طوشانه خرکوش دید کلری قولای خر
 قولایغنه بکزد دیمکدن اوتوریدر (معنای بیت) بودر که هر کسه که
 اوطبیعت دوشکونی و تن بسیجی در او قوله کسه آدم دکلددر بلکه
 کاو خوردن احقر و اذل در زیرا آدم انسان کاملدر و انسان کاملک
 غداسی روحانیدر و غدا جسمانی قوام بدن اولاجق قدردر پس
 غدا روحدن بی خبر اولوب یا کز بدتی بسلیق حیوان و بلکه حیواندن

بتردد قال الله تعالى (اولئك كالانعام بل هم اضل) و بونده کاوخری
تخصیص بالذکر ایتدوکی بوایکسنتک اکلده و جاهل و خاقتده علم
اولد یغیچوندرو بونلر بوصفات رده ایلده متصف ایکن تن پرور اولان انسان
بونلردن دون اولدی زیرا بونلر افعال شاقده استعمال اولنورلن پرورک
ایسه بطالتدن غیری ایشی یوق و باب حقه خد متده عدم
مسارعتدن جرمی حد دن ارتوقدر

*** در بیان صفت ناجنس گوید ***

* چارچیز ای خواجه کم دارد بقا * کوش دارای مؤمن نیکولقا *
چارچیز مبتدا و دارد جمله سی خبر ر کم بحسب المعنی بقانک صفتی در
عربی ایلده بقاء قلیلا معنای کوش دارک مفعولی در نیکو مؤمنک
صفتی در (لقا صورتده نیکویه مضاف الیه معنایه انک فاعلیدر زیرا
نیکولقا صفت مشبهه در حسن الوجهه کی پس نیکولقانک مؤمنه
وصفتی زید ضارب غلامه قیلندن اولور لقا ر و یتدر کوچک لقالو
اولق حسن المنظر اولمقدن کما به در که علامت خیر در خواجه
واو رسمیه بای و پیر و عزیز و دانشمند و اطف الله حلیمی دیمشدر که
خواجه قوش ایکی که خروس و طویغارک تاجیدر بوسیدند که تعظیم
قصداً و ب بعض عزیزله خواجه دیرل بقا برنسنه نک حالت اولاسی
اوزرینه ثباتی در ضدی فنادر (معنای بیت) بودر که ای عزیز و رفیع
درت نسنه بقا و ثباتی اکسک یعنی آظوتز زیرا ناقصه قلت لازم کلور
و قلت دخی عدمدن عبارتدر پس دیمک اولور که درت نسنه نک بقاسی
یوقدر ای مؤمن نیکولقا و حسن المنظر و جمیل الخلق قولاق طوت
اول درت نسنه بی سکاده یم تا که ضبط ایده سن و عبرت و نصیحت
اخذ ایده سن * جور سلطان را بقا کتر بود * پس عتاب دوستان
خوشر بود * بقا بودک فاعلی و کتر مفعولی و جور بقایه متعلقدر زیرا
آخرنده را لام جارحه معنایه در عتاب ایکنجی بودک فاعلی و خوشتر
مفعولی و بعد الجملة ماقبله مطوفدر زیرا پس باه عجمی ایلده بوراده
عربی ده ثم معنایه در که عاطفه در عتاب نا، مثبات ایلده برکسه به
برنسنه ایچون ظهار غضب ایتکدر محبتک بقاسیله بله یعنی اولکسه
اول نسنه بی ترک ایتسه دخی غاضبک محبتی باقیدر پس عتاب ادلال

و ناز قسمندن برنوعدر قلاته عتاب ایتدم دیمک صدرمده بولدیغم
غلطی انک حقنده اظهار ایتدم معنایه در بقیه مفردات بالاده
مشرو حدر (معنای بیت) بودر که سلطانک جور و ظلمی ایچون بقا
و ثبات اکسکک و آزارق اولور یعنی نفسدر ظلمی چوق اولسه زمان
دولتی اوقده رآز اولور زیرا ظلمه بقاء دولت بریده اولماز کفرله اولور
شول معنایه که کفر کندی نفسنه لازم و غیره غیر معنایه در ظلم ایتسه
معنایه در که اختلال عالم باعث در و قرآنده شرکه ظلم عظیم دندلیکی
ظلم نفس اولق حسبله در که ینسه و بین الله در ظلم غیر ایتسه ینسه
و بین الخلق در که صورت عالم بونکله خراب اولور و بوندن صکره
بی بقا اولان اموردن بری دخی بودر که دوستلرک عتاب و خطاب
نازی خوش رک اولور زیرا جان و کوکادن دکلدر بلکه بی بقادر که
کلور بکرو و و سلق کلاول برنده قانور * دیگران مهری که باشد
از زنان * بی بقا چون صحبت ناجنس دان * دیگر و الثالث برینه در
و یا خود و او عاطفه به بدلدن آن مهر مبتدا و ما بعدی صفتدر دان
امر در که بی بقا اکا متعلقدر چون بی بقای تمثیلدر و بعد الجملة
مبتدایه خیردر و جائزدر که بی بقا خیر اوله بقاست تقدیریه بصورتده
ما بعدی دان او را چون صحبت زنان دیمک اولور مهر کسرله محبت
و شفقت آخرنده یا زایده و یا وحدت و نوعیت ایچوندن تاجنسنده نانی
ایچوندن دکل معنایه عربیه پس کی جنس کسرله نوعدن اعددر
مثلا دوه بهایم جنسیندن در که بهایمک برنوعیدر دان امر در مصدری
دانستن در ملک معنایه مضارعنده سین حذف اولتوب داند
و داننده دیرل (معنای بیت) بودر که چارچیزدن بری اول محبت
و یا اول برنوع محبت که زلنردن مردله و از واجه واقع اولور سن آتی
بی بقا قیل صحبت ناجنس کی یعنی ناجنسک بری بریله اولان صحبتلرینک
دوامی اولدیغی کی شکم دیرل (کبوتر یا کبوتر یا باز یا باز محبت زنانک دخی
دوامی یوقدر زیرا زن صورت دنیا ایتسه بر مطرب کی در که
هر کون برخانه ده سازنده لک ایدر و هیچ برخانه اهلنه و فانی اولماز
چونکه زن زو جنک فی الاصل جزئی و آندن مثلنزه ایکن اکا و فانی
و دوام محبتی اولیه تنکم بو خصوصده اخبار کثیره وارد ر پس سائر

لجانبه نوجمله وفاواستقامتی اوله بویوزدن زن یوزه خنده زنان
 اولدیغنه مغرور اولماق کرکدر * کرچه باشد زن زمانی مهربان *
 چون کم آید بهره بکساید زبان * زن باشد فاعلی و مهربان
 مفعولی و زمان ظرفی بوزاده کرچه عربیده ان وصلیه کیدر (بهره
 آید فاعلی و کم مفعولی و بعد الجملة فعل شرطی بکساید فاعلی
 زن و مفعولی زبان در و بعد الجملة جزاء شرطی و کرچه برکله
 حکمیده در اگرچه اصلیده چه نک ری یوقدر زمانی ده یا وحدت
 ایچوندر که زمان نهد مرید در (مهربان محبت او شفقتلو دیمکدر زیرا
 ان صاحب و جی و حافظ معنای بنه کلور پس مهربان مهربان
 و محبت ایدی و محبتی حفظ ایدی دیمک اولور و دقایقه کلور که (بان
 اسم جامد در معنای کوز دیمی در باغی کور و ب کوزند یکچون
 باغ یکجی سینه باغبان دیر) کم کاف عربی نک فتحیه اکسک معنای
 ستم مروری ستمی باغی باغی پای و نصیبدر اصلیده تبدیل ایچون
 اولان پوزد و زرا نصیبی انت ایچون و اندن اوتور می آتقور لر پس
 اخرنده ها تخصیص ایچوندر (معنای بیت) بوزد که کرچه زن
 بر زمان میدید مهربان و محبه اولور سن آتی نخبند صافه سوار سن
 چونکه معاشدن نصیبی اکسک و قلیل ککله زبان آجری معنی
 ذعن کی زبان در و اور و آره فضاغت اینز و وقت اخرده اولان
 ذوق و صفا و وسعتی نسیان ایدر و طار لغه دوشر پس جمع احواله
 محبتی مطزده اولیسانی نیلر بلکه حبلاک علی غاربک دیوب ترک
 ایلر * بارعیت چون کنند سلطان ستم * مرور باشد بقادر ملک کم *
 سلطان کنند فاعلی و ستم مفعولی و با ستمه متعلقه در بقا باشد
 فاعلی و مرور مفعول اولی و کم نایبی و در ملک بقایه ظرفی و مجموع
 مصرعین شرط و جزا در رعیت مرعبه معنای ستم در نیکم کلکم راع
 و کلکم مسئول عن رعیت اگاد در یعنی راعی اول کسه در که بر قوم
 امره والی و متصرف اولوب انلری رعی و حفظ ایده و کورب کوزه ده
 و اول قومه مرعی اولدقلری ایچون رعیت دیر که نجی رعایا کلور
 فتح را ایله بریا و زنی اولره ستم جور و ظلمدر مرور از ایدر در تحسین
 فاعلی ایچون و اصلیده اورا در همزه حذف و واوه فتحه حرکت

ویرادی نیکم بالاده شرح اولمشدر ملک مینک ضمیمه دولت و سلطنتدر
 تفصیلی مرور ایتشددر (معنای بیت) بودر که چونکه سلطان تحت
 سیاستده اولان رعیتیه ظلم و جور ایلیمه ملک و دولنده اکا بقا وثبات
 آز اولور نیکم مثله دیمشدر در (ملوکان طور من زیانکار اولدیغچون
 یا شر کر کس کم آزار اولدیغچون) اصلی بودر که عالم افاق عالم
 انفسک تفصیلیدر چونکه تفصیل خراب اوله اجمال دخی اکا تابع
 اولور و نظام وجود بوزیلور و حدیثده کلور که (اسرع الخیر ثوابا
 صله الرحم و اعجل الشر عقوبة البغی) یعنی اعمال خیر ایچنده صله
 رحمت اجر و ثواب و اثری زیاده سریع و اعمال شر ایچنده بغی و ظلمک
 عقوبت و نتیجه سی زیاده تیزدر * کر ترا از دوستان آید عتاب *
 کم بقا باشد جوحد در روی آب عتاب ایلک فاعلی و ترا مفعولی
 و از اکا متعلقدر و بعد الجملة فعل شرطی بقا باشد فاعلی و کم
 مفعولی و بعد الجملة جزاء شرطی خط قلم و غیره ایله کتابت ایتکدر
 خط اصلیده مدکی در که طولی اولان نسته اوزنه اطلاق اولور که
 ابعاد ششک اولکسی در (روی یوزدر که آرقه مقابلیدر عجم روی
 پشت در جانب ظاهره ده و از روی دیرر مثلا ارضک سطح ظاهره
 روی زمین و صوتک روی آب دیرر عرب و جهده ابتدکی نیجوزی عجم
 روی ده و ترک یوزده ایدر هر یوزدن شویله در دیرر (معنای بیت) بودر که
 اگر سکا دوستلردن خطاب ادلال و نوعا غلطی مشتمل سوز کلور سه
 انک بقا وثباتی آز اولور صویوزنه یازی یازمق کبی یعنی صواوزنه
 اولان رفق دوا می اولوب صوفی الحال بی برده اولانی اولغله
 رقدن نشان بلور مدیکی کبی احباب اراننده دخی فی المل ناز و نیاز
 سریع الزوالدر * چون بنا جنسان نشیند آدمی * کترک بیند از ایشان
 همدی * آدمی نشیند فاعلی و بنا جنسان اکا متعلقدر و بعد الجملة
 فعل شرطی همدی بیند مفعول اولی و کترک نایبی در از همدی
 پیاندر و بعد الجملة جزاء شرطی (نشیند نوبک کسریله فعل
 مضارع در مصدری نشیندن در اوتور مق معنای سینه جلوس کبی
 مضارعنده سین هممه برینه یا ونون کلوب نشیند و نشیننده دیرر
 آدمی ده یا نسبت ایچوندر آدمی آدم زاد دیمکدر مزایده اولمق دخی

و جهدر (كترك ده ترادات تقضيلدر نكتم مرور ايتدی وكاف عربی
تصغير ايجوندر پسرک او غلبی دیعکدر چونکه ترافظی بر نسته نك
اکسکله و یا ارتقلقه فضلی بیان ايجوندر تصغيرك دخی اکسکله
ایله قوت مناسبتی اولمغسله بطریق التأکید ادات تصغير الحاق
اولندی همدی ده یا مصدریه در (همدم یار و بولدش و موتس
(معنای یت) بودر که چونکه آدم و یا آدمی زاد ناجنسله اوتوره
و صحبت ایده انلردن انس و حضوری ازارق کورر زیر ناجنسله
صحبت کالجمع بین الضب والتون مضمونی اوزرنه در پس ناجنس سنکله
صحبتی استفسال ایدوب تیز قیام ایدر وسکا وفادارلق ایلر پس
اومقولهك یوزنی کورمه و مجلسنه اوتورمه زیر طوطی وزاغ برقه شده
اولماز وزاهد و عاشق بریده دیرلر * زاغ چرن فارغ زبوی کل بود *
نفرش از صحبت بلبل بود * زاغ بودك فاعلی و فارغ مفعولدر زیر
حرف شرطه معناده فعل اوزرنه داخلدر و حرف جر فارغه متعلقدر
و بعد الجملة فعل شرطدر نشت ایکنی بودك مفعولی و شین معناده ایکنی
بوده قیدر و حرف جر نقرته متعلقدر (زاغ مطلقا فارغه که قوزغوز دخی
انده داخلدر) فارغ مشغولک ضدیدر (کل کاف عجمینک منبیه معروف
چیچکدر و مطلقا چیچکه اطلاق اولنور و لکن تعیین مراد ایستلر اضافه
تخصیص ایلر کل زنیق و کل بادم و کل شفتالو و امثال چیچکدر کبی بلبل
معروف قوشدر که کل ایاننده فریاد ایدر واکا هزار دستان و عندایب
دخی دیرلر عریدر و قاموسده کلور که الهزار طائر فارسجه هزار دستان
و عندل الهزار صوت انتهى کو یا بلبله عندلیب دید کلری صوتدن
اوتوری و هزار دستان انواع اصوات و تعماله تصویته بناء در
و دیمشدر که (حضرت ابرهیم علیه السلام آتش نمروده طرح
اولندقه بلبل دخی اکا تابع اولوب آتش کلستان اولیحق حق تعالی
اکا اسماء حسنی ایله تسبیح و ذکر ایتمکی احسان و انعام ایلدی
(معنای یت) بودر که چونکه فارغه رایحه کلدن فارغ و خالی و آتی
استشمامه نامسته در لاجرم صحبت بلبلدن انک نفرتی اولور زیر بلبل
اول بویله مبتلی و ملازم صحبت کل رعنا در بوجیمشدن ایکنسک
میاننده مناسبت اولماز و عدم مناسبت عدم بخانشدن کلور و عدم

بخانست دخی سر قدره دار نسته در که اهلی ییلور * صحبت ناجنس
جان کاهی بود * جمله رازین حال آ کاهی بود * صحبت بودك
فاعلی و جان کاهی مفعولدر جمله سی ایکنی بودك مفعولی
و آ کاهی فاعلدر رازین حال فاعله متعلقدر جان کاهی ده یا مصدریه
و یا زایده در (جان کاه کاف عربی ایله وصف ترکیبی در اصلی
کاعنده جان در جان اکسلدیجی معناسنه مصدری کاهیدن در
اکسک تقض کی و اکسک انتفاص کی و کاستن دخی بویله در
مضارعی کاهد کلور رازین حال مضارع اولك مضمونه اشارتدر
اول معنادن حال ایله تعبیر اولندیجی امور متحول و متغیره دن اولق
حسیله در (آ کاهی ده یا مصدریه و آ کاه مد و کاف عجمی ایله خبردار
معناسنه در (معنای یت) بودر که صحبت ناجنس جان اکسک لیکه
سبب و یا جان اکسلدیجی اولور و جمله عقلایه بو حال و بو معنادن
آ کاهلق اولور یعنی جمله سی ییلور که بویله در زیر صحبت ناجنس ایله
جان منقبض اولور انقباض ایسه انبساطک ضدیدر پس انبساط ایله
جان آرتدیجی کی انقباضیه دخی اکسلور نكتم بعض مفرح نسته به
روح افزا دیرلر زیرا روحه نشاط زاید و بر مکلده قوت روح مزید
و جان اوزرنه جان اولور و كذلك بعض مکدر نسته به جکر کاه
دیرلر که بودخی کاف عربیه در جکری اکسلدیجی وفان قوریدیجی
معناسنه زیر انسانک حیات حیوانیه سی خون جکرله در پس اول
خون جکردن اکسک حیاتک انتقامنه سیدر و بالکلیه پیوست غلبه
ایتنه ممانه مؤدی اولور نكتم ایام حرارتده بادیه لیده قائلره واقع اولور
حتی دهاننده اصلا از لعاب قالمیوب زبانی نخسته پاره به دوز نكتم الفات
اربعه ده طریق حجه قرب علی ده معرکه عرب واقع اولوب بوفقیه
دخی معنای مذکور دن مذاق حاصل اولدی و آخر نیمه رفقا و غیر
چشمه حیاتدن فیض مند اولوب اول حرارتله تنور آتشین ریکستانده
یاتوب شمع وجودی سونیدر دیرلر * چون ترا ناجنس آید در نظر *
* ای پسر چون باد از وی در کذر * ناجنس آیدك فاعلی و ترا
مفعولی و دراکا ظرفدر و بعد الجملة فعل شرطدر و مضمون مضارع
ثانی جزادر (نظر اصلنده بر نسته بی ادراک و رؤیت بچون تقلب

بصردر اگرچه تغلیب بصیرت ده دخی مستعملدر پس تغلیب بصیر
ادراك حسیات و تغلیب بصیرت ادراك عقلیات ایچوندن ونظر بویله
مواضعده رؤیت بصیریه ده مستعملدر (در کزده در زایده در کذر
کاف بحمینک ضمیمه امر حاضر در مصدری کزشتن و گذاشتن در
بر بردن بریره بچمک معنایسته اولکیدن مضارع کذر و ایکنجیدن
کذار دکور (معنای یت) بودر که ای پسر چون ناجنس سنک
نظر که وقارشو که کله و آتی بر طریقه کوره سن سن آندن و انک یانندن
یل کبی کج و سرعتله حرکت ایله و اکالتفات ایتمه زیرا نظر والتفات
و صحبت و محادثه به سزا دکذر بلکه نحو سندن سکا اثر ساری اولور
و آینه خاطر کاندن کدر بو اور و بونده (فرمن المجذوم فرارک من الاسد)
سرنه اشارت واردر کویا ناجنس مرض هائله مبتلی کیسدر که انک
صحبتندن تحذیر اولمشدر فافهم جدا

* * در بیان صفت شکر میگوید * *

* چارچیز از چار دیگر شد تمام * چون شنیدی یادی دارای غلام *
چار چیز شدک فاعلی و تمام مفعولی و جار و مجرور تمامه متعلقدر
و چار چیز مبتدا و جمله فعلیه خبر اولاق دخی و جهدر و لکن اولکسی
اخصر اولافله اختیار اولندی و بو کایده انک نظارتی چوقدر قاحفظه
چون شنیدی شرط و مابعدی جزا در یادی دارک مفعولیدر شنیدی
ماضی مخاطبدر غلام فارسیده قول معنایسته عربیده حر الاصل ده
دخی مستعملدر لغات عربیده کور که غلام هنوز بیخی در ایوب کان
و یاخود ابتدای ولادتدن حد شبانه دک اطلاق اولنور و مطرزی
لغت مغریده دیمشدر که شاب اونوز ایله قرق اراسنده اولانه دیرل
و اشباهده کور که بلوغدن اون طغوز یا شنه کلنجه غلام و اونوز درت
یا شنه کلنجه شاب دیرل اهل الفت ذاهب اولدقلری اوزره قاما
اهل شرع بلوغه دک غلام و اونوز دک شاب و فتی دیرل و ترک
غلامدن اوغلان ایله تعبیر ایدر و بوندن اهل الفت استعالی اصح اولاق
کورینور بوراده نالام قدس سره تازه به غلام دیدی زیرا تازه لک
وقت اعمار (معنای یت) بودر که درت نسنه بشقه درت نسنه دن
تمام اولدی ای غلام چونکه سن اتی انشدک یاد طوت یعنی حفظ ایله

و خاطر کردن

و خاطر کردن اخراج ایله زیرا امور مهمه دینه دندر و ناظمک قدس سره
بو کایده بو مقوله امور ار بعه ایله تقیدی و سایر اعداد اوزرینه ترجیحنه
سبب چار اسماء کهیمیه و چار عناصر و چار طبائع و چار اخلاط
ملاحظه سیله در که وجود انسانی ظاهر و باطن بو چارل اوزرینه مبنی در
* دانش مر د از خرد کیرد کمال * از عمل نیت همی باید جبال *
دانش مبتدا و خرده مضافدر (کمال کیردک مفعولی و ازا کا متعلقدر
و بعد الجملة خبردر (نیت یادک فاعلی و جبال مفعولی و حرف جرا کا
متعلقدر) دانش بلشدر که اسم مصدر در بویله مواضعده نفس
مصدر مراددر که علمدر (خرد خاء محجه نك که مر یله عقل دیمکدر کمال
و تمام بر معنایه در یعنی کمال اودر که بر نسنه دن غرض اولان معنی
حصوله کله و بر غایت ایه که شی آخره حاجت قائمیه (عمل بوراده
عملدن مراد قصده مقارک اولان عمل شرعیدر) نیت بر فعله شروع
و قنده آنکله الله تعالی به قربت قصد ایتکدر و نیت اول فعلک صحته
شرطدر کرک اول فعل صلاة اولسون و کرک غیری اولسون و نیت
عملک غیریدر زیرا نیت ارادت مخصوصه در هر علمده ایسه ارادت اولماز
کفر و معصیتی بلك کبی یعنی برکسه بونلری بلكه کافر و عاصی اولماز
بلکه قصیده و فعل ایله اولور (جبال حسن در کرک خلقندن فتحله
و کرک خلقندن ضمیمه و حسن بر نسنه نك طبعه ملائم اولسیدر و امام
سهیلی فرق اید و ب دیمشدر که حسن سنک استحسنان اید و کک
نسنه در که انده غرضک اوله پس حسن ذاته قائم اولور صفت دکدر
جبال ایسه صفت عین در انکچون سنک حقکده جبال اولدیغی کبی
غیرک حقنده دخی جبالدر و حقک جبالی صفت رحمت و لطیفدر
(معنای یت) بودر که کشی نك علمی عقلمدن کمال طور یعنی عقل که
قلبک ادراکده آتی در اگر کامل ایسه انک ادراکله اولان علم دخی کامل
اولور انکچون احق و رأیی کسه بکنمز و عمله کنور مز بلد و کنده نسنه
بو قدر دیر زیرا علمک اساسی اولان عقل ضعیف و جزئی در و کذلک
نیت و قصد قلبی عمل شرعی قالی دن حسن و جبال بولور زیرافعله
کلمه کجه مستوردر و مستور اولان نسنه جباله موصوف اولماز الحاصل
نیت علمک مقاربتی دخی لازمدر عمله نیت لازم اولدیغی کبی و شولکه

✽

✽

حدیث شده کلور (نیت المؤمن خیر من عمله) مواد مخصوصیه و اهل نیت
 مرتبه زنه کوره در فاعله * دینت از پرهیز کامل میشود * نعمت
 از شکر شامل میشود * دینت میشود فاعلی و کامل مفعولی
 و حرف جر را کامله قدر و یاد دینت مبتدا و جمله فعلیه خبریدر که
 عربی ایله تقدیری دینت یکون کاملاً با تقوی والورع دینکدر مصراع
 ثانی دخی بوابکی وجه اوزرنه در ادین وضع آهین در که شرع در نیتکم
 با آلاده تفصیل اولندی (پرهیز اجتناب دید کلریدر که تقوادر و لکن
 بوراده تقوادر دین ده داخل در ز بر ادین امر و نهی مشتمل در دین دینله
 کامل اولماز پس ناظمک قدس سره آشفته تقدیری قرینه سیله تقوی
 مطلق پرهیزه محمولدر یو خسه یا لکن کفر و معاصیدن دکل (شامل عام
 و منشر در) معنای بیت) بودر که سنک دینک ورع و پرهیز
 و علاقتدن انقطاع و ماسوایی ترکله کامل و تام اولور زیرا نوافل طاعات
 دخی قریبنددر و یوم قیامتده فرائض نوافل ایلله تکمیل اولور و سنک
 اوزرنه لازم دکلدر دید و کلک اموری سلف صالحین التزام ایتشدر
 و مایلرزم دینم شلدر در صوم دهر و احیاء لیل و ریاضات و مجاهدات
 شافه کی زیر اشارتدن بونلره دخی اشارات وارد و کذلک سنک نعمتک
 یعنی احسان اولنان نعم آهیه شکرله شامل و عام اولور و مزید تام
 بولور پس نعمتک یا نتیجه هر بر بند فردا شکر دخی کر کرد تا که نعمت
 کمال بوله ز بر انعم آهیه محصور دکلدر و شکر ایتدیکه کمال بولمقده و تام
 اولمقده درونی الحایت (افلا اکون عبداً شکراً) ای شاکر اعلی الاستغراق
 * هست دانش را کلمات از خرد * نیت را بی عمل کس نکرد *

کلمات خرددن حاصله در یعنی نیتک کمال عقل کاملدن کلور نیتکم
 بیان اولندی و بوندن عقلمده اصلنده تفاوت یوقدر زیرا عقل اوله
 مستنددر و لکن بعض احوال عارضه ایلله سازشیا تفاوت قبول
 ایتدیکه کی اولدخی قبول ایتشدر نیتکم حدیث فطرت اکادالدر که کلور
 (کل مولود یولد علی الفطره ثم ابواه یهودانه و بنصرانه و مجسمانه)
 و کذلک بی عمل اولان نیت هیچ کسه التفات و رغبت حتی ملائکه دخی
 کتاب ایتزلزیرا عمل قلوبه مطلع دکلدر در بلکه انی انجی الله تعالی
 بولور و خیر او شر محازات ایدر زیرا عزم حسننده ثواب و عزم سیئهده
 عقاب وارددر اگرچه عمل جوارحک ثواب و عقابی زیاده در اشته
 بی عمل نیت اعتبار یوقدر دید و کی بودر و الا بعض نیت اعتبار وارددر
 اگر عزمه مقارن ایهه بوضوئیده مانع قوی منع ایتدیکه فعله کتورمک
 کر کردر که اجر مزید حاصل اوله و دیشلدر در که نیت عملک روحی
 و مرغک پروبال کی در پس بی عمل نیت چندان مقبول اولدییگی کی
 بی نیت عمل دخی مقبول دکلر بلکه مینت کی در بوجهتدن مؤمنه
 لازمدر که نیتنی تحقیق و عملی اصلاح ایلله * چون کمال بنده راد *

*

دین بود * پیشه زهد و طاعتش آیین بود * بونک تقدیری چون بود
 بنده را کمال در دین دینکدر که کمال بودک فاعلی و بنده مفعولی و در
 کماله ظرفدر و لکن ضرورت و زینچون فاعلی مفعوله مضاعف قلیدی
 و مصراع ثانی نیت تقدیری بود پیشه اش زهد و آیینش طاعت
 دینکدر که طاعتش ده اولان ضمیر غایب آینه قیددر و بوقرینه ایلله
 قریبندن اش حذف اولمشدر پس زهد بودک فاعلی و پیشه مفعولدر
 و آیین پیشه و طاعت زهد اوزرنه معطوفدر نیتکم بعض ائمه نحو
 تجوز ایتشدر در و یا خود بود آیینش طاعت تقدیرنده در (زهد متاع
 دیادن امساک مباح اولان نیت بی ترک و بدندن اخراج و عدم میلدر
 و دیشلدر در که دنیاک قلبی کشی بی زهد دن اخراج ایتز و ترک جماع
 زهددن دکلدر انکچون قطب کثیر النکاح در زیرا زهد حقیقتده بغض
 دنیا و اندن اعراضدر و جماع اسباب تصفیه دن اولمقده زن اکامل ناسه
 کوره امور اخرویه دن عدا اولندی و حدیثه کلور که متاهلک ایکی
 رکعتی غیر متاهلک یتیم رکعتدن خیر اودر (آیین عرب رسم و قانون

وعادت و ترتیب دید و کشته عجم آیین و ترك توره دیر (معنای بیت)
 بود که چون بنده ملک دین ده کمالی اوله انک صنعتی زهد و ترك دنیا
 و رسم و عادت طاعت و عبادت حق اولور زیرا جسدی یوزندن
 شریعت و احکامی در عهده ایستد و کی کبی نفسی یوزندن طریقتی
 و قلبی یوزندن اخلاقی و روحی یوزندن معرفت الهیه بی وسری
 یوزندن ترك ماسوایی دخی در عهده ایستددر ایمدی بوعهده اردن
 بیرون اولغه ظاهر و باطن اجتهد لازمدر و کمال مطلق
 بو معنایله حاصل اولور والا ناقص قالور و حق بومقوله اموره
 امر ایتمه شددر دیمک کذب محضدر زیرا کاب و سستند
 جیع مراتبه اشارت و ترغیب وارد و العارف یکفیه الاشارة و لا یحتاج
 الی العبارة * شکر نعمت را کمالی میدهد * غافلانرا کوشمالی میدهد *
 شکر میدهدک فاعلی و نعمت مفعول اولی و کمال ثانیسی در غافلان
 و کوشمال دخی ایکنجی میدهد کوره بویه در کوشمالی ده یا زائده در
 کوشمال و صف ترکیبدر اصلی ماننده کوش در مالیدن اومق
 و سورتک و دورتمک قولاق اومق بوزمقدرد و بوزمق دخی تأدیدن
 کتابه در (معنای بیت) بود که نعمت شکر ایتمک نعمته کمال و برر
 یعنی شکره مزید و تام اولور قال الله تعالی (لئن شکرتم لازیدنکم) تنکم
 کفر الله الدن بیرون اولور قال الله تعالی (ذلک جزیناهم بما کفروا)
 و شکر ایتمک شکریدن غافل اولنلری تأدیب ایدر زیرا کفر الله حرمانه
 دوشیجک شکر الله نعمتی مزید اولان مرزوقله باقوب عبرت و نصیحت
 آلور و بویه دیمک دخی اولور که شکره نعمت افزون اولمقدن غافل
 اولنلر شا کرلک حاله باقوب متنبه اولور و بزدخی مرزوق اولوزسق
 طریق شکره سلوک ایده لوم تا که بزه دخی بو حسن حال احسان اولنه
 دیرلر فافهم جدا * شکر نا کردن زوال نعمتست * بهره شا کر کمال
 نعمتست * بویست تفنن فی العبارة قییلنددر و الا تکراردر زیرا مضمونی
 سبق ایتمددر (نا کردن ایلمامک دیمکدر زیرا نا حرف نفیدر و حرف نفی
 کلام عربیده اسم و فعل اوزرینه داخل اولدیغی کبی کلام فارسیده دخی
 داخل اولور شکر نا کردن تقدیرده نا کردن شکر دیمکدر که اضافه در
 وعدم الشکر کبی مبتدادر خبری زوال نعمتدر حذف مضاعفه که

تقدیری سبب زوال نعمت دیمکدر (زوال ثابت اولان نسنه تک مقرندن
 مفارقتدر زوال شمس دیدکاری شمسک کبد سمداده استوا و استقرار
 حسبیه دکادر زیر اشمس حرکت دائمه اوزرنه در و لکن وقت ظهیرده
 بعطیة الحرکه اولمغه له ثابت حکمنده قلوب زوال دندلی کواکب ثابت
 دیدکاری دخی بویه در زیرا کواکب وارد که بطی الجریان اولمغه له
 نیجه یک یبلده دور ایدر تنکم قطب شمالی دیدکاری کواکب بویه در
 انکچون ترکیده اکا دمر قازق دیرلر که قبله یه متوجه اولان کسه تک
 صول اوموزی اوزرنه کلور (بهره شا کر دخی مبتدا و کمال نعمت خبردر
 بهره تک همزه سته همزه توسل و اضافت دیرلر زیرا اضافه توست
 انکادر و بعض مواضعده وصفیه دخی توسل اولنور بو صورتده
 حرف اضافه ت دیمزلر بلکه حرف توسل دیرلر صوفی صافی و ناله
 شبکیر و محبوبه ظریفه و امشالی کبی (بهره نصبدر که ترك پای در
 انهمی فافهم جدا * علمرا بی عقل نتوان کار بست * پیش بی عقلان
 نمی باید نشست * بونک تقدیری نتوان بستن کار علمرا بی عقل دیمکدر
 زیرا نتوان بست ایله ذکر اولنسه ماضی مصدر معناسنه اولور و سائر
 ایکی فعل مجمع اولان مواد دخی بویه در که ثانی مصدره محمولدر بوراده
 نتوانده نون نافییه و توان کرچه قدرت معناسنه در و لکن توان تواند
 معناسنه مضارع کلد و کی دخی حلیبی ده مصدر حدر (نمی باید نشست دخی
 بویه در که نشست مصدر معناسنه در که نشستن در پس بستن نتوانک
 فاعلیدر و اصلنده کاره مضافدر بوراده بستنه مفعولدر بناء علی هذا
 اصلی اعتبار بیه مصدر مفعولنه مضاف اولور و فاعلی فی الحقیقه علمدر
 اگرچه علم بوراده صورت مفعولده کلاشدر بی عقل علمک صفتیدر
 نشست نمی بایدک فاعلیدر پیش نشستن ظرفی و بی عقلانه مضافدر
 (نشستن و تک کسر بیه در و شین ده فتحه و کسره جا زدر) (معنای بیت)
 بود که علم بی عقل کار بغلق ممکن اولمز یعنی عقل اولمده علم ضرورت
 بولمز زیرا علمک وسیله سی و آلتی عقلدر پس احق جا علمدر بوجهتدن
 احق و بی عقل اولنلر اوکننده و حضورنده و مجلسنده اوتورمق
 کرکز زیرا احق ایله بحالیه ایدن استفاده علم ایده میوب اسراف
 وقت و اضاعت عمر ایدر و همنشینک حالی اکا دخی ساری اوایب آخر

اودخی انجلین احق اولور و حضرت عیسا دن علیه السلام مؤال
ایدوب نه مقوله کسه ایله مجالسه ایده لم دید کلرنده جواب و یردیله
انک که منطقی سنک علمکز زیاده ایده انکله صحبت ایدیکوز یعنی
عقلی کامل اولانک علمی دخی کامل اولور پس عقل و علم الله صحبت
ایدیکوز که انلرک نطقلری و کلاملری مفید در زرا انسان بوموطن
تکلیفه علم و عبادت ایچون کاشدر * بی خرد دانش و بالست ای پسر *
علم مرغ و عقل بالست ای پسر * بی خرد دانشک صفتیدر که لاجل
بضروره تقدیم اولمشدر دانش مبتدا و بال خبریدر و کذلک علم
و عقل مبتدال و بال خبرل در (و بال ضرری خوف اولنان نسنه
و شدت و ثقل) بال فارسیده قوشک قنادی چلکی که شهیدیرل
(معنای یت) بودر که بی عقل اولان علم ضرر و سبب شدت و ثقلیدر
پس احقک علمنه اعتبار بوقدر و هر کیم اعتبار و عمل ایدر سه آخر و بال
چکر علم قوش و عقل انک قنادیدر یعنی علمی اوچوران عقلدر و بی جناح
اولان مرغ اوج هوایه پرواز ایده میوب حضیض خاکده قالدیخی کبی
عقل کاملدن ناشی و ادراک تامدن فاشی اولمیان علم دخی ساقط و بی
اعتباردر * هر که علمی دارد و نبود پران * از طریق عقل باشد بر کران *
قدیری هر کسی که دیمکدر که مبتدادر علمی داردک مفعولی و بعد
المله مبتدایه صفتدر و نبود جمله سی انک اوزرنه معطوفدر از باشد
متعلقدر بر کبی و بعد الجملة خبردر علمی ده یا زانده در (پران بآء عجمینک
فتمیله ایکی احتمال اوزرنه در اولکسی بودر که پرفسات و آن اسم
اشارتدر که پراکامه ضافدر و لکن ضرورت و زینچون رانک کسره سی
اختلاس اولنور (پس نبود پران اول علمک قنادی اولیه دیمکدر زیرا
یت سابقده علم مرغ و عقل قناده تشبیه اولمشدر و احتمال ثانی بودر که
پران کلمه واحده در که صفت مشبهه در اوچغان معناسند مصدری
پزیدن در که اوچق دیمکدر تنکم چان فتحله صالغان در که مصدری
چینیدن در صالغی معناسند زیرا صفت مشبهه بالکز الف ایله
اولدیغی کبی تنکم دانا وینا دیرل الف و نوله دخی او اور خنیدان
و کربات و امثلی کبی بوصورته نبود پرانک معناسی اول علم اوچغان
یعنی عقلدن قنادی اولماق حسیله اوچیچی اولیه دیمکدر (طریق

اصلنده قدم ایله طریقی و ضرب اولنان یولدر کرک معناد السلوک اولسون
و کرک اولسون صکره هر نسنه که انکله بر شبنه توصل اولنه طریقی دینیلر
خیر و شر اولسون و حسنی و عقلی اولسون سبیل دخی بویه در عرب
بومصلحتک طریقی و سبیلی و ترک یولی ندر دیر یعنی منزله یولدن و اصل
اولدقلری کبی اکا دخی نوجهله وصول ممکندر دیمکدر (کران کاف
عربینک فتحیله کار دیمکدر که بری برینک مغلوبیدر (معنای یت)
بودر که هر کسه نک علمی اوله و اول علمک عقلدن قنادی اولیه و یا خود
بر عقله پرواز ایدیچی اولیه طریقی عقلدن اولماز بلکه طریقی دن کار
اوزرنه اولور یعنی مقبول دکلدر که طریقی اوزرنه کلامشدر بلکه کارده
قالمشدر اشته بورادندر که الله تعالی حضرت آدمه علیه السلام
عقل و ایمان و خیالی عرض ایدوب بونلرک برینی اختیار ایله دید که
آدم دخی عقلی قبول ایدیچک ایمان و حیاء دخی عقله تابع اولدیله
بناه علی هذا عقل کامل اولان یرده ایمان منجی و حیاء تام دخی بولنور
* چار چیز ست انکه بعد از رفتن * از محالاتست باز آور دنش *
چار چیز مقدم خبر انکه ان امور و خصایل که تقدیر یله و آخر مبتدادر
بعد اوزرنه طرفدر باز آوردن مبتدا و از محالات خبر و بعد الجملة
مبتدای اوله صفت او اور (رفتن فتحله مصدر در کتمک و یوریمک
معناسند) ذهاب و مشی کبی مضارعند فانی و او و تانی داله قلب
ایدوب رود و رونده دیرل رفتن ضمیری چار چیزه راجعدر زیرا لسان
فارسیده مطابقت معتبر دکلدر (محالات ضم ممله محالک جمعیدر محال
خارجده وجودی ممثع اولان نسنه در که اکامثع لذاته و محال عقلی
دیرل شریک باری و اعدام القدیم و جمع الضدین و التقیضین و قلب
الحقائق کبی و محالک بعض انواعی دخی وارد که محلیده میندر و صوابدن
بعید اولان نسنیه دخی محال دیرل و قاموسده کلور که المحال من الکلام
ما عدل عن وجهه کالمستحيل انتهى قال الراغب استحال الشئ صار
محالا فهو مستحيل ای آخذ فی ان یصیر محالا (آوردن و اوک فتحیله ذر
کتورمک معناسند (معنای یت) بودر که درت نسنه در که اول امور که
کنند کدن صکره انلری کیر و کتورمک محالاتند زیرا کیری دوئمک
شانندن اولان امور دن دکلدر پس بوندن فهم اولنور که قیتل

مذکور در اولیسان امور دخی وارد در آنکچون چارچیره تخصیص
ایلدی و بونک اوزرنه دخی کلام وارد در آشفه ده کلور * چون حدیثی
رفت تا که بر زبان * یا که تیری جست بیرون از کان * چون حرف
شرط در جزاسی بیت آتی مضمونیدر حدیثی رفتک فاعلیدر زیر رفت
ماضی در مصدری رفتن در که بیت سابقه در نا که رفته ظرفدر بردخی
ا کا متعلقدر تیری جستک فاعلیدر لفظ که تقدیرده تیردن مؤخر در
یا تیری که دیمکدر بیرون بحسب المعنی جست متعلقدر از کبی حدیثی ده
اولان یا وحدت ایچوندر (حدیث قاموسده خبردر و ترک سوزدر
وامام راغب دیمشدر که هر کلام که جهت سمعیدن و یا طریق
و حیدن یا بقطعه ده و یا منامده انسانه بالغ اولور ا کا حدیث دیرل
انکچون قرانه حدیث دندلی قال تعالی (فلما تو یحدیث مثله) و قرانک
نزول وقتنا فوقنا جدید اولفله حدیث دندلی والا صفت قدیمه
حضرت قدیم در وحدیث رسول مقابله قران قدیمه اولفله در
و حدیث انسان دخی حدوثی اعتباریله در و قریب العهد اولانه دخی
حدیث دیرل حدیث السن کبی که سن و سالی تازه دیمکدر و بوندندر که
نزول مطرده (حدیث عهد بر بی) وارد اولدی (نا که تا کاهدن مخففدر
معناسی بی وقت دیمکدر ترک آ کسوزن در عرب فجاءه دیدوکی کبی (بر زبان
بعضی نسخده از زبان دوشمشدر ایکسی دخی و وجهدر یعنی بر زبان
اولور سه جری علی اللسان و از زبان اولور سه صدر عن اللسان کبی
اولور (بانقطه مشاه ایله خرف تردید در عربی ده او کبی نحو جانی زید
او عمرو و کاهیجه مکرر دخی کلور عربی ده اما کبی نحو جانی اما زید
واما عمرو تا که اول امر دن کلام شک اوزرنه مبنی اولدیغی معلوم
اوله (تیری ده یا وحدت ایچوندر تیر او قدرنه مقوله اغاچدن اولور سه
و کلک قامشدن و خدنک قان اغاچدن اولاندر و ناوک چکره و قوغش
اوق دید کلریدر حقیقهده شول اولوق کبی نسته نک آدی در که ایچندن
اوق اتارل امام مطلق او قدده شایعدر (جست جیمک فتحیله ماضیدر
مصدری جستن در صحرای معناسنه که عرب و شبه دیر مضاعفده
سین هابه قلب اولوب جهد و جهنده دیرل (بیرون کسیرله طشره
دیمکدر بیرون آمدن طشره حقیقی و بیرون کردن طشره جفر مقدر

کان کاف عربی تک فتحیله یای معناسنه در که عرب قوس دیر و قوس
برجسته قوس دیرل یعنی عرب برج قوس و عجم برج کان دیر نشیده
طریقیه و کان ابرویای فاشلوردر (معنای بیت) بودر که چونکه
بر سوز آ کسوزدن زبان اوزرنه کندی یعنی جاری اولدی و یادلدن
مصدور ایلدی و یا براوق که یای دن طشره صحرادی یعنی اتلدی
ویای دن چقدی مقصود بو ایکسنی من بعد ندارک ممکن دکلدر
دیمکدر و شولکه بیت مولاناده قدس سره کلور (اولیاراهست قوت ازاله)
(تیرخسته باز کرداند ز راه) بوندن مقصود خرق عادت طریقیه اولاندر
والا بحسب العاده اتلن اوق کرمی دوغمز الحاصل بطریق الکرامه اولان
نسته بطریق العاده اولانه قیاس اولماز زیرا قدرت الهیه هر نسته به
صالحدر آخر زمانده شمسک مغربدن طلوعی کبی پس شول نسته که
قدرنه مضاف اوله عادتدن خارجدر مثلاً سنک سیاهدن اسباب عادیه
جهتیله جوهر و آینه اولماز فاما متعلق قدرت اولان ضلع اینسردن
حوالخلق اولوب صورت قوس اولان عظیم صورت بشریه بدیده به
کیردوکی کبی صورت مجرد دخی کهر اولوق بعید اولماز تنکم طور و سناک
علیه السلام وقت تجلی ده اجماری اعل اولدی * باز چون آری حدیث
گفته را * کس نکرداند قضاء رفته را * حدیث آری تک مفعولی
و گفته حدیثک صفتیدر بوم صراع بیت سابقک مضارع اولانه
ناظر در کس مبتدا و قضا نکر داندک مفعولی و بعد الجملة خبردر رفته
قضایه صفتدر (چون بوراده اشباع ضمه و اظهـار و اوله نیجه و شبه
معناسنه در غریبه کیف کبی (آری فعل مضارع محذوطلیدر مصدری
آوردن در کتوزمک معناسنه مضارعشده رایه فتحه حرکت و یزوب
آورد و آورنده دیرل و کاه اولور که کثرت استعمالنه بناء تخفیفه و اوای
حذف ایدوب آرد و آورنده دیرل بوراده آری تخفیف مذکور اوزرنه
جاری در والا اصلی آوری در (گفته اسم مفعولدر سو یلمش معناسنه
(پس بوراده حدیث سخن معناسنه در که هنوز لسانه کلین سوزدر
انکچون گفته ایله وصف ایلدیکه گفت ذله کلن سوزدر (نکرداند
کاف عجمی ایله فعل مضارع منفیدر مصدری کردانیدن در
دوندنمک و بر حالدن بر حاله تحویل اتمک معناسنه (قضاء بوراده

همزه اصلیه در یوخسه حرف توسل دکلدر زیر ناقصی مد وقصر
جائز در عطا وجفا و امثالی کبی خطا بویه دکلدر یعنی مهموز در
بوسیدن مد اول نماز مکر ضرورت اوله و یا تنبیه قصد اولنه (ان قتلهم
کان خطاً کبیراً) کبی فتحیه و مدله قرآنه کوره قضا حکم و فصل
الامر در که صفت الهیه در (رفعه ماضی مقید در کتب معناسنه
قضاء رفعه قضاء ماضی و ازلی و مبرم دیمکدر و کاه اولور که قضا مقضی
معناسنه دخی کلوز قضاء سوء و قضاء بد دید کبری کبی زیر صفت
الهیه ده بدک اولماز بلکه مقضی ده اولور که مقضی خیر و شره
شاملدر و مقضی شره بلادیرلر انکچون قضاء الهی به رضا اوزرنه
اولوب مقضی سوء رفعه دعا ایتک کر کدر (معنای بیت) بودر که
نه کیغیله سو یلمش سوزی کروکتور رسن یعنی اغز کردن چقان سوز
برخی اغز که دونوب کلز بلکه فاش و منشر اولور همان دلکی طوت
و برکسه قضاء مبری کری دوندره مر آلمش اوق کبی مکر که متعلقاندن
اوله بوصورنده بطریق خرق العاده اوق کری رجوع ایتدوکی کبی
مقضی تک شری دخی دعا لله مرتفع اولور و ضرری اولماز بلکه
بچه سیئات حسنه مبدل اولور و الله علی کل شیء قدیر * باز کی کرد
چو تیر انداختی * همچنین عمری که ضایع ساختی * بونک تقدیری
چون انداختی تیر باز کی کرد دیمکدر که انداختی ماضی مخاطبدر
و تیرانک مقعولیدر و کردک نخسته ضمیر فاعل تیره راجعدر و بومصراع
شرط و جزادر همچنین اصلنده همچون این در که چون ادات تشبیه
و این اسم اشارتدر که عزیزده مثل ذلک کبی و بواعبارله مقدم خیر
و عمری مؤخر مبتدادر و جائزدر که همچنین تی کردد عمری تقدیرنده
اوله (ضایع ساختی تک مقعولیدر و بعد الجمله عمری به صفت او اور
(کی کاف عربینک فتحیه اسماء استعفاهامیه دندر که بوراده انکاره
شاملدر) (کردد کاف عجمی الهه مضارع غاشیر مصدری کر دیدندر
دوونک معناسنه تنکم بالاده شرح اولمشدر) (انداختی ده یا خطاب
اولور انداختن اتمقدر مضارع غاشیرده خازایه قلب اولنوب اندازد
و اندازنده دیرلر) (همچنین اصلنده همچون این در که یونجیلین و همچنین
انجیلین دیمکدر که این مصراع اوله معنونه اشارتدر و اگر مایع دنده

فعل مقدر و یا فعل مذل کوزایسه این اول فعلک مصدریه اشارت
اولوب ادات تشبیه تفخیمده مبالغه ایچون یوخسه فی الحقیقه تشبیه
ایچون اولماز والا برسنه بی کندی نفسنه تشبیه لازم کلوز و تفخیم
اسم اشارتدن مأخوذدر اگرچه که لسان فارسیده این قریب و آن بعید
ایچون وضع اولمشدر اشته بوتقریر همچنین کردیم و همچنین میکنیم کبی
برزده جاریدر بوراده همچنین ماقبلنه اشارتدر تنکم اشارت اولندی
زیرا فعل اوزرنه داخل دکلدر فافهم جدا فانه عمیق و بالتأمل حقیق
(عمری ده یا وحدت ایچوندر و یا تنکیر تفخیمی به محمولدر) ضایع هالک
و تلف در ضیاعدن در که هلاک و تلف اولمقدر (ساختی ماضی مخاطبدر
مصدوری ساختن در دوزمک معناسنه مضارع غاشیرده خازایه قلب
اولنوب سازد و سارنده دیرلر (معنای بیت) بودر که کری چن دوز
چونکه اوقی اذک یعنی آتلان اوق کری دوزمک محال عایددر اعمالک
مصحفه نظری کبی و تیر انداخته تک استحال رجوعی کیسدر شول عمر
نازنین و عزیزک رجوعی که سن آنی ضایع و هلاک دوزمک یعنی هلاک
و تلفنه سبب اولور و جمله تدبیر ایلدک و اوایله صورت و پردک ایلدی
اغزندن چقان سوز و آتلان اوق و قضاء مبرم و چن عمر بودردی کری
دوونر همان کندوکی محافظه و وقتکی مراقبه ایده کور و قضایه رضا ویر
و بلایه صبرایت تا که بالاخره نادم اولیه سن فافهم جدا * هر که
بی اندیشه گفتارش بود * پس ندانتهای بسیارش بود * گفتار بودک
فاعلی و بی اندیشه اکا متعلق و بعد الجمله هر که به صفتندر زیر
تقدیری هر کسی که دیمکدر که مبتدادر ندانتهای اینکبی بودک فاعلی
و بسیار ندانتهایک صفتی و بعد الجمله خبر مبتدادر (گفتار و صف
و کیسدر اصلنده آرنده گفت در سوز کتور یچی معناسنه و دقایقه
کلور که گفتار کاف عجمی ایله سوز دیر مکرر انجودیرز کبی عرب اکا
نظم کلام دیر نظم کلام سوزی کتور مکه باعث اولد یغندن او توری
باعث فعله فاعلک اسمن اطلاق ایتدیلر پس با عجمی ایله فاه جزایه
معناسنه در (ندانتهای ندانمک جمیدر پشیمانلق معناسنه آخرنده
با همزه توسلدن مقلوبدر زیر همزه بی تلفظده ثقلت وارد و فارسیده
نظاری چوقدر) (بسیار کثیر در اصلی آرنده بسی در که بودخی و صف

ترکبیدر (بسی بیه عربی ایله کثیر معناسنه در ولکن ترکیب اولغله
 فتحه کسره یه تحویل اولندی (معنای بیت) بودر که هر کس که انک
 سوزی بی اندیشه یعنی فکر سزا اوله بوسیدن چوق پشیمان اولور
 زیرا قول جزا فک نتیجه سی اولماز و عاقبت فائزانی خسارت و فضا حته
 دوشور و نارندامته یفر پس بویله بی اندیشه اولانه سکوت ایتمک
 دوشور و فکر صحیح و رأی صواب دخی عقل کاملدن کلور بوجهتدن
 احقک فکر معقولی اولماز و خاطرنه کلنی اغرنه الور * تانکفتی می توانی
 گفتنش * چون بکفتی کی توان بنهفتنش * تامادام معناسنه اولغله
 ما بعدی می توانی به ظرفدر عربی ایله تقدیری مده عدم تکلمک
 دیمکدر کفتن می توانی به مفعولدر آخرنده شین که ضمیر غایبدر نکفتی دن
 مفهوم اولان کفته راجعدر (توان تواند معناسنه مضارعدر
 (بنهفتن ده کی یا که مصادر و افعال اوائله داخل اولور حرکتی
 ضمه ده و حرف شفوی اوله یغی برده ما بعدنه تابعدر بوراده کاف
 و نون ضمه سندن اوتوری مضمومدر ولکن بنهفتن ده لاجل الضروره
 نون اسکان نهفتن کزلمک و کزلمکدر لغت حلیمی ده کلور که نهفتن
 مصدردر مضارعنده نهید و نهبنده دیرل تکم سفتن لفظندن سفید
 و منبنده دیرل (معنای بیت) بودر که سوبیلدیکه اول سوبیلدیکه
 سوزی سوبیلدیکه قادر سن زیرا هنوز ضبطسکده در چونکه آتی
 سوبیلده سن کزلمک نیجه ممکن اولور یعنی اولماز پس ضمیرده مخفی اولان
 سخن هنوز مطلعنه بالغ اولمیان کنش کی در که خفا ده در چونکه
 مطلعندن طلوع ایده سترنه بحال قالماز زیرا ضوئی منتشر اولور فافهم
 * عمرامی دان غنیمت هر نفس * چون رود دیگر نیاید باز پس *
 عمرامی دانک مفعول اول و غنیمت ثانیه سی هر ا کا ظرفدر چون رود
 شرط و نیاید جمله سی جزادر رودک ضمیری عمره راجعدر باید کی
 و دیگر نیاید ظرفدر زیرا عرییده مره آخری برینه در و باز پس
 نیایدک مفعولدر اگر باز کرو و پس بیه عجمبله صولک وارد واکه
 معناسنه اولور سه که ظاهر اولان بودر و جائزدر که پس فاء جزایسه
 معناسنه اولوب بحسب المعنی نیاید اوررنه داخل اوله که تقدیری
 نیاید باز دیگر دیمکدر بودخی لطائف کلامدندر زیرا جزا اولانه

حرف جزا داخل اوله کلمشدر که اشعار سبیت ایچوندیر (عمر و حله
 بدک مدت عبارتیدر اسم عمر بودند تقول اولوب وضع اولمشدیر
 (غنیمت اهل خریدن قهریه اخذ اولنان مالدر) نفس فالت فتحه
 تنفس به لئسده اغزدن و پروندن خر و ج و دخول ایدن ریحدر که
 بقاء انسان ا کا منوطدر انکچون محنوق اولان هلاک اولور (نیاید
 اصلنده نه آیدایدی تخفیف ایچون همزه یایه قلب اولندی (معنای بیت)
 بودر که هر نفسده عمری غنیمت بیل واکا کوره ندارک اوررنه اول
 چونکه اول عمر اسریل و افار صو کی کیده بردخی کرو آردنه کلز یعنی
 دوغیز و پیردخی جوان اولماز و بویاغه خزان ایردیده بردخی بهاره
 ایرمز زیرا قصولنی تکمیل ایتمش و انجامنه یتشدیر و بونده رمز وارددر که
 عمر دیدکری فی الحقیقه نفس در که ساعت و یوم و هفته و ماه و سال
 انک تفاسیلی در و نفسک دخی مبدائی آن غیر متقسمدر ولکن ترکیبی
 غالب اولنلر زمان تفصیلی به باقوب عمری انکله حساب ایدرل و تجرد
 اهلی آن بسطه نظر ایدوب علم عدد انسانی حقه تفویض ایدرل
 * هیچ کس از خود قضا را در نکرد * هر که راضی از قضا شد بد نکرد *
 کس مبتدا و قضا نکردک مفعول اولی ورد ثانیه سی واکا و یارده
 متعلقدر راضی شدک مفعولی و از راضی به متعلقدر و بعد الجملة
 هر که به صفتدر زیرا هر کسی که تقدیرنده در که هر کسی مبتدادر
 بد نکردک مفعولدر و بعد الجملة مبتدایه خبردر (هیچ بویله مواضعده
 ما بعدنده اولان نکره نک عمومین افاده ایدر) قضا حکم الهی در که بالاده
 مفصلا مرور ایدی ایکنی قضا ده بویله در رضا قرینه سیله زیرا
 رضا ترک اعتراض و غضب و عند البلاء سکون نفسدر حکم الهی به
 تعلق ایدر و بلا که مفعولی در دعائله رفعنه جهد ایتمک رضایی منافی
 دکلدر (معنای بیت) بودر که افراد ناسدن بر فرد کندی اوزرندن
 قضایی رد ایتمدی یعنی قضاء مبرمی کری دوندرمکه قادر دکلدر
 مکرر که قضاء معلق اوله و هر کس که قضاء الهی دن راضی اولدی
 برامز ایش ایشلدی زیرا بد ایشی قضایه راضی اولمیان ایشلر مثلاً عند
 المصیبه جزع و چاک کر پیان و امثالی افعال غیر مرصیه کی زیرا
 هر نسنه نک اجل مهملی وارددر حتی کسر اوای و ظرو ف ایدن

جواری ضرب اولمقدن نهی اولندی زبیرا ادوات ونظر وفك دخی
آجال مضروب به سی واردر وقت مصیبتده جزع ایتك مصیبت
اخرادر زبیرا توایدن حرمانه باعشدن وحدیث نبویه کلورکه (ولانقول
الاحقا) یعنی وقت بلاده لسانمزه قول حقندن غیری کتور منز بلکه
حقه جدید وب ودخی (إنا لله وانا اليه راجعون) دیرز * هر که
میخواهد که باشد در امان * مهری باید نهادن بر دهان * بعضی نسخده
هر که باید که باشد در امان دوشمشدر دیشدر که خواهد ایله ترکیب
اولنان فعل مصدر معناسنه در پس بوراده باشد بام عربی ایله باشیدن
معناسنه در که اولی در پناه علی هذا میخواید مفعولدر و که فعل ایله
مفعول اراستنه رابطه در وبعد الجملة هر که به صفتدر زبیرا اصلی
هر کسی که دیمکدر که هر کسی مبتدادر مهر نهادنك مفعول
ونهادن بایدك فاعلی در و بر نهاده متعلقدر وبعد الجملة
خبر مبتدادر (امان سکون نفس وزوال خوفدر) مهر ضم مبدل
مشهور در مهر لشمس نسته به مهور دید کلری اغلاط عامه دندر بلکه
مخوم و یا مطبوع دیمك کرکدر زبیرا مهر ضمه فارسیدر (مهر کی
کسرله محبت در خانویه بمهوز دید کلری مهر دن در فتحله صدق
مرآة معناسنه (معنای بیت) بودر که هر کس که امانده اولی دلیله
یعنی امن اوزره و بی خوف و بی فزع اولغه طلبکار اوله اغزی اوزرنه
مهر قومق کرکدر زبیرا (سلامة الانسان فی حفظ اللسان) موجب
سلامت دلی طومقدن در و این سکیت که ائمة لغتدندر دلی اوجندن
متوکل خلیفه نك غصبته اوغر ابوب اسانی قفاشندن اخراج اولمشدر
بوجهندن دیشدر که ملوکه رفقه معامله کرکدر * می سزدگر

معناسنه اولی بق بعض مواضعه حرف عطف کی و بعض مواضعه
اولماز (معنای بیت) بودر که اگر عمری عزیز و شریف و حرمتلو
طوب قدرن یلورسك لایق اولورسك زبیرا عمری نفس الامر
عزیزدر یعنی مثلی بولماز نسته در پس واجب اولان فی محافظه در
زیرا چونکه ایلری یکوب کیده ونظردن غایب اوله آتی بردخی
کورمب سرسن زبیرا کری دوتمك شاندن اولان امور دن دکا در
ودیشدر که الوقت سیف قاطع یعنی زمان سیف تیر کی نافذ
و ماضی در و کسکسان باش بردخی بتمز شکم مشهور در
* * در بیان صفت خاموشی و سخاوت میگوید * *

* حاصل آید حیراز حیراز * یاد دار این نکته ازین ای عزیز *
چار آیدك فاعلی و حاصل مفعولی و از حاصله متعلقدر یاد دارك
احد مفعولینی و این آخری ونکته اینه صفتدر زبیرا عربی ایله تقدیری
احفظ هذه النکته منی دیمکدر پس چار و مجرور یاد داره متعلقدر (یاد
اکم معناسنه اسم مصدر در دار امر در مصدری داشتن در طومق
معناسنه مضارعنده شین رایه قلب اولنوب دارد و دارنده دیرل (یاد
طومق از برلسك دیمکدر شکم یاد داشت دیرل خاطرده محفظ اولان
نسته نکته نقطه وزنی اوزرنه عربی در اصلنده شول اثره دیرل که
وجه ارضده برجیق و امثالی نسته اوجبله حاصل اوله صکره قوت
فکرله استخراج اولنوب قلبده مؤثره اولان لطیفه استعمال اولندی
لطافت ودقی حسبله (معنای بیت) بودر که درت نسته دن درت
نسته حاصل کاسی و انکه عامل اولان اندن دنده نندی ای عزیز
بوالطفه علمیه بی بدن از برایله وحفظ ایدوب عمل قیل که بنم سکا
یادکارمدر وعزیزله خطابیه زبیرا در که بوالطائف ایله عمل ایلین کسه
بین الناس عزیز و نادر الوجود اوور فافهم جدا * خامشی را هر که
سازد پیشه * کردد ایمن نبودش اندیشه * خامشی سازدك مفعول
اولی و پیشه ثانیه و بعد الجملة هر که به صفتدر زبیرا هر که هر کسی که
تقدیرنده در که هر کسی مبتدادر کرددك تحتیده ضمیر فاعل کسی به
راجع و ایمن مفعولدر و بعد الجملة خبر مبتدادر (اندیشه کرددك
فاعلی و شین مفعولی و بعد الجملة جمله خبریه بی تأکید و ایضا حدر

خاموشی ده اولان یا مصدریه در اصلی خاموشی در ایسم اولی معنای
تخفیف و ضرورت حذف و اوله دخی استعمال اولور پیشه و اندیشه ده
اولان همزه لکه یایه وسیله واندن نشانه در زاید در اندیشه ده
وحدت ایچون اولی دخی وجه در (کرد کاف بحمله مضارع در
شود معنای) ایمن قیغوشز دیمکدر همزه نك و مینک کسره لایه تنکم
بالاده مؤمن لفظی مقابله سنده ایراد اولدیغی اکادالدر (معنای بیت)
بودر که هر کس که سکوت ایتمکی کند نه کار دوزه و ایسم اولیغی ایش
ایدینه بی غم و بی غصه اولور و اندیشه و فکری اولماز و یا خود
افکاردن هیچ بر در او فکر اکیول بولماز زیرا خاموشلق سببیه باشی
سلامت اوزرنه اولان کسه نك قلبنده فکره صالح نسنه اولیجق
اوراده غم نیلر الحاصل خاموشلق سلامت صدره و صفاء خاطره سببدر
و اکسار کلام ایتک دین و دنیا ده کدره باعثدر خصوصاً که کلامی
اذیت ناسدن خالی اولیه که او مقولیه دل آزار و زبان دراز و حدید
اللسان دیرلر که خلق او مقوله نك صحبتدن و معامله سندن فرارایلر
* کر سلامت بایدت خاموش باش * کشت ایمن هر که نیکی کرد فاش *
سلامت بایدک فاعلی و تا خطاب مفعولی و بعد الجمله فعل شرطدر
خاموش باشک مفعولی و بعد الجمله جزاء در مصراع ثانی نك تفسدیری
هر کسی که کرد نیکی فاش کشت ایمن دیمکدر که هر کسی مبتدا و کشت
ایمن جمله می خبردر و نیکی کردک مفعول اولی و فاش ثانیه و بعد الجمله
مبتدایه صفتدر نیکی ده یا مصدریه در فاش عربی در اصلنده فاشی در
ناشی و زنده صکره یا سی تخفیف حذف اولوب اول وجهله استعمال
اولدی معاف و مسلم دید کلمری کبی اصلی معافی در فاشی منتشر
معنای در خبری و یا رایحه سی و با فضلی فاش اولدی دیرلر شایع
و منتشر و اطرافه متفرق اولدی دیمکدر افشانش و طاعتقدر (معنای
بیت) بودر که اگر سکا آماندن سلامت کرک ایه خاموش اول زیرا
سلامت حفظ لسانده در مکر که خبر سوبلیه سن و ذکر ایده سن
هر کس که ایلوک فاش ایددی یعنی اگر لسان و قولیه و اگر فاعلی ایل
ایلوک چوق سوبلیوب و چوق اشلیوب اطرافه طاغندی
بی غم و بی غصه اولدی زیرا (هل جزاء الاحسان الا الاحسان)

موجبه ایلوک کنه ایلوک قرش و کلدی تنکم خلافی یعنی
بد اولوب بد لکشی افشا ایدن بد لک بد لکیله مجازات اولدی
و ایلوک یوزنی کورمدی * از سخاوت مرد باید سروری *
* شکر نعمت را دهد افزون تری * مرد بایدک فاعلی و سروری
مفعولی و از یادی تعلیلدر شکر دهدک فاعلی و نعمت مفعول اولی
و افزون تری ثانیه در و یا خود شکر مبتدا و دهد جمله سی خبردر (سخا
علی قدر الحاجة اولان عطارد که معطی نك رأینسه کوره در یعنی
مصلحت نه ایه اول مقدار بذل ایتکدر) سروری ده اولان یا
مصدریه در سرور صاحب ریاستدر زیرا سرباش (ور عربی ده
ذوکی در سردن مراد بو مقامده مجازاً ریاست و متبوعیتدر و لکن
غلبه استمالله مقدم و متبوع معنای حقیقت منزله سنده وار مشدر
کذا فی الدقایق و نعمه الله ده کلور که (ور ادات نسبتدر پیشه ور
و جانور صنعتیلر و جانلو دیمکدر و بعض اسمک آخرنه لاحق اولور
اسم فاعل معنای مثلاً سخور سوبلیجی رهر و بولجی زر کر الزوچی
دیمکدر انتهی سائر لغاتده دخی بو تقریر اوزرنه تحریر اولمشدر الحاصل
سرور باش بوغ دید کلریدر (افزون تری ده یا مصدریه در افزون
آرتقدر یعنی افزودن لفظندن اسمدر که آرتقدر مقابلی کاستدر که
اکسکدر یعنی کاستن لفظندن اسمدر که اکسکدر (ترادات تفضیلدر
افزونتر آرتوق رقدر مقصود آرتقلقه فضلی بیاندر (معنای بیت)
بودر که مرد سخاوتسندن اوتوری سرورلک بولور یعنی اهل دین
ایچنده باش بوغ اولور و عند الله درجه عالی بولور زیرا سخا وجود
صفت انبیا و اولیادر و قائد جنان و راغم شیطاندر و شکر ایتک نعمته
فوق الحد زیاده لک و برزیرا شکرک متعلق کر چه بالکز نعمتدر
فاما موردی قلب و لسان و ارکاندر پس عبودیت قدر مزید اولور سه
فیض حق دخی اکا کوره اولور زیرا وارد ورده نایلر وقوت و ضعفده
انکله داردر و بویننده اشارت وارددر که سخا و کرم شکر نعمتدر
* هر که اوشد در سخا سرور شود * نعمش از شکر کامل تر شود *
هر که مبتدا در تقدیری هر کسی در او مبتداه ثانی و شد جمله سی ثانی به
خبر و بعد الجمله مبتداه اوله صفتدر سرور شودک مفعول اولی و بعد

الجمه مبتداء اوله خبر در نعمتش مبتداء کامل تر شود مؤخره مفعول
 و از تعلیل و بعد الجمه خبر در وا کر اختصار اول و رسته شود مظهره
 مسند اول و ر که نعمت در (شود نعمتش معناسنه در نظر قدر که رسوخ
 و استقراره متعلق بر تقدیری شود راسخ و مستقر در سخا دیمکدر
 (معنای بیت) بود که هر کس که سخا و کرم ده راسخ و مستقر اولدی
 سرور اولور زیرا (الانسان عبید الاحسان) موجب خیر آخر خلق عالم
 انک محب و تابعی و دائره سنک ملازمی او اور و اولدخی بوسیدن
 تعین و درجه عایه بولور و ارتفاع شانه دوات و سلطنت اباغنه کلور
 و شکر او جندن نعمتی اکمل و اولکیدن اکثر و اوفر اولور * هر که اوشد
 ساکن و خاموش کرد * از سلامت کسوتی بردوش کرد * تقدیری
 هر کسی که او باشد ساکن و خاموش کرد کسوتی از سلامت کرد
 بردوش دیمکدر که اعرابی ظاهر در زیر نیچه کوه شرح و اعراب
 اولمشدر (ساکن متحرک مقابلیدر یعنی سکون بر نسنه نك
 تحرکدن محکمه شوییدر) خاموش کرد صفت مشبهه در خاموش فعل و
 معناسنه زیرا کرد شادی معناسنه ماضی اولدخی کی اشک
 معناسنه دخی اسم مصدر کلور شکم لغت حلیمی ده مصر حدر) کسوتی ده
 یا وحدت نوعیه ایچوندر کسوه اباسدر مایلدس و یکسی به معناسنه
 (دوش او مور در چکن دخی دیرل عرب منکب دیرمیک فتحید قال
 الله تعالی) فامشوا فی منا کبها) کرد فعل ماضی در ایلدی معناسنه
 مضارعی کند کلور (معنای بیت) بود که هر کس که او ساکن
 و ساکت فعل و اولدی یعنی چوق سو یل یوب ايسم او توردی سلامتدن
 بر کسوه عجبیه او موزی او زنه ایلدی یعنی سلامت کسوه سنی کیدی
 و وجودی آفادن خلاص اولدی پس بونده سلامتی کسوه به تشبیه
 وارد ستر و حفظده زیرا از سلامت لفظی کسوه بی بیان ایچوندر
 اگر چه تقدیم اولمشدر در شکم قرآنده کلور (حتی یتین لکم الخیظ
 الا بیض من الخیظ الاسود من الفجر) یعنی من الفجر خیطی بیان
 ایچوندر زیرا خیط ایض و اسود ایله مراد حقیقه ناری دکدر بلکه
 تشبیه طریقه وارد اولمشدر که مقصود نهاری خیط ایضه و ابلی
 خیط اسوده تشبیه در * کر همی خواهی که باشی در امان * رونکوبی

کن تو با خلق جهان * مضراع اول شرط و ثانی جزا در ر و فتحه
 امر در مصدری یوریمک و کتیمک معناسنه مضارع عنده فای و او
 و تان داله قلب ایدوب رود و رونده دیرل مابعدی روی یتین ایچوندر
 نکوبی کن کله سنک مفعولیدر یا ثانیه مصدریه در (تو کن تحت زده اولان
 ضمیر خطابی تا کید ایچوندر با نکوبی به متعلق در زیر نکوبی تقدیرده
 تودن مؤخر در (معنای بیت) بود که اگر دل سنک که امن و امان ایچنده
 اوله سن و فزع و خوفدن نجات بوله سن یوری خلق جهان ایلوک ایله
 یعنی بویلو که مسارعت قیل زیر اسباب امان و باعث سکون و اطمیناندر
 شول جهت دن که سنک انلره خیر خواه لک انلرک دخی سکا خیر
 خواه لکند علتدر خیر خواهدن ایسه ضرر کلز پس ندن الم چکر
 و ندن خوف ایدرسن اشته مؤمن حقیقی بود که غیری بی امانده
 قلمی غیرک دخی سنی امانده قلمه سنه وسیله در حتی مؤمن کامل بر در جیه
 و اصل اولور که و حشیلر اندن تنفر ایتمزل و موزی و مضر اولان سباع
 حیوانات انی اهلاک و افتراس بوانه کیمز بومقامنددر که بعض اهل
 تصرف اسده راکب اولوب و دسنه نازیانه بر بنه مار آتور * هر کرا
 عادت شود جود و کرم * در میان خلق کرد محترم * هر کسی که شود
 اورا جود و کرم عادت کرد در میان خلق محترم دیمکدر که هر کسی
 مبتداء او را عربی ده له معناسنه شودی تعلیل وجود فاعل و عادت
 مفعولدر و بعد الجمه مبتدایه خبر در عادت اذمانده و عرف اقوالده مبتدایدر
 کما فی التلویح من لایس آلتیه قیص تلبس ایتک که فعلدر عادتدر
 و تعزیه ده الحکم الله دیوب تنیه ده دیمک که قواد عرفدر والا
 بحسب المعنی تنیه ده دنلک کرک ایدنی و امام راغب دیمشد که عادت
 یا بر فعلی و یا نفعی تکرر یا تمکدر تا که تعاطی کنده سهل و امر
 طبیعی کی اوله انکچون دیمشدر که الامانه طبعیه ثابته پس عادت
 اودر که خالق انک اوزنه مستر اولوب معاوده ایتدکری نسنه در زیر
 عود دندر که رنسنه دن بعد الانصراف رجوع معناسنه در جود
 قبل السئوال و کرم بعد السئوال اولان عطارد میان اورتیه و میاند
 وسط معناسنه فتح سینله (کر دد کاف عجمی ایله مضارع در اولور

معناست نه محترم حرمین و مهابت و عزت و وقار و مصدری احترام
 کاور (حرمت پرده سی بر تلمسی جائز اولیان نسنه در قال الله تعالی
 (ومن یعظم حرمت الله) ای ماوجب القیام به فانه مما لا یجمل انهما که
 (معنای بیت) بود که هر کس که جود و کرم انک ایچون عادت اوله
 و دائماً بمعنایه معاوده ایلیمه خلق اراسنده حرمین و عزت و عظمت و
 اولور زیرا جود و کرم استعجاب مودت قلوب ایتکه جرمه قنطاریس
 و حدید کی در الانسان عبید الاحسان خود مشهور در و خالق اقبان
 و اعزاز و اکرام و احترام فایده بود که نافذ الکلام اولور نفوذ
 کله ایه دین و دنیا به نافع نسنه در خصوص امر و نهی و احسساب
 صدقنده اولره مفید در زیرا کرمی نهی ایتدکاری نسنه دن اجتناب
 وسیله اولور شول جهت که منهی اولان نسنه دن قراغ عطاردن
 اعراضدن آسان و سهل کک لور * هر که کارینک و یابد میکند *
 آن همه میدانکه باخود میکند * بونک تقدیری هر کسی که میکند
 کارینک و یابد میدانکه میکند آن همه باخود دیمکدر (نیک کارک
 صفی در یا حرف تردید در (نیک و بد بری برینک مقابلیدر که نیک ابو
 و بد برامزدر و میکند جمله سی هر کسی به صفتد که هر کسی مبتدادر
 آن ایکنجی میکند که مفعولی و همه انی تأکید در و بعد الجمله مبتدایه
 خبر در (میدان وسط کلامده کلدوی ضروری در زیرا عربک اعلم
 دید و کیدر که تنبیه و ایضا ایچوندر بومقوله کلمات ایه صدارت کلام
 اقتضایدر و گاه اولور که آخر کلامده ابراد ایدوب فاعل ذلک دیرلر
 بویتنک مفرداتی مرارا شرح اولمشدر (معنای بیت) بود که
 هر کس که ابو و یابرامزایش اشیریل که بوجه بی کندنه ایلرنتکم
 قرآنده کاور (من عمل صالحا فلنفسه و من اساء فعلیها) زیرا انسان
 غیره بدلاک ایتسه دخی غیرانک و بالک چکمز بلکه صورته متأذی
 و متضرر اولور و دیاده فنا بولور و آخرتده و بالی بدلاک اید نک
 اوزرنده قالور و ایلوک دخی بویه در که ثوابی فاعل خیر اولانه در
 اگرچه دیاده غیرانک خیرندن صورنامشفع اولور سده و اولکیه کوره
 دیمشدر که من حفر حفر لاخیره وقع فیه و کندی نفسیه ظلم دخی
 بویه در و ایکنجی به کوره دیمشدر که من بفعل الخیر فالرحمن بشکره

یعنی غیره خیریدن کندی نفسیه ایدر * ای برادر بنده معبود باش *
 * ناتوانی با منحا وجود باش * برادر کسر بائله قرنداشدر قز قرنداشه
 همیشه دیرلر بویتنک اعرابی ظاهر و بقیه مفرداتی مره بعد اخیری
 شرح اولمشدر (معنای بیت) بود که ای برادر معبود حقیقی اولان
 الله تعالی به عبد و عباد اول ماسوا پرست اوله زیرا ماسوی سنک
 مثلکدر حق ایه مثل و نظیری یوقدر و قادر اولدجه سخا وجود
 صفتیه متصف اول زیرا حق سی جود ایلیمه خلق ایتشد در پس
 کر کدر که سنده دخی اول خلق بولنه اگر قدرت و ارایسه یعنی آفاقه
 کوره و اگر بوعبسه نفسی بدل ایلیمه زیرا کندی نفسکده اکافادر سن
 پس قدرتم یوقدر دیوتملی ایلیمه زیرا هر کس مقدوری مرتبه سیله
 * * * باش از بخیل بخیلان باحذر * نانسوزد مر ترا نارسقر *
 باحذر باشه و از حذر متعلقدر (نارسقر نسوزد ک فاعلی و مر ترا
 مفعولیدر بخیل مان مستحقندن امساک ایتد کدر علی امساک دخی آنده
 داخلدر نیکم بالاده مر و ایتدی بخیلان بخیلک جمیدر حذر خوفدر
 (نسوزد فعل مضارع منفیدر مصدری سوختن در یا نطق و یا ندر می
 معناست لازم و متعدی استعمال اولور مستقبلنده خا زایه قلب ایدوب
 سوزد و سوزنده دیرلر (مر ترا اصلنده مرتورادر که مر زایده در
 و توضعه سن دیمکدر عربی ده انت کبی ضرورت وزن اولیحق و او
 تلفظ اولمناز بوراده و اوک حذفی اخرنه علامت مفعول اولان رانک
 اتصال سیله در زیرا اتصال حذف اوانسه کلمه حرف واحد
 اوزرنه قالمق لازم کاور پس اتصال مذکورله طلبا للتخفیف و اوی
 حذف ایتدیله خصوصاً و او حرف علتدر که آخر کلمه دن حذفی
 شایعدر نیکم بومقامده به ضلر ذاهب اولمشدر و لکن علت اولی
 اصحدر زیرا بوراده و اوجا زدر که اصل کلمه دن اولیه بلکه تانک
 ضمه سنده نشان وضع اولنه بومصورته اخر کلمه ده حرف علتدر دلتز
 مکر مطلق اخرنده بولمغله اطلاق اولنه (سقر ابن عباس رضی الله عنه
 قولی اوزرنه جهنمک التبی طبقه سنک سمیدر سقر اصلنده کنشک تابی
 برنسیه تأثیر ایدوب انی احراق ولوتی تسوید ایتکدر اول طبقه نک
 آنسی دخی اواحه تلبس مخرقه مسوده للبسره ایلیمه موصوف اولمغله

سفر دیو تسمیه او اندی (معنای بیت) بود که بخمارك بخاندن
حذر و خوفه اول یعنی صاقن سکا بخمل بخلاء دن ساری اولوب سنده
نار کی اولیه سن تا که سنی نار جهنم احراق ایشیه زیرا حقوق مالی
مراعات و محافظه ایتین آخر (فتکوی بها جباههم و جنوبهم) شایله
معلم اولور (ومن یخمل فانما یخمل من نفسه) ای دلی نفسه موجب
وبال و جزا سن بولور

* در بیان اخلاق چندی که چندی دیگر از آن حاصل و ظاهر آید *
* چار چیز می بردد ار چار چیز * نشود این نکته جز اهل تمیز *
چار چیز مبتدا و دهنده قید در به فعل و ادر دهنده فاعلی ضمیر غایب در که
مبتدایه را جعدر و بعد الجمله خبر در این نشود ک مفعولی و فاعلی
اهل در زیر استثناء مفرغ در نکته اینک صفتی در (برباء عربی نك فتحیله
باغ و بیجه و بستان کبیرك حاصله دیرلر و آغاج بمشنه دخی شاملدر
بوراده حاصل و میوه دن مراد اثر و نتیجه در (نشود فعل مضارع
منفیدر مصدری شنودن در ضم شین و نونه اشتمك معناسنه) نکته
مرور ایتشد ر تمیز (یاء واحده ایله اصلنده ایکی یا ئله تمیز در ادراك
و فرق معناسنه تفصیلی مرور ایتشد در (معنای بیت) بودر که
درت نسنه سکا درت نسنه دن میوه و محصول و پرر یعنی درت نسنه نك
درت اثری واردر که اکالازم کلور و اندن تولد ایدر حاصل بردن و میوه
اغاچدن اولدیغی کی بونکته بی یعنی بواسطه و دقیقه مؤثره بی هیچ
برکسه کوشنه الماز و اشتمز الا اهل ادراك آلور و اشد ز بر خیر و شری
تخصیص ایدر واکا کوره خیره اقبال و شردن ادبار ایلر * هر که
زو صادر شود این چار کار * بیند آن چار دیگر بی اختیار * تقدیری
هر کسی که شود این چار کار صادر از ویمکدر که هر کسی مبتدا
و ما بعدنده جمله اکا صفتدر این شود ک فاعلی و چار کار اینک صفتی در
صادر شود ک مفعولیدر حرف جر صادره متعلقدر آن بیند ک مفعولی
و در چارک صفتی و بی بینده متعلق و بعد الجمله مبتدایه خبر در
زو اصلنده از اودر که از حرف جر و او عربی ده هو کی ضمیر غایب
منفصلدر همزه از حذف و تخفیف اولوب زایه ضم حرکت و بریدی
زیرا و او بحسب الغالب ما قبلنك ضم سن اقتضا ایدر صادر صدور دندر

که اصلنده کری دو نمک معناسنه در یعنی ورود و بجای دن صکره رجوع
و انصراف در مثلاً ذوه لوصویه کلوب اورادن دونه ل (صدرت الابل
عنی الماء دیرلر زیرا عن کلمه سبيله تعذیه معنای انصرافی اقتضای ایدر
بو مقامده دخی از عن معناسنه در فاما معنای مذکورک بویه مواضعده
مناسبتی اولدیغدن صدور وقوع و تحقق معناسنه محمول تنکیم (بو نمک
بصدر الناس) ده صدور قبور دن قیامدر چار کار اصلنده چار کار در
کارده زانک کسریله که چار کاره صفتدر این کار چار عربی لسانله
هذه الامور الاربعه دیمکدر صکره صفت موصوفه اوزرنه تقدیم
و تخفیف را اسکان اولوب چار کار دندلی (شاه راه کی که اصلنده راه
شاه در اولو بول معناسنه عربی ده طریق عظیم کی چار کرده دکر
چاره صفتدر که بومقوله لده فی الحقیقه رابطه محدوفه واردر تقدیری
چار که دکرست در (اختیار اضطرارک ضدیدر یعنی اختیار اصلنده
فعلی خیر اولان نسنه بی طلب ایتکدر و عند المنکلمین مختار اودر که انک
فعلی اکراه و اجبار طریقله اولیه (معنای بیت) بودر که هر کس که
اندن بودرت ایش صادر و واقع اولور او بر چار چیز دخی بی اختیار
کررر یعنی اول درت کارک مقابله سنده ناچار درت نسنه دخی ظهور
ایدر که انک ثمره و لازمی در وائی دفع اینده مز * چون سئوال آورد
کرد دخوار مرد * ماند تنها هر که استخفاف کرد * بونک تقدیری
چون آورد مرد سئوال کردد خوار دیمکدر که مرد آورد ک فاعلی
و سئوال مفعولی و بعد الجمله فعل شرط و کردد خوار جزاء شرطدر
و اگر تقدیری چون آورد سئوال کردد خوار مرد دیمک اولور سه تنازع
فعلین قییلندن اولور که مرد عند البصریه کردد ک فاعلی اولوب آورد ک
فاعلی مضمر و عند الکوفیه خلاقی اولور تنکیم محله میبندر مصرع
ثانی نك تقدیری هر کسی که کرد استخفاف ماند تنها دیمکدر که
هر کسی مبتدا و استخفاف کرد ک مفعولی و بعد الجمله مبتدایه صفتدر
تنها ماندک تحتیده فاعلندن حاندر زیرا ماند لازمدر سئوال بوراده
استعطای در استفتائی دکل یعنی ادنا نك اعلادن بر نسنه طایبی در که
ادنی مرتبه سی دلنک دید کلیدر و سائر تعریض و انصراف محاسن و لار
دخی انده داخلدر هر کیمدن اولور سه آورد مدالف و قبح و او وسکون

رائه فعل ماضی در مصدری آوردند رکتورمك مناسبه ماند عدله
ونون سکونیه مصدری ماندن در قالمق معناسنه مضارعنده نونه
فتحه حرکت و بروب ماند ومانده دیرل (تنها یا لکوز) استخفاف
خفیف طوتمق که استهزایی مستهزیدر انگچون استهزاده مستهزیدر
واستخفاف استخفالك ضدیدر و لکن خفیف و ثقیل مدحاو ذماتکم عجم
مدحده سبکروح دیر خفیف الروح کبی و ذمده کران جان دیر
ثقیل الروح کبی و كذلك مدحده صاحب الوقار دیرل که ثقیلا معناسیدر
(معنای بیت) بود که چونکه هر د خلقدن دنیا به متعلق نسنه طلب
ایلدی و دانك کتوزدی خوار و ذلیل اولور یعنی هر کیمین شوال
صادر اولور سه ذلت بولور و ذات اول شوالك لازمیدر که اندن مفارقت
ایتمز انگچون جناب نبوت صلی الله علیه وسلم (لا تسألوا الناس) دیو
شوالدن نمی ایلدی و كذلك هر کس که خلق استخفاف واستهزاء
ایلدی آدم برینه عدا یتیموب مرتبه سندن انلری اسقاط و تنزیل ایلدی
تنه قالدی زبانهزی اوچندن خلق انك یاتندن پریشان اولور و آخر
یانکوز قاور استه بونهالق دخی اول استخفافك ثمره و نتیجه سیدر که
اندن مفارقت ایتمز پس خلقه صحبت و افت و حسن زندگانی استین
انلری مرتبه لینه تنزیل ایدر و تعظیم لرنده قصور ایتمز * هر که در پایان
کاری ننکرد * عاقبت روزی پشیمانی خورد * در ننکرده ظرفدر
و بعد الجماله هر که به صفت در هر که هر کسی که تقدیرنده مبتدادر
عاقبت و روزی خورده ظرفدر (پشیمانی خوردك مفعولایدر
و بعد الجماله خبردر) پایان کاری ده یا وحدت ایچون و با زایده در پایان
کادایش آخری و صوکی (ننکرده نون اولی نافیه و نون ثانیه کسرله
اصلیه در بواره وزن ایچون اسکان اولمشدر ننکرد نونک کسری و کاف
عجمی و رانك فتحه لبله فعل مضارعدر مصدری ننکرستن در باقق
معناسنه نظر و التفات کبی مضارعنده سین حذف اولوب ننکرد و ننکرده
دیرل (روزی ده یا وحدت ایچوندر) (پشیمانی ده مصدریه در) خورد خانك
ضمی نورانك فتحه مضارعدر مصدری خوردن در یمك مناسبه اکل کبی
بواره اکل الله مراد مجازی در زیر اطعمومات غذاء جسمانی اولدیغی
کبی غموم و هموم و پشیمانی و انسانی دخی غذاء روحانی کبی در پس

فلان کسه فلانك غن برید کاری انك غمی جهاننه خدا کبی اولمشدر دیمکدر
(معنای بیت) بود که هر کسه که برایشك و یا مطلقا کارك صوکنه
نظر ایتمه و تفکر ایدوب عاقبت اندیش اولیه عاقبت بر کون پشیمانلق
یعنی ندامت بر و نادم اولمق غذا کبی اکا برنسنه اولور انگچون دیرل که
اولدن صوکن صایمق کر کدر و دیمشدر که قدم الخروج قبل الولوج
ادم علیه السلام نهيك غایتی تأمل یتیموب حوا سوزیله تأویله ذاهب
اولدی و آخر نادم اولوب ظلم نفسه اعتراف ایلدی الحاصل بی تأمل
ایش طوتن آدمه ندامت لازم کلور * هر که نکند احتیاط از کارها
* بردلش آخر نشیند بارها * برنسنه متعلق و آخر اکا ظرف
و بارها انك فاعلیدر و باقی نکند فعل مضارع منفیدر کندنك کافی
اصلنده مضمومدر بواره ضرورت و زنیچون اسکان اولور مصدری
کردن در یمك معناسنه (احتیاط حیاطت دندر حفظ و صیانت
معناسنه احتیاط برنسنه بی جد و اقدام وجودت رأیله طوتمقدر که
اولی ایله عمل دید کلریدر و امام راغب دیمشدر که الاحتیاط استعمال
مافیه الحیاطه ای الحفظ بو کلامك مؤداسی دخی ماقبلی کبیدر) نشیند
نون اصایهك کسر یله فعل مضارع مثبتدر مصدری نشستن درشین
مجموعه نك فتحی و کسر یله اولور مق جلوس معناسنه مضارعنده سین
مهمله برینه یا نون کتورب نشیند و نشیننده دیرل (بارها بارك جمیدر
یوك معناسنه حل کبی بار کبر يوك طوتمق فرسدر یوکلو یعنی حامله
عورته باردار دیرل و اغاج یمشی اغاجك یوکی کبی اولمهله بار دیرل
بواره باردن مراد بار مجازی در که غموم و هموم و حسرت دندر
(معنای بیت) بود که هر کس که کاراردن احتیاط ایلمز یعنی طوتمق
ایشلری جودت رأی و اهتمامه طوتمز و احوط و اولی ایله عمل ایتمز
آخر قلبی اوزرینه احوال ثقیله اولور و فی المثل يوك بنز و اول يوك
ندامت و غم و حسرتدر دس عاقل اولان ایشی جد و رأیله اخذ ایدوب
عزیمتی دلدن و اولی واعلایی اندن برانمق کر کدر تا که آخر و عاقبت
خیر اوله و کار مراد اوزرنه حصوله کله * هر که او استیره با سلطان
کند * کار خودر اسر بسر ویران کند * استیره کندنك مفعولی
و با استیره به متعاقدر و بعد الجماله اویه خبر اولور زیرا او مبتدادر

وبعد الجمله هر که به صفت او آورده هر که هر کسی تقدیر یله مبتدا در
 خبری مصراع ثانی جمله سیدر کار اینکجی کندک مفعول اولی و ویران
 مفعول ثانسی در و ستر بسر کاری پیاندر من الاول الی الآخر معناسنه
 استیره همزه نك کسر یله اصلنده ستیره در کسر سنبله همزه لاجل
 الضروره ادخال اولمشدر عادت عجم اوزرنه که اولکی مکسور اولان
 کلائی وقت ضرورنده همزه ایله استعما ایدر لر ستیز واستیز و سیدر
 واسیدر و امثالی کبی تنکم اولی مهموز اولنلرک دخی ضرورنده همزه لر ن
 حذف ایدوب اسکندر و سکندر و استانبول و ستانبول و نظایری کبی
 (ستیره عناد وجدل معناسنه اسم در مصدری ستیزیدن در که جدل
 ایتکدر ترک او نکولک دیر مضارعی ستیزد و ستیزنده کلور) (سر بسر
 بالاده شرح اولندیغی اوزره تقدیری از سر تابسر دیمکدر باشند
 باشه و اوچدن اوجه یعنی بالکلیه و محلیه کوره باش باشه معناسنه
 دخی اولور و پرو کبی که یوز یوزه دیمکدر که مواجعه معناسنه
 (معنای یت) بودر که هر که که او سلطانه چنک وجدل ایلیه
 کندی کارنی بالکلیه خراب ایلر یعنی انکله باشه چقامیوب ایاقده قانور
 و آخر زار و زبون اولور زیرا فی المنل ارساله کورشمک اولماساز پس
 ایلر رفقه معامله ایتک کر کدر کرک ناصح و کرک غیر ناصح فافهم
 * هر که کشت از خوی بد ناساز کار * دوستان از وی کندی شک فرار *
 ناساز کستک مفعولی و بعد الجمله هر که به صفتدر که هر که هر کسی
 تقدیری ایله مبتدا و مصراع ثانی جمله سی خبردر دوستان کندک
 فاعل منزهری در اگر چه تقسیم اولمشدر انکچون کند مفرد در
 فرار مفعولی و از فراره متعلقدر (کشت کاف فارسیله اولدی معناسنه
 شد کبی) ناساز کار ده تانی ایچوندر سازد وزن در ساختن دن تغییر
 اولمشدر کار کاف عربیله ایش معناسنه در ساز کار صفت مشبهدر
 دوزنلو و موافق و فایده ایشلو معناسنه حلیمی ده کاف بحسبیه
 دید و کینه اعتنا اولنیه ناساز کار دوزنلر ایشلو و ناموافق معناسنه در
 محافظه (معنای یت) بودر که هر کس که بد خوئی ویران خلقی
 اوچدن دوزنلر و مخالف ایشلو اوله دوستلر اندن بی شبهه فرار ایدر لر
 واکا غرض و عداوت اوزره اولور لر زیرا دوستلر اکا موافقت و انکله

صحت و القتری خوی نيك و کار موافقه منیدر والا ایلر یرامز لر
 یار اولانلر و موافق لر تخالفلر یانلرینه اوغرامز لر * هر که باسلطان
 دلیری کرد مرد * در هلاک مال و جان تن را سپرد * بادلیه متعلق
 و دلیر کردک مفعولی و بعد الجمله هر که به صفتدر و هر که هر کسی
 تقدیری ایله مبتدا در خبری مرد جمله سیدر زیرا مرد همین ضمیمه
 ماضیدر مصدری مردن در اولک معناسنه موت کبی مضارعنده
 فصیح اولان بودر که میی مکسور و مابعده یریه زیاده ایدوب میرد
 و میرنده دیر لر و کاه اولور که ضرورت و زنیچون یاسنر استعمال اولنور
 (تن سپردک مفعولیدر سپرد سینک و باء تحمینک ضمه لر یله ماضیدر
 مصدری سپردن در اصم لمق معناسنه مضارعنده الف زیاده سیله
 سیارد و سپارنده دیر لر ضمه سپردنه کوره و کسرله مصدر فرعی به
 کوره که سپاریدندر کسرله و بلا الف سپرد و سپارنده دخی جا زدر
 (دلیر بهادر معناسنه در تفصیل بالاده در) (معنای یت) بودر که
 هر که که سلطانه بهادرانق و قول و فعلله جرأت و جسارت ایلدی
 اولدی یعنی تنی و کندی مال و جانک هلاک و تلفنه اصم لدی و تسلیم
 ایلدی زیرا آخر مالند قبر لر و اندن انور لر و جاننه دخی قبر لر که
 قتل ایدر لر انچون سلطان جائزه کله حق سر یلک افضل الجهاد
 اولدی زیرا تلف نفس غایبدر ساز جهاده ایسه خوف اولدیغی کبی
 رجاء نجات دخی وارددر و انسان کندی نفس نه که به القایتمک نه هیدر
 و یو بایک تفصیلی وقائع ایچدن و تیوردن و امثالندن معلومدر و بوراده
 خود را یرینه تن را دیدی جائله جعدن اوتوری * هر که اوبانی شود
 با پادشاه * روز اوچون تیره شب کرد دسیاه * باغی شودک مفعولی
 و با پادشاه باغی به متعلق و بعد الجمله اویه خبر و اوردخی هر که به صفتدر
 (روز کردک فاعلی و سیاه مفعولی و چون سیاهی به تشبیهدر و بعد الجمله
 هر که به خبر او اور تنکم نظائر کثیره سی مرور ایتدی (باغی بغی دندر
 علو و ظلم و استتاله یعنی کردن کشاک معناسنه اصلده طلب
 معناسنه در که اشدوکی ایشده و تحری ایتدوکی تسنه ده اعتدالی تجاوز
 ایتک استمکدر کرک بانفعیل تجاوز بولنسون و کرک بولنسون و بغی
 اکثر مواضعده بغی مذموم در و بعض مواضعده مدح دخی او اور

عدلی احسانه و فرضی تطوعه و فرضی هیه به تجاوز کی بویه برلرده
افساد مملکت و خروج علی السلطان مراد در زیر اطاعت سلطانیدن
خارج اولان زور بازولره اهل بغی و جلای دیرلر پس بوراده بایرینه بر
کرک ایدی زیرا بر علی معناسنه در که استعلا ایچوندر و با مغیت و مجرد
تعلق ایچون کلور و لکن باغی شود ارادت معناسنه محمول اوایوب
اراد بالسلطان البغی دیمک تقدیر یله اعتراض مندفع اوایوب (تیره شب
اصلنده شب تیره در که تیره شبه صفتدر بولانق و قرا کو معناسنه
طلعت کی صکره شب تأخیر و آخری اسکان اولمشدر عالم پناه کی که
اصلی پناه عالمدر اضافتله و بومقوله تخفیفات اسان عجمده چوق
واقع اولمشدر) سیاه سپیدک مقابلیدر که عرب سواد و بیاض و ترک قاره
واق دیر و بویکی لون اصل و ماعداسی بطریق الامتزاز ایدر
معنای بیت) بودر که هر کسه که سلطان اعظمه بغی و خروج قصد ایلید
انک کونی ظلمانی کیجه کی سیاه اولور یعنی اق کور مزودی سواد غم
و جسم طلعت آفتدن عبارت اولمقله او یله بد حالک روزنه روز دنگز بلکه
شب تیره یعنی زیاده ظلمانی کیجه دینلور مقصود بغی و جسارت کند
هلاکنه سبب اولدیغن بیاندر تکم منقول اولدیغن کی هر عصر ده
دخی مشهود در زیر خروج علی السلطان جائز دکلدر و عنقه له
مغامله اتمک دخی ممنوعدر پس منهی و ممنوعی ارتکاب ایدن کسه آخر
منهزم و غنذول و مد هر در * هر که اواز کبر باشد سر بزرک *

از همه تنها بماند همچو کرک * بویینک اعرابی نظائرندن ظاهر در
سر بزرک اصلنده بزرک سر در او او باشلو معناسنه که صفت مشبهه در
صکره تخفیفاً ترکیب تغییر اولمشدر) بزرک بانک و زاناک ضمه سی و راه
مهمله انک سکوینله اولور دیکدر عظیم معناسنه بزرک سر کردنکس
و سرکش کی در که تکبری مستلزمدر انکچون متکبره بزرک منش دیر که
منش طمع و کوتلدر کوکلی بیوک اولق ایسه کبری مستلزمدر یعنی
ظاهرده دخی اظهار آثار کیردن خالی دکلدر باش بیوکلی دخی اکا
قیاس اولند زیرا سودا آدمک باشند و دماغنده اوایوب و متکبره مد مغ
دیرلر) کرک کاف عجمیک ضمه یله قوردد زبب معناسنه که سباع حیوانانددر
و کرکین بر پهلوانک اسمیدر که افترا شده و زور پیجه اولمقله کرک نسبت

و تشبیه اولمشدر (معنای بیت) بودر که هر کس که کندنی کندنی
نفسنده غیریدن اولو ظن ایتدو کندن بیوک باشلو اوله و متکبر اولوب
اظهار انار کیر ایلید اول کسه جهله خلقدن قوردد کی تنها
قالور و هیچ کسه بانه او غرامزا اولور اشته متکبری قورده تشبیه ایلیدی
زیرا بر نیچی حیوانانک یا نشدن فقرل و شرنندن حذر ایدرل و انلره
عداوت اوزره اولورلر متکبردخی بویه در که خلق انک صحتشدن
فرار و متواضع اولانک بچلنده قرار ایلرل والله الحفیظ
* * * در دشمن داشتن و وام کردن می گوید * *

* آدمی را چار چیز ارد شکست * باتو کویم یاد داری حق پرست *

چار چیز اد فاعلی و آدمی مفعول اولی و شکست ثانسی در با کویم
گاه سنه متعلقدر (کویم فعل مضارع نفس متکلم وحده در یاد دخی
دارک مفعولی در دار امر در شکم نیجه کره تقریر اولمشدر) آدمی پاه
نسبتله در آدم زاده در که عرب ابن آدم دیر (شکست ماضیدر بوراده
مصدر معناسنه در که شکستن در شکستن صمق و صمقندر که متعدی
ولازمدر کسر و انکسار کی مضارعنده سین نونه قلب اولنوب شکستد
و شکستنده دیرلر) حق پرست وصف ترکیبی در اصلنده پرسنده حقددر
حقه طوبیجی معناسنه زیرا مصدری که پرسندندر طایع دیمکدر
مضارعنده پرسند دینلور (پرستار قول و قراو شددر بود دخی اصلنده
آرنده پرست در مطایع کتوریجی معناسنه) معنای بیت) بودر که درت نسبه
آدم او غلنه انکسار کتور و نظام حاله خلل ویرای حق پرست اول
درت نسبه بی سکا سویله بن حفظ ایلید یعنی از بر ایدوب مقتضاسیله
عمل ایلید تا که پریشانلق کوریه سن بوراده حق پرست دیدی زیرا دنیا
پرست اولان کسه انک گوشه کلام حق کیرمز و سر نه ایرمز و آخر عناد
و اصرار و جهلنک جزاسنی بولور و استمدوکی کی اوایوب * دشمن بسیار
و وام بشمار * جور بی حد و عیال بی قطار * چار چیزی بیان و اندن
بدلدر وام بورجددر دین معناسنه (بیشمار بی حسابدر بوراده کثرتدن
کایه در شکم مقام مبالغه ده فلانک حسابسز بورجی وارد دیرلر کثیر الدین
معناسنه جور بی حد بعضی نسخنده جرم بی حد و شمشدر فانظر ماذاری
(عیال کسرله کتاب وزنی اوزرنه مؤنثه کافل و رزقنه ضامن اولدینک

کسه لردر واوی و یائی اولور واوی اولور سه مفرد اولوب جمعی عالی
کلور و یائی اولور سه عیال جمع اولوب مفردی عیال کلور یانک کسه سی
وتشدیدی ایله جیاد و جید کی یقال حال الشی فلانا غلبه و ثقل
علیه و ایهه امام راغب دیشدر که عول مصیبت ثقیله در انکیچون
عیال دندلی زیرا صاحب الامیال اولان عیالک مؤتی ثقلنی چکر
و حدیده کلور (ابدأ بمن تعول) و یتنه کلور (الخلق کلهم عیال الله)
و امام شافعی دیشدر که (الخلق کلهم عیال ابی حنیفه فی الفقه) یعنی
خلق امام ابوحنیفه ک عیالی کییدر که انک فقهیه انتفاع ایدر
(قطاردیزی در یعنی نظام اوزرنه بری برینه تقریب یغور قطره لری کی
بری بری اردنجه اولان نسنه لردر قطار ایل و امثال کی تنکم قاموسده
کلور که قطر الابل قطرا و قطر ها واقطر ها قرب بعضها الی بعض
علی نسق و جاءت الابل قطارا یا الکسر ای مقطورة انتهى (معنای یت)
بودر که اول درت نسنه ک بری انسانک دشمنی چوق اولمقدردر که بومعنی
انسانک بلن بوکر و کله سن شکست ایلر و ضعیف الحال ایدر و بری دخی
بی حساب یعنی چوق بورچدر زیرا انک سببیه زیون افکار و غم
و غصه دن تزار و بیمار اولور و بری دخی خلقک ستم بی حدی و یا
کندینک جرم بی عدی در زیرا ستم و ظلمه دیاده و جرم و گناه
آخترده شکست و پریشان اولور فاما ظهرا و لان جوردر زیرا ناظمک
قدس سره مرادی حال دنیایی باند و بری دخی کثیر العیال و متفرق
الخرج اولمقدردر زیرا برکسه ک دخلی آرز و عیال و خرجی چوق اولسه
قطار سنز و دور نسز صالمه دوه صاحبنه دوز پس بی قطار بسیار
وبی نظام اولمقدردن کلاه در و بعضی نسخته باقطار دوشمدر اگرچه
ماقبلنه مناسبتی بو قدر زیرا ماقبلی منفی و بومشدر و لکن منی وجه
صحته قریبدر زیرا اکثریدن تعبیده قطار یله کلدیلر دیر یعنی بری برینه
منظم اولوب چوق اولدقلری حالد و ارد اولدیلر * و ای مسکینی که
غرق و ام شد * هر دمی از غصه خون اشام شد * و ای کله نحسدر
آه و فریاد معناسنه مسکینی و یا بر مسکینی تقدیرنده در بعضی نسخته
و ای بر مسکین که واقع اولدیفی آتی تأیید ایدر و یا مسکینی دیمکدر
غرق شدک مفعولی و بعد الجملة مسکینه صفتدر هر دمی ایکنی شده

ظرفدر از خون اشامی پیاندر خون اشام شدک مفعولیدر بعد الجملة
بودخی و آئی تحنیده داخلدر (مسکینی ده اولان یا وحدت ایچونددر
مسکین من لاشی له معناسنه در که فقیردن ابلقدر مسکندن اولور سه
ذلیل و ضعیف و سکوندن اولور سه فقر آتی اسکان ایش اولور یعنی
حرکتنی تقلیل ایش معناسنه اولور (غرق صویه باتمقدر اصلنده
رانک فحبله در تنکم قرآنده کلور (حتی اذا در که الفرق) ای الرسوب
فی الماء و بطریق التشبیه مستعملدر تنکم فلان کسه غریق نعمتدر
دیرل یعنی هر جانبدن نعمت انی احاطه ایشدر صوغریقی احاطه
ایتدوکی کی و بومقامده غریق و ام دخی بویه در تنکم فلان کسه
بوغازنه دک بورجه باتمقدر دیرل (غصه اصلنده بوغزده معترض
اولوب فلان نسنه در که لاتازل و خارج اوله عظیم و امثال کی و بومعنی
غم و حزنی مستلزم اولمغسله اندن غصه ایله تعبیر اولندی قساوت
دیدکاری کی که غم قسوت قلبه سبیدر (خون اشام وصف ترکیبدر
اصلی اشامنده خوندر قان ایچیی معناسنه مصدری اشامیدن کلور
ایچمک معناسنه شرب کی مضارعی اشامد کلور بوراده خون اشام
اولمق تشبیه طریقیله در تنکم از غصه انی بیان واقع اولمشد یعنی غم
و غصه چکر که اکا قان وزهرا ایچمک کی اولور (معنای یت) بودر که
و ای اول بر مسکین اوزرنه و یا اکا که بورجه غرق اولدی و دین انی
هر طرفدن دریا کی احاطه قیلدی و بوسیدن هر دمده غم و غصه دن
قان ایچیی اولدی و قان یوندی که قان ایچمک و بومعنی تقدردشوارایسه
بورج اوچندن چکلن غم و غصه دخی اویه در که یورکنه در در
پس بو قان در یاسندن سلامت استین لنگر عقلیه وجودنی ضبط
ایلر و دینله افکاره دوشوب کندن مضطرب قلز * هر کر ابسیار
باشد دشمنش * خیره کردد هر دو چشم روشنش * بونک تقدیری
هر کیمی که باشد اورا دشمنش بسیار کردد هر دو چشم روشنش خیره
دیمکدر که اعرابی بوندن ظاهر در تنکم نظائری هر دو ایلدی خیره
طونق و ظلماتی در (معنای یت) بودر که هر کسه که انک ایچون دشمن
چوق اوله انک ایکی روشن کوزی طونق و بولانق اولور و کمال
حیرتندن کوزلی کورمدن قالور و اعماثله مساوات بولور و اکثر اعدا

اوچندن دیده زری خیره و تیره اولدیغنک سری بودر که اعدا دائما
 انک فرصتن کوزلر اولدخی انلری مر اقبه سببیه کوزدن چقر
 وحیره دوشروافکاردن ظاهر و باطنی بولا نور والله الرقیب وهو
 الکافی باللیل والنهار لکل حییب * هرکرا اشغال بسیارش بود *
 در زمانه زاری کارش بود * بونک تقدیری هرکسی که بود اورا اشغال
 بسیار بود کارش در زمانه زاری دیمکدر که اعرابی بوندن ظاهر در
 (اشغال شغلاک جمیدر که فراغک ضدیدر زاری ده ایکی یا واردر که
 اولکسی اصلیه وایکجسی مضمدر به در زاری دخی جائزدر همزه
 ایله که همزه یاء ثانیه دن بدلدن زاری اق اکملکدر نالان اولمق کبی
 (معنای بیت) بودر که هرکسه که انک اشغال کثیره سی اوله زمانه ده
 یعنی زمان مخصوصده که انک مدت حیایتدر کاری زاریلق اولور
 یعنی محنت اوچندن اکلیه قالدور زرا اشغال از اولسه بیه انسان ایندن
 بی حضور اولور فکیف که چوغ اوله و اوقاتی استیجاب ایده بنه
 علی هذا شغلی فراغه تبدیل ایدوب آسوده اولمق کرکدر بعد ذا
 ناظم قدس سره بویایده سرد ایتدوکی معانیده لف ونشری مراعات
 ایتدی و بعض اجمالده ذکر ایتدوکی تفصیلده ایزاد ایتدی مع هذا
 ذکر ایتک دابی ایدی یا وضوحنه بناء طی ایتدی و یاخود ناسخ
 اولنلرک قلملرندن ساقط زرا بویند نامده ایتدوکی تقدیم و تأخیر
 وتغییر وطی و ترک هیچ برکابده یوقدر سامحهم الله تعالی عز شانه
 * * در صفت زنان و صبیان می گوید * *

* چارچیزست از خطاها ای پسر * کوش دارش باتو کویم سر بسر *
 چارچیز مبتدا و از خطاها خبردر است خطاها یه قیددر چارچیز
 از خطاها ست دیمکدر و جائزدر که چارچیز و هاست خبر اوله هست
 معنانه زرا هست و است بری برینک مقامنده استعمال اولدیغی
 بهمن کتب فارسیده ده مصرحدن بوضوئیده چارچیزی پیاندر کوش
 مابعدنه مفعولدر باتو دخی مابعدنه متعلقدر سر بسر از سر تا سر
 تقدیرنده در تقدیر اوزینه کویمه متعلقدر و تقدیردن قطع نظر جیفا
 معنانه دارش ضمیرندن حالدر زرا شین چارچیزه راجعدر بعض
 نسخده باتو کویم بریند تاب کویم دوشمدر معناده بری برینه متعارفدر

اگر چه اولکسی استعمال عرقی به اقر بدر (خطاها خطانک جمیدر
 خطا افتده ضد صوابدر که جهندن عدولدر واصطلاحده کاهدر
 یعنی فعل قبیح اولان نسنه در و دیملر در که برنسنه نک خطا اولدیغی
 یلوب اشلینه خاطی دیرلر که انکله مأخوذ در یلوب اشلینه محطی
 دیرلر پس اولکسی دینسنه ضلالدر قال الله تعالی (لا یا کله الا
 الحاطون) وایکجسی کلامده ویا برخصوصده زلی وهفوتدر خطاه
 مهوردر انکچون مداوالمق خطا در زبرامد وقصرک جوازی نافصده
 او اور وفا و جفا و عطا کی خطایا چوغیکن بوراده دوردی تخصیص
 ایتدیکی عظمتنه تدبیهدر (معنای بیت) بودر که ای پسر درت نسنه
 خطایای عظمتنه دندر و یاخود درت نسنه غیره قیاس اولماز اول درت
 نسنه یه قولاق طوت تا که من الاول الی الآخر سویلیه یم و سندی
 اومقوله خطادن حذر ایده سن وسلامت بوله سن * اول از زن داشتن
 چشم وفا * ساده دل رابس خطا باشد خطا * اول مبتدا و از داشتن
 متعلقدر و چشم داشتنک مفعولیدر و داشتن مبتداء ثانی در ساده دل
 باشدک مفعول اولی و بس خطاه ثانیسی در زرا خطاه کثیرا دیمکدر
 ایکجی خطاه تا کیدر و بعد الجملة مبتداء ثانی یه خبر و ثانی دخی
 اوله خبر اولور (چشم اصلنده کوزدر صکره امید معناسنده دخی استعمال
 اولندی زرا انسان امید ایتدوکی نسنه مرفقه کوز اوجیله التفانندن
 خالی دکدر (وفا غدرک ضدیدر یعنی عهدنه طوره قدر (ساده دل
 صفت مشبهه در خالی دل معنانه زرا ساده اصلنده آری نسنه در که
 غیره جنسله قارشش اولیه اکثر قفانده و نقشلماش نسنه ده
 استعمال اولور تعریب ایدوب سازج دیرلر تصور کی که جمله بهم
 دکدر صکره ایله و بون و حرامزاده لک یلر الدانور کسه ده استعمال
 اولندی (بس بوراده بیه عربیله نیچه یعنی زیاده و چوق معنانه در
 (معنای بیت) بودر که اول درت خطاه اکبرک اولکسی بودر که زن
 یعنی عورتدن عهدنه وفا ایتک امیدنی طومق خالی الذهن و سلیم
 الصدر و بون آدمه زیاده خطا اولور زرا بونلکی سببیه زنی عهدنه
 طوررطن ایدوب الدانور و آخر اول غداره نک بی وفائی زحمتن چکر
 پس انک عهد و پیمانتم اعتماد ایتامک کرکدر زرا زن عجز و دنیا ناک

اکثر نسخ زده یوقدر حکم قرآن مبتدا و چار چیز خبر در اورا آوردی نک
مفعولیدر بکوش دخی اکامتعلقدر و بعد الجملة فعل شرط (و بدان
جزا در حکم قرآن ندن مراد حکم شرعیدر که الله تعالی نک افعال
مکلفینه متعلق اولان حکمی وشویه در دیو خطاب وقضاسیدر
کرت عمل و کرت اعتصاده متعلق اولسون پس حاکم الله تعالی در
پوراده حکمی قرآنه نسبت ایتک مجاز در زیر حکم الهی قرآنده
مذکور در یو خسه قرآن حاکم دکلدر عقل کبی زیرا عقل آلت
معرفتدر (معنای یت) بودر که ای جوان قرآنده حکم الهی درت
نسته در یعنی کرچه قرآنده احکام کثیره واردر و لکن بودرت نسته
احکام رئیسیه و فرائض جامعه مقدمه دندر چون اول درت نسته بی
قول اغنه کتوره سن والاسن آتی یتل یعنی عمله دخی کنور زیرا علمدن
مقصود عملدر * فرض حق اول بجای آوردنست * والدین
از خویش راضی گردنست * فرض حق آوردنک مفعولیدر اول
مطرفد بجای آوردنه متعلقدر آوردن چار چیزدن بدلد و والدین
کردنک مفعول اول و راضی ثانسی و از راضی به متعلقدر و بودخی
ما قبلندن بدلد که چار چیزک ایکجیسی در فرض اصلنده بر سخت
نسته بی قطع و آند تاثیردر قطع جدید کبی پوراده فرض مفروض
معناسته در خلق و مخلوق کبی یعنی حکم الهی مقطوع و مقدر
و مبین والدین پدر و مادر در که ترک آنا و بابا دیر عرب اب و ام
ولادندن در که کسرله طوغر مقدر زادن معناسته پوراده والدین
تغلب طریقسله دکلدر زیرا انایه و آند د نلد و کی کبی والد دخی
دینلور (زوج و زوجه کبی تنکم قاموسده کلور ولدت تلده و هی والد
و والد و امام راغب مفرد آندده دیمشدر (الاب یقال له والد والام والد
و یقال لهما والدان) خویش و اورسمی ایله کنندی دیمکدر
(معنای یت) بودر که اول فرض حق برینه کتور مکدر که توحید
و عبادتی اکا تخصیصدر قال الله تعالی (واعبدوا الله ولا تشركوا به
شیئا) و فی الحدیث (یا معاذ هل تدری ما حق الله علی العباد ان یعبده
ولا یشرکوا به شیئا) ایکجیسی والدینی کنندندن خوشنود ایتکدر
و حقوقی کابنیی مراعات و محافظه در قال تعالی (و بالوالدین

احسانا) یعنی کنندنه عبادتی تخصیصله امر دن صکره والدینه
احسانا ذکر ایتدی و آنکله توصیه قیلوب سائر فرائض اوزرنه
تقدیم ایلدی و بوندن فهم اولدیکه حقوق والدین حق الله کبی
امر مؤکد و عقوبتی کفر کیدر * حکم دیگر چیست باشیطان جهاد *
چارمشی نیکی بخلق نامراد * بعض نسخده شیطان برینه نفسک
دوشمشدر کاف تصغیر تحقیری ایله فی الحقیقه بواسطه اولمق کورینور
زیرا نفسله جهاد اشد در شول جهادنکه داخلدندر شیطان ایسه
خارجدندر و شیطان اضملال ایدن دخی نفی در پس نفسله مجاهده
ایتک فرض اقوادر (حکم دیگر مبتدا چیست خبر در با جهاد
متعلقدر که تقدیری آن جهادست باشیطان دیمکدر که جهاد مبتداء
محدوفه خبردر وجهه سی ماقبلنده سؤاله جوابدر (چارمشی رانک
ضمیمه مبتدا در ضمیر غائب چار چیزه را جمعدر (نیکی خبردر
یا مصدریه در) بخلاق نیکی به متعلقدر (نامراد خلقک صفتی در
تقدیری بخلق که نامرادست دیمکدر زیرا موصوف و صفت میبایند
اولان رابطه اکثر یا محذوفدر نامراد محتاجدر که مقاصدی مقضیه
دکلدر مقابل بر مراد در که مراد نه نائل و بی ضرورتدر (معنای
یت) بودر که بر حکم آخر دخی یعنی احکام اربعه و چار فرائضک
او چنجیسی ندر شیطان رجیم و یا خود نفس اماره ایله جهاد اکبر
ایتکدر که بودخی رجعتنا من الجهاد الا صغر الی الجهاد الا کبر موجبجه
فرض مؤکدر زیرا ایکسی دخی عد و الله وعد و انساندر و دفع استیلاء
ایچون اعدائله محاربه ایتک اهم و واجب اولان آموزدندر زیرا تسلط
اعداء امور واجبه بی محافظه و شرائع دینی اجرایه مانعیدر انکچون
نصب سلطان لازم کلدندر تا که امر جهادله قائم اولوب رعایا آسوده اوله
و اول درت حکمک در دنجیسی محتاج و اهل ضرورت اولان خلقسه
ایلوک ایتکدر زیرا دین ایکی نسته دن عبارتدر که بری تعظیم لامر الله
و بری شفقت علی خلق الله در و فقرایی مراعات شفقتدر و انسان
عامیه احسانله مأموردر کرت ماله و کرت غیر ایله و فقر اغنیانک
آینه سیدر یعنی قابل صدقه فقیر اولسه غنی نک غسانا یوز کوسرمز
و محسن اولدیغی ظاهر اولمازدی قال تعالی (وانفقوا مما جعلکم

مستخلفین فيه) یعنی انسان انفاق مالده خلیفه حقد ر پس حقد
مالی امری اوزرنه انفاق لازمدر

* * در بیان تراید عمر میگوید * *

* می فراید عمر مردان چار چیز * این نصیحت بشوای جان عزیز *
عمر مرد می فراید ک فاعلی واز اکا متعلقدر این بشنو ک مفعولیدر
نصیحت اینه صفتدر اسان عربی ده هذه النصیحة کبی عزیزدخی جانه
صفتدر می فراید فعل مضارعدر وفعل مضارع فارسی فعل مضارع
عربی کی حال واستقبال میانده مشترکدر پس باء موحده می یا ارادت
حاله ویا تقریب حاله تخصیص ایدر (می فراید اصلنده می افزاید در
همزه می تصرفات عجم اوزرنه حذف اولمشدر مصدری افزودن در
آرغی وارتور مق معانسه که لازم و متعدی کلور مستقبلنده وای الفه
قلب ویا بعدنده بریا زیاده سببه افزاید وافراینده دیرل عمر بد نک
روحله مدت عمارتیدر تفو لا عمر اسمی اندن اخذ اولمشدر (مرد اردر
بویه مواضعده زن دخی اکا تابعدر زیرا امور آیه نک مرده اختصاصی
یوقدر احکام قرآنیه کبی (نصیحت اصلنده نصیحتن در فتحله جامه
وخنرق نسنه دکک معانسه انکچون خیاطه ناصح دیرل وواعظه
ناصح دید کلری وعظ و نصیحه خلق خروق دینی دکوب ملتئم
قلد یغندن وفسادنی اصلاح ایند یکفندن اوتوری در بشو امر در
مصدری شنیدن وشنودن کلور اشتک معانسه مضارعی شنود
و شنوده در اولنده اولان با تأکید طلب ایچوند ر که امر دن مستفاددر
بوجهندن امر با الله و مضارعی می ایله استعمال اوانور مکر که ضروره
حذف اولنه (جان بوراده روح رواندر (عزیز قلب الوجود در جان
کبی انکچون مشهور در که دیرل جان بوستانده بتمز بو سبیدن
حضرت موسی علیه السلام مصرده قبل النبوة قتل قبطنی ایند کده
مدین طرفنه قرار اید وب روح انسانینی تخلص ایچون بدن وروح
حیوانیسنه زحمت وبردی بوراده جان عزیز دید وکی تشبیه
طریقله در که جان عزیزم کبی محبوب اولان مرد دیمکدر (معنای
یت) بودر که انسانک عمری درت نسنه سببیه افزون اولور یعنی
عمرنده برکت اولور والا عمر زیاده و نقصان قبول ایتمز صورتا قبول

ابتدوی

ابتدوی یا تعلیقات و یا انفاسده تفاوت ایله در و نصوصده واقع اولان
زیاده و نقصان مؤلدر صدقه و صله رحم حدیثی کبی ای جان عزیزم
کبی سوز کم ایش و اول ایش نسنه بی از برایت * اول آوردن بکوش
آواز خوش * وانکهی دیدن جمال ماه وش * اول مبتدا و آوردن
خبر و بکوش اکا متعلقدر وانکهی مبتدا در زیر کرچه و بعدده
دیمکدر و لکن بوراده و الثانی دیمکدر شکم اول اکا قرینه در (دیدن
خبر در جمال اکا مفعولدر آواز مدله اون صوت کبی (خوش خاه بجه نک
ضایله واور سببیه ابو و ملائم و یخشی بوراده خانک فتحه سببیه اوقنور
وش دن اوتوری (وانکهی واندن صکره دیمکدر اصلی وانکاهی در
بیه زانده ایله زیر انکاه دخی او معنایه در جمال صفت عین در که بر نسنه نک
ذندده کوزل اولماسیدر حسن ایسه بویه دکلدر بلکه کاه اولور که
سنگ استخسانکله کوزل اولور کر که فی نفس الامر حسن اولسون
لیلی کبی که چشم مجنونه کوزل کورینوردی مع هذانی نفس الامر مجنون
اولا حق قدر حسن رائق و جمال بدیعی یوغیسی بوراده جمال دن
مراد وجه جیلندر وحقه کوزل اطلاق ایتمک جیلندن مأخوذ در
اگرچه اسماء حسنی دخی دیرل (وش ادات تشبیهدر که مشبه به اولانک
آخرنه لاحق اولور بومقامده اولدیغی کبی (ماه وش و غنچه وش
دیرل (معنای یت) بودر که اول درت نسنه نک اولی قولاغکه
آواز خوش کتورمکدر زیرا آواز خوب غذای روحدر و بدن ملائم
والذین غذا بولد بجه سمر وب زیاده لک قبول ایند وکی کبی روح دخی
صوت حزین و مؤثر دن غذا لنور و نشاط و انبساطدن کویا افزون
اولور و بدنده مدت بقاسی زیاده لک بولور انکچون صفایله بکن
کونلره خوالد دیرل طول مکشدن اوتوری یوخسه دوام بقاسندن
اوتوری دکل زیرا بتون عمر دنیا به دوام اولماز فکیف که خصوص
اوزرنه عمر انسانه پس عمر دنیا علم الهی ده مسمی و معین اولیحق
عمر انسان دخی اول مسمایی تجاوز ایتمز شکم کلور (لایستأخرون ساعة
ولایستقده مون) واندن صکره یعنی اول درت نسنه دن ابکنجی سبب
آی کبی منور یوز کورمکدر زیرا حسن و جمال فی الحقیقه
امر روحانی در که روح اکا منجذب وانکله منبسط اولور و انبساط ایسه

✱

کویا سبب تراید عمر در و به من احادیثه کلور که او چ نسنه چشمه
 جلا ویر که سبز به و ماء جاری به ووجه حسنه نظر در و این عباس
 رضی الله عنهما عند النوم اثم دید کبری طاش سورمه بی دخی الحاق
 اتمش لر در و بوم مقامده وجه حسندن مراد نظری حلال اولان
 وجه حسندر مطلقا فافهم جدا * سیوم آمد ایمنی بر مال و جان *
 * میفراید عمر مردم را ازان * سیوم مبتدا و آمد جمله سی و یا خود
 سیوم امدك فاعلیدر ایمنی اندن حالد زرا ایمن لازمدر بر ایمنه متعلقدر
 عمر می فرایدك فاعلی در زرا کله سی بوراده زاید در نتم کتب
 لغویه فارسیه ده رانك زاید و تحسین لفظ ایچون کلد و کی دخی
 مصر حدر او چنی دیمکدر اصلنده سوم در سینك کسره سی و و او ك
 ضمه سبله بلا یاء و لکن سلاست و زنیچون کسره دن یا اشباع و رسم
 دخی اولنور و بعض یاء بطنیلر وارددر که کاتب بنام خداوند جان افرین
 و امثالنده واقع اولان کبی که زیاده کثرتی وارددر (معنای بیت) بودر که
 اول درت نسنه نك او چنجسی مال و جان اوزرنه قیغوسزاق کلدیکه
 عمر انسان اندن آرترا کسلر یعنی انسان دنیا ده کندی نفسی و مالی
 اوزرنه بی خوف و با امن اولقی اسباب تراید عمر دندر زرا بوا یکی نسنه
 انسانه احب الاشیاء حتی مال جاندن در دیمش لر در پس بوا یکی نسنه
 خصوصنده قلبی بی قید و بی غم اولقی روح افزا اولور و روح افزا لقی
 سبب در ازی عمر در نتمک مر و ایشدی فاما مردمدن یعنی آدم
 اوغلانندن بوصفنده ده کسه اولقی نایابدر مکر که مجنون اولا که بی غم
 اوله خصوصه که مشهوردر مالک دشمنی چوقدر بوسیدن ماندار
 اولان آدم مالک ملاحظه و فیکردن خلاص اولمز * آنکه کارش
 بر مراد دل بود * در بقا افزونیش حاصل بود * تقدیری آن کسی که
 بود کارش بر مراد دل بودش افزونی در بقا حاصل دیمکدر پس
 افزونیش ده شین فعله قیددر و افزون ده یا مصدریه در (بقا فنانك
 مضیدر که بر نسنه نك حالت اولی اوزرنه شبانیدر بقیه مفردان
 و کذلک تقدیر مذکور دن اعراب ظاهر در (معنای بیت) بودر که
 اول کسه که الك ایشی کوکلی مرادی اوزرنه اوله و ارادندن مرادی بخلاف
 ایجه اکا بومالده بقا و ثبات و طول عمر حاصل اولور زرا مرادی اوزرنه

اولد قده غم دلدن قورتلور و صفا و حضور و راحتله تعیش ایدوب عمرنده
 برکت بواور * * در نقصان عمر میگوید * *
 * عمر مردم را بکا هد پنج چیز * یاد دارش چون شنیدی ای عزیز *
 عمر بکا هدك مفعولی و پنج فاعلیدر چون شنیدی فعل شرط
 یاد دارش جزاء شرطدر (کا هد کاف عربی ایله فعل مضارعدر
 مصدری کا هدندن در اکسملک و اکسملک معناسنه نقص کبی که لازم
 و متعدیدر کاستن دخی بویله در مضارعنده سین هایه قلب اولنوب
 کا هد و کا هدنده دینلور (پنج بشدر خسه کبی پنجك دید کبری پنج
 یکدن غلطدر بشده بر معناسنه خمس کبی ضمله پنجه هاء تخصیصله
 انسانه کوره بش پر مغنی مشتمل اولان کف و حیوانه کوره بش ملرنغی
 حاوی اولان ایاقدر پنچاه الی در که بش کره اوندر (معنای بیت)
 بودر که آدم اوغلاننك عمرنی بش نسنه اکسلدر و پرکتن قوماز
 ای عزیز و شریف و نادر الوجود چونکه اتی اشنیده سن حظه ایله
 و ازین حقه استعاده قبل زرا امور صعبه و احوال مشکله در * شدیکی
 زان پنج در پیری نیاز * پس غریبی وانکهی رنج دراز * یکی مبتدا
 زان اتی بیان و نیاز شدك مفعولی و فاعل تحتند ضمیر یکی در و در پیری
 نیازه متعلقدر و بعید الجملة خبر در غریبی بر مقدر شدك مفعولیدر
 رنج دراز کبی (یکی ده یا نسبت ایچوندر پیری دیمکدر) پیری ده
 مصدریه در (نیاز با احتیاج معناسنه در نیاز مند احتیاجلو مقابلی
 نازدر زرا نالتمق عدم احتیاجدندر و حقه نیاز ایله یعنی عرض حاجت
 ایت و فلان نیاز ایت یعنی یلوا زرا یلوار مق ضرورتدن ناشیدر پس
 صولك و آرد یعنی بعده (انکهی ده بویله در) غریبی ده یا مصدریه در
 غریب وطندن دور اولان کینه در زرا غربت و طندن مفارقت
 و تباعددر فارغه به غراب دئلدی زرا ابراهه اوچر کیدر و غریبك
 انواعی وار در بوراده مراد غربت حسنه در که غربت کونیه دن
 بر نوعدر (رنج دراز اوزون زحمت یعنی مدت مدیده خسته لك
 و امثالی الحاصل دراز جسم میمنددر که عرب طویل و ترك اوزون دیر
 مقابلی کوتاه در که قصه در قبوده امتداد بولند یغندن اوتوری چاهی
 درازله وصف ایدرلر نتمک دلوکیره غرب دیرلر قیویه بعدی تصور یله

✱

✱

✱

(معنای بیت) بود که اول بشدن بری پیرلک وقتند ضرورت
 واحتیاج اولدی زیرا پیرلک زمان ضعف وانقطاع قوادر که مانع
 کسب و خلقه محتاج اولق دین و دنیا جهتله مخل و مضر در پس
 پیر ایسه دخی فکر معاش بقیه عمر نده برکت قوم از واندن صکره
 بری دخی غریبه قدر که وطن اصل بستن دور واقربا و اشناسندن
 مهاجور اولمقدر زیرا هجران المندن غیره هزار زحمتی دخی وارد که
 وجودت انحلال وجوه قلبت ذوبانه سیدر که غندن لیل و نهارنی
 تمیز و حیرتندن یمن و یسارنی تشخص ایتمه نک عمر نده نه برکت
 اولاجقدر واندن صکره یعنی اوچنجیمی رنج در از ومرض مدید
 و بی نفاذ در در زیرا فی المثل بیوک باشک بیوک اغریسی اولدیغی کبی
 بلاء عظیم و رنج طریلاک دخی فکر و غم درازی اولور مختله مرور
 ایدن عمره ایسه عمر دنلز و دنلمشدر که کل قلیلا تعش طویلا یعنی
 طعامی قلت اوزرنه اکل ایله وچوق پاشه زیرا قلت اکلده صحت بدن
 واز در و صحت بدنه برکون بلا صحت اون کوندن خیرلی واکثر در
 پس درد ومرضه مقارن اولان عمرده برکت یوقدر * هر که او بر مرده
 اندازد نظر * عمر او بی شک بکاهد ای پسر * بونک تقدیری هر کسی که
 او اندازد نظر بر مرده ای پسر بکاهد عمر او بی شک دیمکدر که
 بو تقدیردن اعرابی ظاهر در (مرده میت در آخرنده ها فملیه دن اسمیه
 علامت نقادر) اندازد فعل مضارع در مصدری انداختن در اتمق
 معنای مضارع بنده خاء معجمه رایه قلب اولنوب اندازد واندازنده
 دیرل (نظر بر نسنه بی ادراک و رؤیت ایچون بصر و بصیرتی تقلیب
 اتمکدر) بکاهد بوراده لازمدر اکساور معنای اولنده بام مکسوره
 حرف استقبالدر می حرف حال اولدیغی کبی (معنای بیت) بود که
 هر کسی که میت اوزرنه نظر والتفات طرح ایله ای پسر انک عمری
 بی شبهه اکساور زیرا موت و حیات بحسب سانس دکالردز حیات ایسه
 حی دن اخذ اولنور پس میت نظر اتمک نقض خیالیه سبب اولوز
 انکچون دیمکدر که مصلوبه نظر والواح قبوری قرائت نسیان
 کتور و نسیان عصباندر و عاصی مرده کیدر و بونده میتدن مراد
 موای عوامدر زیرا خواص ناس احیاء حقیقه در پس انلرک مبتلری

حی حکمنده اولمغه هر حالده انلره نظرا تمک برکندن خالی دکلدر بلکه
 دست و پاری به تقبیل اولنور زیرا انلرک جسدلری مس ایدن اعضا
 دوزخه یانمز * پنجم آمد ترس و بیم از دشمنان * عمر را اینها همی دارد
 زیان * پنجم آمدک فاعلی ورس اندن حالدن واز ترسه متعلقدر اینها
 داردک فاعلی و عمر مفعول اولی و زیان ثانیه در (پنجم بام عجمیک قتی
 و جیم فارسینک ضمیمه بشنجی دیمکدر) ترس فتح تائله ترسیدن لفظندن
 اسم مصدر در قورخو معنای ترسیدن قورخقدر خوف کبی بیم دخی
 قورخو معنای ترسیدن در پس عطف تفسیری فیلندن اولور و دقایقه
 کاور که بیم مقابل امید در عرب توقع خیره رجا و عجم امید و ترک
 اومود دیر نومید اولانه اوموسی یوقدر دیرل و عرب توقع شره خوف
 و عجم بیم و ترک قورخو قورخو دیر عجم بی ترس و بیم دیر ترک قورخوسی
 قورخوسی یوقدر دیر ترس مطلقا قورخو خودر اولاجقدر اولسون
 اولمشدن اولسون انتهی بوصورته و او عاطفه مغایرتی بیان ایچون
 اولمش اوور (همی دارد می حرف حال و عاء مفتوحه تأکید ایچوندر
 دارد فعل مضارع در مصدری داشتن در طوتمق معنای مضارع بنده
 شین رایه قلب اولنوب دارد ودارنده دیرل (زیان زای هوزک کسر به
 اضی نک ضد یدر سود و زیان دیرل (معنای بیت) بود که بشنجی
 دشمنلردن و شرلندن خوف کایدی زیرا خوف و هم انسانی اریدر
 و بدنی چور یدر ووقتی شاشورر و آخر طیراغه دوشورر اشته بو
 یش نسنه عمر انسان و حیات آدمه خسارت و زیان طور و بونلردن
 مصون اولان کسیه نک وقتی مردم بهر از اولوب بلبل کبی دائم اوتر
 * هر که اواز دشمنان ترسان بود * کار او هر لحظه دیگر سان بود *
 تقدیری هر کسی که او بود ترسان از دشمنان بود کار او هر لحظه دیگر سان
 دیمکدر که بود اولک تحتله ضمیر فاعل او به راجعدر ترسان مفعولی
 واز ترسانه متعلقدر و بعد الجمه او به خبردر که اومبتداء ثابدر و اودخی
 بعد الجمه هر کسی به مقتدر که هر کسی مبتدای اولدر کار ایکنجی
 بودک فاعلی و هر لحظه ظرفدر و دیگر سان مفعولدر و بعد الجمه
 مبتدای اوله خبردر (ترسان صفت مشبهه در که ترسیدن لفظندن
 صیغه مبالغه در معنای قورقاندن و لکن اکثر مواضعده معنای صفت

نظر ایتمزل بلکه همان اسم فاعل معناسن و بررل و قورخوجی ذرل
خائف کبی تنکم اسماء مصادر دخی بویه در مثلاً دانش که باش
دیمکدر بلکه استعمال ایدرل علم کبی (لحظه لحظه کوز اوجیهله
وقیروغی ایله باققدر لحظه اندن مره در لمح برکه نظر در طرفه برکه
کوز قباغن آچوب قیامقدر پس بواوج کله نک میاننده فرق ظاهر
اولدی) سان معانی کثیره به کلور بوراده مراد اسلوبدر کافی الدقایق
ودورلومعناسنی در کافی وسیله المقاصد (معنای بیت) بودر که هرکسه که
اعدادن قورخوجی و دشمنلری طرفندن خوقی اوله انک هرکوز
قیروغیله نظر وانتفات ایده جک زمانده یعنی هرمدده کاری بشقه
اسلوب و بردورلودخی اولور یعنی حالی مکدر اولوب بلا وقضا وافکار
وغم غصه اکا کوز آچدرمز واستغراق اوزرنه باشنه نلرکلور فافهم
* از خدا ترس و مترس از دشمنان * کز همه دارد خدایت در امان *
بویتنک اعرابی ظاهر در ترس امر حاضر و مترس نهی حاضر در (کز
اصلنده که از در که کاف عریتنک کسر یله کلامک مابعدنی ماقبلنده
ربط ایچون و تعلیل ایچون دخی کلور تا کبی بوراده ایکسی دخی
و جهدر (خدایت ده تا دارد قید در داردت خدا از همه دیمکدر که
خدا داردک فاعلی و تا مفعولیدر) امان بی خوف و بی اضطراب
اولمقدر امن کبی (معنای بیت) بودر که الله تعالی دن خوف ایله
اعدادن خوف ایله که حق سنی جله سندن اماننده و حفظنده طونه
و یا خود تا سنی جمله سنک شرندن مصون ایلله زیرا انسانه اعانت
الجبای ایتدیکی یردن کلور ملجوا و مجا ایه حقندن در پس اکا حق
تعلیمه تعظیم ایدوب جلال و هیبت و مؤاخذه سندن خوف ایدن
البت امان بولور بورادندر که اعوذ بالله دینلور و قرآنده کلور
(فاستعذ بالله) وینه کلور (اعیذها بک) اشته بومعنی عالم حقیقتک
حکیمدر قال الله تعالی (فلا تخافوهم و خافون) فاما شریعتنده
(خف من الذی لا یخاف من الله) دینلدی پس غیریدن خوف
ایتن امر حقه اولمقی اعدادن خوف اولور تنکم واسطه به شکر
امر شارعله اولمغین شکر اولندی والا حقندن غیریبه شکر اولمغ
* * در شامت دروغ کوی کوی * *

* دور باش از پنج خصلت ای پسر * تا نرزد آب رویت در نظر *
دور مابعدنه مفعولدر زیر باش امر در باشیدن دن باء عربی ایله اولمق
معناسنه تا تعلیلده در آب نرزدک فاعلیدر (خصلت فضیلتده اکثر در
بوراده ردیلتده مستعملدر) نرزد فعل مضارع منفی در مصدری
ریختن در دوکت معناسنه صب کبی مضارع غننده خازایه قلب اولوب
رزد و نرزد دیرلر نرزدن سوکله کدر که لازمدر بوراده مراد بودر
ریختن معناسنی دکلدر که متعدیدر (معنای بیت) بودر که بش ردیله دن
دور و بعید اول و آتی ارتکابدن حذر ایله تا که خلقک نظرنده یوزک
صوبی دوکلیه و حرمت و عزتک باقی قاله والا بین الناس بی اعتبار
اولور سن مؤمنه ایه عرض دین و عرض دنیا لازمدر انکچون وارد
اولدی که (اتقوا مواضع النهم) عرض کنینک صیانت ایتدوی طرفیدر
زیرا عرض کسرله عرضدن اخذ اولمش در ضمه که جانب دیمکدر
قال الله تعالی (لیذهب عنکم الرجس) ای الشیء القذر المذنس بعرضکم
* اولاکم کوی بامردم دروغ * زانکه کردی از دروغت بی فروغ *
اول مبتدا در زیر آخرنده الف لاجل الضروره و صلی وقف مجراسنه
اجرا قییدلندندر کوی امر در کم اکا مفعول مطلقدر عربی ایله
تقدیری قل قولاً قلیلاً دیمکدر با اکا متعلق و دروغ انک مفعولیدر
و بعد الجملة خبردر (کردی فعل مضارع مخاطبهدر که بی فروغ
مفعول صریحی و از غیر صریحی در) کم کافی عربی تک فحمله اکسک
معناسنه تنکم بالاده شرح اولندی بوراده نقصان قلنی مستلزم اولمغله
عدمدن کایه اولور (دروغ بلان کذب کبی دروغ زن بلا بی وفاسق
و فاجر دروغ کوی کبی) کردی کافی محمله شوی معناسنه که اولور سن
دیمکدر تحقیقی بالاده در (فروغ علو و شعله یعنی ایدنلق (معنای بیت)
بودر که اول آدم اوغلانته و خلقه یلانی اکسک و از سویله یعنی هیچ
سویله زیرا کذبیه رخصت یوقدر مکر که اصلاح مناه و سبیلله اوله
اول سبیدن سویله که دروغ کین بی فروغ اولور سن یعنی یوزک قرار
و فضاحت بواور سن کویا دروغی صبح صادق صادق بکرر و سفید اولمغله زیرا
روسیاه اولمغله تنکم صادق صبح صادق بکرر و سفید اولمغله زیرا
کندیکه غنوی افزون اولور طلوع شمسه دک * هر که استیره کند

بامهتران * آب روی او بریزد بی کان * تقدیری هر کسی که کند استیره
 بامهتران بریزد آب روی او بی کان دیمکدر که بوندن اعرابی ظاهر در
 (استیره اصلنده ستیره در عناد وجدل معناسنه تنگم مرور ابتدی
 اولنده همزه مکسوره لاجل الضروره تصرفات عجمنددر) مهتران
 مهترک جمیدر همک کسر به مه اولودر ترادات تفضیلدر مهتر اولورق
 دیمکدر یعنی اولولقد غیر اوزرنه فضلی وارد (کان کاف بحمینک ضمایه
 شبهه و سرنمک (معنای بیت) بودر که هر کسه که اولر له یعنی اکابر
 و اشراف و اعیان له جنک وجدل و مضاد ایله انک بی شبهه آب روی
 دو کیلور و حرمتی قالماز زیر حدی اولیان کسه وجوه قومک یوزرنه
 قرشود معامله ایتمک سبب حقارت و باعث سقوط در بلکه مردمانه
 مطلقا کثرت مجادله خفتدن ناشی اولمغله بین الناس استخفافه داعیدر
 * پیش مردم هر کران بود ادب * کر بریزد آب روی و نبود عجب *
 تقدیری هر کسی که نبود اورا پیش مردم ادب دیمکدر که اوزان بودک
 مفعولی عربی ده له معناسنه و ادب فاعلی و پیش ظرفیدر و بعد الجمله
 هر کسی به صفتدر و هر کسی مبتدادر آب روی بریزد فاعلی و جمله سی
 فعل شرطدر ایکنجی نبودک فاعلی بریزدک مصدری اولان ریزیدندر
 و عجب مفعولیدر و بعد الجمله خبردر (پیش باء فارسیله اولک معناسنه
 جهات ستنددر) ادب امور مستحسنه بی مراعاتدر عجب سبی خنی اولوب
 عادتدن خارج اولان نسنه دن نفسک تغیردر سبیل عظیم و شجره
 منتهی و امثالی کی (معنای بیت) بودر که هر کسه که انک خلق اوکنده
 و یا ننده ادبی و عقلا و شرعا مستحسن اولان نسنه بی مراعات
 و محافظه سی اولیه انک یوزی صوبی دو کیلور حرمتی قالماز و بی عرض
 و بی ناموس و بی اعتبار او اوره عجب اولماز یعنی اولیه اولدیغه عجب
 ایتمه زیرا سبی وارد که بی ادبکی در و بی ادب حیوان مقوله سیدر که
 عجب و عاری بلز و حسن و قبحی فرق ایلمز فافهم * از سبکساران
 مباش ای نیک خوی * کز سبکساری بریزد آب روی * از ماشه
 متعلقدر (کز تقدیرده که بریزد آب روی از سبکساری دیمکدر که
 آب روی بریزدک فاعلی و از بریزده متعلقدر) سبکساران سبکسارک
 جمیدر سبکسار و سبک سر صفت مشبهه در که اغنده یینی باشلو

دیمکدر و لکن عرفده خفیف العقل معناسنده مشتعلدر تنگم دستور
 العقل ده مصرحدر (نیک خوی دخی صفت مشبهه در کوزل و ابو
 خوبلو معناسنه سبکساری ده بامصدریه ذریئنی باشلواق معناسنه زیرا
 سارا کرچه دپه در انکچون کله پوشه ساره ذیرلر و لکن بجزه کل اوزرنه
 محمول اولوب بتون باش مراد اولور و خفیف العقلدن کلیه اولدیغی
 عقل سرده اولمغله در پس سرنک خفی عقلک خفی در (معنای بیت)
 بودر که ای ابو خوبلو خفیف العقل اولوردن اوله که خفیف العقل
 اولمقدن آب روی دو کیلور و انسانه حرمت قالماز زیر خفت عقله
 حفت افعال لازم کالور افعالنده متانت و او ضاعنده و قار و صلابت
 و لیان کسه نک ایسه حرمتی اولماز بلکه سغه و خفت و خنونه جل
 و نسبت اولنور * ای پسر بامهتران کتر ستیز * وز حاققت آب روی
 خود مریز * ستیز امر حاضر در ستیزیدن دن کتر انک مفعول مطلق
 و با ستیزه متعلقدر بونک انسان عربی ایله تقدیری و مجادل الا کابر
 و الاشراف مجادله ناقصه قلیله ای لا تجادل اصلا (و آب روی مریزک
 مفعولی (و از فی تمیدر) حاققت قلت عقلدر (معنای بیت) بودر که
 ای پسر خلقک عظما و کابری ایله از جنک وجدل ایله یعنی هیچ ایتمه
 و حاققتک سببیه کنیدی آب روی کی دو که یعنی انکر له مجادله ایتمک
 حاققتندر و حاققتک اثری اولان کار انسانیت قدرتی تنزیل ایدر و بی
 حرمت و بی اعتبار قیلور * کر بعالم آب روی بایدت * دائما خانی
 نکوی بایدت * تقدیری کر بایدت آب روی بعالم بایدت دائما خلق
 نکوی دیمکدر که تاه خطاب بایدتک مفعولی و آب روی فاعلی و بعالم
 اکا ظرفدر و بعد الجمله فعل شرطدر (خلق نکوی دخی ایکنجی
 بایدتک فاعلی) و دائما ظرفی و بعد الجمله جزاء شرطدر (اعالمده با
 ظرفیه در که در عالم دیمکدر و عالم مایعیه به اصناف در که دنیا مراد در
 (آب روی ده تاه ثانیه و کذلک نکوی ده یا زنده و یا وحدت نوعیه
 و یا تکثیر ایچوندر که تعظیم مجولدر یوخسه بختندن فرد مبهمه دکل
 (معنای بیت) بودر که اگر سکاهام دنیا به آب روی و یا بر نوع آب روی
 غریب و یا آب روی عظیم کر کسته سکا دائما ابو خوی کر کدر
 یعنی ادبک و ابو خویک و ایشیه عزتلو و حرمتلو و یوزی صولو

اولور سن واکر خلاقی یعنی بدخوی اولور سنك يوزك منورنك قالماز
 و بین الناس بدنام و پرملامت قالور سن انکچون مندوخ و نیک خوره ملک
 مشربدر دیرل و بد اخلاق اوللره کلب عقور و حیوان مقترس دیو
 سویلرل * هر که اهنک شیکساری کند * ازوی آب روی بیزاری کند *
 اهنک کندک مفعولی و فاعلی هر که در زیر تقصیری هر کسی که
 دیمکدر که مبتدا در و بعد الجمله مبتدایه صفندر (آب روی ایکنی
 کندک فاعلی و بیزاری مفعولی و از بیزاره متعلد و بعد الجمله
 مبتدایه خبردر) اهنک مدله قصد و عزم معناسنه اسم مصدردر
 آهنکیدن مصدردر که قصد ایتکدر خیر اهنک و شر اهنک قاصد خیر
 و شر دیمکدر (بیزاری ده یا مصدریه در بیزار نفرت یعنی اورکک
 و قورتلق و قاجق (معنای بیت) بودر که هر کسه که قصد خفت
 ایلیه آب روی اندن بیزارلق ایلر و نفرت قبولر حاصلی خفیف ادمه
 آب و روی و حرمت اولماز بلکه مسخره عالم او اور و بوندن فهم
 اولنور که آب روی محافظه ایتک اسبابنه تشبیه ایله اولور که از جمله
 کران سیر یعنی اغر باشلو و اوصلو و ادبلو اولمقدر * جز حدیث راست
 بامردم مکوی * تا نکر داب رویت آب جوی * جز حدیث استثناء
 مفرغدر که جز کله سنک مابعدی علی حسب العوادل معربدر یعنی
 مکوی بامردم الاحدیث راست پس حدیث مکویک مفعولیدر مثبتی
 اعتباریه با اکا متعلقدر تا تعلیل ایچوندر آب روی نکر ددک فاعلی
 و آب جوی مفعولی و بعد الجمله مکویه تعلیلدر و بو تقریردن فهم
 اولدیکه (جز حرف استثناءدر) حدیث خبر و سوزدر (راست طوغریدر
 اکر کرک مقابلی اولور سه که اگری در اماچه مقابل اولیق معناسی
 صاعدر ترک صاغ و صول دیدوکی برده عجم راست و چپ و عرب بین
 و شمال دیر (جوی ابرق نهر کی بونده آب روی آب جویه تشبیه
 و در روان اولمقدده (معنای بیت) بودر که خلفه طوغری سوزدن
 غیری سویله یعنی نه بتون یلان سویله و نه سوز که یلان قات تا که
 آب روی و حرمتک ابرق صوبی کنی اقرب کتبه پس کذب ایتک
 ابدویک جریبان و عدم قرارنه سیدر و کذب هر کسدن مذمومدر
 (قایما ملطاندن زیاده مذمومدر زیرا غیر یسی کذب به باجالت منفعت

و یا دفع مضرت ایدر سلطان دفع و چاپه کذبله توسل ایتکه حاجت
 یوقدر پس حل و عقد و تصرفاته قادر اولان کسه نك کذبی خیانت
 زانیه سنه نیشندر * از خلاف و از خیانت باش دور * تا بود پیوسته بر روی
 تونور * دور باشک مفعولی و از اکا متعلقدر نور بودک فاعلی و پیوسته
 مفعولی و بر اکا متعلقدر و بعد الجمله امر سابق تعلیلدر خلاف وفاق
 ضدیدر خیانت دخی امانتک ضدیدر یعنی خیانت امانتده علی خلاف
 الشرع تصرفدر که نقض عهد ایتکه حقه مخالفدر پیوسته اولاشق
 و چاتق و اولاشمش مصدری پیوستن در اولاشیق و اولاشدر مق
 معناسنه مضارعنده حذف سین و جلب تون و دالله بنوند و پیونده
 دیرل بعضی نسخ ده بر ریشه درد و شمشدر نور مایدک به ولایدکدر
 (بو تفسیر اوزرنه الله تعالی به دخی اطلاق اولنور فاعرفه (معنای بیت)
 بودر که حقه و خلقه مخالفندن و حق و خلقک امانتده خیانتدن دور
 و بعد اول تا که منصل یوزک اوسونده نور اوله یعنی دائما نورلو اولسون
 دیر سنك خلاف و خیانت ظلمتی از اله ایله زیر نور طاعتله ظلمات
 معصیت پریده اولماز و بونده خلاف و خیانتی تخصیص ایلدی و ترکیبی
 سبب نور قیلدی زیرا الله تعالی وفاق و اجتماعی سور خلاف و افتراقی
 سور حتی طلاق سبب افتراق اولمقدده ایفص مباحثنددر و انساك
 خلقندن مقصود تحمیل امانتدر اگر شرائع و اگر حقائق و اگر
 سائر و دائع و امانات و امر دین و دنیا و فاقله نظام بولور خلافت دکل
 فافهم جدا * کره می خواهی که کوی نیکوی * ای برادر هیچ
 کس را بد مکوی * کویند ضمیر جمع خلقه را جعدر و ناء خطاب مفعول
 اول و نیکوی ثانی و بعد الجمله که رابطه سیله خواهی به مفعولدر
 و خواهی جمله سی دخی فعل شرطدر (نیکوی نونک کسره سی و کاف
 عریله) و مکوی کاف فارسیله در و ایکسی دخی یا ئله و یاسز مستعملدر
 و مده الف اولسه اودخی بویه در مثلاً خدا و خدای دینلور و بوندن
 فهم اولنور که یار اصل کله دندر (هیچ کس مکویک مفعول اولی) و بد
 نایسی در و بعد الجمله جزاء شرطدر (معنای بیت) بودر که اگر دل سنک که
 سکا ابو سویله بد سویله ای برادر نندخی هیچ بر کسبه بد سویله
 زیرا ایلو که ایلوک و کلاکه کلاک ایله مقابله اولنه کلاشدر و دیمشدر که

کامندین تدان و بانکاس التي تسقى تسقى وقرأته کلور (هل جزء
 الاحسان الاحسان) وینه کلور (و جزء سینه سینه منبها) ویدم شلدر که
 کران جانه یعنی ثقیل اولان کسبه حرف ثقیل سوبله تا که سندی
 اندن ثقیل سوز اشتیه سن زیرا طاع رد صداده بی اختیار در یعنی
 طاعه چاغر ن آدمک صوته وکلامه کوره صوت وکلام عکس ایدر
 وقبه دخی کوه کبی در * تانیاشی در جهان اندوهکین * از حسد در
 روز کار کس مبین * اندوهکین نیبایشی نک مفعولیا و بعد الجمه
 مصراع ثانی نک منعموتی تعلیلدر زیرا نابوراده تا غرضدر عرییده
 لام علت کبی از مینه متعلق ودر دخی اکا ظرفدر اندوه غم و غصه
 اندوهکین غصه لو اندوهناک کبی زیرا کین کاف عجمیه ادات نسبتدر
 کافی کتب اللغة و بضرل دیدیلر که کین اصلنده اکین در انق ممدوده
 ایله شی آخرله ترکیب اولتیحق الف حذف اولنور اکین مندر و یصدق
 و یورغان کیلرک ایچنه طولدر دقلربنه دیرل غمکین و غمکین کبی که غم
 طولمش و غم طولمش دیمکدر اصلری غم اکین و غم اکین در و بوقول
 صوابه افریدر زیرا نسبت ایچون اولان بن لفظی در که با نسبت ونون
 تا کید نسبت ایچوندر سمین وزیرین کبی نسبتده کاف دخی زیاده
 اولور دیمک ضعیفدر (حد بالانه در) روز کار زماندر مراد حسن حال
 و خوشلقدر ذکر محل و اراده حال طریقله (مبین نهی حاضر در
 مصدری دیدن در کورمک معنای مضارعنده دال علی غیر قیاس
 بایه قلب اولنوب یند و یننده دیرل (معنای یت) بودر که تادیاده غم
 و غصه لو و یا خود غم و غصه ایله طولمش اولیده سن یعنی بویله
 اولامقدن اوتوری حسد یوزندن کسه نک دنیا جهتندن حسن حال
 و خوشلقنه باقیه سن زیرا حسد صفت شیطانیه در پس عاقبت سنی
 پردرده گرفتار ایدر و غم دوشورر بومعنادن کر کدر که حسدی
 غبطه به تبدیل ایده سن و غیرک علم نافع کبی علم اسبیه سن تا که اهل
 دینی احیا ایلید سن و عامللرک اجری قدر اجر بوله سن و کذلک غیرک
 مال حلالی کبی مال دلیه سن و خبرات و حسنات ایله ذکرک جاودان
 و سرای آخرتک آبادان اوله فافهم * در سخاوت کرش اگر داری غنا *
 * تا فراید آب رویت از سخا * در کوشه ظرفدر و بعد الجمه جزء

مقدم و ما بعدی شرط مؤخر در که لاجل الضروره تقدیم و تأخیر واقع
 اولمشدر (آب فرایدک فاعلی و از اکا متعلقدر و بعد الجمه ماقبله
 تعلیلدر) کوش کاف عمر پناه امر حاضر در مصدری کوشیدن در دور شقی
 و چالشقی معنای (غنا فقرک مقابلدر که بی احتیاج اولمقدر) فراید
 فعل مضارعدر مصدری فزون در ارتق و ارتق معنای مضارعنده
 و او یرینه الف و یا کتور و ب فراید و فزاینده دیرل (فزون اسم مصدر در
 آرتوق معنای سنه و همزه ایله افزودن و افزایش و فزون دخی دیرل
 (و دقایقه کلور که فزون آرتقدر اصلی افزون در افزودن دن که
 معنای آرتقدر التي حذف اولمشدر مقابل کاست در که معنای
 اکسدر اسمدر کاستن دن که معنای اکسملکدر افزون ایله یشک
 فرق بودر که ارتقغه زاید اولان نسبه افزون و ابتدادن زاید خلق
 اولانه یش دیرل (معنای یت) بودر که اگر غنا و دولتک واریسه
 چومردلکه و فقیرله صرف ایتمک چالش تا که سخا و بذلک سببیه
 آب رویک افزون اوله یعنی کر چه غیری احواله دخی یوز صوبی
 و حرمت حاصل اولور فاما سخا له زیاده لک بولور زیرا خلقده فقر
 ذاتی اولتی حسیله ماله میل ایدرل بومعنادن کرم کور دکاری کسبه
 تعظیم ایلرل کریم دخی صکرمی سببیه حرمت و عزتی آرتورر
 * پردباری و وفاداری کرین * زانکه آب روی افزایش ازین * کرین
 امر در پردباری اکا مفعولدر افزایش مضارعدر آب روی انک فاعلدر
 ازین اکا متعلقدر (پردباری ده یا مصدریه در بایک ضمه سببیه یواش
 حلیم کبی و یوک کونوریچی و کوچ چکیچی معنای پردبار یواش یعنی
 حلیم اصلنده فعلدر که پرد ماضی و بارانک مفعولدر صکره معنای
 مذکور نقل اولندی (وفادار وصف ترکیبی در اصلی دارند و قادر
 آخرنده یا مصدریه در) کرین کاف عجمینک ضمیمه در که مصدری
 کریدن کلور اورندلک معنای مضارعنده کریند و کریننده دیرل
 (معنای یت) بودر که بواسط و وفادال اختیار ایله تیز مشرب
 و غدار اوله شول سببندنکه بویکی صفتدن آب روی زیاده او اور
 انکچون کادالخلیم یکون نبیا دندلی یعنی حلیم و خلقک یوکن چکوب
 تحمل ایتمک انبیا صفی در و وفادخی بویله در که عهده طور مقدر

كرك حق و كرك خلقه قال الله تعالى (يوفون بعهدهم) فافهم
 * هر که او با خلق بخشاید همی * بی شک آب رویش افزاید همی *
 با بخشاید متعلق در و بعد الجملة اویه خبر و او دخی بعد الجملة هر که به
 صفدر زیرا هر که هر کسی که تقدیرند در که مبتدا در آب روی
 افزایش فاعلی و بعد الجملة مبتدایه خبر در (همی ایکی موضعه دخی
 حقیقته فعلار اوزرنه داخلدر که همی بخشاید و همی افزایش دیمکدر
 می حال ایچون و اولنده هاء متوجه تا کید حال ایچوندر (بخشاید
 مضارعدر مصدر اصلیمی بخشودن در که اسر که کید مضارعنده
 و او الفه قلب اولوب بخشاید و بخشاید دیرل مصدر فیر عیسی
 بخشایدند بخشایش اسم مصدر در اسر کیش معنای بیت (معنای بیت)
 بودر که هر کسه که خلقه مرحت ایلر بی شک انک آب روی افزون
 اولور یعنی خلقی اسر کت و مرحتله معاملة فلق حرمت آرتور
 انکچون دیرل که کند کدن اسن و اکبر اولانی پدر و برابری برادر
 و اصغری اولاد یرینه بیل یعنی بوجلیه پدر و اخوان و اولاده اولان
 معامله بی ایه که لطف و مرحت و شفقتند در تا که بوصفت رحمانه ایه
 محبوب انقلوب اولاسن و حرمتک افزون اولوب قدر و جاه بولاسن فافهم
 * * در بیان آنکه آب روی ازان زیادت می شود گوید * *
 * می فزاید آب رو از پنج چیز * باتو گویم بشنوی اهل تمیز *
 بونک اعرابی ظاهر و مفرداتی مرة بعد آخری شرح اولمشدر
 (معنای بیت) بودر که آب روی و حرمت بش نشندن افزون اولور
 سکا سوبیلیم ایش و قولاق طوت ای اهل تمیز و ادراک بوندن
 مقصود تنبیه در یعنی امور آتیه حفظنده اهتمام اولانه حق اشیادن
 اولغله اول خصوصنده سامعی ایضا صدر تا که وارد اولدقه غافل
 اولیه پس لسان فار سبیده بشنو و امشالی عربیده استمع و الا و اغلا
 کله لری کیدر بعد ذا امور خسته ماضیه تخلیه خاء معجمه ایه بایندن
 اولغله تقدیم و امور مستقبله تخلیه نوعندن اولغله تاخیر اولندی
 زیرا اساس بنادن مقدم در * چون بکار خویش حاضر بوده *
 * آب روی خویش را افزوده * حاضر بودی بونک مفعول و بکار
 حاضر و متعلق در و بعد الجملة شریطدر آب روی افزوده بونک مفعول و بکار

✽

✽

✽

آب روی و روی خویش مضارعدر و بعد الجملة جزاء شرطدر
 (بکارده باطن رفیه در شکم آشفه ده اندر کاردن مفهومدر) بوده ده
 همزه خطاب ایچوندر که اصلند یا محذوفه به توسل ایچوندر
 صکره یا خطاب بدل فلنشدر (بوده ماضیدن قسمدر مصدری بودن در
 اولق معنای مضارعنده و او مفتوح اولوب بوددینلور و افزوده ده
 بوده کیدر (معنای بیت) بودر که چونکه کندی کار کده حاضر
 اولمش من آب روی و حرمتکی آرتور من سن یعنی اگر ایستی غیره اعتماد
 ایدوب سپارش فلز سن بلکه بالفعل حاضر اولور سن فضا چندن
 قورتلور سن زیرا بلکه ایل سنک تد بیر که و وافق ایش طوتموب سنی
 بخیل ایلیمه و آب روی د و کیه خصاصا که کار خطیری شخص
 و صبعه تفویض ایتک محل خطر در و لسان ترکده مثله در که قورده
 سوال ایدوب اکسک نیچون قالندر دیمش اولدخی ایشمی غیره اصمر لام
 دیو خواب و یرمشدر * از سخاوت آب رو افزون شود * و ز بخیلی
 بی خرد مطعون شود * آب رو شودک فاعلی و افزون مفعولی و از
 اکا متعلقدر و جاه سی ابتدایه در بی خرد شودک فاعلی و افزون
 مفعولی و مطعون مفعولی و از اکا متعلقدر و بعد الجملة ما قبله
 معطوفدر (بخیلی ده یا مصدریه در) بخیل مالی مستحقندن امساک
 ایده نه دیرل (بی خرد عقلسردن مطعون طعن دندر که مزراق
 و بویون و امشالیه منربدر صکره و قیعه ده قوله اولان طوفقمده
 بطریق الاستعاره استعمال اولندی قال الله تعالى (و طعنوا فی دینکم)
 و مبارک دید کتری مرضه مبتل اولانه مطعون دیدیلر ز با طائفه
 جنک رحله طعن و ضربندن حاصل اولور و بعض نسخده مطعون
 یرینه ملعون دوشمشدر علیه اللعنه (معنای بیت) بودر که سخا
 وجود و کرمدن انسانک حرمتی آرنار و بی عقل اولان بخیلانی اوچندن
 تعیب و تقیح و قدح اولور و خلقک دلنه دوشوب رسوای و بد نام
 اولور بوراده بی خرد دید و کی بخاک نقصان عقلدن ناشی اولماسته
 دلالت ایدر ز بر عقل کاملی اولان آدم مقتضای عقل و شرعی
 من امانت ایدر و امور واجبه و مستحسنه محافظه ده تفصیر ایتز
 و بوندن فهم اولور که مؤمن عاقل هر وجهله محل تمیدن حذر

✽

✱

ومظان قبل وقال وطعن وتشبه بدن گذر ابلر * هر که حاضر نیست
ندر کار خویش * ریزد آب روی از رخسار خویش * بونک عربی ابله
ترجه می کل شخص ابله بحاضر فی فعله دیمکدر پس حاضر
بحسب المعنی نیستک مفعولی و فاعلی هر که به زاجع ضمیر در اندر
حاضر متعلقدر و بعد الجملة هر که به صفتدر زیرا هر که هر کسی
دیمکدر که مبتدادر (آب ریزدك فاعلی و از اكا متعلقدر و بعد الجملة
مبتدایه خبردر) ریزد فعل مضارع لازمدر و ذو کيلور معنای عربی ده
ینصب کنی مصدری ریزدندر و بونک معنای انصب کنی (رخسار
پوفنده تدوین اولشان جیع کتب لغویه ده تخریر ایتدکری بودر که
رخسار اصلنده رخساردر که رخ یکاق و زار که برکله نك آخره لاحق
اولور موصوفك کثرته دلالت ایدر (کازاز و لاله زار و امشالی کبی
و آخری حرف خلق اولیان کله به متصل اولسه زائله سینك قرب
مخرجی اولی سببیه زائله قلب اولوب مثلاً رخ زارده رخسار
و شاخ زارده شاخسار و کهر زارده کهرسار دینلور و رخده کثرث حقیقیه
اولامغله رخسارله دکر می و بونک یکاق مراد اولور کویا بر قاج یکاق
حکمنده در و این کمال دقائقه دیمشد که سار دپه در شاخسار
بدان دپه سیدر چاهسار قبو باشددر چشمسار بکار منبغیدر که سار
بوراده بطریق الاستعاره در رخسار دکی کبی که یکاغك اوره سارنده
بوجه برینه دیرل یعنی یکاغك بومروجه بری زیرا رخسارده کثرثك
وجهی بودر انتهی ملخصا اشسته بونک لا مندن سار زاردن
مقابوب اولامغی معلوم اولدی و لکن لسان فرسه مناسب اولان
اعتبار اولدر که رخسارده کثرثی کثرث اعتباریه به جلددر زیرا بونده
مبالغه وارددر که مقام مدحه مناسبدر و بونک نظارتی دخی بوبله در
حتی شاخسار که بوداقلقدر اگر بر بدانی او اوب زیاده منتهی ایدسه
مبالغیه محمولدر و کذلک شاخ که بوینوزدر بر او اوب عظیم قرنده
عظیم و اریسه کثرث اعتباریه به راجعدر و لسان عربده دخی بومعنی
جاریدر یعنی مفردی جمع منزله سنه تنزیل ایدوب صیغه جمعه تغییر
ایددر سراویل کبی کویا هر قطعه سی در سنه و اله در و جمع محبویه
جانان دیر مع هذا بر جاندر زیرا همان بن خسته نك جانی دکلتن جان

مطل

عالم سن) و فقیحه بر قاج جان و نیجه روح روان منزله سارنده دیر پس
بومعنایه الف و نونی نسبت معنایسته اخذ ایتکه حاجت بوددر
و این کماله بود قانقدن ذهول ایدوب اظهار نقصان دوشمزدی و لکن
دیمکدر که لکل صارم کبوة و اول کابده بومقوله مرجوح اعتبارلر
و بلکه سقط سوزلر چوقدر (معنای بیت) بودر که هر کسه که کندی
کارنده حاضر دکل وایشنی غیره اصمزلر نك آب روی رخسارندن
دو کیلور و حرمتی قالماز و صوبی کسلس اغاج کبی قور یوب قالور فافهم
✱ هر کرا باخلق بخشایش بود * آب روی اود را افزایش بود *
تقدیری هر که اورا بود بخشایش باخلق بود آب روی اود را افزایش
دیمکدر اورا بونده متعلقدر که رالام جاره معنایسته در تقدیم اولندیغی
که به ارتباطندن و ایکسی کله واحده حکمنده اولدیغندن و توری در
با بخشایشسته متعلقدر بخشایش دخی بودك فاعلیدر و بعد الجملة
هر که به صفتدر که هر که دخی هر کسی تقدیر یله مبتدادر (هر لفظی
کل افرادی معنایسته احاطه افراد اچوندر آب روی ایکجی بودك فاعلی
ودر اكا ظرفدر و بعد الجملة خبر مبتدادر (بخشایش اسم مصدردر
اسرکیش معنایسته در و لکن بوبله مواضعده مصدر معنایسته حل
او اودر بخشودن در که اسرککدر مرحمت کبی (افزایش دخی بوبله در
یعنی اسم مصدردر آرتش معنایسته زیرا افزون ارتوق و افزایش
آرتش در مراد مصدردر که افزودن در آرتق معنایسته (معنای بیت)
بودر که هر کس که نك خلقه مرحمتی اوله انك حرمتی ارتقده اولور
زیرا رحمت و حرمت بری برینك مقابویدر پس شول دلد که صفت
رحمت اوله انك صاحبی حرمت و عزت بولور و رختك نتیجه سی
معاونت و امداد و انعام و فضالدر پس مالیه و بدنیله اولانه شاملدر
✱ باش دائم برد بار و ماوفا * تا بروی خویش بینی صد صفا *
دائم ظرفدر برد بار باشك مفعولیدر تا تعلیلیه در بروی ده باظرفیه در که
بینی به متعلقدر صد صفا بینی نك مفعولیدر و بعد الجملة مصراع اولك
مضمومتی تعلیلدر برد بار یواش معنایسته در حلیم کبی فعلدن منفولدر
عربی ده قیل وقال کبی یعنی اصلنده برد فعل ماضی و بارانك مفعولیدر
صکره حلیم معنایسته نقل اولندی یوخسه وصف ترکیبی دکلدر زیرا

✱

✱

وصف ترکیبی ده مشتق مؤخر در (بارکش کی که اصاصله کسند)
 یازدر معمول غایب اوزرنه تقدیم و ترکیب اول نور صد فخله یوزدر مائه
 کی اصلنده سین در وایکمی دخی مستعملدر صفا کد رک ضدیدر
 یعنی برنسنه بی شوبندن تخلصدر (عمل مصفی کی که شمعندن تصفیه
 اولمشدر (معنای بیت) بودر که دائما حول وحلیم اول که صفت
 اندی سادر وعهد که طور ووعدی انجامزایله که غداراق منافق صفتیدر
 تا که کندی یوزکده یعنی اوزره صد صفا یعنی چوق صفا کوره سن
 زیرا صد بویه مواضعده تکثیر ایچوندر بوراده صفا ن مراد
 حرمتدر زیرا یوزی مصفی و منور اولان کسه نک حرمتی زیاده در
 وپردخی چونکه حرمتدن آب روی ایله تعبیرایتدی صفوت ایسد آبک
 لوازمنددر نیتکم آب صافی دیرل ماء قراح کی که ایچنه خارجدن
 نسته محالظه ایتماش اوله * دوستی بابی هنر عین خطاست *
 * وزنداری دشمن اوراهم رواست * دوستی مبتدا با اکامتعلق عین
 خبر وخطایه مضافدر ورحرف شرطدر اصلی واکردر اونداری نک
 مفعول اولی و دشمن ثانسی در لاجل الضروره ثانی اول اوزرنه تقدیم
 اولمشدر و بعد بالجملة فعل شرطدر رواست مبتداء محذوفه خبردر
 تقدیری این ناداشتن هم رواست دیمکدر (هنر عینک ضدیدر شکم
 نجاتی نک بویندن معلومدر) بیت (حرفی اویچ اولفله ایکسنتک)
 (زمیدر فی المتیقه عیب و هنر) و کتب لغویه ده کلور که هنر
 صنعت و صنعتده مهارتدر (هنرمند و هنرور هنرلور عین بوراده
 غیرک مقابلدر عین خطایک معناسی خطایک غیری دکلدر بلکه
 نفس خطادر دیمکدر زیرا عین معانی کثیره اوزرنه کلور که از جمله
 عین الشیء ذات الشیء دیمکدر خطا صواب مقابلدر الی مقصوددر
 مدی خطادر زیرا خطا هموزدر ناقص دکل هموزده ایسه الف
 ماقبلک فتحه سنی بیان ایچوندر فارسیده ماضی مقید و اسم فاعل
 و اسم مفعول آخرانده اولان هاء غیر ملفوظه کی هم تخفیفه جمع و ضم
 معناسنه در بوراده مراد مصراع ثانی مضمونی ایله اولک اجتماع
 وبری برینه انضمامیدر ولایق و درست و جائز دیمکدر اشتقاقی
 رفتن در روان مرور ایدی در سرو روان کی جوازده معنای مرور

اولفله بیجم جائز کور ره پس دیمکدر (معنای بیت)
 بودر که بی هنر دوستلق و محبت ایتمک خطادن غیری دکلدر بلکه
 عین و نفس خطادر زیرا محبت یا علمی وافر و یا صنعتده ماهر اولانه
 کرکدر تا که ظاهر و باطننده اندن مستفید اوله و علاقه و الفتدن
 فائده بوله و عمری هیا و حاصلی هوا اولیه واکرا و مقوله هنر سرنی دشمن
 طومر و عداوت ایتمسک دخی جائز و سزا در یعنی نه دوست و نه خود
 دشمن اول زیرا بی هنر اولمق عداوتی اقتضا ایتمز بلکه او مقوله ناقصک
 خصوصنده خالی الذهن اولمق لازمدر که فی نفس الامر لا یضر و لا ینفع
 قیلا دیمکدر * تا بماند رازت از دشمن نهان * سر خود باد وستان
 کمتر رسان * راز بماندک فاعلی و نهان فاعلدن حال و از نهان متعلقدر
 سر رسانک مفعولی و با اکامتعلق و کتر مقدره صفتیدر که اول مقدر
 مفعول مطلقدر عربی ایله تقدیری اوصل سرک الی الاحباب ایضا
 قیلا دیمکدر (بماند بانک ضمیمه در زیرا مابعدنده میم شفویدر ماند
 مضارعدر اولنده با استقباله تخصیص ایچوندر زیرا لسان فارسیده
 دخی مضارع حال و استقبال میبانه مشترکدر و بویایه علامت اشتقاق
 وادات توسل دخی دیرل اصلنده مکسوردر راز و سر بر معنایه در که
 کتم اولانان نسته در ضد الشیء معناسنه لکن راز فارسی و سر عربیدر
 کمتر آزارق معناسنه در تفصیلی بالاده در بوراده قلت عدم مدن
 کنایه در رسان امر حاضر در مصدری رساندن در و رسانیدن
 ایرشدر مک معناسنه (معنای بیت) بودر که تا که سنک رازک دشمندن
 نهان فایه یعنی دشمندن مستور اولمقدن اوتوری کنیدی سمری دوستلره
 آزارق سوبله یعنی هیچ افشا ایتمه زیرا دیمشدر در که کل سر جا و زلاشین
 شاع یعنی ایکی لیدن چقان سر درون احباب قولانته کیرسه دخی
 آخر دشمن اغرنه دوشتر و ضعیفی قابل اولماز پس آتی درون دلد
 حفظ ایدوب هیچ بر فرد آچماق کرکدر و تدر دخی قیاسمز و بونده
 مطلقا سر داخلدر کرکد اسرار کونیه و کرکد اسرار الهیه زیرا همدل
 نادر و رازدار کیا بدر و بوفیقیر نیجه اسرار الهیه احباب نامنه اولنلر
 ایچون تحریر ایتمش ایدم آخر اعدا النیه دوشوب نیجه زحمتلر چکلدی
 * نانکری پیش مردم شرمسار * آنچه خود شهادت بانی برمدار *

پیش نکردی به ظرف و شرمسار مفعول وجهه سی مصراع ثانی به
تعلیل در آنچه آن چیزی که دیگر که مبتدا در خود مبتدا باشد که
انت مقام در نهاده کر چه فعل ماضی مقید منفی در فاما نفی
حقیقه نه باشد به قید و نهاده بحسب المعنی کامفعول در فارسی به تعبیری
نیاشی نهاده او و عربیه لم تکن انت واضعه دیگر که بعد الجملة
خود خبر و خود دخی بعد الجملة مبتدا اوله صفت در و بر مدار جمله سی
خبر در تا تعلیل به نکردی کافی بحسب ابله نشوی معنای در شرمسار محال
او تائید معنای و در فائده کلور که شرمسار اصل شرمسار در ترکیب
اولی بحسب حذف و تائید در شرمسار ده کی ها نسبت ایچوندر سارده کی
ها کی (شرم او در شرم او در کشتی او تائید بحسب باشد فی اشاعه
صلار از حیث اندن ظاهر اولی عین اکا نسبت ایدرل بر کسه او تائید
نجات کسه شرمسار اولی دیرل (بر مدارده بر استعلاء افاده ایدر
مدار نهی حاضر در مصدری دانستن در طوتمق معنای در مضارع نه
شین رایه قلب اولیوب دارد و دارند دیرل برداشتن و برداریدن رفع
معنای یعنی قادر می پس مدار فالدرمه دیمک اولور (معنای بیت)
بود که تا که خلاق او کند ده نجل اولیه سن یعنی انلرک یا لمر نه
او تائید مدفن او توری اول نسنه بی که سن کند قوما س اولاسن
انکه قوم دغک نسنه بی فالدرمه تا که نمت و نجلان در خلاص اولاسن
زیرا اول نسنه نکل محل مخصوصه وضع اولی دخی بر مصلحت دایر
اولا که واضع بیلور و بومعنی بین الناس کثیر الوقوع در انکچون
فضولای ایدرل آخر شرمسار اولورل پس خانه غیره و امثال نه
اوضاع غیره وضع و رفعه و مداخله ایته زیرا سرندن بی خبر سن
* ای برادر پرده مردم مدر * تاندر پرده ات شخص دیگر * پرده مدیک
مفعول در شخص ندریک فاعلی و پرده ات مفعول بعد الجملة تعلیل در
(پرده حجاب و نقاب مدر بالک فتحیه نهی حاضر در مصدری
دریدن در کسره بر تمق و بحسب معنای و اهل لغت انی کر چه کسره
بایند در ح ایتمش لر در عبارت شیخ فتحیه استعماله دخی شاهد در
و بوستان سمدی ده دخی کلور (بیت) توینا و ما خائف از یکدیگر
(که تو پرده پرستی و ما پرده در) و وسف زبجای مولانا جامی ده کلور

(بیت) قدم از راه غمنازی بدره) (که باشد پرده پوش از پرده در به)
و حلیمی ده دخی دیر که (در قبو و ادات طرفید و دریدن لفظند دن
صیغه امر و وصف ترکیب در ملامت پرده در کی (اندر فعل مضارع
منفی در مصدری ذکر اولیسان دریدن در و لکن کسره به کوره دالک
کسره سی و فتحیه به کوره فتحیه سببه تلفظ اولور رانک تسدیدی لاجل
الضروره در والا اصل نهاده تخفیر و مواقع ضرورت مستند در
زر لفظنده وادشاند دخی جاری در (پرده ات فصله در زیر و صله
ضرورت یوقدر و اهل لغت دیمش لر در که اگر تاء خطاب آخر نه
ه علامت اولان کله متصل اولی به همزه مجتلبه زیاده ایدرل
بده ات کی و کاه ضرورت ایچون اول ها و همزه بی حذف ایدرل
در خزینت کی که در خزینت تفهید پرده در و تاء خطاب و هم منکلم
و شین غایبه اصل لایع شمراده حرف ضافت دیرل کافی اللفات
شخص عربی در انسانک و غیرینک ابراقدن کورینن قرانی سیدر صکره
کسه معنای استعمال اولندی (معنای بیت) بود که ای برادر
و آخرت قنداشم و برادر کی تحویم خلقک پرده سنی رتبه یعنی کزلو
اولی عبوبی کشف ایته رفع پرده ایدوب مستوری کشف ایدر کی
بلکه حفت ستاری صفتیه عمل ابله و خافت خلقیه متخلق اول
تا که بر غیری کسه دخی سنک پرده بی رتبه زرا اند و کو که کوره
بو و رسن خبرا و شرا و حدیث قدسیده کلور (یا عبادی انما هی اعمالکم
ترد علیکم) کل ایندی بصیرت اوزره اول که رحانی و ملکی و شیطانی
و نفسانی هر نه دور او صورت اولور سه سندن اولور خارجدن نسنه
یوقدر * با هوای دل مکن زنه کار * تا نیارد بس پشیمانیت بار *
با مکنه متعلق در کار مفعول در زنه کار کله تنزیه و رد عدل کلا معنای نه
و در فائده کلور که زنه کار اصل معنای صفین در اما وصیت و سپارش
محل نه تا کید ایچون استعمال اولور (بس بوراده بآء عربی ابله بسی
و بسا کی کثیر معنای در) پشیمانیت ده اولان تاء خطاب معنای
نیارده قید در و تائید در مفعول اولی (و بار که یمش و محضول
معنای مفعول ثانی در و بس پشیمانی باره عطف بایندر تقدیری
تائید در بار بس پشیمانی (معنای بیت) بود که صافن هوای دل

و شهوت طبعی کند که کار ایلله و آنی ایش طوتمه تاسکا محضول
کتورمیه که اول محضول چوق پشیمانقدر و زیاده نداشت در یعنی
هوای نفسیه و آرزوی دله تابع اولان صکره چوق نادم اولور زیرا
داعیه شرع و عقل کامل اولمده ایش طوتمق اولان و انک که ایشی
هوی و هیا اوله نه هدی و نه خدا قیوسیدر و آخر انک مطرحی آه
و ندامت قیوسیدر فافهم جدا * قدر مردم را شناس ای محترم *
تاشناسد مردمان قدر توهم * قدر شناسک مفعولیدر مردمان
شناسک فاعلی و قدر مفعولیدر و بعد الجملة تعلیلدر (قدر مقداردر که
کمیت دخی دیرل مقصود وزن عقل و اعتبارله اولان قدر بدر نکم
برکسه بی مدح اینسه لر و زنده آغر چکر دیرل (شناس شین مجمع نک
کسر یله امر حاضر در مصدری شناختن در آکلحق معناسنه مضارعنده
خاسینه قلب اولنوب شناسد و شناسنده دینلور محترم حرمتلو و معزز
و مکرم بونده محل قدرده محترم لفظنده اصابت ایتدی هم جمع
و موافقت ایچون اولدیغی مرارا اشارت اولمشدر (معنای بیت) بودر که
ای محترم و معزز کسه قدر مردمی فهم ایلله و خلقی مراتبه تنزیل ایت
تا که مردملر یعنی آدم اوغللری دخی سنک قدر کی بله لر و سنی عالی
طوته لر و بوابکی فهمک اثری بریره مجمع اوله والا خلاقی بریره کلور که
ایکی طرفدن دخی حرمتسز لکدر الحاصل خیرا و شررا انسان عیانه
کوره مکافات اولنور * تازبانت باشد ای خواجه دراز * دست کونه
دار و هر جانب متاز * زبانت باشدک فاعلی و دراز مفعولی و بعد الجملة
ظرفیه در زیر تا بوراده مادام معناسنه در دست دارک مفعول اولی
و کونه ثانیهی و هر جانب متاز متعلق و بعد الجملة دار جمله سی اوزرنه
معطوفدر خواجه بای و پیر و عزیز و دانشمند و قوش ایوکی و بعضیلر
دیدیلر که خوچ اصلنده جیم عجمبله قوش ایوکی در مثلا خروس
و طویغر و هدهد و امثالنک تاجیدر بوسیدن در که تعظیم قصه ند
ایدوب بعضی عزیزاره خواجه دیرلر بوصورنده آخرنده اولان
ها تخصیص ایچون اولور (کونه هاه ساکنه ایلله کوتاه دن مخففدر
قصه دیمکدر قصیر کی که در لزلک مقابلیدر که اوزو ندر طویل کی (متاز
نهی حاضر در مصدر اصلیهی ناخن در سکرتمک و فنی ابومک معناسنه

مضارعنده خازیه قلب اولنوب تازد و تازنده دینلور و مصدر فرعیسی
تازیدن در زیر بعد القلب اخذ اولمشدر (معنای بیت) بودر که
ای خواجه مادامکه سنک دلت اوزون اوله و خلقه اطاله و پرده در
اولمقدن خالی اولیه سن مرادک اولان سننه دن الکی قصه طوت
و هر جانبیه بلوب سکرتمه یعنی هر قنغی جانبیه هر نه مراد ایچون
حرکت اینسک الک مطلوبه ایشمن و اندن کوتاه قالور پس بو کلامده
مخدوف واردر که بحسب المقسام مفهوم اولمده طی اولمشدر و بونده
تایی تعلیلیه طوتوب زبانت دراز اولمقدن اوتوری یعنی ا کردیلر سنک
زبانت دراز اوله دلکی کوتاه طوت دیومعنی فاسددر زیرا کلامک
ماقبلنه مخلفدر و پردخی لسان عامه دن خارجدر اگر چه من عرف الله
طال لسانه و فقیحه الی دنیادن چکوب علاقات طرفنه حرکتدن
منقطع اولان عارف بالله اولدیغی جهندن طویل اللسان اولور یعنی
چوق سویلر و معروفک اسما و صفاتی شرح ایلر * هر کرا قدری نباشد
در جهان * زنده شمارش که هست از مردگان * بونک تقدیری
هر کسی که نباشد اورا قدری در جهان شمارش زنده که از مردگان
دیمکدر و بونک نظائرک اعرابی سبق ایشدر (شمارش نهی حاضر در
مصدری شماریدن در ضمه صایق معناسنه بوراده لاجل الضروره
شین اسکان اولنور که لفظی بو مقامده تعلیل ایچوند و هست است
معناسنه در که مردکانه قیددر تقدیری از مردگانست دیمکدر مردگان
میرده نک جمیدر میت معناسنه که زنده نک مقابلیدر کاف مرده
آخرنده اولان هاه غیر ملفوظه دن بدل و آن ادات جمعدر تنکم بالاده
مشر و حدر (معنای بیت) بودر که هر کسه نک که بد خوی
و بد زبان اولدیغندن اوتوری دنیاده قدر و اعتباری اولیه سن آنی
زنده صایمه زیر او یله کس مرده لر دندر یعنی میت حکمنده در الحاصل
خوار و حقیر اولان کسه نک حیات دنیویه سی ممت کییدر و حقارتنه
سبب اخلاق رده در * از قناعت هر کرا نبود نشان * کی توانکر
سیزدش مال جهان * تقدیری هر کسکی که نبود اورا نشان از قناعت
کی سزدش مال جهان توانکر دیمکدر که بوندن اعرابی ظاهر در
قناعت قسمته رضا و زیاده طلب ایتمکدر اوراده رالام جاره معناسنه در

عرب له دیر (توانگر قادر دیمکدر زیرا توان قدرت و کرکاف عجمی ایله
ادات فاعله در که ترکیده بی معناسن افاده ایدر (زرکر قبو مجی در
توانگر قدرت بولیجی در (سازد مضارع در مصدری ساختن در دوزمک
معناسنه مضارعنده خازایه قلب اولنور (معنای بیت) بودر که
هرکسه که انک ایچون قناعتدن نشان اولیه و موجود اولان مرتبه دن
زیاده سن طلب ایلیمه نقی آنی مال دنیا توانگر وغنی دوزری یعنی
اهل حرصی بتون مال عالم طویرمز وهر تقد رچوق بولسه طویرم
دیمز بلکه قیزده طوپراق طویرور که استخوان و دیده سنک ایچیمه
طولار پس نغمیک مزید فی آخرنه آلیقو مقی کرکدر * دائمی باش
از حق ترسکار * باش نیز از رجش امید وار * دائما ظرفدر
از ترسکاره متعلقدر ترسکار می باشک مفعولیدر امید وار ایکنجی باشک
مفعولی اولدیغی کی از رجح امید واره متعلقدر ترسکارده ترس قحله
سمدر قورخو معناسنه مصدری ترسیدن در که قورخقددر (کارکاف
عجمی ایله ادات مبالغه در که فعل ماضی و امر و بعض اسما و اخرنه
لاحق او اور و کثرت معناسن افاده ایدر که معنای مبالغه اسم فاعلدر
پروردگار کی که کثیر التزییه در رب کی و امر زکار کی غفور معناسنه
و یادگار کی که آسکدر بیجی دیمکدر و حلیمی ده کلور که اسم فاعل
مقامنده مصدر دن بر اسم اخذ اولنوب آخرنه کارالحاق ایدر لر مثلا
ساختن لفظندن ساز آلوب ساز کار دیرل موافق معناسنه انتهی
بوصورته ترس دخی ترسیدن لفظندن اخذ اولنوب ادات کار الحاقیه
مبالغه اسم فاعل معناسن افاده ایدوب زیاده خائف دیمک او اور و بویله
دیمک دخی جائزدر که (ترس ترسنده دن ترخیم اولمش اوله وصف
زکی ده اولدیغی کی بوصورته ادات مبالغه اسم فاعل آخرنه کلش
اولور شکم توان دیرل که اسم قدرتدر و تواند مراد ایدر لر که فعلدر
و مطلق اسم لاحق اولق جائز اولدیغی ذکر اولسان یادکار لفظندن
و خداوند کردن و امثالندن مستفاد در زیرا خداوند کار صاحب
و مالک معناسنه در مبالغه طریقله ملوک و سلاطین کی و بحسب
اعتبار عزیززه و اهل کمال اولنله در دخی اطلاق اولنور حضرت
مولانابه خداوند کار دید کاری کی (نیر نعمه الله ده کلور که نیز حرف

عطف در دخی دیمکدر وینه معناسنه انتهی ینه ایضا معناسنه در
بو مقامده اولدیغی کی ولکن نیرک حرف عطف اولماسنده شیهه
وارد در دیو بعضی اعتراض ایلشدر در زیر اسب و استرا سوار کشتند
دیچک برده اسب نیز استرا دلمز و بوفقیرک فهم ایتدیکی بودر که
حرف عطف دخی معناسنه اولمغه نیری دخی معنای دخی بی مشتمل
اولمغه او حکمده قبلدیلر پس بوندن نیری نفس الامر حرف عطف کی
استعمال اولتی لازم کلز و دقا تقده کلور که نیز لفظی ده معناسنه در
مثلا ترک اولنده دیر عجم او نیز دیر نیرک نوزدن فرقی بودر که نوز
دخی در اولنه ها زیاده ایدوب هنوز دیرل انتهی بالا جبال بوفرقک
نحتنده طائل یوقدر زیر ده و دخی بر معنایه در و هنوز دخی سمدی
معنارنه کلور مقامنه کوره (امید وار کتب لغویه ده کلور که وار ادات
تنبیه در قر و ار کی و مصاحبت ایچوند ر امید وار و بز کو ار کی
امید ولی و عظمتلو دیمکدر و دقا تقده کلور که وار لسان فارسیده
مناسبت و لیاقت معناسن افاده ایدر که ترکی دلدن اندن بر اریله تعبیر
ایدر لر راه وار که آت اوصافندندر بوله بر آت دیمکدر در شهوار که
انچو اوصافندندر معناسی شاهه لایقدر کوشوار کویه در قولانغه
مناسبتی اولق اعتباریه در مناسبت مشابهن بر نوع اولدیغندن
اوتوری مقام تشبیهده ده وار استعمال اولنور قر و ار کی برکسیه
برنسنه لایق و اول کسبه سر او ار و اول نسبه سر او ار دیرل (زر کو ار
اولویه لایق اما ولوفاه لایق معناسنه استعمال اولنور بوصورته
زر کو ارک اصلی بزرگی وار او اورده لایق حتمی اولمصدر
(معنای بیت) بودر که دائما حق تعالی دن زیاده خوف ایدیجی اول
و مکرندن امن اوزرنه اوله زیرا کفر و بدعت رجندن امیدلو
و رجاء اول و نا امید اوله که بود دخی کفر در شکم بالاه تفصیل اولمصدر
قال تعالی (لا تأمنوا مکر الله) و قال تعالی (لا تقطوا من رحمة الله)
لایه فافهم جدا * برعدوی خویش چون بی ظفر * عفو پیش
آور زجر مش دزکز * تقدیری چون بانی ظفر برعدوی خویش
پیش آور عفو و دزکز از جرمش دیمکد که اعرابی بوندن ظهردر
(بانی فعل مضارع مخاطبدر مصدری یافتن در بولق معناسنه

مضارعنده فایه قلب اوانوب باید و باینده دینلور (ظفر عربی در
مطلوبه فوز وغالب اولق) عفو عربی در ذیدن تجاوز و اثری محو در
ودعاده کلور (اسألك العفو والعافية) ای ترك العقوبة والسلامة
(عفو اصلنده قصد معنای مشتمل در گویا سندن عفو ایتدم دیمک
ازاله ذی قصد ایتدم دیمکدر) جرم ضمه عربی در اکتساب مکروهده
استعمال اولنور اصلی جرم در فتحله که آغا چدن یمش کیمک
معناسنه در (کذر بوراده امر در مصدری کذشتن در واز کلمک
و بریدن بریره کیمک و صالیو یرمک مضارعنده شین رایه قلب اوانوب
کدر دینلور (معنای یت) بودر که چونکه کندی دشمنک اوزرنه
ظفر بوله سن وغالب اولسن عفو او کو که کتور وانک کاهندن کج
یعنی عفو راجح ولان مقامده والاشرعدن و قلبدن استغفایله واکا کوره
عمل قبل زبرا بعض اعدا وارد که قتل و یاغیری وجهله مؤاخذه سی
لازمدر نکیم بعض حیوانات حل و حرمد قتل اولنور فاره و کلم
و کلب عفور و عقرب و دولکج دید کاری قوش کی * با تواضع باش
و خوکن با ادب * صحبت پرهیز کاران می طلب * یا ما بعدنده امره
یعنی باشه متعلقدر و خوردنی کته مفعول و باا کامتعلقدر و بعد الجملة
جمله اولی اوزرنه معطوفدر صحبت ما بعدنه مضاف و می طلبه
مفعولدر تواضع عبودیت نفسی یلوب تذال ایتدکدر که مقابل
کبردر و ریاستدر آنکچون در ویش ریاست اهلی اولماز (ادب امور
مستحسنه بی رعایتدر کرک عبادتده و کرک مسمولانده و کرک عادتده
وانک جزئیاتی چوقدر انسان کامل کرکدر که هر یابده عهده سندن
کله (و پرهیز کاران پرهیز کارک جهیدر پرهیز کار صفت مشبهه در
اهل تقوی معناسنه (می طلب امر حاضر در مصدری طلبیدن در
استم معناسنه مضارعی می طلبد کلور اصلنده عربیدر و لیکن عجم
نعیم و تصریف ایتددر (معنای یت) بودر که تواضع صفتیه اول
و ادب خوی ایه و اهل تقوی صحبتی طلب ایت اشقیبا مجاسنه او تورمه
زیرا تواضع و ادب صفت انبیاءندر علیهم السلام و متواضع و متاب
اولان کسه انبیاءله مجاسنه و مناسبت ایتکله وصف مذکور علو
درجه سینه سب اولور و کذلک مجاس تقوی مجلس رحمت و مجلس

فسق مجلس غضبدر بناء علی هذا اعوذ برضاک من سخطک موجبده
اسباب غضبیدن فرار و دایره رحمتده قرار ایتدک کرکدر و انسان بالفعل
فسق ایتدک دکل بلکه فاسقه و آلات فسقه نظرا ایتدک بیه منهیدر
* بردباری جوی و بی آزار باش * تا که کرددر در هیز نام توفاش *
بردباری ما بعدنه مفعولدر (و بی باشه متعلقدر و بعد الجملة جوی
جمله می اوزرنه معطوفدر (نام کردک فاعلی و فاش مفعولیه در
و در اکاظر قدر بردباری ده یا مصدریه در بردبار جول و حلیم در
نکیم تفصیلی مرور ایتدی (جوی امر در مصدری جوییدن در
آرامق معناسنه (آزار آزدن لغظندن مشتقدر و اسم مصدر در
آزدن و آزاردن آزارلق و انجیمک و سوکک معناسنه (هیز خصال
جیده و صنعت و مهارتدر (فاش عربی در اصلنده فاشی در تخفیف
یاسنی حذف اید و ب فاش استعمال ایدر فاش و عتو و زنی اوزرنه
بر نسنه نک انتشار و ظهوریدر نکیم مرور ایتدی (معنای یت)
بودر که یواشلق آره و دله یعنی خلق هر نه ایه یوکن کتور یچی اول
و بی آزار اول یعنی کسه بی رنجیده ایتد و سب و شتم ایلد و دهایی
مخفوظ ملوت تا که هیزده نامک فاش و منتشر اولد یعنی بویله خصال
جیده و اخلاق جیهله سبیلله اسان ناسده ابو نامک سو بلمنه و خلاق
سنگ حسن حالکه شهادت ایده ز که انتم شهداء الله فی الارض
موجبده انلرک حسن شهادتلی عنده الله قبوله قریندر خصوصاً
دیمشدر که قرق نفر کسه برولی عرفی حکمنده در ولی نک شهادتی
ایسه مقبولدر زیرا ترکیه نفس ایتکله کلام شوب اغراضدن خالصدر
* همچو تر یافتد دانا یان دهر * قاتلندای خواجه نادان چوزهر *
همچو تر یافتد مقدم خبر و دانا یان دهر مؤخر مبتدادر قاتلند ایلد
نادان دخی بویله در (همچو کله تشبیه در مثل معناسنه در هم لفظی
موافقتده دلالت ایدر مالی تشابهدر که ایکسی بری برینه تشبیهده
موافقدر دیمکدر کویا دانا تر باقه بکزه دیک کی نافع اولمده تر باقی
دخی دانا به بکزر مفید اولمده نکیم علم پیانده کلور (یتد) رقی الزجاج
ورقت الخمر (فتشایها و تشاکل الامر) (فکنا نما خیر و لا قدح)
و کانه قدح و لا خمر) تر یافتد اصلی تر باقی اندد راند بوراده است

*

*

*

که رابطه در آنک جبهه در باران من اند بنم بارل مدردیم کدر تریاق و در یاق
کسرله معروف نسته در که زهرلک مضرتن دفع ایدر یعنی بردوا
مر کبدر که ابتدائی ماغبس دید کمری حکیم اختراع ایلدی صکره بر حکیم
دخی کلوب لحوم افاعی زیاده سیله اتی تیم ابتدی و تاریخ کزیده ده کلور که
دفع زهر ایچون مارافعی دن معمول اولان تریاقی افریدون دید کمری
پادشاه دوزدی و قاموسده کلور که تریاق یونانی در صکره تعریب
اولمشدر و صحاح جوهریده فارسی معربدر دیمشدر یعنی فارسیده
تریا کدر صکره کاف قافه تبدیل اولوب تریاق دلمشدر تنکم ساخته
افریدون اولق اکا دالدر زیرا افریدون ملوک عجمدندر ولکن کلام
قاموس اصحدر زیرا حکما یونانیه در و معاجین و ادویه انلردن قالمشدر
پس اصلی تریدر تا ورا ناک کسرله ری ویا ناک تشدیدیه (دانایان دانک
جبهه در اصلی دانایان در همزه ایله که آن ادات جهمدر ولکن تخفیف
همزه یاه قلب اولمشدر دانا صفت مشبهه در مبالغه ایله عالم معناسنه
علیم کی و مفتاح الاله ده کلور که صفت مشبهه مضارع دن مشتق در
طریق اشتقاقده کاه فعل مضارعک آخر حرفن الفه ابدال ایدوب
مثلا کوید ویند لفظندن کویا وینسا دیرل و کاه الفه برتون ضم
ایدوب مثلا کرید و ناند لفظندن کریان و نالان دیرل و بوصیفه ایله
مبالغه اسم فاعل مراد اولسه ده جائز در انتهی و بعضیلر دیدیلر که
صفت مشبهه امر دن مشتق در مثلا داناده دان امر در آخر نه الف
زیاده سیله صفت اولور و دقایقه کلور که دان اسم فاعلدر دانستن دن
معنای بلین در داننده دن ترخیم اولمشدر نکته دان و خرده دان دن
جز اولان دان دخی بو معنایه در دانا بلاو دیمکدر شول الف که آخر
کلمه لاحق اولور معنای انضمام افاده ایدر شول حالت که عارض
اوله انده ادات توصیف مندر حاجت مندر کی و شول حالت خلق
اوله انک ادائی الفدر بیناده کی توانده کی کی دانک مقابلی نادان در
کسک مقابلی ناکس و مردک مقابلی نامرد اولدیغی کی اسان فارسیده
تا ادات سلبدر اول کلمه داخل اولوب مدخولنک مدلولنده اولان
وصفی موصوفندن سلب ایدر بوقاعده اوزره نادانک معناسی بلنجی
دخی ... از ...

اصلا ده عالمک مبدأ وجودندن انقضاسنه دك اولان مدك اسمیدر
صکره هر مدت کثیره ده استعمال اولندی زمان ایسه مدت قلبیه
و کثیره اوزرنه واقع اولور دهری دیرل بقاء دهره ذاهب اولانه بوراده
دهرله مراد زماندر قال الله تعالی (وما یملکنا الا الدهر) ای الزمان
(قاتلند بولک دخی اصلی قاتل انددر قاتلدر در معناسنه قتل جسد دن
روحی ازله در موله فرقی بودر که موت فوت حیاته اولور قتل ده ایسه
مباشرک فعلی معتبردر (زهر آغودید کمریدر زهره اوددر مراره معناسنه
زیاده آجی اولدیغندن اوتوری یعنی اکا نسبت ایدوب زهره دیدیلر
و پاد زهر دید کمری مصنف زهر دیمکدر (معنای یت) بودر که زمانک
عالمی وجهانک فاضلاری تریاق فاروق کی در که زهر جهمله محض دوا
و مرض نفسه عین شفا در نادانلرایسه بولرک خلا فیدر که زهر
هلاهل کی قاتل و مضر در پس نافع دن استفاده و ضار دن مباعده
ایده کور قال الله تعالی (وهدیناه النجیدین) یعنی الله تعالی سنی طریق
خیره و شره هدایت ایلش و اسبابی بلدر مشدر همان سندخی مهتدی
اولوب طریق خیره سلوک و طریق شردن رجوع ایله فافهم * مردم
از تریاک می یابد نجات * خود کسی از زهر کی یابد حیات * تقدیری
می یابد مردم نجات از تریاک کی یابد کسی حیات از زهر دیمکدر که
مردم یابدک فاعلی و نجات مفعولی و از اکا متعلقدر کسی و حیات
وازدخی ایکنجی یابد کوره بویه در (یابد یاه مثانک بیه موحده اوزرنه
تقدیری ایله مضارعدر مصدری یافتن در مضارعنده فایه قلب
اولوب یابد و یابنده دیرل (خود بویه برده آخر لفظی کی مقام تعریضده
استعمال اولور تنکم تصویر معناده کلور (معنای یت) بودر که
آدم اوغلا نیک مسموم اولانی تریاکدن نجات بواور و هلاکدن
قورتلور خود برکسه زهر دن نجات بولور یعنی بویه اولدیغی
یلور سن و سکا دیملود کلدروانی بلسانک عجمدر ایمدی دانائله
نادان دخی بویه در که دانا علم و کالی ایله هلاک معنویدن نجاته سبب
ونادان جهل و نقصانیه هلا که مؤیدر بوسیدندر که علم نور
و روح و قبض دیرل زیرا باعث روشنائی و بادی حیات جاودانی در
جهل ایسه ظلمات و مزیل الحیات و عین بیوستدر والله الحفیظ

* صبر و علم و حلم تو باغ دلند * حرص و بغض و کینه زهر قاتلند * بعض
نفسخنده صبر و علم و عقل تو و بعضنده صبر و علم و حلم تریاک دلند
دو شمشیر و لکن علم عقلمند داخل در و باغ دخی تریاک افاده ایتدوی
حیاتی افاده ایدر تنگم آشفته کلور اگر چه تریاکله زهرک ظاهرده
مناسبت ضدی و اردر (باغ عجمده رومده بغچه دید کاری در که
هر نو بدن اشجاری شمشیر اوزم چبغنه اختصاصی بوقدر و باغ
و باغچه به بالطبع میل ایدوب سبب انشراح صدر و باعث حیات دل
ایلمر یله تریاکه بدل باغ ذکر ایتدی زیرا تریاک زهرک مضرتن دفع
ایتدوی کبی سیر باغ دخی انقباض و کدورتی بدن ازاله ایدر و انبساط
وصفا و حیات بخش اولور (دلند قاتلند ده اولان اند بالاده کی کبی در
(بغض حبك ضدیدر یعنی بغض نفسك برنسنه دن تفرق و حب
نفسك برشیئه انجذاب و رغبتی در و دیشلردر که عداوت ایل به بغضاتك
فرقی بودر که عداوت بغضادن اخصددر زیرا هر عدو و مبعضدر فاما
هر مبعض عدو اولماز مثلاً بعض اشخاص بری برندن بالطبع نفرت ایدر
فاما اورتاده موجب عداوت اولیجی انتقام ایچون کین طوتمقدن
خالی دکلددر (کینه کاف عربی نك کسر یله خشم و قابنده دشمنك
طوتمق و انتقام المق دله مکدر که عرب حقد دیر) کینه ورن کینا بودر
بقیه مفردات بالاده در (معنای بیت) بودر که سنك صبر و علم و حلم
و عقل و سایر صفات و خصال حیده ك باغ لك و سبب انبساط
و باعث حیاتکدر تریاک کبی زیرا بومقوله فضائل ایل قلب زنده اولور
تنکم حرص و بغض و کبر و کینك و امثال قاتل حیاتکدر زهر کبی زیرا
بومقوله رذائل ایل قلب مرده و نفس زنده اولور مقصود اصلی ایسه
نفسی قتل و قلبی احیاء و بومعنی حیات حقیقیه اربابی ایل صحنه
منوطدر زیرا زنده ایل اخلاطدن زنده لك حاصل اولور مرده ایل
الفندن مرده لك وجود بولدیغی کبی * فخر جله کارها نان دادنست *
در بروی دوستان بکشادنست * فخر مبتدا و جله دخی همزه اضافت
تقدیر یله مابعد نه مضافدر اصلی جله کارها در که لاجل الضروره
همزه حذف اولمشدر دادنست خبر در و نان انك مفعول ایدر بروی
بکشادن مفعولقدر بکشادن خبر بعد خبردر (فخر نازلق و خصاله

تمدددر افتخار کبی (نان خبر در نان اصل اولمغله تخصیص ایلدی
پس ادام دخی مطلقا اکا منضمدر (بروی بروی دیمکدر که رانك
حذیفه تخفیف اولمشدر (کشادن ایچقدر مضارعنده یا زیاده
ایدوب کشاید و کشاینده دیرل اولنده بامضموم اوقنور کافك ضمه سنه
اتباعا اگر چه بوراده کاف لاجل الضروره اسکان اولمشدر
(معنای بیت) بودر که جله کارلک فخری یعنی انسان انکله فخر
و تمدح ایتکه صالح و سزا اولان ایش نان و یرمك و اطعام طعام
ایتکدر که قرأند مواضع عدیده ده مدح و ترغیب اولنان صفت جله
و خصلت جله در و دوستلرک یوزی اوزرنه قیوی ایچقدر یعنی
کشاده باب اولوب آینه و رونده به اکرام و انفاق ایتکدر کویا
کشاده در اولمق سخا و ضیافتدن و بسته در اولمق امساك و ادخاردن
کایه اولدی و بوراده دوستانی تخصیص ایتدی زیرا بطریق الزیاده
کلوب کیدن احبابدر اعداد کل و بردخی اهل تقویه رمزدر زیرا
حذیفه کلور که (لایاکل طعامك الاتقی) اگر چه حضرت ابرهیم
علیه السلام بذل عام ایدردی و بوندن مراد ذی قدرت اولانی اطعام
و انفاقه ترغیبدر زیرا معسر اولنله خرج بوقدر * کرچه دانا باشی
و اهل هنر * خویش را کمتر زهر نادن شمر * تقدیری کرچه باشی دانا
و اهل هنر شویش را کمتر زهر نادن دیمکدر که بوندن اعرابی ظاهر
اولور کرچه کر حرف شرطدر که اگر دن تخفیف اولمشدر و رچه دخی
دیرلر و لکن چه بوراده اتباع طریقیله در یو خسه بشقه معنایی
توقدر (شمر شبنك ضمی و میك فتحیله امر در شمر دندن ضمتین ایل صایق
معنای ماضی دخی بویله در شمر دکی مضارعی شمر د کلور میك فتحیله
بوکله نك تفصیلی بالاده در (معنای بیت) بودر که اگر چه دانا و اهل
هنر اوله سن یعنی بوصفتلرله نصف اولور سکه ینه کندیکی هر ناداندن
اقل و انقص عد ایله زیرا کمال انسانی بونده در و شول که منم دیگر
نیست دیر قصورنه واقف اولمدیغندن در و بویاده اعلم الخلق علمنا
ماجهلما دیدی و ما عرفناك حق معرفتك دیو اعتراف ایلدی و حق تعالی
(وما اوتیتم من العلم الا قلیلا) پیوردی پس حقندن آگاه اولان کسه به
دعوی دوشمن بلکه تواضع دوشمن زیرا دیشلردر که فی کل شیء و فیه

کل شیء فافهم جدا * * تنبيهات اخرى * *
 * شد و خصلت مرد نادان را نشان * صحبت صبیان و رغبت با زنان *
 دوشدك فاعلی و خصلت فاعلین تمیز در نشان مفعولیدر مرد نشانه
 متعلقدر زیر را لام جاره معنای در نادان مرده صفتدر صحبت دودن
 بدلدر مفعولفله بله (خصلت بوراده رذیله در) صبیان صبی نك
 جمعیدر که هنوز سوددن کسبین اوغلاندر بوراده صبیان ایله مراد
 احداث در یعنی حدیث السن اولان اوغلا نهر و تازه لر در (رغبت
 برنسنه بی حرصله ارادت و طلبدر زهدك مقابلیدر که زهد اعراض
 و رغبت توجه و اقبالدر) با زنان ده با فی معنای طرفیه در و یا الی
 معنای در زیر رغبت فی و یا الی ایله استعمال اولسنه حرص و اقبال
 و عن ایله مستعمل اولسنه زهد و اعراض اقتضایدر (زنان جمع زندر که
 مقابل مرد در (معنای بیت) بودر که ایکی خصلت رذیله مرد نادان
 ایچون نشان و علامتدر یعنی هر کیده که بویکی خصلت اوله اول کسه
 جهلا و سفها قبیلنددر عقلا و اهل وقار کرونددر دکل اول ایکی
 رذیله نك پری تازه لر له صحبت و مجلس لمرنه ملازمت و پری دخی زنده
 رغبت و حرص و انلر له الفت و مزاجه در زیر ایکیسی دخی خفته
 دلالت ایدر اگرچه خانونلر له خالطه فی الجملة مشر و عذر تمتع و تناسل
 ایچون فاما تازه لر له صحبت بالکلیه ممنوعدر زیرا مواضع تنهم دندر مکر که
 ضرورت قویه اوله تعلیم علم و کتابت و صنعت و اشغال کی * ناخوشی
 در زندگانی ای ولید * مرد را از خوبی بد کردد بدید * ناخوشی مبتدا
 و در زندگانی اکا صفتدر نقدیری ناخوشی که در زندگانی حاصلست
 دیمکدر بدید کرددك مفعولی و مرد اکا متعلق و از بدیده متعلقدر
 و مردك تعلقی را لام جاره معنای اولمله در و بعد الجملة مبتدا
 خبردر ناخوشی ده یا مصدریه در (ناخوش ناملام دیمکدر) زندگانی
 بالاده تعبر بر اولندیکه زندگی دیری لکدر حیات کی کاف زنده آخرنده
 اولان هاء غیر مطلقه دن بدل و یا نسبت ایچوندر زندگانی در لکدر
 حیاتدن تمتع معنای در که دیری لك او زنده متفرعدر کاف و یا
 زکی ده اولان کی در الف و نون نسبتده مبالغه ایچون زیاده قلنددر
 کما فی البدقایی بوراده ظاهر اولان یا مصدریه اوله در زیر اگرچه

مصدرده الف و نون زیاده قلندر و لکن زنده نك فتمه سنی تصحیح ایچون
 کاف زیاده قلندیفی کی رتند کی به مشابیه لازم کلسون ایچون
 الف و نون دخی زیاده قلندی (ولید عربی در مولود معنای سنه
 بویله مواضعده ای جوان وای پسر معنای سنه استعمال اولنور
 (بدید بعض نسخ ده و حید دوشمدر باء عربی نك فتمه له آشکاره
 و بلاو معنای سنه (معنای بیت) بودر که ای ولید و جوان در لکده
 ناخوشلق یعنی خلقله ناخوش در لك و اطفاله کچما لك و امتزاج
 قلمایق انسانه بد خویشدن ظاهر و آشکاره اولور اگر حسن خلق
 اوزرنه اولسنه هر کس ایله خوش کچنور و محبوب القلوب و مقضی المرام
 اووردی پس بد اخلاق اولان کسه کندی نفسنه لوم ایتسون و تبدیل
 اخلاق ایتسون تا که و کونوا فی الله اخوانا موجبجه هر کس ایله اخوت
 مرتبه سنه اربوب آخر حقنده حسن شهادته سرا اولسون * آنکه نبود
 مرور افعیل نکو * مرده می دانش که زنده نبود او * فعل نبودك فاعلی
 مرور اکا متعلقدر که تقدیری مرورا دیمکدر که را لام جاره معنای در
 و نکو فعله صفتدر و بعد الجملة آنکه به صفتدر که آنکسی تقدیرنده در که
 مبتدا در مرده دانشك مفعولی و بعد الجملة خبردر و که تعلیل ذر
 نبودك فاعلی او و مفعولی زنده در و بعد الجملة تعلیلیه در بویتنك جمله
 مفرداتی مرارا شرح اولمشدر (معنای بیت) بودر که اول کسه که
 نك ایچون ابوابش اولیه بلکه بد کار اوله اتی سن مرده و میت یل زیر
 زنده لك اسبابندن اوزرنه اثر یوقدر حیات حقیقیه نك آثاری ایسه
 افعال جمیله و اخلاق حمیده در حیات صوریه نك آثاری حس و حرکت
 مطلقه اولدیفی کی و شولکه حقیقه زنده در کمال صورت الهیه
 اوزرنه در و شولکه فی الحقیقه مرده در نصف صورت الهیه اوزرنه در
 میت کی و بوندن انسان حقیقی ایله انسان حیوانی نك ینشده فرق
 ظاهر اولدی * هر که کوید عیب تواند ر حضور * می نماید راهت از
 ظلمت بنور * هر کسی که دیمکدر مبتدا در و کویدك تحتند ضمیری
 اکارا جمددر و عیب مفعولیدر و اندر اکا ظرفدر و بعد الجملة مبتدایه
 صفتدر (راه نمایدك مفعول ثانسی فاعلی تحتند کس در تا خطاب
 نماید قیددر می نمایدت راه دیمکدر که نمایدك مفعول اولی در و از و یا

نماید متعلق در (عیب شول امر در که برنسته انکله مقر نقص اولور
تفصیلی بالاده در) حضور غیبتک ضدیدر غین مجمه نك فتحیه
(ظلمت استنارت شاندن اولان محله عدم نور در محل لیل کبی انکچون
ظلمت لیل دیرل وجهل وشرک وفسقه دخی ظلمت دینور علم وتوحید
وطاعته نور دینلدوکی کبی زیرا ظلمت ونورک هربری ایکی قسمدر که
حسی ومعنوی در (معنای یت) بودر که هرکسه که سنک عیب
ونقصان وخطای حضور کده یوز که سویلر اول سنک مخلص
دوستکدر زیر اسکا ظلمتدن نوره یول کوستر یعنی ظلمت عیب و عار
وتقصدن نور هنر وعرض وکاله اخراج ایدر مداحک اولان ایسه
خلافن ایدر تنکم اهل خلاف حقنده کلور (بخر جونهم من النور
الی الظلمات فاقهم * مر ترا هرکس که باشد رهنمای * شکر اومی باید
آوردن بجای * هرکس مبتدا ورهنمای باشدک مفعولی و مر ترا اکا
متعلقدر وبعد الجملة مبتدایه صفتدر شکر آوردنک مفعولی وآوردن
بایدک فاعلیدر بجای اکا متعلقدر (رهنمای وصف ترکیبی در یول
کوستربی معناسنه مر شد وهادی کبی اصلنده نماینده راهدر صکره
ترخیم وتقدیم معموله ترکیب اولمشدر مصدری نمودندر کوسترمک
وکور نمک معناسنه مضارعنده واورینه الف ویا کتوروب نماید
ونماینده دیرل (معنای یت) بودر که هرکسه که طریق حقده سکا
رهنما و مر شد اوله انک شکر فی یرینه کتورمک کر کدر اولاحقه شکر ایله که
سنی او مقوله مر شده بهدایت ابتدی وثانیا اول مر شده شکر ایله که
سنی ارشاد ایلدی زیرا بومقوله به شکر ایتک امر حقنه اولبحق اطاعت
امر لازمدر سجده آدم کبی الحاصل مر شد امر له در تنکم قرآنده کلور
(وابتغوا الیه الوسيلة) وشکر واسطه دخی بویه در کاورد فی الحدیث
(من لم یشکر الناس لم یشکر الله) تنکم براءت صدیق رضی الله عنها حقنده
آیات کریمه نزول ابتد کده پدیری حضرت صدیق رضی الله عنه اکا
رسول الله صلی الله علیه وسلم شکر له توصیه ابتدی زیرا نعمت
مذکوره وساطت رسواله حصوله کلدی پس حق واسطه مراعات
اولمقی مقتضای حکمت اولدی * مر خرد مندان عالم را شناس *
خلق نیک وشرم نیکوتر لباس * بعض نسخده لباس شناس دوشمشدر

مال بر درر الام جاره معناسنه اولمغه خرد مندان شناسه متعلقدر خلق
شناسک مفعول اولی ونیکوتر ثانیسی در نیکوتر لباس احسن لباس
دیمکدر (مر خرد مندان مرزانددر خرد مندان خرد منک جعبدر
عقلاو معناسنه دانشمند بیلاو در زیرا مند آخر کلبه لاحق اولوب ربط
ونسبت افاده ایدر ودفا ثقه کلور که شول حالت که خلق اوله انک
ادات توصیفی الف درینا و توانا کبی وشول حالت که عارض اوله
انک اادات توصیفی مندردر خرد مند کبی زیرا خرد بصیرت در چشم
بصیرت ایسه سبیله آچملق واردر مقابلی بی خرد در انتهی بومقامه
متعلق اولان کلام بالاده در (شناس امر در مصدری شناختن در
اکملی معناسنه مضارعنده خاسنه قلب اولنوب شناسد وشناسنده دیرل
(شرم اود در حیا کبی) نیکوتر ایورک یعنی زیاده ایو لباس مایلبس
معناسنه بینه اخلاق جبهه بی لباسه تشبیه واردر اشمالده تنکم قرآنده
کلور ولباس التقوی ذلک خیر (معنای یت) بودر که عالم دنیانک
عاقلاری ایچون ایوخوی وحیایی زیاده کوزل ویراشور لباس اکلله یعنی
احق کندی اوزرنه لباس فاخر تلبس ایسه دخی یراشمزیرا اخلاق
جبهه دن وجود نده زینتی یوقدر و عاقل پلاس وخرقه کبسه دخی
یاقشور زیرا حسن الاخلاقدر وانسانه اخلاق حسنه زینت پسدر
کرکسه لباس زینتی اولسون الحاصل عاقل اولان کسبه کر کدر که
لباس شهرت قیدنده اولیه بلکه اخلاق حسنه ایله تخلق ایلیه که
فی الحقیقه لباس بودر خصوصاً حیا وادب یوزنی ویولنی طوته
* حال خود را از دو کس پنهان مدار * از طیب حاذق و از یار غار *
تقدیری مدار حال خود را پنهان از دو کس دیمکدر که حال مفعول اول
وپنهان ثانی وار پنهانه متعلقدر ایکنچی و اوچنچی از اولکیدن بدلدر
حال انسانک نفسنده وجسمنده ومالنده امور متحوله ومتغیره سیدر
(پنهان باء بحسینک فتحیه کز او کافیه نعمة الله وغیره ولكن ابن کمال
پنهانه وپیدا لیه آشکاره بی فرق ایدوب پنهانده اخفای غیرک فعلیه
اولور دخی ونهان ده اول معتبرد کلدر پس پنهان مخفی در افعالدن
اسم مفعول صیغه سی اوزرنه مقابلی پیدا در که منظر در بودخی
اظهاردن صیغه اسم مفعول اوزرنه که غیرک فعلیه مقارن اولان

ظهور در آشکارا که نهانك مقابلدر غيرك فعلى معتبر دكلدر الحاصل
 آشكارا و نهان و ظاهر و خفی بریابدند و پیدا و پنهان و مظهر و مخفی
 دخی بریابدند (طیب طبنددر مثلثة الطأ که علاج جسم و علاج
 نفسدر) حاذق حذاقة دنددر که برنسنه بی تعلم ابدوب مهارت اهلی
 اولمقدر طیب حاذق جسمانی اودر که جسمك دردی مقداری
 علاجنه قادر اوله و طیب حاذق روحانی اودر که نفسك مرضنه
 مطلع و معالجه و ارشاد و تكميله قادر اوله و موطندن هیچ بر موطنده
 وقفه و تجزی اولمده (غار طاغده اولان مغاره در اکر واسع دکل
 ایسه و الا كهف دیرل یار غار اصلنده ابو بكر صدیقدر رضی الله
 عنه که جناب نبوته صلی الله علیه وسلم مکه مکرمه فربنده جبل
 ثورده اولان مغاره ده (اذهما فی الغار) موجنبه یار و مصاحب و معین
 اولمقدر صکره تشبیه طریقله خواص احبابدن اولان کسبه یار غار
 دنددی زیرا شدتلرده معین و هر حالده مصاحب و همدم در
 (معنای بیت) بودر که کندی حالکی ایکی کسه دن کز لو طومنه
 و هر نه ایسه سویله بری طیب حاذق و حکیم ماهر دن و بری دخی
 یار غار و مصاحبدن زیرا اکر جسمانی و اکر روحانی در سنك مرض
 و درد که مطلع اولمچق حالك مشند و هلاکه مؤدی اولور انکچون
 مرید رؤیاسنی مرشد دن کتم ایتمز بلکه هر نه ایسه سویلر زیرا
 اظهارنده مصلحت وارد و یار غاردخی بویله در انکچون جناب
 نبوت حذیفة الباقی بی صاحب السر ایدمقدر که سازه ابراز ایتمدوکی
 اسرار و خفایاتی اکا کشف ایدردی زیرا بو کشفده دخی مصلحت
 وارد در نظر ایله که الله تعالی کتر مخفی ایکن کندی اظهار و اسفا
 و صفتی ابراز ایلدی و لکن نیجه عبادتی محرم راز ایلدی و نیجه لای
 اسرارندن اجنبی قلدی * تا صواب کار بینی سر بسر * بر مراد خود
 مکن کارای بر * صواب بینی تك مفعولیدر سر بسر از سر تا بر
 دیمکدر که من الاول الی الآخر جمعا و کلبا معناسنه بر مکنه متعلقدر
 کارك مفعولیدر (معنای بیت) بودر که تا که ایشوک صوابی کوره سک
 من الاول الی الآخر یعنی جمع کارم صواب اولسون و او چدن اوچه
 هیچ برسنده خط ایتمز در سنك ای سر کندی در انك اوزنه

ایش ایشله بلکه ایشوکی شرعه تطبیق ایله وهوی و شهوته ایش
 طومنه دن حذر ایت و الا خطا ایدر سن و نادم اولور سن و بونده
 مساویه دخی رمز وارد در زیرا مشاوره ایله استخراج اولنان رأی کا
 اولور که مراد مخالف کلور پس اوراده کندی ارادتی ترك ایتک لازم
 اولور قال تعالی (و مشاورهم) * تا توانی باز نان صحبت مجوی * راز
 خود را نیز با ایشان مکوی * تا مادام معناسنه در لسان عربی ایله
 ترجمه سی مادمت تقدیر ای مده دوام قدرتک دیمکدر (مجوی نهی
 حاضر در مصدری جستن و جویدن در استمک و ارامق معناسنه
 صحبت انك مفعولی و با صحبت متعلقدر تقدیری مجوی صحبت بازمان
 دیمکدر راز دخی مکویك مفعولی و با اکا متعلقدر (نیز دخی معناسنه در
 شرحی بالاده در (معنای بیت) بودر که قادر اولدیه زنلرله صحبت
 طلب ایله یعنی صحبت و الفت ایتمه زیرا طلبك ثمره سی صحبتدر مقصود
 کثرت صحبتی منع و نهی در زیرا مخالف وقار و باعث طیش و خفت
 و سبب مذمتدر تنکم بالاده مرور ایتدی و الا فی الجملة اختلاط انبیا
 و اولیاده دخی اولور خصوصاً که (حبیب الی من دنیا کم ثلث الطیب
 والنساء و قرة عینی فی السوء) حدیثنده تحبیب نسائک سرفی اربانی
 یلور و دخی کندی راز و سرکی زنانه آچلوب سویله زیرا ضابطه
 قادر اولمسا یوب فضاحتکه سبب اولورلر پس انلره افشای راز ایتک
 محل نهمت اوار * انچه اندر شرع باشد ناپسند * کر داوهر کز مکدر
 ای هوشمند * تقدیری آن چیزی که باشد اندر شرع ناپسندای هو
 شمند مکدر هر کز کر داو دیمکدر که بوراده چه چیزی معناسنه در که نسنه
 دیمکدر و باشد چله سی اکا مفعولدر و چیزی مبتدادر که خبری مصراع
 ثانی مضمونی در (ناپسند بک لما مش یعنی منهی و منکر و مکروه پسندیدن
 بکیمکدر پسند پسندیده و برگزیده معناسنه در مشکل پسند دکه
 نسنه بی بکیمین (کرد کاف بکیمینک کسر یله چوره معناسنه مکدره
 طرفدر) مکدر نهی حاضر در کردیدن در دونك معناسنه (هر کز
 هم از ما و اوقات اینچوندر) هوشمند اوصلو و عقلاونکم بالاده تفصیل
 اولمقدر (معنای بیت) بودر که اول نسنه که شرع الهی ایچنده
 پسندیده و مقبول دکلدر ای عاقل هیچ بروقتنه انك چوره سنده دوغه

وایشلیسه یم دیمه زیر عاصی اولور سن و آخر جزاکی بولور سن زیرا
حق تعالی عصیان مقابله شده وعید و انذار ایتشدر انتقامدن دخی
عاجز دکادر مکر که منهی اولان نسنه بی ارتکابه ضرورت قویه اوله
بوصورتده اول نسنه ینسه اذن شرعله معمول اولور حالت مخصوصه ده
اکل مینه کبی و بعض محرماتله تداوی و خیره اساعه لقمه و امشالی
دخی انده داخلدر ولکن حرامله تداوی نك جوازی حلاله تداوی به
امکان اولوب طیب حاذقک رایسه اولغه موقوفدر اگر چه
بواعصارک احوالی لسان و قلمه کنجایشدن دوردر * هر چه را کردست
حق بر تو حرام * دور باش از وی که کردی نيك نام * حق کردستک فاعلی
ورامفعول اولی زیرا تقدیری هر چیزی که اورا دیمکدر که هر چیزی
مبتدادر و حرام مفعول ثانی و بر حرامه متعلقدر و بعد الجملة مبتدایه صفتدر
دور ما بعدنده امرک مفعولدر و بعض نسخده دور دار از خود دوشمشدر
از دوره متعلقدر و بعد الجملة مبتدایه خبردر نيك نام کردی نك مفعولدر
و بعد الجملة تعلیلیه در زیرا بوراده که تا معناسنه تعلیل ایچونددر
تا کردی دیمکدر (کرد فعل ماضی و آخرنده است رابطه اخباردر
(و حرام و محرم بر معنایه در که حقیقه نهی قطعی اولانه دیرل پس
حرام قطعا ممنوع اولان نسنه در (نيك نام صفت مشبهه در کوزل
و ایو ادلو معناسنه یعنی ممدوح (معنای بیت) بودر که هر نسنه که اتی
حق تعالی سنک اوزر که حرام ایتشدر سن اندن بعد اول و حد شرعی
تجاوز ایتنه تا که نيك نام اوله سن یعنی اگر دلرده ممدوح و حقه مفعول
و مرضی اولایم دیرسک حرامدر حذر ایله و الابد نام و مبعوض و مفضوب
اولور سن الحاصل سوء حالک سنی هر وجهله پست پایه ایدر
* چونکه بکشایددر روزی خدای * دل کشاده دار و تنکی کم نمای *

✽

✽

وظیفه در که ترک کونلک دیر صکره رزق مقدرده استعمال اولندی
(تنکی ده یا مصدر به در که طارلق دیمکدر ضیق کبی مقابلی فراخی در که
بوللق در وسعت کبی انکچون غنی به فراخ دست دیرل) نمای امردر
مصدری نمودن در کوسنرمک و کورنمک معناسنه بوراده متعدی در
مضارعی نماید کاور تنکم سبق ایتشدر (معنای بیت) بودر که چونکه
حق تعالی خزانه کبی اولان رزقک قبوسنی اوزر بیکه فتح و سنی مرزوق
ایلیه باطنکرده کشاده دل اول و ظاهر کرده دخی طارلقی از کوسنر یعنی
هیچ بوجهله منقبض اوله یعنی تحذیر نعمت طریقله کشاده روی اول
و اثر نعمتی اوزر کرده اظهار ایله والا کفران نعمت اولور سن تنکم بعض
اشخاصک رزقه ضرورتی یوغیکن خلقدن جرایچون فقر صورتی
کوسنر روبوندن مستنادر شول مسأله که برکسه نك مالی اولوب ولکن
ظلمه شرنندن حذر مالی کسه به بلدر مسه لا بأسدر فافهم جدا
* تازه روی و خوش سخن باش ای اخی * تابود نام تودر عالم سخنی *

✽

تازه باشک مفعولدر نام فاعلی و سخنی مفعولی و در اکا ظرفدر
و بعد الجملة تعلیلدر (تازه معروفر عرب غرض و طری دیر بوراده
تازه خندان معناسنه تازه روی کولر یوزاو و خوش سخن ملایم سوزاو
دیمکدر که ایکسیده صفت مشبهه در (اخی ده یا متکلم وحده یا مبدر
(اخ برادر در یعنی ولادته آخره یا طرفین دن و یا طرف واحد دن
و یا رضاعتدن مشارکدر صکره دینده و یا قبیله ده و یا صنعتده و یا
معامله ده و یا مودته و یا مناسباندن بر مناسبته غیره مشارک اولان
ایچون استعاره اولندی بوراده مراد دین قرنداشیدر یعنی سخاوتنددر که
حاجت مقداری بذل و عطادر بوراده مطلق جو مرد معناسنده
مستعملدر (معنای بیت) بودر که ای دین قرنداشی ماله مالک
ورزقه نائل اولدیفک و قتده کولر یوزلو و ملایم سوزلو اول و اثر رزقی
ظاهر کرده اظهار و مالکدن دوستان و فقرایه بذل و اتفاق ایله نا که
عالمده نامک سخنی و جو مرد لکله آدک اکل و خلق سنک حسن خلق
و حالکه حسن شهادت ایدوب بومعنی سبب مغفرت و باعث رفعتک اوله

خصوصا و فاتکدن صکره خیره ذکر باقی عمر ثانی در پس شیخ
مرادی یا لکنر سنجاکه یاد اولمق دکلدر زیر بویه معنی شهرت مجرده در که
تختنده طائل یوقدر بلکه تقریر اولندیغی اوزره فائده اخرویه در
* پر مخوراندوه مرک ای بوالهوس * چونکه وقت آید نکرده پیش و پس *
اندوه مخورک مفعولیدر وقت آیدک فاعلی و بعد الجملة فعل شرطدر
نکرده ضمیری مرکه راجعدر (پیش نکرده مفعولیدر پیش و پس
مقدم ومؤخر در زیر پیش او کدر که تقدم و پس آرد در که تأخر
اقتضایدر) پر باء بحینک ضمیمه مملو معنای طلبویه کثرت لازم اولمغه
پر چوق معنای استعمال اولنور (مخور نهی حاضر در مصدری
خوردن در یمک معنای اکل کبی) اندوه غم و غصه بونده تشبیه واردر
زیر غم و غصه مطعوماتدن دکلدر بلکه انسان صباح و اخشان
غم و غصه ایله مبتدلی اولوب انی جانته غذا کبی قلمغین مخور دیدی
انکچون یار و انیسه غمخواریدر زیر انک غم یغی و حالن قبور یغی در
(مرک موتدر) بوالهوس اصلنده بوالهوس در که همزه لاجل
الضروره محذوقدر و ضرورتک غیریده دخی کثرت استعمالنه بناء
تخفیف بوالهوس دیرلر (هوس عریس در که نوعا جنون معنایدر
بویله مواضعده سودا مراد در بوالهوس مبالغه طریقله در کویا که
هوس و جنون و سودا اندن تولد ایتشد در بوسیدن ابوالفاظی هوسه
اضافت قلندی نعمة الله ده هوس هوادر دید و کی صحیح دکلدر زیر
هوی و هوس دیویری برینه عطف ایدر لکه عطف بحسب الغالب
مغایرت اقتضایدر بلکه هوی سودادن اعمدر (نکرده کاف بحمی ایله
فعل مضارع متنی در مصدری کردید ندر دوغمک معنایدر و لکن
دوغمکه تحول بولمغه کردیدن شدن معنایدر دخی استعمال اولنور
(معنای بیت) بودر که ای بوالهوس و صاحب سودا و حربص
حیات فانیه غم و غصه موتی چوق بیه و موتدن خوف ایدوب طائفه
یهود کبی الف سنده غمغنی ایتمه چو که وقت موت کله فاذ جاء اجله
فلا یستأخرون ساعة ولا یستقدمون) موجبه مقدم و مؤخر اولماز
و سنک تمنی و خوف کله ایش بتمز و هیچ کسده موده درمان بولماز
چونکه اجلک سن معلوم و مرض معهودی یوقدر پس مؤمن

جام آشام فنا اولاجغن یللوب هرنفسده سفر آخرته مهیا
و تحصیل زاد ایچون میان بسته اولمق کرکدر قافهم
* دل زغل و غش همیشه پاک دار * تا توانی کینه در سینه مدار *
دل دارک مفعول اولی و پاک ثانیه و حرف جر یا که متعلقدر (همیشه
دائما معنایدر ظرفدر کینه مدارک مفعولیدر دراکا ظرفدر) غل و غش
ایکبسی دخی غین معنی نك کسر یله در غل خیانت و قلبده عداوت
و کین طومق و غش دخی غل کبی و اخلاص نصیح ایتامک و یا اضمحار
ایتد و کی نسنه نك خلافن اظهار ایتک و بونلرک امثالی فسادات
باطنیه غل و غش دیرلر کینه عرب حقد دیر که قلبنده انتقام ایچون
عداوت طومقدر (سینه کوکس در صدر کبی) (معنای بیت) بودر که
قلبکی اخلاق ردیه دن دائما پاک طوت و قادر اولدجه سینه کده هیچ
برکسیه کین و عداوت طومغه زیر سنک قلبک فی الحقیقه جنت
معنویه در و اهل جنت حقنده کلور (وزعنا مافی صدور هم من غل)
پس جنت عاجله اهل اولمق استین ابر ککندن کد و رات باطنه بی
ازاله ایدر و اختیار یله نزع ایلر و آخرته مزروع اولمغه تأخیر ایتد
و لامقربین دن اولماز * تکیه کم کنن خواجه بر کردار خویش *
دل بنه بر رحمت چهار خویش * تکیه کنن کله سنک مفعولی و کم
مصدر محذوقه وقت صفیدر که اول مصدر امرک مفعول مطائی در
عربی ایله تقدیری اعتد اعتمادا قلیلا دیمکدر که بوراده فلت عدمدن
عبارتدر که لا نعدم اصلا دیمکدر بر تکیه به متعلقدر دل مابعدنده
امرک مفعولی و بر رحمت دخی اکا متعلقدر تکیه طیانق و سو یکتمک
اعتماد کبی تکیه کاه سربیکچک بروکاه اولور که کاهنی حذف ایدوب
تکیه دخی دیرلر (خرمن و خرمنکاه و امثالی کبی خافه صوفیه به تکیه
دیدکلی بوقیلا ندر یعنی تکیه کاه دیمکدر که خلفدن عزالت و انک
ز و ایاستدن بر زاویه ده سو یکتوب مرابه حاشیه اشارندرا کر چه
بواضعه ندره نادر در خواجه ای خواجه دیمکدر که حرف ندا
محذوقدر (یوسف اعرض عن هذا) کبی کردار کاف عربی نك کسر یله
صنعت و عبادت و ارب اسلن ایش و سف ترکیبی د که اصلنده آرند
کرد در ایش کتور یغی معنایدر زیر صنعت ایش کتور مکه باعث در

مع هذا ايشي اشملين صانه در ولكن باعث فعله مجازا فاعلان اسمين
 اطلاق ايدرلر تنكم گفتارده مرور ايتدي وايش معناسنه اولان كرد
 كسرله اصلنده فتحله در ولكن عند التركيب فتحه كسره به تغيير
 اولمشدر سائر مغيرات كي وفعال معناسنه كرد كردنخي كاف عربي نك
 كسريله در تنكم جميع لغاتده كسره باینده درج اولمشدر و آني فتحله
 ضبط ایدن عقل قاصره تابع اولوب خطا ايتشدر (بنه نه نونك كسري
 وهاء ساكنه ايله امر در اولنده باء مكسوره تأكيد طلب ايجوند
 مصدری نهادندر قوق معناسنه وضع كي مضارعنده الف حذف
 اولنوب نهيد ونهنده ديرلر (جبار بالاده مفصلدر) (معناي بيت) بودر كه
 اي خواجه وعزيز ودانشمند كندى فعل وعملك اوزرنه آزا عتماد ايله
 يعنى اصلاطيانمه و بنم علم وارد در ديو نفسكه غرور كيتور مه بلكه
 كوكلكي كندى جبار وغفارك اولان مولانك فضل ورجته قو
 يعنى اكاطيان زير توفيق آند ندر وعمل موجب دخول جنت دكلدر بلكه
 دخول فضل ورجته منوطدر اگرچه درجات جنت اعماله كوره
 اقسام اولنور و بعض اعمال واردر كه عن اصل باطلدر و بعضى
 دخی بعضا فاسد در و درست عمل نادر در زيرا شروط ظاهره
 و باطنه سني مراعات صعبدر كه انديا و كل اوليايه مخصوص صدر بوسيدن
 خدمتده قائم اولوب ولكن ملاحظه اعمالدن اغماض كر كدر وغيره
 اعتماد ايلك درست اولمديغندن بوخوفله بعض خواص قرائض ايله
 اكتفا و بعضيلر دخی جميع اعمالى غير هبه ايلوب مفسون ايله مسمي
 اولديلر كه بوافلا شده عين غنا واردر * بهترين چيزها خلق نكوست *

*

اجتماعي سور وافتراقه بغض ايلر وخلق عالم دخی ابو خوي سورلر
 وصاحبني دخی دوست طورلر زيرا خوي محبوب اوليحق انكله متخلق
 اولان دخی محبوب اولور و محبوب القلوب صفت اخيار در *

* روفرون باش دائم اي خلف * كين بود آرايش اهل شرف *

روراه مهمله نك فتحله امر در رفتن دن كيتك ويوريمك معناسنه
 مضارعنده قابي واوه و تايي داله قلب ايدوب رود ورونده ديرلر
 بوراده يوريمك مطلق اولمغه روك مابعدى روى واقع اولمشدر
 فروتن باشك مفعوليدر دائم ظرفدر (كين اصلنده كه اين در يعنى كه
 رابطه در واسم اشارتدر اين كه مشار اليهي فروتن باشك مضمونيدر
 واين بودك فاعليدر و آرايش مفعوليدر و آرايش مابعد نه مضافدر
 فروتن صفت مشبهه در آشفه تنلو معناسنه يعنى متواضع زيرا فرو
 آشفه ديمكدر و تنني اشاعه طوتمق تواضع تنكم يوقار و طوتوب
 كردنكش اولق كبر و رياست علامتيدر (خلف فتحين ايله بحسب
 الفعالب صالحله اطلاق اولنوب صفت مدح اولور ولد صالح كبي كه
 پدري مقامنه خليفه اولور پس خلف متأخر در كه ضدى سلفدر
 متقدم معناسنه زيرا خلافت تأخرله وجود بولور و خير خلف
 ديدكاري خلقك مطلقا نسله اطلاقي مشعردر بوضورته لفظ خير
 شري اخراج ايجون اولور (آرايش زينتدر يعنى آرايش كچه
 بزه يش معناسنه در اسم مصدر در ز فاما برك و زينت معناسند
 شايعدر) شرف علو و مجد در يا آباء واجداد بوزندن و يا خود
 كندى حسب و هزنى جهتيه (معناي بيت) بودر كه اي خلف
 وولد و خليفه من تقدم يوري دائما متواضع اول كه اهل شرف
 و حسبك في الحقيقه زيب و زينتي بوصفت اولور يعنى اكر خلف
 الصدق خاندان پندر اولايم ديرسك و سلفه خير خلف اولق درسك
 تواضع زينتي ايله ترين ايله زيرا اهل عز و قدر و شرف اولنلر ك زينتي
 بودر كه زينت معنويه در و بومقوله زينت و آرايش زينت حسيه دن
 حيرلور در زيرا الله تعالى صورته نظر ايلز بلكه سيرته نظر ايلر خصوصاً
 اصيل اولان فروعه طريق اصولي طوتمق كر كدر انكچون دنلشدر كه
 الاصل لا يخطئ يعنى اصلدن خطا كلز فافهم * انكه باشد در كهف *

*

شهوت اسیر * کرچه آزادست اورا بنده کبر * تقدیری آن کسی که
باشد اسیر در کف شهوت کرچه او آزادست کز بنده او را دیمکدر که
اخرابی بوندن ظاهر در آزادست مبتداء محذوفه خبر و بعد الجملة شرط
و جمله بعدیه جزا در (کف عریض در اصل بنده تشدید له در بوراده
ضرورت و زنی چون تخفیف اولی باشد در کف کرچه ال آیه سنده مشهور در
ولکن ید معناسنه دخی مستعمل در بوراده اولدیغی کبی (شهوت نفسک
لذاته میل وانی ارادیتدر) اسیر مأسور معناسنه در که مأخوذ و مقید در
زیرا اسیر شد معناسنه و اسار کتاب و زنی اوزرنه انکله شد اولشان
نسبه در ایب و قایش کبی و بعضی لر دیدیلر که اسیر اصل بنده قایش ایله
بتد ایتکدر (آزاد بوراده حر الاصله و غیره شاملدر) (معنای بیت)
بودر که اول کسی که شهوت طبیعی الیه اسیر واکا شد اوله اگر چه
آزاد در من اتی قول طوط و اسیر عد ایله یعنی ظاهرده حر و آزاد
اولدیغک شرفی ندر که معناده عبد البطن و الشهوة در و شهوت
نفسانیه امیر سافله دن اولغله صاحبی دخی خوار و ذلیلدر انکچون
طائفة صوفیه سلوک کفری ریاضتله بدء ایارلر و بعضی شعراء عرب
دیمشدر (بیت) و ما نفع الاصل من هاشم (اذا كانت النفس من باهله)
یعنی هاشمی الاصل اولدیغک فائده سی نفسی باهله دن اولدقدن صکره
و باهله عربدن ذمات ایله معروفه برقبیله در که عظام منته تک ثغنی
یعنی ایلمکنی چقاروب یرلردی و دیمشدر در که العبرة بالوصل لا بالاصل
* چون کنی دأب حبیباً ترا ادب * دارشان از خویش دور و کم طلب *
دأب کنی تک مفعول اولی و ادب ثانسی و بعد الجملة شرط و مصراع
ثانی مضمرنی جز در دارشان ده شان ضمیر جمع متصل مفعول اول
و ذور ثانی در و از دوره متعلقدر و کم طلب دارشان جمله سی اوزرنه
معطوفدر زیرا ایکسی دخی انشادر و کم طلبک عربی ایله تقدیری اطلب
طلبا قلیلا دیمکدر زیرا کرچه معنای کم ناقصدر فاما نقصان قلنی
متلزم اولغله نقصان قلنده مستعمل اولوب قلنت دخی هدمه محمول
و ندی بوجهتدن تقدیری لا اطلب اصلا لا قلیلا و لا کثیرا دیمکدر
(کی فعل مضارع مخاطبدر مصدری کردن در ایتک و ایتک معناسنه
مضارعده نون حذف وانی تاب ابدالی ایله نونه قلب اولوب کند

و کنده دینلور (دأب عادت معناسنه در دیدن کبی) حبیبان حبیبک
جمعدر محبوب یعنی دوست معناسنه دأبک حبیبه اخلاقی ادنای
ملا بسنه ایچوندر (طلب امر حاضر در مصدری طلبیدن در استمک
معناسنه مضارعی می طلبد کاور (معنای بیت) بودر که چونکه
دوستانه دأب و عادتکی ادب و امور مستحسنه بی رعایت ایلمد سن
پس انلری کند کردن دوزطوت و از طلب ایله یعنی مقتضای ادب
بودر که انلردن اصلا برنسنه طلبنده اولیه سن و انلری اوه قوله طلبیدن
بعید طوته سن تا که اراده بر امر مکروه ظهور یله دوستان سندن تنفر
ایتمه لر و دوستاندن نسنه استمک ممنوع اولیحق دشمناندن بطریق
الاولی در و بیعت نبویه ده کاور (ولا تسألوا الناس) یعنی خلفدن
پسنه استمکوز مکر کنندی ارادتلر یله بطریق الهدییه وارد اوله
بوصورتده لاسب و لاجاب مقتضای سنجیه رد یوقدر * کر تو بینی
نا کسی را دستکاه * حاجت خود را از وهر کز نخواه * بعضی نسخده
دستکاه برینه یارگاه دوشمشدر مال بر در زیر بارگاه صاحبی اولغله
دستکاه یعنی قدرت لازمدر (کر حرف شرطدر که فعل اوزرنه داخلدر
(و توسط ایتدوکی لاجل الضروره در پس توحقیقته بینی تحنده
اولان ضمیر خطابی تا کیددر) بینی تو دیمکدر (را لام جاره معناسنه در
ونا کسی بینی به متعلقدر دستکاه بینی تک مفعولیدر حاجت نخواهک
مفعولیدر از دخی اکا متعلقدر) نا کسی ده یا تنکیر و ایهام و یا وحدت
ایچوندر نا کس کس دکل دیمکدر نامرد مرد دکل یعنی آدم دکل معناسنه
اولدیغی کبی و نا کس اولمق بخندن ناشی اولغله نا کس بغیل و دخی
معناسنده استعمال اولندی (دستکاه عوام تحریف ابدوب دزگاه
دید کلریدر زیرا دست ال در وگاه کاف فارسیله اسم مکاندر دزگاه
صانعک ال ایله اشد وکی بر اولغله دستکاه دیدیلر صکره صنعت
سبب غنا و قدرت اولغین دستگاهی قدرت و مکننده استعمال ایلمیلر
بارگاهده دخی بار اجازت وگاه ظرف مکاندر مرتبه صاحبیرینک
قبولنه و دیوانخانه لرینه اذن و اجازتسز و ارمق و کیرمک ممکن اولماغله
بارگاه دندلدی اجازتگاه معناسنه و بومقوله صاحب الباب اوللره
بهر حال مال و مثال لازم کاور (از و اصلنده از اودر تخفیف الف حذف

*

*

مطالعه

اولم شد در اوضه منفصل در که ناکسه را بعد در (معنای بیت) بود که
اگر سن بخیل و دنی کسه ایچون قدرت و غنا کوردسک و یا بارگاه و جاه
و جلال مشاهده قبلورسک کدی حاجتی اومقوله سفلدن اوقاندن
بروقته طلب ایتمه یعنی جیع اوقانده اندن مستقنی اول واکا ال ایچهره را
دنی به ال ایچق زیاده دنا اندر پس اومقوله بی آدم یرینه عد ایتمه
زیرا نصف صورتدر فافهم جدا * بر در نا کس قدم هرگز مبر *
ور یبنی هم مپرس از وی خبر * قدیم برك معفولی و براکا متعلقدر یبنی ک
مفعولی محذوفدر ور یبنی ناکس را دیمکدر و بعد الجماله شرطدر زیر
ور واکردن تخفیف اولم شد در از مپرسه متعلقدر و خبر انک مفعولیدر
و بعد الجماله جزا در و جزا جمله سنی دخی ماقبلنه معطوفدر (میرباء
موحده نك فحمله نهی حاضر در مصدری بردن در ناک ضمیمه ایلمک
معناسته مضارعنده فحمله بدو برنده دیرلر (یبنی ده با اصلنده مکسوردر که
اوائل مشتقانه علامت اشتقاق ایچون و مضارع اوزرنه تخصیص
استقبالدن اوتوری داخل اولور بوراده مابعدنده اولان باشقوی اولمغه
مضموم قلم شد در پس رسمی متصل کرکدر (یبنی مضارع مخاطبدر
مصدری دیدن در که کور مکدر مضارعنده علی خلاف القیاس دال
بایه تبدیل اولنوب یبند و یبندده دینلور (هم جمع و ضم موافقت ایچوندر
(مپرس بایه بحمینک ضمیمه نهی حاضر در مصدری پرسیدندر صورتی
معناسته سئوال کی از وی اصلنده از وی در تفصیلی با آلا ده در (خبر
غیرک اخبار یله حاصل اولان علمدر بوراده اخباره صالح اولان نسته در
مثلا نه خبر وارد دیرلر یعنی اخباره صالح نسته واریسه سویله تا که
سنک اخبار و اعلامکله معلوم اواسون دیمکدر و بعض علماء خبری
تحدید ایتمدی زیرا ضروری نسته در که تعریفه محتاج دکلدر
و بعضیلر دیدیلر که هو ما یصح السکوت علیه بخوزید قائم پس خبر
بر نسته بی بر نسته نسته در کرک صدق و کذب محتمل اواسون و کرک
اواسون خبر آلهی کی که صدق محضدر و محال دن خبر کی که
کذب محضدر (معنای بیت) بود که ناکس و بخیل قیوسی اوزرنه
قدم ایلمه وایشکنه ایاق باصمه واکر آتی کورر سن اندن خبر صورمه
زیرا آندن خبر صورتی که سئوال استثنای در سئوال استعظامی

چگونه در چونکه دنی و دوندن طلب عطا ممنوعدر سئوال خبر دخی
بویله در زیر ایکسی دخی سئوال قبیلندندر پس بومقوله سئوال مذات
و حقارتی مشتمل اولمغه منهی اولدی و اندن امساك ایتمکله عرض دین
کمان بولدی فافهم جدا * تا توانی کار ایله را مساز * کار فرمایس ولی
کتر نواز * تا توانی ظرفیت مستمره معناسته در مادمت تقدیر دیمک
اولمغه مسازه ظرفدر (کار مسازک مفعولیدر ایکسی کار فرمایسک
مفعول ثانسی و ضمیر غایب اولکیسیدر (ولی ولیکن دن تخفیف اولمش
حرف استدر اکدر کمتر محذوف اولان مفعول مطلقه صفتدر تقدیری
نواز نواختن اندک دیمکدر (ایله عربیدر بون و ساده دل یعنی اوغوز
وسلم الصدر معناسته و لکن نظم قدس سره مقام زنده استعمال ایلدی
احق و یوغون و ناساز کی (مساز نهی حاضر در مصدری ساختن در
دوزمک مضارعنده خازیه قلب اولنوب سازد و سازنده دیرلر و مصدر
فرعی دخی استعمال اولندی سازیدن کی و سازد دوزندر چالیجی به
سازنده دیدکری خالذیغی نسته نك دوزن دوزدیکندن اوتوری در
فرمای امر حاضر در مصدری فرمودن در که بیورمقدر مضارعنده
واویرینه الف و یا کلوب فرماید و فرماینده دیرلر (نوا امر حاضر در
مصدری نواختن در او خشمق و ایونغمه ایله ساز چالمق و دوست
و قرنداش طوتمق معزالنه مضارعنده خازیه قلب اولنوب نوازد
و نوازنده دیرلر (معنای بیت) بود که مادام که قادر اوله سن احق
و ناسازک ایشنی دوزب قوشمه مقصود ایشنه قارشمه و بولاشمه والا
ملوث اولورسن دیمکدر و سن اگایش بیور و خدمت خار جیه ده
استخدام ایله و لکن آتی بار و یولداش طوتمق او خشمه و رفقه معامله
قلمه زبر ایله بنده شهوند در حر باطع دکلدر پس اگ خدمتده
تشدید ایله و قهر یوزنی طوت زیر الطف و معامله به سزا و حسن خطابه
لابق دکلدر فافهم

* * در بیان احراز از دشمنان کوید * *

* از دوکس پرهیز کن ای هوشیار * ثانسی نکبتی در روز کار *
تقدیری کن پرهیز از دوکس دیمکدر که پرهیز امرک مفعولی و جار
و مجرور پرهیزه متعلقدر (نکبتی نبی نك مفعولی و در فعله ظرف

و جله سی تعلیمیه در (پرهیز اجتناب و اتقا) هو شیارد فائده کفزر که
 هوش تمیز دیدگری جاندر که عقل تحجیم اثر برادر می خیر و شر و نفع
 و ضرری آنکه فرق ایدر هوش یار آیدر مقابل مستدر معنای
 ترکیبی هوشی کنند و به یار و معین در انتهی بوقفه لایح اولان
 بود که هوش یار اصلنده یار هوش در اضافت له مصاحب هوش
 معنای مرکب علم اولیحق مضاف الیه یک تقدیمی شایع اولفله هوش یار
 دلدی عالم پناه و دولت خانه کی که اصلنده پناه عالم و خانه دولت در
 پس هوش یار معنای اضافی اوزرنه در نظائری کی دقائده و پردوی
 معنی ایسه اصلنده صفت مشبهه اولی اوزره در اگر چه ترکیده ایکی
 معنی دخی شایع در تنگم دیرل که فلانک عقلی کنند و به یار دکلد و
 و دیرل که فلان عقله یار دکلدر پس بوراده معنای اصلبسی اوزرنه
 مصاحب دیمکدر تنگم یاران صفادیرل معین معنایستک مناسبی بوقدر
 (نکبت قتلله عریبدر مصیبت معنایستک منکوب دیدگری بودند که
 مصائب دهرله مبتلا و دوشگون دیمکدر (معنای بیت) بود که
 ایکی کسه تک صحبتندن و قربندن اجتناب ایله تا که روز کارده مصیبت
 کورمه سن یعنی زمانه ده منکوب و مصاب اولفندن خوف ایدرسک
 اول ایکی نسته دن حذر ایله والادیده او غریب و مصیبت دوشورسن
 فافهم * اول از دشمن که او استیزه روست * وانکهی از صحبت نادان
 دوست * تقدیری اولا پرهیز کن از دشمن دیمکدر که جار و مجرور
 مقدر پرهیزه متعلقدر و اول ظرفدر او مبتدا و استیزه رو خیر و بعد ایله
 دشمنه صفت اولور (وانکهی و بعد و ثانیاً پرهیز کی از صحبت
 دیمکدر استیزه رو صفت مشبهه در جنگ وجدل و خصومت یوزاو
 معنایستک (پس ر و اصلنده روی در یوز معنایستک نادان دوست تونک
 سکونیه اصلنده دوست نادان در تانک کسره سیه که نادان مخذوفدر که
 رابطه سیه دوسته صفتدر تقدیری دوست که نادانست دیمکدر (مرد
 جو مردکی که تقدیری مرد که جو مردست دیمکدر و لکن اگر ضرورت
 و اگر شغله رابطه حذف اولمق شایعدر (ارادت خیر دخی بویه در
 (معنای بیت) بود که اولاشون دشمندن اجتناب ایله و شیرندن حذر
 ایله که جنگ وجدل و خصومت یوزاو در یعنی یوز سر در که اظهار

خصومت و عداوت ایتمکدن و انسانک یوزنه یا شمعندن حیا ایلز یعنی
 فاسق ایکی دور او او بوی فاسق معین و بری فاسق مستور اولدیغی کی
 دشمن دخی ایکی نوعدر که بری عدو باطندر که اظهار عداوت و طالی
 اوزرنه کچوب کیدر بونک حالی اخذدر و بری عدو ظاهر در که باطنده
 کین اهلی اولدیغی کی ظاهرده دخی اثارنی اظهار ایتمکدن خالی اولان
 بونک طالی اشد در زیر ابی ادیدر که انسانی رسوائی ایتمکدن پرهیز یلار
 پس سن او یله رسوائیدن پرهیز ایله و ثانیاً نادان اولان دوستک صحبتندن
 صافن و آنکه چوقلق مجالسه ایتمه زیرا آخر منکسر اولور سن
 و دیمکدر در که مجالسه الاحق خطر و القیام عنقه ظفر فافهم جدا
 * خویش را از نزد دشمن دور دار * یار نادان را از خود مجرور دار *
 تقدیری دار خویش را دور از نزد دشمن دار یار نادان را مجرور از خود
 دیمکدر که خویش دارک مفعول اولی و دور تانیسی و جار دوره متعلقدر
 و كذلك یار ایکنجی دارک مفعول اولی و مجرور تانیسی و جار مجرور
 متعلقدر (نزد عند معنایستک در ملا نزد من بنم قائمده و نزد توستک یا نکه
 دیمکدر) مجرور هجرت در مفارقت معنایستک و یا بدن و یا لسان
 و یا قلبه هجرت بودند که ترک دیار و مفارقت اوطان و اعتزال
 اخواندر (معنای بیت) بود که کنه یکی دشمن یانندن دور و بعید
 طوت تا که شرمندن امان بولاسن و نادان اولان دوستی کنند کندن
 مجرور و متروک طوت و دوستان ترک ایت زیرا احقندن جفادن
 غیری نسته کلمن بوسیددن دیمکدر که احق دوستندن عقل و دشمن
 یکدر زیرا عاقل اولان کسه دشمن اولسه ده میزان عقل ادره
 اولدیه هر ایشی فکر صحیح ایله وزن ایدوب ایشلر احق ایسه بی میزان
 و بی فکر در و بونده رمز وار در که احق سنک صحبت که طایب اولسه
 دخی سن اتی کند کندن تبعید ایله و وصالی هجرانه تبدیل ایت زیرا
 انک صحبتندن سکا حاجت و جهل ساری اولور عقل و علم دکل زیرا
 عقل اولیحق علم نزه دن کلور * ای پسر کم کوی بامردم درشت *
 * و ربکوی باتو کر داند پشت * کم بالاده تقدیر اولدیغی اوزره در
 درشت موصوف تقدیر ایله کویک مفعولدر سخن درشت دیمکدر
 باکوبه متعلقدر و ربکوی و اگر بکوی درشت تقدیر ایله شرطدر

پشت کرد اندك مفعولی و فاعلی تحتاده ضمیر جمعدر زیرا مردم اسم
جنسدر با گرداننده متعلقدر وبعد الجمله جزا در (درشت لغاتده ایری
ایله تفسیر اولمشدر خشن معناسنه و دقائقه دیشدر که درشت قاتی در
مقابلی نرم در فارسیده ایری به سزك دیرل انتهی ولكن بونده نظر واردر
زیرا ایری ایکی وجهله در بری جتهده ایری و یو کدر که اکا سزك دیرل
و بری دخی خشن معناسنه ایری در که اکا درشت دیرل (و عریده
خشوتك ضدی این اولدیغی کی فارسیده دخی درشتك ضدی نرم در
قاتی معناسنه کن سختدر) گرداننده کاف عجمیله جمع مضارع غایبدر
مصدری گردانیدن در دوندرك معناسنه (پشت باء عجمینك ضمی
وشین معجمه ایله ارقه در ظهر کی) (معنای بیت) بودر که ای پسر خلقه
ایری سوزی از سوبله یعنی هیچ سوبله و اگر سوز دکلمه یوب سوبلرسك
سکا ارقدرن دوندرك یعنی اقبال ایتمزل بلکه اعراض ایدرل زیرا قول
غلیظ سهم زهر ناك کی در بو مقوله سهیمه ایسه کسه قارشو وارمز
و یوزنی اکا عذف ایتمز و خلق سندن اعراض ایدمك بیکس
قالورسن انسان ایسه مدوزی بالطبع در که بی نوعیله همیشه محتاجدر
پس حسن خلق و رفقله کلام کر کدر تا که خلق سید ایده سن
* بهترین خلق می دانی کراست * انکه داد انصاف و انصافی نحو است *

نهرین خلق مبتدا کراست خبر و بعد الجمله میدانی نك مفعولیه در
زیرا میدانی افعال قلوبدن در که بوراده معلقدر انکه نك تقدیری
ان کسی راست دیمکدر که آن مبتدء محذوفه خبر در که او در دادك
تحتاده فاعلی آن کسی در انصاف مفعولیدر و ایکنجی انصاف نحو استك
مفعولیدر که نحو است فعل ماضی منفی در و او معناده نحو است اوزرنه
داخلدر و بعد الجمله داد اوزرنه معطوفدر (خلق خاء معجمه نك
ضمیمه خویدر تفصیلی با آلاده در) می داند فعل مضارع مخاطبدر که
بوراده استغفمی متضمندر مصدری دانستن در نك معناسنه
مضارعنده سین حذف اولنوب داند و داننده دینلور (کراست ده که
اسم استفهامدر و را تخمیس ایچوندرك که لام جاریه معناسنه در پس
کر ... در ... است ادات خبره انصاف عدالتدر که
نفع و ضرره مثلی ایله مکافات و مقابله در) انصافی ده یارنده در و بعضی

نسخنده انصافش دو شمشدر که ضمیر داد انصافك مضمونه راجعه در
(نخواست و اور سعی والف ثابته ایله در مصدری خواستن در ديك
معناسنه طلب و ارادت کی مضارعنده سین هایه قلب اولنوب
خواهد و خواهنده دیرل (معنای بیت) بودر که خویك یکرکی واك
ایو سی ییلور مپسن كيك ایچوندرك و کیم مخصوصدر و انکله متصف
اولان کیمز پس جواب و یروب دیر که اول کسه ایچوندرك و انك
شانندرك که خلقه انصاف و یردی و عدله معاملة ایلدی و انلردن
انصاف استمدی بلکه ظلم اولندیغی صورتده عفو ایلدی زیرا کرچه
عقاب مثلی ایله مقابله اولنور شرعا فاما عفواتك خیر اودر حقیقه
زیرا صفات اکهمیهده عفو غایبدر پس شول کسه که خلقه ظلم ایتمه
واکر خلق اکا ظلم ایدرسه اول انلره عفو له مقابله ایلیمه که (واحسن
الی من اساء الیک) مضمونیدر بونك فوقنده غنمد الله مرضی و مقبول
خوی اولماز انکچون قرآنده کلور (فاعف عنهم و اصفح و قل سلام)
* چون حدیث خوب کو بی با فقیر * به بودر زانش که پوشانی حریر *

مصرع اول شرط و ثانی جزا در حدیث کو بی نك مفعول صریحی
و با فقیر غیر صریحی در و چون معناده کو بی اوزرنه داخلدر زانش
بهمه متعلقدر به بونك فاعلیدر شین ضمیری فقیره راجعه در حریر
پوشانینك مفعولی و بعد الجمله که رابطه سهیمه مقابله صفتدر
(حدیث سوزدر) کو بی مضارع مخاطبدر مصدری گفتن در که
سویله کدر مضارعنده فا و اوه قلب اولنوب بریا زیاده سیمه کوید
و کویتده دیرل (فقیر کثیر الاحتیاج در) (به کسرله و هاء ساکنده
ملفوظه ایله ایودر نيك کی کما فی اللغات و دقائقه کلور که به یکرر
نیک ایودر مقابلی بددر که برامزددر) (به یکرر کدر انتهی ظاهر بودر که
ایو اولمغه سارندن يك اولیق لازم کلور بوجهتندن هر ایوایله تفسیر
ایندیلر) زانش اصلنده از آتش در همزه حذف و زانك سکونی لاجل
الضروره فتحده تبدیل اولمشدر شین فی الحقیقه پوشانی به قید در
تقدیری از ان معنی که پوشانیش دیمکدر (پوشانی فعل مضارع مخاطبدر
مصدری پوشانیدن در اورتمك و کیدرمك و اورتمدمك و کیدرمدمك
معارنه زیرا امرک آخر نه الحاق اولنان الف و ید لفظی تعدیبه

ایچوندر و تعدیه بر مقوله و ایکی مقوله تعدیه به شاملدر پس پوشانید
 کیدردی و کیدرتدی و پوشاند کیدرد و کیدرد در دیمکدر زایانید
 طوغردی و طوغرتدی و زایاند طوغرد و طوغرد در دیمک اولدیغی کی
 و پوشانیدن ایله پوشیدنك فرق بودر که پوشانیدن متعدی مطلقا
 یعنی بر مفعول ایکی مفعوله تعدیه میاانده مشترکدر پوشیدن لازم ایله
 متعدی میانده مشترک اولدیغی کی زیرا معنای اورنگ و اورنگ
 و کیمک و کیدرمکدر مضارعی پوشد کلور پوشانیدنك پوشاند کلور
 فاحفظه فانه من اقل الاقدام (حریر شایک رقیقه و ابریشیدن منسوج
 اولانه دیرل که رجاله لسی جرمدر مکر که ضرورت قویه اوله پس
 بوراده ناظمك قدس سره مرادی یا ثوب رقیقه در که ارباب زینت
 یانده معتبردر و یا ثوب شهرتدر زیرا حریر ثوب شهرتده علم کی در
 خصوصاً که سرخ رنگ اوله و یا خود فقیره الباس زوجیه سی و یا
 جاریه سی فقیره به نسبتله اوله تنکم جناب نبوت صلی الله علیه و سلم
 حضرت عمره رضی الله عنه حریردن برجه اهدا ایتدیلر و حضرت
 عمر بوایده توقف ایدیمک بیع ایدوب ثمنی مصارفه صرف ایلده
 و خاونه و جاریه سنه الباس ایده دیو یو دیلر (معنای بیت) بودر که
 چونکه فقیره کرزل سوز سوز یلیه سن و فرح بخش الامله حسن خطاب
 ایلده سن یوه عامه ا کا حریر کیدرمکدن يك اولور زیرا کلام حاک
 تأثیری جان و الباس رقیق و ثوب شهرت بدنه در و روحانی جسمانی دن
 اقوادر بوسیددن قرآنده کلور قول معروف و مغفرة خیر من صدقة
 یقهها اذی) فافهم جدا * خشم خوردن پیشه هر سرورست *
 تلخ باشد و ز شکر شیرین ترست * خوردن مبتدا خشم مفعولدر
 پیده خبر و مابعد نه مضافدر تلخ باشدك مفعولدر فاعلی تحتیده
 شیردر که خشم خوردنه راجعدر و ز شکر تقدیری و لکن او شیرین
 ترست از شکر دیمکدر که بوراده حرف استدراک تقدیر و انور و شیرین
 مبتدا محذوفه خبر و جار و مجرور ا کا متعلقدر (خشم خاه معجمه نك
 فحیله غضبدر اگرچه بین الباس کسرله شاید در غضب بورك قانی
 قینامقدر انتقام المی ایچون ایدشه صفتدر که تفصیلی باآلاده در
 مفعولدر و یا ثوب رقیقه و یا ثوب رقیقه و یا ثوب رقیقه و یا ثوب رقیقه

مطالعه

*

معناسته مستعملدر بوراده مراد مقتدای دین و امام اهل یقین در که
 خصال نجیده ده سائر نسبتله باش بوغدر و خلقك پهلو انیدر زیرا
 شدید اودکلدر که کشتی کبرلکه خصمنه غالب اوله بلکه شدید اودر که
 غضب حانده نفسنه مالک اوله و حکمی و بر دیوب زمام صبر و تجرع ایله
 اتی قید و بند ایده (تلخ آبی در مقابل شیریندر تنکم مرارا مرور ایتدی
 (معنای بیت) بودر که غضبنی یمک و یومتی و لسان و فعهله اثری
 کاتوریمک و طشره جقریمق رئیس دین اولار کسه نك صنعتی و میدان
 تقوانك پهلو اتی اشیدر کرچه بویه تجرع غیظ و غضب ایتك ابتداده
 تلخ زهر نك اولور و لکن نهایتده شکر دن زیاده طاتلو کلور زیرا
 غضبك دنیا و آخرتده منسی چوقدر نیمه نك سبیلله دین و سر
 و جانندن جقمشار و مال و ملک خصوصاً خاتونلرندن و اولادندن جدا
 دوشمشلردر و کذلک جفاله تحمل ایتك بدایتده آبی کلور چونکه
 انسان کال اهلی اوله و تحمل و تجرعی خوی ایدینه و ملکه صاحبی اوله
 پردخی آبی کورمز و آجیلر ا کا طاتلو اولور خصوصاً که مکاشف اوله
 زیرا مکاشفك لذتی حقه در و جانب حقدن کلن زهر ایدسه شکر در
 * هر که بامردم نسازد در جهان * زندگانی تلخ دارد بی کان * تقدیری
 هر کسی که نسازد بامردم در جهان دار زندگانی تلخ بی کان دیمکدر که
 اعرابی ظاهرا در خصوصاً که نظائری سبق ایتدر (نسازد فعل
 مضارع متنی در مصدر اصل بسی ساختن و فرعی سبزی سازیدن در دوزنك
 معناسته (زندگانی آخرتده اولان همزه حرف توسلدر که بوراده
 صفت ایله موصوف اراستده توسط ایتدر انکچون حذف اولنماز
 بلکه سلاست و رفتن اوتوری حرکتی اختلاس اولور نقطه ملرده
 نظائری چوقدر (معنای بیت) بودر که هر کسه که دنیاده خلق
 عالم ایله کتدنه دوزن و رزم یعنی دوزیلوب قوشیلوب امتزاج ایتد
 اول کسه بی شک و شبهه آبی دیرنك طور و خلقله دیرلکی اولدیغندن
 حالی زهر نك اولور و عرویه کاری یدنده قانور زیرا معین بولمز و غم
 و غصه دن خلاص اولمز * انکه شوخست و ندارد شرم نیز * دان که
 اونا پاك زادست ای عزیز * انکه آن کسی که تقدیرنده در مبتدا
 و شوخست مبتدا محذوفه خبر در که اودر و بعد الجملة مبتدا اوله

*

*

صفتند ز شرم ندارد که مفعولیدر و بعد الجملة جمله اسمیه اوزرنه
 معطوف در اگر چه فعلیه بی اسمیه اوزرنه و بالعکس عطف ایتک بلاغته
 انصب دکلدر او مبتدا ناپاک زادتک تحتاده فاعلندن حالدر و راد
 بعد الجملة مبتدایه خبر و بعد الجملة که رابطه سیله دانه مفعولدر ز برادران
 افعال قلوبدن در که بوراده معلقدر (شوخی برقاج معنایه کلور بوراده
 مناسب اولان بی تکلف و جری و بی ادب و فتنه معنایه ایدر) (شرم
 اود در یعنی او تائق که عرب حیادیر) (دان امر حاضر در مصدری
 دانستن در بیک معنایه مضارعندده سین حذف اولنوب داند
 و داننده دینلور) (ناپاک سلب طهارتدر پاک و طاهر دکل معنایه) (زاد
 طوغدی دیمکدر مصدری زادن در طوغغ و طوغغ معنایه لازم
 و متعدی استعمال اولنور مضارعندده دال یا به قلب اولنوب زاید
 و زاینده دینلور کنایه قانو و لکن بونده نظر وارد ز بر تعدیه معناسن
 افاده ایلین زایانیدر که طوغغدی و طوغغدی دیمکدر شکم ایکی بیت
 مقدم تحقیق اولنددی زاده لازمدر که طوغغدی دیمکدر و کاه اولور که
 عربی ده فعل لازم حرفه تعدیه ابتدایی کی فارسیده دخی تعدیه ایدر
 مثلا زاده لازمدر را کله سی ایله متعدی اولور شکم کلور) (بیت
 پشت دوتاء فلک راست شاه از خرمی) (تا چو تو فرزند زاده مادر ایام را)
 زیرا بوراده زاده مادر ایامه تعدیه سی را وسطیه در بوجهتدن
 زایانید منزله سنده اولور معناسی دیمکدر که فلک ایکی قات اولان
 آرقه سی سرور و شلکدن راست و طوغغدی اولدی (مادر ایام
 سنک کی فرزند طوغغالدن بری پس بوراده زاده طوغغدی دیمکدر
 و لکن ادات تعدیه ذکر اولندجه نه عربی ده و نه فارسیده معنای
 تعدیه و برلامک کرکدر فاحفظه) (معنای بیت) بودر که اول کسه که
 فتنه و بی پرده و بی ادبدر و حیادخی طوغغدی عزیزیل که اونا پاک
 طوغغدر یعنی طهارت اصلیه سی بوقدر بلکه خیانت جلیله ایله
 دنیایه کلشد ربد کهر دن ایسه او مقوله سوء خلق صادر اوله کلشد در
 علی الخصوص منبت سوء دن یتک دخی باعث فضاحتدر در شکم
 حدیده کلور (ایاکم و خضراء الدمن) یعنی ناپاک زنه اعتبار ایتکوز
 حسنالدن ایسه ده زیرا کاه اولور که مزایه ده و موضع خشنده نبات

مضا

*

بتر که ظاهری ناظری محسبه کتور رفامرداد پرده بتکله معتبر دکلدر
 وحد پشده کلور که (وادی زنیة شرالثثة) فافهم جدا * از ملامت
 تا بمانی در امان * باش دائم هم نشین صالحان * از امانه متعلقدر و در
 بمانی به ظرفدر تا تعلیلیه در دائم ظرف باش در هم نشین مفعول باشد
 و مابعد نه مضافدر ملامت دنا ته متعلق اولان نسبه ایله وصف
 و تعیب ایتکدر (بمانی بایک ضمیمه زیرایم شفوی اولغله حرکتی
 اکا ایدر) (مانی مضارع مخاطبدر مصدری ماندن در قالمق معناسنه
 مضارعی ماندکلور فتح غیله امان زوال الخوف و حصول الاطمیناندر
 هم نشین همصحبتدر زیرا هم موافقت ایچوندر) (نشین نشینده دن
 ترخیم اولمشدر مصدری نشستن در اوتور مق معناسنه جلوس کی
 مضارعندده سین مسمیه برینه یا ونون کلوب نشیند و نشینده دیرل
 پس هم نشین اوتور مقدمه بری برینه موافق یعنی بریده اوتور ب صحبت
 ایدیجی دیمکدر) (صالحان صالح جمیع در صلاح اودر که اوقاتدن
 هیچ بروقتده اعتقاد و عملنه خلل کلیه و بود معنی کسبی اولغله خواص
 زاس صلاحه رغبت و اهل صلاحه التحافله دطایتدیلر زیرا اگر خلق
 اولایدی هر کس صالح اولوردی و معنای مذکور دن غافل اولان
 صلاحی درجه نازله صاندی و ظاهر آیه آلدندی قال تعالی (فاؤلک
 مع الذین انعم الله علیهم من النبیین و الصدیقین و الشهاداء و الصالحین)
 یعنی صلاحک تأخیر اولندیغی مرتبه جامعه اواریفنه مانع دکلدر
 بلکه نبوت و صدیقیت و شهادت صلاح مطلقدن خصوص مرتبه در
 فاعرف جدا (معنای بیت) دیمکدر که ملامت و سرزنشدن
 انانده قالمق ایچون دائم صالحله یار اول و انلرله صحبت ایله زیرا
 صالحلر ممد و حلو و فاسد قلمر مذموملر در پس مذمومه مقارن اولان
 مذموم اولدیغی کی ممد و حله مقارن اولان دخی مذموم در و دیمکدر که
 تقوادن صکره خیر او نسبه اخ صالحدر زیرا خیرله امر ایدر و کاب
 جلوس سوء دن خیرلوردر زیرا جلوس بد شره تحریر یضدن خالی دکلدر
 * * در بیان صفت خواری میگوید * *

*

* چند خصات آورد خواری بروی * بانو کویم کرهی کوینی بکوی *
 بعض نسخده هشت خصات دوشده در سکر خصلت ذمیه معناسنه

چند خصلت آوردك فاعلى خواری مفعولى و یا کا تعلقدر و یا خود
چند خصلت خصال متعدد معنایه مبتدا و مابعدی خبردر
یا کویع متعلقدر و بعد الجملة جزء مقدمدر مابعدی شرط مؤخردر
(بکوی بانك ضمیمه مفعول قولدر) چند جیم بحی ایله عدد دن سوالدر
کم کبی یعنی اسماء استفهامیه دندرتقدر معنایه شکم دیرل (دراهمت
چند ست یعنی الحقه ك تقدردر چندان نیچ نیچ و اولقدر دیمکدر
گاه اولور که استفهام انکاری معنایه کلور و گاه مجرد تکثیره محمول
اولور (خواری خاء معجمه نك فتحیه و واورسمی و الف ثابته ایله دار
وزنده ذلیله در که عزیزك ضدیدر آخرنده یا مصدریه در (روی
پوزدر مراد ذاتدر ذکر جزء اراده کل طریقیه در و لیکن روی
شخصیص ایلدی زیرا اثر حقارت و ذات پوزده بالا اولور) کوی مضاف
مخاطبدر (بکوی بانك ضمیمه امر حاضر در مصدری گفتن در سو یلك
معنایه مضارعنده قانی و او قلب و بر باز یاده سیله گوید و کوینده
دیرل (معنای بیت) بودر که بر قاج خصلت انسانك پوزنه یعنی ذات
خواراق و ذات کتور را کر سوبله دیرسك سکا سوبلیه یم یا خود
تمقدار خصلت انسانی خوار ایدر دیو سوال ایدرسك سکا جواب
و بر و ب تعداد ایده یم تا که اول رذائلدن حذر اید و ب ذلیل اولمقدن
معصون اوله سن و معنای اوله کوره اگر سوبله دیرسك دید و کی
سواله حل و سوبلتك خصلت لك ذکرى امور لازمه دن
اولدیفن اشعاردر یعنی طالب عزت اولان سکا بوقوله نسبه دن
سوال ایتك دوشرو با فرض سن آنی صور مسك دخی بن آنی
دیملوبم زیرا اجتنابی واجب و عرض شین و یرن نسبه اردنر
* اول آن باشد که مانند مکس * مرد ناخوانده شود مهمان کس *
اول مبتدا آن مفعول مقدمدر بعد الجملة خبردر مانند مهمانی تنفیددر
مرد شودك فاعلى مهمان مفعولدر ناخوانده مرد دن حال و یا کا
صفتدر حال اولورسه آخری ساکن و صفت اولورسه مکسوردر
(مانند شبیه و نظیر معنایه مانستن دن مأخوذ اسمدر مانستن
بکزمکدر چون ایله ذرق بودر که مانندك معنای مستقلی ایاغله قابل
سلبدر بی مانند دیرل اما بی چون دیمزل اگر چه چون دخی بلاشباع

الواو ادات تشبیهدر (مکس سکک در ذباب کبی) ناخوانده اوقتماش
و دعوت اولتماش معنایه اسم مفعولدر اصلی خوانددر خالك ضمی
و واورسمی و دالك سکویله که ماضیدر اوقیدی معنایه آخری
مفتوح و فححه سنی پسان ایچون ها غیر ملفوظه زیاده قلتوب خوانده
دندلی (نا ادات سلبدر معنایه دکل دیمکدر ناخوانده اوقتمش دکلدر
ماضی مقید ایله اسم مفعولك لفظده فرق یوقدر و لیکن مقامدن
و سوق کلامدن معنی فرق اولور (مهمان قونقدر) مه اولور (مان
بکزیچی معنایه مانستن دن اسم فاعلدر قونق مستحق تعظیم اولوب
قوندیغی یرده رعایت اولندیغدن اوتوری مهمان دیرل اولویه بکزر
دیمك اولو اولمقدن عبارتدر لسان عربده مستعملدر مثل الامیر
بحمل علی الادهم والاشهب کبی فافهم (معنای بیت) بودر که
اول خصلت رذیله نك اولی اول ذمیمه در که کشی دعوت اولتماش
اولدیغی حائده و یا خود دعوتسز کسه مکس کبی کسه به مهمان
وضیف اوله یعنی سکک بلا دعوة طعام اوزرنه قوندیغی کبی اولدخی
واروب ایل سفره سنه اوتوره و طفیل کبی مدعو اولنلره تابع اولوب
غیرك خانه سنه مهمان اوله بواپسه عقلا وعاده بلکه شرعا فیجدر
نکتم قرأ نده کلور (ولیکن اذادعیتیم فادخلوا) یعنی بیوت نبویه به
مأذون و طعامه مدعو اولسکوز اول وقتده علی وجه الادب داخل
اولو کز والا ثقلت و یرمکوز کا فی التفاسیر * هر که مهمان کسی
ناخوانده شد * نزد مردم خوار و زار و رانده شد * تقدیری هر کسی که
شد مهمان ناخوانده شد نزد مردم خوار و زار و رانده دیمکدر پوندن
اعرابی ظاهر اولور ناخوانده شدك تختنده ضمیر دن حالدر (ناخوانده
بیت سابقده در بونده خاء مضموم و خوارده مفتوحدر) زار اکلچی
نالان معنایه زاریدن اکلکدر (رانده اسم مفعولدر سورلش معنایه
مصدری راندن در که سور مکدر) (معنای بیت) بودر که هر کس که
برکسه نك مهمان و قونقی اولدی اوزایه اوقتماش اولدیغی حالده
اول کسه خلق یاننده ذلیل و نالان و سورلش اولدی ذلیل اولدیغی
بودر که بلا دعوة و ارمغله استئقال و تذلیل اولور زار اولدیغی بودر که
خلقك ستمی و ملامتی اوچندن مریض و مبتلی کبی اولوب اکلر سورلش

اولدینی بود که نظردن ساقط و اعتباردن دور اولور بلکه بیجهری
حقیقتده مجلسدن سوریلور و بوندن فهم اولور که مهمان اولق
غیرک طعماسنه حاضر اولمقدرد مسافر اولوب برخانیه نزول ایتک
بشقده در و بعض کتب معتبرده کاور که اهل کوفه دن طفیل دیرل
برکسه واریدی که اکا طفیل الاعراس دیرل دی زیر دوکونلرده
وجهیتلرده حاضر اولوردی و بوعمل ابتدا اندن قلوب صکره بوباید
اکا اقتدا ایدنلره طفیلی دیوب مثل ضرب اولمقدی * دیگران باشد که
نادانی رود * کد خدای خانه مردم شود * دیگر مبتدادر ثانی برینه
وضع اولمقددر آن باشد سابقده کی کبی خبردر نادانی یاه وحدت ایل
رودک فاعلیدر (کد خدا اصلنده خدای کددر صاحب الیت ورب
الدار معناسنه زبرا کد لغت پهلوی ده خانه و خدا رب دیمکدر اوردده
مد بر معناسنه ده استعمال کد خدایت اندن تعریب اولمقددر
ودقایقده کاور که کد مطلقا محل قراردر کرک اوزرنده بنا اولسون
میکده پت کده آتشکده کبی و کرک اولسون وادی کده کبی کده
مخصوصدر خانه ده بنا معتبردر یوخسوله کدای دید کوری دنلور کن
اولر قپوسنه کدایکندن اوتوریدر پس کدای ده آی خدای ده کیدر که
آینده ترخیم اولمقددر و کدایک کافی عریبدر اگرچه عجمی ایله استعمال
ایدرل و دالاله تالک قرب مخرجی اولمقدله بین الناس کنخدا دیرل بوراده
کد خدا خانه مضانی اولمقدله فجریده مجملدر و فضولا صاحب خانه
دیمک اولور (معنای یت) بودر که بدخی یعنی ایکنجی خصلت رذیله
اول اولور که برنادان کیده فضولا خانه خلقک کنخداسی اوله یعنی
خانه صاحبی کبی غیرک خانه سنده متصرف اوله و بی پروا معامله ایلده
وایشه قاریشه که اکا بین الناس فضول دیرل زبرا مداخله سی رضا
و تعینله دکلر بویله اولان ایسه استعمال و تذلیل اولنور مکر که
ضرورت قویه اوله نکاح فضولی و امثالی کبی و خواص احباب اولنلر
بوندن خار جلردر زبرا حکما مأذونلردر خصوصاً که اخوان فی الله
اولنلره کلفدن بریلردر * کار کردن بر حدیث آن دو مرد * کز پی
جهلند دائم در نبرد * اوچنجی خصلتی بیاندن پس کار کردن مبتدا
نخوفه خبردر که تالک و یادیدر در کار کردنک مفعولدر کز صلیده

*

مطالعه

*

که اوزدر ولکن همزه ک حرکتی کافه نقل اولمقدله کاف مفتوح اوقنور
از پی برینه از سر دخی نسخه دوشمشدر که ایکنجی دخی مقام تعلیلده
ز پیر و عربی ده لاجل کبی در (جهلنده اندادات جمع ورا بطه در
معناده نبرده قیددر) نبردند دائما از پی جهل دیمکدر بس دو مرد مبتدا
و در نبردند خبردر نبرد نونک تقدیمیه جنکدر نبرده بهادر در که جنکه
قادر در (معنای یت) بودر که خصال رذیه ک اوچنجیسی ایش
ایشلکدر اول ایکی کسه ک سوزی اوزرنه که انلر بری بری ایله دائم
جهالتلری اوجندن جنک وجدلده در زیر اهل خصوصتک سوزنه
اعتیار و اعتماد بوقدر که غرضاً بری برل ینک خلافت اولوب
مخالف سوبلرل بس او مقوله لک سوزلرن دکلمکده خطر واردر
زبرا خلافتی ظهور ایتدکده انسان تجل و خوار اولور و بوندن فهم
اولور که بی معنی خصوصت جهالتدندر زبرا عقل کامل و علم شاه ک
حکمی وقار و صلح و صلاح و امثالی صفات حیده در فافهم * هر که
نشیند ز بر صدر صدور * کر رسد خواری برویش نسبت دور *
هر کسی که دیمکدر که مبتدا و نشیند جمله سی اکا صفندر ز بر نشیندک
ظرفیدر بوراده سکونه اوقندینی لاجل الضروره در والا مابعدنه
مضات اولدینی جهندن مکسوردر خواری رسدک فاعلی و برویش
اکا متغلقدر و بعد الجمله فعل شرطدر دور نیتک مفعولدر عربی ایل
تقدیری لبس بعیدا دیمکدر و بعد الجمله جزاء شرط و شرطیه دخی
بعد الجمله خبر مبتدادر (نشیند فعل مضارعدر مصدری نشستن در
اوتور مق معناسنه مضارعنده سین مهمله برینه یا ونون کتوروب
نشیند و نشیننده دیرل زبرا راه هوز یاه موحده ک فتحه لریله یوقاری
واوست فوق کبی) صدر اصلنده جارحه در که کوکس در و کوکس
بدک مقدمی اولمقدله صکره هر نشنه ک اعلی و مقدم و اولنده استعمال
اولندی بوندندر که قاضی عسکرله صدر ین دیرل زبرا جمیع قضاتک
مقدملریدر پس صدر صدور مقدملرک مقدمی و اعلا لک اعلاسی
دیمکدر که اکابر و اشراقدر و بعض نسخه ک صدر صدور برینه
زبردست دوشمشدر خطا و غلطدر (رسند مضارعدر مضمری
رسیدن در ایشک معناسنه) (معنای یت) بودر که هرکسه که

*

مطالعه

مجالس ده اعلا الاعالی اولان اشرافك اوست يانته اوتوره و حدن بلیسه
اكراتك يوزنه خواراق ایریشورسه و حقارت ذاتله مبتلا اولورسه
بعید دكلدر زبرا حدنی تجاوز ایدن كسه آخر نجل اولور انكچون
دیمكدر كه (رحم الله امرأ عرف قدره ولم يتعد طوره) معلوم اوله كه
یو بیلتك مضمونی خصصا ل رذیله تك در دنجیسی در * نیست جمعی را
چو بر قول تو كوش * صد سخن كراشدت يك را مكوش * بشیخی
خصسته اشارت در جمعی راده را لام جاره معناسنه اولمغه بحسب المعنی
نیسته متعلق در زبرا بوراده عربیده لبس معناسنه در كوش فاعلیدر
و بعد الجملة فعل شرطدر زبرا چو واو غیر مفعوله ایله كه واورسمی
دیرل بر قاج معنایه كلور بوراده شرط ایچوندر كه معناده نیست
اوزرنه داخلدر (صد سخن باشدك فاعلی و تامفعولیدر و بعد الجملة
شرطیه در) يك را مكوشك تقدیری مكوان جمعی را یکی از صد سخن
دیمكدر پس شین ضمیر غایبدر كه بحسب المعنی مكویه متعلقدر
عربی ایله تقدیری لا تقل اھم من اقوالك الكثیرة ولو واحدا دیمكدر
و بعد الجملة جزا و جله جزایه دخی شرطیه اولایه جزادر (جمعی
جماعت معناسنه در و یا وحدت ایچوندر) كوش قولاقدر بوراده سماع
معناسنه در زبرا قولاق طوغمق دكلك و طوغمق دكلما مكددر (صد تكثیر
ایچوندر) يك بوراده یکی مقامنه در زبرا امراد بر دیمك دكل بلکه بری
دیمكدر (مكوكاف عجمی ایله نهی حاضر در سويله دیمكدر مصدری
كفن در كه سويلكدر مضارعنده فاواوه قلب و پر یاز یاده سیله كوید
و كوینده دیرل (معنای بیت) بودر كه چونكه سنك قول و كلامك
اوزرنه بر جاعتك كوش و سماعی اولیه اكر یوز سورك یعنی كلام
فراوانك اوله برنی سويله زبرا كلام حق كهردر كه مناسب قولاق
اولدجه تعلیق اولماز و لا سوزك بیان كیدر و خوار اولورسن و بوندن
متكلمك سخنور و كلامك حق اوله سی فهم اولندی زبرا كلامه
افتداری و كلامی حق اولمیه اهل حق كوش طوغمز * حاجت خود را
نجوی از دشمنان * زین بتر خواری نباشد در جهان * التبی خصلتی
تفریردر حاجت بخواھك مفعولی و جار و مجر را كانه ملقدر (خواری
نباشدك فاعلی و زین خواری به متعلقدر در كبی (زین بتر اصلنده

زاین بدتر در تخفیفها همزه و دال حذف اولمشدر بقیه مفردات
ظاہر در (معنای بیت) بودر كه كندی حاجت و ضرورتك اولدیغی
نسته بی دشمنكردن استمه زبرا دنیا ده بوندن زیاده بد خوارلق اولماز
شول سبیدنكه دشمنه جلالت واستغنا ظہار ایتلودر كه عزت
بونده در سوال و طلبیده ایسه ذلت وانكسار واردر دشمن دخی سنك
یوله اولدیك استر * آن فر و مایه مراد خود مجوی * تانیاید مرزا
خواری بروی * بدنجی رذیله بی بیاندر (مراد مجویك مفعولی و از دخی
اكانه ملقدر مصراع ثانیك تقدیری تانیاید خواری بروی ترا دیمكدر كه
خواری نیایدك فاعلی و بروی اكانه ملقدر و یا خود مرزاده را لام جاره
معناسنه اولوب نیاید متعلقدر پس بروی خواراھك متعلقنی بیان
اولور (فر و مایه خوار و دخی و بی اصلدر زبرا فر و آشفه در و مایه
هرنسته تك اصلیدر پس صفت مشبیه در آشفه و الحق اصلاو
معناسنه نیاید ایکی یاه مشائله اصلنده نه آید در دفع ثقلت ایچون
همزه یاه قلب اولمشدر (آید فعل مضارعدر مصدری آمدن در
كلك معناسنه مضارعنده میم یاه تبدیل اولنوب آید و اینده دینلور
(معنای بیت) بودر كه دشمندن طلب حاجت ایتد و كلك کی كركسه
بد اصل اولسون بد اصلدن دخی مرادی استمه كركسه دشمن اولسون
تاكه یوز كه و ذتكه خواراق کلیه زبرا اصل اولان كسه بد معامله دن
خالی دكلدر كشی زاده ل حسن معامله دن خالی اولدیغی كبی زبرا
بحسب الغالب اخلاق حسنه و سیئه ساریدر پس اهل عرض اولان
دخی مقوله سینه ال آچمز و حاجت طلب ایتز * بازن و كودك مكن
بازی هلا * تا نكردی خوار و زار و مبتلا * سكرنجی خصلتی تفریردر
پس عنوان كلامده چند دن مراد هشت اولمش اولور (بازی مفعولی
مكن و یا مكن ایله بازی دن هر برنه تعلقه صاحبدر اكر چه ثانی
اقربدر خوار نكردی تك مفعولی و بعد الجملة ما قبلنه تعلیلدر
كودك ضمه بالغ اولمق اوغلان ایکی كاف دخی عربی در (بازی
او بون لغب كبی بازیدن اوینا ملقدر هلا تخفیفله الامعنا سته
حرف تنبیه در آگاه اول دیمكدر (وبلا و قورقی معنای نه
دخی كك لور و هلا عربی ده فرسی زجر در كافی انقاموس

هلا زجر للنجیل بوراده زجر ایچون اولیق انسددر (معنای یت)
بودر که عورت و اوغلان ایله اویناسمه صافن تا که خوار و حقیر
وتالان و پر بلا اولیه سن زیرا فی نفس الامر وقاری منافی و عرضه
نخالقدر پس بو مقوله لعب اوچندن انسانه خلقتدن ستم اکنک
اولماز و غم و غصه آخر آدمی بالی ایدر یعنی چور یدر و کهنه قیلور
* * در صفت یار موافق گوید * *

* در جهان شش چیزی آید بکار * اولایابی طعام خوشکوار *
شش چیزی آید فاعلی و دراکا ظرف و باا کا متعلقدر اولاول
دیکدر که الف اطلاق و صلی وقف بجراسنه اجرا ایچوندر اول مبتدا
و مابعدی مصدر تا ویلی ایله خبردر اولایابی به ظرف اولیق درشت
دکدر تأمل (یابی فعل مضارع مخاطبدر بوله سن معنای مستدری
یافتن در که بولمقدر مضارع غنده فایه قلب اولوب یابد و یابنده دیرل
بعض نسخده یابی برینه باری دوشمشدر برکه معنای غلط محضدر
صوابی یابی در طعام یابی نک مقولیدر خوشکوار طعامک صفتیدر
(طعام مطعوم معنای در که طعم و ذوق اولان غدار (خوشکوار
صفت مشبهه در کاف عجمی ایله خوش سکیچی یعنی سکه سی خوش
و ملایم پس مصدر در مرخم اولور که کواریدن در سیمک و سکورمک
و قائم معنای مضارعی کوارد و اسم فاعلی کوارنده کلور کوارش
ضممه هاضم طعامدر که تعریب ایدوب جوارش دیرل یعنی معده به
قوت و بروریمک سکوری و هاضم ایدیچی مجنوندر و بوتقریردن
مفهوم اولدیکه خوشکوار وصف ترکیبی دکدر شکم اهل لغت
زعم ایشدیلر زیرا وصف ترکیبده جز بینک بری مقولدر پس
خوشکوارک تقدیری کوارنده خوش اولور خوش ایسه کوارنده به
مفعول اولیق بحسب المعنی صحیح اولماز (معنای یت) بودر که دیاده
التي نسته ایشد کلور و برار وفائده اورغیلوردر اول التي نسته نک اولی
بودر که منهضم اولور ملایم طعام بولاسن که بدنه مفید و مقویدر
درشت و یابس نسته ایسه معده ده منهضم اولوب کدورت و ثقلندن
خالی اولماز بوجهندن مهر اطعامله رغبت ایدرل و ثقیل نسته دن
حذر ایلرل مکرکه فقرادن اولوب اکل ایندیکی ناملایم ضروری اوله

فافهم * خوش بودیاره و افق در جهان * باز مخدومی که باشد مهربان *
بودک فاعلی یار و مفعولی خوشدر و دراکا ظرفدر مخدومی مقدر بودک
فاعلیدر که باز خوش بود مخدومی که تقدیرنده در باشدک تحت بند
ضمیر فاعل مخدومه را جمددر مفعولی مهربان در و بعد الجملة مخدومه
صفتدر (موافق مخالفک ضدیدر یعنی موافقت و مطابقت و ابکی
کشی نک مرادری بری برنه اتفاق اوزره اولمقددر) مخدوم خدمتددر که
معروفدر خدمت دخی که سرله خدمه دندر حرکت ایله خدمه خلخاله
دیرل خدمتک مخدومی احاطه سی خدمه نک ساقی احاطه سنه تشبیه
اولندی انکیچون الله تعالی به مخدوم دنلر زرا الله تعالی محیطدر محاط
دکدر بلکه معبود دینلور (مهربان که سرله شفقتلور زرا مهر شفقت
و محبت معنای کلور و بان صاحب در و دقایقه کلور که بان اسم
جانبد در که کوزه دیچی معنای در باغ بکچی سنه باغی کوزب
کوزند و کیچون باغبان دیرل بلکه بان دیرل استعاره طریقه که
یل کوزه در شخصه تشبیه اولمشدر و دیده بان دیمکده دخی نوع
توسع وارددر زرا اول کسه کوز کوزه دیچی دکدر بلکه کوزانک خدمتک
آلتی در که انکله کوزه در نگاهبانده اوله در برنسنه بی کوزتمکدن
مراد انت امرنده قیام و اتمامده اهتمام در انتهی بالاجمال و بعض
کتب فارسیه ده کلور که معنای اسم فاعل مشتق غیریدن دخی
اخذ اولور لفظ کر مقارنیه زر کر کی که قیومی دیمکدر و یا لفظ بان
مقارنیه باغبان کی که باغچی در و یا لفظ دار مقارنیه علمدار کی که
سنجق کوزیچی در انتهی بالاختصار پس مهربان دخی بوقیلدن
اولق جائز اولور شفقت و محبت ایدیچی معنای سؤال اولور سه که
اسم جاءیده معنای حدوث بوقدر اسم فاعل ایسه حدوث ایچوندر
جواب بودر که مقصود اسم فاعلک صورتیدر که اندن تعبیر اولسان
بی لفظی ایله تعبیر اولمقددر بوخسه حقیقت اسم فاعل دکل پس
باغبان و مهربان و شتر بان و سیکبان و کشتی بان و امثالی بریانددر که
اصلاحی اسم جامددر و لفظ کر امثله بی دخی بویه در قاما باجدار
و علمدار بویه دکدر که بونلرده و صفت معنای واردر (معنای یت)
بودر که خوش اولور یار موافق دیساده یعنی موافق مصاحب و متفق

بولد اش دنیاده رغبت اولنان اموردندر کرو بر مخدوم که مهر بان
ومشفق اوله بودخی شانه اعتنا اولنان نسنه لندندر مخدومدن مراد
خادمک ولبسی در که افندیسی در بومقوله ایسه ایکیدن خالی دکادر
یا اخلاق صلحا اوزرنه در که حقوق خادمی مراعات ایدوب شفقت
ومرحله معامله ایدر و بومعنی خادمک سعادت دنیویه سندنذر
ویا اخلاق فسقاء اوزرنه در که خامه خالی دائماجبر و عتقد و بوجال
خادمک بی ستاره اولد یغندندر که خدمتده اولد بجه ظلمات غندن
خلاص اولماز * هر سخن کان راست کوبی و درست * به زدنیا زانکه
دروی نفع تست * هر سخن مبتدا کان اصلنده که آن در که رابطه
وآن اسم اشارتدر آن را تقدیر یله که آن کوبی نک مفعول اولی
وراست ثانسی در و بعد الجمله مبتدایه صفتدر به تقدیری به است در که
خبر مبتدادر زانکه زان سبب که معنا سنه تعلیلدر و در روی مقدم
خبر و نفع تست مؤخر مبتدادر ادات خبر فی الحقیقه خبره قید در
تقدیری در روی است نفع تو دیمکدر راست طوغری در که واقعه
مطابق اولان سوزدر صدق کبی (درست بتون وصاغ در که عرب
صحیح دیر) به کسر و سکونه یک معناسنه تنکم سبق ایتدی (نفع
ضرب مقابلیدر که فائده ایلکدر اسمی منفعت کلور (معنای بیت)
بودر که سوز که اتی طوغری وصاغ سویلرسن دنیادن و ایچنده اولان
اشیادن سکا یکدر شول سبیدن که طوغری و صحیح سویلکده سنک
دین و دنیا که فایده وارد در تنکم مشهور در که دیمشدر النجاة فی الصدق
والهلاک فی الکذب یعنی دنیا و آخرتده نجات طوغری یلقده و هلاک
اگر یلکده در زیر اصدق جسته و کذب جهنمه جر ایدر و بین الناس
معاملات دنیویه ده دخی مشهور در که یلانجی نک یوزی قاره اولور
صبح کاذب کبی تنکم طوغری نک یوزی آق اولور صبح صادق کبی
پس صدق من کل الوجوه ایسه برار کذب برامز فافهم * آنچه
ارزانست عالم در بهاش * عقل کامل دان و زود لشاد باش * بعض
نسخده دان وزان خرسند باش دوشمشدر که خرسند خواه هجده نک
ضمیمه قانع معناسنه در آنچه آن چیز دیمکدر که مبتدادر ارزا نیست
مقدم خبر و عالم مؤخر مبتدا و بعد الجمله مبتداه اوله صفتدر که

رابطه سیله که محذوفدر آنچیز که دیمکدر در ارزانه نظر قدر عقل دانک
مفعول و بعد الجمله آنچه نک خبر یدر زو که از او دیمکدر دلشاده
متعلقدر و دلشاد باشک مفعول ایدر و بعد الجمله جمله دان اوزرنه
معطوفدر ارزان اوجوز ارزانی اوجوز لاق ولایق معناسنه دخی
استعمال اولنور (بها قصره برنسته نک قیمتی در عربی ده بهاء حسن
فائق معناسنه در دان امر حاضر در مصدری دانستن در بلك معناسنه
مضارعنده سین حذف اولنوب داند و داننده دینلور (دلشاد اصلنده
شاد دل که صفت مشبهه در سر خوش اصلنده خوش سر اولدیغی
کبی که بودخی صفت مشبهه در یو خسه خوش سره صفت دکادر
تنکم بعضیلر زعم ایتدیلر (پس شاد دل شن کو کلاو دیمکدر صکره
قاعده عجم اوزرنه تخفیفاً ترکیب و تفسیر اولندی (معنای بیت) بودر که
اول نسنه که عالم انک بها و قیمته اوجوزدر یعنی بتون عالمی انک
مقابله سنده و بر سنک یتنه اوجوز آلمش اولور سن اول نسنه بی عقل
کامل نیل اگر عقل کاملک واریسه دلشاد و فرحانک و یا خود اکافانع
وراضی اول زیر عقل کامل بتون دنیادکر که انک کمالی عقل معاد
اولمقدر زیر عقل معاش ناقص لوده دخی بولنور که عقل رخیصدر
پس عقل عالی کاملارک عقل ایدر و هر کیمه که بو عقل بوانور دولت
عظمايه مالک اولمش اولور پس بود و تله نیچه شن و شاد اولماز
والله الکرم * دشمن حق را نباید داشت دوست * باز که مت جمله چون
آخر بدوست * بعض نسخده نباید بریند نشاید دوشمشدر معنای
مقار بدر زیر باید کرک اولور و نباید کرکز و شاید برار و نباید کرکز
برامز دیمکدر دوست داشتک مفعول اولی و داشت داسن معناسنه
نیشایدک فاعلی و دشمن داشتک مفعول ثانسی در باز کست مبتدا
و جمله به مضاف و بدوست خبر در (باز کست رجوع معناسنه در
زیر باز کیر و کشت کاف عجمیک فتحیه کستن معناسنه در که دو نمک که
رجوعدر و بر حالدن بر حاله انتقال ایسه باز کشت ایتدی دیرلر (جمله دن مراد
بر مقامدن بر مقامه انتقال ایسه باز کشت ایتدی دیرلر (جمله دن مراد
جمله حلقه در (چون تعلیل ایدر و بدوست اصلنده است در
همزه دله قلب اولمشدر بدین و بدان کبی که اصللری پان و یا زدر

و بونده تجنيس تام وارد در واو ضميرى حقه راجع در (معناى يث)
 بود كه حقت دشمنى دوست طوتقى اولسان يعنى كفار و فساق و اهل
 بدعت و ارباب انكار دوستانه سزا دكدر زيراجله خلك رجوعى
 آخر حقه در پس مؤمن مطيع و سنى و مقرر دوستى الله در ماسوى
 دكدر و انك كه مرجعى الله در انك محاسبه سندن حذر ايدوب اعتدائى
 احباب اخذ ايتامك كر كدر قال الله تعالى (لا تتخذوا عدوى و عدوكم
 اولياء) و قال عن ابراهيم عليه السلام (فانهم عدولى الا رب العالمين)
 و قال (يا موسى هل واليت لى و ليا اهل عانيت لى عدوا) يعنى حقت
 دوستانه دوست و دشمنه دشمن اولق حقه راجع اولور عمل خاص در
 اعمال باقىد ايسه عاينك كندنه راجع در * عيب كس با و نمى بايد نمود
 * زانكه نبود هيچ لحنى بنى غدود * عيب نمودك مفعولى و نمود بايدك
 فاعل در زير نمودن معنا سنده در و با نموده متعلق در و بعد الجملة
 مستأنفه اولور زانكه زان سبب كه ديكدر كه مابعدنده جمله اكا صفت در
 هيچ لحنى نبودك فاعلى و بنى غدود اكا متعلق در (غدود غين معجمك
 ضمير غده نك جمع در غوم غم نك جمعى اولد ينى كى (غده لحنى بچنده
 يك نسته در كه تركيده بزدير لاكلى مكروه در سائر مفردات ظاهر در
 شوق در و اردر كه لحنى ده يا زانده در و وحدت ايچون اولق دخی جائز در
 (معناى يث) بودر كه كسه نك عيبنى اكا يعنى كندنه كو سترمك
 و سبك شويه عيبك و سبب نقصانك وارد ديك كر كز زير ايجات
 و يا هيچ برات بزديد كلى نسته ستر اولان پس بزي طرح ايدوب
 لحنى اكل ايتد كلى كى سندن عيبنى ترك و ستر ايدوب و هنر و خصلت
 حسنديه نظر ايله زير ايتد ستر در كه اى الرجال المهذب يعنى خلك
 قنغيسى نفع و عيب سندن خالص و خالى در همان عييله قبول ايتامك
 كر كدر پس بو كلام عيبنى غده يه و هنرى لحنه تشبيهى متضمن در
 و كسه نك عيبنى كورمك و سويلك منهيدر مكر كه سويلدوى تعيب
 طريقه اولوب ارشاد و اخلاقى اصلاح معنا سنده اوله * از خدا
 خواه آنچه خواهى اى پسر * نيست در دست خلائق نفع و ضرر *
 آنچه آن چيز كه ديكدر كه مقدم اولان خواهك مفعول صريحى
 از خدا غير صريحى در و خواهى جمله سى جيزه صفت در نفع

نيستك فاعل در عربى ايله تقديرى لبس فى يد الخلائق نفع و ضرر
 ديكدر و نيست لحنى جنس ايچون اولان لامعنا سنده اولق
 جائز در بو صورتده نفع منصوب اولوب تقديرى لانفع و لا ضرر
 ديك اولور خلائق خلائق نك جمع در اس معنا سنده بقیه مفردات
 ظاهر در (معناى يث) بودر كه اى پسر هر نه حاجتك
 و اريسه خدای غنى دن طلب ايله كه حصوله كله زير خلك الله سنده
 نفع و ضرر بوقدر بلكه نفع و ضرر الله تعالى در يعنى منفعت
 و مضرتده تاثير خدا نكدر و خلك جمله سى (يا ايها الناس انتم الفقراء
 الى الله) موجب جمله باب حقت محتاج ليدر پس حاجتكى اصالة
 اول باب عرض ايله و بعدده قطبه توجه ايله و انك رو حائيتندن
 استند ايله كه قطب مظهر صفات الهيه و خصوصا مظهر قدر در
 و بعدده مظهر اسم غنى اولان سلطان اعظم قیوسنه و ارباب الله اولق
 قصديله زير سلطان دخی غناسى جهتيه و ظل حقيقت الهيه اولق
 طريقه استك حاجتكى بتورمكه قادر در اذن الهى اولور سه سائر
 بونلر پايه سنده دكدر در بوراده شيخ نانلم قدس سره ضررى تعينم
 طريقه الحاق ايتدى و الا مطلوب اولان منفعت در مضرت دكل كويا
 ديك اولد بلكه جلب منفعت و دفع مضرت ايتامك استرستك دامن حقه
 يادش و كند بلكه بر مضرت ايريش سه دخی حقدن بيل منفعت كى
 غير نسبت ايتمه كه آنده شرك خفى وارد و الله الحفيظ * بنده كا ترا
 نيست تا ضرر جزاله * يارى از حق خواه و از غيرى نخواه *
 بنده كا ترا ده رالام جازه معنا سنده در كه بنده كان نيستك مفعول
 غير صريحى در ناصر فاعل در جزاله استثناء مفرغ در عربى ايله تقديرى
 لبس لاه ناصر الا الله ديكدر يارى خواهك مفعول صريحى
 و از حق غير صريحى در ايكچى از نخواه متعلق در و بعد الجملة خواه
 جمله سى او زرنه معطوف در و بو عطف معطوف عليه جمله سنى تا كيد
 ايچوندر بنده كان بنده نك جمع در كه كاف بنده آخرنده اولان هاء
 غير ملفوظه دن بدل و آن ادات جمع در و بقیه تفصيل بالاده در
 (يار معين و يارى معاوتدر پس يا مصدر يه در و بعض نسخده از غيرش
 دوشمدر) و نصرت دخی يارى كى اغاثه در و ناصر ياردر غيرى ده

یا زایده در غیر سی سوی معناسنه در جی اغیار کلور و بعض تفاسیرده
 مبتدر که کلمه غیر اوچ وجه اوزرنه در اولکسی مغایرت معناسنه در که
 فارسیه سی جز در قال تعالی (لتغتری علینا غیره) وایکجیسی لا
 معناسنه در که فارسیه سی نادر قال تعالی (فن اضطر غیر باغ ولاعاد)
 و اوچجیسی الا معناسنه در که فارسیه سی مکرر قال الله تعالی (فما وجدنا
 فیها غیر بیت من المسلمین) معنای بیت) بود که قوللر ایچون الله تعالی دن
 غیر ناصر و معین یوقدر که محل ضرورتده و خصوصاً اعداء اوزرنه
 نصرت و اعانت ایدر بناء علی هذا اعانتی مولی الموالی دن طلب ایله
 زیر اعداد سی اعانتدن عاجزدر والله المعین قال تعالی (ان ینصرکم الله
 فلا غالب لکم وان ینخذلکم فن ذا الذی ینصرکم من بعده) *
 * هر که از قهر خدا ترسد بسی * بی کمان از وی بترسد هر کسی *
 بعض نسخده بی کمان ترسد از وی هر کسی دوشمدر اولکسی اولی در
 بونک تقدیری هر کسی که ترسد از قهر خدا بسی بترسد بی کمان از وی
 هر کسی دیمکدر بسی ترسد اوله و بی کمان ثانی به قید در قهر اظفک
 ضدیدر یعنی غلبه و تذلیل و تسخیردر بسی ده یا اصلنده نسبت ایچوندر
 بس باء عربی ایله نیجه و جوق و زیاده معناسنه در هر کسی ده یا وحدت
 ایچون و زایده اولمغه دخی صالحدر (معنای بیت) بود که هر کس که
 قهر الهی دن زیاده سبیله یعنی حقیقت خوفله خوف ایلیسه که
 موارد خوفدن هیچ بر محمله استعار خوف ایتمکدن خالی اولیه بی شک
 و شبهه هر کس او مقوله خائفدن خوف ایدر واکامر فرودن متفک
 اولماز تنکم خلقه امان و یرن مؤمنه خلق عالم دخی امان و یرن نظر ایله
 اسده راکب اولاملره و حضرت سلیمان علیه السلام که نوجهله تسخیر
 جن ایتمدی اشته خوف کرچه وصف کونی در که حقه مضاف اولماز
 و ین حقه مضاف اولان کسه حقه استمسیله قائم اولور که از جمله
 اسم دهار و مرید و مقتدر و قهار و جبار و منتقم و مذل در قافهم
 * از بدی گفتن زبازا هر که است * کرد شیطان لعین را زبردست *
 از بسته متعلقدر و زبان انک مفعولی در و بعد الجملة هر که به مقتدر
 تقدیری هر کسی که بست زبان را از بدی دیمکدر که هر کسی مبتدا
 و مصراع ثانی جمله سی خبردر کردک تختنده فاعلی هر کسی در

شیطان مفعول اول و زبردست مفعول ثانی در بدی ده اولان یا زایده در
 بد برامزدر مقابل نیکدر که ابودر (لعین یعنی الملعون طریقه بمعنی المطرود
 اولدیی کی مقصود رجندن دور اولدیفیدر (معنای بیت) بود که
 هر کشتی که لسانی شرعاً و عقلاً قبیح اولان سوزی سو یلمکدن بغلدی
 و أغزک آچوب سو یلمدی شیطان لعین الی التنده ایلدی یعنی زبون
 و مغلوب قیلدی و الا شیطان ا کا غالب اولدی یس دانی فشدن و کلام
 ردی دن حفظ و ضبط ایدن شیطان غالب کلدی ز بر شیطانک اضلال
 و ازلالی یا قلب یوزندن در که وسوسه سی ایله اعتقاد فاسده و ظنون
 و شکوک ایقاع ایدر و بالسان یوزنددر که منکرات سو یلدر و یارکان
 یوزنددر که سیئات اسلدر و لسان و ارکان سالم اولمق حسن
 اعتقاد دندر و لسان کرچه قلیل الجرمدر و لکن کثیر الجرمدر پس
 حفظ اسانده سلامت و سد باب معصیت وارد و الله الحفیظ
 * کس نباید پنج چیز از پنج کس * یادگیر از ناصح خود این نفس *
 کس نکره اولمغه مقامه کوره عیوم افاده ایدر نمره خیر من جراده کی
 پس کس مبتدا و نباید جمله سی خبردر نباید فاعلی تختنده و پنج
 مفعولی و جار و مجرور ا کا متعلقدر یاد ما بعد نک مفعولی و این دخی
 یادک مفعول ایدر و لکن یادگیر لسان عربی ده احدث واضبط معناسنه
 مستعمل اولمغه این نفس یادگیرک مفعول ایدر دیتک دخی و جهدر
 ناصح بالاده ذکر اولندی (نفس فأنک فخیله أغزندن داخل و خارج
 اولان ریخندر و لکن ایکی جسمک تصادمی سببیه نموج عارض
 اولسه صوت و صوته دخی کیفیت مخصوصه عارض اولسه
 حرف دیرلر استه سوزنه نفس دیکلر ینک اصلی بود که اصلی اعتباریله
 اطلاقدر (معنای بیت) بود که هیچ برکسه بش نسته بی بش کسه دن
 یولماز یعنی اول بش کسه ده اول بش خصلت اولماز و مأمول دکلدر
 کندی ناصح و واضطکدن بو نفسی یعنی بوسوزی از برایله و خاطر کردن
 چقرمه مقصود دیمکدر که بزم سوزمن سکا اصیحت طریقیله در
 و بو خصوصده قائمده غل و غش یوقدر بناء علی هذا نفس حقددر
 دیوب سوز طوترسک متفع اولورشن * نیست اول دوستی اندر ملوک
 * این سخن باور کن از اهل سلوک * اول مبتدا دوستی بحسب المعنی

نیستك فاعلیدر وجهه سی مقدم خبر در اندر نیسته ظرفدر و نیست
مقدم خبر و دوستی مؤخر مبتدا اولوب بعد الجملة خبر اولیة مساع
یوقدر بوضوح نیسته مجرد رابطه و اذات خبر اولور فافهم باور کن
یت سابقه یاد گیر کنی در (عربیده اعتقد معنایسته اولیحق این سخن
لفظی باور کن مجموعه مفعول اولور والا این باوره مفعولدر دوستی ده
یا مصدریه در اندر ظرفدر در کنی ظرفدن مراد بو در که قلبلرنده
دوستلق راسخ دگادر دیمکدر (باور مصدری باوریدن و باور کردن در
ایناحق معنایسته تصدیق کنی) سلوك اصلنده رفتن ایله تعیر اولانان
رفتار در که یوزیمك و کیتکدر و سالتك رونده در یعنی بروبحر ده
سیاحندر و ارباب حقائق عنده رفته مخصوصه در که جهلندن علمه
و اخلاق ذمه دن حیده به و وجود مجازی دن وجود حقیقی به و بر
اسدن بر اسم و بر تجلیدن بر تجلی به و بر فعل مشروعدن بر فعله
و بر ترکدن بر ترک و بر فعلدن بر ترک و بر ترکدن بر فعله و بر مقامدن
بر مقامه سفر و حرکت معنویه در که بوقوله سالک اهل سلوك دیو
شهرت بولمشلر در اگر چه دشمنلری چوق و قطع طریق صد دنده
اولان ارباب انکار و حرا بیان حردن ارتوقدر (معنای یت) بودر که
اول بش نسته تك اولی بودر که سلاطین و ملوکده دوستلق یوقدر
یعنی قلبلرنده صداقتلری راسخ دگادر بلکه ادنی بهانه ایله صداقتی
عداوته تبدیل ایدر و وعده و عهدلرنه طور میوب لا وفاء لالوك و فقهیه
غدر و نقض عهد اتمك شانلرندر اهل سلوكدن بو کلامه اعتقاد ایله
یعنی خواص ناس سکا بوسوزی عین البقین دن سویلرل پس بومعنایه
ایناحق اولان نظر ایله که انبیا و اولیایه نارایتیدیلرینه اذیت و جفا
ایلدیلر که قلم و لسانه کلز * سفته را با مرؤت نکری * هیچ بد خوئی
نیاید مهتری * بعض نسته سلتکارا دوشمشلر سفته تك جعی
المن سفته نکری تك مفعول صریح و با مرؤت غیر صریح در
مهتری نیایدك مفعولی و بد خوئی فاعلیدر مضارع ثانی جمله
مستفله و صوابی دخی مانانندن مستفله در (سفته ضمه و کسر اه
هائسندك کاتبی جسدن در کوه ایلان در اول و جلد و دون
همت در آخرنده همزه یاء زائده به بدلدر اصلنده بحر بی در کسیره

و فتح و سکون فائله اسافل ناس معنایسته (مرؤت فصیحی همزه ایله در
کشی لك معنایسته مرءون رکه کشی و انسانیت دخی دیرلر و لسان
ترکده آدمك دیمك دخی شایعه در) نکری فعل مضارع مخاطب
منفی در اصلنده نکری در نونك که سربله نون نافیه ادخال اولندیده
ضرورت و زنجیون اسکان اولندی مصدری نکریستن در باقی معنایسته
نظر و التفات کنی مضارعده سین حذف اولوب نکرد و نکرند دیرلر
نکاه کردن دخی نکریستن معنایسته در ابد خوئی ده یاء ثانیه وحدت
ایچوندر و زائده اولوق دخی جائزدر (نیاید فعل مضارع منفی در
یاء مشاتك تقدیمی و یاء موحده تك تأخیریه مصدری یافتن در
بولوق معنایسته مضارعنده فایا به قلب اولوب نیاید دیرلر (مهتری
اولوقه در زیر یا مصدریه در (معنای یت) بودر که دنی و بحبل
و بد کوهه مرؤت ایله نظر ایله سن یعنی برکشیلکی و بر اطف و کرمی
اولور دیو بوجمله انك جانبیه باقیه سن زیرا بد اصل و بخلندن
بومقوله ایلوك صادر اولماز پس (اقدازلت حاجاتی بر ادغیر ذی زرع
موجججه تخم املی شوره زاره صاچش اولور سن وفائده بولماز
تمی دست قاوور سن و دخی هیچ برید خوی اولوق بولماز و خلق
اراسنده اهل عزت و حرمت اولماز پس بدخوی آدم اولور دیمه
وامید ایلله اشته بویکی مصراعك هر بری پنج چیزدن پر ماده به
اشارت اولمش اولور * هر که برمال کسان دارد حسد * بوی رخت
دردماغش کی رسد * بعض نسته بوی راحت دوشمشلر اولکسی
اصحدر تقدیری هر کسی که دارد حسد برمال کسان کی رسد بوی
رخت دردماغش دیمکدر بر حسده متعاقدر حسد داردك مفعولیدر
بعد الجملة هر کسی به صفتدر که هر کسی مبتدا در بوی رسدك فاعلی
و در اکا ظرفدر و بعد الجملة مبتدایه خبردر (کسان کسك جمیدر
کسنه و کشی معنایسته مقصود مفعول اولان کسه لدر) حسد بالاده
محرر در (بوی قو خود در عرب رایحه در) دماغ کاب وزنی اوزنه
مخ الرأس در که ترک بینی دیرام الدماغ بر جلد رقیق در که بینی انك
ایچنده در دماغ دماغی کسر اتمکدر صکره بطریق الاستعاره غیری
موضعه دخی استمال اولندی مثلاً حجت دامغه دیرلر دعوائی باطله تك

✱

✱

دماغی کسر ایدیحی یعنی ابطال و ازله ایدیحی معنایه فی التزیل (بل
تقدیر بالحق علی الباطل فیدمغه) ای یکسر دماغه (معنای بیت) بود که
هر کس که کسه لک یعنی ارباب غنسادن اولان خلقک مالی اوزرنه
خسد ایلله و انک زوالتی و کندنه حصولی است به بومقوله کشتی نک
دماغه رحمت قو خوسی حقن ابریشور یعنی ابرشمن و رحمت بولساز
زیرا الله تعالی نک حکمته اعتراض ایش اوور که فی الحقیقه کفر در
و یا خود را بجهت رحمت شمع ایتمز زبیرا در دحسدله در دنالک اولان کسد نوچه له
مستریح اولور و بیل و نهار بجهت دکاه نور پس انسان بومقوله اوصافدن
نفسی تزکیه اینه دیکه آسوده اولماز انک چون سلیم الصدر اولور دارین ده
سالم و عند الله مقبولدر * انکه کذا بست و میگوید دروغ * نیست
اوراد و وفاداری فروغ * تقدیری آن کسی که او کذا بست دیکه ر که
او مبتدا و کذاب خبر و بعد الجملة از کسی به صفتدر که آن کسی مبتدا در
و میگوید دروغ جله سی فعلیه بی اسمیه اوزرنه عطغ قبیلنددر
اگر چه بلاعنه مناسب دکلدر و جائزدر که او میگوید تقدیرنده اوله
بو صورتده اسمیه اوور فروغ نیستک بحسب المعنی فاعلیدر و او زاده
را لام جاره معنایه اولمغه فروغه متعلق اوور کذاب صیغه مبالغه در که
مواد کثیرده کذب اشارتدر پس مبالغه کذب متعلق اعتباریه اوور
بو صورتده میگوید بطریق المبالغه استمراره محمول اوور (دروغ کذبدر که
واقع مطابق اولیان سوزی سو بیکدر و ظاهر ایدیه اولان یا مدد در به در
وفادار وصف ترکیبی در اصلند دارنده وفادار وفای حفظ ایدیحی
وصف قلبی معنایه وفادار و نقض عهده ایتامک در (فروغ شعله که
ترك اشق و آیدنلق دیرل بوراده مراد اثر در (معنای بیت) بود که اول
کسه که کذاب در و علی الاستمرار بلان سویلر اول کسه ایچون
وفادار لفته شعله و اثر بوقدر زبرا کذاب اولان کسه و تمدنه طور مر
و دائما نقض عهده ایدر پس اومقوله نک وعد و عهد و پیماننه اعتماد
ایتمامک کر کرد و او یله کسد یار وفادار اولماز پناه علی هذا صحبتدن
و دوستاندن حذر لازمدر و حدیثده کلور که بر کسه دین قرتنداشنه
برنسته وعد ایدوب نیتده وفا ایتامک اونسه فاما عاتق و مانع حسبه له
و فایده مسه اکا کناه اولماز

* * در بیان اهل سعادت گوید * *

* هر کس که سعادت باشدش * در جهان بخت و سعادت باشدش *
یونک تقدیری هر کسی که باشدش اورا سه کار عادت باشدش بخت
و سعادت در جهان دیمکدر پس او را فی الحقیقه ضمیر غائبدن یعنی
شین دن بدادر سه کار باشدک فاعلی و شین مفعول اولی و عادت
ثانیسی و بعد الجملة هر کسی به صفتدر و هر کسی مبتدا در و بخت
و سعادت ایکنجی باشدک فاعلی و شین مفعولی و در انک ظرفیتدر
و بعد الجملة مبتدایه خبردر (سه اوچدر ثلثه معنایه آخرنده ها
سینک قحطه سته علامت اولمغه تلفظ اولماز و سین دخی قحطه
صریحه ایلله تلفظ اولمغوب کسره جانبته اماله و بلکه اکثر یا اشباع
اولنوب یا الله تلفظ اولنور و بوراده سلاست بواشباعله حاصلدر
(عادت خلقک معاوده ایلوب اوزرنه مستر اولدقلری نیتدر نتکم
بالاده تفصیل اولندی (بخت دولت و طالع سعادت شقاوت و مخوستک
ضد یدر یعنی امور الکویه نک انسانه نیل خیر اوزرنه معاوتی در
(معنای بیت) بود که هر کس که اوج کار اکا عادت اوله دنیاده
اکا دولت و سعادت حاصل اوور یعنی دنیاده ظالعی باشند اوور
اول کارله موفق اولدیفیچون و آخرنده دخی اجر عظیم بولوب سعدا
درجهاننه وصول بوور * ناتواند خبری منت کنند * خویش را
مستوجب رحمت کنند * ناتواند خبری ایلله مدده دوام قدرته معناسند
کنندک ظرفی و خیر کنندک مفعولیدر خویش ایکنجی کنندک مفعول
اولی مستوجب ثانیسی در (خیر شریک مقابلیدر امر مرغوب فیه در
(منت امتان معنایه استدر که عد نعمتدر امتان ایسه مذمومدر
نتکم بالاده مفصلا شرح اولندی بغض نسخ ده چیز بی منت دیمش
جیم عجمی ایلله نسته معنایه غلطدر زیرا خیر بی منت شول ایلو کدر که
انده من وادی اولیه قال الله تعالی (لا یطلو اصد قاتکم بالین والاذی)
ولکن خیر چیز رسمنده اولمغه سهو ایدوب لفظ و معنای تغییر ایتشدر
(مستوجب اسم فاعل صیغه سی اوزرنه استیجابنددر لایق اولمق
معنایه قال فی القاموس استوجب استحققه (معنای بیت) بود که
قادر اولدقچه بی امتان خیر و حسنه ایلله و بوبهانیله کنندنی مستحق

رحمت ایلایه یعنی ایندیکی ایلو کده اگر امتنان واذیتی یوغیسه سزاوار
رحمت اولور والا بطلان عملدن ماعدا کسر خاطر ایتمکله مظهر
غضب آلهی اولور پس امتناندن حذر کرکدر زیر فی الحقیقه معطی
وفعال الله تعالی در عبد آلت کیدر بوجهندن (بل الله یمین علیکم)
موجبجه هر وجهله منت الله تعالی به مضافدر و سبجه ایلایه تعالی
تسبیح و امتنانی ایتک امتنان دکدر بلکه ضبط عدد ایچوندر فاعل
بذلک * دائما کریند او عیب کسان * در ملامت هیچ نکشاید زبان *
کریند اودا دائما عیب کسان تقدیرنده در که اویندک فاعلی و دائما
طرفی و عیب مفعولی و بعد الجملة فعل شرطدر در نکشایدک طرفی
و نکشایدک فاعلی تحتیده اوضمیری و مفعولی زبان و بعد الجملة جزاء
شرطدر (عیب اول نسنه در که برشی آنکله مقرر نقص اولور انسانی
و غیریده جاری در (ملامت خوارلق یعنی ذم ایتک و باشه قاقوب
طعن و تشنیع ایتک (معنای یت) بودر که اگر اول کسه دائما خلقت
عیب و نقصاتی کوره ملامتده هیچ زبان آچیه یعنی اغزن اچوب دل
اوزانیه و تعیب ایدوب حقیقه بد سو یلیه و سترایلیه پس اغز اچقدن
مراد دل اوزانقی اولغله آچخی زبانه قیلدی مع هذا دهان دیسه دخی
وزنه خلل کلزیدی و بونده رمز وارددر که لیلر زبانی حفظ ایچوندر کویا
طویل اللسان اولان کسه بی لب و بی دهان کیدر آنکچون محل ذم ده
اغزی آچق دیرل بنساء علی هذا اسم ستاره اتصاف لازمدر فافهم
هر کر اینی راه ناصواب سسر برایش آریایی ثواب تقدیری هر کسی که
ینی اورا دیمکدر که اورا ینی ک مفعولی و راه اکا ظرفدر و بعد الجملة
هر کسی به صفتدر که هر کسی مبتدا در ناصواب راهک صفتدر آر
امر حاضر در مفعولی آوردن در و اول فخیله کتور مک معنای ضار عنده
رایه فخره حرکت و یروب آورد و آورنده دیرل و کاه اولور که کثرت
استعمالدن اوتوری تخفیف و اوای حذف ایدوب ارد وارنده دیرل
پس اولکینک امری اور و ایکنینک ار کلور و سسر ارک مفعولی و برایش
انک ظرفدر و برایش ده اولان شین سسر قیددر سسر برایش اردیمکدر
و بعض نسخده سسر برینه رو کله شد مالی بر در ثواب یانی ک مفعولیدر
و بعد الجملة تعالیایه در ناصواب خطا دیمکدر زیرا نانی ایچوندر

عربی ده لیس کبی دکل معنایستد پس ناصواب دیمک ضواب دکل بلکه
خطادر معنایسته اولور (ثواب عمل صالح مقابله نسنه اولان جزادر
و جزاء خیره ثواب دیمک ایکی معنایه در اولکچی بودر که ثواب مستحق
جائیده ثوران و عجله ایدر یقال تاب الی الشیء اذا انار الیه بالجملة
ایکنچیسی بودر که اصل ثوب بر نسنه حالت اولاسته رجوعدر یقال
تاب فلان الی داره کویا ثواب عملک عینی در که اکار رجوع ایدر قال تعالی
(فن یعمل مثقال ذره خیرا یره) یعنی عمل خیرله جزا سنی برعد ایدوب
عملی کور دیدی مع هذا کور دیکی عملک ثوابی در نفس عینی دکل
و لباسه ثوب دینلیدی زیر غزل که اصکر دکری ایتک در آنکچون
تقدیر اولان حائنه رجوع ایتشد در که ثوب اولمقدر (معنای یت) بودر که
هر کیمی که راه خطا ده کوره سن کرک خطا ظاهر و کرک خطا باطن
سن انک باشی و یوزنی طریق صوابه کتور و طوغری یوله دوندر خطا
ظاهراعی و کراهک خطاسی کبی و خطا باطن سوء اعتقاد و عمل
وظنون و شکوک و وقوع کبی که بومقوله بی طریق مستقیم ارشاد ایتک
افاضل اعمالدندر که اعمی و ضالی ارشادک فوقنده در زیر ادینه متعلقدر
وفی الحدیث (یا علی لان یهدی الله بک رجلا خیرک من حرائم) یعنی
الله تعالی نک برکسه بی سنک یوز کدن هدایتی عند العرب مقبول اولان
شر سیدرنکی تصدقن خیر لودر زیرا تصدقه اولان ثواب کندی
نفسکه راجع اولان کالددر هدایت ایسه تکمیل غیر بایندندر که خیر
متعدی و صفت خواص بشردر * زجت خودر از مردم دوردار *
بار خود برکس میفکن زینهار * دوردارک مفعول اولی و زجت ثانیه
و جار و مجرور دوره متعلقدر و جا زدر که دوردارک مجموعی عربی ده
بعد معنایسته اوله تبعیددن که اوراق طو تمقدر بوضو رنده مفعول بر
اولور که زجتدر بار میفکنک مفعولی و برا کاتعلقدر (زجت زاه هوزایله
غلبه و تضییق نیکم ائده کلور از حجة رجة یعنی نمازده از دحام ایتک
ودوش بدوش اولق رجندر که بنیان مرصوص اولغله شیطان ائله
فرجه یوله من و یوله از دحامه نوا ثقلت و شدت لازم کلکله زجت
معنای لازمی ده استعمال اولندی (باریاء موحده ایلایه بو کدر جل کبی پس
بار زجی تفسیر کیدر زیر بارک شانی ثقیل اولمقدر و بوندن فعل ثقیلی

بارگانه تشبیه لازم کور (میکن نمی حاضر اصلیده مه افکن در
همزه ایله دفع ثقلت ایچون همزه بایه قلب اولمشدر مصدری
افکندن در براقی معناسنه (زیتهار یا ناله و یاسرز زنه ار کله تنزیه
ورد عدد کلا معناسنه و د قانقده کور که زنه ارک اصل معناسی
صاقن در اما و صبت و سپارش محلنده تا کید ایچون استعمال اولنور
(معنای بیت) بودر که کندی ثقلتی و کندی که شاق اولان ایشتی
خلقندن اراق طوت صاقن کندی باری کسه نک اوزر نه براقه بلکه
غیرک یوکنی کندی اوزر نه آل که کال انسانی بونده در الحاصل سن
غیریدن اولی دکل سن که غیر یوکی چکه بلکه غیره نفس واحده
کبی سن پس مایه فضلدن حصه مند ایسک سن غیرک مؤنثی
چک و عباد اللهک باری تخفیف ایله

* * در بیان رستکاری گوید * *

* کرهمی خواهی که باشی رستکار * رخ مگردان ای برادر از سه کار *
رستکار باشی نک مفعولی و باشی جمله سی دخی خواهی نک و خواهی
جمله سی دخی فعل شرطدر و رخ مگردانک مفعولی و از اکا متعلقدر
و بعد الجمله جزاء شرطدر رستکار اصلنده رسته در که اسم مفعولدر
قورتاش و خلاص و لاش معناسنه آخرنده کار کاف عجمی ایله ادات
نهی حاضر در مصدری گردانیدن در و ندر مک معناسنه تحویل
کبی سه کار اولان کار کاف عربی ایله درایش سه مفعولدر و
ایندی (معنای بیت) بودر که ای برادر دنیا و آخرنده اهل نجاتدن
اولی دلسک اوج گردن یوزکی دوندومه و انلره عمل ایله بواج کار
سنتک دست قهر دن سبب نجات و باعث خلاصکدر فافهم
* اولادیدن بود حکم قضاش * بعد از آن جستن بجان و دل رضاش *
اول مبتدا الف و صلی لاجل الضروره وقف بحر اسنه اجرا ایچوندر
دیدن بودن فاعلی حکم دیدنک مفعولدر بعد الجمله خبردر حکم
قضایه و قضایه مضاف و شین ضمیر غایبدر که الله تعالی به راجعدر
بعد جسته ظرف و جان و بحر و اکا متعلقدر رضاش نک مفعولدر
(دیدن کور مکدر بوراده مراد ویت قلبیه در که معرفتدر) (قضا
بجایگاه اولی و از ادات قطع در که برتسنه نک

وجودی ایجاب ایتشد در زیر امراد حق ارادتدن تخلف ایتمز و اول
قضایک حکمی و مقتضای تسلیم و انقیاد و حقدن اولدیفن ادراک
ایدوب و موجبی اوزر جر یاندر کما قال تعالی (ان الدین عند الله الاسلام
ای الاسلام و یا خود حکم قضایک وجودی در که دفعته چاره
یوقدر کما قال تعالی (والله یحکم لامعقب حکمه) و قال تعالی (واذا
اراد الله بقوم سوء فلا مردله) رضا ترک السخط و خشنود لقدر
(معنای بیت) بودر که اول الله تعالی نک حکم قضایک نک و انک
اوزر نه جاری اولوب حل و مرده انقیاد کوسر مکدر بوندن صکره
جان و دل ایله رضاسنی طلب ایتکدر یعنی اسباب رضایه تشبیه ایدوب
رضی الله عنهم و رضوانه زمره سندن اولمقددر زیر اطلب رضا بالکثر
لسانله اولماز بلکه فعلال دخی مأمور اولدیفنی برده ثابت اولقی کرکدر
ولکن مصراع اولک مضمونی بوندن اشد در زیر آمنت بالله و بالقدر
خیره و شره دیمک کفایت ایلمز بلکه مر قضایاده حکم قضایه تسلیم
ایتمکله اولور بوایسسه اکامل ناس حابیدر که اطف و قهرده حاللری
برپردر عوام ناس ایسه جزع و اعتراض و تشکی دن خالی دکلردر
* چیست سیوم دور بودن از جفا * هر که دارد این بود اهل صفا *
چیت مقدم خبر سیوم مؤخر مبتدا در دور بودنک مفعولی و بودن
مبتدا محذوفه خبردر که جمله سی شوال جوابدر تقدیری آن بودن
دور دیمکدر از دوره متعلقدر این داردک مفعولی و بعد الجمله
هر که به صفتدر و هر که هر کسی که تقدیریه مبتدا در اهل صفا بودنک
مفعولی و بعد الجمله خبردر (چیت اصلنده چه است در نیست اصلنده
نه است اولدیفنی کبی چه ده هاء غیر مملووظه دن یاء مملووظه بدل
اولوب حذف همزه ایله چیست دندلی نکتیه ده ها بایه ابدال اولنوب
نونک فتحه سی کسره به تحویل و تخفیف حذف همزه ایله نیست دندلی
(سوم اوچچی دیمکدر اصلنده بلا یاء در ولکن سلاست و زنیچون
کسره دن یا شباع اولنور) جفا جفوتدن در غلظت و سوء معامله
معناسنه (این جفادن دور اولمغه اشارتدر یوخسه سبق ایدن اوج
نسنه دکل) (صفا صفتدن در که برتسنه شویدن خالص اولمقددر غسل
شمعدن مصنی اولدیفنی کبی) (معنای بیت) بودر که اوچجی نذر

✽

✽

✽

کسیه جفا نمیکردن و غفلت نه معامله دن دور و بعد اولمقدر و بونده
 الله تعالى به و رسول الله صلى الله عليه وسلم اذی و جفا دخی داخلدر که
 کتاب و سنتک حکمتدن خروج و تعظیمی بخل اولور ایشده بولمقدر
 و هر کسیه که بومعتادن یعنی جفا دن دور اولمخی طوته و اهل جفا اولیه
 اول کسیه اهل صفا اولور یعنی غفلت و کد و زدن آینه سی پاك او اوب
 عکس انوارا آهیه ایله تابناک اولمغه سزاوار اولور فافهم فاعمل بذلك
 * هر که دارد دانش و عقل و تمیز * جز برای حق نبخشید هیچ چیز * جز
 استثناء مفرغدر تقدیری نبخشید هیچ چیز از چیزها الا برای حق دیکدر
 و بواسیثاده مستثنی علی حسب العوامل معریدر بوراده مفعول واقع
 اولمشد ماضربت الازید اکی تمیز اصلنده تمیز در ایکی یا لاله تنکیم بالاده
 مفصلدر نبخشید در مضارع منفی در مصدری بخشیدن بغشاق معناسنه
 (معنای بیت) بودر که هر کسیه که علم و عقل و ادراک طوتر یعنی بوقوتلرو
 ملکه لآنده موجود در برنسنه بغشاق و کسیه اعطا اتمز الاخق ایچون
 و رضاسنی تحصیلدن اونوری بغشاق و ویر یعنی عطاسی غرض نفسانی
 ایله مشوب دکل بلکه محضار ضاء حق ایچوندر زیر مؤمن مخلفسک حالی
 بودر بوخسهر یا و نفاق دکلدر و الا اتفاق باطل اولور بوراده ناظم قدس
 سره ایکی نسنه ذکر ایتدی بری بودر که دانش و عقل و تمیزک میاتی جمع
 ایتدی زیر ارا رنده تفاوت وارددر که تمیز عقلک اثریدر نفس عقل دکلدر
 و علم دخی عقلدن حاصلدر انچون احقرده علم اولماز بلکه جهل اولور
 پس امور ثلثه مذکوره کمال انسانی به دالدر و کاملدن اگر انفاقد و اگر
 غیر یده ناقص ایش کلز و بری دخی بودر که چیزی تعمیم ایتدی زیر کلام
 اتفاق خلوصه ایتکنده در اتفاق اولنان هر نه اولور سه اولسون یعنی
 حلالدن اولدقدن صکره جله سی جائز و مشروعدر اگر چه مشروع عاتده
 تفاوت دخی وارددر مثلاً صوغان و صاره ساق مطعومات لذیذه کی
 دکلدر پس انفاقد دخی تفاوت وارددر انفاقک محلنده تفاوت اولد بخی
 کی زیر ابوین ایله غیر و صالح ایله فاسق بر دکلدر تنکیم قرأنده
 کلور (یسألونک ماذا ینفون قل ما انفقتم من خیر فلالوالدین والاقربین
 والبنای والمساکین وابن السبیل) و فی الحدیث (لا یأکل طعامک الا تقی)
 یعنی طعام حلالک نه اولور سه اولسون طاعم و آکلی متنی کر کدر

کیم اولور سه اولسون فافهم جدا * صدقه کانوده باشد بار یا *
 * کی بودان خیر مقبول خدا * صدقه مبتدا و که رابطه و آوده
 باشدک مفعولی و با آوده به متعلقدر و بعد الجمله صدقیه صفتدر آن
 خیر بود فاعلی و مقبول مفعولی و بعد الجمله خبر مبتدادر (صدقه
 شول عطیه در که نکاه الله تعالى دن ثواب مطلوب اوله و لکن
 صدقک بره مناسی دخی شدت اولمغه صدقه شدت و قهرله اعطا
 اولنان نسنه در زیر نفس بخل اوزرنه مجبوله در که و یرد یکی نسنه بی
 طیب خاطرله و یرمز مکر که تزکیه اولنه بوراده صدقه لاجل الضروره
 دالک سکونیه اوقفور (کانوده اصلنده که آوده در و زنیچون حذف
 و برج اولمشد در آوده ماضیدن قسمدر بولاشمش معناسنه مصدری
 آلودن در که بولاشمقدر مستقبلنده و او الفیه مقلوب و ما بعدنده بر یا
 زیاده سبله آاید و آاینده دیرلر بولاشور و بولاشیمی معناسنه (ریا
 عملانی خلقه کومترک یعنی اخلاصی قویوب حقک غیرنی ملا حظله
 اتمک تنکیم بالاده تفصیل اولمشد در (خیر شرک ضد یدر که مرغوب فیه
 اولان شی در بعض نسخ ده چیز دوشمشد در جیم عجمینک کسر یله
 نسنه معناسنه و لکن تصحیفدر زیر صدقه خیر مقوله سندن در که
 جچی خیر و کلور چیز اعددر (معنای بیت) بودر که صدقه و یا خود
 بر صدقه که ریا و سعه ایله آوده اوله اول خیر حق مقبول خدا اولور
 یعنی اولماز پس استغفار انکاری اولور و او مقوله اغراض نفسانیه ایله
 مشوب اولان نسنه خیر دیمک صورتی و یا صاحبک زعمی حسنه در
 تنکیم قرأنده کلور (لم یبالوا خیرا) و الا خیر اولمقدن غری و قبولدن
 بری در زیر الله تعالى پاکی قبول ایدر ملوثی دکل تنکیم آیات واحادیث
 انکاء مشحونه در * کر عمل خالص نباشد همچوزر * قلب زاناقدر
 نیاید در نظر * تقدیری کر نباشد نخل خالص همچوزر دیمکدر که
 عمل نباشدک فاعلی و خالص مفعولی و همچو خلوصی تشبیه در
 و بعد الجمله فعل شرطدر ناقدر نیایدک فاعلی و قلب مفعولی و دراکا
 ظرفدر و بعد الجمله جزاء شرطدر (قلب یکمزالفه در زیر اطر بقندن
 قلب و تحویل اولمشد بر واکا نامره دخی دیرلر (ناقد نقددندر که
 دراهم و غیرنی تمیز ایتکندر پس ناقد و نقاد تمیز ایدیمی و انتقاد جیاد

وزیوفی بری برندن تمیز ایدوب ایوسن اختیار ایلکدر (معنای بیت)
بودر که اگر عمل خاص التون کی غشیدن خالص اولیه قلب و غشوش
اولش او اور ناقد و صراف ایسه او مقوله قلبی نظره کتوره ز قبول
ایتمز و حدیده کلور (واخلص العمل فان الناقد بصیر) یعنی الله تعالی
بصیردر که ناقد دراهم و دنانیر نوجهله رائج و قلبی بری برندن تمیز
ایدوب رائج قبول و قلبی رد ایدرسه الله تعالی دخی یوم قیامده عملک
خالص و غیر خالصی تمیز ایدوب کندی ذاتیچون اولان عمل خالص
وصالحی اخذ و ماعداسن طرح ایدر پس ربائله اولان عمل قبوله
قرین اولماز زیرا انده ملاحظه غیر شائبه سی وارد و بلکه محضا
غیر ایچوندر و العیاذ بالله تعالی * تا توانکر باشی اندر روز کار *
نفس را از آرزوها دوردار * توانکر باشی نک مفعولی و اندر اکا ظرف
و بعد الجملة مصراع ثانی مضموتی تعلیلدر (دوردار بعد معناسنه در
تبعیددن و نفس انک مفعولی و جار و مجرور اکا متعلقدر) (توانکرده
توان کوچدر قدرت معناسنه توانکر قادر در زیر کر کاف عجمی ایله
جی معناسن افاده ایدر که انکله کله اسم فاعل معناسنه تحول ایدر
زرکر و کفشکر کی که قیومجی و پاشمعجی در غنی به قدرت لازم کلمکله
توانکری بای معناسنه استعمال ایدر ز بوراده معنای اصلبسی اوزرنه
مستعملدر که توانا دیمکدر کو جلو و قوت و قدرتلو معناسنه (باشی
فعل مضارع مخاطبدر مصدری باشیدنر اولی معناسنه مضارعی
باشددر) (نفسدن مراد نفس حیوانیه در آرزو و شهواتک مبداء ایدر
(آرزو دلکدر آرزومند آرزولی و مشتاق دیمکدر) (معنای بیت) بودر که
تا روز کارده کوچلو و قوت و قدرتلو اوله سن نفس حیوانیه بی مشتهاسی
اولان سنه لر دن تبعید ایله یعنی قوت و قدرت اودر که نفسه غالب
اوله سن و دلدوکی سنه لره مساعدده ایتمه سن اگر بویه توانا او اور سن
پهلوان و بهادر سن والا ارسلان اولسک دخی رویاه و خر کوشدن
اضعف سن زیرا اعتبار معنایه در صورته دکل

* * در صفت صدق و امانت و سخاوت گوید * *
* چار چیزست از کرامتهای حق * یاد دارش چون زمن کبری
سبق * چار چیز مبتدا و است معناده آخر مصراعه قییددر که

ز کرامتهای حقست دیمکدر جار و مجرور خبردر یاد دارش جزاه
مقدم و مابعدی شرط مؤخر در سبق گیری نک مفعولی و زمن اکا
متعلقدر (کرامتهای ده یا اضافته توسل ایچوندر زیر ماقبل الف
ساکنه در کرامتها کرامتک جمیدر کرامت انسانه علی وجه الکرام
اشلنن و یا اعطا اولان سنه در کرامت مصطلحه یوننددر که اولیادن
بطریق خرق العاده صادر اولان سنه در حواده اوچق و صودن
مرور ایتک و آتشدن محترق اولماق و امثالی کی (یاد دارش ده شین
ضمیر غائب منصبلدر که چار چیزه راجعه در) (گیری کاف عجمینک
کسره سیله مضارع مخاطبدر مصدری گرفتن در طوتمق در
مضارعنده یا زیاده سیله گیرد و گیرنده دیرل (سبق حرکت ایله درس
معناسنده مستعملدر ظاهر بودر که فعلدن منقولدر قبل و قال کی زیر
سبق حرکت ایله سابقه سبق مقابله سنده و یریلان اجریدر که اکا جعل
دیرل (سبق سکون بائله تقدم و احراز فضل معنایه در در سده ایسه
سبق و تقدم اعتبار اولنور پس بواعتبارله سبق دیدیلر تقدم ایلدی
و کچدی معناسنه فاعرفه (معنای بیت) بودر که درت سنه الله تعالی نک
عباده کرامت لرننددر که (بمختص بر حجه من یشاء) موجبجه مراد
ایتدیکی قوائمه انکله اکرام ایلشدن سن اول درت سنه بی از برایت
چونکه بندن درس طوته سن یعنی بندن بونسنه لری اخذ ایتد کد ذکره
حفظ ایله و اکا کوره عمل قبل زیر مفید سنه لر در * اوله صدق
زبانت در سخن * بعد از ان حفظ امانت فهم کن * اوله مبتدا در
سابقا ذکر اوندیخی اوزره صدق زبان خبردر زبان تاء خطابه مضافدر
در صدقه ظرفدر بعد اران دومین که عرب انسانی در انک یرینه در
و حفظ خبردر فهم کن کله سنک مفعولیدر و بعد الجملة استیفیه
اولور که ماقبلنه تملقی یوقدر (بوراده سخن سنک قبحیه در مطابقت
کن دن او توری) امانت ضد خیانتدر انک حفظی ضبط و مراعا ایدر که
زک کوزتمکله تعبیر ایدر (فهم مخاطبک لفظندن معنایی تصوردر
یعنی قبله آتی ادراکدر) (معنای بیت) بودر که اول درت سنه نک
ولی سوزده صدق زبانکدر یعنی سوزی طوغری سو بلیه سن کذب
بیمه سن و یا یلار قائمه سن و خاط کذبندن در که مثلا کلام عربی ده

واو برینسه فاکتوره سن اگر غیرک کلامنی نقل ایدرسک والاصداق
اولمزن سن بوندن صکره حفظ امانتدر که خلاف شرعه امانتده
نصرف کومستزمینه سن وامانات حق وعبدک عهده سندن کله سن
ایمیدی فهم ایله عمل قییل رزیرا فهم بوانمد بجه عمل درست اولمز * پس
سخا هست از کرامات آله * فضل حق دان کر نظر داری نگاه *
سخا مبتدا هست است معناسنه آخر مصرافه قیددر که از کرامات
آلهست دیمکدر پس جار و مجرور خبر مبتدا در فضل دانک مفعولی
وبعد الجملة جزاء مقدم در نظر داری نک مفعول اولی و نگاه ثانیه
وبعد الجملة شرط مؤخر در پس بوراده بعده معناسنه در (نگاه
نوک کسری و کاف مجمی ایله صفتی و بیکلم نگاه داشتن کبی که حفظ
ایتمکدر نگاهبان کورب کوزدیمی رقیب معناسنه پس نگاهبندده اولان
نگاه باقی معناسنه او اور معلوم اولاکه بوا یکی مصرافک بری
بشقه جمله و مضنون مستفیدر یوخسه بری برینسه متصل و متداخل
دکادر (معنای مصراع) اول بودر که بوندن صکره سخا و کرم
الله تعالی نک عبده کرامات سینه سندن در یعنی سخنی اولان کسه
حقک اگر امانه منظر اولمشدر که انک کرمی اکا ساری او اب اهل
کرم اولمشدر پس هر قوله بو کرامت و برلز بلکه اختصاص آلهیدر
و معنای مصراع ثانی بودر که اگر نظر و بصیرتی محفوظ طورسک اتی
حقندن مزید لطف بیل یعنی کشی چشمی نا محرمندن و نظری حرام
اولان نسنه ره باقدن حفته ایتمک حقک اکا فضل و احسان و زیاده
اگر اماندندر که هر کسه مپسر اولماز سخا کبی و دیمشدر که آلات لهوه
نظر ایتمک مکروه در بس خانه بیرون اولان کسه اکا زقافده و اگر سوخته
کوزنی حفظ ایتملور در اگر محرمندن و اگر مکروهندن زیرا مکروهه
نظر دخی حفظ نفسندن و معصیه داعی اولمقدن خالی دکادر
* تاوانی دور باش از سود خوار * زانکه هست از دشمنان کردکار *
تاوانی مابعد نه ظرفدر دور باش بعد تفک دیمکدر مصراع ثانی نک
تقدیری زان سبب که از دشمنان کرد کارست دیمکدر که هست است
معناسنه ادات خبر جار و مجرور مبتدا محذوفه خبر او اب
بعد الجملة سببه صفتدر وزن سبب دور باشی تعلیلدر سود خوارده

رسم بلا الف اولمقدن زیرا اصلی خوردنده سوددر که خوردن دیمکدر
اکل کبی ولکن ایضاح قافیه ایچون الف ایله رسوم اولدی بس خانک
ضمه سی فتنیه امانه ایله اوقتی کر کدر سود خور فایده بیجی یعنی معامله جی
و مختکر که برینسه بی زیاده به بیع ایچون صقلر مع هذا خلفک اکا ضرورتی
واردر و اهل ربا و احتکارک اعداء حق و ملعون مطلق اولدقلری فصله
ناتدر قال تعالی (واحل الله البیع و حرم الربوا) وقال ومن عاد ای
الی الربوا (فاؤلثک اصحاب النار) و فی الحدیث (من احتکر فهو ملعون)
کرد کار کاف اول عربی و مکسور و کاف ثانی عجمیدر فعال معناسنه
نکتم بالاده تصحیح اولندی (معنای بیت) بودر که قادر اولد بجه
معامله جیدن یعنی اهل ربا دن و مختکر دن نفسکی تبعید ایله و صحبت
ایچون مجلسلر نه داخل اوله بلکه ملاقی اولسک سلام یله و یرمه اول
سیدن که بونلر فعال لما یرید اولان الله تعالی تک اعداسندندر و اعدایه
مقارن اولمقدن دوسته عداوت لازم کاور پس حذر ایتملور و بونده
وعید شدید واردر زیرا سود خواره مقارنت ده سوء حال بو اولیق
سود خورک سوء حالی نیجه اولمق کر کدر بعض نسخده بو محله بو بیت
دخی واقع اولمشدر * هر کرا حق داده باشد این چهار * باش انکس
مؤمن پر هیز کار * ولکن ناظم قدس سره کر چه عنوان کلامده
دخی چار چیز دیندی فاما پنج چیز یازدی مکر که چار چیز ناسخندن
سهو اوله (معنای بیت) بودر که هر کیمده که الله تعالی بودرت کرامتی
احسان ایتمش اوله اول کسه مؤمن متقی اولور پس پر هیز کار مؤمنک
صفتیدر یوخسه و او عاطفه ایله دکادر نیکم شرح صددندده اولان
بعض بی مایه لک نسخده زنده و غیریده و اوله واقع اولمشدر * پیش مردم
هر که رازت کرد فاش * همدم آن ایله باطل مباح * بونک تقدیری
هر کسی که کرد فاش رازت پیش مردم مباح همدم آن ایله باطل
دیمکدر و بو تقدیردن اعرابی ظاهر در کرد فاش مجموعی غریبی ایله
افشی معناسنه در که ماضیدر (فاش منشره معناسنه و اصلی فاشی
اولد یعنی بالاده در) همدم همنفس و همصحبیت که هم موافقت ایچون
و دم نفسدر فتح فائله (ایله عربیدر عجم ساده دل دیرسایم الصدر اغوز
معناسنه یعنی بون کسه که حرامزاده لک بلز الدانور ولکن احق

و بی اندیشه و نازش معالزنده استعمالی شایع در باطل مقابل حق در که
مقال و فعلانده اولافه شاملدر ابلهی باطل ایله وصف ابتدی زیر
کشف راز ایتک بلاهتده کاندندر که اومقوله به باطل دبرل که حد
شرعدن خارجدر که شرعده حق وثابت اولمیان نسنه بی سویلر
وایشلر (معنای بیت) بودر که هرکسه که سنک راز کی خلق اوکنده
وئاس یاننده افشا ایدوب سویلر اول ایله باطل و آغزی اچنک
مصاحبی اوله زیر اهدم اودر که صاحب السر یعنی رازدار اوله
چونکه بومعنی مفقوددر بس اومقوله ایله صحبت ممنوعدر و الا فضاخته
مؤدی اولور * هر که باشد مانع عشر و زکات * وانکه غافل وار بکزند
صلات * بر حذر باش از چنان کس زینهار * تائبی در جهان بسیار
زار * هرکسی که وانکسی که تقدیرنده در که نظاثری سبق ایتشدر
غافل وار مابعدنه قیددر بر باشه و از حذر متعلقدر و باش جمله سی
هرکسی به خبردر زبر هرکسی عرییده کل شخص مناسنه مبتدادر که
هر لفظی کل افرادی مناسنه در تاجله سابقه امریه بی تعلیلدر
زار نیاشی نک مفهولیدر بسیار زاره قیددر (مانع مقابلی معطی در
(عشر ضم عینله اون جزء دن بر جزء در که بحکم ده یک دیر اونده بر
مناسنه بوراده مراد خارج ارضدن و بریلان زکوة عشر در اکر
خارج سنه ده ایکی کره اولسه ایکی عشر و بر یعنی خارج تکرر
ایتدکه عشر دخی تکرر ایدر خراج وظیفه دیدکری ایسه بویله دکلدر
و خراج و نلیفه وضع عمر رضی الله عنه اوزره سنه ده باعتبار از راعه
دمتده واجب اولان شیء در (زکوة مالدن جزء معیندر که فقرا به
صرف اولور زکاه و غناء دندر زبر اخراج زکاتله مال نامی و افزون
اولور و یا خود طهارت مناسنه در که زکات نفی رذیله بخشدن
تطهیر ایدر (وارادات تنبیه در ولایت مناسنه کلور) بکرار
زاهوز ایله مضارع مثبتدر مصدری کزاردن در کافی بحسینک
ضمیله ادا ایتک مناسنه ترک اوده مک دیر (صلوة لغتده دعا و شرعده
افعال مخصوصه و ارکان معلومه دن عبارتدر که شرائط مخصوصه ایله
اوقات مقدره ده ادا اولور و صلوة رسول طلب تعظیم واستدعاء
رحمت مخصوصه دن عبارتدر معلوم اوله که صلوة و زکوة و حیوة

✽

مصحف عثمانیه و اوله رسم اولمشدر پس قرآنده اکا اتباع اولور
و خارج قرآنده بلا و او بالکثر الف ایله دخی رسم اولور خصوصاً
حال اضافت و تشبیه ده بالکثر الف ایله رسم اولور دیو حریری
نص ایتشدر (حذر خوف مناسنه) چنان اصلنده چون آن در که
چون تشبیه ایچون و آن اسم اشارتدر (زینهار مر و رایتدی
بعد ذات اول بیت ثانی به مرهوند ر انکچون بریره جمع اولندی
معنای دو بیت) بودر که هرکس که عشر و زکات مانع اوله یعنی
(و آتوحقه بوم حصاه) موجبجه خارج ارضک حقنی محله و بره به
دخی (و آتواز کوة) و فقیجه حق فقرای اخراج ایله و اولکسه که
غافل کی نماز اوده به یعنی شروط ظاهره و باطنه سن رعایت ایتوب
غافلانه نماز قله (وان تعبد والله کانت تراه فان لم تکن تراه فانه براك)
مضمونندن بی خبر اوله اومقوله کسه دن حذر اوزرنه اول صافن
تا که جهاند چوق نالان اولید سن یعنی اکر احتراز اوزرنه اولماز سنک
و آنلره همدم اولور سنک باشکه کلان درد و بلا اوجندن چوق اکثر سن
زیرا حقوق الله و حقوق عبا بیلر مضوب و منکوسلردر پس
انلره قرین اولان دخی انلر کی اولوب برکات عمر و رزق بولدیغندن
غیری سربان اخلاق ایله دخی مذموم و آخرتده مذهب اولور
* * در صفت ترک خشم و قهر گوید * * *

✽

* در کذر از چار خصلت زینهار * تا نسوزد مر ترا بسیار نار *
در کذر امر حاضر در مصدری گذشتن در که یکمک در مضارعنده
شین رایه قلب اولوب کذر و گذارنده دیتلور نسوزدک فاعلی نار
و مقعولی ترا در مرزایددر (بسیار محذوفه صفتدر که اول محذوف نسوزدک
مفعول مطلق در عربی ایله تقدیری کیلا یخرقک النار احراقا کثیرا
دیمکدر) نسوزد مضارع منفیدر مصدری سوختن در یاغق و یاقدی
معالزانه که لازم و متعدی در مضارعنده خاء مجیه زایه قلب اولوب سوزد
و سوزنده دیر نار حسیه و روحانیه به شاملدر (حسیه جهنم و روحانیه
غم و الم و حسرت و ندامتدر) معنای بیت) بودر که درت خصلتدن
کج صافن یانده اوغرامه و صاحبی اوله ناکه سنی صوری و معنوی
آتش چوق باقیه یعنی اکر اول خصال رذیله دن یکمزد و آتی ترک

ایتمز سك چوق ينارسن وغم وحسرت آتشته دوشرسن * لذت عمرت
اگر باید بدهر * باس دتم بر حذر از خشم و قهر * عمرت ده تاء خطاب
باید قیعد در تقدیری اگر بآید لذت عمر بدهر دیمکدر پس لذت عمر
بایدك فاعلی و تاء مفعولیدر داتم ظرفدر بر باشد و از حدره متعلقدر
(خشم قحله غصبه رکه ارادت انتقام یچون دم قلبك غلیانی در
(معنای بیت) بودر که اگر سکادر و زمانده لذت عمر کرکسه و حلاوتی
بولایم دیرسك دائما غضب و قهر دن حذر اوزر نه اول یعنی کسه بی
مقهور و مسخرایده بم و انتقام آلام دیو مضطرب و بی حضور اولم زیرا
خشم و قهر ایتك و انتقام صد دنده اولم انسانه کدر ویر و زهر ناك ایلر
پس لذت عمری نوجهله بولور بلکه وقتی زهرله کدراید پس بومقوله
صفتدن سلیم الصدر اولم کرکدر که دنیا و آخرتده صوری و معنوی
عذابدن خلاص نفسی بوصفتدن ترکیده ایلر * چون نکرده
خلق باخلق توراست * کر بخوی مردمان سازی رواست * خلق
اول قحله نکردهك فاعلی و راست مفعولی و باخلق ضمله اکامتعلقدر
و بعد الجمله شرطدر بخوی سازی به متعلقدر که سازی فعل مخاطبدر
و بودخی بعد الجمله شرط ثانی در و (رواست یچوز معناسند جزادر
و بعد الجمله شرط اولك جزاسیدر و جائزدر که روا جائز معناسنه
مبتداء محذوفه خبر اولوب جمله سی جزا اوله این رواست تقدیرنه زیرا
عربی و فارسیده شرط و جزا جمله قبیلندندر (معنای بیت) بودر که
چونکه خلق عالم سنك خلق و خوبك ایلر راست و درست اولمیدر
بلکه سنك خوبكله فخلقدن مخبرف اولال و سن خوبكله تیهافلاس
پس کوردك زمانه اویمیدی سن اوی زمانه به و قحله اگر سردملرک
و ناسك خوبی ایلر دوزیلوب قوشیلوب کنند که برد وزن و بررسك
روا و جائز و بلکه محذوفه کوره و اجیدر و اکن بود معنی امور عامه به کوره
شرعه موافق اولان مواده در و الاخلاف شرع اوزره و عادت
قبیلده خلقك مزاجنه کوره بوریك راست و روا کلددر آشته عوامه
کوره جهوزه مخالفت ایتك قوت خطانددر و خواصه کوره جهوزه
مخالفت قوت صوابدندر زیرا عادات مخالفتك از اندیشه راه صوابه
سلوك مبسر اولاز * زانجه حاصل نیست دل خرسند دار * کوش

دل را جانب این پند دار * تقدیری دارد دل خرسند زآن چه که
او حاصل نیست دیمکدر که دل دارك مفعول اولی و خرسند ثانسی
و حرف جر خرسنده متعلقدر و او مبتدا و حاصل یدتک مفعولایدر
زیرا نیست بوراده لبس معناسنه در و بعد الجمله خبر و بعد الجمله که
رابطه سببیه چه به صفتدر زیرا چه بوراده چه معناسنه در زآن ده زانك
کسره سی همزه نك حرکتی اکاقل اولوب زانجه کلمه واحده کبی قلمشدر
(خرسند ضمله قائمدر کوش دل ایکنی دارك مفعول اولی و جانب
ثانسی در (معنای بیت) بودر که اول نسنه که حالا حاصل و واقع
دکله در اندن قلبی قانع و راضی طوت یعنی ماضی به تأسف و مستقبل
ایچون توقع ایتم بلکه موجودله اکتفا ایلر و قلبك قولاغنی بو نصیحت
جانبیه طوت زیرا فائده لی نسنه در قال تعالی (لکیلا تحزنوا علی
ما فاتکم ولا تنفروا بما آتاکم) و دیمشدر که ذره موجوده خیر من دره
موعوده و مشهوردر که دیرلر از نلر حاضره فلش دعا بی و صوفی
ابن الوقتدر فاعرف * ای خلیفه تکیه بردوات مکن * یاد داراز تاء مح
خود این سخن * اسکن نسخیه خلیفه برینه برادر واقع اولمشدر
انطب اولان خلیفه در که مراد ساط اندر زیرا سائر نسبتله دوات
کامله صاحبی در بر تکیه به متعلق و تکیه مفعول مکن در یاد دارك
مجموعی عربی ایلر احفظ معناسنه در این مفعول صریحی و از غیر
صریحی در خلیفه ده تامببالغه ایچوندر علامه و نشابه و امثالنده
اولد یعنی کبی یوخسه تأنیث ایچون دکلددر کما فی التیسیر خلیفه
خلایقندر که غیرك برینه نائب و مقامنه قائم اولمقدیر یا منوب عنه
غایب اولمغسله و یا موتی سببیه و یا عجزنه بناء و یا مستخلفی تشریفدن
اوتوری تنکم آدم خلیفه انبه اولدی و اکامل اولادی دخی اول درجه به
باغ و هربری تشریف تام بولادی یعنی هم آدمك خلقی اولدیلر که
دنیا به اندن صکره کلدیلر و هم حقه نسبتله خلافت مرتبه سن بولادیلر
و سلطان اعظمك خلافتی مقدمك خلقی اولمغله در اگر خلافت معنویه
درجه سنه ابرمدیسه و اگر خواص اولیادن ایسه قطب ظاهر و باطن
اولور خلفاء اربعه و امشالی کبی (تکیه اعتماد در تکیه کاه سو یکجک
بردر تنکم بالاده مفسلدر دوات شول مال و مرتبه در که بین الناس

تداول یعنی بریندن اخذ اولور (معنای بیت) بودر که ای خلیفه
ارض و مدار بقاء طول و عرض مان و ملک و مرتبه ک اوزرنه اعتماد
ایتمه و دنیا به طبعانه زیرای وفا و سریع الزوال و حجب ظلماتی در
و کندی واعظ و ناصح کدن بوسوزی و پندی حفظ ایله زیرافیه
نسنه در که عمل ایدرسک متفع اولورسن و حقه توکل تامله برارنخ دنیا
واخرتدن نجات بولورسن یوسف و داود و سلیمان علیهم السلام
نظر ایله که دولت و سلطنت لری حقه حجاب اولدی و دولت ایچنده
دولت عظمی بولایلر سر افتقار در آنکچون ظاهرده دخی فقرائله
بحالسه ایدر لر و کسب یدر یله تعیش ایلر لر دی فاعرفه * سود نکند
کر کریزی از قضا * هرچه می آید بدان می ده قضا * سود نکند
جزاء مقدم کر کریزی از قضا شرط مؤخر در سود نکند ک مفعول ایدر
فاعلی بخذ و بدر که جله شرطیه دن مستفاد در نکند کر بخن سود
دیمکدر کریزی مضارع مخاطب در مصدری کر بخن در قافچق
معناسنه فرار کبی مضارعنده خازیه قلب اولوب کریزد و کریزنده
دینلور از اکا متعلقدر هرچه هرچیز که معناسنه در که مبتداومی آید
جمله سی بخذ و ف اولان که رابطه سیله اکا صفتدر رضای ده ک
مفعولی و بدان رضایه متعلقدر و بعد الجمله خبر در (بدان اصلنده
بان در تخفیفه همره دله قلب اولمشدر (ده کسراه و هاء ساکنه ایله
امر در مصدری دادن در و بر مک معناسنه اعطا کبی مضارعنده
الف هایه قلب اولوب دهد و دهنده دینلور (معنای بیت) بودر که
اگر قضا و حکم از لدن فرار ایدرسک بفرار ایتک سکا فائده ویرمز
زیرا قضا مبرم کیر و دوزخ و آخر مقضی نه ایسه برن بولور بناء علی هذا
هر نسنه که قضا دن سکا کلاء اکا رضایر و غضب ایتمه و اعتراض یاه
زیرا اول مقضی سنک احوال عینکدن در که حق تعالی مرهونده
خانی ایدوب سکا نودر مشدر پس لا تفرق بین احد من رسله
موجبیه قضا و قدره ایمانی کامل اولان کسه محبوبی قبول ایتدوکی کبی
مکروهی دخی قبول ایدر که محبوب طبعاً حلو و خیردر و مکروه طبعاً
مر و شر در و اگر وارد اولان قضا معاق ایسه دعا له قرشوله زیر
دعا دخی قضا دن بوسورتده قضای قضائله رد ایتمش و اورسن

فافهم جدا * هر که او با دوستان یک دل بود * جله مقصود داش
حاصل بود * تقدیری هر کسی که او بود یکدل بادوستان دیمکدر که
هر کسی مبتدا و او مبتداء ثانی و بود جله سی خبر مبتداء ثانی و بعد الجمله
مبتداء اوله صفت اولور مصراع ثانی یک تقدیری بود جله مقصود
دلش حاصل دیمکدر که جله بود ک فاعلی و حاصل مفعول ایدر
و بعد الجمله مبتداء اوله خبر اولور و جله لفظی مقصوده مضافدر که
اصلنده جله در همره اضافت ایله و لکن بوراده لاجل الضروزه
حذف اولمشدر و جائزدر که جله مابعدندن حال اوله جیمه معناسنه
بوسورتده مقصود بود ک فاعلی او اور (معنای بیت) بودر که
هر کسه که دوستلرله یکدل و یکجهت یعنی متحد و متفق اوله اول
کسه یک جیمه مقاصد قلبی حاصل اولور یعنی کوکلی مرادی نه ایست
وجوده کلور زیر بر مصیحت همه دوشد کده قلبلرله همت و قابللرله
دخی اعانت ایلر لر و آنی بخذول ایلوب حالی اوزرنه ترک ایتزل زیر
مقتضای صداقت و اخوت نصرت و اعانتدر خلافتی دکل و شولکه احبابله
صداقت اوزرنه زنده کانی اتمه آخره مقهور و بخذول اولور فافهم جدا
* * در بیان بی وفای جهان کوید * *

* در جهان دانی که کرد معتبر * آنکه اوزا پاک می باشد نظر *
بعض نسخده مصراع ثانی آنکه اوزا پاک نبود از خطر دوشمشدر
(که لفظی کسرله ذوی العقوادن سوالدر کیم معناسنه آخرنده
هاء علامت تلفظ اولماز و کاه اولور که ضرورت و زنجیر کسرله بی
اشباع ایدوب یایی تلفظ ایدر لر و کاه اولور که مابعدنده کی کلمه یک اوان
اسکان ایدوب کافی اکاستصل قیلور لر که رابطه رده چوق واقع اولور
کاین کبی که اصلنده که این در بوراده که اسم استفهامدر عربی ده
من کبی فتحله و مبتداء در که خبری کرد د جله سیدر و بعد الجمله دانی به
مفعولدر زیر بوراده دانی افعال قلوب معلقه دندر و بوراده معنای
استفهامی متفهمندر آنکه جواب استفهامدر تقدیری آن کسی کرددر
معنیبر که دیمکدر که آن کسی مبتدا و مابعدی خبردر نظر می باشد ک
فاعلی و پاک مفعولی و اوراده را لام جاره معناسنه در که نظره متعلقدر
معتبر اعتباردر که مشاهده اولنان نسنه یک معرفتدن مشاهده

اولمیان نسته نك معرفته عبور در یعنی بر نسته ده نظر در انك جنستن
شیء آخری بلیکدن اوتوری و فلان معتبر آدم در دید کبری بورادن
اخذ اولمشدر یعنی آتازنه نظر اولنوب انك کالنی معرفته توصل اولمش
ونظر قبول و تحسینله منظور و ملتفت اولمشدر دیمکدر (پاك بآء محصیه
آری و تمیز دیمکدر که عرب طاهر دیر (پاك بآء عربی ایله مبالات یعنی
قیورمق دیدکدر بیری پاك بی پروا و باآمن دیمکدر (خطر هلاکدر
(نظر بر نسته بی ادراك ایتمکچون بصیر و بصیرتی تغلب ایتمکدر
وگاه اولور که تأمل و تفحص معناسنه کلور یعنی بر نسته ده فکر ایتمک
و فلان صاحب نظر در دیرل یعنی نظر بصیرتی ایله جیع معساد مانی
ادراك ایلر و پاك نظر دیرل شول کسیه که محاسن و احاسنه
نظری حقائقه راجع اوله یوخسه شهوت و هوی و صورت
و مجازه دکل و اکا عاشق پاك باز دخی دیرل (معنای بیت) بودر که
پیلور مپسین که جهاندی کیم معتبر اولور و قنخی شخص زیاده رغبت
و اعتبار بولور اول کسیه معتبر اولور که پاك نظر یعنی هوی و شهوتله
نظر دن طاهر اوله و چشم مجازله باقیه بلکه عقیف اوله و یاخود
هر کاری نظر عقلی به مقارن اوله و هر ایشی طریق اوزرنه ایشلیه
بومقوله ایسه قلت اوزرنه بولور آنکچون معتبر در و نسخه اخرايه کوره
دیمک اولور که اول کسیه معتبر در که خطر و هلاکدن خوف ایتمیه
وامور هائله بی قیورمیه و امن اوزرنه اوله بوندن مراد شجاعته
و صفدر زبرا بهادر اولان کسیه ده اولور اولان نسته بی مبالات اولان
اگر چه نفسی تهلکه به القایتمک منهیدر فاما شجاعت که نهورله جین
اراسنده برخلفدر مقبولدر زبرا اعدائله محاربه ده مقدام و مضراب
اولاق کر کس * کم کند با کس و فاین روز کار * جور دار دینیش
بامهر کار * تقدیری کند این روز کار و فبا کس کم دیمکدر که این
روز کار کند ک فاعلی و فاعل مفعول و با کس و فایه متعلقدر کم کند
ظرفدر و یاخود عربی ایله تقدیری بی هذا الزمان و فاء قلب لا دیمک
اولور سه مصدر محذوف فعله مفعول مطلق اولوب کم قلبلا معناسنه
مصدره صفت اولور و کم کر چه اکس معناسنه در ناقص کبی و لکن
نقصان قلبی مستلزم اولمغه معنای قلنه و محمول و قلت دخی عدمدن

کایه اولور جور ما بعد نه مفعولدر نیست بوراده لبس معناسنه در که
کار فاعلی و شین معناده مفعول غیر صریحدر عربی ده له معناسنه
و بامع معناسنه کاره متعلقدر (معنای بیت) بودر که بورز و کار یعنی
زمانه و یاد نیا خلقه و فای آزایلر یعنی اصلا و فاسی بودر اگر و فاسی
اولایدی خلق مصائبدن مصون اولوردی خصوصاً اجله درمان
بولوردی پس مصراع ثانی ایله بی وفا اولدیغنی شرح ایدوب دیر که
بودنیا جور طوتر و زمانه ده ظلمدن غیری اثر کورنن و انك مهر و محبتله
کسیه ایشی بوقدر یعنی زمانه ظالم و غدار و بی مرحمت و شفقتدر
و عوام و خواصه حالی بودر پس بومقوله بی وفایاره دلبسته اوله
بونده معنای مذکور و روز کاره نسبت ایندوکی روز کار مفعول فید
اولدیغنی جهتدن در مراد الله تعالی دنیایی دار بقا و زمانی صاحب
وفا قلماشدر و انك ایچنده جور و ظلم و امثالنه متعلق ایش اچوقدر
همان اکا اعتماد ایتموب اقبالکی حق باقی به و مرادی اندن رجایله
و سندن اعراض ایدن فانی به یوز طوتمه * انکه باتور و وز غم
می بست کار * روز شادی هم پیرش زینهار * بعض نسخ ده
می بست پرینه پیوست و کردست کار و بودست یارد و شمشدر
جمله سنك مالی بر در تقدیری آنکسی که بست باتور و وز غم کار هم
پیرش روز شادی زینهار دیمکدر که کار بستک مفعول صریحی
و باتور غیر صریحی و روز اکا ظرفدر و روز شادی پیرش ظرفدر
و جمله اولی آنکسی به صفت و ثانی خبردر شکم نظاری مرور ایتمشدر
(بست بآء عربی ایله ماضی در مصدری بستن در بعلق معناسنه
مضارعنده سین تونه قلب اولنوب بندد و بندنده دینلور (شادی ده
بامصدریه در سرور معناسنه شاد مصدر و در (پیرش ده بآء عربی
اول و بآء عجمی ثانی مضمومدر پرس امر در مصدری پرسیدن در
صورمق معناسنه شوال کبی (معنای بیت) بودر که اول کسیه که
غم و غصه و مصیبت کوننده سنکله ایش بغلیدی و یار و وفادار و ندیم
غم کسار اولدی فرح و شادی و سرور و سرور کوننده هم سن آتی صور
و انکله لطف و کره متعلق کار بغله و سابقه بی نسیان ایتمه والا کفران
نعمت اهلی اولور سن و آخر مزید دن حرمان بولور سن و دوستلوق

حقنی مراعات ایتمک بی وفایند و بی وفا خدار در و غدار خائن در
و خائن مکر آلهی ایلہ محاط در (زینهار کلمه زجر در صافن
بودید و کت خلافت ائمه و یا کلمه دیمکدر * روز نعمت کر تو پردازی
بکس * روز محنت باشدت فریادرس * تقدیری ککر پردازی
تو روز نعمت بکس باشدت روز محنت فریادرس دیمکدر که
تو پردازی نموده اولان ضمیر خطابی تأکید در روزا کا ظرف و بکس
دخی اکا متعلق در و بعد الجمله فعل شرط در باشدک فاعلی نموده
ضمیر کس و مفعول اولی تاء خطاب و ثانسی فریادرس و بعد الجمله
جزاء شرط در و تاء خطاب حقیقتده مفعول غیر صریح در زیرا تقدیری
باشد ترا دیمکدر که را لام جاره معناسنه در پس اسان عربی ایلہ تقدیری
بصیرلک دیمک او اور و بو کاید بومقوله اعتبارات چوقدر و لکن دکه
بر فهمیک و قوفی بوقدر (پردازی فعل مضارع مخاطب در مصدری
پرداختن در اتمام ایلک و ایشه صورت ویرمک معناسنه تاجر اسانده
پرداخت دید کاری بور اندر مضارعنده خازیه قلب اولوب پردازد
و پردازنده دینلور (محنت امتحانیدن اسم در امتحان و ابتلا و اختصار
آزمودن ایلہ تعبیر اولسان معنادر که ترک صنایع دیر که اکثر یا ملعبا
مکروه و منفور اولان نسنه ایلہ در (فریادرس مدد ایریشیجی زیرا فریاد
مدد دیو اغلا شفق و چاغ شفق در اصلنده رسنده در ایریشیجی
معناسنه پس فریادرس رسنده فریاد معناسنه و صف ترکیبی در شکم
بالاده شرح اولندی (معنای بیت) بودر که اگر سن نعمت و رخا و خوشلک
کوننده کسه نک ایشنه صورت ویررسک و مصطلحه بولنور سک
روز محنت و شسته اولدخی سکا معین و مدد ایریشیجی او اور یعنی
ایلوک ضایع اولساز وفائده سی سکاراجم او اور قال تعالی (هل جزاء
الاحسان الا الاحسان) (وفی الحدیث تعرف الی الله فی الرخاء یعرفک
فی الشدة) یعنی انسان شسته و مشکل ایشه دوشمکدن خالی دکدر
زیرا دار بلاده در پس راحتی حالنده اگر حق و اگر خلق ایلہ خوش
اولم کر کدر تا که وقت محنتده انلرک طرفندن اکا برآشمالق
نظهور اید و محنتدن خلاص اوله و بومضبوطه عمل اهم مهماتندر
ولکن اکثر ناس نماز در و واقعه نک علاجی و قوعندن صکره ار در

مع هذا تدارکی مقدمدن کر کدر اشته منصور و مخذول اولنلرک حاللری
مر مذکور او زرنه دأردر * چون بیابی دولتی از مستعان * اندران
دولت مبراز دوستان * دولتی بیابی نک مفعولی واز اکا متعلقدر
اندران مبره ظرف واز اکا متعلقدر و بعد الجمله جزاء شرطدر
بیابی مضارع مخاطب در مصدری یافتن در بولمق معناسنه مضارعنده فاعلی
باء موحده به قلب او اتوب باید و یابنده دینلور دولتی ده یا وحدت نوعیه
افاده ایدز (دوات مال و مرتبه در که الدن اله کز و شحصدن شحصه
انتقال ایدر) مستعان الله تعالی در که اندن وقت حاجانده عون
و نصرت طلب اولنور انکچون نعم المعین و نعم المولی و نعم النصیر
دینلدی (میرباء موحده عربیه نک ضمیه نهی حاضر در مصدری
بزیندنر که معک معناسنه رانک تشدید و تخفیف لغتدر مضارعی می برد
کلور بانک ضمیه (معنای بیت) بودر که چونکه حق تعالی نک اعانت
وامداد ایله بزدولت عالیه بولاسن و بر منصب شریفه افراندن سر
افراز اوله سن اول دولت و پایه ایچنده دوست لردن کسله وینه اولکی
صحبت و حسن معامله او زرنه اول بلکه بحسب المقام و الحال مواسات
احباب ایلہ تا که دولتک عهده شکرندن کله سن و مزید رفعت بولاسن
بوزاده مبر کر چه متعدی در که قطع ائمه دیمکدر و لکن قطع انقطاعی
مستلزم اولمغه مبر منقطع اوله معناسنه محمول اولدی و بونک عکسی
و تبدل الیه تبدل لایضمونیدر زیرا تبدل و انقطاع نفسی عواقندن قطع
و تجریدله او اور که معنای تبدل تفعیلدن بودر * هر ترا هر کس که
یار غم بود * چون رسد شادی همان همدم بود * بوراده نسخه رده
اختلاف فاحش وارد در اصح اولان یاریاء مثالتله اولمقدر مصاحب
معناسنه شکم روز غم نسخه سی انی تأیید ایدر بوضوحده یارک غمه اضافتی
اندای ملاسه ایچین او اور تقدیری یار تو بودر اوقات غم دیمکدر
و جازدر که بباء موحده ایلہ بار اوله بولک معناسنه شکم تصویر معناده کلور
هر کس مبتدا و یار بولک مفعولی و مر ترا اکا متعلقدر زیرا بوراده را
لام جاره معناسنه در شکم نظارتی مرور ایددی شادی رسدک فاعلی
و بعد الجمله فعل شرطدر همدم بودک مفعولی و همان هم اول
معناسنه او اور سه فاعل اولور زیرا همانه بر قاج معنی و بر مشلدر انجق

وانجلین وهم اول و همیشه کبی و جائز در که مان ماندن مرخم اوله
بکثر معناسنه مصدری مانستن در که بکثره مکدر (معنای بیت) بود که
هر کسه که اوقات غم و غصه ده سنک یار غمکسارک چونکه غمک زائل
اولوب فرخ و سرور حاصل هم اول یارسنک انیس و مصاحبک اولور
و محنت و راحتده سندن منقطع اولماز پس سکا لازم و واجبدر ایام
غمده اولان غمخور لغنه باقوب ایام سرورده مجلسکدن دور
و صحبتکدن مهجور ایتیه سن تکم بیت سابق بومعنا بی تأیید ایدر
و باخود هر کسه که ایام غمده سکاغم یوکی اوله یعنی غمخورک اولوبوب
خلافکده بولنه چونکه سکا سرور ایشیه یعنی ادبارک اقباله و عزتک
نصبه و ذلتک عزته مبدل اوله همان سکا انیس و مصاحب اولور
و صورت معامله بشقه یوز کوستر و نفاقنی سترایدوب اخلاص یوزندن
کلور نتکم ابناء زمانه تک جمیع زمانده حاللری بودرانکیچون انسانک زمان
نصبنده حالنی درخت میوه داره تنبیه ایتساردر که میوه چین اولمچون
نخستند مجتمع اولور چونکه بی بر و بارقاله اورادن دونوب طافیلور ار
* * در صفت معرفت حق میگوید * *

* معرفت حاصل کن ای جان پدر * تاپایی از خدای خود خبر *
حاصل کن مجموعی عربی ده حصل معناسنه اولمغه تفعلیلدن امر اولمق
اوزره معرفت اکامفعول اولور حصل المعرفة معناسنه از خبره متعلق
و خبریابی نک مفعولیدر وجهه سی تعلیلیه اولور زیرا تا غرض ایچوندن
معرفت بر نسته بی علی ما هو علیه ادراک ایتکدر معرفت بعد العلم
حاصل اولان نسیانله مسبوق اولمغه حق تعالی به عالم دینلور عارف
دنلور و بردخی عند العلماء معرفت جزئیاتده و علم کلیاتده استعمال اولور
علم حق ابد کلی و محیطدر جزئی و محاط دکل و علم بالله دید کلری
حیث ایله معتبردر یعنی حق تعالی ایله خلق اراستنده اولان ارتباط
و عالمک حقدن انتشاسی حیثیتدن اولان علمدر والا من حیث الکنه
حق مدرک دکلدر و علم اوله اشارت ایدوب قرأ نده کلور * فاعلم انه
لا اله الا الله * یعنی مرتبه الوهیه علم باعتبار الحیثیه اولان علمدر اسما
وصفات مرتبه سنده اولان علم ابدیه بحسب مقدور العبد کالی درانکیچون
دیر که ما عرفناک حق معرفتک ای بحسبک و عرفناک حق معرفتک

ای بحسبنا و علم معرفتدن اشرف در زیر علم ایکی مفعوله متعبدی در که
بری حق و بری عید در زیر عید اکمل اودر که انده بقیاء رسم اوله
یعنی کندی جائی ملاحظه دخی بولنه یوخسه نحو مطلقده قائمیه
معرفت ابدیه مفعول واحده متعبدی در یوزدن اگر حقه تعلق
ایدرسه کوندن و اگر کونه تعلق ایدرسه حقدن محجب اولمق لازم کلور
بواینه شرح صدرک مقتضاسی دکلدر زیر شرح صدرده حقله
خلقدن و خلقله حقدن محجب اولمق یوقدر چونکه علم اشرفدر
عارف بالله دیمبوب عالم بالله اطلاق ایتک کر کلر ایدی و لکن ابتداده
علماء رسومه علماء دیمک عرف اولمغه انلردن تمیز ایچون عالم بالله
اوللره عارف بالله و عالم باحکام الله اوللره علماء دیدیلر پس عارفک
معرفتی عالمک علمدن کلی در زیر عارف اهل حکمتدر که اشیایی علی
ماهی علیه بلمش و اسمها وصفات و ذات حق بقدر الطاقه البشریه
فهم ایلشدر زیر معرفتی تقوی و عمل صالح و سلوک اوزرنه مبنیدر
انکیچون علمده شبهه طاری اولماز فکک عقلی اهل اولان ابدیه
فی المثل بردالده طور مناشته شیخ ناظمک قدس سره بوراده معرفتله
مرادی معرفت الهیه در که ذات و صفات و افعال حقه متعلقدر
یوخسه افواه عوامده دائر اولان معرفت و هنر دکلدر زیر قواعد
و رسوم و شعر و انشا و امثالک علم الهی یاننده و قبی یوقدر و بوباک
تفاسیلی چوقدر اربابی ییلور (حاصل کن تحصیل ایله دیمکدر که
تحصیل جمع معناسنه در و محصل اودر که جمع علمی مراد ایلشدر
عرف عوامده محصل جمع مال ایدیمی دیمک اولدینی کبی (جان پدر
ای پدرک جانی کبی محبوبی و پدر تعبیرنده اظهار شفقت وارددر) خبر
مخبرک اخباریله حاصل اولان علماء دیر (معنای بیت) بودر که ای
اعز و احب اشیا اولان جان کبی عزیز و محبوب اولان پسر معرفت
اکلهی جمعی قصده ایله تا که کندی ر بکدن خبر بولاسن یعنی کشی به
معرفه الله لازم و طریقتدن و حقدن خبرالمق کر کدر تا که غافل و جاهل
زمره سندن اولیه زیر غفلت و جهل منهیدر و ستر آمد اهل تألیف
سید شریف جرجانی دن منقولدر که کندی نفسندن اخبار ایدوب
دیمشدر تاین مشایخ شیرازدن زین الدین کلاله صحبته ابر شمدن ر فضدن

قورتلیم و تابن خواجسه علاء الدین عطاره پیوسته اولدم خدای
 متعالی یللوب ایلکدم یعنی آخر معرفه الله بکا عطارک صحنیدن حاصل
 اولدی شویله که اگر اکا متصل اولیایدن حقدن بی خبر قالوردم
 و تحصیل ایندوکم علومک چوقلق بکا فائده سی اولمازدی ای عارف
 اشته سید سنک بو کلامدن انکله سائرک فرقی ظاهر اولدی علامه
 شیرازی و نصیر طوسی و فخر رازی و سعد الدین تفتازانی و امثال کی
 * هر که اورا معرفت حاصل نشد * هیچ باه مقصود خود و اصل نشد *
 معرفت نشد فاعلی و حاصل مفعولی و اورا حاصله متعلقه در زیر
 را لام جاره معنایست در و بعد الجمله هر که به مقتدر که هر کسی تقدیرنده
 مبتدادر ایکنی نشدک تحتند ضمیر فاعل اویه راجعدر و اصل مفعولی
 و یا واصله متعلق و بعد الجمله خبر مبتدادر بو بینک مفرداتی ظاهر در
 (معنای بیت) بودر که هر کسه که اکا معرفه الله حاصل اولدی
 و حق اسماء و صفاتی یوزندن مقدور بشر اولدیغی قدر یلدی اوقاتدن
 بروقتده مراد و مقصودنه و اصل اولدی بلکه اندن منقطع قالدی
 زیرا مقصود اصلی معرفه الله در که اجل المعلومات اولدیغی کی اکا
 علم دخی اجل العلوم در پس معرفه الله و من حبب التجلی مشاهده دن
 ماعداسی مقاصد حسنه و مطالب مقبوله دن دکلدر بنسأ علی هذا
 طریق معرفتدن منقطع اولان کسه هر نه مقوله مراده ابرسه منزل
 مقصودنه ایردم دیمسون و بالاده اشارت اولدی که معرفت مقبوله
 تقوی و عمل و سلوک یوزندن حاصل اولاندر ماعداسی هر دود در
 فافهم جدا و عمل * هر که عارف شد خدای خویش را * در فنا
 یند بقای خویش را * تقدیری هر که شد عارف خدای خویش را
 دیمکدر که عارف شدک مفعولی و خدای لفظی دخی عارفک مفعولیدر
 بقا ینشدک مفعولی در دخی اکا ظرفدر و جمله اولی هر که به صفت
 و ثابیه اکا خبردر زیر هر کسی تقدیرنده در که مبتدادر (فنا بقا معلوم
 و لا که فنا و بقا ضدان در فنا برنسته نک حالت اولاسی اورزیه عدم
 یوتیدر و بقا یوتیدر اجسام فناءله موصوف اولدی زیر صوردر
 و صورت ایسه حالت واحده اورزیه ثبوتی یوفقدر ارواح بقائله موصوف
 اولدی و نیز حقائق ایسه اولدی که عالم اورزیه دقتدر اکا کون

حقائق الاشیاء ثابته دندلی صور الاشیاء دندلی زیر صور حقائق
 اورزیه عارضه در عارض ایسه معدومدر و فائله عدمک فرقی بودر که
 فنا عدمدن اخمدر زیر عدم سلب الوجود در کرک سابقا و کرک
 لاحقا فنا ایسه لاحقا سلب وجود در یوراده تاخیرک قدس سره
 فنا و بقائله مرادی اصطلاح صرفیه اورزیه اولان فنا و بقا در یعنی
 فناء معنوی نک اول مرتبه سی سقوط صفات نفسانیه در و آخری
 رسومک بالکلیه زولی و ذات و صفات و افعال عبده نک ذات و صفات
 و افعال حقه استهلاکی در که نفسک غیر بشدن مناسی در و بومرتبه به
 فقر حقیقی دیرل تکلم کلام کارده کار (الفقر سواد الوجه فی الدارین)
 یعنی فقر حقیقی کونین دن فنادر که انده حقدن غیری به تعلق یوقدر
 زیرا کونین مخلوقدر انکچون کون دندلی که وجود بالفعل در عارف ایسه
 مخلوقه تعلق اعز و بونک مقابلی غناء اعتباریدر که بیاض الوجه
 فی الدارین در که انده ماسوای حقه تعلق واردر و فنا عبیدک حق
 اولمسی معنایست دکلدر بلکه وجود مجزینک زوالی و وجود حقیقی نک
 ظهوریدر که وحدت دید کلری بودر چونکه عین ممکنه عین فناءیه
 ابره عین واجبه حقه بقا یور که اکا باقی بقاء الله دیرل (لا اله الا الله
 سرفنایه) و محمد رسول الله سر بقایه رمز ایدر و فنا اولان سواد
 ظلی حقیقی در که عین نور مطهر در زیر بومرتبه تقابل یوقدر
 پس عالم فنا لا نور و لا ظلمه در لیلۃ قدر کی سائر انوار ایسه ظلمات ایله
 مقابله اولنور ایل و غار کی (معنای بیت) بودر که هر کشتی که کندی
 خدایسته عرفان حقیقی ایله عارف اوله و وجدان ایله ادراک ایلیه
 اول کسه فنا فی الله مرتبه سنده کور کندی بقا منی و حیاتی و ادراک
 ایلر زیر یوراده رؤیتدن مراد رؤیت قلبیه در الحاصل حقه بقا
 و حیات باقیه استین اول کندی نفسی افنا ایدر یعنی ذات و صفات
 و افعالی ذات و صفات و افعال حقه مستهلاک قی اور صکره ذات
 و صفات و افعال حقه بقا یور که اوکی به تحلیل و یکبشی به تعقید
 دیرل اشته مرتبه فنا ذاته عروج و مرتبه بقا صفاته نزول صورتیدر که
 عروجده منتهای اوادنی و نزولده منتهای قاف قوسین دیرل و فنا موت معنوی
 و بقا حیات باقیه در و بومقائیدن دیرل در (اقتلونی یا فانی ان فی قتلی

حیاتی) و بیت مذکور ده بویه دیمک دخی اولور که اول کسه بقاسنی
 وزنده لکنی عالم فناده کورر و تحصیل ایدر زیرا فناء ارادی معنوی سلوکه
 حصوله کلور و سلوک سفر معنویدر و سفر معنوی بو عالم فانی ده باقی
 اولدجه وجود بولور چونکه فناء اضطراری یعنی موت طبیعی ایل
 فانی اوله بردخی تدارک مافات ایده مزیس سر حیات و بقا دین خصه مند
 اولایم دین کسه عالم فناده اختیار الله ایکن طریق فناء سلوک ایدر
 فاعل بذلک * هر که اوعارف نباشد زنده نیست * قرب حق رالایق
 وارزنده نیست * تقدیری هر کسی که اونیباشد عارف نیست زنده دیمکدر
 که هر کسی مبتدا و او مبتداء ثانی و نباشد فاعلی تحتد ضمیر او و مفعولی
 عارف و بعد الجمله خبر مبتداء ثانی و بعد الجمله صفت مبتداء اولدر
 نیست لبس معنایه در فاعلی تحتد ضمیر او و مفعولی زنده و بعد الجمله
 مبتداء اوله خبر در لایق ایکنی نیستک مفعولی و قرب لایقه متعلقدر
 زیرا را لام جار معنایه در و لیاقت کر چه با الله تعالی اولور فاما
 معنای اهلیت تضمینی ایله جائزدر عربی ایله تعبیری ایلن اهلا لقرب
 الحق دیمکدر و بعد الجمله خبر بعد خبر در (زنده حی در مراد حیات
 معنویه در که قلبک فیض معرفتله حیاتی در) (قرب حق معلوم اوله که
 مقام قرب دیدکاری حقیقت قاب قوسین در) (یعنی شول دایره بی ایکی
 نصف ایلن خط مقداری نسته در که مشاهده دیدکاری بومرتبه ده
 حاصلدر زیرا قرب و بعد مفرط مانع مشاهده در و فناء کلیده
 مشاهده اولمز دیدکاری قرب مفرط دندر و مرتبه بجایده اولدیفی
 بعدده افراط اولدیغندندر و اعتدال مزاج و انحرافک بوبابده دخی
 چوقدر انکچون دیدیلر که مزاج نبوی اعدل الامزجه ایدی بومعنادن
 مقام قرینه سارندن اقرب اولدی تنکیم معراجی دلیل وافی در (ارزنده
 راه هممله نک تقدیمی ایله لایق معنایه اسمدر ارزانیدن لایق اولمقددر
 ارزانی شدن کبی پس ارزانیده کرک ایدی ولکن تخفیف اختصار
 اولمقددر لسان مجمله بومقوله تخفیف و اختصار چوق واقع اولور
 (معنای بیت) بودر که هر کسه که اوعارف بالله اولیه زنده دکلدر
 زیرا حیات حسیه به اعتبار یوقدر حیوانانده دخی واردر بلکه معتبر
 اولان قیام فیض معرفتله زنده اولماسیدر که حیات انسانیه بودر

✽

مظا

واویله کسه قرب حقه لایق وارزانی دکلدر زیرا قرب حقه وسیله
 اولان معرفتدر و معرفتک دخی طریق عبادت شرعیه در * نفس
 خود را چون شناسی با خطا * حق تعالی را بدانی با عطا * بعض نسخده
 خطا پرینه هوی دوشمشدر مال بر در زیرا هوائی نفسه خطا لازم
 کلور نفس شناسی به مفعولدر بادخی اکا متعلقدر و بعد الجمله فعل
 شرطدر حق افندی بدانی به مفعول و بادخی اکا متعلقدر و بعد الجمله
 جزاء شرطدر تعالی جله معترضه در (نفس ایله مراد نفس حیوانیه در که
 مبتداء شر و فساددر) (شناسی مضارع مخاطبدر مصدری شناختن در
 اکلامی معنایه مضارعند خاسینه قلب اولنوب شناسد و شناسنده
 دینلور خطا مقابل صوابدر زیرا مقصوردر که اء مهموزانی فتحه طایی
 بیان ایچوندن مدی جائز دکلدر مکر تنبیه ایچون اوله (ان قتلهم کان
 خطاء کبیرا) ده قرائت مدکی فافهم (حق اسم ذاتدر ثابت و دائم و باقی
 معنایه) (تعالی ماضیدر تفاعلدن اصلی علودر وصف و اصفین
 و علم عالین و عارفین آتی احاطه ایتمکدن وصفات مخلوقین دن عالی
 و مرتفع اولدی دیمکدر لفظ تفاعل علوده مبالغه دن اونوری در
 بوخسه بشردن واقع اولدیغی کبی تکلف طریق اوزرنه دکلدر ابدانی
 مضارع مخاطبدر مصدری دانستن در بملک معنایه مضارعند
 سین داله قلب اولنوب داند و داننده دینلور (عطا مقصودا و محدودا
 زیرا ناقصدر) (عطا عطیه و صلوه در عضو دندر که بدله تناوادر و اعطا
 اناله در یعنی عطا و بر مکدر و عطا مایه طی معنایه کادوکی کبی اعطا
 معنایه دخی کلور (معنای بیت) بودر که چونکه کندی نفسکی خطا الله
 یعنی خطا کار اکلیه سن حق تعالی بی عطا الله یعنی عطا کار بیلور سن
 ناظمک قدس سره بوندن مرادی طبقات معرفتدن طبقه ادنایی بیانددر
 زیرا اوصاف اکلیه بی معرفته اوصاف نفسیه ایله انتقال اولنور
 پس قلب انسانی ده ادنی المعارف نفس حیوانیه نک شانی خطا اولدیغن
 بلمکدر و کشی کندی جرمنه اعتراف ایتمک طلب عفو مستلزم در
 عفو ایسه الله تعالی در که مذنبه توبه اعطا ایدر اولدخی نائب اوادر
 و تواب و غفور و عفو و اسملری بوزندن حقه ارتباط بواور و عید مذنب
 ذنب نه ایدوکن بلکه بوا ارتباطی بولماز فافهم جدا و بومعنی من عرف

✽

نفسه فقد عرف ربه كذا لك برجزئی سیدر سائر اوصاف دخی اكا
 قیاس اولند فافهم جدا * عارف ان باشد که باشد حق شناس * هر که
 عارف نیست نبود جنس ناس * تقدیری عارف باشد آن کسی که
 دیکدر که عارف مبتدا و آن کسی باشدك مفعولی و بعد الجملة
 خبر در بوصورته باشدك فاعلی تحتد ضمیر اولور و جائزدر که عارف
 باشد فاعل اوله و حق شناس ایکنی باشدك مفعولی و بعد الجملة
 ماقبله صفتدر و ایکنی مصرعك تقدیری هر کسی که نیست عارف
 دیکدر که هر کسی مبتدا و عارف نیستك بحسب المعنی مفعولیدر
 و بعد الجملة مبتدایه صفتدر نبودك تحتد ضمیر فاعل مبتدایه راجعدر
 جنس نبودك مفعولیدر و بعد الجملة خبردر (حق شناس وصف
 ترکیبدر اصلی شناسنده حق اکلیمی معناسنه) جنس نوعدن
 انعم اولاته دیرلر که نوع انك برضری یعنی برصنفي در انسان حیوانك
 ضربی اولدنی کی ولكن حقیقت متحد افراذه دخی جنس دینلور
 ارالنده بعض اوصاف واحواله اختلاف و امتیاز او ایحق تنکم
 دیرلر الرجل جنس والمرأة جنس (ناس اسم جمعدر انسان ایچون
 وجه تسمیه نسیانی و یا ابصاره ایناس و ظهوری و یا انسی ایچونکه
 ضد وحشدر نسیاندن او اورسه مقلوب او اور یعنی نوس نسو
 اولوب و او طرفده واقع اولغله یایه قلب او اور و صاحب قاموس
 دیمشدر که ناس انسدن و جمندن او اور جمع انس در اصلی اناس در
 جمع عزیز در صکه اوزرنه ال ادخال اولمشدر در انتهى بالمعنی
 (معنای بیت) بودر که عارف اول کسه او اور که حق شناس
 ارله یعنی حق اکلم کسه یه عارف دیمز لر کر کسه عارف تخلص
 ایلسون و علوم و قوانین عقاید و رسوم عرفیه بلسون زیرا مقصود
 اصلی علم الهی در و هر کی که عارف بالله دکلدر جنس ناس اولماز
 یعنی سن او مقوله یه آدم دیمه زیرا آدم خلیفه الله در و خلافت علم
 و معرفت و وزنه موقوفدر انکچون تنزیده کلور (و علم آدم الاسماء) و امام
 راغب دیمشدر که کاه او اور ناس ذکر او اور و فضله مراد او اور زیرا
 مقصود اولان معنای انسانیتهك وجودیدر و هر نسنه که کندینه
 مخصوص اولان کالبدن عاری اوله اكا اطلاق اولان اسم مجرد در

مثلا یده اخذ و بطش و سائر معانی اولسه اکاید دیمک سریرك ایاغنه
 قدم دیمک کی اولور * هست عارف را بدل مهر و وفا * کار عارف
 جد باشد یا ثنا * بعض نسخده ثنایه بدل صفا دوشمشدر ثنا انسبدز
 مکر که جد یرینه جمله اوله تنکم بعض نسخده دوشمشدر مهر و وفا
 مبتدا و هست مقدم خبردر حاصل معناسنه عارف بحسب المعنی هسته
 متعلقدر زیرار لام جاره معناسند در بدل اكا ظرفدر کار باشدك فاعلی
 و جد مفعولی و بامع معناسنه اكا متعلقدر جد مجود اوزرنه ثنا در
 یعنی تعظیمی مشعر اولور و جمله ذکردر نعمت مقابله سنده و غیریده
 اولغله عام و موردی خاصدر که یا نکز اساندر (معنای بیت) بودر که
 عارفك برنشانی دخی بودر که عارفك قلبنده مهر و وفا واردر یعنی محبت
 روحانیه و عهد و وعده وفا واردر کر حقه و کرک خلقه نسبت ايله
 و برعلامتی دخی بودر که عارفك کاری الله تعالی به جد و ثنا او اور
 یعنی اگر نعمت معرفته و اگر غیری به و کرک سرا و کرک ضمراده زیرا
 جمله سی مجود در و بعض احوالک طبعامکرو و او ادنی عارفك غیری به
 کوره در زیرا عارف سرقرده واقف و حکمت ابتلایه مطلع و حلو
 و مر اكا برادر که حلوله مثلذ و مرله متالم اولماز فاعرفه بوجهتدن
 باصفا دیدی تنکم بعض نسخده واقع اولمشدر یعنی صفا خاطرله
 جدایدر یو خسه قلبی متکدر اولوب جدی یا نکز اسانه کتوردر
 و پاخود جمله کاری صفا یه مقروندر فافهم * هر که او را معرفت
 بخشد خدای * غیر حق را در دل او نیست جای * تقدیری هر کسی که
 بخشد او را خدای معرفت نیست در دل او غیر حق را جای دیمکدر که
 او را بخشدك مفعول غیر صریحی و خدای فاعلی و معرفت مفعولی در
 عربی ايله تقدیری کل شخص و هبله معرفه به لبس فی قلبه محل لغیره
 پس جای نیستك فاعلی و در اكا ظرف و غیر مفعول غیر صریحی در
 بخشد مضارعدر مصدری بخشدن در بغشاق معناسنه (معنای بیت)
 بودر که هر کس که الله تعالی اکاذات و صفات و افعاله متعاق معرفت
 بغشاقه انك قلبنده حقایق غیر ایچون یر یوقدر (ما جعل الله لرجل
 من قلین فی جوفه) و جینجه قلب واحدده یارله اغیار صغیر
 و معرفه الله او مقوله تعلق کوترمز پس قنخی قلبده که ماسودن برنسنه به

تعلق واردر اناك معرفتی قاصره و ناقصه در * نزد عارف نیست دنیا را
 خطر * بلکه بر خود نیستش هرگز نظر * خطر نیستك فاعلی و دنیا
 مفعول غیر صریحی زیرا را لام جاره معنای در نزد اناك نظر
 نیستك فاعلی و بر نظره متعلق در نیستك تقدیری نیست او را
 دیگر هرگز عموم اوقات همچون در (نزد عند معنای در ترك یان در
 خطر صدور و گدازنری اوزرنه عربی در شرف معنای) بل که
 بل دخی عربی در بوراده ترقی ایچوندر زیرا بل کلامك مابعدی
 اول واسه ترقی به محمول او اور که افغنی مابعده ربط ایچوندر
 استعمال محم اوزره (معنای بیت) بود که عارف بالله قاتنده دنیا
 و مافیهاك شرف و عزت و حرمت و مقداری یوقدر زیرا مخلوقدر
 انکچون عارف ملك سلیمان نظر ایچوندر زیرا ملك فایدر بلکه حق باقی به
 و تجلیاته نظر ابلر و دنیا به نظر اناك طور سون بلکه کندی نفسی
 اوزرنه بله هرگز و اصلا نظر ایچوندر مع هذا کندی نفسی کندنه احب
 الاشیادر زیرا فی المثل جان و برمد که جانان اله کبرمز پس طالب جانان
 اولان کسه جاتی جانتدن عزیز اولان جانانه بدل ایدر زیرا جان که
 مخلوقدر اناك دخی دنیا کی خطری یوقدر بلکه جان و جهماك
 خطری جاهل بالله و غافل عن الله اولاندر یاتنده در * معرفت فانی
 شدن دروی بود * هر که فانی نیست عارف کی بود * معرفت بودك
 فاعلی شدن مفعولی و فانی شدنك مفعولی و در فانی به طرفدر ایچوندر
 فانی نیستك مفعولی و عارف بودك مفعولیدر و بعد الجملة هر که به
 خبر اولور فانی نیست جمله سی صفت اولدیغی کی دروی اصلنده
 در اوی در اوی ضمیر مفعولدر هو کی بوراده خدایه راجعه در صکره
 همزه حذف و لنوب واو اخف حرکات اولان فتحه و برلدی (معنای
 بیت) بود که معرفت الهیه دیدگری حقندن فانی اولور یعنی
 نتیجه معرفت فنا فی الله در که عبدك ذات و صفات و افعالی ذات
 احدیه ده بالکلیه مستهلاک اولمقد در که محق و طمس و محو در هر کیمکه
 بووجهله فانی دکلدر فحن عارف حقیقی او اور یعنی اولان بلکه عارف
 رسمی او اور بوراده معرفتی فنا به موقوف قیلیدی زیرا فنا ذات و وصول
 و مقام احدیه دخواستدر که ذات احدیه منبع فیض معرفت و معدن

جواهر حکمت در انکچون دید یلر که من عرف الله کل لسانه یعنی مرتبه
 فساد که عین الجمع در و من عرف الله طال لسانه یعنی مقام بقاده که
 جمع الجمع در پس تکلم معارف ابله طویل اللسان اولور حق و وصولدن
 صکره در * عارف از دنیا و عقبی فارغست * زانچه باشد غیر مولی
 فارغست * عارف مبتدا فارغ خبر و از فارغه متعلقدر زانچه دخی
 ایچوندر فارغه متعلقدر باشدك فاعلی تحتیده ضمیر آنچه در غیر مفعول
 و بعد الجملة آنچه به صفتدر دنیا و عقبی دنیا دنودندر قرب معنای
 بوراده قریله اولیت مراد در زیرا آخر مقابله سنده ذکر اولمشدر کما قال
 تعالی (خسر الدنیا و الاخرة) یا خود دنیا دخی و رذیل و حقیر در عقبی
 آخرتدر که عالی و شریف و عظیمدر و لکن عقبی دنیای زبیرا دنیاك
 عقبنده در و یوم آخردر که دنیا دن طغوز بیک سینه مؤخر خلق
 اولمشدر و بر دخی مؤمنلرک عاقبت خیری در که خیر لری مقابله سنده
 اوراده مکافات اولورلر فارغ مشغولك ضدیدر (زانچه اصلنده
 از آن چیز دیگر در مولی الله تعالی در که عبد عملوك مقابله سنده
 مذکوردر انکچون مولای مالک رولی و ناصر و رب و منعم ابله تفسیر
 ایدرلر خلافتیه تفسیر ایدر کاری کی یعنی مولی عبد و منعم علیه و معنی
 و امثال معنای دخی کلور (و موالی دیرلر سی الروم معنای) (معنای
 بیت) بود که عارف بالله دنیا و عقبی قیاسندن مطلق و انلره تعلق
 ایچون خد متدن فارغدر زیرا دنیا و آخرت اهل الله حرامدر یعنی
 اهل الله که حقه مضایف اولمشدر دنیا و عقبیه تعلقندن محجور
 و ممنوعلر در اگر چه ابد الله اعمال اخرویه به مشغوللر در و لکن قلوبله
 تعلقندن بر یلر در شول جهتندن که طالب اجور اولان اجیر اولور
 عارف ایسه خادم حقد در که عیددر و هر نسنه که مولاك غیریدر
 آندن آزاده در زیرا مطلوب حقیقی مولادر که یار باقی در غیر ایسه
 فانی در فانی ایسه باقی به بدل اولماز فافهم * همت عارف اقصای
 حق بود * زانکه از خود فانی مطلق بود * همت عارف مبتدای
 لقا بودك مفعولی و بعد الجملة خبردر (زانکه از آن سبب که دیگر در که
 مضمون مصراع اولی تعلیلدر فانی ایچوندر بودك مفعولی و از فانی به
 متعلقدر و بعد الجملة سببه صفتدر و اولکی بودك فاعلی ضمیر همت

و اینک یکی نک ضمیر عارف در بعض نسخ ده از خود برینسه در حق
دو شمس در اول کسی بحسب المعنی اظهر و از خود ایله در خود بر در
(همت هم دن در که هم عقد قلب معناسنه در همت عقد مخصوصه در که
قلب برنسنه اوزرنه جمع قواسیه تو جهیدر بروجهه له که
اول نسنه نک خلاقی خاطره کلیه پس انسان بومرینه ده کندی
نفسنده شیء و اخدا ولوب هر نه مقوله اسم الهی بوزندن توجه ایله
اجرا و احوان عالمه البت اثری ظهور ایدر واکا برنسنه مشکل اولماز
حتی بعضی اسماء جلالیه ایله قتل نفوس ایدر لاکر چه مقبول دکادر
زیرا مریدله بدایت حالرنده واقع اولان احوالند در و نفسی قتل ایتمک
اندن اقدام در چونکه نفس مقتول اوله غیرک قتل قیوسی قالماز (لقاء
حق اصلنده همزه ایله در و لکن بحکم بویه مده لی ثلاث آخره حالت
اضافت و توصیفده یا توسلی کتور راقار و ثبوت کرک حسن بصیرله
و کرک ادراک بصیرته بوراده خیر ادراکیت قلبیه در زیر الله تعالی
محسوسات و معقولات قییلندن دکادر بلکه تجلیسی بوزندن چشم
بصیرته ادراک اولتور از خود کندی نفسندن دیمکدر جمع اعضا
و قواسیه حسییه انکچون فانی مطلق دیدی ز برافانی مفینده
لقادخی مقید در قرک شمسله دورنه نظر ایله مقید اولان بذر اولاسیدن
(معنای بیت) بودر که عارف بالله نک همت و قصدی لقاء الهی
و رؤیت باری در اول سبیدنکه کندی نفس کدن فانی مطلق قدر یعنی
افعال و صفات و ذاتندن و اعضا و اجزا و قواسندن فنا بولمقد در
الحاصل اگر عارفک مرادی لقاء حق اولماییدی فناء کلی بولمزدنی
پس عارفه دوشن بویه فنا تحصیل ایتمکدر تا که لقاء مذکورله مقید
و مشرف اوله ز برانفس پرده در بوجهندن تقیه باقی اولان بی پرده
حقیقه واصل اولماز و سر معرفت بولماز و سر معرفت مشاهدیه
خضرندن فافهم جدا * باچه ماند این جهان گویم جواب * آنکه بیند
آدمی چیزی بخواب * با مانده متعلقدر این ماندک فاعلیندر (گویم
جواب شرط مقدره جزادر تقدیری اگر پرسی گویم جواب دیمکدر
جواب گویمک مقول ایدر فاعلی بهم متکلم در زیرا میم تا کن ایله که
آخر کلمه ملحق اوله ضمیر متکلم و حده در (جام و دلم و دانستم کی

آنکه ماند بان چیزی تقدیرنده در آدم بیندک فاعلی و چیزی مقولی
و بخواب اکا ظرفدر و بعد الجملة آن چیزی به صفتدر (چه جیم
بحمینک کسریله نه دیمکدر) (جواب جو بدن در قطع معناسنه زیر
کلام خصم جوابله منقطع اولور آدمی ده یا وحدت ایچون و یازاید در
و نسبت ایچون اولمق دخی جائزدر آدم زاد معناسنه (خواب و او
رسمیه له او بخو نوم کی و نامده اولان واقعه به دخی اطلاق اولتور
(معنای بیت) بودر که بوجهان نیه بکر را کرستوال ایدرسک سکا
جواب ویرهیم اکا بکرر که برکسه نامده برنسنه کوره و امور خیالیه دن
برشی مشاهده ایله که کوردیکی نسنه او چار قوش سایه سی کی
قوری قرالتی در که سایه صید اولمندیغی کی اول خیالندن دخی برنسنه
اله کیرمز * چون شود بیدار از خواب عزیز * حاصلی نبودن خوابش
هیچ چیز * شودک تحتند ضمیر فاعل آدمی به راجعدر بیدار مقولدر
از بیداره متعلقدر هیچ چیز نبودک فاعلی و حاصلی مقولی و حرف
جر حاصله متعلقدر و بیندک اول و آخری شرط و جزادر (بیدار
او یانقی حاصلی ده یا زاید در خوابش ده ضمیر غایب فعله قیددر
نبودش هیچ چیز حاصل از خواب دیمکدر (معنای بیت) بودر که
ای عزیز القدر و شریف الوجود چونکه اول آدمی خوابندن او یانه
خوابده کوردیکی نسنه دن اکا برنسنه حاصل اولماز زیرا علم سمیه باکی
امر خیالی در که خارجده وجود محقق بوقدر مثلاً کندنی جامده
اغذسال ایدر کورر او یانوب بدندده جام راحتی بولماز و غسل مصفی
تناول ایدر و لکن یقظه به کلدکه آغزنده داددن زاد بولماز اما
ارباب کشفک انسلا خرنده اولان احوال بویه دکدر بلکه خارجده
اثری احساس اولتور حتی جناب نبوت صلی الله علیه وسلم شیخ اقطعک
قدس سره یدنه برقرصه و یروب شیخ مذکور اول عالمده قرصه نک
نصفنی اکل ایدوب حبه کلدکه نصف آخرنی النیده بولدی
فستحان القادر * همچنین چون زنده افتاد و مرد * هیچ چیزی
از جهان باخود نبرد * همچنین ادات تشبیه در اصلی هم چون
این در هم بونجیلین معناسنه زنده افتادک فاعلی در آخرنده همزه
و وحدت ایچوندر که یا محذوفه دن بدلددر هیچ چیزی

برك مفعولی و از و با نبرده متعلق در و بعد الجملة جزا در (افتاد
فعل ماضی در مصدری اقتضای در و شك معنای ماضی در
الف ساقط اولوب افتاد و افتاده دیرل (مرد دخی ماضی در
مصدری مردن در كه اولمكدر موت سكبی مضارعند فصیح
بود كه علی خلاف القیاس می مكرورایدوب مابعد نه بر یا زیاده سیله
میرد و میرنده دیرل مكر كه وزن بوصورنده بلا یا استعمال اولنور و میم
اصلی اوزرنه مضوم قلنور (نبرد ماضی منی در مصدری بریدن در ضمه
ایلمك معنای مضارعند ضمه فتحه به تبدیل اولنوب برد و برنده
دیرل تا كه قطع معنای اولان بریدنك مضارعنه ملتبس اولیه
(معنای بیت) بود كه یونجیلین یعنی خان خواب کی چونكه برزنده
یعنی دیری خاك فنیاه دوشدی و اولدی و یا خود قیام ایدوب كز ركن
و سرو کی روان صبر صراجل طوقنوب یقلدی و دوشدی و مرده
اولدی و یا خود مرد اعتبارده مقدمدر یعنی مرده اولدی و حفره قبره
دوشدی بوجهاندن كندی ایله هیچ برنسته ایلدوب آخرنه كوتورمدی
باغ و باغچه و متاع و لباس و دار و اثاث و درهم و دینار و امثالندن بلکه
بوجه دار فناده قالدی پس استصواب ایتمكه حسن عمله محتاج اولدی
نتكیم بومعنائی افاده ایدوب دیر * هر كرا بودست كز دارنكو * درره
عقبی بود همراه او * تقدیری هر كه بوده است اورا كز دارنكو بود
دوره عقبی همراه اودیمكدر كه بوده است مقدم خبر و اورا كا متعلقدر
و كز دار مؤخر متعلقدر بود ضمیری كز داره راجعدر در كا ظرف
و همراه كا مفعولدر و بعد الجملة هر كه به زرا تقدیری هر كسی كه
دیمكدر بوده ماضیدن قسمدر كه كا ماضی مقید دیرل و ماضی مقید
اودر كه كلمه تك آخری قریبه دلالت ایچون مفتوح قلنوب فتحه سنه
دلالت ایچون دخی آخرنه هاء غیر ملفوظه الحاق اولنوب كا ماضی
مقید بانقرب دیرل و اگر اولنه می لفظی ادخال اولنورسه كا ماضی
مقید بالبعد دیرل می آموخت کی تعلیم ایندی زمان قدیمه و یا تعلم
ایندی معنای و اگر می ایله ها مجتمع اولورسه توسط ایچون اولور
می آموخته کی و اگر بوقیدلر دن مطابق اولورسه كا ماضی مطلق
دیرل آموخت کی و دقایقه كور كه بود وجوددر بوده موجوددر

*

مضامه

صیغه اسم مفعولدر بودندن كه بودن مصدر در اولی معنای سنه انتهی
عرب وجوده كون دیر پس وجود و كون الفساظ مترادفدن اولور
و سائر لغاتده دخی آخرنه ها لاحق اولان كلماتی اسم مفعولدر دیمشدر در
نتكیم مفتاح اللغة ده كلور كه اسم مفعول ماضیدن مشتق در طریق
اشتقاق بودر كه هر فعل ماضی تك كه آخری ساكن اوله و قسا كه
اسم مفعول قلمق داسلر ماضی تك آخر حرفنی مفتوح قلوب مابعد نه
بر هاء غیر ملفوظه یازرل آخرك فتحه سنه دلالت ایچون مثلا كز دوشد
لفظندن كرده و شده دیرل بومعنایه نظر صیغه اسم مفعول فعل
لازمندن دخی كلور بوسیدندن كه صیغه اسم مفعولی صیغه ماضیدن
اخذ ایدرل انتهی و بعضیلر بونی تزییف ایدوب عربیده و فارسیده
فعل لازمندن مفعول و مجهول كز مثلا خجیده اكلمش دكدر بلکه
اكلمی در دیمشدر در بوقیرك فهم ایندی کی بودر كه بواکی طائفه دخی
خطا ایشدر در صواب بودر كه بونلر كه اسم مفعول دیدكاری بالاده
شرح اولنان ماضی مقیددر و لكن صیغه ده متحد اولفله ماضی بی
مفعول ظن ایتدیلر و لكن مقیدامدن و سوق كلامدن فرق حاصلدر
مثلا كرده ایشدر كه بحسب المقام ماضی مقید دینلور و كذلك
ایشدر كه بود دخی سوق كلامدن مفعول اولدیغی بللور پس كرد
مقیددی اولفله ماضی مقیده و مفعوله متعلقدر و شده اولمشدر كه
ماضی مقیددر یوخسه اولمش دكل زرا لازمدر و بود دخی شده کیدر
و فلان آمده است و رفته است و امثالی دخی بویله در كه ماضی لازمدر
معنای فلان كاشدر و كیشدر دیمكدر زرا بومقوله ماضی مقید
ادات خبرله مجتمع اولور مانحن فیه اولان بودست دخی بویله در كه
معنای اولمشدر زرا بود وجود اولدیغی کی ماضی دخی كلور ایدی
معنای سنه جان بود جان ایدی دیمكدر و دقایقه بوده موجود در
و اسم مفعولدر دیدو کی اگر موجود معنای اعتباریله ایسه فی الجملة
صحیحدر والا فلا (كردار كاف عربی تك كسر یله عادت اولوب اشلن
ایش كه صنعت دیرل اصلنده كاف مفتوحدر و لكن بعد التركيب
تغیر اولمشدر انکیچون دقایقه كلور كه كرد كاف عربی تك كسر یله
ایشدر كرد آرائندن مكر كدر بر جزئی كرد و بر جزئی آردر كه اسم فاعلدر

آوردن انتهی یعنی اصلند آورنده کرد در ایشان کتوری معنای
و تحقیقا و اوی حذف ایدوب آورد و آورنده برینه آرد و آورنده دخی
دیرل پس کردارک فی الحقیقه اصلی آورنده کرد و فرعی آورنده کرد در
ترخیم و تأخیر اولوب کردار دندلی (نکونونک که سربله کوچک در
نیکونکی) همراه یولد اشدر زیر راه یول و هم موافقت ایچ و ندر
(معنای پیت) بودر که هر کس که انک کوچک ایشی یعنی عمل صالحی
اولشدر و وازدر راه عقیده انک یولداشی اولور یعنی بور باط کهنه دن
نمضت و سفر آخرت ابتدا کرده اکا یولداش اولاجق اعمال صالحه باقیه در
یوخسه زخارف دنیای فانیه دکلدر پس اغیاری ترک و کندنه بار
اولانی اختیار ایتک کر کدر * این جهان را چون زنی دان خوب روی *
خویش را آراید اندر چشم شوی * این جهان دانک مفعول اولی
و چون زنی ثانسی در خوب روی زنک صفت در خویش آرایدک مفعولی
واندر اکا ظرفدر وجهه سی وجه تشبیهی بیاند زنی ده یا زانده در
(خوب روی صفت مشبهه در کوزل یوزلو معنای سینه) آراید مضارعدر
مصدری آراستن و آرایدن در که اولیکسی مصدر اصلی و ایکجیسی
مصدر فرعیدر یعنی اولیکه کوره مضارعنده سین یایه قلب اولوب
آراید و آراینده دیرل و بعد القلب آراییدن اخذ ایدر لر بزه مک یعنی
زینت ایتک معنای سینه (شوی ضمه و شوهر ضمه و فتحه عورت اری
زیرا مطلقااره مرد دیرل) (معنای پیت) بودر که بوجهانی کوزل یوزلی
عورت کی پیل یعنی مرأه حسنا کیدر که کندی اری کوزینه تزیین ایدر
و شیرین کوستر مرادی ایسه حقیقت دکل بلکه مکر و حیل در فافهم
* مرد رای پرورد اندر کار * مکر و شیوه می نماید بشمار * مرد پروردک
مفعولی و اندر ظرفیدر مکر دخی می نمایدک مفعولی و بی شمار اکا متعلقدر
پرورد مضارعدر مصدری پروردن در بسملک معنای سینه (کار و کاره
فتح کاف عریله حالت وصلدن کایه در وقوع معنای سینه کلور
اگر چه اولکی معنای جزئیاتنددر اما مستقل دخی استعمال اولور
(مکر هر بیدر خفیه سعی بالغضاد معنای سینه و ابام راغب دیشدر
المکر صرف الغیر غایب صده بحیله یعنی مکر برکس بی مقصودی اولان
نسبه دن اچو یروب دوند مکر) شیوه ناز و طریقه خوبان یعنی

محبوبلرک خوش حرکتی و کرشمه سی شیوه زبان طاتلو دلو شیوه کر
نازایدی و نازک حرکت ایلیبی و ظریف (نماید مضارعدر مصدری
نمودندر کوستر مک و کورنک معنای سینه مضارعنده و او برینه الف و یا
کتورب نماید و نمایند دیرل) (معنای پیت) بودر که زن خوب روی
اری قوجاغنده بساروی حساب حیل و ناز و عشو کوستر تا که سنی
صیدا ایله و غرور و غافل قیله فافهم * چون بیاید شوی خفته نا کههان
* بی کمان سازد هلاکش آن زمان * شوی بیایدک مفعول اولی و خفته
مفعول ثانسی و نا کههان بیاید نظر قدر بی کمان سازده متعلق و هلاک
سازدک مفعولی و فاعلی ضمیر زن در وضع غیر غائب که شین در شویه
راجمدر آن سازده ظرفدر (بیاید مضارعدر مصدری یافتن در بولق
معنای سینه مضارعنده فایه موحده به قلب اولور پس بیایدک وسطی
یایه مشاء و طرفینی با موحده در که اولکی بامضارعی استقباله تخصیص
ایدن بادر) (خفته ماضی مقیددر مصدری خفتن در باتیق و او بومق
معنای سینه پرورده مراد غفلتدر کرک خوابده اولسون و کرک اولسون
(نا کههان اصلنده نا کههان در که نانی ایچونددر دکل معنای سینه لبس کی
کا کاف عجمی ایله ظرف زماندر آخرنده الف و نون ظرفیت ایچونددر که
ده معنای افاده ایدر بهاران بهارده و بامدادان بامدادده و صبحگاهان
صبح و قشده دیمکدر پس نا که و نا کههان و قشیز و آکسوز یعنی غافل
اولدینی وقتده) (سازد دوزر و صورت و پر معنای سینه شکم مرور ایتدی
(معنای پیت) بودر که چونکه زن مکاره و خداعه اری او بومش
و غافل بوله بی کمان اول وقت غرور و غفلتده انک هلاک کنی دوزر
و صورت و یروب وجوده کتورر زرا شیوه کاراقدن مرادی کندی
ایناندر مق و یار وفادار ظن ایتدر مک ایدی یوخسه صادقانه دکل ایدی
* برتوبادای عزیز باهتر * کرچنین مکاره باشی بر حذر * بعض نسخده
باهتر برینه نامور دوشمشدر بر بادیه متعلقدر باهتر عزیزه صفتدر
ای عزیز که مقارفت باهتر دیمکدر زیرا با مع معنای سینه در بر ثانی باشی به
و کر که اصلنده که ازدر حذر متعلقدر که رابطه در (برتوبادا که
دیمکدر بادا امر غایبدر مصدری بودن در اولق معنای سینه باد اصلنده
یواددر یعنی قبل الدال الف زیاده سبله صکره کثرت استعماله بشاء

تخفیفاً و اوحذف اولوب آخره تفخیم ایچون الف اطلاق الحاق اولندی
و جائزدر که اصلی بود اوله و او الفه قلب اولوب ماقبلک فتحیه یاد
دندلی و بونک نظائری چوقدر ککاد و رساد و امشالی کبی که دغاده
مستعملدر (هنر صنعت و صنعتده مهارتدر هنرمند هنرلو یعنی صنعتده
مهارتلو که چوق بیلور و اهل فن در دیمکدن عبارتدر نامور بعض نسخده
کاشدر و نامدار آدلو یعنی آدی جقمش و دللرده خیره و بعض اوصافله
سویلتور انوشروان عدله و سبحان فضاحتله و مجنون عشقه
و حاتم طی سخاالله یاد اولندیغی کبی (مکاره زیاده مکر و حيله ایدیغی
و فی المثل صمان التندن صو یوریدیغی زیرا مکرک معناسنده سعی
بالفسادی اخفا اتمک وارد (معنای یت) بودر که ای عزیز باهنر
و شریف نامور سنک اوزر که اولسونکه بومقوله مکاره دن حذر و خوف
اوزرنه اولاسن یعنی بویله زن مکاره دن حذر اوزرنه اولاق امور
لازمه دن اولدیغی کبی والا هلاک صوریه مؤدی اولور کذلک
عجز دهر دن دخی احتراز کر کدر والا هلاک معنوی به منجر اولور
پس بونده دیسای زن زینایه و زخارفی زینت و دیسایه و صورت
مزخرفه سیله دافریب اولدیغی مکر و حيله و تزویر تشبیه وارد

* * در صفت و ورع گوید * *

* در ورع ثابت قدم باش ای پسر * کرهی خواهی که باشی معتبر *
در ثابته ظرف و ثابت قدم باشه مفعولدر وجهه سی جزاء مقدم در معتبر
باشنک مفعول و بعد الجمله که رابطه سیله خواهی به مفعول و بعد
الجمله شرط مؤخر در بعض نسخده باشی برینه کردی دو شمشدر
کاف عجمیه و به مننده مصراع ثانی مقدم در (ورع شبهاتدن اجتنابدر
عمر ماته وقوعدن خوف پس ورع حرام و شبهاتک مجموعندن
اجتناب اولماز (ثابت قدم صفت مشبهه در ثابت ایاقلو معناسنه
(معنای یت) بودر که ای پسر ورع باینده ثابت قدم اول و شبهاتدن
پرهیز خصوصنده ایاق بص و ذلندن صافن اگر عند الله معتبر
آدم اولاق استرک زیرا الله تعالی نجاسات صوریه و معنویه دن
خطهر اولتری نور محرمات و شبهات ایسه نجاسات معنویه دن ذر

شبهه اودر که انک پروجهی حلاله و پروجهی حرامه اوله علی السواء
من غیر تغلیب وجه تشبیه من وجه حقه مشایهتدر انکچون استفت
قلبک دندلی و لکن هر قلبک فتوا سنه عمل یوقدر بلکه اهل دل و ارباب
کالک فتوای قلبه نظر ایملودر که بومقوله نک قلبی آفت وهم و خیال دن
سلیم و عقل کامل ایله استخراج ایتدیگی معنی مستقیمدر فاحفظه
* خانه دین کرد داباد از ورع * لیسک میکیرد خرابی از طمع *
خانه کردیک فاعلی و همزه سی حرف اضافتدر آباد مفعولدر از آباده
متعلقدر لیک حرف استدر اکدر لکن معناسنه و حرف استثنا دخی
دیرل اصلی لکن در تخفیفاً نون حذف اولمشدر (میکیرد مضارعدر
مصدری گرفتن در طومقی معناسنه مضارعنده یا زیاده ایدوب کیرد
و کیرنده دیرل اولنده می افطی ادات حاکمدر (خرابی ده یا مصدریه در
خرابلق ویران اولمقددر پس خراب عمارتک ضدیدر و معمور مقابله سنده
دخی استعمال ایدر لر (طمع نفسک برنسنده حرمه میلی و ایدی ناسده
اولان شهوت و هوی طریقیه حرکت و داعیه در (معنای یت) بودر که
شبهاتدن پرهیز ایتکدن خانه دین معمور و آبادان اولور و طمعندن
خرابلق طویر بونده دینی خانه به تشبیه و ورعی اساسله تنظیر وار در
گویابی اساس و بی استحکام اولان بنا استمساک ایتوب خراب اولدیغی
کبی دین دخی طمعله خراب و ورعله معمور اولور و ورعی طمع
مقابله سنده ایراد ایلدی زیرا طمعکار اولان آدمده پرهیز اولماز بلکه
حاطب لیل کبی نه بولور سه جمع ایدر و حلال و حرام و شبهه دیمز
اکل ایلر * هر که از علم و ورع کیرد سبق * دور باید بودنش از غیر حق *
هر کسی که دیمکدر کیردک ضمیر فاعل کسی به راجع و مفعولی سبق
و از سبقه متعلقدر ورع علم اوزرنه معطوفدر و علم ورعه اضافه دخی
درستدر شکم تصویر معناسه کلور دور بودک مفعولی و بودن بایدک
فاعلیدر و از غیر دوره متعلقدر (سبق حرکت ایله درس معناسنه در
تفصیلی بالاده در (معنای یت) بودر که هر کسه که علم نافعندن
و ورع قوی دن درس طوته و یا خود ورع نه دیرلر کایغی اکا عالم اوله
اول کسه حقه غیریدن دور اولاق کر کدر یعنی بالکز شبهه لو نسنه دن
دور اولاق دکل بلکه ماسوی اللهم جله سندن پرهیز ایدر و ورع شرعی

و حقیقی ایله متصف اولور و لکن اکثر ناسده علم و ادراک نام و ورع غالب
اولدیغندن اغیاره قریب اولورلر و یاردن بعید دوشلرلر * ترسکاری
از ورع پیدا شود * هر که باشد بی ورع رسوا شود * تقدیری شود
ترسکاری پیدا از ورع دیمکدر که فعل و فاعل و مفعولدر از پیدایه
متعلقدر مابعدی ظاهر در ترسکاری ده یا مصدریه در ترس خوفندر که
ترسیدن دن اسم مصدر در کار کاف عربیله ایش معناسنه در ترسکار
صفت مشبهه در خوف ایشلو دیمکدر یعنی ایشی خوف و خشیتدر
واصلنده جائزدر که ترسنده کار اوله بوصورتده کار کاف عجمی ایله
ادات مبالغه اولور زیاده خوفناک معناسنه (رسوا ملامت اولمش کسه
(معنای بیت) بودر که الله تعالی دن خوف و خشیت اوزره اولق
ورعدن پیدا اولور یعنی انک که شبهاتدن اجتنابی یوقدر قلبی قاسیدر
و بوصفیلو کسه اللهدن قورخز هر کسه بی ورع و تقوی اوله رسوا
و پر ملامت اولور یعنی اگر دنیاده و اگر عقباده زیاده لسان ناسه
و آخرنده زبانیه الله دوشلر * باورع هر کس که خودرا کرد راست *
جنبش و آرامش از بهر خداست * تقدیری هر کس که کرد خودرا
راست باورع دیمکدر که هر کس مبتدا و مابعدنده جمله اکا صفتدر
خود کردک مفعول اولی و راست ثانسی و با کرده متعلقدر جنبش مبتدا
و از بهر خبر و بعد الجملة هر کسه خبردر جنبش جنیدن لفظندن اسم
مصدردر دیره نش و حرکت معناسنه آرام آرامیدن لفظندن اسم
مصدردر برقرار معناسنه یعنی دکلمتک بوراده جنبش و آرامدن مراد
حرکت و سکوندر (معنای بیت) بودر که هر کسه که کندنی ورع
صفتیه راست و مستقیم ایلدی و تقوای حقیقی ایله حقه طوع و غریب
کندی انک حرکت و سکونی حقدن اوتوریدر یعنی اغراض نفسانیه دن
پاک اوایوب هر حالی حقله اولور و کندی نفسیه من بعد ایش طوع و غریب
زیرا ورع انک سبب طهارتدر بوصورتده آخرنده محاسبه به حاجت
قالماز زرا محاسبه خالص و غیر خالصی تقبش ایچوندر اهل ورع ایسه
دنیاده محاسبیدن کور مشلدر حتی (حاسبوا انفسکم قبل ان تحاسبوا)
حدیثنده محاسبه ایله مراد ورعدر دیمشدر * انکه از حق دوستی دارد طمع
* در محبت کاذبش دان بی ورع * تقدیری آن کس که دارد از حق

دوستی طمع دیمکدر که آن کس مبتدا و داردک فاعلی ضمیر آن کس
و مفعول اولی دوستی و ثانسی طمع و بعد الجملة مبتدایه صفتدر
کاذب دالک مفعولی و شین دانه قیددر و در کاذبه متعلق و بی ورع
شین دن حالدر و بعد الجملة مبتدایه خبردر بو بیتک مفرداتی شرح
اولمشدر (معنای بیت) بودر که اول کسه که حقدن حقه دوستلق
طمعن طور بی ورع اولدیغنی حالده یعنی شریعت و حقیقتده ورع
و تقوای بوغیبه کن دعوی محبت آلهیه ایدرسن انی اول حالده
دعوا سنده کاذب ییل زیر محب محبوبک امر و نهیدن ملشره چقمز
پس بلا برهان دعوی اجتماع اولماز * چیست تقوی ترک شبهات و حرام *
از لباس و از شراب و از طعام * چیست مقدم خبر و تقوی مؤخر مبتدا
و ترک سؤله جوابدر که مبتدای محذوفه خبردر تقدیری اوترک شبهات
و حرامست دیمکدر از شبهات و حرامی بیاندز شبهات ضمتین ایله شبهه نیک
جمعیدر ضمتوا حده ایله عرفات غرقه نیک جمعی اولدیغنی کبی بوراده
لاجل الضروره بانک سکونیه تلفظ اولور بطریق الاختلاس (حرام
محرم و) لباس مایوس و (شراب مشروب و) طعام مطعم معناسنه در
و بو بیتک مفرداتی بالجملة بالاده تفصیل اولمشدر (معنای بیت) بودر که
ندر تقوی ملبوسات و مشروبات و مطعمو مانتدن شبهات و محرمات
اولانلری ترکدر و بونلر معظم شبهات و محرمات اولغله تخصیص
بالذکر ایدی و الاجز بقی احصادن خارجدر کالایخی و شبهاتی
تقدیم ایتدی زیرا حرامک وسیله سیدر پس ترک شبهات ایدن حرامدن
دخی برهیز ایدر بطریق الاولی انکچون قرأنده کلور (تلك حدود الله
فلا تقر بها) و حدیثده کلور هر پادشاهک حایه ایتدی کی نسته سی واردر
ارض و امثالی کبی و حقلک حاسی محارمی در وشول کسه که حایه
قریب اوله لابد انک ایچنه دوشلر پس کر کدر که شبهاتدن اجتناب
ایده و حدود الهیه قریب اولیه فافهم * هر که افزونست اگر باشد
حلال * زدا صاحب ورع باشد و بال * تقدیری هر چیز که افزونست
دیمکدر که هر چیز کل شی معناسنه مبتدا و افزونست مبتدای محذوفه
خبر و بعد الجملة مبتدای مذکوره صفتدر و اگر بوراده عربیده ان و صلیه
مقامنده در حلال باشدک مفعولدر نزد ایکینی باشدک ظرفیدر و بال

آنک مفعولیدر وبعد الجملة هر چیزه خبر در (افزون آرتوق معنای
اسمدر افزودن دن که معنای آرتقدر مقابلی کاست در که معنای
اکسک در اسمدر کاستن دن معنای اکسک در آرتغله زاید اولان نسته به
افزون وایت دادن زاید خلق اولسانه پیش دیرل حلال اودر که اتی
استعماله عقاب اولیه زیر عقد منع اندن حل اولمشدر و بان
ضروری خوف اولنان نسته در (معنای بیت) بودر که ذکر اولنان
ملبوسات و مأکولات و مشروبات و غیر بدن هر نسته که قدر حاجتدن
زیاده در اگر حلال مقوله سندن ایسه دخی اصحاب ورع و ارباب
تقوی عندند ضررندن خوف و انور زیر فوق الحاجه نسته ادخار
و استساک ایتمک زهد و توکل منافی و حرص و طمع و شهوتی مشرور
انکچون صحابه رضی الله عنهم زاید قبول ایتمیلر و محاسبه سندن
خوف ایتمیلر زیر اوارداولمشدر که (حلالها حساب و حرامها عذاب)
فافهم جدا و اعلم * چون ورع شدید با علم و عمل * حسن اخلاص
بیابندی خلل * ورع شدک فاعلی و بار مفعولی و با علم باره متعلقیدر
و بعد الجملة فعل شرطدر و حسن بیابندک فاعلی و بی خلل فاعلین
جاند و بعد الجملة جزاء شرطدر اخلاص ده تاء خطاب بیابنده قیددر
بار قرین و مصاحب معنای اخلاص عملی ملاحظه غیر دن خالص
قلقدر حتی کنندی اخلاصنی رؤیتدن به فنا بولقد لا خلل ایکی نسته
اراسنده اولان فرجه به دیرل بی خلل متصل دیمکدر (معنای بیت)
بودر که جزن ورع و تقوی عبادت قرین ایست بولرک وجودندن صکره
متصل حسن اخلاص دخی کرکدر زیر اخلاص هر عملک اصلیدر
بی اصل فرع ایسه ثمره و برز و اصلک وجودندن صکره حسنی دخی
لازمدر که استحکام در و بی خلل کرکدر که هر عمله مقارنتی در و الابی روح
جسد کبی اولور زیر اعمال صالحه تک از واجبی نیات خاصه و قصود
صافیه در و صالحک صلاحی انکله صورت بولور و الا فاسد اولور
اشته بویندن درت نسته مفهوم اوندی که بری اصل و اوچی فرعدر
اصل اولان اخلاص محکم و فرع اولان علم و عمل و تقوی شرطیدر
و علم و عمل اکساب و تقوی اجتناب باینددر و اجتناب کرچه اساس
بی اولانه اصلدر و لکن اگر فعل و اگر ترک قصد صحیحه مقارن

کرکدر بوم صومده ترک طعام و امشالی کبی زیر مطلق ترک قربی
مستلزم دکلدر پس نیت قربت و خلوص طوینت لازمدر فافهم جدا
* با کیهان ای بنده کرکدی کاه * توبه کن در حال و عذران بخواه *
با کیهان کرکدی به ظرفدر کاه آنک مفعولیدر توبه کن لفظنه مفعول
و در ا کاطرف و عذر بخوانک مفعولیدر و مصراع اول شرط و ثانی
جزا در تا کیهان بالاده در کرکدی کاف عربیه ماضی مخاطبدر (توبه
معصیتدن طاعته رجوعدر و عند العار فین رجوع دائمدر) حاندن
مراد حال زمانی در (عذر فعلت و اساءت و قد اقلعت دیمکدر یعنی
بن اشلدم و بدلت ایتم و رجوع ایلدم بر دخی ایتمه بن معنای نسته پس
عذر انسان ذنوبی انکله بخواید جک نسته نحری ایتمکدر که قول
مد نوردر (معنای بیت) بودر که ای بنده یعنی الله قولی اگر نا کاه
غفلتله خطا و کاه ایتمکسه تأخیر ایتمیوب همان اول حالده مولایه
رجوع ایله و ایتموکل کاهک عذر قیله و استغفرک و اتوب الیک دیو
سویله که توبه طاعته رجوعک و استغفار ایتم و کل کاهک سترنی
طلبیدر که رجوعک حقیقتی بویکی نسته دن عبارتدر زیر بری
قولی در که اساله در و بری دخی فاعلی در که ارکانه در و کاه اولور که
ایکبسی دخی اساله اولور مثلا لفظ فیجک برینه کلمه طیبیه سویلر
و اسانیه اول لفظک سترنی طلب ایلمر اگرچه قلیله ندم دخی توبه در
ولکن مرتبه شریعی دخی مراعات و محفظه ایتملوردر * چون کاه
نقد آید در وجود * توبه نسبه ندارد هیچ سود * کاه آیدک فاعلی
و در ا کاطرف و نقد کاهک صفتیدر تقدیری چون آید در وجود
کاه که نقدست دیمکدر توبه نداردک فاعلی و هیچ سود مفعولی و نسبه
توبه تک صفتیدر که بونک دخی تقدیری توبه نسبه است دیمکدر
توبه اخرنده اولان همزه توسل ایچوند که صفت و وصف میبایند
واقع اولمشدر زیر ا هاء غیر ملفوظه اتصاله مانعدر نقد نسبه تک
خلافیدر (نقد حاضر مال و نسبه قبیله و زنی اوزرنه ویره سی
دینکریدر که تأخیرندن ایتوری نسبه دیندی زیر انس مره و زننده
تأخیر ایتمکدر (ونسبه فعل و زنی اوزره اسمدر شکم قرآنده کاور
(انما النسبه زیاده فی الکفر) وجود بر نسته تک عین خارجی ده ظهور

و کونی در زیر بر ماهیت و وجود دیمک ظهوری اعتباریله در پس
وجود کونی ماهیتی اوزرنه امر زاید در (نسبه نونک کسری و سبک
سکونیه نسبه معناسنه در زیر اکرمانی شرح شده کاور که نسبه
کریمه وزنی اوزره وادغام دخی اولنور (بریه کبی و حذف همزه
و کسر نونله دخی دینلور جلسه وزنی اوزره (معنای بیت) بودر که
چون وجوده حاضرگاه کله ویره سیه توبه اصلا فائده طومر پس
خطا حاضره توبه عاقله کرکدر زیر بلکه ناکاه مصرافوت اوله
انکچون حدیثه کاور (هلاک المسوقون یعنی توبه بی تأخیر اید نلر هلاک
اولدیلر زیر برکه بی که یلان صوفش اوله شهر اصفهان دن تر باک کلنج
تأخیر ایتز بلکه هلاک اولور پس کاه یلان کبی زهرنا که رک حذر
ایتملور و وجود بولد یعنی صورته دخی تأخیر ایتز بوب علاجن
کورملور فافهم * در انابت کاهلی کردن خطاست * برامید
زندگانی کان هواست * کردن مبتدا کاهلی مفعول ودر کاهله نلرف
و خطا خبر در بر کردنه متعلق در کان اصلنده که آن در که کافک کسره سی
حذف و همزه نکت فتحه سی اکا نقل اولنوب در ج اولمشدر (ان مبتدا
وهو خبر در و بعد الجمله صفت در (انابت توبه و اخلاص ۴ لایله
الله تعالی به رجوع در قال تعالی (وانیدوا الی ربکم واسئلوا) و حقیقت
انابت رقی شهودان خروج و نفسندن حقه دخواست و عشق مغرط
اهلنک معشوقده استهلاکی کبی حقه استهلاکدر (کاهل هانک
فخبله سست معناسند و فتحله اولد یعنی بالاده ناظمک قدس سره
تنبه لفظنی کاهل مقابله سنده ابرادندن ظاهر در مکر که ضروره
مکسور اوله (زندگانی حیادتن تمتع معناسنه شکم تفصیلی مرور ایتشدر
آن امید اشاره هوا مدله خلوه دلالت ایدر پس هر خالی هوا در
انکچون سماوارش اراسته هوا دیدیلر صورتا خلوندن اوتوری اگر چه
حقیقتده ارواحدن خالی بر یوقدر اکر فوق العرش و اکر تحت العرش
فافهم جدا (معنای بیت) بودر که حقه انابت و رجوع ایتشکنده
سنتان ایتک وضعف و قوت کوسنمک خطا در شول حیادتن مدت
طوبیه تمتع و انتفاع اوزرنه اول امید معناسدن خالی و فایده دن
خی در زیر ایتک سن معلوم و مرض معهودی یوقدر پس محتملدر که

سن بو طول امل ایچنده غافل اولوب موت سکا کله و امید ایتدو کک
معنی حاصل اولمیه شکم نیچهلری بو وجهه مأخوذ اولمشدر و دینادن
قصور و نقصانله رحلت قلمشدر

* * در صفت شرف خدمت گوید * *

* ناتوانی ای پسر خدمت کزین * ناشود اسب مرادت زیر زین *
تا توانی کزینسه ظرفدر زیر نامادام معناسنه در خدمت مفعولدر
ایکجی تا عملیل ایچوند اسب شودک فاعلی وزیر اکا طرفدر (کزین
کاف تجمی نکت ضمیمه امر در مصدری کزیدن در اورند ملک معناسنه
مضارعی کزیند و کزیننده کاور (اسب آت در فرس معناسنه (زیر
آشغه در مقابلی زبرد که یوقرودر (زین کسره ایر که آت ارقه سینه
اورلر سر ج معناسنه زین پوش حاشیه که ایر اورتوسه بدر زین کوه
ایر قاشیدر زین کر اگر جی در سراج معناسنه (معنای بیت) بودر که
ای پسر تا که قادر سن یعنی قار اولدوقده خدمت اختیار ایلله و سائر
احوال ایچندن اتی اورندله تا که مرادک آتی ابراته نده اوله یعنی تحت
سرجده فرس مرکوب آدم را کبد نیچمه مسخر اولدیه مراد و مقصودک
دخی سکا مسخر و ميسر اوله زیر خدمت و سبیله نفسدر فتح فائله
و نفس عین مراد در پس خدمت مدن مراد طریق تواضعی اختیار
و مصالح عبادده بولمق و اداء حقوق و خدمت باب الله در که صورت
کامله سی مرشد کامله خدمت مدن و خدمتک غایتی (من خدم خدم
موجب خدم اسماء و ممدوح خلائی اولمقد * بنده چون خدمت
مردان کند * خدمت او کند کردان کند * تقدیری چون کند
بنده خدمت مردان کند کند کردان خدمت او دیمکدر که بنده کندک
فاعلی و خدمت مفعول ایدر و کذلک کنبد ایکجی کندک فاعلی و خدمت
مفعول ایدر و مجموع کلام شرط و جزا در بنده ده اولان همزه وحدت
ایچوند (مردان رجال الله دیمکدر زیرا مرد اردر اهل الله یسه
حقیقت ایلیدر اگر چه آرا لنده نسان دخی واردر و لکن حقیقت
دهاله صورتی اوزرنه تکلمه اردنلدی پس او قوله زن ظاهرده قابل
و باطنده فاعلدر (کنبد ضمه قبسه در و لکن کافک عربیت و عجمیتنه
تعرض ایتامشدر در ظاهر اولان عجمیتدر اگر چه لسان عامه ده عربیتله

مشهور در کردن کاف عجمی ایله صفت مشبهه در دونکن معناسند
 مصدری گردیدن دونك معناسنه که لازمدر (معنای بیت) بود که
 چونکه برصادق حق قولی رجال الله خدمت لایقه ایله کنبد
 کردن که آسمان و افلاک در آنک خدمتک ایلر زیرا حقیقت ارزیه
 خدمت همان حقه خدمتدر زیرا و مسائل حق و مظاهر سره طلقدر
 و حدیث قد سیده کلور که (پادشاه خدمی من خدمتی) یعنی خادم حق
 اولانک دنیا خدمتکاری او اورا کریرل و اگر کوکار و اگر ماکر و اگر
 چرخ تخصیص ایتدی زیرا اجزاء دنیا ک معظمی در خصوص
 وجه ارضه اولان ارزاق و اسبابه تأثیرات اورادن نازل او اور زیرا
 علویات مؤثرات و سفلیات متأثرات در فاهم * بهر خدمت هر که
 بریند میان * باشد از آفات دنیا در امان * تقدیری هر کسی که بریند
 بهر خدمت میان دیمکدر اعرابی ظاهر در بهر تعلیل ایچوندر برزاید در که
 مصادر و افعال و ائذنه تحسین ایچون کتور رز و کاه او اور که اول
 ماضیه برودر مفاجاه ایچون زیاده قلنور برآمد و در آمد کبی ناکاه
 کلدی دیمکدر (بندد مضار عدد مصدری بستن در بغلق معناسنه
 مضار عنده سین نونه قلب او انوب بندد و بندنده دیرل (میان بل
 واورته معناسنه وسط کبی سکون سین ایله میانه ال واورته وسط کبی
 فتح سینله میان بندد قشاقدر آفات جمع آفته در که مضرو و فسدنسنه در
 (معنای بیت) بود که هر که خدمت مردان ایچون بل بغلیه و فی
 المثل دامن در میان و شمیر ساق ایله آفات و غامات دنیویه دن امانده و بی
 خوف او اور زیرا فائوالی الکهف) و جبهه اهل الله که ف اماندر که
 آفات نفسدن انلرا امان حاصل اولدیغی کبی آفات مصوریه دن دخی
 حصوله کلور زیرا الله تعالی انلره نظر ایدوب انلرک خرمته خلقة مرحمت
 و آفاتی دفع ایلر خصوصاً که خدمت سببیه او رتاده اتصال قوی اوله
 سؤال اولنورسه که یا بوقدر ابتلا و محنت ندر که خواص و عوام مبتلا در
 جواب بیدر که بودنیادار السلامه دکادر دار الامتحان در و حق تعالی ک
 امسال ایتدی کبی آفات ارباب ایتدی کندن بسیار در قال تعالی (و لویواخذ
 الله الناس بفضلهم فانه من داب) فاهم * هر که پیش صالحان
 خدمت کنبد

*

*

کنند خدمت پیش صالحان کندش ایز بادولت و حرمت دیمکدر که
 بودند اعرابی ظاهر در (صالحان صالحک جمیدر صلاح جمیع اوقاتده
 اتمال و افعالی فساد و خلدن مصون اولقدنر که امر و غیر طدر انکچون
 انبیا و اولیا صلاحله و صلاح اوزرنه نیات و صالحاره حقوق ایله دعا
 ایدرلر ایزد کسر همزه و فتح زاء معجمه ایله کافی الدقایق و مفتاح اللغه ده
 کلور که ایزد زاء معجمه ایله در لسان فارسیده الله تعالی ک علمی در عربیده
 لفظه الله و ترکیده تکرر کبی یزدان خاق معناسند در که برادیمی در
 (دولت مال و مرتبه در که خلق اراننده نوبت بنوبت اخذ اولنور
 والدن اله کیمدر) حرمت عزت و تعظیم که احترامدن اسمدر فلان
 حرمتیچون دید کلری بورادندر (معنای بیت) بود که هر کس که
 صالحه در رزنده خدمت بلیه و در صالحه بولنه الله تعالی آتی
 دولت و حرمته مقارن ایلر زیرا محترم اولان کسه به احترامما خدمت
 ایتک سبب حرمتدر و کذلک دولت اخر و یه به وسیله در زیر اصحا
 و مردان حق ملوک معنویه در ملوک ایسه اصحاب خرائن در بعض نسخده
 صالحانه بدل مقبلان دوشمدر مقبل مدبرک ضدیدر بوراده مراد
 مقبل حقیقی در که اقبال کلی ایله حقه مقبلدر تنکم خدمته ترغیب اکا
 داندز زیرا دولت عظمی و حرمت کبری دکه صالحه خدمتدن حاصل
 اوماز * خادم از اوست در جنت مأب * روز محشر بی حساب و بی کتاب *
 بعض نسخده کتاب پرینه عذاب و یا عذاب دوشمدر انساب اولان
 کابدر هست حاصل و موجود در بوراده رابطه در است معناسنه که
 خارمانه قیددر تقدیری خادم از است در جنت مأب دیمکدر که رالام
 جاره معناسند در خارمان مقدم خبر و مأب مؤخر مبتدا و در جنت
 اکا ظرفدر عربی ایله تقدیری الخادمین مأب و مرجع فی الجنة دیمکدر
 و بونده تجرید اعتبار او انور زیرا مأبدن مراد جنشک کندیدر پس
 جنت ایچنده مأب وارد در دیمک جنت ایچنده جنت وارد در دیمکدر که
 جشدن مأب اخر انتزاع ایدوب خارمان ایچون مهیا قلدی ترغیب
 و حسن مأبله انصافده مبالغه دن او توری شکم اهل نار حقیقنده کلور
 (اهم فیها دار الخلد) یعنی جهنمدن دار اخری انتزاع اولنوب کفار
 ایچون معد قلدی امر ناری تهویل و شدتله انصافده مبالغه ایچون

*

جمال الله كندی نفسنده خطا کار وارض وجود نده مقصد اوله یعنی
بالفرض بویه اولسه دخی بکر کدر چوق ممسك وعابدن یعنی
جمله سندن اولادر دیمکدر زیر افراد اهل امساك وعبادتدن هیچ
بر فردك راه حقه وجودنی بذل ایدن عاشقه برابر اولدیغی یوقدر
فکيف که اندن اولی واعلی اوله یوزاده ناظم قدس سره خادمی عاشق
معناسته اخذ ایتدی انکچون عابله مقابله قیلدی ووقتضای عشق
خدمته بذل وجود اولغله ممسك لفظنی دخی درج ایلایوب عاشق
بذلاله مدح وعابدی امساكله ذم ایتدی وپونده عاشقك عشق سینیله
ذنبی مغفور اولغله رمز واردر انکچون حق تعالی بن عشاقه عذاب
ایتم دیو وعد و اخبار اتمشددر تأمل ایله که حضرات اصحاب کرامك
رضی الله عنهم غزوه بندره خدمت رسول وخدمت دین و بذل وجود
ایتدکریچون اعملوا ما شئتم فقد غفرت لكم مضمونی ایله مبشر اولدیله
الحاصل بیت مذکور در مراد عاصی بی مطیع و مقصدی مصلح اوزرنه
ترجیح دکلدر بلکه شرف خدمتی بیان وخدمته بذل وجود ایدن عاشقی
عابد ممسك اوزرنه ترجیحدر وعابده خود بین و خود رولخی کلاه یز
عاشقه بی وجود اولدیغی ثواب کافی اولدیغی کبی * میدهد هر خادمی را
مستعان * اجر و مزد صائم و قائمان * مستعان میدهدك فاعلی
وهر خادمی را مفعول اولی واجر ثانیسی در مستعان الله تعالی در که
اندن عون و نصرت طلب اولور اجر و مزد ضم میم و سکون زاء
هوز ایله بر معنایه در که اجرت و ثواب دیمکدر کویا مضاف الیهك تعدادی
اعتبار یله مضانی تکریر ایلدی صائم قائمان صائمك وقائمك جمله بدر
قیام لیل کرچه کیچدی عبادتله مطلقا احیادر فاما بحسب الغالب
صلا تله احیاده مستمدر (معنای بیت) بودر که الله المستعان صلحایه
خدمت ایدنلرک هر برینه صائمك اجرنی وقائمك مزدنی ویرر یعنی
صائم وقائم اولسه دخی شرف خدمت سینیله انلرک ثوابی بولور
زیرا صائم وقائم اولق کندی نفسنده خدمتدر خدمت صلحا واریاب
حق ایسه خدمتدر و غیرک مصلحتده بوانق افضلدر خصوص صا که
مصلحت خواص ناس اوله * بهر خدمت هر که بریندد کمر *
از درخت معرفت باید هنز * تقدیری هر کسی که بریندد کمر بهر خدمت

باید از درخت معرفت غمزدیمکدر که بوندن اعرابی ظاهر در حرکت ایله
قوشاق معناسته که عرب منطقه دیر (درخت یاش اغاج که هنوز
کسلماش اوله و د قانقده کلور که درخت شول اغاجدر که هنوز
کسلماش اوله یاشه و قرویه و عیش و برزه ویرامن اولانه شاملدر) معرفت
حقائق الکیه و کونیه به علمدر بونده معرفتی میوه دار اولان اغاجه
تشبیه واردر پس درختك معرفته اضافتی تشبیه بهك تشبیه اضافتی
قیلنددر حبل الوريد و لحین الماء کبی غم حرکتله اغاج عیشی در حبل
الشجر معناسته و مال مستفاددن نکایه اولور (و کان له ثمر کبی و هر نافع
شی که برشیدن صادر اوله اکا ثمره دیرلر عمل صالحه ثمره العلم و علم الاهی به
ثمره العمل الصالح دیرلر (معنای بیت) بودر که هر کسه که قوشاق بغلیه
خدمت مردانن اوتوری یعنی خدمته جد و اهتمام ایلده شول برهم
کار ایچون بند نظاق ایدن کی اول کسه بولور معرفته الله اغاجنده میوه
یعنی میوه معرفتی خادم مردان اولان اکل ایدر کویا معرفت الکیه
مطلقا بر اغاج کبی در که فیض الاهی انک میوه سیدر و بوراده درختله
تمثیلده لطافت بودر که حایم خدمنده قائم در شجره بستاننده قائم
اوله یعنی کبی انکچون میوه دار اولور و خادمك میوه سی دهان مردانن
اخذ ایتدی کی فیض معرفتدر چونکه مخدوم یوزندن پرورش بوله
آخر کندی دخی مخدوم اسماء اولور * هر که خادم شد جنانش میدهند *
هم ثواب غایبانش میدهند * تقدیری هر کسی که شد خادم میدهندش
جنان هم میدهندش ثواب غایبان دیمکدر پس شبنلر فاعلاره قیددر
و بتقدیردن اعراب بیت ظاهر در ثواب اجر علمدر تکم بالاده تفصیل
اولندی (غایبان غایبک جمیدر غزو دشمنله محاربه ایتکه خروجدر
وقاموسده کلور که غزا العدو و سار الی قنالههم و انتهابهم یعنی دشمنه غزا
ایتدی دیمک انلرک قتال و غلب و غارتنه سیر و حرکتدر (معنای بیت
بودر که هر کسه که مردان میدان حقیه خدمت ایلدی اکا جنتلر
ویرلر یعنی بر دکل برقاج جنت احسان ایدرلر هم اکا غایب ثوابی
ویرلر یعنی یوزدرجه ویریلور که هر ایکی درجه نك اراسی بشر یوز
سئه لك مسافه در پس مجموع مسافه الی بیك ییل اولور و جهتی
بودر که خدمت مردان ایتک جهاد اکبر قیلنددر که نفسیه مجاهده در

و بوجه داده اهلانه صدیق دیر که درجه سی فوق درجات الشهدا در
بوجه شدن ثواب غزاه مثاب اولدیغی بجهت سی یوزندندرا اگر چه
صدیقی یوزندن رتبه سی غازی و شهیددن عالیدر بویته و برور
دیدنی یعنی جله ایراد ایلادی مع هذا اعطا ایدن فرد واحد در که
الله تعالی در یا مباشر اولان ملائکه و یا خود خلق ذات وصفاتی
اعتباریله خلقنا و جعلنا و کنا و نحن و انشائی کبی که قرآنده واقع اولمشدر فافهم
* * * در اکرام مهمان می گوید * * *

* ای برادر دارم * * * تا بیانی عزت از رحمت تو نیز * * * مهمان
دارك مفعول اولی و عزت ثانسی در عزت بیانی تك مفعولی و از اكا
متعلق و توبیابی تحتیده ضمیر خطابی تا کیددر (نیردخی معناسنه در
(مهمان قوتقدر که عرب ضیف دیر تفصیلی بالاده در) عزیز عزتلو
حرمتلو و شرفلو) تا تعلیل ایچوندر (بیانی مضارع مخاطبیدر مصدری
یافتن در بولق معناسنه مضارعنده فاباء موحده به قلب اولنوب باید
و یابنده دیرل (رحمن الله تعالی در که واسع الرجه در یعنی انعام
وافضالی دیاده مؤمن و کافره شامل و واصلدر کرک وجود و کرک
اوازم وجود جهتدن زیر اخلاق و رزاق مطلقدر) (معنای بیت)
بودر که ای قرداش اگر خانه که قونق کلورسه و سکا ضیف نزول
ایلرسه اتی عزیز طوت یعنی خدمتله و اطعام طعامله و روی خندانله
تا که سندخی رحمن اولان الله دن عزت و حرمت بولاسن زیر اهر عکاک
جراحی کندی چنسننددر بوراده اسم رجاتی ذکرده اصابت ایلادی
زیرا رحم که قرابت معناسنه در اسم رحاندن مأخوذدر و مؤمنلر
اخوان فی الله اولهله بری برلینه صله لازم اولمشدر خصوصاً که
ضیف مقوله سندن اوله فاعرفه * مؤمنی کوداشت مهمانرا نکو *
حق کشاید باب رحمت را برو * مؤمنی مبتدا و یا وحدت ایچوندر
کو اسلنده که اودر که او مبتداه ثانی و مهمان داشتک مفعول اولی
ونکو ثانیسی و بعد الجمه مبتداه ثانی به خبر و بعد الجمه مبتداه اوله
صنددر حق کشایدک فاعلی و باب مفعولی بروا کا متعلق و بعد الجمه
مبتداه اوله خبردر بروا و در که براستعلا ایچوندر علی کبی و اوضمیر
منفصلدر که مؤمنه راجه در و روی او تفسیرنده اولق دخی لطائف

کلامدندر بو صورتده ب حرف تعلق و روی یوز معناسنه اولور
وجه کبی (معنای بیت) بودر که بر مؤمن که او مهمانی ابو و خوش
طوتدی و اکا شایسته خدمت ایتدی بوخو یلو مؤمن اوزرنه و با خود
انک یوزنه الله تعالی باب رحمتی کشاده ایدر یعنی مرحمت و اکرامی
و فتح بابی مقابله سنده اکا رحمت خاصه قیوسن آچرمقصود بودر که
انک ذنوبی مهمان ایله خانه بیرون اولدیغدن ماعدا اکرامی فوقسنده
مزید نعمت و وفور رحمتله اکرام اولنور (ان الله لا یضیع اجر المحسنین)
و بونده رمز وارددر که مهمانک نزولی امتحان الکهی قیلندندر تا که
متابعیت ملت ابرهیمه ادعاسنده اولان مؤمن اکرام ضیفده خلیل
الرحمن مشربنده اولدیغی ظاهر اوله و صدق دعواسی ثبوت بوله
والا کذبی ظموره کله زیر اصادقه دعواسنده برهان کرکدر فافهم و اعمل
* هر که باشد طبعش از مهمان ملول * از وی آرارد خدا و هم رسول *
تقدیری هر کسی که باشد طبعش ملول از مهمان آرارد از وی خدا
و رسول دیمکدر که هر کسی مبتدا و طبع باشدک فاعلی و ملول مفعولی
و از ملوله متعلق و بعد الجمه که رابطه سیله مبتدایه ضیفدر از وی
آراره متعلق و خدا فاعلی و بعد الجمه مبتدایه خبردر (طبع من اجددر که
حرکت و شعوری اولانده و اولیسانده مستعملدر حرکت حیوان و حرکت
افلاک کبی که طبع حرکتک مبتدایدر و حیوانک اول حرکت شعوری وار
و جادک یوقدر طبیعت اندن اخص در زیر حرکت و شعوری اولیسانده
استعمال اولنور فلاک خوشبجه طبیعتی وارددر دیمک اغلاط عامه دندر
زیرا آدمی عاقلی جاد منزله سنه تنزیددر و تعریفانده کلور که طبیعت
اجسامه سریان ایدن قوتدر که جسم کال طبیعی سنه انکله و اصل
او اور نهان و سرشت دید کلری بو طبیعتدر که هر موجود طبیعت
اوزرنه تخمیر اولمشدر و طبیعت انک مایه سیدر و طبیعتون دید کلری
عالم طبیعتدن بحث ایدن طائفه در که مذمومه در و مزاج آدمی دید کلری
حرارت و رطوبت و برودت و یبوست میسائی جمع ایدن حقیقتدر که
عناسر اربعه اوزرنه متفرعه در شکم اخلاط دخی طبایع اوزرنه
متزیه در (ملول ملائنددر سئات معناسنه یعنی انسان برنسنه دن
طوق اولق و اوصانق و فی الحدیث) (تکلفوا من الاعمال فان الله

لا یعمل حتی تملوا) مقصود سزده ملالت او اور الله تعالى ده اولماز
ویا خود حق مرادی اوزرنه بر صفت مشابهه در ضحك و فرح
واستهزا و مکر و امشالی کنی (آزارد مضارع در مصدری آزدن در
سوکمک و انجمنک معنایسته که آزارلق دخی دیرل مستقبلاتنه
زائله را اراننده بر الف زیاده سیله آزارد و آزارنده دیرل و بعض
لغاتده آزاردن دخی آزدنه ضم اولمشدر بوصورتده مضارعنده
الف زیاده سینه حاجت قالماسز و لکن ظاهر اولان بودر که آزاردن
مصدر فرعی در که مضارعی تصحیح اولند قدن صکره اخذ
اولمشدر بعد ذآ آزارد متعدی در بوراده ناظم قدس سره آزاردی
رنجدر مقیامنده استعمال ایشدر که لازمدر زیرارنجیدن انجمنکدر
انجمنکه ایسه انجمنک لازم کلور (معنای بیت) بودر هرکسه که انک طاع
و مشربی مهماندن بر ملال اوله واستثقال ایدوب حظ ائمه خدا و رسول
اندن انجنور زیراکاب و سینه مخالفدر که الله تعالی اطعام طعام
و رسول الله اکرام ضیف ایله امر ایشدر و مخالفت امر شارعی رنجیده
قلق کبی در اذای خدا و رسول ایسه موجب اعتددر تکم قرانده
منصوصدر نورنجیده لك دخی ملالت مذکوره کبی صفت مشابهه در که
اعتقاد ایلوب کیفیندن بحث اتمام کرکدر زیراصفات کوبه ایله
حق انصافی خلق انصافی کبی دکلدر بوراسنی فهم ایتک امر عسیر
اولدیندن اکثر علما تاویله ذاهب اولمشرو بعض اوازم ایله تفسیر
ایمشدر رخنای انعام و غرضی مذاب معنایسته محموله قلمشدر در قاما
محصولی قیلدر زیرابوصورتده سامع ذهنی هر مذهب ممکنه ذاهب
اولماز و تخصیص اولان معنی عندالله اطلاق دخی منافیدر * بنده
کو خدمت مهمان کند * خویش را شایسته رحمان کند * تقدیری
بنده که او کند خدمت مهمان کند خویش را شایسته رحمان
دیمکدر که بو تقدیرله اعرابی ظاهر در خصوصه که نظارتی قریب
و بعدا سبق ایشدر شایسته برار و بر اشیق مصدری شایستن در
برامق معنایسته شایستگی برار اولق و پراشلق مضارعنده سین حذف
اولنوب شاید و شاینده دیرل (معنای بیت) بودر که بر قول که او مهمان
خدمت لایقه ایله کتبی رحمانه وار ایلمر یعنی رضایستی او اور و مقام

قرب عنایتده او اور پس رحمانده مضاف تقدیر اولنور رضای رحن
و قرب رحن کبی بونده اکرام ضیفده فضل راجح اولغه رمزوار در
زیرا بر عمل که عیدی موصل مولی اوله اعمال سارده دن ممتاز او اور
اصلی بودر که الله تعالی اطعام و سقنی و عیاده فقیری کندنه اضافت
قیلیدی جمع فم نظمینی و ظمئت فم تسقنی و مرضت فم تعسینی کبی
بو جهنندن ضیفک نزولی حقک بالذات نزولی کبی اولدی و سلطانه
اکرام ایدن قرب سلطانه مکرم اولدی * هر که مهمان را بروی تازه
دید * از خدا الطاف بی اندازه دید * تقدیری هر کسی که دید مهمان را
بروی تازه دید از خدا الطاف بی اندازه دیمکدر که اعرابی ظاهر در
(تازه طری و لطیف و کنج روی تازه خندان یوزدر که ترو تازه کبی
کورینور) الطاف لطفک جمعیدر لطف ایصال نفعدر که انده دقت
اوله انکچون تعاطی امور دقیقهیه لطافت دیرل و حاسه ادراک ایتدوکی
نسفه دن لطیف ایله تعبیر ایلرل و دقائق اموری ادراک ایده نه دخی
اطلاق اولنور و لطیفه دیرل شول دقیقه المعنی اشاره که فهمه لانح
اوله قاما عبارتده صغیه و مودته وسیله اولان تحفهیه دخی لطف دیرل
وفی الحدیث (تهاد و تحابوا) اندازه رسم و تصمیم و اولچمک و مشهور
اناجدر که در زیلر و بزر کالبرقاشی انکله اوچلرل تعریب اولنوب
هندازه دیرل کسرله هندسه و مهندس دیدکاری بوندند که زابی
سینه قلب ایشدر در زیرالسان عربده دالدن صکره زا کلور کلمه
یوقدر (معنای بیت) بودر که هرکسه که مهمانی کور و آحق یوزله
کوردی وانی انبساطله قرشولدی خدای غنی و معطی دن بی قیاس
وی تقدیر لطفدر کوردی و ایتدوکی کر مک اجرنی مشاهده قیلدی
و نتیجه سینه واصل اولدی و اجرک بی حد اولدینی عاملاک خلوصنه
داردر یعنی خلوص قدر قوتده اولسه اجرا کا کوره تضعیف اولنوب
عشراندن مأنه و ماندن الوفه ترقی ایدر خصوصه که اختصاص الهی
بایندن بشقه مزید دخی وارددر قال تعالی (للذین احسنوا الحسنی و زیاده)
* از تکلف دور باش ای میربان * تا کرانی نبودت از مهمان * دور
باشک مفعولیدر و از دوره متعلقدر و یا خود دور باشک مجوعی نباعد
و یا تبعیده امردر بوصورتده از مجموعنه متعلق اولور تا تعلیل ایچوندن

کراتی نبود که مفعول ثانیه سی و اولی تا خط ابدی حرف جر کراتی به
متعلق قدر (تکلف کلفت و مشقته ایش طومق و زجت چکم شکم
شرعی مرور ایلدی) میر کسرله فتوعک وضع حاصله اسمی در
مهمانک ایسه اطلاق وضع عام ترکیبی حسب بیلده در میربان قونقی
قونقلوب رعایت ایدندر زیرا بان حفظ ایدیچی معنایست در (کراتی
کاف بحسینک کسر یله و یاء مصدریه ایلده اغراق قدر کران اغردر
ثقیل کی کرانمایه اغر بهالودر) مهمان میم کسری و یائله و یاسر
قونقدر (معنای بیت) بودر که ای قونق قونقلابی و کوروب کوزدب
رعایت ایدیچی اگر طعمامده و اگر غیری احوالده تکلفدن و عادتدن
زیاده ایش طومقدن ابراغ اول و یا خود کشدی نفسکی تبعید ایلده
ناسکا قونقدن اغراق حاصل اولیه یعنی اگر تکلف طریقه سالت
اولور سک قونقدن نیز ملال کلور واستثقاله سبب اولور بوجهتدن
اجرک نقصان بولور زیرا اجر و ثواب مأمول اولان خدمات نشاط
و انبساطه مقارن کر کدر پس شول عمل که کراهت مطبوعه اوله مقبول
اولماز فافهم * مهمان هست از عطا های کریم * هر که زو پنهان
شود باشد لثیم * مهمان مبتدا و هست اخره صراعه قید در است
معنایست از عطا های کریمست دیمکدر که جبار و مجرور خبر در مصراع
ثانی نک تقدیری هر کسی که شود پنهان زاو باشد لثیم دیمکدر که اعرابی
ظاهر در (کریم الله تعالی در که زیاده کرم صاحبیدر کرم بعد السوال
اولان عطاد که انده عوض و غرض ملحوظ دکلدر انکی چون دیدلر که
فعل آلهی معمل بالغرض دکلدر والا ذننده ناقص و غیره مستکمل
اولی لازم کلور یوایسه محالدر لثیم کریم مقابلیدر که دنی الاصل
و شحیح النفس اولان کسه در که فرومایه دیرل و اوأم ضمه و سکون همزه
ایله ضد کر مدر (معنای بیت) بودر که قونق قوناق صاحبینه مولای
کریمک عطالزنددر که کفارت ذنوب و رفع درجاته باعثدر هر کسه که
مهماندن کشدی کزلیه و کورغیه و دفع ایده دنی و بخیل اولور پس
خلاق آلهی ایلده انصاف کر کدر که کر مدر و ملت ابراهیمیه اوزرنه
وایق لازمدر که اکر ام ضیفدر والا عید حق اولز بلکه عبد نفس اولور
و ملت ابرهیمیه اتباعدن خارج اولور قال ته لی (قل بل ملة ابرهیم حنیفا)

* خیره برخوان کسی مهمان شود * چون رسد مهمان از پنهان شود *
تقدیری شود خیره مهمان برخوان کسی چون رسد مهمان شود پنهان
از و دیمکدر که بوتقدیردن اعرابی واضح اولور خیره خاء جمع نک
کسر یله بر قلاج معنایه کلور بوزاده مراد بی عقل و بی ادراک
و بداندیش در خوان نعمه الله ده ضمه باینده شور یا وحاضر بیچک
ایله تفسیر اولمشیدر (و حلیمی ده کلور که خوان سمانت و سفره و هر
نسنه که ایچنده طعام اراسته اوله و اورسمی و الف ثابتدر) عرب
خوان دیر و اوله زیان وزنی اوزره و صحاحده کلور که ایچنده طعام
اولور سه مایده و لاخوان دیرل (معنای بیت) بودر که بی عقل و بی
ادراک و بداندیش اولان غیرک سفره سی اوزرنه مهمان اولور و نزول
و جلوس ایدر چونکه اکا مهمان کله کرلور و سفره سته کسه آلوب
مواسات ایتمز بی عقل و بی ادراک اولدیغی بودر که علم حال یلز
و مهمانک ضیف الهی اولدیغن اکلز و بداندیش اولدیغی بودر که
نعمتم اکلور قیاس ایدر مع هدا بئله مزید اولور زیرا محسنه احسان
الهی وعد اولمشیدر بعد ذاییت مذکورده اصح اولان شود در
بوخسه بعض نسخده واقع اولدیغی کی مشو دکلدر نهی حاضر اولی
اوزره مکر که حرف ندا محذوف آلوب ای خیره دیمک اوله یوایسه
عربیده شایمدر فارسیده دکل فافهم * هر که مهمانت شود از خاص
و عام * پیش اومی باید آوردن طعام * تقدیری هر کسی که شود
مهمانت از خاص و عام می باید آوردن طعام پیش او دیمکدر که
از خاص و عام هر کسی دن حالدر و آوردن می باید ک فاعلی و طعام
آوردنک مفعولی و پیش اکا طرفدر باقی مفردات بالاده مشر وحه در
(معنای بیت) بودر که هر کسه که خاص و عام دن سنک قوناق اوله
انک اوکنه طعام کنورمک کر کدر که عرب اکا قری دیر کر اوزنی اوزره
و تعجیلی منید ویدر خصوصاً راه دوردن وارد اوله زیرا آج اولی
احتمالی غایدر * هر که مهمانرا کرامی میکند * کوششی در نیک نامی
میکند * تقدیری هر کسی که میکند مهمانرا کرامی میکند کوششی
در نیک نامی دیمکدر که اعرابی ظاهر در کرامی کاف فارسیست
کسر یله و یاء نسبتله او او و عزت لو و حرمتلو معنایست پس کرام عزت

و حرمت دینک او اور و هر قینلو اولان نسبه دخی کرامی دیور
 کوششی ده یا زاید و یا وحدت نوعیه ایچوندیر (کوشش کاف عربی ک
 ضمیمه کوشیدن لغتین اسم مصدر در دورشش معنایه واکن
 مصدر مراد در که دورشش در اجتهاد کی نیک نام صفت مشبهه در
 ابو آدلو و خیره یادلو معنایه اخرنده یا مصدریه در (معنای نیت)
 بودر که هر کسه که مهمانی عزیز ایلر یعنی اول عمل انک بین الناس
 نیک نام اولانسته باعث پس اکر ام ضیفه کنیدی نفسی چون اجتهاد
 ایتش اولور که خلفک ~~کنیدی~~ حقند و حسن شهادت و خیره
 دعالریدر که سبب قبول خدا در تنکم حدیده کلوز و اتم شهداء الله
 فی الارض) و الاخلق ایچنده مجرد شهرت شایعه دن فایده اخر و به
 حاصل اولان شوال اولور سه که اکر ضیف کافر مقوله سی اولور سه
 تی نوجهاله عزیز طور که اعزاز کافر اذلال دین در جواب بودر که
 مقصود جائزه کوره قوندرب کو چرمکدر خلیل الرحمن علیه
 سلام المنان ایتدوی کی یوخسه مؤمن و کافری هر حاده برابر کورمک
 دینک دکلدر و کافره اسباب قهر ظهوری دخی اخلدر که اطفی
 خوش کوردیکی کی قهری دخی خوش کوره زیرا رسول حقدر
 قال تعالی لا تفرق بین احد من رساله تأمل ایه که سائل فرس اوزرنه
 را کب او اب کلور سه دخی رد ایتک یوقدر دندلیدی یعنی هر حاله
 مواسات و حسن معامله لازمدر * زانجه داری اندک ویش ای پسر *
 رد باید پیش در ویش ای پسر * بوتک تقدیری ای پسر آنچه داری
 زندک ویش ~~یکدر~~ که حرف جر ماقبلنی یاندر و جائزدر که حرف
 جر داری به شوق ایوب ندک ویش ~~یکدر~~ بدل اوله بداید اکیسی
 دخی فعل اولمغسله برده مصدره محمول او اب بایدک فاعلی او اور (باید
 بدن دیکدر یوصورنده پیش برده طرف او اور و بعد الجملة التبعیه تقدیر
 اول اوزرنه خبر او اور و تقدیر ثانی اوزرنه دخی کلام معنای مبتدیان
 مخان دکلدر زیرا عربی ایه تقدیری دیکدر که (من کل شیء مملکه
 من الدلیل و اکثر لایه من رفعه لی حضور الفقیر) یعنی کل شیء مملکه
 لی اخره زانجه در جمله در اصلی کسرنه و قطعه زانجه در تنکم
 مرورایدی (اندک کاف عربی ایه آزدو قلیل معنایه ظاهر بودر که

اندنجه معنایه در که جند مجمل و لدن عیار تدر اخرنده کاف تصغیر
 تقلیل دلالت ایچوندیر (پیش بیه عربی ایه ارتوقدر زائد معنایه
 بوراده ناطم قدس سره پیشی اندک مقابل سنده ذکر ایلدی مع هذا بشک
 مقابلی کمدر که یا قصدر و اندک مک مقابلی بیدر که چوقدر زیرا قلت
 و نقصان بری برل بنی مستلزمدر پس اندک که آزددر کثیره کوره ناقصدر
 (پیش نانی یا عجمی ایه او کدر قدام کی مقابلی نس ذر یا عجمی ایه
 معنای صو کدر (خلف کی دزویش لغوی فقیردر و عربی ترک و یچورد
 ایلدر اولیکه فقیر صوری و ایکنجی به فقیر حقیقی دیور بوراده
 مراد مطلق فقیردر اگر چه (لایا کل طعامک الا بقی) موجبیه در ویش
 حقیقی نه بدل ایتک اقوی و ثوابه مضاعف در و بواسطه اوده کسوت
 در ویشنده اوللرک اکر نه در ویش دینک تسبیح شمرده قیلاندر
 خبشی به کافور و طاعونه مبارک اطلاق کی (معنای نیت) بودر که
 ای پسر هر نه که طورین آزدین و چوقدر دین مالک و ایتک نه ایتد
 در ویش او کینه ایتک کر کدر کرک مهمان و کرک غیر مهمان زیرا فقریه
 تصدیق الله تعالی به فرض حسن اکی در که الله تعالی غنی بالذات
 اولمغسله مقابل سنده مضاعف احسان ایدر زیرا قرصدن مرادی
 لطف و کرمنه ویشیه در * نان یده باجائمان پسر خدا * تادهندت
 در بهشت عدن جا * تقدیری یده نان باجائمان از پسر خدا دیکدر که
 نان یده مفعول صریح و باجائمان غیر صریح در از پسر امری
 عملیل در تا عرض ایچوندیر دهندت ده تاء خطاب مفعول اول و جائمانیدر
 (یده امر حاضر در بانک و ذالک کسریله باتا کید طلب ایچوندیر دهک
 مصدری دادن در ویرمک معنایه اعطا کی مضارع سنده الف هایه
 قلب او انوب دهد و دهنده دینلور فقیریه (باجائمان ده با تمذیه یعنی
 مجرد تعلق ایچوندیر جائمان جائعک جوعیدر جوع شبعک ضدیدر
 یعنی آج اولمغسلدر که معده طعامدن جائ اولمغسلدن حاصل او اور
 (بهشت بانک کسریله او چق جنت معنایه نه بهشتک عدنه اضافتی
 عامک خاصه اضافتی قیلاندر بلد بغداد کی زیرا عدن این عباس
 رضی الله عنهما قول اوزرنه جنان شبعک و غیر یلر قابل اولدیغی اوزره
 تمایه نک بریدر که اهل الجنان در عدن دندوی خواص اهل جنتک

✱

✱

اوراده استقرار و ثباتدن اونور بدر تشکیم مستقر جواهره معدن دیرل
کسر دالله تشکیم دارالخلد دخی احدی الجنانک استمیدر که خلود و بقایه
دلالت ایدر و جمع جنان دارالبقاء و القرار ایکن خصوص اوزرنه
عدن و خلد اطلاق اولندی بعض فضائله اختصاصا صلرندن اونور یار
انکچون اوراده بقاسا رجنانده بقادن مرغوبدر (معنای بیت) بود که
نان و یروخیز طوغره آج اولنلره رضاء خدا ایچون ناسکا جنت عدته
یرویره یعنی اوراده ملائکه سکا و مقام کوسرلر اگر چه فی الحقیقه
معطی الله تعالی در مقصود اعطاء نان و اطعام طعامک مزید فضلی
یساندر که بوخصالت باعث دخول اعلای جنات و تنب و وصول
ذروه مقاماتدر پس بوراده نانی تخصیص ایددی معنیم غذا اولغله
والا امراد اطعام طعامدر مطلقا کر کسه وقت ضرورتده کله اولسون
زیرا هر کید رطبه ده اجر وارد و حدیثده کلور (افضل الصدقة
ان تشبع کبد جائعا) کما فی الجامع الصغیر شرح مساوی ده کلور که
کبد جائع مؤمن و کافر و ناطق و صامت یعنی انسان و حیوانه شاملدر
و شول حدیث نه کلور (اگر موا الحیر) یونین مراد تحفیردن تحذیردر
اطعام ایسه مأمور به در و کلبک لعابی نجس اولمق مستلزم تحفیردن کلدر
زیرا نظر ایتدایه در انتهایه دکل والا انتهایه امعاء انسان ایله
دهان کلب برابر اوور و ناظم قدس سره اطعامی رضاء خدا لله تعالی
ایلدی زیرا اخلاص بیت و حسن طوبیت اوزرنه مبنی اولسه مرغود
و موجب غضب رب معبود اولور فافهم جدا * برتن عریان که پوشده
جامه * حق دهد او را ز رحمت نامه * که لفظی بوراده ذوی العقولدن
استفهام نموندر که مبتدا در پوشد ضمیری کار جعدر جامه پوشد
مفعول صریحی و برتن غیر صریحی در و بعد الجملة خبردر حق دعدک
فاعل و فاعله مفعولی و او را اکا متعلقدر زیرا لام جاره معنایه در
ز رحمت نامه بی بیاندر و بعد الجملة جواب استفهامدر (ن کوده در
بدن معنایه که رأس و یدان و رجلان اندن خارجدر جسد دخی
فصلی بالاده در (عریان ملبسک خلا فیدر که عجم برهنه و ترک جیلاق
و بالکنی در جمعی عریانون کلور عاری ده کر چه عریان معنایه

مضد

✽

ولکن انک جمعی عراة کلور (پوشد مضارعدر مصدری پوشیدندر
اورنگ و اورنگ و کیم معنایه (جامه ده همزه و حدث ایچون و یا
زائده در جامه ملبوس در تفصیلی بالاده در (نامه ده همزه دخی بویه در
نامه عرف نامه ده مکتوب دید کاریدر ایچنده نام یعنی آدیاز لغله مکتوبه
تخصیص ایچون آخرنه ها الحاق ایشلردر (معنای بیت) بود که
هر کیم عریان بدن اوزرنه برجه و لباس اوزنه و کدوره حق تعالی
اکا رجندن برانه و یره یعنی مرغوم و مغفور اولمسی حقنده برات یازه
و آخرتده معنی و مسلم اولنلره محزون اوله و حله جنت ایله آرایش بوله
جزاء وفاق طریقله زیر اهر غلامک کندی مناسب اجری وارد و انکچون
صائغله (کلور او شریوا) دیلور فافهم * هر که ثوبی برتن عاری دهد
* در دو عالم ابرش باری دهد * تقدیری هر کسی که دهد ثوبی
برتن عاری دهدش ایزد درد و عالم باری دیمکدر پس شین دهنده قیددر
بوراده اونکی دهد پوشد معنایه متضمن اولغله برایله تقدیه ایلدی که
استعلا ایچوندر نیکم عرب البس علیه و خع علیه دیر (ثوب لباسدر
اصلده بر شینک حالت اولاسنه و یا حات مقدره سنه رجوعیدر
اولکینه کوره مثلاً ثاب فلان الی داره دیرل و ایکنی به کوره مثلاً لباسه
ثوب دیرل زیر اغراندن اول فکرته مقصود اولان ثوب ایددی پس
غرل اول حالت مقدره به رجوع ایددی انکچون دیمکدر که اول الفکره
آخر العمل فافهم جدا در دو عالم دن مراد دنیا و آخرتدر (ایزد زار عربی
و یاء محم نیک فحمله اسم خاص باری در عربی ده جلاله و ترکیده
مکری کی (یاری اعانت معنایه در یار معین در پس یا مصدربه اولور
(معنای بیت) بود که هر کسه که بر عریانک بدنی اوزرنه بر لباس و یره
یعنی لباس ایلده ایکی عالمده حق اکا اعانت و یره یعنی عریانه لباسه
نیمه معین اولدیه حق دخی اکا معین اولوب دیساده لباس تقوی
و آخرتده حله جنت ایله مزین ایلده * کر براری حاجت محتاج را *
بر سر از اقبال بانی تاج را * مصراع ثانینک تقدیری بانی تاج بر سر از
اقبال دیمکدر که تاج بانی نک مفعولی و از تاجی بیاندر بر آری مضارع
مخاطبدر مصدری بر آوردن در یوقاری کتوز مک یعنی قالد رفق
معنایه مستقبلنده آورد و آرد دخی دیرل حذف و اوله اقبال اذبارک

✽

✽

ضدیندر مقل سعادتلو کسه در کدین و دنیا جهشتدن دائم ترقیده اوله
 تاج (پادشاهلر باشلر نه کید کلری نسته در که خواهرله ترین اولنور
 کلبل دخی دیرل تفصیلی سبق ایشدر بوزاده اقبال تاج شاهلی به تشبه
 ابتدی زیر اقبال کیشیک عزت و سعادت شیریندر (معنای بیت) بودر که
 اگر محتاجک حاجت و فقر و ضرورتی یوقاری کتور بیک یعنی
 احتیاجنی دفع ایدوب مرادیه مساعدیه ایدر بیک اقبال الدن باشک اوزرنده
 تاج بواور سن یعنی تاج اقبال کیوب مالوک کی معزز و کرم اولور سن
 زیرا فقیرک دستگیری اولوق سبب دولت و غنا و خفیرک معالوفنده بولوق
 باعث عظمت و کبر مالد * هر که باشد اوز دولت بختیار * رخبر و زرد
 در نهان و آشکار * بعضی نمنده هر که باشد دولت بختیار اوز و شمشدر
 بونسخه به کوزه بخت منفصل یازیلور او باشد بخت خنیده ضمیر فاعلی
 تا کیددر بختیار مفعول در و خبر ما بعدینه مفعول در (بختیار بخت دولت
 و طالع معناسنه در پس) بختیار دولتو و طالع او دیکدر یعنی بختی
 کیدوبه یار و معین در هوشیار و یار هوش در صکره چو بختی تقدیم
 و ترکیب اولمشدر سرخوش دخی بویله در که اصلنده خوش سر در
 اگر چه بعضیلر خوشی شیره صفت طوتمشدر بیدر و لکن قواعد فرسه
 مخالفدر (و زرد مضارع غائبدر راه همایه نک تقدیمی ایلله مصدری
 وزیدن در او یکتمک و بر نسته بی عادت ایدنک و قرانلق معنای نه
 (معنای بیت) بودر که هر کسه که دولت اچرو به دن طالع او و کو کوا
 یعنی بومقرله دولت عظمایه ستاره سنی مساعد اوله و نیم سعیده طوغوب
 اوج جیشنده رقم سعادت یازله اول کسه کرلی و آسکاره خیر قزانور
 و خیر او نسته به یلتور وانی عادت ایدنور زیرا یازدنیک مقهضاسی
 بودر و بوتک خلاقی اولان ساعی باشم اولور شکم حدیشیده کلور
 اغلرا فکل مبسر لما خلق له (پس بونده خیرله مراد امر من قبولدر
 مطلقا کرک (اطعام طعام) و اکرام ضیف (والیاس لباس و کرک غیر
 * ای بسر هرگز مخور نان بخیل * کم نشین در عر برخوان بخیل *
 کم نشین در عر برخوان بخیل * کم نشین در عر برخوان بخیل *
 فارسی ایلله) میبری نشین نشین اندک و عمر بی ایندتر چه بی اجلاس جلوسا
 بختیار کدر ای لایاس اسلا فک الدن فی ظل هذالمقام دارم

عن العدم بقیة اعراب ظاهر در وجهه مفردات مره بعداخری محرردر
 معنای بیت) بودر که ای بسر هیچ برو قنده بخیل اولان کسته نک
 انکمن بعد و عمر کده بمسک اولانک سفره سنی اوزرنه آن اوتور یعنی هیچ
 اوتورمه زیرا خبیبسک طعامی دآء یعنی امرضدر جو مردک طعامی
 دآء اولانخی کی انکچون بعضی صلحاک فطوریله تبرک ایدر لر بونده
 نعمیم دن صکره تخصیص وارد در زیرا اکل نان سفره به اوتور یعنی اقتضا
 اینر بلکه غیرنی وجهه دخی او اور پس دیکدر که نه سفره سته اوتور
 و نه خود غیرنی وجهه طعامن اکل ایله زیرا بخیلک هر اوجهله اولور سه
 طعامک اکل اتمک همان سفره سته اوتورمق کی در زیرا سفره به
 اوتورمقدن مراد اکل طعامدر فافهم * نان بمسک جله رنجست و عنا *
 مپشودنان سینی خور و ضیا * نان بمسک مبتدا جله حال و رنج خبر در
 نان مپشودک فاعلی و نور مفعول در (بمسک بختیار که مالی محله
 صبرق اتمکدن امسالک ایدر یعنی انا تعاق و حقه ایدر (رنج فارسیدر
 زحمت معناسنه) عاغز بی در که حرکتدن حاصل اولان تعبدر (سینی
 شول جو مرددر که حاجت مقصداری بذل ایده زیاده ایتیله زیرا بلکه
 زیاده ده مضرت و مفیده اوله نور و ضیا دیمشدر در که ضیا بمسک
 اوضع و الاستعمال نوزدن اقوادر انکچون ضیا شمس و نور قره نسبت
 اولور قال الله تعالی (هو الذی جعل الشمس ضیا و القمر نورا) و عند
 الحکماء ضیا انوار اولانه دیرلر ضیا الشمس کی و نور بالعرض
 اولاندر نور القمر کی یو بوزدن دیمشدر نور القمر مستفاد من الشمس
 و بعضیلر دیدیلر که غنده ای کسکی میسانده فرق بوقدر انکچون نور
 القمر دیدکلری کی نور الشمس دخی دیرلر نور وضو اجسام نیره دن
 منتشر اولان نسته در که ا ورحیه بی مشاعده به معین در انکچون
 دیمشدر که نوریدرک به ولایدنک و عند الصوفیه ضیا نور و ظلمتک
 امتزاجندن نایج اولاندر نور ایسه بویله دکلدر تفصیلی وارد در بابنه
 معلومدر (معنای بیت) بودر که بخیلک نان و طعامی جله رنج و المبر
 یعنی درد و بلا و رنج سبب که اندن ظلمت طبیعیه حاصل اولور
 دخی و جو مردک نان و نعمتی یسه نور و ضیا در یعنی قلب در و حک
 بنور و برضیا اولماسنه باعثدر زیرا شغنی نک قلبی نور خلوصله منور

☀

☀

☀

ومالی دخی شوب شبهه دن مطهر در پس شری دخی اکا کوره اولور
 * تانخواستند بخوان کس مرو * وز پی مردار چون کر کس مرو * تا
 مادام معاسنه مرو کله منه ظرفدر خوانند فعل مضارع منی در
 ناه خطاب مفعولی و فاعلی ناس در کس قرینه سیله و بخوان اکا
 متعلقدر مرو نهی حاضر در مفعولی محذوفدر ماقبل قرینه سیله
 تقدیری مرو بخوان کس دیمکردن و مصراع ثانی نک تقدیری و مرو
 از پی مردار چون کر کس دیمکردن که بودند اعرابی ظاهر در مرو میم
 مفتوحه ایله نهیدر که طلب ترک فعل در مصدری رفتن در کیمتک
 و یور یک معناسنه مضارع غنده رود و رفته دیر ر قابی واوه و تابی داله
 قلب ایله (از پی بهر معناسنه در از پی توسندن اوتوری دیمکردن
 و پی از و او یک معناسنه ده کلور (مردار لاشه و جیفه دیدکلر بدر که
 جسته المیت در) کر کس لغات فارسیه ده تجریر اولدیدی اوزره
 معروف طائر عظیمدر که بیک بیل یا شرد در از تر کیده آق بایا
 دیدکلر بدر بیاض ریش اوور و جیفه به قونقه له مشهور در
 (معنای بیت ابودر که مادام که سنی دعوت ایتمک کسه تک سفره منه
 کیمتک و جیفه دن اوتوری کر کس کی کیمتک یعنی دینای خیمه اربنه
 دوشوب کر کس قوشی کی لاشه به قونقه و مردار نسته بیکه تنزل ایتمه
 زیرا بلا دعوت سفره غیره جلوس ایتمکده رزات و فضاحت وار در
 تنکم بالاده یلندی و دنیا جیفه و طایلری کلاه نشیده اولندیغی خود
 اژده وارد اولمدر پس دنیا جیفه دن عبارت اولدی فکیف که خیمت
 و حرام اوله فافهم جدا * چشم نیکی از خیمتس و دون مدار * سقف
 اورا هم توبی استون شمار * بعضی نسخده سقف و بران راتو بر استون
 مدار دوشمدر چشم مدارک مفعولی و حرف بحر اکا متعلقدر سقف
 دخی شمارک مفعولی و توتختنده ضمیر خطابی تأکید و بی اکا متعلقدر
 چشم بوراده امید معناسنه در زیرا بر کسه نک اخردن امیدی اواسه
 کوز اوجله اکا متعلق در و اردنجد انفسان دن خالی و لار نیکی ده یا
 مصدریه در (نیک ابودر خیمتس دون خیمتس و دنیا و حقیارت
 اهلی دیمکردن پس دونک عطی تفسیری در) سقف خانه نک تاوانی در
 قات مسانی (و جعلنا السماء سقا حقه و نطا) یعنی سماء ارضک سقفی کی در

عرشله کرسی یعنی سطح جنت کی (استون ضمه اصلنده ستون در که
 درک دیمکردن اسطوانه کی همزه لاجل الضم و ره ادخال اولمدر
 کلمات فارسیده نذرری چوقدر (معنای بیت) بودر که خیمتس
 و دنیا اهلندن ایلوک امیدنی طوقه هم سن او و قوله نک سقفی در کسز
 عدایله یعنی بخیل و دنی دن بر نسته رجاسنده اولمق تلمسز و در کسز
 خانه به اعتماد کی در که تحتنده فایده یوقدر و تخته آخر انک دخی مالی
 و معنادر زیر ایدمکردن که دنی آدم سقف ویران کی در که سن اتی درک
 اوزره طوقه و اکا کوکل ویرمه زیر اندن خیر یوقدر * کر کس خیری
 توان از خود مین * هر چه بدنی نیک بین و بد مین * بونک تقدیری
 کر کس تو خیری مین آرا از خود دیمکردن که تو کنی تحتنده اولان ضمیر
 خطابی تأکید و آن مینک مفعولیدر و یا خود ظاهر نظم اوزره در که
 تومبتدا و آن کالاول و مین جمله سی خبر و بعده جزاء شرط در هر چه
 مبتدا و بدنی جمله سی اکا صفتدر عربی ایله تقدیری کل شیء ترا دیمکردن
 نیک مابعدته مفعول اولوب بعد الجملة خبر در و بد دخی ماقبله معطوفدر
 عطش الانشاء علی الانشاء قیاسنددر خود بوراده اما ایله اوقشور زیر
 بدایله قافیه اولمدر مین نهی حاضر در بین امر حاضر اولدیغی کی
 مصدری دیدن در که کورمکردن مضارع غنده علی خلاف القیاس دال بایه
 قلب اولنوب یلندیرلر (معنای بیت) بودر که اگر سن برخیرایدن و یا خود
 اگر خیر ایلر سک سن اتی خود بین اولوب کند کدن کورمه بلکه توفیق حقه
 باق بلکه کندیک افلا بدوب تو حید افعاله ناظر اول و هر نه که کوردر سن
 ابو کور و بد کورمه یعنی فیجوت قبحی ستر و حسننی کشف ایله تا که ستار
 سمندن حصه دز اولاسن بلکه کندیک مقام فرقه اولنوب کم و برامز کور
 و خلقه نظر جمعه نظر ایدوب محاسندن غیر کورمه زیرا حکیمک
 جمیع افعالی خبر در انکچون (یده الخیر) دندلی و شر اضاقت اولمدی
 زیرا شریزه نسبتله و مقضی بالعرض در فافهم جدا

* * در صفت علامتهای احقان گوید * *
 * سه علامت دانکه در احق بود * اولاً غافل زیاد حق بود *
 بونک تقدیری انکه سه علامت بود در احق دیمکردن که دانکه عربی ده
 علم دیمکردن پس سه علامت مبتدا و بود جمله سی خبر اولوب بعده

دانکه به مفعول اولور اول مبتدا وائف وصلی وقف بحر استنه اجرا
ایچوندر غافل ایکنجی بودک مفعولی وجر فجر غافله متعلق و بعد الجملة
خبر در بویئتک مفرداتی شرح اولمشدر (معنای بیت) بودر که ای غافل
بیل و منته اول که احقده اوج علامت و نشان وارد که اول علامات
انک حاقته دالدر اول ذکر حقندن غافل اولور زیرا ذکر ایکنکه اول
عقل کر که ر علم عقل اوزرنه منیدر پس شول دله که علم و عقل
یوقدر معلوم و مذکور نه دن خاطره کلور پس بونده رمز وارد که
انسان دائم حضور اوزرنه کر که ر تا که معاصیدن مصون واذکار
و عبادانه مقرون اوله * گفتن بسیار عادت باشدش * کاهلی اندر
عبادت باشدش * گفتن باشدک فاعلی و عادت مفعولی و شین عاده
قییددر یعنی بحسب المعنی اکا ایچمدر زیرا باشد ایکی مفعوله تعدیه
ایتمز مکر که شین اورا برینه اولاکه را لام جاره معناسند در تنکم بعض
نظائری مرور ایندی کاهلی ایکنجی باشدک فاعلی و اندر اکا طرفدر
(عادت خلق انک اوزرنه مستمر اولوب معاوده ایند کلری نسته در
(کاهل هانک فکمه سست در) عبادت امرله و بلا امر اولانه شاملدر
طاعت اینسه امره مقارن اولاندر (معنای بیت) بودر که احقک
ایکنجی علامتی بودر که چوق سو یملک اکا عادت اولور اکشار
کلام ایسه مالایعنی مقوله سندندر و انسان هراشتند وکن سو یملک
کذب دندر و انسانی یوزی اوزرنه جهنم دوشورن لسانی شریدر
پس قلت کلام عقلدن و کثرتی حقندنر و او چنجی علامتی بودر که
عبادته اکا کاهلک و فتور اولور یعنی جد و نشاطله عبادته قیام ایتمز
زیر اثرات علم و عملدن مستفید دکل و حقیقه الحال و قوفی یوقدر
* ای پسر چون جاهل و احق میباش * یکدم از یاد خدا غافل
میباش * تقدیری ای پسر میباش چون احق و جاهل و میباش غافل
از یاد خدا دیمکدر که از غافله متعلق و یکدم اکا طرفدر (معنای
بیت) بودر که ای پسر احق و جاهل کی اوله یعنی بر دم
و بر نفس ذکر حقندن غافل اوله پس مصراع ثانی اولی بیان اولمش
اولور الحاصل غافل و عالم اول که مقتضای دوام اوزرنه ذکر حقندر
تنکم احق و جاهلک حالی دوام اوزرنه غفلتدر سوال اولور سه که

ذکر دائم محالدر (جواب بودر که جناب نبوت صلی الله علیه وسلم
نعتنده کلور که) کان یذکر الله علی کل احیانه (یعنی حضور مع الله اهلته
غفلت یوقدر زیرا هر نه مقوله ایش طور سه حقه در و صورت خوابده
اولسه نفسی قییددر * هر که اواز یاد حق غافل بود * از حاققت در
ره باطل بود * تقدیری هر کسی که او بود غافل از یاد حق بود در ره
باطل از حاققت دیمکدر که بوندن اعرابی ظاهر در (معنای بیت) بودر
هر کسی که او ذکر حقندن غافل و غیره مشغول اوله حاققتدن باطل
یولده اولور یعنی طریق حق طریق ذکر و طریق باطل طریق سهو
و نسیان و غفلتدر باطل اولدیغی بودر که نتیجه سی یوقدر زیرا
بر فایده لی نسته به موصول دکلدر * هیچ از فرمان حق کردن متاب *
* بهر دام ازاده را دامن متاب * کردن متابک مفعولی و جار و مجرور
اکا متعلقدر بهر ایکنجی متابی تعلیلدر دامن انک مفعولیدر دامن
معناده آزاده به مضافدر دامن ازاده را دیمکدر دام دامنندن جزء اولمله
ساق مساق کی بریده جمع ایلدی (کردن کاف عجمیله پیوندن عنق کی
(متاب نهی حاضر در مصدری یافتن در بوکک معناسنه مضارعنده
فانی بایه قلب ایدوب تابد و تابنده دیرل مصدر فرعی ناپیدن کلور
(و دقا نقه کلور که تاب قورمدر قورم اولان نسته پرتاب دیرل
تمام قورلمش اولسه نیم تاب دیرل تاب دیرل تاب اسمدر ناپیدن که
قورمقدر رسن تاب ایب بوکیچی و موتاب قبل قورچی موتاف ده دیرل
اصلنده تاف در فائله بازا سنده مبادله وارد مثلا اصفهان و اصفهان
وزفان و زبان دیرل (دام دال مهمله ایله طوزاق در که اسم جنددر
بوراده تزویر ایچون استعاره اولمشدر تنکم دام تزویر دیرل آزاده فارغ
معناسنه که مشغولک ضدیدر دامن داماندن تخفیف اولمشدر که
عرب ذیل دیر (معنای بیت) بودر که هیچ حقک یور یقندن بوکه و یان
و برمه تنکم قرانده کلور (واذا انعمنا علی الانسان اعرض ونا ی بجانیه)
تنکم خسپس اولان غنی فقیری کور دکده روگردان و پهلوزن اولور
و دخی تزویردن او توری فارغ و کندی حانده اولان آدمک دامننی بوکه
یعنی آکنه یا شوب چورمه و بی کاهی مهم و بی حضور ایتمه الحاصل
فرمان حقندن بوکی بوکوب چورمه دیکک کی ایل آکنه دخی

بلا سبب یا شوب قویرمه والا حقه وخلقه اذیت ایتش اولوز سن که
جزائی لغت و غضب و عذاب و فافهم * باطلی را ای پسر کردن منه
* تقدیر دانا بهر کون منه * کردن ما بعدنه مفعول و باطل
اکا متعلق در زیر الام جاره معنای در باطلی ده یا زاید در نقد اینک
منه مفعول صریح و بهر غیر صریح (منه نهی حاضر در مصدری
نمودند قوم معنای نهی وضع کبی مضارعند الف حذف او انوب
نهد و نهاده دیر (نقد حاضر مالد تفصیلی بالاده در نقد مردان
مراد رجا الله اسرار و معارفی در که قیمت و رغبت و اعتبار ده
زر و سیم کبی در بلکه دخی اعلی و اعلی در (کودن کاف عربی نک
و دال مهمله نک فتحه لایله آغر یورشلو (کسند بالان آتی و طوی
قوشی بونلردن استعاره ایدوب کج فهملو احق و نادانه کون دیدار
(معنای بیت) بود که ای پسر باطله کردن قومه یعنی بوین و یروب
تسلیم اوله و انقیاد ایتنه بلکه حقه فرو ایله و ظهر و باطن کتاب
و ستندن خارج اوله زیرا حقه عاصی و خلقه مطیع اولمق یوقدر
و باطل نفس و شیطان و اهل هوی و منکر تدر و دخی رجال اللهک
نقد معارفی احقر الله و یرمه زیرا نادان قدر کهری بلز و بدنده
ضایع اولور و عرفاء امتاء اسرار در پس ناحله صرف در هم و دیشار
ایتمک نیجه خیانت ایسه کشف اسرار و افشاء راز ایتمک دخی بویه در
و یمشردر که لایبایع الابل فی سوق الدجاج * در قضای آسمانی دم مزین
* هر کسی که پیش بین و کم مزین * تقدیری مزین دم در قضای آسمانی
و بین هر کسی را پیش و مزین کم دیمکدر که اعرابی نظارتدن ظاهر در
(در قضا و حق قضا دیمکدر حذف مضافله قضا حکم از لیدر که
بالاده مشروحدر اخرنده باتوسل ایچوندر رسم فرس اوزره فاما اصلی
اوزره همزه ایله قضا آسمانی دیمک دخی و جهدر عادت عرب اوزره
آسمانی ده یا نسبت ایچوندر (دم مزین سکوت ایله دیمکدر زیرا دم یعنی
نفس اوزر معقه سکوت لازم کاور (مزین نهی حاضر در مصدری زدن در
اوزر معنای ضربه کبی مضارعند نون زیاده ایدوب زند و زند
دیر (پیش با عربی ایله زاید در مقابلی کم در که ناقص در و لکن نقصار
قلتی مستلزم اولمغه اکثر مواضعه قلت و قلت ایله دخی عدم مراد

ایدر ل زیر اقلیل اولان نسته معدوم کبی امر و هو مدر بوراده ناضک
قدس سره پیش ایله مرادی کاملدر الیچون کم ایله مقابله ایلدی که
ناقصدر و کمال و نقصان دخی معنای راجعدر صورته دکل (معنای بیت)
بود که قضا آسمانی حقه دم آورده یعنی تکلم ایتنه زیرا بوراده
سکوت ایتمک تکلمدن او جیدر شول جهمدنگه سر قضا و قدره دیکه
عارف واقف دکلدر و بالغرض واقف اولسه دخی سویه مرز بر ظاهر
شرعه خلل کتور زین حکم ازله اعترض ایچوب مقضی اگر حلو و اگر
مرد قبول ایچلودر و اندن بحی ترک ایتمک کر کرد و قضای آسمانه نسبت
ایلدی زیرا صورتی او خده مثبتدر وقت مرهونی واد قده سماء بعد سماء
جو هوایه و اندن ساعتده مقضی له و علیه نازل اولور و قضایک اسباب
مؤثره سی سماء در زیر اعلویات فواعل و سفلیات قوا ایلدر و دخی هر کسی
زاید و کامل کور و ناقص و قاصر آورده یعنی صفت کماله و صف ایله
صفت نقصانله دکل نکم مشهور در که دیمشردر (هر کور دیکه
خضر ییل دخی عین کماله یاق و حقیر کورمه کر کسه فی نفس الامر
کامل و عظیم اولسون زیرا سوز سنده در آمده دکل * دست خود را
سوی ناحرم مبار * جانب مار یتیمان هم مبار * تقدیری مبار دست
خود را سوی (ناحرم و مبار هم جانب مار یتیمان دیمکدر که بوتقدیردن
اعرابی نه هر اولور ناحرم اجنبیه در که منکوحه سی و جاریه سی اولیه
ناحرمک معنای محرم دکل دیمکدر پس ناحرم ایله محرمدن احترام
ایدر که نکاحی حرام اولاندر و استماعی حلال اولان دخی انده داخلدر
ذکر اولانان زوجه و جاریه کبی (مبار نهی حاضر در مصدری آوردندر
کتور مک معنای مضارعند آورد وارد دخی دیرل تخفیفله مبار
اندندر پس مبارک اصلی مآردر همزه ایله که میم مفتوحه افاده نهی
ایچوندر و همزه ده ثقیب اولمغه بایه قلب اولمندر (یتیمان یتیمک
جیدر انساندن یتیم اولان شول صبی در که قبل البلوغ بلا اب قاله
و حیواندن بلام اولان دیرل و نیم ضمه افراد و انقطاع معنای اولمغه
در یتیم دیرل زیرا دانه دار اولمغه جفتدن منفرددر و انقطاعی محلی
صدفه نسبتله در (معنای بیت) بود که کندی الکی ناحرم جانبند کتورمه
و کتورمه و طوتمه نکم بعضی نسخ ده مبار بریده مدارد و شمشدر

و نا مجرمه ال اوزاتقی یا زنادن کایه و یا بر غصونی مس ایتمکدر که
 بودخی زنادن معدود در شهوتله نظر کی زیرا نظر و مس ذریعه
 زنادر بروراده ظاهر اولان مس حقیقی در یتیمک مالی جانیسه دخی
 ال کنورمه یعنی اوزاتقه نا مجرمه اورانم و غلک کی زیرا ایکیسی دخی
 حرامدر و مال یتیم اکل ایدن بطمنده آتش اکل باید پس انک نفسی
 دنیاده بر آتش اولمشدر در آخرتده دخول نازک سبی بودر فافهم
 * تا تونی راز با همد م مگوی * کرتو باشی نیز با خود هم مگوی *
 تا تونی مگویه ظرفدر راز مفعول صریح و با همد م غیر صریحدر
 تو باشی ده اولان ضمیر خطابی تا کیدر و بعد الجملة شرطدر یا خود
 مگوی ثانی به مفعولدر و بعد الجملة جزادر و یونیک مفرداتی ظاهر
 و سابقده دخی مشروخدر (معنایی) بودر که قادر اولدخه رازی
 نیس و جایسته سؤیله و سن اولورسک دخی سن سکاسویله و کندکاز
 محاله فله زیر صورت اولده بلکه همد مک امانته خیانت ایلنوب
 کشف راز اید و سبب فضاحتک اوله و صورت ثابت ده بلکه
 محارقه نفسانیه به شیطان مطاع اوله وانی خلقه نشر ایلده زیرا بویله
 رازل مکنوم ایکن من حیث لا یجنسب مکشوف اولمشدر و بویله دیمک
 دخی جائزدر که مصراع ثانی کشف رازی نهیده مباحه به مجولدر
 زیرا کندی رازی کندنه کشف ایتمک جائز اولدیغی یرده غیره کوره
 بطریق الاولی در شکم و کلندن و نظرندن صاقنور دیرل
 * تاشوی آزاد و مقل ای عزیز * بی طمع می باش اگر داری تمیز *
 و یتیک اعراب و مفرداتی ظاهر در (معنای بیت) بودر که ای عزیز
 تابند علاقه دن مطلق و آزاد و مقل و اهل سعادت اوله سن یعنی
 بویله اولق ایچون بی طمع و حرص و شهوت اول اگر تمیز و ادراک
 واریسه زیرا کال عقل انسانی علاقتدن آزاد ایدر و شهوت نفانیه دن
 انقطاع سبب اولور و خلقک مانده و الله با قدر مز بلکه سلامت
 و عفت جانیسه جذب ایدوب کیدر

* در صفت فاسق گوید *

* هست فاسق راسه خصلت در نهاد * باشد اول در دلاش حب فساد *
 هست مقدم خبر فاسق را ا کما متعلقدر زیرا لام جارحه معنایسته در

سه خصلت مؤخره میتدادر در خبره قید در اول باشد ظرفدر در دخی
 حبه ظرفدر جب باشدک فاعلی در (فاسق طاعتدن خروج ایدن
 کسه در) نهاد طبعدر سرشت کی فساد صلاحک ضدیدر (معنای
 بیت) بودر که فاسق ایچون اوج خصلت رذیله حاصلدر نهادنده
 یعنی انک اوزرنه مطبوعدر اولاقینده محبت فساد اولور یعنی صلاح
 نسندهی سومر بلکه فسادی سور و نظام انفس و آفاقه خلل و بره جک
 احواله میل ایدر و ایکی کسه اراسنده شقاق و افغ اولسه اصلاح
 ذات الین ایتمر بلکه شدت بهضه و سبیل اولان اسبابله آتش افروز
 اولور * خرقش آزدن خلق خدایت * دور دارد خویش را
 از راه راست * حرفت میتدا و آزدن خبردر دور داردک مفعول اولی
 و خویش تانیسی و آزدوره متعلقدر (حرفت جاه مهمله نک کسر یله
 عربی در صیانت معنایسته زیرا هر نسنده که اکا مشغول و معسدا اوله
 صنعت و حرفت دیرل شول جهتدن اکا مخرفدر و رزق عیال
 ایچون حرف و کسب ایدر و اهل حدیث فرق ایدوب دیرلر که
 صنعت عمل بدایله اولانه دیرل خیاطت و صباغت و کتابت و امشالی کی
 حرفت ایسه تجارتدر برزاق و غیره کی (راه راست صراط مستقیمدر که
 شرع الهی و دین نبین در رضاه حقه موصلدر (معنای بیت)
 بودر که فاسقک ایکیجی علامتی خلق خدایی ایتمکدر یعنی اذیت
 و کسر خاطر اکا کار اولمشدر بویله فسق عظیمدر زیرا قتل
 حکمنده در که بناء حق همددر پس قاتل نیچه ملعون ایسه مؤذی دخی
 ملعوندر و او چنجی نشانی بودر که کندی صراط مستقیمدن دور
 و بعید طونار و طریق ضلاله کیدر که راه کژدر کویا ناظم قدس سره
 دیر که فاسق مطلق اودر که هم کندی نفسنه و هم ساره ضرر و ظمی
 وارد در اصله الله تعالی فافهم

* در صفت شقی گوید *

* هست ظاهر سه علامت در شقی * میخورد دائم حرام از احق *
 هست ظاهر مقدم خبردر زیرا ظاهرست دیمکدر که هست بوراده
 است یرینه در سه علامت مؤخره میتدادر و در شقی ظاهره ظرفدر
 دائم میخورده ظرفدر حرام میخوردک مفعولدر از تعلیلدر از سبب

حاجت دیکد ز را احق ده یا مصدیه در شقی سیدک ضدیدر که
بد بخت دید کاری یعنی اسباب توفیق مساعد و معاونت ایتدیک
کسه در ز را اصلده بی ستره در که ولادی نجم سعد اوزرنه مینی
دکدر (حرام حرمتی دلیل قطعی ایله ثابت اولان نسنه در) احق ده
یا مصدیه در بوراده احق اودر که بر نسنه بی محک غیری وضع
ایلیه قیچی پیلور کن حرامی حلال یرینه وضع ایتک کی حرمتی معلوم
ایکن (معنای یت) بودر که شقی اخروی ده اوج علامت ظاهر در اول
احق لغدن دائما حرام اکل ایدر اکل حرام ایسه شقاوت احرویه به
باعثددر که طریق جنتدن ضال اووب طریق ناره طوغری کتدوکی
واهل شقاوت ایله معذب اولدیغیدر پس فی الحقیقه شقاوت بودر که
شقاوت دنیویه انک یا نسنه بی اعتبار در فقر و سوء حال و ذلت
و خسارت کی بی طهارت باشد و بیکاه خیر * هم زاهل علم باشد
در کریز * بیکاه خیر بی طهارت اوزرنه معطوفدر بی طهارت باشد
متعلقدر زاهل کریزه متعلق و در باشد طرفدر (طهارت افتده
نفاقددر که پاکک دیز و شرعده اعضای مخصوصه بی صفت
مخصوصه اوزرنه غلبه و حقیقتده قلبی نجاسات مغویه دن
تضییع و اندن مراد اخلاق رذیله و اوصاف ذمیه در کفر و فحش
و کبر و حسد و غضب و ریا و حب مال و حب جاه و امثال کی بیکاه خیر
بی وقت قاطعی دیکددر که صفت مشبهه در ز خیر که مصدیری
خیریدن در ایاق اوزرنه قاطعی معنای مضارعی خیرد و خیرنده در
پس خیر اسم مرخدر (کریز کاف مجتنبک کسر یله و راه مهمله نک
تقدیمه قاجقدر فرار کی مصدیری کر یختن در مضارعه خازاه
قلب اولوب کریزد و کریزنده دیر (معنای یت) بودر که شقی نک
و علاقی دخی بودر که طهارت سر اوور یعنی آبدست آواز و وقتسر
بی کج قاطعی اولور که طلوع سعه دک اوور و غازی قضایه
قالور و بی طهارت اولدیغی جهنمدن قضا دخی ایتوب امر صلوة ده
تیاور و تکلیل اشدونی و عقاب الهیدن خوف ایتدوکی ایچون کافر
اولور و برنشانی دخی بودر که اهل علم صحتدن فرارده اوور ز را
علم حال او کرغک مرادی دکدر طالب علم ایسه هر مسلم و مسلمه اوزرنه

فرمودر بوجهندن علم ایلله مجامعه دخی فرمودر اخلاص حرام خور
و بی نماز و جاهل اولاق علامات شقاوتددر که صاحبی فلاح بولماز
کر کسه سعادت دنیویه ایله مسند اولسون مال و صحت و طول
عمر و امثال کی * باطهارت باش و پاکی پیشه کن * و ز عذاب کور هم
اندیشه کن * بعض نسخ ده هم رینه نیرد و شمشدر معنی بر در ز را هم
بوراده نیر کی دخی معناسن افاده ایدر پاکی یا مصدیه ایله کن امر نه
مفعول اول و پیشه ثانی در اندیشه ایکی کسه مفعول و از عذاب
اندیشه به متعلقدر مقدرات مرارا تدین اولمشدر (معنای یت)
بودر که وضو له اول و پاکی کندی صنت ایله یعنی صانع صنتدن
اردن قومدیغی کی سندی الک و یوزک یومقدن خالی اوله یعنی
بالکرا اوقات مخصوصه ده نماز ایچون آبدست المی دکل بلکه طهارت
دائمه اوزرنه اولغه سعی ایله و عذاب قیرون اندیشه و فکر ایله یعنی
خوف ایت ز را بی طهارت و بی نماز قیرونده حالی دشوار اولور
شول معنادن که ارکان دخی هدم ایتد کیچون سؤال ملکینه جوابه قادر
اولوب مصدیر اولور * ای پسر مکریز از اهل علوم * تانوزد
مر ترا ناسموم * بویته اعرابی طاهر در مکریز نهی حاضر در مصدیری
کر یختن در کاف مجتبی ایله فرار معناسند قسوزد مضارعی منق در
مصدیری سوختن در (بالمق و بالحق معناسند بوراده متقدی در
مرزاده مرزایده در مسموم قح سین ایله شول ریج حاره به دیر که سمک
یعنی زهر که تأثیری کی تأثیر ایلله و دیمشدر که مسموم غالباً نوارده اولور
شکم حرور غالباً ایله اوور و قرأنده کلوز که (اصحاب الشمال
ما اصحاب الشمال فی مسموم) یعنی کفره شول حر تارده در که مسمام بدنه
یعنی بدتک دلکرنه نفوذ ایدوب اجساد و اکادی احراق ایدر بومضایه
کوره مسموم سم دن اولور ثقب معناسند یوخسه زهر قاتل معناسند
دکل و مسمام بدن منافذ بدندر (معنای یت) بودر که ای پسر علوم
نافعه اهلندن فرار ایتد بلکه تلم علم دین ایچون مجلس لرنه داخل اول
و ملازمت ایلله تا که سنی ناسموم احراق ایتدیه یعنی حر جهنم که زهرک
تأثیری کی تأثیر ایدر و باخود منافذ بدنه نفوذ ایدوب اجساد سوزان
ایتدیک کی اکادی دخی باقوب بریان ایلر ز را جهل تار در علم نور

اوادینی کبی خصوصاً که علم حقائق اوله و جهل بیدر و علم کشفدر
 العلم بجهل دیدگری جهلدن بیدر معناسنه در مکر که بندار اهل
 اوله بوضوح دیده دخی بجهل اولان بندار در نفس علم دکل و بوندن فهم
 اولاندیکه علم معلومه کوره پرده اولار فافهم جدا * تا توانی هیچ
 کس را بد مکر * پیش مردم هم زیاب خود مکر * بعضی نسخده
 تا توانی برینه تا تو باشی دوشمدر مالی بدر تا مادام معناسنه مکر به
 ظر قدر و باشی جله سی خبر در و خبر مبتدا * صوره عینی و معنی
 غیر بد که قدرت معناسنی متضمن در پس حل صحیح اولور بد مکر
 مفعول ضریبی و هیچ کس را غیر صریبی در زیر را لام جاره
 معناسنه در عربی ایله تقدیری لاتقل قولاً فیما لوالحد من افراد الناس
 بد مکر در (پیش بآء عجمی ایله ایکنجی مکر به ظر قدر حرف جر
 دخی اکا متعلقدر) باب اصلنده مدخل الشی معناسنه در صکه
 قیودر باب الیت و باب الدار و باب المدینه کبی که مداخل
 امکانه در صکره علمده دخی استعمال اولندی مثلاً باب الطهاره
 دیرلر که طهارتک علمده آنکه توصل اولور بد مکر در و ابواب
 جنت و ابواب جهنم دیرلر شول اسم بابه که آنکه جنت و جهنمه
 توصل اولنه و شونسته فلانک بانی در دیرلر اکا صالحد در مکر در (خود
 خانک منه می فتحه به اماله ایله او قنور بد ایله فافهمدن او توری
 (معنای بیت) بودر که ناسن سن اولاسن یعنی عمرک اولوب قادر
 اولدجه کسبه به بد سوبله زیرا بد زبان دیساده مذموم و آخرتده
 معذبدر و هم خالق اوکنده و یا نشده کندی یا بکدن سوز آچوب
 سوبله یعنی ناسک کندی احوالکه اطلاعونه سبب اولاجق مذاکره
 باین سدایله و تمدح طریقله بکندن دخی حذرایت زیرا طمعون و مفتضح
 اولور سن پس صدف کبی خاموش اول * معرفت داری کره در زربند *
 چون رسد مهمان پرویش در میند * بعضی نسخده معرفت خواهی
 دوشمدر اولکبسی احد در تقدیری داری معرفت میند کره در زربند
 دیمکر که داری معنای شرطی معنای اکر داری معناسنه پس
 میند جاده سی جزادر مصرع ثانی دخی شرط و جزادر مهمان رسدک
 فاعلیدر پرویش ایکنجی مینده متعلق و در انک مفعولیدر (معرفتدن

مراد معرفت الهیه و آخر ویه در که معاده داردر (کره کاف عجمی
 و رانک کسر لایله و هاء ساکنه ایله دوکم معناسنه در عقد کبی
 (رزالتوندر که اکتفا قیلنددر مراد زربند و مینددر) میند نهی حاضر در
 مصدری بستن در بخلق معناسنه مضارعنده سین تونه قلب اولوب
 بندد و بندنده دیرلر (در میندده در قیوم معناسنه دری بند اینک عدم
 مساعدده دن کایه در نوجهله او اورسه (معنای بیت) بودر که اکر
 معرفت طورتسک یعنی حقندن آگاه ایسک و معاده و قوفک اولوب
 محاسبه مال نه ایدوکن پلورسک اتونه وکسه دوکم بغله بلکه حل
 عقده ایدوب مالکی راه حقه صرف ایله والا نه دن کسب ایندک
 ویه خرج ایلدک دیومشول اولور سن و حساب شدیدله محاسبه
 اولور سن چون قونق ایریشه و طوغریلوب خانه که کاه انی کاه کاه
 قرشوله و قیوی انک یوزنه بغله ورد ایتمه زیرا ضیفه اکرام اینک
 لازمدر که امر آلهی ایله جانب غیبندن کلور و باعث برکات اولور
 و ذنوب آنکه همراه اولوب صاحبی باردن قور تلور فافهم جدا
 * * در صفت بخیل کوید * *

* سه علامت ظاهر آمد در بخیل * یا تو کویم یادگیرش ای خلیل *
 سه علامت مبتدا و در ظاهر طرف و ظاهر آمدک فاعلندن حاددر
 یا کویمه متعلق (و یادگیرش عربی ایله احفظه معناسنه در) خلیل
 دوست دیمکر در شرحی بالاده در (معنای بیت) بودر که اوج علامت
 بخیل و مسمکده ظاهر کادی یعنی بخیل و خبیل بخیل و خسانسته
 اوج علامت ظاهره و اردر سکا ای دوست اول اوجی سوبلیسه یم
 حفظ و عمل ایله * اول از سائلان ترسان بود * و زبلائی جوع *
 هم لرزان بود * تقدیری اول بود ترسان از سائلان و هم بود لرزان
 از بلای جوع دیمکر که اعرابی ظاهر در (سائلان سائلک جمیدر که
 ترک دلجی در سوال استعطائی معناسنه (ترسان صفت مشبهه در
 قور قغان معناسنه مصدری رسیدن در که قور خقندر (لرزانده
 صفتدر در کن معناسنه مصدری لرزیدن در که در مکر (معنای بیت)
 بودر که بخیلک اولکی نشانی بودر که سائللردن قور قغان او اور و راست
 کاسه بکزی دوز و خپ و راست یوز چویر و دفعه بیله مقید او اور

وایکجایی علامتی بود که اچاق بلاسندن در کن اولور یعنی اچ
اولور سه دفع جوع ایچون خرج لازم کلور دیوالم واضطرابه دوشر
پس کندی جوعی غصه سن چکن دنی نك آخره اطعام واحسان اینک
احتمالی اولوری قائله الله تعالی * چون رسد درره بخویش و آشنا *
بگذرد چون باد و کوبد مزحیا * یو بیتک اعرابی ظاهر در (خویش
خاء معجه نك کسری و واور سمیه له خصم وقوم خویشاوند کبی) آشنا
بلش مقابل بیگانه در که یاد در (بگذرد بانك ضمی و ذال معجه ایه
مضارع در مصدری گذشتن در پریدن بریره یکمک معناسنه
مضارعنده شین رایه قلب اولوب بگذرد و بگذرنده دیرل (مرحبا
طائفه عرب اکرام مراد ابتد کلامی مخاطبه مرحبا دیرل موضع رجه
ضمه یعنی واسعه کلدك اگر قلیده و اگر مکانه که سنک اوزر که ضیق
یوقدر دیمکدر دیمت لزد در که مرحبا دیمک سندر زیر جناب نبوتن
صلی الله علیه وسلم مرارا صادر اولمشد و ابتدا مرحبا دیمک ملوک
یمندن سیف بن ذی یزن دن قالمشدر (معنای بیت) بودر که چونکه
بخیل بولده خصم وقوم و آشنایه ابریش و ملاقی اوله بندن برشی جر
ایدرل دیو خوفندن یل کبی پکرو بر قوری مرحبا دیرل و انکه دفع ایدر
زیر انلره بانکلیه اجنبی معامله سن ایده مز سار بیگانه لره ابتد و کی
والله الحفیظ * نبود از نانش کسی را فایده * کم رسد با کس ز خوانش
ماید * از فایده به متعلق و فایده نبودک فاعلی و کسی مفعولیدر کم
مخذوفه صفتیدر که اول مخذوف رسده مفعول مطلقدر عربی ایه
تقدیری یصل و ملاقبلا ای لا یصل اصلا کما هو شأن المسک الشمع
و فارسیه ایه تقدیری رسد رسیدن کتر با کس رسده متعلق و جار
و مجرور ماید بی بیاندرو ماید رسدک فاعلیدر (فایده یاه مشالقه لغته
علمدن و ماندن تحصیل اوانان نسته در فیددن مشتقیدر که زیاده اولاق
معناسنه در و عرفده فعل اوزره ترتب ایدن مصلحتدر اول فعلک ثمره
و نتیجه سی اوا یعنی جهتیدن (خوان سفره در نیکم مزور ایتدی
(ماید دخی یاه مشالقه الله مید دن در حرکت معناسنه ماید طبعامدر
واوزرنده طبعام اولان سفره در واکر طعام اولمزه سه خوان در
زیان وزنی اوزره (معنای بیت) بودر که بخیلک ناتندن و طعامندن

برکسه به فائده و ثمره اولاز کرک افارب و کرک اجاب و کرک استنا و کرک
یکانه و انک سفره سندن کسه به طبعام از ابریشور یعنی نادر واقع
اولور که ضرورت قویه ده یوانور و بلکه کسه فی المثال انکی اوجنی
اصرمیوب دنیادن اویله کیدر نیکم پنی حیدر دیومشته را اولان شخص
یوالعجبین احوال غریبه منقولدر و بعض حکایات دخی تخلنده در
* * در بیان حاجت خواستن کوبد * *

* حاجت خود را مجاوز زشت رو * انکه دارد روی خوب ازوی بچو *
حاجت مجرک فاعلی و جار و مجرور مجویه متعلقدر انکه نك تقدیری
نکمی در که بتدادر و دارد جله سی اکا صفتدر ازوی بچویه متعلقدر
و بعد الجمله خبردر (زشت و صفت مشبهه در چرکین یوزلو معناسنه
(بچو بانك ضمی له امر در زیر مضارعک اولی مضمر و اولمسه اوزرنه
داخل اولان بانك حرکتی دخی تابع اواور (معنای بیت) بودر که کندی
حاجت ضریره کی چرکین یوزلو کسه دن آرامه و طلب ایلله بلکه
اول کسه که کوزل یوزلو تر اندن استه و حدیده کلور که (اطلبوا الخیر
عند حسن الوجوه) یعنی حسن الوجه اولاق اعتدال مزاج و بعض
اسباب ملائمه نك اثری در که غالبانده خواص شریفه ایداع اولمشدر که
از جمله خوب رویک قاضی حاجات اولوب ارباب ضرورت بشاشت
و جهله استغفالیدر * مؤمنی را باتو چون افتاد کار * تا توانی حاجت
اور ابرار * مؤمنی راده رالاد جاره معناسنه اولمغه افتاده متعلقدر کار
افتادک فاعلیدر باتودی اکا متعلقدر تقدیری چون افتاد کار مؤمنی را
باتو دیمکدر تا توانی برآره ظرفدر حاجت انک مفعولیدر و بعد الجمله
جزاء چون در مؤمنی راده یا وحدت ایچوند (افتاد ماضیدر مصدری
افتادن در دوشمک معناسنه و افتیدن دخی کلور مستقبلنده الف و یا
ساقط اولوب افتد و افتنده دیرل (برآر براستعلا ایچوند علی کبی تحسین
یچون زاید دخی کلور آر مدله امر حاضر در مصدری آوردندن در
کنوزمک معناسنه مضارعنده آورد دیرل و تخفیف حذف و اوله آورد دخی
دیرل که آر یوننددر آورد اولکیدن اولد یعنی کبی (معنای بیت) بودر که
چونکه بر مؤمنک سنکله ایشی دوشیدی و سکا متعلق مصلحتی واقع
اولدی مادامکه قادر اولان انک حاجتی یوقر و کتور و پر براقه یعنی

حصوله کلمه سعی و اهتمام ابله زیرا مصالح ناسده بوائق کند
 نفس خدمتدن افضل از شول جهتنکه مصلحت غیره مجبور کیندر که
 مرتبه فرزند و کندی خدمتده مختاردر که مرتبه نافله در فرض ایسه
 نافله دن اقوی در و پردخی عند العارفین مقصود اصلی نفسندن فنا
 بولمقدر خدمت نفسانیسه ایسه وارلق کتورر * حاجت خود را جز
 از سلطان نخواه * چون بخواهی یافت از دربان خواه * حاجت
 نخواهک مفعولیدر جز حرف استنادر بواستثایه مفرغ دبرل شکم
 نظاری مریزایدی یافت کرچه ماضیدر و لکن ایکی فوہک اجتماعندن
 فایده اولامافله پوراده و نظارنده مصدر معناسنه اخذ اولور یافتن کی پس
 یافت بخواهک مفعولیدر از مابعدنه متعلقدر (در بان قیوجی در که نبوی
 کوزه در و بکلر (معنای بیت) بودر که کندی حاجتی هیچ بر فردن
 استمه الاسطان اعظمندن وانک حکمنده اولان اغنیادن طلب ابله
 زیرا اغناری جهتیله تحصیل مراده قادرلدر چونکه حاجتک سلطانندن
 بولیسرسن و او قیودن وجوده کلت ممکنیدر پس قیوجی دن و انک
 حکمنده اولان ضعیفا و فقرادن استمه زیرا عاجزلدر ناظر قدس سره
 حسان الوجوه دن طلبی تقدیم ایدای زیرا انک اسعاف مراده علامتی
 ذاتی در سلطانک ایسه سلطنت و خزائن اعتباریله در و بونده
 اقطاب دخی داخل اولدی زیرا انلرک دخی اسماسی ذاتیه و کلیه در
 و ظاهرده بد لرنده خزائن یوغیسه دخی قلبلرنده مساعدده به داعیه
 اولیحق توجنه و همت دل ابله سهولتله حصول پذیر اولور شکم
 حدیثه کلور (اذ انخیرتم فی الامور فاستمعینوا من اهل القبور) یعنی
 من اهل القناء و حقک غیر بدن اول غیرده اسماء آهینه ملاحظه سیه در
 والا خلقک اغنیاسی دخی فقرادر قال تمالی (یا ایها الناس انتم الفقراء
 الی الله) یعنی حق افتقارکی بلد کسه قنغی بادن طلب ایستک حقندن
 طلبه راجعدر که باب اکا وسیله در * از وفات دشمنان شادی مکن *
 از کسی پیش کسی دادی مکن * تقدیری مکن شادی از وفات دشمنان
 دیکدر که حرف جر شادی به متعلقده و شادی مکنه مفعولدر
 ایکنجی از دادی به متعلقدر دادی دخی مکنه مفعولدر پیش دادی به
 ظر قدر تقدیری مکن دادی از کسی پیش کسی دیکدر (وفات موند

وفی دندر ضمه که برنسنه تمام اولوب غایتیه ایرمکدر پس مونه وفات
 دید کلری غمک تماضنده اولوق حسبیله در و بوندن اخذ اولاندیکه
 وفاتده تا اصلیه دکلدر فواتده اصلیه اولدیغی کی (شادی ده یا
 مصدریه در شاد اولوق معناسنه (دادی ده یا مصدریه در طلب عدل
 و داد معناسنه حاکم حضورنده ایسه داد و فریاد دیمک خصمندن
 شکایتدن ناشی اولمافله داد دالین ابله شکایت معناسنه ده استعمال
 اولندی (معنای بیت) بودر که دشمنلرک موتندن مسرور اولوق ابله
 زیرا دوران سنی ده انلرک اردنجه حقوق مدت آتیومز بلکه (الدنیا
 ساعه) موجبیه عمر دنیا بر ساعت کبی گذر ایدر و کسه به بقاسی اولماز
 پس بر ساعت عمر ایچنده کندی غن قویوب غیرک موتیله فرحناک
 اولاندن نه حاصل اولور مکر که سجده شکری موجب نسنه اوله
 شکم جناب نبوت صلی الله علیه وسلم غزوه بدرده سرابی جهلی
 مقطوع کورد کده شکرا بش کره سجده استبدیلرودخی کسه دن کسه
 اوکننده و یائسنده شکایت ابله زیرا ضرری وار فایده سی یوقدر
 مکر که عدل ایچون سلطاننه شکایت ابله سن و خصمکدن داد خواه
 اولاسن و حاکمی حقه عرض اید سن و یا خلقه عرض ایندو کک
 صورنده مرادک تشکی اولیه بلکه المکی دفع و برای تسلی اولاکه
 اکا حکایت دیرلر زیرا لسان عارفه شکایت دوشمز بعد ذابوینک
 ماقبله سناسنی یوقدر ظاهر بودر که مختلربونی محندن رفع و ناعمله
 وضع اینشلردر و بوکابک اکثر مواضعی ملعبه جهلا اولمشدر والله علیم
 بما یصنعون * * در صفت سخت دل میگوید * *
 * سخت دل راسه علامت یاقم * چون بدیدم روی ازوی یاقم *
 تقدیری یاقم سه علامت سخت دل دیکدر که باقم ماضی متکلم
 و حنده در سه علامت انک مفعولیدر سخت دل زاده را لام جلوه
 معناسنه در که یافته متعلقدر چون بدیدم جلوه سی شرطیه در روی
 تا فتمک مفعولیدر و از اکا متعلقدر و بعد الجملة جزا در سخت دل
 صفت مشبهه در قاتی دلالو و یورکلو معناسنه و دقایقه کلور که
 سخت محکمدر مقابل سست در که کککدر سخت ترکیده معناسی
 برکدر برک یوزاو دیمک یرده عجم سخت روی دیر برککه قاتیلای لازم

اولد یغندن اوتوری مجازا قاتی به سخت دیرل قاتی کککک دیچک برده
 عجم سخت است دیر قانیغه سختی دیرل یاقتم مصدری یافتن در
 بولق معنای مضارعی باید کلور قاتم تاء مثناه فوقانیله مصدری
 یافتن دیر یوکک معنای مضارعی باید کلور معنای بیت (بودر که
 قاتی کو کلور کسه ایچون اوج علامت بولدم چون اول سخت دل
 کوزدم آندن یوزمی بوکسم و چو بوزدم اول اوج علامت قبیحه دن
 اوتوری پس بر کسه دن اعراض اتمک قیاسی حسیله در بوخسه
 بحسب الذات دکل و بویله دیمک دخی جائزدر که چونکه فکر ایدم کوردم
 اول اوج نسنه ک نهایت مرتبده قبیح اولدیغنی آندن اعراض وحذر
 ایلدم تا که سخت دل اولیام زیرا سخت دل اولان کسید کلام حق
 تأثیر اتمز (ختم الله علی قلوبهم) زمره سندن اولور و مختلفدن
 بی مرحمت و شفقت اولوب اخرا (و غضب الله علیهم) سراره لری اتمک
 اوزرنه دخی صاحب کلور * برضعیفان باشدش جور و ستم * هم قناعت
 نبودش بایش و کم * بر جوره متعلق و جور باشدک فاعلی و شین مفعولاید
 باقاعته متعلق و قناعت نبودک فاعلی و شین مفعولیدر ضعیفان ضعیفک
 جیمیندر مقابلی قوی در بوراده مراد ضعیف حاندر بوخسه ضعیف
 بدن دکل (جور ظلم بر کوح اتمک معنای اصلده حقن عدول
 اتمکدر) ستم دخی ظلم معنای در پس عطف تفسیری اولور قناعت
 قسمته رضادر (پیش بیه عربی ایل زاید) و کم ناقص در مقصود آز
 و حقوق دیمکدر اصلده قناعت آزه در ولکن آز و حقوق باندده برابر
 اولدیغن اشعار ایچون مقابلی ایل جمع ایلدی (معنای بیت) بودر که
 اول سخت دلک بر علامتی بودر که اتمک ضعیف و فقر و بی نام اولور
 اوزرنه ظلم اولور و کوچ طور زیرا فی المثل قلبده مرجمت خلق
 اولنامشدر و برنشانی دخی بودر که اتمک خوغه و آزه قناعی اولماز
 یعنی ایکسی اتمک باندده برابر دکلدر بلکه چوق اولدیغنی زمان منبسط
 و آزا اولدیغنی وقته منقبض اولوب نه کثیره شکر و نه قلیله صبر ایدر
 زیرا قلبک حقله آشنای بوق و سر قضا و قدر دن بی خبردر
 * موعظت هر چند کوی بیشتر * در دل سختش باشد کار کر *

موعظت کوی بیشتر موعظت کوی بیشتر موعظت کوی بیشتر

هر چند کوی موعظت بیشتر دیمکدر که موعظت کثیره مراد در
 در دل کار کرک ظرفدر کار کر نباشدک مفعولیدر فاعلی تحتیه صغیر
 موعظه در (موعظت تاء طویله ایله عادت عجم اوزرنه در که زیاده
 دیچک برده زیادت دیرل هم تاء طویله یازرل و هم تلفظ ایدرل پس
 موعظت ده تا خطاب ایچون دکلدر بلکه موعظه دیمکدر که
 وعظندن استمر (وعظ شول زجردر که تخویرغه مقارن اوله و بعضیلر
 دیندیلر که وعظ قلبی ترقیق و اناره خشیت ایدر وجهله تذکیردر
 (چند عدد دن سؤالدر کم معنایه مقدار دیمکدر) بیشتر بیه عربی ایله
 زیاده زک معنایه زیاده ترادات تفضلدر پس بر نسنه ک آرتوقلده
 فضلی پسان ایشلریشتی و افزوتی و اکسکاکده کتی دیرل کار کر
 اولیکی کاف عربی و ایکجی فارسیدر (کار کر مؤثر معنایه در زیر
 کار ایش و کرادات فاعلدر ایشجی معنایه آهنگرد مرجی دیمک
 اولدیغنی کبی (معنای بیت) بودر که سخت دلک بر علامتی دخی بودر که
 هر قدر زیاده موعظه سویلسک و نصیحت ایلک دل سختنده
 مؤثر اولماز زیرا سنک خارا کبی در که سنکه باران تأثیر اتمدیکی کبی
 ا کا دخی قبض بند کار اتمز کویا اصمدر که اتمز قال تعالی (ولهیم
 آذان لا یسمعون بها) یعنی آذن که صمله قولقدر کلام حق کوش
 ایچون خلق اولمش ایکن ما خلق له ده استعمال اتمامکله اصم کبی
 اولورل سائر مشاعر و حواس و قوی دخی بویله در * هر که عاری
 باشدش از حسن و حیا * از بی حاجت به پیش اومیا * بوییت دخی
 محنتده دکلدر بالاده نظاری صفده کرک ایدی ولکن ناسخلر بلا مناسبه
 یاز لمشدر تقدیری هر کس که باشد عاری از حسن و حیا میابه پیش اواز
 بی حاجت دیمکدر که بوندن اعرابی ظاهر در (عاری عریاندر حسن
 بالاده ذکر اولنان روی خوبه اشارتدر تنکم تفصیل مرور ایدی (حیا
 انقباض نفسدر بر نسنه دن که قلعنده اوم وارد کشف عورت و فعل
 معنای کبی پس حیا به نجاسته مؤدی اولان نسنه بی ترک لازم کلور
 از بی تعلیل ایچوندر (پیش بیه عربی ایله جهات سندن در قدام
 معنایه که او کدر که مقابلی ضو کدر (میانهای حاضر در مصدری
 آمدن در کک معنایه مستقبلا شده میم بیه تبدیل اولوب آبا

*

*

*

وآینده دینلور پس اصلی مه آولور که تخفیفاً همزه بایه قلب اولمشیر
(معنای یت) بود که هر کس که حسن و جمالین عاری اوله و صبیح
الوجه اولیه حاجت ضروریه کدن اوتوری انک اوکسه و یانه کله
و اکا عرض حاجت ایتمه زیر مقضی المرام اولرسن شول وجهدن که
زشت آدمک خساست و دنائت خواص و لوازمند و بی حیا و بی
ادب اولان دخی سنی صفر البدر دایم کدن اوتانمز آخر یانندن نهی دست
و محزون چقرسن * اهل دنیا را بمعنی مرده دان * تا نباشی همنشین
مردگان * تقدیری دین اهل دنیا را بمعنی مرده دیمکدر که اهل دنیا
دانک مفعول اولی و مرده تائیدی و بمعنی اکا ظرفدر و همنشین نباشی نک
مفعولیدر (اهل اهل الله خاصه الله در که حقه مضاف اولور ل و اهل
الآخرة خاصه الآخرة در که اکا نسبت اولور و اهل الدنیا خاصه
الدنیا در که نسبت لری دنیا به در پس اهلیمده اشتاق و انس اولمقلق
معنایی وارد بوجهندن حقه اشنا و انس اولان جمله نک فوقنده در که
انده اجنبی لک و وحشت بوقدر اصلا و اهل آخرت حقدن اجنبی
و آخرتله اشنا و اهل دنیا آخرتدن اجنبی و دنیا له اشناد (معنی بوراده
صورت مقابلیدر اولنده بآء ظرفیه در) تا تحذیر ایچوندر که صاقن دیمک
برده استعمال اولور (معنای یت) بود که اهل دنیا بی معناده و حقیقتده
میت بیل اگر صورتده و ظاهرده احیادن ایسه ده شکم اهل الهی و اهل
آخرتی زنده بیل اگر موتادن ایسه ده زیر حیات و ممانده معتبر اولان
قلبک حالیدر انکچون قرآنده کافر دن میت ایله تعبیر اولمشیر
ایمیدی آگاه اول و صاقن مرده لک همنشین و مصاحبی اولیده سن
یعنی اهل دنیا نک حب دنیا له قلبی مرده اولغله انزله صحبت
ایتمک همان مرده ایله صحبت کبی در پس بر قلبی آگاهله صحبت ایله
تا که بحکم الجوار انک حیاتندن سکا دخی حیات سریان ایده
* * در صفت قناعت گوید * *

* باقناعت ساز دائم ای پسر * کرچه هیچ از فقر نبود تلخ تر * باسازه
متعلقه در دائم اکا ظرفدر مصراع ثانی نک تقدیری کرچه نبود هیچ
تلخ تر از فقر دیمکدر که تلخ تر نبودک فاعلی و جار و مجرور تلختره متعلقه در
واصل تقدیر کرچه نبود هیچ چیزی تلختر دیمکدر که هیچ چیزی نبود

فاعل و تلختر فاعلک صفت در (ساز امر حاضر در مصدری ساختن در
دوزمک معناسنه مضارعنده خازیه قلب اولنوب سازد و سازند
دیورل مضارع در فرعی سازیدن کلور ساز یراق معناسنه دخی کلور
یول یراغی و لوازی کبی (کرچه بوراده عربی ده ان وصلیه برینه در
(فقر دن مراد فقر ضروری در که غنا مقابلیدر یعنی عذیم المال و اهل
ضرورت اولمقدر (معنای یت) بود که قسمته رضیله دوزل و قوشل
و کچن و دائم راه دین ده کند که یراغ ایله اگرچه فقر دن آبی رف
وزهرناک نسنه بوقدر انکچون خلق ماه میل ایدر زیر فقر ذاتی اوزرنه
محبولدر پس اگر فقر یرتاغ نسنه اولمایدی ماه میل ایتمز و طلبکاری
اولمزدی * هر سحر برخیر و استغفار کن * فرصتی اکنون که داری
کار کن * تقدیری برخیر هر سحر و کن استغفار دیمکدر که هر سحر
برخیره ظرفدر و مصراع ثانی نک تقدیری فرصتی که اکنون داری
کن کار دیمکدر که فرصتی مبتدا و اکنون داری به ظرفدر و بعد
الجمله مبتدایه صفتدر پس که نک تأخیری ضرورتله در والا موصوف
و صفت اراستنده رابطه در و کن جمله سی خبردر و جمله خبریه ده
رابطه مبتدا محذوفدر تقدیری کار کن در آن فرصت دیمکدر (فرصت
ضمله عزیز نوبت معناسنه) سحر حرکت ایله قبل الصبح در که
کیچنده نک سبب اخیری در که عالم حقیقتدن اول وقتنده فلک قره
بعض تأثیرات نزول ایدر (برخیر بر تحسین لفظ ایچون زائددر اوائل
مصادر و افعال اوزرنه ادخال اولور) خیر امر حاضر در مصدری
خیرندن در ایاق اوزرنه قالمق معناسنه مضارعی برخیرند کلور
(استغفار مغفرت و ستر ذنوب طلب ایتمکدر) اکنون فتحله سمدی
معناسنه تخفیف ایدوب کنون دخی دیورل (معنای یت) بود که
هر سحر وقتنده فراشکدن قیام ایله و آیدست آل و نماز قبل و توبه
و استغفار ایدوب و المستغفرین بالاسحار زمره سندن اول و وضوء
و سلوة انشاء یتنده درخ اولندی زیر فی الجملة احیاء لیل بولمیشده
بی طهارت نضرع و نیاز و توبه و استغفار آثار صلواتن دکدر
و بر فرصت و نوبت که سمدی طورسن فوت اولمدن کار ایله یعنی
گذشته که خلیفه سن و نوبت حیات سکا دکشددر عمر کرانمایه نک

قدرتی بیل و غنیمت اكله و فائده لی ایش طوت که عمل صالح در والا
ناگاه گذر ایدوب راه عقبایه بی زاد کیدرسن و وقت تدارك فوت
اولیحق کند که توجه له چاره ایدرسن فافهم * همنشین خویش را
غیبت مکن * غیر شیطان بر کسی لغت مکن * غیبت مکنك مفعول
اولی و همنشین ثانسی در واصلنده مفعول بر در زبرا غیبت مکن لسان
عربی ده لا تغتیب معناسنه در و مصراع ثانی دخی بویه در که لاتلمن
علی احد غیر الشیطان دیمکدر که غیر احدك صفتیدر و لغت علی
کله سبله مستعملیدر (غیبت غین مجله نك کسر یله در معناسی غایبی
بر وجهله ذکر ایتکدر که اگر اشدسه ملول و محزون اوله انگچون مؤمنه
اوزرنه حرامدر زبرا اذابی مشتملیدر و قرآنده (و لا تغتیب بعضکم بعضا)
دیو تصریح بالهی اولمشدر (معنای بیت) بودر که کندی مصاحب
و جلسکی غیبت ایتمه زبرا بلسکه گوشه کبر و ب متاذی اوله
اذیت ایسه حرامدر و اشد و کی صورتده دخی امر منهی ارتکاب
ایتمش اولورسن و علی کل حال جزاء بد و تنزل بولورسن و بلسکه
همدمك اولیانلری اغز که اله ولسانه کتورمه مکر که فاسق اوله
تکم حدیثده کلور (لا غیبه لغاسق) اگرچه بعض عارفین بونقیبی
نهی معناسنه اخذ ایدوب غیبت فاسقندن دخی منع ایتمشدر و دخی
شیطان دن غیری برکسه اوزرنه لغت ایلمه یعنی شیطاننه
لغت ایله زبرا لغتی نصله ثابتدر و شیطان انس دخی بویه در تکم
تنزیلده کلور (شیاطین الانس و الجن) یعنی انسك مارد لرنه دخی
خبت ذاتیلرندن اوتوری لغت اولور زبرا شیطانله تمیز اولندی
و بونلر ظالم لنفسه اولغسله (الالعة الله علی الظالمین) دتلدی
و بعض صلحا شیطاننه لغت ایتمدی دهانمی تلویث ایتمای دیو و لکن
قاری قرآن مترجم حق اولیحق محل لغتی قرآنده نیچه لغت ایتمش اولماز
فافهم و بردخی بودر که اهل تمکین مراتب اوزرنه جاری در پس صدیقی
اولان مقام فرق و بقاده اثر نبوی و آثارا کامله اقتفایدر و دیمشدر که
اکثر لغت شتمه محموددر و الا محلی ایسه قها والا لاعتنه مردود اولور
پس بلا سبب و بلا محل لغتیدن حذر کر کدر فافهم جدا * چون
شود هر روز در عالم جدید * از کاهان توبه می باید کزید * هر روز

شودك فاعلی و جدید مفعولی و در اکا ظرفدر از توبه به متعلقدر توبه
کزیدك مفعولیدر کزیدك یکنیدن معناسنه بایدك فاعلیدر و بعد الجملة جزاء
شرطیدر (جدید عربی در یکی معناسنه عجم نو در فتحله که حدیث الانشاء
اولان نسنه در (جد اصلنده قطع معناسنه در توبه جدید دید کتری
قطعی قریب العهد اولغله در بورادندر که لیل و نهاره جدیدان دیرل
زبرا دائم تازه لنور (کزیدك كاف عجبك صمله ماضیدر مصدری
کزیدن در که اورندلکدر (معنای بیت) بودر که چون هر کون عالمده
یکی اوله و تارلسه کاهلردن توبه اختیار ایتك کرک یعنی توبه بی ده
تازه ملك لازمدر زبرا انسان خطا دن حالی دکلدر مفعول کیمجه و کوندر
ولکن احد هما ایله اخردن اکتفا یلیدی و لکن روز که عرب بوم دیر آن
غیر منقسمدن دخی عبارت اولور پس توبه رجوع دائمه محمولدر کرک
کیمجه و کرک کوندر و رجوع دائم توبه عارفین در زبرا انظر طرفه العین
حقندن غافل و منفك اولمازلر فافهم * هر کرا ترسی نباشد از خدا *
* حق بترساند زهر چیزی ورا * بولك تقدیری دیمکدر که هر کسی که
اورا نباشد ترسی از خدا بترسانیدن حق زهر چیزی ورا پس هر کسی
مبتدا ترسی نباشدك فاعلی اورا مفعول غیر صریحی زبرا لام جاره
معناسنه در از ترسی به متعلقدر و بعد الجملة که رابطه سبله مبتدا به
صفتیدر حق بترساندك فاعلی و حرف کاستعلق ورا انك مفعولیدر
اصلنده اورا در ترسی اخرنده بازایده در ترس فتحله فورخودر خوف
معناسد و حلیمی ده کلور که ترسیدن لفظندن اسم مصدر در ترسیدن
فورخودر بترساند متعددی در مصدری ترسانیدن در فورخونقی
تخويف کبی (معنای بیت) بودر که هر کس که انك حقندن خوفی
اولیه و غضب و عقابندن حذر قلبیه حق تعالی آتی هرشیدن
فورخیدر و فرعه دوشور و بوندن فهم اولندیکه شولکسه که الله
تعالی نك جلالی و هیبتندن خوف ایده و اسماء فهریه سنی ذکر ایدوب
مواخذه سندن خشسته دوشه جیع اشیا اندن تهیب ایلر و کندی
آلردن امن اوزرنه اولور مکر که خوفله مأمورا ولدیغی کسه دن
خوف ایده الله تعالی دن خوف ایتمین کبی قال الله تعالی (یا موسی خف
من الذی لا ینخاف منی) فافهم * تا توانی حاجت مسکین برآز *

* تا برادر حاجت را کرد کار * تا توانی بر آره ظرف و حاجت بر آره
مفعولید کرد کار بر آره فاعلی و حاجت مفعولی و جمله سی تملیلیه در
مسکین من لاشی له معنایست در مراد مطلقا فقیر وضعیفه ذکر کرد کار
کاف ولیک عربیتی و کسر بله و ثانیه تک عجمیتی ایله فعال معنایست در که
الله تعالی در شکم بالاده شرح اولندی (معنای یت) بود که مادام که
قادر سن مسکین و فقیر وضعیفک حاجت یوقاری کنور یعنی صبر و لطف
دفع ایله و مراد کی روا قیل و دستگیری اول تا که فعال لما یرید اولان
الله تعالی سنک حاجت کی برده قومیه و رفع ایدوب وجوده کنوره زیرا
(انما هی انما لکم رد علیکم) موجهه هر کس عملنه کوره یواور محسنه
احسان و مسیه اساءت او انور تنکم اسم عدلک حکمی به در فافهم
* هست مالت چنه در کف عاریت * کر بماند از تو باشد زار یت *
هست بوراده است معنایست تقدیری مالت جمله عاریت است در کف
دیگر که مالت مبتدا و جمله آنی تا کیست در عربی ایله تقدیری مالک
کله دیگر پس مالت ده تا خطاب ایچوندر و عاریت خبر و در اکا طرف
وقید در مصراع ثانی شرط و جزا در از بمانده متعلق در از یت باشد که
مفعولید حذف مضافه تقدیری سبب زاری ات دیگر که یا مصدر به
و تا خطاب ایچوندر کف اصلنده تشبیه در ال آیه شده مشهور در
ولکن به دخی اطلاق او انور کافی انقاموس عاریت ده یا اصلنده
مشدد در و تا اصلیه در عادت عجم اوزر نه طویله یازیلور و تلفظ دخی
اولور عرب عاریه دیر قاموسده کلور که عاریه تشبیه در تخفیف
دخی اولور بین الناس تداول اولان نسخته در جمعی عواری کلور
تشبیه و تخفیفه ذکره فی الامور علی انها و اویه و عربک تعاور تا عواری
دیدکاری اکادالدز و تعاور تداول و تنادب معنایست در کویا بنوبت
مهر و بنوبت مستعیر ایچون اولور و فقهده کلور که عاریه بلا عوض
تملیک اولسان متفقدر اگر عوضله اوورسه اکا جاره دیر (معنای
یت) بود که سنک الکه اولان جمله مالک عاریه در که سندن استرداد
ایدرل و یانکه فالماز اگر اول مال سندن مسکره فالورسه نالان و کر یان
اولفیه سبب اولور پس خلافت حقله اول مالی محله تسلیم ایله
وضروری الکن چمن اختیار کله اتفاق اینت قال الله تعالی

(و انفقوا مما جماعکم مستخلفین فیسه) یعنی سر زده اولان مال اصله
سزکد کادر بلکه سز وکیل و خلیفه سز که طرف حقدن بطریق
العاریه و الامانه متصرف سز بوجهتدن حقله مالی راه حقه یت
امر حقله اتفاق ایدی کوز اشند بوجهتدن در که عارف بومال حقدر پس
بکانت زکاتی و یرمک لازم کلز دیه مرز بر احق زکاتله امرایست در
بوجهتدن خلافت زکوة و یرر فاعرفه * عاریت را باز می باید سپرد *
* هیچ کس دیدی که زر با خود یرد * عاریت سپردک مفعولی و سپرد
دخی سپردن معنایست بایدک فاعلیدر هیچ کس مابعدنه مفعولدر زر
یردک مفعول صریحی و با خود غیر صریحی در و بعد الجملة که
رابطه سیله هیچ کسه صفتدر (سپرد سین مهمله و باه عجمینک ضمیر یله
ماضیدر بوراده مصدر معنایست در که اصمرلق و طیشمرق معنایست
تسلیم کی مضارعنده سپارد دیرل الف زیاده سیله و بلا الف سپرد
دخی جائز در دیدی مضارع مخاطبدر که استفهامی منضمندر (زر
خصوص اوزر نه آلتوندر بوراده مطلق مالدن عیسارندر ماقبلی
قرینه سیله زر تخصیص اولندی فی قلبه سارندن الصق و ادخاره اوفق
اولق حبسیله در (معنای یت) بود که عاریت کیرو یعنی صاحبیه
طیشمرق و تسلیم ایملک کر کرد یعنی معیر اولان کسه عاقبت عاریت
مستعیر الندن استرداد ایتلودر انکچون عرب تعاورنا العواری دیدی
یعنی ایدی ناسده اولان امورک جمله سی کرک اموال و کرک مناصب
عواری در که نوبت بنوبت تعاور و تداول اولور و بر کسیه باقی فالماز
و هیچ کسه بی کور دکی که مالی کندیله به قیره کوزدی یعنی کورمک
پس مالک استصحاب اولندی فی اولیحق عاریه اولان نسخته بی بخدر
دیملک کذب کی در و موجودی مصروف قلمامق خطا در و دنیا به تعلق
ایملک غرور و غفلندر * حاصل از دنیا چه باشد ای امین * نه کزی کر یاس
ویک پاره زمین * چه باشد حاصل از دنیا دیگر که چه اسم استفهام
و مبتدا در عربی ایله ای شی دیگر حاصل باشدک مفعولی و جار
و محرور حاصله متعلقدر عربی ایله تقدیری ای شی یكون حاصل
من الدنیا کزی حاصلی بیاندر باشد از دنیا کزی دیگر بود تقدیر
اوزر حاصل فاعل و نه کزی مفعول اولور کر یاس تمیزدر پاره نه کز

✱

✱

✱

اوزنه مطوفدر زمینانی پیاندر و فی الحقیقه تقدیری و باشد يك پاره
زمین دیمکیر (امین خاشك مقابلی در که امانتیه وجه شرعی اوزنه
متصرفدر مراد امین دین و دنیاسدر) نه نونك ضعی و هانك سکونیه
طغوز در نه فلك دیرل افلاك تسعه معنایسته کزی ده یازیده در (کز
کاف عجمی وزاء عربی ابله آرشون دیمکدر ذراع کبی آرش دخی
یویه در همزه نك فتحی و رانك کسریله شکم بعض نسخ ده واقع
اولمشدر) کر باس قطن ایضدن اولان ثوبدر قاموسده کاور که
کر باس معربدر فارسسی فتحله در تغییره سبب فعلال وزنی نك خرت
وندزی در يك پاره زمین بر قطعه یردیمکدر که قبردر زمین بالاده شرح
اولمشدر (معنای یت) بودر که ای مؤمن امین دیادن و شناع دیادن
نه حاصل اولور یعنی غایتده حاصل نواور طغوز ارشون بیانن پنه بزی
اواور که کفندر و بر پارچه یر اولور که قبردر یعنی لباسك و یتاعك کفن
وقبر اولوب ماعداسی الکدن چقر و غیر یلرک تصرفنه داخل اولور
پس یومعنی خاطر که راسخ اولوب اکا کوره تدار کده اول قال تعالی
(ولاتنس نصیبك من الدنیا) بعض اهل تفسیر دیمشدر که نصیبدن
مراد کفن در یعنی قارون که یوقدر خزانته مالک اولدی و دیادن
نصیبی بر کفن اولدیغن یلدی و آخر خسفله جزاسن بولدی بوراده
ناظم قدس سره طغوز ذراعی تصریح ایلدی زیر امانتده کفن و حیاته
ثوب کیسدر که بحسب الغالب جانه طغوز ارشوندن حاصل اولور
وقبر خصوصسندده يك پاره دیدی زیر امیتك طول وقصرنه کوره در
و بردخی يك پاره بر مقدار دیمکدر و بعض نسخده دوسه کز زمین
دوشمشدر و لکن ناممکنك تصرفاتندر صحیح اولان اولکیدر فافهم
* هر چه دادی درره حق آن تست * وانچه ماند آن بلای جان تست *
تقدیری هر چیزی که دادی درره حق آن تست و آن چیزی که ماند
آن بلای جان تست دیمکدر که چه لفظی ایکی محمله دخی چیره معنایسته
و مبتدادر دادی و بعد الجملة محذوف اولان که رابطه سببه مبتدایه
صفتدر آن تست کسر نوله خبردر و ماند جمله سی دخی ایکنجی چیره
صفتدر آن مبتدایه ثنی در بلا خبر و بعد الجملة چیره خبردر (آن تست
سنگدر دیمکسر آن آن انکدر ازان منست بیدر ازان ماست بزمدر

(معنای یت) بودر که هر نشانه که حق یولنده یعنی رضاء حق
ایچون و یردك اول سنگدر یعنی آخرتده انكله منتفع اولور سن و اول
نسته که سندن صکره قالدی اول سنك بلای چانکدر زیر محاسبه
اولور سن و اتفاقك دخی غرض نفس ایچون و سبیل شیطانده اولسه
اولدخی مال مدخر کی مضر در زیر صاحب المال زه دن کسب ایلدی
وزنه به صرف ایلدی و نیچون اتفاق ایتمدی دیوجه سندن مسئولدر
فافهم * هر که بانك زحق راضی شود * حاجت اورا خدا قاضی شود *
تقدیری هر کسی که شود راضی زحق بانك شود خدا قاضی حاجت
اورا دیمکدر که زحق راضی به و بادخی اکا متعلقدر خدا ایکنجی شودك
فاعلی وقاضی مفعولی و حاجت قاضی نك مفعولیه در مفردات ظاهر در
(معنای یت) بودر که هر کسه که حق تعالی دن آزه راضی اوله خدا
انك حاجتی قضا و حکم ایدمی و کن خطا پیسله وجوده کنوریچی اوله
ورزقی اکسك اولیه و آزی خوق اوله و یا خود اهل رضا اولان کسه نك
جمع حاجاتی مقضیه و مستجاب الدعوه اوله یولنده اهل قناعت
ورضانك نفسی مؤثر اولغه رمز وارد در زیر قسسته رضا حقدر رضادر
وحقوله اولان من كان لله كان الله له و فقیهه هر خصوصسندده مساعدده
آیهه دن خالی دکار * هست دنیا ریشال خانه * بکدر ازوی کز
خود مردانه * یو یت اکثر نسخده یوقدر و موجود اولان نسخده دخی
خانه یرینه جیفه یازمشدر فاما صحیح دکار زیر قافیه درست اولان
(هست است معنایسته ادات خبردر که بحسب المعنی آخر مصراعده
قیددر تقدیری دنیا بر مثال خانه ایست دیمکدر که دنیا مبتدا و بر مثال
خبردر و یا خود هست ماضی و کائن معنایسته مقدم خبر و دنیا مؤخر
مبتدادر بکدر ازوی جزاء مقدم و مابعدی شرط مؤخردر تو مبتدا
و خود آئی تا کید و مردانه خبردر مثال بر نشنه نك صفتی در خانه ده
یازیده و یا وحدت ایچون خانه دن مراد مسافر خانه در مره دانه ده
یا خطاب و یا نسبت ایچوندر (معنای یت) بودر که دنیا بر مسافر خانه کبی
در که خان کبی قونان کوچر پس سندخی اکانه لقی کوچر مه و اورادن کج
اکر مردان حقه منسوب ايسك یعنی اگر غلوه شتک واریسه و منزل مراده
وصول در سك بول اوزرنده قوغه و تزوی اند کسه دخی شول بر آغاچ

سایه سینه نزول آیدن کی اول که اوراده اقامت ایله کوچ کیت
 * هست دنیا پریشان قنطره * بگذر از وی کر توداری رو بره *
 بونک دخی اعرابی اولکی کبیر توداری نک تحتده ضمیر خطابی تا کبدر
 روداری نک مفعول صریحی و بره غیر صریحی در قنطره عربی در که
 کوپری معنای بعضی علما انی طاش کوپری به تخصیص ایتمشدر
 جسر اعمد بره ده باحرف تعدی دید کلیدر که تعلق مجرد ایچوندر
 (ره هاء ساکنه ایله یولد زبوراده قافیه ایچون اسکان اولماز و اگر
 اسکان اولنور سه قنطره ده دخی لاجل الضروره اسکان اولنور) معنای
 بیت) بودر که دنیا بر کوپری مثالی اوزرنه در یعنی کوپری به بکزر
 نسه در که محل قرار دکل بلکه محل عبور در ایمدی سن اول کوپری
 اوزرنه طوره واندن گذرایله اگر یوزنی یوله طوترسن یعنی اگر
 رهرو و طالب منزل ایسک یولچی یواده یراشور دید کلری کی سندی
 یولکه کت و محل اقامت اولیان یرده اقامت ایله نتکیم حدیثه کلور
 (کن فی الدنيا کانت غریب او عابر سبیل) بوندن مقصود ماسوادن
 قطع علاقه و وصل مولایه عزیمت و اسبابنه تشبیه * هر که سازد
 بزر پل خانه * نیست او عاقل بود دیوانه * تقدیری هر کسی که
 دیمکدر که خانه سازد نک مفعولی اولوب بعد الجملة هر کسی به صفتدر که
 هر کسی مبتدادر مصراع ثانی نک عربی ایله تقدیری افس هو عاقل
 بل بکون مجنون دیمکدر که اولفظی نیستک فاعلی و عاقل مفعولی
 و بعد الجملة خبر در مابعدی تصریح بماعلم التزاما قیلتندر که معنای
 اضربنی مشتملدر بل بانه عجمی ایله اکثر لغاتده بانه مضومه ده درج
 اولمشدر و لکن نعمة الله فتحه ده دخی یازمشدر (بل کوپری در کوپری
 باش اوزره دیمک کوپری اوستنده دیمکدر زیرالسان عامه ده کوپری باشی
 کوپرینک ایکی طرفدر مقصود ایسه بود کلدر بلکه کوپرینک باشی
 اوزره در که خلق اوستنده و باشنه بصوب کچرل خانه ده یازیده در دیوانه ده
 کی (معنای بیت) بودر که هر که که کوپری اوستنده خانه دوزه و اویشا
 ایله اوکسه عاقل دکل بلکه دیوانه در زیرالسانمی نخلنده کلدر و حضرت
 عیسی علیه السلام پیورمشدر که (الایه ذی القدر و هو لا یمروء)
 ...

اوزرنه بنا قومکن و محل ذمه کلور که سیدوا شدید و املو بعدا یعنی
 اهل دنیا طول امله دوشوب شدادی بنال قور دیلر و عسارتلر ایلدیلر
 و دنیا ده مخلص اولماق اعتقادنی ایهام اتدیلر بواعتقاد ایسه خطا و بوحال
 ایسه غفلت محضه در * از خدا نبود غنا جستن روا * هست مؤمن را
 غنا یرج و عشا * تقدیری نبود جستن غنا از خدا روا غنا یرج و عشا است
 مؤمن را دیمکدر که جستن نبودک فاعلی و روا مفعولیدر غنا جستنک
 مفعولی و از خدا کامتعلقدر و ایکنی غنا مبتدا و یرج خبر و مؤمن را خبره
 متعلقدر زیرا لام چاره معنایست در و هست بوراده است معنایست در که
 معنایست آخر مصراعه قیید در جستن ضم جیم عربی ایله استمکدر
 مضارعنده سین و او و بانه قلاب اولوب جوید و جوینده دیرلر اگر چه
 مصدر جویدن دخی کلور و لکن مصدر فرعیدر و بعضیلر فرق ایدوب
 جویدن آرامق و جستن استمکدر دیمشدر نکم جستن وجود دیرلر و لکن
 آرامق معنایست مالی دخی طلبدر عنائین مهمله نک فتحیه عربی در
 نصب معنایست نه نصب اصلنده حرکتدن حاصل اولان تعبد و لکن
 بوراده مطلق عنائیدر (معنای بیت) بودر که خدادن غنا و دولت
 طلب ایتمک روا و جائز اولماز یعنی اهل آخرت پانده رایج نسه دکلدر
 زیرا غنا و مال مؤمن کامله رفیع و زجندر رفیع و تعب ایسه باردر
 و انسانک اوزرنه بار آخرت واریکن بار دنیا و غم و غصه ماسوایی نیلر
 و استغنی چکمک غناء نفسی بولماق ایچون در یوخسه غناء دنیایی
 و جیدان ایچون دکل و بن عهده غنائن کلورم دیمک قوری دعوادر
 و طریق فقر طریق نبوی در * فقر و درویشی شقای مؤمنست *
 * زانکه اندروی صفای مؤمنست * فقر مبتدا و شفا خبردر و اندروی
 مقدم خبر و صفا مؤخر مبتدادر مصراع ثانی نک تقدیری زان سبب که
 اندروی هست صفا مؤمن دیمکدر که اولکی است اصلی اوزرنه در که
 در معنایست در و ایکنی است هست معنایست در و در دیمکدر
 انکچون معنایست آخر خبره قید در وجهه سی تعلیلیه اولور درویشی ده
 یا مقصد ربه در پس فقر و درویشی بر معنایست در فقر و درویش
 بر معنایست اولدیغی کی شفا کسرله شفا ندر فتحه که طرف معنایست
 و مرصدن شفا دید کلری طرف سلامت بولمقدر (معنای بیت) بودر که

✱

✱

فقر و در ویشلك مؤمنه شفا در اول سیدنكه اول در ویشلكه مؤمنه
 صفا و اردر یعنی مؤمنك قلبی كدورت ماسوائله پاس طومش و مؤمن
 انك غم و غصه سیله مر یض اولق مرتبه سینه یتش و فقر و فاقه
 اول كد ورتی ازاله ایتمكه صیقل كی در زیر ابتلا در ابتلا ایسه
 جلاء دله و سیله در والا انیسوا و اولیا مبتلی اولمزدی و جلاء دل دخی
 عكس انوار آلهیه بی مستلزمدر كه مقصود بالذات نور تجلیك
 انعكاسیدر پس بوصفا حاصل اولیحق مرض غصه به دخی شفا
 حاصل اولور * مال و اولاد یعنی دشمنند * كچه نزدك
 نو چشم روشنند * مال مبتدا یعنی اكاذر قدر دشمنند خبر در آخرنده
 تداداد جعفر كچه عربی ده ان و صلیه برینه در نزدك ظرفدر
 عند معنایسته مظهر و قی محذ و قدر كچه مال و اولاد نزدك تو
 تقدیرنده در كه چشم اول محذ و فخر خیردر چشم روشن نور دیده
 معنایسته پس اصلی سبب روشنائی چشمدر و جازدر كه بطریق
 المبالغه اوله تنكیم دیر فلان كسه بنم كورر كوزم و طوثر المدر (معنای
 یت) بودر كه سنك اموال و اولادك معناده و حقیقتده دشمنلردو زیرا
 طریق رهز نلریدر كچه سنك یانكده دیده لریك سبب روشناسیدر
 و یا خود سنك روشن دیده لركدر كویا دنیایه انلرایله نظر ایدر سنك
 و اولاده قره العین دیرل زیرا كوزل انلرله ساكن اولوب غیریه نظر
 ایتزل و یا خود انساب انلرله مسرور اولور * انما و الكم را یاد كیر *
 مال و ملك این چهارا یاد كیر * یاد كیراذ كر معنایسته اولوب انما و الكم
 بحسب اللفظ اكافعول اولور مراد (انما و الكم و اولادكم فتنه آیتك
 مضمونیدر اولکی یاد یاء مثاله ذكر معنایسته ایكینی یاء و وحده ایله
 یل معنایسته ریخ كبی مال و ملك جهانی بونده ریخه تشبیه وارد
 زیرا ریخ كی تبر كذرایدر و هیچ بر فردك یدنده باقی قالیوب صاور یلوب
 كیدر (معنای یت) بودر كه (انما و الكم و اولادكم) آیتكی ذكر
 و مضمونی ذكر ایله زیرا الله تعالی بویكینی فتنه قلمدر كه عبادی
 انلرله امتحان ایدر تا كه حقه مشغولاه غیره مشغول بری برندن متمسك
 اوله و بوجه مالك مال و ملكینی یل طوت یعنی یل كی عبدایله كه
 بصری و الا فتنه اولور و اولادكم فتنه اولور و اولادكم فتنه اولور

صوبه طیبانی اولدیغی كی اسریله دخی اعتماد یوقدر فافهم
 * مر دره را بود دنیا سود نیست * هر كزش اندیشه از نابود نیست *
 بود دنیا مبتدا مر دره اكاملتقدر زیرا لام جاره معنایسته در سود
 مفعولیدر نیست عربی ایله تقدیری پس مفیدایمكدر بعد الجمله
 خبردر و بویله دیمك دخی جائزدر كه نیست مر دره را بود دنیا سود
 مصراع نایك تقدیری هر كز نیست اورا اندیشه از نابود دیمكدر كه
 اورا ندیده متعلقدر اندیشه فاعلیدر حرف جر اندیشه به متعلقدر عربی
 ایله تقدیری پس له فكر و غم من المادوم اصلا ای فی وقت من الاوقات
 او معنایسته پس له ذلك لاجزئیا و لا كلیا مر دره سالك راه حق در بود
 وجود در كه وارلقدر نابود مقلایمكدر كه یوقلقد (معنای یت)
 بودر كه سالك راه حق ایچون دنیاك وجودی مفید دكادر یعنی انك
 و ارافندن اكاذر ح كز و هر كز یوقلقدن دخی غم و غصه سی یوقدر
 الحاصل نه وارلقدر سوینور و نه خود یوقلقد برینز و قال تعالی
 (لكیلا تأسوا علی ما فاتكم ولا تفرحوا بما آتاكم) وجهی بودر كه
 عارف بالله رسم سوابی صحیفه خاطر دن تراش ایلش و نقش اضافه
 سلس در بوجهندن حقندن غیر قیدی یوقدر * هر كرا از صدق دل
 صافی بود * خرقه واقعه کافی بود * تقدیری هر كه بودا و را دل
 صافی از سر صدق بود خرقه واقعه کافی دیمكدر كه او را بودك مفعول
 غیر صریحی و دل فاعلی و صافی مفعول صریحی در و از صدق
 صافی بی تعلیلدر خرقه بودك فاعلی و کافی مفعولیدر صدق سرا
 و علانیة حقه موافقتدر و فی الحقیقه شواب صفات نفسانیدن
 تخلصدر صفودخی شوبدن خلوصدر خرقه ده یا وحدت ایچوندر
 لقمه ده كی كی (خرقه اصلنده بر پاره بزدر صكره در ویشلر حبیه سنده
 استعمال اولندی بر پاره لریله مرقع اولمقله صكره مرقعه و غیر مرقعه
 اطلاق اولندی لقمه لقمه دن در فتحله ابتلاع معنایسته لقمه ضمیه
 و فتحله ابتلاع ایچون تهیه اولنان نسنه در) کافی كیفایتدن در كفایت
 اول نسنه در كه انده سید ضرورت و بلوغ مر در اوله (معنای یت)
 بودر كه هر كسه كه صدق او جندن قلبی صافی اوله یعنی اهل صدق
 او دینندن اونوری آینه قلبیه كه ورت اولمقله كسیه بر خرقه

✽

✽

يعرفك في الشدة (معنای یت) بودر که ای برادر سخا به چالش سخا به
تا که شد بدن و قطدن صکره رخا و وسعت عیش بولاسن یعنی غم
و غصه دن نجات بولوب مسرور و خندان اوله سن مقصود جود
و سخا نك بوم قوله معناده مؤثر اولدیغن بیاندر زیر سخا ده محتاجه
شرح صدر و اردر جزا ایسه عمل جنسنددر فی المثل کما تدین تدان
فافهم * باش پیوسته جوامع و ای سخا * زانکه نبودد وزخی هرگز سخی *
پیوسته باشه ظرفدر دائما معنایسته جوامع و ای سخا * زانکه تعالیدر
زان سبب که معنایسته هرگز سخی نبودک فاعلی و دوزخی مفعولیدر
(پیوسته اولاشق دیمکدر متصل کی) جوامع و ای سخا * زانکه جواندر که
جوان مرده صفدر حذف رابطه ایله مرد که جوانست دیمکدر جومرد
دیدکاری ضمه جوان مرددن تخفیف اولاشدر جوان مردیکت کشیدر
صکره سخی معنایسته استعمال اولدی زیر سخی نك سخا و قی جرات
و قوت نفسله شول جهت نك دیر مال جانددر جان و یرمک ایسه
هر ضعیفه ميسر د کادر (سخا ده یا متکلم و حده ایچو ندر دوزخی ده
نسبت ایچو ندر) (معنای یت) بودر که ای قرن داشم و شفیق جانم متصل
سخی اول ویدی احساندن کسمه و چکمه اول سیدنکه سخی هرگز
اهل جهنم اولماز مکر که کافر اوله حاتم طی و این جذعان و امالی زیر
(ربا غفرلی خط بی یوم الدین) دیمکدر شکم حدیثده مأثوردر پس
مؤمن سخی داخل نار اولماز زیر سخا امثل اخلاق انبیا در و کار
بیور مشا در که احسن اخلاق بین و بین الله تسلیم و رضادر و احسن
اخلاق بین و بین عباد الله حسن خلق و سخا در * در رخ مرد سخی
نور و صفاست * زانکه در جنت قریش مصطفاست * اولکی است
است معنایسته در تقدیری در رخ مرد سخی است نور و صفا دیمکدر که
مقدم خبر و مؤخر مبتدا در و در جنت مابده ظرفدر قریش مبتدا
و مصطفی خبر و بعد الجملة زانکه به صفدر زیر تقدیری زان سبب که
دیمکدر مفردات یت بالاده شرح اولمشدر (معنای یت) بودر که
جومرد کشی نك یکا غنده و یوزنده نور آلهی و صفا و جلا و روشنائی
واردر اول سیدنکه جنتده نك قرین و همجواری جناب مصطفادر
صلی الله علیه و سلم یعنی مرد سخی سخاوت و جوددی سببیه جناب نبوتله

مناسبت معنوی پیدا یتکن جنتده مکانی محاذات مقام نبوی ده او اور
و روی مصطفادر اقتباس نور حسن و جمال ایدوب یوزی نور اولوب
قالور * حق تعالی بر در جنت نوشت * این که جای سخا باشد بهشت *
نوشت کسر و اوله ماضیدر مصدری نوشتن در یازمق معنایسته کاتب کی
مضارعنده نویسد و نویسنده دیرل و مصدری نوشتن دخی کلور
باء موحده کسر یله بوصورته مضارعنده با و او و شین سین ممله به
قلب اولنور ظاهر اولان بودر که مصدر اصلی باء موحده ایله در
واوله اولان مصدر فرعیدر و لکن با و او حروف شفویه و مبادله دن
اولمغه اهل لغت ایکی مصدری دخی ثبت است در لیر نوشتن فاعلی
حقدر تعالی جمله معترضه در شکم مر و رایتندی بر نوشتن مفعول
غیر صریحی و این صریحی در ترقیبی این خط که دیمکدر سخا
سخی نك جهنم در بهشت نك کسر یله جنتدر که یا شدک فاعلی و جای
مفعولیدر (معنای یت) بودر که حق تعالی جنت قیوسی اوستنه دست
قدرتله بو خطی یازدی که جنت سخی یری اولور یعنی جنت خلق
اولندیغی و قنده طاق بابه بومضمون کاتب اولمش ایدی زیر جنت که
معنای جود و کرمیدن صورت بولدی آنکچون جنت فضل آلهی ایله
دخول ایدرل یو خسه اعماله دکل بوسیددن مؤمنه دخی کر کدر که خلق
الهی ایله متخلق اولوب جواد اوله تا که جنته دخوله مناسبت قویه بوا
* سخا را با جهنم کار نیست * جای مسک جز میان نار نیست * کار نیست
فاعلی و سخا اکا متعلقدر زیر ارا لام جاره معنایسته و بامع معنایسته در که
کاره متعلقدر عربی ایله تقدیری لبس للا سخا فعل و مصلحه مع
جهنم دیمکدر جهنم دار العذاب یعنی حرور و زهریر و جمله
ملیقاتک امیدر بعید القعر اولان قویه جهنم دیرل (جهنم دخی بعید
القعر اولمغه اندن مشتق اولدی و به ضیلر دیدیلر که جهنم جهنم دندر که
ترش و اولقدر زیر جهنم کریمه المنظر در و جهنم شول سخا در که
مطرن صب ایتش اوله مطرا یسته رحمت الله در چونکه رحمت
یعنی مطر زائل اولدی جهنم دندلی و كذلك الله تعالی جهنم دندن
رحمتی از اله ایلشدربی مر جت اولان کسه نك ایسه چهره سخی عبوس
و کر به در حای مسک ایکنی نیستک فاعلیدر و جز استثناء مفرغدر

عربی ايله تقصد یری لبس مکان المسك الاوسط النار (معنای نیت)
 بود که جوهر دل را چون جهنم ايله ایش بوقدر مالی مخلدن امساک
 و حفظ اید البرک یری دخی جهنم اوز ناسندن غیری دکلسد یعنی
 نه جوهر دلک جهنمه ونه بخیلارک جهنمه مناسبتلری بلکه جوهر دلک
 یری وسط جنت و بخیلارک وسط نارد یعنی جهنم ایچر و شیدر زیر
 میان اوزته در ولکن چاق اوزته دکلسد بلکه چاق اوزته به عرب
 وسط دیر سینک فتحیه و عجم میانه دیر هاء تخصیص ايله الحاصل سخا
 دخول جنتک اسباب قویه سندندر موجب دکل ایسه ده و بخل جهنمک
 اسباب قویه سندندر زکذلک زیرا دخول جنت فضاله و دخول نار
 عدلله در و درجات و طبقات اعماله اقتسام اولنوب خاوردی
 اعتقاد لیه راجع اولور * پیشه اهل بخل تلبیس دان * در جهنمش
 همدم ابلیس دان * پیشه دانک مفعول اولی و تلبیس ثانیه در ایکنی
 دانک مفعول اولی مخذوف در دان ایشانرا دیمکد که اهل بخله اشارتدر
 مفعول ثانیه همدم در و در جهنمش همدم ظرفدر شین اهل بخله
 راجعدر زیرا اهل لفظی جمع و افراده صالحدر و بردخی بولسانه
 مضابقت لازم دکلسد تلبیس تخییط و متاع و قاشک عینی خریدار اوزرینه
 ستر اینک ندلبس کی (بحیم بحمه دندر که آتشک زیاده علولنسیدر
 پس بحیم شول آتشد که شدیدة الاشته الدرجیم آخرنده شین معناده
 دانه قیسد در که دانش دیمکد ر (ابلیس ابلاسدن در که زیاده یأس
 و قنوطدن عارض اولان حزندر و بعضیلر دیدیلر که ابلیس اسم
 العجمی در که مشتق دکلسد و شیطان و ابلیس و رجیم و امثالی عزازیلک
 بعد اللعن اولان اسمایسدر قبل اللعن عزازیل دینلوردی که اسم الهی به
 مضافدر زیرا ایل الله در جبرائیلده اولان کی (معنای نیت) بود که
 اهل بخاک صنعتی تلبیس بیل یعنی خیر و شری یری برینه خلط
 ایتملدر و طوغری بوله کتیموب حبله و مکردن خالی دکلسد در اشته
 بویه اولدقلمچون سن انلری جهنمه مصاحب ابلیس بیل یعنی اهل
 جهنم اولوب شیطانله برزخیره باغلور لر زیر مالی امساک ایتمکده
 ابلیس پرتلبیسک و سوسه سنه تابع اولمشلردی بوجهندن انک تحت
 الاوانده محذور اولوب (واذا النفوس زوجت) و جنبه جهنمه

دخی اکامقارن قلنورل و ناطمک قدس سیره کلامنده تشدید و تغلیظ
 واردر کمالاخی علی الناظر التأمل * هیچ ممسک ننکرد روی بهشت *
 * بلکه باو کم رسد بوی بهشت * هیچ ممسک مابعدنک فاعلی و روی
 مفعولیدر بلکه اضرایدر که ترقی معناسنی افاده ایدر باو رسده متعلقدر
 بوی رسدک فاعلیدر کم مصدر مخذوفه صفتدر تقدیری رسد رسیدن
 دیمکد که رسیدن رسده مفعول مطلقدر عربی ايله تقدیری بصل الیه
 ریح الجنة وصولا قلیلا ناقصای لایصل اصلا کما مر نظاره (ننکرد
 اصلنده ننکرد در نونک کسیر به اوزرته نون نافیه ادخال اولنوب
 ضرورت و زینچون نون ثانیة اصلیه نک حرکتی اخلاص اولنور (معنای
 نیت) بود که هیچ بر ممسک و یا خود ممسک هیچ بروجهله جنت یوزنه
 بقمز زیر او یوزنه بقاچق یوزی بوقدر که سخا یوزدر بلکه جنت
 رایحه سی که بشوز بیلق مسافه دن ابریشور اکا آریشور یعنی
 اراقدن به رایحه جنتی قوقاز زیر مشای باد بخل ايله مسدود اولمغه
 دور و نزدیک بومعناده اکا راردز که نزدیک اولسه دخی دور در بعددا
 بوندن مراد یا تغلیظ و یا خود قرآنده ذم اولنان بخلاء در که کفره در
 پس بخل صفت کفره در صفت مؤمنین دکل تنکم بومعنایی اشعار ایدر
 شول آیت که قرآنده کاور (قو بل للمشرکین الذین لایؤتوین الزکوة) یعنی
 اصل ایمان بعدوم اولان بخل فروعله مکلف دکل ایکن زکاتی عدم
 ایثاله ذم ایلدی ابتداء زکوة ایمانک صفت کفره اولدیغن اشعار و توبیخدن
 اوتوری تنکم ولدت فی زمن الماک العادلده انوشروان کافرک عدلله
 موصوف اولدیغی عدلک مطلقا ممدوح اولدیغنه اشارت ایچوندر زیرا
 بوعادلدن مراد یننه و بین الناس اولان معامله در و شرک که ظلم عظیمدر
 یننه و بین الله اولان معنادر * انکه میخوانند من اورا سقر * دل کبر
 و بخل را باشد مقر * آنکه آن طبقه و یا آن دارالعباد که تقدیرنده در
 میخوانندک ضمیری اهل قرآنه راجعیدر که انلر محفده او قورل
 مرزایده در اورا میخوانندک مفعول اولی و سقر قافله ثانیه در
 و بعض نسخ ده اورا به بدل وی را د و شمشدر ایکنسی بر در زیرا
 وی اصلنده اودر تنکم سبق ایتمشدر و بعد الجماله آنکه به صفتدر
 و آنکه تقدیر مذکور له مبتدادر خبری مصراع ثانی جمله سیدر

اهل کبر باشد که مفعول اولی و مقر نایندی در سفر حرکت له طبقات
 جهنم در برینه علمدر و طلقا جهنم دیدکاری کی سفر دخی دیلر زیر
 آتشی چهره بی احراق و تغیر ایدر و دخی غیر حالی وارد که
 قرآند میندر قال تعالی (وما ادراک ما سفر لاتبی ولا تدرا لواحة للبشر
 علیها تسعة عشر) مقر قرار ایدر جک پردر زیر اهل جنت جنته
 و اهل نار نارده مخلص و مقر قرار دخی یعنی دینه قرار لری بطریق
 الاستداع ابدی دارینه دخوان صکره قرار لری بولدیلر (معنای بیت)
 بودر که اول جهنم و یا اول طبقه که علمیا اکا سفر دیلر و قاری قرآن
 اولکر سفر دیو او قورل الحاصل سفر دیدکاری دارال عذاب اهل کبر
 و بخله مقر اولور یعنی متکبر و بخیل اولکر قرار کاعلری جهنمدر زیر
 کبریا الله تعالی به مخصوص صدر پس هر کیم انکله بوصفده منازعه
 ایدر سه داخل دوزخ اولور و جزاسنی بولور و کذلک بخل بیسان قرآنله
 مذموم در بناء علی هذا هر کیم اکا اعتقاد ایتزسه کفره ایلله ابدی جهنمده
 قالور و مؤمن اولدیغی مسورتده دخی بخل اتی کفره داعی اولور بوسیدن
 ابلیس زاهد بخیلی قطارنه المشر و فاسق صنی بی بند ایدر ممشدر
 سخاوتک آخر نجات و صلاحته سیدر * ای پسر در مردمی مشهور باش
 * از بخیلی و زکیر دور باش * تقدیری باش مشهور در مردمی دیمکدر که
 در مشهوره طرف و مشهور باشک مفعولیدر و از دوره متعلق و دور
 باشک مفعولیدر مردمی ده یا مصدریه در مردم آدم او غلایدر بوراده
 مراد رجلیت و انسانیت دیدکاری در که اوچ نسندن عبارتدر که
 صدق اللسان و دفع الاذی عن الجمیران و مواساة مع الاخوان در
 مواسات مالتدن کسه به نسنه و یروب انکله مشترک اولمقددر که سخا
 دیدکاری بدر بخیلی ده یا مصدریه در (معنای بیت) بودر که ای پسر
 انسانیتده و کشی لکده مشهور اول یعنی جود و کرمله خلق اراستده
 شهرت بولوب هر آغزدن بر خیر دعا ال و در جات عالیه صاحبی اول
 و بخلای و تکبردن بعید اول یعنی جمیع صفات ذمیه دن و خصوص
 اوزره بخل و تکبردن قلبکی نطه سیر ایلله و بومقوله بد نسنه لک یاتنه
 او غرامه زیر حقدن بعد که باعث اولور * با مخصا باش و تواضع
 پیشه کبر * تا شود روی دلت بدر منیر * تواضع کرک مفعول اولی و پیشه

نایندی در روی شودک فاعلی و بدر مفعولی و منیر بدرک صفی در
 و بعد الجمله ماقبلته تعلیلدر (تواضع نفسی وضع و خفض صدر که
 ریاست و کبرک مقابلدر تنکیم بالاده مرور ایتشدر) پیشه صنعتدر
 شریخی بالاده کذر ایلشدر (کیر کاف بحمی ایلله امر در مصدزی
 گرفتن در طومق معناسنه مضارعنده کیرد و کیرنده دیلر یعنی تابی داله
 قلب وفایی بلاقلب حذف و یا زیاده ایدرلر و کافک زیاده لکی اشباع
 کسره دن اولق دخی و جهدر و لکن دیمشدر که عمل مذکور شاذدر
 یعنی گرفتن دن کیرد دیمک علی خلاف القیاس در که یانک زیاده لکی
 و فانک بلاقلب حذفدر (بدر اون درت کیچه لک آی که نورله ممثلی
 اوله) منیر انارتدن در روشن ایلک معناسنه (معنای بیت) بودر که سخایه
 مقارن اول و تواضعی کند که صنعت اتخاذ ایلله که صانع صنعته مقید
 اولدیغی کی سندخی تواضعدن جدا اوله تا که سنک قلبک یوزی
 عالمی روشن ایدیحی اون درت کیچه لک ماه کی اوله زیر سخا ثله جلا دل
 حاصل اولور و تواضع دخی خاکدن مرفوع اولوب خاک آلود
 اولدیغی مقابله ده مقام عالی ده زبرقان کی شرف و نور بولور

* * در بیان افعال شیطانی بود * *

* چار خصلت فعل شیطانی بود * داند اینها هر که رجحانی بود *
 چار خصلت بودک فاعلی و فعل مفعولیدر و یا خود چار خصلت و جلد
 فعلیه خبردر هر که داندک فاعلی و اینها مفعولیدر بودر رجحانی جله سی
 فاعله صفتدر رجحانی و شیطانی ده اولان یال نسبت ایچوندر (رجحانی
 اخلاق الکلبه ایلله متخلق) و شیطانی صفات شیطانیله متصف اولان
 کسه در (اینها چار خصلته اشارتدر) (معنای بیت) بودر که درت عدد
 خصلت ذمیه شیطانه منسوب ایش اولور رجحانی اولان بو خصلت
 رذیله بی یلور و نتیجه سنه و اصل اولور بوراده عالم رجحانی دیدی
 ز بر اعلم اسم رجحاندن فیض خالصدر و انسان رجحانی اولدیجه شیطانی
 و فعل شیطانی بلز و میان خبر و شری فرق ایتز انکیچون هر عصرده
 بین الناس اختلافات کثیره سی اکثری جهلدن ناشیدر * عطسه مردم
 چوبکذشت از یکی * باشند از فعل شیطانی شکی * تقدیری
 چوبکذشت عطسه انسان از یکی باشد دیمکدر که اعرابی ظاهر در

✽

✽

✽

✽

(عطسه ده اولان همزه اضافت ایچوندر) عطسه اغسرمق دیکلر بدر
عطاس کی اصلده بناء مره در برکه اغسرمق معناسنه (یکی ده
و بی شکی ده یار زانده در) (معنای بیت) بودر که آدم او علانک یعنی
اولادک کرک مذکر و کرک مؤنث اغسرمق چو بکه بدن کدی یعنی
زیاده اولدی اول بی شک فعل شیطاندن اولور یعنی شیطانک دماغ
انسانی تحریک و ضربیدن اولور تا که صورتی متغیر و بر آفته وودی
اوله معلوم اوله که نفخ روح آدمک علیه السلام وجودنه سریان
ایتد کده بخارلندن یعنی بوزنی دلکلرندن هواء چقوب اغسردی
بوسیدن صورتی متغیر اولوب یندر برینه کلد کده ملک اکاجد ایتمکی
تعلیم ایتدی زیرا حسن صورتک اولکی حائنه عودتی نعمت جلیله
یدی آدم دخی علیه السلام الحمد لله دیوجک الله تعالی پیوردی که
برحک الله یا آدم لهذا خلقتک یعنی سنی بکا جدد ایچون خلق ایتدم
تا که جددک مقابله سنده سکارحت ایدم اشته تشمیت عاطس بورادن
قالدی و مصایحه کاور که برکسه حضور رسول الله ده علیه الصلاة
والسلام اغسردقه جناب نبوت دخی برحک الله پیوردی واردیجه
برکه دخی اغسردقه پیوردی که الرجل مزکوم یعنی ایکنجی عطسه سنده
تشمیت ایتمک بوا آدم ز کام علتته مبتلادر دیو اشارت ایلدی ناظمک
قدس سره کلامی بوروایت و آدمک علیه السلام عطسه واحده سنه
موافق در و بعضی روایانده ایکی یه و بعضی ده اوجه دک جواب
لازم و اوچدن زیاده سنده بخیر در و حدیثده کاور که (من عطس
ثلث عطسات متوالیات مکان الايمان ثابتا فی قلبه) دیو
حدیثده اوجه دک تشمیت لازم کلدیکی فهم اولنور و تشمیت لازم کلدیکی
عاطسه دخی هر کرده جدد لازم اولور و جواب جدد مسوع اولدیغی
صورته در و الافلا * خون بینی نیز از شیطان بود * انکه ظاهر دشمن
انسان بود * خون بودک قاعلی و از کامه ملقدر انکه آن شیطان که
دیمکدر ظاهر فی الحقیقه دشمنه صفتدر بود دشمن ظاهر انسان
دیمکدر که دشمن بودک مفعولی و بعد الجمله شیطانه صفت اولور یعنی
اولنده یا موحده نک کسری و آخرنده یا اصلیه ایله بر ویدر انقد کی
(معنای بیت) بودر که برون قانی دخی شیطاندن اولور یعنی انک دماغ

انسانی ضربندندر تا که سیلان دم کثیرله هلاک اوله اول شیطانکه
انسانک دشمن ظاهری اولور یعنی دشمن اولدیغی آشکاره در اکرچه
اغوا و القاسی خفیه در که قان پاره سی اولان یورک انک مغزی در
و منفذی بین اکتفین در انکچون اورادن حیات سندر ز پرا دمک
تقلیل ایله مجاری شیطانک اولور و الله الحفیظ * خامیازه فعل
شیطانست و فی * ای پسر ایمن مباش از مکروی * خامیازه میتدا
و فعل خبر و فی خامیازه اوزرنه معطوفدر ایمن مابعدنه مفعولدر از اینه
متعلقدر خامیازه اسمک و خیاره دخی دیر یازه اسمدر اسمک معناسنه
مصدری یازیدن در که اسمک و کریمک در عرب اسمک تشاب
دیو کریمک تمطی دیر (خام ناخنه و کند و خنم اگری و فورم و تکلم و کسک
یوغاره کپک) جک بری ظاهر اولور بودر که خام اصلنده یازه اضافتدر
ولکن وجهی تأمل ایله ظاهر اولور (فی عرب پسر اصلنده همزه ایله در
فی کبی و لکن وی ایله قافیه اولمقدن اوتوری بلا همزه تلفظ اولور
فی کوکلی بولانوب قوصمقدن (ایمن همزه نک و میمک کسری ایله تکم
بالاده مؤنن مقابله سنده ایراد اولدیغی اسکا الد را یمن بالمان
و بی خوفدر (مکر خفیه سعی بالفساد در) وی اصلنده اوی در که ضمیر
منفصلدر بوراده شیطانه راجعدر به کره همزه حذف و و او مفتوح قلندی
تکم مرور ایتدی (معنای بیت) بودر که اسمک فعل شیطاندن یعنی
اکا منسوب برکار قیجیدر زیرا اسمک که آغزن آچوب کریمکدر سبی
کثرت طعنا مدن حاصل اولان ثقات بدندر که جبا ئل شیطاندندر
انکچون دیمکدر که هیچ برنی تشاب ایتمک شددر زرا انلرده موجب تشاب
بو قدر و آغزن آچاق دخول شیطانه طریقدر انکچون بدیه و بابکی
ایله سترم ایتمک کر کدر کرک داخل صارتده و کرک خارجده ز برارک
ایدن و مفسده دن خالی دکدر و کذاک فی ایتمک دخی فعل شیطاندن که
قبیحی جهتیه اکامنه قدر زرا سبب غالی امتلا و تحرافدر که وجوده
کسل و بر مکدن و طاعتی تأخیره باعث اوله دن منفک اولماز ای پسر
شیطانک مکرندن بی خوف و باامن اوله ز برا حقیقه سعی بالفساددر
بعد ذاناظم قدس سره طاعون و حبصی ذکر ایتدی مع هذا ایکیسی
دخی ضرب جنه منسوبدر زرا طاعون سبب شهادت و حبصک

سیلانی دخی مدار صلاح رحم و طبع قدر سوال اولور سه که چونکه
حبضه فایده واردر شیطانہ نسبتک معناسی ندر جواب بودر که مانع
صلوة وصیام اولدیغیچوندر آنکچون نسایه نافصسات الدین دندلی
* * در صفت منافق گوید * *

* دور باش ای خواجه از اهل نفاق * در جهنم ان منافق را وثاق *
از دوره متعلق قدر در دانه ظرفدر وثاق دانت مفعولی و منافق را وثاقه
متعلقدر ز پرارالام جازه معناسنه در وثاق کسر وارله فارسیده خانه
معناسنه و فتح و کسرله عربی ده شول ایپدر که آنکله حیوان بغلنور
پورده مراد اولکیدر بقیه مغردات شرح اولمشدر (معنای بیت)
بودر که ای خواجه یعنی ای عزیز و محترم اولان مؤمن مخلص اهل
نفاق دن وصف اولندن دور اول و صحبت یچون مجملله داخل اوله
منافقت خانه و منزلی جهنمده پیل که درک اسفلدر و اول طبقه نك عذاب
سازدن اشددر پس اهل ناره قریب اولان دخی اهل نار اولور بوکره
یا علامت نفاق ندر تا که اول نشانه منافق بیاب آندن بعید اولایم
دیوسوال وارد اولیحق جواب و برر که * سه علامت در منافق ظاهرست
* زان سبب مقهور قهر قاهرست * سه علامت مبتدا و در ظاهره
ظرف و ناهر خبردر زان سبب عربی ده و لهذا برینه در که مابعدنده
مقهوره متعلقدر مقهور مبتداء محبذ و فیه خبردر تقدیری اوه مقهور
دیکر مقهور مابعدنه و رابعدی دخی مابعدنه مضافدر (قهر غلبه
و تذلیل در قاهر و قهار الله تعالی در که قهر فی الحقیقه انک صفتدر
(معنای بیت) بودر که اوج علامت منافقده ظاهر در یعنی منافقتک
اوج علامت ظاهره سی و شان نفاق واردر که منافق اولدیغی آندن
معلوم اولور اول سبیدن یعنی اول اوج علامتدن و خصالت رذیله دن
اونوری الله قاهرک قهرنک مقهور بدر یعنی تحت قهر آکهدنه در که
اکا حقندن روی لطف یوقدر * وعدهای او همه باشد خلاف *
قول اونبود بغیر اراکذب ولاف * وعدها ایشک فانی و یا اضافت
ایچوندر همه وعدهایی تا کیدر خلاف مفعولدر قول نبودک فاعلی
قاهر اولدیغی و اولدیغی منافق در (او وعدها و وعدها و وعدها)
وعد خبرله ترجیددر یعنی زمان مستقباده ایصال منفعت ایله اخباردر

خبرده استعمال اولدیغی کبی شرده دخی مستعملدر قال الله تعالی
(وعدها الله الذین کفروا) خلاف اضلنده وفاقک مقابلیدر پورده
خلف معناسند در که وعده وفا ایتمکدر (لاف زرق وریا و او کتمک
معناسنه اسم مصدر در لاف زدن و لافیدن او کتمک در (معنای بیت)
بودر که منافقتک بجه و عدلی خلاف اولور یعنی ایشدوی وعده
وفا ایتم و انک سوزی کذب و لافدن غیر یله اولماز یعنی سوزلری
واقعیه مطابق دکادر و قوری لاف و چکه در که بو نلردن شرعه
نهی اولمشدر و لکن اکر نفاق کفری ابطال و اسلامی اظهارله
اولور سه اکا نفاق ایمانی و شرعی دیرلر که موجب درک اسفل اولان
بو نفاق در و اکر سری خلاف علی اولق معناسند اولور سه اکا نفاق
علی و عرفی دیرلر که بونک عذاب سائر عصات مؤمنین ایله طبقه
علیای نازده در و ناطمک قدس سره عنوان کلامده وثاقی جهنمده در
دیدوی بو معنایه مجولدر زیرا بو نفاق اولکینک شعبه لندندر یوحسه
حقیقت نفاق دکادر و اکر مرادی درک اسفل ایسه کلامی تغلیظه
و یا استخلاص مجول اولور * مؤمنانرا کم اعانت می کند * هم اعانت
را خیانت می کند * مصراع اولک عربی ایله تعبیری یفعل قلبلا
من الاعانت المؤمنین دیکر پس کم می کندک مفعولی و اعانت همیزی
و مؤمنانرا اعانت متعلقدر زیرا رالام جازه معناسنه در یعنی نسخ ده
اعانت بدل رعایت و به مضنده عنایت دوشمشدر مال بردر عنایت شائنه
اعتنا و اهتمام معناسنه در (اعانت و خیانت بری برینک مقابلیدر یعنی
خیانت اعانتده خلاف شرعه تصرفدر (معنای بیت) بودر که منافق
مؤمن مخلص اولنله آزیاردم ایدر یعنی اختیار یله اعانت و رعایت
ایتم و شانلرنده و خصوصنده اهتمام قلزم مکر ضروری واقع اوله هم
امانت خیانت ایله یعنی قبول ایشدوی کبی مجملله تسایم ایتم بلکه
یا انکار و یا تبدیل و یا نقض ایله و علی هذا بعدذا حدیث صحیحده وارف
اولدیغی اوزره علامت نفاق اوچدر و درندر که خیانت و کذب
و غدر و فجور عندالخاصمه در یعنی حقندن عدول ایتمکدر و ناطم
قدس سره اوج روایت یله عامل اولوب فجور عندالخاصمه بی ترک
ابتدی * نیست در وعده منافق را وفا * زان نباشددر و خوش نور وصفا

✽

✽

✽

✽

نیست عربی ده پس معناسنه اولغه وفا انك فاعلی ودر وفایه ظرف
و منافق را وفایه متعلق و منفی بی تبیین در و جا زدر که نیست نفی ایچون
اولان لامعناسنه اوله بوصورته وفا انك اسمی اولور لا وفاء للمنافق
فی وعده معناسنه زان نفی تعلیل ودر نباشده ظرف و نور فاعلی ودر
مفردات بیت مرة بعد آخری شرح اولمشدر (معنای بیت) بودر که
منافق ایچون وعدنده و فایوقدر بلکه کاری عهدنی نقض و وعدنده
عدم وفادر بوسیدن انك یکاغنده یعنی یوزنده نور و صفا یوقدر زیرا
ظلمت باطنی و تاریکی عملی چهره سنه عکس ایشدر شویله که اگر
بر چشم بصیرتی نور فراستله منور و پرتو عیان و کشفله روشن برکسه
نظر ایلمسه صورت ظلمت کوریتور مخلص یوزنده نور ظاهر اولدیغی کی
فافهم * تاننداری منافق را امین * نیست بادا تخمش از روی زمین *
تا تحذیر ایچوندر صافق معناسنه زنهاری کی نینداری مضارع منفی در
مصدری پنداشتن در صافق معناسنه مضارع عنده شین رایه قلب
اولنوب پندارد و پندارنده دیرل منافق مفعول اول و امین ثانی در امین
صفت مشبهه در که خاشك و خوثك صبور و زنی اوزرنه مقابلدر بادا
امر غایبدر اولسون معناسنه اصلنده بود در واو الفه قلب اولند قدده
بانك ضمه سی تبدیل اولنوب باد اولدی صکره تفحیم ایچون اخرنه الف
اطلاق الحاق اولنوب بادا دندلی و حلیمی ده کلور که باد اصلنده
بود در کثرت استعماله بناء واو حذف اولمشدر انتهی و لکن صحیح
اولان اولکی در زیرا بوراده الف صکره دن زیاده در کادده و رسادده
و امثالنده اولدیغی کی پس امر غایب اصلنده مضارع صیغه سی
اوزرنه در که فرقلری قرآنله در الفله اولان امر غایب دعاده مستعملدر
رحمت کاد کی رحمت ایلسون دیمکدر (نیست بادانك مفعول و) تخمش
فاعلیدر تخم هر نسته نك اصلی و ماده سیدر حیوانده و میده و غیریده
مستعملدر تخم مرغ بر طه در بعض نسخ ده شرش و نامش و لکن تخم
ایلسون از نیسته متعلقدر روی زمین ظاهر اولان ارض دیمکدر
(معنای بیت) بودر که زنهاری منافق امین ظن ایلمه سن زیرا امانت
خواص اهل ایمانك صفتیدر پس اگر مالکی و اگر رازکی اکا امانت
و بره و الامناع اولور منافق تخم یربوزندن یوغ اولسون زیرا

ضرر عافی وارددر بوجهتدن بددعایه مستحقدر و سلسله نيك انقطاع عنده
نفع شامل وارددر زیرا دیمشدر در که الحية لاتلد الا الحية و بوم مقامده
سویلمشدر در اذا طاب اصل المرء طاب فروعه * از منافق ای پسر
پرهیز کن * تیغ را از بهر قبلش تیز کن * از پرهیزه متعلق و پرهیز
کن کلمه سـنك مفعولیدر و تیغ ایکنجی کنك مفعول اولی و تیز ثانسی
و یا خود علی العکس در از بهر فعلی تعلیل در پرهیز صافمقد ز تیغ
مطلقا تیز و کسکین نسته در دمر دن اولسون غیریدن اولسون بوراده
مراد قلیچدر تیغك اصلی تیز در زاغینه تبدیل اولمشدر کریمه کی که
اصلی کر بزدل (قتل جسددن روحی ازاله در موت کی غیرك مباشرتی
اعتباریله قتل وفوت حیات اعتباریله موت دیرل تیز نافذ در ترك
یکدر پرهیزه وصف اولنور سه مراد دلك و تیغه و صف اولور سه
یکمکدر مقابلی کنددر ضمه نفوذی یوق معناسنه ترك اکا چونکه دیر
زبان تیز دیرل نافذ نسته تشبیه اعتباریله وحدت لوکشی به مجازا تیز
دیرل لسان ترکیده مجازا سریع یکدر دیدکری کی فارسیده تیز دیرل
عربك الوقت سیف قاطع دیدوکی سریع معناسنه در (معنای بیت)
بودر که ای پسر منافق دن وانكاه صحبت و مخالضه دن و مصادقه دن
حذر و اجتناب ایله بلکه شرنی دفع ایچون آتی قتل ایتمدن اونوری
قلیمی کسکین ایله زیر و واجب القتل در شول و جهدنکه مضر در بو کلام
بطریق المبالغه در و جا زدر که تیغی تیز ایتمکدن مراد بددعاه اوله
نتکم بالاده کننددن صادر اولدی و محتملدر که قتلدن مراد
قتل حکمی اوله که شری منصف او اور و جهله تضییق در فافهم
* بامنافق هر که همراه میشود * منزل اودرتك چه میشود * تقدیری
هر کسی که میشود همراه بامنافق میشود منزل اودرتك چاه دیمکدر که
بو تقدیردن اعزایی ظاهر در بعض نسخ ده درتک چه یرنه در جهنم
دوشمشدر اولکبسی ایلسوندر (تک فتحله دیب که فتحله عرب فعدر
درین لك معناسنه (معنای بیت) بودر که هر کسه که منافق ایله
بولد اش واکا یاز و مصاحب اولور انك منزل چاهك یعنی جهنم
قیوسنك درین دیننده او اور که جهنمك دیجی یتش ییلاق مسافه در
مراد (ان المنافقین فی الدرك الاسفل من النار) مضمونیدر زیرا هر کس

قرینک حکمتی اخذ ایدر و جزاسی دخی اکا کوره اولور و بونده یول
بولداسی اولمقدن تحذیره رمز وارد ز براموجب تعب و سقوطدر فافهم
* * در علامت اهل تقوی میگوید * *
* سه علامت باشد اندر متقی * کی بود نسبت تقی را با شقی *
باشدک فاعلی سه علامت و اندر اکا ظرفدر نسبت بودک فاعلی و تقی
نسبت متعلق در باکی (متقی اتقادندر وقایه اتخاذ ایتک معناسنه که
کندیکی انکله صیانت ایتد و کک نسنه در و حقیقتی نفسی موجب
عقوبت اولان فعل و ترکدن صیانت در کفر و معاصی و تعلق ماسوی کی
وانک اسمنه تقوی دیرل و متقی و تقی بر در ز بر اتقیات الشی دندل و کی
تقیات الشی دخی دینلور متقی نک جمعی متقون و تقی نک جمعی اتقیاکلور
نسبت اضافت و بر نسنه بی بر نسنه به ایصالدر شقی سعیدک مقابلیدر که
اسباب توفیق اکا مساعده ایتامشدر (معنای بیت) بودر که اوج
علامت اولور متقی ده که اول علامانله سعید و متقی اولدیغی بلنور
و شقی به سعید دتلز عکسی کی ز بر اتقن تقی نک شقی به نسبت و اضافتی
اولور یعنی اولماز الحاصل متقی که سعیددر بشقه علامتی واردر که انک
نسبیلله سعید شقی به قیاس اولماز و حکم واحد ده قلمز بلکه هربری
وصف مخصوصنی جهتبله برقیلیدندر فافهم جدا * بر حذر باشد تقی
از یارب * تانیند از دورادر کار بد * تقدیری باشد تقی بر حذر از یارب
تانیند از دورادر کار بد دیمکدر که تقی باشدک فاعلی و برا کاواز حذره
متعلقدر تا تعلیلله در نیند از دک فاعلی تحشده یاربده راجع اولان
ضمیردر ورا اصلنده اورادر نیند از دک مفعولیدر اوضمیر منفصلدر که
تقی به راجعدر در نیند از ده ظرفدر (معنای بیت) بودر که متقی اولان
کسه برامن پاردن حذر و خوف اوزرنه اولور یعنی بدکار آدمی کندنه
یارایدوب آنکله صحبت ایتز تا که اتی کار بده القابتمیه ز بر ابدکاره قرین
اولان دخی بدکار اولور شکم منلی ترکیده کلور اوزم اوزمه کوره قرارر
یعنی انک رنکندن و طعمندن چقمز ز بر اصلده شرکت فرعهده شرکتی
مستلزمدر * کم رود دیگر در و غش بر زبان * و ز طریق کذب باشد
بر کران * تقدیری دیگر کم رود دروغ بر زبانش دیمکدر که شین
زبان قیددر که بونک عربی ایلله تقدیری الشانی نه یجری الکذب علی

لسانه قلیلای جریانا قلیلا دیمکدر ز بر ادیمکدر که بدخی دیمکدر بوراده
ایکنجی معناسنه در که اوج علامندن اولکینک غیریدر و کم دن مفهوم
اولان نقصان قلیله و قلت عیده محمولدر رود مضارعدر مصدری
رفتن در کتمک معناسنه دروغ انک فاعلیدر که یلان دیمکدر و ز طریق
و از طریقدن تحفقدر که باشد متعلقدر طریق یوادر ز بر ایاق ایلله
طریق و ضرب اولور کران کاف عربینک قخبیلله کار معناسنه در که
مقلوبیدر (معنای بیت) بودر که بدخی علامت متقی بودر که لسانی
اوزرنه کذب از کیدر یعنی اصلا یلان سو بلز و طریق کذبندن کار اوزرنه
اولور یعنی راه دروغه کتمز بلکه کاره چقر و سلامت بولور ز بر طریق
کذب غایبی منزل دوزخدر و کاری ضد قدر که یمین عرشه ایصال
ایدر که جنت اوراده در والله لموصل * از حلال پاک کم کیرند کام *
تانیند اهل تقوی در حرام * بوزر کییک اصلنده تقدیری اهل
تقوی کم کیرند کام از حلال پاک تانیند در حرام دیمکدر صکره اضممار
قبل الذکر طریقنه سلوک واقع اولادی پس کیرندک ضمیری مؤخر اهل
تقوی به راجعدر آنکچون جمع ایراد ایلدی اهل تقوی نیندک فاعلیدر
آنکچون نیندیدی افراد ایتدی حلال عقیده منع اندن منحل اولان
نسنه در استعمالی اوزرنه معاقبه بوقدر پاک طاهر دیمکدر که شبهه دن
میرادر کم لفظی و اعرابی نظارندن اخذ اولور کام کاف عربی ایلله
مراددر تفصیلی بالاده در نیندیده نون نافیه در یقند اصلنده افتددر که
دفع ثقلت ایچون همزه یایه قلب اولمشدر مصدری افتددر دوشمک
معناسنه حرام محرمدر که حرمتی دلیل قطعی ایلله ثابت اولمشدر و کعبه به
و حرمتیه مسجد حرام دندل و کی حرمت عظیمه سیندن اوتوری در
(معنای بیت) بودر که اهل تقوی حلال ظاهر دن به آز مراد طوتر
یعنی دکه بر عهدالله تعیش ایتزلر کر کسه صوز تا حلال اولان تا که حرامه
دوشمیه لز بر تقوی و ورعهده اهتمام ایتن شبهه سانه داخل اولوب
اورادن حرامه تجاوز ایدر آنکچون قرأنده کلور (نک حد و دالله
فلاتقر بوها) پس قرب حدود دن نهیده مبالغه واردر ز بر مقصود
اصلی حدردی عدم تجاوز در یوخسه علم قرب دکل
* * در بیان شکر نعمها * *

* هر که را باشد سه خصلت در سرشت * باشد آن کس بی شک
از اهل بهشت * تقدیری هر کسی که باشد او را سه خصلت در سرشت
دیمکدر که بونک اعرابی ظاهر و مصرع ثانی نک اظهر در (سرشت طبع
و نهاد و مزاج در که انسان اوزرنه تخمیر اولمشدر) سرشتن یوغه قدر
مضار عنده یا زایده سیله سریشد و سریشده دیرلر (معنای بیت)
بودر که هر کسه که الیک خیر مایه اصلیشدن اوج خصلت حیره اوله
اول کسه بی شک و شبهه اهل جنتدن اولوز مقصود توحیده مقارن
اولان خصالدر والابی نایده در * شکر در نعم او صبر اندر بلا * میدهد
آینسه دل را جلا * شکر مبتدا و در اکا ظرف میدهدک فاعلی تحتند
ضمیر شکر آینه مفعول اول و جلا نایدر در شکر و صبر با لاده بلندی نعماء
نوتک فتنی و مدله ضراء مقابلیدر یعنی نعماء حسن حال و طیب
عیش و ضراء سوء حال و ضیق معیاش در (آینسه معروف در که ترک
کوز کو دیر ایکی یا نله و بر یا نله دخی جائزدر در غرب مرآت دیر روم
سجده دیر صکره تعریب اولمشدر) (جلا کسرله صفاتدر که پاس
اچقدر بوراده دل آینه به تشبیه ایلدی زیر تصور معقوله و معنویه
انده ظاهر اولور و انک کدورتی شکوک و ظنون و تعلقات فانیه دن کلور
(معنای بیت) بودر که نعمته شکر و بلا و تحتند صبر ایتمک آینه دله
جلا و بر زیرا شکر اعتراف نعمت و معرفت منعم الیه اولور و صبر که نفسی
مکروه اوزرنه حبس در احتسابله در یعنی طلب ثوابله در پس ایکی
صورته دخی حضور قلب بولور پاسی ایسه ذکر الله از اله ایدر یعنی
ذکر الاهی باعث صفوت و ذکر ماسوی باعث کدرنددر قال الله تعالی
(فاذکرونی اذکرکم) یعنی ذکر عبد ذکر حق سید در ذکر حق ایسه
قلبی ظلماتدن اخراج و نوره ادخال ایدر تکم تزیاده کلور (لیخر حکم
من الظلمات الی النور) الی آخره فافهم جدا و اعل * هر که مستغفر
بود اندر نگاه * حق زلزلد و زخمش دارد نگاه * مصرع ثانی نک تقدیری
داردش حق نگاه از ناز دوزخ دیمکدر که شین دارد فید در (مستغفر
اسم فاعل صیغه سی اوزره استغفار یعنی کاهنی عفو و ستر طلب ایدینی
نگاه نوتک کسری و کاف عجزله صلاهی جنت کی (معنای بیت)
بودر که هر کسی که کاهه دوشد کده کاهنه استغفار ایدینی اوله

حق تعالی انی نارد و زخدن حفظ ایلده یعنی توبه سی سببیه مغفور
و عذاب جهنمدن مصون اوله زیر اقرآنده کلور (وهو الذی یقبل التوبه
عن عباده) و حدیثده کلور که (التائب من الذنب کمن لا ذنب له)
و کلام ناظمین قدس سره فهم اولور که مضر اولان معذب اوله
و لیکن مثبت خفته در قال تعالی (و یغفر ما دون ذلك لمن یشاء) یعنی
شک بلا توبه مغفور اولماز سائر صغائر و کبارک عفو ی جائزدر صغیره
اوزرنه عقاب جائز اولدیغی کبی فافهم * هر که ترسد از اله خویشدن *
خواهد او عذر نگاه خویشدن * ترسد مضار عذر مصدری ترسیدندر
قور خق معناسنه خوف کبی بعد الجمله هر که به صفت اولور او
خواهدک فاعلی و عذر مفعولی و بعد الجمله هر که به خبر در زیرا
هر که هر کسی که تقدیرنده در که مبتدا در خویشدن کندی دیمکدر
اکهک خویشندن اضافتنده فائده بودر که هر کس کندی افتد یسندن
خوف ایده کلسدر حق تعالی ایسه رب العالمین در که هر کس انک
مر بوب و مملوکی در (عذر ایتد و کنه اعتراف ایدوب دخی ایتمه بن
دیمکدر تکم بالاده شرح اولندی) (معنای بیت) بودر که هر کسه که
کندی معبودندن و افتد یسندن خوف ایلده کندی کاهنک عذر نی
طلب ایلر یعنی توبه و استغفار ایدوب بردخی ایتمه بن دیو در کاهه یوز
سورر و عذری و عد کریمی موجبجه مقبول اولور و هر کیده که
خوف و خشیت یوقدر مصر و بی باک اولور و بوحالنه آخر کفر
مرتبه سنه ایر * معصیت زاهر که بی در پی کند * ایزدش از اهل
جنت کی کند * تقدیری هر کسی که کند معصیت رایی در پی کی
کندش ایزد از اهل جنت دیمکدر که هر کسی مبتدا و معصیت کندک
مفعولی و بی در پی معصیتدن حالددر متصلا معناسد و یا خود کندک
فاعلندن حالددر مصرع معناسنه و در پی اولکینک صفتیدر ایزد ایکنجی
کندک فاعلی و جار و مجرور اکا متعلقدر و بعد الجمله خبر در (معصیت
فعل محرمدر که قصیده واقع اولمش اوله زیر اخطائله اولانه زله دیرلر
پی باء عجبینک فتحه سیله ایز و او یکله وارد معناسنه (پی در پی لایق قطع
دیمکدر ایز از به متصل اولدیغی کبی که بری بری اردنجه در) ایزد زاء دهجه
عربیه و یا عجمیه نک فتحه سیله تکرری معناسنه علم اولدیغی بالاده

مفضلدر (معنای پیت) بود که هر کس که متصل معصیت اشیاء
یعنی معصیتی معصیتیه متصل قیله و یا خود معصیت اوزرنه مصر اوله
کر کسه بدورلو معصیت اوله الله تعالی انی حقن اهل جنتدن ایلر
یعنی ایلر زیر استغفار انکاری در معصود تهدید و اهل اصرار که جنته
دخولنی استبعد در زیر مصر ایچون سوء خاتمه دن خوف اوانور
و سننات کثیره سی اولق دخی بویه در * ای پسر دائم باستغفار باش *
وز بدان و مفسدان بیرار باش * دائم باشه نظر قدر باستغفار دخی اکا
متعلقدر مصرع ثانی تک تقدیری و باش بیرار از بدان و مفسدان
دیگدر که بیرار باشک مفعولی و از بیراره متعلقدر بعض تسبیح ده
مفسدان یزینه مفسدان دوشمشدر فاسددر که تصرف ناسخندن
و مفلس معنی اولمقدن در مکر که بیده مقارنت قرینه سیله مفلس آخرت
مراد اوله (بیرار نفرت یعنی اوریک در و قاجق) (معنای پیت) بود که
ای پسر علی الدوام استغفاره مشغول اولر زیر بشر اهل شر در
و بالفرض نگاه اولسه دخی حقه رجوع دائم کر کدر که خواصک توبه سی
بودر و بداردن و مفسددر دن نفرت ایله و صحبتلر نه داخل اوله بلکه انلرن
یزینه مرور ایلسک یان ویر والا چهره لرندن سکا نخوست عکس ایدر
* * در فضیلت صدقه می گوید * *

* کر کنی خیری بدست خویش کن * خیر خود را وقف هر درویش کن *
خیری کنی تک مفعولیدر یا وحدت و یا ایهام ایچوندر نه مقوله خیر
اولورسه اولسون دیگدر بدست آخر مصراعده اولان کنه متعلقدر
خیر خودمه مصرع ثانی آخرنده اولان کنک مفعول اولی و وقف ثانیه در
(وقف لغتده حبسدر و شرعه وقف مالدر فی سبیل الله و اکا خیر
دیرلر زیر خیر امر مرغوب فیه در مؤمن ایسه عتاک ثوابنه رغبت ایدر
زیر اعماده ایمانی وارد در) درویش لغوی فقیر و درویش اصطلاحی
سالکدر بویاده مراد مطلق درویشدر و فقراء سالکینه وقف ایتمک
غیر یلره وقفدن اولادر زیر انلر غسدالنر جهه ذکرله اذابه ایدرلر
و نور ذکر عرشه طوغری کیدر بلکه اندن کدر ایدر بوجه هشدن
انلره اتفاق خیری اولورمکر که متصوفه بظا ایندن اولال (معنای پیت)
بودر که اگر بر خیر ایدر سکا کندی انکله خیر ایله و مابعد تاخیر ایتمه

اگر چه ثلث بالذن وصیت دخی مشروعدر زیر صدقه تک خیر انسان
صحیح شیح ایکن در و قبل الموت انفاقدن محاسبه سندن خلاص وارد
و غیرک بدیل اولان خیرده شبهه وارددر یا تبذیل و یا نقص ایدرلر
خصوصا بواعضارده تنفیذ وصیت ایتمز اولدیلر مع هذا مور واجبه
شرعیه دندر و مصراع ثانی تک مضمونی بودر که اهل خیر اولدیغک
صورنده خیرکی درویشلره یعنی فقرایه وقف و حبس ایله زیر فقرای
ضابرین باب الله ملا زملر در پس انلره موقوف اولان نسنه تک
اجر و ثوابی عظیم و جزیل اولور بعد ذایخیر امر مرغوب فیه معنای
کلامیکی کی مال معاشنه دخی کاور قال تعالی (ان ترک خیرا و قال تعالی
(وانه لخب الخیر اشدین) و قال تعالی (لم یبنا لوالخیرا) پس کلام ناظمده
قدس سره خیر ثانی مال معاشنه اولق دخی جاز اولور و جنس ماله خیر
دنلدی مع هذا آراسته حیث و حرام دخی وارددر زیر اعراب عادتا ماله
خیر دیر جهاد سوء دیدیکی کی انکچون عادتلری اوزرنه جریان
طریقیه قرانده کلور (لم یسهم سوء) مع هذا قتال جهاددر که کاشوه
دنلر و بعض علما دیدیلر که مال کثیر وجه محمود دن اولدجه خیر دنلر
پس کثیر اولسه و لکن طیب اولسه اول مالدن خیر اولماز * یک درم
کاز ایدست خود دهند * به بود آن کر پی او صد دهند * تقدیری یک درم که
دهند آنرا بدست خود بودان به که دهند صداز پی او دیگدر و یونک
دخی اصلی بود به ازان که دهند صداز پی او در زیر به که باده موحده تک
کسری وهاء ساکنه ایلک دیگدر از کلمه سیله استعمال اوانور تنکم
عجم بن سندن یک یلورم دیچک برده من از توبه دائم دیر یعنی دائم من به
از توبه یک درم ده یک فی الحقیقه درمک صفتیدر و درم مبتدایر که
عربیه تقدیری درهم واحد دیگدر و لکن قاعده عجم اوزرنه صفت
تقدیم اولنوب یک درم دنلدی واحد من الدرهم معنایه ذکره و صوفیه
اولوب مبتدایر و درهم اصلنده تمیز در کارا اصلنده که آنرا در که ها
حذف و حرکت همزه کافه نقل اولنوب بطریق الدرجم کارا نیشدر پس
آن دهندک مفعول صریحی و بدست غیر صریحی در و بعد الجملة مبتدایه
صفتدر آن بودک قاعده علی و به مفعولی و بعد الجملة مبتدایه خیردر
صدایکجی دهندک مفعول صریحی و از غیر صریحی در و بعد الجملة

آنه صفتدر وایکی موضعده دخی دهندك فاعلی اهل تفاقندر درم
 کمرله اجه در ظاهر بود که در همدن قصر اولمشدر و ترازو طاشنه
 درهم دیدکبری وزن اعتباریه در که درهم شرعی و زیندر پی بوراده
 آرد معنایسته در و اوچکه در که عقیدر (معنای بیت) بود که بر اجه که آتی
 کندی الیه ویره لیک اولور آندن که آردنجه یوز ویره یعنی موتندن
 صکره یوز اجه صدقه دن حیاتنده بر اجه صدقه افضلدر ز بر اجه الموت
 اجه به ضرورتی قالماز و میلی اولماز بوجهندن یکی بر برینه بله یکمز
 فاما قبل الموت بویه دکلدر بلکه واحد کالف در و دخی زیاده در ز بر
 تضاعف اجر خلوصه و نفیله مجاهده به میندر * کر بخششی خود یکی
 خرمای تر * بهتر از بعد تو صد مثقال زر * خود بخششی نک تعنده
 فاعلی تا کید در انت معنایسته ز بر بخششی یاه اولی نک ضمیمه امر حاضر در
 مصدری بخشیدن در بعلتقدر بخش کردن قسمت ایملکدر یکی ده
 یازایده در یک بخشینک مفعولدر و حرمانمیر در آخرنده یاه توسلدر که
 بین الموصوف والصفة واقع اولمشدر بهتر مبتداء محذوفه خبر در ان بهتر
 دیمکدر که بعد الجملة جزاء شرطدر از بهتره متعلقدر صد مثقال از صد
 مثقال دیمکدر که اولکی از قرینه سببه حذف اولمشدر بود دخی بهتره
 متعلقدر که مفضل علیهی بیان ایچوندر اولکی از ایسه تصحیح معنی
 ایچوندر پس معنای واحد اوزرنه ایکی حرف بر فله و امثاله تعلق
 قیلندن دکلدر خرما معروف یمشدر که ایوسی مدینه منوره ده اولور
 خرماک آغاجی بقیه طینت آدمندن خلق اولمشدر انکچون واجب
 الا کرام در یعنی غدار آراسنده نان نیچه عزیز ایسه میوه ل ایچینده
 خرما دخی بویه در تر یاش در که تازه مراددر خرمای تر عربک رطب
 دیدو کیدر ز فر وزنی اوزرنه یابسنه تمر دیرل بهتر یکر که ز بر بوراده
 ادات تفصیلدر مثقال بر ییچ در همدن کافی نعمه الله ثقل دندر مثقال هر
 نسبه نک آغری در که انکله وزن اولور کافال فی القاموس مثقال لشی
 میرانه من مثله وقال الراغب المثقال ما یوزن به وهو اسم لكل شیء
 (معنای بیت) بود که اگر سن بر نازه خرما بخش ایلسک یعنی اباد
 حیاتکده او یکدر سندن صکره یعنی مونکدن صکره یوز مثقال آتون
 بفلفندن و تصدق ایتمکدن شکم سری ماقبلندن بلندی آتون مرغوب

و عزیز اولمله خرمایی آنکله مقابله ایندی و خرمایی تخصیص ایندوکی
 شرفسندن و بلاد عربده و غیریده رغبتندن او توریدر * هر که
 بخشیدی مکن یا اور جوع * کر ز یا افتاده از دست جوع * هر چه
 هر چیزی که دیمکدر که مبتدادر و بخشیدی جمله سی اکامفتدر رجوع
 مکنک مفعولی و یا اور جوعه متعلقدر و بعد الجملة خبر در کر بوراده
 عربی ده ان وصلیه برینه در که جزایی مقتضی دکلدر تقدیری کر افتاده
 ز یا از دست جوع دیمکدر که افتاده ده همزه خطاب ایچوندر اصلنده
 ای در که همزه یاه خطابیه تلفظ توسل ایچوندر مع هذا اخرنده هاء رسمیه
 اولان کله دن صکره یاه مفرده رسم اولمق قانون رسم دکلدر صکره با کثرت
 استعماله بناء حذف و همزه اظهار یا ایچون فوق الهاء کابت اولندی
 بوا اعتباریه یعنی یا کابتدن شاقط اولمق حسبیه همزه اکابدل قلندی
 و خطاب ایچوندر دندی پس افتاده ماضی مقید بالحال قیلندن در که
 ز یا اکامفتدر و از دست تعلیلدر بهر کی انکچون بعض نسخ ده
 بهر واقع اولمشدر و لکن پایه مناسب اولان دستدر خصوصاً که دست
 دخی مستعملدر شکم دیرل فلانک الذین عاجز قالدن و بواش فلانک
 النسن بر غالب کار الدن حاصل اولمق اله نسبت اولور قرآنده
 (فما کسبت ایدیکم) کی معنای بیت) بود که هر نه شیء که بفشار
 و بر رسن اگر جوع ایتمه و هبه و انعامکدن دونه و عطا ایندو کک
 محلدن انی اسئمه اگر اخلق الندن وانک سبیلله ایاقدن دوشدک ایسه ده
 یعنی اخلق و ضرورت الی سنک ایاغک الوب دوش و رسه دخی کری
 باقه و احسانکدن دونه ز یا هیه سندن رجوع ایدن شول کلبه مکر که
 فی ایندوکی نسنه بی اکل ایدر بواسته امر قیجدر شکم حدیده کلشدر
 و ناظم بیت آتی ده کلب برینه شخص و یامرد دیمشدر و لکن کلبه تمثیلده
 قیج ز یاده در فافهم * این بدان ماند که شخصی فی کند * باز میل
 خوردن اوکی کند * این مبتدادر که رجوعه اشارتدر بدان اصلنده
 بان در که مانده متعلقدر تخفیفاً همزه ذاله قلب اولمشدر و جمله فعلیه
 خبر مبتدادر و یا وحدت ایچوندر بعض نسخ ده مردی دوشمشدر
 (شخص اصلنده قرالتی معنایسته در خیال کی بوراده مردم مراد در
 (فی) که اصلنده همزه ایله قوصمدر کسندک مفعولیدر و بعد الجملة

مبتدایه خبر در و بعد الجملة تشبیهی بیاند و که مشبه به اراسته
 رابطه در و تشبیه مانند بن مفهوم در زیر اماندك مصدری مانستن در که
 بکر مکدر مضارعند سین حذف اولوب ماند دیر باز کرو دیمکدر
 میل کی کندك مفعول ایدر خوردن دیمکدر اکل کی (معنای بیت)
 بود که بخش ایدو کک نسته دن رجوع ایتك اکا بکرز که بر شخص
 یعنی بر کسه فی ایلبه کرو اول فی ایدو کی نسته بی بکه فن میل ایدر
 یعنی میل ایتز بلکه کندی قوصندیسی ایه ائک ائکلی استکراه ایدر
 والا کلب کی اولور زیرا کلب فی ایدو کی نسته بی اکل ایدر هزه
 کندی یاوریسی اکل ایدو کی کی * باپسر کر چیز کی بخشد پدر *
 * می سزد کر باز کیر داز پسر * بونک تقدیری اگر بخشد پدر چیز
 باپسر دیمکدر که پدر بخشدك فاعلی و چیز مفعول صریحی و باز پسر
 غیر صریحی در می سزد جزاء مقدم و مابعدی شرط مؤخر در جزا
 تقدیم اولندی زیرا استفهامی متضمن در سزدك فاعلی شرطك
 مضمونیدر که باز گرفتن در و شرط ثانی جمله سی شرط اوله جزا در
 چیزی ده یا وحدت ایچوندر چیزك نسته جاك دیمکدر زیرا کاف عربی
 تصغیر ایچوندر سزد مضارع در مصدری سزیدن در لایق معنای
 کرد دخی مضارع در مصدری گرفتن در که طومقد در (معنای بیت)
 بود که اگر پدر او غلبه بر نسته جك بغلبه اگر انی او غلبیدن کرو
 طونوب الورسه لایق اولوری یعنی سرا دکدر پس استفهام انکاری
 اولور الحاصل پدر او غلبه هیه ایدو کی نسته بی کرو المی نیجه فیج
 ایه اجنبی به موهوب اولان نسته بی استرداد ایتك دخی بویه در
 زیرا معامله دینده افارب واجانب پدر و اقارب کوره فیج اولان
 نسته اجانبه کوره حسن اولاز مکر که پدر بی شفقت اولوب استرداد
 ایدر والا صدوری متصور دکدر * ای پسر بامال وزر شادی مجوی
 * آنچه کس را داده دیگر مکوی * تقدیری مجوی شادی بامال وزر
 دیمکدر که شادی مجویك مفعول صریحی و بامال غیر صریحی در
 زیرا بامال حاجت و معیت افاده ایدر و ابکیجی مصدرعك تقدیری
 داده آنچه کس را مکوی دیگر دیمکدر که آنچه داده تك مفعول اولی
 و کس ثانی در و دیگر مکوی کله سته ظرف در زیرا عربی ایله تقدیری

✽

✽

لا نقله فی زمان من الازمنة دیمکدر و یاخود مفعول مطلق در که اتقی
 القول انتفاء دیمکدر مال وزر خاصی عام اوزرنه عطف قبیلند در
 مزیدن اوتوری (شادی ده یا مصدریه در شاذ فرح معنای دال
 معیه ایله در زیر قاعده عجم بود که وای دن صکره معیه والا معیه در
 داده ده همزه خطاب ایچون و داده ماضی مقید در افاده کی تنکم
 مرور ایتدی (معنای بیت) بود که مالله و خصوصا آتون و کش یله
 فرح آرامه و طلب ایتمه یعنی سیم وزر و سایر اموال ایله شاد و خندان
 اولمق عقلا شانی دکدر بلکه احقر و جاهلر حالدر زیرا فانی نسته
 ایله سرورك معنای یوقدر تنکم قرانده کاور (قل بفضل الله و برحمته
 فبذلک فلیفرحوا هو خیر مما یجمعون) یعنی الله تعالی تك مؤثره فضل
 و رحمتی کافرلك جمع ایلدیکی مالدن خیر او در الحاصل فانی به مدعین
 و التفات ایتك بیه منهیدر دکل که انکله فرحناك اولمق تنکم قران
 وحدیث انکله مشخوندر وای پسر اول نسته بی که کسبه و برمش سن
 بردخی سوبله یعنی لسانه کتورمه نه استرداد طریقیله و نه خود امتنان
 و تمدح صورتیه زیرا باطل و قبحدر بلکه اخلاق الهیه ایله تخلق ایله
 و ماسوای حق نیسان ایتنا که ربك سنی احسانك فوقده نسته ایلد کر
 ایلبه بعض نسخ ده بیت مذکور بدل بویه واقع اولمشدر که ای پسر
 بامال وزر شادی مکن روهتر آموز و پیدادی مکن یعنی مال وزر ایله
 مسرور اوله که بونلر فانی و بی عاقبتدر یوری هترا و کرن و تفککه
 ظلم ایتمه یعنی تفککه او بوب جاهل اوله و ناقص قائم بلکه اهل علم
 و کمال اول و تحصیل معارف الهیه ایله که سکا قلاجق بونلر در
 * شادی دنیا سراسر غم بود * سورا و رادر عقب ماتم بود *
 شادی مبتدا و سراسر اتدن حالدر جیمه معنای و یامن الاول الی
 الاخر دیمکدر زیرا اصلی سر و سر در و او عاطفه ایله صکره و او الله
 قلب اولمشدر تکاپو کی که اصلنده تك و بودر لسان عجمده نظاری
 خوفدر (سر و سر باشند باشد و او جدن اوچه دیمکدر که سرتاپانک
 معنای دخی بودر از سرتاپا دیمکدر غم مفعول بودر که بعد الجملة خبر
 مبتدا در و یاخود شادی بودك فاعلیدر سوزا ورا مانعه قیده در زیرا
 را لام جار معنای در ماتم بودك فاعلیدر در عقب اکا ظرفدر سوز

✽

نور و زنی اوزره دو کون وجهیت و ضیافت در قاموسه کلور که سور
 فارسیدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم انی تشریف ایتشد راتهی
 یعنی ضیافت معناسنه تعریف ایتشد رتکم حدیثه صکلور
 (یا اهل الخندق ان جابرا قد صنع لکم سورا ای طعاما) یعنی سور
 لسان عربیده قاعه و شهرک دیواریدر صکره خلقت مدعو اولدیغی
 طعامه دخی اطلاق اولندی (عقب قافک کسر یله عریدر اوچکه
 معناسنه که مؤخر الرجل در صکره مطلق مؤخر معناسنه دخی استعمال
 اولندی و اشباع کسره ایله عقب دخی دندلی (ماتم یاس و مصیبت که
 دو کون مقابلیدر و قاموسه کلور که الماتم کفعد کل مجتمع فی حزن
 اوفرخ او خاص بانساء و بانسواب اتههی یعنی ماتم عربی مهورد که
 یاس و مصیبت بجهیت کاهنده مستعملدر اگرچه بعضیلر جمعیتکه
 فرحدر و بعضیلر خاتونلره و بعضیلر خاتونلرک تازه لره خاصدر
 دیشلدر و لکن مشهور و معمول اولان اولکیدر (معشای بیت)
 بودر که سرور دنیا اولدن آخره دک غم و عصبه اولور یعنی انک
 سروری چکن غم دکز کویا که سر تا پا غم و المدر و دنیانک دو کونی
 عقبنده و سوکنده یاس و ماتم اولور حیاتی آخرنده موت اولدیغی کی
 پس دنیانک اولی اغلی و آخری موتدر و اورتاده واقع اولان احوال
 عارضیه اعتبار یوقدرز بر افرق سنده و واقع اولان سروری جمع اینسک
 برسنه سرور و الماز انکچون معدوم حکمنده اولدی * امر لاتفرح
 ز قرآن کوش دار * جای شادی نیست دنیا هوش دار * تقدیری کوش
 دار امر لاتفرح از قرآن دنیا جای شادی نیست هوش دار دیمکدر که
 کوش دار استمع معناسنه در امر لاتفرح کوش داره مفعول صریح و از
 قرآن غیر صریحدر دنیا مبتدا جای نیستک مفعولیدر زیرا نیست بوراده
 فعل معناسنه در که تقدیری دنیا لبنت محل السرور دیمکدر پس
 یغند الجملة مبتدایه خبر و اور (هوش دار بشقه جمله در آخر کلامده
 فاعلم ذلک کی پس هوش دار تعمیر و ادراک و تعقل ایله و دنیانک دار قرار
 و لم یغن یلوب اکا کوزه حرکت ایله دیمکدر امر لاتفرح مناسب اولان
 نهی لاتفرح دیمک ایدی و لکن امر نهیله و نهی دخی امرله مؤیدر نتکم
 شونده (و نذروا الجمع) دندلی که ظاهری امر و حقیقی نهی در که

لاتیایموا دیمکدر کذلک لاتفرح ترک الفرح دیمکدر که بعضی علمای عینده
 نهی طلب ترک فعلدر بوجهندن نهیک مؤداسی امر و اور و جمع موارد
 امر و نهی بواسطوب اوزره در و جائزدر که امر دن مراد مطلق
 خطاب اوله لاتفرح قارونه خطابدر که حضرت موساک علیه السلام
 عم زاده سنی ایدیکه مفسرین خزائن الشمس بغل یوکی اولوردی قال الله
 تعالی (اذ قال له قومه لاتفرح ان الله لا یحب الفرحین) قوم قاروندن
 مراد بنی اسرائیل و منلریدر فرح لذت عاجله سببیه انشراح صدردر
 اکثری لذت بدنیة دنیویه ایله اولور یعنی قارونه بطریق النصیحه
 دیدیلر که یا قارون یوقدر خزانته مالک اولدم دیومال دنیا ایله فرحناک
 اوله بلکه یوفرچی ترک ایله زیر الله تعالی زخارف دنیا ایله فرحناک
 اولمیری سومر شول معنادن که دنیا عنده الله مبعوضه و اکامحت اینک
 محبت آلهیه به مانع و مزاحمدر پس دنیا ایله ثواب آخرت مطلوبدر
 یوخسه تنعم دکل (معشای بیت) بودر که ای پسر قرأندن یعنی آیات
 قرآنییه دن (لاتفرح ان الله لا یحب الفرحین) آیتسنده اولان خطابه
 قولاق طوت و آتی استماع ایله و زخارف دنیا ایله مسرور و اکامرور
 اولمغی قوزیرا دنیا جای سرور دکلدر عقلکی باشنه جمع ایله بلکه
 دار الغموم و الاحزاندر پس عبش و عشرتی دار السرور اولان آخرته
 تأخیر ایله و دنیا ده حزن اوزره اول که حزن مقامات عالییه دندر که
 خواص بشرک مقامیدر و بعضی نسخده زقرآن برینه ز دنیا و شمشدر
 دنیا اولسنه دخی انساب ایدی که فرحک متعلقنی بیان اولوردی از
 اولدیغی صورتنده تعلیلله محمول اولور یعنی دنیا دن اوتوری و یدمه
 مان دنیا کیردی دیو شادان اوله فافهم * شاد مانا را ندارد دوست
 حق * این سخن دارم ز استادان سبق * تقدیری ندارد حق شاد مانان را
 دوست دیمکدر که حق فاعل و شاد مانان مفعول اول و دوست ثانی در
 این دارمک مفعول و فاعلی میمدر سخن این صفتدر هذا القول معناسنه
 سبق مفعول ثانی در بعضی نسخده این دادند استادان سبق دوشمشدر
 استاذلر بوسوزی درس و یرمشلدر معناسنه شاد مانان شاد مانانک
 جمعدر فرحناک معناسنه معشای لغویسی شاده بکزی می دیمکدر زیرا
 مان ماننده دن ترخیم اولمدر مصدری مانستن در که بکره مکرر

مضارعند سین حذف اولوب ماند وماننده دینلور وماندن که
 قائمدر انک مضارعی دخی بویه کلور و لکن التباس بحسب المقام
 مند فقدر و شادمانک ننذاری چوقدر مهمان و دزمان و ترکان و امالی
 کبی که مهه یعنی اولویه و دزه یعنی قلعه به و ترکه بکزیچی معناسنه در
 و بکر مکدن مراد مشبه بهک و صفیه قیامند پس شاده بکزر دیمک
 شاد اولمقدن عبارتند مهمان دخی بویه در و بعض ضحیم البدن کسه له
 دزمان دید کلری غلظتند قلعه دیوارنه و بلکه بطریق المبالغه عین
 دیوار اولمق اعتباریه در و ترک اصلنده تانارد ترکان انلردن غیر بدر
 و لکن نشانده مشابهنلری اولمق حسبیه ترکان دیدیلر این سخن مصراع
 اولک مضموننه اشارتدر استاذان استاذک جمیدر ذال هججه ایله ضمیمه شده
 ماهر و معلم اولانه دیرل اصلنده کله انجیمه در اگر غریبه اولایدی ستزدن
 مشتق اولمق لازم کوردی کله عریبه ده ایسه سین و ذال بریده
 مجتمع اولماز دیوقاموسده مصر حدرو شعر جاهلی ده دخی بویکله نک
 بولمیزی معریات جو البقی ده در سبق قمتین ایله ظاهر بودر که
 فعل دن منقولدر قبل و قال کبی درس معناسنه استعمال اولندی ز برا
 درس ده سبق و تقدم واردر (معنای بیت) بودر که حق تعالی دنیا له
 شادمان وز خار غیله خندان اولنلری دوست طوتمز ز برادینا مبعوض
 حقدرو مبعوضه محبت ایدن دخی مبعوضدر بوسوزک مضمونتی
 بن استازدن درس طوتمز یعنی حقیقت شناس اولان عالمرو عارفلر بکا
 بوججهله تعلیم و افاده ایشلردر پس کاملرک نصیحتی ایله عال اولمق
 کر کدر * کر فرح دادی ز فضل حق رواست * لیک از دنیا فرح
 کردن خداست * بعض نسخ ده کردن برینه جستن دوشمندر ضم
 جیم ایله که طلب معناسنه در مال بردر فرح مابعدنده مفعولدر حرف
 جر فرجه متعلقدر بعد الجمله شرطدر رواست مبتداه محذوفه خبردر
 تقدیری آن رواست دیمکدر که جمله سی جزاء شرطدر بوراده ز فضل
 برینه بفضل انساب ایدی ز برا قرانده یا الله در قال تعالی (قل بفضل الله
 و برحمته فبذلك فليفرحوا) (مصراع ثانی نک) تقدیری لیک کردن فرح
 از دنیا خطاست دیمکدر که کردن مبتدا و فرح مفعولی و از فرجه
 متعلقدر و خطاست خبردر فضل افتاده زیاده اواقدر اضطلا حده

ابتداء احساندر که آنده علت یو قدر یعنی هر عطیه که معطی به
 لازم کلمه اکافضل دیرلر کاملرک حالی کبی که هر نعمتی ابتداء احسان یلورلر
 ز برا عملاک موجب اولدیغن یلورلر و فلان اهل فضلدر دیرلر علمده
 و کاندده سائر اوزرنه رجحانی و زیاده نکلی واردر دیمکدر و فضل عدل
 مقابله سننده دخی مستعملدر (معنای بیت) بودر که اگر حقک
 فضلندن فرح طو ترسک رو اولایقدر ز برا فضل و رحمت الهی ایله
 فرحناک اولمق اوزره مأمورسن نکلمه آیت مذکورده دن مستفاد اولدی
 و لکن دنیادن فرح ایلمک خطا در ز برا لاتفرح ده مرورایندوکی اوزره
 منتهی در بعد ذافضلدن مراد اسلام و رجندن مراد قراندر و جمع
 ایتد کلری نسنه ماندر یعنی اهل اسلام و اهل ذکر و قران اولمق مال
 دنیادن خیرلور در ز برا اسلام و قرانک ثمراتی باقی و دنیایی نتیجه وفانی در
 فافهم جدا

* * در بیان فصیح میگوید * *

✱

* ای پسر با محنت و غم خوی کن * روی دل اجانب دلجوی کن *
 تقدیری کن خوی با محنت و غم و کن روی دل اجانب دلجو دیمکدر که
 بوندن اعرابی ظاهر در روی یوز دیمکدر ده روی اثبات ایتدوکی مجازی
 در مقصود قلبک توجه معنوی سیدر دلجو وصف ترکیبی در کوکل
 قایچی و دلستان کبی و کل آلیچی بوراده دلجو ایله مراد محسوب
 حقیقی در که الله تعالی درو جانب که یان و طرفدر جهت ایهام ایدر
 الله تعالی ایسه جهت مخصوصده اولمقدن مزه در زیر تقییدی
 مستلزمدر بلکه الله تعالی جمیع جهاتی محیطدر پس جانب دیدوکی
 مقابله دن ناشیدر یعنی قلبکی مشغول اولدیغی جانبیدن آل و حقه وجه
 مطلقدن توجه ایله که آنده اصلا این یوقدر دیمکدر فافهم فانه لطیف
 (معنای بیت) بودر که ای پسر محنت و الم و غصه و غم ایله خوی ایله
 وعادت ایت و آنکله طبیعت اول شویله که یانکده سائر اخلاقک کبی
 اولسون و اسبابی ظهور ایتدکده بی حضور اولمق و قایچی منکدر فایده
 بلکه قلبک یوزنی محبوب حقیقی اولان حق جائینه ایله یعنی غم و غصه
 و سائر احوال و اموره اشتغالی قویوب قلبکی وجه مطلقدن حقه
 توجه ایله و کامقید اول ز برا فاعل مطلق اودر چونکه یوتو حیدری

بولاسن و بوسری بله سن مبدأ اوله واصل اولوب امور اضایه دن
اولان لطف و قهردن و سائر احواله اشتغالدن خلاص اولور سن
و حضور ایدر سن قافهم * حزن و اندوهست قوت بندکان * غم شود یار
فرح جویند کان * حزن مقدم خبر و قوت مؤخر مبتدا در غم شود
فاعلی و یار مفعولیدر حزن جاء مهمله تک ضمی و زاء هوزک سکونیه
زمان ماضی ده بر نافعک فواتی و یار مضارک حصولنددن لاحق اولان
غمدر نتکم خوف زمان مستقبله متوقع اولان سوء دن عارض اولان
المدر و اما راغب دیمشدر که حزن غمدر نفسده حاصل اولان خشونتدر
ز برا حزن فخله خشونت فی الارض در بوراده حزنک خون که قان
معناسته در دم کبی املا ده مشابیهی اولمغه ناسمخار غلط ایدوب خون
یاز مشلدر نوله که اگر چه فی الجملة صحت معنی وارد در زبرا اندوه که
غصه در قیغو معناسته شدتدن کویا که جکردن و بور کردن قان طملر
و اهل دردک غداسی اول قان اولور الحاصل اندوه و غم دم کبی
طبعانفور نسته در آنکچون امر صعبه قان در یاسی دیر (قوت قافک
ضمیله حوت و زنی اوزره بدن انسان آنکاه قوام بولاجق قدر غدادر
بند کان بنده تک جمعیدر که کاف عجمی بنده اخرنده اولان هاء رسمیدن
بدل و آن ادات جمعیدر و بوندن غیری وجه دخی بالاده در بوراده
(بند کان ایله مراد خواص عباد در) بار بوراده مصاحب معناسته در
زبرا معین معناسته دخی کلور (جویند کان جوینده تک جمعیدر طلبکار
فرح جوینده وصف ترکیبی در که اصلنده جوینده فر حد در قاعده
عجم اوزره فرح جوی کرک ابدی ترخیله و لکن جمع قلمغه اصلنده در
اولندی (معنای بیت) بودر که حزن و غم و غصه در الله تعالی تک
خاص قوللر ینسک غداسی یعنی محزونلر و غمو ملر در که حزن و غم
انزله هر وقتده خدا کبی اولمدر که آنکاه پرورش جان و دل حاصل
اولور رزق حسی ایله تربیه جسد وجود بولدیغی مکی و آخرت
سروزه طالع اولنلرک مصاحب و مقارن غم اولور یعنی سرور
آخرت استین غم دنیایی اختیار ایلر و لکن غم و حزنی دار
غریبنده اولمغه الله ایچوندر یوخسه نفس دنیا ایچون دکل و کان
رسول الله صلی الله علیه و سلم متواصل الاحزان دائم الفکر * هر کرانبود

بدل اندیشه * عاقبت بر پای بیند نینه * تقدیری هر کسی که اورا
نبود در دل اندیشه بیند عاقبت بر پایش نیشه دیمکدر که بوندن اعرابی
ظاهر در اندیشه و نیشه آخرنده اولان همزه ل و حدث ایچوندر وزانده
اولمغه قابلدر (اندیشه فکردن و) نیشه که سر در که دور کر آلا تندر
و کلانک معناسته دخی کلور (معنای بیت) بودر که هر کسه که انک ایچون
کوکلده فکر بوقدره مطلقا یعنی اهل فکر دکلدر آخر ایای اوزره
کسر و قاطع نسته کور و یا غنه فی المثل بالته اور و منزل مقصوددن
کری قالور و پشیمان اولور و یا خود فارغ و آزاده و بی اندیشه کرر کن
ایاغن بو دنیادن کسر ل وانی چاه اندیشه به دوشور ل و ابدی غم
و غصه دن خلاص اولماز و تفکرده رأس اولان بر معنی بیت اتی ده کاسه
کر کدر اگر چه متعلق تفکر بی قیاسدر قال الله تعالی (و یفکرون
فی خلق السموات و الارض) * از چه موجودی بیندیش ای بسر *
هر کسی دارد غم خویش ای بسر * از موجودی به متعلقدر تقدیری
توازه موجودی دیمکدر که مبتدا و خبردر و بعد الجملة بیندیشه
مفعولدر (موجودی آخرنده یا خطاب ایچوندر عربی ایله تقدیری
انت من ای شیء مخجلوق دیمکدر کا قال تعالی (من ای شیء خلقک
من نطفه خلقک) هر کسی داردک فاعلی و غم مفعولیدر (بیندیش
امر حاضر در اصلنده باندیش در همزه ایله صکره دفع ثقلت ایچون
همزه یا به قلب اولندی مصدری اندیشیدن در فکر انک معناسته
مضارعی می اندیشد کلور (معنای بیت) بودر که ای بسر فکر ایله که
سن ندن موجود و مخلوق سن یعنی نطفه دن خلق اولندک که
ماء مهین در واصلک جهتیله خاک کن وجوده کلدک کا قال تعالی
(خلقکم من تراب ثم من نطفه) ای بسر هر کس کندی غنی طور یعنی
سنک اوزر که لازمدر که کندی حاکمی فکر ایله سن و کندی غمک
بیه سن زبرا هر کس عاقل اوله کندی غن بیه و تدارکن ایده کلمشدر
مکر دیوانه اوله که بوقیده اولیه و کندینی بوزنجیره بغلیه و الله و اهاب
العقل * کردایزد مرزا از نیست هست * از برای آنکه باشی حق پرست *
ایزد کردک فاعلی و مرزا مفعول اولی و هست ثانیهی و از نیست * کا
متعلقدر از برای تعلیل کرددر از بهر آن معنی که دیمکدر حق پرست

باشی نك مفعولیدر و بعد الجملة آنكه به صفت او اور اصلنده از برای
باشیدن حق پرست دیمکدر (ایزد زاء عربی نك فتحیه و بعضی
بجهدر دیدیلر الله تعالی نك اسم نماید که ترك تکرری دیر) حق پرست
وصف ترکیبدر اصلنده پرستنده حقدر حقه طوبی معناسنه
مصدری پرستیدن در که طاعتدر مضارع می پرستد کلور (معنای بیت)
بودر که الله تعالی سنی یوقدن وار ایلدی و معدوم ایکن موجود
قلمدی اول معنی دن اوتوری که حقه طوبی و عبادت قلمی اوله سن
نتکم قرآنده کلور (وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون) و عبادتک
ثمره سی دخی عابده در معبوده دکل نتکم حدیث قدسیده کلور (خلقت
الخلق لیربحوا علی لا لاریح علیهم) سؤال اولنورسه که چونکه خلق
عبادت حق ایچون خلق ایلدی اکثر ناس ندن کافر اولدی جواب
بودر که عبادتله امر ایتمک ارادتق مستلزم دکلدر والا مراد ارادتدن
تخلف ایتمزدی سؤال اولنورسه که چونکه عدم ایمانی یلوردی ایچون
امرایتدی جواب بودر که مأمور اولق مقتضای استعدادی ایدی
قبول ایتمک دکل و بوراسی اسرار قضا و قدر دندر که سکوت لازمدر
* تا تو باشی بنده معبود باش * با حیا و با سخا وجود باش * تقدیری
باش بنده معبود مادام که تو باشی تو دیمکدر که اعرابی ظاهر در تقدیری
کن عبد المعبود الحقیقی مادمت حیا موجودا دیمکدر (معنای بیت)
بودر که مادامکه سن سن اولاسن یعنی حیسانده اولد بجه معبود حقیقی
اولان الله تعالی به عبد محض اول و عبادت اصنام ضروریه و معنویه دن
حذر ایله والا مشرک اولور سن و مشرک مغفور اولماز و حیا و سخا
وجود صفتلریله متصف اول بوراده ناظم قدس سره اصل توحید
و ایمانی تعیین دن صکره شعب ایماندن اوج نسنه تخصیص بالذکر
ایتمدی مزید فضلندن اوتوری زیرا حیا کرک حیاء نفسانی در که
بین الناس عار و عیب اولان نسنه دن اوتانمقدر کشف عورت و ترک
ادب کبی و کرک حیاء ایمانی در که خرف حقندن معاصیدن اجتناب در
مقوی دین و ایماندر و سخا کنایت مقداری عطا وجود قبل السؤال
احساندر و یوا یکی خصلت بینه و بین الناس احسن اخلاق و مستوجب
رضاء رب خلاق در * مکذران در خواب و خور ایام را * زنده دار

از ذکر صبح و شام را * مکذران نهی حاضر در کاف بحمینک ضمه سی
وزنیچون احتلاس اولنور مصدری کذرا نیدن در کورمک معناسنه که
متعیددر مضارعی کذرا ند و کذرا ند کلور لازمی مکذردر که مصدری
گذشتن و گذاشتن در یکجک معناسنه مضارعی کذرد و کذارد
و کذرا ند کلور ایام مکذراتک مفعولیدر صبح زنده دارک مفعولی در
زنده دار عربی ایله اسی دیمکدر که احیادن امر در (خور ییجکدر که
اکتفاطریقیه در مراد ییجک و ایچه جکدر) ایام یومک جمعیدر که
معرفیدر نیکم بالاده شرح اولمشدر (زنده سی دیمکدر که مرده مقابلیدر
میت کبی) ذکر دن مراد یاد حقدر نوجمله اولور سه افضلی لاله الا الله در
(صبح فجر در که صبح صادق قدر و یا اول نهارد در که افقک حاجب شمسله
اجراری وقتیدر) شام اخشامدر مسا کبی شام صباح اوزرنه معطوف
و صبح دخی زنده دارک مفعولیدر بوراده صبح و شامله یا یکی وقت
مخصوص و یا ذکر جزء و اراده کل طریقیه استیعابدر نتکم ایام ذکر
استیعاب ذکر قرینه در (معنای بیت) بودر که ایام ولایتی منامده واکل
و شربده کچورمه یعنی سن بو حالده ایکن مرور ایتمسون بلکه ذکر الله دن
صبح و اخشامی زنده طرت یعنی احیایله زیرا ماکن و ازمان بی ذکریت
کبی در و وقتک ذکرله حیات بوالیق قلبک دخی حیات بو اور و قبض
الهی ایله زنده او اور و قلوب مرده اولد یغی کونده سکامات عارض
اولماز و سعی ایله که ادمان ذکرله ذکر دائم هلی اولاسن و وقتکه تفرق
و حالکه تشتت پریشانلق کلوب حقه حضور باقی بولاسن فافهم جدا
* خواب کم کن اول روزای بسر * نفس را خوردن میاموز ای بسر *
خواب کم کنک مفعولیدر کم کنک تفصیلی بالاده در اول نظر قدر نفس
میاموزک مفعول اول و خوردن ثانسی در (میاموز نهی حاضر در اصلی
میاموز در که دفع نفقت ایچون همزه یایه قلب اولمشدر مصدری
آموزیدن در او کرتمک معناسنه و حلیمی ده کلور که آموختن او کرتمک
و او کرتمک لازم و متعدی کلور مستقبلا تهنه خازیه قلب او نور آموزد
و آموزنده دیرلر اتمهی پس آموختن مصدر اصلی و آموزیدن مصدر
فرعی اولمش او اور و فرعه اعتبار واردر اگر شهرتی واریسه والا فلا
زرا تکلفدن خالی اولماز (معنای بیت) بودر که ای بسر وقت اشراقده

خوابی قلت اوزرنه ايله يعنى هيچ اويومه زيرا بوراده قلت عدمدن
کنايه در سببي بودر که وقت اشراقده ملائکه ارزاق عباد له وجه
ارضه نزول ايدر پس اول وقتده بیدار اولق باعث برکت و خواب
سبب محقدر و نومعندان اوتوری (جناب نبوت صلی الله علیه وسلم
عایشه بی رضي الله عنها اول وقتده منامدن نهی ایلدی وابن عباس
رضی الله عنهما پیورمشدر که) (الصبحه مکرهه مکسله مهرمه منساه)
يعني صبحه که ضمله عند الصبح نومدر انده کراحت کثیره و کسل کثیر
و هرم کثیر و حاجتی نسیان کثیر و اردر ای پسر نفس حیوانیه بی اکل
و شربه او کرتمه بلکه ریاضت و تقلیل غذا ايله که اکا موت ایض
دیرلر که سبب بیاضی دل و ضیاء معنوی در و اصلاح طبیعت ایتک
اول الباب در بس تن پرور اولق حیوانیت و روح پرور اولق ملکیت در
فاعلم ذلك و اعلم * اخر روزت نکو نبود منام * پیشتر از شام خواب آمد
حرام * تقدیری نبودت منام نکودر آخر روز دیمکدر که تا خطاب
نبوده قید در و منامه قید اولق اظهار در بویدن اعرابی ظاهر در
و مصراع ثانی ک تقدیری آمد خواب حرام پیشتر از شام دیمکدر که
خواب آمدک فاعلی و حرام فاعلدن حالدیر زیرا آمد لازمدر و پیشتر
دخی حرامه ظرفدر (نکونونک کسری و کاف عربی ک ضمیه کوچک
معناسته اصلی نیکودر که نیکه منسوبدر منام مصدر می در نوم معناسته
و نوم شول حالت طبعیه در که دماغه صمود ایدن بخار ایتک رطوباتی
سببیه اعصاب دماغ استرخاء ایدوب عقل و قوی انکه تعطیل ایدر
و بعضیلر دیدیلر که الله تعالی ک نفس انسانی من غیر موت توفی
و بعض ایتسیدر پیشتر باجمعی ايله در که بس او کدر که جهات
ستنددر ترادات تفضیلدر پیشتر او کک و مقدمه دیمکدر حرام ممنوع
و منهی معناسته در (معنای بیت) بودر که کون اخرنده او یومق سکا
ایو اولماز بلکه اخشامدن اول خواب حرام کلدی بس مصراع
ثانی ک مضمونی ترقی باینددر یعنی قبل المغرب منام ترک اول بایندن دکل
بلکه حرام و منهیدر زیرا نقصان عمر و عقله مؤیددر زیرا وقت
ناقصدر خصوصاً که تغیر زمانده ذکر و تسبیحه اشتغال کر کدر
یو ایسه منامه فوت او اور * اهل حکمت رائی آید صواب * در میان

آفتاب و سایه خواب * بونک تقدیری نمی آید اهل حکمت را خواب
در میان آفتاب و سایه صواب دیمکدر که خواب نمی آیدک فاعلی و اهل
حکمت مفعول اولی و صواب ثانسی در و در میان خوابه متعلقدر
(حکمت اصلنده علم معناسته در پس حکیم او در صکه فعلی بحکم
الاتفاق اولیه و اشبابی موضعنه وضع ایلیه و حکمتک اقسامی وارد
حکمت طبعیه و حکمت بحثیه و حکمت علمیه و حکمت عملیه و حکمت
ذوقیه کبی) (حکمت بحثیه معقولات فلاسفه در که نتایج افکار در
بو حکمت اهل شرع عندنده معتبردکدر) (حکمت علمیه اعتقادیاندر که
علم کلامده میبندر) (و حکمت عملیه عملیاند که علم فقه الک پیانته
متکفلدر و بو ایکی حکمتیه حکمت منطوق بها دیرلر که حکمت ذوقیه
وسيله در) (و حکمت ذوقیه اسرار حقیقه در که وجدانیاندر بوراده
حکمتدن مراد حکمت ذوقیه ک شعبیلندن اولان حکمتدر که اسرار
شرعده بعض خفایاه و قوفدر) (آفتاب کونشدر اصلنده وصف
ترکیبی در که تابنده آف در آف یعنی فرزدی معناسته زرا صواب الطبع
بارد در و جائزدر که اصلی آفت آب اوله زرا آبی تحویل و انبیا ایلر
بو صورنده آفت کلمه عربیه اولور فاما اولکی قاعده فرسه انسیدر
(معنای بیت) بودر که اهل علم و اسرار دان اولنره کنشک ضوئله
سایه اراستنده او یومق صواب کلز بلکه خطا در زیرا او محله شیطانتک
تعلق وارددر شول جهتدنکه ضوئله یعنی ضیح ايله ظناک برزخیدر
و برزخ شیطانتک ملعبه سیدر * ای پسر هرگز مروتنها سفر *
* باشدت تنها سفر عین خطر * تنها مروک فاعلندن حالدیر زیرا
عربیده حال کوک منفردا ايله تعمیر اولور سفر مروک مفعولیدر
یا حرف تقدیریه که بسفر دیمکدر سفر ایدوب یوله حقیقه معناسته
و یا خود مرو لا تفعل معناسته محمولدر ایکیجی تنها تاء خطابدن
حالدیر که تا مفعول باشد و سفر فاعلدر عین خطر مفعول ثانسی و لکن
مفعول اول فی الحقیقه غیر صریحدر که ترا دیمکدر عربی ايله تقدیری
یکون لک در هرگز استغراق زمان ایچونددر (مرو نهی حاضر در
(مصدری رفتن در یوزیمک و کیمک معناسته مضارعی قبله رود کلور
(سفر ایتده قطع مسافه و شرعده سیر ایل و مشی اقرامه اوج

كونك مسافه به ودخی زیاده به خرو جدر و بعضی دیدیلر که سفر
کشف العطا در که مسافر مکاندن و مکان مسافردن کشف ایدر
واخلاق انسان دخی سفرله منکشفه او اور هین خطر نفس هلاک
دیمکدر زیر عین برنسنه نك نفسی و حقیقی در بعضی نسخده باشدت
تنها سفر رفتن خطر دوشمشدز بصورتده رفتن باشدك فاعلی اولوب
سفر رفته مفعول اولور (معنای بیت) بودر که ای پسر هیچ بر زمانده
بالکز سفره کیمه یعنی بطریق السفر عازم راه اوله زیرا منفردا سفر
ایتمک عین هلاک اولور هم صورت و هم معنی صورت خطر ظاهر در زیر
دیمکدر در الرفیق ثم الطریق یعنی بی رفیق سفر ایتمک کندنی ته لکه به
القادر زیر دشمن ظهور ایدرسه مغلوب اولور و معنی خطر بودر که
بالکز اولان سالکه شیطان رفیق اولور شیطان ایسه دشمندر دشمن ایله
رفاقت ایسه محض ضرر در خصوصاً بیابانده خیالات ظهور ایدوب
رهزنلک ایدر انکچون حدیثده کلور که بریه لده غولار سزی اضلال
ایندوی وقتده اذان و بریکوز زیر شیطان اذانه طیانوب فرار ایدر
* دست رادر رخ زدن شومست شوم * استماع علم کن زاهل علوم *
زدن مبتدا و دست انک مفعولی و در زدن ظرفدر شومست خبر و شوم
انی تأکیددر استماع کنک مفعولی و از استماعه متعلقدر (شوم اصلنده
همزه ایله در که ضد الین در صکره ماقبلی مضمو اولمغله و اوه قلب
اولمشدر نظاری چوقدر) استماع قصده قواق طوتوب دکلکدر
سماع اعمدر (علمدن مراد علم نافعدر که علم تفسیر و حدیث و فقه
و تصوف و اصول فقه و کلام در (معنای بیت) بودر که انی بوزنه
اورهق یعنی الی بکاغنه و بوزنه قویوب بوزیله اکا طیانق شومدر
یعنی منخوسدر بمیون و مبارک دکادر زیر محزونلر و اهل نار صفتیدر
کفره کبی و تشبهده ضرر عظیم وارد و جازدر که مانم و مصیبتده
خدش وجهه محمول اوله که اهل جاهلیت صفتیدر ایمدی اهل علم
نافعدن علم دکله و سکا دیدم ایسه ونه دیدیلر ایسه انکله نمل ایله تا که
نخوستدن خلاص اولاسن و مینت و سعادت بولاسن * شب در آینه
نظر کردن خطاست * روزا اگر بینی توروی خود رواست * تقدیری
کردن نظر در آینه در شب خطاست اگر بینی توروی خود در روز

روز آن رواست دیمکدر که کردن مبتدا و نظر مفعول و آینه و شب نظر
طرف و خطا خبردر تو بینی تحتده اولان ضمیر خطابی تأکیددر
روی بینی به مفعول رواست مبتدا و محذوفه خبردر (بینی مضارع
تحت ابطدر مصدری دیدن در کوزمک معنای صکره دال مکسوره
علی خلاف القیاس بیه موحده به قلب اولوب مضارعنده بیند و بیننده
دینلور (معنای بیت) بودر که کیمه ایچنده آینه به نظر ایتمک خطا در
صواب دکادر زیر نورله ظلمک مناسبی اولمده یغندن یا عباد تعرض
شیطان دخی وسیله در زیر کیمه وقت انتشار شیاطین و آینه محل
خیالدر پس شبده محل خیاله نظر در خوف اولور خصوصاً نابالغ
و انلره خیاله شیاطینی دن ضرر عظیم وارد اگر کوند زده آینهده
کندی یوز که یغز و آتی کورسک روا و سزادر زیر روز محل روشنائی
وزمان احساس صوردر پس آینه آفاقده (المؤمن مرآة المؤمن)
موجبجه کندی منلیکی کوردیکک کبی آینهده دخی بخصوصه کندی
مثالکی کورمک و عقیب رؤیتده فبازک الله احسن الخالقین دیمک
لایقدر و اهل تصوف دیمکدر که سن مرآت حقسن که حقک کالی سنده
ظاهر در و حق دخی سنک مرآت احوالکدر یعنی اگر حقک سنده
تجلیسی اولمایدی احوالک نه یوزدن اولمیدی معلوم اولمایدی تنکیم
نقطه نك کاغداوزرنده محل تعینی اولمایدی نقطه ندر بلنزدی
فاعرفه * خانه کرتها و تاریک بود * مونس باید که نزدیک بود *
تقدیری اگر بوه خانه ات تنها و تاریک باید که بود مونس در نزدیک تو
دیمکدر که خانه بودك فاعلی و ناخطاب اکا قیددر تنها اکا مفعولدر
و بعد الجملة شرطدر مونس بودك فاعلی و نزدیک اکا ظرفدر
و بعد الجملة باید فاعل و بعد الجملة جزادر (مونس ده یا وحدت
ایچو ندر مونس اینسایدندر که برکده نك و حشنی ازاله ایدوب اکا
انس و یرمکدر (معنای بیت) بودر که اگر خانه ک کیمه ایچنده تنها
وی شمع اولورسه یعنی خانهده بالکز قانوب یشاره فومک و قندیلک دخی
بولنزه باری یانکده بر مونسک کر کدر زیر خانه مظلم ده و حید
اولان کسنه به شیطان تعرض ایدر حتی اگر باصق دید کلری غالباً
اندن کلور فا اشمک اولدقده تنها قی ضرر و یرمز بر اظلمت شیطانه

معیذ و كذلك مؤنسك اولدقده ظلمت طمر و برمز زبرا مؤنسه
منقوی اولورسن و جماعت اولمغه یدالله علی الجماعه سترن بولورسن
خصوصاً ناباغ او شاقلری و خدت و ظلمدن محظوظه لازمدر زبرا
شیطان بالغه تعرض ابتدوی برده ناباغه بطریق الاولی در * دست کم زنه
کم زن نودر زبرنج * نزد اهل حال سرد آمد چوینج * دست کم زنه
مفعولدر کم زنك تقدیری مرارا مرور ابتدوی تونك نحتده اولان تا
خطابی تا کیددر و در زنه طرفدر زده آمده طرف و سرد آمدك فاعلندن
حالددر که مضراع اولك مضبوطیدر چوینج سردی تشبیهدر (زبر
کسر له آشفه در از بر فحله و بام موخده ایله اوست و بوقار و در
(زنج ایکک دید کلری در که عرب ذقن دیر یعنی ایکی چکه نك
الت طرفدن جمع اولد یعنی بر در) اهل حال اهل ذوق و وجدان
و واردات در که بومعنی مستحکم اولد یعنی حاله حال دیرل زبرا
انسان بر وصفدن بر وصفه تحول ایدر و متغیر اولور والا مقام
دیرل ثبوت و استقرار ندن اوتوری و دخی نیجه وجهه تعریف
اولمشدر که بوراسی انك محل تفصیلی دکادر و بعضی اندیشه
نزد اهل معرفت دوشمشدر که بوانسبدر (سرد صوقدر برد کی
(نچ بوزدر که عرب جددیر حرکت ایله ماه جامد معناسنه اتحاد
ذوبانک منیدیر) نیجه طولودر که عرب برد در حرکت ایله حب الغمام
دخی بودر بولشدن د وکیلن بوز دانه سی معناسنه (معنای بیت)
بودر که چکک التسه الکی از اور یعنی هیچ قومه و اعتماد اینه زبرا
بودخی اهل نار صغیدر و بومعنی اهل حال فائده صوق کادی بوز کی
یعنی اهل حال و ارباب حکمتدن اولنرانی دخی ابوکتوزمزل و قلبلری
اکا صمن پس صوق اولق عدم تعلقدن کایه در زبرا رسته اسی ایکن
یادشور صوغیدقه دکل * چار بار چون به بینی در قطار * در میان
شان نیایی رینهار * بعضی نسخ ده چار پادر بار چون بینی قطار
دوشمشدر و چار و دخی کیشدر و اوله زبرا و او یا خروف شذو به دن
اولمغه آرا زنده مساده وار در شور یا و شور و دیرل طوز لو اش
وماست و بوغردلی آش معناسنه چار بار به بینی نك مفعولی و ذرا کا
طرفدر و بعد الجمه شرطدر ایکنی در نیایی به طرفدر (رینهار صاقن

✽

✽

دیمکدر که عرب احذر دیر (چار بار درت ایاقاو حیوان دوه و آت
و قاطر و چار کی که قوائم أربع صاحبی دیرل (به بینی ده بامضموم اوقنور
زبرا مابعدی حرف شفوی در نسخه ثانیه به کوره (بار یو کدر حل کی
(قطار که سر له کما قال فی القاموس جاءت الابل قطار بالکسر ای مقطوره
ودوه نك و غیرنك قطار اولد یعنی نسق و احدا و زنه بری برنه تقریب
اولند قلددر قطرات مطر کی (در میان شان میسانده قون مکسوردر
شان ضمیر جمع متصیلدر ایشان ضمیر جمع منفصل کی (در نیایی مضارع
منی در صددری آمدن در مضارعند میم یایه تبدیل اولنوب آید و آینه
دینلوز (معنای بیت) بودر که چون که چار یایی قطارده کوره سن
و یا خود بولك آئنده قطار اولوب کیدر کوره سن صاقن انلرک اورتیه سنه
کلبه سن یعنی آرا زندن یکجمله سن و آرا زنده یوریمیه سن زبرا اسباب
نسیان دندر یعنی انسیانه اوتیق کینوز و بولدوکی سنه بی حفظ ایده مر
اولور و مقاصد حسنه ده قطع قطار ایله و جالین مقطورین میانده
یوریمیه دیمشدر که مشی ده حلی تخصیض و قطعده قطاری مطلق
ذکر ایشدر و نسخه اخرا دن فهم اولنور که معنای مذکور یو کلی
یعنی بولك آئنده اولان حیوان قطارنه کوره در مطلق قطاره کوره دکل
ظاهر اولان دخی بودر زبرا زبر بارده اولان حیوانده شیطانک بشقه
تصیری واردر که بار دین خالی اولانده و متفرقه یعنی قطار سن
و یولار سن اولان حیوانده اوتصرف و تسلط یوقدر فافهم * تافزاید
قدر و جاهت را خدا * روز شب می باش دائم در دعا * خدا فزایدك
فاعلی و قدر مفعولیدر بعد الجمه مضراع ثانی مضموتی تعلیلدر روز
دائم و در اوچی بله می باشه طرفدر دائم حقیقته روز و شبی تا کیددر
پس روز شب و دائم طرف زمان و در دعا طرف فعلدر چونکه معناده
اختلاف بولندی ایکی ظرفك بر فعه تعلقی لایأس اولدی (تا فزایدده
تا تعلیلیه در فزاید مضارع مثبتدر صددری فرودن کلوز آرتیق و آرتور می
معناسنه بومقامده متعدی در مضارعند و او برینمالف و یا کلوب فزاید
و فزاینده دینلوز و الف ایله فزاید و فزاینده و افزودن دخی جا زدر
قدر و جاه بومعنایه در زبرا قابوسده کلوز که جاه قدر و منزلتدر فاما
ظاهر اولان بودر که قدر مفیدار و مرتبه و جاه قبول عنید الناس

✽

و شاهدهی ده جاه منصب دیشید را اگر مقلوب اولوزرسته و اجاهت
 معنای اولور که یوزی صواب و حرمت او دیمکدر دعا یا الله دیوب حتی
 حصول حاجتی چون دعوت و طلب در (معنای یت) بود که تا که
 الله تعالی سنک قدر و مرتبه کی آرتوره و عالی قله یعنی بوم مقصودی
 تحصیل ایچون روز و شب یعنی علی الدوام دعاء و درگاه حقه نیازده اول
 و بود و آمدن مراد دوام عرفی در یو خسته دوام حقیقی در کل شوق در
 وارد که اهل کمال حقه اتصال و توجهی دائم در زیر امراد بالکثر
 ظاهر لسانیله دعا دکلدر و بوندن فهم اولتور که حقه تضرع و تذال
 و تواضع اوزره اولق علور تیه به باعث در تنگ کلور که (من تواضع رفعة الله
 * تاشود عمرت زیادت در جهان * رو نکوی کن نکوی در نهان *
 بعضی نسخ ده در نهان برینیه ای جوان دوشمشدر عمر شود ک فاعلی
 و تاء خطابه مضاف در زیادت تاء طویله مملو طه ایله تنگ رسم مجملدر
 مفعولدر و وقتله امر حاضر در مصدری رفتن در مضارعی روده در
 مابعدنده اولان جمله روی تفسیر در نکوی کینک و ایکجینی تا کید در
 و آخرنده یاء تانیه مصدریه در (معنای یت) بود که تا که سنک بآیاده
 عمرک زیاده و برکت بولاسن یوزی کزلو یجه ایلوک ایله ایلوک دن
 مقصود خفیه صدقه و اعمال صالحه در زیادن اخترا ایچون که
 بومقوله عمل اجلی تأخیر و عمر و رزق زیاده ایدر مراد ایلوک
 و صدقه نک زیاده شرفن بیاند که شویله که اگر عمر افزون اولق لازم
 کلسه صدقه و صله رحیم ایله افزون اولوردی و جا زدر که زیاده لک
 برکتی حسینه اوله و محملدر که انفا سده تفاوت اولق حسینه اوله زیر
 عمر فی الحقیقه انفا سدر و انفا س سر یعه ایله عمر اکسلور و بطیسه ایله
 افزون اولور والله اعلم بالخال و المال و ما ینتجه انقل الماضی من الزیاده
 و الانتفاض فی الآجال فافهم * تا نکاهد آب روید روز کار *
 * معصیت کم کن بعالم زینهار * روز کار نکاهد ک فاعلی
 و آب روی مفعولدر کم کن عربی ایله تقدیری افعلم اقبلانی لاتفعلها
 اصلا دیمکدر تنگ نظاری مرور ابتدی پس اکامفعول اوور بعالم
 ظرفدر نکاهد مضارع منفیدر مصدری کاهیدن در کاف عربی ایله
 اکساک و اکساک معنای انتفاض و نقص کی بس کستن کی لاز

و متعدي او اور بوم قافده متعدي در نکاهد ک فاعلی روز کار و مفعولی
 آب روی در حرمت معنای بوراده نقصی روز کاره نسبت ایلمدی
 مجازا و یا خالق روز کار و یا اهل روز کار معنای اوله (معنای یت)
 بود که تا زمان سنک آب و روی و حرمتی نقص ایتمه و یا خالق الاماکن
 و الا زمان سنی ذایل ایتمه و یا اهل زمانه یانده خوار اولیه سن صافن
 معصیتی آراشله عالمده یعنی هیچ بروجهله حقه نه آرونه چوق عاصی
 اوله زیر عصبان که قصده کاه ایتمکدر سبب بعد رجاندرا ساجه
 * قربدن دور اولان ایسه خاکسار اولور فافهم * هر که رو در فسق
 و در عصبان کند * ایزد اندر رزق او نقصان کند * تقدیری
 هر کسی که کند رویش در فسق و در عصبان کند ایزد اندر رزق
 او نقصان دیمکدر که اعرابی ظاهر در فسق طاعتدن خروجد و ایزد
 همزه نک کسر یله و زاء عربی نک فتح یله و یا زاء محمضی ایله تنگ حلیمی
 ذاهب اولمشدر حق تعالی نک علم حاصی در تکرر معنای رزق
 انسانک انکله تغدی ایتدوی در یو خسته جمع ایتدوی دکل غذا ایسه
 حلال و حرامه شاملدر و عند المعترله حرام رزق دکلدر زیا حرام
 مان غیردر که مملوک دکلدر و انسان مالک اولدیغی نسنه بی فوجهله
 اکل ایدر و اکار رزق او اور جواب بود که هر چه حرامی الله تعالی به
 اضافت یتک ترک ایدر و کن سائق الله تعالی در که فعل اکا سنده
 اولور عید نک و اخذ اولدیغی اسباب رزقه احتیاب ریه سوء
 مبنا شرتدن اوتوری در (معنای یت) بود که هر کسه که یوزن
 فسق و عصیان ایلدی یعنی اکا اقبال ایدر و فاسق و عاصی اوله الله تعالی
 انک رزقنده نقصان ایلر زیر عمرنده برکت اولیجی رزقنده و سار
 احوالنده دخی اولماز و بعض فاسقت دنیا جهشتدن مرتقه الخسان
 اولدیغی بطریق الاستدراج در و یا خود نظر مطلق رفاهینه دکلدر
 بلکه رزقه در غنی بخیر نک ایسه فقیر و سخی دن رزق آردر زیر اخرص
 مانع انتفاعدر * کم شود روزی ز گفتار دروغ * در سخن کذاب را
 نبود فروغ * روزی کم شود ک فاعلی و حرف ج را کاتعلقدر در فروغ
 ظرفدر کذاب نبوده متعلقدر فروغ نبود ک فاعله در کم شودده نقصان
 قله محمولدر روزی رزق در تفصیلی بالاده در گفتار کی کذاب کاذب

در سخن کذاب را

مبالغه سیدر که کذب تکرر نه و کثرت متعلقاته اشارت در دروغ بیان
و فروغ شعله وضیا (معنای بیت) بود که یلان سوزدن و کذب ایتمیدن
رزق از او را یعنی موجودی منتقص او را و مفقودی اله کلمه زیرا
ذنب موجب حرمان در خصوصاً که کذب یعنی کذب اعظم ذنوبی که
خلاف واقعی اخبار در که سبب اختلال در بسیدن کاذب رزق محفل
و مشوش او را و کذاب همچون سوزده فروغ و لسان یعنی قول کاذب
نوری او را بلکه عقیده ظلمی ظهور ایدر صبح کاذب کی و فی المثال
کنش طوع بشندن بلادر دیر سوزده کلبشندن ظاهر در فافهم
* فافه آرد خواب بسیاری پسر * خواب کم کن باش بیدار ای پسر *
بعض نسخ ده ترک کن این خواب زنه ای پسر دوشمشدر و بعضی
کلور که ترک کن خواب زنه ای پسر جله سنک مالی بر در خواب آرد
فاعل و فافه مفعولیدر ایکی خواب مابعد نه مفعولیدر بیدار باشک
مفعولیدر وجهه ثانیه اولمکیدن مفعول اولان مضمونی تصریح در
(فافه فقر و حاجت معانسه در) آرد اصلنده آورد در حذف و اوله
تحقیق اولمشدر در مصدری آوردن و آوردن در که کتور مکرر
بسیار بالاده در (معنای بیت) بود که ای پسر حقوق او بومی فقر
و فافه کتور یعنی اکاسیب او را و ای پسر خوابی از ایله اکثر اوقات
او یانق اول تا که غنا و دولت کله زیرا غافل ایله آناه بر دکلدر پس
نثار چیدن آگاهه اون حصه واقع اولسه غافله انجق بر حصه
دوشر شول معادن که آگاه طالب و غافل ظلمیدن خالی و حلیه عملدن
عاطل در * هر که در شب خواب عریان میکند * از نصب خویش
نقصان میکند * تقدیری هر کسی که میکند خواب در شب عریان
میکند نقصان از نصب خویش دیمکدر عریان حالدر میکند
فاعلندن در شب دیدوی قید احترازی دکلدر بلکه واقعی بیاند که
اکثر یا خواب شبیده واقع او را پس بومعاده روز شب بر او را
نصب خط منصوب یعنی معیندر (معنای بیت) بود که هر کس که
کیچیده خوابی عریان اولدیغی حاله پلر یعنی چپلاق او بر کند
نسب و رزقندن نقصان پلر یعنی نقصان معانسه سبب او را و
طور زیرا حکما معنای مذکور ی باعث نقصان رزق در دیمشدر

والکن ظاهر اولان بود که بومعنی تحت الحاف اولدیغی صورتده در
والاملبس کی در حتی اگر سری لحافدن خارج ایسه فراشده قرآن
او قومق دخی جاز در یاغن مدایمتسه والا تارک الادب او را و بومعنی
قرآنده (و علی جنوبهم) اذن اخذ اولمشدر زیرا ذکر و قرآن بر در
* بول بر پاهم فقیری آورد * انده بسیار پیری آورد * بعض نسخ ده
بول عریان هم فقیری آورد دوشمشدر اولکسی حدیثه و ایکیجی
قول حکمای موافق در بول مبتدا و بر یا اکامتعلقدر اوردک فاعلی تحتده
ضمیر بول و فقیری مفعول و بعد الجملة خبر در انده بسیار مبتدا آورد
پیری خبر در بول معروف در جمعی ابوال کلور فقیری ده یا مصدریه در
انده فتح همزه و ضم داله و اندوه و اوله قیغ و معانسه غم و غصه معانسه
پیری قوجا القدر که اخرنده یا مصدریه در (معنای بیت) بود که
آیاق اوزره بول ایملک و یا خود عریان اولدیغی حالده تبول ایملک
هم فقیر لاق کتور در محل بوايه مکرر که قاذورات و یاغیری مانع
اولمغه قیاما بول اید پس واضع ضرورات مستثناتدر خصوصاً که
اکثر بلاذده و اهاالبسته بومعنی مبسر دکلدر و جوق غم و غصه
انسانه پیرلک و هرم کتور زیرا دیمشدر که هموم قوای نفسانیه بی
ضعیف قلوب تسارع شبهه سبب او را و دیمشدر که همله شحم
بر رده منعقد اولماز بر اهرم و حزن انسانی بی خواب ایدر و ایدر
یو یوزدن لحم و شحم منعقد اولدیغی کی ساج و صقل دخی شبهه
مشغول او را و فافهم جدا * در جنابت بد بود خوردن طعام *
ناپسند ست این بنزد خاص و عام * تقدیری بود خوردن طعام
در جنابت بد این ناپسند ست بنزد خاص و عام دیمکدر که خوردن
بودک فاعلی و بد مفعول و در خوردنه متعلقدر این مبتدا و ناپسند
خبر و بنزد ناپسند متعلقدر (جنابت ازال ماء و یا التقاء ختاین ایله
حاصل اولان معنادر اول حاله جنابت دیدیلر را صلوتدن نجس
و تهمیده سیدر) ناپسند بکلامشدر و مشکل پستد دیرل دکه نسته بی
یکمینه (معنای بیت) بود که حال جنابتده طعام یمک بر امر در یعنی
گرچه حرام دکلدر و لکن بومعنی عوام علما و خواص حکما یا نسته
ناپسند در که طعامی تحقیر لازم کلور خصوصاً که (اکرم و الخیر) موجب

نانه امانت ایتش او اور قاما اگر وضوء شرعی بدن صکره اکل و شرب
 یست مرخص در زیر وضوء شرعی نصف غسل در پس سوز قبل
 الوضوء اولان اکل و شرب کراهت شده در وضوء بعد الوضوء
 لا یاسد در پس بالکن غسل یدین و مضغه واستنشاقه اکتفا اینه
 زیرا اولکی طهارت کامله به اقریدر و بعد الجسایه جواز منام بو وضوء
 و زینسه میندیر فافهم * ریزه نازامی فکن زیر پای * کرهمی خواهی
 تو نعمت از خدای * ریزه میفکنک مفعولی و زیر پای ظرفیدر عربی ایله
 لا تضرجه فیه دیمکدر ریزه آخرنده اولان همزه اضافت ایچوندر
 و بعد الجمله جزاء مقدم و مابعدی شرط مؤخر در تو خواهی نمونده
 ضمیر خطاب تا کید در نعمت خواهی نک مفعولی و جار و مجرور
 خواهی به متعلق در (ریزه اواق دیمکدر خرده کبی (زیر پای ایاق الی
 (معنای بیت) بود که نان خرده سنی ایاق التمه طرح اینه و چینه یوب
 یکجه اگر الله تعالی بن نعمت زانده و حالت حسنه در سک یعنی خبری
 تعظیله مزید نعمت بولور سن و تحقیر له خوار و فقیر اولور سن بمن
 اول خرده لری جمع ایدوب اکل صالح ایسه کنده اکل ایله والاشلی
 مناسبه و پرویا ایاق بصمز محله وضع ایله تا که مورچه ز انکله
 انتفاع ایدل فافهم * شب مزین چاروب هرگز خانه در * خاک روبه
 هم منه در زیر در * تقدیر مزین هرگز چاروب در شب خانه و هم منه
 خاک روبه در زیر در دیمکدر که مزین نمی حاضر در مصدری زدن در
 اورمق معنای مضارعنده تون ز پاده سیله زنده و زنده دیرل چاروب
 اکا مفعول در شب و در خانه ظرفلدر و خاک روبه منه مفعولی در
 زیر اکا ظرفدر (چاروب سپر که در مکنسه کبی اصلنده وصف ترکیبدر که
 روینده جای در سپوریمی معنای رفته رفتن ضم رائله سپر مکدر
 مضارعنده فایله و قلوب و اشباع ضمه دن و او تواند ایدوب روید دیرل
 (هرگز استیاب اوقات ایچوندر بومق امده کیچدر ده هیچ بر کیچده
 دیمکدر) خانه در اصلنده در خانه در که در ادات ظرفدر ایچوندر مصراع
 آخرنده اولان در قبو معنای است در پس میالرنده مخفی نام و از در
 و به به راد باک ضمی و به و وحده یک ضمی و به غیر مفعوله ایله
 پیش دیمکدر که اسم مفعولدر اصلنده سپردی در رفته کبی ضمه

رائک ضمه سی اشباع اولوب و او تولد ایلدی و فائله با ارا سنده مبادله
 اولعله فایله تبدیل قلوب روبه دتلدی (زیر در قبو اشغاسی و الی دز
 مراد قیواردی در بعض نسخده در پیش در دو شمشدر بو اولکبدن
 انسیدر زیر حدیثده کلور که (نطقوا فبتکم ولا تشبهوا بالیهود بجمع
 الالباء) جمع کباء بالکسر یعنی الکناسه یعنی خانه لیکوزک او کلر نی
 پاک طوتک و کاساتی خانه زده جمله یهوده بکرز مکوز (معنای بیت)
 بود که هرگز کیچه ایچنده خایه سپر که اورمه یعنی سپر به زیر سبب
 فقر در تنکم حکما عماله و تجربه ایله بلشدر در و سپرلش طراغی یعنی
 سپردوی قیوانته واردنه و او کنه قومه زیر نطقاقتن عاری اولعله
 منهیدر * کر بخوانی باب و مامت را بنام * نعمت حق بر تو میگرد
 حرام * باب بخوانی نک مفعولی و بنام اکا متعلقدر نعمت میگردک
 مفعول اولی و حرام ثانیهی و بر تو حرامه متعلقدر و مصراع اول شرط
 و ثانی جزا در (باب زبان پهلوی ده بابا دیمکدر پذیر کبی (مام اما در
 مادر کبی (معنای بیت) بود که کر سن بدر و والده کی ناملری
 او قورسک مدلا یاعبد الله و یا حوا دیو آدر لیه چاغر رسک نعمت حق
 سنک اوزر که خرام اولور یعنی فقیر اولور سن زیر الله تعالی انلره
 تعظیم ایدوب (واعبدوا الله ولا تشركوا به شیئا و بالوالدین احسانا)
 دیو کنندنه عبادتله امره انلره احسانله توصیه بی تقریب ایتش (وقل
 لهما قولاً کریماً) دیو امر ایلش و لا نقل لهما ف دیو نهی قلمشدر پس
 انلری اسم صریح لری ایله یاد ایتشک تحقیر و اذادن خانی اولما مغضله
 کر کدر که تعظیم و توقیر دلالت ایدر القاب مشرفه و الفاظ
 مفرجه ایله چاغره سن الحاصل والذین نعمت جلیله آلهیه در که
 سنک سلسله وجوده ارتباطکه سبب و بواسطه آینه سنده روی
 اسمایی مشاهده به باعث اولمشدر در پس انلره کفران اوزره اولمق
 مستوجب فقر اوار یعنی لازیمدر و اساتذہ علوم و معلمان صنایع
 و خرف دخی بویه در و انبیا و اولیا بولردن اعالی در * کر بهر
 چو بی کنی دندان خلال * بی نوا کردی و افی در زوال * دندان
 کنی نک مفعول اولی و خلال ثانیهی و بهر خلال متعلقدر بی نوا
 مابعدنه متعلقدر در ظرف افی در و مجموع بیت شرط و جزا در

✽

✽

✽

✽

چو پی ده یا زاید در چوب کساش و یونلوب دوزلش دکنک
(دندان دیش در عرب سن دیر) خلال خاه عجمه نك كسریله ایکی
نسته نك اراسی و دیش قارشدر دقلری نسته بوراده تحلیل معناسنه در
دیش قارشدر مقدر و تحلیل خبیه واصابع دید کلری ارا رینه صو
اساله ایتکدر (بی نواده نوا نونك قمع و ضمیه غنا و نعمت و رونق حال
و بهره پس بی نوا بی بهره و بی نصیب دیمکدر) کردی کاف عجمی ایله
شدی معناسنه مضارع مخاطب در افقی کبی (زوال ثبات مقابلی در
زوال شمس دید کلری ظهیر ده کبد ستماده بطء حرکتدن اوتوری در
والا شمس هیچ بر وجهله قرار یوقدر تا که محله دن مفارقتله زائل
اولدی دینله) (معنای بیت) بودر که اگر مسواک و زیتون و امثالی مر
اولان اغاچلردن غیری هر اغاچ و جبق ایله دیشکی خلال لرسک فقیر
اولور سن و زواله دوشرسن یعنی یدکده موجود اولان نعمت زائل
اولوب بردخی رخا و غنا و رونق حال یوزن کور من سن زبرا شرعه
و حکمتده اومقوله نسته لره تحلیلدن نهی اولمشدر * دست راهر کر
بخاک وکل مشوی * از برای دست شستن آب جوی * دست مشویک
مفعول صریحی و بخاک غیر صریحی در آب مابعدنه مفعول واز برای
فعلی تعلیلدر دست ثانی شستن کله سنك مفعولدر اصلنده شستن
دست در اضافله (کل کاف عجمی نك كسرله بالجهدر و خاتونلرك
جامده باشلر نه سور دکلری طنبیه دخی شاملدر زبرا اودخی طیراق
نوعنددر) (مشوی نهی حاضر در مضمری شستن در که یومق
معناسنه در غسل کبی مضارعنده سین مهمله برینه واوزیاده ایدوب
شوید و شوینده دیرلر (جوی امر حاضر در مضمری جوییدن در
استك معناسنه و جوی ارمق معناسنه دخی کلور نهر کبی بوراده آیه
جمنده لطافت اولدیغی خفی دکلدر و دقایقه کلور که جستن
و جوییدنك معناری بری برینه قریبدر برینك معناسی استك و برینك
ارا مقدر اول سیددن اندن اخذ اولنه جفی بوندن اخذ ایدرل شستن
ایله شویدنك معناری دخی بری برینه قریبدر برینك معناسی یومق
و برینك آرمقیدر جستن ایله شستن دن نه فاعل کلور ونه امر کلور
ایکسیده جوییدن ایله شویدن دن کلور بوده برنوعه توسعه در که

لسان فارسی به مخصوص در عربی ده یوقدر انتهی ظاهر اولان بودر که
جستن ایله جوییدن بردر زیرا جوییدن مصدر فرعدر که جستن ده
سین و او و یاه قلب اولوب مضارعی جویید دندل کذن صکره در
پس قاعده عجم اوزره جوییدك دالی حذف اولتیجی امر اولور که
جوی در و شستن ایله شویدن دخی بویله در که شستن مصدر
اصلیدر بعد القاب مضارعی شوید کلوب امری شوی اولور جوی کبی
(معنای بیت) بودر که هر کر الکی طیراق و بالحق ایله یومده یعنی
صابون برینه ازاله دنس و دشمن ایچون استعمال یتمه هر نه مقوله
طیراق و بالحق اولور سه بلکه ال یومق ایچون صو طلب ایله یعنی
آنکله آبدست آلمق جائز اولان صونه ایسه اویله صویله غسل ایله
والا فقر ایرات ایدر و فتواده کلور بکمرک شیر سینه طیراق قاتوب
قیاتمق شرعیدر وینه کلور که بکمر طیراقنی شرایه قاتوب بر مقیدر
قینادقدن صکره ایندروب طیراقنی شوزب چقارب صافی شیر قاتوب
تکرار قینادوب بکمر ایسه اول بکمر بخش اولور هر نه قاتلور سه
بخش ایدر فافهم جدا * ای پسر بر آستان کتر نشین * کم شود روزی
ز کردار چنین * بر آستان نشینه متعلقدر کتر مفعول مضافه صفتدر
تقدیری اجلاس علی العتبة جلوسا قلیلا ای لا تجلس اصلا دیمکدر
روزی شودك فاعلی و کم مفعولی و جار و مجرور اکامتعلقدر (آستان
اشك معناسنه که عرب عتبة الباب دیر) نشین امر در مضمری
نشستن در اوتورمق معناسنه جلوس کبی مضارعنده سین مهمله برینه
یاونون کتورب نشیند و نشینده دیرلر (کردار کاف عربی نك كسرله
عادت اولوب اشلتن ایش وصنت تفصیلی بالاده در) (چنین اصلنده
چون این در بونجولین معناسنه) (معنای بیت) بودر که قیو ایشکی اوزرنه
ازارق اوتور یعنی هیچ اوتومه زبرا بومقوله ایشدن رزق آزا اولور
یعنی بویله ایش طومق نقصان رزقه سیدر شکم تجربه ایله معلوم
اولمشدر و ایشك سر برینه در سرایسه معضمدراوزرنه اوتورمق ایسه
تحقیر در و نان دخی طعام اراستده سر در پیش سر اولان نان تحقیر
ایمك نوجهله باعث قلت رزق ایسه سر اولان آستانه بی تحقیر دخی
بویله در * تکیه کم کن نیر بر پهلوی در * باش دایم از چنین جصلتندر *

بعض نسخده بر پهلودری و آخر بیت بری دوشمندر مال بر در
(تکه سو یکمک اعتماد معناسنه تکیه گاه معناسنده اطلاق اولنور
سو یکمیک بر دیمک او اور (پهلو باء نجسی تک فنی و لامک ضعی ایله بان
معناسنه پهلودری ده یازاید در اصلده نسخه اولیه کی کی یا
اضافندر (بدر باء عربی ایله طشره دیمکدر ز برادر ایله طشره چه بقدر
کایت ایدرله مثلاً در آمدک معنای حقیقی سی قویه کادی دیمکدر و لکن
قبویه کاک خروجی مستلزم اولفله معنای کانیسی خروج اولور نسخه
اخرايه کوره (بری عربی در که اصلی مهموز در برنار معناسنه) معنای
بیت) بودر که دخی از بلیان قبونک یانی اوزرنه یعنی هیچ طیانده دائماً
بونجلیان خصلت رزیه دن طشره اول و اویه ایش ایچروسنه دخول اینه
زیرا بودخی حکمتده ابودکلدر شول معنادنکه رزق دخی سکایان و بر
واقبال اتمز ز اجزاء عمل جنس نمکندر * در خلاجه کر طهارت میکنی *
وقت خود را دانکه غارت میکنی * تقدیری کر میکنی طهارتدر خلاجه دانکه
میکنی غارت وقت خود را دیمکدر که بوندن اعرابی ظاهر در (خلاجه بیت
الخلا دید کار بدر که خلوت او بدر یعنی مکان خالیدر که انسان اوراده
قضاء حاجت ایچون تخیل ایدر قدمگاه و مستراح و امثال دخی دیرل آخرده
چه جیم عجمیک فنی و هاء زسمی ایله ادات تصغیردر خلاجه معناسنه
مورچه قرجه حق دیمک اولدیغی کی و لکن معنای تصغیردن منسلطدر
کثیرک کی که اصلده جاریه جکدر صکره مطلق جاریه معناسنه
استمال اولندی بوراده خلاجه مطلق خلادز و بعض نسخده خلاجا
دوشمندر جای خلا معناسنه و لکن اصح اولان اولکبدر (طهارت
افتده نظافتدر و شرعه اعضا مخصوصه بی صفت مخصوصه ایله
غسل ایتکدن عبارتدر) غارت اغاره معناسنه اسم مصدردر که بر قومک
اوزرنه خیسل و عسکر ایله واروب یغما ایتکدر (معنای بیت) بودر که
اگر بیت الخلاجه طهارت ایلله سن و آبدست آلاسن بیل که کنسیدی
وقتی یغما ایلرسن یعنی وقتک ضایع اولور بر مقید ایش طومش
اولسازسن زیرا بومقوله وضو حکمتده سبب فقردر و بیت الخلا
مرداردر که طهارت ایلله اصلاً مناسبی بوقدر بویه غارتدندر که
قاموسده خلا بی متوضا ایلله نفسه ایلشدر متوضا ایلله بدست الاجه

مکاندر مکر که خلا بیت الخلا دن غیری محله محمول ایلله جسته را در سن
نشاید دوختن * باید از مردان ادب آموختن * تقدیری نشاید دوختن
جامه را در تن دیمکدر که دوختن نشایدک فاعلی و جامه دوختنک
مفعولی و در دوختنه ظر فدر آموختن دخی بایدک فاعلی و ادب
آموختنک مفعولی و جار و مجرور آموختنه متعلقدر (جامه ملبوسدر
تفصیلی مرور ایتکدر) نشاید مضارع منفی در مصدری شایستن در
یرامق معناسنه عرب لایقی اولور دیدوکی برده ترک پراشور و عجم شاید دیر
و احتمال واردر که دیمک برده مجازا لسان ترکیبده برار دید کلری کی
لسان فارسیده دخی شاید دیرل مضارعننده شایستن دن سین حذف
اولنوب شاید و شایسته دیرل (دوختن دیمکدر مضارعننده خازایه
قلب اولنوب دوزد و دوزنده دیرل) باید باء عربی ایلله کرک معناسنه در
بایستن دن مشتقدر که کرک اولمقدر عجم کرکز دیمک برده نباید دیر
مضارعننده سین حذف اولنوب باید دینلور (مردان میدان حقیقتک
مردری یعنی ارلری) ادب امور مستحسنه بی رعایتدر (آموختن او کرنگ
و او کرنگ لازم و متعدی کلور مستقبلا ننده خازایه مبدل اولوب آموزد
و آموزنده دینلور (معنای بیت) بودر که ایسانی اوستکده ایکن دکک
یرامز یعنی ابودکلدر که بحسب التجربه نسیان کتور و فی الحقیقه
اوزر کده دکل ایکن خیاطنی نسیان ایدیمک که محل خیاطنیه
اوزر کده ایکن خیاطت که محل دکلدر سبب نسیان اولور یعنی نسیان دن
نسیان تواد ایدر مردان میدان معرفتدن ادب او کرنگ کرکدر زیرا
بویه ایش طومزل و ترک ایتزل پس بویه ماده انله تابع اولمق
کرکدر که راه ادب بودر فاعلم و اعلم * کر بد امن پاک سازی روی
خویش * روزیت کم کردای درویش پیش * تقدیری اگر سازی
روی خویش پاک بد امنیت ای درویش کرد روزیت کم پیش دیمکدر که
روی سازی تک مفعول اول و پاک ثانیه و بدامن پا که متعلقدر
روزیت کرد دک فاعلی و کم مفعولی و پیش باء عربی ایلله فی الحقیقه
کم لفظنه صفتدر زیرا عربی ایلله تقدیری بصیر رزقک ناقصا کبرا
ای نقصا ما کثیرا بونده روزی خویش قیسا احترازی دکلدر بلکه
واقعی بیتدر (معنای بیت) بودر که اگر اتک ایلله کندی یوزکی سلوب

يك ايدرسك اي فقير سنك رزقك زياده از اولور يعني زياده نقصانه
 سبب اولور زيرا انكه بوزك مناسبتى يوقدر كه برى علوى و برى
 سفلى در وانك غالباً خاك آلود در و خاكسار نسته ايله عزيز اولان يوزى
 سلك و يوزى دليل ايلك سبب خوارى اولان فقره سبب اولور بوراده
 در و يش تعبيرى كه فقير ديمكدر بطريق الترجيم والشفقة در نيك
 مسكين لغضى دخی فقير و در و يش كې در * دير و بازار و بيرون
 آي زود * از بكه رفتن نيابى هيچ سود * رو امر حاضر در رفتن دن كه
 مضارعى رود در دير انك مفعول صيريجى و بازار غير صيريجى در زيرا
 بازار ديمكدر كه حرف جر محذوف در سرناپاده كې كې كه از سرناپا
 ديمكدر آي دخی مدله امر در مصدرى آمدن در مضارع عنده ميم بابه
 مبدل اولوب آيد و آينده ديرل (بيرون انك مفعول ايدر زود امر ك فاعلند
 حالى در عربى ايله تقديرى مسرعا ديمكدر از رفته متعلق در) سود
 نيابى نك مفعول ايدر هيچ سودى فهميم ايجوندر عربى ايله تقديرى لا كليا
 ولا جزئيا ديمكدر (دير كسرله كيج در اسكى و قدیم اولان نسته په دير نه
 ديرل بازار اصله ده بازار كاه در كه بيع و شري بريد صكره كثر
 استعماله آخرندن كاه حذف اولوب بازار دندى پس بازار آل و صاتی
 ايمكدر (بازار كاه آل و صاتی بريد زيرا كاف عجمى ايله زمايله مكان
 ميا نسته مشتر كدر) زود تير معنائه سريع كې (بكه باء عربى نك
 و كاف عجمينك فتحه ليله وهاء ساكنه ملفوظه ايله صبح و قى
 و ايركن ديمكدر اصلى بكا در كه بكه اندن تخففى و بونك دخی اصلى
 بكا در در عجم ايركن ديمكدر برده بكا در دير زيرا تر كه ادات تفضيلدر
 نه لاحق اولور سه مدخولنك مدلولنده مزيت معناسن افاده ايدر
 و قنده مزيت ايسه ايركشك ايله اولور صكره كثر استعماله تر
 طى اولوب بكا بود دخی تخفيف اولوب بكه دندى با صكره دن
 داخل اولمشدر كه كاهك ايركن معناسن افاده كويا اكا موطدر
 پس از بكه ايركشك ديمك اولور (نيابى مضارع منفى در مصدرى
 يافتن در بولاق معنائه مضارع عنده فاء و حديه مقلوب اولوب يابد
 و يابنده ديرل (معنای يفت) بودر كه اگر اهل سوق ايسك كيج كت
 بازار يفته و سر قفله مشر كه كل يعنى دكانى ايركن قبيلوب شينك

محل تصرفى اولان موضعدن خجق و قرار كاه و مسكنكه طوغرى
 كت زيرا ايركشك بازاره چقوب كتمكدن هيچ فايده بولماز سن نه
 جزئى و نه كلى زيرا ديمكدر كه الحريض محرو و حكيمه مخالفدر كه
 سبب فقر در و حرصدن تولد ايدن حر مانندر يعنى زياده به حريض
 اولوب ايركشك بازاره خروج ايدن كسيه مناسب اولان جزاء رزقك
 نقصاندر كه اكا جزاء وفاق ديرل * نيك نبود كركشى از دم چراغ *
 ره مده دود چراغ اندر دماغ * تقديرى اكر كشى چراغ از دم نبود نيك
 ديمكدر كه نبود نيك جزاء مقدم و مابعدى شرط مؤخر اولور مدهك
 مفعول اولى و دود نانيسى واندر اكانفدر (كشى كاف عربى نك ضميمه
 مضارع مخاطبدر مصدرى كشتن در اولدر مك معنائه قتل كې عرب
 اطفاء سراج دير مومى سويندر مك معنائه عجم اندن كشتن ايله تعبير
 ايدر زيرا موم و قتل قندبل اطفاء اولند قنده بى روح قالور كوياضوء انك
 زو حيدر (دم نقصدر مراد اوفور مكدر كه عجم تف دير) چراغ جيم
 عجمينك كسر يله اصله فتيله يسان او دك اسميدر بحا زا آلت
 مخصوصيه چراغ ديرل اول آلت كه چراغ نك اوزرنده يشار فى الحقيقه
 كا چراغ بابه ديرل شمعان كې و ايلكمن كه بود دخی بر مخصوص آلتدر
 چراغدن ديرل (مده دالك كسر يله نهى حاضر در مصدرى دادن در
 اويرمك معنائه اعطا كې مضارع عنده الف هايه قلب اولوب دهر
 و دهنده ديرل) دود دوتون در دخان معنائه دماغ ينى ديدكدر يدر نيك
 قاموسه كار كه الدماغ ككتاب مخ الرأس يعنى باشك ايلكنه دماغ
 ديرل و ام الدماغ برجايله رقيقه در كه دماغ انك ايجنده اولور و قف
 كسر قافله فوق الدماغ اولان عظمدر (معنای يفت) بودر كه
 اكر چراغى نقصدن يعنى تف ديوب اولدر و سويندر زسك ابو اولماز
 زيرا بود دخی اسباب فقر و فاقه دندر كه بحسب التجربه و علم حكيمده
 بلتمدر زيرا نفخ نفس فى الاصل احيا ايجوندر اماته ايجوندر دكل و رزق
 دخی سبب حياتدر پس سبب حياتى موت فلق سبب نقصان رزقدر
 و چراغك دوتوشه دماغه بول و يفته يعنى مومك و قنده يك دوتونى
 دماغكه دخول ايمكدر حذر ايله زيرا زياده دخان كشف اولمشله
 دماغ اطفافه ضرر عظيمى واردر و ديمكدر كه چاه بابنده هاروت

و باروت یاغ مومنت دوتوری ایله معذب لدر بال مومنت دخانی ایسه
 بومرتبه ده دکلدر نعوذ بالله من الدخان ومن فیج النیران * کم زن اندر
 ریش شانه مشترک * انکه خاص آن تو باشد خوشترک * شانه کم زنک
 مفعولیدر مشترک شانه دن حالدر یو خسه شانه ده همزه مختلسه اضافله
 مضاف الیه دکلدر و کم زنک فاعلندن حال اولق دخی صیغدر ولکن
 بعیددن قریب اقریدر انکه آن شانه که دیمکدر که مبتدا و خوشترک
 خبردر خاص باشدک مفعولی و آن توشنکدر آن انکدر دیمک
 اولدیغی کی خاصه متعلقدر مالی خاص بتو دیمکدر که حرف جر حد
 غیله در (ریش ~~کسر~~ صر یحه ایله صقل در لویه کی و کسر
 مختلسه یله که انبان بعض الحرا که در قرخه معناسنه در جراحت کی
 ریش بونده اکتفا طریقه در شعر رأس یعنی ساج دخی بویه در (شانه
 طرا قدر مشترک عربی در مشترک فیه معناسنه اشتراک بری بریله بر ماده
 شریک اولق که ترک اکا اور تاق و عجم انباز دیر (خوشترک خوش رک
 یعنی زیاده خوش دیمکدر شکم قول مشهور در که دیر الاله دایا
 مشترک لیک تنها خوشترک ولکن بونده ایکی ضدی جمع واردر زبرا
 ترغضیله و کاف عربی تصغیر دلالت ایدر دخترک کی بوجهندن کاف
 ناطقه مجولدر (معنای بیت) بودر که آزا و ساج و صفاله طراغی
 مشترک اولدیغی حانده یعنی ساج و صفالکی غیرک طراغیله طرا یوب
 طرا فده مشترک اوله اول شانه که سکا مخصوص اوله و سنکدر خوشترکدر
 یعنی کرچه اشترا که جواز واردر ولکن سبب فقر اولمغله کراحت
 واردر پس کندی ایچون مخصوص طرق انخاذا ایتک کر کدر زبرا
 صفال تعبیرده مایدر و مانده واسبابنده اشتراک سبب نقصاندر * از کدایان
 پارهای نان محز * زنکه می آرد فقیری ای پسر * تقدیری محز پارهای
 نان از کدایان زان سبب که می آرد فقیری دیمکدر که بونقه برین اعرابی
 ظاهر در (کدایان کدالک جمیدر زبرا اصلنده کدای در که کاف
 عربی ایله اگرچه کاف محسی ایله استعمال اولور قرار در مطلقا کرک
 اوزرنده بنا اولسون کرک اولسون پارهای تان جمیدر اخرند یا اضافندر
 (مخرجه می حاضر در مصدری خریدن در حال معجمه نک فحیله و کسر یله
 ... آفاق معناسنه بوزاره خرقه لدر در سمره قافیه اولمغدن اوتوری

فقیری ده یا مصدریه در (معنای بیت) بودر که ای پسر دلچیلردن
 نان پاره رنی صاتون آله یعنی اول نان پاره لری که قبولدن دلتوب جمع
 ایشلر در انلردن آتی ایله صاتون آله اول سیدنکه فقیرلق کتوزر
 زیر افعیلدن اخذ اولسان رزق سبب فقر در شول سیدنکه انلر اول نان
 پارلری کندی احتیاج لرن عزض ایده رک اله کتوزر مشلدر انلرک
 بدلندن او یله نسبه نک خریداری اولمق دنات و باعث تنزلدر
 و حکمنه و تجزیه به هر یوزدن مخالفدر * دورکن از خانه تار عنکبوت
 * باشد اندر ماندنش نقصان قوت * دورکن بعد معناسنه در
 تفعیلدن امر اولق اوزره تازا کا مفعول صریح و از غیر صریحدر
 نقصان باشدک فاعلی و اندر اکا ظرفدر (تار اصلنده بزاریشی که
 آرخاج مقابلیدر عجم تار و بودر عرب صند و الحمه دیر بوزاده
 تار بطریق التشبیه در که عنکبوتک یعنی اور مجحک کیردوکی
 آغ وتل جلا حک چون یکی ایله تشبیه اولمشدر (قوت حوت وزنی
 اوزرنه مایقوم به بدن الانسان معناسنه در یعنی قوام بدن اولاجق قدر
 غذا و رزقه قوت دیرلر (معنای بیت) بودر که خانه دن اور مجحک
 آغنی دور وازاله ایله و حاق اوزرنه قومه زبرالک خانه نک اطرافنده
 قائم سننده نقصان رزق او اور شکم امام علی کرم الله وجهه
 پیوره شلدر که (طهر و پیونکم من نسج العنکبوت فان ترک فی الیبت
 یورث الفقر) الحاصل عنکبوت اضعف مخلوقاتندر بغوض کی
 انکچون خانه شی او من الیبوت در پس او یله ضعیف و او هنی خانه ده
 ابقایتمک اکا عماد کی در ضعیفدن ایسه قوت و قوت کلز * خرج را
 بیرون زاندازه مکن * ریش خشک خویش را تازه مکن * تقدیری مکن
 خرج را بیرون زاندازه مکن ریش خشک خویش را تازه دیمکدر که
 خرج مفعول و بیرون ثانی و حرف جر بیرونه متعلقدر و ریش و تازه
 دخی ایکنجی مکنه کوره اول وثاقی در (خرج کبسه کدن خارج و دخل
 کبسه که داخل اولان مالدر) اندازه سبق ابتدی (خشک فرودر ولکن
 تازه ایله جمعنده لطافت و طراوت واردر اگرچه مقابل خشک تر در
 (معنای بیت) بودر که خرجی اندازه و قیاسدن طشره و خارج ایله
 زبرا اسراف اولدیغندن ماعدا سبب فقر در انکچون چوق غیلر

☀

☀

خرج زايد او جندن فقير اولمشدر و قوری صفالکی تازه لمه یعنی ساح
وصقل قوری ایکن طرامه زیرایبوست وضیق رزقه سینیدر بلکه
کلابله و یا صوابله طراغی و یا ساج و صفالی اصلدوب اوتوردیغک
برده طره یوخسه آباق اوزرنده ایکن تسریح ایتمه زیرا بودخی مذمومدر
* دست رس کر باشدت تنکی مکن * چون تور هواری بره لکی مکن *
بعض نسخ ده چون تور و آری بره لکی مکن دوشمشدر ولکن تحریر
صحیح اولان اولکیدر زیرا مضمون مصراع اولی تمثیلدر و مصراع اول
دخی بیت سابقک مصراع اولسه مرتبطدر تقدیریت کر باشدت
دست رس مکن تنکی چون تور هواری مکن بره لکی دیمکدر که
دست رس باشدک فاعلی و تاء خطاب مفعولی و جمله سی شرطدر
مکن تنکی جمله سی جزادر تومبدا و رهواری خبردر (مکن لکی فعل
و مفعولدر بره کاظر قدر (دست رس ال ایشمد سبیدر که قدر تندن
عبارتدر پس اصلنده رسیدن دستدر که ترخیم و بحسب الترتیب
تقدیم و تأخیر واقع اولمشدر (تنکی طارلق دیمکدر پس یا مصدریه در
رهواری ده یا خطاب ایچوند رهوار یورغه واشکون آت در راه یوادر
و آر مناصبت و لیاقت معناسن افاده ایدر که اول معنادن ترکی دلد
برارایله تعبیر ایدر راه وار که آت اوصافنددر معناسی یوا برارانت در
(شاه وار که انجو اوصافنددر معناسی شاهه لایقدر (لکی فتح لامله
اقساقلق پس یا مصدریه اوادر (لک اقساق اعرج کی (معنای بیت)
بودر که اگر سنک غنا و قدرتک اوله طارلق الیه یعنی وسعتکه کوره اعتداله
خرج ایله زراچونکه یورغه واشکون آت کی سن یولده کیدر کن یورغه
آت اقساقلق ایتمدکی کی سندی طریق خرج و معاشده یوریشوکی
سریع و مستقیم ایله وار باب انفاقدن کری قلله و خست و امساک
جانبده منحرف اولمدر برالله تعالی توسیع نفقه ایدنلره مزید و برر فاعل
* * در بیان فواید صبر گوید * *

* ناشوی در روز کار از صابران * رو مکن از دیدن سختی کران *
بوراده روزانک فتحیله رفتن دن امر اولمق دن ایسه یوری معناسنه تنکم
بعضیلر ذاهب اولمشدر ضاعه زو اولمق یوز معناسنه اصح و اوضحدر تنکم
* * * * *

عجینک کسریله ثقیل معناسنه اولمغه زیرا یوز چوپرمک یوزنی کاره
طوغمغه اوادر تنکم یان و یردی دیرل یاتی دوندردیکی زمان و کذلک
یوزک ثقیل اولدیغی استغفال ایدنلرک چهره لری کی اولمغه در که
عبوسندر تنکم ما بعدندن مستغاد در رو مضموم اولیمق مکن کله سنک
مفعول اولی و کران علی کلا الوجهین ثانسی در تاتعلیل ایچوند
(شوی مضارع مخاطبدر مصدری شدن در اولمق معناسنه که تحول
و انتقاله دلالت ایدر مضارعنده و او زیاده سیله شود و شوند دیرل
(روز کار زمان معناسنه در تنکم لفظ روزا کا دالدر ولکن جهان
معناسنه ده اخذ اولمشدر دنیا دیمکدر تنکم دنیا در بودیدکری برده
روز کار در بو وجهه ساندر بودخی دیرل زیرا زمان و مکان بری بری
مستلزمدر (صابران صابرک جمیدر صبر نفسی کراحت ایتدوکی نسنه
اوزرنه حبس ایتمکدر (سختی قاتیلای در که یا مصدریه در و دقا ثقه کلور که
سخت محکمدر که ترکبده برک دیرل برک لکه قاتیلای لازم اولمغه
بجایزاقی به سخت دیرل (معنای بیت) بودر که اگر زمانه ده و یا دیاده
صابرل عدادندن اولمق دلسک و اول دفتره یازلمق مراد ایلر سک
یوزکی شدت و محنت کوردینک ایچون کاره ایله ونه درده گرفتار
اولدم دیو برطرف ایتمه تنکم اهل جزع ایدرل و یا یوزیکی ثقیل و عبوس
طوغمه بلکه بشاشت و انبساط اوزرنه حقندن وارد اولان نسنه بی
هرنه ایسه جائله مقبل اول و یا خود یوری محنت و الم کورمکدن کار
ایلمه بلکه بار بلا بی چک تا که صابر اولاسن و اجر بی حساب بوله سن
فاعل * کر ترش سازی تور و اندر بلا * خویش را از صابران مشمره لا *
تقدیری کر سازی تور و ترش اندر بلا هلا مشمر خویش را از صابران
دیمکدر که توسازی نموده اولان ضمیر خطابی تأکیددر و سازی نک
مفعول اولی و ترش ثانسی و اندر کاظر قدر خویش مشمرک مفعولی
و حرف جرا کا متعلقدر (ترش اکشی در ضمین ایله استعمال اولنور و گاه
اولور که تخفیف ارای اسکان ایدرل اما ترشیدن که اکشمکدر بونده
تخفیف مراد اولمغه را البته ساکن تلفظ اولنور (سازی مضارع
مخاطبدر مصدری ساختن در دوزمک معناسنه مضارعنده خازیه
قلب اولنوب سازدوسازنده دیرل مصدر فرعی ساریدن کلور (مشمر

ایکی بیت به فتحیله و ضمه شبنی لاجل الوزن اختلاسه نهی حاضر در
مصدری شمر دندر بیك ضمیله سایق معناسنه مضارعی شمر دوشمارد
دخی کلور بالف زیاده سیله نتکم بالاده تفصیل اولمشدر (هلاهاك
فتحیله الامعناسته حرف تنبیدر که آگاه اول دیمکدر (معنای بیت)
بودر که اگر سن یوزکی بلا و امتحان وقتده و حالنده اگشی دوزرسك
و منقبض و متغیر و عبوس اولورسك آگاه اول کند یکی صابر زدن صایمه
زیرا صابر حقیقی اودر که مبدأ اوله ایمان کتوردیکی کبی قضاسته دخی
راضی اوله و صفت رضا اودر که بلا بی موجب غضب بلیه و حکمتده
احاله ایدوب ینه سبب ترقی اولق اعتقاد ایلده زیرا فعل حکیمده عبث
و ظلم اولار فافهم * بی شکایت صبر تو باشد جیل * یا کسی کم کن
شکایت از جلیل * تقدیری باشد صبر تو جیل بی شکایت کم کن
شکایت یا کسی از جلیل دیمکدر که صبر تو باشدك فاعلی و جیل
مفعولی و بی شکایت جیلک نموده ضمیر صبر زدن حالدر یا کسی
وا از جلیل ایکسی دخی شکایت متعلقدر و شکایت کم کنك مفعولیدر
شکایت اظهار جزندر و اصابت ایدن مکر و هدن اغلقدر (جیل حسن
جلیل عظیم القدر در الله تعالی به دلدی زیر اشیاء عظیمه خلق
ایتمشددر که ذاته دلیدر و محاط اولقدن جلیلدر بلکه محیط در که
کسه نك اکادرا کی صغیر و او جله اشیای مدرك و حقائقه عالم در
و خواسته ادراك اولمقدن دخی عالی و جلیلدر انکچون کلیم الله به
رؤیتدن منع اولندی قال تعالی (ان ترانی) واصلنده جلیل جسم
عظیم غلیظ ایچون وضع اولمشدر در معنای غلظت ملاحظه سیله
دقیق ایله مقابله اولنوب ماله جلیل و لادقیق دینلور (معنای بیت)
بودر که سنك صبرك بی شکایت اولدیغی حالده جیل اولور یعنی صبر
جیل اودر که حالکدن خلفه شکوی یتیمه سن بلکه حالکی خالفه
عرض ایده سن مکر که شکایتك حکایت طریقله اوله زیرا سان عارفه
شکوی دوشمز بوسیدن الله جلیلدن کسبه شکایتی از ایله یعنی هیچ
ایتمسه زیرا حقندن وارد اولانی خلق دفع ایتمکه قادر دکلدر بلکه ینه
خانی دفع ایدر و الله عظیمدن عید حقیره شکایت ایتك دناوت در
سلطانندن رعیتده شکایت کبی فاما مبدأ اطف و قهره مراجعت

کندندن کندنه در که انده اظهار عبودیت وارد و بومقامده
دخی تفصیل وارد و لکن اشارت کافی در * در بلا وقتی که صابر
نیستی * نزد اهل صدق شاگرد نیستی * بونک عربی ایله تقدیری
اذانت است صابر فی وقت البلاء است شاگردا عند اهل الصدق
فی وقت العافیه دیمکدر یعنی نیستی بوراده است معناسنه خطابدر
پس دیمك اولور که خن سن وقت بلاده صابر دکلسن اهل صدق
عندنده وقت عافیتده و زمان نعمتده دخی شاگرد کلسن یعنی مادمکه
بلایه صیرایتمه سن نعمته اولان شکر که اعتبار یوقدر زیرا صبر و شکر
امور اضافیه دندر که بری بریله تام اولور و بلا اهل شریعت عندنده
بلا و اهل حقیقت عندنده نعمتدر زیرا تحت کل محنة منحة موجبده
بلا و لای مستلزمدر و لکن محجوبك فهم ایتد وکی و اهل رسمك عقیل
ودرك ایتد یکی اموردن دکلدر * کر نباشد فخر از در و یشیت *
* کی با اهل فقر باشد خویشیت * در و یشیت ده تا خطاب نباشده
قیسد در نباشدت فخر از در یشی دیمکدر خویشیت ده اولان نادخی
بویله در که کی باشدت با اهل فقر خویشی دیمکدر و بونقدردن اعرابی
ظاهر در فقر و فتخار خصال حیده ایله تمدحدر (در و یشی ده یا
مصدریه در درویشك و فقیر لقدر) خویشی ده اولان یادخی بویله در
خویشی کسرله و واورسمی ایله خصملق و قرابتدر بونده ناظم قدس
سره الفقر فخری سر نه اشارت ایدر و بوکلام کر چه عند الحفاظ
ثابت دکلدر و لکن عند اهل الله مضمونی صحیحدر زیرا فقردن مراد
زهد وترك دنیا و ماسوی و تخلی عن الوجود الفانی در بواسته مدوح
نسته در که ارباب حقیقت یاننده اعلای کمالدر (معنای بیت)
بودر که اگر سکا درویش ملکدن فخر اولمازسه یعنی انکه تفخر و تمدح
ایتمزسك و بومعناده طریق سلفه کمترسك فخر سکا اهل فقر حقیقی ایله
خصملق و قرابت اولور یعنی انلره اندیشه حسب کر کدر بوراده حسب
ایسه فقردر پس حسب اولیحق نسب دخی اولماز زیرا جهت جامعه
حسبدر انکچون حدیثده کلور (آلی کل تقی * کر همه جنبش بفرمان
باشدت * حرمت از خدمت فراوان باشدت * تقدیری کر باشد
همه جنبش بفرمان حق باشد حرمت فراوان از خدمت دیمکدر که

*

*

*

همه جنبش باشد فاعلی و تاء خطاب جنبش قید در ایکنجی تا
 حرمت قید اولد یعنی **کبی** (بفرمان باشد متعلق در حرمت
 باشد فاعلی و فراوان مفعولی و از خدمت تعلیل در (جنبش
 جنبیدن لفظند اسم مصدر در بوزیش و حرکت معنای
 خدمتند مراد فرمان حقه حرکت در (فراوان بول و حقوق
 و آخر معنای بیت) بود که اگر سنک جمله بوزیش و حرکت
 فرمان حقه معنای اولا در سه یعنی امر نه اطاعت ایدرسک و خارج
 ایش اشلزسک حرمت و عزت چوق اولور خدمتکن اوتوری یعنی
 قدر حقه مطیع اولوب قبوسنده خدمت ایدرسک اوقدر شرف
 بولورسن زیرا بویاده شرف عبودیتله در قال تعالی (سبحان الذی
 اسری بعبده) وقال (وانه لما قام عبدا لله) * بنده از خدمت بعبی
 میرسد * بلکه از حرمت بمولی میرسد * تقدیری میرسد بعبی
 از خدمت حق بلکه میرسد بمولی از حرمت دیمکدر که بوندن اعرابی
 ظاهر در و مفردات دخی مره بعد آخری شرح اولمشدر (معنای بیت)
 بود که بنده حق خدمت حقندن درجات عبقی و جنانه ایریشور بلکه
 خدمت خاصه سی سببیه حرمت و عزت بوزندن مولای حقیقی به
 ایریشور کرک ظاهرده مملوک اولسوک و کرک خرا اولسون زیرا مملوک
 اولد یعنی صورته مولاسنک دخی مولای حقیقیسی الله تعالی در بعدا
 بویته بل ترقی ایچوندن زیرا مولایه وصول عقبایه وصول فوقنده در
 و مصراع اولده واقع اولان خدمت و ایکنجی ده حرمت حاکمیه که
 ضعی و رالله عزت معنای و بونده خدمت و عبودیتک شرف زایدی
 بیان وارد زیرا خدمت سبب حرمت و عزت و بوندی باعث وصول
 جناب حضرتدر زیرای حرمت و عزت اولان آدم بساط قریه بصیر
 و خمس سلطانده اوتور من * حرمت در خدمت آرام داشت * هر که
 خدمت کرد مرد مقبلست * حرمت مبتدا آرام خبردر ایکنجی مصراعک
 تقدیری هر کسی که کرد خدمت او مرد مقبلست دیمکدر هر کسی
 مبتدا و کرد جمله سی اکاصفندر مرد مقبل مبتدا محذوفه خبردر که
 اودر و بعد الجملة هر کسی به خبردر (آرام قراره معنای اسم مصدر در که
 مقصدی آرا بوندن بود قراره ایکنجی و اولد یعنی اولد بوندن

یعنی مقبل اودر که اسباب سعاده موفق اواه (معنای بیت) بودر که
 سنک خدمتده حرمتک یعنی سبب عزتک سکون و اطمینان دلدر
 شویله که اگر خدمت حقه انشراح بولوب ضیق نفس اوزرنه اولورسک
 سکا حرمت قالم از پس نیجه مولای بولورسن چونکه بویله بی حرمت
 اولورسن الحاصل هر خدمت سبب حرمت و باعث عزت اولمازمکر که
 شرطی اوزرنه اولاکه فی المثل سوه سوه خدمتدر و بومعنی نفسک
 مطمئنه اولما سندن کلور بویسه نادر در * کرد کردی ای پسر کرد
 خلاف * آنکهی زبید ترادر صبر لاف * کردنکردی به طرفدر
 و بعد الجملة شرطدر آنکهی بعده معنای بنده طرفدر ترازیدک
 مفعول غیر صریحی در زیرار الام جاره معنای بنده در عربی ایله
 تقدیری لك دیمکدر لاف فاعله در و در لاف طرفدر (نکردی کاف
 عجمی نک فتحیه مضارع مخاطب منقیدر مصدری کردیدن در دوغک
 و بر حالدن بر حاله متحول اولق معنای بنده (کرد کاف عجمی کسر به
 چوره و دگر می و جمع معنای کلور بوراده مراد اولکدر (زبید مضارع
 غایدر مصدری زبیدن کلور بر اشمق معنای بنده (لاف او کفک و در باورق
 (معنای بیت) بودر که ای پسر الله تعالی ک امر نه مخالفت چوره سنده
 دوغرسک و وقت ابتلا ده مخالف ایش اشلزسک و باطل سوزسوزیلرسک
 اندن صکره بر اشور سکا صبر ده لاف ایتمک و تمدح ایدوب بن صابر
 دیمک والاد عوایی قوز بر اصیرله سنک میانکده مسافات و مراحل وارد
 * کره می داری فرح را انتظار * در بلا نبود بصیرت هیچ کار *
 انتظار داری نک مفعولی و فرح انتظاره متعلقدر زیرار الام معنای بنده
 و بعد الجملة شرطدر هیچ کار نبود فاعلی و بصیر هیچ کاره
 متعلقدر و تاء خطاب معنای بنده قیددر و در بلا صبر طرفدر نبود
 هیچ کار دیمکدر و بعد الجملة جزا در همی می مضارعده حاله و هاتاً کید
 حاله دلالت ایدر شکم تفصیلی مرور ایتمشدر (فرح قلبده شوز لذت در که
 مشتهایه نائل اولمقبن حاصل اولور اکثریالذات بدینسده مستعملدر
 (انتظار امید طومق و بر سنه اوزره تانی ایتمک) هیچ عموم افعال ایچوندن
 هرگز عموم ازمان ایچون اولد یعنی کبی (معنای بیت) بودر که اگر فرح
 و سرور ایچون انتظار و ترقب طومرسک بلا حالده صبرله سکا هیچ

کار اولماز یعنی فرجه منتظر سن سکا صابر نلرز برا انسان این الوقت
اولی کر که در که وقت حاضر که حکمی نه ایسه کا مشغول اوله
اگر صبردن واکر شکردن و مستقبلاک حالی خاطر نه کتوریه والا
علاقه دن خلاص اولماز و ناظم ک قدس سره بو کلامی خواص ناسه
کوره درز برا عوام ناس حقنه (انتظار الفرج عباده) وارد اولمشدر
* * * در بیان تجرید و تفرید میگوید * *

* کر صفا می باید تجرید شو * کر خرد داری ز اهل دید شو * صفا
فاعلیدری باید مفعولی تاء خطا بدر تجرید مفعولیدر شوک و لیکن
یا مجرد معنای اولور و یا مضافک حذفیه در اهل تجرید کبی و بعد الجمله
جزاء شرط اولور و معنی ثانی دخی بو اسلوب اوزرنه شرط و جزاء
(تجرید لغتده برشته می غریبان و مجرد ایتکدر انکچون چکر کیه
جراد دید لرز برا وجه ارضی نبادن جرد و قشر ایدر و اصطلاحده
قلبدن علاقات اغیاری ازاله در و تجرید توحید دید کلری موحیدی
اسم مفعول صیغه سی اوزره نسب و اضنا فائدن تجرید و موحید
کسرله کندنی آفاقه النفس اتدن تقطیع در تکم دیرلر التوحید باسقاط
الاضافات و بو معنایک حصولی و سالکک اول مقسمه وصولی
بحسب انغال تجرید صوری به منطوط اولمغله قبایی ترک و غیابی
اختیار ایدن کسبه اهل تجرد دیدلر ابرهیم بن ادهم و امثال کبی
زیرا اولکی حالته کوره غریبان کبی اولمش اولدی کر کسه اوستنده
خرقه و مرقع اولسون (دید امددر دیدند نکه کور مکدر اهل دید اهل
نظر در که نظر صحیح ایله معلومانی ادراک ایلیه بوراده مراد اهل
مشاهده در که بصیرتلی کشاده اوللردر تکم خرد اکافرینه در فافهم
(معنای بیت) بودر که اگر سنک خاطر که صفا و قلبیکه جلا کر کسه
علاقاتن مجرد اول و در ویشلر خرقه سی تلبس ایله تا که ظاهر
و باطنک فنا و ترک مرتبه سنه ایره و ترکده ایسه حضور قلب و صفای
خاطر وارد و عقل کلک و کاملک واریسه و ادراک تام طو ترسک اهل
نظر و مشاهده دن اول زیرا مقتضای عقل قدسی مشاهده مرتبه سنه
رقی درز برانظر و استدلال اهلک توحیدی توحید علی در و مشاهده
اهلک توحیدی توحید علی در و مشاهده اهلک توحیدی توحید علی در

وناظم قدس سره تجریدی بر غیر اسلوب اوزرنه تقدیر ایدوب ذیر که
* ترک دعوی هست تجریدی پسر * فهم کن معنی تفریدی پسر *
ترک اضافتله و کافک که سربله مبتدا در هست تجرید خبر در ذیرا هست
بوراده است معنایه در که تجریدیست دیمکدر معنی فهم کنک مفعول ایدر
زیرا فهم کن انسان عربیله افهم دیمکدر پس فهم لغتی بشقه مفعول
اعتبار ایتکه حاجت یوقدر ناظمک بوامزدن مرادی تفریدک معنای
آشغده بیانه و عذدر یعنی معنای تجرید فروز ایتدی شمدن صکره
معنای تفریدی سوبلرز (دعوی عند الله رتبه به دلالت ایدر کلمه صادر
اولمقدر اقران و امثال اوزرنه فخر طریقیله بو ایسه معتبر کلدن ذیرا
مقصود اولان عبودیتله قیام و ذات و انکساره اولمقدر علی ادوام
(تفرید فرد و یکا فمقدر یعنی توحید موحیدی اسم فاعل صیغه سی
اوزره انفسه النفس اتدن استغناء در که آفاقه النفس اتدن استغناء
فوقنده در (معنای بیت) بودر که ای پسر ترک دعوی تجریدی یعنی
السنه خواصده تجرید دید کلری دعوی ترک ایتکدر که انا دیوب نفی
برشته بی انشاد ایتامکدر زبرا رسالکک که مشهودی حق اوله غیر
کور مزبیس کیمک اوزرنه افتخار ایدر و حق اوزرنه افتخار ایتک باطلدر
اشته دعوا ده بقیه نفس اولمغله الله تعالی تجلری بلا یائله امتحان ایدر
زیرا صدق دعویه برهان کر کدر و عند الامتحان یکرم الرجل او یهان
و بو مقامک املاء کثیره سی وارد و لیکن بعض ملاحظاته ترک اولندی
ای پسر تجریدی بلدک نه ایدو کن شمدن صکره تفرید ندرانی فهم ایله
* اصل تجریدت وداع شهوتست * بلکه کلی انقطاع لذتست *
اصل مبتدا و وداع خبر و انقطاع خبر بعد خبردر و یا مبتداء محذوفه
خبردر (بلکه او معنایه بل خرق ترقی در) کلی بوجه کلی دیمکدر
و یا اصلی کلیدر که حاندن و لیکن لاجل الضروره الف محذوفدر (وداع
فتح و اوله تودیعدن اسمدر سلام تسلیمدن و کلام تکلمدن اسم
اولد قبری کبی ترک و تخلیه معنای متضمندر انکچون تشبیع مسافر ایدوب
بعد الدعای عالی اوزرنه ترک و تخلیه به تودیع دیرلر الحاصل تودیع سفره
کیدن کسه بی اللهه اضمر لاق و کیدنلر دخی قائلر خوش فالکور
دیمکدر که ترک اکا اسلندی و عجم بدرو کرد دیر (شهوت من ادلذات

✽

✽

✽

عاجله نفسانید در کرچه اصلنده ما کولات و مشروبانیدن اعدر و لکن
 بوراده بل کله سبله لذته ترقیدن فهم اولور که شهوت امور طبیعیه
 ولذت مطلقا ملائمت نفسانید در (کلی جزئی مقابلی و انقطاع اتصالک
 خلا فیدر (معنای یت) بود که سنک اصل تجریدک که سائر را کا
 مبثی در ترک شهوت دیر یعنی ابتدا طبیعتی شرعیه اصلاح ایتکدر بلکه
 بالکلیه انقطاع لذت دیر یعنی بعده نفسی طریقه اصلاح ایا یوب
 هواسنی قع و اساس مراداتی قلع ایتکدر تا که المرید من لا اراده له
 سری ظهور ایلیمه و ماسوایه تعلق جزئی و کلی قائمیه فافهم * کر
 دهی بیکاره شهوت را طلاق * آن زمان کردی تودر تفرید طاق *
 یکباره دهی به ظرف در شهوت دهی به مفعول اول و طلاق ثانی در
 و بعد الجماله شرط در آن زمان کردی به ظرف در تو تحتیده اولان
 ضمیر خطابی تا کید در و در طاقه ظرف و طاق کر دینک مفعولیدر
 (یک باره یک بر در باره عربی ایله کره در باره ها تخصیصیه بر کره در
 یکباره بطریق التجرید بر کره و براو غوردن دیمکدر (طلاق لغتیده
 از الة قید و تخلیه و شرعیده ملک نکاحی از الة در بونده مرادات نفسی
 مشتهی اولمقده زنه تشبیه وارد در (کردی کاف عجمی نک فتحیه شوی
 معنای مضارع مخاطبدر (تفرید فرد و یکا قلمقدر (طاق نک معنای
 فرد کی (معنای یت) بود که شهوات نفسانیه به براو غوردن طلاق
 یعنی اوج طلاق و یروب کنند کدن باین قلوب رسک شکم یکبار لفظی
 عدد مذکور دلالت ایدر اول زمانده تفریده فرید و وجید اولور سن
 زیرا فرد که یکا در ترکیبیدن انحلاله اولور چونکه افاق و انفسیده
 ترکیبات علاقات منحل اوله قلب و روح و سر انسان حقله فرد قالور
 و فی الحدیث (سبق المفردون) یعنی مفرد مجزول و مجرد دخی
 موحدی سابقه زیرا توحید آثارا که به بی مشاهده ایل و تجرید
 آفاقدن انقطاع و تفرید انفسدن تجرید له حاصل اولان معنادر
 پس متعلق تک آخری انفسدر که اندن صکره بدخی تعلقه صالح نسنه
 قالماز و تفرید له فناء کلی حاصل اولور * کر تو بیریدی ر موجودات
 امید * آنکه از تفرید کردی مستفید * تو تا کید خطایدر امید
 بیرید تک مفعولیدر آنکه کاف عجمی ایله آنکه دن مخففدر کردی به

ظرفدر از مستفید به متعلقدر مستفید کردی نک مفعولیدر صورت
 ترکیب کردی آنکه مستفید از تفرید دیمکدر (بیریدی بآه اولی نک
 ضمیه مضارع مخاطبدر مصدری بریدن در کسمک معنای سینه
 مضارعی بر دکلور ضمه (موجودات موجودک جمیدر موجود
 معدومک مقابلیدر که خارجیه متحقق اولان نسنه در معدوم لاشی در
 وجود ظهور در پس اجسامه موجود دند یکی کی ارواحه دخی
 دینلور ز تراخه او قدر شوقدر وارد که مرتبه روحه ظهور نورانی در
 (مستفید استفاده یعنی فایده طلب اید یعنی فایده بالاده در (معنای یت)
 بود که اگر سن جمع موجوداندر کر جسمانی و کر روحانی امید
 و رجایی کسرسک و علاقه به صالح اولان اشیانک جمله سندن منقطع
 اولور سنک اول وقتده تفریددن مستفید اولور سن و اگر افاق و انفسی
 جسم و روحا بر نسنه ارتباطک اولور ترکیبک بالکلیه منحل اولور سنه
 فردانیت مرتبه سنه وصول بولسار سن زیرا قرانده کاور الایس
 (الامطهرون) یعنی سر هوی دنس تعلقاندر مطهر اولور مس ایلر
 غیر یسی ایتز الحاصل مراتب کونیه ایتکدر که بری اجسام و بری
 ارواحدر پس سالک مرتبه موالیدن عقل اوله و ارنجه (ان الله یامرکم
 ان تؤدوا الامانات الی اهلها) موجبیه جمیع اطواردن اخذ ایتو کی
 اماناتی محله تأدیه ایدوب تعقید ایتو کی نسنه لی تحلیل ایتدیکه عالم
 کونیدن عالم وجوبیه قدم بصم و طریقه قالور که اکا اهل وقفه و اهل برزخ
 و اهل کشف کونی دیرلر بویه محکورلر بی حسابدر و لکن هر کس حدی
 بلوب دعویه دوشر و ساقط اولور * اعتمادت چون همه برحق بود *
 * ان دمت تفرید جان مطلق بود * تقدیری چون بود اعتمادت همه
 برحق بود آن دم تفرید جانیت مطلق دیمکدر که دمت ده تا خطاب
 معناده جان قیددر بیدن اعراب ظاهر در و مفرداتی دخی بیانه حاجت
 یوقدر (معنای یت) بود که چونکه سنک اعتماد و استنادک بالکلیه
 حق اولور نه و ماسوای حقه تعلق قائمیه همان بر الله و بر سن قاله سن
 اول وقتده سنک تفرید جان و دلاک مطلق اولور و قیددن قورتلور
 یعنی کایدخی ترکیبک جل ایش اولوب بساطتیکه عالم نقطه به دخول
 ایدر سن و مراد که ایدر سن و مولای حقیقی به خلو مخانه و حدیده ملاقی

اورسن ترك دنيا كن براى آخرت و زدن بر كش لباس فاخرت*
 تقدیری كن ترك دنيا برای آخرت و برکش از بدن لباس فاخرت
 دیگر که بوندن اعرابی ظواهر در آخرت ده تا اصلیه و فاخرت ده
 خطاب ایچوندر (برکش از حاضر در مصدری کشیدن در حکم
 معنای یت) بود که ترك دنیا ایله آخرتدن اوتوری یعنی اگر
 آخرتی بولمق استرسك دنیایی قو و بلیکه مولایه ابرم دیرسك ایکی
 جهاندن کج و بوندن لباس فاخر کی چك چقر و قبایی عبایه تیزیل ایله
 زیرا در وقتیکه اولی زهد و تقلید و آخری عشق و تحقیق و تجرید در
 و لباس فاخرده لباس وجوده دخی اشارت وارد یعنی قیام لباسدن
 مطلق اولدیغك کبی جامه شدن دخی عریان اولوب یالکز جامه کاه
 قال و بلکه جان دخی پرده روحانی اولغله اتی دخی بر طرف اید و ب
 عالم تفرید ده دامن سرکه پاش تا که لباس حقانی تلبیس ایده سن
 ویدی زینتک اولوب انکه خرامان اولاسن *کریایی از سعادت
 این مقام* صاحب تجرید باشی والسلام* این مقام بیانی نک مقولیدر
 صاحب باشی نک مقول اولدیغی کبی والسلام مکاتیب و رسالات
 اخرنده ایراد اولسه کلاشد که علامت ختم در تقدیری والسلام علیک
 دیگر بیایی باه موحده نک کسریله مضارع مخاطبدر مصدری
 یافتن در بولمق معنای مضارع عینده فایه مبدل اولوب باید دیرل
 سعادت شقاوتک ضدیدر یعنی اسباب خیرک مساعده سی و توفیق
 آلهی نک معاونتدر مقام فتح میم ایله موضع قیام در صکره جمع
 امکنده استعمال اولندی حتی موضع قعوده دخی مقام دندلی کرکسه
 انده قیام بولمسون بوراده مراد مقام معنوی در که ترك دنیادن
 حاصل اولان مرتبه در تکمیل یت آتی اکافریته ظاهره در مقام دندلی
 زیرا سالک اوریاه اید کده ثابت و مستقر اولور حال ایسه بویله دکلدر
 انکچون حال دندلی زیرا سالک بر حالدن بر حاله تحول ایدر و بر پرده
 قرار ایتز (معنای یت) بود که اگر سعادت ازایه خسیله عون باری
 باری اولوب بومق بولاسن و ترك دنیادن حصه منسد اولاسن
 صاحب فی بد اولورسن والسلام علیک یعنی بومق اید کده فی الجمه
 آفاتدن سلامت بولورسن و تعین اولغله سزا اولورسن و سوز

بوراده تمام اولور کرز عقی دست شویی بهر حق* انکه از تفرید
 کویندت سبق* تقدیری کر شویی دست از عقی بهر حق آنکه
 کویندت سبق از تفرید دیمکدر که دست شویی نک مفعول صریحی
 و از غیر صریحی بهر فعل مذکور تعلیلدر انکا کوینده ظرفدر
 تاه خطاب کویندت مفعول اولی و سبق ثانسی و از سبقه متعلقدر
 عربی ایله تقدیری علموک فی ذلک الوقت الدرس من التفرید دیمکدر که
 کوینده معنای تعلیم اولغله ایکی مفعوله متعدی اولدی و جائزدر که
 کویندت ترا تقدیرنده اوله بوصورتده ترا مفعول غیر صریح اولور
 زیرا را لام جارحه معنای اولور شویی مضارع مخاطبدر مصدری
 شستن در یوق معنای غسل کبی مضارع عینده سین مهمله یرینه راو
 زیاده اید و ب شوید و شوینده دیرل سبق درس معنای استعمال
 اولور تفصیلی بالاده در (معنای یت) بود که اگر حق ایچون یعنی
 حقه و ضوادن اوتوری عقبادن دخی ال یورسك یعنی فارغ اولورسك
 اول وقتیده و اندن صکره تفرید دن سکا درس و برلر یعنی دنیادن
 ال یودیغك کبی عقبادن دخی ال یورسك درس تفریدی الامزسن
 و اندن جاهل فالورسن بعد ذا درس تفریدی تعلیم ایلین الله تعالی در
 و لکن جمعه نسبت اولدیغی ذات و صفات حقل اجتماعی و یا الهامله
 معاونت ایلین ملائکه و یا تربیه ایله ترقی به باعث اولان ارباب تسلیک
 اعتبار ایله در و جائزدر که سنن کبریالوزرنه جریان قییلندن اوله
 یعنی حق غنیمت و کبریاسیله سکا درس تعلیم ایلراشته جانب عبد دن
 بطریق انبیاء بود ایدر فاما بطریق الخطاب اتم یعنی سز دلمز
 زیرا کثرتی ایهام ایدر و جانب حقدن دینلور تکم خلقت و خلقنا
 و انا و نحن وارد اولمشدر که نون جمع بطریق العظمه و الکبریادر
 و بونده ال یومق فراغدن کجایه در زیرا غسل بد بر نسته نک مثلاً
 طمسک آخرنده اولور و جائزدر که غسل ید ذکر جز واراده کل
 طریق ایله اولاکه کلدن مراد وجود در و لکن وجود دن دخی معظم
 مقصود ذل اولغله همان غسل بددن مراد عقبادن تعلق دلی قطع
 اولور یعنی قطع اولان تعلقدر یوخسه عمل دکل بس آخرت ایچون
 عمل باقیدر کرک عوامه و کرک خواصه سؤال اولورسه که دنیادن

قطع تعلق دل ایتمک د ناءت ورداء شدن اوتوزی در فاما عقبادن
انقطاعه وجه بندر جواب بود که دنیا و آخرت مخلوق قدر تعلق ایسه
خانقه کر کرد که باقی در مخلوق ایسه فائیدر بوجه شدن خواص اهل
عمل اولدیلر اهل تعلق اولدیلر سوال اوتورسه که آخرته غرض تعلق
ایتمک عمل نه معنایه اولور جواب بود که عمل شرعی حکم جسد
و مجرد حال دلدر پس ایکسیده مراتب اوانور بوراده ناظم قدس سره
تک دنیایی تجرید و فراغ آخرتی تفرید اعتبار ایلادی و لکن بحسب
الحقیقه صحیح ذکاء در مقام ارواح دخی آخرته داخل اوله وجهی
بود که احسام حجاب ظلماتی وارواح حجاب نورانی در واجتماع اولی
عشر در که جنت آنک در و ننده در وارواح عنوانی عقل اولدر
اولیکه محسوسات و ایکنجیه معقولات دیزلر و معقولاتک ماوراسنده
معنویات وارد که غیب الغیبه ابرنجیه مقامه کوره پرده در تنکم اهلی
بیانور و مقام ادب حکمی بود که شرعاً مدوح اولان مواده ترک دنیله
بلکه قطع تعلق دنیله تنکم علم ظاهری ترک ایله دلیلزیرا علم ظاهر و علم
باطن هر بری مرتبه سینه کوره کالدر کال اولان نسبه ایسه ترک تعلق ایتمک
* و مجرد کرد و دائم فرد باش * تابع فرقی نسبی کرد باش *
رو امر حاضر در که مابعدی آنی تفسیر در مجرد مابعد سنده کردک
مفعولدر زیر کرد کاف عجمینک فتحیه امر حاضر در شو معناسنه
مصدری کرد بدین در که مجازاً تحول معناسنه در فرد اودر که غیرله
مخلط اولیه فرقی ده یا وحدت ایچوندر فرقی عربی در ده معناسنه
وسط الرأس کی که ساج بیلدکاری بر در مفرق رأس کی (کرد کاف
عجمینک فتحیه توز معناسنه غبار کی (معنای بیت) بود که یوزی
علاقاندر مجرد و دائم فرد اول که کسسه ایله اختلاط ایتمک الف کی
باهر برده به اوتوره سن توز اول یعنی تواضعه غبار کی اول و کندی کی
تک کبریه بی مقدار قبل تا که غبار دپه به قوندیغی کی سندی با شلرتاجی
اوله سن و علو مرتبه بوله سن و آفتاب ذراتی هوا به جذب ایندو کی کی
سنی دخی اعلی الاعالی اعلا به جذب ایله و حضیض خاکدن اوج سما به
رفع ایله و رفع الدرجات سرتک ذروه سینه ابصار ایله فافهم
* کرد کبر و عجب و خود را بی مکرد * قدر خود شناس هر جای مکرد *

کرد مکردک ظرفیدر قدر بشناسک و هر جای مکردک مفعولدر کرد
کاف عجمینک کسر یله چوره معناسنه کبر انسان کندی غیریدن اکبر
طن ایتمک ناس اوزرنه ارتفاع ایدوب انلری احتقار ایتمک عجب ضمه
مستحق اولدیغی رتبه کندنده استحقاق تصور ایتمک و کندی کورب
منعمک توفیق اولدیغی نسیان ایتمک خود را بی ده بیه ثانیه مصدر یله در
خود را بی ده خود کندی و را بی همزه ایله عربی در مؤذای فکر در
و اعتقاد معناسنه دخی کلور که نظر و اجتهاد دن مکاسب اوله خود
را بی کندی فکر لو و اعتقاد لو یعنی کندی اعتقاد نه تابع اولمش و فکر کی
یکشم غرور اهلی تنکم خود رو دیرلر کندندن بتوب تربیه سبز حاصل
اولانه مکرد کاف عجمینک فتحیه نهی حاضر در مصدری کردیدن در
دوتمک معناسنه بشناس شینک کسره سنی اختلاصه امر در مصدری
شناختن را اتمک معناسنه مضارعنده خاسینه قلب اولوب شناسد
و شناسنده دیرلر هر جای ده بیه ثانیه زایده در (معنای بیت) بود که
صفات ذمیه خصوصاً کبر و عجب و خود را لقی یعنی غرور بالرای
چوره سنده دوتمه و طولاشمه بلکه تواضع اوزرنه اول و توفیق تعبی
حقدن بیل و را بی و فکر که وعقلنده مغرور اولوب شرعه تابع اول
وامور مشکله ده عقلا ثله مشاوره ایله و کندی مقداری آگاه حدکی
تجاوز ایتمک تنکم مثل ترکیده کلور آباغنی یور غائنه کوره اوزات و هر برده
دوران ایتمه مقصود هر جای اوله دیمکدر یعنی بیوفا و بیقرار
و هر برده اولیجی * هر که کرد کوره آنکشت کشت * جامه اردو دیش
سیاه و زشت کشت * تقدیری هر کسی که کشت در کرد کوره آنکشت
جامه اش سیاه و زشت از دور دیمکدر که هر کسی که مبتدا و مابعدنده
جمله که رابطه سیله اکامه قدر جامه ایکنجی کشتک فاعلی و دودش ده
شین بحسب المعنی جائیه قید اولی او ضمدر سیاه مفعولدر کوره
کاف عربی تک ضمه دمر جیلرک چاموردن یا بد قلمی او جاقدر
بحجره کی کافال فی القساموس الکور فی الضم بحجره الحداد من الطین
والکبریا لکسر زقی ینفخ فییه الحداد آنکشت فتح همزه و کسر کاف
عربی ایله و سکون شینه کوردر و لغت حلیمی ده کسر کاف عجمی ایله
دید و کی سهوا و لاق کرک زیرا صحاحده و غیریده کاف عربیله ضبط

اولمست در کشت اولمکی کشت کشتن دن دونک وایکنی صبرورت
معناست در که اولمقدر (معنای بیت) بود در صکه هر کسه که
دور بخلرک کور او جاقلمی چوره سنده دوندی و طولاشدی انک
جامه وایسادی و توندن سیاه و قبیح اولدی زیرا بحکم الجوار
دور جینک چهره و لباسنه ساری اولدیغی کبی انک دخی
ادنی الامر لباسنه تاثیرایدوب رنگنی تغییر و سیاهه تحویل ایسار
زیرا سیاهک اثری دخی سیاه اولور زبجی دن زبجی طوغدیغی وزاغدن
زاغ ظاهر اولدیغی کبی * انکه باعطاری کردد قریب * اوهمی یابد
زبوی خوش نصیب * تقدیری آن کسی که می کردد قریب باعطار
اوهمی یابد نصیب زبوی خوش دیمکدر که ان کسی مبتدا و می کردد
فاعلی تحتند ضمیر کس و مفعولی قریب و باعطار قریبه متعلقه در
و بعد الجمله مبتدایه صفتدر اومبتدا و همی بایدک ضمیری اکاراجع
و نصیب مفعولی و حرف جر نصیبیه متعلقه در و بعد الجمله مبتداه
ثانی به خبر و بعد الجمله مبتداه اوله خبردر (عطار باع العطردر
یعنی طیب فروشدر) کردد کافی عجمی ایله مضارعدر مصدری
کردیدن در صبرورت معناست (یابد مضارعدر مصدری یافتن در
بولقی معناست فای و بااراسته مبادله اولمغه مضارعنده فایه مبدل
اولوب یابد و یابنده دیرلر نصیب حظ منصوب یعنی معین (معنای بیت)
بودر که اول کسه که عطاره قریب و مجاور اولور دکانی مشتمل اولدیغی
رایحه دار نهندلرک خوش و ملایم بویندن نصیب بولور یعنی حصده
مشامنه خوش قو و او اولور زیرا بونیده دخی حکم جوار واردر و ناظم
قدش سره اصلنده عطار اولمغه کویارمز ایدر که سالک راه خدا
اولان عاقلردن هر کچه که شیخ عطاره مقارن و تحت تربیه سنده
داخل اوله اول کسه بوی معادن دماغ جانه بهره بولور و انک عطردر
حقیقی سندن معطر و بخراور اتمهی * همنشین صالحان پاش
انی پسر * دور باش از رند و قلاش ای پسر * مصراع ثانی
بعض نسخده هم جدا از فاسقان پاش ای پسر دوشمشدر مال برذر
همنشین باشک مفعولیدر دور باش عربی ایله تباعد معناست در امر
ولقی اوزره تفاعلدن حرف جرا کا متعلقدر (همنشین همصوبدر که

✽

✽

هم مقارنت ایچوندور و نشین نشینده دن مر خدز مصدری نشستن در
شین هجیه نک فتحیه و کسر یله او تور مق جلوس کبی مضارعنده سین
مهمله پرینه یا ونون کتوب نشیند و نشینده دیرلر (رند راه مهمله نک
کسر یله کتب لغویه ده عبارله تفسیر اولمشته در عیار لسان عربی ده
شول مکسه در که کندی نفسنی هواسیله تخلیه ایدوب منکراندن زجر
ایتمه شکم امام مطرزی لغت مغریده این انباری دن نقل ایتمشته در
پس رند فاسق دیمک او اور (قلاش اصلنده انهم اعجمی در صکره
نعریب اولمشته در یان کسیمی و خرابانی و مفلس معناست در (معنای بیت)
بودر که ای پسر صالحلر و عمللر نه هیچ بروقتده خلل کتور مینلرله
بحالسه ایله و نلره مصاحب اول فاسقدن و خرابانی اولنلرک صحبتلرندن
دور اول زیرا صحبت اولی دین و دنیا که نافع و نایده مضر در دنیا ده
نفع خلقک سکا حسن شهادتی و مصالحکده معاوتی و بونک امثالی
معاملاتی و آخرتده نفعی صالحلرک شفاعتی در ضرر دنیوی
و اخروی دخی اکا قیاس اولنه * جانب ظالم مکن میل ای عزیز *
ورکنی کردی ازان خیل ای عزیز * تقدیری مکن میل بجانب ظالم
دیمکدر که جانب حرف جر تقدیر یله میله متعلقدر وایکنی مصرعک
تقدیری واکر کنی میل کردی ازان خیل دیمکدر که کنی نک مفعولی
ماقلی قریبه سیه مجذوفدر (ظالم عاقلک خلافیدر که هر نسته بی
مخلک غریبه وضع ایدن مکسه در که طاعت برنه معصیت وضع ایلیسه
کرک ظلمی کندی نفسنه و کرک غریبه اوله و لکن ظالم غریبه مشهوردر
اگر چه غریبه ظلم ایلمک دخی کندنه ظلمدر زیرا و بالی کندی نفسنه
راجمدر (عزیز شریف و ذوالقدر معناست بویله مواضعده بطریق
التقول در پسر و برادر تعبیری بطریق الترحم و التلطف اولدیغی کبی
(کردی کافی عجمی نک فتحیه شوی معناست مضارع تخلفیدر (خیل
جماعت افراس در که بلا واحددر بوراده مراد جماعت ناسدر که
حدیثده کلور (باخیل الله ارکبی) شکم بالاده تفصیل اولمشته در
(معنای بیت) بودر که ای عزیز کشتی جانب ظالمه میل ایله زیرا
منهی در که قرآنده کلور (ولا تکنوا الی الذین ظلموا فتمسکم النار) واکر
میل ایدرسک سندخی ظلمه کروهندن اولوب آخر سنی دخی انلری

✽

مس آیدن نار احراق ایلر و دیمش لردر که برکسه یدی خطوه ظالم ایله
 نمشی اینسه ظالم اولوب منتقم اسمندن جزایه سزا اولور قال تعالی
 (انا من المجرمین منتقمون) وینه قرأته کلور که (احشروا الذین ظلموا
 وازواجهم) یعنی ازواج قرناء ایله تفسیر اولمشدر پس دیمک اولور که
 ظالم لری و انلره قرین اولنلری بر پرده حشر و جمع ایدیکوزر ایا یکبسیده
 بر حکمه در * روز اهل ظلم بکریزای فقیر * نانسوزی ز آتش تیز
 ای فقیر * بونک اعرابی ظاهر در (روا می حاضر در رفتن دن) (بکریز
 بام مو حده نک کسر یله امر حاضر در مصدری کر یختن در فرار معنای
 مضارعنده خازایه قلب اولنوب کر یزد و کر یزنده دیرلر) (انسوزی
 مضارع مخاطبه در مصدری سوختن در یا نطق و یا ندر می معنای
 بوراده لازم معنای در مضارعنده خازایه قلب اولنوب سوزد
 و سوزنده دیرلر بعض نسخده نانسوزد آتش تیز دوشمشدر تقدیری
 نانسوزدت آتش تیز دوزخ دیمکدر تیز کسکین نیکم بالاده تفصیل
 اولمشدر (فقیر کثیر الاحتیاج در) (معنای بیت) بودر که ای
 ذو الاحتیاج الکثیر و محمل المرحه پوری اهل ظلمک یا نندن
 فرار ایله و انلره اشنا و همنشین اوله تا که جهنمک کسکین و شدید
 آتشندن محترق اولیه سن نیکم بیت سابقده افاده اولندی بعد ذل
 بو کلامده مبالغه واردر کویا دیمک اولور که ظالم اولوق و یا ظالمه
 معین اولوق و آنکله مماشات اینک دیکلر بلکه یاته بله او غرامه
 و ابراقدن بله چهره سته باقه زیرا انک جاننده میل ایتش اولور سن
 مکر که نظرتک استعاده و عملندن حقه لیاذ طریقله * صحبت ظالم
 بسان آتش است * زانکه خلق آزار و تنده و سرکش است * صحبت
 مبتدا (بسان آتش خبر در زانکه تعلیلدر) (خلق آزار مبتدا محذوفه
 خبر در تقدیری) (انکه اودیمکدر) (بسان با عریب نک فتحله مثل معنای
 ادات تشبیه در) (خلق آزار وصف ترکیبی در اصلی آزارنده خلق در
 خلقی انجیدی معنای مصدری آزدن در که انجیمک و سوکت معنای در
 مضارعنده زائله را ارا سنده برالف زیاده ایدوب آزارد و آزارنده دیرلر
 تندضم ثاله صریب دیمکدر) (سرکش وصف ترکیبی در اصلنده کسکین
 صریب ثانی صریب اولی معنای بیت) (معنای بیت) بودر که

ظالم ایله صحبت اینک آتش کیدر اول سبید نکه ظالم خلقی انجیدوب
 سو کیچی و صریب خویلو و حقه سرفروا یتیمی در پس یاته و آران
 کسه بی لسانله آتش کبی بقار و قلبیه طوقوب منکسر قیلور بوسیدن
 آتش سوزاندن فرار ایتلور در * از حضور صالح شوی * ورنشینی
 بایدان طالح شوی * تقدیری شوی صالح از حضور صالحان
 و شوی طالح اگر نشینی بایدان دیمکدر که اعرابی ظاهر در از حضور
 صالحانک تقدیری از حضور مجلس صالحان دیمکدر نیکم (مصرع ثانی)
 اکاقرینه در شوی مضارع مخاطبه در مصدری شدن در اولوق معنای
 مضارعنده و او زیاده ایدوب شود و شونده دیرلر طالح بلا حد در
 فتحله ضد الصلاح معنای بیت) بودر که صالحان محلیسته
 حضور له صالح اولور سن بدلر ایله بحالسه ایدرسک فاسق اولور سن
 زیرا مشهور در که اوزم اوزمه کوزه قرار دیرلر ایدمی شنیدی حکم
 قریبیه محکوم اولوب انک رنگنه بویا نور سن یا غفلته طلار سن
 و یا اوبانور سن * هر که اوباصالحان همدم شود * در حریم خاص
 حق محرم شود * تقدیری هر کسی که شود او همدم باصالحان شود
 در حریم خاص حق محرم دیمکدر بو تقدیردن اعرابی ظاهر در حریم
 حولی و جوره در حریم دیدکدری بودر که اورایه دخولدن اغیار ممنوعدر
 و محرم اودر که اول حریم داخل اولور زیرا جائیدن دیکدر (معنای بیت)
 بودر که هر کسه که اوصا لحرله همنفس و هم صحبت اوله حقتک حریم
 خاصنده محرم اولور یعنی آنی درگاه حقه آلورلر و محرم اسرار ایدرلر
 فاسقلره و انلر ایله صحبت ایدنلره ایسه او مجلس خاصه یول بوقدر
 زیرا مجلس خواص ناسه عوام دخول ایتز و صحبت باره اغیار قومزلر
 و هر کس کندی جنسی ایله تزویج و تقرین اولور بعد ذل انک قدس
 سره بوسوقیدن فهم اولور که صالحانله مراد صدیقلر در زیرا مرتبه
 صلاح جمیع مراتبی مشتملدر اگر چه بعض علماء رسومه خفی اولمشدر
 بوجهندن (والحقنی بالصالحین) نظمنده یوسف صدیقک علیه السلام
 صالحانله الحاقله دعاسنی هضم نفسه حل ایتشدر زیرا مرتبه نبوت
 مرتبه صلاحک فوقنده در نیکم (فاوئیک مع الذین انعم الله علیهم من
 النبیین والصدیقین والشهداء والصالحین) اکادالدر و بو غلط و سوء

فهم له مبتلی اولان بلدی که کندی مدعی اوزره نبوت و صدیقیت
و شهادت بی صلاح اولق لازم کلور مع هذا بونلک هر بری صلاحده
خصوص مرتبه در که صلاح جمله سنی حاوی در ایمندی صدیق
انبیادن اشعه اولان خواص بشر در مرتبه صدیقیت صلاح ایله ابرمشاردر
و صلاح جیع ازمأنده حالی خللدن محافظه در که کسی در اگر خلقی
اگر خلقی اولسه انبیا اکاغبه ایتمزلدی الحاصل صالحدن صالحه
فرق وارد در پس صالح مطلق انبیا بعده سائر خواص بشر در و صالح
مقید عموم اهل ایماندن منشرع اولنلر در و شرع له مقید اولمیلنلر
فاصلدر در کک کافر اولسون و کک عاصی اولسون اشته بو مقام بویه
فهم اولنلر قی کر کد رومطلق کماله صرف ایتک امر مقرر مشهور در
شول کسه که حریم خاصده اوله کندی خاص اولدیغی کی آنی اول
حریمه دخوله وسیله اولان دخی خاصدر که صالح صدیقدر و صدیق
ایله بی میاننده مقام قرب وارد در فقط * ای پسر مگذار راه شرع را *
اصل یابی کر بگیری فرع را * مصراع ثانی نک تقدیری کر بگیری
فرع رایابی اصل دیمکدر که شرط و جزادر و لکن و زینچون جزا تقدیم
اولنلشدر بعض نسخ ده (اصل یابی کر کزاری فرع راد و شمشدر که
(کزاری زاه هوزایله مصدری کزاردن در اودمک معناسنه یوخسه
زال معجه ایله دکلدر مگذار کبی یعنی مگذار نهی حاضر در مصدری
کذاشتن در و ازکک وصالی و یرمک و قومق و بریدن بر پره یکمک
معناسنه راه شرع تشبیه طریقله در صراط مستقیم کبی کویا اصول
اعتقادی و فروع عملیه بر جاده در که حقه و رضاسنه موصلدر اصل
برنشدنک قاعده سیدر که انک ارتفاعیله اول نسته دخی مرتفع اولور
اساس و بنا کبی کد اساس اصل و بنا فر عذر و شجره نک اصلی کوکی
و فرعی دایدر و فرع انسان ولدی در و شرع من وجه فرع و من وجه
اصلدر اصل اولدیغی بودر که معرفت و حقیقتک ظهوری شرعیه
عمل اوزره مبتدی در و فرع اولدیغی بودر که مقصود بالذات معرفت
و حقیقتدر مناسدن مراد فباق و یا عذر پس لبن وسائل مقوله سندن
اولور ثمان کبی (معنای بیت) بودر که ای پسر راه شرعی ترک ایتمه
اصل بولورسن اگر فرعی طورتسک وانی اودرسک یعنی اگر شرعیه

عامل اولورسک من عمل بدم علم ورثه الله علم عالم بعلم موجب مرتبه
معرفت و حقیقته ترقی ایدرسن زیر افرع اصلک وسیله سیدر اوزوموثر کبی
و شول کد اثرده کلور (من عرف نفسه) عرف ربه بونده ایکی اعتبار وارد
بری معرفت نفس اصلدر که معرفت رب انک اوزره مبتدی در و بری دخی
فرعدر که معرفت ربه موصلدر * از شریعت کرنهی بیرون قدم *
ضلالت در افقی و رنج و الم * تقدیری کر نهی قدم بیرون از شریعت
افقی در ضلالت و رنج و الم دیمکدر که قدم نهی نک مفعولی و بیرون اکا طرف
و حرف جر بیرونه متعلقدر (شریعت دین ایچنده طریقت مسلو که در که
الله تعالی انی مشروع قلمشدر پس کتاب و سنت اصل و بو ایکبستندن
علی سبیل الاجتهاد مستنبط اولان احکام فقهیه و یا اجماع علما انک
اوزره منعقد اولان نسته اول ایکبسی اوزره متفرعدر (نهی نونک
کسر یله مضارع مخاطبدر مصدری نهادن در قوه معناسنه
وضع کبی مضارعنده الف حذف اولوب نهی و نهی دیرل (افعی
مضارع مخاطبدر مصدری افتادن و افتیدن در دوشمک معناسنه
مضارعنده الف و یا ساقط اولوب افتد و افتنده دیرل و کاه اولور که
فتد دخی دیرل (معنای بیت) بودر که اگر شریعتدن طشره ایاق
قورسک ضلالت و رنج و الم دوشرسن زیرا شریعت حقه هدایت
اولاق اوزره منزلدر پس اندن خارج اولان ضلالت دوشر شکم قرانده
کلور (وماذا بعد الحق الا الضلال) یعنی حقندن عدولدن صکره غیری
نسته یوقدر که صاحبی قوری رنج و الم چکر و آخرنده معذب دخی
اولور زیرا فرمان حقه مخالفت ایده نک حقنده و عید و تهدید شدید
وارد * هر که در راه ضلالت میرو * از جهالت در بطالت میرو *
بونک تقدیری هر کسی که میرو در راه ضلالت میرو در بطالت
از سبب جهالت دیمکدر که بوندن اعرابی ظاهر در راه ضلالت
شریعتک ارشاد ایندوکی زاه هدایتیه مقابلدر (میرو مضارع غایدر
مصدری رفتن در یوریمک و کیمک معناسنه مضارعنده قلبه رود
ورونده دیرل (جهالت قبحه علمک مقابلدر اگر جهل بسیط اولور شه
سبب علمدر و اگر مرکب اولور شه که یاز و یاز و کنی دخی یاز بلکه یلورم
دیو دعوی ایدر پس بو جهل اولکیدن بیدر (بطالت باء موحده نک

کسر به تعطیل و ترک شغل در یعنی بر نرسنه نك که یانفع دنیویسی و یانفع
 اخرویسی واریکن اتی ترک ایدوب شویله حالی اولان کسه نه به اهل
 بطالت دیرل و حدیثه کلور (البطالة تقسی القلب) و بوراده قاعده
 عربیه وارد در که فعاله وزنی اوزنه کلان مصدر کسر فاعله مزاوله عمل
 ایله واقع اولان صناعاته اوور کتات و خیاطت و زراعت و خراشت
 و تجارت و قصارت و صیانت و حیاسات و امشانی کبی بطالنده ایسه
 عمل یوقدر پس کسرله وزن مذکور اوزره کلور کی حمل النقیض
 علی النقیض طریقه در (معنای بیت) بودر که هر کسه که راه هدایت
 اولان شرعی قویوب راه ضلالت اولان خلاف شرعه یوزیه و کیده
 کال جهالتدن بطالت یولنه یعنی شرعه عملی ترک ایتک بطاللق در
 بطالت ایسه انسانی سخت دل ایدر و آخر سوء خاتمه به مؤدی اوور
 پس علم شرعی ایله منهاج سنت اوزنه غمه سلوک لازمدر تا که بطالت
 و جهالتدن نجات حاصل اوله و دنیا و آخرتده حسن حال اثری ظهوره
 کله * حق طلب و زکار باطل دور باش * در سخاوردی مشهور باش *
 طلب بوراده امر حاضر در نهی مطلب کلور حق لغظی اکامه و ولد در
 و تابعدن تقدیری و دور باش از کار باطل دیمکدر که دور باش عزبی ایله
 بغد نفسک و یاتباعد معنایه در که ایکسی دخی امر اوللق اوزره در
 حرف جرا کامة ملقدر مشهور باش دخی اشتهر معنایه در ضیغه امراه
 و دراکلار قدر و بواعیبار قصر مشافه دن او توریدن و الا دور
 و مشهور اصلنده باش کله لک مفعولیدر حق دن مراد کار حق در
 مابعدی قرینه سیله و کار حق کار شرعیدر کار باطل خلافی شرعی
 اولدیغی کبی و جازدر که حق اسم ذات الهنی اوله مردمی ده یا مصدر به در
 (مردم اصلنده آدم اوغلانیدر بوراده مردنک انسانیت دیمکدر که
 اطفال و کرمدن عبارتدر) (معنای بیت) بودر که کار حق طلب ایله
 و کار باطلدن دور و بعید اول یعنی شرعه عامل اول و خلاف
 شرعدن حذر ایله زیرا کار حقده اولان اهل حق و کار باطلده اولان
 اهل باطل اوور و یا خود مطالب حق و سالت راه خدا اول حق و وصول
 ایسه موافقتله اولور پس مخالفتدن اجتناب ایله و سخا و انسانیتده
 کون کبی مشهور اول نظر ایله شمشه که قره توجیه له نور اعضا ایدر

و پوشه رفتن مقصود افواه ناسنده خیره یاد اولمقد در که سبب عفو
 و مغفرتدر و الا مجرد شهرت همچون عمل اولان زیرا غرض حقدر سائر
 اغراض نفسانییه ایسه باطلدر * هر نکریند صراط مستقیم *
 در عذاب آخرت ماند مقیم * صراط نکریندک مفعولیدر در مقیم
 ظرفیدر مقیم ماندک فاعلندن حالد و بعد الجملة هر که به خبر اوور
 شکم نظاری مرار مرور ابتد (نکریند فعل مضارع منفیدر کافک
 ضمه سی و زینچون اختلاس اولور مصدری کزیدن کلور کاف عجمینک
 ضمی و زاء هوز ایله اورندک معنایه مضارعند کزیند و کزیننده
 دیرل) صراط شول طریقه در انده اعوجاج اولیه بلکه علی سبیل
 القصد و الاستواء اوله (مستقیم استقامتدن اعتدال معنایه که بر نرسنه
 طوغری اولمقد در مثلاً بر خط که جمیع اجزای بری بری اوزره منطبق
 اوله و اعوجاج و انحراف بولنده اکا مستقیم و معتدل دیرل عجم راست دیر
 بعددا صراط مستقیم ملت اسلام و یا دین حق همچون استعاره در
 وسیله مقصودی و سیله مقصوده و یا محل توجه روحانی بی محل توجه
 جسمانی به تشبیه طریقیله) و دینه صراط دندلدی زبانا کرچه
 الله تعالی امکانه دن متعالیدر و لکن عبد طالع وصول حق
 حاصل اولجه قطع مسافات و مقاسات شداید و مس آفات لازمدر
 (ماند فتح نونله مضارعدر مصدری ماندن در سکون نونله
 قالمق معنایه) (مقیم ثابت و پایدار قال الله تعالی) (ولهیم عذاب مقیم) ای
 الی الابد (معنای بیت) بودر که هر کسه که صراط مستقیم اولان طریق
 شرعی اختیار ایلده که راه هدایتدر و راه مخالفی اختیار ایلده که راه
 ضلالتدر اول کسه آخرت عذابی ایچنده مقیم قالور و اورادن سفر
 و حرکت ایدم مزرا طریق شرعدن بالکلیه خارج اولان کافر در
 و کافر مخلد فی النار در و کره مؤمن مصر ایسه اکثر سوء خاتمه ایله متلا
 اووب کفاره ملحق اوور و سائر عیصای کیمی شفاعتله مغفور و کیمی
 بقدر الذنب طبقه علیای نازده معذب اووب آخر اوزادن خارج
 و چته داخل اوور فسیحان الحفظ * در ره شیطان مزین کار ای اخی *
 تا نکردی خوار و بد نام ای اخی * کام مزینک مفعولی و در دخی اکا
 ظرف در خوار نکردی نك مفعولی (در راه شیطاندن مراد راه ضلالتدر

زیرا شیطان مضل استمنه مظهر در (مزن نهی حاضر در مصدري
 زدن در اورمق معنای استمنه مستقبلا نیده نون زیاده ایدوب زند و زننده
 دیور (کام کاف عجمی ایله آدم در خطره کبی) (خوارضله و واور سمیه
 ذلیل و بی حرمت) (بند نام صفت مشبهه در برامز آداو معنای استمنه
 (معنای بیت) بود که ای اخی شیطان یوانه آدم قومه یعنی ایاق بصمه
 واک و سوسه سینه اتباع اینه و تسوینله الدائم تا که ذلیل و بی حرمت
 و عند الاخیار بدنام اولیه سن و بر لکله نامک شو یلمیه قال الله تعالی
 (ولله العزة ورسوله وللمؤمنین) یعنی عزیر اولی راه هدایت سالک اولان
 مؤمنلک صفتی در یوخسه راه ضلالت سالک اولنلک دکل و شولکه
 راه هدایت در هادی اسمی نموده در ورجانی در ورجانی اولنلر
 باحرمت و نیک نام و شیطانی اولنلری حرمت و بد نام در * هر که
 در راه حقیقت سالک است * روز و شب خائف ز قهر مالکست *
 تقدیری هر کسی که او سالک است در راه حقیقت او خائف است
 روز و شب از قهر مالک دیکدر که هر کسی مبتدا و مابعدنده جمله اکا
 صفتی در او خائف است جمله سی خرمبتدا در روز خائفه ظرف
 و حرف جردخی اکا متعلق در بعضی نسخده مصراع ثانی روز و شب
 خواهان مهر مالکست دوشمشدر اولکبسی سوق کلامه اندر
 بوراده ناظم قدس سره راه شرعی پیاندن صکره راه حقیقت دخی
 اشارت ایلدی زیر اشریعت و حقیقت بری قشر و بری لب کبی اولفله
 بری برینه مرتبط در وائری بری برندن تفریق ایدن ابدی جاهل
 قائدی و علمه جمعیت دل بولدی (وراه حقیقت طریق اهل الله در که
 سلوک معنوی ایل حقیقه الحقائقه واصل اولور و حقیقه الحقائق جمع
 حقائق جامع اولان مرتبه احدیت در واصل حقیقه واصل اولوق عبد
 کنیدی اوصافیدن فانی اولوب فاعل مطلق حق اولدیفن بلکم
 و عین الجمع ایل نظر اتمکدر و سر حقیقت وحدت وجود دیدکدر بدر
 (معنای بیت) بود که هر کسه که راه حقیقه سالکدر اول کسه روز
 و شب رب مالک مملوکی اولدیفنی یلوب انا قهر و جلالتدن خوف
 ایدیشی در یعنی راه حقیقه سلوک ایدنلک حالری راه شریعت سلوک

ایدنلردن دشوار در زیر اهل شریعت و راه پرده در انکچون
 خوفلری ضعیف در اهل حقیقت ایسه مقام مشاهده جلال حضرت در
 بوجهندن خوفلری قوی در زیر حضورله غایت بزد کلدن و معصوم
 و محفوظ اولوق امتحانی منافی دکلدر انکچون مکریدن خوف ایدنلر
 و نسخده اخرايه کوره دیمک اولور که روز و شب مالک الملک مجبئی
 طلب ایدنچیلدر یعنی اناک محبتنه و سوداستنه دوشمشدر و غیریدن
 علاقه و ارتباطی قطع اینه لردن زیر مقتضای حقیقت تجرد محض
 و تفرد صرفدر * برخلاف نفس کن کار ای پسر * تانیفتی خوار در نار
 ای پسر * بعضی نسخده خوار برینه زار دوشمشدر و بعضنده
 تانیفتد پای برخار و بعضنده خویش را می دار بیدار ای پسر
 دوشمشدر اولکبسی انبدر برکنه متعلقدر و کار اناک مفعولیدر
 خوار نیفتی نموده اولان ضمیر خطابدن حالدر در نیفتی به ظرف
 وجهه سی تعلیلده در یو بیتک مفرداتی مزارا شرح اولمشدر
 (معنای بیت) بود که ای پسر خلاف نفس اماره اوزرنه کار ایله یعنی
 نفسکه دائم مخالفت و انکله مجاهده اوزرنه اول تا که خوار و ذایل
 ولدیفنک حالده نار دوزخه دوشمشده سن زیر نفس و طبیعت جهنم
 کبی در که دنیا دهوی و شهوت نازنه دوشن آخرتده دخی عذاب
 حسی آتشنه دوشمش و خوار اولور زیر عذابک و صفتدن خزی
 و مهین ایله تعبیر اولمشدر یعنی عذابده فضاخت و اهانت وار در
 * برمیاد نفس رفتن ابلهست * نفس را تابع شدن از مکر هست *
 بر رفته متعلق و رفتن مبتدا و ابلهست خبردر نفس تابعه و تابع دخی
 شده مفعولدر و شدن مبتدا و مابعدی خبردن مفردات بیت بالا ده
 مشر و حدر و تقریر معضادن دخی معلوم اولور (معنای بیت) بود که
 نفس اماره نک مرادی یعنی هواسی اوزرنه یور یوب کنتمک ابلهلاک
 و حقاقت عظیمه در نفسه تابع اولوق کرا هلقدن وصال اولمشدر
 یعنی هوای نفسه تابع اولان کسه طوغری بولده دکلدر زیر نفس
 انسانی طریق مستقیمدن منحرف قیلور و اغوجا جمله استقامت
 بر پرده مجتمع اولماز * کار نفس بد همه شور و شر است * جنک
 بانفسک جهاد اکبر است * کار مبتدا بد نفسک صفتی و همه کاری

تا کید در شور خیر در جنگ مبتدا با مع معناسنه ا کا متعلق در جهاد
خبر در شور فتنه واشوب وغوغا وقرعنه شوریدن داور مک
وقار شقی وقار شد رقی و بولانقی معنارنه کاور شر خیرک مقابلیدر که
رغبت اولمیان و طبعه ملایم اولیان نسنه در جنسک جیم عربی ایل
صواش معناسنه نفسک ده کاف عربی تصغیر و تحفیر ایچوندر و جازر که
احد ضدینی آخر ایچون استعاره طریقه اوله زیرانفسک شری عظیم
وفساد کی و بلکه اکبر در انکچون انکله جهاده جهادا کبر دندی
که کفارله جهاده جهادا کاوره اصغر در الحاصل نفس اعدی
الاعداء اولمغه انکله مجاز و مجاهده ایتک کبر اولدی (معنای بیت)
بودر که کار نفس بدیعنی برامز نفسک ایشی بالکلیه شور و شر و فتنه
وفساد در که هیچ برخیره دایر ایشی یوقدر زیر شیطان کی شراوزره
مجبور در مقتضای جبلت ایسه ذاتی در متغیر اولماز بوجهت در نفس ذایل
و یا عظیم الشرا یله جهاد ایتک اکبر در تنکم حد یشده کاور (رجعنا
من الجهاد الا صغری الجهاد الا کبر) سوال اولنور سه نفس ذلیل و خوار
اولدینی صورتده آنکله جهاد ایتک نو جهاده اکبر او اور جواب
بودر که فی نفس الامر حقیر اولمق عدم شدتی مستلزم دکلدر نظر ایل
که کفار خا کسار دیر کفر لری سیبیله خوار در بویه ایکن جنگ
و حرب به کلد که عظیمدر انکچون دیرل خصمی هر چند حقیر ایسه ده
استحقاق ایتمه زیرا بلکه النسن زبون و مغلوب اولاسن * روخلاف
نفس بکزین ای پسر * هیچ طاعت به نشد زین ای پسر * رو فتح را ایل
امر در رفتن دن مابعدی آتی یاندر (خلاف بکزینک مفعولیدر) بکزین
باه موخده نک ضمی و کاف عجمینک ضمه سنی اختلاسه امر در مصدری
کزیدن در آورنده ملک معناسنه (مصراع ثانی نک) تقدیری نشده هیچ
طاعت به زین دیمکدر که هیچ طاعت نشدک فاعلی و به مفعولیدر
ازین به متعلقدر که به یک دیمکدر این خلاف نفسه اشارتدر
(معنای بیت) بودر که ای پسر بوری خلاف نفسی اختیار ایل یعنی
اکاموافقت و هواسته متابعت اوزره اوله بلکه دائم مخالفت اوزره
اول که بوندن یک هیچ بر طاعت اولماز یعنی نفسه مخالفت و هواستی قع
ایتک جمع طاعتک اعلامی و رأسی در زبر نفس مبتدا فساد در پس

آنی قبل ایتک سبب صلاح انفس و آفاقدر و تخلیه خاء و عجمه ایله تخلیه دن
مقدم در انکچون صحابه رضی الله عنهم ضروری و معنوی مجاهده
ایدر لردی و ثواب عملدن سوال ایتمز بلکه مفسد دن ضرور لردی
فاعلم ذلک و اعمل علیه * خلق نفس از آرزو باید برید * ناتوانی چهره
اسلام دید * تقدیری باید برید خلق از آرزو ناتوانی دید چهره اسلام
دیمکدر که برید بایدک فاعلیدر زیرا مصدر معناسنه در که
بریدن در خلق بریدک مفعولیدر از بریده متعلقدر تا تعلیل ایچوندر
توانی مضارع مخاطبدر مصدری توانستن در قادر اولمق معناسنه
مضارعنده سین حذف اولنوب تواند دینلور چهره دیدک مفعولیدر دید
توانی نک مفعولیدر زیرا مصدر معناسنه در که دیدن در خلق حاء
مهمله ایله عربی در بوغاز معناسنه حلقوم کی آرزو دلک بریدن با
موخده نک ضمیمه کسمک معناسنه قطع کی اچهره صورت و بکر
معناسنه بونده استعاره بالکتابه وارد که اسلامی بر شخصه تشبیه و انک
اوازمندن اولان چهره بی اسلامه اثبات وارد (معنای بیت) بودر که
نفس اماره نک بوغازنی آرزودن کسمک کر کدرنا که اسلام حقیقی نک
چهره سن کور مکه قادر اولاسن یعنی نفسک بوغازی کیل و ب
مشتهای قطع اولنمده اسلام بوزی کور نمز برانفس فی نفس
الامر کافر در انک مسلمان اولماسی هوی و شهواتی قع و قلعه موقوفدر
انکچون دیمکدر که اعظم کرامات نفسی مسلمان ایمکدر که * نفس
پرور خود مسلمان کی بود * همره انور ایمان کی بود * نفس پرور کی
بودک فاعلی و مسلمان مفعولیدر و نور ایمان ایکنجی کی بودک فاعلی
و همره مفعولیدر (نفس پرور وصف ترکیبی در اصلنده پرورنده نفس در
نفسی بسلیجی معناسنه مسلمان تصدیق حق ایدیجی ایمان کی ولیکن
ایمان بحسب الغالب باطنه و اسلام ظاهره کوره استعمال اولنور
(معنای بیت) بودر که نفس بسلیجی و شهواته متابعت ایله تقویت
هوی ایدیجی حق مسلمان و حق نور ایمان ا کایولدش اولور یعنی
اولماز پس انسان روح پرور کر کدرنا که نور ایمان ا کادیساده و بعد
الموت همراه اوله بوندن فهم اواند بیکه نفس اصلنده جهنمی در که
ظلماتی در و آتی تنور ایتک نور ایمان و نور ابقاله در و نفس بو نورله

منور اولاده ریاضته محتاج در پس اکامراد اتیله موافقت ایدن ظلمتن
 آرتور ریوخسه ظلمتن چقرمز قال الله تعالی (والذین کفروا اولیاءهم
 الطاغوت یخرجونهم من النور الی الظلمات) یعنی فطرت اضلیه
 واستعداد نورندن ظلمات نفس وطبیعت اخراج ایدرلر و امر وجودی
 معکوس قبلورلر که * نیست حق بین هر که او خود بین بود * همره
 او نور مولی کی شود * تقدیری هر کسی که بود او خود بین نیست
 حق بین کی شود نور مولی همره او دیمکدر نیست بوارده افس
 معنایه در که حق بین اکامفعولدر حق بین و خود بین وصف ترکیبی در
 تقدیری بیننده حق و بیننده خود دیمکدر که معنایی حق کوریچی
 و کندی کوریچی در صکره ترخیم و تأخیر اولمشدر حق بین
 توفیق حقه نظر ایدیچی و خود بین توفیق حق بلیوب عجب نفسه
 دوشیچی مغرور و متکبر در (معنای بیت) بودر که او معجب بنفسه
 اوله و کندی بکنه اول کسه اعی کی در که توفیق حقه بافر
 وزب فعالی کوز مز پس نور مولی حق اکا همراه اولور بلکه
 انک همراهی ظلمات نفس اولور زیرا صکر مشاهده نور ذات وصفات
 و افعال حق ایدی نور حقه یولداش اولوب حقه کندی نور یله
 و اصل اولور و یولده عقبه ده فالر ذی چونکه مشاهده مذکوره دن
 محبوب اولدی خود بخود قالدی پس بی دلیل زه یه کیدر و آخر ضال
 اولور فافهم * بت شکن زنار بکش از میان * ناشوی از جمله اسلامیان *
 شکن شین معجزه تک که بر یله امر حاضر در مصدری شکستن در
 صمق معنایه کسر کی مضارعنده سین مهمله نونه قلب اولنوب شکند
 و شکنده دینلور اخیندن تون حذف اولنسه ماضی اولور شکست
 کی که فردی دیمکدر بت شکنک مفعولدر بت ضمه کافر لاطایدی
 صورتلر در که کیمی جنه لو و کیمی دخی منقوش اولور و علی الاستعاره
 محبوبلره دخی دیرلر زیرا عاشقلر انلره معبوده سرفرو ایدر کی انقیاد
 کوسرلر و بردخی بودر که بت کی صورت حسنه ده نقش اکهی
 اولمشلر در و لکن کافرله بت پرست و عاشقلره محبوب پرست دیرلر
 ناردخی بکشاک مفعول مقدمی در بکشاک بانک ضمه و کافک ضمه سن
 اختلافه امر حاضر در مصدری کشاندنر احق معنایه مضارعنده

یاز یاده ایدوب کشاید و کشاینده دیرلر زنار نصاری و محوس میسانلرنده
 یعنی بیلارنده اولان نسخته در کافی القاموس و نعمة الله ده کلور که زنار
 کافرله مخصوص بر قوشاقد ر حتی بر مسلمان اتی قوشانسه شریعت
 انک کفرنه حکم ایدر اون ایکی یرده دوکی اولور کیشلر قوشانورلر
 و محوسیلر و نصرایلر مذ هبه دخی دیرلر انتهی و مغرب اللغه ده
 کلور که غیارله زنارک فرقی بودر که غیار کسر غین هجه ایله علامت
 اهل ذمته در و زنار محوسک و انلرک امثالنکدر انتهی پس قاموسده
 نصاری دیدوکی اهل ذمته غیر بدر و تعریفانده کلور که ابرشیدن معمول
 بر مق قدر غلیظ بر خیط در که وسطه شد اولنور کسینج دید کلرینک
 غیر بدر انتهی یعنی کسینج ضمه بر خیط غلیظ در که ذمی اتی فوق
 التیاب و دون الزنار شد ایدر کستی دن معربدر کافی القاموس
 اسلامیان اسلامی تک جمعیدر که یا نسبت ایچوند ر آدمیان و آدمی کی
 که آدمه منسوبدر و عالمیان و عالمی کی که عالمه منسوبدر فتح لاله
 (معنای بیت) بودر که معبود انجاذ ایتد و کلک صنم نفسی کسر ایله
 و وسطندن تعلق ماسوی زنارنی آج و چورتا که جمله اسلامیانندن
 اولاسن یعنی کر چه صورتا مسلمانسن و لکن حقیقتده صنم پرست
 و زناریند اولدیفه اسلام حقیقی اهلی اولمزنن زیرا کلام حقیقت
 اسلامی بولمدر اسلام ابرهیمی کی کا قال (اسلمت رب العالمین) یوخسه
 صورت اسلامی دکل مقلد و اهل رسم کی بونلرک اکثرنک اسلامی
 عاریه در و بوراسی بر خوف بر رهبران سلامته مرور ایتک اسبابه تشبث
 یله * نفس را کر باز داری از هوا * دین و دنیا حاجت کردد روا *
 تقدیری اگر داری نفس را باز از هوی کردد حاجت دین و دنیا روا
 دیمکدر که نفس داری تک مفعول اول و باز ثانیه و حرف جر باز
 متعلقدر و حاجت ده اولان تا خطاب فی الخقیقه دین و دنیا قید
 و حاجت مبتدا و انلره مضاف و کردد جمله سی خبر در و جازدر که
 تقدیری کردد حاجت روا در خصوص دین و دنیا اوله بوصفنده دین
 و دنیا حاجتده ظرف اولور و بویتنک مصراع اولی شرط و ثانیه
 جزا در و بوراده هوا زوایه موافقت ایچون الف ایله رسم اولنور والا
 اصلنده یا نه در زیر الف ایله اولان هوا عناصر اربعه دندر (معنای

بیت) بود که اگر نفس اماره بی هواستدن کری طو ترسک و شتهیاتندن
منع اید رسک سنک دین و دنیا حاجتک و یا دین و دنیا خصوصتده
حاجتک رائج و جاری و جائز و دعا و سؤالک مستجاب او اور زیر اسکا
پرده اولان نفس در چونکه زائل اوله نفس نفیسک تیر پرتا و کبی هدف
اجابت اصابت ایدر و عیند حقه مطیع اولدجه حق دخی عبده مطیع
اولور کما قال (ابوطالب باطوعک ربک یا محمد فقال وانت باعم و اطعته
اطاعک) و بویینده بویله دیمک دخی جائز در که اگر هوای نفسی منع
ایده یلور رسک من بعد کارک تمام اولور و هر خصوصه حاجتک تیر زیر
مقصود بالذات نفسی قح ایتمکدر پس بومطلوب میسر اواسه هر کار
تمام و بر کمالدر * جای انکس کی کند حق در بهشت * کر هوای نفس
سرکش را بهشت * تقدیری کی کند حق جای انکس در بهشت
اگر بهشت هوای نفس سرکش را دیمکدر که ایکی بهشت دخی باه
موحده نک کسریله در ولکن تجنيس تام اوزرنه در که اولکبسی جنت
و ایکنجیسی ماضیدر مصدري هشتن در کسریله صالو یز مک معانسه
مضارعنده شبنی لامد و ابی داله قلب ایدوب هلد دیر سرکش وصف
ترکیب در اصلی کشنده سر در باش چکیچی و بیون ایکی معناسنه شکم
بالاده دخی کذرا یتمشدر (معنای بیت) بود که حق تعالی اولکسه نک
برنی جنده حق قبولر یعنی اهل جنت ایتمز اگر نفس سرکشک هواسنی
صالو یزدیسه و مع ایتموب هواسنی اوزرنه ترک ایدیه یعنی اگر بالکله
اهل هوی ایسه کافر اولوب جنت یوزن کورمز و اگر فی الجملة ایسه
تغلیظه محمول اولور و بونده هوایی زیاده تقییح وارد قال تعالی
(ارایت من اتخذ الاکله هواه) و بواسطه فهم استمدادن فهم اولور که
هوی ایغض الاکله در که عندالله زیاده مبعوضدر * هر که کرد
باهوای نفس یا ر * سازدش ابلیس در بینی مهار * باهوایاره متعلق
و بار کردک مفعولیدر ابلیس سازدک فاعلی و شین مفعول اولی و مهار
نابسی و در اکثر قدر بینی باعربینک کسریله بورن معناسنه انف کی
مهار قحله یولار و بورندرق کافی نعمه الله وقال فی القاموس المهار
ککاب العود یجعل فی انف الیغنی (معنای بیت) بود که هرکسه که
نفسه را و صاحب اولدی و اندین مغارقت الیغنی انفس علیه

✱

ما یستحق انک بورنه بورندرق و باشنه یولار دوزدی یعنی کندنه
تسخیر ایدوب استندوکی یره چکدی کوتوردی پس بونده هوای نفس
تابع اولان کسه بی حیوانه تشبیه ایله حالتی تقییح وارد خصوصاً که
قادی شیطان اوله * نکه نفس خویش را مقهور کرد * دیورا
از صحبت خود دور کرد * تقدیری آن کسی که کرد نفس خویش را
مقهور کرد دیورا دور از صحبت خود دیمکدر که اعراب و مفرداتی
ظاهر در (معنای بیت) بود که اولکشی که کندی نفسی مقهور
و هواسته مخالفت ایله اتی کندنه مسخر ایلدی کندی صحبتندن دیوی
یعنی شیطان رجیمی دور و تبعید ایلدی یعنی نفس مقهور و مغلوب
اولدجه شیطان اکا غالب اولمقدن خالی دکلدر چونکه نفس زبون اوله
شیطان دخی تسلطه مجال یولز زیر نفس شیطانک وسیله سیدر
و شیطانی دخی کندی نفسی اضلال و ازاله ایشدر پس نفس شیطاندن
بتردر * چون به تیر صبر شد نفست قلیل * یا تو نبود هیچ شیطانرا
سبیل * تقدیری چون نفست قلیل به تیر صبر نبود هیچ شیطانرا سبیل
باتو دیمکدر که نفس شدک فاعلی و قلیل مفعول و به تیر قلیله متعلق
و بعد الجملة شرطه یا تو سبیله متعلق و سبیل نبودک فاعلی و هیچ
شیطان مفعولیدر که غیر صبر یحدر زیر الام جاره معناسنه در (تیر
او قدر ندن اولورنه صبر نفسی کراهت ایتدوکی نسبه اوزرنه حبس
ایتمکدر بوراده صبری سبب قتل اولمقدن تشبیه تیر وارد زیر تیر انسانی
قتل حسنی ایله قتل ایتدوکی کی صبر دخی نفسی قتل معنوی ایله قتل ایدر
یعنی هواسنی قح و ازاله ایلر شویله که انی میت کی قبولر و بونده صبر صیام
و ریاضت یعنی تقلیل غدادر زیر صوم نصف الصبردر و صبر نصف
الایماندر پس صوم ربع الایمان اولمش اولور نفس دن مراد نفس
حیوانیه در که اکل و شرب و شهوات انک شایندر قلیل بمعنی المقتولدر
قتل غیرک مباشرتیه اولان ازاله روحدر و قوت حیات اعتباریه موت
دیرل سبیل معساد السلوک اولان طریق قدره صراع ثانی نک عربی ایله
تقدیری لایکون لاشیطان سبیل علیک دیمکدر که (وان یجعل الله
للكافرین علی المؤمنین سبیلا) پس کلام ناظمده قدس سره باتو بر تو
معناسنه اولور که باعلی مقامه اقامت اولمشدر (معنای بیت) بود که

✱

✱

چونکه اوق کبی اولان صبرله یعنی پرهیز و ریاضت و مخالفت هوی ایله
نفسک مقتول حکمی اولدی و هواستدن اثر قالدی حیوان مذبح
دمی مسفوک اولوب بی حرکت قالدی کبی شیطان ایچون سنک اوزرنه
یول قالماسا یعنی شیطان سنی اضلاله یول بولامز و تسلطندن خلاص
اولور سن همان ابتداء امر دن نفسک قیدنی کوره کور * جام می را
ای پسر یالب مبارک * از خدای خویش آخر شرم دار * تقدیری
ای پسر مبارک جام می را یالب و شرم دار آخر از خدای خویش دیمکدر که
جام مبارک مفعول صریحی و یالب غیر صریحی دراز شرم داره متعلقدر
زیرا شرم دارک عربی ایله تقدیری استی دیمکدر استفعالدن امر اولقی
اوزره جام عربی در سیمیدن اولان ظرفدر می خرددر که ترک سببی دیر
میخانه سببی طور دینی اودر باده مطبوخ اولانه اطلاق اولور مبارک نهی
حاضر در اصلی ما ویدر که میم نهی ایچوندر آورا مرد در مصدری آوردندر
کنورمک معنای مضرعی آورد کاور و تخفیف اوای حذف ایدوب
آرد دخی دیرل پس آر که امر در مخفف اولان آردلک امر یدر آوردلک
امری آور کاور نیارده یا همزه دن قلب اولمشدر زیرا همزه ثقل
وارددر آخر بوداده مقام تعریف صده مستعملدر شکم تقریر معناده ظاهر
او اور شرم حیا در که ترک اود دیر (معنای بیت) بودر که ای پسر
جام می و قدح خری نمود اعلک کنورمه و آغز نه آلب ایچمه کنندی
خدا کدن آخر حیاطوت یعنی اوتان زیرا بیلور سن که حرام قلمس واکا
رجس دیمشدر یا بونک بوبله اولدیفن خود بیلور سن لعجب حیا
ایتمز سن و نفسکه اویوب شیطان معین او اور سن * در مکش آن آب
آتش رنگ را * ترس از آن آتش که سوزد سنک را * تقدیری در مکش
آن آب آتش رنگت دیمکدر که آن آب در مکش مفعولی و آتش رنگ
مخدوف اولان که رابطه سببه اکا صفتدر صراع ثانی که اعرابی ظاهر در
مکش نهی حاضر در مصدری کشیدن در حکمک معنایسته آن آب
میه اشارتدر آب دیدی زیرا اصلیده اوزم صوتی در و لکن کیفی
متعلقدر آتش رنگ صفت مشبهه در آتش رنگلو و اولور دیمکدر ترس
فعله امر در مصدری ترسیدن در خوف ایتمک معنایسته سوزد
فعله امر در مصدری سوختن در باغی و باند رقی معنایسته بوراده

*

*

مراد متعدی در (معنای بیت) بودر که اول آتش رنگ اولان قرمزی
صوتی چکمه و نوش ایتمه اول نار دوزخیدن خوف ایله که طاشی بقار
وکل ایدر یعنی او قرمزی سببی نک جزای اخربوصفتلو قرمزی آتشدر
و شول آتش که سنک خرابی خاکستر مرتبه سته کتوره قیاس اولانه که
نه مرتبه ده شدید و مؤثر در ناظم قدس سره کو یادیمک استر که اول سنک
نوش ایدر و کل قرمزی صوت کلددر بلکه آتش سوزاند رکد وقتی
کلد کده صورت نارله تمثیل ایتمه کر کدر و مکاشف اولانلرانی حالا آتش
صورتنده مشاهده ایدر آل فرعون کوره در بای قلم کبی که صورتی
آب و حقیقی آتشدر ایچون پیورر (النار یعرضون علیها غذا و
وعشیا) و اموال بتای حقه سده کاور (انما یا کلون فی بطونهم ناراً)
* هر چه را حق گفت از وی دور باش * کر شدی نزدیک از و همچون
باش * تقدیری هر چیزی که او را گفت حق دور باش از و کر شدی
نزدیک همچون باش از و دیمکدر که چه بوزاده چیزی معنایسته در که
میتدادر او راده رلام جاره معنایسته در که معناده گفته متعلقدر دور باش
از وجه اولدقد نصکره مفعول قولدر که بودخی مبتدایه صفتدر و مصرع
ثانی بعد الجملة خبردر (نزدیک قریب دیمکدر دیمشدر که نزد عین معنایسته
و یانسیب ایچون و کاف نسبتده زیاده اولان حر و فدنلر اگر چه یادن
مؤخر در تاریکده بوبله در همچون هجر دندر فحله ترک معنایسته و ترک
بعد لازم کلدکه انده مستعملدر بومعنادن همچون بعید معنایسته اخذ
اولندی (معنای بیت) بودر که هر سته که حق آنک ایچون و آنک
حقنه پیوردیکه اندن دوز و بعید اول اگر قریب اولد کسهده اندن
بعید اول و حدود انهییه فی تجاوز ایتمه پس بوکلام تعمیم بعد التخصیص
قیلندن او اور که جمله منکرات انده داخلدر * کر تو آب روی خواهی
ای پسر * دور باشی از مناهی ای پسر * تقدیری اگر خواهی
تو آب روی باشی دور از مناهی دیمکدر که تو خواهی نک تحشده ضمیر
خطاب تأکیددر آب روی مفعولیدر از مناهی دوره متعلق و دور
باشی نک مفعولیدر آب روی حرمت و وقار و جاه و عزتدر که آنکله
انسانک یوزی سنبل طبری وکل طری کی روتازه و سیر ایدر (مناهی
منهی نک جمعدر منهی اودر که آنک حقنه طرف شارعدن لا تفعل

*

*

دینله (معنای بیت) بود که اگر پسر سن عندالله وعندالناس حرمت
وعزت استرسک جمیع مناهی و منکران دوز و بعید اولور سن زیرا
حل و حرمتی بلین بی حرمت اولور و عبیدملوک مولای مالکی باشد
اعتباری امر نه امثال و نهیندن اجتنابله در * هر که میکرد میکرد
منکران * از عذاب حق بکایا بدامان * از عذاب امانه متعلقدر باقی
ظاهر در میکردد کاف عجمی ایله مضارعدر مصدری کردیدند و دوتک
معناست که کاف عجمی تک کسر یله چوره معناست در منکران منکر
جمیدر که معروفک مقابلدر یعنی معروف عقلا و شرعا مستحسن
و منکر بویکی وجهله مستفیع اولانه دیرل بعد از منکر انسانیه قائم از لغله
الف و نوله جمع قلندی والامنکرها کرک ایدی زیرا آن که ایدات جمیدر
جسم نامی به مخصوصدر انسان و حیوان و نبات کی امان بی خوف
و باطمینان اولمقدر (معنای بیت) بود که هر کسه که منکر و نامشروع
نسنه لچوره سنده دونه و طولاشه اول کسه عذاب حقین قنده امان
بولور یعنی بولماز زیرا و عبیدحق قولاغنه قومیا تک آخر قلب و قالی بنار
و کرد منکرده دورنه ~~ص~~ کوره چهره سی قفاستنه دوز فافهم جدا
* تادلت باید بقرب حق محل * جهد کن تادر کشی پای از وحل *
تاعلیلیه در دل بایدک فاعلی و محل مفعولی و بقرب محله ظرفدر جهد کن
اجتهد دیمکدر که افتعالدن امر در پای در کشی تک مفعولی و از وحل
اکامتعلقدر قرب حق بحالک ارتفاعیله حاصل اولور امر معنوی در
زیرا حق ایچون قرب حسی اولماز محمل خلول و نزول ایده جک بر
و برادندر که مکان نزول معناست و حل ماء مهله تک سکونی و حرکتیه
عربدر طین رقیق معناست یعنی مایع بالحق که انده ایاق قبار و طونمز
(معنای بیت) بود که تا سسنتک قلبک قرب حقه محمل بوله یعنی
بحب قلبک رائل او اوب بصیرتک مقام مشاعده به نزول ایتمکدن
اونوری اجتهاد و بذل مقدور ایله تا که باغکی تعلق باچقندز چکه سن
وراه قریبه زلادن مصون اولاسن و طوغری بوله کیدوب منزل قریبه
بر بولاسن پس بوندن معلوم اولدیکه کرچه قرب حق مطلوبدر فاما
طریقنده مزاتی اولاجق امور وارد در تعلقات کونیننه کنی و مادامکه
الله تعالی بختی بختی جاکوب المهدی سن منزل قریبه از منزه

و جمال حضرت قی کوز مر سن * تادران حضرت دلت باید مقام *
* میل دل زار و نکه دار از حرام * دل بایدک فاعلی و مقام مفعولی
و دران مقامه ظرفدر میل نکه دارک مفعولی و جاز و محرو را کامتعلقدر
و بعد الجمله زوجه سنی بیان و تفسیر اولور حضرت حضور دیمکدر که
بطریق الکتابیه مراد ذات و مسما و صاحب مجلس در تنکم حضور لونه
سلام اولور و خاکپارنه عرض عبودیت قلنور و حاشیه بساططری
تقییل اولنور دیرل زیرا حضورک و ذیلک و حاشیه تک و خاکپایک و امثالک
اکانوع تعلق واردر بوجهتدن تأدبا طریق کتابیه به سلوک ایدرلر پس
برسنده مراد اولان کسبه نوع تعلق اولسه کتابیه می درست اولماز
بقیه مفردات شرح اولمشدر (معنای بیت) بود که تا که حضرت ذات
اجدیبه ده قلبک مقام بوله و منزل و صلده جلوسه مستحق اوله بوری
میل قلبی حرامدن حفظ ایله زیرا مادامکه حرام خورسن اول حضرتدن
دور سن و حرام دخی ایکیدر بری شرعا حرامدر که معلومدر و بری دخی
طریق حرامدر که میل ماسوادر زیرا اهل الله دنیا و آخرت حرامدر
یعنی انلر تعلق ماسوادن محجوردر و الا اهل الله اولماز شول
معنادن که اهل الله خاصه الله در و دائره عمومدن بیرون اولیار کسه
اهل خصوصدن اولماز و قرب حقه مقام بولم * کر مقامی بایدت
خدمت کزین * تا محل یابی بخدمت شوقرین * تقدیری اگر بایدت
مقامی کزین خدمت تا یابی محل شوقرین بخدمت دیمکدر که تاء خطاب
بایدک مفعولی و مقام فاعلی و بعد الجمله شرطدر کزین امردر خدمت
مفعولیدر و بعد الجمله جزا در و محل یابی تک مفعولی و بعد الجمله جزاء
مقدمدر و قرین شول مفعولیدر زیرا شوامر در و بخدمت قرینه متعلقدر
مفردات بیت مره بعد اخیری مشروحددر شوقدر وارد که مقامی ده
یا تعظیم ایچوندن (معنای بیت) بود که اگر سکا مقام عالی و عظیم
کرک ایسه خدمت و عبودیت اختیار ایله تا که محل رفیع بولاسن یعنی
حضور حقه مرتبه عالی بولمقدن اونوری خدمت حقه قرین اول بقصود
احکام شرعه قیام و آداب طریقته تأدبدر پس خدمت و سبله وصول
حضرت و عبودیت باعث علو و رفعتدز بناء علی هذا طالب حق اولنور
فرمانله بوررل و دیوان خدمتده آداب و ارکاله طوررل و بونک خلاقی

اشق مذهبی در که باطلدر * مرد بی خدمت نمی باید مقام * هست
 بی خدمت محل انتقام * مرد بی خدمت مبتدا و نمی باید مقام جمله سی
 خبر و یا خود نمی بایدك فاعل مظهری در هست است معناسنه ادات
 خبر در که معناده انتقام آخره متصلدر بی خدمت محل انتقامست
 دیکدر که بی خدمت مبتدا و محل انتقام خبر در (انتقام نقیمند در
 عقوبت معناسنه و قاموسده کلور که نقیمت عقوبتله مکافاندر و انتقام
 معاقبه در (معنای بیت) بودر که مرد که بی خدمت و بی عبودیت اوله
 قرب حق و مقام عالی بولماز بلکه بی خدمت اولان کسه محل انتقام
 و معاقبه ده در زیر اگر خدمت شرعده قصوری واریسه و عید آلهی
 محلیسده در و اگر طریقته کسلناك ایسه ذل چایله ذایلدر که بری
 عقوبت ظاهره و بری عقوبت باطنیه در پس مصراع ثانی ترقی
 طریقله در که بویوز او مدم قولاقدن آیرلدم حکایه ساید
 * * در بیان رعایت مهمان میگوید * *

* ای برادر مهمان را نیک دار * هست مهمان از عطای کردگار *
 مهمان نیک دارك مفعولیدر (هست است معناسنه معناده آخر کردگار *
 متصلدر مهمان از عطای کردگارست دیکدر که مهمان مبتدا
 و ما بعدی خبر در مهمان و مهمان یا الله و یا سر قونوق در که عرب
 ضیف دیر تفصیلی بالاده در (کردگار کسرله در کاف اولی عربیه
 و کاف ثانیة عجمیه در اوصاف باری دندر که فعال معناسنه در شرحی
 گذرایتمشدر (معنای بیت) بودر که ای برادر قونوقی ابوطوت و خوش
 کور زیر قونوق عطای آلهی در توجهله عطا اولد بغی بیت آتی ده
 کلور بعد از ناظم قس سره مهمانه متعلق توصیه تقدیم آیتش ایدی
 پوراده تکرار ایتدی انکیچون اکثر نه خنده بولمدری فاما بواپسته
 معنای زاید بولمدهله حشو و تکرار دن خالی در * مهمان روزی بخود
 می آورد * پس گاه میربان را می برد * مهمان می آوردك فاعلی و روزی
 مفعولی و بخود اكا متعلقدر و گاه می بردك مفعولیدر فاعلی تحتند
 ضمیر در که مهمانه راجعدر (روزی رزق معناسنه در که شرحی گذار
 ایتمشدر (پس باه عجمی ایله صکره معناسنه در (میربان میر کسرله
 قونوق است که وضع اطلاق و معناسنه اطلاق وضع عام

ترکیبی حسیه در زیرامه اولودر و ما بکر نی معناسنه در که مانستن دن
 اسم فاعلدر قونوق مستحق تعظیم اولوب قونوقی برده رعایت اولد بغی
 اجلدن مهمان دیرلر و مان او بارق معناسنه ده کلور کانی نعمه الله
 میربان قونوقی قونقلوب رعایت ایدندر زیربان حفظ اید بغی
 معناسنه در (معنای بیت) بودر که قونوق رزق کنسیدله کتورر کویا
 اکل ایندیکی نسنه سنك دکل انکدر زیر الله تعالی انك تناول
 ایدو کندن زیاده سکا اعطایدر و رزقکه برکت و برر پس فی الحقیقه
 جمله کز رزق آلهی اکل ایدر سکوز بومعنادن او توری امتیازندن
 منع ونهی اولندی استه قونوق برزقیله کلدو کندن صکره کتدوکی
 و قدده انی قونقلیان کسه نك کاهنی یا نجه ایلدوب طشره براغور
 تنکم بهض مکاشفله ظاهر اولمشدر که قونوق دامتیه نیجه حشرات
 تعلق ایدوب خانه دن بیرون اولد قدده متفرق اولمشدر در که اول
 حشرات میربانك کاهلری صورتلریدر * ای برادر دار مهمان را
 عزیز * کر مرؤت داری و عقل و تمیز * مهمان دارك مفعول اولی
 و عزیز ثانیسی و بعد الجملة جزاء مقدم در و مصراع ثانی شرط
 مؤخر در مرؤت دارینك مفعولیدر عقل مرؤت اوزرنه و تمیز دخی
 عقل اوزرنه معطوفدر (دار امر در مصدری داشتن در طوتمق معناسنه
 مضارعنده شین رایه و تا داله قلب اولوب دارد و دارنده دینلور
 (مرؤت همزه ایله کدورت وزنی اوزره انسانیت و کشی لك در (تمیز
 اصلنده تمیز در ایکی یا الله ادراك معناسنه شرحی مرور ایتمشدر
 (معنای بیت) بودر که ای برادر مرتبه سنده اولان مؤمن اگر
 مرؤت و عقل و تمیز طو تر سک یعنی بوصفله سنده واریسه قونوقی
 عزیز و شریف طوت و رعایت ایله زپرا مبدأ و ماده و خیر و شری
 تمیزه عقل و ادراکی اولان جانب حقدن معوث اولان مسافری
 خوار و حق طو تر سک که اعزاز و کرام ایدر انکیچون کتورر * مهمان را
 ای پسر اعزاز کن * کر بود کافر برو در باز کن * مهمان اعزاز کنك
 مفعولیدر بودك فاعلی ضمیر مهمان در کافر مفعولیدر برو باز کنك
 مفعول غیر صریحی و در مفعول صریحی در بونك عربی ایله تقدیری
 اجمل الباب مکشوفاعلی الضیف وان کان کافرا دیکدر پس بونده

*

*

کر لفظی عربی ده ان وصلیه کیس در بونده کافر غم و غصه به دخی
اشارت در که جانب حقن قدم ایتمکاء فرح و سرور کی اکادخی حسن
تلقی و قبیل لازمدر (معنای بیت) بود که ای پسر قوتغه اعزاز
و اکرام ایله اگر کافر ایسه ده اوزرنه قیوی باز یعنی مکشوف ایله شکم
حضرت ابرهیم علیه السلام مؤمن و کافری سفره سنه الوردی و هیچ
کسه دن نعمتی منع ایتمزدی زیرا بلکه کافر مؤمنک نعمتی تأثیری ایله
مؤمن اوله و بردخی بود که کچه کفر و ایمان بری برینه ضددر و لیکن
مؤمن و کافر مرتبه روحانیده برابر در که نفع روح مؤمنه اختصاصی
یوقدر و بردخی الله تعالی رحن الدنیا و رحیم الآخره در یعنی دنیاده
امدادی مؤمنه و کافره شاملدر قال تعالی (کلا تمد هو لاء و هو لاء
من عطاء ربك و ما کان عطاء ربك محظورا) قال تعالی فلیمد له الرحمن مدا
* * در بیان فضیلت صدقه میگوید * *

* صدقه می ده در نهان و آشکار * نا امان یابی ز قهر کرد کار * صدقه می
دهک مفعولیدر در ا کاظر فدر امان یابی نک مفعولیدر از قهر امانه
متعلقدر (صدقه حرکتله در بوراده وزن ایچون تخفیف اولنور
صدقه شول عطیده در که انکه الله تعالی دن ثواب مطلوبیدر صدقه
صدقن اخذ اولمشدر کسرله صدق کذب مقابلی اولدیغی کی شدت
معناسته دخی کلور زیرا انسان شح و بخل اوزرنه مجبول اولغله عطاسی
شدت و قهر و ابایتدن خالی دکادر (کرد کار کاف عربی نک کسر یله
فعال معناسته بالاده کذر ایتمدر بعضیلر غلط ایدوب فتحله ضبط
ایتمشدر غفلت اولغیه و ترکیبات و تحویلاتده تغیریاتی بیک کر کرد
(معنای بیت) بود که صدقه و یرکزاو و آشکاره و لیل و نهارده شکم
قرآنده مسطور در تا که فعال لما یرید اولان مر لایک قهر و ابتلاستدن
امان بولاسن زیرا صدقه بلا بی رد ایدر و قهر آلهی بی دونددر شکم
حدیده وارد اولمشدر * هر که اورا خیر عادت میشود * بی کان عمرش
زیادت میشود * تقدیری هر کسی که میشود اورا خیر عادت میشود
عمرش زیادت بی کان دیمکدر که اوراده را لام جاره معناسته اولوب
میشوده متعلق اولور خیر فاعلی و عادت مفعولیدر عمر میشود فاعلی
و زیادت مفعول و بی کان اکا متعلقدر (عادت بطریق المعاصره

خلق انک اوزرنه مستر اولدیغی نسنه (زیادتده تا اصلیه و عادت عجم
اورده طویل یازیلور و تلفظ اولنور (معنای بیت) بود که هر کسه که
انک ایچون خیر و حسنه و صدقه عادت اولا که مره بعد آخری اشلیه
انک عمری بی شبهه زیاده اولور زیرا حدیث نبویه اول وجهله وارد
اولمشدر و انک تا ویلی بالاده در زیر عمر فی الحقیقه زیاده و نقصان
قبول ایتمز * انکه نیکی میکنسد در حق ناس * بهترین مرد مان اورا
شناس * اورا شناسک مفعول اولی و بهترین ثانسی و بعد الجملة انکه یله
خبردر زیرا انکه ان کسی که تقدیرنده مبتدادر (نیکی ده یا مصدر یه در
ایلوک معناسته) حق ناسده حق واحد الحقوق در که شرعا و عقلا حق
بدر و استحقاق یابی بونددر که استیجاب معناستدر (بهترین به کسرله
و هاء ساکنه ایله یک و ترادات تفضیل و یانسیبت و نون تأکید نسبت
ایچونددر) شناس امر در مصدری شناختن در اکلامق معناسته مضارعنده
خاصین مهملیه و تا داله مقلوب اولوب شناسد دینلور (معنای بیت)
بود که اول کسی که ناس حقنده و امر و اجبی خصوصنده ایلوک ایلیه
و حقوق مراعات ایده سن اتی خلقک بکر کی اکله یعنی خلقک جله دن
خبرلوسی و افضلی خیر متعدی اهلیدر که مصالح ناسده بولنه و نافع
اسمنده مظهر اوله و الله الکریم * و انکه ازوی هست مردم را ضرر *
در میان خلق نبود زو بتر * تقدیری وان کسی که هست مردم را ضرر
ازوی نبود در میان خلق بتر زو دیمکدر وان کسی که مبتدا و صراع ثانی
مضمونی خبردر هست مقدم خبر مردم را اکا متعلقدر زیرا لام جاره
معناسته در ضرر مؤخر مبتدادر و بعد الجملة ان کسی یه صفتدر بتر
نبودک فاعلی زو بتره متعلق و در نبوده ظرفدر (زوزاو دیمکدر که الف
تخفیف حذف اولمشدر) بتر اصلنده بدتر در که برام زرق دیمکدر
تخفیف ایچون دال حذف اولمشدر (معنای بیت) بود که و اول
کسه که ناس ایچون اندن ضرر وارد در خلق اراستنده اندن بدتر
یوقدر زیرا ضرر متعدی اهلیدر و اثرده کلور که (خیر الناس من ینفع
الناس) و بوندن بطریق المفهوم اخذ اولنور که (شر الناس من
یضر الناس) ترس ای دیندار از جبار خویش * شرم دار از عقل
ناهموار خویش * از جبار ترسه متعلقدر زیرا ترس امر در رسیدن دن

خوف ايمك معنائه (ديندار اسلام ديني طوتان تنكم سئو قه مناسب
اولان معنای لغویدر ویا کمال دین طوتمغه طالب اولان زیرا بالفعل
اهل تقوی خوفله مأمور اولماز مکر که تأدیب الصغیر بالکبیر قبیلتدن
اوله (یا ایها النبی اتق الله) کی جبار الله تعالی در که متکبر در زیر تبحر
تکبر در ویا مصلح در که جابر کل کسیر در ویا عبادی کنندی مرادی
اوزرنه جبر و قهر ایدیحی در ویا اسعد بقیه کلام بالاده در محل
تخذیرده ناظمك قدس سره اسم جباری ایرادندن اخذ اولنور که
بوراده جبار قهار معنائه در (شرم دار استخیا ايله دیمکدر تنکم
مرور ایتدی) نا هموار دوز اولیوب ایری یاری اولان نسنه کافی نعمه
الله ودقایقه کور که هم موافقت ایچوندر یعنی ایکی نسنه تک
اراسنده اولان جهت انحادی افاده ایدر شول حالت که عرب
اندن استوائله تعبیر ایدر ترک دو بدز دیر و عجم هموار دیر و کله واز
مناسبت و لیاقت افاده ایدر (معنای بیت) بودر که ای دین طویحی
ودین قیدنده اولان ویا کمال دین اهل خوف ايله کنندی جبارك اولان
الله تعالی دن زیرا حقك جبار و قهار اولدیغنی بلن محل نهیده بولماز
حذر ایلر و حیا ايله کنندی عقل نا هموار کدن زیرا فناءك مضرد
اولدیغندن عقلك دخی مطرد اولماق فهم اولنور بویه عقله ایسه
عقل قاهر دیر لر که صاحبی آخر اوتاندر فافهم * دین ندارد هر که
نبود ترسکار * نیست عقل آزا که باشد نابکار * تقدیری هر کسی که
نبود ترسکار ندارد دین دیمکدر که نبودك فاعلی ضمیر کس در و مفهولی
ترسکار در و بعد الجماله هر کسی به صفت در که هر کسی مبتدادر و نداد دین
جمله سی خبر در نیست بوراده لبس معنائه در عقل انك فاعلیدر انرا
اكا متعلقدر زیرا را لام جاره معنائه در بولکلامك عربی ايله تقدیری
لبس لمن کان غیر مشغول بشی من امور الدین عقل اصلا دیمکدر
(ترسکار صفت مشبهه در اگر کار کاف عربی ايله اخذ اولنور سه تنکم
ناظمك قدس سره نابکار دیدوکی اكا قرینه در زیرا آداب ناظمدر که
بحسب الغالب انفاظی تناسب اوزرنه در و لکن ایکی محله دخی کار ایش
معنائه اولمق تکرار ایمانندن خالی دکدر کر که بحسب التركيب
نعارفته مغایرت اعتبار اولسون بس انست اولان ترسکارده کار کاف

بحمله بعض کلمات او اخرنه لاحق اولان ادات مبالغه اولمقد در آمر
ز کار و خاوند کار و امثالی کبی نابکار کاف عربی ايله باطل و مفسد
وایش سر (معنای بیت) بودر که هر که که حقندن خوف ایدیحی
اولیه دین طوتمز یعنی بی دین در زیرا عقوبت و مکر دن امن اوزرنه
ایلی کفر در عقل یوقدر اول کسه ایچون که نابکار اوله یعنی باطل
و مفسد و بی کار اوله پس عاقل اودر که بطلانی حقنه و فسادنی
اصلاحه تحویل ایلیه و بی کار اولیه بلکه امور آخرته مشغول اوله
زیرا بالکرم امور دنیا به اشتغال دخی بی کار ایدر شول جهت دیکه
معاد دن دکل بلکه معاشندنر بویسه اسراف عمر و تضییع اوقاتدر
* باورع باش ای پسر کره مؤمنی * کافری از مکر حق کر ایمنی *
بوت تقدیری ای پسر اگر تو مؤمنی باش باورع و اگر تو ایمنی از مکر حق
تو کفری دیمکدر که مؤمنی مبتداء محذوفه خبر و بعد الجماله شرط
و باش باورع جمله سی جزادر و کذلک ایمنی مبتداء محذوفه خبر در
وازامنه متعلقدر و بعد الجماله بودخی شرطدر و کفری دخی مبتداء
محذوفه خبر در و بعد الجماله جزادر ورع حرام و شبهه دن اجتنابدر
جلال دن دکل و شبهه دن اجتناب حرامه و وقوعدن حذر دن اوتوریدر
مؤمنی ده و کافری ده یا خطاب ایچوندر (مکر خفیه سنی بالفساددر
یعنی جانب عید دن بر کسبه من حیث لا یشعر ایصال مکر و هدر
و جانب حقندن عبدك مخالفت و سوء ادبی وار یکن ارداف نعم ایلینوب
حالی اوزرنه بقا ایتکدر ایمن کسر همزه و کسر میله تنکم مؤمن ايله
مقابله اکا دالدر قیغوسر دیمکدر (معنای بیت) بودر که ای پسر
اگر سن مؤمن کامل ایسك و بویه اولمق مراد ایدرسك حرام و شبهه دن
برهیز اوزرنه اول زیرا شبهه دن اجتناب ایمین حرامه دوشر و ارتکاب
محرمات ایدن مؤمن کامل اولماز و اگر سن مکر حقندن بی قید
ولا یای بسك کافر سن زیرا امن اوزره اواق الله تعالی حقنده عجز
اعتقاد ایتکدن در بوا اعتقاد ایسه کفر در زیرا الله تعالی عاصیدن
انتقامه قایددر و نیچه آثار قدرتی ظهور ایتشدر و نیچه سنی دخی ظهور
ایتسه کر کر * هر کر نبود ورع ایمان نیست * هر کر ایمان نشد
حسان نیست * تقدیری هر که نبود اوزا ورع ایمان نیست هر که

نیز

نیز

نشدا ورا ایمان احسان نیست دیمکدر وزع نبودک فاعلی واورا مفعول
غیر صریحی در ایمان نیستک فاعلیدرا کرا پس معناسنه اولورسه که تقدیری
اپس له ایمان دیمکدر و یا خود بنی جنس ایچون اولان لامعناسنه اولورسه
ایمان انک اسمی اولور لا ایمان له تقدیری اوزره و علی کلا التقدیرین
جمله سی هر که به خبر اولور زیر هر که هر کسی تقدیرنده میشدادر
ومصرع ثانی نک اعرابی دخی بواسلوب اوزره در احسان یا خیر ایشلنکدر
و یا مرتبه مشاهده در تکم ایمان اکا قرینه در (معنای بیت) بودر که
هر کسه که انک ایچون حرام و شبهه دن پر هیز بوق ایمان یوقدر یعنی
انده کال ایمان اولماز زیر اوزر که ذکر اولنان وجه اوزره تقوادر نصف
یماند زیر ایمان مجموع اجتناب و اکساید و هر کشی که انک ایمانی
اولمدی مشاهده سی یوقدر زیر ایمان علم البقین و احسان عین البقین در
وعین البقین علم البقین اوزره مرتبدر نظر ایله که فلاستفده ایمان
اولماغله ریاضت و مجاهده لری مقابله سنده حاصل اولان ذوق حال
و مکاشفاته اعتبار اولمدی حتی افلاک حرکتی اشددر و نتیجه مغیباته
واقف اولورادی * توبه نبود هر کرا توفیق نیست * حق نه بیند هر کرا
تحقیق نیست * تقدیری هر کسی که توفیق نیست اورا نبود توبه
و هر کسی که تحقیق نیست اورا بیند حق دیمکدر که توفیق نیست و تحقیق
نیستک اعرابی بیت سابقه کی کبی در واورا عرییده له دیمکدر که رالام
جاره معناسنه در نبود توبه هر که به خبر در حق بنندک مفعولی و بعد الجمه له
بودخی ایکنجی هر که به خبر در توبه قلیدن عقده اصراری حل ایدوب
حقه رجوع و حقوقی ایله قیامدر توبه نک بعضی تفاسیلی بالادور
توفیق موافقتند و موافقت بر معنی در که نفسله قائم اولوب عسیدی
افغانده حد مشرعه مخالفندن منع ایدر و کال توفیق اودر که توفیق
عبده هر حالده و هر مقامده مستصحب اوله پس توفیق اودر که
الله تعالی فعل عبیدی رضاسنه موافق قله تحقیق بر نسنه بی حقیقته
ردایمکدر بروجهله که شبهه ایله مشوب اولبه و بعضی اهل تحقیق
بپور مشردر که تحقیق هر شبک ذاتی طلب ایندوکی حق واجبی یللوب
اکا کوره ایفاء حق اینک کر کدر (معنای بیت) بودر که هر کشی که
انک ایچون توفیق آلهی یوقدر یعنی حق تعالی انی عنایت از ایله

ورعایت سرمدیه به مختص قلماشددر اکا توبه یوقدر یعنی بی توفیق
باری نائب و مستغفر اولماز بلکه توبه نتیجه توفیق در قال تعالی (ثم تاب
عليهم ليتوبوا) و هر کسه که انک ایچون مقام تحقیق یوقدر حق تعالی بی
کورمز زیر مقام مشاهده حقیقته وصول و حرم معنایه دخول اوزره
مینی و اکا متغیر عذر فافهم * بی عمل دان هر که اورا علم نیست *
* نیست صادق هر که اورا حلم نیست * بویتنک دخی اعرابی ماقبلی
کی در و مفرداتی ظاهر در (معنای بیت) بودر که هر کسه که
انک ایچون علم حال یوقدر که هر نه ایله مأمور و نیه مشغول ایسه انک مصالح
و مفاسدن بلز اولبه جاهلی بی عمل پیل یعنی عمل اینسه دخی مقبول
دکدر زیر اعلی علم شرعی اوزره مینی دکدر و بورادندر که حدیثه کلور
طلب العلم فریضه علی کل مسلم و دیشددر که شمه من المعرفة خیر من کثیر
من العمل و هر کشی که انک ایچون حلم یعنی ثانی و تحمل یوقدر طریق
حقده صادق دکل بلکه کاذبدر زیر جفله صدق معامله سی اولان
سرا و ضراوه باراماتی برابر چکر واذی و جفایه تحمل ایلر که
تحقیق دعواسنه برهان قوی بو معنادر

* * در بیان کرامتهای حق عز وجل * *

* چار چیز است از کرامتهای حق * مقلست آن کس که کیزد این سبق *
تقدیری چار چیز از کرامتهای حق است دیمکدر که چار چیز مبتدا
و جار و مجرور خبر در و مقلست مقدم خبر و آن کس مؤخر مبتدا در
این کبردک مفعولی و سبق اینک صفتی و بعد الجمه ان کسه صفتدر
کرامتهای کرامتک جمیدر آخرنده یا اضافتدر کرامت انسیانه
علی وجه البکرم اشلن و یا اعطا اولنان نسنه در کرامات اولیا کبی
و حدیده کماور (دفن البسات من المکرمات) یعنی دفن بنات
حق تعالی نک اعزاز و اکرامنددر پس مکرمات ممیک فتنی و رانک
ضمیله مکرمه نک جمیدر ممیک فتنی و رانک ضمیله کرامت معناسنه
مقبل مدبرک ضدیدر که اسباب سعادت و اقباله موفق اولان کسه در
سبق حرکت ایله درس معناسنه در که شرحی کذرا یشددر (معنای بیت)
بودر که درت نسنه الله تعالی عبده کرامتیندن یعنی انکله مکرم
و معزز قلدیغی خصال شریفه دندر اول کسه که بویتنک طهر

یعنی بودرت نسبت به حفظ ایدوب آنکه عمل ایدر مرد مقبلدر یعنی
اعل سعادت و توفیق در که حسن خاتمه و نجاته نشان در * اول آن
باشد که باشد راست کوی * یا سخای نفس باشد تازه روی * اول
مبتدا وان باشدك مفعولی و بعد الجملة خبر در راست کوی ایکنی
باشدك مفعولی و بعد الجملة ماقبلانی پیاندر تازه روی باشدك مفعول
صریحی و یا سخا تازه رویدن خالدر سخای تازه رویه قید طلوتدی
کویا تازه روی اولی مقصود بالذات در زیر کول یوز بشقه بر سخای
مقبولدر قول معروف و کلمه طیه کبی که فرخ بخش جاندر راست کوی
وصف ترکیبی در اصلی کوینده راست در تازه روی صفت مشبهه در
(معنای بیت) بودر که اول درت خصلتك اولی اول اولوز که طوغری
سو یلیجی اوله زیر طوغری بلق انسان طوغری جسته خبر ایدر و سخای
نفسه مقارن اولدیغی حانده کول یوز اوله یعنی خندان روی جو مرد
اوله یوخسه عبوس اولیه زیر عبوسك سخا شدن انسانه کدر کلور
پس انسان سخای اولدیغی کوره خندان روی و کشاده چهره
و جین کر کدر * بعد ازان حفظ امانت باشدش * هم نظر پاک
از خیانت باشدش * بعد ازان فارسیده دو مین و عربی ده و الشانی
یرینه در حفظ باشدك فاعلی و شین مفعولی در و بعده بعد ازانه خبر
حکمنده در و نظر ایکنی باشدك فاعلی و پاک مفعولی و از پا که
متعلقدر زیر پاک ظاهر معنای در و عربی ایله تقدیری یلزمه ان یکون
نظره ظاهر عن الخيانة دیمکدر و یا خود یلزمه النظر الظاهر عن
الخيانة تقدیرنده در امانت اداسی لازم کلان حقه دیرل امانت حقه
وامانت خلفه شاملدر امانت جق عهود و حدود الهیه در امانت
خلق و دائعدر خیانت امانتک تقیضی در یعنی نقض عهده حقه
مخالفتدر بوراده خیانت نظر درن مراد ناخرمه استراق نظر در
یعنی اوغوزن ناخرمه باقندر که مقصود نظره ثانیه در زیر نظره
اولی معفوددر و خیانت نظر حقه ده قرآنده کلور (یعلم خاتمه الاعین
وما تخفی الصدور) معلوم اوله که ایمانک نوجهله شعی واریسه که
از جمله امانت در کفرک دخی اولیه شعبه لری وارد که از جمله خیانتدر
امثال (معنای بیت) بودر که اندن یعنی صدق و سخاوتدر صکره

✽

✽

ا کاحفظ امانت لازم اولور که امانت الهیه و ودائع خلقی محضه
و مراعات و وقتنده محضه تأدیه در و هم یعنی آنکه بله نظری خیانتدن
پاک اولی کر کدر یعنی اگر ناگاه ناخرمه نظری تعلق ایدوب علی الفور
انماض عین ایدر سه عفو اولور و اگر قصد له و نظره ثانیه ایله نظر
اولور سه عفو اولور زیر انسانک بعضی امانتدر که حلاله نظر ایچون
ایداغ اولمکدر پس اتی محلتک غیریبه صرف ایمانک خیانتدر که
مستوجب غضب الهیدر شکم اولیه دندن پاک و طاهر اولی وسیله
رحمت رحمانیه در زیر انده عهد شرعه و فواردر فاعلر فیه
* هر که راحق داده باشد این چهار * باشد آن کس مؤمن پرهیز کار *
تقدیری هر کسی که باشد حق داده او را این چهار دیمکدر که
هر کسی مبتدا و ما بعدنده اولان جمله اکاصفت و مصراع ثانی جمله سی
خبردر حق باشدك فاعلی و داده مفعولی را کن داده ماضی مقید
اولوب ایکی فاعل اجتماعنده فایده اولماغله ثانی بمعنی المصدر اخذ
اولمق قاعده مطرده در مصدر دخی کرک معنای او زرنه باقی و کرک
یعنی الفاعل اولسون بوراده اولدیغی کبی دادن دهنده معنای در
او را داده نك مفعول غیر صریحی و این چهار مفعول صریحی در
این چهار صدق و سخا و حفظ امانت و حفظ نظر در ان کس
ایکنی باشدك فاعلی و مؤمن مفعولدر پرهیز کار کاف عربی ایله
صفت مشبهه در که مؤمنك صفتی در که تخصیص ایچوندر زیر
هر مؤمن کمال تقوی ایله متقی اولماز (معنای بیت) بودر که هر کسه که
حق تعالی بودرت خصلتی کاویرمش اوله اول کسه مؤمن پرهیز کار
اولور یعنی بودرت خصلت شعب ایمانک کلیاتندن اولمغله بونلره
عامل اولان سائر مراتب تقوی ایله دخی عامل اولمش اولور بونده رمز
وارد که کر چه تقوی عبده مضافدر شکم کلور (واقوا نه) و لکن
تقوا به موفق اولی فی الحقیقه احسان الهی باشدندر

* * در بیان آنکه دوستی را نباید * *

* دوست کر باشد زیانکار ای پسر * و طمع زان دوست بردار
ای پسر * بعضی نسخ ده رویرینه تودوشمشدر دوست باشدك
فاعلی و زیانکار مفعولدر مصراع ثانی نك تقدیری و بردار طمع ازان

✽

✽

دوست دیک در که بردار جله سنی و وجه سنی میاند از آن طمع
و یا بردار متعلق طمع تعلقی ملا حظه سه یله زیان کار کاف غریبه
صفت مشبهه در زیان ایشلو معناسنه زیان سودک یعنی اصی نک
ضد یدر زیانکار مفسد و مسرف در طمع نفسک شهوت طریقه یله
برنسنه به میلی و خلق الله اولان مال و نعمته حرکت و انجذابی در
بردار امر در مصدزی برداشتن در برنسنه بی یردن یوقار و قالدردنی
معناسنه رفع کبی مضار عنده شین زایه و تاداله قلب او انوب دارد و دارنده
دینلور مصدر فر عیسی برداریدن کلور (معنای بیت) بودر که ای
پسر اگر دوست زیانکار و مفسد و مسرف اوله یوری سن اندن
طعمی قالدردن و مفسدین مصلم صفتی امید ایتمه چونکه سنی افساد ایدر
پس سندی مفسدی کند که یار ایتمه و اندن مفارقت ایله زیر اوسکا
یار دکل بلکه عیار و اغیار * هر که میگوید بدیهای توفاش *
دوست شمار وید و همدم میباش * فاش میگوید که مفعولیدر اصلنده
فاشی در یانه منشتر معناسنه کثرت استعماله بناء تخفیف یا حذف
اولی سدر شکم بد و دخی اصلنده باور را کامعناسنه همزه نک ثقلنی دفع
یچون دله قلب اولمش در بد و همدمه متعلقدر و همدم میباشک مفعولیدر
بعض نسخ ده دوست شمارش بد و همدم میباش دوشمشدر ولیکن
عطفله اولق بلاغه انسدر (معنای بیت) بودر که هر کس که
سنتک بد اکثر کی فاش و منشتر سوبلر یعنی ستره دار اولان احوالکی
خلقه افشا ایلر سن انی دوست عد ایتمه و اکاهدم و مصاحب اوله
زیر افشای عیب ایتک منهیدر که خلق ایچنده فضاحت و اختلاله
سیدر فان الله تعالی (ان الذین یحبون ان تشیع الفاحشه فی الذین
امنوا لهم عذاب الیم فی الدنیا و الاخره) فاحشه اقوال و افعالدن
عظیم القبح اولان نسنه در زنی و امالی کی الحاصل کشف عیوب ایتک
کار عدودر پس دشمن نوجهله دوست اولغه تنز او اور اعدی اویله
کنه به قرین اولماق لازم کلور * دوستی هرگز مکن باباده خور *
از چنان کس خویشتن را دور دار * تقدیری مکن هرگز دوستی باباده
احو دور دار خویشتن از چنان کس دیکدر که دوستی مکنه مفعول
و بادوسته متعلق و هرگز غوم ازمان ایچوند باباده خور وصف

ترکیبی در که اصلنده خورنده باد در شراب نوش اید بی معناسنه
خویشتن دور دارک مفعول صریحی و از غیر صریحی در باد خور
جنسندن مطبوخ اولاند یعنی اوزم صوبی ادنی طبع ایله طبع و انوب
ثلثدن اقلی کیدوب غلیان اشتداد قبول ایدوب اوزرنده نف یعنی
کوپک ظاهر اولسه قلیل و کثیری حرامدر که عجم اکاباده دیر مطبوخ
اولیانه می دید و کی کبی پس می و باد مرادف دکلدر و عرب میه
خوردیر و مطبوخ مذکوره باذق دیر ذال هججه نک کسریله و فتحیله
و اگر اوزم صوبی ثلثاتی کید نیجه طبع اولسه اکاشلث دیر لاهو
و لعب ایچون اولوب هضم طعام ایچون ایچلورسه و قد حله دخی دور
اولنرسه حلالدر خورده الف رسمی یوقدر و الاذلیل معناسنه اولان
خواره مشابه اولور و لکن دار لغظنه موافقتدن او توری خاء هججه نک
ضمه سن جانب فتحه به اماله و مدله او قومق کر کردر بومقوله کلماتک اسان
عجمده نظاری چوقدر (معنای بیت) بودر که از ماندن هیچ زمانده
باد خور وی نوش ایله دوستق ایتمه انجیلن کسه دن کنیدیکی دور
طوت زیر میخور الله تعالی دن دوردر پس سندی مؤمن کامل ایسک
اللهدن دور اولاندن دور اول تا که حقه قریب اولاسن باد بی یعنی
خری مطلقا تخصیص بالذکر ایدو کی اعظم بکاردن اولغله در انجیچون
طریق مبالغه به سالتک اولوب شارب الخمرک دوستلغندن نهی و منع ایلدی
یعنی نوش ایتک و یا نوش اید نک صحیفه داخل اولق دکل راقدن دوستلغنی
و آشنالغنی دخی مضر در و فحشی نه مرتبه ده در که استخاله سنده خیر
واردر تنکم حدیثده کلور (خیر خایکم خل خیرکم) یعنی خری مالی اوزرنه
قومیوب سرکه به تحویل ایتک کر کردر که رضاء الهی بونده در نوش
اولنرسه یله خیر طور دیغی برده مستقدر نسنه در * منعمی کومیکند
منع زکات * دور از وی باش تاداری حیات * منعمی ده یا وحدت
ایچوند و منع مبتدادر کو ضم کاف عربی ایله اصلنده که او در او مبتداه
ثانی و منع میکنندک مفعولی و بعد الجمله مبتداه ثانی به خبر و بعد الجمله
مبتداه اوله صفتدر دور باشک مفعولی و از دوره متعلقدر و تا مادام
معناسنه دوره ظرفدر که مابعدی تاویل مضمرده در تقدیری در مدت
داشتن نوحیات دیکدر و بعد الجمله مبتداه اوله خبر در منع اسم فاعل

صیغه سی او زرنه غنی و دولت و دیمکدر زیر انعام و احسان ایتک منعم
صفتیدر پس غنی به منعم دیدیلر کرک انعام اولسون و کرک اولسون
زیرا بواطلا قد تفرول و ترغیب وارد ز کوة بالاده ذکر اولندیکه
رسم ز کوة محققده و اوله و غیریده الفله دخی بازیلور ز کوة ربع عشر
ماند ر یعنی بیک الحقه بیکرمی بش الحقه در نورانده مفروض اولان
ربع مال یدی که بیکده ایکوز قرق سکرانجه در ز کوة سابعه ثمان مال
و یارذیله بخلدن سبب طهارت نفس اولغله ز کوة دیندی (معنای
یت) بودر که بر غنی و نصابه قادر کسه که ز کافو فقرادن منع ایدوب
فرمان حق اجرا ایتیمه و عاملار یوانه کتمه سن اندن دور اول
دادامکه حیات طور سن یعنی صاغ اولد بجه یانته اوغرامه زیر
الله تعالی تک مغضوبی و خلقک منخوسی و ابلیسک محب و بی در
* دور از ان یاری که خواهد از توسود * کرسر خود در قددهای
توسود * تقدیری دور باش دیمکدر که عرییده تباعد معناسنه در
تفاعلدن امر اولق اوزره از دور باشه متعلقدر یاری ده یازاید در
سود بخواهدک مفعولید راضی معناسنه فایده و ریح کی بوراده
مراد الحقه مرابطه سیدر ایکجی سود ماضی در مصدری سودندر
ازمک معناسنه سحوق کی و الاله یا شفق لمس کی و آشفق و صوامق
مستقبلنده و اوی الفیه قلب و بر یازیده سبیله ساید وساینده درلر
کر بوراده غربی ده ان وصلیه برینه در جزادن عاری در سر سودک
مفعولیدر در کاظرفدر (معنای یت) بودر که دور اول شول یاردن که
سندن الحقه فایده سمرطالت ایدر و کاز بردیکی مالی الله قرص و یرمن
وسندن سود مند اولق طمعهنده او اورا کر کنند سرنی سنک آباغکه
سور دیسه ده یعنی سورد و تواضع کوسر ترسه زیر ابوبله وضع ایتکدن
چه سود که وضع الهی اولان شرعدنی خبردر یعنی شرعه اخوان
بره برندن بود جهله فایده ایتک یوقدر بلکه مواسات و تعاون و اعلی الیر
و التقوی (موجبیه بری برلینه اعانت و دفع ضرورت وارد چورکه
مک یارک مسأله شرع طبعه و درس حقیقت الهیه سن اوله جاهلی باب
تخاذ ایتک بلکه آنی اخبار بیل و اندن ابراع اول بونده اشل حق ربوا
خود اولدیغده رهن وارد * ای پسر از سود خوران دور باش *

خصم ایشان شد خدای نور باش * بعضی نسخده (ای پسر از سود
خوران کن حذر) (خصم ایشان شد خدای داد کر) دوشمشدر
اولکسی اولی در زیر بلاغده افریدر از دور باشه متعلقدر سود
خوران وصف ترکیبی در اصلی خورانده سود دیمکدر الحقه فایده سی
اکل ایدیلر در که بین الناس انلره معامله جی دیرلر و بونده محترکدخی
داخلدر که زیاده صامتق ایچون نسته صغر خدایک فاعلی
و خصم مفعولی در (خدای اخرنده اولان یاه اصلیه در که بوراده یاه
توسلدن معنی در نور باش اکا صفتدر اولکی باش یاه عربی الیه
امر در مصدری باشیدن در اولق معناسنه ایکجی یاه عجمی الیه در که
اسم فاعلدن مرخدر مصدری باشیدن در صاحب و پراکنده ایتک
معناسنه مضارعی باشد و باشند کور پس نور باش اصلنده
باشنده نوردر که وصف ترکیبی در خدایک نور باش اولدیغی اجسام
و اجرام نیزه خلیق ایتسیدر شمس و قمر و بخوم و سراج و نار و برق کی
اگرچه باطن انسانه کوره انوار معنویه و بخلیات حقیقه سی دخی
واردر که اربابی پیلور خصم خصوصیتندر نازعه معناسنه تنکم
بالاده مفصلدر (معنای یت) بودر که ای پسر معامله جیلردن
و محترکردن دور اول و انلره محبت قلم و آشنا اوله زیر انلرک خصمی
شول خدای قادر در که عالمک ظاهر و باطنه اجرام حیه و معنویه الیه
نور صاحبشدر و بودر نور الهی انتشارنه کوره کندیلری ظلمت
معاصیدن اولق ککر کلرایدی فاما اکل ایندکاری ربوا و خلقه
احتکارله ایلدکاری تضییق و اذی پرده بصیرتیری اولوب نور حق
کور مدیلر و هدایت یوانه کیرمدیلر و حقک مشروع قلمدیغی و جهله
زیاده لک طلب ایدیلر بلبلر که (ولدی نامزید) موجبیه مزید الله تعالی به
و فرماننه مفوضدر * اکه از مردم همی کیردر یا * زینهار اورانکوی
مرحبا * تقدیری آن کسی که همی کیرد از مردم ریا زهاریکوی اورمرحبا
دیمکدر که آن کسی مبتدا و مابعدی اکا صفت و مصرع ثانی خبردر
از کیرده متعلق و ربوا مفعول صریحی در اورادخی نکون به متعلق
و مرحبا اکا مفعول ربوا لغته زیاده معناسنه و شرعه کیل و وزنده
عوضدن خالی فضل ماندر که احد عاقدین ایچون شرط اولمشدر

تفصیلی فقه ده در ر بوا واوله بازلد یغی اصله تنبیه ایچون در ز را
اصلی ر بایر بودر و اخر نه الف زیاده قلند یغی و او جمعه تشبیهدن
اونوری درو نورسم مصحفده جاری در ز کوه و حیوة و معلوه کبی
و غیره مواضعه مراعاتی لازم دکلدر خصوصاً که بویه محله که
قرینه تطبیق امور مستحسنه دندر زینهار باثله و یا سز کله تحذیردر
مرحبا بالاده مفضلدر (معای نیت) بودر که اول کسیه که ناسدن را
و ضرورت اهلنه اجزه بی فایده ایله ویر صاقن انک ایچون بطریق
الاکرام مرحبا سو یلیه سن ز را مرحبا به سزا دکلدر بلکه ویل و تقرینه
مستحقدر الحاصل مرحبا کله سی که مکان واسعه کلدک سنک ایچون
طارلق بوقدر اوتور مستریج اول دیمکدر ر بوا خوراولانه مناسب دکلدر
زیرا جمعه نده انک ایچون مکان ضیق وارد در واکا اصلا راحت بوقدر
پس بر کسیه نک مالی اوله اومقوله به مرحبا دیمک حقه مخالفت در ز را
حقت ضیق ایتدوکن تو سبع ایتدوکن که عین جهالت و فی الحقیقه کفر
وضلا لندر * بر سر بالین بیمار ان کذر * زانکه هست این سنت
خیر البشر * بر کذره منع لندر (هست بوراده کان معناه سنده در که
این فاعلی و سنت مفعولیدر بالین بصدقدر بال قول باشددر که آموز
دیرلر بانبیت و نون تا کید نسبت ایچوندر بصدغه بالین دید کاری
قول باشنه نسبتی اولد یفتندن اوتوریدر بیمار ان بیمارک جمعیدر (بیمار
خسته در که ترک صیرودر اصلنده آرنده بیم در ز را خسته لک موتدن
خوف کت و ر و بوندن غیری وجه دخی بالاده در اسنت طریق
مسلو که در که جناب نبوت صلی الله علیه وسلم اصحابی انک اوزرینه
حت ایتددر پس اهل سنت اصحاب و انلرک اتارنه اقتفا ایدنلر در
و دیمشدر که نبی و ولی نک مواظبت ایتدوکی سنه سندر تکم احادیثده
رمز اولمشدر پس سنت مطلقه سنت نبویه و سنت مقیده سائرلرک
ستلریدر (بشرعاً اذ بانفاق ایتددر که بشره ظاهر جلددر وادمه
حرکت ایله باطن جلدی در که لحمی ولی ایدن جانبدر انسانه بشر دید کاری
جلدنک شعردن ظاهر اعتبار یله دز سائر حیوانات ایسه بویه دکلدر
یعنی اوزرلنده صوف و یا شعر و یا ویر اولان حیوانانک جلدلری
شعرله مستوردر بوراده بشر ایله مراد فضلاء بشردر خیر الناس ده کی

ناس کی زیراً بالفعل کان بشریت و انسانیت بوانمیان اعتباردن پس
اومقوله ضافنده فایده بوقدر (معنای نیت) بودر که خسته لر یصدیقی
باشی و اوچی اوزر نه کذر ایله و او غره یعنی خسته حالی صور مق
ایچون که عبادت دیرلر عبادت فاضله در یاتدو غی برده باشی اوچنه
واروندن حالتک دی و تسلی ایله تا که صحبتک سببیله وجودنده خفت بوله
و کرچی زائله اوله ولکن الزیارة لحظه و فقیحه چوق مکث ایتنه زیراً
زیارت جمله قلیله اولیحق عبادت بطریق اولی در شول و جهدن
حال خسته بی سوال و بی مجال یاتنه وارمنه اعتیجال ایله که معنای
مذکور خیر البشرک علیه الصلاة والسلام سنت فعلیه لریدر پس سنه دخی
سنت ایله عامل اولوب اهل سنتدن اوله کور * تا توانی تشنه را سیراب کن
* در مجالس خدمت اصحاب کن * تا مادام معنای سنده در که مابعدی
تاویل مصدردر اولوب سیراب کنه ظرف اولور تشنه مفعولیدر خدمت
ایکنجی کنک مفعولی و دراکا ظرفدر (تشنه صوسزدر که عذب عطشان دیر
(سیراب قائمشدر اصلنده کسر رائله در که آبه مضافدر سیر اماله ایله
طوق معنای سنده در صویه طوق اولوق ایسه قائمغه اولور اماله ایله دندلی
زیرا اماله سز کسره صریحه ایله صرمساق معنای سنده در مجالس
بجلاسک جمعیدر موضع جلوس معنای سنده (معنای نیت) بودر که مادامکه
فادر سن یعنی قدر تک اولدیغی مدتیجه صوسز اولان کسیه بی سیراب ایله
یعنی صویه قائندر زیراً فیجمله صویه ضرورت اولان برلده خلقه
سفالق ایتدکه خضره ایشمشلر و نفس اخذ ایتددر شیخ سعیدی
شیرازی و امثال کبی و دخی مجلسلرده خدمت احباب ایله جناب نبوت
صلی الله علیه وسلم خدمت اصحاب ایلدیکی کبی زیراً کتب سیرده
منبتدر که بر سفرده طبخ طعام ایچون اصحابنه ایقاد نار ایلسدیلر
و پیور دیلر که (سید القوم خادمهم) یعنی سیادت خدمته مانع دکلدر
و خادم اولنلر من خدمت خدمت موحیجه خدمت اولورلر و مخدوم اولنلر
ترقیات جلیله بولورلر پس کاملک نفسی خاک کبی آلق و آب کبی
صافی در و خدمت حقه در خلقه دکلدر * خاطر اینام رادر یاب نیز *
* تا ترا پیوسته دارد حق عزیز * خاطر در بابک مفعولیدر نیر تونله دخی
معنای سنده در مصراع ثانی نک تقدیری تا دارد حق ترا پیوسته دیمکدر که

✽

✽

✽

حق داردك فاعلى و ترا مفعول اولى و عزيز ثانیسی در و پیوسته
ا کا متعلقند که علی الدوام دیمکدر (خاطر قلبه کلان نسنه در که
خواطر و هوا جس دیرل بوراده مراد قلبدر) ایتم قح همزه ایله ویتامی
یتیم چه عیدر یتیم انساندن بی پدر و حیواندن بلام اولانه دیرلر و بالغ
اولدیه یتیم اطلاق اولنور یتیم ضمه انفراد در بوجهندن در یتیم
دیرلر شول دانه دار انجویه که صد فده یکدانه اوله (در باب امر در
مصدری یافتن در بولق معناسنه مضارعنده فایه موحده به قلب
اولنوب باید و یابنده دینلور و مصدر فرعیسی یابیدن کلور و یافتن
و یابیدن در ایله مرکب اولسه اکلامق واسرکک و یتیمک معنایینه
دخی کلور (پیوسته اولاشق دیمکدر متصل کبی) (معنای یتیم) بودر که
یتیم اولنلرک دخی خاطر لرنی تفقد و رعایت ایله و مرجله معامله قبل
وامور مهمه لرنده بولنوب فریاد لرنه یتیم و امداد و اعانت لرنده اول تا که
حق تعالی سنی علی الدوام عزیز طوته یعنی سن متصل یتیم لری عزیز
و شریف و مکرم طوتجه حق دخی سنی جزاء وفاق طریقله بویه
طوتر و عزیز لفظنی تخصیصده فایده بودر که ایلدیس علیه مایستحق
هر صباح یتیمک یوزنه خاکستر یعنی کل صاچر خلقک کوز لرنه خوار
و ذلیل اولار دیو پس شیطانم مخالفت ایدوب انلری عزیز طوتان مکسه
عندالله عزیز اولور فاعلم * چون شود کریان یتیم نا کهان * عرش
حق در جنبش آمدان زمان * یتیمی ده یا وحدت بچوندر یتیم شودک
فاعلی و کریان مفعولی (ونا کهان فجاءه معناسنه کر بانه قیددر فی معنی
الافوات معناسنه شکم آن زمان فی تأیید ایدر عرش حق آمدک فاعلی
ودر اکانلر فدر آن کبی و لکن هر برینک جهت ظرفیتی واردر بردور اودر
نا کهان نا کا دیمکدر که شرحی بالاده در عرش حق ده عرشی حقه
اضافت ایلدی تعظیم طریقله ذوالعرش ده کی اضافه کبی زیرا
کنندنی ذوالعرش اولغله وصف ایتک انده استقرارندن اوتوری دکلدز
نعلی الله عن ذلك بلکه علونی و عظم عرشی بیان بچوندر زیرا عرش
بر جسم لطیفدر که درت یوزر کنی واردر که هر ایکی رکک ارامی
در تیوز یتیم ایق مسافه در و عرشک شرح در رضی واردر که تفاسیرده

و حرکت معناسنه (معنای یتیم) بودر که چونکه بر یتیم ناگاه اغلیه اول
وقته عرش الهی حرکت کلدی یعنی ایتک کریان اولدیفندن اوتوری
لرزان اولور زیرا امر عظیم و محل خوف و خطر در پس عرشده ایکی
دور او حرکت واردر بریسی سرور طریقله در که کا اهتر از دیرلر
شکم انصار دن سعادتن معاذک رضی الله عنه موتنده واقع اولدی
وبری دخی هیت طریقله در که اکا ارتعاش دیرلر که درمکدر و بوندن
معلوم اولدیکه عرش ذوالحیاتدر زیرا دار آخرت اولان سطح کر سینک
سقی در آخرت ایسه حیاتله موصوفه در قال الله تعالی (وان الدار الاخرة
لهی الحیوان) پس بومقوله بی تأویل ایتک حقیقه جهل دندر
* چون یتیمی را کسی کریان کند * مالک اندر آتش بریان کند *
تقدیری چون کند کسی یتیمی را کریان کند مالک بریان اندر آتش
دیمکدر پس آتش ده اولان شین که علامت مفعولدر معناده کنده
قید در مالک خازن نار در که سائر زبانیه و خدام ایتک زیر دستنده در
مالک دنا دوکی شدت و قوت و قهرندن اوتوریدر خازن جتنه
رضوان دلدی زیر حالت رضا حالت کبرادر که عاملار خطاب رضایه
جتنه و اهل الله دینساده نائل اولورلر (بریان کسرله بکاید و ضمه
اصودر) (معنای یتیم) اودر که برکسه بر یتیمی کریان ایله یعنی ظلم
ایدوب اغلده خازن ا کبر نار دوزخ و من مالک فی آتسیده بریان
و کباب ایله و مکان ضیفه القا ایدوب عذابنی تغلیظ و تشدید ایله
زیرا یتیمی اغلامق سائر معاصیدن اشددر زیرا بی کس در وحدت
قدسیده کلور (اشدد غضبی علی من ظلم من لایحدر ناصر اخیری)
* انکه خنداند یتیم خسته را * باز یابد جنت در بسته را * یتیم
خرداندک مفعولی و خسته یتیم صفتی در باز کله سی بایدک مفعول ثانیسی
و جنت مفعول اولی و در بسته جنتک صفتی در و بعد الجملة انکه نک
خبریدر زیرا آن کسی تقدیرنده در شکم خنداند جمله سی ایتک صفتی در
(خنداند مضارع متعدی در که مصدری خنداندن در کلام مک معناسنه
لازمی خندد در که مصدری خندیدن در کلک معناسنه ضحک کبی خنده
کلک اسمیدر خندان کلیمی در بر سبیل استعاره انسانک غیریده دخی
مستعملدر مثلاً آتیش کله کل خندان دیرلر و چتلاش رمانه نار

✽

✽

خندان دیر (خسته یاره لوکسند در مجروح کبی هر صیویه خسته
دیدکاری مجاز در زیر خستن یاره لوق و صابجی در و خسته دل
دیدکاری ده مجاز در زیر بعضی الامدن مجروح کبی او اور بوراده مراد
بودر (باز آحق در مفتوح کبی (در بسته ده بسته اسم مفعولدر معلق
معناسته و در بسته اصلنده ضیف مشبهه در که بسته در دیمکدر صکره
تغیر اولندی (معنای بیت) بودر که اول کسه که یتیم خسته دلی کلدره
و بر لطفه شن و شادان ایلده معلق قبولی اولان جنتی آحق بولور زیرا
غم و غصه آجه نك جزاء وفاق باب جنت انك اوزرنه آچلمقددر و قاب
انسان جنت معنویه در * هر که اسرار ت کند فاش ای پسر * از چنان
کس دور می باش ای پسر * بو یتك اعرابی و مفرداتی ظاهر در
(معنای بیت) بودر که ای پسر هر کیمکه سنك اسرار کی فاش
و منتشر ایلده یعنی اغیار دن کتم و ستر ایتدو کت نسنه بی اظهار ایده
اول مقوله کسه دن و صحنه دن دور و بعید اول زیرا حدیده کلور
(المجالس بالامانات) پس شول کسه که امانت خیانت ایلینه یعنی
مجلسده مخادته اولنان رازدن اجابی اکاه ایلینه سنك اکا قربك خانه
قر پدر و ابن عباس رضی الله عنهما پیور مشدر که (کلب امین خیر
من صاحب خون) یعنی امین اولان کلب خائن اولان یار و صاحب دن
خبر او در زیر کلب دن نیچه و قال کور مشدر دن نکم حقده نیچه اخبار
منقوله و حکایات ما ثوره در * در جوانی دار پیرازا عزیز * تا عزیز
دیگران باشی تو نیز * در داره ظرف و پیرازا دارك مفعول اولی و عزیز
ثانیسی در عزیز دیگران باشی نك مفعولی و تو باشی نك تحت شده اولان
ضمیر خطابي تا کید در و بعد الجملة ماقبله تعابله در جوانی ده یا
مصدریه در (جوان یکت در منعی به جوان مرد دیدکاری سنجی نك
قوتندن او توری در زیر مال جانندنر بذل جان ایتکه ایسه مرد قوی
لازمدر (پیر جوانك مقابله در که قوجه آدمدر که الی برندن
آخر عمره نك اطلاق اولور عرب اکا شیخ دیر (و پیر فانی ارذل عمره
بالغ اولاندر که عرب اکا هم دیرل کسر هاله و تشدید مبله و هرم
دخی دیر فتح ها و کسر راله که اقصای کبره بالغ اولاندر و اکا فانی دیدیلر
زیرا فتابه قریدر و یا خود قوتی فتابولش وضعی کاله ابره مشدر

انکچون شهر رمضانده افطاری مرخصدر که بهر یوم مسکینه بشیور
یکری درهم بقصدای و یا به سانی و بر مکه صوم ساقط اولور
(معنای بیت) بودر که جوانلغك ایامنده پیر اوللری عزیز و محترم طوت
و خوار و ذلیل کورمه تاسندخی پیر اولان قدغ غیر یلرک عزیز اولاسن
یعنی سکا دخی ایللر احترام ایدلر و سنی عزیز و شریف طوتهل زیرا
(هل جزاء الا حسن الا الاحسان) موجبده مقتضای حکمت جزاء
و فاقدر و اکثر ناسك مبتلی اولدیغی بلا یا کندی نك کسب یدی
اثریدر اگر چه بی خبردر و بعد خراب البصره تدارکی امر مشکلدر
پس مقدم شرع اوزرنه جریان ایدی چونکه نقصیرات ابتدی آخر
وقت مرهونده مکافات و مجازات اولندی و فی الحدیث القدسی
(یا عبادی انما هی اعمالکم ترد علیکم * برضعیفان کر بخشایی رواست *
* کین زسیرتهای خوب اولیاست * بر بخشایه متعلقدر رواست
مبتدء محذوفه خبردر او رواست دیمکدر زیرا شرط و جزا جمله
اولق لازمدر کین اصلنده که این در که این مبتدا و مابعدی خبردر
و این مضمون ممرع اوله راجعه در و که بوراده تعلیل ایچوندر
(ضعیف ایله مراد ضعیف الخلد که فقیردر بخشایی ده بآه اولی
مضمومدر (بخشایی مضارع مخاطبدر مصدری بخشایدن در ایکی
یا ثله اسرکک و عفو ایلک معناسته (بخشایش اسم مصدردر
اسرکیش دیمکدر (سیرت کسر له سنت و طریقت و هیئت دیمکدر
قال الله تعالی (سنعیده ها سیرته ها الاولى) یعنی اول حبه بی
بز هیئت اولی سنه اعاده ایدر ز صکه ه هیئت عصویه در
(سیرت اصلنده سیردندر که سیردن بر نوع دیمکدر صکره طریقت
ایچون مجوز اولندی زیرا سیرطریقه اولور (اولیا ولی نك جعیدر که
مراد ولی عرفیدر که قرب حق بولش و فنا فی الله و بقا بالله اهلی
اولمشدر (معنای بیت) بودر که اگر ضعیفا و فقرا اوزرنه مرحمت
و مرحمتك نتیجه سی اولان انعام و احسانله معامله ایدرسك روا و لایقدر
زیرا بومعنی سیرت حسنه اولیادندر و شول نسنه که بوقیلدن اوله
انکله انصاف خویدر و بوستانده کلور (جوانمرد اگر راست خواهی
و لبست) کرم پدشده شاه مردان علیست * بر سر سیری مخور هرگز طعام *

تا نبرد در بخت دل ای غلام * بعضی نسخده مصراع ثانی ناپسندست
این بزد خاص و عام و بعضی نسخده بخت برینه نذرت دوستم شد و اولی
اولی و ابلفدر بر بخوره متعلق در طعام مفهول در دل نمیدک فاعلی و در
اکا ظرف در (بر بوراده در معناسند ظرفیت ایچوندر) (سر باش و اوچدر
(سیری سین مهمله نك کسریله طوقلفدر ز بر یا مصددریه در) (نبرد
مضارع منفی در مصدری مردن در که اولمکدر موت کبی مرده میتدر
مضارع غنیه فصیح بودر که میم مکسوره و یاء زائده ایله میرد و میرنده
دیرل و گاه اولور که ضرورت و زنیچون بلا یادخی استعمال اولور
بخت ده تا خطاب ایچون و برکوکس در سینه کبی و بوندندر که محبوبه
سیم بر وسیم بر دیرل و فائقده کلور که سینه کوکسدر و برکوکسوک
ایکی یا نلریدر بحازا بر طیب دیرل طیب یانی معناسنه (غلام اسان
فارسیده قول معناسند در لسان عربی ده حر الاصله دخی شاملدر که
ترك اوغلان دیر بوراده جوان و پسر معنای مراد در (معنای بیت)
بودر که ای غلام وای جوان وای پسر طوقلق باشند و اوچنده
یعنی هنوز طوق ایکن طوقلق اوزرنه طعام به آج اولمچیه تا که
سینه کده قلبک مرده اولیه یعنی سینه که مشتمل اولدیغی قلبک اعمی
و میت کبی اولیه تنکم قرآنده کلور (فانها لاتعمی الابصار و لکن تعمی
القلوب التي فی الصدور) وینه کلور (وما یستوی الاحیاء و لا الاموات)
یعنی الله تعالی کافر و جاهلی میت کبی قیلدی زیرا حیایله منتفع دکل
و علم و معرفتدن قلبی خایدر اشته اکنار طعام و حد امتلایه ذک اکل
ایتم وجه قلبه حجاب غلیظ او اب مشاهده حقه مانع او اور و حیات
روحانیه سی زائله اولوب حیات طبیعیه سی ایله مرده کبی قالور
و موت قلب کفره مؤیددر و العیاذ بالله * علت مردم ز پر خوری بود *

بمکک معناسنه خوردن پر کبی یعنی ایکیسی بر معنایه در بوراده
خورینک غمه سی قنچه به اماله ایله او قور بیماری به موافقتدن او توری
(تخم هر نسنه نك اصلی و ماده سیدر) (بیماری خسته لکدر تفصیلی
بالاده در (معنای بیت) بودر که انسانک علت و مرض و انحرافی چوق
بمکدن اولور ز بر قارتی طولویمک یعنی قارتی طولدر ب امتلا حدنه ذک
تناول طعام ایتمک مایه مرضدر و اثرده کلور مشهور در که پر هیزهر در او
دوانک و پر خور اولمق هر دور او مرضک رأسی در قال الله تعالی (وکلوا
واشربوا ولا تسرفوا) فافهم جدا * راحتی نبود حسود شوم را *
کاذب بد بخت را نبود وفا * راحتی نبودک فاعلی و حسود راحتیه
متعلقدر زیرا آخرنده را لام جاره معناسنه در عربی ایله تقدیری
لا راحة للحسود انشئوم دیمکدر وفا ایکنی نبودک فاعلیدر و بونک
دخی تقدیری لا وفاء للكاذب الخوس دیمکدر حسود حاسدک
مبالغه سیدر که بالاده مشر و حدر شوم اتک صفتی در شئوم
مهموز العین در که ضد الین در (بد بخت بد طالعیدر که محسوس
دیمکدر (معنای بیت) بودر که حسود بی میتمک راحتی اولماز
یعنی علت حسد اکا راحت و یرمز و بی راحت اولدیغی کبی مشوم
اولور و کاذب بد طالع و محسوسک دخی و فاسی اولماز یعنی کذب و فانک
اجتماعی مفسردکدر و کاذبه وفا اولدیغی کبی محسوسک دخی وارد
زیرا صدق نور و کذب ظلمدر و بی نور و فراوان یلدز نحس در فافهم
* توبه بد خوچکا محکم بود * مر بخیلان را مرؤت کم بود * تقدیری
بکا بود توبه بد خو محکم کم بود مر بخیلان را مرؤت دیمکدر که توبه
بودک فاعلی و محکم مفعولیدر و مرؤت دخی کم بودک فاعلی و مر بخیلان
مرؤته متعلقدر ز بر را لام جاره معناسنه در مرزایده در (مرؤت
همزه ایله مرور ایتمدر) (معنای بیت) بودر که بزامز خویلو آدمک
توبه سی قنده محکم و متین و قوی اولور یعنی اولماز ز بر اخلاق سیئده سی
آنی نقض عهده جرایدر و کذلک بخیل و ممسک اولنلرک مرؤت
و انسانیلری آز اولور یعنی هیچ اولماز ز بر کشتی لک ایله ناکس لک
بر برده اولماز * مر منافق را تو دشمن دار باش * از وی و از فعل
او برار باش * تقدیری باش تو دشمن دار مر منافق را و باش برار

از وی و از فعل او دیکدر که تو باشک تحفته اولان ضمیر خطابي تأکید در
 دشمندار باشک مفعول بیدر و دشمن فی الحقیقه دارک مفعول اولی
 و منافق تائیدی در تقدیری باش دارند دشمن منافق را دیکدر از وی
 بیزاره متعلق و بیزاردخی باشک مفعولیدر هر منافقه هر زاید در که
 تحسین لفظ ایچون اوائل کلماته کلور هر دکلدر هائله کل معنای
 تنگم بعضی نسخده واقع اولشدر زیر سوق صباقه مناسب دکلدر
 بیزار زاء هوز ایله نفرت و فرار ایدیچی یعنی اور کوب قاجیمیچی
 (معنای بیت) بودر که سن دشمن طویچی اولان منافق و اندن
 وانک فعلی اولان تفاسقندن نفرت ایدیچی اول الحاصل منافق
 یانته اوغرامه وانک حقده خالی الذهن دخی اوله بلکه اکاعد اوت
 ایدیچی اول ز بر منافق عدوی حقدر بونده منافقندن مراد منافق شرعی
 دکلدر بلکه منافق عرفیدر که سر و علی برابر دکلدر و عهد نه
 طور مز و امانته خیانت ایدر ویلان سویلر و برکسه ایله خصوصتی
 اولسه حدی تجاوز ایدر و شرعه خصوصت و منازعه ایتمز فافهم
 * تا شود دین توصافی چون زلال * باش دائم طالب قوت حلال *
 دین شودک فاعلی و صافی مفعولی و چون صفایی تشبیهدر دائم
 باشه ظرف و طالب انک مفعولیدر (صافی شوی زائل اولان نسنه در
 وگاه اولور که ذاتندن مصفی خلق اولان نسنه دخی دیرلر (زالل ضمه
 غراب و زنی اوزرنه عذب و بارد و سهیل و صافی و سریع المرور
 فی الخلق اولان صودر آب زلال ده زلال ابک صفی اولور و بعضیلر
 دیمشدر که زلال برقی قدر بر قورد جعفردر که اوزرنه ضار و
 نقطه لری اولور ثلج یعنی قار ایچنده بولنور خاصه سی ایله صوبی تیرید
 ایدر زیر قار ایچنده متری اولغله طبعی زیاده بارد در بوضورنده
 آب زلال اضافله اولق کورینور (قوت مایه قوم به بدن الانسان) معنای
 بیت) بودر که تاسنک دینک آب زلال کی صافی و کدورت طبیعه دن
 خالص اوله دائما قوت حلال طالی اول زیرا تصفیة قلبه سبب اولان
 لقمه حلالدر و باب ملکوت انکه مفتوح اولور حتی دیمشدر که قول
 صدق و لقمه حلال مفتاحک دندانلری کی در پس مفتاحده دندان
 اولسه فتح باب اولدیغی کی دین ده قول صدق و لقمه حلال اولسه

فتح باب قلب اولان انکچون سالکدر ورعه اهتمام ایلرل * وانکه باشد
 در پی قوت حرام * در تن اولد همی میرد تمام * دل میردک فاعلی و در تن
 اکاظر فدر و تمام مصدر محذوفک صفی اولور مردن تمام معنایست که
 مردن میرده مفعول مطلق او اور و بعد الجملة انکه به خبر اولور زیرا انکسی
 تقدیرنده مبتدادر (معنای بیت) بودر که و اول کسه که نفقه حرام و رزق
 خبیث اردنجه اوله یعنی غداسی شرط شرع اوزرنه اولیه تنی ایچره انک
 قلبی تمام مرده اولور یعنی غداء حرامک تأثیری ایله نوری منطقی او اب
 ظلمات طبع اکاظر بولور و عالم ملکوتیه روزه سی قیامور و مشاهده دن
 قالور حتی تناول ایتدوکی حلال اولسه و لکن وقت تناولده ذکر حق
 مقارن اولسه بنه ظلمندن خلاص اولان زیر باطن انسان مزرعه یعنی
 تارله و غدا تخم کی در پس تارله به تخم اقشان اولق بسمله و ذکره
 مقارن اولق سبب نما و برکت اولدیغی کی تخم غدا حال دخی بویله در
 * * در بیان صله رحم گوید * *

* رو پرسیدن برخویشان خویش * تا که گردد مدت عمر تو یس *
 بعضی نسخده پرسیدن برینه پرسش دوشمشدر که اسم مصدر در
 و امر حاضر در پرسیدن اکا متعلقدر (برایندر بر طیب ز و طیب یانته
 یوری دیمکدر) خویشان خویشک جمیدر و اور بسمله خصم و قوم
 معنایست ایچکی خویش کنندی دیمکدر خود کی (مدت وقت ممتده
 دیرلر زیرا مدت حمله جرم معنایست در) عمر مدت حیانه یعنی بدتک حیانه
 عمارتی مدتیدر پس مدتک عمره اضافتی کرچه مدتک مدته اضافتی در که
 مفید دکلدر و لکن عمره نمیرید مراد اولیجی اضافت درست اولور یعنی
 بوراده عمره مراد بالکرم حیانه مدته العمر مدته الحیوة دیمکدر مدته الحیوة ده
 وقت الحیوة در انکچون یدش ایله موصوف اولدی ز برایش بیه عربی نک
 کسریله زاید در (معنای بیت) بودر که یوری کنندی خصمه لک
 و قوم قبیله ک یانته خاطر لک صور مقطر بقبله یعنی زیارت قادر ایسک
 زیارت ایله و اگر غنی ایسک مالکله مواسات قیل والامکتوبله و ارسال
 سلامله تفقد ایله زیرا رحم اسم رحماندر و آخرتده تجسد اید و ب
 شفاعت ایتسد کر کدر پس انی صله و قطع ایتک رحمانه عائد اولور

ایندی بوصفته متصف اول تا که مدت حیانت زائد اوله یعنی عمرک
اوزون و برکت اوله زیرا عمرک طولی برکت در والا ارتز و اکسز
یعنی اجل مسمی و عند الله معین اولان تغیر قبول ارتز و یا خود صله
رحمه اولقدر تاثیر وارد که بانفرض عمر افزون اولم لازم کسه
صدقه و صله رحم ایله افزون اولور پس بوابی خصلتک سائر اوزرنه
مزنی وارد در تکم بالاده مفصلدر * هر که کرداند زخو یشاوند رو *
بی کان نقصان پذیرد عمر او * تقدیری هر کسی که کرداند
روزخو یشاند پذیرد عمر او نقصان بی کان دیمکدر که هر کسی مبتدا
و مابعده ایدم اکا صفتدر رو کرداندک مفعولیدر و حرف ج را کا متعلقدر
عمر او پذیردک فاعلی و نقصان مفعولی و بی کان بی شبهه معناسنه
پذیرده متعلقدر کرداندکاف عجمی ایله مضارعدر مصدری کردانیدن در
دوندر مک معناسنه (خو یشاوند و اور سیمیه یقین خصم معناسنه اصلنده
خویش آینده در که و او یادن بدلد ر کندی کلیمی معناسنه خداوند
خود آینده اولدیغی کی و کندی کلک وجودی ذاتی اولوب غیریدن
مستفاد اولمافله در قرابت قریبه کی که نسبیری اعتبار له دکل بلکه
حقیقه در (پذیرد باء عجمی و ذال معجمه ایله مضارعدر مصدری
پذیرفتن در قبول ایلک معناسنه مضارعنده فارایه قلب اولوب پذیرد
دینلور (معنای بیت) بودر که هر کسه که کندی خصم و قوم و
خصوصا قرابت قریبه سندن بوز دوندره و وجه شرعی ایله اقبال
کوسترمیه بی شک انک عمری نقصان قبول ایدر یعنی بی برکت او اب
طویل العمر اولسه دخی اخر عمر نه طویماز و عمری او او جهله آخر اولور
(وایله لهم الایل نسلخ منه النهار فاذا هم مظلمون) سری ظهوره کلور
* هر که اوزک اقارب میکند * جسم خود قوت عقارب میکند * تقدیری
هر کسی که او میکند ترک اقارب میکند جسم خود قوت عقارب
دیمکدر که هر کسی مبتدا و او مبتدا ثانی و میکند جمله سی مبتدا ثانی به
خبر و بعد الجمله مبتدا اوله صفتدر و انک خبری مضارع ثانی مضمونیدر
جسم میکندک مفعول اولی و قوت ثانیسی در اقارب افریک جمیدر که
زیاده قریب اولان عشرتدر عه ارب عقربک جمیدر که ذوات
السموم دن مؤذی معروفدر که واجب القتل در حتی جناب نبوتی

صلی الله علیه وسلم نماز ایچنده لدغ ایدر کده نعلری ایله قتل و عنت
ایتدیلر (معنای بیت) بودر که هر کسه که افر بار بی ترک ایلله و صله
رحم ایتیه کندی جسمی عقربله قوت و نفقه ایدر یعنی قیره دخول
ایتد کده جسمی عقربله صوفوب حشرات لحمی اکل ایدر که بویله
قطع رحم ایدمک جزاء و قافی بودر ز براهمه ایله عینک قرب مخرجی
واردر بو یوزدن افر به سوء معامله ایدن عقربله مبتلا اولور * کرچه
خویشان تو باشد از بدان * بدتر از قطع رحم کاری مدان * تقدیری
کرچه باشد خویشان تو از بدان مدان کاری بدتر از قطع رحم
دیمکدر که خویشان باشدک فاعلیدر و فاعل مظهر اولسه فعلله
مطابقت لازم کلز کاری مدانک مفعولی و بدتر کارک صفتی در از بدتره
متعلقدر خویشان خویشک جمیدر خصم و قوم معناسنه رحم
کشف و زنی اوزرنه و رحم کسر له اصلنده مثبت الولددر که بطنده
او غلان بتاغی دبد کاری ظن قدر صکره و لاد جهشتدن اولان قرابت
و وصلته رحم دیدیلر مسندان نهی حاضر در مصدری دانستن در
یلک معناسنه مضارعنده سین حذف او ثوب داند و داننده دینلور
(معنای بیت) بودر که کرچه سنک افر بارک ظاهر ایلر دن اولال
و شرعا فسق و فجور له اتهام بولال بویله ایکن قطع رحم ایتدکن
بدکار بیه یعنی سنک قطع رحم ایتدو کلک انلرک بدکارلر دن دخی بددر
حتی اوزر که نفقه سی لازم کلن کسبه فاسق ایلله دخی کفایتی قدر
معاونت ایتلور در زیاده سی منهیدر زرا مال حلالی حرامه صرف
ایدر و قطع رحمک مدتی عرف ناسنه مبنی در اندن او توری وقت
تجدید ایتمیشلر در فافهم * هر کسه که اواز خویش خود بیکانه شد *
نامش از روی بدی افسانه شد * تقدیری هر کسی که او شد بیکانه
از خویش خود شد نامش افسانه از روی بدی دیمکدر که
نظارندن اعرابی ظاهر در بیکانه یاد (افسانه حکایت و مثل (معنای بیت)
بودر که هر کسه که او کندی خصم و قوت سندن یاد اولدی و آشنالغی
بیکانه لکه تبدیل ایتدی و اقارب ایاعد نظریله نظر ایلدی انک نامی
بویله بدایکی یوزندن جهانده حکایت و مثل اولدی یعنی السنه ناسنه
دو شوب بدنام اولدی زیرا هر صنفک کندی قرابتنه بحسب الطبع

والطین والدین میل وعلاقه سی واردر شویله که وصلی استبحان
وقطع علاقہ بی استقباح ایدر لر بوجهتدن قاطع الرحم دللرده مذموم

اولوب سوبلنور ودلنور

* * * در بیان مردی وقتوت کوید * *

* چبست مردی ای پسر نیکو بدان * اولاترسیدن ازحق درنمان *
چبست مقدم خیر و مردی مؤخر مبتدا نیکو مصدر محذوف ک
صفتی در تقدیری بدان وانستن نیکو پس مصدر محذوف بدانه مفعول
مطلق اولور ترسیدن سؤاله جوابدر که مبتداء محذوفه خبر در تقدیری
اوترسیدن نست دیمکدر اولاکا ظرفدر در کی (مردی ارانکدر زیرا
بامصدریه در ارانکدن مرادر جولیت حقیقه در که اهل کمال صفتی در
(معنای بیت) بودر که ای پسر ارانک ندر کو کچک پیل و برخوش
فهم ایت اولالله تعالی دن کرلیده خوف ایتکدر و تنهاسنده معصیتدن
حذر ایتکدر زیر خلق مطلع دکل ایسه خالق مطلع در که (عالم الغیب
والشهاده در) پس مراقبه اهلی اولان کسه اطلاع حتی استحضار
وجللال و هیبتی مشاهده ایدوب نهانی اشکاره سی کی جنبایتدن مصون
اولور * عذر خواهد مرد پیش از معصیت * باشدش طاعات پیش از
معصیت * تقدیری خواهد مرد عذر پیش از معصیت دیمکدر که
مرد خواهد ک فاعلی وعذر مفعولی و پیش اکا ظرفدر طاعات باشدک
فاعلی در شین جمعی معناده طاعات قیددر که باشد طاعاتش دیمکدر
باش باشدک مفعولیدر عذر انسان کندی کاهنی بخوابده بچک نسته
طلب ایتکدر مثلاً اندم ایسه بردخی ایتجندین دیمک اعتذار در
اولکی (پیش بایجمی ایله اولک معناسنه در قدام کی ایکچی) پیش
باء عربیله در زاید معناسنه (معنای بیت) بودر که مرد معنوی و اهل
فتوت اودر که معصیتدن مقدم عذر خواه اولور یعنی بالفعل معصیت
بولمندن باطننده صفت ندامت واردر که ماضی و مستقبل بربره کتوروب
حقه رجوع دائم اوزرنه اولور و بو معنی اندن اوتوری در که الله تعالی
قضاسنی تنفیذ ایتک مراد ایسه ذوی العقولک عقوانی سلب ایدر
و اول اثاده عیددن ناچار برناسزا نسته صادر اولور مع هذا اصلنده
من عمد اوله ایشده بولمغنی خاطرنه کتور مزولکن بشریت حسبله

صادر اولور پس مؤمن صادق بو معنایه عارف اولدیغندن اول نسته
وقوعندن اول حقه رجوع ایدر و كذلك مرد میدان حقک بر صفتی
دخی اولدر که انک طاعانی معصیتدن زیاده اولور زیرا معاصی به
آحاد دیرلر که (وجزاء سیئه سیئه مثلها) و فقیحه برینه بر یاز یلور طاعتک
ایسه برینه ادنی الامر اون یاز یلور بومعنا دن اثرده کلور که (ویل این
غلبت آحاده علی حسناته) یعنی وای اول آمده که معاصیسی حسناته
غالب کله پس مرد حقیقی ده سننات حسناتدن زیاده اولماز بلکه
حسناتی سنناتدن زیاده اولور که انکله اخرتده نجات بولورز بر احسنات
چو غ اوانجه کفه منی کفه سننات اوزرنه راحی کلور * انکه کار نیک
مردان میکند * باضعیفان لطف واحسان میکند * تقدیری ان کسی
که میکند کار نیک مردان میکند لطف واحسان باضعیفان دیمکدر
کار میکندک مفعولی و ینک مردانه مضافدر نیک مردان اصلنده
مردان نیک در که نیک مردانک صفتیدر صکره صفت موصوف اوزرنه
تقدیم ایله تخفیف اولتمشدر (لطف شول تحفه به دیرلر که انکله مودته
توصل اولور تنکم حدیثده کلور (تهاد وانحا بوا) پس لطف ایصان
تفعدر که انده دقت واردر انکی چون لطیف دقائق امور و واقف
واولوجهله احسان ایدنه دیرلر احسان اصلنده مشاهده درولکن
انعامه احسان دیدیلر زیر اسکا انعام ایدن سنک حالکه مطلع اولاندن
(معنای بیت) بودر که اول کسه که مردان نیک ایشنی ایتلروانلرک
یوانه کیدر ضعیفا و فقرایه لطف واحسان ایلر زیرا بومعامله حسنه انلرک
خصال مدد وحه لرندندر و اخلاق اخیاره متابعت ایتک سبب سعادت
و باعث نجات و بادی رفعت در جاندن فافهم * هر که او باشد مردان
خدا * باشد اندر تنک دستی از سخا * بعضی تسخده با سخا و شمشدر که
بامقارنت معناسن افاده ایدر اولکبسی ایلغدر زیر امخاضه ممکن
و استقراره دلالت ایدر مردان خداده اضافت رجال الله و اهل
الله ده کی کی در که خاصه الله معناسنه تعظیم وتشریف افاده ایدر
(تنک دستی ده یا مصدریه در تنک دست صفت مشبهه در طار اللو
معناسنه که ضیق مال و ضرورت حالدن کایه در تنکم غنی به فراخ
دست دیرلر عرب سعه ذات الید دیدو کی کی که ذات البیدمالدر زیر

یدمالله اشد و کفی غیرله اشد کویا مال یده عطا و امسا کله امر ایدر
ویدا نکه مملوکیدر فافهم جدا (معنای بیت) بودر که اول کسیه که راه
حقک مر درندن و کرجک ارلندن در ملاریق حالنده به سخا داده اولور
فکیف وسعت حالنده و اول معنایه ایشار دیرلر تکم قرانده کلور (و یوزون
علی انفسهم ولو کان بهم خصاصة) * ای پسر در صحبت مردان
درای * ناظر هایابی از فضل خدای * در صحبت درایه ظرفدر
زیرای امر حاضر در مصدری آمدن در کلمه معناسنه بجای کی
مضارعنده میم یابه مبدل اولوب آید و اینده دیرلر نظر ها نظرک
جمیدر که یابی به مفعولدر یابی مضارع مخاطبدر مصدری یافتن در
بولاق معناسنه مضارعنده قایا، مو حربه مبدل اولوب باید دینلور
فضل عدل مقابله سنده در که مزید احساندر (معنای بیت) بودر که
ای پسر صفات مذکوره ایله متصف مردلرک و حق ارلرینک صحبتنه
دل و محال لرنه داخل اول تا که فضل خدادن نظرلر بولاسن یعنی
الله تعالی نکه فضل و کر مندن نظر رحمت بولاسن زیرا اولیا نکه نظری
نظر حقدر و نظری جمع قلدی زیر مقاصد انسان انواع اوزرنه در که
هر برینه کوره بر نظر الهی وارد و یا نظر نه تنبیدر * هر که از مردان
حق دارد نشان * نکذراند عیب دشمن بر زبان * تقدیری هر کسی که
دارد نشان از مردان حق دیمکدر که اعرابی ظاهر در نشان علامتدر
نکذراند کاف بحجی نکه ضمه سنی لاجل الوزن اختلاسله و ذل معجمه ایله
مضارع متعدی متغیر مصدری گذاریدن در کورمک معناسنه
عیب مقر نقصان اولان نسنه در (معنای بیت) بودر که هر کسی که
مردان حقندن نشان طور یعنی انلرک علامت و خوبندن اوزرنه علامت
و خوی وارذر اول کسیه دشمنک عینی دلی اوزرنه کچور مز یعنی احبابک
عینی سونلرک دکل بلکه اعدایی به اغزنه آلاز بلکه ستر عیوبله مقید
اولور که الله تعالی نکه ستارینی ایله انصافدر حتی به ضیلر لا غیبه تفاسق
حدیثنده نفی نهی معناسنه حل ایدوب فاسق دخی غیبتدن منع
ایتمشدر زیر خلق تعیب ایمک خالق تعیبه مؤدی اولور پس براداشی
براندن اوتوری خوش کورمک کر کدر تکم مقتضای توحید حقیقی
بودر ولیکن بو مقامک اهلی غایت قلت اوزرنه در * خود نخواهد

مرد خصما از اهلاک * وزغم مردم شود اندوهناک * مرد نخواهد
فاعلی و هلاک مفعول صریحی و خصما از غیر صریحی درزیرا
رالام جاره معناسنه در و او معناده شود اوزرنه داخلدر و شود ازغم مردم
اندوهناک دیمکدر که اندوهناک شودک مفعولی و جار و مجرور اندوهناک که
متعلق قدر مرددن مراد مرد راه خدادر اندوه غصه در اندوهناک
غصه لودر ز براناک نسبت و وصفیت افاده ایدر زید فرحنا کست
دیمک فرجه منسوب و انکله متضفدر دیمکدر و دقایقه کلور که لسان
فارسیده ناک اختلاطدن عبارتد که اشراب طریقله اوله غناک کبی که
ایچنه یاش سگمش نسنه در کمال تکلفدن ده ناکله تعیر ایدرلر غناک
و برشناک کبی (معنای بیت) بودر که مرد حقیقی خود کندی
خصم و عدولری ایچون هلاک استمز یعنی هلاک اولسونلر دیمز بلکه محبی
و میمنک ارادتنه احواله ایدر و اول خصوصتی حکمتنه حل ایلر و اشیایی
کاتب ازل یکنده قلم کبی بیلور قلمدن ایسه فریاد ایمک اولماز زیرا آلت
مجبوره در بلکه جباره نظر اولتور که الله تعالی در ولیکن قنی بو توحیدک
صاحبی و کذلک مرد حقیقی اودر که خلقت غنندن غناک اولور یعنی
مغموم اولسنه اولدخی مغموم اولور و یا خلقت غنن چکر زیر جهت
جامه خوت و یا انسانیت انی مرحمت و شفقه حل ایدر بوسیدن
انلری کندی نفسی حکمنده بیلوب ناسه لنور * می نجوید مردانصاف
از کسی * کر رسد جور و جفا با و بسی * مرد نجوید فاعلی و انصاف
مفعولی و از انصافه متعلقدر جور رسدک فاعلی و با اکامتعلقدر بسی
معناده جور و جفا به صفتدر و جائزدر که رسده ظرف اوله زمان کثیر
معناسنه عربی ایله تقدیری وان وصل الیه الجور و الجفاء زمانا کثیرا
دیمکدر (معنای بیت) بودر که مرد معنوی اودر که هیچ برکسه دن
انصاف و عدل استمز اگر کاجور و جفاء کثیر ایشور سه ده یعنی
هر تقدیر برکسه دن جور و جفا چکسه و ظلم و تعدی کور سه
شوندن بنم انتقامی البویرک دیمز و داد خواه اولماز بلکه (واحسن
الی من اساء الیک) و وجبجه غفو ایدر اشته بو معنی دخی اولیا نکه صفات
مخصوصه سندندر و اکا عدم التاؤی باؤی انسان دیرلر توحید افعال
دیمکدری مرتبه به ناظر در * هر که بالندره مردان نهاد * کی رود

هرگز بد نبال مراد * تقدیری هر کسی که نهاد پای اندر راه مردان
حق دیمکدر که بوندن اعرابی ظاهر در نهاد ماضی در مصدری
نهادند کسر نه قوم معنای مضارعند الف حذف اولوب نهاد
دینلور کسر نوله شکم امری نه کادوکی اکادالدر دینال ضمه قیر وقدر
دینال چشم کوز قیروخی در ود قانقه کلور که بال قناتدر وقیروقی
صوقنه دخی بال دیرل دیمبال اندن مر کبدر دم قیر وقدر اصلی بال
دم در ترکیب اولوب علم اولیحق مضاف الیه تقدیم اولمشدر بطریق
الاستعاره آدمی ک آردنه ده دیمبال دیرل انتهی ولغت حلیمی ده
کلور که نون ساکن بادن مقدم واقع اولسه میمه قلب اولوب لغت
مستقله اولور (معنای بیت) بودر که هر کسی که مردان حق یولنه
قدم قودی وانلر کتد وکی یوله کندی چن مرادی اردنجه کبدر
یعنی هیچ بر زمانده کندی مرادنه تابع اولماز بلکه ارادتی ارادت حقه
افشایدز وکسه دن انتقام اخذ ایده بم دیمز بلکه عالم فساد طوروب
امر فی حقه تفویض ایدر تاکه حق اکانم البدل اوله الحاصل دینای
مراده تابع اولق بقاء نفسنددر بقاء نفس ایسه صفت نقصاند رفاهم
جدا * ای پسر ترک مراد خویش کبر * وانکههی راه سلامت پیش کبر *
ترک کبر مفعولیدر زیرا کبر کاف عجمی ایله امر در مصدری گرفتن در
طوتمق معنایه وانکههی وبعده دیمکدر وراه ایکیچی کبر مفعولی و
پیش قدام معنایه ظرفدر (معنای بیت) بودر که ای پسر کندی مراد کلک
ترکی طوت یعنی نفسه تابع اولوب کندی مراد نجه اوله بلکه ارادتی
ارادت حقه افشایدز و نصرفی اکا تسلیم ایله او اندن صکره راه سلامتی
او گونه طوت یعنی سلامت و عافیت دل ایله یواکه کت والا خطر دن
خلاص اولما زسن وبرزخ نفسه فالور سن وحفره هوایه دوشرسن
زیرا نساک ارادت جزیه و تدبیر نفسانیسی بوراه درازده منزل رسان اولماز
* * در بیان فقر گوید * *

* فقر می دانی چه باشد ای پسر * باتو کویم کرداری زان خبر *
عربی ایله تقدیری هل تعرف الفقر ما ذایکون ای ای شی هو دیمکدر
پس چه باشد جمله سنی ماقبلندن مفهوم اولان سئوالی تصریحدر

(معنای بیت) بودر که ای پسر فقری بیلور مبسن نه اولور یعنی لسان
صوفیه ده فقر دیدکاری نه معنایه و حقیقی ندر و فقر حقیقی ندن معلوم
اولور علامتی ندر سکا سویلیسه بن اگر اندن خیر طومر سن یعنی بو آنه
کلیجه اگر سکا بر عارفانی اخبار ایتدیه بو قوله قولاغک طوت تا که
سمعیه الاسن ونه اید وکن بله سن * کرچه باشد بی نوادر ز برداق *
* خویش را منعم نماید پیش خلق * باشدک تختده ضمیری بیت
سابقده فقرک دلالت ایلدوکی فقره راجعدر بی نوا مفعولیدر و دراکا
ظرفدر خویش نمایدک مفعول اولی و منعم ثانیسی و پیش اکابر قدر بی نوا
بی غنایم کبدر زیرا توانک بر معنای غنادر دلق قنچه ولامک سکونیه
در ویشلر خرقة سی منعم بالاده در (معنای بیت) بودر که کرچه فقر
در ویشلر خرقة سی التده بی غنا و با احتیاج و ضرورت اوله بویه
ایکن بنه خلق اوکنده کندی منعم و دوتلو کوستر و حالنی کتم ایلوب
کسه یه افشایدز و ضرورت و در دیوز بانه تصریح و تعریض اسوز
کتورمز * کرسته باشد دم سیری زند * دوستی بادشمنان خود کند *
تقدیری باشد کرسته زند دم از سیری کند دوستی بادشمنان دیمکدر که
بوندن اعرابی ظاهر در کرسته کافک ضمی و رانک سکونی و سبنک
کسر یله آچ معنایه جابج کبی و رانک کسره سی و سبنک سکونیه دخی
مستعملدر سیری طوقلقدرد زیرا ماضی در زنده مضارعدر مصدری
زند در اورمق معنایه ضرب کبی مضارعنده نون زیاده اید و ب زند
وزنده دیرل ((معنای بیت) بودر که فقر حقیقی اودر که آج اولور یعنی
آج ایکن طوقلقدرد دم اورر و بی احتیاج اولد یعنی اشد مار ایدر و جهله
معامله ایدر و حقدن غیریه حاننی عرض ایتمز زیرا ماسوا و جودنده
واوازم و جودنده حقه مقتدر در هر کیم اوور سه اولسون پس غنی
مطلق قویوب فقر بر ذتی به عرض حال ایتک جهل عظیمدر و کذلک
فقر حقیقی اهلی اودر که کندی دشمنلر نه دوستلق ایدر
زیرا ترکیب نفسک حکمی جمله یه حسن معامله در والا اهل کین
اولق حسیله خبت نفسدن طاهر اولمش اولماز * کرچه
باشد لاغر و زار و ضعیف * وقت طاعت کم نباشد از حریف *
کرچه عربی ده ان وصلیه برینه در لاغر باشدک مفعولیدر وقت

کم نباشد. ظرف در بعضی نسخ شده کم نماند دوشمندر از خریف دخی
 کم نباشد متعلق در (لاغر آر قدر که انسر و یا غسر در لاغر میان
 انچه بلاور در) زار اکلجی تالان کبی اکلک بحسب الغالب خسته لکدن
 اولغله زار بوراده ناخوشلقدن کنایه در (ضعیف قوینک ضدیدر
 کم نباشدک نظاری مرار امر و رایتدی) خریف یار و مصاحب و دوست
 (معنای بیت) بودر که فقیر حقیقی هر قدر آرق و ناخوش و ضعیف
 الوجود اولسده ینہ طاعت و عبادت وقتند یار و مصاحبدن اکسک
 اولان یعنی یولداشدن کری قالماز و توانا و صحیح الوجود اولسله برابر
 حرکت ایدر و عملده بولنور* چون دل پردار و دست تهی* در ترازو
 می نماید فریبی* تقدیری چون دارد دل پر و دست تهی می نماید
 در ترازو و فریبی دیمکدر که پردل و تهی دسنه صفتدر در نماید ظرفدر
 فریبی نمایدک قائم فاعلیدر (تهی کسرله بوش مثلاً بوش اللویه
 تهی دست دیرل فقیر معناسنه نهیکاه بوش بو کردیمکدر) تراز و عربی ده
 میزان دید کلریدر (فریبی ده یا زاید در فریه اولسده فاء متوحه
 و آخرنده باء موحدہ نک کسری وهاء ساکنه ایله سمزد در که عرب
 سمین دیر) (معنای بیت) بودر که چونکه فقیر طولو کوکل و بوش ال
 طوتر یعنی الی بوش ایسه دخی کوکلی غنی در ترازوده یعنی وزنده سمز
 کورینور یعنی اگر چکر زرا الله تعالی بواطنه نظر ایدر ظواهره دکل
 پس غنی اظهار غنائتسه ثقیل الوزن اولمق لازم کلور زیرا قلی قناعندن
 تهی در فقیر ایسه بویله نکادر بلکه اظهار غنائتسمبله ثقیل الوزن در
 زیر اقلی قناعته پردر* ای پسر خود را بدر و ایشان سپار* تا نکهدارت
 بود پروردگار* خود را سپارک مفعولیدر تا مفاده بوده داخلدر تا بود
 دیمکدر که پروردگار بودک فاعلی و نکهدار مفعولیدر (سپار کسر سین
 و باء بحسی ایله امر حاضر در مصدری سپردن و سپاریدن در امر لمفی
 و طاپشمرق معناسند مضارعنده الف ایله سپارد و سپارنده و بلا الف
 سپرد و سپرنده دخی جائزدر) نکهدار صفت لاجبی و بکلینی در اصلنده
 و صفت لاجبی در کلام در کلام در کلام در کلام در کلام در کلام
 ایتمکدر زیرا نگاه نظر و حفظ در و دارد داشتن دن اسم فاعلدر
 صفاتی معناسنه (پروردگار مرئی معناسند در که مبالغه افاده ایدر

زیرا کار کاف فارسیله ادات مبالغه در ماضی آخرته لاحق اولور مبالغه
 فاعل معناسنه پروردگار کبی که رب دیمکدر و آفریدگار کبی که خلاق
 دیمکدر و امره دخی متصل اولور آمرزگار کبی که غفور و غفار دیمکدر
 و آموزگار کبی که کثیر العلم و کثیر التعلیم دیمکدر (معنای بیت) بودر که
 ای پسر کنیدی درویش لره و فقراء باب الله سپارش ایله و طاپشمر
 و انلرک دائره زننده و خدشترنده و صحتلرنده اول تا که پروردگارک یعنی
 ربک سنک حافظک اوله یعنی بلایا و آفاندن مصون و صحت و عافیته
 مقرون ایلیه الحاصل اولیاء الله محفوظ اولغله انلره قرین اولان دخی
 ظاهر و باطن محفوظ اولور خصوصاً که شهوات و هوی و دنیا
 و ماسوادن حفظ الغیب آلهی ده حایه بو اور فافهم* بافقیران
 هر که همدم میشود* در سرای خلد محرم میشود* تقدیری هر کسی که
 میشود همدم بافقیران میشود محرم در سرای خلد دیمکدر که بوندن
 اعرابی ظاهر در (سرای پادشاهلرک و اولوکسهلرک اولدقلری دائره لره
 و اولره دیرل) (سرایچه و سرایچه کوچک خانه حجره کبی زیرا چد تصغیر
 ایچوندن) (سرای خلد سرای جنتدر زیرا کون و فساد عارض اولیوب
 درونی مشتمل اولد یعنی اشیائله حالت اولاسی اوزرینه باقییدر
 (معنای بیت) بودر که هر که فقره حقیقیه به همدم و مصاحب
 اوله سرای مخلص اولان ینہ انلره دیباده کی کبی محرم و درجه زننده
 مساوی اولور زیرا مناسبت معنویه جنسی جنسه جذب ایدر و یا خود
 محرم آلهی اولور ساثر در و ایشان و خواص درگاه رحمان کبی
 * * در بیان انباه از غفلت کوید * *
 * از خدای خویشتن غافل مباش * غافلانه درره باطل مباش *
 تقدیری مباش غافل از خدای خویشتن مباش غافلانه درره باطل
 دیمکدر که اعرابی ظاهر در (غفلت حفتک غیریه مشغول اولوب حتی
 نسیندر) (غافلانه ده اولان ها نسبت و لیاقت معناسن افاده ایدر
 نظاری چوقدر ملوکانه کدایانه غافلانه و شیخانه کبی) (باطل حفتک
 مقابلدر شکم مرور ایشددر) (معنای بیت) بودر که کنیدی خدا کدن
 غافل اوله یعنی غیره مشغول اولاجکه اکا مشغول اول زرا غیر
 فانی و حق باقییدر پس باقی فانی اوزرنه اختیار ایله عکس ایتمه

و غافلانه مناسب اولور وجه اوزره یعنی غافلار کی راه باطلانه یعنی
 راه شیطانه و ماسواده و خلاف شرعده اوله * جای کریمه است
 این جهان دروی مخند * چشم عبرت برکشا و لب به بند * این جهان
 مؤخر مبتدا و جای کریمه است مقدم خبر در در مخنده ظرف در چشم
 ترکشایه مفعول در لب به بنده مفعول اولدیغی کی (کریمه اسم مصدر در
 اغلاش و اغله معناسنه کریمه زیادہ اغلغان معلوم اولاکه برکله
 ساکنه الاخر اولسه نیک کی ادات خبرک یعنی استک همزه سی لفظا
 و کتابة وجوبا حذف اولور نیکست کی واکر مفتوحه الاخر اولسه
 کرده است و کریمه است کی خطا الفی وجوبا ثابت اولور لفظا ایسه
 حذف و اثباتی جائز در (مخند نهی حاضر در مصدری خندیدن در کلام
 معناسنه ضحک کی مضارعی خندد کاور خندان کلجی و خندان و خنده
 اسم مصدر در) عبرت کسرله اعتبار در که انسان بر نسنه نیک دلالتی یوزندن
 جهل دن علمه عبور ایتکدر یعنی عبرت بر حاندر که انکله مشاهد
 اولان نسنه نیک معرفتدن مشاهد اولمیان نسنه نیک معرفتسه توصل
 اولور اصل العبر بر حاندر بر حاله تجا و زدر (عبور صوبی یکم کدر
 یاسباحت و یاسفینه ایله و یابعیر و یافطره اوزرنده) و دمه یعنی
 کوز یا شنه عبر العین و یولجی به عابر سبیل دید کاری دخی اندندر
 و تفسیر رؤیایه تعبیر دید کاری ظاهرندن باطنه عبور حسیله در (برکشا
 امر حاضر در مصدری کشادن در اچق معناسنه مضارعنده یاز یاده سبیل
 کشاید و کشاینده دیرل (به بند یا اولی نیک ضمیمه امر حاضر در مصدری
 بندیدن در بغلق معناسنه مضارعنده بندد دینلور) (معنای بیت) بودر که
 بودار دنیا غلق بریدر بناء علی هذا کولمه یعنی دارا بتلاده خندان اولمق
 اولماز پس انده کولمک سوداسنه دوشمه زیرانده بخنون اولان کولر
 یوخسه عاقل کولماز انکچون دیرل که جهانده بی غم اولان آدم اولماز
 و عبرت کوزنی آچوب احوال عالمه و واقع اولان تغیرات و قضایای
 مختلفیه نظر ایله تا که متعظ اولاسن و پند قبول ایده سن و نموداغکی
 بغله یعنی واجب اولان کوزی عبیدن اونوری آچوب و اغزی قیایوب
 مهر سکوت اورمق کر کدر زرا دیمشله در که هذا زمان السکوت
 و ملازمه البیوت و وارد اولمشدر که (سلامة الانسان فی حفظ اللسان)

پس دنیا و آخرتده چکلن زحمتلر اکثری دل اوچندندر * همچو
 مور از حرص هر سویی مرو * پند ناصح را بکوش جان شنو *
 بعضی نسجده مرو برینه مدو دوشمشدر دال ایله دویدن دنکه یلک
 معناسنه رائله ایسه رفتن دن در یوریمک و کتمک معناسنه اگرچه
 اسان عامه ده متداول اولانه دال انسبدر زرا قرینجه کی یلر دیرل
 تقدیری مرو هر سویی از حرص همچو مور شنو پند ناصح را بکوش
 جان دیمکدر که بوتقدیردن اعرابی ظاهر در (مور قرینجه در که صفت
 حرصله معروفدر که اکل ایتدوکی نسنه بی ادخار ایدر) (حرص فرط
 ارادتدر یعنی بر نسنه بی جدله طلب ایلمک و تحصیل ایده یم دیو اجتهاد
 ایتکدر و حرص غالبه شره دیرل حرکت ایله (سویی ده یاه ثانیه زایده
 و یا وحدت ایچوندر سوطرف وجهت که ترکیه یکا دیرل) (ناصح بالاده در
 (شنو کسرله امر در مصدری شنودندن در ضمه اشتمک معناسنه مضارعی
 شود کاور) (معنای بیت) بودر که قرینجه کی حرص کدن هر یکا کتمه
 و یلوب یو کرمه زرا حرص صفت مذمومه در کرک رزق ایچون و کرک
 غیر ایچون زرا حرصله مقدردن زیادہ اولماز و دیمشدر که الخریص
 محروم و سن اگر بو خصوصده واکر غیریده ناصح و واعظک پند
 و نصیحتی جان قولایغیله ایش و دکله یوخسه سمع ظاهرکله اکتفا
 ایتمه زرا پند انسانک قلبیه تأثیر ایتدیکه مقتضاسیله عمل حاصل اولماز
 * ای پسر کودک نه بازی مکن * کار با شیطان بانیازی مکن *
 کودک نه نیک مفعولیدر بازی دخی مکن مفعولیدر کار دخی ایکنجی
 مکنک مفعولیدر با شیطان بانیازی اصلنده بانیازی شیطان دیمکدر
 صکره و زنیچون تفریق اولندی (کودک کاف عربی نیک ضمیمه بالغ
 اولمق اوغلان دال مکنه ایله مشهوردر و لکن اصلی ذال مجحه در
 زرا قاعده عجم اوزرنه وای دن صکره کلن مجحه در (نه ده همزه
 خطاب ایچوندر که یاه بدلیت ایله در نه حرف نفیدر یوق معناسنه
 پس نه نیستی معناسنه در که سن دکلسن دیمکدر عربی ده لست کی
 لغت حلیمی ده کاور که نون مفتوحه حرف نفیدر کله لک اوللرنه
 داخل او اورنی حکم قصد اولتان یرلده متصل یازیلور مثلا فعللرده
 و مصدرلرده و اسم مفعوللرده و اسم فاعل صیغدرلنده ندانست و نداند

ونداننده وندانستن کبی ونفی ذوات ونعوت و سلب صفاته متعلق
 قصد اولند قدومه منفصل یازیلور آخرنده هاء علامتله مثلا اسماء
 جوامدده واسماء مصادرده واسم زمانده واسم مکانده ونعوت
 ومبالغهده واسم فاعل که مفعولند متعلقدر انک نفی و سلبی قصد
 اولند قدومه انتهی (بازی بام موحدده ایله او یون بازیدن اویتاق انباز
 فتحله و تقدیم نوله اورتا قدر شریک کبی یا مصدریه در (معنای یت)
 بودر که ای پسر نابالغ و بی تمیز اوغلان دکلسن بازی ایله یعنی
 اوشاقلر کبی اوینامه و سنی حقدن اشغال ایده جک ایش طومنه الحاصل
 لهو و لعب اهل ایله و شیطان اورتاقلخی ایله ایش ایله یعنی شیطان
 ایشو که فارشدرمه والا کار خیرکی افساد و ابطال ایدر پش هرایشه
 بسمله ایله مباشرت ایله و ضرورت اولدخه صول الکله طعام یمه
 و غرض دنیا ایچون ایش طومنه وریا و امثالندن حذر ایله اشته کار
 عقلا و اهل تقوی بودر * نفس بدرادر کنه یاری مده * عمر بر باد
 از تبه کاری مده * تقدیری مده یاری نفس بدرادر کاه مده عمر بر باد
 از تبه کاری دیمکدر که یاری مفعول مده در نفس بدرایاری به متعلقدر
 در کنه یاری به ظرفدر عمر ایکنی مدهک مفعول ایدر بر باد مده
 متعلقدر از دخی بویله در کنه کاهدن مخففدر (تبه تباهدن مخفف
 اولدخی کبی (یاری یا ممانه ایله اعانتدر (تبه کاریده یا مصدریه در
 (تبه کار صفت مشبهه در (تبه یرامز و فاسد و آزعون و خراب پس
 تبه کاربرد کاردر (معنای یت) بودر که نفس بده کاه ایتکده یاردم
 ویرمه یعنی معصیتده هوای نفسده مساعدده و متابعت ایتده و بدکاراق
 یوزندن عمرکی باد اوزرنه ویرمه و یوق یره هوایه صاورب افنا ایتده
 الحاصل شول کسه که کاه ایشلکده نفس اماره به معین اولور و اول
 بایده اکامساعدده قبلور بوقوله بدکارانی جهنمدن عمرنی بر باد
 و اسراف و اساعت ایلر و قیامتده مسئول اولور پس کرکدر که نفس
 و شیطان مساعدده ایتموب وقتی محافظه ایله فافهم * هر یکا تهمت
 بود آنجا مرو * راه حق را همچو نایب مرو * هر یکا ظنهر بوده
 ظرف و تهمت بودک فاعلیدر و لکن معناده مبتدا و مرو آنجا جمله سی
 خبر در عربی ایله تقدیری ای مکان یکون فیه تهمه دلالتده اله

دیمکدر و ظاهری اوزرنه تقدیری بودر که مرو آنجا که دران تهمت بود
 دیمکدر راه مروک مفعول غیر صریحی در زبر را لام جاره مفعول استه در
 لام دخی الی مقامنه اقامت اولمشدر (بان ربک اوحی لها) کبی که
 اوحی الیهها دیمکدر همچو سالک راه حق تشبیهدر (تهمت اصلنده
 تانک ضمی و هانک فتحله در ورنیچون ها اسکان اولمشدر شکم
 عامه ده دخی او او جهله شایع در اتهام و همدنر تهمتلدی یعنی انک
 یوزندن و همنه برنسنده اذ حال ایتکدر توهم کبی (نایبنا اعمی در بینا
 بصیردر و قانقده کلوز که بینامر که در بر جزئی بین در که اسم فاعلدر
 کور بی معنانشه دیدندن مأخوذ در خلاف قیاس اوزرنه بر جزئی ده
 الفدر که اسان فارسیده وصف جلی ایله توصیفک ایدر معنای بین
 حقیقتده چشمک ایچنده کی بر عضوک حالیدر چشمه اول عضوک
 اراننده اولان علاقه خلقیه به دلالت ایچوندز چشمک وصفی اولان
 بیناده کی الف کبی انتهی و مفتاح اللغهده کلوز کسه صفت مشبهه
 مضارعدن مشتقدر طریق اشتقاقده کاه فعل مضارعک آخر حرفنی
 الفه ابدال ایدوب مثلا گوید ویند افطنده کویا ویند دیرل و کاه
 برئون ضم ایدوب مثلا کرید و نالده کریان و نالان دیرل توصیفده ایله
 مبالغه اسم فاعل مراد اولسه جا زدر (معنای یت) بودر که هر قنده که
 تهمت اوله اورایه کتمه و موضع تهمته بوانمه زیر اوارد اولمشدر که (اتقوا
 مواضع التهم) الحاصل خلقک و همنه برنسنده دوشوب سنک حقهده
 سوء ظنه باعث اولاجق یرده و ایشده بوانمه کرک عرض دین و کرک
 عرض دنیا در محافظه ایله و ضرورت اولورسه ازالده و هم ایله شکم
 جناب نبوت صلی الله علیه وسلم معتکفلرنده ام المؤمنین صفیه ایله
 رضی الله عنها و عنهن مکالمه ایدر کن مسجد ایچندن برکسه مرور
 ایلوب مطلع اولدقده جناب رسالت اول کسه به پیوردیلر که یا هذا
 بوینم اهل صفیه در اجنبیه دکادر اول کسه دخی حاشا یا رسول الله
 بنم خاطر مه سنک حقکرده اویله نسنه کلر دیدکده پیوردیلر که (ان
 الشیطان یحیی من ابن آدم مجری الدم) یعنی شیطانک تسویلندن
 حذر کرکدر زبر انسا نک قلبی افساد ایلر وینه ناظم قدس سره
 بند ایدوب دیر که راه حقه اعمی کبی کتمه یعنی اعمی بوله نوجهله افتاز

و خیران و تردد و تحیر اوزرنه کیدرسه سندی طریق حقسه علی العینا
 کتمه بلکه بر می شد کاملی رهتیا ایدوب هر وضع قدم ایندو کت بیه
 علمه ورشده ایاق بص تا که وقفه دن وانحر افدن خلاص اولوب
 منزله طوغری واره سن و مقام معینکه ایه سن * دشمنی داری ازو
 ایمن میاش * زیر سقف بی ستون ساکن میاش * بونک تقدیری اگر
 داری دشمنی میاش ایمن ازو میاش ساکن زیر سقف بی ستون دیمکدر که
 بوندن اعرابی ظاهر در (ایمن کسره همزه و میله قیغوسر معنی استند
 کسره میله اولدیغی بالاده مؤمن و بوراده ساکن مقابله ایزاد اولند یغندن
 مفهومدر (سقف خانه نک تاوانی در سایه سقف دند و کی تشبیه
 طریقیه در قال تعالی (وجعلنا السماء سقفا محفوظا) ستون صمدیه
 درک در عرب عماد و استوانه دیر (معنای بیت) بودر که اگر دشمن
 طوترسک یعنی دشمن و خصمک واریسه اندن بی قید و لا ابالی اوله
 زیرا دشمندن حذر لازمدر ایددی در کسز سقف التیده اوتورمه
 و ساکن اوله و او یله مخوف برده ساکن اولمقدن نیجه حذر ایدرسک
 اوزر که حواله اولان دشمندن دخی حذر اوزرنه اول واکا قریب اوله
 الاعلاک مقرر در و بوراده دشمنی ده اولان یا جائزدر که تعظیمه محمول
 اولوب مراد نفس اماره اوله بوصورتنده شرط تقدیر اولنمیوب ذیمک
 اولور که سن بر دشمن عظیم طوترسن که بین الجنین نفسکدر اندن
 بی غم اوله زیرا انسانی موارد هلا که ایزاد ایدن نفس شیریه در
 * درره فسق وهوی مرکب متاز * خویشتن را سخره شیطان مساز *
 تقدیری متاز مرکب در راه فسق وهوی و مساز خویشتن را سخره
 شیطان دیمکدر که اعرابی ظاهر در (فسق طاعتدن خبر و حذر
 و طاعت امره مقارن اولان ایشدر (هوی آخرنده یا الله نفسک شرعا
 مذموم اولان نسته طرفه میل وانحر افدن زیر هوی اصلنده کرچه
 محمود و مذموم اولان مشتهایه شاملدر و لیکن صکره غیر محمود اوزرنه
 تغلب اولمشدر و بر کسه متعمدا جاده سنتدن زایغ اولسه اهل
 اهو اندر دیو ذم اولنور (مرکب رکوبه صالح اولان آت و فاطر و دوه
 و حار و امثالنه شاملدر اگر چه اسان عامده مرکب خر معنایه تغلب
 اولمشدر (متاز نهی حاضر در مصدری تاختن در جامع معنی معنایه

مضارعنده خا زایه قلب اولنوب تازد و تازنده دیرل و مصدر فر عیسی
 دخی مستعملدر که تازیدن در (سخره سینک ضمیمه عر بیدر من سخر منه
 یعنی شول کسسه در که استنرا اولنور سخریت مسخره اقی ایتکدر
 (مساز نهی حاضر در مصدری ساختن درد و زمک معنایه مضارعنده
 خا زایه قلب اولنوب سازد و سازنده دیرل (معنای بیت) بودر که
 فسق وهوی بولنده مرکب چاپمه یعنی اسب نفسکی او یوله سورمه
 بلکه امسالک عنان ایله زیرا غایتی حفره هلا که وقوعدر کنه یکی شیطان
 مسخره سی دوزمه یعنی برایش ائله که انکله سخره شیطان رجیم
 اولاسن بلکه بر کار طوت که سندن تهیب ایلسون و یانکه قریب اولمه
 قادر اولسون شکم عارفک نور معرفتدن فرار ایدر و محترق اولمقدن
 خوف ایلر شهاب آسمانندن فرار و حذر ایتدو کی کبی فافهم
 * چون سفردر پیش داری زادگیر * عمر خود را هم سراسر بادگیر *
 بعض نسخده عمر خود را سراسر هم بادگیر دوشمشدر معنی بر در
 تقدیری چون داری سفردر پیش گیر زادهم گیر عمر خود را سراسر باد
 دیمکدر که اعرابی ظاهر در زاد شول مدخر نسته در که فی الوقت
 محتاج الیه اولان اوزرنه زاندا اوله مراد بول آزیغی در (سراسر الف و او
 عاطفه دن بدلد سراسر و سر دیمکدر که بر او چدن پرا وجه یعنی اولندن
 آخرنه دک معنایه در (معنای بیت) بودر که چونکه او ککده سفر
 آخرت طوترسن که اول یوله کئسک کرکدر آرق طوت یعنی علم و عمل
 و حالدن لوازمه سلوک ایلتهی کتمه زیرا هر یوله حالته کوره البت برک
 و ساز کرکدر و بونکله به کندی عمر یکی و مدت حیاتکی باشند باشه
 یعنی من الاول الی الاخر باد طوت یعنی بیل کبی نسته در که تیر کلور پکر
 و او چار قوش سایه سی و آقار صوکی در که قرار ایتز و سرعتله کذرا یلر
 پس ا کا طیانمه و مغرور اوله و طول املی قو والا بر کون اجل بیل اوزر که
 اسدو کنی کوررسن و اضاعت اوقات و اسراف تقدیر ایتدو ککه نادم
 اولورسن همان خدمت حقه اول نه طور رسن * ای پسر اندیشه
 از اغلال کن * نفس بذرا بالکد پامال کن * اندیشه مفعول کن و از
 اندیشه مفعول نفس بد مفعول پامال کن بالکد کا مطلقدر (اغلال
 غلاک جمعیدر غل ضمه شول دمردن و غیر بدن حلقه در بحر ملری تعذیب

✽

✽

و تأدیبه تشدید ایچون بیونلرنه کجور لر والی ایله بله جمع ایدر لر
 شویله که باشلرنی تجریمکه قادر اولماز لر اوائله بومقوله طوق منهی ایدی
 بلکه بنده لك ایاقلرنه قیدی یعنی بوقاغی اور لر دی قاما فقهاء دیدیلر که
 بوا عصار ده لایا سدر غلبه افراد دن او توری خصوصاً که هند
 و امثالندن سی اولانلر مطوق اولمده دکه حالله ضبط اولماز لر
 (لکد حرکت ایله دیمه و طبایحه) پامال و پامال آباق آلتی و خوار نسنه
 اصلنده مالیده پای در که مالیدن او غنق و سورتمک و دورتمک در مالیده
 اسم مفعولدر پس مالیده پای ایاق ایله او غلمش و سورتمش دیمکدر که
 خوار لاق انک لواز مندندر (معنای بیت) بودر که ای پسر دوزخیده
 بحر ملکه بیونلرنه کجور دکاری آتشین حلقه زدن و زنجیر لردن اندیشه ایله
 یعنی فکر ایدوب اسباب مؤدیه سندن حذر ایله زیر بوراده دفردن
 حلقه به طاقت کتور منسن اوراده آتش سوزاندن طوقه نیجه طاقت
 کتور رسن و نفس بدی دیمه ایله پامال ایله یعنی مجاهده ایله شویله تأدیب
 ایله که خوار و حق بر اولسون و قرینجه کی از لسون زیر سن اتی عزیز
 طوتر سن آخر اول سنی ذلیل ایلر و دوزخ نفسدن عبارت نسنه در همان
 باب هوی و هوس سی سد ایدر سک باب دوزخی دخی سد ایتش اولور سن
 و عذابدن نجات بولور سن * از عذاب حق یکی اندیشه کن *
 تانسوزی ساز کاری پیشه کن * از اندیشه کنه متعلقدر یکی معناده
 اندیشه به صفتدر عربی ایله تقدیری تفکر تفکرا واحدا و خوف من
 عذاب الله تعالی دیمکدر که تفکر تفعل بایندن امردر که اندیشه کنک
 معناسیدر پس اندیشه خوفی متضمن اولمغه من معناسنه اولان از ایله
 استعمال اولندی ساز کاری پیشه کنه مفعولدر تانسوزی مؤخری
 تعلیلدر تقدیری پیشه کن ساز کاری تانسوزی دیمکدر یکی ده یازانده در
 نسوزی مضارع مخاطب منفیدر مصدری سوختن در یاغی و یاغی
 معنانه بوراده مراد اولکیدر (ساز کاری ده یا مصدریه در ساز کار
 صفت مشبهه در دوزکن ایشلور دیمکدر و لغتده کلور که ساز دوزن
 و یاغی و فائده و چالغی معنانه در (معنای بیت) بودر که عذاب حقندن
 بر اندیشه ایله یعنی فکر ایدوب اندن خوف ایله که نار آخرت نار دنیا
 کی دکدر بلکه نار دنیا نار آخرتدن یتش حصه دن بر حصه در تانار

دوزخه یا غیبه سن یعنی یاغما مقدن او توری ساز کار لغی پیشه و صنعت ایله
 و دهم راه آخرتک را غنی دوز و لوازمی مهیا ایله ریر بورادن اورایه بی زاد
 و تنهی دست کیدنلر آخر معذب اولور لر شول معنادنکه عمر لری بطلانده
 کچمش و نقد و قتلری هوایه کیدوب اوچشدر * جله راجون هست
 بر دوزخ کذر * جای شادی نیست باچندین خطر * تقدیری چون کذر
 هست بر دوزخ جله را این جای جای شادی نیست باچندین خطر
 دیمکدر که چون تعلیل ایچوندر کذر مبتدا و هست خبردر عربی ایله
 المرور واقع و کائن معناسنه بر کذر متعلقدر جله را کی زیر را لام جاره
 معناسنه در جای شادی نیست تک مفعولدر که نیست بوراده پس
 معناسنه در که تحتده ضمیر فاعل محذوف اولان این جایه راجعدر که
 این جای مبتدا و نیست جمله سی خبردر و یا خود این جای مابعدی
 قرینه سیله فاعل محذوفدر که نیست این جای جای شادی دیمکدر که
 عربی ایله تقدیری پس لهذا المحل محل السرور در باء مقارنت ماقبلنه
 قیددر (کذر و کذار ذال هججه و آخرنده راء مهمله ایله اسم مصدر در
 کذشتن و کذاشتن بریدن بر بره کیمکدر مضارعنده شین رایه قلب اولوب
 کذر و کدارد دینلور (چندین و چندان نیجه نیجه دیمکدر که انچه دخی
 دیر چنده عدددن سؤالدر نه مقدار معناسنه عربی ده کم کی بس چندان
 اواقدر و چندین بوقدر یعنی جرقی بیکدر خطر خاء معجمه ایله عربی در هلاک
 معناسنه بوراده مراد اسباب و واضع خطردر که یوم قیامتک مواقف
 و پرازخیدر (معنای بیت بودر که) چونکه جله عوام و خواص ایچون
 جهنم اوزرنه مرور و عبور وارد در شکم قرأنده کلور (وان منکم لا
 وارد ها) پس بوقدر خطر لر و موقفلر و هولناک بر زخلر واریکن بومجل
 بونک ایله بله جای سرور دکدر یعنی بوارالرا غلبه جق بر لر در یوخسه
 کوله جک دکل * آتشی در پیش داری ای فقیر * هیچ خوفت نیست
 از نار سهیر * تقدیری داری آتشی عظیم در پیش دیمکدر که آتشی ده
 یاده عظیم ایچوندر و عظیم و شدتی بالاده بلندی مصراع ثانی نک عربی ایله
 تقدیری پس لك خوف اصلا من نار السعیر دیمکدر که خوف نیستک
 فاعلی و از خوفه متعلقدر نار سعیر نار جهنمدر که کفار و بخار ایچور
 سعیر یعنی ایقاد شدیدله ایقاد اولمشدر تا که انلری احراق عظیمدر

احراق ایلیمه وانی ابقاد و اشعال ایدن غضب الهی و خطایای انس
و جن و انفس زبانیه در و دیمشردر که حالاجهنم هوا محترقد که انک
جری بوم قیامته بخار و آلهه اتخاذ اولان انجار واهی جن بزه کاردر
فقیر بوراده ترجم طریقله در کر کسه غنی اولسون (معنای بیت) بودر که
ای فقیر و مسکین افخ هینک که او ککده آتش عظیم طورسن که
اوزرندن کذر ایلک کر کدر سنک ایسه بومقوله نارالله الموقده دن
اصلا خوفک یوقدر نه جزئی و نه کلی پس اگر سن انک حقیقتی ادراک
ایدنک اول ناری سویندر نور عمل و نور معرفت پیدا ایدردک زیرا
اول وقتده جهنم دیسه کرک که (جز یاهومن فان نورک اطفاء الهی
* عقبه در راهست و بارت بس کران * نکذرد بارت بسی دیگران *
عقبه مبتدا و است هست معنایست خبر و در هسته متعلقدر عربی ایل
تقدیری العقبة کائنه فی الطريق و با خود است کنندی معنایست رابطه
او اوب عقبه مبتدا و در راه خبر دز که تقدیری فی الطريق العقبة
دیمکدر بارت مبتدا و کران ماقبلی قرینه سیله محذوف اولان اداتله
خبردر بس اکافید در تقدیری بارت کرانست کرانی بسیار دیمکدر
ایکنجی بارت نکذردک فاعلی و حرف جراکا متعلقدر عقبه حرکت ایل
یوقش در که عجم فراز در اسکان قاف ضرورت و زنیچون در (بار
یو کدر حل کی) کران کاف عجمینک کسر یله ثقیل معنایست اشتغال
اولسان آدمه کران جان و خلافت سبکروح دیرل (معنای بیت)
بودر که بولده عقبه وارد و سنک یوکنده زیاده آغردر و غیر یلرک
سبی ایل اول یوک اول یوقشیدن نکمز زیرا هر کس کنندی یوکی
قیدنده در پس یوکی تخفیف ایده کورتا که آسان کذر ایده سن والا ایل
سنک یوکک چکمز بونده طریق اخرتی طریق دنیا به تشبیه وارددر پس
طریق دنیا به حلی ثقیل اولان عقبه بی کذر ایده مدیکی کی بارگاهی
آغرا اولان عقبه آخرتدن نجات بولمز پس شول کسه نک که گاهی
از درو یا چوق ایسه ده مغفور اولمشدر انک ایشی آساندر و ناظمک
قدس سره سعی دیگران دید وکی (وان لبس الانسان الاماسی)
ودخی (ولا ترزوا زرة و زر اخری) و امثاله اشارتدر و انک کا یتبخی
تفصیلی تفسیر مز روح البیان ده در * داری اندر پیش روز ستخیز *

وز خدایت نیست امکان کریز * اندر داری به طر ق و روز
مفعولدر و مصراع ثانی نک تقدیری و نیست امکان کریز از خدایت
دیمکدر که امکان نیستک فاعلی و از کریزه متعلقدر پس نیست بوراده
عربی ده لبس معنایست در رستاخیز و رستخیز قیامت کونیدر که ثانی
اولدن محققدر ظاهر اولان بودر که رستاخیز ده انف و او عاطفه دن
بدلدر که اصلی رست و خیز در تکا به نک اصلی نک و پو و دنکا دنکک
دنک و دنک و سراسرک سر و سر اولدیغی کی که نظاری چوقدر
رست بته نک اسمیدر که رستن بتمکدر مضارعی می روید کلور و خیز
پردن قالقوب اوری طور مقدر که خیزیدن ایاق اوزرنه قالقومقذر نشأه
آخره ده موتی تازه بتوب قبرلندن قیامت کدر یچون اول کونه روز
رستاخیز دیدلر که (بوم يقوم الناس لرب العالمین) مضمونه اشارتدر
کریز کاف عجمی نک کسر یله و اخری زاهه و زایل فرار معنایست اسمدر
مضمری کر یختن در که قاچقددر مضارعی می کریزد کلور (معنای
بیت) بودر که او ککده قیامت کونی طورسن که بعد الموت حیات تازه
بولوب قبرکدن قیامت ایستک کر کدر و اول کونده خدا کدن فراره امکان
یوقدر انکچون خلق اول کون محصور و محاط اولیحق این المفردیسه لر
کر کدر و دنیا به دخی کرچه امکان کریز یوقدر فاما اهل دنیا امکان
اولمغی تصور ایدرلر انکچون ایام طاعونده و بعض نوازنده بر محلدن
بر محله فرار ایدرلر فاما آخرتده بو تصور باطل اولور و هر کس یلور که
ما خوددر پس فراری فراره تبدیل ایلوب ایرکندن امر نه امثال ایل
حقه اقبال کر کدر زیرا مدبر اولر اول کونده جزالرن بولورل * ای پسر
راه شریعت پیش گیر * ره روی ترک هوی خویش گیر * پیش گیرک
مجموعی خذ معنایست در که راه اکامفعواد و با خود پیش نظر قدر گیر
اگرچه ظروف توسعه مفعول دخی اولور روی مضارع مخاطبدر
مصدری رفتن در راه انک مفعولیدر (معنای بیت) بودر که ای پسر
راه شریعتی او ککه طوط یعنی وراء ظهره طرح و ترک ایتمه بلکه اکا
سالک و قبل اول و طوغری یوانه کت اگر سن طریق حقه کر چک
سالک ایست کنندی هواکی ترک طوط یعنی براق ایکی نکر یلوا اولان منزل
وحدنه بمن پس حق سندن وحدت و هوای نفسک کثرت دل و هوا یکی

مطلوب پذیر ده مجتمع اولماز بوجهندن کر کدر که هوای نفسی
ترک اید سن وحقه حقه کیده سن تا که واصل منزل اولاسن و مراد کی
اولاسن و بونده اشارت وارد که کرچه واصل الهی تک طریق
شریعت کبی شریعت اولان دایره حقیقه دخول اید مرفا ماسلوک
هوای مشوب اولیق مطلب حقیقی حاصل اولماز زبراهوی معارض
حق و معاندرب مطلقدر * ای برادر باش با فرمان حق * تایابی جنت
ورضوان حق * اعرابی ظاهر در (رضوان رضاء کشید و قرانده
کلور (ورضوان من الله اکبر) بوراده رضوانک تشکیری تعلیل ایچوندر
ورضاء قلیل من الله معنایست و بوی تشکیردن او توری رضوان معنای
کیردن تجرید اولمشدر (معنای بیت) بودر که ای برادر فرمان حقه
وامر خدایه مقارن اول یعنی حقل بیور غندن طشره چقمه که راه
شریعتدر تا که جنت و رضوان بولاسن و اهل نعیم اولاسن یعنی
ظاهر شریعت سنالکی نعیم و باطنی منعم حقیقی به ایصال ایدر
و هر کس کندی خطوه سنه کوره بقدر الاستعداد بولنه کیدر بوراده
ناظمک قدس سره جنت و رضوانی جعنده ایضا فت اولد یعنی
ظاهر در اگرچه رضوانه مراد رضاء الهی در فاما خازن دار انواب
اولان رضوانه ایمان دخی خالی دکدر و رضوانک جنت اختصاصی
عوام ناسه کوره در و الاعار فلر بودینه راضی و مرضیلدر * کردن
از حکم خدای خود متاب * تائمانی روز محشر در عذاب * تقدیری
متاب کردن از حکم خدای خود دیمکدر که کر دن متابک مفعولیدر
از متاب متعلقدر (کردن کاف محمی ایل بیوندر که عرب عنق دیر (حکم
خطاب الهی در حاکم الله تعالی در عقل دکدر زیر عقل آلت معرفتدر
محکوم به فعل مکلفدر محکوم علیه نفس مکلفدر (متاب نهی حاضر در
مصدری تافتن در بونک و چویرمک معنایست مضارعنده فایده و وحده به
مطلوب اولوب باید و تابنده دینلور (تائمانی مضارع مخاطبدر مصدری
ماندن در قالمق معنایست مضارعی ماند و ماننده کلور (محشر حشر بریدر
حشر بر جماعتی مقرندن حرب و امثاله اخراج و از عاجدر پس واحده
کوره حشر دینلور زبیر معنای جعدن خالیدر مکر که امت واحده حکمنده
قلنه و رفیقین نوفل کبی قبیل النبوة انتقال ایتدی (معنای بیت) بودر که

کردنکی حکم خدادن بونکه یعنی اندن اعراض ایتد و خطاب الهی به
یان ویرمه بلکه اقبال ایله تا که روز محشر در عذابده قالمیه سن زیر
امر الهی به مخالفت ایدن و عید قرآن اوزرنه معذب و بلکه نیچدری
مخلد فی العذاب در * تایابی در بهشت عدن جای * شفقتی بنای
با خلق خدای * تا مصراع ثانی بی تعلیلدر جای پای تک مفعولیدر
با خلق تقدیرده شفقت متعلق و شفقت بنایه مفعولدر (عدن جنان
ثانیه و یاسبعه دن مقر انبیا و خواص ناس اولان جنت عالیه در که
اکا دخول خصوص عمله موقوفدر که از جمله بوراده شفقت علی
عباد الله در که نصف دین در پس بهشتک عدنه اضافتی عامه تک
خاصه اضافتی قبیلنددر بلد بغداد کی معنای لغویسی بالاده در
(شفقت فاک فتحیله در بوراده ضرورت وزن ایچون اسکان اولمشدر
(با خلق ده با علی معنایست در شفقت علی خلق الله اودر که انلره محبت
و شانلره اعتنا اید سن و مکروه خوفندن خوف ایلیمه سن (معنای بیت)
بودر که جنت عدنه بر بولمق دن و انده قرار داده اولمق دن او توری
الله تعالی تک قوللرنه یعنی تخلف اوقاتی اوزرنه شفقت و مرحمت کورستر
بی رحم اولم و کسه به ضرر لاحق اولد یعنی استمه و انلرک غن چکوب
بوصورتده انلری کندی نفسک حکمنده قلمش اولور سن و جمله صفات
رزقده دن قورتلور سن بوجهندن جایگاهک مقر خواص ناس اولور
* تادهندیت جای در دارالسلام * بافقیران روز و شب می ده طعام *
تا تعلیلدر دهندیت ده تا مفعول اول و جای ثانی و در اکا متعلقدر
طعام می دهدک مفعول صریحی و بافقیران غیر صریحی در (دارالسلام
اسماء جنسانددر عموم اوزرنه عدن و خلد کی و باخصوص اوزرنه
برجستک اسمیدر که اطعام طعامک اکا دخولده زیاده تأثیری وارد
(د کسرله و هاء سبکنه ایله امر در مصدری دادن در اعطاء معنایست
مضارعنده الف هایه قاب او انوب دهد دیرل (معنای بیت) بودر که
ناسکادارالسلامده برورلر یعنی الله تعالی برورلر ملائکه رهنا اولمق دن
او توری فقرایه کیچه و کوندز طعام ویر یعنی بذادن خالی اولمه زیر
ملائکه تک غبطه ایتدکری اعمال مرغوبه تک بری اطعام طعام در
طعام موطوع و مدر هر نه اولور سه اگرچه الحمد و جلای قسمنده بشقه

فضیلت و اردر والله المظعم المنعم الجواد * شاذا کرداری درون
 خسته را * یازینی جنت در بسته را * شاذ داری نك مفعول اولی
 و درون ثانسی در باز مفعول اولی در پنی نك ثانسی جنت در بعض نسخده
 یازینی دوشمدر مال بردر و در بسته جنتك صغیر شرحی گذر
 ایشدر (خسته اصلنده بحر و حدر صکره عامه مریض معناسنده استعمال
 ابتدایر بوراده ظاهر اولان تعیم در (معنای بیت) بودر که اگر بر مجروح
 و مریض و بیچاره نك درونی شاذ طور تسك و حاطرن حاله مناسب
 اولان تطیب ایدرسك بغلو قبولی اولان جنتك قیوسن آحق
 کوررسن و بو اورسن یعنی جنتك بابی مغلقدر که ایمان و عمل صالح
 اهلندن غیره آجلز و اعمال صالحه فاضله دن تفریح دل ناشاد ایتك
 موجبات فتحندر همان عقده قلبی حل ابله فتح باب ایده کورزیرا
 دیشدر که الجزاء من جنس العمل * هر که آرد این نصیحتها بجای *
 در د و عالم رحمتش بخشد خدای * بعض نسخده نصیحتها برینه
 و صیبتها دوشمدر و رحمت بدل راحت و حرمت واقع اولشدر جمله نك
 مالی بردر بو بیتك اعرابی ظاهر و مفرد اتی مرة بعد اخری شرح
 اولشدر رحمتش ده شین معناده فعله قیدر بخشدش خدای رحمت
 دیمکدر که مراد رحمت کلیه مطلقه زیرا هر کس بو پندار له عامل اولق
 آسان دکدر (معنای بیت) بودر که هر مؤمن که بو نصیحتلری و اول
 کتابدن بو محله دك تحریر اولنان و صیبتلری برینه کنوره و حکمتی و بره
 حق تعالی ایکی عالمده یعنی دنیاده و آخرتده اکا رحمت و راحت
 و حرمت و عزت بغشدر بوراده بخشد امر غایب اولق دخی جاردر
 بغشله سون معناسنه و لکن مابعد کلامه مناسب اولان بطریق التوفل
 اخبار در رحمتك الله و امثالی افعال کبی * ورنیارد این وصیت رایجای
 * دورماند بی شکی اواز خدای * این وصیت نیاردك مفعولیدر بجای
 اکامتلقدر دورماندك مفعولی و بی شك اکامتلق و او ماندك فاعلی
 و جار و مجرور دوره متعلقدر و (وا کردیمکدر که حرف شرطدر) نیار
 و اصلنده نه آرد در شکم مرور ابتدی (وصیت موتك مابعدنه مضاف
 اولان عملیکدر بوراده مراد غیره بروغط و پند ایتك وصیت و عهددر
 (بی شکی ده یازیده در (معنای بیت) بودر که واکر بو وصیت و عهدی

برینه و مخلصه کنور مزو عمل ایتزسه اوکسه بی شک و بی شبهه حق تعالی دن
 دور و بعید اولور یعنی بعد معنوی بولور و بحباب آلتده قالورزیرا
 بو وصیتلر اسباب قرب آلهی و وسائط وصل رحمانی در پس ایتك
 طریقندن خارج اولان منزلدن دورا دور اولور * یا آلهی رحمت کن
 بر ماهمه * عفو کن چاه کاه ماهمه * بونك تقدیری یا آلهی و اله
 المؤمنین دیمکدر انکچون تعیم ایدوب بر ماهمه دیدی (یا ایها النبی
 اذا طلقت النساء) کبی اولور که تقدیری (یا ایها النبی و المؤمنون اذا طلقت
 النساء) دیمک اولور (رحمت کن ارحم معناسنه در که (برما کاهمه مقدر
 مامن کله سنك جمیدر) همه اتی تا کیدر (عفو کن دخی اعف دیمکدر که
 جمله ایتك مفعولیدر اصلنده همز اضافله جمله کاه در همزه لاجل
 الضروره حذف اولشدر همه مای تا کیدر و جاردر که جمله بی
 تا کید اوله پس (فسمجد الملائكة کلهم اجمعون) کبی اولور عفو
 محو در مغفرت ایله فرقی بودر که مغفرت تبدیل یل یابند ندر قال تعالی
 (فاوائسک یبدل الله سیئاتهم حسنات) زیرا عفر ستر در سترایسه
 محو اقصا ایتر پس مغفرت حواص ناسه و عفو عوامه (معنای بیت)
 بودر که یا آلهی و اله المؤمنین جمله مز یعنی اگر بنم واکر سائر مؤمنلرک
 اوزرنه رحمت ایله و اثر رحمت بودر که بزم جمله مزك جمله کاهنی عفو
 و محو ایله و صحیفه اعمالزده اندن اثر قومه نانظم قدس سره بونده انبیایه
 علیهم السلام اقدار ایلدی زیر انلردخی عفو و مغفرتله دعا و تعیم ابتدایر
 نیکم حضرت آدم و نوح و ابراهیم و موسی علیهم السلام و امثالندن
 فرأئده منقولدر پس دعایی کندی نفسه تخصیص ایتما مک کر کدر
 اگر داخل صلاتده واکر خارجنده زیرا غیر بی تشریک ایتك اجابت
 اقر بدر انکچون (ایاک نعبد و ایاک نستعین) دندلی اعبد و استعین
 دندلی و فی الخیریت (لایوم عید قوم فیتخص نفسه بالدعاء و نهم
 فان فعل ذلک فقد خاسم * عاجزیم و جررها کرده بسی * نیست
 مارا غیر تو دیگر کمتی * تقدیری ما عاجزیم و جررها بسی کرده دیمکدر که
 عاجزیم مبداء محذوف و فک خبریدر عاجز قادرک ضمه دیدر زیرا
 عجز انسان جیمک ضمه مؤخریدر عجز که سکون جمیله ضمه قدرندر
 تا آخر اموره مؤدی در انکچون زمار فده قصور عن فعل الشی معناسنه

اسم اولشدر (عاجزیم اخرنده اولان ایم کسر همزه ایله متکلم مع الغير ضمیر یدر تخفیفاً همزه سی لفظاً و کتابة حذف اولمشدر) (کرده ماضیدن قسمدر که ماضی مقید بالقرب دیرل ایشلش مناسنه) (جرمها انک مفعولی و بسی کثیر معناسنه) (کاسفتدر جرمها جرمک جرمیدر ذنب معناسنه جرم فتحله اصلنده قطع الثمرة من الشجرة معناسنه در پس جرم ضمه شول کسب قبیحیدر که فاعلک حقد ز قطع معنی ایجاب ایشدر مارانسته متعلقدر ز پرار الام جاره معناسنه در عربی ایله تقدیری لبس لسا غیرک احدای احد غیرک دیمکدر که احد لبس تک فاعلی و غیراندن یدلدر (دیگرتا کید ایچوندن ز یرا غیر معناسنه در پس کسی ده یا وحدت ایچوندن که کسی سیاق نفیده واقع اولمغله عموم افاده ایدر (معنای بیت) بودر که بز عاجزلر ز و جوق کاه ایشلشوز در بز ایچون سندن غیری هیچ برکسه یوقدر که لاله غیرک موجبجه سنی معبود بالحق بلشوز والوهیتی سکا تخصیص قلمشوز و دخی (ومن یغفر الذنوب الا الله) مفهومیجه سنک دامن عفو و مغفرتکه تشبث ایشلشوز در پس بنده یوز که باب مولایه النجا و انتساب ایشلشوز در * کر بخوانی و برانی بنده ایم * هرچه حکم تست ازان خرسنده ایم * یدر ایم مبتداء محذوفه خبردر تقدیری مابنده ایم دیمکدر که جمله سی جزاء شرطدر بوراده ایم اصلی اوزرنه همزه ایله واقع اولمشدر کسه لفظاً و کتابة مثبتدر مضارع ثانی تک تقدیری هر چیزی که او حکم تست ما خرسند ایم ازان دیمکدر که هر چیزی مبتداء و مابعدنده جمله ایمیداکا صفتدر و ما خرسنده ایم جمله سی مبتدایه خبردر (بخوانی مضارع مخاطبدر مصدری خواندن در و اور سمیه اوقومق و دعوت ایتک معناسنه و لکن خواندن فتحه وضعه باینده درج اولمشدر پس اگر فتحه نظر اولنورسه بآء موحده کسرله و اگر ضمه به اعتبار قنورسه ضمه اوقنور بوراده بخوانی و برانی تک متعلقدری محذوفدر تقدیری بخوانی بدرت و برانی از بدت دیمکدر که (در قیودر) برانی بآء موحده تک کسرله مضارع مخاطبدر مصدری راندن در سورمک معناسنه حکم خطاب الهیدر که فرماندر (خرسند خاء محوه تک ضمه فاعل و راضی معناسنه در آخرنده هاینده ایله مقابله دن اوتور یدر ز برالغت حلمی ده کلور که کاه اولور که

هائ علامت محاذاتنده وزن ضرورتشدن اوتوری برهائ ساکنه احتیاج اولنورده ادخال اولنور اول حالیده هاء صریح تلفظ ایتک قبیحدر افصح اولان بودر که فتحه بی سلاکرت تلفظ ایلیدلر شویله که نه صریح ها و نه الف بلکه بین بین اوله تنکم لطیفی شمرنده کلور (ای شاه ستمکاره وی دلبر عیاره) تاکی دل بیچاره کشته بفراقت خون) (انتهی پس ضرورت وزن ایچون هاء علامت محاذاتنده هاء ساکنه ادخال اولنق جائز اولیحق ضرورت قافیه ایچون دخی هاء علامت ادخال اولنور (معنای بیت) بودر که یا الهی اگر قیو که لطفله دعوت ایدوب قبول ایده سن و اگر قیو کدن قهرله سورب رد ایده سن هر نه شی که سنک فرماک و موجب امر کدر اکافانع و تسلیم و اندن راضی یوز ز یرا عید مملوک مولاسنه انقیاد و اطاعت و حل و مرنه ذوقله اقبال دوشر یوخسه ادبار و اعتراض شمراشته یوز بر کلاندر که بونک مضمونی عهده سندن کمل اولیا بیرون اولور آنجق و شیخ طایفه قدس سره حسن ظن اولنور بعد ذادعاده الوهیت و ربوبیت تعیین اولنوب یا اله العالمین و یارب العالمین دندل و کینک سری بودر که حقه عیندک میاننده ارتباط الوهیت و ربوبیت و الوهیت و ربوبیت ایله در که بونک ماوراسنه کذر قابل دکل وداعی به دخی فیض حق اول مرتبه دن تازل اولور و اول مرتبه تک ابتداء طهوری عقل اولدندر پس الوهیت و ربوبیت سلطنت کی مرتبه تعیین در که رعیتک سلطانه ارتباطی و اندن سه سوال و مشتهای دعائی مرتبه سلطنت اولدیغی کی اهل جهانبک مرجع وجهی دخی مرتبه الوهیتدر * رحمت حق با بر روح کسی * کین نصائح را بخواند اوبسی * ظاهر اولان بودر که ربوبیت بالاده و زیارد پیشه الحاق و منظومه مناجات خدایله ختم اولنه و لیکن بزده بوانان نسخهلده بولمیی کویا ناظم قدس سره مغفور الذنب اولماسن دعادن صکره رب العالمینه حسن ظنی (و ادعوا لله و اتمم موقنون ابالاجابة و فقیجه کمال اولدیغی جهتدن اراستجاب استماع ایتکله بطریق التکمیل دعاء آخره دخی شروع ابتدی که نصائح مذکورله ایله عمه نحر یضدن صکره منظومه سنی معنائه به دخی حسن ایلدی زیرا مطالعه طالب حقه وسیله عملدر

والامطالعه مجرد بی ثمره در و بوخصوصه مستجاب اولاد یغنی
 اثری بود که بومظومه به اعجام رغبت ابتدوی کی اروام دخی رغبت
 ایدر و بومعنادن در که منقار قلم حتی دن بو نقاط بو اوراقه چکیده
 و بو حروف و کلمات بو سطوره کشیده اولدی بیت مذکور ک عربی ایل
 تقدیری رحمة الله علی روح رجل قرأ هذه النصائح قرأه کثیره
 وحفظها وعمل بها دیمکدر (پس باد امر غایبدر که رحمت حق انک
 فاعلی و برا کامتعقد (او نحو انک فاعلی و این نصائح مفعولی و بسی
 خوانده قید در و بعد الجملة کسی به صفتدر باد امر غایب بر نوعیدر که
 دعاده مستعذر کاد و رساد و امثال کی اصلی بود در و او الفه
 و ماقبلی مفتوح اولوب باد دندلی و بعض مواضعه باد ادینلور
 الف اطلاقه تفخیمدن اوتوری و لغت حلیمی ده کلور که باد امر
 غایبدر مصدری بودن در اولمق معنایه اصلنده بواد در کثرت
 استعماله بناء و اوحذف اولندی انتهی (روح دن مراد روح
 رواندر که نفس ناطقه دخی دیرلر که نفس کلیه دن مستفاد در یعنی
 الله تعالی صورت آدمیه بی تصویر ایدوب نفخ ایلدی که اکا نفس
 رحانی دیرلر فتح فائله و روح حیوانی و قوی اول نفس بدن حاصل
 اولوب اجزاء صورته سر بیان ایلدی و اول صورته نفس کلدن
 نفس ناطقه جزئیه تعیین ایلدی پس نفس جزئیه نفس کلک
 اشعه انوارندندر که تدبیر و تصرف انک بدنده در اگر بو نفس اطقه
 اولماییدی علم و ادراک حاصل اولمازدی و لکن انی ادراک ایتکده
 زیاده صعوبت اولمقله هر کس انک شاننده خیرنده قالمشدر (کین
 اصلنده که این در که این اسم اشارت و که رابطه در ضرورتها و الف
 لفظا و کتابه حذف اولمشدر (نصائح نصیحتک جمیدر نصیحت
 نصیح دن اسمدر نصیح شول فعلی و یا قولی تحریری در که صاحبیه
 انده صلاح وارد رنتکم بالاده تفصیل اولمشدر (معنای بیت)
 بودر که رحمت اولسون اول کسه نک روح روانی اوزرنه یعنی
 رحمت خاصه الهیه نزول ایلسون اول جان عزیز اوسته که لسانی
 بو نصائح جوق اوقیه و قلبی انی ادراک و حفظ ایدوب قلب و قانی
 ایل عمله کنوره رنتکم بعض سور قرآنیه فاضالتی بیانده بر کسه

بو سوره بی قرائت ایلسه شویله ثواب بوله دنلشدر مقصود لسانیله
 قرائت و جنانیله درایت و مقتضاسیله عمل و حرکت دیمکدر زیرا
 قرائت مجرد ده اجر مرتبه لسانیله مقصودر که شی قلیلدر فاعلم
 هذا (بعد ذاناظم قدس سره کتابی بیه اسمله ایل بدأ ایدوب بیه مشات ایل
 ختم ایلدی که بیه موحده تعینات حرفید نک اولیدر یعنی الفک نقاطی که
 یا اوج و یا اش و یا یدری در بیه موحده ده تعین بولدی و آخری بیه
 مشات ده ختم اولدی کویا بیه موحده ام الکتابدر که مرتبه علمدر
 و اکا مرتبه صفات دخی دیرلر و نقطه مرتبه احدیتدر که مرتبه
 غیبدر و اکا مرتبه ذات دخی دیرلر و بیه مشات اسم رب
 مقابله سنده در زیرا جمله اطوار و مراتب ربوبیت ناظر در انکچون
 رب العالمین دینلوب جمیع عوالمه اضافت قلندی و کذلک بیه مشات
 مراتب کونیه دن سماء کیوانه ناظر در که نزولا سماء اولی در بوجهتدن
 آخریت و اولیت بری برینه ملتی اولدی زیرا آخر الامر اول الامر
 راجعدر رنتکم دائره پرکارده ظاهر در و خوشدر اول آخریت که
 اول الامر راجع ایلله زیرا امر سلوک خطی دکل بلکه دوری در همان
 اختیار کله اولدن آخره ایره کور (و بعد ذاناظم قدس سره بونده
 رحمتله دعاسی مطالعه کتاب ایدنلرک مراتبه راجعدر زیرا هر کسه
 رحمت آلمیه حاله کوره در پس وارحم محمد ا و ارحم امه محمد مقاله سنده
 اولان رحمت خصوص اوزرنه در که جناب نبویه کوره تصلیه
 معناه اسنده در که بین الحیدین سر مکتومدر پس بوندن حضرت نبوت
 غیرک مرحومی اولمق لازم کلر رنتکم بعضیلروهم ایتدیلر و ایت محمد
 تعلق ایدن رحمت دخی علی الخصوص در اگر چه رحمت عامه تحتنده
 داخلدر الحمد لله الملك المنعم الحسن المفضل والشکر لله المولی المولی
 المتعال که رحمت امتثانیه و منت رحانیله بیه بوشرح اطائف مشحون
 و معارف مقرون شیخ اسمعیل حتی بروسوی ثبته الله علی الصراط
 السوی قلندن چکیده و خط اتمام کشیده اعجام رسیده اولوب یلک
 یوز اوتوز الی سال فرخنده فالی مشتمل اولدیغی شهر رمضانک
 اون بدیجی روز جمعه اشراقندن صکره مهر ختام اورمش و دفتر
 تحریر و طومار دورلشدر جان و دلدن مأمول و درگاه عزتدن مستول

بودر که الی يوم التلاقی صحیفه عالمده نقش باقی اولوب بو عبد طالحدن
 انتفاع ارباب دله صالح براتر جزیل اولمغه له اجر و مثوی خالک
 حقیر حقیر فقیری فیضیاب و حقیقه خشک حالتی ترو تزه و سیراب
 ایلیمه والله خیر و اتقی الحمد لله و سلام علی عبادہ الذین اصطفی
 خصوصاً علی النبی المجتبی و الرسول المرتضی و الحبيب المصطفى
 صلی الله تعالی علیه وسلم فصلیه و تسلیمة لبس
 لهما نفع و علی آله و اصحابه الامجاد
 الی يوم التلاقی و آخر دعواهم
 ار الحمد لله رب
 العالمین

تاریخ منظوم للشارح قدس سره

حمد لله که شیخ عطارک و بردی حق مشامنه بو شرح
 برالف قد کلوب دیدی تاریخ اولدی اهل دله تحفه بو شرح

الحمد لله فی الاول والاخر * والصلاة والسلام علی سیدنا محمد الناصح
 لامته فی الکامن والظاهر * وعلی آله و اصحابه ذوی السعادة والمآثر
 فقد وقع اتمام طبع هذا الشرح المستطاب * والکتاب الناطق بالحق
 والصواب * بدار الطباعة العامرة * بمعرفة ناظرها القاضی يومئذ
 بدار الخلافة الناضرة * وهو العبد الفقیر الی الازلیة الصمد *

شیخزاده السید محمد اسعد * الناظر لتقویم الوقایع السنیة
 فی الدولة السرمندية العلییه * اواخر

شهر رجب المرجب * سنة

خمسین ومانین

والف

* تاریخ ختام الطبع لاسعد الفقیر *

بولدی کثرت اشبونی نسخه عهد خان محمودده
 ذاتی زبرا متصف بدر طبع عرفان نبه له
 اسعد طبع و عدد تاریخی ده الحق انک
 پند عطار شرحی حق اولدی اعلی طبعه له

* تاریخ دیگر *

عجمی بیقرانک شهرت باصدر سه خان محمود
 زمان دولتی علم و کماله مایه در زبرا
 هنر تحصیل موقوف کتاب اولمغه له لطیفدن
 باصلقه نیکه نادر نسخ تصحیح ابله حالا

از انجمله اولدی طبعه له تکثیر بو نسخه
 الوب قیلسون دعای شاه عصری سر نسر دنیا
 صحایف جلو کاه دیده تدریس اولدقسه
 وجود داور یسین زبور تخت ایلسون مولی

اوقونسون سوبلدی تاریخ اسعد لفظ او معنی
 باصلدی بیک ایکیوز الیده پند شرحی پیل رعنا

